52.859
Sign V-75
47161

СЛУЖБЕНИ
ВОЈНИ ЛИСТ

ОРГАН И ИЗДАЊЕ ВОЈНОГ МИНИСТАРСТВА.

УРЕДНИК:

НАЧЕЛНИК ОПШТЕ-ВОЈНОГ ОДЕЉЕЊА, ЂЕНЕРАЛШТАБНИ ПУКОВНИК

МЛАДЕН ЈАНКОВИЋ.

ГОДИНА X.

1890.

У 52 БРОЈА.

БЕОГРАД

КРАЉЕВСКО-СРПСКА ДРЖАВНА ШТАМПАРИЈА

1890.

Садржај за 1890. годину.

СЛУЖБЕНИ ДЕО.

стр.

Смотра над старешинама народне војске у Ваљичком логору 745

Наредба министра војног војсци. ФЂБр. 5015 871

Преглед министра војног над командама и осталим војним установама у појединим гарнизонима 1249

Беседа, којом је Краљевско Намесништво у име Његовог Величанства Краља Србије Александра I. отворило седнице редовноме сазиву Народне Скупштине 7. Новембра 1890 године 1375

Адреса, којом је Народна Скупштина одговорила на беседу Краљевских Намесника . 1407

Производства, постављења, размештаји и пенсионовања.

Указми.

ФБр. 149, 1, 78, 77, 243, 244, 295, 369, 367, 614, 683, 581, 579, 582, 580, 849, 850, 1318, 1319, 1317, 1138, 1320, 1516, 1517, 1682, 1681, 1585, 2038, 2037, 2129, 2130, 2214, 2210, 2324, 3322, 2323, 2325, 2479, 2481, 2480, 2745, 2744 2777, 2778, 2743, 2863, 2905, 2745, 2906, 2881, 2701, 2863, 2239, 3601, 3967, 4116, 4117, 4006, 4027, 4332, 4722, 4881, 4882, 4883, 4885, 4027, 4978, 4977, 5236, 5238, 5237, 5287, 5288, 5569, 5570, 5573, 5571, 6210, 6211, 6212, 6629, 6530, 6605, 6606, 6983, 6984, 7066, 7067, 7219, 7220, 7260, 7302, 7616, 7614, 7654, 7615, 7656, 7655, 7812, 7917, 7919, 7882, 7881, 7920, 7918, 8227, 8223, 8171, 8321, 8228, 8536, 8606, 7653, 8881, 8882, 8883, 9083, 9084, 9283, 9284 и 9285.

Стране: 3, 27, 43, 91, 127, 161, 241, 243, 369, 387, 415, 439, 459, 483, 537, 611, 651, 685, 715, 793, 851, 915, 977, 1061, 1145, 1185, 1225, 1271, 1293, 1323, 1347, 1383, 1419, 1475, 1535 и 1567.

ПБр. 3, 2165, 2162. стране: 3, 1025, 1027.

Решењима министра војног.

ФБр. 9255, 9465, 9422, 9425, 298, 204, 225, 326, 396, 615, 76, 700, 812, 947, 1115, 1247, 1177, 1417, 1429, 1616, 1652, 1571, 1766, 1801, 1838, 1787, 1894, 1954, 2127, Пов. 229, — 2370, 2346, 2384, 2535, 1447, 2889, 2585, Пов. 267, — 2570, 2584, 2618, Пов. 284, — 277, 2784, 2626, 2834, Пов. 290, 2849, 3020, 3215, 3313, 3312, 3491, 3099, 3524, 4076, 3925, 4333, 4370, 4763, 4856, 4885, 5044, 4975, 5289, 5300, 5572, 5391, 5687, 5779, 5861, Пов. 536, — 6157, 6177, 6270, 6400, 6807, 6845, 7316, 7270, 7284, 7249, 7275, 7522, 7528, 7598, 7657, 7598, 7608, 7508, 7661, Пов. 634, — 6343, 6505, 7019, 7689, Пов. 661, — 7725, 7758, Пов. 647, — 7710, 7834, 7642, 7854, Пов. 662, — 7941, 7921, 7844, 8013, 7968, 7975, 7782, 7825, 8107, 8009, 8081, 8227, 7973, 8228, 8244, 8289, 8801, 8369, 8436, 8265, 8544, 8618, 8227, 8208, 8587, 8653, 8626, 8697, 8720, 8810, 8884, 8885, 8886, 8804, 9019, Пов. 746, — 8969, 9211, 9228, 9283 и 9275.

Стране: 11, 29, 31, 47, 93, 131, 163, 299, 371, 391, 419, 441, 463, 487, 515, 541, 579, 653, 715, 747, 855, 883, 921, 947, 981, 1027, 1063, 1187, 1231, 1273, 1299, 1329, 2349, 1387, 1423, 1483, 1503, 1537 и 1560.

стр.

ЕБр. 6, 5996. страна: 11, 1387. — СБр. 55, 423, 634. страна: 43, 1027. — АБр. 107. страна: 95.

ВБр. 12043, 663, 757, 1680, 1594, 2634, 4017, 5699, 5769, 7684, 8322, 9547, 9704, 10521, 10591, 11043, 12492.

Страна: 13, 47, 93, 165, 247, 299, 413, 611, 1029, 1273, 1351, 1381, 1537.

ЛБр. 528, 828, 830, 1067, 1718, 2105, 2320, 2488, 2175, 1966, 2275, 2491, 2734, 2838, 3076, 3269, 3324.

Страна: 131, 299, 747, 981, 1149, 1231, 1299, 1387, 1423, 1503, 1537.

Наредбом инспектора пешадије Бр 13, 14, 15, 557, 31, 43, 45, 47.

Страна: 247, 301, 581, 1273, 1497.

Наредбом инспектора артиљерије Бр. 1026. Пов. 118, 1086.

Страна: 581, 927, 981, 1425.

Наредбом команданта коњичке бригаде стал. кадра Бр. 1045, 1020, 93.

Страна: 929, 949, 1331.

Одликовања.

ФБр. 1005, 1004, 2746.
Страна: 89, 91, 457.

Помиловања.

СБр. 169, 170, 171, 260, 577, 851, 914, 915, 916.
Страна: 123, 125, 126, 297, 913, 1417, 1471.
ФБр. 3524. страна: 579

Решења.

Да се натпис на досадањој застави VII. батаљона односно пука замени са: VII. актив. пук Краља Александра I. — ФАБр. 9554. . 1

Измене чл. 9. у уредби о устројству пешад. подофицир. школе — ФЂБр. 368 . . . 25

Кредити за разне оправке и направе. — И/ГБр. 54, 55, 110, 283, 548, 587, 586, 725, 726, 741, 815, 842, 879, 891, 941, 961, 1416, 1417 1418, 1419, 1461, 1462, 1482, 1674, 1713 1852.

Страна: 27, 57, 121, 413, 437, 513, 577, 609, 649, 683. 713, 1057. 1113, 1257, 1321, 1343.

Измене чл. 16. уредбе о артиљеријској инспекцији. — ФБр. 682 41

Измене и допуне уредбе о формацији жандармерије. — ФЂБр. 1586 243

Измене у уредби о надлежности, положајима и власти старешинској у војсци. — ФБр. 2131 . 385

Решење за примање питомаца за нижу школу вој. академије. — ФЂБр. 2924 481

Решење за примање питомаца за вишу школу вој. академије. — ФЂБр. 4005 681

Измене чл. 8. уредбе о војној дисциплини. — ФЂБр. 4886 849

Решење да се пешадија II. позива позове на вежбање. — ФЂБр 358 881

Решење којим се овлашћује министар војни да из привр. приреза на напредне вој. потребе може утрошити 127.348·74[75] дин., колико је издато за одело, обућу и остали прибор старешина I. и II. позива народне војске. ЕОБр. 3564 945

Измене и допуне у пропису о одеци и спреми војске. — ФАБр. 7170, 7617, . стр. 1217, 1291

Уредба о устројству артиљеријске подофицирске школе за сталан кадар. — ФЂБр 7382 1257

Уредба о устројству пешадијске подофицирске школе за сталан кадар. — ФЂБр. 7389 1265

Решење да се укине уредба о устројству учебне батерије. — ФЂБр. 7613. . . . 1289

Допуна чл 4. уредбе о устројству инспекција. — ФЂБр. 7997. 1345

Решење да се међу предмете у нижој школи војне академије уврсти и „Руски језик". — ФЂБр. 7893. 1347

Решење да се из партије општег државног кредита на напредне потребе може издати сума 1172·90 дин. на попуну касе XVIII. а сада III. гард. батаљона, колико је упропашћено умрлим поручик Анг. Милојковић, од ког се није могла наплатити — ВБр. 11592. 1417

Закони и законодавна решења.

Решење да се Јов. Екеру марв. лекару признају и урачунају у дејствителну службу и извесне године које је провео као контракт. марв. лекар. — ФАБр. 1321. . . . 123

Закон о административној подели Краљевине Србије 337

Закон о изменама и допунама закона о устројству војске — ФЂБр. 2342. . . . 401

Закон о производњи, увозу и продаји барута, динамита и осталих распрскавајућих смеса. — АБр 1583 408

Решење којим се одобрава министру војном изванредни кредит за подизање нове барутане. — АБр. 1568. 413

Закон о привременом прирезу за напредне војне потребе. — АБр. 1755. 433

Прописи, наређења и објашњења министарска.

стр.

А.

Алата и материјала за трупне радионице требовање и расходовање. — ЕОБр. 99, 923, стр. 31, 296
Акта потписивање од стране начелника интендатура. — ЕБр. 976, 6196 . . 270, 1437
Антипирина замена за лечење. — ЛБр. 1007. 424
Алат. вел. пољске ковачнице именовање. — АТБр 2401. 655
Алекса Пандуровић изгубио право да учествује у вој. набавкама. ИФБр. 988. . . 710
Аћугината народне војске постављање, и ранг пародника у народ. војсци. — ФЂБр. 5072 908
Артиљеријска подофицирска школа да буде привр. у Београду. — ФЂБр. 5072 . . 908
Американа колико да се троши на болеснички кошуљу. — ЕОБр. 5790 1360
Аманетне таксе наплаћивање при пошиљкама за приватна лица. — ББр. 11554 . . . 1439

Б.

Бегунаца војничких обзнањивање. — ФАБр. 3080. 631
Бронника М. 80 коштање. — АТБр 3488 стр. 1070
Барута транспортовање жељезницом. — АСЂр. 3293. 1572

В.

Возидба војника жељезницом. — ЕБр. 1978, 3468 . . . . . 517, 885
Вежбања старешина и обвезника редовне и народ. војске. — ФЂБр. 3128, 3453 . . 527 590
Војника болесних упућивање у болнице — ЛБр. 2842 1390

Г.

Гађање официрско из револвера.— АТБр. 2134 528
Гранате и псевдо-шрапнели за гађање у циљ. — АТБр. 2550 696
Гарнизонара потписивање. — ФАБр. 8933 . 1509

Д.

Дневница ђудске хране свију оброка. — ЕПБр. 6962, 556, 1290, 3010, 5865 . . 14, 50, 309, 692, 1354
Дневница мајстора за преглед обуће и одеће. — ЕОБр. 16, 206 . . . . . 20, 49
Додатци официрима укинути буџетом да се неисплаћују — ББр. 395, 730 . . . . . 59, 60
Додатак на праше вој. рубља. — ББр. 1196. 104
Дрвљанини и издавање дрва по касарнама.— ЕГБр. 774, 5944 . . . . . 301 1359

стр.

Дрва издавање официрима и командама. — ЕБр. 1316, 6519 . . . . . 373, 1508
Додатка на коње официрима издавање. — ББр. 6489. 697
Димитрије Антић изгубио право да учествује при вој. набавкама. — ИФБр. 989 . . . 747
Дневница оброка хране наредника који врше офиц. дужности. па су у бањама на лечењу. — ЕПБр. 3208 750
Дрва слеђовање војницима кад логорују. — ЕБр. 4611 1153
Дрва за жењење подофицире. — ЕГБр. 5624. 1333

Ђ.

Ђака рекрутованих по закону о устр. вој. од 1886. год. служба у војсци. — ФАБр. 4304 721

З.

Занатлија I. и II. позива упућивање на стручне послове. — ЕПБр. 348, 1888, 5585. 62, 465 1427
Зграде приватне узете под закуп. — ЕБр. 429 79
Знак питомаца подофицирске школе — ФЂБр. 1699 268
Зграде потребне пуков. окр. командама даје народ. дот. пук. округа. — ЕБр 2220, 3464 653, 949
Заставе црне и флорови набављени о косовској петстогодишњици ЕБр. 2925 697

И.

Испити официрски — ФЂБр. 428, 1586, 1880 34, 371, 493,
Испити подофицирски за резервне чинове. — ФЂБр. 2717 472
Интереса плаћање при накнади новчаних недостатака. ББр. 10839. 1425

Ж.

Жандарма под судом и суд. испељењем припадежности. ВБр. 3125 248
Жандармеријских чести преустројење. — ФЂБр. 1586, и ЕБр. 1015 . . . . . 372, 283
Жељезничко-полицијски закон. ФБр. 1955 . 305
Жалбе против нижих админ. власти вишима. ББр. 10696 1357

К.

Кола муниц. колона употреба. — АРБр. 238. 49
Кредити разни отворени разним командама. ЕБр. 287, 1264. ИГБр. 90. ББр 2124, 4179, 3654, 5596. ЕПБр. 1541, ИГБр.

стр.

1017. — ББр. 7010, 7814, 9144, 8068, 11257.

Страже: 63, 135, 139, 167, 422, 467, 519, 623, 721, 811, 983; 1155, 1191, 1424.

Књига разних писања командама. ББр. 229. ФАВр. 544, 1498, 3334 3339, 3340, 4109, 5961, 6470, 6303, 7428, 7423, 4208, АВр. 4548. ФЂБр. 8792.

Страже: 52' 61, 165, 585, 586, 587, 719, 1029, 1154, 1163, 1331, 1333, 1534, 1506, 1507.

Књига узетих на послугу из књижнице ђенералштаба враћање. — ФЂБр. 1494 . . 196

Контролу местну ко да врши. — ЕГБр 1880, 2286 . . . . . 473, 589

Комора за војску — ФЂБр. 2023 и 3160 493, 544

Кажњење војника који греше за време док су у затвору. — СБр. 338. ЕПБр. 2961, 3351 . . . . . 526, 698, 857

Коњи официрски који припадају саставу трупе. — ЕПБр. 1996 543

Колера и мере предохране. ЛБр. 1726 . . 750

Кандидати за полагање испита официрских за 1890 год. ФЂБр. 6109 1066

Коње, који се узимљу од лица која су пређила обвезу личног служења ко да доводи дотич. командама. — АРВр. 3734 . . 1199

Кондуитисање резерв. официра и наредника који су учествовали на овогод. нежбањима војске. — ФАВр. 7371 1308

Коња жандармских амбулантно лечење. — ЛБр. 2862 1389

Капелница IV. кл. знак. — ФАВр. 8746 . . 1505

Капеле за собно гађање колико стају. — АТБр. 1515. 1571

Л.

Лака за лаковање гвожђа набавка. — АТБр. 719 199

Лечење знојавих ногу код војника. — ЛБр. 783 303

М.

Монограма Његовог Величанства требовање. — ЕОБр. 795 134

Муниције за гађање у циљан расходовање. — ФЂБр. 1408 197

Молбе за премештаје да се не подносе. — Фбр, 2388 449

Музиканата вој. превођење из ниже у вишу класу. — ФАВр. 1990 471

Муниција која се рачуна као утрошена. — АТБр. 1545 492

стр.

Мустре одела народне војске I. и II. позива. — ЕОБр. 3438 859

Марака таксених поништавање. — ББр. 8665 1200

Н.

Надлежност за кажњавање због задоцњења и недоласка обвезника на службу. — ФАБр. 9016 11

Новца наплаћеног од војнице шивање, в. министарству — ББр. 1953 196

Новац за набавку паприке из I. пова фабрике како јој се шиље. — ЕПБр. 866 . 197

Настанак план за конкурс. — ФЂБр. 65 . . 273

Новца претекног од хране војничке употреба. — ЕПБр. 1367 372

Новца од арсенале за попашу шивање. — ПБр. 861 421

Науке хришћанске предавање трупама — ФЂБр. 3370 591

Набавке земаљских производа за војне потребе. — ЕПБр. 1975 785

Новца добивеног од закупа вој. зграда употреба. — Бр. 10597 1428

Наплаћивање покварених и упропашћених делова вој спреме од војника. — АТБр. 4275 1438

Нужника дезинфиковање. — ЛБр. 3172 . . 1 97

О.

Оружја држаног и муниције код III. позива употребе против зајца и зверова како бива. — АТБр. 178 50

Официра уписивање у чланство друштва „Св. Саве" и „Кола Јахача". — ФАБр. 616 . 53

Одело питомаца подофицирске школе. — ЕОБр. 341, 6302 . . . . . 59 1391

Оправке музикалних инструмената. — ЕОБр. 967 261

Опанака ношење код војске. — ЕОБр. 1429 419

Одело ислужено да се, и за коју цељ, по једно задржи код команада за сваког војника. — ЕОБр. 1661 423

Ордонанце — коњаници код пукоз. окр. команада. — ФВр. 3350 590

Обустава разних од плате шивање. — ББр.

Одела пекарског и млинарског прање. — ЕПБр. 2824 691

Одела по магацинима пуков окр. команда оправка. — ЕОБр. 3219 692

Одело од напкина за војнике код млинова и пекарница. — ЕОБр. 3219 795

Официра пријава за спрему за ђенералштабну струку. — ФЂБр. 5007 883

Одела резервних официра одлагање набавке. — ЕОБр. 3782 951

стр.

Одело издато старешинама народне војске — ЕОБр. 3653, 4561 . . . . . 952 1151

Опанци који служе за мустру при набављама да се не издају. — ЕОБр. 2673 961

Одсуства официра и вој. чиновника на коњичке утакмице и на свечано гађање. — ФАБр. 5289, 5904 . . . . . 981 1000

Оверавање књига и извода при предаји дужности. — ЕБр. 7062 1030

Одело по пројекту новог прописа да износе официри који су га набавили. — ФЂБр. 7023 1202

Официра новопроизведених заклињање. — ФАБр. 7514 1307

Одговора на тужбе и жалбе на решења гл. контроли. поднашање. — ББр. 10236 1353

Официра јављање гарнизонарима. — ФАБр. 7864 1367

Одело цивилно кад носе официри. — ФАБр. 8267 1442

П.

Постељног прибора и преобруке болничке рок трајања. — ЛБр. 3237 18

Прегледа отворених и утрошених буџет. кредита шиљање. — ББр. 1079 97

Плата значарина и редовима II кл. — ББр. 1196 104

Програм привремени вој. наставе у средњим школама. — ФАВр. 445 137

Порез на изгубљене додатке официрске неће се наплатити. — ББр. 1983 199

Практикантских места попуњавање нижим чиновима. — ББр. 2335 241

Пушкари гардијских батаљона. — ФЂБр. 6128 269

Перјанице војничке. — ЕОБр. 1192 . . . 305

Преобука од нове мустре америкаца. — ЕОБр. 1034., 1337 . . . . . 268 371

Плате аконтирање. — ББр. 4128 448

Прослава стогодишњице Господара Јеврема Обреновића. — ФАБр. 2882, 2954 . . . 491

Програм предмета пријемног и пита за нижу школу вој. академије. — ФЂБр. 3632 . 523

Проте војног дужности и службовање. — ФАБр. 4120 720

Панталонама јахаћим код коњице рок трајања. — ЕОБр. 3180 749

Правила администрације војно-тех. завода. — ЛТБр. 2740 . . . . . 752 797, 860, 898, 929, 953, 999, 1031, 1073, 1115, 1164

Правила о снадбевању људском храном измене и допуне. — ЕПБр. 2675, 5533 1071, 1307

Поданства обвезника расправљање. — ФАБр. 6068 1072

Поткивање коња француским клинцима. — АРБр. 3622 1189

Позивање обвезника преко полицијских власти. — ФАБр. 7898 1361

Правила за руковање парним котловима. — ИФБр. 1995 . . . . . 1443, 1509

Правила за набавку жита допуна. — ЕПБр. 6369 1460

Подофицира употребљених при народној војсци признадлежности. — ББр. 12281 . . 1500

Р.

Распоред наставе и вежбања пешадије за 1890. год. — ФЂБр. 1439, 2653 . . 200, 172

Радионице трупне образовање код коњичке батерије. — ЕОБр. 1305 372

Рекрута упућивање у команде. — ЕГБр. 1388 ФАБр. 1518, 6650, 7235, 8741, 9029 стр. 309 374, 1202, 1248, 1250, 1499, 1505.

Рачуни да се склапају и подносе на време главној контроли. — ББр. 5019 529

Рачуна за путне трошкове оверавање. — ББр. 8344 1189

С.

Соли набавка за људску и сточну храну. — ЕПБр. 6537. — ББр. 483. — ЕПБр. 851, стр. 13, 80, 185

Сара од расходованих чизама шиљање. — ЕОБр. 6654 19

Стварн убојног материјала напајањање. — АТБр. 351 62

Стечаје за грађевинске набавке слати на објаву „Срп. технич. листу". — ИГБр. 240 133

Справе за полнштавање таксених марака шиљање командама. — ЕГБр. 725 198

Сецирање сачагијом заражених коња. — ЛБр. 687 284

Спроводници рекрута при упућивању ових у команде. — ФАБр. 1518 309

Старешине у војсци могу ли бити помиловани политички кривци из 1883 год. — ФАБр. 2942 489

Спискова сточних ноћења код команада. — АРБр. 2613 698

Стварн расходованих шиљање управи војне одеће за завоје. — ЕОБр. 3140, 4775 748 1199

Сена и сламе државне дењење. — ЕПБр. 3826 950

Споменице за рат 1876, 77 и 78 год. да се требују за оне који их још нису добили. — ФАБр. 5431 961

Седла која се налазе као мустре код пукова, окружних команада. — АТБр. 3827 . . 1203

Саобраћај писмени с полицијским властима. — ФАБП. 7597 1308

стр.

Снадбевање новцем и т. д. I коњич. пука, — ЕБр. 5846 1358

Справа за ваљење капсли пиљање командама, — АТБр. 4805 1507

Т.

Туберкулоза и мере против ње по вој. болницама. — ЛБр. 3296 21

Трошкови воj. притвореника на коју партију долазе. — ЕБр. 801 175

Трошак путни. — ББр. 2155 8723 и 11688 267 1071 и 1440

Трошкови о пријему при опште-народним празницима. — ББр. 4081 447

Трошак на лечење војника у грађанским болницама. — ЛБр. 1285 518

Таксе за академијски знак и школ. дипломе за виши курс војне академије, и друге, — ЕОБр. 3423 и ВБр. 2202 . . . . . 199 и 859

Трубама оправљеним рок трајања. — АТБр. 3512 1070

Требовања за разрез регрута до комплекта. — ФАБр. 7087 1247

Телеграми како да се састављају. — ФАБр. 7641 1362

У.

Упут за бојадисање ребара камутских и њихових гвоздених делова. — АТБр. 4726 . 20

Угљена каменог трошење за огрев. — ЕГБр. 596 133

Улога за фонд инвалидски наплаћивање. — ПБр. 954 445

Угаљ мртав, поступак с њим. — ЕПБр. 1979 583

Упут за употребу Берданке. — АТБр. 2338 613

Упут за састављање извешћа о пешбању и гађању старешина и обвезника народне војске I. и II. позива. — ФЂБр. 5005 . 891

Ф.

Фуражи за колико се прекобројн. официр. коња може уз прописну наплату изузимати. — ЕПБр. 329 51

Формулара и књига деловодних и администр. требовање. — ЕГБр. 1028. ФАБр. 1518. ЕГБр. 1501, 1772 250 373, 421, 449

Фебруар у колико дана да се рачуна за војничку плату. ББр. 9989 1243

Фуражни оброк воj. стоке преко зиме. — ЕПБр. 5628 1335

Х.

Храна наредника који врше официрске дужности. — ЕПБр. 2249 585

Храна требовање за војнике којима се она смањује на име казне. — ЕПБр. 2961 . 698

Храна питомаца воj. академије, ветер. и подофицирске школе. — ЕПБр. 2675 . . . 1871

Ц.

Цеде бувама чојаним и цивилним. — ЕОБр. 3411 886

Ч.

Чаура фишечних празних пиљање. — АТБр. 3010 886

Чланова испитне комисије постављање. — ФЂБр. 6110 1063

Четака нових топовских требовања. — АТБр. 3840 1248

Чакширама жандармеријским рок трајања. — ЕОБр. 3629 1392

Четака за војнике требовања. — АТБр. 4457 1392

Ш.

Школа подофицирских материјално и новчано снабдевање. — ЕБр. 5832 1359

Шиљелима, набављеним за време српско-бугарског рата, рок трајања. — ЕОБр. 6618. 1571

Извештаји и реферати.

Извештај и предлог војничкој обући . . . 95

Годишњи преглед бодовања воj. држав. коња, волова и коња официрских ЛБр. 1251 . . 495

Годишњи преглед боловања и умирања војника сталног кадра за 1889. годину ЛБр. 1252 545

Извод о утрошку партије болничких трошкова за 1889. годину у војним болницама. — ЛБр. 1296. 595

Извештај изасланика на међународ. конгрес за општу фотографију 633

Извештај начел. економ. одељ. о прегледу прехрањатских и одевних слагалишта. — ЕБр. 2956. 653

Извештај начелн. санитет. одељ. о прегледу војних болница и зграда у којима станује војска. — ЛБр. 2956. 721

Пантелијеве ноћи (бездимни) барут АТБр. 2742. 777

Реферат о исхрани наше војске. — ЕБр. 3251. 819

Извештај о усиљеном маршу питомаца пешад. подофицирске школе, од Београда до Аранђеловца. 1007

стр.

Извештај о бављењу Његовог Величанства Краља Александра I. у Бањичком логору · 1209

Извештај о ноћном маршу од Београда до Смедерева, питомаца пешадијске подофицирске школе · · · · · · · · · · · 1273

Предлог да се одело и обућа војничка израђује у више класа. — КОБр. 6729. · · 1545

Измене у дислокацији трупа.

Стране: 227, 529, 783, 1011, 1169.

Лични односи.

Стране: 23, 33, 53, 81, 103, 141, 227, 285, 314, 375, 399, 425, 449, 473, 503, 531, 571, 593, 631, 669, 699, 733, 785, 837, 873, 907, 939, 963, 1011, 1041, 1081, 1129, 1169, 1213, 1279, 1309, 1335, 1365, 1393, 1461, 1501, 1547 и 1573.

НЕСЛУЖБЕНИ ДЕО.

Чланци.

стр.

Нови бугарски закон о општој обвези служења у војсци. · · · · · · · стр. 313 375

Употреба малог Лиманованог топовчића · · · · · · · · · стр. 143 229

Белешке.

А.

Артиљерије аустријске преуређење 290, 1179, 1181

Артиљерија пољска у Русији · · · · · · 533

Арсенала артиљеријског у Рушчуку укидање 606

Академија војна у Италији · · · · · · · 639

Артиљерија пољска у Француској · · · · 873

Артиљерије руске мирно-добно стање · · · 876

Артиљерија мобилисаног корпуса у Румунији 1403

Б.

Буџет војни Италијански за 1890—91. год. 35

Борба коњичка пешке · · · · · стр. 85, 105

Буџет војни Грчки за 1890. год. · · · · · 114

Барут бездимни и огледи са њим код разних војсака. стр. 150, 324, 536, 875, 1404, 1550, 1556

Буџет војни руски за 1890. год. · · · · · 152

Буџет војни бугарски за 1890 год. · · · · 239

Барут Максимов · · · · · · · · · · · · 290

Бригадна команда коњичка код хонведа · · 323

Буџет војни француски за 1891. год. · · 327, 637

Барут бездимни топовски · · · · · · · · 507

Буџет војни аустро-угарски за 1891. год. 573, 599

Број бугарских официра · · · · · · · · 572

Барут топовски од артиље у Белгији · · · 642

Босанско-херцеговачке трупе 644, 841, 1096, 1467

Бројно стање аустро-угарске војске у миру 671, 842

Бројно стање официра турске војске · · · 677

стр.

Бројно стање и састав бугарске и источно-румелијске војске · 736, 965, 1015, 1043, 1083, 1129, 1171, 1282 и 1311

Бројно стање немачке војске · · · · · · 839

Бараке од пандекла капет. Декера · · · · 909

Број рекрута за стај. војску бугарску и источно-румелијску · · · · · · · · · · 971

Буџет војни турски за 1890—91. год. · · 973

Батерије опсадне — Ромове · · · · · · · 1177

Буџет хонведски за 1891. год. · · · · · 1281

Бројно стање хонведских трупа · · · · · 1281

Бајонет код драгуна — за и против њега · 1317

Буџет за аустријско домобранство за 1891. г. 1467

Број јединица разних родова војске великих европских сила, у миру · · · · · · · 1526

Буџет војни бугарски за 1891. год. · · · 1556

Буџет војни немачки за 1891. и 1892. год. · 1575

В.

Војнина у Бугарској · · · · · · · · · · 534

Ваздухопловство у Русији · · · · · · · · 674

Ваздухопловство у Аустроугарској · · · · 841

Ваздушна лопта А. Махудова · · · · · · 877

Војске турске мирнодобни састав · 1096, 1135

Видност разних боја с већих даљина · · · 1178

Ваздухопловство на француским маневрима · 1342

Војске француске и немачке јачина за 1891. годину · · · · · · · · · · · · · 1467

Вежбања у попуњавању муниције у Француској · · · · · · · · · · · · · · · · 1529

Г.

Гађање из топова при електричном осветљењу · · · · · · · · · · · · · · · · 152

Гађање посредно из Гатлингових топова · · 1575

Д.

Дејство отскока код француске пешадијске пушке · · · · · · · · · · · · · · · 37

стр.

Дальомер Парсевалов 84
Дислокација бугарско источно-румелијске војске 109
Дезинфекција нужника 149
Додатци подофицирски на рекове службе у Италији 606
Дальина између неких места у Бугарској . 678
Домобранства аустријиског повећање . . . 1287

Ђ.

Ђенералштапске службе преуређење у Француској 290, 910
Ђенерали у Француској 1049

Е.

Екразит и динамит 972

Ж.

Жељезничка бригада у Немачкој 150
Жељезнички материјал француски за стратигијске потребе 291
Жељезничка пруга Метковић-Сарајево . . . 534
Жељезница Брод-Митровица 572
„ Јамболи-Бургас 678
Жељезничких линија нових пројекти у Бугарској 1101
Жељезнице у Турској 1344

З.

Зрно поно код француске пољске артиљерије 36
Знак за награду одличне 10-год. службе у Бугарској 151
Закон о војној обвези — нови — у Бугарској 239
Загревање цеви и зрна пушчаних 505

Ј.

Једноврсни строј код коњице 785

К.

Књижница официрских осниване у Русији 152
Контролне комисије — главне — за регрутовање у Бугарској 371
Карабин нови за Аустро-угарску коњицу . 604
„ за француске јашуће трупе . . . 604
Кардовски војни округ у Бугарској 641
Колико стаје наоружани мир 643
Курс за спрему резервних официра у Бугарској 676
Копља код француске коњице 679, 878
Копље или сабља 701
Кола код великих јевропских војсака . . . 789
Коњичких јединица јачина у рвању великим војскама 878
Коња колико пропада у рату 909

стр.

Копље код Немачке коњице 916
Књижнице војне у немачкој 1049
Комисија војна бугарска при опитним гађањима у Немачкој 1050
Кандидати за резервне официре у Бугарској 1101
Кадровске чете у бугарској и Источно-румелијској војсци 1141
Копља за белгијску коњицу 1368
Кочњача хидрауличка код руске градске артиљерије 1468
Касине војничке 1555
Карабин репетирни у Аустро-угарској . . . 1557
Куће ратне — покретне 1585

М.

Муниција опрема француске пешадије 36, 643
Метал нов за пушчана зрна (Волфрам) . . . 81
Маневри немачке војске 150, 292, 1013
Маневри француске војске . . 291, 939, 1337, 1365
Маневри аустро-угарске војске . 327, 840, 1050, 1089
Мост преко Дунава код Црне воде 327
Маневри руске војске . 451, 452, 1051, 1101, 1140, 1314
Метак из ког великог маринског топа колико стаје 573
Муниција за вежбање војника у Француској 753
Митраљеза Дормусов автоматски 841
Маневри бугарске и источно-румелијске војске 1021, 1177
Маневри румунске војске 1368
Муниција опрема ратна у француској војсци 1528
Мерзерски пољски артиљеријски пукови у Русији 1530
Масло кокосно 1575

Н.

Нови проналасци . . . . . 533 и 679
Новчане награде подофицирима у Немачкој . 534
Наоружање Аустроугарске војске 677
Нишани за ноћно гађање Аделскелдови . . 1048
Наоружање хонведа Манлихеровачама . . . 1316
Наоружање бугарске војске Манлихеровачама 1403
Нов изналазак — (справа за намештање телеграфских жица) 1555
Нишана пушчаног намене у Аустро-угарској . 1657
Наредба Драгомировљева односно напада и одбране утврђења 1574

О.

Одличје ново у аустро-угарској војсци . . 289
Опити с Гордоовим балоном 291
Опрема руских трупа храном у рату . . . 738

стр.

Официри коњички на вежбалиштима техничких трупа у Аустро-угарској 942
Одредбе о војно-чиновничким одељима у Бугарској 963
Организационе измене у аустро-угарској војсци . . 973, 1182, 1395, 1465, 1521 и 1549
Опити гађања на балоне 1050
Опадање људства у Јевропи 1282
Одељење ветеринарно у бугарском административном одељу војног министарства . . . 1316
Опити гађања — Грузонови 1316
Областне поделе измене у Бугарској . . . 1367
Облагање насипа при утврђењима 1402
Оброни фуражни у Француској 1403
Обућа лака у Аустро-угарској 1404
Опити с покретним кулама 1551

II.

Пртљага официрског тежина у Бугарској . 151
Преустројство у бугарској војсци. 237
Пољска пећ Вајнманова **285**
Пушке с којима су наоружане разне војске 326
Пушка — нова — руска 328
Предлози војни у Француској 326
Правила — нова — за војне транспорте у Италији 452
Појачање мировног стања немач. војске . 531
Пропис нови за гађање код немачке пољске артиљерије 641, 733
Плата маринских официра у Бугарској . . 678
Правила пијонирска за пешадију у Немачкој 843
Практички опити гађања у Француској . . 1021
Пушка нова малокалибарка у Русији . . . 1050
Пушка нова Рашајнова 1091
Поитони од козачких копаља 1341
Пушана набавка у Турској 1367
Потковице без клинаца 1525
Пробојна снага нове руске пушке . . . 1525
Покретна посматрачишта 1526
Пропис о жандар. служби у Француској . 1551
Пушка аутоматска — Pieper-ова 1552
Пешадије великих јевропских сила састав . 1554
Податци из пописа људства у Немачкој . . 1556

Р.

Репетирка нова у Енглеској 84
» » » Немачкој . 111, 149, 536, 324
» у Грчкој 113
Регрутовање за стај. војску у Бугарској . 239
Распоред и количина аустро-угарских трупа у окупираним областима 680
Распоред бугарске и источно-румелијске коњице и арт. по логорима ради вежбања. 911
Рат 1870—71. год. колико стаје Француску 1050
Реформе код румунске војске 1141

С.

стр.

Сапперских бригада састав у Русији 152
Сабља новог обрасца у Француској 909
Судови пуковски у Бугарској 972
Стројеви којима би се могли смањити губитци од нових пушака 1091
Становништво Грчке 1101
Статистички податци о рекрутовању 1889. г. у Аустро-угарској 1287
Струготина за исхрану стоке 1402
Стрелишта у Енглеској 1526
Стишавање морских валова уљем 1551
Становништво Русије 1553
Седло ново у Немачкој 1557
Справа Бергова за нове сигнале на лађама 1573

Т.

Трошкова путних накнада у Бугарској . . 151
Трошак на израду фишека за пушке малог калибра 451
Трен у немачкој војсци **640**
Телеграфска војна служба у Француској . . 703
Турски козаци 1524
Топови пољски нови у Немачкој 1529
Тежине колико долази од целокупног оптерећења војнич. на ручну муницију . . . 1551

У.

Ученика — добровољаца пријем у оружне радионице артиљеријских слагалишта у Бугарској 113, 972
Услови за унапређење капетана у чин мајорски у Бугарској 240
Упаљач шрапнелски двојног дејства у Аустро-угарској 841
Уредба о ђенералштабу у Француској . . . 910
Унапређење у бугарској и источно-румелијској војсци 1021
Умирање у јевропским војскама 1141
Упоређење разних бравина са жељезничким влаком 1342
Учебна батерија у Бугарској 1526

Ф.

Формација нова немачке војске . . 35, 149, 705
Финансије јевропских сила 323
Флота јевропских сила јачина 533
Флотиле — Аустро-угарске на Дунаву појачање 572
Фонд за потпомагање официра у Турској . 641

Х.

Хлеб војнички — нови — у Француској . . 87
Хранење трупа при транспортовању у Аустро-угарској 504

стр.

Храна француских војника у рату 839
Храна коњска 1575

Ц.

Цар немачки у Круповој фабрици 1047

Ш.

Штитова сапски и пешадијски 152
Штапс — официрски приправни курс у Аустро-угарској 321
Школа за ваздухопловство у Француској . . 941
Штапс — официрски курс у Бугарској . . 972
Шатор војнички нови 1556

Исправке.

Стране: 103, 227, 309, 425, 529, 785, 963, 1183, 1279, 1393, 1529.

На знање.

Стране: 1255, 1287 и 1579.

Огласи.

Стране: 23, 37, 55, 87, 113, 153, 293, 327, 383, 427, 453, 475, 509, 535, 575, 605, 645, 679, 707, 739, 791, 845, 877, 911, 941, 975, 1023, 1051, 1103, 1143, 1183, 1213, 1255, 1287, 1317, 1343, 1367, 1403, 1469, 1529, 1557 1579.

ИЗЛАЗИ РЕДОВНО
СВАКЕ СЕДМИЦЕ
ПО ЈЕДАРЕД,
А ПО ПОТРЕБИ И ВИШЕ ПУТА,
НАЈМАЊЕ НА ТАБАКУ.

ЧЛАНЦИ УПУЋУЈУ СЕ
УРЕДНИШТВУ,
А ПРЕТПЛАТА БЛАГАЈНИ ВОЈ.
МИНИСТАРСТВА.

ЛИСТ ДАЈЕ СЕ У ЗАМЕНУ.



ЦЕНА
је листу годишња:
ЗА ВОЈСКУ . . . 6 ДИН.
ЗА НЕВОЈНИКЕ . 12 „
ЗА ИНОСТРАНСТВО
С ПОШТАРИНОМ 20 „
ПОЈЕДИНИ БРОЈ . 30 ПАРА

ОГЛАСИ
ОД РЕДА ПО 10 ПАРА ДИН. ЗА 1
ПУТ, А ПОСЛЕ ПО 5 П. Д.
ВЕЋИ И ДУЖЕВРЕМЕНИ ОГЛАСИ
ПО УГОДБИ.

СЛУЖБЕНИ ВОЈНИ ЛИСТ

ОРГАН И ИЗДАЊЕ ВОЈНОГ МИНИСТАРСТВА.

УРЕДНИК: ЂЕНЕРАЛШТАБНИ ПУКОВНИК **Младен Јанковић**, НАЧЕЛНИК ОПШТЕ-ВОЈНОГ ОДЕЉЕЊА.

БРОЈ 1. **БЕОГРАД, 10. ЈАНУАРА 1890. ГОД.** **ГОДИНА X.**

РЕШЕЊА.

У ИМЕ
ЊЕГОВОГ ВЕЛИЧАНСТВА
АЛЕКСАНДРА I.
по милости божијој и вољи народној
КРАЉА СРБИЈЕ
МИ КРАЉЕВСКИ НАМЕСНИЦИ.

Пошто је указом од 22. Фебруара текуће године, VII. батаљон сталног кадра Краљевића Александра и његов пук, добио назив VII. батаљон и пук „Краља Александра I.“, то по предлогу Нашег војног министра решавамо:

„Да се досадања застава VII. батаљона, односно пука, са натписом: „VII. активни пук Краљевића Александра“, замени новом заставом са натписом: „VII. активни пук Краља Александра I.“

Наш војни министар нека изврши овај указ.

Ф/А№ 9594.
25. Децембра 1889. год.
Београд.

Јов. Ристић с. р.
К. С. Протић с. р.
Ј. Вели-Марковић с. р.

Министар војни,
ђенералштабни пуковник
Д. Ђурић с. р.

ПРОИЗВОДСТВА, ПОСТАВЉЕЊА и РАЗМЕШТАЈИ.

У ИМЕ
ЊЕГОВОГ ВЕЛИЧАНСТВА
А Л Е К С А Н Д Р А I.
по милости божијој и вољи народној
Краља Србије
МИ
КРАЉЕВСКИ НАМЕСНИЦИ.

На предлог Нашега војног министра, а на основу члана 19. закона о потпори војних инвалида, постављамо за судије инвалидског суда, и то:

За редовне:

Члана државног савета Косту Јовановића.

Члана касационог суда Милана Дамјановића.

Санитетског пуковника Јосифа Ходеца.

Пешадијског капетана I. кл. Петра Бабића.

Рачуноиспитача вој. министарства Милутина Стевановића.

За деловођу, војно-судског потпуковника Јована Ђорђевића.

За заменике:

Члана државног савета Алимпија Васиљевића.

Члана касационог суда Миливоја Прајзовића.

Санитет. капетана I. кл. Ервина Штренга.

Пешадијског капетана II. кл. Ђоку Богдановића.

Рачуноиспитача главне контроле Милана Маршићанина.

За деловођу, војно-судског поручника Веселина Миловановића.

Наш министар војни нека изврши овај указ.

1. Јануара 1890. год.
Београд.

Јов. Ристић с. р.
К. С. Протић с. р.
Ј. Вели-Марковић с. р

Министар војни,
генералштабни пуковник
Д. Ђурић с. р.

Указ овај саопштава се свима командама и војним надлештвима ради знања, а дотичнима на поступак.

Пр. 3.
1. Јануара 1890. год.
Београд.

Министар војни,
генералштабни пуковник
Д. Ђурић с. р.

У ИМЕ
ЊЕГОВОГ ВЕЛИЧАНСТВА
А Л Е К С А Н Д Р А I.
по милости божијој и вољи народној
Краља Србије
МИ
КРАЉЕВСКИ НАМЕСНИЦИ.

На предлог Нашега војног министра производимо у чин дејствителних поручника:

У артиљерији:

Јована Хобшца, досадањег резервног артиљеријског поручника и надзорника I. кл., с рангом од 13. Априла 1884. године.

У пешадији:

Марка Радуловића, досадањег резервног пешадијског поручника и надзорника I. класе, с рангом од 10. Августа 1885. године, и Луку Јеремића — Хајдина, досадањег резервног пешадијског поручника и писара II. класе.

Наш војни министар нека изврши овај указ.

4. Јануара 1890. год.
Београд.

Јов. Ристић с. р.
К. С. Протић с. р.
Ј. Вели-Марковић с. р.

Министар војни,
генералштабни пуковник
Д. Ђурић с. р.

Указ овај саопштава се свима командама и војним надлештвима ради знања.

Ф/А№ 149.
4. Јануара 1890. год.
Београд.

Министар војни,
генералштабни пуковник
Д. Ђурић с. р.

У ИМЕ

ЊЕГОВОГ ВЕЛИЧАНСТВА

А Л Е К С А Н Д Р А I.

по милости божијој и вољи народној

Краља Србије

МИ

КРАЉЕВСКИ НАМЕСНИЦИ.

На предлог Нашега војног министра производимо:

У чин резервног капетана I. класе:

Резервне капетане II. класе: артиљеријског Степана Радивојевића; и санитетске: Ђорђа Видаковића, Јефрема Жујевића, Игњата Хирша и Милоша Кандића, окружног лекара у Књажевцу.

У чин резервног капетана II. класе:

Санитетског: Јована Станковића, лекара среза Тамнавског, округа Ваљевског; и пешадијског; Атанасија Марковића, бившег царскоруског капетана.

У чин резервног поручника:

Резервне потпоручнике: инжинирског Петра Здравковића; пешадијске: Милосава Марковића и Борисава Миландовића; коњичког: Јована Христића; војно-судског: Љубомира Романовића бившег војно-судског потпоручника; и пешадијског Вујицу Милићевића, пешадијског потпоручника у оставци.

У чин резервног потпоручника:

Артиљеријског: Ивана Милошевића и Михајла Маринковића, резервне артиљеријске наднике; и коњичког Јована Пауновића, резервног коњичког наредника".

Наш министар војни нека изврши овај указ.

1. Јануара 1890. год.
Београд.

Јов. Ристић с. р.
К. С. Протић с. р.
Ј. Вели-Марковић с. р.

Министар војни,
генералштабни пуковник
Д. Ђурић с. р.

Указ овај саопштава се свима командама и војним надлештвима ради знања.

Ф/А№ 1.
1. Јануара 1890. год.
Београд.

Министар војни,
генералштабни пуковник
Д. Ђурић с. р.

У ИМЕ

ЊЕГОВОГ ВЕЛИЧАНСТВА

А Л Е К С А Н Д Р А I.

по милости божијој и вољи народној

Краља Србије

МИ

КРАЉЕВСКИ НАМЕСНИЦИ.

На предлог Нашега војног министра, а по саслушању Нашег министарског савета, решавамо:

„Да се виши интендант IV. кл. и вршилац дужности начелника интендантуре Дринске дивизијске команде, Виљем Каснер, на основу §. 70. закона о чиновницима грађанског реда, а усљед смањене партије на цивилне војно-административне чиновнике у државном буџету, стави у стање покоја с пензијом, која му припада по годинама службе".

Наши министри: војни и финансије, нека овај указ изврше.

3. Јануара 1890. год.
Београд.

Јов. Ристић с. р.
К. С. Протић с. р.
Ј. Вели-Марковић с. р.

Министар војни,
бенералштабни пуковник
Д. Ђурић с. р.

Министар финансије,
д-р М. В. Вујић с. р.

Овај указ саопштава се свима командама и војним надлештвима ради знања, а дотичнима на поступак.

Ф/А№ 78.
3. Јануара 1890. год,
Београд.

Министар војни,
бенералштабни пуковник
Д. Ђурић с. р.

У ИМЕ
ЊЕГОВОГ ВЕЛИЧАНСТВА
А Л Е К С А Н Д Р А I.
по милости божијој и вољи народној
Краља Србије
МИ
КРАЉЕВСКИ НАМЕСНИЦИ.

На предлог Нашега војног министра, а по саслушању Нашег министарског савета, решавамо:

„Да се књиговође II. кл. Ђорђе Петровић и Мирко Ристић; благајници II. кл. Милан Ђурђевић и Миленко Петковић; благајник III. кл. Михајло Радовановић; књиговође III. кл. Вучко Стојановић, Димитрије Филиповић и Милош Јорговић, и књиговођ IV. кл. Милош Тодоровић, на основу § 70. закона о чиновницима грађанског реда, а усљед смањене партије на цивилне војно-административне чиновнике у државном буџету, ставе у стање покоја с пензијом, која им припада по годинама службе".

Наши министри: војни и финансије, нека овај указ изврше.

3. Јануара 1890. год.
Београд.

Јов. Ристић с. р.
К. С. Протић с. р.
Ј. Вели-Марковић с. р

Министар војни,
бенералштабни пуковник
Д. Ђурић с. р.

Министар финансије,
д-р М. В. Вујић с. р.

Указ овај саопштава се свима командама и војним надлештвима ради знања, а дотичнима на поступак.

Ф/А№ 77.
3. Јануара 1890. год.
Београд.

Министар војни,
бенералштабни пуковник
Д. Ђурић с. р.

У ИМЕ
ЊЕГОВОГ ВЕЛИЧАНСТВА
А Л Е К С А Н Д Р А I.
по милости божијој и вољи народној
Краља Србије
МИ
КРАЉЕВСКИ НАМЕСНИЦИ.

На предлог Нашега војног министра, а по саслушању Нашег министарског савета, решавамо:

„Да се командант Дунавске дивизијске области, артиљеријски пуковник Милован Павловић, и командант Дунавског пешадијског пука, пешадијски потпуковник Јован Вашлић, на ос-

нову члана 37. закона о устројству војске, ставе у стање покоја с пенсијом, која им припада по годинама службе*.

Наши министри: војни и финансије, нека изврше овај указ.

8. Јануара 1890. год.
Београд.

Јов. Ристић с. р.
К. С. Протић с. р.
Ј. Вели-Марковић с. р.

Министар војни,
генералштабни пуковник
Д. Ђурић с. р.

Министар финансије,
д-р **М. В. Вујић** с. р.

Указ овај саопштава се свима командама и војним надлештвима ради знања и управљања, а дотичнима на поступак.

Ф/А№ 243.
8. Јануара 1890. год.
Београд.

Министар војни,
генералштабни пуковник
Д. Ђурић с. р.

У ИМЕ
ЊЕГОВОГ ВЕЛИЧАНСТВА
А Л Е К С А Н Д Р А I.
по милости божијој и вољи народној
Краља Србије
МИ
КРАЉЕВСКИ НАМЕСНИЦИ.

На предлог Нашега војног министра решавамо:

„Да се командант VIII. батаљона сталног кадра, пешадијски мајор Лазар Петровић, на основу члана 36. закона о устројству војске, а по тачци 2. у име дисциплинске казне, стави у стање недејствителности".

Наш војни министар нека изврши овај указ.

8. Јануара 1890. год.
Београд.

Јов. Ристић с. р.
К. С. Протић с. р.
Ј. Вели-Марковић с. р.

Министар војни,
генералштабни пуковник
Д. Ђурић с. р.

Указ овај саопштава се свима командама и војним надлештвима ради знања, а дотичнима на поступак.

Ф/А№ 244.
8. Јануара 1890. год.
Београд.

Министар војни,
генералштабни пуковник
Д. Ђурић с. р.

У ИМЕ
ЊЕГОВОГ ВЕЛИЧАНСТВА
А Л Е К С А Н Д Р А I.
по милости божијој и вољи народној
Краља Србије
МИ
КРАЉЕВСКИ НАМЕСНИЦИ.

На предлог Нашега војног министра, а по саслушању Нашег министарског савета, решавамо:

Да се виши благајник I. класе, и начелник благајничког одељења војног министарства, Алекса Стојковић; виши благајник III. кл Коста Лекић, и виши интендант IV. класе Кузман Кузмановић, — на основу §. 69. закона о чиновницима грађанског реда, по својим молбама, ставе у стање покоја с пензијом, која им припада по годинама службе.

Наши министри, војни и финансије, нека изврше овај указ.

10. Јануара 1890. год.

Београд.

Јов. Ристић с. р.
К. С. Протић с. р.
Ј. Вели-Марковић с. р.

Министар војни,
генералштабни пуковник
Д. Ђурић с. р.

Министар финансије,
д-р. М. В. Вујић с. р.

Овај указ саопштава се свима командама и војним надлештвима ради знања, а дотичнима на поступак.

Ф/А№ 295.

10. Јануара 1890. год.

Београд.

Министар војни,
генералштабни пуковник
Д. Ђурић с. р.

РЕШЕЊИМА МИНИСТРА ВОЈНОГ:

Од 18. Децембра прош. год. Ф/А№ 9255., одређује се за командира Моравске болничарске чете, пешадијски капетан II. кл. Јован Цветковић, досадањи командир 1. чете I. батаљона „Књаза Милоша“; а за вршиоца дужности командира 1. чете I. батаљона, пешадијски поручник Миљко Недељковић, досадањи водник 2. чете III. батаљона „Цара Лазара“.

Од 29. Децембра прош. год. Ф/А№ 9465., одређује се на службу при управи Нишког гарнизона, пешадијски поручник Илија Крстић, досадањи деловођ те управе; а за деловођу при тој управи, пешадијски поручник Сава Савић млађи, досадањи водник 3. чете III. батаљона „Цара Лазара“.

Од 20. Децембра прош. год. Ф/А№ 9422., а усљед појављене потребе одређује се за врш. дужности референта артиљерије при Моравској дивизијској области, артиљеријски капетан I. кл. Светозар Глишић, досадањи врш. дужности команданта II. дивизиона Тимочког пољског артиљеријског пука; а дужност команданта дивизиона да одправља најстарији командир батерије дотичног дивизиона до даље наредбе; и за вршиоца дужности референта артиљерије при Тимочкој дивизијској области, артиљеријски капетан I. кл. Ђорђе Ванлић, досадањи помоћник VII. пуковске окружне команде; а за помоћника те команде артиљеријски капетан I. кл. Михајло Нешић, до сада на служби при артиљеријској инспекцији.

Од 2. тек. месеца Ф/А№ 9425., одређује се за ађутанта Тимочке дивизијске области, коњички капетан I. класе Лазар Ђокић, досада на служби при истој команди.

Од 4. тек. мес. Е№ 6., а на основу чл. 14. закона о војној администрацији, постављају се за чланове касирајуће комисије:

I. За редовне:

Војно-судски пуковник Ђура Пантелић.
Артиљеријски потпуковник Мата Обтркић.
Пешадијски мајор Ђура Димић.
Виши интендант IV. кл. Тодор Поповић.
Рачуноиспитач II. кл. Ђура Шаринић.
За деловођу, војно-судски поручник Светислав Атанацковић.

II. За заменике:

Војно-судски потпуковник Јован Ђорђевић.
Виши интендант IV. кл. Јован Дамјановић.
Артиљеријски капетан I. кл. Марко Петровић.
Рачуноиспитач I. кл. Тодор Поповић.
Књиговођ II. кл. Сима Поповић.
За деловођу, војно-судски поручник Велислав Ђ. Миловановић.

Од 5. тек. мес. Бр 12043./89., примљен је за практиканта при Дунавској дивизијској команди Светозар Атанацковић.

Наредбом команданта Тимочке дивизијске области преведени су:

При XIV. батаљону:

Пешадијски потпоручник Душан Јовановић за водника Тимочке болничарске чете; а пешадијски потпоручник Филип Лазић за водника 1. чете XIV. батаљона.

ПРОПИСИ, НАРЕЂЕЊА И ОБЈАШЊЕЊА.

Министарство војно.
Е/ПБр 6537.

1.

ПРОПИС.

Како је Највишим указом од 27. Новембра тек. год. [Српске новине бр. 262.] раскинут уговор с друштвом, коме је со била у монопол дата, и овај прешао у *државне руке*, наређујем да се тачка 19. штампаног упутства Е/ПБр 2910. од 1885. године, као и сва наређења о узимању соли за војску замени овим:

„*19. Набавка соли како за справљање хлеба, тако и за зачинак људске и сточне хране вршиће се из државних солних стоваришта, а по цени која је расписом обзнањена у Српским новинама бр. 264. од 30. Новембра тек. год.*“ Ову ће со набављати из државних стоваришта првенствено проф. слагалишта и команде, које се налазе у местима где су и сама стоваришта, или су пак у близини њиховој, но ови последњи само тада ако је со јевтинија од оне продавне у месту, узев при томе у обзир и транспортне трошкове; иначе набавка соли вршиће се путем лицитације, што ће учинити и она слагалишта која су удаљена од солских стоваришта, но при овоме неће се означавати количине, а испорука да буде колико кад затреба.

Нека се ова измена прибележи у штампаном упутству Е/ПБр 2910., и по њој у будуће поступа.

30. Децембра 1889. год.
Београд.

Министар војни,
бригадирни штабни пуковник
Д. Ђурић с. р.

Министарство војно.
Е/ПБр 6962.

2.

НАРЕЂЕЊЕ.

На основу члана 76. правила о снабдевању људском храном, а с' обзиром на извршено контролисање прорачуна, који су саставиле дивизијске интендантуре, одобравам овај преглед у коме је изложена дневница људске хране свију оброка за I. тромесечје (Јануар, Фебруар, Март) 1890. рач. године, и наређујем да се по следећим прегледу издатци врше.

ПРЕГЛЕД

Дневнице људске хране свију оброка у новцу за месеце: Јануар, Фебруар и Март 1890. год.

Текући број	Дивизијска област	Гарнизон	Дневница у динарским парама на 1 војника							На ине не-чење дневно
			Обичан оброк за команду			Увећани оброк за команду	Увећани оброк за појединца	Дупли обичан оброк	Дупли увећани оброк за појединца	
			Хлеб	Месо, вариво (поврће) и зачинци	Свега дневно	хлеб, месо, вариво (поврће), зачинци и ниже код увећаног оброка за команду				
1	Моравска	Нишки	14	16	30	34	38	46	62	
2		Врањски	12·96	14·04	27	31	35	41	55	
3		Прокупачки	14·25	15·75	30	34	38	46	62	
4		Куршумлијски	13·90	18,10	32	36	40	48	64	
5		Крушевачко-Јасички	16	20	36	40	44	52	68	
6	Дринска	Шабачки	17	21	38	42	46	54	70	
7		Ваљевски	17·95	19·05	37	41	45	53	69	
8		Ужички	16·90	16·10	33	37	41	49	65	
9		Пожешки	17·80	16·20	34	38	42	50	66	
10	Дунавска	Београдски*)	14·15	19·85	34	38	42	50	66	
11		Смедеревски	18·25	19·75	38	42	46	54	70	
12		Свилајначки	17·50	16·50	34	38	42	50	66	
13		Пожарев.-Љубичевски	11	19	30	34	38	46	62	
14		Вел.-Градишки	18	19	37	41	45	53	69	
15	Шумадијска	Ваточина-Брзански	17·95	21·05	39	43	47	55	71	
16		Крагујевачки	14	21	35	39	43	51	67	
17		Гор-Милановачки	15·99	19·01	35	39	43	51	67	
18		Чачански	15·40	19·60	35	39	43	51	67	
19		Краљевски	13·24	15·76	29	33	37	45	61	
20		Јагодински	14·99	18·01	33	37	41	49	65	
21		Ћупријски	14·99	19·01	34	38	42	50	66	
22	Тимочка	Алексиначки	16·50	16·50	33	37	41	49	65	
23		Пиротски	14·57	15·43	30	34	38	46	62	
24		Књажевачки	14·49	15·51	30	34	38	46	62	
25		Зајчарски	12	15	27	31	35	41	55	
26		Неготински	15	20	35	39	43	51	67	
27		Кладовски	14·38	15·62	30	34	38	46	62	

*) Хлеб за жандармерију рачуна се по 16·96,5 пара дин. по килограму; зоб по 12·90; сено по 7·94; слама по 4·98 динара од 100 килограма.

Ове дневнице рачунаће се и издавати по определењима правила о снабдевању људском храном.

Овом приликом наређујем у погледу издавања и рачунања фуражи:

1. Кад је државна стока у месту гарнизонском или на путу, онда ће се фураж издавати у натури, сходно определењима правила о снабдевању сточном храном.

2. Односно издавања накнаде у новцу у

место фуражи а за официрске коње, поступаће се овако:

а.) Официру, који по свом приватном послу путује, или се ма где по приватном послу бавио буде, издаваће се дневно на једног коња *осамдесет пара* динарских, ако међутим за своје коње не прима храну у натури.

б.) Официру, који се налази у месту свог сталног становања, па не може храну у натури из слагалишта или од лиферанта примати, издаваће се дневно на једног коња по *један динар*; ако где нимало буде ког артикла фуражи, н. пр. зоби, и т. п., онда ће се ова у натури издавати, и коштаће ове одбити од горње суме.

в.) Официру, који путује по званичној дужности без трупе, а тако исто и онима који се налазе у иностранству, издаваће се дневно на једног коња *по један динар и педесет пара динарских.*

У сва три ова случаја *[а, б, в.]* официр ће за примљену суму дати своју признаницу, која ће служити за оправдање издатка.

3. За жандармеријске коње, кад је овима храна у натури из војних профијантских слагалишта издавата, наплаћиваће се дневно на једног коња средњи оброк по коштању, а ако је фураж узимата од лиферанта, онда ће се наплата вршити по уговореној цени, а у суми која износе према средњем обичном оброку.

На послетку наређујем да се код жандармерије у погледу њихове исхране поступа по дневници обичног оброка за дотични гарнизон у ком станују, ако међутим нема засебне уговоре за хлеб и месо, у ком случају управљаће се по уговореним ценама за ове артикле, а за варивo и зачинке моћиће се од њиховог личног додатка одбијати по *седам пара* дин. дневно.

1. Јануара 1890. год.
Београд.

Министар војни,
ђенералштабни пуковник

Д. Ђурић с. р.

Министарство војно.
№ 3297.

3.

НАРЕДБА.

Војне болнице као административни органи III. степена рукују постељним прибором и преобуком болесничком, а тим стварима није досада никаквим прописом одређен рок трајања, као што је то случај код остале материјалне војничке спреме.

Па како се услед овог често дешава да се понеке ствари од стране појединих управа болница предлажу за расход, које су тек служити почеле, правдајући овај свој поступак тиме да су оне службеном употребом похабане, а међутим немају одређеног рока трајања, то наређујем:

1. Рок трајања болничког постељног прибора и преобуке да буде као што следује:

а.)	Ћебадима	4 год.
б.)	Сламњачама	3 „
в.)	Чаршавима	3 „
г.)	Јастуцима	5 „
д.)	Јастучним навлакама	3 „
е.)	Кошуљама	½ „
ж.)	Гаћама	½ „
з.)	Летњим болесничким антерцијама	3 „
и.)	Зимским болесничким антерцијама	6 „
ј.)	Капама цивилним	3 „
к.)	Пешкиримa	1 „
л.)	Папучама	½ „
м.)	Чарапама	4 мес.

2. Из болесничке преобуке за у будуће отпашће гаће, пошто ће се за војне болнице набављати и израђивати само дугачке кошуље у 3 величине; а док се израђена и у слагалишту находећа се количина болесничких гаћа неутроши, болнице ће потребан број истих и од сада требовати ради попуне недостатка.

3. Тако исто требоваће болничке управе и потребан им број сламњача, и употребљавати их донде док се не снабду новим гвозденим креветима са жичаном мрежом и душецима, који су пуњени коњском струном.

4. Одређени рок трајања важи као минимум за све горе побројане ствари, а да би се оне

колико је могуће мање употребљаваде и хабале, снабдеће се све, како стално тако и привремене војне болнице, чим своје инвентаре за ову годину у ред доведу, прописним бројем постељног прибора и преобуке.

5. Преко комплекта находеће се ствари вратиће се одмах дотичним дивизијским санитетским слагалиштима, а недостајуће ствари до комплекта требоваће одмах редовним путем, означујући у требованима на колико је постеља болница постројена, а рачунајући на 100 кревета:

а.) Ћебади	2	пут	= 200
б.) Сламњача	1½	пут	= 150
в.) Чаршава	3	пут	= 300
г.) Јастука	2	пут	= 200
д.) Јастучних навлака	3	пут	= 300
е.) Кошуља	3	пут	= 300
ж.) Гаћа	2	пут	= 200
з.) Летњих бол. антерија	1	пут	= 100
и.) Зимских бол. антерија	1	пут	= 100
ј.) Каша цвиличних	1	пут	= 100
к.) Пешкира	3	пут	= 300
л.) Папуча	2	пут	= 200
м.) Чарапа	3	пут	= 300,

а сем тога на целу количину ствари још по 25% као резерву.

26. Децембра 1889. год.
Београд.

Министар војни,
бригадни штабни пуковник
Д. Ђурић с. р.

Министарство војно.
Е/О№ 6654.

4.

Свима командама.

Саре од расходованих чизама неће се од сада слати управи одеће радионице, као што је то расписом Е/О№ 4683. од 1889. године (Службени војни лист бр. 36. и 37.) наређено, него непосредно слагалишту израђених предмета управе војне одеће, сходно распису Е/О№ 1079. од 1887. године (Службени војни лист бр. 9.).

Нека се команде у будуће по овоме управљају.

10. Децембра 1889. год.
Београд.

Министар војни,
бригадни штабни пуковник
Д. Ђурић с. р.

Министарство војно.
Е/О№ 16.

5.

РЕШЕЊЕ.

Усљед смањеног буџета на партију обмундировних потреба за ову рач. годину, решавамо да се тачка 8. упута од 6. Маја 1879. године Е№ 2403., (војни зборник од 1880. год. страна 194.) измени у толико, што ће се сталним члановима, мајсторима обућару и кројачу, за преглед израђене обуће и одеће одсада издавати дневница по пет (5) динара.

Решење ово важи од 1. овог месеца.

5. Јануара 1889. год.
Београд.

Министар војни,
бригадни штабни пуковник
Д. Ђурић с. р.

Министарство војно.
А/Т№ 4726.

6.

НАРЕЂЕЊЕ.

Да се ребра и остали гвоздени делови на камутима и амовима неби честим чишћењем кварила и лизала, то на основу мнења инспектора артиљерије, наређујем да се камутска ребра и остали гвоздени делови код свију амова, који се налазе на употреби код трупа офарбају, тако да се сачувају од хрђе и да се неморају чистити. Фарбање да буде лаком за гвожђе (ајзен-лак), који ће команде набављати из одобреног им кредита на обдржавање оружја и прибора у исправности, а при том ће поступати по следећем упуту.

УПУТ

За бојадисање ребара камутских и њихових гвоздених делова.

Ребра камутска и остале гвоздене делове треба претходно добро орибати и од масти очистити, па их онда мало загрејати.

Овако загрејане треба офарбати и оставити да се суше 15 — 16 сати; кад буду добро осушена, онда их по други пут офарбати, но тада само с лица, па кад се добро осуше, метати их на амове.

За фарбање ребара камутских и осталих гвоздених делова треба набавити готовог лака за гвожђе (ајзен-лак) у густој течности; ову течност разблажити терпентинском ракијом. За ребра на једном камуту довољно је лака до 35 грама, а за осмаке, кључеве и тверда 45 грама, свега за један ам 80 грама лака.

За овај посао ваља имати један суд — кантицу — за држање лака, један суд — шољу — за лак при фарбању, један суд — кантицу — за терпентиску ракију, и једну меку фарбарску четку № 8. Величина ових судова сразмерава се броју гвоздених предмета, који се желе офарбати, и количини лака која се има.

Назад, лак за фарбање несме бити густ, јер би се са офарбаних делова скидао, подљушњивао и прскао.

29. Децембра 1889. год.
Београд.

Министар војни,
бригадни начелник
Д. Ђурић с. р.

Министарство војно.
№ 3296.

7.

НАРЕДБА.

Новијим бактериолошким испитивањима доказано је ван сваке сумње, да је туберкулоза заразног карактера. Па с тога, а ради једнообразног поступка за у будуће, наређујем:

1. У свима болницама употребљаваће се на унутрашњим одељењима плуваонице од беле земље, глеђосане с поља и изнутра, (које се могу код наших лончара — кађавача — поручити), или плуваонице од штајнгута, које ће санитетско одељење набавити.

2. Ове ће се плуваонице свака 12 — 24 сата пунити до (⅓) трећине раствором сублимата 1 : 1000, у њих ће болесници са плућним болестима, а нарочито они са туберкулозом, плувати, имајући у виду све мере обазривости, које се при употреби овог сретства изискују.

3. Плуваонице ове имају се свако јутро и вече брижљиво изручити у нужничке рупе, горњим раствором испланути, а за тим у собама истим раствором до ⅓ напунити.

4. Рубље и постељни прибор туберкулозних болесника има се по пропису дезинфиковати, и тек након извршене дезинфекције дати у прање, па ће се одвојено од осталог рубља прати.

5. Кревет, патос и дувар у околини кревета на којима туберкулозни леже, кад ови из болнице изађу, има се на 1·5 — 2 метра даљине раствором сублимата обрисати, а затим влажном крпом утрти.

6. У опште сву пажњу обратити на то да болесници у одређене судиће плују, и недати да се случајно на друго место избачена плувачка сагушп, у прах претворп, и тиме омогућп удисање оне материје, која се искључно сматра као преносно сретство заразних туберкулозних бацила.

7. Туберкулозни и сумњиви болесници одвојиће се од осталих, и лечити у засебним собама.

21. Децембра 1889. год.
Београд.

Министар војни,
бригадни начелник
Д. Ђурић с. р.

Лични односи.

БОЛОВАЛИ:

Артиљеријски мајор Дамњан Влајић 8 дана.
Пешадијски мајор Петар Радивојевић 14 дана.
Пешадијски мајор Милан Михајловић 8 дана.
Пешадијски мајор Лазар Павловић 4 дана.
Генералштабни мајор Божидар Јанковић 9 дана.
Инжињирски мајор Светозар Станковић 18 дана.
Пешадијски капетан I. кл. Јован Рогожарски 7 дана.
Контрактуални војни лекар I. кл. Прус Лисицки 5 дана.
Пешадијски поручик Петар Раносовић 5 дана.
Инжињирски поручик Никола Васић 3 дана.

ОДСУСТВА:

Генералштабни пуковник Радомир Путник 6 дана.
Артиљеријски потпуковник Мата Обркић 6 дана.
Пешадијски потпуковник Евгеније Гајновић 3 дана.
Пешадијски потпуковник Љубомир Бајаловић 8 дана.
Коњички мајор Крста Шећовић 5 дана.
Пешадијски мајор Јован Ковачевић 7 дана.
Пешадијски капетан I. кл. Алекса Ђорђевић 26 дана.
Артиљеријски капетан I. кл. Стојан Николајевић 20 дана.
Артиљеријски капетан II. кл. Велимир Јовановић 5 дана.
Пешадијски капетан II. кл. Милош Јанковић 3 дана.
Пешадијски потпоручик Матија Јововић 12 дана.
Пешадијски потпоручик Тома Симић 5 дана.
Жандармеријски потпоручик Павле Стефановић 15 дана.

ЖЕЊИТБЕ ОДОБРЕНЕ СУ:

У НАЧЕЛУ:

Пешадијском поручику Павлу Нешићу.
Пешадијском потпоручнику Алекси Радовановићу.
Пешадијском потпоручнику Живану Јовановићу.
Пешадијском потпоручнику Миладину Павловићу.
Пешадијском потпоручнику Василију Васиљевићу.
Артиљеријском потпоручнику Димитрију Јовановићу.

КОНАЧНО:

Пешадијском капетану II. кл. Милану Павловићу са госпођицом Олгом, Јерком Наума Марковића, бившег апотекара из Врање.

УМРО:

Пешадијски поручик Павле Јоксимовић, 26. Децембра прош. године.

Огласи.

Према Највишем решењу, XIV. батаљон сталног кадра славиће ове године у Књажевцу своју славу — **17. Јануара, као дан успомене, када је Кнез Милош по повратку свом у Србију, у пролазу кроз Гургусовац, ову варош назвао Књажевац.**

Ово се јавља свима командама и војним надлештвима ради знања.

Од стране дотичне команде.

Према Највишем решењу, I. батаљон „Кнеза Милоша“ славиће ове године у Нишу своју славу, — **18. Јануар, као дан када је Српска војска 1878. године ушла у Врању.**

Ово се јавља свима командама и војним надлештвима ради знања.

Од стране дотичне команде.

На знање.

Продајем **КОЊА**, четири и по године стара, почишћеног, висок 1·60 метра, арапске крви. Коме треба нека се обрати

Томи Д. Тодоровићу,

коњичком поручнику и ађутанту Дунавске дивизијске команде.

Садржина. — Службени део: *Решења. — Постављења и размештаји. — Производства, постављења и размештаји. — Прописи, наређења небојашњена министарска. — Лични односи. — Огласи.*

ИЗЛАЗИ РЕДОВНО
СВАКЕ СЕДМИЦЕ
ПО ЈЕДАРЕД,
А ПО ПОТРЕБИ И КИШЕ ПУТА,
НАЈМАЊЕ ИЗ ТАБАКУ.

ЧЛАНЦИ УПУЋУЈУ СЕ
УРЕДНИШТВУ,
А ПРЕТПЛАТА БЛАГАЛИ ВОЈ.
МИНИСТАРСТВА.

ЛИСТ ДАЉЕ СЕ У ЗАМЕНУ.



ЦЕНА
је листу годишња:
ЗА ВОЈСКУ . . . 6 дин.
ЗА НЕВОЈНИКЕ . 12 „
ЗА ИНОСТРАНСТВО
С ПОШТАРИНОМ 20 „
ПОЈЕДИНИ БРОЈ . 30 пара

ОГЛАСИ
ОД РЕДА ПО 10 ПАРА ДИН. ЗА 1
ПУТ, А ПОСЛИ ПО 5 П. Д.
ВЕЋИ И ДУЖЕВРЕМЕНИ ОГЛАСИ
ПО УГОДБИ.

СЛУЖБЕНИ
ВОЈНИ ЛИСТ

ОРГАН И ИЗДАЊЕ ВОЈНОГ МИНИСТАРСТВА.

УРЕДНИК: ЂЕНЕРАЛШТАБНИ ПУКОВНИК **Младен Јанковић**, НАЧЕЛНИК ОПШТЕ-ВОЈНОГ ОДЕЉЕЊА.

БРОЈ 2. **БЕОГРАД, 18. ЈАНУАРА 1890. ГОД.** **ГОДИНА X.**

РЕШЕЊА.

У ИМЕ
ЊЕГОВОГ ВЕЛИЧАНСТВА
АЛЕКСАНДРА I.
по милости божијој и вољи народној
КРАЉА СРБИЈЕ
МИ КРАЉЕВСКИ НАМЕСНИЦИ.

На предлог Нашега војног министра решавамо:

„Да се у члану 9. уредбе о устројству подофицирске пешадијске школе за сталан кадар, изоставе речи: „од жутог блеха монограм школе“, и замене речју: „*знак*“.

Наш војни министар нека изврши овај указ.

Ф/Бр 368.
13. Јануара 1890. год.
Београд.

Јов. Ристић с. р.
К. С. Протић с. р.
Ј. Вели-Марковић с. р.

Министар војни,
ђенералштабни пуковник
Д. Ђурић с. р.

У ИМЕ
ЊЕГОВОГ ВЕЛИЧАНСТВА
АЛЕКСАНДРА I.
по милости божијој и вољи народној
Краља Србије
МИ
КРАЉЕВСКИ НАМЕСНИЦИ.

На предлог Нашега војног министра, а у договору са државним саветом од 8. Јануара ове године № 2440./89. г., решили смо и решавамо:

„Одобрава се министру војном да на израду новог крова на београдској војној болници, може утрошити суму 6185 динара из партије оправака војних грађевина, одређене буџетом за 188⁸/₉. рачунску годину".

Наш министар војни нека изврши овај указ.

И/Г№ 54.

11. Јануара 1890. год.
Београд.

Јов. Ристић с. р.
К. С. Протић с. р.
Ј. Вели-Марковић с. р.

Министар војни,
бемералштабни пуковник
Д. Ђурић с. р.

У ИМЕ
ЊЕГОВОГ ВЕЛИЧАНСТВА
АЛЕКСАНДРА I.
по милости божијој и вољи народној
Краља Србије
МИ
КРАЉЕВСКИ НАМЕСНИЦИ.

На предлог Нашега војног министра, а у договору са државним саветом од 8. Јануара ове године № 2441./89. г., решили смо и решавамо:

„Одобрава се министру војном да поред одобрене суме у 11600 динара може утрошити још 1983 динара и 70 пара, из партије оправака војних грађевина, одређене буџетом за 188⁸/₉. рачунску годину, а на оправку војно-државних зграда у Горњем Милановцу".

Наш министар војни нека изврши овај указ.

И/Г№ 55.

11. Јануара 1890. год.
Београд.

Јов. Ристић с. р.
К. С. Протић с. р.
Ј. Вели-Марковић с. р.

Министар војни,
бемералштабни пуковник
Д. Ђурић с. р.

Постављења и размештаји.

У ИМЕ
ЊЕГОВОГ ВЕЛИЧАНСТВА
АЛЕКСАНДРА I.
по милости божијој и вољи народној
Краља Србије
МИ
КРАЉЕВСКИ НАМЕСНИЦИ.

На предлог Нашега војног министра постављамо:

„За вршиоца дужности вишег благајника војног министарства, који рукује војном касом, Димитрија Молеровића, благајника II. кл., по потреби службе; а

за благајника II. класе инвалидског одељења војног министарства, Николу Дамњановића, досадањег књиговођу исте класе Дунавске дивизијске команде, такође по потреби службе".

Наш министар војни нека изврши овај указ.

13. Јануара 1890. год.
Београд.

Јов. Ристић с. р.
К. С. Протић с. р.
Ј. Вели-Марковић с. р.

Министар војни,
генералштабни пуковник
Д. Ђурић с. р.

Указ овај саопштава се свима командама и војним надлештвима ради знања, а дотичнима на поступак.

Ф/А№ 369.
13. Јануара 1890. год.
Београд.

Министар војни,
генералштабни пуковник
Д. Ђурић с. р.

У ИМЕ
ЊЕГОВОГ ВЕЛИЧАНСТВА
АЛЕКСАНДРА I.
по милости божијој и вољи народној
Краља Србије
МИ
КРАЉЕВСКИ НАМЕСНИЦИ.

На предлог Нашега војног министра, а по саслушању Нашег министарског савета, решавамо:

„Да се артиљеријски пуковник Милија Катанић, на основу члана 37. закона о устројству војске, а по његовој молби, стави у стање покоја с пензијом, која му припада по годинама службе".

Наши министри: војни и финансије, нека изврше овај указ.

13. Јануара 1890. год.
Београд.

Јов. Ристић с. р.
К. С. Протић с. р.
Ј. Вели-Марковић с. р.

Министар војни,
генералштабни пуковник
Д. Ђурић с. р.

Министар финансије,
д-р М. В. Вујић с. р.

Указ овај саопштава се свима командама и војним надлештвима ради знања и управљања, а дотичнима на поступак.

Ф/А№ 367.
13. Јануара 1890. год.
Београд.

Министар војни,
генералштабни пуковник
Д. Ђурић с. р.

РЕШЕЊИМА МИНИСТРА ВОЈНОГ:

Од 8. тек. мес. Ф/Ђ№ 298., поставља се за председника испитне комисије за чин артиљеријског потпоручника, артиљеријски пуковник Илија Ђукнић; а досадањи председник те комисије, артиљеријски пуковник Милован Павловић, разрешава се од те дужности, пошто је стављен у пензију.

Од 8. тек. мес. Ф/А№ 204., одређује се за вршиоца дужности помоћника V. (Ваљевског) пуковског округа, пешадијски капетан II. кл. Урош Трифунац, досадањи командир 3. чете VI. батаљона „Краља Карола I."; а артиљеријски потпоручник Димитрије Јовановић, на службу при Дринској дивизијској команди.

Од 8. тек. мес. Ф/А№ 225., одређује се на службу при Шумадијској дивизијској команди, пешадијски капетан II. кл. Стеван Ђорђевић, досадањи командир 4. чете X. батаљона.

Од 17. тек. месеца Ф/А№ 396., одређује се, по потреби службе, за оружног официра при XI. батаљону, пешадијски поручник Милан Поповић, досадањи водник 3. чете XII. батаљона; а назначени оружни официр при XI. батаљону, пешадијски поручник Алекса Радовановић, на службу при III. (Крушевачкој) пуковској окружној команди.

ПРОПИСИ, НАРЕЂЕЊА И ОБЈАШЊЕЊА.

Министарство војно.
Ф/Ђ№ 428.

8.

НАРЕЂЕЊЕ.

Како се сада ради на извесним променама у програму и правилу за полагање официрских испита, наређујем да се кандидати за ову годину у циљи полагања официрских испита отпочну јављати тек онда, кад нов програм са правилима за полагање официрских испита изађе, или нека за ово очекују нарочито наређење.

15. Јануара 1890. год.
Београд.

Министар војни,
ђенералштабни пуковник
Д. Ђурић с. р.

Министарство војно.
Е/О№ 99.

9.

НАРЕЂЕЊЕ.

Јавља се свима командама, које су поднеле биле требовања потребног алата и материјала пре издатог наређења и правила о трупним радионицама под Е/О№ 6898. и 6899. од 22. Децембра пр. године, [Службени војни лист бр. 50. и 51.] да се по њима није, нити ће се наређивати издатак; већ нека се сада нова требовања поднесу, и то непосредно управи војне одеће, сходно чл. 5. поменутих правила.

Команде, у чијим радионицама има претекшег материјала из прошле рачунске године, утрошиће га у овој години, па у толико мање требовати.

Команде, код којих се радионице укидају, обратиће се непосредно управи војне одеће с питањем, коме имају предати алат и материјал који се у постојећим радионицама затекао.

12. Јануара 1890. год.
Београд.

Министар војни,
ђенералштабни пуковник
Д. Ђурић с. р.

Министарство војно.
Ф/А№ 326.

10.

РЕШЕЊЕ.

Усљед тога што су начелник благајничког одсељења, виши благајник I. кл. Алекса Стојковић, и виши интендант IV. кл. Кузман Кузмановић, стављени у стање покоја, наређујем да дужност начелника благајничког одељења прими и врши привремено рачуноиспитач II. кл. Милутин Стевановић, а нарочити посао који је вршио виши интендант Кузман Кузмановић, да прими и врши рачуноиспитач I. кл. Тодор Н. Поповић.

11. Јануара 1890. год.
Београд.

Министар војни,
ђенералштабни пуковник
Д. Ђурић с. р.

Лични односи.

ВОЛОВАЛИ:

Артиљеријски пуковник Павле Шпасарић 13 дана.
Артиљеријски мајор Никодије Стефановић 10 дана.
Инжинирски мајор Стојан Бранковић 12 дана.
Инжинирски мајор Светозар Станковић 18 дана.
Санитетски мајор Владислав Јасњевски 6 дана.
Пешадијски мајор Лазар Чизмић 6 дана.
Коњички мајор Љубомир Христић 8 дана.
Пешадијски капетан I. кл. Ђура Милићевић 7 дана.
Пешадијски капетан I. кл. Јован Рогожарски 8 дана.
Контр. војни лекар I. кл. Роман Сондермајер 4 дана.
Пешадијски капетан II. кл. Драгић Станишић 3 дана.
Пешадијски капетан II. кл. Недељко Милићевић 8 дана.
Пешадијски капетан II. кл. Љубомир Поповић 5 дана.
Артиљеријски капетан II. кл. Милан Маринковић 3 дана.
Артиљеријски капетан II. кл. Јован Гленер 3 дана.
Артиљеријски капетан II. кл. Никола Петровић 3 дана.
Коњички капетан II. кл. Исидор Рићачки 8 дана.
Коњички капетан II. кл. Стеван Рекалић 4 дана.
Инжинирски капетан II. кл. Коста Станишић 8 дана.
Рачуноиспитач II. кл. Светозар Јовановић 9 дана.
Рачуноиспитач II. кл. Михајло Радивојевић 10 дана.
Пешадијски поручик Илија Јоксић 10 дана.
Пешадијски поручик Танасије Гавриловић 23 дана.
Пешадијски поручик Антоније Митровић 9 дана.
Пешадијски поручик Јанићије Денедић 19 дана.
Пешадијски поручик Милан Максимовић 5 дана.
Пешадијски поручик Јован Тешић 8 дана.
Пешадијски поручик Милот Марковић 22 дана.
Пешадијски поручик Љубомир Анђелковић 3 дана.
Пешадијски поручик Јеврем Вучићевић 12 дана.

ОДСУСТВА:

Ветеринарштабни пуковник Радомир Путник 9 дана.
Пешадијски потпуковник Јован Станић 3 дана.
Пешадијски мајор Милан Стојановић 15 дана.
Коњички мајор Петар Мостић 8 дана.
Инжинирски капетан I. кл. Алекса Димитријевић 18 д.
Пешадијски капетан I. кл. Алекса Стојковић 29 дана.
Артиљеријски капетан I. кл. Стеван Савић 5 дана.
Пешадијски капетан II. кл. Димитрије Јевтовић 3 дана.
Пешадијски капетан II. кл. Светозар Гинзовић 1 дан.
Пешадијски капетан II. кл. Зека Вукаловић 2 дана.
Пешадијски капетан II. кл. Милутин Роксандић 15 дана.
Пешадијски капетан II. кл. Алекса Станковић 10 дана.
Пешадијски капетан II. кл. Никола Миленковић 8 дана.
Пешадијски капетан II. кл. Коста Поповић 8 дана.
Инжинирски капетан II. кл. Дамњан Поповић 10 дана.
Инжинирски капетан II. кл. Гаврa Филиповић 6 дана.
Рачуноиспитач II. кл. Павле Тодоровић 4 дана.
Жандармеријска капетан II. кл. Васа Несторовић 5 д.
Артиљеријски капетан II. кл. Ђорђе Марковић 10 д.
Артиљеријска капетан II. кл. Живко Јанковић 20 дана.
Коњички капетан II. кл. Јосиф Вујичић 8 дана.
Коњички капетан II. кл. Стеван Рекалић 4 дана.
Артиљеријски поручик Коста Стојић 8 дана.
Артиљеријски поручик Иван Обућина 30 дана.
Артиљеријски поручик Љубомир Јелачић 40 дана.
Артиљеријски поручик Вујадин Божић 5 дана.
Артиљеријски поручик Ваћентије Јовановић 15 дана.
Артиљеријски поручик Димитрије Ристић 3 дана.
Инжинирски поручик Стеван Илић 10 дана.
Инжинирски поручик Ђорђе Милковић 12 дана.
Пешадијски поручик Живан Ђорђевић 3 дана.
Пешадијски поручик Богдан Анђелковић 10 дана.
Пешадијски поручик Љубомир Анђелковић 16 дана.
Пешадијски поручик Стојан М. Самић 2 дана.
Пешадијски поручик Стеван Златић 10 дана.
Пешадијски поручик Светозар Поповић 20 дана.
Пешадијски поручик Драгутин Недељковић 2 дана.
Пешадијски поручик Крста Крстић 40 дана.
Коњички поручик Владимир Јовановић 10 дана.
Коњички поручак Воша Војиновић 1 дан.
Коњички поручак Драгутин Милетић 3 дана.

ЖЕНИТВЕ ОДОБРЕНЕ СУ:

У НАЧЕЛУ:

Пешадијском поручику Благоју Мацаревићу.
Пешадијском потпоручику Алексе Милојићу.
Пешадијском потпоручику Војиславу Драпчићу.
Пешадијском потпоручику Живку Скерлићу.
Пешадијском потпоручику Радовану Митровићу.
Жандармеријском потпоручику Божидару Ристићу.

КОНАЧНО:

Пешадијском капетану II. кл. Боки Богдановићу са госпођицом Босиљком, ћерком пок. Алексе Пачића, бив. генералног конзула.

Пешадијском потпоручику Младену Сарићу са госпођом Кристином, удовом пок. Јована Ружића, бив. трговца из Врање.

Пешадијском потпоручику Милисаву Лепјанину са госпођицом Катарином, ћерком Милоја Мајсторића, среског начелника у пензији, из Врање.

Неслужбени део.

БЕЛЕШКЕ.

1.) Нова формација Немачке војске. Од 1. Априла тек. год. по новом Немачка војска биће, као што смо већ јавили, подељена на 20 корпуса. Сваки корпус имаће по две дивизије, осим 11. и 12., који ће имати три. По томе дакле Немачка војска имаће свега 42 дивизије, и моћи ће да образује 21 корпус, што ће на случај рата можда и да буде.

Свака дивизија састојаће се из по 2 пешадијске и по правилу из по једне коњичке бригаде, и тако ће сва војска имати 84 пешадијских бригада, рачунећи ту и 4 пруске гардијске и 6 баварских пешадијских бригада. 9. баварска бригада у Мецу улази у састав 34. дивизије 16. корпуса, поред 67. пруске бригаде, докле је образовање 68. бригаде за сад још одложено. Нове пешадијске бригаде (осим 67. у Мецу) образоваће се код 17. корпуса, и то: 69. у Грауденцу, 70. у Торну, 71. у Данцигу и 72. у Ајлави. Сообразно новим дивизијама образоваће се и нове коњичке бригаде, и то: 33., 34., 35. и 36., а осим тих код 1. корпуса и 37., те ће заједно са гардом и 4 баварских немачка коњица имати свега 45 бригада.

Осим две дивизије сваки ће корпус имати још и по једну артиљеријску бригаду, свега дакле 20, од којих ће се штабови за две образовати у Мецу и Данцигу.

Свака бригада имала би бити састављена из по два пука, међутим ће 2. гардијска пешадијска бригада, 1. баварска пешадијска бригада као и 67. бригада имати по 3 пука, а поред тих још и неке пруске и баварске коњичке бригаде. Кад од 15 четвртих батаљона, устројених 1. Априла 1887. год., буду образовани 5 нових пукова, број ових изнеће код 17 пруских, саксонских и вртенбершких корпуса 144 (127. пук недостаје), а осим тога има 9 гардијских и 19 баварских, свега дакле 171 пешадијска и 93 коњичка пука, код којих последњих број остаје непромењен. Код пољске артиљерије увећава се број пукова на 42, од којих ће се као нови образовати 33. и 34. у Мецу, 35. у Грауденцу, а 36. у Данцигу; а 2 већ постоје код гарде и 4 код баварске војске.

Број стрељачких батаљона остаје као и до сада, али се они неће у подједнаком броју придавати корпусима.

Од 1. Априла тек. године сви пешадијски пукови имаће по 3 батаљона, коњички по 5 ескадрона, докле ће састав артиљеријских пукова бити неједнак, јер ће неки пукови имати 6 батерија у 2 дивизиона, а неки опет 8 и 9 батерија у 3 дивизиона.

Осим овога има се код оба нова корпуса образовати још и један нови пионирски и 2 возарска батаљона.

2.) Војни буџет италијански за 1890/91. годину, како јавља „Essercito“, износи свега 278,608.252, и мањи је од прошлогодишњег за 5,929.706 динара.

Редовни издатци сачињени су на 253,135.200, а ванредни на 25,473.052 динара. За основ редовним издатцима узет је миротворни комплект од 267.277 људи, затим издатци на 30000 људи друге категорије из 1868. и 1869. год., који ће се позвати 45-дневно вежбање, а осим тога и издатци за 28-дневно вежбање људства прве категорије из 1864. свију родова војске, сем возарије.

Поред горње суме на ванредне издатке министар војни и морине тражи заједнички још и особени кредит од 36,640.000 динара, од које би се суме имало утрошити: 17·5 милијуна на нову фабрику за израђивање бездимног барута, 10·6 милијуна на одбрамбене цеви, 0·54 милијуна за подизање касарни у Сицилији, 1·5 милијуна на преправку муниције, и најзад 3·5 милијуна за набавку утљена.

3.) Опрема француске пешадије муницијом. Како „Armeeblatt“ јавља, од муниције за нову 8 милимет. пушку М. 86. одређено је у Француској по 251 фишек на сваког борца пешака*).

Од тог броја долази 112 фишека на ручну муницију; по 29 фишека носе се у првом степену, и то по 26 у четворопрежним батаљонским кармна, а по 3 у четири пртљажних фургона (4 сандука на сваки пук). У другом степену има по 65 фишека код 2 пешадијске секције дивизијског парка; а најзад у трећем степену по 45 фишека у 3 парковске секције корпусног парка.

Осим тога сва велики армијски артиљеријски паркови носе као резерву по 91 фишек на сваког пешака.

Батаљонске паре (по једна на батаљон) возе у три сандука М. 1858. по 8640, свега 25920 фишека и 36 товара за разношење ових. Сандуци за нову 8 милимет. муницију премазани су планом бојом, да се разликују од старих сандука за 11 милимет. фишеке. У сваки сандук, који се носи на пуковским пртљажним фургонима, стаје по 1800 фишека. Обе секције дивизијског парка транспортују свега 114.912, а оне три секције корпусних паркова свега 816.840 нових 8 милимет. фишека.

4.) Ново зрно код француске пољске артиљерије. Како „Armeeblatt“ јавља код 90 милимет. пољских батерија заведена су у Француској, поред бездимног барута и неке гранате нове врсте, које се у изузетним приликама имају употребљавати за рушење.

*) Код старих 11 милимет. фишека тај број утеривен је на 176. Нови 8 милимет. фишеци дужини су 75 милимет., а теже 29 грама. Барутно пуњење тежи 2·7 грама, а зрно од тврдог олова са нихлованом бакарном облогом 15 грама, поред дужине од 31 милимет. Месингана чаура јако је конична и тежи 10·55 грама. На барутно пуњење (Нитрата специјални барут) неће се имати два котурића од картије умочене од воска.

Те нове 90 милимет. гранате граде се од челика, имају нарочит упаљач и пуне се са 1·4 клгр. крезилита, који је од овог носут са нешто меланита. Крезилит је ново распрскавно средство које се, како кажу, добија, кад се крезол преварише азотном и сумпорном киселином. Распрскавно средство које се на такав начин добија, једнаке је јачине са меланитом, али је међутим, како вele, много постојаније од овога.

На сваки 90 милимет. пољски топ одређено је од тих нових зрна по 30; и носе се: код сваке батерије и дивизијске муниције колоне по 12·5, а код корпусног парка по 5 на топ.

5.) Дејство отскока код Француске пешадијске пушке. На основу опширних опита, који су чињени на равној, влажној и песковитој морској обали код Калеа, Динкирхена и. т. д., руковалац Ortus обраћа у „Journal des sciences mil.“ пажњу на добро дејство отскока код француске пушке М. 74., који на тако неповољном земљишту и на метној даљини од 1800 мет. дају понак још доста добрих резултата. На даљини од 1800 мет. зрно при удару одскочи бар један пут, и што је даљина већа то су и отскоци све краћи. Испод 500 мет. зрно отскочи више пута; тако н. пр. испаљено на даљину од 200 — 300 мет. отскочи четири пута, при чему први отскок достиже даљину од 3 — 400 мет., други од 150 — 200, трећи од 100 — 150, а четврти и последњи од прилике 75 метара. Пробојна снага отскока до метне даљине од 1400 метара сасвим је довољна, јер отскоци са те даљине још могу да пробију три чамове даске од по 3 милимет. дебљине, дејство, које по својој јачини надмашује официрски револвер на даљини од 15 метара. Нађена зрна нису се деформисала, и сва су лежала обрнута врхом у леву страну, сагласно правцу увијутака пушчане цеви.

При поменутим опитима нађено је да се на зрнима обасутом простору до на метну даљину од 1100 мет. јасно разликују три зоне, а на име: у првој зони, која се простире с обе стране циља налазе се непосредни поготци; у другој, иза оне прве, нема ни једног отскока, а у трећој и најудаљенијој налазе се удари свију отскока.

Прва зона при гађању на даљину од 400 — 1000 мет. налази се равномерно до на 75 мет. испред циља, и пружа се иза овог 75 мет. при гађању на 600 мет., 100 — 150 мет. при гађању на 800 мет., и до на 50 мет. кад се гађа на 1000 метара; ширина зоне на првој половини те метне даљине расте од 150 до на 200 мет., а затим опада у другој половини до на 125 метара.

Друга — мртва — зона пак износи на даљини од 4 — 700 мет. до на 200, а на 800 — 1000 метара од прилике 600 метара. Крајња граница отскока, а тиме и треће зоне, у колико се ова још може да распозна на даљини од 1100 метара, лежи иза мете на 1000 мет. кад се гађа на даљине од 4 — 600 мет., на 800 метара при гађању на 900, на 600 мет. при гађању на 1000, на 500 мет. при гађању на 1200, на 300 мет. при гађању на 1200, на 200 мет. при гађању на 1600, и на 150 мет. при гађању на даљину од 1800 метара.

Из тога се може извести следећи закључак: кад каква чета на даљинама између 600 и 1100 мет., мора да пређе простор који лежи у домашају браниочевог успешног ватреног дејства, онда ће поготове, примакнуте до на даљину од 2 — 300 мет. иза стрељачког ланца, знатно мање трпети од противничке ватре, него кад би се надазиле на даљини од 300 — 500 мет. иза ланца.

ОГЛАСИ.

Коста Настасијевић из Београда, редов 2. чете VII. батаљона стал. кадра, побегао је из команде 24. Децембра прош. године.

Он је висок 1·56 мет., плав, сувоњав, косе плаве, бркова подужих смеђих; кад говори жмирка очима.

Од држивних ствари однео је на себи: 1 мундир парадни нов, 1 капу парадну са монограмом, 1 панталоне плаве, 1 шињел цри полован, 1 блузу плаву (све чојано), 1 торбу за хлеб, 1 чутурицу, 1 порцију, 1 поклопац кожни за задњи пиштан и 1 метални за уста цеви, 1 пар кошуља, 1 чизме, опасач са виском и ножем Мод. 80. год. Серија С, № 7061.

Љубомир Петровић из Шапца, поднаредник 2. чете IX. батаљона стал. кадра, побегао је из команде 18. Августа прош. године.

Он је стар 25 год., смеђ, косе смеђе, очију жутих, носа широког а кратког, бркова малих браде нема, висок је 1·65 метара.

Од државних ствари однео је на себи: 1 блузу, 1 панталоне, 1 капу шајкачу (све чојано), 1 пар кошуља, 1 опасач са виском и ножем Мод. 80. год. № 8986., Серија А.

Умољавају се војне и полицијске власти да именоване бегунце у својој територији потраже, и да их на случај проналаска спроведу у команду.

Од стране дотичних команда.

Павле Јон Драгу из Злота, округа Црноречког, побегао је из Нишког гарнизонског затвора ноћу између 11. и 12. прошлог месеца и године.

Он је стаса средњег, носа шиљатог, бркова малих рђих, браде мале.

Од државних ствари однео је на себи: 1 шињел, 1 блузу, 1 панталоне, 1 шајкачу, 1 пар кошуља, 1 пар опанака и 1 ћебе бело.

Јашар Камберовић из Ниша, редов 2. батерије Моравског артиљеријског пука, који је пресудом војног суда Моравске дивизијске области № 360. од 12. Октобра тек. год., осуђен на три године затвора за бегство, и који се налазио у гарнизонском затвору, побегао је из затвора 11. прош. месеца и год., без да је пресуда над њим постала извршном.

Он је висок 1·65 мет., црномањаст, косе црне, бркова и браде нема, без других знакова.

Од војно државних ствари однео је на себи: 1 шињел, 1 блузу чохану, 1 панталоне, 1 капу шајкачу, 1 оковратник, 1 пар кошуља и 1 пар опанака, све старо.

Умољавају се војне и полицијске власти да именоване бегунце у својој територији потраже, и да их на случај проналаска спроведу гарнизонској управи.

Од стране дотичне гарнизонске управе.

НАЗНАЧЕЊЕ.

На збору официра београдског гарнизона, који је држан 31-ог Децембра 1889. год. у београдској официрској касини, изабрани су за чланове одбора официрске касине:

Санитетски потпуковник д-р Михајло Марковић, за подпредседника.
Коњички мајор Александар Константиновић.
Пешадијски мајор Јован Поповић.
Ђенералштабни мајор Јован Машин.
Артиљеријски капетан I. кл. Сима Д. Симић, за благајника.
Артиљеријски капетан II. кл. Михајло Рашић.
Пешадијски капетан II. кл. Павле Јовичић.
Пешадијски капетан II. кл. Живојин Мишић.
Пешадијски капетан II. кл. Димитрије Ђ. Булић.
Војно-судски капетан II. кл. Тихомиљ Г. Јовановић, за књижничара.
Коњички поручник Миливоје Ј. Николајевић, за деловођу.

Јануара 1890. год.
Београд.

Председник одбора
београдске официрске касине,
пуковник
Стев. Здравковић

Садржина. — **Службени део**: *Решења. — Постављења и разместаји. — Производства, постављења и разместаји. — Прописи, наређења и објашњења министарска. — Лични односи.* — **Неслужбени део**: *Белешке*: 1.) Нова формација Немачке војске. 2.) Војни буџет италијански за 1890. годину. 3.) Опрема француске пешадије муницијом. 4.) Ново зрно код француске поморске артиљерије. 5.) Дејство отскока код француске пешадијске пушке. — *Огласи.*

КРАЉЕВСКО-СРПСКА ДРЖАВНА ШТАМПАРИЈА.

ИЗЛАЗИ РЕДОВНО
СВАКЕ СЕДМИЦЕ
ПО ЈЕДАРЕД,
А ПО ПОТРЕБИ И ВИШЕ ПУТА,
НАЗНАЧЕ НА ТАБАКУ.

ЧЛАНЦИ УПУЋУЈУ СЕ
УРЕДНИШТВУ,
А ПРЕТПЛАТА ВЛАДАЈУЋИ ВОЈ.
МИНИСТАРСТВА.

ЛИСТ ДАЈЕ СЕ У ЗАМЕНУ.



ЦЕНА
је листу годишња:
ЗА ВОЈСКУ . . . 6 дин.
ЗА НЕВОЈНИКЕ . 12 „
ЗА ИНОСТРАНСТВО
С ПОШТАРИНОМ 20 „
ПОЈЕДИНИ БРОЈ 30 ПАРА

ОГЛАСИ
ОД РЕДА ПО 10 ПАРА ДИН. ЗА 1
ПУТ, А ПОЗЈЕ ПО 5 П. Д.
ВЕЋИ И ДУЖЕВРЕМЕНИЈИ ОГЛАСИ
ПО УГОДБИ.

СЛУЖБЕНИ ВОЈНИ ЛИСТ

ОРГАН И ИЗДАЊЕ ВОЈНОГ МИНИСТАРСТВА.

УРЕДНИК: ВЕЋЕРАЛИШТАВНИ ПУКОВНИК Младен Јанковић, НАЧЕЛНИК ОПШТЕ-ВОЈНОГ ОДЕЉЕЊА.

БРОЈ 3. БЕОГРАД, 25. ЈАНУАРА 1890. ГОД. ГОДИНА X.

РЕШЕЊА.

У ИМЕ
ЊЕГОВОГ ВЕЛИЧАНСТВА
АЛЕКСАНДРА I.
по милости божијој и вољи народној
КРАЉА СРБИЈЕ
МИ КРАЉЕВСКИ НАМЕСНИЦИ.

На предлог Нашега војног министра, а на основу члана 7. закона о устројству војске, решавамо:

Да се члан 16. уредбе о установи артиљеријске инспекције од 26. Октобра 1887. године, замени овим:

„Под инспектором артиљерије стоји непосредно учебна батерија са стрељачком артиљеријском школом“.

Наш војни министар нека изврши овај указ.

Ф.№ 682.

24. Јануара 1890. год.
Београд.

Јов. Ристић с. р.
К. С. Протић с. р.
Ј. Вели-Марковић с. р.

Министар војни,
бригадни пуковник
Д. Ђурић с. р.

Постављења и размештаји.

У ИМЕ
ЊЕГОВОГ ВЕЛИЧАНСТВА
А Л Е К С А Н Д Р А I.
по милости божијој и вољи народној
Краља Србије
МИ
КРАЉЕВСКИ НАМЕСНИЦИ.

На предлог Нашега војног министра постављамо:

„За команданта Дунавске дивизиј. области, ђенерала Антонија Богићевића, досадањег инспектора артиљерије.

За инспектора артиљерије, артиљеријског пуковника Илију Ђукића, досадањег начелника инвалидског одељења министарства војног.

За помоћника команданта Дунавске дивизијске области, пешадијског пуковника Љубомира Остојића, досадањег управника београдског гарнизона.

За управника београдског гарнизона, пешадијског пуковника Владимира Угричића, досад. помоћника команданта Дунавске дивиз. области.

За команданта Дунавског пешадиј. пука, потпуковника Јована Станића, досадањег команданта VII. (Београдског) пуковског округа.

За вршиоца дужности начелника инвалидског одељења војног министарства, војно-судског потпуковника Јована Ђорђевића, поред дужности аудитора војног министарства.

За команданта I. гардијског батаљона, мајора Петра Антића, досадањег команданта XI. батаљона сталног кадра".

Наш министар војни нека изврши овај указ.

22. Јануара 1890. год.
Београд.

Јов. Ристић с. р.
К. С. Протић с. р.
Ј. Вели-Марковић с. р.

Министар војни,
ђенералштабни пуковник
Д. Ђурић с. р.

Указ овај саопштава се свима командама и војним надлештвима ради знања, а дотичнима на поступак.

Ф/Ађ 614.
22. Јануара 1890. год.
Београд.

Министар војни,
ђенералштабни пуковник
Д. Ђурић с. р.

У ИМЕ
ЊЕГОВОГ ВЕЛИЧАНСТВА
А Л Е К С А Н Д Р А I.
по милости божијој и вољи народној
Краља Србије
МИ
КРАЉЕВСКИ НАМЕСНИЦИ.

На предлог Нашега војног министра, а на основу члана 5. устројства вој. комитета од 6. Октобра 1878. године, постављамо:

За председника артиљеријског комитета, артиљеријског пуковника Стевана Пантелијића.

Наш министар војни нека изврши овај указ.

24. Јануара 1890. год.
Београд.

Јов. Ристић с. р.
К. С. Протић с. р.
Ј. Вели-Марковић с. р

Министар војни,
ђенералштабни пуковник
Д. Ђурић с. р.

Указ овај саопштава се свима командама и војним надлештвима ради знања, а дотичнима на поступак.

Ф№ 683.
24. Јануара 1890. год.
Београд.

Министар војни,
бенералштабни пуковник
Д. Ђурић с. р.

У ИМЕ
ЊЕГОВОГ ВЕЛИЧАНСТВА
А Л Е К С А Н Д Р А I.
по милости божијој и вољи народној
Краља Србије
МИ
КРАЉЕВСКИ НАМЕСНИЦИ.

На предлог Нашега војног министра, а на основу уредбе о техничким официрима Ф№ 2129. од 21. Марта 1887. године, увршћујемо у ове: Артиљеријског капетана II. кл. Борђа Марковића и артиљеријског поручика Недељка Вучковића.

Наш министар војни нека изврши овај указ.

20. Јануара 1890. год.
Београд.

Јов. Ристић с. р.
К. С. Протић с. р.
Ј. Вели-Марковић с. р.

Министар војни,
бенералштабни пуковник
Д. Ђурић с. р.

Указ овај саопштава се свима командама и војним надлештвима ради знања, а дотичнима на поступак.

Ф/А№ 581.
20. Јануара 1890. год.
Београд.

Министар војни,
бенералштабни пуковник
Д. Ђурић с. р.

У ИМЕ
ЊЕГОВОГ ВЕЛИЧАНСТВА
А Л Е К С А Н Д Р А I.
по милости божијој и вољи народној
Краља Србије
МИ
КРАЉЕВСКИ НАМЕСНИЦИ.

На предлог Нашега војног министра разрешавамо од вршења дужности команданта II. дивизиона Тимочког артиљеријског пука, артиљеријског капетана I. кл. Светозара Глишића, и стављамо га на расположење војног министра.

Наш војни министар нека изврши овај указ.

20. Јануара 1890. год.
Београд.

Јов. Ристић с. р.
К. С. Протић с. р.
Ј. Вели-Марковић с. р.

Министар војни,
бенералштабни пуковник
Д. Ђурић с. р.

Указ овај саопштава се свима командама и војним надлештвима ради знања, а дотичнима на поступак.

Ф/А№ 579.
20. Јануара 1890. год.
Београд.

Министар војни,
бенералштабни пуковник
Д. Ђурић с. р.

У ИМЕ
ЊЕГОВОГ ВЕЛИЧАНСТВА
А Л Е К С А Н Д Р А I.
по милости божијој и вољи народној
Краља Србије
МИ
КРАЉЕВСКИ НАМЕСНИЦИ.

На предлог Нашега војног министра решавамо:

„Да се пешадијски потпоручници: Пантелија Клежевић и Коста Илић, на основу члана 36. тачке 2 закона о устројству војске, ставе у стање недејствителности на једну годину дана, у име дисциплинске казне".

Наш министар војни нека изврши овај указ.

20. Јануара 1890. год.
Београд.

Јов. Ристић с. р.
К. С. Протић с. р.
Ј. Вели-Марковић с. р.

Министар војни,
генералштабни пуковник

Д. Ђурић с. р.

Указ овај саопштава се свима командама и војним надлештвима ради знања, а дотичнима на поступак.

Ф/А№ 582.
20. Јануара 1890. год.
Београд.

Министар војни,
генералштабни пуковник

Д. Ђурић с. р.

У ИМЕ
ЊЕГОВОГ ВЕЛИЧАНСТВА
А Л Е К С А Н Д Р А I.
по милости божијој и вољи народној
Краља Србије
МИ
КРАЉЕВСКИ НАМЕСНИЦИ.

На предлог Нашега војног министра преводимо: резервног пешадијског потпоручника Јосифа Бузина у нижинирију, са истим чином и рангом, који је и у пешадији имао.

Наш војни министар нека изврши овај указ.

20. Јануара 1890. год.
Београд.

Јов. Ристић с. р.
К. С. Протић с. р.
Ј. Вели-Марковић с. р.

Министар војни,
генералштабни пуковник

Д. Ђурић с. р.

Указ овај саопштава се свима командама и војним надлештвима ради знања, а дотичнима на поступак.

Ф/А№ 580.
20. Јануара 1890 год.
Београд.

Министар војни,
генералштабни пуковник

Д. Ђурић с. р.

РЕШЕЊИМА МИНИСТРА ВОЈНОГ:

Од 20. тек. мес. Ф/А№ 615., одређују се, по потреби службе:

За вршиоца дужности команданта VIII. батаљона, пешадијски капетан I. класе Алекса Стојковић, досадањи вршилац дужности команданта I. гардијског батаљона.

За вршиоца дужности команданта XI. батаљона, пешадијски капетан II. кл. Ђура Рашић, досадањи командир 1. чете XIV. батаљона.

За вршиоца дужности командира 1. чете XIV. батаљона, пешадијски поручник Петар Бојић, досадањи водник 2. чете II. гардијског батаљона.

За водника 1. чете II. гардијског батаљона, пешадијски потпоручник Милутин Милошевић, досадањи водник 2. чете истог батаљона; а досадањи водник 4. чете XIV. батаљона, пешадијски потпоручник Димитрије Николић, за водника 3. чете II. гардијског батаљона.

За водника 4. чете II. батаљона сталног кадра, пешадијски потпоручник Прока Биволаревић, досадањи водник 2. чете истог батаљона.

Од 22. овог мес. Б№ 663., отпуштен је из службе практикант Дринског артиљеријског пука Алекса Михајловић.

ПРОПИСИ, НАРЕЂЕЊА И ОБЈАШЊЕЊА.

Министарство војно.
А/РЖ 238.

11.

Командантима дивизијских области.

Из извешћа команданта једне дивизије видио сам да су се кола, одређена за муницијску колону, употребљавала на друге службене потребе, па том приликом тако искварила од стране дотичних потчињених органа, да су постала за не пуну годину неупотребљива, због чега су се морала ради оправке шиљати у Крагујевац управи војно-техничких завода. Из разлога што су ова кола нарочито намењена за сасвим другу цељ, а не за посведневну употребу у редовним околностима, те се због тога морају у највећој исправности хранити и налазити; то да се овако што неби још који пут догодило, што може бити од врло хрђавих посљедица у озбиљним приликама, наређујем *да се кола, тако и остали возови, који су одређени за дивизијске муницијске колоне, несмеју ни у каквом случају употребљавати ни на какве службе без мога нарочитог одобрења, изузимајући једино за оно, за што су и намењена.*

Командама се најозбиљније препоручује да ова кола обдржавају у највећој исправности.

18. Јануара 1890. год.
Београд.

Министар војни,
бенералштабни пуковник
Д. Ђурић с. р.

Министарство војно.
Е/ОЖ 206.

12.

НАРЕЂЕЊЕ.

Наређујем да се у одељењу мом Е/ОЖ. 16., (Службени војни лист бр. 1. од ове године стр. 20.) на крају првог става дода:

„Ово се односи искључиво на поменуте мајсторе код управе војне одеће као сталних чланова, а на све остале има се применити други став чл. 17. закона о војним набавкама и лицитацијама.

18. Јануара 1890. год.
Београд.

Министар војни,
бенералштабни пуковник
Д. Ђурић с. р.

Министарство војно.
Е/ПЖ 256.

13.

Свима командама.

Како је ліферовање меса за Краљевски гарнизон, услед промене ліфераната, скупље за 1·32 п. дин. по килограму него досада што је било, то се дневница људске хране за I. тромесечје ове рачунске године мења. С тога ће се оброци рачунати и издавати у Краљевском гарнизону по следећем прорачуну:

1. Обичан оброк за команду . . 30 п. д.
2. Увећан оброк за команду . . 35 п. д.
3. Увећан оброк за појединца . 38 п. д.
4. Дупли обичан оброк . . . . 47 п. д.
5. Дупли обичан оброк за појединца . . . . . 63 п. д.

Овај прорачун вреди од 1. Фебруара ове године.

19. Јануара 1890. год.
Београд.

Министар војни.
бенералштабни пуковник
Д. Ђурић с. р.

Министарство војно.
А/ТЖ 178.

14.

РАСПИС.

На питање једног команданта, да ли се може употребити државно оружје са муницијом,

које је издато III. позиву, у потери на ајдуке и у ајкама на зверове који штету чине, објашњавам:

1. Да се у оваквим приликама могу употребити пушке са муницијом које су издате III. позиву, но с тим да се квар оружја и утрошак муниције наплати од дотичних срезова или општина, по рачуну оправке или ценовнику са 5% додатка, — према чл. 43. закона о војној администрацији.

2. За сваку употребу пушака и муниције морају надлежне полицијске власти преставити потребу дотичној пуковској окружној команди, и тражити од ње за ово дозволу.

Команданти пак пуковских окружних команада одобрава ће ово сами, али ће у исто доба одмах о томе известити команданте дивизијске. А за случај, ако би нашли да ово неби требало дозволити, онда ће доставити ствар команданту дивизије на решење, разлажући узроке због којих нису мишља да се дозволи.

3. Поправку искварених оружја и попуну утрошка муниције, наређиваће пуковске окружне команде у својим радионицама и магацинима на захтев полицијских власти, па ће овима и слати рачуне на исплату.

19. Јануара 1890. год.
Београд.

Министар војни,
бенералштабни пуковник
Д. Ђурић с. р.

Министарство војно.
Е/П№ 329.

15.

ОБЈАШЊЕЊЕ.

По члану 37. правила о снабдевању сточном храном може се официрима дозволити, да на своје прекобројне коње изузимају фураж из државних слагалишта, и да ју плаћају по цени коштања са додатком 5%; али како тај члан не опредељује на колико се прекобројних коња може издавање фуражи на овај начин дозволити, или колика се количина фуражи у општи може издати дневно на прекобројне коње једног официра, објашњавам:

Да се може дозволити изузимање фуражи, према овом члану, ни највише два коња једног официра, а у количини највећег оброка за мирно доба.

Нека се ово објашњење прибележи код чл 37 поменутог правила, и у будуће према овом поступа.

19. Јануара 1890. год.
Београд.

Министар војни,
бенералштабни пуковник
Д. Ђурић с. р.

Министарство војно
Бр. 229.

16.

РАСПИС.

Буџет војни за 1890. год. шаље се ниже означеним командама и војним надлештвима, и то:

	комада
Ађутантури Његовог Величанства	1
Одељењима вој. министарства:	
Опште војном	3
Артиљеријско-техничком	1
Инжинирско-техничком	1
Економном	2
Санитетском	1
Инвалидском	1
Војно-судском	1
Главном ђенералштабу	1
Инспекцијама: пешадијској, артиљеријској и инжинирској по 1 =	3
Управи војне академије	1
Управи војно техничких завода	3
Управи Страгарских барутана	1
Управи инжинирског арсенала	1
Управи војне одеће	1
Управи ветеринарске школе	1
Гарнизонској управи, Београдској, Нишкој и Крагујевачкој по 1 =	3
Командантима артиљеријских пукова по 1 =	5
Командантима батаљона по 1 =	20
Команди коњичке бригаде	4

	КОМАДА
Командантима I. и II. инжинирског батаљона по 1=	2
Понтонирском полубатаљону	1
Брдском артиљеријском пуку	1
Градском артиљеријском батаљону	1
Коњичкој батерији	1
Командантима дивизијских области по 3 =	15
Управи Београдске, Крагујевачке и Нишке ст. војне болнице по 1 =	3
Сталном профијантском слагалишту: Београдском, Крагујевачком и Нишком по 1 =	3
Пуковским окружним командама по 1 =	15
Возарским ескадронима	5
Команди жандармеријској	1

О пријему да се одговори, а у инвентар неће се заводити.

24. Јануара 1890. год.
Београд.

Министар војни,
бенералштабни пуковник
Д. Ђурић с. р.

Министарство војно.
Ф/А№ 616.

17.

Свима командама и војним надлештвима.

Млоги г. г. официри неправилно схватајући одредбу тачке 385. I. дела правила службе, и смисао расписа министра војног од 22. Јула 1888. год. Ф/А№ 5155., уписали су се за чланове утемељаче друштва „Св. Саве“ и „Кола јахача“ као корпорација — као *„официри Н. команде“* или „надлештво“, а неки су уписали чак и своје команде.

Готовост, којом су г. г. официри похитали да потпомогну друштва са тако племенитим и и узвишеним циљима, заслужује сваку признање од владе и народа, и противу тога дакле нема се шта навести, али они су то могли учинити сагласно правилима службе и према поменутом распису, *само сваки за се*, а никако као *корпорације*, — а још мање као *команде*.

Војничке корпорације и команде, вазда су само *званичне*. Оне се никад и ни у ком случају не могу појављивати и приватно. Чарочито команде припадају *само* војсци, и ни једна не сме се појављивати као члан каквог приватног друштва, него само као јединица која једино припадлежи вишој јединици у саставу војске.

Према томе даље уписивање у поменута друштва на горњи начин нека се обустави, а г. г. официри, који су се до сада већ уписали као корпорације или као команде, нека ступе у споразум са друштвеним управама, те нека се упишу сваки за се, било као чланови утемељачи, било као редовни, само не као на пример „официри I. коњичког пука“, или „I. коњички пук“.

Може се ово удесити, да ова исправка неиспадне по материјалну штету горњих друштава.

22. Јануара 1890. год.
Београд.

Министар војни,
бенералштабни пуковник
Д. Ђурић с. р.

Лични односи.

ОСУЂЕН:

Пешадијски потпоручик Стојић Зарић, пресудом војног суда Шумадијске дивизијске области од 21. Августа 1889. год. С№ 569., осуђен је на лишење чина и две године затвора. Пресуда је постала извршна.

ОДЛОВАЛИ:

Пешадијски капетан II. кл. Станко Стефановић 5 дана.
Пешадијски поручик Љубомир Лешјанин 2 дана.
Пешадијски поручик Никола Димитријевић 11 дана.
Пешадијски поручик Радомир Матић 9 дана.
Коњички поручик Алекса Алексић 10 дана.
Коњички поручик Цветко Карабиберовић 23 дана.
Коњички поручик Јефрем Радојић 2 дана.
Коњички поручик Воша Војиновић 1 дан.
Коњички поручик Јован Вељковић 3 дана.
Коњички поручик Драгутин Милетић 1 дан.
Коњички поручик Миливоје Пачић 31 дан.

Санитетски поручник Андрија Јанековић 15 дана.
Артиљеријски поручник Недељко Томић 3 дана.
Артиљеријски поручник Михајло Мићић 11 дана.
Артиљеријски поручник Вићентије Јовановић 22 дана.
Инжинирски поручник Михајло Наумовић 22 дана.

ОДСУСТВА:

Коњички потпоручник Радивој Алексић 15 дана.
Коњички потпоручник Милан Дунић 4 дана.
Коњички потпоручник Михајло Великић 4 дана.
Коњички потпоручник Велимир Тодић 3 дана.
Коњички потпоручник Михајло Магазиновић 31 дан.
Пешадијски потпоручник Љубомир Јанић 10 дана.
Пешадијски потпоручник Коста Милутиновић 2 дана.
Пешадијски потпоручник Драгојло Васићевић 8 дана.
Пешадијски потпоручник Димитрије Јевтић 5 дана.
Пешадијски потпоручник Јевстатије Петровић 3 дана.
Пешадијски потпоручник Антоније Ивановић 5 дана.
Пешадијски потпоручник Михајло Тодоровић 10 дана.

ИСПИТ СУ ПОЛОЖИЛИ:

За чин капетана:

Артиљеријски поручник Стеван Јовановић.
Пешадијски поручник Радован Радосављевић.
Пешадијски поручник Петар Бојић.
Пешадијски поручник Богдан Анђелковић.
Жандармеријски поручник Матеја Пантелић.

За чин потпоручника:

Пешадијски наредник Коста Марић.

ЖЕЊИТБЕ ОДОБРЕНЕ СУ:

У НАЧЕЛУ:

Пешадијском потпоручнику Светозару Филиповићу.
Пешадијском потпоручнику Павлу Јанковићу.
Пешадијском потпоручнику Драгутину Стојаковићу.
Пешадијском потпоручнику Петру Богићевићу.

КОНАЧНО:

Пешадијском поручнику Љубомиру Анђелковићу са госпођицом Јеленом, ћерком Ђорђа Чобановића трговца из Смедерева.

Артиљеријском потпоручнику Алекси Аранђеловићу са госпођицом Драгом, ћерком Младена Поповића проте Нишког.

Артиљеријском потпоручнику Прока Зарићу са госпођицом Деносавом, ћерком Милоша Микића трговца из Куприје.

Пешадијском потпоручнику Светозару Филиповићу са госпођицом Милицом, ћерком Димитрија Путника, бившег учитеља у Крагујевцу.

УМРО:

Пешадијски потпоручник Милосав Ковачевић, 6. тек. мес. у Зајчару.

ОГЛАСИ.

Штаб Дунавског пешадијског пука премештен је 22. тек. месеца из града у палилулску касарну, — што се обзнањује командама ради знања и управљања.

Из канцеларије Дунавског пешадијског пука.

Канцеларија Београдске местне команде налази се при штабу артиљеријске инспекције, преко пута кварта врачарског, што се командама и г. г. официрима знања ради јавља

Из канцеларије дотичне команде.

Част ми је известити г. г. другове и пријатеље, да ћу се 4. Февруара ове год. венчати у овд. саборној цркви са госпођицом

БОСИЉКОМ,

ћерком пок. Алексе Пачића, бившег генералног конзула.

Скуп сватова у стану мога брата — Абаџијска улица бр. 18 — у 10 часова пре подне, а игранка у дворанама официрске касине у 3 и по часа по подне.

Молим г. г. другове, који неби добили позивницу на време, да ово сматрају као такву.

Јануара 1890.
Београд.

Ђоко Богдановић
пеш. капетан

Садржина. — Службени део: *Решења. — Постављења и разрешатји. — Прописи, наређења и објављења министарска. — Лични односи. — Огласи.*

КРАЉЕВСКО-СРПСКА ДРЖАВНА ШТАМПАРИЈА.

ИЗЛАЗИ РЕДОВНО
СВАКЕ СЕДМИЦЕ
ПО ЈЕДАРЕД,
А ПО ПОТРЕБИ И ВИШЕ ПУТА,
НАЈМАЊЕ НА ТАБАКУ.

ЧЛАНЦИ УПУЋУЈУ СЕ
УРЕДНИШТВУ,
А ПРЕТПЛАТА ВЛАГАЊИ ВОЈ.
МИНИСТАРСТВА.

ЛИСТ ДАЈЕ СЕ У ЗАМЕНУ.



ЦЕНА
је листу годишња:
ЗА ВОЈСКУ . . . 6 ДИН.
ЗА НЕВОЈНИКЕ . 12 „
ЗА ИНОСТРАНСТВО
С ПОШТАРИНОМ 20 „
ПОЈЕДИНИ БРОЈ . 30 ПАРА

ОГЛАСИ
ОД РЕДА ПО 10 ПАРА ДИН. ЗА 1
ПУТ, А ПОСЛЕ ПО 5 П. Д.
ВИЋИ И ДУЖЕВРЕМЕНИЈИ ОГЛАСИ
ПО УГОДИ.

СЛУЖБЕНИ ВОЈНИ ЛИСТ

ОРГАН И ИЗДАЊЕ ВОЈНОГ МИНИСТАРСТВА.

УРЕДНИК: генералштабни пуковник Младен Јанковић, начелник опште-војног одељења.

БРОЈ 4. БЕОГРАД, 1. ФЕБРУАРА 1890. ГОД. ГОДИНА X.

РЕШЕЊА.

У ИМЕ
ЊЕГОВОГ ВЕЛИЧАНСТВА
АЛЕКСАНДРА I.
по милости божијој и вољи народној
КРАЉА СРБИЈЕ
МИ КРАЉЕВСКИ НАМЕСНИЦИ.

На предлог Нашега војног министра, а у договору са државним саветом од 15. Јануара ове године № 110., решили смо и решавамо:

„Одобрава се министру војном да на израду и намештање дуплих прозора, и израду затворених ходника на улазним вратима на трима баракама на Ваљачком пољу може утрошити суму до 1774 динара и 78 пара, из партије оправака војних грађевина, одређене буџетом за 1888/9 рачунску годину".

Наш војни министар нека изврши овај указ.

И/Г№ 110.
19. Јануара 1890. год.
Београд.

Јов. Ристић с. р.
К. С. Протић с. р.
Ј. Вели-Марковић с. р.

Министар војни,
генералштабни пуковник
Д. Ђурић с. р.

ПРОПИСИ, НАРЕЂЕЊА И ОБЈАШНЕЊА.

Министарство војно.
Е/О№ 341.

18.

НАРЕЂЕЊЕ.

Пошто се одело за питомце подофицирске пешадијске школе кроји по мери, која се од њих узима, и пошто би усљед тога било незгодно, кад би то исто одело морали носити и други, ако би остало слагалишту школе по свршетку сваког школског течаја и распуста питомаца, то наређујем: да питомци подофицирске школе кад се врате у своје команде, понесу собом како одело тако и обућу и преобуку коју су у школи примили, и продуже носити у команди до одслужења рока; а за нове питомце да се увек требује и прима ново одело, обућа и преобука.

Командант школе при упућивању подофицира у команде, слаће увек и списак ствари са означењем кад су почеле да служе и кад одслужују, на ће команде завести их у своје инвентаре, а школа ће се у инвентару свом одужити.

Овако ће се поступати и у том случају, ако се поједини питомци у току године буду враћали својим командама, било због неуспеха у школи, или другог ког узрока.

24. Јануара 1890. год.
Београд.

Министар војни,
бенералштабни пуковник
Д. Ђурић с. р.

Министарство војно.
Бр. 395.

19.

Свима командама и војним надлештвима.

Додатци, који су постојали по буџету за 1889. рач. годину, и то:

а.) На звања у војсци, додатци командирима и командантима у ст. кадру и трупним ађутантима у пешадији;

б.) Официрима код пуковских окружних команада на име путовања у кругу области команде; и

в.) Додатак официрима који морају коње држати за службу, укинути су по буџету за ову годину.

О предњем извештавају се команде и војна надлештва ради знања, с тим да се од 1. овог месеца ови додатци не издају.

13. Јануара 1890. год.
Београд.

Министар војни,
бенералштабни пуковник
Д. Ђурић с. р.

Министарство војно.
Бр. 790.

20.

Свима командама и војним надлештвима

Партију од 110.000 динара, која је била пројектована у буџету на име издавања додатака на коње према чл. 44., и „додатака по роду оружја“ по члану 101. закона о устројству војске од 1886. год., није одобрило законодавно тело из разлога, који ће се видети из претреса у скупштини, штампаног у табацима 131. и 132. „стенографских бележака“, које излазе као прилог „Српским новинама“.

По томе они се не могу издавати од 1. тек. месеца.

Да су тако исто укинути и додатци под III., бр. 8. и 11., саопштено је расписом од 13. тек. месеца Бр. 395.

25. Јануара 1890. год.
Београд.

Министар војни,
бенералштабни пуковник
Д. Ђурић с. р.

Министарство војно.
Ф/А№ 9016.

21.

ОБЈАШЊЕЊЕ.

На питање: ко је надлежан за решавање о примени става 6. чл. 93. закона о устројству војске, објашњавам:

Кад обвезници пчно претстају пуковској окружној команди, те их она распоређује и упућује у кадровске команде, тада она и испитује узроке недоласка на време, и оне, који према прописима чланова 164., 165. и 166. дисципл. уредбе, не оправдају задоцњење, упућује на службу према ставу 6. чл. 93. закона о устројству војске; а кад долазе непосредно на зборна места, тада то чине кадровске команде, али у сваком случају достављају дотичној пуковској окружној команди списак свију обвезника, на које је горњи члан примењен.

Но ово не вреди и за резервне официре.

Ако би ко од њих имао потребе да се поштеди од службе, дужан је да ту потребу претстави тако благовремено, како ће се његова ствар решити пре одређеног дана доласка на службу, а решава је онај, који је и наредио да се и они на службу позову. Кад то неби учинили, или кад им се молба не би уважила, па им се то саопшти, и они се ипак неби позиву одазвали, тада се њихов недолазак има сматрати као повреда опште обвезаности, за коју су криви према тачци *б)*. § 111. војно-судског закона.

30. Јануара 1890. год.
Београд.

Министар војни,
бенералштабни пуковник
Д. Ђурић с. р.

Министарство војно.
Ф/А№ 544.

22.

Свима командама, војним надлештвима и заводима.

Јавља се да један Распоред и ранглиста официра и војних званичника за 1889. годину, послат расписом од 21. прошлог месеца Ф/А№ 9439., кошта 8 динара.

19. Јануара 1890. год.
Београд.

Министар војни,
бенералштабни пуковник
Д. Ђурић с. р.

Министарство војно.
Е/П№ 348.

23.

ОБЈАШЊЕЊЕ.

На учињено питање од стране једног команданта дивизије, како се има разумети тачка 3. наређења Е№ 6164. од 10. Новембра прош. год. (Службени војни лист стр. 1249.) односно упућивања занатлија I. и II. позива, за време стручних послова код трупа сталног кадра, објашњавам:

Да ће се они упућивати само код оних трупа, које су у дивизијској територији размештене, без обзира на то, да ли трупе припадају дивизијском саставу или не.

Нека се ово објашњење код речене тачке прибележи, и по њему поступа.

26. Јануара 1890. год.
Београд.

Министар војни,
бенералштабни пуковник
Д. Ђурић с. р.

Министарство војно.
А/Т№ 351.

24.

Свима командама и војним надлештвима.

Све ствари убојног материјала, које су упропашћене до 1. Јануара ове године, имају се наплатити по старом ценовнику; а оне, које се упропасте од 1. Јануара, наплатиће се по новом ценовнику од 30. Новембра прош. године К' А/Т№ 3785., који важи од 1. тек. месеца и године, А№ 4749. (Службени војни лист бр. 49. стр. 1398).

24. Јануара 1890. год.
Београд.

Министар војни,
бенералштабни пуковник
Д. Ђурић с. р.

Министарство војно
Бр. 287.

25.

Свима командама, војним надлештвима и окружним начелништвима.

ПРЕГЛЕД

редовног кредита по партији трошкова управе војно-техничких завода и артиљеријских радилишта за 1890. рачунску годину, разним командама и војним надлештвима, по решењу министра војног од 11. Јануара тек. год. А / Т. № 138.

Текући број	Код кога је отворен кредит	Коме је отворен кредит	За коју команду и војно надлештво	За шта	По наслов Дин.	По наслов п.	Укупно Дин.	Укупно п.
1	Код нач. окр. Алексиначког	Команданту Тимочке дивиз. области	За команданта I. коњичког пука	За набавку материјала за гађање у нишан; као и за одржање оружја и прибора у чистоти и исправности по 160 динара на ескадрон . .	480	—	480	—
2	Код нач. окр. Ваљевског	Команданту Дринске дивиз. области	За команданта VI. батаљона сталног кадра	За набавку нишанског материјала; као и за одржање оружја и прибора у исправности	410	—		
			За команданта V. пуковског округа	За набавку нишанског материјала; као и за одржање прибора у чистоти и исправности	100	—		
			За команданта Дринског артиљ. пука	За набавку нишанског материјала на цео пук	300	—		
				За набавку материјала ради одржања оружја и прибора у исправности за 3 батерије по 180 динара на батерију .	540	—	1350	—
3	Код нач. окр. Врањског	Команданту Моравске дивиз. области	За команданта I. гардијског батаљона	За набавку нишанског материјала; као и ради одржања оружја и прибора у исправности	420	—		
			За команданта I. пуковског округа	За набавку материјала ради одржања оружја и прибора у чистоти и исправности . .	80	—	500	—
				За пренос . .	—	—	2330	—

Текући број	Код кога је отворен кредит	Коме је отворен кредит	За коју команду и војно надлештво	За шта	По наособ дин.	п.	Укупно дин.	п.
				Пренето . . .	—	—	2330	—
4	Код нач. округа Јагодинског	Команданту Тимочке дивиз. области	За команданта Тимочког артиљеријског пука	За набавку нишанског материјала за цео пук	350	—		
				За набавку материјала ради одржања оружја и прибора у исправности и чистота за 3 батер. по 180 дин. на батерију	540	—	890	—
5	Код нач. округа Књажевачког	Команданту Тимочке дивиз. области	За команд. Тимочког коњичког ескадрона	За набавку нишанског материјала; као и ради одржања оружја и прибора у чистоти и исправности	500	—		
			За команданта XIII. батаљона сталног кадра	За набавку нишанског материјала; као и ради одржања оружја и прибора у чистоти и исправности	410	—		
			За команданта XIV. батаљона сталног кадра	За набавку нишанског материјала; као и ради одржања оружја и прибора у чистоти и исправности	410	—		
				За набавку материјала за пушкарницу	50	—		
			За команданта XIV. пуковског округа	За набавку материјала ради одржања оружја и прибора у исправности	100	—	1470	—
6	Код нач. округа Крајинског	Команданту Тимочке дивиз. области	За команданта XIII. пуков. округа	За набавку материјала ради одржања оружја и осталог прибора у исправности . . .	80	—		
			За команданта XV. батаљона сталног кадра	За набавку материјала ради одржања оружја и осталог материјала у исправности . .	420	—		
			За команданта града Кладовског	За набавку материјала ради одржања оружја и прибора у исправности	40	—	540	—
7	Код нач. округа Крушевачког	Команданту Моравске дивиз. области	За команданта III. пуковског округа	За набавку материјала ради одржања оружја и прибора у исправности	80	—		
				За плату једног дијурнисте код поне бартуше у „Обилићеву“	1000	—	1080	—
				За пренос . .	—	—	6310	—

Текући број	Код кога је отворен кредит	Коме је отворен кредит	За коју команду и војно надлештво	За шта	По наоспб дин.	п.	Укупно дин.	п.
				Пренето . .	—	—	6310	—
8	Код нач. округа Крагујевачког	Команданту Шумад. дивиз. области	За команданта III. коњичког пука	За набавку ишчанског материјала; као и ради одржања оружја и прибора у исправности, по 110 динара на ескадрон	330	—		
			За командира Шумадијског коларског ескадрона	За набавку ишчанског материјала; као и ради одржања оружја и прибора у чистоти и исправности	140	—		
			За командира Дринског коларског ескадрона	За набавку ишчанског материјала; као и ради одржања оружја и прибора у чистоти и исправности	140	—		
			За команданта XII. батаљона сталног кадра	За набавку ишчанског материјала; као и ради одржања оружја и прибора у чистоти и исправности	410	—		
			За команданта XI. батаљона сталног кадра	За набавку ишчанског материјала; као и ради одржања оружја и прибора у чистоти и исправности	410	—		
				За набавку материјала за пуковску пушкарницу	30	—		
		Управи Стратарских барутана	За управу Стратарских барутана	За исплату надзорника, шегрта, рабацпја и пандура коњаника; за оправку јаза бране, машина, плата, радионица, и ограде; за набавку зејтина, осветљења и осталих ситница; и за коњ стоке	9900	—		
				За исплату надничара, баруџија за израду барута, отвориће се доњиће кредит . .	—	—	11360	—
9	Код нач. округа Пожаревачког	Команданту Дунавске дивиз. области	За команданта IV. тардијског батаљона	За набавку материјала ради одржања оружја и прибора у исправности	420	—		
			За команданта VIII. пуковског округа	За набавку материјала ради одржања оружја и прибора у исправности	80	—		
			За команданта IX. пуковског округа	За набавку материјала ради одржања оружја и прибора у исправности	80	—	580	—
				За пренос . .	—	—	18250	—

Текућа број	Код кога је отворен кредит	Коме је отворен кредит	За коју команду и војно надлештво	За шта	По наособ дин.	По наособ п.	Укупно дин.	Укупно п.
				Пренето . . .	—	—	18250	—
10	Код нач. окр. Пароског	Команданту Тимочке дивиз. области	За команданта V. гардијског батаљона	За набавку материјала ради одржања оружја и прибора у исправности; као и за набавку пиштанског материјала	420	—		
			За команданта XV. пуковског округа	За набавку материјала ради одржања оружја и прибора у исправности; као и за набавку пиштанског материјала	80	—	500	—
11	Код нач. окр. Нишког	Команданту Моравске дивиз. области	За команданта I. инжинир. батаљона	За набавку материјала ради одржања оружја и прибора у исправности; као и за набавку пиштанског материјала	160	—		
			За команданта II. инжинир. батаљона	За набавку материјала ради одржања оружја и прибора у исправности; као и за набавку пиштанског материјала	80	—		
			За командира Моравског возарског ескадрона	За набавку материјала ради одржања оружја и прибора у исправности; као и за набавку пиштанског материјала	120	—		
			За команданта I. батаљона сталног кадра	За набавку материјала ради одржања оружја и прибора у исправности; као и за набавку пиштанског материјала	410	—		
			За команданта III. батаљона сталног кадра	За набавку материјала ради одржања оружја и прибора у исправности; као и за набавку пиштанског материјала	410	—		
				За набавку материјала за пуковску пушкарницу	40	—		
			За команданта Моравског артиљеријског пука	За набавку пиштанског материјала за цео пук	350	—		
				За набавку материјала ради одржања оружја и прибора у исправности и чистоти, по 150 динара на батерију	900	—		
			За команданта градског артиљеријског батаљона	За набавку пиштанског материјала; као и ради одржања пушака, топова и осталог прибора у исправности, и за обуку у подизању батерија .	500	—		
				За исплату мајстора, напојнице осуђеницима и набавку материјала, ради оправке опсадног парка	2000	—		
				За пренос . .	—	—	18250	—

Текућа број	Коме је отворен кредит	Код кога је отворен кредит	За коју команду и војно надлештво	За шта	По наособ дин.	п.	Укупно дин.	п.
				Пренето . .	—	—	18750	—
	Код начел. округа Нишког	Команданту Моравске дивиз. области	За управу дивизијског убојног сталалишта	За исплату надзорника, мајстора и послужитеља; и набавку материјала који је потребан за артиљеријску радионицу, и ради одржања пушака и прибора у исправности	18500	—	23470	—
12	Код начел. округа Рудничког	Команданту Шумадиј. дивиз. области	За команданта X. батаљона сталног кадра	За набавку пиштанског материјала; као и ради одржања оружја и прибора у исправности	420	—	420	—
13	Код начел. округа Смедеревског	Команданту Дунавске дивиз. области	За командира коњичке батерије	За набавку пиштанског материјала; као и ради одржања оружја и прибора у исправности	200	—	200	—
14	Код начел. округа Топличког	Команданту Моравске дивиз. области	За команданта II. пуковског округа	За набавку пиштанског материјала; као и ради одржања оружја и прибора у исправности	90	—		
			За команданта II. батаљона сталног кадра	За набавку пиштанског материјала; као и ради одржања оружја и прибора у исправности	410	—	500	—
15	Код начел. округа Ужичког	Команданту Дринске дивиз. области	За команданта IV. пуковског округа	За набавку пиштанског материјала; као и ради одржања оружја и прибора у исправности	80	—		
			За команданта V. батаљона сталног кадра	За набавку пиштанског материјала; као и ради одржања оружја и прибора у исправности	410	—		
			За команданта IV. батаљона сталног кадра	За набавку пиштанског материјала; као и ради одржања оружја и прибора у исправности	410	—		
				За набавку материјала за пуковску пушкарницу	40	—		
			За команданта брдског артиљеријског пука	За набавку пиштанског материјала за цео пук	250	—		
				За набавку материјала ради одржања оружја и прибора у исправности по 50 динара на батерију	250	—	1440	—
				За превоз . .	—	—	44780	—

Текућа број	Коме је отворен кредит	Код кога је отворен кредит	За коју команду и војно надлештво	За шта	По наособ дин.	п.	Укупно дин.	п.
				Пренето · ·	—	—	44780	—
16	Код нач. округа Црноречког	Команданту Дринске дивиз. области	За команданта II. гардиј. батаљона	За набавку пиштанског материјала; као и ради одржања оружја и прибора у исправности и чистоти · · · · · ·	420	—	420	—
17	Код нач. округа Чачанског	Команданту Дринске дивиз. области	За команданта Дринског артиљеријског пука	За набавку материјала ради одржања оружја и прибора у исправности по 180 динара на батерију, за 3 батерије ·	540	—		
			За команданта X. пуковског округа	За набавку материјала ради одржања оружја у исправности · · · · · · · · · ·	15	—		
		Команданту Шумадиј. дивиз. области	За команданта Шумадијског артиљер пука	За набавку пиштанског материјала за цео пук · · · · · За набавку материјала ради одржања прибора у исправности по 180 динара на батерију · · · · · · · · · ·	300 1080	— —	1935	—
18	Код нач. округа Шабачког	Команданту Дринске дивиз. области	За команданта VI. пуковског округа	За набавку материјала ради одржања оружја и прибора у чистоти и исправности · ·	80	—	80	—
19	Код нач. округа Ћупријског	Команданту Шумадиј. дивиз. области	За команданта XII. пуковског округа	За набавку материјала ради одржања оружја и прибора у чистоти и исправности · ·	15	—		
			За команданта понтонир. полубатаљона	За набавку материјала ради одржања оружја и прибора у чистоти и исправности · · За набавку пиштанског материјала · · · · · · · · · ·	50 40	— —		
		Команданту Тимочке дивиз. области	За команданта Тимочког артиљеријског пука	За набавку материјала ради одржања оружја и прибора у исправности за 3 батерије по 180 динара на батерију ·	540	—	645	—
20	Код благајне војног министарства	Команданту Дунавске дивиз. области	За команданта Дунавског артиљеријског пука	За набавку пиштанског материјала за цео пук · · · · · За набавку материјала ради одржања оружја и прибора у исправности по 150 динара на батерију · · · · · · · ·	350 900	— —		
				За пренос · ·	—	—	47850	—

Текућа број	Коме је отворен кредит	Код кога је отворен кредит	За коју команду и војно надлештво	За шта	По наособ дин.	По наособ п.	Укупно дин.	Укупно п.
				Пренето	—	—	47850	—
	Код благајне војног министарства	Команданту Дунавске дивиз. области	За команданта II. коњичког пука	У име награде пушкарима, седлару и војницима за израду нових седала, по решењу од 25. Октобра 1889. год. А/Т№ 4050.	750	—		
				За набавку нишанског материјала	50	—		
				За набавку материјала ради одржања оружја и прибора у исправности по 145 динара на ескадрон	435	—		
			За команданта Краљеве гарде	За набавку нишанског материјала	20	—		
				За набавку материјала ради одржања оружја, и прибора у исправности	130	—		
			За команднра Дунавског коларског ескадрона	За набавку нишанског материјала	20	—		
				За набавку материјала ради одржања оружја, кола и прибора у исправности	120	—		
			За команданта жандармерије	За набавку нишанског материјала	200	—		
				За набавку материјала ради одржања оружја и прибора у исправности	120	—		
			За команданта Београдског града	За набавку материјала ради одржања топова и прибора у исправности, и за плату једног бравараског мајстора	2000	—		
			За команданта VII., батаљона сталног кадра	За набавку материјала за пушкарницу	40	—		
				За набавку нишанског материјала; као и ради одржања оружја и прибора у чистоти и исправности	410	—		
			За команданта VIII. батаљона сталног кадра	За набавку нишанског материјала; као и ради одржања оружја и прибора у чистоти и исправности	410	—		
			За команданта IX. батаљона сталног кадра	За набавку нишанског материјала; као и ради одржања оружја и прибора у чистоти и исправности	410	—		
			За команданта III. гардиј. батаљона	За набавку нишанског материјала; као и ради одржања оружја и прибора у чистоти и исправности	410	—		
				За пренос	—	—	47850	—

Текућа број	Коме је отворен кредит	Код кога је отворен кредит	За коју команду и војно надлештво	За шта	По наслов дин.	По наслов п.	Укупно дин.	Укупно п.
				Пренето . .	—	—	47850	—
	Код благајне војног министарства	Команданту Дунавске дивиз. области	За команданта пешадијске подофицир. школе	За набавку писаћег материјала; као и ради одржања оружја и прибора у чистоти и исправности	250	—		
			За команданта учебне батерије	За набавку писаћег материјала; као и ради одржања оружја и прибора у чистоти и исправности	300	—		
			За управу дивизијске артиљеријске радионице	За исплату надзорника, мајстора и набавку материјала .	10500	—		
		Управи главног убојног слагалишта	За управу главног убојног слагалишта	За плату дијурниста, мајстора и послужитеља; за напојницу осуђеним војницима; и за набавку материјала ради одржања оружја и прибора у у исправности	10200	—	28025	—
				Свега . . .	—	—	75885	—

И словом: *Седамдесет и пет хиљада, осам стотина, осамдесет и пет динара.*

Приметба:

1. Преноручује се командама и војним надлештвима да се у трошењу најстрожије придржавају одобрених сума, јер се неће признати никакав вишак који је преко овога учињен.
2. Дозвољава се да се из уштеда појединих позиција, означених у овом распореду, ако би их било, могу подмирити друге утрошене позиције из ове партије.
3. Чувари — пандури — код барутних магацина, и бравари код пољских артиљеријских пукова и код градског артиљеријског батаљона, који су се досад плаћали из ове партије, одсад ће се плаћати из партије плате одређене за њих у новом буџету; и то чувари (пандури) по 35 динара месечно (или 420 дин. годишње), а бравари по 100 динара месечно (или 1200 динара годишње).

   Чувари се налазе: 2 код Жагубичког, 2 код Штубичког, 4 код Св. Петке, 3 код Виничког, 2 код Јасичког, 2 код Ивањичког, 2 код Клубачког, 2 код Косовачког, 3 код Раковичког (за пола године, а од пола 2 као и код осталих), 9 код Страгарских барут. магацина, и 2 у Крагујевцу код магацина Илијне воде.
4. Седлар и пушкар код главног убојног слагалишта, који су се такође досад плаћали из ове партије, плаћа ће се одсад из плата одређених на седларе и пушкаре, које су у новом буџету нарочито назначене; и то седлар са 80 динара месечно (или 960 дин. годишње), а пушкар као што је и досад имао плате (т. ј. 1650 динара годишње).

5. Ковачи грађанског реда код коњичких и артиљеријских пукова, возарских ескадрона, коњичке батерије и Краљеве гарде, који су се досад плаћали из уштеда војних потківача из партије „кова“, одсад ће се плаћати из партије плате, која је у новом буџету парочито на њи одређена. Они се находе: 2 код Моравског, 2 код Дринског, 2 код Дунавског, 2 код Шумадијског, 2 код Тимочког, и 1 код брдског артиљеријског пука; 1 код I-ог, 1 код II-ог, и 1 код III-ћег коњичког пука; и по 1 код возарских ескадрона, Краљеве гарде и коњичке батерије.

Предњаведено саопштава се свима командама, војним надлештвима и окружним начелништвима, ради знања и управљања, с тим да је под данашњим умољен г. министар финанције да отвори ове кредите код дотичних окружних начелништава.

26. Јануара 1890. год.
Београд.

Министар војни,
бенералштабни пуковник
Д. Ђурић с. р.

Министарство војно.
Е№ 429.

26.

Свима командама и војним надлештвима.

Прошлогодишња партија гарнизонских потреба скоро је преполовљена буџетом, који за текућу рачунску годину вреди. С тога се издатци из ове партије морају на најмању меру свести, и у свима правцима, а парочито при узимању приватних зграда под кирију, водити највећа штедња.

Да би се ово могло постићи, нужно је:

а) Да се све оне зграде, којима рок закупа истиче 1. Маја текуће године, а које нису од преке потребе, благовремено откажу;

б) Да се распоред особља по канцеларијама учини тако, да у сваку канцеларију дође што више лица, како би се на тај начин могао колико је могуће већи број зграда отказати.

в) Да се онде, где већ нема, или ће ускоро остати празних државних зграда, ове употребе за смештај команада и војних надлештава; и

г) Да се у оним гарнизонима, где се никако немогу зграде отказати, покуша да се нађу и узму под кирију на место ових друге, јевтиније зграде.

Препоручује се дотичним командама и војним надлештвима да према наведеном што пре поступе, и нужне предлоге о томе да ми поднесу на одобрење.

27. Јануара 1890. год.
Београд.

Министар војни,
бенералштабни пуковник
Д. Ђурић с. р.

Министарство војно.
Б№ 483.

27.

Свима командама и војним надлештвима.

Приходом, који се добија од монопола соли, плаћа се првенствено анутитет за дуг, који је Србија учинила *у злату* за набавку оружја. Према томе г. министар финанције изјавио је: да се сб и од сад мора плаћати са златом, и ако је монопол соли прешао у државне руке.

Но како команде и војна надлештва немају довољно златног новца, те да би могле сб златом исплаћивати, г. министар финанције, писмом од 9. тек. месеца С№ 42., објаснио је: да оне могу набављати сб из соларских стоваришта и плаћати је сребрним новцем уз доплату ажије. Колика ће ова бити потпуно г. министар финанције и обзнанити у Српским новинама.

Ово се у вези с' прописом од 30. Децембра прошле године Е/П№ 6537. (Службени војни лист бр. 1. стр. 13 и 14 од ове године) обзнањује на знање и управљање.

18. Јануара 1890. год.
Београд.

Министар војни,
бенералштабни пуковник
Д. Ђурић с. р.

Лични односи.

ОСУЂЕНИ СУ:

Коњички поручник Владимир Јовановић, пресудом војног суда Шумадијске дивизијске области од 16. Октобра прош. године СЖ 685., осуђен је на тридесет дана затвора. Пресуда је постала извршна.

Санитетски поручник Андрија Лашка, пресудом војног суда Тимочке дивизијске области од 27. Новембра прош. године СЖ 393., осуђен је на 40 дана затвора. Пресуда је постала извршна.

ВОЛОВАЛИ:

Пешадијски потпуковник Љубомир Бајаловић 15 дана.
Пешадијски мајор Михајло Борјактаровић 14 дана.
Пешадијски мајор Стеван Јовановић 8 дана.
Пешадијски мајор Сима Јасика 19 дана.
Артиљеријски капетан I. кл. Сима Павловић 6 дана.
Артиљеријски капетан I. кл. Милош Чаушевић 15 дана.
Артиљеријски капетан II. кл. Ђорђе Марковић 6 дана.
Пешадијски капетан II. кл. Светислав Х. Мано̀јловић 16 д.
Пешадијски капетан II. кл. Лазар Божић 20 дана.
Пешадијски капетан II. кл. Љубомир Марковић 15 дана.
Пешадијски поручник Сава Савић 17 дана.
Пешадијски потпоручник Спасоје Селаковић 8 дана.
Пешадијски потпоручник Драгутин Божановић 16 дана.

ОДСУСТВА:

Пешадијски мајор Сава Нетковић 10 дана.
Пешадијски мајор Петар Антић 7 дана.
Артиљеријски мајор Панта Трифуновић 15 дана.
Коњички мајор Сава Паузовић 1 дан.
Коњички мајор Петар Мостић 4 дана.
Пешадијски капетан I. кл. Лука Пашић 8 дана.
Пешадијски поручник Милош Миловановић 10 дана.
Пешадијски поручник Димитрије Настасијевић 5 дана.
Пешадијски потпоручник Михајло Кићевић 10 дана.
Пешадијски потпоручник Милутин Старчевић 15 дана.
Пешадијски потпоручник Светозар Филиповић 3 дана.
Пешадијски потпоручник Владимир Брунцлик 3 дана.
Пешадијски потпоручник Ђорђе Краљевић 10 дана.
Пешадијски потпоручник Антоније Милошевић 6 дана.

ЖЕНИТБЕ ОДОБРЕНЕ СУ:

У НАЧЕЛУ:

Пешадијском мајору Сави Нетковићу.
Пешадијском поручнику Милојку Добросављевићу.
Коњичком поручнику Љубомиру Ђорђевићу.
Пешадијском потпоручнику Милешну Савићу.
Пешадијском потпоручнику Тому Симићу.

КОНАЧНО:

Пешадијском мајору Сави Нетковићу са госпођицом Драгом, ћерком Мите Ђурђевића, бившег трговца из Крагујевца.

Артиљеријском капетану II. кл. Велимиру Јовановићу са госпођицом Вукосавом, ћерком Љубе Порковића, трговца из Смедерева.

Пешадијском поручнику Милојку Добросављевићу са госпођицом Драгом, ћерком пок. Ристе Апостоловића, бившег трговца из Зајчара.

Коњичком поручнику Љубомиру Ђорђевићу са госпођицом Мартом Будимировићевом, учитељицом српска ваше женске школе.

Коњичком поручнику Јеврему Ивановићу са госпођицом Савком, ћерком Тодора Христића, трговца из Врање.

Пешадијском потпоручнику Милешну Савићу са госпођицом Милицом, ћерком пок. Јована Пантелића, бившег трговца из Чумића.

Пешадијском потпоручнику Тому Симићу са госпођицом Даницом, ћерком Николе Тамбурашевића, биз. трговца из Пожаревца.

Пешадијском потпоручнику Максиму Баковићу са госпођицом Султаном, ћерком Јеремије Драгићевића, трговца из Панчева.

Пешадијском потпоручнику Љубомиру Бајићу са госпођицом Љубицом, ћерком Алексе Антонијевића, учитеља из Ниша.

Пешадијском потпоручнику Велимиру Лаудановићу са госпођицом Косаром, ћерком пок. Љубе Тодоровића, биз. свештеника из Аранђеловца.

Неслужбени део.

БЕЛЕШКЕ.

6.) Нов метал за пушчана зрна. Тек што је пешадија код већине јевропских војска наоружана новом пушком малог калибра, а већ се појавио нов изналазак, који има све особине па да то ново преоружање баци у заселак, вели „Berl. Mil.-Ztg.“, одакле ово бележимо. На име: баварски мајор Миг и комичар Вишоф предлажу да

се нешадијска зрна од сада више не граде од олова, него од Волфрам-метала, који је врло тврд и крт, и чија је специфична тежина преко $1\frac{1}{2}$ толика као што је она олово (18 — 19 : 11). Према томе дакле зрно једнаких димензија од тог метала биће $1\frac{1}{2}$ пута теже него што је оловно, или би могло да буде за $\frac{1}{3}$ краће од овог последњег. Усљед тога би се код зрна од Волфрам-метала могло постићи знато веће попречно оптерећење, а на тај начин и калибар смањити до крајњих граница. Код зрна од олова изгледа, вели, да је калибар од 8 милимет. најпробитачнији; али ако би се хтело ићи и испод тога на ниже, на пр. на 7·5 милимет., зрна би исшла врло дугачка, па се увијутим олука можда неби ни могли израђивати какви би ваљало да буду. Докле се код Лебеловаче, која има калибар 8 милимет., са 16 грама тешким зрном добија почетна брзина од 620 мет., мајор Миг мисли да би код калибра од 7·5 милимет., зрно од Волфрам-метала било тешко 18·5 грама, и да би се добила почетна брзина од 640 метара.

Веће дејство које би се добило употребом зрна од Волфрам-метала, види се из следећих бројева, који су изложени у „Archiv f. Artill. u. Ingen. Off. d. deut. Reichsheeres“, а на име:

Брзина зрна			Брисани простор за висину циља од 1·7 мет.	
Даљина	Миг	Лебел	Миг	Лебел
	У метрима			
0	640	620	—	—
400	414	384	400	400
800	301	283	57	50
1200	256	239	27	23
1600	222	205	16	13
2000	194	178	20	8

Да је пробојна снага зрна од Волфрам-метала скоро $1\frac{1}{2}$ пута толика као што је Лебелових зрна, такође се види, вели, из података изложених у поменутом архиву. Већа тежина у вези са већом дужином даје зрну од Волфрам-метала и далеко већу тачност погађања, јер је њихо мање изложено утицају ветра, нарочито са стране, него што је то случај код зрна од олова.

Довде би, вели, све добро било; али сад је ред и на лошу страну тајних зрна. Као што је напред речено, Волфрам-метал врло је тврд и крт, и поред тога се и тешко топи, због чега се при изради наилази на не мале тешкоће. Чист Волфрам-метал налази се само у виду врло ситних кристала, који се при изради зрна помоћу нарочито удешеног калупа пресују у слоју од никла, слично као што то бива код зрна од тврдог олова за малокалибарке. За вођење зрна кроз олуке употребљава се нарочит прстен, као и код топовских зрна, јер се због велике тврдоће метала језгро зрна мора да прави за нешто мање него што је калибар, да се олуци у цеви неби брзо излизали. Међутим што је најгоре, Волфрам-метал ретко се налази у природи, због чега је и доста скуп. Овој последњој незгоди могло би се, вели, доскочити по мишљу Миговом већом тражењем тог метала; јер се до сада није ни на шта употребљавао.

7.) Нов даљомер. Како јавља пруски „Mil. Wochenblatt“, поручник Парсевал конструисао је нов даљомер, који је врло згодан да се при мирнодобским вежбањима употребљава за брзо и сигурно мерење средњих и великих даљина, кад је откорачавање ових одвише дангубно или немогуће усљед земљишних сметња.

Да се дата даљина наће једним мерењем и са једне тачке, преноси се у мету стојећој пруги одговарајућа основица тригла, која се има да измери. Приликом ширања те основице мери се помоћу шестара, који се одмиче од ока за навесну одређену даљину, и тада тражена даљина стоји према одстојању шестара од ока у истој размери, као изабрата основица на мети према отвору шестара.

Према томе справа се састоји:

1.) Из једне 50 сантимет. дугачке мотке, помоћу које се мери даљина шестара од ока; из једне мере и кутије за шестар.

2.) Из једног обичног шестара; и

3.) из једног конопчића произвољне али познате дужине, којим се мери ширина узете основице.

У погледу на брзину мерења справа ова надмашила, вели, све досад познате справе те врсте, и људи здравих очију употребом њеном потпуно за врло кратко време. Цела справа, заједно са шестаром, није скупља од 3 динара.

8.) Нова енглеска репетирка. У почетку Децембра прош. године, како „Armeeblatt“ јавља, раздата је у Енглеској, војницима 1. корпуса нова репетирка Ли-Мајнлихеровог система. Затварач је кладаст са пајњачом и ноњачом, а увијен је кожном навлаком. Цев је дугачка 768 ммет., калибра 7·7 милимет., има седам Метфордских олука, који се вију у лево, и који су 0·1 милимет. дубоки, 0·5 милимет. широки са дужином увијутка од 254 милиметра.

Челиклехани фишечни магацин (Лиов) за 8 фишека утура се од одзо до испред браника на своје место, где га држи нарочита опруга, која се при вађењу магацина притискује. Кочница за репетирни механизам налази се на десној страни сандука затварачевог, па се само онише на унутрашњу страну ако се хоће да се пушка употреби као једнометка. Напад дна цеви налази се дрвен штит за руку. Кундак и усадник нису из једна, него су састављени из два дела. Пушка има два нишана, горњи за даљине од 300 (274·3 мет.) до 1900 (1737·3 мет. јарди, а попречна на левој страни за даљине од 1800 до 3500 јарда (3200 метара). Нож са два оштрица има дрвену

дршку и тежи 483 грама, а капија 147 грама. Тежина пушке с правим магацином износи 3·608 килогр.; празног магацина 147 грама, а напуњеног 404 грама. Дужина пушке без натакнутог ножа је 1·220, а са овим 1·524 метра.

9.) Нов војнички хлеб у Француској. Како јавља L' Avenir milit., француски војни министар наредио је да се неком новом врстом војничког хлеба — „Bispain" — чине опширнији огледи, пошто су мање пробе дале врло повољне резултате. Ова нова врста хлеба меси се као и обичан хлеб, — даље соли се и ускисава —, затим се пече, парном сигом пресује, поново пече и најзад још једном пресује, те му се на тај начин сва влага одузме да се неби кварио. Тако израђен хлеб задржава, вели, све особине обичног хлеба, и може се јести иако се за неколико тренутака умочи у воду. Осим тога особито је добар за дробљење у чорбу. За сад га израђују у Паризу и Руену.

10.) Коњичка борба пешке. Од какког ће услова на тактику бити данашње усавршење ватреног оружја — (већа разорност и бездимни барут) — још се неможе довољно оценити; али је са свим извесно да ће коњици знатно отежати задатак, вели, Пруски „Milit. Wochenblatt" у свом чланку под горњим насловом. Поред тога у будућим ратовима још ће се, вели, више отежати дејство коњице и тиме, што се код свију европских држава све већма више вреже разних самобрањених средстава. Што је више канала, железничких пруга и вештачких путова, у толико су многобројније и врсније за кретања коњице, јер је све више и насипа, ограда, јаруга, а и мостова и т. д. која се имају прелазити.

Коњица, која извиђа и заклања, т. ј. која на непосредну потпору осталих родова војске не може да рачуна, имаће све те препоне сама собом да савладује, и да теснаце отвара и затвара.

У већини прилика ово последње моћи ће се извести само пешке с пушком у руци, и ствар је данас јасна да пешадијска борба, као врло потребна мера, неће утицати лоше на дух коњице, нити ће бити у стању да је преобрати у јамучну пешадију.

Међутим, вели, упут за коњичку борбу пешке, који је изложен у коњичким езерцирним правилима и у настави за гађање код коњице није потпун; јер пешадијска начела у њему, која су меродавна за сваку ватрску борбу, пропису ју искључиво само разне видове за сјахивање и узјахивање коњице, као и за састав коњичких одељења, али неговоре ништа о оним особеним бојним приликама у које долази коњица кад сјахује за борбу пешке.

За попуну тих празнина предлаже следеће:

А. Разматрања пред сјахивање.

Сваки коњички старешина, од воље патроле па до дивизијског команданта, који наређује да се сјахује за борбу пешке, нека пре свега има на уму опасност у коју доводи своју трупу, растављајући коњанике од њихових коња, и с тога нека врло размисли у каквој размери стоји добит према вероватним губитцима.

Може нам се, вели, приговорити да оваква разматрања у рату морају претходити сваком подузећу; али узрок зашто ово нарочито наглашујемо лежи у томе, што неуспех у овом обзиру у мирно доба врло ретко и сасвим непотрубно избија на углед. Оваква слика могла би се у неколико само претставити, кад би судије на маневрима означавали у борби онеспособљене, или кад би наредили да се разјуре коњи које држе чувара коња. Изглед таквог ескадрона, у ком губитак сваког борца пешице повлачи собом и губитак још једног другог борца, који му води коња, или код ког би се половина људства прањала пешице у касарну, давао би, на сваки начин, врло поучљиву слику; али се на жалост из разних обзира такве мере у мирно доба немогу да чине.

Питаћу: да ли да се сјахује за борбу пешке, придржује се и ово: колико њих да сјаше; при чему ваља пре свега имати на уму да се извињење на коњу за време борбе несме никад прекидати, а затим не губити из вида и обзире на чување коња.

Коњи, који се налазе код чувара, најосетљивија су страна каквог за борбу пешке сјахалог ескадрона; и њих ваља чувати од губитака исто онако, као какво буре барута од експлозије. Неколико противничких зрна, или појединих коњаника, могу их сасвим разјурити. Најгоре стоји са таквим коњима код коњаничких група, јер чувар са три коња и три коња не само да је немоћан за сваку одбрану приликом каквог напада, него је и скоро некреган, пошто се на узјахивање и сјахивање једва може и помишљати.

За одбрану чувара и коња, које она држе, служи: 1.) резерва на коњима; 2.) њихов заклоњен положај; и 3.) њихова покретљивост, помоћу које могу брзо да се уклоне кад им затреба опасност.

Резерва на коњу већином је на своме месту онда, кад земљиште не може да заштити чуваре и њихове коње. Али ма како да је та резерва јака, ипак ће јој бити врло тешко да при колебању, које настаје развијањем коњичког напада уз борбу пешке, тако заклони чуваре и њихове коње, да до њих не допре баш ни један коњаник.

(наставиће се).

ОГЛАСИ.

Према Највишем решењу, IV. батаљон сталног кадра славиће своју славу — „13. Фебруара, као успомен на I. Српског Краља Немању."

Ово се јавља свима командама и војним надлештвима ради знања.

Од стране дотичне команде.

НА ЗНАЊЕ.

Коме је потребан број 1. и 2., 3., 4., 5., 6., 8., 9., 10., 11., 12. и 13., 14., 15., 16., 17. и 18., 19. и 20., 21., 22., 23., 26., 27., 28., 29. и 30., 31., 32., 33., 34., 35., 36. и 37., 39., 40., 41., 42., 43. и 44., 45. и 46., 47. и 48. и 49. Службеног војног листа за 1889. годину, нека се обрати књижничару војног министарства до 20. Фебруара тек. године, који ће му их продати.

После овог времена ови поједини бројеви неће се моћи добити.

Одбор Крагујевачке официрске читаонице и касине, конституисао се је овако:

Председник,	потпуковник Љубомир Бајаловић.
Подпредседник,	мајор Јован Вуковић.
Члан,	мајор Михајло Радовић.
Члан,	капетан I. кл. Стојан Николајевић.
Члан,	капетан II. кл. Милан Петровић.
Благајник,	капетан II. кл. Станко Стевановић.
Књижничар,	капетан II. кл. Ђорђе Марковић.
Члан,	капетан II. кл. Обрен Миливојевић.
Члан,	поручник Петар Нешић.
Деловођ,	поручник Љубомир Медаковић.
Члан,	потпоручник Маринко Илић.
Члан,	потпоручник Миленко Бојовић.

26. Јануара 1890. год.
Крагујевац.

Председник одбора
потпуковник
Љуб. Бајаловић.

Љубомир Станковић војник XI. батаљона, за кога је јављено актом ове команде № 2485. од 22. Септембра прош. године, да је побегао, ухваћен је и дотеран у команду.

Ово се јавља свима командама и војним надлештвима ради знања.

Од стране дотичне команде.

Садржина. — **Службени део**: *Решења.* — *Прописи, наређења и објашњења министарска.* — *Лични односи.* — **Неслужбени део**: *Белешке*: 6.) Нов метал за пушчана зрна. 7.) Нов даљомер. 8.) Нова енглеска репетирка. 9.) Нов војнички хлеб у Француској. 10.) Коњичка борба пешке. — *Огласи.*

КРАЉЕВСКО-СРПСКА ДРЖАВНА ШТАМПАРИЈА.

ИЗЛАЗИ РЕДОВНО
СВАКЕ СЕДМИЦЕ
ПО ЈЕДАРЕД,
А ПО ПОТРЕБИ И ВИШЕ ПУТА,
НАЈМАЊЕ НА ТАВАКУ.

ЧЛАНЦИ УПУЋУЈУ СЕ
УРЕДНИШТВУ,
А ПРЕТПЛАТА БЛАГАЈИ ВОЈ.
МИНИСТАРСТВА.

ЛИСТ ДАЈЕ СЕ У ЗАМЕНУ.



ЦЕНА
је листу годишња:
ЗА ВОЈСКУ . . . 6 дин.
ЗА НЕВОЈНИКЕ . 12 „
ЗА ИНОСТРАНСТВО
С ПОШТАРИНОМ 20 „
ПОЈЕДИНИ БРОЈ . 30 ПАРА

ОГЛАСИ
ОД РЕДА ПО 10 ПАРА ДИН. ЗА 1
ПУТ, А ПОСЛЕ ПО 5 П. Д.
ВОЉНИ И ДУЖЕВРЕМЕНИ ОГЛАСИ
ПО УГОДБИ.

СЛУЖБЕНИ ВОЈНИ ЛИСТ

ОРГАН И ИЗДАЊЕ ВОЈНОГ МИНИСТАРСТВА.

УРЕДНИК: ВЕЋЕРАЛИТАВНИ ПУКОВНИК **Младен Јанковић**, НАЧЕЛНИК ОШТЕ-ВОЈНОГ ОДЕЉЕЊА.

БРОЈ 5. **БЕОГРАД, 10. ФЕБРУАРА 1890. ГОД.** **ГОДИНА X.**

Одликовања.

У ИМЕ
ЊЕГОВОГ ВЕЛИЧАНСТВА
АЛЕКСАНДРА I.
по милости божијој и вољи народној
КРАЉА СРБИЈЕ
МИ КРАЉЕВСКИ НАМЕСНИЦИ.

На предлог Нашега војног министра, а ценећи и уважавајући заслуге стечене у хватању хајдука, награђујемо:

Таковским крстом V. степена:

Жандармеријског потпоручика Јована Ристића.

Наш војни министар нека изврши овај указ.

Ф/А№ 1005.
7. Фебруара 1890. год.
Београд.

Јов. Ристић с. р.
К. С. Протић с. р.
Ј. Вели-Марковић с. р.

Министар војни,
ђенералитабни пуковник
Д. Ђурић с. р.

У ИМЕ
ЊЕГОВОГ ВЕЛИЧАНСТВА
АЛЕКСАНДРА I.
по милости божијој и вољи народној
Краља Србије
МИ КРАЉЕВСКИ НАМЕСНИЦИ.

На предлог Нашега војног министра, а ценећи и уважавајући заслуге стечене у хватању хајдука, награђујемо:

Медаљом за војничке врлине:

Жандарме наднаднике Марка Ристановића и Љубомира Поповића; и редове Радоја Боковића и Драгомира Вујичића; ослобођавајући их од плаћања таксе.

Наш војни министар нека изврши овај указ.

Ф/А№ 1004.
7. Фебруара 1890. год.
Београд.

Јов. Ристић с. р.
К. С. Протић с. р.
Ј. Вели-Марковић с. р.

Министар војни,
генералштабни пуковник
Д. Ђурић с. р.

Постављења и размештаји.

У ИМЕ
ЊЕГОВОГ ВЕЛИЧАНСТВА
АЛЕКСАНДРА I.
по милости божијој и вољи народној
Краља Србије
МИ
КРАЉЕВСКИ НАМЕСНИЦИ.

На предлог Нашега војног министра постављамо:

За команданта I. гардијског батаљона, мајора Лазара Чизмића, досадањег команданта I батаљона „Књаза Милоша“; а

За команданта I. батаљона „Књаза Милоша“, мајора Петра Антића, назначеног команданта I. гардијског батаљона.

Наш министар војни нека изврши овај указ

31. Јануара 1890. год.
Београд.

Јов. Ристић с. р.
К. С. Протић с. р.
Ј. Вели-Марковић с. р.

Министар војни,
генералштабни пуковник
Д. Ђурић с. р.

Указ овај саопштава се свима командама и војним надлештвима ради знања, а дотичнима на поступак.

Ф/А№ 849.
31. Јануара 1890. год.
Београд.

Министар војни,
бенералштабни пуковник
Д. Ђурић с. р.

У ИМЕ
ЊЕГОВОГ ВЕЛИЧАНСТВА
А Л Е К С А Н Д Р А I.
по милости божијој и вољи народној
Краља Србије
МИ
КРАЉЕВСКИ НАМЕСНИЦИ.

На предлог Нашега војног министра решавамо:

Да се санитетском капетану I. кл. Јовану Ђокићу, уважи оставка коју је поднео на државну службу. У исто време производимо га у чин резервног санитетског капетана I. класе, с рангом од дана производства у чин дејственог санитетског капетана I. класе.

Наш министар војни нека изврши овај указ.

31. Јануара 1890. год.
Београд.

Јов. Ристић с. р.
К. С. Протић с. р.
Ј. Вели-Марковић с. р.

Министар војни,
бенералштабни пуковник
Д. Ђурић с. р.

Указ овај саопштава се свима командама и војним надлештвима ради знања, а дотичнима на поступак.

Ф/А№ 850.
31. Јануара 1890. год.
Београд.

Министар војни,
бенералштабни пуковник
Д. Ђурић с. р.

РЕШЕЊИМА МИНИСТРА ВОЈНОГ:

Од 4. прошлог месеца Ф/А№ 76., одређује се за управника привременог профијантског слагалишта у Књажевцу, пешадијски поручник Милутин Роксандић, досада на служби при XIV. (Књажевачкој) пуковској окружној команди.

Од 26. прошлог месеца Ф/А№ 700, преводи се коњички потпоручник Бранко Јовановић, досадањи водник 1. ескадрона II. коњичког пука у 3. ескадрон истог пука.

Од 16. прош. месеца Б№ 432., примљен је за дијурнисту министарства војног Милисав П. Милојевић, бив. чиновник.

Од 23. пр. мес. Б№ 757., разрешава се благајник III. кл. Јован Шефчек, од дужности благајника депозитне касе војног министарства; а за привременог вршиоца дужности благајника депозитне касе одређује писар II. кл. Светозар Вражалић, а писар I. кл. Аксентије Рујанац, да поред своје редовне врши и дужност рачуноиспитача при благајничком одељењу војног министарства.

Од 31. Јануара ове год. С№ 55., а на основу §. §. 10. и 11. војно-судског закона, с погледом на чл. 33. закона о устројству војног министарства, постављају се за судије војно-касационог суда за 1890. годину, и то:

За председника: артиљеријски пуковник Илија Букнић.
За судије: ђенералштабни пуковник Радомир Путник.
„ коњички потпуковник Лазар Лазаревић.
„ пешадијски потпуковник Јован Станић.
„ инжинирски мајор Коста Радисављевић.

За заменике:

За председника: пешадијски пуковник Владимир Угричић.
За судије: пешадијски потпуковник Александар Протић.
„ ђенералштабни потпуковник Димитрије Ц. Марковић.
„ артиљеријски потпуковник Павле Бошковић.
„ ђенералштабни мајор Вукоман Арачић.
За судског комесара: војно-судски пуковник Ђура Пантелић.

Од 1. тек. месеца Ф/А№ 812., разрешава се писар II. кл. Михајло Здравковић од дужности експедитора ствари при војном министарству, а поставља на ту дужност писар II. кл. Никола Зега, досада при књижници вој. министарства.

Од 9. тек. мес. А/С№ 107., поставља се, по потреби службе, за магационара III. класе при убојном слагалишту Моравске дивизије Павле Ивковић, досадањи писар III. класе артиљеријско-техничког одељења војног министарства.

Наредбом команданта Шумадијске дивизијске области преведени су при X. батаљону:
Досадањи ађутант, поручик Риста Сандаљ, за водника 3. чете; а за ађутанта потпоручик Милутин Старчевић, досадањи водник исте чете.

Наредбом команданта Дринске дивизијске области преведени су:
За водника 4. чете VI. батаљона, пешадијски потпоручик Димитрије Протић, досадањи водник Дринске болничарске чете; а пешадијски потпоручик Андреја Антонић, досадањи водник 1. чете VI. батаљона, за водника при Дринској болничарској чети.

Извештаји и реферати.

РЕФЕРАТ.

Господину министру војном.

Израда обуће за наш сталан кадар у радионици војне одеће доста је проста, и може се рећи примитивна. До сада нисмо успели да ову израду дотерамо на модеран начин, а ово је свакако на штету солидности и трајности обуће. Осим овога, и начин како се у нас досада требовала и носила обућа, допринсно је, да се она више троши него што би иначе случај био да је израда солиднија, и да војник није ограничен само на један пар цокула или чизама, јер носећи увек једну исту обућу, он и не досне да је оправи, те због тога она тако кратко време и траје, и сем тога, зато се тако често виђају војници са подераном обућом или са нагаженим и искривљеним ђубом од чизама. Већ и с погледом на бољу економију ваља предузети мере, да се у овом обзиру постигне већа корист.

С тога ми је част предложити господину министру војном да изволи следеће решити:

а) Да се у нашој војној радионици изради за један пешадијски батаљон потребан број цокула, а за једну чету пионира, једну пољску батерију и један ескадрон коњице потребан број чизама поткованих по мустри, које се налазе при економном одељењу.

б) Да се овим трупама изда оваква обућа, и то на сваког војника по два пара једног и истог дана на ношење. Један пар да служи за свакидању и редовну потребу, а други да се носи само на дворској straži, празничним данима и онда, кад треба свакидању обућу оправити у трупној радионици.

в) Да се мимо овога да војницима пешадијског батаљона још и по два пара опанака, које да носе преко лета кад се упражњава ратна служба.

г) На овај начин да се сазна колико могу да служе једне цокуле или чизме поткование, које се носе сваки дан уз други пар, који се по кад и кад носи, и поред два пара опанака код пешадије, те да се пропише обући другачији рок. Потписани држи, да се поправљеном обућом и издавањем по два пара обуће на војника може постићи не само већа економија, но да ће нестати немилих призора да војници иду у подераној и кривој обући.

1. Фебруара 1890. год.
Београд.

Врши дужност начелника,
потпуковник
А. Протић с. р.

Одобравам предњи реферат у свему, и наређујем да економно оделење учини даље све што треба по њему.

1. Фебруара 1890. год.
Београд.

Министар војни,
генералштабни пуковник
Д. Ђурић с. р.

ПРОПИСИ, НАРЕЂЕЊА И ОБЈАШЊЕЊА.

Министарство војно.
Бр. 1079.

28.

Свима командама и војним надлештвима.

Из отштампаног буџета војног за ову годину, који је командама разаслат, увиђиће се: да је буџет, у опште узето, знатно смањен.

Позиције партије личне по I. и II. одобраване су или с' обзиром на постојеће бројно стање или испод овога, са чега је настала била нужност умањења бројног стања и свођења издатака на плату до одобрене суме. Што при издатцима из ових партија и при постављењима, пријемима, унапређењима и т. д. ове године већу пажњу налаже него икад до сад, то је, што је прва примедба, која је у прошлогодишњим буџетима важила, сада изостављена, те се од сад неће моћи на рачун уштеда у нижим чиновима официрским држати већи број виших чинова, и обратно.

И друге материјалне партије умањене су, многе знатно испод цифре фактичких утрошака прошле, или просечних утрошака неколико прошлих година.

Да би се дакле избегла одговорност због држања већег бројног стања него што се може плаћати, или због већих утрошака од одобреног кредита, потребно је поред највеће штедње, нарочито где ова неби била штетна по интересе и углед војске, да се води и рачун о свима наређеним издатцима, и чини упоређење од стране виших органа између одобреног и утрошеног, те да се прекорачење кредита спречи.

У тој цељи наређујем: да дивизијске интендантуре и управе: војно-техничких завода, барутана и пиротехничког арсенала најдаље до 20. идућег за прошли месец саставе преглед по приложеноме обрасцу: (види прилог).

Н. Н. дивиз. област.

ПРЕ

Отворених и утрошених кредита по партијама буџета војног за 1890. рачунску годину.

Текући број	НАИМЕНОВАЊЕ	ПО ПАРТИЈИ													
		Плате				Лични додатци		На поверљиве цељи		Административних трошкова				Санитетских трошкова			
		под I.		II.						3		4		1		2	
		дин.	п.	дин.	п.	дин.	п.	лев.	п.	дин.	п.	дин.	п.	дин.	п.	дин.	п.
1	*а.)* Отворено кредита за целу годину	624000	—	100000	—	24000	—	960	—	3360	—	—	—	12000	—	1800	—
	б.) За један месец $^1/_{12}$ износи	52000	—	8333	33	2000	—	80	—	300	—	—	—	1000	—	150	—
2	Утрошено																
	За штаб Н. дивизије	5600	50	—	—	—	—	60	—	50	—	—	—	—	—	100	—
	За Н. батаљон	7000	—	—	—	—	—	—	—	30	—	—	—	—	—	—	—
	За Н. батаљон	6500	—	—	—	—	—	—	—	30	—	—	—	—	—	—	—
	За Н. батаљон	6700	—	—	—	—	—	—	—	30	—	—	—	—	—	—	—
	За Н. гарнизон	1800	—	—	—	—	—	—	—	10	—	—	—	—	—	—	—
	За Н. артиљеријски пук	8700	—	—	—	—	—	—	—	25	—	—	—	—	—	—	—
	За Н. козарски ескадрон	1300	—	—	—	—	—	—	—	10	—	—	—	—	—	—	—
	За Н. коњички пук	6000	—	—	—	—	—	—	—	30	—	—	—	—	—	—	—
	За Н. болницу	2000	—	—	—	—	—	—	—	30	—	—	—	1000	—	—	—
	За градски артиљ. батаљон	6000	—	—	—	—	—	—	—	30	—	—	—	—	—	—	—
	Свега утрошено	51600	50	—	—	—	—	60	—	275	—	—	—	1000	—	100	—
	Кад се утрошена сума под 2 одбије од суме отвореног кредита за један месец под 1 до *б.)* онда остаје	399	50	8333	33	2000	—	20	—	25	—	—	—	—	—	50	—

Примедба: I. У сваком следећем прегледу треба ставити: прво суме отворених кредита под 1 *а.)*, затим испод Све три ове суме треба сумарати и поделити са 12., т. ј. колико за један месец припада. За

	а.) Отворено кредита за целу годину	624000	—	—	—	—	—	960	—	3360	—	—	—	12000	—	1800	—
	б.) Накнадно отворено кредита	6000	—	—	—	1000	—	40	—	640	—	—	—	—	—	—	—
	в.) Неутрошене суме од прошлог месеца	399	50	—	—	—	—	20	—	25	—	—	—	—	—	50	—
	Свега	630399	50	—	—	1000	—	1020	—	4025	—	—	—	12000	—	1850	—
	За један месец ($^1/_{12}$) износи	52533	—	—	—	83	33	85	—	335	41	—	—	1000	—	154	16

Примедба: II. По оним пак партијама, по којима није утрошак месечни једнак, но на пример: набавке хране месецу кад је набавка извршена и рачун за исплату оверен, а разлика код тих партија више вати и више утрошене одбивати од отворених кредита у идући месецима.

Бр 1079.
месец. 1890. год.
Н. Н.

ГЛЕД.

за све команде и војна надлештва Н. Н. дивизијске области за месец Н. год. Н. Н.

По партији																					
Особених трошкова		Економних трошкова				Инжинирских трошкова				Артиљеријских трошкова						На издржавање жандармерије		Свега	
		1		2		3		1		2		1		2		3					
дин.	п.	дин.	п.	дин.	п.	дин.	п.	дин.	п.	дин.	п.	дин.	п.	дин.	п.	дин.	п.	дин.	п.	динара	пара
6000	—	240000	—	3600	—	2400	—	60000	—	12000	—	1200	—	—	—	7200	—	360000	—	1,458760	—
500	—	20000	—	300	—	200	—	5000	—	1000	—	100	—	-	—	600	—	30000	—	121563	33
300	—	3000	—	50	—	—	—	5000	—	1000	—	—	—	—	—	—	—	26000	—		
—	—	2900	—	—	—	20	—	—	—	—	—	—	—	—	—	20	—	—	—		
—	—	2600	—	—	—	20	—	—	—	—	—	—	—	—	—	20	—	—	—		
—	—	2700	—	—	—	20	—	—	—	—	—	—	—	—	—	20	—	—	—		
10	—	—	—	200	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		
—	—	2500	—	—	—	20	—	—	—	—	—	50	—	—	—	400	—	—	—		
—	—	800	—	—	—	10	—	—	—	—	—	—	—	—	—	20	—	—	—		
20	—	2600	—	—	—	20	—	—	—	—	—	—	—	—	—	20	—	—	—		
50	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		
20	—	2400	—	—	—	20	—	—	—	—	—	—	—	—	—	20	—	—	—		
400	—	19500	—	250	—	130	—	5000	—	1000	—	50	—	-	—	520	—	26000	—	105885	50
100	—	500	—	50	—	70	—	—	—	—	—	50	—	—	—	80	—	4000	—	15677	83

ове ставити суме накнадно отворених кредита, а к оним сумама додати и неутрошене суме од прошлог месеца. пример стања се следеће:

6000	—	240000	—	3600	—	2400	—	60000	—	12000	—	1200	—	—	—	7200	—	360000	—		
1000	—	10000	—	100	—	—	—	—	—	1000	—	—	—	—	—	800	—	1000	—		
100	—	500	—	50	—	70	—	—	—	—	—	50	—	—	—	80	—	4000	—		
7100	—	250500	—	3750	—	2470	—	60000	—	13000	—	1250	—	—	—	8080	—	365000	—		
591	66	20895	—	312	50	205	83	5000	—	1083	33	104	16	—	—	673	33	30416	66		

за склоништа, набавке дрва, оправке грађевина као и за све веће набавке, стављаће се утрошак у оном утрошених или неутрошених сума једног месеца преносиће се из месеца у месец, па неутрошене суме доба-

Начелник интендантуре или управник
Н. Н.

Интендантуре поднеће један преглед за див. штаб и за све команде и војна надлештва које повчано снабдевају и контролишу, па ма ове биле дислоциране и у туђој области.

У преглед ваља убележити све дотле отворене кредите и све оверене ноте и рачуне за прошли месец, које су за исплату упућене надлежним благајницама, па биле оне плаћене или не. Примљена 1½ месечна сума неће се узимати у рачун.

Да би интендантуре могле да прегледе и овере на време све ноте и рачуне, дужне су административни органи III. степена да пошљу своје уредно склопљене ноте најдаље до 10. идућег за прошли месец.

Овим се замењује раније наређење од 12. Марта 1888. године Бр. 2501., (Службени војни лист бр. 11. од 1888. год.) о шиљању тромесечних прегледа.

27. Јануара 1890. год.
Београд.

Министар војни,
ђенералштабни пуковник
Д. Ђурић с. р.

Министарство војно.

Бр. 1196.

29.

Свима командама и војним надлештвима.

Плату редовима и значарима II. кл., а тако исто и додатак на прање војничког рубља, ваља издавати по досадањем, до даљег наређења или до новог закона о устројству војске.

6. Фебруара 1890. год.
Београд.

Министар војни,
ђенералштабни пуковник

Д. Ђурић с. р.

ИСПРАВКА.

У распису од 25. прош. месеца Бр. 790., Службени војни лист бр. 4, изостало је у последњем стану иза речи „и додатци под III. бр. 8. и 11.“ ова реченица: „*буџета за 188⁹/₇ годину*;“ што се овим исправља.

Лични односи.

ВОЛОВАЛИ:

Санитетски пуковник Јосиф Холец 16 дана.
Пешадијски мајор Сима Јасика 19 дана.
Санитетски капетан I. кл. Јевта Ристић 28 дана.
Артиљеријски капетан I. кл. Милош Чаушевић 15 дана.
Пешадијски капетан II. кл. Димитрије Вуковић 9 дана.
Пешадијски капетан II. кл. Ђурка Филиповић 27 дана.
Пешадијски капетан II. класе Светислав Х. Манојловић 16 дана.
Артиљеријски капетан II. кл. Павле Јанковић 15 дана.
Пешадијски поручник Драгутин Божановић 16 дана.
Пешадијски поручник Радомир Матић 9 дана.
Пешадијски поручник Милош Паунковић 4 дана.
Пешадијски поручник Павле Мијушковић 17 дана.
Пешадијски поручник Марко Спужић 44 дана.
Пешадијски потпоручник Миливоје Марковић 6 дана.
Пешадијски потпоручник Спасоје Селаковић 8 дана.
Пешадијски потпоручник Љубомир Симић 9 дана.

ОДСУСТВА:

Ђенералштабни пуковник Радомир Путник 4 дана.
Пешадијски капетан II. кл. Вас. Илић 3 дана.
Пешадијски поручник Драгутин Недељковић 4 дана.
Пешадијски поручник Атанасије Митровић 20 дана.
Пешадијски поручник Ђура Јовановић 5 дана.
Пешадијски поручник Радомир Матић 25 дана.

Пешадијски поручник Крста Крстић 30 дана.
Пешадијски поручник Василије Антонић 7 дана.
Пешадијски поручник Радомир Вуковић 20 дана.
Пешадијски поручник Милован Јанковић 20 дана.
Пешадијски поручник Стеван Мићановић 20 дана.
Пешадијски поручник Крста Марковић 2 дана.
Артиљеријски поручник Иван Обућина 15 дана.
Пешадијски потпоручник Сима Лукић 2 дана.
Пешадијски потпоручник Данило Медаковић 2 дана.
Пешадијски потпоручник Михајло Зисић 10 дана.
Пешадијски потпоручник Максим Баковић 5 дана.
Артиљеријски потпоручник Василије Жерић 8 дана.
Артиљеријски потпоручник Карло Михеа 10 дана.
Артиљеријски потпоручник Милан Лазић 8 дана.
Контрактуални лекар. помоћ. I. кл. Павле Ошко 9 дана.
Контрактуални апотекарски помоћник II. кл. Милорад Вујић 30 дана.
Марнено-лекарски помоћник II. кл. Михајло К. Павловић 20 дана.

ИСПИТ СУ ПОЛОЖИЛИ:

За чин капетана:

Артиљеријски поручник Светозар Бадњевац.
Артиљеријски поручник Иван Обућина.
Артиљеријски поручник Вићентије Јовановић.
Пешадијски поручник Радомир Матић.
Пешадијски поручник Радомир Вуковић.

За чин активног потпоручника:

Резервни пешадијски потпоручник Милан Павловић.
Бивши с одличјама потпоручника Павле Михајловић.
Пешадијски наредник Вилотије Марковић.
Пешадијски наредник Милија Пауновић.
Пешадијски наредник Јанко Јовић.
Пешадијски наредник Милош Ђорђевић.

За чин резервног потпоручника:

а.) коњичког:

Ђак велике школе Чедомир Лазаревић.
Ђак велике школе Милош Н. Христић.
Ђак велике школе Милан А. Христић.
Трговачки помоћник Илија Јовичић.

б.) пешадијског:

Ђак велике школе Коста Стојановић.

ЖЕНИТБЕ ОДОБРЕНЕ СУ:

У НАЧЕЛУ:

Пешадијском поручику Сави Спасојевићу.
Жандармеријском потпоручнику Стевану Бутрићу.
Пешадијском потпоручику Николи Марковићу.
Коњичком потпоручику Јанку Младеновићу.
Жандармеријском потпоручнику Вукоју Тодоровићу.
Пешадијском потпоручику Љубомиру Јанићу.
Пешадијском потпоручнику Милутину Богосављевићу.

КОНАЧНО:

Пешадијском потпоручнику Милићу Мијатовићу са госпођицом Томком, ћерком Љубе Кораћа ћурчије из Ваљева.

Неслужбени део.

БЕЛЕШКЕ.

10.) Коњичка борба пешке. (свршетак).

Ако је дакле у опште могуће, заштитимо чуваре коња земљишним заклонима, н. пр. постављањем иза каквих јаруга, или још боље стављањем у какав затворен простор, код кога је лако бранити улаз и који се лако затвара и отвара. На таквим местима сасвим су сигурни од противничких коњаника и неће их нико смотрити, а најзад заклоњени су и од дејства противничке дакле ватре. Резерва на коњима може се у таквим приликама сасвим слободно одавати осталим задатцима својим, између и за време метне борбе, а поред тога и гоњењу противника кад се борба доврши.

За сретан исход борбе пушком у опште, а и за заштиту чувара и њихових коња нужно ће бити у већини прилика и кретање. Ретко кад да ће чувари са коњима и моћи остати у близини стрелаца; јер, као што већ и само правило прописује, они последњи морају увек пред очима имати успех, као главну циљ, сасвим независно од осталих делова ескадрона, дакле самостално, а према околностима и без икаквих обзира, па ни према чуварима коња.

Из тога излази да се чувари коња заједно са коњима имају прилагођавати току саме борбе, да се према потреби далеко изнакну или поново примакну, шта више они морају бити у таквом стању да их на случај нужде могу појединци из њиховог кола бранити и пешице с карабином у руци.

Све ово може се постићи код оних чунова, који немају коња, јер се појединци могу обучити кретањима са по три и четири коња у поводи, а тиме се број стрелаца може да удвоји. Међутим коње толико смета да и само правило прописује, да за борбу пешке код коњичких трупа сја-

хује у место „две трећине“ само „половина“ људства, кад се на већу покретљивост чувара и њихових коња полаже већа важност, и кад се цел борбе може да постигне малим снагама. О покретљивости чувара и њихових коња неможе ни бити говора кад за борбу пешке сјахују две трећине, и по томе у већини прилика моји ће за ту цел да сјаши само половина.

За сјахивање за борбу пешке непропису̂ју правила никакав нарочити строј, а најзгодније за то је колона по два, у којој ће се коњица већином и кретати на местима где има да сјахује за борбу пешке, као што су шумски путови, путови кроз села, мостови и остали теснаци. На команду за сјахивање за борбу пешке није нужно престројавати се, и најбоље је да за ту цел сјаши увек онај који јаши с десне стране, па да преда коње и диже саме другу с лева, а затим прелазећи на спољну страну вади карабин и жури се да измакне на крај колоне — чело или зачеље, где се образују десетине и водови необазирући се на место које појединци заузимају у строју, него како ко и кад тако прилне.

Како коња у шуми и по алеама сметају кад се носе усправно, биће боље да чувари коња оба коња носе с каишем о десном рамену и са обореним врхом, јер колона чувара коња на тај начин може не само касати, него и галоповати, брзо се обртати и постројавати фронт.

Б. Борба.

Начин борбе сјахале коњице биће различит према противнику, који се приличе на коњу или пешице.

Противничка коњица, која се на коњу унути на стрелце, који никад несмеју заузети земљиштем незаклоњен положај, биће опасна; према томе ће сјахали стрелци пре свега имати на уму да се добро користе дејством својих карабина, па ће с тога пазити да одвећ рано не отпочну паљбу, и да се од појединаца који су у напред измакли, а тако и од мањих патрола држе прикривени, ако је то у опште према тактичком положају могуће, како би на тај начин противничкој главнини изненадном ватром нанели што осетнијих губитака. На оваки начин биће могуће да један ескадрон без великих жртава потисне и одбије не само читав један противнички коњички пук, него и више.

Напада ли противничка коњица пешице, онда оностране резерва на коњу мора покушати, и то свакад с бокова, да изненадно нападне на противникове чуваре коња. Ако такав напад успе, онда се тиме више постиже, него да је побијена половина противничких стрелаца.

Сасвим другојаче стоји ствар напирам пешадије. Стрелци читавог једног коњичког пука, неиздвајајући резерву на коњу, по свом броју једва достижу јачину једне пешадијске чете ратног састава. Према томе ће редовна пешадија скоро у свима тактичким приликама бити по броју надмоћнија од коњичких стрелаца, чему се придружује још и боља спремност и потпуна слобода кретања, и тако ће се сјахала коњица у опште упустити у борбу с пушком против пешадије само у таквим приликама, у којима јој земљиште даје добре згоде.

Али ће том приликом доста рано отпочета паљбу, полажући највећу важност на демонстрације и обмањивање противника. Дут и тапак ниа сјахалих коњаника који живо пуцају може на великим даљинама, нарочито код бездимног барута, да произведе утисак надмоћне силе. Оваква поступак препоручују и правила.

Међутим у блиску борбу упуштаће се сјахала коњица само онда, кад наступи потреба за што већи отпор или над треба да се жртвује. У таким приликама вала да су чувари и коњи далеко и сасвим иза домаћаја борбе; јер отступање ка чуварима коња пра таквој блиској борби мора довести до катастрофе при мало енергичнијем гоњењу од стране противника.

Сјахали коњички стрелци могу прећи у офанзиву само у борби са равним противником, т. ј. коњицом која се такође бори пешке, или против доше организоване и наоружане или назад и јако усколебане пешадије. Али коњица пре свега потреба да губи из вида, где год јој се за то прилика даје, да се према пешадији користи надмоћношћу у брзини кретања на коњу, спајајући с овим упоредо и изненадне и привидне препаде ватреним оружјем.

В. Прекидање борбе.

При завршетку још неколико примедаба на прекидање борбе пешке.

Тренутак највеће тактичке немоћи је при узјахивању; издавати га противнику јасним општим трубним знаком, признавањем чувара коња, да се са коњима примакну и да на тај начин дођу и у домаћај његове ватре, немогуће је одобравати, и тако повлачење стрелаца ка чуварима, као што се и у правилима напомиње, неће бити изузетак него ће се редовно чинити. Отступање несме бити опште, него се мора изводити десетинама или и редовима. Код бездимног барута и при покривеном земљишту остаће то прикривено, ако стрелци живом паљбом наваљају противника о броју заосталих пушака у ланцу. На покривеном земљишту новоуређена коњичка трупа од узјахалих коњаника често ће бити у стању да новом своја кретања, нарочито против коњице у онај мах док још последњи редови дејствују паљбом. Заваркивање и изненађивање противника јако потпомаже оваква начин борбе; и они последњи редови, ако су само довољно снабдевени муницијом, ретко кад да ће остати жртва, него ће наћи сретстава и начина да се и они придруже својој трупи.

Какво изобиље поучљивих и занимљивих слика у малом и великом подаје се при вежбању борбе пешке. Па зар оне губе тип кавалеристички, и зар у истини шкоде коњичком духу? Ми, нећи писац, сумњамо, јер та вежбања на против, поред спремности у пуцању истичу и највеће захтеве у погледу способности и покретности коњице, узјахивања, сјахивања и појављивања и нишчезавања њеног. Да ће се у будућем рату овакви захтеви истицати несумња, вели, ни један коњаник, који пријежно прати напредак данашњих војска, и који свој род војске искрено воли.

На овај наш предлог, вели писац, може нам се учинити врло озбиљан прекор, а на ime: како да се одговори тако увећаним захтевима и све већој разноврсности коњичке службе, поред доста неодабраног људског материјала који се узима у коњицу.

И заиста, вели, савремена коњица захтева телесне и умне способности, физичке и моралне спреме какву могу имати само најбољи изабраници. Поред тога појединци код коњице знатно ваше ваше, него што је то случај код пешадије и артиљерије; јер у рату колико пута може да буде од пресудног значаја за судбу хиљадама њих умешност, храброст, лукавство и надмоћност једног самог коњаника извојевача. Сличан пример овоме није могуће навести из дејстава осталих родова војске.

Одбирањем регрута, вели, мало би се штете нанело осталим родовима војске, јер се на десет пешака рекрутује само по један коњаник; али кад би се та десетина одабраних постављала на најбоље коње, који се налазе у држави, и кад би се опремила и наоружала колико је боље могуће према најновијем искуству и техници, онда би то била трупа која би, вели, могла одолети и бројно надмоћнијој коњици, и која би у будућем рату одговорила свима захтевима и у односу на пешадијску и пијонирску службу, те би морали умукнути гласови који се све моћније дижу за образовање пешадије на коњу[*].

11.) Дислокација бугарско-источнорумелијске војске за ову зиму оваква је одређена, наредбом од 13. Септембра прош. године.

I. пешадијска бригада:

Штаб бригадни у Софији:

I. пук, Софијски: Штаб и 1. и 2. батаљон у Софији.
VI. пук, Трновски: Штаб и 1. и 2. батаљон у Софији.
XIII. пук, Рилски: Штаб и 1. и 2. батаљон у Кустендилу.
XIV. пук, Македонски: Штаб и 2. батаљон у Радомиру, а 1. батаљон у Самокову.

II. пешадијска бригада:

Штаб бригадни у Видину:

III. пук, Видински: Штаб и оба батаљона у Видину (2 чете у Белоградчику).
IV. пук, Плевањски: Штаб и оба батаљона у Плевни.
XV. пук, Ломски: Штаб и 2. батаљон у Видину, а 1. батаљон у Свиштову.
XVI. пук, Ловчански: Штаб и оба батаљона у Плевни.

III. пешадијска бригада:

Штаб бригадни у Рушчуку:

V. пук, Дунавски: Штаб и оба батаљона у Рушчуку.
II. пук, Искарски: Штаб и оба батаљона у Ловчи.
XVII. пук, Дорстолски: Штаб и 1. батаљон у Рушчуку, а 2. батаљон у Силистрији.
XVIII. пук, Етрски: Штаб и оба батаљона у Трнову.

IV. пешадијска бригада:

Штаб бригадни у Шумли:

VII. пук, Преславски: Штаб и оба батаљона у Шумли.
VIII. пук, Приморски: Штаб и оба батаљона у Варни.
XIX. пук, Шуменски: Штаб и оба батаљона у Шумли.
XX. пук, Добручки: Штаб и оба батаљона у Варни.

V. пешадијска бригада:

Штаб бригадни у Пловдиву:

IX. пук, Пловдивски: Штаб и оба батаљона у Пловдиву.
X. пук, Родопски: Штаб и оба батаљона у Хаскову.
XXI. пук, Средњогорски: Штаб и 1. батаљон у Пловдиву, а 2. батаљон у Харманлији.
XXII. пук, Тракијски: Штаб и 1. батаљон у Татар-Пазарџику, а 2. батаљон у Пештери.

VI. пешадијска бригада:

Штаб бригадни у Сливну:

XI. пук, Сливањски: Штаб и оба батаљона у Сливну.
XII. пук, Балкански: Штаб и оба батаљона у Ст. Загори.
XXIII. пук, Шипчански: Штаб и 1. батаљон у Казанлуку, а 2. батаљон у Ст. Загори.
XXIV. пук, Црноморски: Штаб и 2. батаљон у Бургасу, а 1. батаљон у Јамболу.

Коњица:

Кнежева гарда у Софији.

I. пук, Штаб и сва 4 ескадрона у Софији.
II. пук, Штаб и сва 4 ескадрона у Шумли.
III. пук, Штаб и сва 4 ескадрона у Пловдиву.
IV. пук, Штаб и сва 4 ескадрона у Сливну.

Артиљерија:

Артиљеријска инспекција у Софији.

IV. пук, Штаб, све 4 батерије и брдски вод у Софији.
I. пук, Штаб, 1. батерија и брдски вод у Софији, 3. батерија у Видину, а 2. и 4. у Самокову.
II. пук, Штаб, све 4 батерије и брдски вод у Шумли.
III. пук, Штаб, све 4 батерије и брдски вод у Пловдиву.
V. пук, Штаб, све 4 батерије и брдски вод у Шумли.
VI. пук, Штаб, све 4 батерије и брдски вод у Пловдиву.
Артиљеријски арсенал у Рушчуку.
Опсадна батерија у Софији.
Надзорништво наоружања у Софији.
Артиљеријска склоништа у Софији и Разграду.
Пијонирски пук у Рушчуку.
Дисциплинска чета у Осм. Пазару.
Војна школа са ведарским одељењем у Софији.

Флотила:

у Рушчуку.

Окружне команде:

Софијска	у Софији.
Врачанска	„ Враци.
Кустендилска	„ Кустендилу
Трнска	„ Трну.
Видинска	„ Видину.
Ломпаланачка	„ Ломпаланци.
Плевањска	„ Плевни.
Ловчанска	„ Ловчи.
Раховска	„ Рахову.
Свиштовска	„ Свиштову.
Русенска	„ Рушчуку (Русе).
Силистријска	„ Силистрији.
Трновска	„ Трнову.
Севлијевска	„ Севлијеву.
Шуменска	„ Шумли (Шумену).
Разградска	„ Разграду.
Варнанска	„ Варни.
Пловдивска	„ Пловдиву.
Татар-Пазарџичка	„ Татар-Пазарџику.
Карловска	„ Карлову.
Хасковска	„ Хаскову.
Сливањска	„ Сливњу.
Ст. Загорска	„ Ст. Загори.
Бургиска	„ Бургасу.

12.) Нова немачка пушка. Како „Armeeblat“ јавља, нова репетирка малог калибра, којом се наоружава немачка војска, овака је:

Цев је 7·9 милимет. калибра, олучени део дугачак је 720 милимет., има четири олука са дужином увијутака од 240 милимет. Права цев утакнута је у другу спољну, како би мање записна била од кундачења, као и да се сачува од повреда у опште које су од уплива. Осим тога права цев може слободно и правилно вибрирати, у загрејаном стању растезати се без препоне, а међутим је и заштићена од кварења н. пр. удара, при паду и т. д. Топлота унутарње цеви преноси се постепено на спољну, тако да отежано руковање и трењерење при пиљанењу усљед велике топлоте цеви настаје врло ретко, и то само после непрекидне брзе паљбе. Нишан, брадавица на горњој карики, навртка за спајање цеви, лежиште за отвор на браници ножа и карике притрљене су за спољну цев, која је задњим крајем утрашћена у сандук затварача, а унутрашња цев, која је ка устима слабија, ослања се код уста на прстен спољне цеви са мало зазора, где се и центрише.

На прстен на устима патиче се и нож. Затварач и сандук у главном су као и код Маузерове пушке Мод. 71/84., само су поједини делови, изузимајући иглу и ударни лук, за нешто слабији, а трњење неотклања се као код оне једнострано, него се преноси на средину затварача тиме, што су на предњем чепу затварача удешене две брадавице једна према другој, које се при пуцању у виду завртке обрћу у одговарајућим урезима на предњем делу сандука, и на тај начин противстају равномерно трењу барутних гасова.

Затварач није уздужни, него се за отварање руковат, као и код иглењаче, повија у лево, при чему се међутим сви делови табана не обрћу; затим се чеп повуче у назад; при затварању изводе се ти покрети у обрнутом реду.

Пушка је удешена за пуњење пакетима са по пет метака.

Нишан је као досадањи; зарез је 2 милимет. широк, да би се могло брже нишанити. Стални нишан удешен је за даљину од 250, мала прекапуша за 350, а велика са сасвим спуштеном гајном на 450 метара; при сасвим исправљеној прекапуши гађа се на даљину од 2050 метара. Даљине појединих отстојања урезане су на странама прекапуше (с лева непарни, а с десна парни бројеви) до на даљину од 1800 метара. Мушица је као и код Манлихероваче.

У усадник утрашћена је кратка шипка, која служи за састављање пушака у купе, за истеривање чауре ако то није могуће избацачем, и најзад за чишћење цеви. На глави шипке налази се једно дугме које је пробушено, тако да се може и више шипака да уврте једна на другу, а осим тога налази се испод дугмета на глави и урез да се у овај може утаћи крпа или нешто кућине. Три шипке састављају се уједно кад се хоће да употребе за чишћење цеви, што се на тај начин чини најсигурније, јер се цев изнутра чисти замашћеним конопчићима.

Нож је кратак и онакав какав је био код Маузерове репетирке М. 71/84.

Фишеци се састоје из месингане чауре без обода, која је тешка 10 грама, и која се пуни са 2·5 грама лучкастог барута (нитрован барут у облику танких листића од 1 милимет. у квадрату). Зрно од тврдог олова тежи 14·5 грама, дугачко је 32 милимет. са облогом од никловано-бакарног или челичног лима. Између зрна и барутног пуњења налази се котурић од напендекла. На 25 мет. исправ уста цеви добија се код оваких размера фишека почетна брзина од 620 м., при чему притисак гасова износи 3200 атмосфера. Замашћивање 82·5 милимет. дугачких фишека напуштено је у Немачкој, али се кутије за магацин танко замашћују.

Због тога што је на чаури отпао обод, фишеци се врло згодно пакују. Три напуњене кутије од по 5 метака образују један свежањ, 15 таквих умеће се у једну кутију од напендекла, а 5 таквих кутија са 1125 фишека у фишечни сандук, који спакован тежи 41·95 кграм. Због овог је пакована муниција врло згодна, јер се две кутије могу да обесе преко рамена помоћу шенута на њима. При раздавању муниције или се раздреши шенут, или се кутија раскине, па се свеске стерпљима могу добацивати а да се усљед тога непокваре.

На име ручне муниције сваки војник носи 150 фишека, и то: у предњим фишеклијама по 2, а у задњој 6 свезака од по 15 фишека.

За мирнодобна вежбања постоје праскавци и експерцирни фишеци. Код првих долази на барутно пуњење прво обојено и изнутра издубљено зрно од дрвета, а код других заљемљено је за уста чауре од шпиљег месингљеха пресовано зрно.

Пушка је тешка, без бајонета, ненапуњена 3·8, а пуна 4 килограма; а дугачка је без бајонета 1·245, а са њим 1·450 метра.

Тежина фишека износи 27·5 грама, напуњене мале кутије 155, велике кутије 503 грама, а тежина ручне муниције свега 5·03 килграма.

Како у фишечки сандук стаје 1125 фишека, то у четној кари у 8 сандука има 9000 фишека, који теже 897 килграма; у старе батаљонске каре у 20 сандука стаје 22500 фишека, који су тешки 2120 килграма, дакле и код једних и других знатно је повећан број муниције поред свега тога што је терет смањен.

13.) Репетирка у Грчкој војсци. Како јављају неки страни листови, грчка војна управа као да се решила за репетирку малог калибра; систем још није одређен, него је ради проучавања послан један њени официр у Француску.

14.) Одредбе о пријему ученика – добровољаца у оружне радионице при артиљеријским слагалиштима, у Бугарској. Циљ је пријему тих ученика да се од њих спреме оружни и артиљеријски мајстори при пуковским и окружним радионицама. Примају се младићи — бугарски поданици, не млађи од 16, и не старији од 18 година, а који су свршили најмање 2 гимназијална разреда. Рок службе је 4 године, од којих прве 2 године рачунају се у спрему, а друге обе иду на општу обвезу. Добровољци ти служе на општем основу као и остали војници. Који небуду успевали у занату шаљу се у строј да одслуже обвезни рок; а који добро изуче занат и положе мајсторски испит, могу се постављати за мајсторе при честима војске, и као такви уживаће тада плату: при пуковима не мању од наредничке, а при окружним командама као поднаредници на прекорочној служби, користећи се и свима осталим правима тих чинова. Примање младића у артиљеријска слагалишта бива сваке године од 15.—30. Децембра.

15.) Грчки војни буџет за 1890. годину. Како јављају пруски „Mil.-Wochenblatt", грчки војни буџет за 1890. годину износи свега 23,267.814 динара, и већи је од прошлогодишњег за 1,780.000 динара. Од горње суме долази на сувоземну војску 18,437.000, а на марину 4,830.824 динара.

Мирнодобно стање војске утврђено је на 1966 официра и 24152 подофицира, наначара и редова, на 3724 коња и мазге и 120 топова.

Марина састоји се из 4 оклопњаче, 15 пароброда, 3 брода са једрилима, 15 торпедских бродова са свега 247 официра и 2970 подофицира и војника.

На одбрамбене циљеве у Грчкој долази на сваког становника по 10·8 динара издатка.

ОГЛАСИ.

Рекрутовани младићи за сталан кадар,

О КОЈИМА СЕ НЕВНА ГДЕ СУ:

Из III. (Крушевачког) пуковског округа.

Од 1883. године:

Двогодишњаци:

Младен Миљка Пршића из Равне.

Петомесечњаци:

Љубомир Ракић из Богутовца.

Од 1884. године.

Двогодишњаци:

Марко Симе Тодоровића из Трстеника.
Радомир Трифуна Ракића из Пешчанице.
Јеротије Симе Андрејића из Борове.

Од 1885. године:

Трајко Живка Марковића из Крушевца.
Јован Јеремије Симовића из Готовца.
Тијосав Бучукаровић из Драгосињаца.
Миленко Милоја Матовића из Јабланице.
Јосиф Михајла Милојевића из Јарића.
Јосиф Милоја Шћеловића из Поцесја.
Милош Јована Ивковића из Лазарице.

Једномесечњаци:

Драгутин М. Ђорђевић из Трстеника.
Константин С. Брзаковић из Рибника.
Василије Илић Милутиновић из Борова.
Панта Сретена Миловановића из Драшића.
Јован Т. Тодоровић из Рашке.
Стеван Јов. Миловановић из Рашке.
Миљко М. Јанковић из Јабланице.
Антоније Атанасија Коларовића из Брезове.

Од 1886. године:

Двогодишњаци:

Сима Миљићевић из Крушевца.
Милорад Симић из Витановца.
Јован Вукајловић из Пуовца.
Симеон Средовић из Краљева.
Василије Гавриловић из Краљева.
Бранко Глигорија Андрејевића из Руденице.
Глигорје Б. Петровић из Савова.
Василије Косте Јовановића из Рвата.
Анђелко Курандић из Трнаве.

Петомесечњаци:

Милосав Стевана Цветковића из Головоде.
Коста Васе Маринковића из Сеземче.
Јосиф Милосава Кнежевића из Тршановца.

Једномесечњаци:

Велисав Јовановић из Шогоља.
Коста Радивојевић из Мрмоша.
Вучко Ђ. Марковић из Д. Степоша.
Драгутин В. Младеновић из Шумице.
Јован Д. Котромановић из Сеземче.
Милојко А. Димитријевић из Пепељевца.
Сибин Перић из Кобиља.
Милосав М. Стајић из Мешева.
Милан Дим. Илијића из Крушевца.
Обрад Гавриловић из Плешина.
Михајло П. Јоковић из Осредка.
Дамњан Ћирковић из Гувништа.
Андреја М. Савић из Варева.
Стеван Шуњорац из Варева.
Милоје Недељка Благојевића из Гувништа.
Аврам Филипа А. Крстојевића из Новог Села.
Александар Ђоке Јевтовића из Брвеника.
Михајло Ант. Тодоровића из Ракља.
Милорад Постолац из Новог Села.
Марко Вукадиновић из Лопаша.
Симеон Мар. Величковића из Јасиковице.
Јован Весовић из Качулице.
Милован Т. Радовић из Заклопаче.
Петар Радовић из Грачца.
Глигорије Петра Станачића из Грачца.
Павле Радомира Павловића из Грачца.
Никола Ђорђа Михајловића из Грачца.
Димитрије Ф Станчића из Грачца.
Рака Марјана Сретеновића из Грачца.
Сима Павловић из Турске.
Петар Радојковић из Турске.
Танасије Ђ. Николић из Крушевца.
Благоје М. Радивојевић из Богутовца.
Милан Јов. Божовић из Беоца.
Радојица Јовановић из Млапче.
Милован Јов. Дубовца из Раковца.
Новица Т. Петровић из Гувништа.
Давид Јов. Ракића из Ђакова.

Од 1887. године:

Двогодишњаци:

Светомир Тасе Цветковића из Крушевца.
Сава Милића Михајловића из Лесковца.
Маринко Симе Тодоровића из Трстеника.
Симеон Обрада Матовића из Бинића.
Јовица Симе Дамњановића из Рудне.
Миладин Филиповић из Ковача.
Миљко Крсмана Митровића из Баље.
Савко Вукоја Трифуновића из Баље.
Станиша Саватија Жујића из Савова.
Михајло Јов. Точаковића из Јарчујака.
Јевђеније Влајковић из Грачца.
Марко Николе Васиљевића из Краљева.
Станиша Стевана Марковића из Маглича.
Јован Михајла Мишића из Ржанице.

Петомесечњаци:

Милорад А. Стојановић из Зубовца.
Вуле Радула Перишића из Лазарице.
Јеврем Лазара Петровића из Пепељевца.
Радован Косте Петровића из Александровца.
Драгомир Дим. Костића из Александровца.
Маринко С. Маринковић из Вженице.
Дамњан М. Матовића из Бинића.
Саватије М. Станојевић из Вженице.

Једномесечњаци:

Михајло Дим. Ђорђевића из Крушевца.
Кузман Софронија Миљковића из Буковице.
Танасије Игњата Дугалића из Врезника.
Милентије Радичевић из Врњаца.

Од 1888. године:

Петомесечњаци:

Добросав Г. Ђорђевић из Головоде.
Антоније Станојевић из Глободера.
Стојадин Станка Радовановића из Злегиња.
Вујица Г. Петровић из Златара.

Тимотије Мил. Чешибабић из Гокчанице.
Миленко Симе Марића из Врдила.

Једномесечњаци:

Владимир И. Ристић из Крушевца.
Војислав Цветковић из Крушевца.
Драгутин Д. Миливојевић из Крушевца.
Стојан М. Николић из Дедине.
Драгутин М. Клајић из Д. Црнишаве.
Михајло Јевр. Лешовића из Буковице.
Милојко Благоја Нешковића из Краљева.
Михајло Мил. Миленковића из Драгића.
Ранко Лазара Чолића из Бзенице.
Вукашин Симовић из Рвата.
Лазар Тим. Ковачевића из Беоца.
Василије М. Марковић из Ковача.
Тодор Јов. Песака из Ушћа.
Димитрије Пав. Јекића из Савова.
Асан Муратовић из Шетке.
Тајир Ибишевић из Шетке.

Нису им рокови одређени:

Стојадин С. Здравковић из Читлука.
Маринко М. Јовановић из В. Шиљеговца.
Војин М. Вучковић из Рибара.
Марко А. Симић из Осредка.
Благоје Јов. Михајловић из Грабовнице
Војислав М. Јовановић из Жиљка.
Драгутин М. Ђорђевић из Влајковца.
Драгољуб М. Стевановић из Богиша.
Станко Филипа Убовића из Мачковца.
Михајло Н. Николић из Криве Реке.
Михајло Уроша Томића из Криве Реке.
Милан Н. Живковић из Криве Реке.
Најсије М. Бабић из Плоче.
Петар М. Стаменковић из Краљева.
Јован К. Пинтеровић из Краљева.
Милован Ђ. Милосављевић из Краљева.
Милан М. Радована Николића из Краљева.
Милутин Јована Пејчиновића из Краљева.
Крста Јов. Радивојевића из Краљева.
Адам Мил. Лаковића из Краљева.
Душан Мил. Вучковић из Краљева.
Ђорђе Јакова Милутиновића из Краљева.
Милан Станке (Вапбрачан) из Краљева.
Спасоје Јоксимовић из Богутовца.
Бошко Марчић из Милића.

Од 1889. године:

Једномесечњаци:

Василије Ђ. Михајловић из Метикоша.

Нису им рокови одређени:

Милан Тутун из Слатине.
Милић Симићевић из Кукића.
Вељко Ф. Јовановић из Трстеника.

Све окружне војне и полицијске власти нека изволе према распису ФЖ 5917. од 29. Фебруара 1881. год. (види Служб. војни лист бр. 50. од 1881.), именоване рекруте у своје књиге прибележити и тражити их, па чим их нађу упутити их дотичној команди.

Од стране дотичних пук. окр. команда.

Коста Недељковић из Алексинца, а пређе живећи у Београду, редов 4. чете VII. батаљона, побегао је из команде 26. Јануара тек. године.

Он је висок 1·81 мет., црномањаст, образа дугачких, без браде и бркова и особених знакова.

Од државних ствари однео је на себи: шињел, чохану блузу и панталоне, капу шајкачу, оковратник, пар кошуља, пар цокула, 1 навлаку за јастук, метални поклопац за уста цеви и нож са опасачем и виском Мод. 80. год. серија А, № 9941.

Ђорђе Радосављевић из Немишкућа, среза Космајског, округа Београдског, а пређе живећи у Београду, редов 4 чете VII. батаљона, побегао је из команде 26. Јануара тек. год.

Он је висок 1·76 мет., плав, у лицу блед, браде и бркова нема, ништа каквих особених знакова.

Од државних ствари однео је на себи: шињел, чохану блузу и панталоне, капу шајкачу, оковратник, пар кошуља, пар цокула, 1 метални поклопац за уста цеви и опасач са виском и ножем Мод. 80. год. серија 3, № 3984.

Умољавају се војне и полицијске власти да именоване бегунце у својој територији потраже, и да их на случај проналаска спроведу у команду.

Од стране дотичне команде.

Према Највишем решењу, II. гардијски батаљон сталног кадра, славиће ове године у Зајечару своју славу — „22. Фебруара као дан успомене Прогласа Краљевине".

Ово се јавља свима командама и војним надлештвима ради знања.

Од стране дотичне команде.

Према Највишем решењу, Дрински артиљеријски пук славиће своју славу — „17. Фебруара тек. године Тодорову Суботу, као успомену на дан рођења Кнеза Милоша".

Ово се јавља свима командама и војним надлештвима ради знања.

Од стране дотичне команде.

НА ЗНАЊЕ.

Местна команда налази се при штабу Дунавске дивизијске команде у горњем граду.

Ово се саопштава командама и војним надлештвима ради знања и управљања.

Београд, Фебруара 1890. год.

Из канцеларије команданта места.

НА ЗНАЊЕ.

Коме је потребан број 1. и 2., 3., 4., 5., 6., 8., 9., 10., 11., 12. и 13., 14., 15., 16., 17. и 18., 19. и 20., 21., 22., 23., 26., 27., 28., 29. и 30., 31., 32., 33., 34., 35., 36. и 37., 39., 40., 41., 42., 43. и 44., 45. и 46., 47. и 48. и 49. Службеног војног листа за 1889. годину, нека се обрати ради куповине књижичару војног министарства до 20. Фебруара тек. године.

После овог времена ови поједини бројеви неће се моћи добити.

Садржина. — **Службени део**: *Одликовања. — Постављења и разместаји. — Извештаји и реферати. — Прописи, наређења и објашњења министарска. — Исправка. — Лични односи.* — **Неслужбени део**: *Белешке*: 10.) Коњичка борба пешке. 11.) Дислокација бугарско-источнорумелијске војске за ову зиму. 12.) Нова немачка пушка. 13.) Репетирка у Грчкој војсци. 14.) Одредбе о пријему ученика — добровољаца у оружане радионице при артиљеријским складиштима, у Бугарској. 15.) Грчки буџет за 1890. годину. — *Огласи.*

КРАЉЕВСКО-СРПСКА ДРЖАВНА ШТАМПАРИЈА.

ИЗЛАЗИ РЕДОВНО
СВАКЕ СЕДМИЦЕ
ПО ЈЕДАРЕЦ,
А ПО ПОТРЕБИ И ВИШЕ ПУТА,
НАЈМАЊЕ НА ТАБАКУ.

ЧЛАНЦИ УПУЋУЈУ СЕ
УРЕДНИШТВУ,
А ПРЕТПЛАТА БЛАГАЈНИ ВОЈ.
МИНИСТАРСТВА.

ЛИСТ ДАЉЕ СЕ У ЗАМЕНУ.



ЦЕНА
је листу годишња:
ЗА ВОЈСКУ . . . 6 дин.
ЗА НЕВОЈНИКЕ . 12 „
ЗА ИНОСТРАНСТВО
С ПОШТАРИНОМ 20 „
ПОЈЕДИНИ БРОЈ . 30 ПАРА

ОГЛАСИ
ОД РЕДА ПО 10 ПАРА ДИН. ЗА 1
ПУТ, А ПОСЕБНО ПО 5 П. Д.
ВЕЋИ И ДУЖЕВРЕМЕНИ ОГЛАСИ
ПО УГОДБИ.

СЛУЖБЕНИ ВОЈНИ ЛИСТ

ОРГАН И ИЗДАЊЕ ВОЈНОГ МИНИСТАРСТВА.

УРЕДНИК: ЂЕНЕРАЛШТАБНИ ПУКОВНИК Младен Јанковић, НАЧЕЛНИК ОПШТЕ-ВОЈНОГ ОДЕЉЕЊА.

БРОЈ 6. и 7. БЕОГРАД, 23. ФЕБРУАРА 1890. ГОД. ГОДИНА X.

РЕШЕЊА.

У ИМЕ
ЊЕГОВОГ ВЕЛИЧАНСТВА
АЛЕКСАНДРА I.
по милости божијој и вољи народној
КРАЉА СРБИЈЕ
МИ КРАЉЕВСКИ НАМЕСНИЦИ

На предлог Нашег војног министра, а у договору са државним саветом од 16. Фебруара ове године № 412., решили смо и решавамо:

„Одобрава се министру војном да поред одобрене суме у 7000 динара може употребити још 2166 динара и 40 пара из партије оправака војних грађевина, одређене буџетом за 188⁸/₉ рачунску годину, а на намену патоса у зградама касарне у Ваљеву.

Наш војни министар нека изврши овај указ.

И/Г№ 283.
20. Фебруара 1890. год.
Београд.

Јов. Ристић с. р.
К. С. Протић с. р.
Ј. Вели-Марковић с. р.

Министар војни,
ђенералштабни пуковник
Д. Ђурић с. р.

Закони и законодавна решења.

У ИМЕ
ЊЕГОВОГ ВЕЛИЧАНСТВА
АЛЕКСАНДРА I.
по милости божијој и вољи народној
Краља Србије
МИ
КРАЉЕВСКИ НАМЕСНИЦИ.

Проглашујемо и објављујемо свима и свакоме, да је Народна Скупштина решила, и да смо ми потврдили и потврђујемо:

Да се Јовану Екеру, војном марвеном лекару I. кл. признају и урачунају у године дејствителне указне службе и оних 8 година, 2 месеца и 7 дана, које је време провео у српској државној служби као контрактуални марвени лекар, и то: од 10. Новембра 1854. до 17. Јануара 1863. године.

Наш војни министар нека изврши ово решење.

22. Фебруара 1890. год.
Београд.

Јов. Ристић с. р.
К. С. Протић с. р.
Ј. Вели-Марковић с. р.

(М. П.)

Видео и ставио државни печат,
чувар државног печата,
министар правде,
Гл. Гершић с. р.

Министар војни,
бенералштабни пуковник
Д. Ђурић с. р.

Решење ово саопштава се свима командама и војним надлештвима ради знања, а дотичнима на поступак.

Ф/А№ 1321.
22. Фебруара 1890. год.
Београд.

Министар војни,
бенералштабни пуковник
Д. Ђурић с. р.

Помиловања.

У ИМЕ
ЊЕГОВОГ ВЕЛИЧАНСТВА
АЛЕКСАНДРА I.
по милости божијој и вољи народној
Краља Србије
МИ
КРАЉЕВСКИ НАМЕСНИЦИ.

На предлог Нашега војног министра решавамо:

Да се бившим пешадијским потпоручницима Стојићу Зарићу и Миладину Ђурићу у путу милости опрости даље издржавање затвора, на који су војним судом осуђени.

Наш министар војни нека изврши овај указ.

22. Фебруара 1890. год.
Београд.

Јов. Ристић с. р.
К. С. Протић с. р.
Ј. Вели-Марковић с. р.

Министар војни,
бенералштабни пуковник
Д. Ђурић с. р.

Указ овај саопштава се свима командама и војним надлештвима ради знања, а дотичнима на поступак.

Сѫ 169.
22. Фебруара 1890. год.
Београд.

Министар војни,
генералштабни пуковник
Д. Ђурић с. р.

У ИМЕ
ЊЕГОВОГ ВЕЛИЧАНСТВА
А Л Е К С А Н Д Р А I.
по милости божијој и вољи народној
Краља Србије
МИ
КРАЉЕВСКИ НАМЕСНИЦИ.

На предлог Нашега војног министра решавамо:

Да се бившем поднареднику VII. батаљона Велимиру Ђорђевићу, и редовима: Радивоју Јаковљевићу из VIII. батаљона, Новици Мршевићу из IV. батаљона, Радосаву Петковићу из V. гард. батаљона, Михајлу Јовићу из Моравског артиљер. пука, и Сретену Стојановићу из жандармеријског батаљона, у путу милости опрости даље издржавање затвора, на који су војним судом осуђени.

Наш војни министар нека изврши овај указ.

22. Фебруара 1890. год.
Београд.

Јов. Ристић с. р.
К. С. Протић с. р.
Ј. Вели-Марковић с. р.

Министар војни,
генералштабни пуковник
Д. Ђурић с. р.

Указ овај саопштава се свима командама и војним надлештвима ради знања, а дотичнима на поступак.

Сѫ 170.
22. Фебруара 1890. год.
Београд.

Министар војни,
генералштабни пуковник
Д. Ђурић с. р.

У ИМЕ
ЊЕГОВОГ ВЕЛИЧАНСТВА
А Л Е К С А Н Д Р А I.
по милости божијој и вољи народној
Краља Србије
МИ
КРАЉЕВСКИ НАМЕСНИЦИ.

На предлог Нашега војног министра решавамо:

Да се редову I-ог ескадрона II-ог коњичког пука Сими Радуловићу, у путу милости опрости казна затвора, на коју је пресудом војног суда осуђен.

Наш министар војни нека изврши овај указ.

22. Фебруара 1890. год.
Београд.

Јов. Ристић с. р.
К. С. Протић с. р.
Ј. Вели-Марковић с. р.

Министар војни,
генералштабни пуковник
Д. Ђурић с. р.

Указ овај саопштава се свима командама и војним надлештвима ради знања, а дотичнима на поступак.

Сѫ 171.
22. Фебруара 1890. год.
Београд.

Министар војни,
генералштабни пуковник
Д. Ђурић с. р.

ПРОИЗВОДСТВА, ПОСТАВЛЕЊА и РАЗМЕШТАЈИ.

У ИМЕ
ЊЕГОВОГ ВЕЛИЧАНСТВА
А Л Е К С А Н Д Р А I.
по милости божијој и вољи народној
Краља Србије
МИ
КРАЉЕВСКИ НАМЕСНИЦИ.

На предлог Нашега војног министра постављамо:

За команданта шумадијске дивизијске области, артиљеријског пуковника Михајла Срећковића, досадашњег вршиоца дужности команданта исте дивизијске области.

Наш министар војни нека изврши овај указ.

22. Фебруара 1890. год.
Београд.

Јов. Ристић с. р.
К. С. Протић с. р.
Ј. Вели-Марковић с. р.

Министар војни,
генералштабни пуковник
Д. Ђурић с. р.

Указ овај саопштава се свима командама и војним надлештвима ради знања, а дотичнима на поступак.

Ф/А№ 1318.
22. Фебруара 1890. год.
Београд.

Министар војни,
генералштабни пуковник
Д. Ђурић с. р.

У ИМЕ
ЊЕГОВОГ ВЕЛИЧАНСТВА
А Л Е К С А Н Д Р А I.
по милости божијој и вољи народној
Краља Србије
МИ
КРАЉЕВСКИ НАМЕСНИЦИ.

На предлог Нашега војног министра, производимо:

Пешадијског потпуковника Александра Протића, у чин пешадијског пуковника, с рангом од 6. Децембра 1888. године; и пижинирског капетана I. кл. Петра Недељковића у чин пижинирског мајора, с рангом од 16. Априла 1887. године; постављајући у исто време, првога за начелника економног одељења војног министарства; а другога за референта пижинирије Дринске дивизијске команде.

Наш министар војни нека изврши овај указ.

22. Фебруара 1890. год.
Београд.

Јов. Ристић с. р.
К. С. Протић с. р.
Ј. Вели-Марковић с. р

Министар војни,
генералштабни пуковник
Д. Ђурић с. р.

Указ овај саопштава се свима командама и војним надлештвима ради знања, а дотичнима на поступак.

Ф№ 1319.
22. Фебруара 1890. год.
Београд.

Министар војни,
генералштабни пуковник
Д. Ђурић с. р.

У ИМЕ
ЊЕГОВОГ ВЕЛИЧАНСТВА
А Л Е К С А Н Д Р А I.
по милости божијој и вољи народној
Краља Србије
МИ
КРАЉЕВСКИ НАМЕСНИЦИ.

На предлог Нашега војног министра производимо:

Пешадијског потпоручника, Драгомира Андоновића, у коњицу са истим чином и рангом, који је у пешадији имао.

Наш војни министар нека изврши овај указ.

22. Фебруара 1890. год.
Београд

Јов. Ристић с. р.
К. С. Протић с. р.
Ј. Вели-Марковић с. р.

Министар војни,
бенералштабни пуковник
Д. Ђурић с. р.

Указ овај саопштава се свима командама и војним надлештвима ради знања, а дотичнима на поступак.

Ф/А№ 1317.
22. Фебруара 1890. год.
Београд.

Министар војни,
бенералштабни пуковник
Д. Ђурић с. р.

У ИМЕ
ЊЕГОВОГ ВЕЛИЧАНСТВА
А Л Е К С А Н Д Р А I.
по милости божијој и вољи народној
Краља Србије
МИ
КРАЉЕВСКИ НАМЕСНИЦИ.

На предлог Нашега војног министра решавамо:

„Да се резервном пешадијском потпоручнику Јовану Матковићу уважи оставка, коју је поднео на овај чин".

Наш војни министар нека изврши овај указ.

14. Фебруара 1890. год.
Београд.

Јов. Ристић с. р.
К. С. Протић с. р.
Ј. Вели-Марковић с. р.

Министар војни,
бенералштабни пуковник
Д. Ђурић с. р.

Указ овај саопштава се свима командама и војним надлештвима ради знања и управљања, а дотичнима на поступак.

Ф/А№ 1138.
14. Фебруара 1890. год.
Београд.

Министар војни,
бенералштабни пуковник
Д. Ђурић с. р.

У ИМЕ
ЊЕГОВОГ ВЕЛИЧАНСТВА
А Л Е К С А Н Д Р А I.
по милости божијој и вољи народној
Краља Србије
МИ
КРАЉЕВСКИ НАМЕСНИЦИ.

На предлог Нашега војног министра производимо:

У инжинирији:

У чин ађутанта — потпоручнике: Светислава Милојковића и Михајла Николића.

У артиљерији:

У чин капетана II. класе — поручнике, Јована Мирковића, Ивана Обућину, Глигорија Симића и Јована Пантића.

У чин поручника — потпоручнике: Андрију Миливојевића и Владимира Рајковића, и резервног поручника Јована Спужића.

У пешадији:

У чин капетана II. класе — поручике: Јована Магденовића, Драгутина Божановића, Ђурђа Илића, Милована Јанковића, Добросава Милошевића, Атанасија Митровића, Софронија Петровића, Матију Грујића, Милоша Девеџића и Петра Нешића.

У чин поручика — потпоручике: Ђорђа Ђорђевића, Алексу Милића, Косту Милутиновића, Боривоја Драгашевића, Владимира Кондића, Владимира Брунцлика и Стевана Станковића.

У чин потпоручика — резервног потпоручика Милана А. Павловића, и бившег дијурнисту са отличјама потпоручика Павла Михајловића.

У коњици:

У чин капетана II. класе — поручике: Алексу Радојичића и Тому Тодоровића.

У чин поручика — потпоручике: Божидара Пејчиновића, Ђорђа Ђорђевића и Благоја Мирковића.

У војно-судској струци:

У чин поручика — Јована Тодоровића, писара II. кл. суда округа Врањског.

У војно марвено-лекарској струци:

За марвеног лекара IV. кл. Михајла Павловића, марвено-лекарског помоћника II. класе.

У резерви:

У чин потпоручика, Живојина Ђорђевића бившег дејствителног потпоручика.

Наш војни министар нека изврши овај указ.

22. Фебруара 1889. год.
Београд.

Јован Ристић с. р.
К. С. Протић с. р.
Јован Вели-Марковић с. р.

Министар војни,
бенералштабни пуковник
Д. Ђурић с. р.

Овај указ саопштава се свима командама и војним надлештвима ради знања, а дотичнима на поступак.

Ф/А№ 1320.
22. Фебруара 1889. год.
Београд.

Министар војни,
бенералштабни пуковник
Д. Ђурић с. р.

РЕШЕЊИМА МИНИСТРА ВОЈНОГ:

Од 6. и 16. тек. мес. Ф/Б№ 947. и 1115., одређују се за чланове комисије за усмени испит за чин пешадијског потпоручника, пешадијски капетан I. кл. Алекса Стојковић и пешадијски капетан II. кл. Никола Миленковић.

Од 20. тек. месеца Ф/А№ 1247., одређује се артиљеријски потпоручик Василије Војиновић, водник Тимочког артиљеријског пука, да при истом пуку врши дужност благајника.

Од 14. тек. мес. Ф/А№ 1177., одређује се пешадијски потпоручик Манојло Милекић, досадањи водник III. гардијског батаљона, за ађутанта и вршиоца дужности благајника при истом батаљону; досадањи вршиоц дужности благајника истог батаљона, подблагајник I. кл. Божидар Михајловић одређује се на службу при Дунавској дивизијској команди; а досадањи ађутант пак тога батаљона, пешадијски поручик Љубомир Јовичић, преводи се за водника при 3. чети VIII. батаљона сталног кадра.

Од 16. тек. месеца Л№ 528., одређују се, по потреби службе:

Апотекарски помоћник I. кл. Милан Стојадиновић, досадања вршилац дужности шефа апотекара при Београдској сталној војној болници, на службу при главном апотекарском слагалишту.

Апотекарски помоћник I. кл. Цветко Селаковић, до сада на служби при главном апотекарском слагалишту, на службу при апотеци Београдске сталне војне болнице, где ће до доласка војног апотекара I. кл. Христифора Димитријевића — који је решењем министра војног од 7. Октобра прош. год. Л№ 2595. одређен за шефа Београдске војне апотеке — вршити дужност шефа апотекара.

Апотекарски помоћник I. кл. Петар Х. Поповић, до сада на служби при Београдској ст. војној болници, на службу при Књажевачкој војној болници.

Апотекарски помоћник II. кл. Михајло Јанковић, до сада на служби при Књажевачкој војној болници, на службу при Крагујевачкој војној болници, по молби; и

Контрактуални апотекарски помоћник II. кл. Младен Кокановић, до сада на служби при Крагујевачкој војној болници, на службу при Београдској сталној војној болници.

Распоред овај има се извршити најдаље до 1. Марта тек. године.

ПРОПИСИ, НАРЕЂЕЊА И ОБЈАШЊЕЊА.

Министарство војно.

И/Г№ 240.

30.

Свима командама и војним надлештвима.

На основу претставке, учињене ми од стране уреднишгва „Српског техничког листа", да се оно прима драговољно да у своме листу обзнањује и све стечаје за грађевинске набавке и радове бесплатно, наређујем да од сада све команде и војна надлештва шиљу све обзнане о стечајима односећим се на грађевинске и техничке набавке и радове поменутом уреднишгву у Крагујевац, у циљи обзнане у Српском техничком листу, за које стечаје, по пријави уреднишгва, неће ништа плаћати.

Шиљање обзнана о стечајима нека се врши благовремено.

14. Фебруара 1890. год.

Београд.

Министар војни,
бригадни генералштабни пуковник
Д. Ђурић с. р.

Министарство војно.

Е/Г№ 596.

31.

ОБЈАШЊЕЊЕ.

Чињеним испитивањем о утрошку угљена доказано је, да се на грејање пећи у зиданим зградама троши месечно и то: каменог угља до 630, а дрвенога до 1200 килограма. На пећи пак у војничким баракама у опште троши се два пут више угљена. И пошто је решењем од 30. Јула 1887. год. Е№ 3403. (Службени војни лист стр. 773) на пећи у баракама одређен утрошак само дрвенога (костолачког), а не и каменога угљена, то према предлогу команданта Дунавске дивизијске области од 6. тек. месеца Е№ 541., одобравам да се свака ова пећ може трошити месечно каменога угљена до 1260 килограма за време зимске сезоне — Октобар, Новембар, Децембар, Јануар, Фебруар, и Март. — А кад се у недостатку угљена употребљавају дрва за грејање пећи у баракама, онда ће се на ове пећи трошити месечно највише по 6 кубних метара дрва, докле траје зимска сезона.

Утрошак пак дрва на потпаљивање угљена и на готовљење војничког јела у баракама одређен је предпоменутим решењем, и сада се у овом погледу нема шта наређивати.

Наведено саопштава се дотичним командама и војним надлештвим ради њихова управљања, с тим да се утрошак према овом решењу има рачунати од 1. Новембра прош. год.

12. Фебруара 1890. год.

Београд.

Министар војни,
бригадни генералштабни пуковник
Д. Ђурић с. р.

Министарство војно.

Е/О№ 795.

32.

НАРЕЂЕЊЕ.

Све оне команде, које још нису добиле нове монограме Његовог Величанства Краља Александра I., нека се прописно обрате са требовањем ради наређења издатка, како би се и оне са овима снабделе.

Стари монограми Његовог Величанства Краља Милана, који се налазе код команада и гарнизонских управа, расходоваће се из инвентара на основу овог наређења, и послати управи војне одеће која ће их задржати у слагалишту.

Нека команде и војна надлештва одмах по овоме поступе.

21. Фебруара 1890. год.

Београд.

Министар војни,
бригадни генералштабни пуковник
Д. Ђурић с. р.

Министарство војно.
Бр. 1264.

33.

ПРЕГЛЕД

колико треба накнадно отворити, а колико пак од отворених кредита затворити за рачунску 1888/9. годину по економској струци, према решењу министра војног од 31. прош. месеца Бр. 578.

Текући број	Дивизијска област	Кредит отворити односно затворити код окруж. благајница начелништва	Профијантске потребе		Гарнизонске потребе		Обмундировне потребе	
			треба затворити	треба отворити	треба затворити	треба отворити	треба затворити	треба отворити
			динара	динара	динара	динара	динара	динара
1	Моравска	Нишког	—	67843	4792	—	64	—
2		Крањског	—	7619	—	8387	—	—
3		Топличког	617	—	2395	—	249	—
4		Крушевачког	—	4426	19	82	30	—
5	Дринска	Ваљевског	4630	—	11937	—	63	—
6		Ужичког	8283	—	14223	—	182	—
7		Шабачког	428	—	712	—	50	—
8	Шумадијска	Крагујевачког	27692	—	82	—	22	—
9		Чачанског	14179	—	—	165	—	30
10		Рудничког	13040	—	—	238	94	—
11		Ћупријског	4840	—	607	—	—	—
12		Јагодинског	5906	—	5919	—	—	—
13	Тимочка	Алексиначког	35190	—	2058	—	75	—
14		Књажевачког	5624	—	2075	—	352	—
15		Пиротског	—	103	109	660	1	—
16		Црноречког	30485	—	463	—	30	—
17		Крајинског	7132	—	44	—	—	30
18	Дунавска	Војног министарства	—	31658	12522	—	105	—
19		Пожаревачког	44584	—	1375	9177	—	74
20		Смедеревског	4278	—	57	100	—	—
		Свега	206908	111649	59389	18809	1317	134

Предњаведено саопштава се командама и војним надлештвима ради знања и управљања с' тим да је под данашњим и министарство финансије о овоме извештено.

12. Фебруара 1890. год.
Београд.

Министар војни,
ђенералштабни пуковник
Д. Ђурић с. р.

Министарство војно.
Ф/Бр. 445.

34.

РЕШЕЊЕ.

У споразуму са господином министром просвете и црквених послова од 15. Јануара тек. год. Бр. 782, састављен је за надзорнике и наставнике војне наставе у средњим школама сљедећи:

Привремени програм

војне наставе у средним грађанским школама.

I. Војно вежбање.

1. разред гимназије — Јединачна обука без пушке.
2. „ „ — Јединачна и вртачна обука без пушке.
3. „ „ — Јединачна и водна обука.
4. „ „ — Јединачна и десетинска обука дрвеном пушком.
5. „ „ — Јединачна и водна обука дрвеном пушком.
6. „ „ — Јединична обука пушком Мод. 80.
7. „ „ — Јединачна и водна обука пушком Мод. 80.

II. Телесно вежбање.

1. разред гимназије — Телесно вежбање без кугли.
2. „ „ — Телесно вежбање са куглама.
3. „ „ — Гимнастика на справама.
4. „ „ — Телесно вежбање дрвеном пушком.
5. „ „ — Гимнастика на справама.
6. „ „ — Телесно вежбање пушком Мод 80.
7. „ „ — Гимнастика на справама.

III. Теорна настава.

4. разред гимназије — О чиновима у војсци, о распознавању родова оружја и о основним прописима, који се односе на редова.
5. „ „ — О унутрашњем реду у касарни — у главним цртама.
6. „ „ — Опис пушке и муниције — у главним цртама.
7. „ „ — Настава за гађање — у главним цртама.

Примедбе:

1.) Све што је прописано за поједине разреде у гимназијама, важи и за реалке; а тако исто све што је прописано за 4-ти, 5-ти, 6-ти и 7-ми разред гимназије, важи и за I., II., III. и IV-у годину учитељске школе и богословије.

2.) За основну обуку у гађању у нишан ђаци 7-ог разреда гимназије (IV. година учитељске школе и богословије) утрошиће по 5 бојних метака, а за обуку у експерцирним правилима по 10 праскаваца.

3.) Ако у појединим школама нема довољно справа за гимнастику или дрвених пушака за обуку, онда наставници нека у тим разредима понављају наставу прописану за млађе разреде.

У исто време наређујем:

1. Да надзорници војне наставе обилазе наставнике при вежбању најмање сваког месеца по један пут.

2. Да наставници несмеју ни у ком случају изостајати од часова војне наставе ни због канцеларијских послова нити због осталих дужности у гаризону, касарни итд., од којих дужности нека их дотични команданти ослободе за време трајања часова.

3. Да наставници у споразуму са дотичним директорима уделавају распоред за војну наставу по могућству по подне и одвојено по разредима.

4. Да наставници помоћнике војне наставе не употребљавају за заменике, него нека их упо-

требљавају само при практичном вежбању у циљ уређења ђака и одржавања бољег надзора.

5. Да ђаке, који се на часу покажу непослушни или ненажљиви, достављају по школском закону разредним старешинама или директорима истих гимназија.

Нека се надзорници и наставници војне наставе тачно по овоме управљају.

15. Јануара 1890. год.
Београд.

Министар војни,
бемералштабни пуковник

Д. Ђурић с. р.

Министарство војно.
И/Гѫ 90.

35.

НАРЕЂЕЊЕ.

У члану 167. део други правила о новчаном снабдевању побројане су оправке и поправке, које команданти, управници и старешине војних надлештава, ради олакшања у администрацији могу сами вршити на војно-државним зградама по овлашћењу, сходно чл. 168. истих правила, из кредита, који им се претходно отворн.

Кредити су у раније годинама за изложене оправке у поменутом чл. 167. отварани командантима, а решењем од 1. Априла 1885. год. И/Гѫ 578. (Службени војни лист, страна 470), и овлашћени су били да сами могу одобравати искључиво на оправке и поправке изложене у члану 167. напред поменутих правила, до 400 динара, па је из извесних разлога решењем од 28. Новембра 1888. год. И/Гѫ 2252. (Службени војни лист, страна 1475) опозвано решење од 1. Априла 1885. год. И/Гѫ 578., а тиме и отварање кредита престало.

У интересу бољег и економнијег одржавања војних зграда и ради олакшања у администрацији, а за извршавање искључиво оних оправака и поправака на војно-државним зградама који су у члану 167. напред поменутих правила изложене, наређујем да се командантима дивизијских области, за овај посао, у њиховим територијама за ову рачунску годину отворе кредити из партије оправака војних грађевина, и то:

1. Команданту Моравске дивизијске области, код начелништва округа Нишког, за суму од *8000 динара.*
2. Команданту Дринске дивизијске области, код начелништва округа Ваљевског, за суму од *6000 динара.*
3. Команданту Дунавске дивизијске области, на каси војног министарства, за суму од *10.000 динара.*
4. Команданту Шумадијске дивизијске области, код начелништва округа Крагујевачког, за суму од *6000 динара.*
5. Команданту Тимочке дивизијске области, код начелништва округа Књажевачког, за суму од *10.000 динара.*

Из ових сума има се плаћати и чишћење војних нужника по потребним документима, која су решењима министра војног претходно одобрена.

Са овим сумама у колико се издатци буду односили искључиво на оправке војно-државних зграда, команданти ће располагати сходно решењима изданим од 1. Марта и Априла 1885. год. Бѫ 1613. и И/Гѫ 578. (Службени војни лист, страна 274 и 470.) с погледом још и на чланове 168., 169. и 170., део други правила о новчаном снабдевању.

О издатцима учињеним из напред означених сума, подноси се војном министарству опширан извештај у виду прегледа, према наређењу члана 171. напред поменутих правила, на концу сваког трећег месеца непозставно, рачунајући од 1. Јануара ове године.

Напомињући да је кредит за ову рачунску годину мали, препоручујем надлежним старешинама, да скрену строгу пажњу и воде рачун, како ће са овим кредитом до конца ове године подмиривати нужне потребе, јер се више на ову цељ неће давати, и уз то, скреће се строга пажња, да се из овог кредита неплаћају

оне штете на зградама које су чијом кривицом или нехатом или непажњом нанешене.

Благајничко одељење војног министарства, у што краћем року отвориће поменутим командантима ове кредите из партије оправака војних грађевина за 1890. рачунску годину код напред поменутих начелништава.

Овим решењем замењује се за сада решење од 28. Новембра 1888. год. И/ГЊ 2252. (Службени војни лист, страна 1475.)

5. Фебруара 1890. год.

Београд.

Министар војни,
бенералштабни пуковник
Д. Ђурић с. р.

Лични односи.

ОДОЛОВАЛИ:

Пешадијски капетан I. кл. Милисав Симић 7 дана.
Артиљеријски капетан I. кл. Димитрије Стаменковић 12 д.
Артиљеријски капетан II. кл. Јован Гленер 3 дана.
Коњички капетан II. кл. Петар Ђорђевић 8 дана.
Коњички капетан II. кл. Проки Божић 6 дана.
Пешадијски капетан II. кл. Ђура Рашић 16 дана.
Пешадијски капетан II. кл. Стеван Вхах 34 дана.
Пешадијски капетан II. кл. Петар Зарић 2 дана.
Капелник војне музике Драгутин Чижек 6 дана.
Инжињирски поручник Михајло Јанковић 9 дана.
Пешадијски поручник Никола Митровић 10 дана.
Пешадијски поручник Антоније Недељковић 11 дана.
Пешадијски поручник Стеван Мићановић 27 дана.
Пешадијски поручник Радивоје Боловић 3 дана.
Пешадијски поручник Јевђеније Живковић 2 дана.
Артиљеријски поручник Ђорђе Јанковић 3 дана.
Артиљеријски поручник Хенрих Валтер 6 дана.
Артиљеријски поручник Петар Давидовић 21 дан.
Артиљеријски потпоручник Светислав Стајевић 3 дана.
Пешадијски потпоручник Милош Марјановић 7 дана.
Пешадијски потпоручник Стеван Ђорђевић 42 дана.
Пешадијски потпоручник Михајло Петровић 23 дана.
Пешадијски потпоручник Никола Николић 4 дана.
Пешадијски потпоручник Коста Кнежевић 2 дана.
Пешадијски потпоручник Остоја Тривуновић 11 дана.
Пешадијски потпоручник Војислав Дринчић 6 дана.
Пешадијски потпоручник Љубомир Симић 12 дана.
Пешадијски потпоручник Раста Павловић 10 дана.
Пешадијски потпоручник Јован Пешић 2 дана.
Пешадијски потпоручник Никола Матић 10 дана.
Коњички потпоручник Милован Гавриловић 25 дана.
Инжињирски потпоручник Александар Николић 8 дана.

ОДСУСТВА:

Пешадијски мајор Петар Антић 4 дана.
Пешадијски мајор Андрија Филиповић 10 дана.
Инжињирски мајор Чедомиљ Миљковић 4 дана.
Артиљеријски капетан I. кл. Илија Николић 8 дана.
Артиљеријски капетан I. кл. Димитрије Стаменковић 15 д.
Артиљеријски капетан I. кл. Алекса Димитријевић 5 д.
Војно-судски капетан I. кл. Драгомир С. Тајсић 3 дана.
Интендант I. кл. Милан Јовановић 15 дана.
Артиљеријски капетан II. кл. Сима Рашић 3 дана.
Артиљеријски капетан II. кл. Марко Стојановић 2 дана.
Артиљеријски капетан II. кл. Велимир А. Јовановић 10 д.
Артиљеријски капетан II. кл. Ђорђе Марковић 5 дана.
Артиљеријски капетан II. кл. Драгутин Луговић 4 дана.
Коњички капетан II. кл. Алекса Љубисављевић 20 дана.
Пешадијски капетан II. кл. Зека Вукаловић 2 дана.
Пешадијски капетан II. кл. Стеван Ђорђевић 5 дана.
Артиљеријски капетан II. кл. Божидар Крстић 15 дана.
Артиљеријски поручник Андреја Миливојевић 12 дана.
Артиљеријски поручник Љубомир Јелачић 3 дана.
Артиљеријски поручник Недељко Тошић 2 дана.
Артиљеријски поручник Вујадин Божић 3 дана.
Пешадијски поручник Милан Рајковић 30 дана.
Пешадијски поручник Стојан Симић 10 дана.
Пешадијски поручник Милутин Маринковић 10 дана.
Пешадијски поручник Милош Марковић 10 дана.
Пешадијски поручник Љубомир Медаковић 20 дана.
Пешадијски поручник Марко Спужић 4 дана.
Пешадијски поручник Никола Илић 4 дана.
Пешадијски поручник Богдан Аћимовић 8 дана.
Пешадијски поручник Јевђеније Живковић 5 дана.
Пешадијски поручник Сава М. Савић млађи 2 дана.
Коњички поручник Владимир Јовановић 15 дана.
Пешадијски потпоручник Илија Стефановић 3 дана.
Пешадијски потпоручник Миленко Бојовић 3 дана.
Пешадијски потпоручник Младен Сарић 3 дана.
Пешадијски потпоручник Михајло Симић 10 дана.
Пешадијски потпоручник Тома Симић 20 дана.
Пешадијски потпоручник Петар Церовић 30 дана.
Пешадијски потпоручник Михајло Тодоровић 5 дана.
Пешадијски потпоручник Стеван Јаковљевић 3 дана.
Пешадијски потпоручник Прока Виводаревић 3 дана.
Пешадијски потпоручник Драгутин Милутиновић 8 дана.
Пешадијски потпоручник Љубомир Бајић 4 дана.

Пешадијски потпоручник Светозар Филиповић 3 дана.
Пешадијски потпоручник Алекса Милић 8 дана.
Пешадијски потпоручник Велимир Лаудановић 9 дана.
Пешадијски потпоручник Никола Марковић 8 дана.
Пешадијски потпоручник Живојин Нешић 3 дана.
Пешадијски потпоручник Зарија Вучићевић 8 дана.
Пешадијски потпоручник Миленко Савић 10 дана.
Пешадијски потпоручник Светозар Николић 3 дана.
Пешадијски потпоручник Миленко Поповић 3 дана.
Артиљеријски потпоручник Милисав Милисављевић 3 д.
Артиљеријски потпоручник Никола Јанковић 4 дана.
Артиљеријски потпоручник Прока Зарић 8 дана.
Подбилагајник II. кл. Сима Ђаковић 5 дана.
Марвено-лекарски помоћник I. кл. Андрија Јовановић 5 д.

ИСПИТ СУ ПОЛОЖИЛИ:

За чин капетана:

Коњички поручник Тома Тодоровић.
Коњички поручник Цветко Карабиберовић.
Пешадијски поручник Ђурђе Илић.
Пешадијски поручник Младован Јанковић.
Артиљеријски поручник Стеван Тасић.
Пешадијски поручник Атанасије Митровић.
Пешадијски поручник Драгутин Божановић.
Пешадијски поручник Љубомир Медаковић.
Инжинирски поручник Димитрије Вујић (за пешадијског).

За чин пешадијског потпоручника:

Пешадијски наредник Матеја Рајковић.
Пешадијски наредник Средоје Цветковић.
Пешадијски наредник Антоније Ковачевић.
Пешадијски наредник Милош Манојловић.
Пешадијска наредница Филип Ксенић.

ЖЕНИТБЕ ОДОБРЕНЕ СУ:

НАЧЕЛУ:

Пешадијском поручику Богдану Анђелковићу.
Пешадијском потпоручику Велизару Терзајћу.
Пешадијском потпоручику Ђорђу Јовановићу.
Пешадијском потпоручику Кости Кнежевићу.
Пешадијском потпоручику Димитрију Тодоровићу.

КОНАЧНО:

Артиљеријском поручику Недељку Вучковићу са госпођицом Ружицом, ћерком Илије Ј. Марковића, пуковника у пензији.

Неслужбени део.

1.) Употреба малог — Линемановог — ашовчића.

од инжинирског капетана

Светислава Исаковића.

Неоспорна је истина да ће пешадија морати прибегавати све више и више средствима са којима ће моћи противстајати данашњем и будућем развијању и топовског и пушчаног метка.

За брању данашњих ратова, па и самих бораба јамче нам жељезнице, телеграфи, — електрицитет и шара.

Но, да се у борбама са мало губитака што више добије, да ју број мртвих и рањених мањи, да се што веће масе што дуже одрже, и са њима у колико је могуће успешније дејствује, то су мисли које морају заинмати сваког војсковођу, а та су питања у последње време и изазвала идеју о покретној фортификацији — заклонима од метала и усавршавању брзе фортификације.

Штитови и покретни заклони, као заштитници противу дејства данашњега метка ватреног оружја, ствари су будућности, која има да изравна издржљивост војника с бојном материјалном спремом његовом; но, данас, чиме се пешадија највише може да помогне, и чему она треба највише пажње — после оружја — да поклони, то је њен ашовчић.

Колика је вредност овога алата по војску, огледа се најасније у томе, што су га по готову све веће војне силе у опрему за пешадију усвојиле.

Износећи пак неколике податке добивене на разним радовима с њиме, може се и у практичном погледу оценити употреба његова, како за активне тако и пасивне борбе.

Јасно је да су добивени податци с тим малим ашовчићем, односно времена употребљеног на разноврсне радове, дали и врло различите резултате, према природи земље и рада, према степену спреме војника који раде, и заузимљивости официра који радовима управљају и надзиравају.

Овде добивени елементи за рачунање узети су као средњи од добивених података.

Највећа тешкоћа за састав подобних таблица лежи у оцени земље: да ли је ова мека, средње тврдоће, или чврста у њеним разним слојевима.

За ову пак оцену потребна су дуга искуства. Сваки пешадијски официр треба да се при упражњењима добро упозна с природом и особинама земље, како би на први поглед могао оценити и рећи: на овој тачци стрељачки заклон може се за то и то време подићи.

Оваква спремност може се стећи врло лако, само ако официри у свима упражњењима воде рачуна о употребљеном времену и природи земљишта.

Више од стотину прибраних искустава дали су овакву таблицу.

Под „најбољим извршењем радова", разуме се то, кад добро извежбани људи употребе најмање време у најбољем земљишту, као што су земље обделаване, баштенске, песак и т. д.

Под „меком земљом" разуме се поље на коме се жетва врши, подводне ливаде, и у опште плодна земљишта, која се нагнојавају и која се најчешће налазе у средњој Јевропи.

Земља „средње тврдоће" зове се утрина, која је сува и која дуго не траје, искрчена али слаба — мршава земља, виногради но више каменити

Под „хрђавим извршењем радова", разуме се кад се рад неможе да изврши за одређени рок. Ово се односи на земље тврде, шљунковите, помешане с крупним камењем, или на земље које нису искрчене, или најпосле на глину — иловачу, врло тврду.

Као средње између земље средње тврдоће и земље најтврђе, могла би се узети земља под младом шумом или слаба иловача и т. д.

Према одређеним овим врстама земаља, добивени су искуством и податци за израду разних профила стрељачких заклона са малим пешачким — Линемановим ашовчићем, који се податци виде из приложене таблице.

Таб. 1.

Добивени податци на радовима с малим ашовчићем.

Положај и број раденика	Природа земље	Стрељачки заклон основног профила: мали — сати	мали — мин.	велики — сати	велики — мин.	Грудобран 1·45 мет. висине Сл. I. — сати	Грудобран 1·45 мет. висине Сл. I. — мин.	Брзи окоп — мали — сати	мали — мин.	велики — сати	велики — мин.	Брзи окоп Сл. II. — сати	Брзи окоп Сл. II. — мин.	Приметба
Један човек на 1 корак натрене линије	Најмекша	—	10	—	40	1	10	1	—	2	20	—	—	Време ово узето је средње, с претпоставком да раде особини који не познају сва тајничка профила, и који су их већ ваше дуга радили, дакле рад са извежбаним војницима.
	Мека	—	18	—	50	2	—	1	50	4	—	—	—	
	Средње тврдоће	—	30	1	30	4	—	3	—	8	—	—	—	
	Најтежа	1	30	3	—	6	—	6	—	12	—	—	—	
Један човек на 2 корака (ако је 1 човек на 4 корака, треба дупло време)	Најмекша	—	15	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
	Мека	—	30	1	30	—	—	—	—	—	—	—	—	
	Средње тврдоће	—	45	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
	Најтежа	2	—	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Два човека на 1 корак, т. ј. један у спољњем, а један у унутрашњем рову	Најмекша	—	—	—	—	—	—	—	45	1	10	4	30	
	Мека	—	—	—	—	—	—	1	—	2	—	6	—	
	Средње тврдоће	—	—	—	—	—	—	1	30	4	—	8	—	
	Најтежа	—	—	—	—	—	—	3	—	6	—	16	—	

Сем ових података, добивених с пешачким ашовчићем при изради земљаних заклона, добивени су још и податци о раду при сечи грађе, дрва, засека и. т. п. Тако:

Једно стабло тврдог дрвета од 0·08 мет. у пречнику може се оборити за $^1/_2$ минута. Од 0·10 мет. у пречнику за 3 минута. Од 0·15 мет. у пречнику за 5 минута. За дрва мека, а исте дебљине, треба за половину мање времена. —

Стрељачки заклони основног профила:

Мали

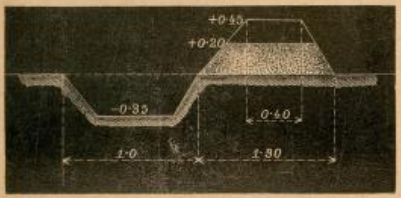

Велики

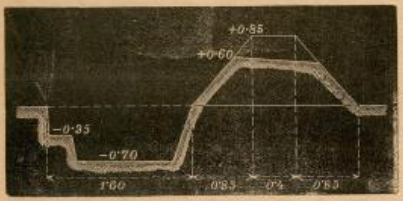

Ако треба само оборити дрва на месту, а да се потпуно не исеку, као на пр. за месну засеку, рад се може извршити за $^2/_3$ горе означеног времена. Једна чета може без икакве тешкоће да утврди местну засеку за $^1/_2$ сата, и то за ширину од 3 — 5 дрвета и дужину до 200 кор., колико је потребно за линију њених стрелаца.

Сл. 1.



За исто време она може да очисти један шибљак од 200 кор. ширине, и да га направи пролазним.

Палисад средње јачине обара се ашовчићем за 3 — 5 минута.

Сл. 2.

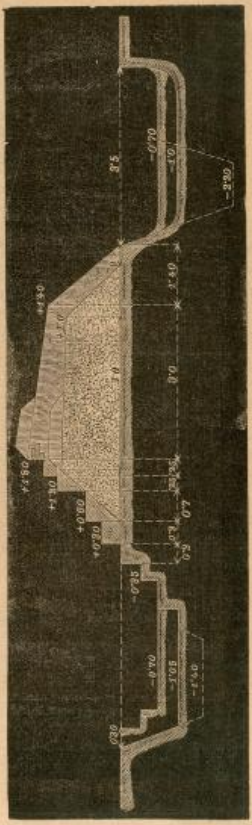

Да се спреми зид за одбрану, који је висок до 1·80 мет., додајући му банкет од земље, треба 25 минута у меког земљи.

(свршиће се.)

БЕЛЕШКЕ.

16.) Дезинфекција нужника кречом за време епидемије: колере, тифуса и сродобоље; — по др-у Пеулу, штабном лекару.

Најтачнијим бактереолошким испитивањима доказано је, да креч неможе да уништи бациле *прострела* (Antrax-a), али по уверењу бактересолога Либоријуса, креч насигурно уништава тифозне, холеричне и до сада врло мало познате бациле сродобоље.

По др-у Пеулу за дезинфекцију фекалија, довољно је 2% креча. Најбоље и најсигурније дезинфекције се кречним млеком, које се са фекалијама мора добро изнемати.

Др. Пеул, испитујући дезинфекциону особину креча, дошао је до следећих резултата:

1. *Гашење креча:* На 100 кила креча сипа се полако 60 литара воде, услед чега постаје хидрат креча у врло ситном прашку.

2. *Кречно млеко* прави се кад се на 1 литру кречног хидрата дода 4 литра воде.

3. *Контролисање дезинфекције* кречним млеком најсигурније се врши *лакмусовом* артијом, која постаје плава, ако је добро дезинфиковано.

4. За дезинфекцију нужничких јама биће употребити на 100 литара људског измета 1 литар хидрата креча у облику кречног млека, — за дезинфекцију буради код тонен система, — узима се на 100 литара фекалија $1^1/_2$ литар хидрата креча, такође у облику кречног млека.

5. Рачуна се да један одрастао човек за 24 сата избаци из себе од прилике до 400 куб. сантиметара фекалија, нерачунајући мокраћу, па према броју људства, који нужник или буред употребљавају, треба и дезинфиковати.

6. Дезинфекција се мора вршити сваког дана.

17.) Нова немачка репетирка малог калибра, како из Берлина јављају, раздаће се трупама, тако да ће до 1. Априла сви западни корпуси из Рајни и околини бити њоме наоружани. Источним корпусима пак раздаће се ове пушке такође још у току тек. године.

18.) Извођење нове формације у Немачкој, како јавља „Allg. Schweiz. Mil. Ztg.", скоро ће се извршати. Основна писао, услед које је нова формација и модела војске поникла, била је пре свега да се трупе грушају и разместе према стратигијским обзирима, а не као досад према обзирима наставе и администровања. Велике измене у комплекту трупа, које ступају у живот од 1. Априла, и измењен састав великих војних тела значи да је са досадањим традицијама прекинуто. Искуство учи да отступања од изнесених норми у погледу састава и јачине делова војске повлаче собом и неке незгоде, и да је изнесна једнакост ових у формацији потребна с обзиром на бојну кадрину и операцијску способност војске. И тако ће, вели, немачка војска од 1. Априла тек. год. сасвим другачије изгледати и имаће 18 корпуса, по броју и саставу сасвим једнаких, но који ће према своме распореду добити сасвим други вид. Према садањем плану разметања, који се има у виду, биће трупе постављене на фронтовима који су највише угрожени, и заузеће вероватне операцијске линије са сва три рода војске, тако да ће се граничне области при концентрованју трупа суседних држава на немачкој граници моћи очувати од нападе противничких сила.

Начело, да се веће коњичке масе у саставу сталних коњичких дивизија држе удружене још у мирно доба, напуштено је, и у место тога, а у циљ једнообразне тактичке спреме, намерава се чешће, него што је то до сад чињено, да се састављају дивизије код појединих корпуса само ради вежбања. Због тога што по новој формацији три корпуса, 14., 15. и новообразовани 16., долазе на Елсас-Лотрињски фронт, а четири корпуса, 1., 2., 5. и новообразовани 17., дуж источног фронта, створена је могућност да се на брзу руку образују већа коњичка одељења у заједничком саставу за оперативне циљеве.

Артиљерија пак за сад је врло различито састављена, због тога што је оскудица у знатном броју батерија. Појединн артиљер. пуковн имаће за сада по два дивизиона место три, а појединн дивизиони само по три батерије у место четири; — разноврсност, која ће се доцније морати исправити.

19.) Комбиновани маневри Немачке војске. Како „Reichswehr" јавља, ове јесени биће на Шлезвиг-холштајској обали велики маневар комбинован са сувоземном војском и морином. Источну обалу провинције браниће трупе 9. корпуса, поморски батаљон, обалска артиљерија и једно мало одељење флоте миинама и торпедским бродовима, а главнина немачке флоте под командом царевом напашће на обалу. На ове маневре биће позвани сви страни морински изасланици.

20.) Жељезничка бригада у Немачкој. Од Априла тек. године, како „Reichswehr" јавља, претвара се у Немачкој жељезнички пук у бригаду. Овом именом неће се, вели, ни у колико повећати број људства, него ће се од једног пука, који има 16 чета, образовати два од по 8 чета. Жељезничкој бригади прида ће се и ваздухопловно одељење.

21.) Опити с бездимним барутом у Аустро-угарској. Опити с бездимним барутом који су прошлог пролећа чињени у Бручкој стрељачкој школи, на затим настављени на стрелишту бечког арсенала, извели су, како Пестер Лојд јавља, врло важне резултате. Пре свега констатовано је, вели, да конструкција пушке М. 88. даје довољно отпора и напрам знатних напона гасова бездимног барута. Досадање цеви непотребују ни-

какве преправке, него могу остати какве су. У балистичком обзиру при знатно увећаној почетној брзини зрна добија се, вели, бриснин простор од 1000—1200 корака. Како је развитност пешадијске пушке М. 88. до сада износила само 500 корака, то је, каже, и успех који је постигнут новим барутом зацело напредно велики, јер се пешадијска борба води и завршује на средњим и блиским даљинама, дакле од 1000 корака на ниже, и по томе војник од сада за време те борбе неће никако морати да мења положај гађке на пишану.

22.) Тежина пртљага, који официри, лекари и војни званичници у Бугарској могу да носе о државном трошку, кад путују у саставу команде и не ужевају подвозне новчане накнаде, — одређена је решењем од 4. Септембра пр. год. овако:

1. Кад се путује у саставу команде у логор, на дужу одкомандировку, или на војну, онда имају права на ношење пртљага о државном трошку: службеници I-ве категорије на 350 килограма, II-ге категорије на 175 килограма, III-ће категорије на 75 килограма, а IV-те категорије на 35 килограма.

2. Кад се с командом премешта у сасвим друго место на становање, онда I-ва категорија има права да носи о државном трошку пртљаг у 1750 килогр., II-га у 1400 килогр., III-ћа у 700 килогр., а IV-та у 350 килогр.

23.) Накнаде при путовањима официра у циљу практике у Бугарској. Под 23. Августом прош. године утврђено је у том погледу ово:

1. Руковође напредних путовања („полеви поїздки") добијају накнаде толико колико и остали официри учесници — једнаких положаја с њима, и подвознину до места одакле се почињу упражњења, т. ј. само до главних путних тачака.

2. Бригадни команданти — учесници у тим путовањима и њима равни добијају 20 динара на дан, и подвознину као руковаоци.

3. Пуковски команданти и њима равни 16 динара на дан, без подвознине.

4. Батаљонски командири и њима равни, као и млађи пуковски лекари по 12 динара дневно, без подвознине.

5. Руковаоци обичних таквих путовања добијају накнаде као и они при напредним путовањима, према звањима, но без подвознине.

6. Учесници у обичним путовањима — само дневницу, према звањима.

24.) Знак за награду отличне 10-годишње службе у бугарској војсци, установљен је под 2. Августом прошле године. Тај знак има вид крста, и сребри је за официре, а бронзан за подофицире. Он је као неки део војног ордена „за храброст" и даје се, по престанци орденског већа, одлуком књажевом онима који су прослужили најмање 10 година у војној служби и свагда се одликовали усрдном, примерном и корисном службом по земљу и престо. Крст се тај носи на панталони бело-црно-жутој.

25.) Оснивање официрских књижница у Русији. Како јавља руски „Нижинирски журнал", имају се за официре техничких трупа и инжинирске заводе основати свега 88 књижница. За набавку књига и уређење тих књижница војна управа даваће годишње 5000 рубаља, а осим тога одбијаће се и официрима 1·5% од њихове годишње плате. Од тих 88 књижница долазе 57 на техничке официре, а остатак на инжинирске управе и заводе.

26.) Гађање из топова при електричном осветљењу. Како јавља „Prog. mil.", 13. и 14. Јануара тек. год. чињени су код Тулона интересантни огити у гађању на 19 сантимет. топова (тежина зрна 75 клгр.) на даљинама од 3000 и 4000 метара. Укотвљена мета осветљена је била електричким зраком капетана Брина, која је или и изнад батерије била постављена. Пуцало се брзо и тачно као и на дну, јер је скоро сваки метак погодио мету, и комисија, која се састојала из једног пуковника, неколико мајора и по једног капетана из свију артиљеријских пукова, сасвим је, вели, задовољна добивеним резултатима.

27.) Састав саперских бригада у Русији. Како „Armeeblatt" јавља, саперске бригаде у Русији састављене су овако:

I. бригада: гардијски и гренадирски саперски батаљон, 1. саперски, 1. железнички и 1. понтонирски батаљон; затим 1., 2. и 3. телеграфски парк.

II. бригада: 2., 3. и 4. саперски и 2. и 3. понтонирски батаљон; 4., 5. и 6. телеграфски парк.

III. бригада: 5., 6. и 7. саперски и 4. и 5. понтонирски батаљон; 7., 8. и 9. телеграфски парк.

IV. бригада: 8., 9. и 10. саперски и 6. и 7. понтонирски батаљон; 10., 11. и 12. телеграфски парк.

V. бригада: 11., 12. и 13. саперски и 8. понтонирски батаљон; 13., 14. и 15. телеграфски парк.

Кавкаска бригада: 1. и 2. кавкаски саперски батаљон, и 1. и 2. кавкаски телеграфски парк.

Железничка бригада пак састављена је из 2., 3. и 4. железничког батаљона.

У састав бригада нису ушле: управа мина балтијског и црног мора; балтијска и црноморске две минске чете; туркестански саперски полубатаљон; и најзад источно и западно-сибирске и закаспијска саперска чета.

28.) Буџет војни руски за 1890. годину (редовни) већи је од прошлогодишњег за 6,471.804 рубље.

Напредни пак кредит износи 57,818.700 рубаља, од којих су 10,500.000 рубаља предвиђени за измене у оружању.

29.) Пешадијски и сапски штитови. Последње три године, како јавља „Armeeblatt" по „Рус. Инвал." чињени су у Русији на вежбалиштима техничких трупа огити са штитовима по предлогу инжинирског потпуковника Фитерв. Штит тај намењен је за једног стрелца, састоји се из 7·5 мм. дебеле плоче од меког челика, која се помоћу малих но-

жица у јако нагнутом положају постављена на круну грудобрана. Да би штит могао да заклања и од косих погодака начињена су на плочи с' леве и десне стране обли метални наставци исте јачине. Штит има дакле изглед капе. Он виси нагнут на унутра за нешто изнад унутарњег нагиба грудобрана, усљед чега даје војнику који стоји непосредно до грудобрана заклона и од стрмо упадајућих зрна. На штиту налази се један прорез за протицање пушке.

Опитима је, вели, доказано да такве штитове немогу пробити зрна из Берданке ни са даљине од 25 кор., али их метеризњаче пробијају и са даљине од 800 корака.

„Руски Инвалид“ захтева од штитова за заклон пешадије при градској војни следеће: 1.) да их пешадијско зрно неможе пробити ни из непосредне даљине; и 2.) да се у последњем тренутку брзо и као што ваља могу постављати и скидати, да се без нужде неби излагали квару. Овде је од нарочитог уплива тежина. Фишеров штит тежи 24 килограма. Штит за појединог стрелца много је згоднији од оних који се граде за два или три стрелца, или најзад можда и за читаву врсту. Исто тако мора се имати на уму и чврст положај таквих тешких штитова. 3.) Дужина штитова оснива се на општем начелу, да се у фронту на 4 човека рачунају 3 корака, дакле $^3/_4$ кор. на једног човека, и ова последња размера меродавна је. Свему овом одговарају Фишерови штитови.

Што се висине штитова тиче, ту би неки вали виших преко средње висине људи могао бити само од користи. Немачки штитови нису виши од 0·25 мет., (10″) што је одвећ мало. Кад се узме у обзир да и високи људи треба да могу употребљавати штитове угодно, онда као најмању меру за висину оних кала утврдити бар 45 сантиметара.

Као саиске штитове препоручује Фишер штитове у облику правоугаоника, који су дебели 75 милимет., а тешки 32 килограма. За штитове притврђене су на шаркама две дрвене ноге; а доле имају два метална шиљка те се ноге и ти метални шиљци при постављању утискују у земљу. При мало нагнутом положају такав штит даје заклона 90 сантимет. по висини, а 60 сантимет. по ширини, и берданово зрно непробија га ни са даљине од 25 корака.

Метални шиљци забадају се у земљу само толико да између доње ивице штита и пода остане празан простор од 15 сантимет., за колико се повећава и висина заклоњеног простора.

Код друге врсте оваквих штитова налази се само једна дрвена ножица, која је такође на шарку притврђена, али помоћу које шарке могу се два таква штита да споје уједно.

Штитови носе се о каишима, које војници обесе о врат, тако да им штитови висе пред грудима, чиме војници добијају знатан заклон при кретању у напред.

При раду војници бацају ископану земљу пред штитове; и у колико се земља више гомила у толико се штитови све више нагињу у поље, усљед чега постаје унутарњи нагиб избачене земље све стрмији.

Саиски штитови неосиорно су, вели, подесинји од корапа, јер 1.) нису тежи од оних, нарочито ако су ове од снежет пруће; 2.) начин је ношње много згоднији, а и дају много бољег заклона људма од пушчаних и шрапнелских зрна, који корпе не могу никад дати; 3.) у почетку дају сигуран заклон, док то код карана није случај ни над се напуне земљом.

Усљед тога ваљало би, вели, саиске штитове завести како код посадних тако и код опсадних инжинирских паркова.

Израчунао је израчунао да један такав штит стаје 40 динара, и да би сваку од 4 секција при оба руска опсадна парка ваљало снабдети са 250 метара саиске линије, јер трошак око ових, кад се упореди са грдним издацима који се чине на гоиове и муницију, био би сасим незнатан.

ОГЛАСИ.

Петар Новаковић из Београда, питомац пешадијске подофицирске школе, побегао је из команде 2. тек. месеца.

Он је стар 20 година, висок 1·70 мет., косе смеђе, лица и носа правилног. Особених знакова нема.

Од државних ствари однео је на себи: 1 шињел, 1 блузу чохану, 1 пантаоне чохане, 1 капу шајкачу, 1 оковратник, 1 пар преобуке, 1 пар цокула и 1 опасач.

Драгомир Томић из Ваљева, питомац пешадијске подофицирске школе, побегао је из команде 2. тек. месеца.

Он је стар 21 годину, висок 1·72 мет., добро развијен, косе плаве, особених знакова нема.

Од државних ствари однео је на себи: 1. шињел, 1 блузу чохану, 1 пантолоне чохане, 1 капу шајкачу, 1 оковратник, 1 пар преобуке, 1 пар цокула и 1 опасач.

Љубомир Јаковљевић из Пријељине среза Моравског, округа Рудничког, питомац пешадијске подофицирске школе, побегао је из команде 30. прош. месеца.

Он је стар 20 година, стаса средњег, добро развијен, косе смеђе, лица и носа правилног, по лицу је рован од богиња, а и трепавице увек су му црвене.

Од државних ствари однео је на себи: 1 шињел, 1 блузу чохану, 1 панталоне чохане, 1 капу шајкачу, 1 оковратник, 1 пар рубља, 1 пар чизама дугачких, 1 опасач, 1 висак и 1 нож са каишем Мод. 80. год.

Умољавају се војне и полицијске власти да именоване бегунце у својој територији потраже, и да их на случај проналаска спроведу у команду.

Од стране дотичне команде.

Рекрутовани младићи за сталан кадар,

О КОЈИМА СЕ НЕЗНА ГДЕ СУ:

Из VI. (Шабачког) пуковског округа.

Двогодишњаци:

Светомир Д. Вучковић из Шапца.
Милан Ђ. Радовановић из Шапца.
Милован В. Панић из Шапца.
Милан М. Миловановић из Шапца.
Михајло Д. Меданић из Шапца.
Милан Д. Главинић из Шапца.
Ненад Д. Дунђерски из Шапца.
Светозар К. Петровић из Шапца.
Милан А. Матић из Шапца.
Тома И. Павловић из Шапца.
Василије В. Златић из Шапца.
Саво Ј. Недић из Шапца.
Јован Танас Вукосављевић из Шапца.
Јован Теодора Ђоковића из Шапца.
Јован Теше Трифковића из Шапца.
Живан Н. Катарине из Шапца.
Јован Васе Пецића из Шапца.
Љубомир Уроша Ивковића из Шапца.
Милан Теше Безеровића из Шапца.
Милорад Симе Крњатовића из Шапца.
Цветко Стевана Исаковића из Шапца.
Милош Ђорђа Илића из Шапца.
Сретен Николе Томића из Шапца.
Тодор Јована Живковића из Шапца.
Милан Стојана Деспотовића из Шапца.
Никола Петра Станковића из Шапца.
Лазар Ђорђа Петровића из Шапца.
Коста Тодора Станојевића из Шапца.
Лазар Новака Ерића из Шапца.
Марко Петра Милосављевића из Шапца.
Милан Николе Јелисавца из Шапца.
Лазар Томе Паунковића из Шапца.
Никола Ђуре Ивановића из Шапца.
Живко Николе Маринковића из Шапца.
Петар Димитрија Апостоловића из Шапца.
Добривој Глигора Боруховића из Шапца.
Драгутин Крсте Вуковића из Шапца.
Илија Ранка Живановића из Шапца.
Никола Марије Ноћаћеве из Шапца.
Владимир Јована Матића из Шапца.
Михајло Николе Малетића из Шапца.
Јефтимије Николе Беланца из Шапца.
Милан Стевана Бусумановића из Шапца.
Светислав Грује Кубурића из Шапца.
Младен Милоја Вуковића из Шапца.
Јован Видака Козарца из Шапца
Михаил Мати Мерија из Шапца.
Милутин Драгутина Тодића из Шапца.
Живан Николе Плавшића из Шапца.
Милорад Милоша Пешића из Шапца.
Петар Карла Кригера из Шапца.
Радосав Станка Стојковића из Шапца.
Петар Косте Стајића из Шапца.
Душан Милана Живковића из Шапца.
Драгутин Симе Вуковића из Шапца.
Петар Косте Анастасијевића из Шапца.
Ђорђе Косте Јовановића из Шапца.
Василије Тодора Безаровића из Шапца.
Андреја Јов. Бркића из Шапца.
Димитрије Павла Станојевића из Шапца.
Светислав Милана Стоиљковића из Шапца.
Божидар Ранка Јовановића из Шапца.
Милош Јована Летића из Шапца.

Димитрије Рувидић из Липолиста.
Стеван Ђорђевић из Беле Реке.
Владимир Протић из Белотића.
Ђорђе Јовановић из Белотића.
Душан Н. Поповић из Дубља.
Велимир А. Петровић из Дубља.
Стеван Пајић из Бадовинаца.
Михајло Обрадовић из Бадовинаца.
Станисав Арнаутовић из Бадовинаца.
Илија Добриловић из Сал. Црнобарског.
Иван С. Малетић из Бановог поља.
Митар В. Јовановић из Бановог поља.
Марко А. Васиљевић из Бановог поља.
Илија Миловановић из Сал. Ноћајског.
Степан Селаковић из Црне Баре.
Стеван Адамовић из Црне Баре.
Јован Станковић из Равње.
Милан Мијушковић из Рибара.
Маринко Радосављевић из Гор. Врањске.
Јован Радосављевић из Гор. Врањске.
Јован Радић из Гор. Врањске.
Драгомир Петровић из Гор. Врањске.
Јанко Петровић из Варне.
Никола Васиљковић из Дреновца.
Никола Адамовић из Дреновца.
Алекса Јовановић из Табановића.
Станоје Васиљковић из Табановића.
Милан Тешић из Табановића.
Михајло Лукић из Узвеће.
Матија Степановић из Месарца.
Васа Маринковић из Пр'ова.
Никола Дунђерски из Шапца.
Љубомир Станић из Крнића.
Милан Николић из Крнића.
Радосав Милошевић из Јаловика.
Павле Марковић из Аустрије.
Марко Јанчић из Драгојевца.
Драгутин Стевановић из Предворице.
Антоније Јовановић из Румске.
Љубомир Станић Ђурђевић из Коцељева.
Митар Митровић из Вуконе.
Станко Митровић из Вуконе.
Васа Станојевић из Кожуара.
Драгомир Лукић из Бањана.
Петар Симић из Бањана.
Петар Васић из Грушић.
Тодор Грудонић из Цуљковића.
Петар Тодић из Босне.
Јован Николић из Богосавца.
Станоје Станојевић из Крнуле.
Драгутин Живадиновић из Лознице.
Војислав Веселиновић из Лознице.
Цветко Петковић из Лознице.
Видак Павловић из Лознице.
Рамо Мањић из Лознице.
Цветко Стевановић из Костајника.
Влајко Јевтић из Костајника.
Андреја Јанковић из Красаве.
Светозар Поповић из Доњег Добрића.
Максим Радуловић из Брадића.
Владимир Кузмановић из Страже.
Васа Глигорић из Коренте.
Михајло Станковић из Зајаче.
Јован Алексић из Брасине.
Милан Пали-Брковић из Трбушнице.
Владимир Рогојевић из Ковиљаче.
Радован Лазаревић из Ковиљаче.
Никола Мојић из Грнчара.
Милутин Томић из Руњана.
Драгомир Гајић из Јаребица.
Стојко Стакић из Цикоте.
Живојин Момић из Дворске.
Драгић Нишевић из Горње Бадање.
Драгиша Павловић из Горње Бадање.
Марјан Андрић из Текерића.
Радивоје Пауновић из Помијаче.
Драгић Ерић из Милине.

Петомесечњаци:

Борисав И. Р. Даниловић из Шапца.
Драгомир Јовановић из Глушца.
Драгић Станојевић из Липолиста.
Илија Станковић из Беле Реке.
Јован Станојевић из Беле Реке.
Тихомир Живановић из Митровице.
Драгић Стојковић из Вукошића.
Станко Митровић из Вукошића.
Антоније Нинић из Лознице.
Обрад Пантелић из Метлића.
Ђока Радосављевић из Грушића.
Младен Костић из Грушића.
Никола Митровић из Грушића.
Миленко Максић из Аустрије.
Милан Кузмановић из Церове.
Петар М. Петровић из Борина.
Живојин Љубинковић из Брезовице.

Радо Богдановић из Тршића.
Милован Милић из Зајача.
Живко Секулић из Брасине.
Јеврем Николић из Брасине.
Ђурађ Ђукић из Цикоте.
Милан Живковић из Цикоте.
Драгомир Мосинић из Дворске.
Милан Симић из Плужца.

Једномесечњаци:
Мирко Ђорђевић из Босне.
Јован Васић из Дреновца.
Арсеније С. Петровић из Радаља.
Михајло Митровић из Доњег Добрића.

Све окружне војне и полицијске власти нека изволе према распису Ф№ 5917. од 29. Фебруара 1881. год. (види Службб. војни лист бр. 50. од 1881.), именоване рекруте у своје књиге прибележити и тражити их, па чим их нађу упутити их дотичној команди.

Од стране дотичне шук. окр. команде.

Иван Лукић из Неготине, питомац пешадијске подофицирске школе, побегао је из команде 30. прош. месеца.

Он је стар 19 година, стаса средњег, косе црне, прномањаст, сувоњав, лица и носа правилног, особених знакова нема.

Од државних ствари однео је на себи: 1 шињел, 1 блузу чохану, 1 панталоне чохане, 1 капу шајкачу, 1 оковратник, 1 пар рубља, 1 пар чизама дугачких, 1 опасач, 1 висак и 1 нож каиш Мод. 80. год.

Умољавају се војне и полицијске власти да именованог бегунца у својој територији потраже, и да га на случај проналаска спроведу дотичној команди.

Од стране дотичне команде.

НА ЗНАЊЕ.

Местна команда налази се при штабу Дунавске дивизијске команде у горњем граду. Ово се саопштава командама и војним надлештвима ради знања и управљања.

Београд, Фебруара 1890. год.

Из канцеларије команданта места.

НА ЗНАЊЕ.

Коме је потребан број 1. и 2., 3., 4., 5., 6., 8., 9., 10., 11., 12. и 13., 14., 15., 16., 17. и 18, 19. и 20., 21., 22, 23., 26., 27., 28., 29. и 30., 31., 32., 33., 34, 35., 36. и 37., 39., 40., 41., 42., 43. и 44., 45. и 46., 47. и 48. и 49. Службеног војног листа за 1889. годину, нека се обрати ради куповине књижничару војног министарства до 28. Фебруара тек. године.

После овог времена ови појединн бројеви неће се моћи добити.

Садржина. — **Службени део**: *Решења. — Закона и законодавна решења. — Помиловања. — Постављења и размештаји. — Прописи, наређења и објашњења министарска. — Лични односи.* — **Неслужбени део**: *Чланци*: 1. Употреба млаз — Липенановог — ашовчића. — *Белешке*: 16.) Дезинфекција нужника кречом. 17.) Нова немачка репетирка малог калибра. 18.) Извођење нове формације у Немачкој. 19.) Комбиновани маневри Немачке војске. 20.) Железничка бригада у Немачкој. 21.) Опити с бездимним барутом у Аустро-угарској. 22.) Тежина ирњага. 23.) Накнаде при путовањима официра у циљу практике, у Бугарској. 24.) Знак за награду одличне 10-годишње службе у Бугарској војсци. 25.) Оснивање официрских књижница у Русији. 26.) Гађање из топова при електричком осветљењу. 27.) Састав санерских бригада у Русији. 28.) Буџет војни Руски за 1890. годину. 29.) Пешадијски и сапски штитови. — *Огласи.*

КРАЉЕВСКО-СРПСКА ДРЖАВНА ШТАМПАРИЈА.

ИЗЛАЗИ РЕДОВНО
СВАКЕ СЕДМИЦЕ
ПО ЈЕДАРЕД,
А ПО ПОТРЕБИ И ВИШЕ ПУТА,
НАЈМАЊЕ НА ТАБАК.

ЧЛАНЦИ УПУЋУЈУ СЕ
УРЕДНИШТВУ,
А ПРЕТПЛАТА БЛАГАЈИ ВОЈ.
МИНИСТАРСТВА.

ЛИСТ ДАЉЕ СЕ У ЗАМКУ.



ЦЕНА
је листу годишња:
ЗА ВОЈСКУ . . . 6 дин.
ЗА НЕВОЈНИКЕ . 12 „
ЗА ИНОСТРАНСТВО
С ПОШТАРИНОМ 20 „
ПОЈЕДИНИ БРОЈ . 30 ПАРА

ОГЛАСИ
ОД РЕДА ПО 10 ПАРА ДИН. ЗА 1
ПУТ, А ПОСЕБ ПО 5 П. Д.
ВЕКИ И ДУЖЕВРЕМЕНИ ОГЛАСИ
ПО УГОДИ.

СЛУЖБЕНИ ВОЈНИ ЛИСТ

ОРГАН И ИЗДАЊЕ ВОЈНОГ МИНИСТАРСТВА.

УРЕДНИК: ВЕНЕРАЛШТАБНИ ПУКОВНИК **Младен Јанковић**, НАЧЕЛНИК ОПШТЕ-ВОЈНОГ ОДЕЉЕЊА.

БРОЈ 8. и 9. **БЕОГРАД, 9. МАРТА 1890. ГОД.** **ГОДИНА X.**

Постављења и размештаји.

У ИМЕ
ЊЕГОВОГ ВЕЛИЧАНСТВА
АЛЕКСАНДРА I.
по милости божијој и вољи народној
Краља Србије
МИ
КРАЉЕВСКИ НАМЕСНИЦИ.

На предлог Нашега војног министра производимо:

„У чин санитетског поручника Аврама Манделбаума, контрактуалног војно-лекарског помоћника I. кл., с рангом од 31. Јануара 1884. године".

Наш војни министар нека изврши овај указ.

28. Фебруара 1890. год.
Београд.

Јован Ристић с. р.
К. С. Протић с. р.
Јован Бели-Марковић с. р.

Министар војни,
венералштабни пуковник
Д. Ђурић с. р.

Овај указ саопштава се свима командама и војним надлештвима ради знања.

Ф/А№ 1516.
28. Фебруара 1890. год.
Београд.

Министар војни,
венералштабни пуковник
Д. Ђурић с. р.

У ИМЕ
ЊЕГОВОГ ВЕЛИЧ...
АЛЕКСАН...
по милости божијој и вољи
Краља Србије позивају се да
МИ
КРАЉЕВСКИ НАМЕСНИ...

На предлог Нашега војног м... саслушању Нашег министарског ... вамо:

„Да се артиљеријски капетан ... с. р. Чаушевић, на основу чл. 37. зак...

војни,
м пуковних

ству војске, по молби, а због телесне неспособности, стави у стање покоја с пензијом, која му по годинама службе припада.

Наши министри: војни и финансије, нека изврше овај указ.

1. Марта 1890. год.
Београд.

Јов. Ристић с. р.
К. С. Протић с. р.
Ј. Вели-Марковић с. р.

Министар војни,
бенералштабни пуковник
Д. Ђурић с. р.

Министар финансије,
д-р М. В. Вујић с. р.

Указ овај саопштава се свима командама и војним надлештвима ради знања и управљања, а дотичнима на поступак.

Ф/А№ 1517.
1. Марта 1890. год.
Београд.

Министар војни,
бенералштабни пуковник
Д. Ђурић с. р.

РЕШЕЊИМА МИНИСТРА ВОЈНОГ:

Од 24. Фебруара тек. године Ф/А№ 1417., одређују се усљед појављене потребе, на службу:

При Краљевој гарди:

За водника, потпоручник Петар Прендић, досадањи водник 1. ескадрона I. коњичког пука, *по молби.*

При главном ђенералштабу:

На службу при статистичком отсеку, ординанс-официр Његовог Величанства, коњички поручник Миливоје Николајевић, поред редовне дужности.

При I. коњичком пуку:

Коме је потребан [illegible]да, потпоручник Драгутин [illegible]ић, 18., 19. и 20., 21., [illegible]вши водник 4. чете III. [illegible]ада, 42., 43. и 44., 45. [illegible]ка, *по молби.*
ради куповине [illegible]

Послом артиљеријском пуку:

[illegible] дужности благајника, поручник [illegible]бивши подблагајник и резервни [illegible]

[illegible] официра, поручник Љубомир Јеврић вршилац дужности командира [illegible]г пука.

[illegible]а 2. батерије, капетан II. кл. [illegible]садањи оружни официр Дринског артиљеријског пука.

При управи гарнизона Београдског:

На службу, пешадијски потпоручник Љубомир Јањић, досадањи водник 2. чете IX. батаљона.

При Моравском артиљеријском пуку:

За ађутанта, потпоручник Јеврем Стефановић, досадањи водник 1. батерије Шумадијског артиљеријског пука.

За оружног официра, поручник Стеван Јовановић, досадањи водник 1. батерије истог пука

При Дринском артиљеријском пуку:

За оружног официра, поручник Коста Стојшић, досадањи водник 4. батерије Дунавског артиљеријског пука, *по молби.*

При Дринском возарском ескадрону:

За вршиоца дужности командира, поручник Светолар Бадњевац, досадањи врш. дужности командира 1. батерије Тимочког артиљеријског пука.

При III. гардијском батаљону:

За водника 4. чете, потпоручник Милан А. Павловић, новопромаковани.

При IX. батаљону:

За водника 2. чете, потпоручник Павле Михаловић, новопромаковани.

Садржина.

При Дунавском артиљеријском пуку:

За ађутанта, потпоручик Карло Михел, досадањи водник 5. батерије Дринског артиљеријског пука, *по молби.*

За водника 4. батерије, поручик Негован Михаиловић, досадањи водник 5. батерије истог пука.

При X. батаљону:

За водника 3. чете, потпоручик Матија Јовановић, досадањи водник 2. чете XII. батаљона.

При XII. батаљону.

За водника 2. чете, потпоручик Михајло Кићевић, досадањи водник 3. чете. X. батаљона, *по молби.*

При Шумадијском возар. ескадрону:

За вршиоца дужности командира, поручик Велислав Петровић, досадањи водник истог ескадрона.

При Тимочком артиљеријском пуку:

За ађутанта, потпоручик Антоније Ристић, досадањи водник 6. батерије истог пука.

За вршиоци дужности командира 1. батерије, поручик Вићентије Јовановић, досадањи ађутант истог пука.

За водника 6. батерије, поручик Михајло Мићић, досадањи водник 2. батерије истог пука.

При Тимочком возарском ескадрону:

За водника, поручик Живко Милојевић, досадањи оружни официр Моравског артиљеријског пука.

Сви вршиоци дужности командира, који су указом од 22. прош. месеца Ф/А№ 1320. авансовали за капетане II. кл., утврђују се у командирским звањима.

Од 3. тек. месеца Ф/А№ 1429. одређују се при XI. батаљону сталног кадра:

За ађутанта, пешадијски поручик Живојин Ђорђевић, досадањи водник 1. чете;

За врш. дужности благајника, пешадијски поручик Урош Ерић, досад. водник 4. чете; и

За водника 4. чете, пешадијски потпоручик Милутин Михаиловић, досадањи ађутант.

Од 18. прош. месеца Б№ 1680., примљен је за практиканта министарства војног Милан Ст. Ристић, практикант министарства народне привреде.

ПРОПИСИ, НАРЕЂЕЊА И ОБЈАШЊЕЊА.

Министарство војно.
Ф/Б№ 1498.

36.

РАСПИС.

Команде, које нису одговориле о пријему књижице „*Мученик тривавски*", послате пропису од 29. Децембра прош. год. Ф/Б№ 9530. (Службени војни лист стр. 1428.), позивају се да то одмах учине.

3. Марта 1890. год.
Београд.

Министар војни,
генералштабни пуковник
Д. Ђурић с. р.

Министарство војно
Бр. 2124.

37.

Свима командама, војним над-

ПРЕ

Отворених кредита по доле означеним партијама за именоване команде и војна над-

Текућа број	Код кога је отворен кредит	Коме је отворен кредит	За коју команду и војно надлештво	ИЗ ПАРТИЈЕ I. Плате под I. дин.	п.	I. Плате под II. дин.	п.	III. Личних додатака под бр. 11. дин.	п.	VI. Административних трошкова под бр. 4. дин.	п.	VII. Особених трошкова дин.	п.
1	Код начел. округа Алексиначког	Команданту Тимочке дивиз. области	За команданта I. коњичког пука	51903	—	3923	—	—	—	100	—	—	—
			За управу Алексиначког гарнизона	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
2	Код начел. округа Ваљевског	Команданту Дринске дивиз. области	За команданта Дринске дивиз. области	25441	84	16136	84	—	—	520	—	—	—
			За команданта IV. батаљона сг. кадра	49898	—	—	—	3018	—	330	—	100	—
			За команданта Дринског артиљер. пука	37610	—	4042	—	1656	—	150	—	—	—
			За команданта V. пуков. округа	15112	—	—	—	468	—	180	—	—	—
			За управу Ваљевске војболнице	12489	—	—	—	624	—	80	—	—	—
			За управу Ваљевског гарнизона и проф. склоништа	3339	—	—	—	180	—	50	—	—	—
			За управу сталне марвене болнице	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
3	Код начел. округа Врањског	Команданту Моравске дивиз. области	За команданта I. пуков. округа	13328	88	—	—	144	—	180	—	—	—
			За команданта I. гардијског батаљона	42974	72	2526	—	3378	—	280	—	—	—
			За команданта Моравске дивизије	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
			За управу Врањске војне болнице	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
			За управу Врањског гарнизона	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
4	Код начел. округа Јагодинског	Команданту Шумад. дивиз. области	За управу Јагодинског гарнизона	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
			За команданта Шумад. дивизије	—	—	—	—	—	—	—	—	360	—
		Команданту Тимочке дивиз. области	За команданта Тимочког артиљер. пука	65611	—	5791	—	—	—	300	—	—	—

лештвима и окружним начелништвима.

ГЛЕД

лештва, код дотичних начелништава окружних, по буџету војном за 1890. год.

И З П А Р Т И Ј Е																							
X.				XI.						XII.				XIII.				XIV.		Свега	
Санитетских трошкова под				Економских трошкова под						Инжинирских трошкова под				Артиљеријских трошкова под				На издржавање жандармерије			
1		2		1		2		3		1		2		1		3					
дин.	п.	дин.	п.	дин.	п.	дин.	ч.	дин.	п.	дин.	п.	дин.	п.	дин.	п.	дин.	п.	дин.	п.	дин.	п.
—	—	—	—	—	—	—	—	80	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	56006	—
—	—	—	—	84000	—	—	—	5069	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	89069	—
500	—	500	—	110000	—	—	—	—	—	6000	—	—	—	—	—	—	—	—	—	159098	68
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	53346	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	400	—	—	—	—	—	43858	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	15760	—
3700	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	16893	—
—	—	—	—	—	—	—	—	21416	—	—	—	—	—	100	—	—	—	—	—	25085	—
250	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	250	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	13652	88
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	49158	72
—	—	—	—	26400	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	26400	—
2700	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2700	—
—	—	—	—	—	—	—	—	13003	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	13003	—
—	—	—	—	—	—	—	—	4240	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4240	—
—	—	—	—	52000	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	52360	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	71702	—

Текућа број	Код кога је отворен кредит	Коме је отворен кредит	За коју команду и војно надлештво	ИЗ ПАРТИЈЕ I. Плате под I. дин.	п.	I. Плате под II. дин.	п.	III. Личних додатака под бр. 11. дин.	п.	VI. Административних потреба под бр. 4. дин.	п.	VII. Особених трошкова дин.	п.
			За команданта Тимочке дивизиј. области	36427	—	7832	—	—	—	520	—	—	—
			За команданта XIII. батаљона стал. кадра	51614	75	7084	25	—	—	330	—	—	—
	Код	Команданту	За команданта XIV. батаљона стал. кадра	39517	—	1263	—	—	—	280	—	—	—
5	начел. округа	Тимочке дивиз.	За команданта XIV. пуковског округа	13588	—	720	—	—	—	180	—	—	—
	Књаженачког	области	За управу Књаженачког гарнизона	12488	—	—	—	—	—	50	—	—	—
			За управу марвене болнице	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
			За управу Књаженачке војне болнице	10541	—	1948	—	—	—	—	—	—	—
			За командира Тимочког возар. ескадрона	8467	—	1263	—	—	—	70	—	—	—
			За команданта Тимочке дивизије	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	Код	Команданту	За команданта XIII. пуковског округа	17338	—	1263	—	—	—	180	—	—	—
6	начел. округа	Тимочке дивиз.	За команданта XV. батаљона стал. кадра	45926	—	2526	—	—	—	280	—	—	—
	Крајинског	области	За команданта града Кладовског	9144	—	144	—	—	—	50	—	—	—
			За управу привремене војне бол. Кладовске	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
		Команданту Шумад. дивиз. области	За командира II. чете понтонирске	6725	—	—	—	—	—	60	—	—	—
7	Код начел. округа Крушевачког	Команданту Моравске дивиз. области	За команданта III. пуков. округа	19851	84	2021	—	834	—	180	—	—	—
			За команданта Моравске дивизије	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
			За управу Крушевачког гарнизона	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
			За команданта Шумадијске дивизије	40711	44	13388	88	—	—	520	—	—	—
			За команданта XI. батаљона стал. кадра	62888	68	3032	—	3580	32	330	—	—	—
	Код	Команданту	За команданта XII. батаљона стал. кадра	51687	—	8119	16	5044	—	280	—	—	—
8	начел. округа	Шумад. дивиз.	За команданта III. коњичког пука	48531	88	4800	—	1546	80	100	—	—	—
	Крагујевачког	области	За управу Крагујевачке војне болнице	18006	74	3031	92	576	—	30	—	—	—
			За управу Крагујевачког стал. проф. склоништа	4805	—	2526	—	240	—	120	—	—	—
			За управу Крагујевачког гарнизона	18557	92	3284	40	300	—	120	—	—	—
			За команданта XI. пуков. округа	21340	—	—	—	564	—	180	—	—	—

ИЗ ПАРТИЈЕ																								
X.				XI.						XII.				XII				XIV.		Свега				
Санитетских трошкова				Економских трошкова под						Инжинирских трошкова под				Артиљеријских трошкова под				На издржавање жандармерије						
1		2		1		2		3		1		2		1		3								
дин.	п.	дин.	п.	дин.	п.	дин.	п.	дин.	п.	дин.	п.	дин.	п.	дин.	п.	дин.	п.	дин.	п.	дин.	п.			
500	—	500	—	120000	—	—	—	—	—	11200	—	—	—	1062	—	—	—	—	—	178041	—			
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	59029	—			
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	41060	—			
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	14488	—			
—	—	—	—	—	—	—	—	20381	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	32919	—			
250	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	250	—			
3700	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	16189	—			
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	9800	—			
—	—	—	—	44500	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	44500	—			
—	—	—	—	—	—	—	—	1329	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	20110	—			
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	48732	—			
—	—	—	—	—	—	—	—	6319	—	—	—	—	—	100	—	—	—	—	—	15757	—			
2700	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2700	—			
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	43	80	—	—	6828	80			
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	22886	84			
—	—	—	—	9200	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	9200	—			
—	—	—	—	—	—	—	—	517	—	—	—	—	—	344	40	—	—	—	—	861	40			
1060	—	500	—	—	—	—	—	—	—	6000	—	—	—	9936	68	—	—	—	—	72117	—			
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	69831	—			
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	65130	16			
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	54978	68			
6700	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	28344	66			
—	—	—	—	—	—	—	—	27724	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	35415	—			
—	—	—	—	—	—	—	—	2840	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	25102	32			
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	22084	—			

Текући број	Код кога је отворен кредит	Коме је отворен кредит	За коју команду и војно надлештво	ИЗ ПАРТИЈЕ I. Плате под I. дин.	п.	I. Плате под II. дин.	п.	III. Личних додатака под бр. 11. дин.	п.	VI. Административних трошкова под бр. 4. дин.	п.	VII. Особених трошкова дин.	п.
	Код нач. окр. Крагујевачког	Команданту Шумад. дивиз. области	За команд. Шумадијског возар. ескадрона	13832	—	1010	—	1088	—	70	—	—	—
			За управу марвене болнице	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
			За управу Ваточинског гарнизона	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
			За два возарска ескадрона у Брзан-Ваточини	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
			За команданта Шумадијске дивизије и управу барутана Страгарских	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
		Управи Страгарских барутана	За управу барутана Страгарских	4911	96	1000	—	—	—	80	—	—	—
		Управи војно-техничк. завода	За управу војно-техничк. завода	28786	—	67311	—	720	—	1000	—	—	—
		Команданту Дринске дивиз. области	За команд. Дринског возар. ескадрона	12910	—	1263	—	828	—	70	—	—	—
			За команданта Моравске дивизије	62767	03	14716	96	662	40	520	—	—	—
			За команданта I. батаљона Кнеза Милоша	59878	92	1515	96	1710	96	280	—	—	—
			За команданта III. батаљона Цара Лазара	61009	68	2526	—	5260	80	330	—	—	—
			За команданта I. инжинир. батаљона	65278	—	2520	—	2586	—	280	—	—	—
			За команданта II. инжинир. батаљона	30950	—	—	—	1120	—	280	—	—	—
			За команданта градског артиљер. батаљона	37918	—	—	—	1692	—	160	—	—	—
9	Код нач. окр. Нишког	Команданту Моравске дивиз. области	За команданта Моравског артиљер. пука	69529	—	5295	—	2200	—	300	—	—	—
			За управу Нишког гарнизона	5126	—	1009	92	—	—	200	—	—	—
			За управу Нишке војне болнице	20862	—	3840	—	432	—	200	—	—	—
			За управу Нишког убојног сталалишта	3822	—	5262	50	—	—	50	—	—	—
			За управу Нишког профијант. сталалишта	6973	—	4547	66	180	—	180	—	—	—
			За команд. Моравског возарског ескадрона	11049	66	3527	—	816	—	70	—	—	—
			За команданта Нишког града	—	—	—	—	—	—	50	—	—	—
			За управу марвене болнице	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
10	Код нач. окр. Пожаревачког	Команданту Дунавске дивиз. области	За команданта VIII. пуковског округа	19182	—	1932	—	480	—	180	—	—	—
			За команданта IX. пуковског округа	13550	—	2190	—	600	—	180	—	—	—

И З П А Р Т И Ј Е

X. Санитетских трошкова под		XI. Економских трошкова под						XII. Инжинирских трошкова под				XIII. Артиљеријских трошкова под				XIV. На издржавање жандармерије		Свега	
1		2		I.		2		3		1		2		1		3					
дин.	п.	дин.	п.	дин.	п.	дин.	п.	дин.	п.	дин.	п.	дин.	п.	дин.	п.	дин.	п.	дин.	п.	дин.	п.
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	16000	—
250	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	250	—
—	—	—	—	—	—	—	—	3837	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3837	—
—	—	—	—	26000	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	26000	—
—	—	—	—	257000	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	257000	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	550	—	—	—	6541	96
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	31390	—	350000	—	—	—	479207	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	14071	—
1000	—	500	—	296500	—	—	—	—	—	10166	—	—	—	400	—	—	—	—	—	387232	39
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	63385	84
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	69126	48
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	70670	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	32350	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	39770	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	77324	—
—	—	—	—	—	—	—	—	6000	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	12335	92
10700	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	36034	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	9134	50
—	—	—	—	—	—	—	—	31012	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	42892	66
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	15462	66
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	50	—
250	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	250	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	21774	—
—	—	—	—	—	—	—	—	4273	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1759	—	22552	—

Текући број	Код кога је отворен кредит	Коме је отворен кредит	За коју команду и војно надлештво	ИЗ ПАРТИЈЕ I. Плате под I. дин.	п.	I. Плате под II. дин.	п.	III. Личних додатака под бр. 11. дин.	п.	VI. Административних трошкова под бр. 4. дин.	п.	VII. Особених трошкова дин.	п.
	Код нач. округа Пожаревачког	Команданту Дунавске див. области	За управу гарнизона Пожаревачког	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
			За управу привремене војне болнице	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
			За команданта Дунавске дивиз. области	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
		Команданту Шумад. дивиз. области	За команданта IV. тарнијског батаљона	33869	—	3032	—	1284	—	280	—	—	—
			За командира I. чете понтонир. полубатаљона	10995	—	—	—	318	—	60	—	—	—
11	Код нач. округа Пиротског	Команданту Тимочке дивиз. области	За команданта XV. пук. округа	17634	—	—	—	—	—	180	—	—	—
			За команданта V. батаљона гардијског	43610	—	2526	—	—	—	280	—	—	—
			За управу гарнизона Пиротског	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
			За команданта Тимочке дивизије	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
			За управу привремене војне болнице	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
12	Код нач. округа Рудничког	Команданту Шумадиј. дивиз. области	За команданта X. батаљона стал. кадра	47133	76	2526	—	2467	92	280	—	—	—
			За команданта Шумад. дивизије	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
			За управу гарнизона Г. Милановачког	—	—	—	—	—	—	20	—	—	—
13	Код нач. округа Смедеревског	Команданту Дунавске дивиз. области	За команданта града Смедеревског	1758	—	—	—	—	—	50	—	—	—
			За командира коњичке батерије	18585	—	—	—	348	—	—	—	—	—
			За управу гарнизона Смедеревског	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
			За команданта Дунавске дивизије	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
14	Код нач. округа Топличког	Команданту Моравске дивиз. области	За команданта II. пук. округа	20006	—	—	—	172	—	180	—	—	—
			За команданта II. батаљона Књаза Михајла	48574	—	1263	—	3990	—	280	—	—	—
			За привремену Прокупачку војну болницу	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
			За Куршумлијску амбулаторију	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
			За команданта Моравске дивизије	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
			За управу Прокупачког гарнизона	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

И З П А Р Т И Ј Е

X. Санитетских трошкова под				XI. Економских трошкова под						XII. Инжинирских трошкова под				XIII. Артиљеријских трошкова под				XIV. На издржавање жандармерије		Свега	
1		2		1		2		3		1		2		1		3					
дин.	п.	дин.	п.	дин.	п.	дин.	п.	дин.	п.	дин.	п.	дин.	п.	дин.	п.	дин.	п.	дин.	п.	дин.	п.
—	—	—	—	—	—	—	—	14240	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	14240	—
2700	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2700	—
—	—	—	—	33000	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	33000	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	40	—	—	—	38505	—
—	—	—	—	—	—	—	—	1450	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	12823	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	17814	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	46416	—
—	—	—	—	—	—	—	—	11570	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	11570	—
—	—	—	—	22700	—	—	—	—	—	900	—	—	—	—	—	—	—	—	—	23600	—
2700	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2700	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	43	—	—	—	—	—	52450	68
—	—	—	—	35100	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	35100	—
—	—	—	—	—	—	—	—	5900	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	5920	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1808	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	18933	—
—	—	—	—	—	—	—	—	1104	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1104	—
—	—	—	—	18000	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	18000	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	20358	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	54107	—
2700	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2700	—
500	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	500	—
—	—	—	—	30300	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	30300	—
—	—	—	—	—	—	—	—	802	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	802	—

Текући број	Коме је отворен кредит	Код кога је отворен кредит	За коју команду и војно надлештво	ИЗ ПАРТИЈЕ I. Плата под I. дин.	п.	I. Плата под II. дин.	п.	III. Личних додатака под бр. 11. дин.	п.	VI. Административних трошкова под бр. 4. дин.	п.	VII. Особених трошкова дин.	п.
15	Код нач. округа Ужичког	Команданту Дринске дивиз. области	За команданта брдског артиљер. пука	43639	—	3790	—	1614	—	180	—	—	—
			За команданта IV. пук. округа	18230	—	1516	—	588	—	180	—	—	—
			За команданта IV. батаљона стал. кадра	43167	—	2526	—	3224	—	330	—	—	—
			За команданта V. батаљона Краља Милана	48850	—	—	—	2588	—	—	—	—	—
			За управу Ужичког гарнизона	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
			За управу Пожешког гарнизона са болницом	6439	—	1920	—	—	—	—	—	—	—
			За команданта Дринске дивизије	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
			За Ужичку амбулаторију	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
			За управу марвене болнице	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
16	Код нач. округа Црноречког	Команданту Дринске дивиз. области	За команданта II. батаљона гардијског	41218	—	2021	—	2046	—	280	—	—	—
		Команданту Тимочке дивиз. области	За привремену Зајечарску војну болницу	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
			За команданта Тимочке дивизије	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
			За управу гарнизона Зајечарског	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
17	Код нач. округа Чачанског	Команданту Шумадиј. дивиз. области	За команданта Шумадиј. артиљеријског пука	76843	—	7831	—	2604	—	300	—	—	—
			За Чачанску амбулаторију	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
			За привремену Краљевску војну болницу	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
			За управу гарнизона Краљевског	2163	—	—	—	—	—	50	—	—	—
			За команданта X пук. округа	15512	84	—	—	624	—	180	—	—	—
			За управу гарнизона Чачанског	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
			За команданта Шумадиј. дивизије	—	—	—	—	—	—	—	—	360	—
		Команданту Дринске дивиз. области	За командира IV. батерије Дринског артиљер. пука	9506	—	—	—	132	—	—	—	—	—
			За командира V. батерије Дринског артиљер. пука	7585	—	—	—	192	—	—	—	—	—
			За командира VI. батерије Дринског артиљер. пука	13858	—	1516	—	336	—	—	—	—	—
			За команданта Дринског артиљер. пука	—	—	—	—	—	—	150	—	—	—

ИЗ ПАРТИЈЕ

X.		XI.			XII.		XIII.		XIV.		Свега
Санитетских трошкова под		Економских трошкова под			Инжинирских трошкова под		Артилеријских трошкова под		На издржавање жандармерије		
1	2	1	2	3	1	2	1	3			
дин.	п.	дин.	п.	дин.	п.	дин.	п.	дин.	п.	дин.	п.	дин.	п.	дин.	п.	дин.	п.	дин.	п.	дин.	п.	дин.	п.
		125												260								49608	
																						20514	
																						49247	
																						51438	
								10318						84								10402	
3820								17451								43						29673	
				124500																		124500	
500																						500	
250																						250	
																						45565	
2700																						2700	
				27000																		27000	
								6842														6842	
														720								88298	
78	60																					78	60
2000																						2000	
								8848														11061	
																						16316	84
								9564														9564	
				122000																		122360	
																						9638	
																						7777	
																						15710	
														360								510	

Текући број	Код кога је отворен кредит	Коме је отворен кредит	За коју команду и војно надлештво	ИЗ ПАРТИЈЕ I. Плате под I. дин.	ц.	I. Плате под II. дин.	ц.	III. Личних додатака под бр. 11. дин.	ц.	VI. Административних трошкова под бр. 4. дин.	ц.	VII. Особених трошкова дин.	ц.
18	Код нач. окр. Шабачког	Команданту Дринске дивиз. области	За команданта VI. пук. округа	17176	96	1680	—	900	—	180	—	—	—
			За команданта Дринске дивизије	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
			За управу гарнизона Шабачког	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
19	Код нач. окр. Ћупријског	Команданту Шумадиј. дивиз. области	За команданта понтонир. полубатаљона	12301	—	—	—	792	—	140	—	240	—
			За управу привр. Ћупријске војне болнице	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
			За команданта XII. пук. округа	20320	80	1383	—	922	—	180	—	—	—
			За управу Ћупријског гарнизона	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
			За команданта Шумад. дивиз. и управу инжинирског арсенала	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
		Управи инжинирског арсенала	За управу инжинирског арсенала	15464	—	10105	—	—	—	100	—	—	—
20	Код благајне војног министарства	Команданту Дунавске дивиз. области	За команданта Дунавске дивиз. области	75500	—	6398	—	—	—	520	—	—	—
			За команданта VII. батаљона стал. кадра	67316	28	7563	84	3627	60	330	—	—	—
			За команданта VIII. батаљона стал. кадра	59532	50	1516	—	3528	—	280	—	—	—
			За команданта IX. батаљона стал. кадра	65391	96	3032	—	3400	—	280	—	—	—
			За команданта III. гардијског батаљона	55520	—	1516	—	2724	—	280	—	—	—
			За команданта Дунавског артиљер. пука	91298	—	9960	—	7594	—	300	—	—	—
			За команданта II. коњичког пука	72439	88	—	—	2651	52	100	—	—	—
			За команданта Краљеве гарде	25203	64	1262	—	3801	92	80	—	—	—
			За командира Дунавског возар. ескадрона	14258	—	—	—	372	—	70	—	—	—
			За команданта VII. пук. округа	13837	—	1363	—	—	—	180	—	—	—
			За команданта пешадиј. подофицирске школе	25972	—	—	—	1800	—	—	—	—	—
			За управу Београдског гарнизона	26700	—	—	—	—	—	250	—	—	—
			За управу Београдске војне болнице	28719	—	—	—	462	—	200	—	—	—
			За управу Београдског стал. проф. склоништа	7566	—	6315	—	186	—	200	—	—	—
			За управу ветеринарске школе	7382	16	10500	—	—	—	60	—	—	—
			За управу марвене болнице	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
			За војну музику Дунавског пешадиј. пука	—	—	—	—	—	—	690	—	—	—

ИЗ ПАРТИЈЕ

X. Санитетских трошкова под				XI. Економских трошкова под						XII. Инжинирских трошкова под				XIII. Артиљеријских трошкова под				XIV. На издржавање жандармерије		Свега	
1		2		1		2		3		1		2		1		3					
дин.	п.	дин.	п.	дин.	п.	дин.	п.	дин.	п.	дин.	п.	дин.	п.	дин.	п.	дин.	п.	дин.	п.	дин.	п.
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	19936	96
—	—	—	—	5700	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	5700	—
—	—	—	—	—	—	—	—	2229	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2229	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	13473	—
2000	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2000	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	22805	80
—	—	—	—	—	—	—	—	10357	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	10357	—
—	—	—	—	55000	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	55000	—
—	—	—	—	—	—	—	—	360	—	—	—	9960	—	—	—	—	—	—	—	35989	—
660	—	500	—	480000	—	60	—	—	—	13816	—	—	—	—	—	—	—	—	—	577454	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	78837	72
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	64856	50
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	72103	96
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	60040	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	109152	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	75191	40
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	30347	56
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	14700	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	15380	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	27772	—
—	—	—	—	—	—	—	—	1324	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	28274	—
10700	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	40081	—
—	—	—	—	—	—	—	—	115598	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	129865	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	17942	16
250	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	250	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	690	—

Текућа број	Код кога је отворен кредит	Коме је отворен кредит	За коју команду и војно надлештво	ИЗ ПАРТИЈЕ I. Плата под I. дин.	п.	I. Плата под II. дин.	п.	III. Личних додатака под бр. 11. дин.	п.	VI. Административних трошкова под бр. 4. дин.	п.	VII. Особених трошкова дин.	п.
	Код благајне војног министарства	Команданту Дунавске дивиз. области	За команданта жандармерије	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
			За команданта Београдског града	—	—	—	—	—	—	60	—	—	—
		Команданту Моравске дивиз. области	За управу Ниш. проф. склоништа	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
		Команданту Тимочке дивиз. области	За управу Пиротског гарнизона	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
		Команданту Шумад. дивиз. области	За управу Крагујевачког профијант. склоништа	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
		Управи војне академије	За управу војне академије	47602	28	33394	40	23908	—	—	—	—	—
		Управи главног склад. убојног материјала	За управу главног склоништа убојног материјала	13848	—	3032	—	—	—	100	—	—	—
		Управи ч. одеће	За управу војне одеће	5295	—	28255	96	—	—	750	—	—	—
		Управи главног санит. склад.	За управу главног санитетског склоништа	—	—	6515	—	—	—	40	—	—	—
		Управи главног апотек. склад.	За управу главног апотекарског склоништа	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
		Команданту коњичке бриг.	За команданта коњичке бригаде	—	—	—	—	—	—	100	—	—	—
		Инжинирској инспекцији	За инжинирску инспекцију	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
			Свега	2714815	16	364777	81	125614	24	22940	—	1060	—

Приметба. I. У овај распоред кредита ушли су и одобрени кредити под Е/П№ 3094. и кредити који су од 1. Септембра прош. год. Е/П№ 4547. отворени команданту Шумадијске отворио. Најзад у овај преглед ушли су и кредити који су под Е/П№ 4698. од 8. Септембра министарства војног, према писму министра финанције од 2. Септембра прош. год. К№ 9140., што је све у распореду кредита означено.

II. Пошто може бити неких измена у формацији војске, ако би ново устројство војске под VI. бр. 4. месечно трошити т. ј. $^1/_{12}$ део сваког месеца, тако да неби при укидању које мандата и војним надлештвима, да се чини највећа штедња и да се најстрожије придржа-

III. Предњаведено саопштава се свима командама, војним надлештвима и окр. начелнанисије да отвори ове кредите код дотичних начелништава окружних.

25. Фебруара 1890. год.

Београд.

ИЗ ПАРТИЈЕ

X. Санитетских трошкова под		XI. Економних трошкова под			XII. Инжинирских трошкова под		XIII. Артиљеријских трошкова под		XIV. На издржаване жандармерије	Свега	
1	2	1	2	3	1	2	1	3			
дин. п.	дин. п.	дин. п.	дин. п.	дин. п.	дин. п.	дин. п.	дин. п.	дин. п.	дин. п.	дин.	п.
— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	366220 —	366220	—
— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	60	—
— —	— —	— —	— —	7280 —	— —	— —	— —	— —	— —	7280	—
— —	— —	— —	— —	2000 —	— —	— —	— —	— —	— —	2000	—
— —	— —	— —	— —	4000 —	— —	— —	— —	— —	— —	4000	—
— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	104904	68
— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	16980	—
— —	— —	— —	500 —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	34800	96
— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	6555	—
600 —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	600	—
— —	300 —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	400	—
— —	300 —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	300	—
6639360	2500 —	1978900 —	560 —	379177 —	48082 —	9960 —	44800 08	351076 80	367979 —	6493720	37

од 4. Јула 1889. год. које је министарство финанције под 21. Јулом К№ 6420. отворило, као дивизијске области, и које је министар финанције под 30. Августом прош. год. К№ 9065. прошле године отворени команданту Шумадијске дивизијске области, а затворени на каси као и кредит под Е/П№ 5016., који је отворен управи гарнизона Јагодинског у 4000 дин.

било усвојено, то ће се и кредити отворени овим распоредом, на канцеларијски материјал команде остало неутрошеног материјала. При трошењу овог материјала препоручује се ковају одобрених сума, јер се неће признати никакав вишак који је преко овога учињен.

ништвима ради знања и управљања, с тим да је под данашњим умољен г. министар фи-

Министар војни,
генерал-штабни пуковник

Д. Ђурић с. р.

Министарство војно.
Е№ 801.

38.

ОБЈАШЊЕЊЕ.

На питање команданта Шумадијске дивиз. области : из које ће се партије исплаћивати трошкови притвореника, кад на ову цељ није буџетом за текућу годину одређена никаква нарочита сума као прошлих година, објашњавам :

Да ће се трошкови војних притворника исплаћивати из партије економних трошкова под XI., тачка 1.

24. Фебруара 1890. год.
Београд.

Министар војни,
бенералштабни пуковник
Д. Ђурић с. р.

Министарство војно.
Е/П№ 851.

39.

НАРЕЂЕЊЕ.

На захтев мој, а с обзиром на интерес државне касе и олакшице у рачуноводству, управа монопола соли, писмом својим од 16. тек. мес. С№ 247., одобрила је :

Да војне команде и заводи могу из солских стоваришта узимати со и у мањим количинама од петстотина (500) килограма.

Према овом одобрењу наређујем :

Да војне команде и заводи у будуће узимају со која им је потребна *за зачинак људске хране непосредно из солских стоваришта*, а не из професијантских слагалишта, као што је то досада чињено, и да исту по пропису Е/П№ 6537. од 30. Децембра прош. год. (Служ. војни лист стр. 13.) непосредно стоваришту и плаћају. Ова со узимаће се у оној количини која је потребна за једномесечну односно тромесечну потрошњу, с обзиром на величину команде или завода, а исплата вршиће се према наређењу Б№ 483. од 18. прош. месеца (Служ. војни лист стр. 80.) из новца, одређеног на име људске хране дотичне трупе или завода.

Ово наређење као допуна прописа Е/П№ 6537. важи од 1. Марта тек. године, и према томе престаје важити пропис Б№ 6686. од 1 Јула прош. год. (Служ. војни лист стр. 805.) у погледу шиљања новаца каси војног министарства за узету со из проф. слагалишта, међутим од ових ће се и у будуће узимати со за зачинак сточне хране.

28. Фебруара 1890. год.
Београд.

Министар војни,
бенералштабни пуковник
Д. Ђурић с. р.

Министарство војно.
Б№ 1953.

40.

Свима начелништвима окружним и управи вароши Београда.

И ако је чл. 11. правила о наплаћивању војнице од 24. Марта 1887. год. изриком казато, да ће се сав наплаћени новац за војницу слати министарству војном за касу оружног фонда на крају сваког полугођа, ипак многа начелништва место да шиљу новац министарству, шиљу га управи фондова, те само овој задају излишан посао.

С тога препоручујем окружним начелништвима и управи вароши Београда, да у будуће не шиљу новац од наплаћене војнице нигде на другу страну, до војном министарству, и са изричном напоменом да се шиље за касу оружног фонда.

24. Фебруара 1890. год.
Београд.

Министар војни,
бенералштабни пуковник
Д. Ђурић с. р.

Министарство војно.
Ф/Ђ№ 1494.

41.

НАРЕЂЕЊЕ.

Многи су од официра, још одавно узели из библиотеке главног бенералштаба књиге на читање, па их никако не враћају, а међутим

нужно је да то учине, јер се тачно инвентирање иначе не може да изврши; с тога наређујем да сви који су узимали књиге из библиотеке главног ђенералштаба ове поврате; а ако су које од истих књига некима још потребне, они ће обновити реверсе.

За ово оставља се рок до краја овог месеца.

4. Марта 1890. год.
Београд.

Министар војни,
ђенералштабни пуковник
Д. Ђурић с. р.

Министарство војно.
Е/П№ 866.

42.

НАРЕЂЕЊЕ.

Наређујем, да новац за узету паприку од *I. повлашћене фабрике паприке у Нишу*, команде и заводи шаљу поштом непосредно фабрици у Нишу, о трошку фабрике саме, пошто се она обвезала да и овај трошак као и онај о пошиљању паприке сноси.

Нека се према овоме тачка 2. наређења Е/П№ 4891. (Службени војни лист стр. 1165) од 14. Новембра прош. године допуни, и по њој поступа.

28. Фебруара 1890. год.
Београд.

Министар војни,
ђенералштабни пуковник
Д. Ђурић с. р.

Министарство војно.
Ф/Ђ№ 1408.

43.

ОБЈАШЊЕЊЕ.

У новој настави за гађање у нишан код пешадије, од 1888. год., на страни 143. у тачки 244., где се говори о расходовању утрошене муниције негде стоји *„нетражећи за то нарочито одобрење“*, а негде *„тражећи за то нарочито одобрење“*.

Реч *тражећи* штампарска је погрешка, с тога место ње треба ставити реч *нетражећи* у свима оним екземплярима наставе, где ова грешка постоји.

6. Марта 1890. год.
Београд.

Министар војни,
ђенералштабни пуковник
Д. Ђурић с. р.

Министарство војно.
Е/Г№ 725.

44.

РАСПИС.

Командама и војним надлештвима шаље се по једна **„Справа за поништавање таксених марака“**, а на име:

	комада
Свима пуковским окружним командама, сем VII., XI. и XIV. по 1 комад свега	12
Управнику Горњо-Милановачког гарнизона	1
Управнику Пожешког гарнизона	1
Управнику Зајчарског гарнизона	1
Команданту града Кладовског	1
Команданту града Смедеревског	1
Управи нижинирског арсенала	1
Управи војне одеће	1
Управнику Алексиначког гарнизона	1
Управи војне академије	1
Управнику Београдског профијантског слагалишта	1
Начелнику главног ђенералштаба	1
Артиљеријском одељењу	1
Санитетском одељењу	1
Инжинирском одељењу	1
Управи Стрегарских барутана	1

Један комад ове справе кошта 29 динара.

О пријему да се одговори са назначењем завода у инвентар.

Ове справе до сад нису у инвентар увођене.

28. Фебруара 1890. год.
Београд.

Министар војни,
ђенералштабни пуковник
Д. Ђурић с. р.

Министарство војно.
Бр. 1983.

45.

Свима командама и војним надлештвима.

Према мојој представци г. министар финансије издао је нуждан налог да се официри не задужују порезом на додатке које су изгубили, и које су многи у овој години погрешно пријавили општинским одборима.

27. Фебруара 1890. год.
Београд.

Министар војни,
бригадни генералштабни пуковник
Д. Ђурић с. р.

Министарство војно.
Бр. 2202.

46.

Свима командама и војним надлештвима.

Усљед питања једне команде хоће ли се и како наплаћивати такса од оних радника, који ма шта за државу раде, на пр. дену сено и т. п., а зарада им превазилази 10 дин. по списку или поднетом рачуну, на учињену преставку г. министар финансије писмом од 26. прош. мес. П/Р№ 2587. објасниo је следеће:

„Од радника, који примају зараду при државним надлештвима, па ма колика она била, не треба наплаћивати никакву таксу".

Саопштавајући ово командама и војним надлештвима препоручујем им да се по овом објашњењу управљају.

3. Марта 1890. год.
Београд.

Министар војни,
бригадни генералштабни пуковник
Д. Ђурић с. р.

Министарство војно.
А/Т№ 719.

47.

Свима командама и војним надлештвима.

Управник војно-техничких завода доставно је, да му се многе команде обраћају с' питањем: где би могле набавити потребан лак за лаковање гвожђа на амовима, према распису од 29. Децембра прош. године А/Т№ 4726. (Службени војни лист бр. 1. од ове године); а уједно јавно ми је, да је управи поднела на пробу разне лакове прва српска фабрика за хемотехничке производе М. Јована Димића у Београду, између којих има и један *асфалт-азбенлак*, који је врло добар за овај посао, и који је јефтинији од оног, који се са стране набавља, јер га ова фабрика продаје по 1·60 динара од једног килограма.

О овоме се извештавају команде и војна надлештва ради њиховог управљања при набавци овога лака, кад се којој потреба за то укаже.

24. Фебруара 1890. год.
Београд.

Министар војни,
бригадни генералштабни пуковник
Д. Ђурић с. р.

Министарство војно.
Ф/Бр. 1439.

48.

На предлог инспектора пешадије одобравам

РАСПОРЕД
НАСТАВЕ И ВЕЂБАЊА ПЕШАДИЈЕ
за 1890. год.

1. Марта долазе на службу у сталан кадар сви регрути двогодишњаци и петомесечњаци, и вежбају се заједно.

I. Регрутска школа.

Траје два и по месеца (Март, Април и 15 дана Маја). Регрути вежбају се по четама.

У овој школи треба регрути да науче и да се извежбају у следећем:

1. Правила екзерцирна.

Јединачна, вратачна и водна обука у смакнутом строју и борба пушком, све по првом делу екзерцирних правила, практички, и у колико се редова тичу.

Једнначна, десетинска и водна обука из расутог строја, по другом делу екзерцирних правила, али само практички и као механизам борбе.

2. Гимнастика.

Телесно вежбање и вежбање са и без оружја (I. и II. одељак привремених правила за гимнастику).

3. Настава за пушку Мод. 80. год.

а). Опис пушке и муниције и руковање пушком у главним цртама и са показивањем на самој пушци.

б). О нишањењу и теорији пуцања (најнужније).

в). Настава и упражњење у окидању, практички.

г). Гађање собном пушком на ближим одстојањима.

Примедба: Настава под а) и б) изводиће се по првом и другом делу наставе за пушку Мод. 80. год., а настава под в) г) и д) по настави за гађање код пешадије од 10. Октобра прош. године Ф/Бр. 6562.

4. Гарнизонска служба.

а) Шта је гарнизон.

б) Дужности војника у приправном одељењу.

в) Каквих има стража у гарнизону (побројати); дужности војника на гарнизонским стражама и дужности шиљбока на овим стражама, како дању тако и ноћу у свима приликама (више практички).

г). Знаци распознавања (одзив и лозинка).

д). Распознавање гарнизонског дежурног.

е). Трубни знаци у гарнизону.

ж). Владање војника при узбуни.

5. Правила службе.

а). Позив војника и заклетва.

б). Упознавање регрута оделом, обућом, преобуком, постељним стварима и посуђем.

в). Ред по собама и касарнама. Ординарство и пожарство.

г). Чишћење: одела, обуће и посуђа.

д). Обхођај војника у касарни и ван ове.

е). Ословљавање (титулисање) и поздрављање са и без оружја.

ж). О молбама, жалбама и издржавању казне.

з). О боловању и осуствовању.

и). Упознавање станова старешинских и војних надлештава у гарнизону.

6. Уредба о војној дисциплини.

а). О старешинству у војсци.

б). О чиновима.

в). О субординацији.

г). О дисциплини, дисциплински иступи и кажњења.

7. Војно-судски закон.

О казнама за: бегство, избегавање службе, подкрадање другова, непослушност, непокорност, издајство, повреду дужности на стражи и за повреду дужности при чувању апсеника.

Напомена за регрутску школу.

а). Командири чета одређиваће официре, који ће бити наставници регрута и овима придати у помоћ потребан број подофицира и најбољих старих редова.

Избор наставника регрутских врло је важан. Наставници треба да су најбољи у чети и по спреми, и по такту, и по темпераменту, јер од понашања и уметности наставника зависи и већи или мањи успех регрута.

Сем избора и на предходну спрему наставника ваља обратити највећу пажњу, те да они пре доласка регрута буду потпуно припремљени за овај важан посао.

Наставници регрута имају улогу више учитеља него старешина, па ово из вида не треба да губе. Њихова обука треба да је више огледна — примерна.

Веома је важна поступност у томе раду, те да прелаз регрута из грађанског у војнички живот не буде од штетних последица ни по њихово здравље, ни по свест и осећање.

б). Сва одговорност за успех у изображењу и извежбаности регрута лежи на четним командирима, с' тога се њима и оставља потпуна слобода како у распореду времена, тако и у избору начина или метода наставе. Официри наставници добијаће упуте од четних командира како за теоријску наставу, тако и за практично вежбање; но четни командири треба да им оставе одрешене руке у тој мери, да они могу развити устаоштво и уметност, а да се при томе постигне онај успех коме теже четни командири у духу овог распореда наставе.

У кратко: ваља у овоме да преовлађује начело, да се ради у духу правила, прописа и добијених упута, али и да сваки у тим границама може потпуно развити устаоштво и на видик изнети своју спрему и способност, а у исто доба понети и сразмеран део одговорности за незадовољавајући успех. Из овога природно излази и то, да и наставницима и подофицирима ваља

дати потпуну могућност да развију и покажу своју умешност у изображавању регрута.

в). Више старешине, команданти батаљона и пукова, утицаће само саветима и примедбама, у колико би им се чинило да употребљени метод или распоред времена неће моћи никако дати онај резултат, какав се тражи од обуке регрута.

Но када се ма где и ма шта ради противно правилима, прописима или издатим упутима, сваки претпостављени има право и дужност да обуставн такав и унути на правилан рад.

г). Вежбања, практична и теорна, трајаће дневно свега 5 часова пре недеље, нерачунајући време које се употребљава за одлазак и повратак са екзерциришта, а касније 6 — 7 часова поступно; но практична вежбања могу трајати највише 6 сахати.

д). Преглед успеха регрутске школе извршиће батаљонски командант, и то у времену од 10. — 15. Маја.

е). Подофицири и стари војници који не буду употребљени за наставнике регрута, поред вршења гарнизонске службе, вежбаће се и изображаваће се онако како то четни командири буду за добро нашли, при чему да имају на уму да се допуни и дотера оно, што се није могло учинити у прошлој наставној години. Нарочиту пажњу обратити на: гађање, гарнизонску и ратну службу практично у свима приликама, које се у миру и рату могу десити. Дужности и служба вођа патрола, извиђање разних местних предмета и рапортовање треба да се што више упражњава са старим војницима.

ж). Због малог броја старих војника по четама, подофицири и стари војници груписани у једну чету из свију чета једнога батаљона, а у случају недовољног броја и из два батаљона једног гарнизона, извршиће за време регрутске школе по 2 — 4 марша у разним правцима, но тако да исти не буду краћи од 30 километара, рачунајући стварну дужину пута, која се има проћи тога дана скупа узев ту дужину за одлазак и повратак.

Овакви маршеви могу трајати по два дана, што је још и боље, али онда дужина једнодневнога марша не треба да буде мања од 30 километара, но за ово последње треба тражити дозволу од првог претпостављеног у месту, а ако овог ту нема, онда од местног команданта.

Ове маршеве руководиће командант батаљона (а ако је њих више у месту, онда онај кога одреди командант пука), при чему треба имати некакву бојну претпоставку, а коју одређује командант батаљона односно командант пука. У тој цељи треба бирати разнолико земљиште и у опште такво, на коме се мора наићи на разне препоне, а које се морају савлађивати у смислу одређеног задатка.

Том приликом командант батаљона даваће задатке четном командиру, а овај опет, у смислу добивеног задатка, даваће подзадатке својим водним официрима, о чему сви они морају поднети писмена решења са нужним скицама и осталим потребним прилозима, и то још истог дана, или најдаље сутра дан.

Чим је задатак решен и даљи рад обустављен, командант батаљона обвезан је држати, ма и кратку критику на рад четног командира, а овај опет, после тога, на рад својих водника.

Желети је да приликом ових маршева чете имају што већу бројну јачину, ако је икако могуће не мање од 150 људи, и са по 4 водна официра.

Сви остали официри тога, односно та два батаљона, а који нису наставници регрута, нити су на гарнизонским дужностима, нити су иначе спречени ма каквим особеним службеним пословима, морају бити присутни овим маршевима као посматраоци.

По себи се разуме да ове маршеве треба упражњавати са потпуном ратном спремом, а нарочито са пионирским алатом, пошто се претпоставља да ће свакад доћи до употребе тога алата за извршење ма каквих пионирских радова, приликом решавања задатака, који су са поседањем и ојачавањем положаја и иначе везани.

Ради управљања напомиње се да ова упражњења треба тако изводити и руководити, да од њих испрве користи по највише четни командири, којима је ово, у неку руку, припремање за командовање батаљоном и у опште за самостално командовање; затим водни официри, а тек у трећем реду и у колико се може и подофицири.

II-го Четна школа.

Ова траје два и по месеца (друга пола Маја, Јуни и Јули).

У овој школи има да се извежба и научи ово што иде:

1. Правила екзерцирна.

Четна обука у смакнутом и стрељачком строју (из првог и другог дела пешадијских екзерцирних правила, четврти одсек).

2-го. Ратна служба.

а). Целокупна служба у логору и кантонману у обиму чете.

б). Служба војника на предстражи у свима приликама.

в). Марш чете са осигурањем у наступном, отступном и бочном маршу,

г). Марш чете са осигурањем и борба чете у нападу са маркираним противником на земљишту.

д). Поседање, ојачавање, осигурање појединих местних предмета, и борба чете око ових у нападу и одбрани (као: висова, удоља, шумица, зграда, насељених места — села).

е). Свака чета извршиће по један обичан и један усиљени марш са дневним повратком у гарнизон, вежбајући се узгред у ратној служби.

Ово да се изврши у другој половини четне школе.

3-е. Гимнастика.

а). Телесно вежбање и вежбање с' оружјем.

б). Гимнастика на справама: радње на вратилу, разбоју, вежбање на греди за балансовање, на гривнама, на ужетима и на моткама.

Ово да се упражњава где има зато справа.

4-то. Настава за пушку Мод. 80. год.

Повторити и утврдити што је у регрутској школи научено и додати:

а). Оцену одстојања у главним цртама (практично);

б). Поступак на стрелишту при гађању и опреза;

в). Гађање појединце у мете по одређеним програмима.

5-то. Гарнизонска служба.

Повторити све из регрутске школе, а допунити оно, што је редову војнику нужно да зна у свима приликама.

6-то. Правила службе.

Повторити све што је за регрутску школу прописано и додати:

а). Дужности посилног и сенза и редова у опште,

б). Служба у приправном одељењу.

в). О смотрама у колико се тиче редова.

7-мо. Уредба о војној дисциплини.

Повторити све што је у регрутској школи предавано, и додати још и ове чланове: 51., 61., 62., 131., 132., 134., 135., 137., 138., 139., 193., 194. и 196., све у изводу.

8-мо. Војно-судски закон.

Повторити све што је предавано у регрутској школи и додати још и ово:

а). О казнама за повреде дужности према служби.

б). О казнама за лажне рапорте и извешћа.

в). О казнама за повреде реда и дисциплине.

г). О казнама за пијачкање, отимање и опустошавање.

9-то. Пијонирски радови код пешадије.

Ови се имају извршити по „упуту за пијонирске радове код пешадије“ под ФБр. 4124. од пр. год., и то од „радова на бојишту“ од I па закључно са XVIII.

Напомене за четну школу.

а). Командири чета руководе наставу у четној школи, па с' тога ће се они и оцењивати по успеху који у истој постигну. Према овоме не само распоред времена и рада, но и начин или метода којом намеравају остварити распоред наставе, прописан за четну школу, остаља се њиховом избору и умешности.

Главно је при томе да они покажу задовољавајуће резултате, с' тим да време вежбања траје 7 часова дневно, од чега се изузимају вежбања у ратној служби и маршеви, који могу трајати и дуже.

Више старешине, команданти батаљона и пукова, могу утицати на рад четних командира само тада, када ови раде противно постојећим правилима, прописима или упутима, или када поменути команданти налазе, да како по распореду времена, тако и по методи рада, неможе бити никакве сумње да четни командир неће бити никако у стању извести наставу по прописаном распореду. У осталом, у погледу иницијативе и самосталности вреде само основи који су изложени за регрутску школу.

б). Преглед успеха у четној школи извршиће батаљонски командант последњих дана месеца Јула.

в). Напомиње се у интересу што веће штедње времена и радне снаге, да би добро било да команданти батаљона, за време школског гађања у четној школи (гађање појединце) удесе рад тако, да се, како пиштански материјал, тако исто и муниција и остали потребан прибор за гађање свих чета, ако је могуће, хране на стрелишту под надзором оружног официра или иначе ког другог, те да се све то не вуче сваки дан тамо и амо (тач. 3 стр. 77 „наставе за гађање код пешадије“).

г). За време трајања ове школе извршиће чете два до три ноћна упражњења, а тако исто и један ноћни марш, са извесном бојном односно маршевом претставком. За извршење ових вежбања ваља тражити непознато земљиште и што тамније ноћи. Добивене резултате нарочито

нагласити у извештају о четној школи, с' тим да се изложи и у опште што подробније све оно, што је отежавало руковођење ноћне борбе или марша.

д). Четни командири даваће прилике водним официрима да командују четом у смакнутом строју, па и у борби, али тек пошто је чета у истим радњама извежбана.

III-ће. Батаљонска школа.

Она траје цео месец Август.

У овој школи треба да се сврши следеће:

1-во. Правила екзерцирна.

Батаљонска обука у смакнутом и стрељачком строју (пети одељак првог и другог дела пешадијских екзерцирних правила).

2. Ратна служба.

а). Марш батаљона са осигурањем: у наступном, одступном и бочном правцу.

б). Марш батаљона са осигурањем и борба батаљона у нападу.

в). Поседање, ојачавање и осигуравање појединих земљишних предмета и положаја батаљоном; напад и одбрана њихова.

г). Заседа, препади и заклањање транспорта.

д). Становање батаљона у логору, у кантонману. Прелаз из становања у маршевни поредак или у борни, или обратно.

е). Двострани маневри појединим четама под руководством батаљонског команданта. Извештај о овим маневрима са крокијом и појединостима приложиће се батаљонском извешћу о овој школи.

ж). Сваки батаљон извршиће по један усиљени марш са дневним повратком у гарнизон (цела путна дужина 40 километара).

3-ће. Гимнастика.

Повторити све што је до сада предавано у ранијим школама, а осим тога обучавати војнике по могућству пливању (VI. одељак привременог прописа за гимнастику).

4-то. Настава за пушку Мод. 80. год.

Гађање појединце, десетинско и водно, у колико није у четној школи извршено.

5-то. Пијонирски радови код пешадије.

Ови ће се извршити по „упуту за пијонирске радове код пешадије“ ФЂБр. 4124, од пр. год. и то: „радови на бојишту све до XXXIV. и радови у логору.“

6-то. Из гарнизонске и правила службе, војносудског закона и уредбе о војној дисциплини.

Повторити све што је до сада у ранијим школама предавано, но у ширем обиму.

Напомене за батаљонску школу.

а). Кад у ово доба и артиљерија и коњица довршују своје наставне године, то треба користити се заједничким вежбањем у саставу са њима. За ову циљ споразумевају се дотични команданти, јер ће то донети користи свима, када се буду заједнички вежбали.

б). Сваки батаљон извршиће по једну до две ноћне борбе, које могу бити скопчане са дневним или ноћним маршевима, бирајући при томе, ако је икако могуће, непознато земљиште.

в). Преглед батаљонске школе извршиће пуковски командант при крају месеца Августа.

г). У погледу самосталности и иницијативе у извођењу наставе, по себи се разуме, да све у још већој мери вреди за команданта батаљона од онога што је о томе напоменуто у четној и регрутској школи. А да би се и њихови четни командири вежбали у предстојећој им улози, то ће им батаљонски команданти давати прилике да командују батаљоном у смакнутом строју, па и у борби, нарочито при двостраним маневрима, али тек пошто је батаљон претходно у тим радњама извежбан.

д). Време трајања вежбања као и у четној школи.

IV-то. Пуковска школа.

Ова траје од 1-ог до 20-ог Септембра.

У овој школи има се извести настава у следећем:

1-во. Правила екзерцирна.

Пуковска обука у смакнутом строју и у борби (механизам).

2-го Ратна служба.

а). Марш пука са осигурањем и борба у нападу са маркираним противником.

б). Поседање, ојачавање и осигуравање положаја и борба пука у одбрани са маркираним противником.

в). Уређење логора једног пука.

г). Пук ће упражњавати и двостране маневре са батаљонима, под руководством пуковара.

д). Време трајања вежбања као и у четној школи.

Извештај о овим маневрима са крокијом и осталим појединостима приложиће се у пуковском извешћу о пуковској школи.

3). Настава за пушку Мод. 80 год.

Допунити и учврстити у колико у батаљонској школи није извршено.

Извршити бојно гађање, а по могућству и поучно и наградно, према настави за гађање код пешадије.

4). Настава за пијонирске радове пешадије.

Допунити и учврстити у колико у батаљонској школи није постигнуто, а све по „упуту за пијонирске радове код пешадије."

Напомене за пуковску школу.

а). Да би вежбања имала што више користи, команданти пукова постараће се да и остали родови војске и струке врше заједнички вежбања са пешадијом. У тој цељи команданти пукова (а у ком гарнизону они нису, тамо дотични батаљонски команданти) ступаће у споразум са дотичним командантима, а ако затреба тражиће потпоре од виших команданата, а ови ће наређивати све што за сходно нађу, те да се од заједничких упражњења извуку све могуће користи.

б). Ако икако буде могуће извршиће пук једну до две ноћне борбе, скопчане с дневним или ноћним маршевима, а што све опет може бити посљедица онога, што је предходећег дана рађено.

в). Преглед пуковске школе извршиће командант дивизије последњих дана времена трајања ове школе.

г). Пуковски команданти даће прилике и батаљонским командантима да командују пуком или већим одредом од батаљона, те да се припремају за виши положај, који им у активи припада.

д). Где је потребно да се пук концентрише за извођење пуковске обуке, команданти дивизија учиниће на време потребан предлог.

ѓ). Где буду само 2 батаљона вршиће се само са њима пуковска обука; а где су појединн батаљони, тамо ће они за време пуковске школе радити што је за батаљонску школу прописано, допуњујући оно, у чему је изостао, или најслабији успех показао.

V. Школа једномесечњака.

Ова траје један месец дана, од 1.—31. Маја.

У погледу распореда наставе за ову школу треба: да се пређе све оно што је прописано у регрутској школи за двогодишњаке, разуме се по себи, у много краћем и скученијем обиму.

Преглед ове школе извршиће батаљонски командант, а наставу у истој повериће једном од најбољих официра, коме се, ако је број једномесечњака велики, може придати у помоћ још који официр и потребан број подофицира. Према овоме једномесечњаци вежбаће се по четама само тада, ако је број истих велики, па је немогуће да се са свима њима изведе настава под командом једног официра.

VI. Школа ђака.

Ђаци ће доћи на службу у сталан кадар 1. Јула.

Сви ђаци једног гарнизона поделиће се у две групе: *регруте* и *оне* који су већ служили једних ферија у сталном кадру.

Регрути свршиће за $1^1/_2$ месец дана *регрутску школу*, а затим ће ући у састав чета, и вршити сва вежбања са старим војницима. Они ће имати нарочите одабране наставнике, и преглед регрута — ђака извршиће пуковски или батаљонски командант, према гарнизону, у коме се који буде налазно као најстарији трупни командант.

Ђаци, који су служили већ једних ферија, слушаће предавања која су прописана за официрски пешадијски курс, и то само из оних предмета, који су им потребни.

Ова предавања вршиће се само у месту дивизијског штаба, и према томе, ђаци о другим феријама вршиће ову само у дивизијском месту.

Ђаци регрути биће подељени по четама и становати измешани са осталим војницима; а за само вежбаће се уједно.

Ђаци у другој половини службе становаће засебно.

VII. Опште напомене.

1). У сваком гарнизону биће једно време за устајање, редовно ручавање, вечеравање и спавање; а распоред и употреба радног времена остаје на расположењу дотичних командира и команданата, према дотичној наставној периоди.

Само ноћне борбе, маршовања и вежбање ратне службе може од тога бити изузето.

2). Све претпостављене старешине у месту треба да присуствују прегледима, које дотични команданти врше при крају разних наставних периода; а нарочито ово да се чини приликом прегледа регрута, те да се њиховој обуци и на овај начин поклони пажња и већи значај, као што она и заслужује. Али

присутни претпостављени не утичу ни у колико на сам преглед, него мотре поступак и показани успех дотичних, па после чине надлежнима потребне примедбе.

Овим прегледима треба да присуствују и сви пешадијски официри, ма које команде били, само ако нису тога дана неодложном редовном службом спречени.

3) Ако се приликом прегледа регрута покаже да има неки број тупавијих војника, њи треба и даље засебно вежбати, док се за заједничку радњу неуспособе.

4). Регрути за време регрутске школе станују у засебним собама са својим наставницима, и тек по свршетку прегледа измешају се по собама са старим војницима, када почну и гарнизонску службу да врше.

5). Пре изласка на свако вежбање треба подофицири, а затим и официри да осмотре своје људе, и да се увере о њиховој прописној спреми.

6). Пошто су изучени правилски стројеви, настојавати да се брзо из једног у други прелази, без свију командовања; све да се врши уредно и у тишини. Брзо искупљање чете, и тишина у раду знак су добре дисциплине и извежбаности.

У расутом строју мање употребљавати трубне знаке, а више пиштаљком и сабљом управљати, те да се трупа навикне да пази на свога претпостављеног.

7. Трупа је извежбана и дисциплинована: ако је гипка у престројима, ако се брзо искупља, ако брзо врши престројења, ако се сама равна после сваке радње, ако увек обраћа пажњу на свога претпостављеног и ако све радње врши у тишини, тако да је старешина увек има у руци.

8. Инспектор пешадије извршиће преглед разних делова пешадије у разно време, без пријављења на школе и периоде наставе, а према одобрењима министра војног у своје време.

VIII. Прегледи и оцењивања.

1). У регрутској школи сви предмети, како теорија тако и практичан, имају подједнаке вредности, па зато се ваља старати да се сви потпуно и подједнако добро изведу.

2). У четној школи настаје права ратна обука војника и подофицира, па с тога на практично вежбање треба већу пажњу обратити. Овде спада: ратна служба, четни екзерцир с борбом, гађање у нишан и нијонирски радови.

3). У батаљонској и пуковској школи ратна служба и борба главне су радње, уз њих иду: екзерцир, гађање и нијонирски послови. Теорија добија споредни значај.

4). Прегледе при крају појединих наставних школа треба дотични команданти да извршују бриљљиво и са свом збиљом, и то не само укупно, него и појединце кад год је могуће, нарочито из главних предмета.

5). Успех у појединим знањима оцењиваће се овако: *одличан, врло добар, добар, слаб и рђав.*

6). Оцене ће се давати по следећим групама:

а). Трупни екзерцир и гарнизонска служба, практично.

б). Ратна служба с борбом на земљишту (за рекрутску школу механизам борбе).

в). Телесно вежбање, борба с пушком и гимнастика.

г). Теорна настава цела.

За гађање означиће се поименце докле је свршено и с каквим успехом; а за нијонирске радове шта је и колико урађено.

7). Број прописних ћор-фишека за целу наставну годину (наставе за гађање код пешадије стр. 140), има се овако употребити у разним школама:

У рекрутској	30	метака
„ четној	50	„
„ батаљонској	30	„
„ пуковској	20	„
За веће маневре	20	„
Свега	150	„

У колико се у једној школи уштеди метака, у толико се у другој може више да утроши. За прегледе оставити по неколико метака. Кад нестане ћоравца пальбу вршити само примерно, те не кварити пушке.

IX. Дневници и извешћа.

1). У свакој чети, батаљону и пуку, водиће се дневник занимања по ниже изложеној форми, и то: у четама за све школе, у батаљону почев с батаљонском школом, а у пуку само за врема пуковске школе и маневара.

ДНЕВНИК ЗАНИМАЊА

1. чете I. батаљона „Кнеза Милоша" за рекрутску школу двогод. и петомесечњака 1889. год.

ДАНИ	БИЛО НА НАСТАВИ: ОФИЦИРА	ПОДОФИЦ.	РЕДОВА (РЕГРУТА): ДВОГОД.	ПЕТОМЕС.	ЈЕДНОМЕС.	ТАЊА	ОБЈАШЊЕЊЕ.
Март							Занимање код војника било је: *пре подне* од 7—10 јединачна обука са оружјем; од $10^1/_2$—$11^1/_2$ настава за пушку мод. 80. г.
							По подне: од 2—3 војно судски закон.
							„ $3^1/_2$—$4^1/_2$ врстачна обука.
							„ $4^3/_4$—$5^3/_4$ гимнастика.
							2 подофицира и 34 стара војника у маршу цео дан са батаљонским командантом.
15	1	10	51	62	—	—	Командир, капетан **И. Н.**
							Пре подне: од 7—8 телесно вежбање и вежбање с оружјем.
							„ $8^3/_4$—$10^1/_4$ екзерцир водни.
							„ $10^1/_2$—$11^1/_2$ механизам стрељачке борбе.
							По подне: од $1^1/_2$—$3^1/_2$ собно гађање.
							„ 4—6 гарнизонска служба.
							2 подофицира, 30 старих војника са командирсм чете у дводневном маршу (ка Семичевици).
16	1	10	50	61	—	—	Заст. командира, настав. потпоруч. **Н. Н.**
Април							Занимање *пре подне:* од 7—10 екзерцир јединачни и врстачни с оружјем.
							од $10^1/_2$—$11^1/_2$ уредба дисциплинска.
							По подне: „ 2—3 настава за гађање.
							„ $3^1/_2$—$4^1/_2$ вежбање с оружјем.
							„ $4^3/_4$—$5^3/_4$ гимнастика.
							Стари војници пре подне на одмору. По подне на стражи.
17	1	11	50	61	—	—	Командир, капетан. **Н. Н.**

Закључак. У овој школи рађено свега 41 дан = 246 часова.

Употребљено: на теоријску наставу Н. сах., на практичну Н сах.

Извршена су два марша у правну Х., и две ноћне борбе.

Наредник чете Н. Н. из војске отпуштен; поднаредник Н. Н. и каплари Н. Н. и Н. Н. (наставници регрута) лишени чина (наредба Н. 35).

Да би се успех наставе боље објаснио, ваља изложити и следеће:

1). Долазак регрута (је ли био на време и укупно, или се кроз цео месец провлачио).

2). Какав је смештај војника.

3). Каква је материјална спрема (шта оскудева од прописне спреме).

4). Каква је дисциплина и у опште војни дух у команди (бегунци, кажњени).

5). Какав је старешински кадар.

6). Је ли каква споредна служба официра и трупе отежавала редовну наставу (гоњење хајдука, гарнизонски радови и т. д., и колико дана).

7). Који су се од официра одликовали енергијом и уметношћу у обуци трупе; а који су показали недовољну заузимљивост.

8). Је ли у свему распоред наставе извршен, и ако није, то у чему и зашто.

9). Шта би требало урадити, те да се извежбаност дотичне јединице увећа и усаврши.

Командант X чете X батаљона,
капетан **Н. Н.**

2). При крају сваке школе скупиће се број наставних дана, официра, подофицира и редова, који су сваког дана на настави били или у вежбању учествовали, збир којих кад се подели са бројем наставних дана, добиће се средња цифра, колико је сваког дана било на вежбању за време дотичне наставне школе.

Испод тих бројева изложиће се остали податци, како је означено на горњем обрасцу.

3). Сваки извод даје наставник регрута, четни командир, батаљонски или пуковски командант за своју јединицу ономе старешини који преглед врши.

4.) Командант батаљона за регруте и чете саставља општи преглед за батаљон, у коме ће се ставити бројеви за сваку чету, један испод других, и поред изложених дата од појединих четних командира, ставља и сам прегледач ако има какве примедбе односно наставе и вежбања; а испод тога излаже оцене показаног успеха по групама за сваку чету, како је тач 6. под VIII. изложено.

Пуковар саставља такав преглед за сва четири батаљона заједно, али да се бројеви за сваки батаљон један испод другога изложе.

Све ово види се из следећег обрасца:

ПРЕГЛЕД

Регрута I. батаљона „Књаза Милоша“.

ЧЕТА	НАСТАВНИХ ДАНА	БИЛО НА НАСТАВИ				БРОЈ ЧАСОВА		Примедба.
		ОФИЦИРА	ПОДОФИЦ.	РЕДОВА РЕГРУТА		ПРАКТИЧНОГ ВЕЖБАЊА	ТЕОР. НАСТАВЕ	
				ДВОГОД.	ПЕТОМЕС.			
I	58	2	12	62	70	228	120	
II	56	2	12	60	67	240	122	
III	59	2	11	56	75	202	152	
IV	55	2	10	63	62	200	130	

Промене личне у четама за време регрутске школе.

Стање команде и узроци, који су утицали на наставу за све чете.

Оцене успеха:

	Чета I.	II.	III.	IV.
1). Трупни екзерцир и гарнизонска служба	вр. д.	в. д.	доб.	одл.
2). Расути строј (механизам борбе)	доб.	вд.	вд.	доб.
3). Телесно вежбање, борба с пушком, гимнастика.	доб.	доб.	в. д.	в. д.
4). Теорна настава	в. д.	в. д.	в. д.	в. д.

На прегледу било је:

	офиц.	подофиц.	ред. двогод.	ред. петом.
I. чета	2	11	60	65.
II. „	2	10	55	62.
III. „	2	10	52	70.
IV. „	1	10	60	69.

Командант I. батаљона.
Мајор **Н. Н.**

5). Извешће о сваком прегледу има се послати најдаље за 15 дана од кад је преглед извршен, како би се показане мане и недостатци одма исправити могли.

Сви виши команданти, преко којих се шиљу дотична извешћа о извршеним прегледима, спроводиће ова и сами ће дати мишење о изложеним примедбама, о настави и стању дотичних јединица, као и јесу ли и шта чинили да се показане тегобе уклоне и обука унапреди.

X. Вежбање резервиста и обвезника првог позива.

1). Резервисти и обвезници првог позива, који су служили у сталном кадру, вежбају се код дотичних батаљона сталног кадра, и то у времену од 20. Септембра па до 20. Октобра, колико се буде наредило.

2). У сваком батаљону сталног кадра, поделиће се резервисти по одговарајућим четама у колико је то могуће, а према постојећим списковима.

Обвезници, који нису никако служили у сталном кадру, и нису у стању да изводе целокупну обуку са ослуженицима сталнога кадра, вежбаће се засебно и задржати дуже при једначној и врстачној обуци.

Вежбање резервиста вршиће њихове одговарајуће старешине — резервне и сталнога кадра — како по подели припадали буду. Вежбање ће се вршити под управом официра, а под контролом четних командира и батаљонских команданата.

3). Распоред вежбања за 15-то дневну обуку био би следећи:

а). *Једначна и врстачна обука траје два дана.*

Све радње правилом прописане за ову обуку, прећи, сем гимнастике, телесног вежбања и веж. с оружјем, које не треба никако ни радити.

На теорна предавања после подне употребити 1—2 часа, на правила службе и опис пушке, и то: из правила службе: о заклетви, позиву војника и застави. Из описа пушке: упознавање са главним деловима пушке и дејство затварача (отварање, затварање, кочење и окидање). Све практичнопоказати.

б). *Водна обука* са борбом и ратном службом пет дана, и то:

два дана смакнути строј са механизмом борбе;

два дана маршевна служба са опрезом и предстражна служба, као и код старешина.

При овоме обратити пажњу да се војници добро упознају са службом патролском у опште, с дужностима шиљбока на предстражама (поступак шиљбока у разним случајевима) и рапортовање.

Један дан борба са предстражном службом.

После подне употребити по 1—2 часа на предавања теорна, и то:

Из наставе за гађање: о нишањењу и окидању, о утицајима на тачност погађања и о нишањењу и окидању у разним случајевима. Упознати их са руковањем и чувањем пушке. Извршити са свима собно гађање са по неколико метака.

Из дисциплинске уредбе: појам о дисциплини, молбе и жалбе у кадру и кад су код својих кућа.

Из војно-судског закона, разлагање им се о казнама за издајство, бегство, непокорност и непослушност према старешинама, за пљачкање и повреде дужности на стражама.

в). *Четна обука четири дана и то:*

Два дана смакнути строј са механизмом борбе,

Два дана борба и ратна служба са логоровањем и маршовањем.

После подне употребити такође по 1—2 сахата на предавања из водне обуке, у колико се нису могла довршити, нарочито она из наставе за гађање. Поред тога из опште наставе објашњаваће се: сазивање резервиста и увршћавање у команду; кад резервиста подлежи под вој. дисциплину и вој. судство и код своје куће.

г). *Батаљонска обука*, траје два дана, и то: један дан екзерцир у смакнутом и расутом строју; а један дан ратна и логорска служба.

д). *Два дана гађање у нишан* по програму за петомесечњаке (прилог 4) и то са 1, 2 и 4 одстојања, рачунећи по 5 метака на војника са сваког одстојања.

У већим гарнизонима, где се гађање неможе да изврши у ова два дана, због једног стрелишта за све трупе тога гарнизона, може се гађање вршити и раније почев са водном школом свако после подне, што ће команданти пукова наредити.

4). При овим вежбањима обратити пажњу на следеће:

а). У једначној и врстачној обуци на правилност радњи, а нарочито на тачно вршење заповести.

б). У водној обуци: на заповести и престројења у смакнутом строју; а у расутом: на употребу ватре и нишана по означеном одстојању и команди десетара.

в). У четној обуци обратити пажњу на: престројења и заповести са разним циљима и предпоставкама с фронта и са стране, изненадно појављујуће се непријатељске пешадије, коњице и артиљерије.

Из стрељачке борбе прећи све борне поредке чете, и прелазе из једне борне фазе у другу; а нарочито последња.

Даљне ватре неупотребљавати много, а нарочито нагласити значај решавајуће зоне.

Јурише изводити с чврстином и у добром реду, обраћајући пажњу на довољну спрему ватром.

г). Развити код резервиста уметност и поузданост у вршењу дужности шиљбока и извиђача у свима приликама мирног и ратног времена.

5). Ако би вежбање дуже трајало, тада би се остали дани употребили на пуковско вежбање и здружене маневре, или како буде наређено.

6). За време ових вежбања водиће се дневник подобно као код сталног кадра, и по свршетку вежбања поднеће се о томе извешће, из кога ће се моћи да види следеће:

а). Колико је резервиста и обвезника било на вежбању, по чиновима и звањима (сталних и привремених).

б). Колико је часова употребљено за практичко вежбање, а колико на теорну наставу.

в). Колико је боловало, са укупним бројем дана.

г). Колико је кажњено: укором, притвором и затвором, а колико под суд стављено и зашто.

д). Колико је од вежбања изостало и колико изостанак оправдало. —

е). Какав је успех у опште и по партијама.

ж). Шта је сметало обући и шта би још требало учинити, те да се ова унапреди.

з). Означити старешине које би због њихове способности и заузимљивости ваљало утврдити у звањима, ако су услове испунили; као и оне које би због неспособности и немарности ваљало уклонити са одређених положаја.

За обе врсте старешина саставити спискове у којима ће се изложити: име и презиме, чин и звање, одакле је, занимање, служба у сталном кадру, какве је школе свршио и т. д.

XI. Вежбање обвезника другога и трећег позива.

1). Обвезници другог позива вежбаће се на својим четним или батаљонским зборштима, и за ову цељ унутиће се из сталног кадра потребан број официра и подофицира.

2). Вежбање обвезника другог позива биће у времену од 15. Августа до 5. Септембра, колико према закону наређено буде.

3). Распоред за десето-дневно вежбање био би следећи:

а). *Једнанчна и врстачна обука два дана.*

Све радње за ову обуку прописане прећи, сем гимнастике, вежбања са и без оружја, које не треба радити.

Обратити пажњу на пальбе у разним положајима и употребу гајке.

По подне употребити по 1—2 часа на: унутрашњу службу (позив војника, заклетва, значај заклетве); — из описа пушке: познавање главних делова, нишањење и окидање.

б). *Водна обука* пет дана, са ратном службом и борбом, и то:

Два дана употребити на смакнути строј и механизам борбе.

Три дана на маршевну службу са опрезом, предстражну службу и борбу.

И овде обратити пажњу на престројења и пальбе у смакнутом строју, а у расипном на дужности стрелца, старајући се да се кретање, ватра, оцена одстојања и према томе употреба гајке врши најтачније.

У ратној служби упознати их са дужностима патрола за време марша са опрезом и на предстражама, извиђању и рапортовању и с дужностима шиљбока у разним случајевима.

По подне употребити по 1—2 часа на наставу за гађање, дејство затварача код пушке М. 80. год.; поступак (нишањење у разним случајевима, окидање, гађање собном пушком (код оних који раде са пушкама Мод. 80. год.)

Из уредбе о дисциплини и војно-судског закона, оно што је и за резервисте I-ог позива.

в). *Четна школа.* Два дана смакнути строј са механизмом борбе.

У ова два дана показати још распоред на маршу у свима приликама и на предстражама.

Из теорних предавања поновити оно из наставе за гађање и собно гађање, ако га нису сви вршили.

Из опште наставе оно што је и за I. позив речено.

г). *Гађање у нишан* један дан.

Са обвезницима Шумадијске и Дунавске дивизије по програму за петомесечњаке наставе за гађање, — прилог 4 — прва два одстојања. На сваком по 5 метака.

Са обвезницима осталих дивизија вршиће се гађање са два одстојања, са сваког по пет метака, а по програму од 1880. год. ФАБр. 3952. (Зборник од те године стр. 163.,) и то са одстојања I. и IV-ог за II. класу предходног упражњења. Због великог броја ови обвезници могу почети гађање у нишан још од водне обуке и то по подне.

4). Ако би вежбање трајало 15 дана, то би се осталих 5 дана употребили, и то: 2 дана на батаљонску и 1 дан још на гађање.

5). Односно извођења вежбања, вођења дневника и подношања извешћа вреди све што је

прописано за вежбање резервиста и обвезника првог позива.

Обвезници трећег позива вежбаће се три празнична дана на општинским зборштима у основној обуци, а два дана узастопце на четном зборштту у четној обуци, у оба случаја под својим старешинама. Време вежбања одређиваће сами дивизијари.

XII-то. Месец Октобар.

1). Чим се сврше велики маневри, а кад ових не буде, чим се сврши пуковска школа, отпуштају се сви војници и подофицири (који то желе) који су у другој години службе *на привремени одпуст*, и њихови списковн достављају се дотичним пуковским окружним командантима, те да их у спискове резервиста могу уврстити у своје време.

Сем тога спремају се и одпусти за све оне војнике и шиљу им се преко дотичних полицијских власти, тако да их до 1. Марта кад им рок службе истиче, имају у рукама.

2). Команде употребљују ово време на састављање разних извештаја (о гађању, оцени одстојања, вежбању резервиста....) и пречишћавају административне послове.

3). Чине се припреме за трупне и подофицирске школе, које се 1-ог Новембра у пешадији имају отворити без икаквог одлагања, како у избору личности, тако и у спреми материјала, соба.....

XIII-то. Зимски течај.

У месецима: Новембру, Децембру, Јануару и Фебруару у пешадији врше се ови послови:

1). Усавршавање војника у гарнизонској и ратној служби, као вође патрола за извиђање разних месних предмета, и учвршћавање у служби шиљбока у свима приликама.

2). Гађање собно на стрелишту по програмима.

3). Редовске школе по четама за обучавање редова у читању, писању, рачуну и религији поред најнужнијих војних знања редову.

4). *Спрема регрутских наставника* по четама под управом четних командира, како би сви били потпуно спремљени за обуку регрута, и то како са знањем, тако и са методом и тактом односно извођења обуке.

Регрутски наставници имају бити спремни најдаље до 20. Фебруара, те да долазеће регруте одмах могу примити.

5). *Капларска школа* по батаљонима за спрему каплара.

Трајање школе биће до краја Јануара, а испитивање и производство у Фебруару, тако да 1. Март затече произведене капларе и регрутске наставнике. Но с овим се неограничава и раније производство спремних редова за капларе, према закону.

Програм и предмети за предавање биће по програму и правилу од 22. Децембра 1882. год. ФБр. 5547.

XIV. Официрски задатци.

Да би решавање зимских задатака официрима било од што веће користи, ваља поступати по следећем:

1). Задатке дају команданти пукова батаљонским и четним командирима, а батаљонски команданти водним официрима.

2). Задатци треба да су: по 2 практичне, а по 2 теорне природе, — дакле за сваког официра по 4, — и да се предаду дотичним официрима на израду 31. Октобра, како би имали довољно времена за њихову израду.

3). Задатци треба да су у границама следећим:

За водне официре у границама чете;
За четне командире у границама батаљона; а
За батаљонске команданте у границама пука.

Сем означеног броја пешадије могу се придавати и одговарајуће јединице од коњице и артиљерије (код првих официра вод, код других батерија или ескадрон, а код трећих дивизион или пук једног или оба рода војске).

4). Практички задатци треба да се дају и решавају на једном делу околног земљишта дотичног гарнизона, или на приложеној скици, кроки или одсеку наше карте.

Теорни задатци треба да су такве природе, да нагоне кандидата на размишљање и самосталну обраду, а не да се из правила и прописа просто могу преписати.

5). Крајем Новембра, Децембра, Јануара и Фебруара, дужни су официри да преко претпостављеном поднесу по један израђени задатак, који се редовним путем шиљу даље на преглед и оцену.

6). Команданти, који су давали задатке, надлежни су и за њихов преглед и оцену.

При прегледу означују се на празној половини примедбе, а на крају става се оцена као и при прегледу трупа (одличан, в. добар, итд.).

7). Сви задатци иду до дивизијског команданта, који такође чини своје примедбе, где за потребно налази, као и пуковар на задатцима водних официра, затим се враћају редовним путем и предају дотичним официрима на увиђај односно учињених примедаба, ради будућег управљања.

8). Сваки официр дужан је сам лично да напише задатак и решење, као и да изради скицу или кроки земљишта, или какву слику, ако каквом задатку и прилог припада.

Где ово није наредиће се накнадно лична израда, поред припадајућих посљедица.

9). Команданти дивизија послаће инспектору пешадије списак официра који су задатке решавали, са излагањем самих задатака и оцјенама, које су за њихово решење добили; а уједно ће изложити и своје мнење о овоме предмету.

10). Извешће о официрским задатцима има се послати најдаље до 20. Марта.

XV. Подофицирске школе.

У пешадији постоје: *поднаредничка и наредничка школа.*

Прва се устројава при дотичном пешадијском пуку, а друга при пешадијској инспекцији.

Обе почињу 1-ог Новембра, а завршују крајем месеца Фебруара.

Поднаредничком школом управља командант дотичног пешадијског пука, а наредничком шеф штаба пешадијске инспекције, или нарочито одређен официр.

Администрацију поднаредничке школе води један административни орган III. степена, кога командант дотичне дивизије буде одредио; а наредничке школе онај административни орган III. степена, кога министар буде одредио.

Поднаредничке школе држаће се само при оним пуковима, којима стална подофицирска школа не даје довољно поднаредника и наредника; а наредничка школа отвараће се тек по указаној потреби и наређењу министра војног.

Поднаредничка школа.

1). У поднаредничкој школи одкомандоваће свака чета по 1—2 каплара, а сваки батаљон по 1 поднаредника.

2). Да који буде одкомандован у ову школу треба да има ове услове:

а). Да је служио најмање 1 годину дана у строју;

б). Да је у првом реду од оних који траже унапређење у војсци;

в). Да је способан за образовање;

г). Да је доброг владања; и

д). Да није био пре тога у истој школи.

Који ће се каплари и поднаредници одкомандовати, решавају: у пешадији команданти пукова.

3). У пешадијској поднаредничкој школи предаваће се ови предмети:

а). Пешадијска екзерцирна правила (практично);

б) Пољска служба (практично);

в). Опис пушке и муниције;

г). Аритметика и познавање метарских мера;

д). Геометрија и то: обележавање тачака, пруга, углова и мањих површина, и мерење пруга и углова;

е). Гимнастика;

ж). Пионирска служба, и то: бележење и израда стрељачких рововa; удешавање готових заклона за борбу; удешавање прелаза на газовима, леду, простим и подупртим бринама, прављење огњишта за кување и мајерке и прављење нужника;

з). Нужни појмови из администрације;

и) Српска Историја;

ј). Географија Српских земаља;

к). Гађање у нишан;

л). Читање крокија и планова.

4). При свршетку курса слушаоци полажу испит пред комисијом, коју одређује управитељ школе. Комисију састављају председник и два члана. Од чланова је увек један предавач предмета, који се испитује.

Белешке се дају од 1 до 5, и значе:

5 Одличан;
4 Врло добар;
3 Добар;
2 Слаб; и
1 Хрђав.

Белешке 5, 4 и 3 значе да је кандидат положио испит за даље подофицирске чинове, и више га не полаже пред другом комисијом, по постојећем о томе правилу.

5). По свршеном курсу управитељ упућује слушаоце у њихове команде са објавом, а засебно шиље оцене њиховим командантима ради знања и управљања.

Извешће пак са списком слушаоца и оценама из свију предмета шиље се преко команданта дивизије инспектору пешадије, и уједно се исказује потребно мнење о овој школи. Извешћу приложиће се и списак предавача, као и б, који преглед из кога ће се видети колико је часова из кога предмета предавато.

Наредничка школа.

1). У наредничку школу одкомандоваће сваки батаљон по 1 поднаредника и 1 наредника.

Према приликама може се овај број наредника и повећати, што ће зависити од предлога

дотичних команданата и од броја спремних кандидата.

2). Да који буде примљен у ову школу треба:

а). Да је служио најмање 2 год. у строју;

б). Да је од оних који траже унапређење у војсци;

в). Да је, ако је могуће, по најстарији од својих другова;

г). Да је способан за даље образовање;

д). Да је доброг владања;

е). Да није пре тога био у истој школи.

3). Који ће се подофицири упутити у ову школу решавају команданти дивизија на предлог команданата пукова.

4). Предмети су следећи:

а) Основна тактика свију родова војске и струка у најважнијим цртама, а с' погледом на примену у практици до закључно чете.

б). Познавање оружја наше војске и суседних држава.

в). Пољска фортификација.

г). Организација, формација, попуњавање и администрација наше војске;

д). Топографија за практичну употребу.

е). Гађање у нишан.

ж). Гимнастика.

з). Савремена наука о оружју. И

и). Писмени састави.

5). За испитивање и оцене вреде прописи изложени за поднаредничку школу.

XVI-то. Курс за резервне официре.

1). За спрему резервних пешадијских официра постоји при сваком дивизијском штабу курс за резервне официре, који почиње 1. Новембра, а завршује се 15. Фебруара.

2). У ове курсове примају се само резервни подофицири, као и ђаци и чиновници, који су одслужили најмање петомесечни рок службе у сталноме кадру.

Сем тога кандидати треба да имају потребне услове за официре, како што се тиче владања, тако и одговарајуће занимање.

3). Програм предавања биће следећи:

а). *Из пешадијских екерцирних правила:* командовање самосталном четом у смакнутом и расутом строју и радња чете у батаљону.

б). *Из ратне службе:* маршовање у миру и рату, и то: путовање и спрема за ово, наступни, одступни и бочни маршеви.

Прелаз из маршевног реда у борни и обратно.

Прелаз из маршевног у предстражни поредак и обратно.

Предстраже близу и далеко од непријатеља, борба на предстражама.

Прелаз из маршовања у бивакование и обратно.

Кантоновање близу и далеко од непријатеља.

Осматрање непријатеља и месних предмета и подношење извешћа.

Борба око местних предмета.

Спровођење транспората, осуђеника и т. д.

Препади, заседе.

Маршовање ноћу са ноћним борбама.

в). Настава за пушку Мод. 80. год. и гађање.

Поред најнужнијег познавања састављних делова и руковања пушком, поставиту нажњу обратити, на видове ватре и њихову примену у бој, у вези са прописима пешач. правила. Гађање на ближим даљинама, и на покретне мете.

г) *Администрација батаљона* као административног органа III-ег степена, и то у најглавнијим и најважнијим цртама, и однос активног батаљона са административног гледишта у саставу активног пука.

д). *Појмови о утврђивању у опште*; подизање стрељачких заклона, мањих и већих размера; удешавање природних заклона за одбрану.

Напад и одбрана стрељачких ровова и пољских утврђења.

е). *Закон о устројству војске* у главним цртама, и формација једне активне дивизије.

ж). *Читање наше карте* и разумевање топографског кључа и њена употреба у најглавнијим цртама у војном смислу.

з). *Дисциплинска уредба.*

Правила службе I. и III. део.

4). По свршетку курса команданти дивизија послаће извешће инспектору пешадије у свему као што је за наредничку школу прописано.

II.

РЕД И ДИСЦИПЛИНА.

Да се ред, дисциплина и војни дух у војсци не само на достојној висини одржава, но да се још више развија и крепи, имају се предузети и одржавати и следеће мере:

1). Да се на изласцима авлија касарнских поставе шилбоци, те да се излазак и долазак војника у касарну строго контролише. Изласци у варош да буду само са билетом.

2). Да се смотре, прописане правилима службе (III. део стр. 67 — 75), редовно и строго врше, и то: од стране четних командира сваке недеље пре подне по собама и иначе; од стране

батаљонских команданата најмање један пут у два месеца дана; а од стране пуковара и дивизијара најмање један пут у години дана. Више старешине од четних командира да подносе својим претпостављеним извештаја о извршеним смотрама, као и о стању које су код трупа нашли, како о исправности постојећих ствари, тако и о недостајућој спреми као и о узроцима тога.

Све смотре имају бити изненадне.

3). Да се прописана дежурства (III. део правила службе стр. 24 — 38) у трупи што строжије и што тачније врше, и да претпостављени тачно контролишу потчињене у томе.

Свакога дана по један официр у чети треба да обиђе војничке станове, те да се увери о њиховом реду и исправности, а неисправности одмах у ред да доведе.

Дељење јела мора увек бити у присуству официра, нити касарна сме остајати без и једнога официра. Команданти касарни да озбиљну и строгу контролу воде над исправношћу касарне, а гарнизонари, трупни и местни команданти ово да контролишу (правила службе III. део стр. 2 и 3).

Никад трупе не треба да се построје док дотични нижи чинови и официри нису тачно прегледали своје војнике и неисправне у ред довели.

Због доцнијег доласка регрута ове године трајање поједине школе изузетно као што следује:

1). Регрутска школа 55 дана (од 26. Априла до 26. Јуна);

2). Четна школа 55 дана (од 20. Јуна до 15. Августа);

3). Батаљонска школа 25 дана (од 15. Августа до 10. Септембра);

4). Пуковска школа 10 дана (од 10. до 20. Септембра).

28. Фебруара 1890. год.
Београд.

Министар војни,
бенералштабни пуковник
Д. Ђурић с. р.

Измене у дислокацији трупа.

Решењем министра војног од 4. Марта тек. год. Ф/БЊ 1479., наређено је да се Дрински возарски ескадрон премести на стално становање из Брзана и Баточине у Горњи Милановац.

ИСПРАВКА.

У претпису Ф/АЊ 1217. од 20. Фебруара ове године (Службени војни лист број 6. и 7.) погрешно је стављено да се артиљеријски потпоручник Василије Војновић одређује за вршиоца дужности благајника тимочког артиљеријског пука, већ треба за водника 1. батерије истог пука.

Лични односи.

ВОЛОВАЛИ:

Артиљеријски потпуковник Мата Опркић 5 дана.
Пешадијски мајор Јован Вуковић 34 дана.
Пешадијски мајор Аксентије Јовановић 16 дана.
Коњички капетан II. кл. Исидор Рајчки 4 дана.
Пешадијски поручник Никола Димитријевић 10 дана.
Пешадијски поручник Драгутин Недељковић 25 дана.
Коњички поручник Драгутин Милетић 2 дана.
Коњички поручник Миливоје Пачић 31 дан.
Марвени лекар II. кл. Матија Кратохвил 27 дана.

Коњички потпоручник Андреја Ристовић 12 дана.
Коњички потпоручник Радивоје Алексић 9 дана.
Коњички потпоручник Милан Дујић 2 дана.
Коњички потпоручник Милан Жељезковић 31 дан.
Марвено-лекарски помоћник II. кл. Милан Ђорђевић 3 д.

ОДСУСТВА:

Артиљеријски мајор Димитрије Николић 10 дана.
Коњички мајор Љубомир Христић 15 дана.
Коњички мајор Милош Петровић 15 дана.
Инжинирски капетан I. кл. Јеротије Симић 6 дана.
Инжинирски поручник Љубомир Пешић 5 дана.
Пешадијски поручник Милутин Михајловић 20 дана.
Пешадијски поручник Драгутин Недељковић 10 дана.
Артиљеријски поручник Стеван Тасић 8 дана.
Коњички поручник Драгутин Милетић 3 дана.
Коњички потпоручник Момчило Јовсић 5 дана.
Коњички потпоручник Радивоје Алексић 5 дана.
Коњички потпоручник Велибор Драгашевић 3 дана.
Коњички потпоручник Михајло Магазиновић 31 дан.
Пешадијски потпоручник Мијодраг Васић 2 дана.
Пешадијски потпоручник Божидар Терзић 10 дана.
Магационар III. кл. Деспот Савић 3 дана.
Марвено-лекарски помоћник II. кл. Милан Ђорђевић 5 д.

ИСПИТ СУ ПОЛОЖИЛИ:

За чин капетана:

Пешадијски поручник Милош Пауновић.
Пешадијски поручник Василије Антонић.
Пешадијски поручник Милош Васић.
Коњички поручник Јован Вељковић.
Пешадијски поручник Коста Јокић.
Артиљеријски поручник Марко Станојловић.
Коњички поручник Љубомир Лешјанин.

За чин потпоручника:

Пешадијски наредник Светислав Игњатовић.
Пешадијски наредник Миладин Поломац.

ЖЕНИТВЕ ОДОБРЕНЕ СУ:

У НАЧЕЛУ:

Пешадијском потпоручнику Кости Луговићу.
Пешадијском потпоручнику Анђелку Стојковићу.
Пешадијском потпоручнику Петру Јевтићу.
Пешадијском потпоручнику Благоју Шуделићу.
Пешадијском потпоручнику у недејству Кости Илићу.

УМРЛИ:

Артиљеријски поручник Михајло Милановић, 19. пр. месеца у Јагодини.

Артиљеријски потпоручник Миливоје Стошић, 6. пр. месеца у Београду.

Неслужбени део.

1.) Употреба малог — Линемановог — ашовчића.

од инжинирског капетана

Светислава Исаковића.

(свршетак.)

Једна чета, чији су стрелци постављени попреди зида, пред којим се налази уређени воњак, који обично засађен слабијим дрвима, може за 2 до 3 сахата да очисти земљиште у напред на 100 корака, а и да тиме образује местну непроходну засеку. —

„На ово неколико примера и добивених резултата види се колика је и каква важна добит од пешадијског ашовчића, види се да се може много добити за кратко време и без великих напора; да се знатно може да ојача положај, који се спрема за чисту одбрану, а тако исто и у нападу, за које случајеве увек је довољно једно после подне и ноћ; сем тога види се, да се ашовчић може корисно да употреби у борбама изненадним и у нападима", јер се њим лако рукује и израђују заклони стрељачки за односно кратко време, међутим не претпоставља друге услове до средње извежбану трупу и добро спремне старешине. [1]).

Но сва ова примена неће се моћи извршити за време рата никада или врло тешко, ако се трупе не спремају за време мира, и ако не буду имале типове и одређене радове стрељачких заклона, израда којих треба да је праксом до највеће брзине извршавана.

Ово морају имати у виду сви они, који су позвати да организују овакве радове, да их сами раде, и да воде контролу над израдам, јер се тако у том случају могу очекивати вероватна извршења са ашовчићем и користења њиме у рату.

[1]). Изнад свај изнели смо, не да оправдамо безусловну потребу овога алата, но, да изнесемо начин прикупљања података и користење с овима већ добивеним у подесним приликама, а само примена његова у моменту потребе оправдава потребу и опстанак ашовчића. —

Таб. II.

Добивени податци на израдама разних заклона са обичним алатом.

ШТА ЈЕ ИЗРАЂЕНО	ЕГЗЈ ПОТРЕБНИХ РАДНИКА	ПОТРЕБАН АЛАТ	Време које је потребно кад пешадија ради	Приметба
Стрељачки заклон овог профила Бр. 1. 	3 човека на линији од 2·60 мет. дужине	2 ашова и 1 пијук, на одељење	12 — 15 минута	Да се неби губило у времену профилисање прси се кад се копање отпочне. По њима се не прекидају стрељачки заклони основног профила, руке стрељачке и брже заклоне.
Стрељачки заклон профила Бр. 2. 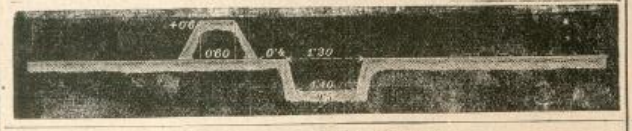	3 човека на линији од 2·60 мет. дужине	2 ашова и 1 пијук, на одељење	25 — 30 минута	
Заклон одбачав и противу артиљерије 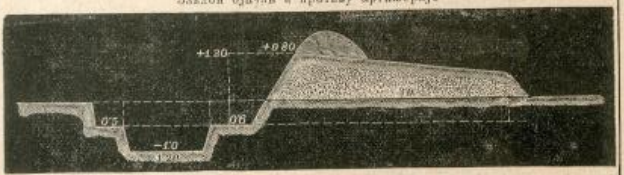	3 човека на линији од 2·60 мет. дужине	2 ашова и 1 пијук, на одељење	2 — 2½ сата	
Овакви ма каквог профила	Обично се подели цела дужина на одељке од по 2 мет. дужине; за брзи рад може се и од по 1·30 мет., али то је најмање што се даје	Сваком одељењу 1 пијук, број ашова променљив је	Време се мења према простијем или сложенијем профилу	

ШТА ЈЕ ИЗРАЂЕНО	БРОЈ ПОТРЕБНИХ РАДЕНИКА	ПОТРЕБНИ АЛАТ	Време које је потребно кад шеталија ради	Приметба
Стрељачке рупе 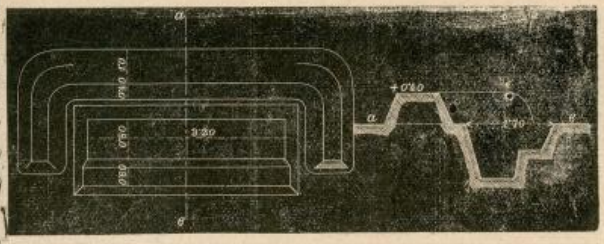	2 раденика који ископају рупу за 1·6 мет. дужине, и могу се обадва довољно заклонити	1 ашов и 1 пијук	40 — 45 минута	Да се неби губило у времену, профилисање врши се кад се копање отпочне. Но, никако се не профилишу стрељачки заклони основног профила, рупе стрељачке и брзи заклони.
Брзи заклон, простији. 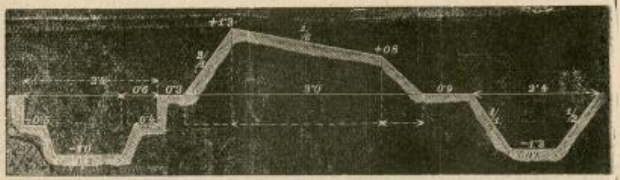	По 4 човека на текући метар (по 2 у сваком рову).	2 пијука и 2 ашова на текући метар	3 — 4 сата	
Брзи заклон 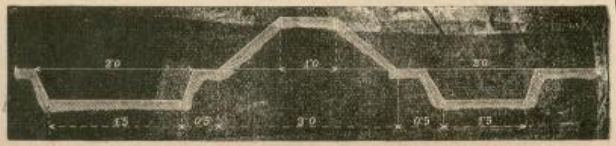	Но 6 људи на одељење од 2.60 мет. дужине (по 3 човека у сваком рову)	4 ашова и 2 пијука на одељење	1 — 1½ сат	

ШТА ЈЕ ИЗРАЂЕНО	БРОЈ ПОТРЕБНИХ РАДЕНИКА	ПОТРЕБАН АЛАТ	Време које је потребно кад нешадија ради	Приметба
Ампласман за 1 топ 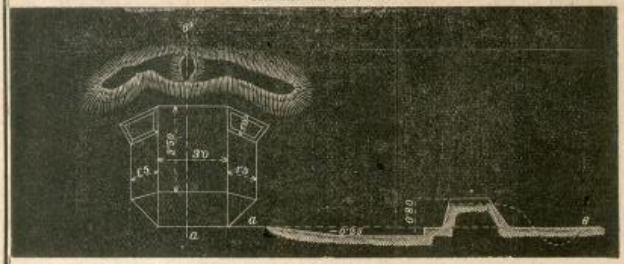	Треба 6 људи за сваки ампласман, од којих 4 раде леђиште и стране, а ко 1 за јамеџа [послугу]	6 ашова и 3 пијука	1½ сат	
Батерија за 3 топа, за 0·5 мет. уконпна и од 4·0 мет. дебљине грудобрана	20 људи за сваку батерију од 3 топа, од којих по 4 човека за леђиште топа, а остало за грудобран	Ако је могуће 20 ашова и 20 пијукова	7 — 8 сати	
Батерија на хоризонту од 4·0 мет. дебљине грудобрана	2 човека на текући метар	1 ашов и 1 пијук на текући метар	8 — 9 сати	
Претварање стрељачког заклона леђет за батерију	6 људи за 1 топ 5—6 мет. дужине од прил. по батр. линији)	4 ашова и 2 пијука на топ	1½ — 2 сата	Рад се састоји у томе: да се прошири ров до 2·20 мет. и направе заклони за послугу, као и рампе
Правити бонеге од кеса и земље на грудобрану	3 човека	1 пијук и 2 ашова	6—8 м. текући за сат потпуно	
Направити банкет од земље пред зидом за 0·4 — 1·0 мет. висине	3 човека, на дужини за 2·60 мет.	2 ашова и 1 пијук на одељење	40 минута до 2 сата, према висини	

Међутим, не одричемо, да теорна спрема у погледу ове наставе, ако је добро управљана, може имати велике важности, и да, као у свима другим гранама војничког васпитања, она мора претходити практици. Она ће бити и корисна и поучна само онда, ако се буде више њоју пазило и ако се зна паметно да примени у практичној настави, кад се имају да заузму и да спреме за одбрану положаји.

Добра теорна спрема, праћена непрестаном практиком у овим радовима, тек доводи до оне висине и брзине, које су потребне у рату. Главно је и овде као и свуда, да се озбиљно и са оном циљи ради, која се претпоставља за ове радове.

И ако за израду свију фортификацијских објеката постоје специјалне теорне спреме и наставе, ипак, при раду са пешадијским ашовчићем не треба губити из вида следећа општа начела:

1. Заклон треба да је такав, да може да заклони од ока и метка непријатељевог.

2. Ако је извршење потребно што је могуће брже, — битни услов брзе фортификације, — онда треба строго водити рачуна о елементима за извршење, као: о раденицима и алату с' којима се располаже; при овоме пак мора се сматрати:

а.) Да се за све велике профиле треба да копају два рова, — спољни и унутарњи, — да би се што пре могла добити земља и потребан заклон.

б.) Због невештих радника који осећају тешкоће нарочито за бацање земље на извесну висину, боље је правити ровове широке, но дубоке, у толико више у колико је земљана површина лакша за копање.

в.) Усвајајући спољни ров широк грдно се добија у брзини израде.

г.) Примењивати фортификацију на земљишту, али старати се, да се у колико је могуће више прикрије да непријатељ не примети или бар тачно не оцени.

Неулазећи даље у теорију коју износе правила о утврђивању, и примени пољске фортификације, напомињемо по нова да у овим свима случајевима, т. ј. у примени малог ашовчића, ништа не може да замени практику; као год и у свима занатима, тако и овде, људи морају знати да раде, а као свуда тако и овде, официри пошто се спреме теорно, могу ову теорију корисно примењивати тек честим упражњењима на земљишту.

Нетреба ни то заборавити, да ако се са раденицима добро управља, они могу много да учине, и да је то нарочита умешност, ако се раднци уму да употребе с корисћу по рад, а и по њихову обуку. Ови се обзири врло слабо примењују, усљед чега и бива да војници одслужују своје рокове у војсци и излазе из ње без икаквих успеха у радовима ове врсте, и онда шта се може и колико очекивати у рату кад је потреба и говор о фортификацијској спреми положаја пешачким ашовчићем.

Да би потпуније могли још да оценимо примену овог ашовчића, ми доносимо неколико података, који су добивени при изради разних пољских окопа обичним ашовом и њиуком и под једнаким условима. — Таблица II.

БЕЛЕШКЕ.

30.) Преустројства у бугарској војсци. „Државен Весник“ доноси указе, којима се:

1. *Војно министарство* преустројава и дели одсада на *три главна одела:*

а.) *„Генералштаб“* са одељењима: *стројним, инспекторским, мобилизационим,* и *историјским;*

б.) *„Рачунско — контролно одело“* с одељењима: *рачунским, ревизорним* и *пенсионим,* с часом при министарству; и

в.) *Административно* („Стопанско“) *одело* са одељењима: *економним,* и *инжинирским.*

Звање помоћника војног министарства укида се.

За начелника ова три одела постављени су потпуковници: Петров, начелник досадањег Генералштаба, за први; Киков, досадањи командант 1. бригаде, за трећи; и Љубомски, досадањи командант 4. бригаде, за други одео.

2. Устројавају се при окружним командама *24 кадровске чете*, — по једна при сваког окружног команди.

3. Досадања „досадна батерија“ добија назив „*градска*“ („крепосна“), и образује се још једна таква са стаништем у Шуми.

4. Установљава се од 1. Јануара ове године *комичка инспекција*.

31.) Буџет војни бугарски за 1890. годину одобрен је, по обнародованом закону у Државном Веснику, у 23,908.121 динар.

32.) Регрутовање за стајаћу војску у Бугарској. за 1890. годину наређено је да се изврши од 1. Марта тек. године, а регрутоваће се младићи рођени 1869. године, и они који су од пређашњих година изостали из разних узрока. Од целог броја регрутованих узеће се у ст. војску њих 16000 свега.

33.) Нов закон о војној обвези у Бугарској. од 15. Децембра 1889., а издан 1890. године, утврђује општу обвезу служења у војсци на 25 година, од навршене 20. до навршене 45. године старости, а на ине:

1.) служба у активној војсци траје . . 10 год.
2.) „ „ резервној „ „ . . 7 год.
3.) „ „ народ. ополченју „ . . 8 год.

Служба у активној („*дејствујућој*“) војсци дели се на службу у „*ајаћој* војсци („*постојана армија*“), или у кадр. војсци („*кадровитѣ војски*“), и на службу у резерви („*запасу*“) активне војске.

Служба у стајаћој војски под заставом је: за пешадију 2 године, а за све друге родове војске — 3 године. Служба у кадр. војсци је 2 месеца. — Служба пак у резерви активне војске је за одслужене у стајаћој војсци: за пешадију 8 година, а осталих родова војске 5 година; за оне пак што су дошли непосредно у кадр. војску — 10 година.

Они, који су одслужали прописно време у активној војсци преводе се у резервну војску, где остају 7 година.

А они који су прослужили прописни број година у активној и резервној војсци преводе се у народно ополчење, где остају до навршене 45. године своје.

Обвеза службе у војсци почиње с навршеном 20 годином до 1. Јануара оне године када је регрутовање. Од регрутованих двадесето-годишњака узима ће се у ст. војску годишње толико како да стајаћа војска има приближно око 1% целог становништва државног. Остали регрути способни долазе у кадр. војску. Они последњи позивају се поредом у 4 партије на 2 месечну службу.

У случају војне моту се позвати под заставу и млађи који су навршили 18. и 19. годину.

Услед овога новога закона, наређено је указом од 18. прош. месеца да се они, који су прошли кроз службу у војсци, на су сад у ополчењу да се преведу у новоустановљену *резервну војску*, а на име: од пешадије — призиви од 1878. год.; од артиљерије призиви од 1878. и 1879. године; од коњице, пионира, маринс, медицинских и ветеринарних фелдшера — призиви од 1878. 1879. и 1880. године, — и да се у резервној војсци воде 7 година, али да им се време у овој почиње рачунати од 1. Септембра 1888. год., као дана када су били зачињени у ополчење.

Овај нови закон доћеће у целости у идућим бројевима листа.

34.) Услови за производство капетана у чин мајорски, у бугарској војсци, прописани су, указом од 13. Децембра прош. године, у следећем:

1. Капетани, који прослуже 4 године у капетанском чину, морају испунити следеће услове па да добију право на производство у виши чин при упражњењим местима:

а.) Да буду предложени од претпостављених да заслужују унапређење.

б.) Да издрже нарочити испит пред нарочито одређеном за то комисијом.

2. Ред предавања и програм испита прописаће се нарочитом уредбом.

3. Комисија испитна састоји се из: начелника ћенералштаба, управника војне школе, 2 бригадира, 2 пуковска команданта, једног шефа бригадног штаба, и једног виших официра. По један од бригадира и пуковара и виши официр биће од оног рода војске од кога је кандидат који полаже испит.

4. Капетани, који су свршили курс више војне школе (или су издржали одговарајући испит) добијају право на производство без испита, ако су прослужили 4 године у капетанском чину и ако има празних места, само ако буду предложени од претпостављених својих.

5. На капетане, који су имали бити произведени до 1. Јануара 1890. године на празна места, примениће се предвиђене одредбе, на ако у току четири месеца од изласка овога указа испуне те услове, произвешће се са старешинством од дана када су требали бити произведени по досадањем пропису.

6. Капетани, које претпостављени непредложе једном за унапређење или неиздрже прописани испит, губе право да буду претстављени за кандидате још за две године. Они који не буду предложени три пута или не издрже испит три пута, губе за навек право да буду произведени за мајора. Међутим такви капетани за особено изванредно отликовање (у мирно или ратно доба) могу бити произведени у чин мајорски по нарочитоме књежевском благоволењу, но без права на даље унапређење.

7. Испитивање биће два пут у години, у Марту и Септембру.

8. Они, који испуне услове у тачци 1. производиће се на упражњујућа се места по предлогу војног министра. То бива два пут у години — 1. Јануара и 2. Августа.

Садржина. — **Службени део**: *Постављења и разместаји.* — *Прописи, наређења и објављења министарска.* — *Измене у дислокацији трупа.* — *Исправке.* — *Лични односи.* — **Неслужбени део**: *Чланци*: 1. Употреба милог — Линеманнов — аполчића. — *Белешке*: 30.) Преустројства у бугарској војсци. 31.) Буџет војни бугарски за 1890. годину. 32.) Регрутовање за стајаћу војску у Бугарској. 33.) Нов закон о војној обвези у Бугарској. 34.) Услови за производство капетана у чин мајорски, у бугарској војсци.

КРАЉЕВСКО-СРПСКА ДРЖАВНА ШТАМПАРИЈА.

ИЗЛАЗИ РЕДОВНО
СВАКЕ СЕДМИЦЕ
ПО ЈЕДАРЕД,
А ПО ПОТРЕБИ И ВИШЕ ПУТА,
НАЈМАЊЕ НА ТАБАКУ.

ЧЛАНЦИ УПУЋУЈУ СЕ
УРЕДНИШТВУ,
А ПРЕТПЛАТА БЛАГАЈИ ВОЈ.
МИНИСТАРСТВА.

ЛИСТ ДАЈЕ СЕ У ЗАМЕНУ.



ЦЕНА
је листу годишња:
ЗА ВОЈСКУ . . . 6 дин.
ЗА НЕВОЈНИКЕ . 12 „
ЗА ИНОСТРАНСТВО
С ПОШТАРИНОМ 20 „
ПОЈЕДИНИ БРОЈ . 30 пара

ОГЛАСИ
ОД РЕДА ПО 10 ПАРА ДИН. ЗА 1
ПУТ, А ПОСАК ПО 5 П. Д.
ВЕЋИ И ДУЖЕВРЕМЕНИ ОГЛАСИ
ПО УГОДИ.

СЛУЖБЕНИ ВОЈНИ ЛИСТ

ОРГАН И ИЗДАЊЕ ВОЈНОГ МИНИСТАРСТВА.

УРЕДНИК: ВЕЛИКРАЛИЧАНИН ПУКОВНИК **Младен Јанковић**, НАЧЕЛНИК ОШТТВ-ВОЈНОГ ОДЕЉЕЊА.

БРОЈ 10. и 11. **БЕОГРАД, 17. МАРТА 1890. ГОД.** **ГОДИНА X.**

У ИМЕ
ЊЕГОВОГ ВЕЛИЧАНСТВА
АЛЕКСАНДРА I.
по милости божијој и вољи народној
Краља Србије
МИ
КРАЉЕВСКИ НАМЕСНИЦИ.

Уважавајући оставке, које су Нам поднели:

Председник Нашег министарског савета, министар иностраних дела, ђенерал Сава Грујић;

Наш министар грађевина, Пера Велимировић;

Наш министар финансије, д-р Мих. В. Вујић;

Наш министар просвете и црквених послова, Светозар Милосављевић;

Наш министар правде, Глиша Гершић;

Наш министар народне привреде, Стеван Р. Поповић,

Наш министар унутрашњих дела, Коста С. Таушановић, и

Наш министар војни, пуковник, Димитрије Ђурић, — разрешавамо их од дојакошњих звања и стављамо их на расположење;

а постављамо:

ђенерала, Саву Грујића, министра-председника на расположењу, за председника министарског савета, министра иностраних дела, и заступника Нашег министра војног;

д-ра Михајла В. Вујића, министра на расположењу, за Нашег министра финансије и заступника Нашег министра просвете и црквених послова;

Косту С. Таушановића, министра на расположењу, за Нашег министра унутрашњих дела и заступника Нашег министра народне привреде;

Михаила Кр. Ђорђевића, народног посланика, за Нашег министра правде; и

Миливоја Јосимовића, професора Велике Школе, за Нашег министра грађевина.

Председник Нашег министарског савета, Наш министар иностраних дела, нека овај указ изврши.

16. Марта 1889. год.
Београд

Јован Ристић с. р.
К. С. Протић с. р.
Јован Вели-Марковић с. р.

Председник министарског савета,
министар иностраних дела,
заступник министра војног,
ђенерал,
С. Грујић с. р.

РЕШЕЊА.

У ИМЕ
ЊЕГОВОГ ВЕЛИЧАНСТВА
А Л Е К С А Н Д Р А I.
по милости божијој и вољи народној
Краља Србије
МИ
КРАЉЕВСКИ НАМЕСНИЦИ.

На предлог Нашег министра, војног и унутрашњих дела, наређујемо: да се у уредби о формацији, наоружању, оделу, спреми, дужности и настави жандармерије од 28. Јула 1884. год. Ф/БЊ 5109. са изменама и допунама од 6. Јануара и 8. Јуна 1888. год. учине ове измене:

Члан 1. да гласи:

„Жандармерију образује: један пешадијски жандармеријски батаљон од 4 чете, и један коњички жандармеријски вод".

Члан 3. да гласи:

„Састав жандармеријске команде биће овај:

1 командант — виши официр;
1 ађутант — поручник или потпоручник, уједно и благајник;
1 наредник - писар;

На службу 3 наредника пешадијска и 1 коњички, но ово само привремено".

Члан 4. да гласи:

„Састав једне жандармеријске чете одређује се овај:

1 командир — капетан или поручник.
1 водник — поручник.
1 водник потпоручник.
1 наредник.
2 поднаредника.
10 каплара.
2 значара, и
100 редова.

А састав коњичког вода:

1 командир — поручник или потпоручник.
2 поднаредника.
3 каплара.
1 знаџар, и
30 редова.

Наши министри: војни и унутрашњих дела, нека изврше овај указ.

Ф/БЊ 1586.
7. Марта 1890. год.
Београд.

Јов. Ристић с. р.
К. С. Протић с. р.
Ј. Вели-Марковић с. р.

Министар војни,
бекерал-штабни пуковник
Д. Ђурић с. р.

Министар унутрашњих дела,
К. С. Таушановић с. р.

ПРОИЗВОДСТВА, ПОСТАВЉЕЊА и РАЗМЕШТАЈИ.

У ИМЕ
ЊЕГОВОГ ВЕЛИЧАНСТВА
А Л Е К С А Н Д Р А I.
по милости божијој и вољи народној
Краља Србије
МИ
КРАЉЕВСКИ НАМЕСНИЦИ.

На предлог Нашега војног министра производимо:

„Артиљеријског поручника, Стевана Јовановића, у чин артиљеријског капетана II. кл., с рангом од 22. Фебруара текуће године".

Наш министар војни нека изврши овај указ.

Ф/Ађ 1682.
12. Марта 1890. год.
Београд.

Јов. Ристић с. р.
К. С. Протић с. р.
Ј. Вели-Марковић с. р.

Министар војни,
бекерал-штабни пуковник
Д. Ђурић с. р.

У ИМЕ
ЊЕГОВОГ ВЕЛИЧАНСТВА
А Л Е К С А Н Д Р А I.
по милости божијој и вољи народној
Краља Србије
МИ
КРАЉЕВСКИ НАМЕСНИЦИ.

На предлог Нашега војног министра преводимо:

„Пешадијског потпоручника, Михајла Петровића, у артиљерију са истим чином и рангом, који је у пешадији имао".

Наш министар војни нека изврши овај указ.

Ф/А№ 1681.
12. Марта 1890. год.
Београд.

Јов. Ристић с. р.
К. С. Протић с. р.
Ј. Вели-Марковић с. р.

Министар војни,
бемералштабни пуковник
Д. Ђурић с. р.

У ИМЕ
ЊЕГОВОГ ВЕЛИЧАНСТВА
А Л Е К С А Н Д Р А I.
по милости божијој и вољи народној
Краља Србије
МИ
КРАЉЕВСКИ НАМЕСНИЦИ.

На предлог Нашега војног министра решавамо:

„Да се војно-судском поручнику, Јовану Тодоровићу уважи оставка, коју је поднео на државну службу".

Наш министар војни нека изврши овај указ.

Ф/А№ 1585.
6. Марта 1890. год.
Београд.

Јов. Ристић с. р.
К. С. Протић с. р.
Ј. Вели-Марковић с. р.

Министар војни,
бемералштабни пуковник
Д. Ђурић с. р.

РЕШЕЊИМА МИНИСТРА ВОЈНОГ:

Од 10. тек. месеца Ф/А№ 1616., одређује се нижинирски поручник Светислав Милојковић, досадањи вршилац дужности благајника при управи Страгарских барутана, за водника при 2. чети I. нижинирског батаљона, по молби.

Од 12. тек. месеца Ф№ 1652. одређује се артиљеријски поручник Недељко Вучковић, досадањи вршилац дужности деловође артиљеријског комитета, за ађутанта управника војно-техничких завода.

На службу при управи војно-техничких завода, артиљеријски поручник Будимир Илић, досадањи ађутант исте управе; и

За вршиоца дужности деловође артиљеријског комитета артиљер. потпоручник Илија Радојчић, досадањи водник 3. чете градског артиљеријског батаљона.

Од 8. тек. месеца Ф/Ђ№ 1571., одређују се накнадно за чланове комисије за усмени испит за чин коњичког потпоручника, коњички поручници Јован Вељковић и Љубомир Лешјанин.

Од 3. тек. месеца Бр 1594., постављен је за практиканта при Дринском артиљеријском пуку Гаја Костандиновић.

Наредбом команданта Моравске дивизије преведен је, по потреби службе, артиљеријски потпоручник Гојимир Несторовић, досадањи водник Моравског возарског ескадрона, за водника 4. батерије Моравског артиљеријског пука.

Наредбом инспектора пешадије од 9. тек. месеца № 13., примљен је попова за титуларног пешадијског наредника, резервни пешадијски наредник Павле Бели-Марковић. А

Наредбом од 10. тек. месеца № 14., произведен је за титуларног болничарског наредника, поднаредник Милоје Ђорђевић.

ПРОПИСИ, НАРЕЂЕЊА И ОБЈАШНЕЊА.

Министарство војно.
Бр 2335.

49.

Свима командама и војним надлештвима.

Из досадањих молби, којима нижи чинови, већим делом каплари и поднаредници, траже практиканткy службу, уверио сам се да се многи само с' тога исписују из војске и неспремљени довољно за војнике, што је са стране њихових старешина коришћена у администрацији на можда и похваљена њихова полуписменост у недостатку боље, те им се учинило да ће бити боље да су практиканти у војним канцеларијама него ли у служби стројној. На тај начин наравно да се слаби и онако неучвршћени старешински кадар у војсци, а ни администрација се не користи много оним, који позданији пут за напредовање замењују привременим само с тога што воле да живе у „цивилу".

С тога сам у интересу војске и административне службе нашао за праведно да од сад и ту привремену практиканткy службу дајем у првом реду оним резервним чиновима, који положе испит за резервног официра, а тих ће због оснивања официрских курсова сваке године бити све више и више; затим резервним наредницима, а капларима и поднаредницима никако, јер је њима потребно да придобију што чвршћег знања, које им као старешинама треба, а не да губе време у администрацији.

На упражњена практикантска места при командама, команде ће од сад прво предлагати резервне официре, јер се претпоставља да су ти већ достигли известан степен спреме војничке и труда заложили, те ће бити кадри да при указаној потреби учине услугу и као официри, за тим у недостатку ових, наднике, а од каплара и поднаредника и не примати никако молбе, осем од поднаредника у крајњој оскудици првих, и где је испис из војске следовао можда са здравствених или фамилијарних прилика.

5. Марта 1890. год.
Београд

Министар војни,
бригадирни пуковник
Д. Ђурић с. р.

Министарство војно.
Бр 2125.

50.

Свима командама и војним надлештвима.

Због неких празнина у тач. *в)* правила о новчаној администрацији код жандармерије од 30. Новембра 1884. год. Бр 11046., (Службени

војни лист стр. 1539.) нашао сам за потребно да у споразуму с главном контролом ту тачку изменим овако:

„Кад су под судом или пслеђењем, док се дело не оконча, жандарми имају само храну као и остали затвореници, а што се њихових коња тиче — ако их имају — они ће добијати храну у натури само за три месеца, ако се ствар и раније не расправи и по овим правилима не оконча, рачунајући то од кад престану вршити службу, и онда се с' хране пшчишљују.

Ако се они ослободе, било као невини или из недостатке доказа, тада њихова плата и остало улази у месечни рапорт и ноту новчаних примања, и по томе изузима из дотичне благајне и њима издаје, пошто се одбију трошкови учињени на храну и остало.

На против ако буду осуђени, онда њихова плата и додатак остају у благајни пензузети, а трошак учињени на њихову и коњску храну за то време до пресуде, пада на терет жандармеријског буџета.

Но ако се ово дело, због кога је коњички жандарм дошао у затвор, не би окончало за три месеца, тада се овај преводи у пешаке, као што је то у другом ставу тач. 1. казано, и наређује му се да учини распоред са својим коњем, ако нема још што друго да накнађује, а имадне ли тражиће се од њега ради тога обезбеђење; па ако не би имао за то какву другу сигурност да понуди — онда је коњ залога. Али пошто издржање престаје најдаље после три месеца, то ће се још пре истека тог рока прибавити његово одобрење да се коњ у своје време може продати. Ако жандарм неби одобрио да се коњ његов за накнаду штете прода, тада ће дотична власт, на основу прибављених дата, тражити код надлежног суда забрану на коња, сходно §. 383. закона о поступку судском у грађанским парницама, и његову продају по §. 407. истог поступка извршити.

У случају продаје коња, било по одобрењу сопственика или суда, повући ће се у дотичној благајни до коначне расправе чувати."

Саопштавајући ову измену командама и војним надлештвима, препоручујем им да је приметеже у правилу о новчаној администрацији код жандармерије, и по њој се од сад управљају.

6. Марта 1890. год.
Београд.

Министар војни,
бригадни начелник
Д. Ђурић с. р.

Министарство војно.
Е/Гл№ 1028.

51.

НАРЕЂЕЊЕ.

До сада су команде, надлештва и заводи требовали деловодне и административне формуларе и књиге, врло неједнако, и врло несразмерно стварној потреби.

Требовало се у тврдом повезу који скупо кошта и оно, што таквог повеза непотребује и што се често преко године тек неколико пута употреби. Тако се исто требовало несразмерно много формулара за рекрутовање и формацију војске. Најзад приметило се, да требовања не прегледају и не оверавају надлежни органи, а то доноси штету државној каси и задаје излишан посао.

Да би се ово у напредак уклонило, и да би се постигла већа штедња пошто су кредити за то смањени, прикупљени су потребни податци преко одређених комисија о стварним потребама ове врсте материјала, и на основу свега овога наређујем следеће:

1. Да се од сада издају и трупама и заводима шаљу само они формулари и књиге и у оној количини, колико је показано у прегледу под „А" за сваку команду, надлештво и завод.

2. Формулари за регрутовање и формацију војске, да се и од сада издају према потреби; но требовања за њих да се засебно подносе.

3. Све остале формуларе и књиге у прегледу под А изложене, да се требују један пут у години по обрасцу под „Б". Команде, надлештва и заводи, који припадају дивизијској команди, подносиће своја требовања дивизијским командама, а остале оним органима, који им месечне рачуне прегледају и одобравају.

Прилог А тачки 1.

ПРЕ

из кога се види који се деловодни и административни формулари и књиге израђују и у какав повез

Тек. број команда и надлештава	Којој команди и надлештву	Деловодни формулари: Конзут-листа	Оцена	Личних односа	Рапорта о бројном стању	Књига о оцени одликама	Књига пуцања	Дневника пуцања	Деловодног протокола	Поверљивог протокола	Пара фасикула	Списка кола	Експедиционог протокола	Кабинет-ног протокола	Регистра
	Текући број формулара	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
	У табанима или књигама	У ТАБАНИМА											У повезаним књигама		
	Војно министарство														
	Опште војном одељењу	3	20	3	30	—	—	—	500	100	10	—	300	—	60
	Артиљер. технич. одељењу	3	20	3	30	—	—	—	300	5	6	—	50	—	60
	Инжинир. » »	3	10	3	30	—	—	—	200	5	4	—	15	—	50
	Економном одељењу	3	25	3	30	—	—	—	400	5	8	—	25	—	100
1	Благајничком одељењу	3	30	3	30	—	—	—	650	5	7	—	35	—	200
	Санитетском »	3	10	3	30	—	—	—	200	5	4	—	15	—	50
	Војно-судском »	3	10	3	30	—	—	—	100	5	2	—	10	—	50
	Инвалидском »	3	5	3	30	—	—	—	250	5	2	—	20	—	75
2	Инспекција	3	10	3	30	—	—	—	100	5	2	—	10	—	25
3	Главном Ђенералштабу	3	20	3	30	—	—	—	150	15	2	—	15	—	25
4	Управа војне академије	3	20	5	30	5	5	15	150	5	2	—	15	50	25
5	» ветеринарске школе	3	10	3	30	—	—	—	75	5	1	—	5	5	15
6	» Стратарских барутана	3	10	3	30	—	—	—	70	5	1	—	5	—	15
7	» инжинирског арсенала	3	20	5	30	—	—	—	180	10	3	—	20	10	20
8	» војне одеће	3	20	3	30	—	—	—	600	5	12	—	50	—	150
9	» главног убојног слагалишта	3	5	3	20	—	—	—	150	5	3	—	15	—	25
10	» » апотек. »	—	5	3	20	—	—	—	30	5	1	—	5	—	10
11	» » санитет. »	—	5	3	30	—	—	—	30	5	1	—	5	—	10
12	Штабу дивизијском	3	50	3	30	—	—	—	1000	15	20	—	100	—	250
13	» коњичке бригаде	3	5	3	30	—	—	—	100	10	2	—	10	—	25
14	» пешадијског пука	3	10	3	30	—	—	—	150	15	3	—	15	—	15
15	Коњичком пуку	20	70	5	60	30	30	60	500	10	10	25	40	20	50
16	Артиљеријском пуку	20	50	10	200	—	—	—	500	10	10	25	50	30	80
17	Бродском артиљеријском пуку	20	50	10	200	—	—	—	500	10	10	25	45	30	70
18	Градском батаљону	20	50	10	200	40	50	200	500	10	10	—	45	30	70
19	Пешадијском батаљону	20	100	5	150	40	50	200	250	10	6	—	50	25	60
20	I. инжинирском батаљону	20	100	5	180	40	50	200	250	10	7	—	50	25	70
21	II. » »	15	80	3	120	40	50	200	250	10	5	—	35	20	50
22	Понтонирском полубатаљону	10	50	3	75	20	25	100	125	5	3	—	25	15	40
23	Гардијском ескадрону	3	15	3	30	5	5	15	100	5	2	5	10	5	20
24	Возарском »	3	15	3	30	—	—	—	50	5	1	5	5	5	20
25	Коњичкој батерији	3	15	3	30	—	—	—	50	5	1	5	5	5	20
26	Учебној батерији	3	15	3	30	—	—	—	100	5	2	—	10	5	20
27	Подофицирској школи	3	10	3	30	5	5	25	100	5	2	—	10	5	20
28	Болничарској чети	3	5	3	30	—	—	—	50	5	1	—	5	5	10
29	Пиротехничкој чети	3	5	3	30	—	—	—	30	5	1	—	5	5	10
30	Окружној команди	10	180	3	30	—	—	—	350	15	5	—	35	5	50
31	Градској »	3	5	3	30	—	—	—	50	5	1	5	5	—	15
32	Жандармеријској команди	3	40	3	30	20	30	150	500	5	10	—	50	10	60
33	Столној гарнизонској управи	3	20	3	30	—	—	—	250	15	3	—	25	—	25
34	Привременој гарнизонској управи	3	5	3	30	—	—	—	50	5	1	—	5	—	20
35	Столној војној болници	3	20	3	30	—	—	—	150	5	3	—	15	—	20
36	Привременој војној болници	3	5	3	30	—	—	—	25	5	1	—	5	—	10
37	Амбулацији	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
38	Марвеној болници	—	5	3	30	—	—	—	25	—	1	—	5	—	10
39	Сталном профијант. слагалишту	3	20	3	30	—	—	—	200	5	2	—	20	5	25
40	Привремен. » »	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

ГЛЕД

повезују, као и колико од истих следује *годишње* командама и падлештвима, рачунајући у табацима.

Новчани формулари																			
У табацима												У повезаним књигама							
Корица за дуџеви пролазни	Свезак за дуџеви пролазни	Корица за сточни пролазник	Свезак за сточни пролазник	Месечни рапорти о дуџема	Месечни рапорти о стоци	Извода сес. рапорта о дуџема	Нота новчаних прилога	Платних списака	Комисије, продоволь. књиге	Рачуна о купов. хране и фуража	Дневника	Новчане књиге	Новчане продоволь. књиге	Дневника касе	Партијалних	Депозитних	Контролних	Кредитних	Списка кадиџа
15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	35	—	—	250	300	100	—	100	5
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1	8	—	—	40	—	—	40	15	200	—	5	20	—	—	—	—	—	—	—
1	2	—	—	40	—	—	40	15	75	—	10	**20**	25	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	40	72	—	—	5	10	10	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	40	**15**	—	—	5	—	—	20	20	10	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	40	**15**	—	—	10	15	—	—	—	—	10	—	10
—	—	—	—	—	—	—	40	**15**	—	—	**10**	**15**	—	40	—	125	25	—	5
—	—	—	—	—	—	—	40	15	—	—	5	15	—	—	—	—	10	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	40	15	—	—	5	20	—	—	—	—	10	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
3	75	3	45	150	150	40	40	15	75	—	15	50	15	—	—	—	—	—	—
6	36	6	36	250	250	40	40	15	100	—	30	50	15	—	—	—	—	—	—
5	30	5	30	225	225	40	40	15	100	—	25	50	15	—	—	—	—	—	—
5	30	—	—	225	—	40	40	15	100	—	25	50	15	—	—	—	—	—	—
4	80	—	—	175	—	40	40	15	100	—	20	50	15	—	—	—	—	—	—
5	50	—	—	225	—	40	40	15	100	—	25	50	20	—	—	—	—	—	—
3	30	—	—	130	—	40	40	15	75	—	15	40	15	—	—	—	—	—	—
2	40	—	—	90	—	40	40	15	75	—	10	25	15	—	—	—	—	—	—
1	22	1	15	40	40	—	40	15	75	—	10	20	10	—	—	—	—	—	—
1	25	1	8	40	40	—	40	15	75	—	10	15	10	—	—	—	—	—	—
1	22	1	15	40	40	—	40	15	75	—	**10**	**20**	10	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1	12	—	—	40	—	—	40	15	75	—	10	25	10	—	—	—	—	—	—
1	14	—	—	40	—	—	40	15	75	—	5	**20**	10	—	—	—	—	—	—
1	40	—	—	40	—	—	40	15	75	—	5	15	10	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	40	15	—	—	—	15	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	15	—	—	—	—	—	—	—
5	20	1	3	200	40	40	40	15	100	—	10	15	15	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	40	15	—	—	—	25	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	40	15	—	—	—	15	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	40	15	75	—	5	15	10	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1	12	—	—	40	—	—	40	15	75	500	5	30	10	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	150	—	—	—	—	—	—	—	—	—

Тек. број команда и надлештава	Којој команди и надлештву	Материјални: Сроводних листи	Инвентара ствари	Инвентара библиотеке	Инвентара инжинир. арсенала	Инвентара декона	Рачуна и инвентара школа	Књиге издатака лекова	Списак ствари	Списак оправке оружја	Књиге жирада	Књиге барутних магазина	Књиге материјала	Књиге убојне спреме	Књиге за храну	Књиге за огрев и осветљење	Књиге за млеченье
	Текући број формулара	35	36	37	38	39	40	41	42	43	44	45	46	47	48	49	50
	У табакама или књигама	У таблицама															
1	Војно министарство: Опште војном одељењу	—	20	100	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	Артиљер. технич. одељењу	—	20	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	Инжинир. „ „	—	20	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	Економном одељењу	—	20	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	Благајничком одељењу	—	20	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	Санитетском „	—	20	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	Војно-судском „	—	10	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	Инвалидском „	—	10	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
2	Инспекцији	—	10	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
3	Главном генералштабу	10	40	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
4	Управи војне академије	10	40	100	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
5	„ ветеринарске школе	—	15	—	—	—	—	—	—	—	—	—	5	—	—	—	—
6	„ Страгарских барутана	100	10	—	—	—	—	—	—	—	—	16	66	—	—	—	—
7	„ инжинирског арсенала	250	20	—	180	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
8	„ војне одеће	2500	60	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
9	„ главног убојног сталалишта	40	10	—	—	—	—	—	15	20	—	—	—	100	—	—	—
10	„ „ апотек. „	100	20	—	—	300	100	500	—	—	500	—	—	—	—	—	—
11	„ „ санитет. „	100	20	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
12	Штабу дивизијском	10	15	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
13	„ коњичке бригаде	—	10	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
14	„ пешадијског пука	—	10	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
15	Коњичком пуку	50	30	—	—	—	—	—	15	20	—	—	—	—	—	—	—
16	Артиљеријском пуку	50	40	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
17	Брдском артиљеријском пуку	40	40	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
18	Градском батаљону	40	40	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
19	Пешадијском батаљону	50	30	—	—	—	—	—	15	20	—	—	—	—	—	—	—
20	1. инжинирском батаљону	50	30	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
21	II. „ „	30	30	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
22	Понтонирском полубатаљону	25	20	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
23	Гардијском ескадрону	10	20	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
24	Возарском „	10	15	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
25	Коњичкој батерији	10	15	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
26	Учебној батерији	—	15	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
27	Подофицирској школи	10	15	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
28	Болничарској чети	10	10	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
29	Пиротехничкој чети	10	10	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
30	Окружној команди	10	20	—	—	—	—	—	15	20	—	5	—	—	—	—	—
31	Градској „	10	15	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
32	Жандармеријској команди	10	40	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
33	Сталној гарнизонској управи	10	15	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
34	Привременој гарнизонској управи	10	15	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
35	Сталној војној болници	10	20	—	—	—	25	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
36	Привременој војној болници	10	15	—	—	—	15	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
37	Амбулацији	—	10	—	—	—	15	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
38	Марвеној болници	—	15	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
39	Сталном профијант. сталалишту	50	30	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	75	20	10
40	Привр. „ „	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	20	10	—

Формулари

Књиге за хлеб	Књиге А.	Књиге Б.	Књиге В.	Партијалних санитет. складишта	Инвентара стварн	Инвентара библиотеке	Инвентара инжинер. оруђа	Инвентара лекова	Рачуна и инвентара лекова	Књиге издавања	Списка стварн	Списак оружја	Књиге плаће	Књиге бруттних мате-ријала	Књиге материјала	Књиге убојне спреме	Књиге за хрпу	Књиге за огрев и осветљење	Књиге за зајсење	Књиге за хлеб	Књиге А.	Књиге Б.	Књиге В.	Партијалних санитет. складишта
51	52	53	54	55	56	57	58	59	60	61	62	63	64	65	66	67	68	69	70	71	72	73	74	75
У ТАБЕЛАМА					У НОВЦИМА												У ВИЛАЈЕТИМА							
—	—	—	—	—	25	100	—	—	—	—	*)	*)	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	25	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	25	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	25	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	25	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	15	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	15	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	15	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	50	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	50	100	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	20	—	—	—	—	—	—	—	—	—	5	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	75	50	—	—	15	—	—	—	—	—	—	—	10	16	66	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	50	200	15	—	25	—	180	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	75	50	—	—
—	—	—	—	—	100	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	50	150	15	—
—	—	—	—	100	15	—	—	—	—	—	15	20	—	—	—	200	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	25	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	150
—	—	—	—	—	25	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	20	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	15	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	15	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	40	—	—	—	—	—	15	20	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	50	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	50	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	50	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	40	—	—	—	—	—	15	20	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	40	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	40	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	30	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	30	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	20	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	20	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	20	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	15	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	15	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	25	—	—	—	—	—	15	20	—	15	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	20	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	50	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	20	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	20	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	30	—	—	200	100	100	—	—	100	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	20	—	—	50	50	50	—	—	40	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	15	—	—	25	20	25	—	—	25	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	20	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
15	—	—	—	—	40	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	75	20	10	15	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	20	10	—	—	—	—	—	—

*) Требују их команде које имају пушкарнице.

Тек. број команда и надлештва	Којој команди и надлештву	Болнички: Дневних рапората	15 дневних рапората марвене болнице	15 дневних рапората пуковски	15 дневних рапората батер. и ескадронских	Месечних рапората	Главних књижница	Ординационих недуха	Књиге за болесне стварн	Главног протокола	Депозитне књиге	Надгледних недуха	Отпусних листи	Мутничког списка	Прегледа издавања јела
	Текући број формулара	76	77	78	79	80	81	82	83	84	85	86	87	88	89
	У табацима или књигама	У таблицама													
1	Војно министарство: Опште војном одељењу	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	Артилер. техничк. одељењу	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	Инжинир. »	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	Економном одељењу	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	Благајничком одељењу	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	Санитетском »	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	Војно-судском »	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	Ивалидском »	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
2	Инспекцији	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
3	Главном генералштабу	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
4	Управи војне академије	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
5	» ветеринарске школе	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
6	» Стратиркових баруштва	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
7	» инжинирског арсенала	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
8	» војне одеће	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
9	» главног војног сталалишта	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
10	» » апотек. »	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
11	» » санитет. »	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
12	Штабу дивизијском	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
13	» коњичке бригаде	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
14	» пешадијског пука	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
15	Коњичком пуку	—	—	120	360	—	—	1300	—	160	—	800	—	—	—
16	Артилеријском пуку	—	—	120	720	—	—	1300	—	160	—	800	—	—	—
17	Брдском артилеријском пуку	—	—	120	600	—	—	1300	—	160	—	800	—	—	—
18	Градском батаљону	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
19	Пешадијском батаљону	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
20	I. инжинирском батаљону	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
21	II. »	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
22	Понтонирском полубатаљону	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
23	Гардијском ескадрону	—	—	—	120	—	—	300	—	40	—	200	—	—	—
24	Возарском »	—	—	—	120	—	—	300	—	40	—	200	—	—	—
25	Коњичкој батерији	—	—	—	120	—	—	300	—	40	—	200	—	—	—
26	Учебној батерији	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
27	Подофицирској школи	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
28	Болничарској чети	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
29	Пиротехничкој чети	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
30	Окружној команди	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
31	Градској »	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
32	Жандармеријској команди	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
33	Сталној гарнизонској управи	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
34	Привременој гарнизонској управи	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
35	Сталној војној болници	1500	—	—	—	120	50	5000	300	250	250	3000	3000	100	60
36	Привременој војној болници	800	—	—	—	80	40	1000	100	100	100	600	600	50	48
37	Амбуланцији	800	—	—	—	40	30	600	25	100	50	300	300	40	48
38	Марвеној болници	—	120	—	—	—	—	1000	—	120	—	600	—	—	—
39	Сталном профијант. сталалишту	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
40	Привреме. » »	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

Ф о р м у л а р и

Амбулан. орднн. протокола	Екстракта декова	Објава за болну стоку	Објава за здраву стоку	Објава за транспорте стоке	Рачуна декова и прадбора	Списка понијања декова	Разводне књиге	Списка коњања стоке	Болеснички дуџеве књиге	Болеснице сточне књиге	Примедба
90	91	92	93	94	95	96	97	98	99	100	
У таблицама									у комад. књигама		
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

V. Батаљон Краља Милана
№

Образац Б.

ТРЕБОВАЊЕ

Формулара и књига за 1891. годину.

Текући број	Колико табака	Чега	И то: У табаници	И то: У свескама	И то: У књигама — Колико	И то: У књигама — Од по колико табака	У каквом повезу	За колико година	Примедба
1	250	Деловодног протокола	250	—	—	—	—	1	
2	130	Експедиционог протокола	—	—	4	25	тврд	5	
			—	—	1	30			
3	260	Регистра	—	—	4	50	тврд	5	
4	70	Инвентара	30	—	1	60	мек	3	
5	80	Свезака књиге пријавника . . .	—	80	—	40	—	1	
		и т. д.							

Датум
Благајник **Н. Н.**

Командант батаљона
Н. Н.

Прегледао и нашао за исправно.
Датум Интендант
Н. Н.

Команда Дрин. дивиз. области
Е№

Треба наредити издатак из слагалишта војног министарства.

Датум
Интендант **Н. Н.**

Начелник интендантуре
Н. Н.

Министарство војно
Е/Г№

Команданту V. батаљона Краља Милана, шаљу се горњи формулари и књиге, с' тим да потврди пријем на требовању.

Датум

Руководилац **Н. Н.**

V. Батаљон Краља Милана
№

Господину министру војном, част ми је јавити да сам примио горње формуларе и књиге.

Датум
Благајник **Н. Н.**

Командант батаљона
Н. Н.

Команда дрин. дивиз. области
Е№

Образац В.

УКУПАН ПРЕГЛЕД

Требованих формулара и књига у Дрин. дивиз. области за 1891. годину.

Текући број	Колико табака	Чета	И то: у табацима	И то: у свескама	И то: У књигама: Колико	И то: У књигама: Од по колико табака	У каквом повезу	Примедба
1	1000	Деловодног протокола	1000	—	—	—	—	
					6	25		
					2	40		
2	500	Експедиционог протокола	50	—	2	50	тврд	
					4	25		
					1	30		
3	250	Инвентара	100	—	1	30	мек	
4	500	Свед. лудског произвеника и т. д.	—	500	—	—	—	

Датум

Интендант **И. И.**

Начелник интендантуре,

И. И.

4. Сва требовања прегледаће и са прегледом А сравнити па затим свершти начелници интендантура дивизијских области, односно органи који прегледају и одобравају месечне рачуне, и то по обрасцу „Б". Требовања формулара за рекрутовање и формацију прегледаће начелници дивизијских штабова и сравнити их са стварном потребом, па оверене предати дивизијској интендантури на даљи рад.

Ако буде више од једног требовања, послаће се са требовањима и преглед по обрасцу „В".

Сва требовања за сваку наступајућу годину треба да су у министарству до конца Априла, како би се благовремено књиге и формулари могли штампати и разаслати.

5. При економном оделењу војног министарства постојаће једно опште слагалиште за све књиге и формуларе, и из овога слагалишта слаће се непосредно командама, надлештвима и заводима овај материјал по њиховим требовањима.

Команде, надлештва и заводи одговориће о пријему на својим требовањима, која ће се вратити министарству, где ће се завести у деловодни протокол по групама укупно, т. ј. онако како су она први пут слата из дивизија и од других органа.

6. Одговорна лица прш командама, надлештвима и заводима, која у напредак неби на време требовала што им следује, или би пропустила што требовати, па би се доцније морало на ново давати што у штампу, платиће разлику која се појави у цени између прве и накнадне израде.

По овоме нека се у напредак строго поступа.

5. Марта 1890. год.
Београд.

Министар војни,
генерал-штабни пуковник
Д. Ђурић с. г.

Министарство војно.
Бр. 2155.

52.

Свима командама и војним надлештвима.

У §. 11. закона о путним, подвозним и особним накнадама од 1864. год. казано је да гвардијани и колције, кад по налогу власти врше какве послове изван места свог званичног рада, добијају у име свију трошкова 6 гроша пореских на дан, или 2·52·6 динара.

У овај ред спада и друго неканцеларијско особље, као пушкари, потковачи и у опште мајстори и служитељи при војним заводима и надлештвима, те према томе и такве накнаде има.

Међутим ставом првим допуне чл. 141. правила о новчаном снабдевању део II., која је штампана у „Служ. вој. листу“ за 1888. год. на стр. 271. и у којој је казано да ова лица имају *„само попутнину“*, учињена је помена у толико, што поједине команде не признају им права на попутнину онда кад су имали подвоз у натури, а то је противно §. 11. закона о путним и т. д. накнадама, где је казано у име *свију трошкова*.

С тога сам се обратио главној контроли и постигао споразум у том: да се на крају првог става допуне чл. 141. правила о новчаном снабдевању део II., речи: *„само попутнину“*, замене овим: *у име свију накнада 2·52·6 дин. т. ј. за подвоз 1·51·56, а за попутнину 1·01·04 дин.*

Нека команде и војна надлештва ову измену прибележе код чл. 141. поменутих правила, и по њој се у будуће управљају, издајући дотичним лицима кад буду имала подвоз у натури само попутнине у 1·01·04 дин. или 2·52·6 дин. кад подвоза нису имала, или најзад, ако су имали попутнину а подвоза не, само подвоз.

5. Марта 1890. год.
Београд.

Министар војни,
бригадни начелник
Д. Ђурић с. р.

Министарство војно.
Ф/Бр. 1699.

53.

РАСПИС.

По овлашћењу Краљевског Намесништва, а на основу члана 9. уредбе о подофицирској школи, наређујем да слушаоци те школе носе на нараменицама ширитиће жуте боје, широке 33 милимет. по обрасцу, који је утврђен у војном министарству.

12. Марта 1890. год.
Београд.

Министар војни,
бригадни начелник
Д. Ђурић с. р.

Министарство војно.
Е/О. Бр. 1034.

54.

НАРЕЂЕЊЕ.

Садања утврђена мустра платна американа, по комисијском извешћу много је боља и јача од платна, које се набављало у ранијим ливерацијама за пребоју војника. Сигурно је да ће и израђена пребоја од садањег американа и дуже служити од пређашње пребоје. Па да би се одредио рок служења садањој пребоји, наређујем: да управа војне одеће израђену пребоју од последње ливерације платна американа маркира, и тако обележену издаје по требовањима команда на изношење. Команде пак које од управе војне одеће овако обележену пребоју добију, водиће тачан рачун о њој и року служења код војника, па ће ми се резултат о овоме саопштити у своје време, како би се могло донети решење односно утврђења рока служења за пребоју од платна последње ливерације.

Нека се команде и управа војне одеће по овоме наређењу управљају.

8. Марта 1890. год.
Београд.

Министар војни,
бригадни начелник
Д. Ђурић с. р.

Министарство војно.
Ф/Бр 6128.

55.

ОБЈАШЊЕЊЕ.

По уредби о формацији војске, гардијски батаљони у кадровском саставу имају пушкара, а у активном саставу није им овај прописан, зато што активни батаљони у опште немају пушкаре, него активни пешадијски пукови. Но како су активни гардијски батаљони самостални, то ће, — по одобрењу Краљевских Намесника, они и у томе стању задржати тога свога пушкара што га имају у кадровском стању, кад га неће имати; па с тога нека се ово прибележи и у уредби о формацији војске.

15. Фебруара 1890. год.
Београд.

Министар војни,
генералштабни пуковник

Д. Ђурић с. р.

Министарство војно.
Е/Ок 922.

56.

ОБЈАШЊЕЊЕ.

Поводом питања једног команданта:

1. Који се алати трупних радионица имају сматрати као потрошни, и да ли се могу расходовати из инвентара на основу поднетог комисијског извешћа на концу сваког тромесечја и без нарочитог решења надлежног административног органа? и 2. Да ли се алати који имају рок, па кад овај одслуже и постану неупотребљиви могу такође на основу истог извешћа расходовати, или ће и за ово да важе опште прописи о расходовању ствари, објашњавам:

„Да делове од шила, игала и цвикова у алату обућарском и од игала кројачких није могуће а није ни потребно чувати, пошто немају никакве вредности, с' тога ове и овим подобне алате треба сматрати као потрошне и просто их расходовати по утрошку, нетражећи нарочито одобрење надлежног административног органа; за сав пак остали обућарски и кројачки алат, којима је одређен рок, остају у важности постојећи прописи о расходовању.

Нека се ово објашњење прибележи на згодном месту у правилу о трупним радионицама Е/Ок 6899. од прош. године (Службени војни лист стр. 1424 — 1426), а командама и управи војне одеће препоручујем да се по истом у будуће управљају.

4. Марта 1890. год.
Београд.

Министар војни,
генералштабни пуковник

Д. Ђурић с. р.

Министарство војно.
Бр 976.

57.

НАРЕЂЕЊЕ.

Правила службе, I. део, тачка 246., наређује да акта која шаљу ниже команде вишима, морају у свакоме случају бити потписана командантом или у опште старешином.

Напротив чл. 24. закона о војној администрацији учињено је начелнике интендантура дивизијских области наредбодавцима, и као такви они су до сада потписивали за војно министарство акта која су потицала из раније, за које су они били наредбодавци.

Усљед овога, појавила су се мишљења, да је правило службе у опреци са законом о војној администрацији, и има предлога да се измени или допуни било закон о војној администрацији, или поменуто правило.

Овакво схватање даје ми повода да издам следеће објашњење:

Правила службе, а на име тачка 246. говори о преписци чисто војничкој, оно регулише питања лична, стројна, наставе, дисциплине и т. д., и онда је са свим природно да сву овога рода преписку мора и треба за веће команде да потписује сам командант ниже команде или старешина нижега надлештва, јер тако захтева ред и дисциплина у војсци, а и непосредна одговорност.

Администрација по струци економској и рачунској, базира се на против на личној материјалној одговорности, и ову регулише закон о војној администрацији, па с' тога је и делокруг сваком органу одређен. Начелници интендантуре решавају сами све што се оснива на закону, буџету и министарским прописима, и одговарају за штету ако би је било.

По томе је са свим увиђавно да они треба да потписују преписку и са војним министарством, и то само ону, која потиче из радње, за коју их је закон учинио наредбодавцима. Но начелници интендантура нису власни да подписују за војно министарство никакав акт, који садржи лична питања или ма какав нови предлог по њиховој струци, него морају та акта подносити на потпис команданту дивизијске области, по смислу члана 24. закона о војној администрацији.

Нема дакле никакве опреке између закона о војној администрацији и правила службе, нити има потребе да се један или други мења или допуњују, него треба и закон и правило разумети и примењивати у смислу овога објашњења.

9. Марта 1890. год.
Београд.

Министар војни,
бенералштабни пуковник
Д. Ђурић с. р.

Министарство војно.
Е/О№ 967.

58.

НАРЕЂЕЊЕ.

Музикални инструменти војних музика по гарнизонима у унутрашњости оправљали су се у месту, где се налазе војне музике, од лица, која нису томе послу доста вична, ценом често скупљом него што оправка кошта, а на уштрб добре интонације саме музике.

Да би се то у напредак избегло, наређујем следеће:

1. Само сасвим омање и незнатне оправке могу се вршити у местима где станују војне музике, и извршене оправке има ће добро испитати и проконтролисати заступник капелника музике, а тако исто пазиће се да цене не буду претеране.

2. Све веће оправке вршиће се овде у Београду док год и по гарнизонима у унатрашњости не буде имало стручних мајстора за оправку инструмената. Тога ради треба све покварене инструменте слати преко надлежне пуковске команде овд. капелнику, који ће се старати да оправка буде солидна, и који ће оверити и рачун коштања. Оправљени инструменти вратиће се истим путем дотичним војним музикама.

Исплате за оправку и експедицију инструмената вршиће дотичне интендантуре, по постојећим општим прописима о томе.

5. Марта 1890. год.
Београд.

Министар војни,
бенералштабни пуковник
Д. Ђурић с. р.

Министарство војно.
Ф/Ђ№ 1586.

59.

НАРЕЂЕЊЕ.

Сходно изменама и допунама уредбе о формацији жандармерије од 7. тек. мес. Ф/Ђ№ 1586., а у споразуму са г. министром унутрашњих дела, наређујем следеће:

Да се из дојакошње 2. чете попуни комплект осталих чета, а од досадашњег жандармеријског коњичког ескадрона да се образује један вод према новој формацији. — Прекобројни да се отпусте.

Досадања 5. чета добија назив 2. чета, и она ће примити архиву 2. чете.

Прекобројно одело, оружје и остале ствари, предаће се дотичним слагалиштима.

Све ово да се изврши до краја текућег месеца, тако како ће жандармерија почети дејствовати од 1. Априла према овим изменама формације.

8. Марта 1890. год.
Београд.

Министар војни,
бенералштабни пуковник
Д. Ђурић с. р.

Министарство војно.
Ф. Бр. 65.

60.

На предлог команданта коњичке бригаде одобравам следећи:

НАСТАВНИ ПЛАН
ЗА
КОЊИЦУ.

I. Сталан кадар.

Целокупна настава коњице ст. кадра дели се на четири периода, и то:

Регрутско вежбање.
Ескадронско вежбање.
Пуковско вежбање.
Бригадно вежбање.

ПРВИ ПЕРИОД.

Регрутско вежбање.

Ово вежбање траје 6 месеци, од 1. Новембра тек. год. до конца Априла идуће године.

У њему се има извести:

А. Практична настава.

Она обухвата наставу пешке и на коњу. Обе ове наставе врше се једновремено. Но првих десет дана од доласка регрута употребиће се на упознавање регрута с најнужнијом војничком и јахаћом спремом, и на свикавање регрута животу по касарнама.

1. Пешке.

а). Јединачно вежбање без и са оружјем; а затим борба сабљом и радња пушком.

б). Врстачно вежбање.

в). Водно вежбање, и

г). Телесно вежбање и волтижовање на дрвеној справи, као спрема за волтижовање на коњу. Ово за сво време регрутског вежбања.

Вежбања пешке вршиће се све дотле, док се њиме са свим повољан резултат непостигне.

2. На коњу.

а). Јединачно вежбње (јашење у мањежу)

1. Пре но што се приступи јединачном вежбању у мањежу, треба два до три пута изјашити на заседланим коњима у поље, у цељи ослобођавања регрута на коњима. Том приликом регрути ће са свим слободно јашити, без икаквих правилских радњи.

2. Јашење на ћебету са трензлом.

3. Јашење на седлу са трензлом.

4. Јашење на седлу с уздом, без и са оружјем и савлађивање препона.

5. Борба сабљом по свршеној спреми пешке, и волтижовање после спреме на дрвеној справи.

Ово вежбање трајаће до 10. Марта.

б). Врстачна обука.

Ова обука вршиће се у последњим часовима јашења са уздом, и то обично при крају часа, а продужиће се у почетку стројне водне обуке, ако и у колико то буде потребно.

в). Водна обука.

У њу спада: стројно вежбање водом, спремање вода за драгунски рад у ескадрону, и теренско јашење са ратном службом.

Ова обука има се извести од 11. Марта до 30. Априла.

Нарочито треба обратити пажњу вежбању подофицира у практичном решавању задатака, у границама њима потребним.

Б. Теорна настава.

У границама у којима је редову војнику потребно из:

1. Правила службе.
2. Уредбе о војној дисциплини.
3. Војно судског закона.
4. Описа карабина и муниције са наставом гађања.
5. Описа сабље.

Познавања свију делова јахаћег прибора и њихове употребе.

7. Читања и писања.

8. Трубних знакова. Прво по касарнама, а затим на коњу по мањежима, и то, за време обуке с уздом и оружјем.

Подробније упуте за вежбања, а у духу дотичних правила као и распоред вежбања, састављаће команданти пукова — односно гарде — за своја подручја, а одобраваће командант коњичке бригаде.

Преглед над регрутским вежбањем по ескадронима извршиваће команданти пукова коњем Априла.

Вежбање старих војника.

У времену регрутског вежбања продужиће се и усавршавање старих војника у овим гранама њихове службе

1. Јахању.
2. Ратној служби, упућивањем војника на размишљање о поступању у разним случајима.
3. Пространијем познавању кова.
4. Првој помоћи око рањених војника приликом патролирања.
5. Првој помоћи око оболелих коња.
6. Читању и писању, и
7. Осталој теорној настави, коју би требало још боље учврстити.

ДРУГИ ПЕРИОД.

Ескадронско вежбање.

Ово вежбање трајаће три месеца: Мај, Јуни и Јули, а за то време има се извести:

А. Практична настава.

1. На коњима.

а). Стројна вежбања ескадрона са драгунским обуком од 1. Маја до 10. Јуна.

б). Теренско вежбање и ратна служба, од 11. Јуна до 31. Јула. У овом времену треба давати и практичне задатке без трупе подним официрима.

Ова вежбања изводиће се тачно у духу правила и наставних прописа, а за сваки њихов засебан одсек командири ће ескадрона пред почетак оних, давати нарочите инструкције и објашњења подручним официрима и подофицирима.

2. Пешке.

а). Гађање у циљан са потребним усменим упутом за то на лицу места.

б) Усавршавање у пешачкој обуци, борби сабљом, и волтижовању на коњу.

3. Пионирски радови.

4. Пливање.

а) Војника.

б) Коња појединце и са коњаницима на њима.

Ово ће се вршити под најстрожијим надзором и одговорношћу командира и свију официра.

Б. Теорна настава.

Понављање и учвршћивање свега онога што је наведено у првом периоду, а уз то још:

а). Поучавање о болестима коња, првим помоћима при разболевању, и како се обичне болести најпростије и најлакше лече. Осим тога показивати каквих има сумњивих и прљавичивих болести, и прве знаке ових, као и каква је опрезност нужна код коња са сумњивим болестима.

б). Поучавање војника из ратне службе и у виду теорном, упућујући их на размишљање о поступању у разним приликама и службама.

Подробнији упут за вежбање и распоред рада сваког недељног дана издаваће команданти пукова, — односно командант Краљеве гарде —, који ће вредети тек по одобрењу команданта коњичке бригаде.

На измаку одређеног времена за ескадронско вежбање, решаваће се задатци из ратне службе и сдружавањем са другим родовима војске.

Преглед ескадронског вежбања извршиће команданти пукова код подручних им ескадрона, а над Краљевом гардом сам командант коњичке бригаде.

ТРЕЋИ ПЕРИОД.

Пуковско вежбање.

Ово вежбање изводи се у месецу Августу.

А. Практична настава.

1. На коњима.

а). Стројно вежбање пука на вежбалишту (еволуционирање)

б). Бојно маневровање.

в). Маршовање пуком са вежбањем на терену и задатцима из драгунске службе.

г). Решавање разноврсних задатака из ратне службе. У току месеца Августа давати и практичке задатке без трупе командирима ескадрона.

Сва ова вежбања имају се изводити у духу правилских прописа и опширнијих упута команданта коњичке бригаде.

У пуковском вежбању II. коњичког пука учествоваће и Краљева гарда.

2. Пешке.

Гађање у нишан и усавршавање, по потреби, вежбања из другог периода.

3. Пионирски радови.

4. Пливање.

Изводиће се трупом, где то прилике допуштају.

5. Транспортовање железницом и лађом.

Ова ће се вежбања изводити по ескадрони, а и целим пуком, где год и кад год то местне прилике допуштају.

Б. Теорна настава.

а). Продужити усавршавање и учвршћивање у свему ономе, у чему се није у ескадронској школи потпуно успело.

б). Држати опширније предавања, и решавати усмене задатке из ратне службе и борног дела тактике, са млађим официрима у границама потребне им спреме и знања. На измаку овога вежбања пукови ће решавати задатке из ратне службе и сдружавањем са другим родовима војске.

Преглед пуковског вежбања да изврши командант коњичке бригаде на крају месеца Августа.

ЧЕТВРТИ ПЕРИОД.

Бригадно вежбање.

Ово вежбање изводиће се од 1. до 15. Септембра.

Оно обухвата:

1. Еволуционирање бригадом.

2. Борно маневровање са разним претпоставкама.

3. Решавање задатака из ратне службе са обостраним дејствовањем, или једнога пука против другога. И

4. Улога коњичке бригаде у ратним задацима већег значаја.

Преглед пуковског вежбања могао би се извршити и у првим данима одређеним за ово вежбање, на заборноме месту целе бригаде.

За ово вежбање подноси се нарочити предлог министру војном, у коме ће се изложити место вежбања, прорачун коштања и детаљан програм рада.

По свршетку овог вежбања има се поднети нарочити опширан извештај, осим онога, који се на крају наставне године саставља о целокупном вежбању, служби и стању у целој години.

Поучна путовања коњичких официра.

Ова би путовања без трупе имала обухватити вежбање у решавању разноврсних задатака коњичких у извесним правцима и у извесном току времена, што би служило коњичким официрима без утрошка снаге трупе као корисна прилика за проучавање граница издржљивости и конзервисања снаге сточне, и као студија за решавање коњичких разноврсних задатака на већим просторијама са трупом, са обзиром на важне чињенице: време, простор и брзину. И за ово вежбање, као и време у које би се имало извршити, имао би командант коњичке бригаде подносити нарочити предлог, у коме би се изложио програм путовања и именовали официри, који би у њему учешћа имали.

По свршетку рада имало би се поднети и о овом вежбању нарочито извешће о задацима и постигнутим резултатима.

Дневно трајање вежбања, дневници занимања и извештаји о вежбањима.

Дневно чисто практичко вежбање на коњу и пешке може трајати:

За време регрутског вежбања 3—4 сахата.

За време ескадронског и пуковског вежбања 4—4½ сахата. У зимско доба неће се излазити на практичка вежбања на ладноћи испод — 5° R.

Дневници занимања води ће се по прегледу, који ће се послати командама. Извештаји о вежбањима садржаваће тачно излагање свију врста наставе редом, по коме су текле. За сваку врсту треба казати повољне и незгодне околности, које су на њу утицавале; с' каквом је предањошћу, заузимљивошћу и разумеванем старешинске сна-

ге извођена; какво је здравствено и морално стање војника за њено време било; како је сточна снага издржала и са каквом очуваношћу; и најзад, какав је резултат постигнут у погледу извежбаности.

Извештаја са дневницима занимања подноси команданти пукова команданту коњичке бригаде после сваког закљученог наставног периода, а командант пак бригаде подноси годишњи извештај министру војном о целом вежбању, служби и стању подручне му команде.

II. Резерва ст. кадра.

Вежбање свију резервиста трајаће пуних 30 дана у одређеном времену од 20. Септембра до 20. Октобра.

Оно се има извести на следећи начин.

1. Вежбање бригадних резервиста.

Они ће се вежбати код својих пукова ст. кадра, од 20. Септембра до 20. Октобра, и то по следећем распореду:

а). Од 21. до 30. Септембра, јединачна и водна обука на коњу.

б). Од 1. до 14. Октобра, ескадронско стројно вежбање и ратна служба на коњу.

в). Од 15. до 20. Октобра, вежбање у пуку.

г). У дане кад нема вежбања пре подне на коњу, а и после подне сваког дана изводиће се борба сабљом, волтижовање и теорија настава нарочито из: познавања и употребе карабина, дисциплинске уредбе и војно-судског закона.

д). Гађање у нишан.

И за време овог вежбања треба водити дневник занимања по ескадронима, а по свршетку његовом подноси ће команданти пукова дневник уз извештаје, команданту бригаде, у коме ће изложити све оно што је и за вежбање ст. кадра наређено.

2. Вежбање резервиста дивизијске коњице и штабних ординанаса.

Дивизијска коњица вежбаће се у местима штабова своје дивизије, као и бригадни резервисти од 20. Септембра до 20. Октобра.

Вежбање дивизиона руководиће сами команданти дотичних дивизиона уз припомоћ официра из бригаде означених за командире дивизијских ескадрона и потребног броја подофицира из ст. кадра, а уз њих и оних официра и подофицира из пуковских окружних команада.

Главни распоред вежбања биће овај, као и за резервисте код пукова коњичке бригаде.

Дневници занимања водиће се као и код пукова, а по свршеном вежбању команданти дивизиона подносиће их са извештаем команданту коњичке бригаде, као инспектору за сву коњицу, а поред тога и дотичним командантима дивизија.

После свршених свију предњих вежбања, подноси ће командант коњичке бригаде општи извештај о вежбању обе врсте резервиста.

III. Вежбање коњице II. позива.

Трајаће 15 дана, и то од 16. до конца Августа, у местима дивизијских штабова.

Вежбање ће руководити официри са подофицирима дотичних дивизија, одређених за коњицу I. и II. позива.

Распоред вежбања биће овај:

а). 6 дана јединачна и водна обука на коњу.

б). 7 дана ескадронско вежбање.

в). 2 дана вежбање у дивизиону.

По подне изводиће се борба сабљом, волтижовање и теорија настава, нарочито из познавања и употребе карабина, дисциплинске уредбе и војно-судског закона, и гађање у нишан.

Дневници занимања водиће се и са извешћем подносити као што је речено за вежбања дивиз. резервиста.

IV. Школе.

А. Коњичке подофицирске трупне школе.

1. Капларске школе.

Ове школе постоје по пуковима и у ескадрону Краљеве гарде, а трају од 1. Септембра од 31. Октобра.

У њој ће се предавати сви предмети одређени за чин капларски, а у границама програмом прописаним.

У ову школу треба да откомандује сваки ескадрон најмање онолико редова, колико ће недостајати каплара до комплекта, пошто се отпусте капларе, који те године одслужују.

Изабрани редови треба да буду од оних, који су оцењени као најбољи, и као такви већ употребљавани на капларске дужности за време практичке наставе у тој години.

По свршетку школе полагаће се испит пред нарочитом комисијом, и задовољавајуће положени испит даје право на производство у чин капларски, а што треба да се изврши пре доласка регрута.

Оцена је: „*положио* или *није положио*".

2. Поднаредничке школе.

И ове школе образују се при пуковима, и стоје под командантима пукова. Из Краљеве гарде долазе у школу II. коњичког пука.

Поднаредничка школа почиње 1. Августа, и траје до 15. Новембра, пошто је то време најугодније за ову школу.

У ову школу одкомандоваће сваки ескадрон по три каплара, који треба да одговарају овим условима:

а). Да су у првом реду од оних, који траже унапређење у војсци.

б). Да су добро оцењени за време практичне наставе, и да имају услова за даље образовање.

в) Да су доброг владања.

Који ће се од пријављених каплара упутити у ову школу, решавају команданти пукова.

Предмети ће се предавати они и у оним границама, како је прописано за чин поднареднички.

По свршетку школе испити ће се полагати пред нарочитом комисијом, и задовољавајуће положени испит даје право на производство у поднареднички чин, према осталим прописима а указаној потреби.

Оцена је: „*положио*" или „*није положио*".

3. Наредничке школе.

Ова школа отвара се, кад буде потребно, при штабу команде коњичке бригаде.

Ова школа почињаће 15. Новембра и трајати до конца Фебруара.

У њу улази онолико најстаријих и најбољих поднаредника из пукова и Краљеве гарде, колико је наредничких места упражњено.

Уз предлог кандидата за ову школу, треба приложити и оцену са изводом казни. На основу тога решава командант бригаде о пријему у школу. Предмети ће се предавати у наредничкој школи они и у оним границама, како је то прописано за чин нареднички. Испити ће се полагати пред нарочитом комисијом, а задовољавајући испит креди за производство у наредничи чин.

Оцена је: „*положио* или *није положио*".

Б. Официрске школе.

1. Курс за резервне коњичке официре и официрске заступнике.

Ови курсови постојаће код команада коњичких пукова, и трајаће од 1. Новембра до 15. Фебруара. У ове курсове долазиће сви резервни коњички официри, официрски заступници и још недостајући број нарочито неспремљених кандидата за положај резервних официра, а који за такве буду оквалификовани.

У курс код II. коњичког пука имају доћи сви напред означени из Дринске и Дунавске дивизијске територије. У курс код III. коњичког пука из Шумадијске, а у онај код 1. пука из Моравске и Тимочке територије.

Но за лица од просветне и судске струке ови курсови држаће се о феријама школским и судским, и то или при дивизијским штабовима, или само у Београду, што ће зависити од броја кандидата.

Упут и детаљан програм за ову наставу издаваће командант коњичке бригаде.

2. Пуковски официрски курсови и официрски задатци.

У сваком пуку постојаће од 1. Новембра до конца Фебруара курсови за млађе официре, у којима ће се поред њихове редовне службе, нарочито усавршавати у јахању и дресури коња с' борењем, у сигурањем и брзом крокирању и скицирању земљишта.

Осим тога даваће се официрима на решавање писмени задатци према њиховим положајима, и то из: тактичког борног дела са ратном службом; пољске фортификације у границама за коњичке официре, са кварењем телеграфа, железница, путова и мостова; познавања тешког и ручног оружја и гађање с' карабинима; потпуно познавање способности и издржљивости снаге коњске и разложно располагање истом са нарочитим задатцима за то; а уз то и који практички задатак из крокирања.

Ови задатци имају се решити од 1. Новембра до конца Априла.

Задатке дају и оцењују:

1. Водним официрима, командири ескадрона; а оцењују их команданти пукова.

2. Командирима ескадрона дају и оцењују команданти пукова.

Решене задатке водних официра задржавају команданти пукова, извештавајући команданта бригаде о теми и решењу задатка за сваког појединог официра.

Задатци командира ескадронских шиљу се на ревизију команданту бригаде, код кога и остају.

Односно реда и дисциплине у трупи наређује команданти поступак у духу одредаба те врсте у распореду наставе код пешадије за ову годину, а према потребама коњице.

20. Фебруара 1890. год.
Београд.

Министар војни,
генералштабни пуковник
Д. Ђурић с. р.

Министарство војно.
Бр. 1015.

61.

НАРЕЂЕЊЕ.

На основу Највишег указа од 7. тек. месеца односно укидања 2. чете жандармеријске, наређујем:

1. У погледу профијантских потреба командир ће наредити да се по постојећем пропису квитира, како са потребама које су изузимате из профијантских слагалишта, тако и са постојећим ливерантима, и да се овима одма исплати што примати имају.

2. У погледу одећних потреба, сво претешње одело од укинуте 2. чете жандармеријске послаће се команданту жандармеријског батаљона, који ће исто по пријему комисијски оценити у колико је за употребу, па ће ми према томе и учинити потребан предлог ради даљег наређења. А ако има каквих неслужених ствари предаће се тамошњој гарнизонској управи; и

3. Односно гарнизонских потреба, све зграде у којима је ова чета становала, даље канцеларијске намештаје, постељне ствари и дрва, примиће управа гарнизона за потребу војних надлештава и команада сталног кадра. Ако пак зграде које су раније узете од кирију за смештај жандарма, не би преко нужне биле за војне циљи, онда ће се гарнизонска управа постарати, да их изда под кирију приватним лицима, ако сопственици истих зграда не би пристали, да се уговори с' њима закључени о тим закупима одма раскину.

Нека се по овом наређењу поступи.

9. Марта 1890. год.
Београд.

Министар војни,
генералштабни пуковник
Д. Ђурић с. р.

Министарство војно.
Бр. 687.

62.

НАРЕДБА.

Дознао сам да се при неким командама од сакагије угинули или убијени коњи секцирају.

Овакав рад противан је свима правилима науке и постојећим наредбама о предохрани противу ширења заразе, тим пре, што ни циљи никакве нема, пошто се болест сакагије још за живота може констатовати.

Да се ово неби и даље вршило и опасности излагали како војници, који при секцијама помажу, тако и државна стока на коју се од ових болест пренети може, наређујем дотичним командантима артиљеријских и коњичких пукова и командирима возарских ескадрона, да се у будуће секција не врши над лешевима од сакагије угинулих и убијених коња.

15. Марта 1890. год.
Београд.

Министар војни,
генералштабни пуковник
Д. Ђурић с. р.

Лични односи.

БОЛОВАЛИ:

Пешадијски мајор Милан Стојановић 9 дана.
Артиљеријски капетан I. кл. Марко Вучићевић 9 дана.
Пешадијски капетан I. кл. Сима Дукић 68 дана.
Пешадијски капетан I. кл. Михајло Радуловић 30 дана.
Санитетски капетан I. кл. Павао Поповић 35 дана.
Пешадијски поручник Богдан Анђелковић 1 дан.
Пешадијски поручник Љубомир Анђелковић 2 дана.
Пешадијски поручник Стојан М. Симић 1 дан.
Пешадијски потпоручник Љубомир Бајић 2 дана.
Пешадијски потпоручник Драгољуб Поробић 37 дана.
Артиљеријски потпоручник Михајло Лукић 15 дана.

ОДСУСТВА:

Артиљеријски пуковник Павле Шаварић 2 дана.
Коњички мајор Милош Петровић 15 дана.
Санитетски капетан I. кл. Милош Борисављевић 5 дана.
Артиљеријски капетан II. кл. Јеврем Тешић 5 дана.
Артиљеријски капетан II. кл. Гаврило Јанковић 5 дана.
Коњички капетан II. кл. Прока Божић 4 дана.
Пешадијски капетан II. кл. Стојимир Обрадовић 10 д.
Пешадијски капетан II. кл. Атанасије Митровић 10 д.
Пешадијски капетан II. кл. Драгутин Божановић 20 д.
Пешадијски капетан II. кл. Јован Стевановић 3 дана.
Артиљеријски поручник Јован Спужић 15 дана.
Пешадијски поручник Павле Мијушковић 10 дана.
Пешадијски поручник Петар Бојић 13 дана.
Пешадијски поручник Петроније Кузмановић 2 дана.
Пешадијски поручник Стеван Миљановић 25 дана.
Пешадијски поручник Стеван Михајловић 35 дана.
Пешадијски поручник Љубомир Анђелковић 20 дана.
Артиљеријски потпоручник Нелешко Илић 5 дана.
Артиљеријски потпоручник Михајло Богдановић 10 дана.
Пешадијски потпоручник Миљун Пајовић 3 дана.
Пешадијски потпоручник Василије Николић 6 дана.
Пешадијски потпоручник Анђелко Стојковић 3 дана.
Пешадијски потпоручник Максим Баковић 2 дана.
Пешадијски потпоручник Павле Нешић 8 дана.
Пешадијски потпоручник Благоје Радуловић 8 дана.
Пешадијски потпоручник Михајло Тодоровић 3 дана.
Пешадијски потпоручник Милисав Лешјанин 3 дана.
Пешадијски потпоручник Љубомир Бајић 5 дана.
Надзорник III. кл. Танасије Пејчић 6 дана.

ИСПИТ СУ ПОЛОЖИЛИ:

За чин капетана:

Инжинирски поручник Андреја Јовановић.
Пешадијски поручник Никола Дукић.

За чин потпоручника:

Пешадијски наредник Радоје Обрадовић.
Пешадијски наредник Василије Ристовић.
Пешадијски наредник Коста Савковић.

ОСТАВКЕ ОДОБРЕНЕ СУ:

У НАЧЕЛУ:

Пешадијском потпоручнику Благоју Радуловићу.

КОНАЧНО:

Пешадијском капетану II. кл. Љубомиру Поповићу са госпођицом Јованком, кћерком пок. Јанка Белодедића бившег писара округа Крагујевачког.

Неслужбени део.

БЕЛЕШКЕ.

35.) Вајцманова пољска пећ. Како јавља „Mil. Wochenblatt“, баварски мајор Вајцман измислио је пољску пећ која се гради од блеха, добивеног са путија конзервних.

Оваква конструкција пољске пећи призната је, вели, као практична од стране баварског војног министарства, па се с тога грађење њено, приликом сваготодишњих курсова код пијонирских батаљона, практички показује пешадијским официрима и подофицирима.

И раније и у доцнијим опитима доказана је у опште употребљивост, простота и лакоћа ове пећи.

Ова пољска пећ згодно се, вели, даје употребити за грејање како шатора и колиба, тако и барака и каземата, и поред тога што брзо загрева локал у ком се налази, има још и ту добру страну да у њему одржава чист ваздух, да се лако гради и превози, и да искључује сваку могућност паљевине.

Два човека од заната могу такву пећ да саграде за шест часова. При израђивању пазе за тим тежити да се утроши што више блеханих кутија од конзерви.

Пре него што би пристао на упут како се такве пећи граде, Mil. W.-Bl. износи неколико опита, који су чи-

њени са том пољском пећи, и који су, нема, дали врло повољне резултате.

Тако је н. пр. у Фебруару 1883. год. приликом неког већег вежбања у шуми код Инголштата, прва пут практички опробана ова пећ у једном заклону, који је био 7 мет. дугачак, и у средњу руку 3 мет. широки осигуран од гранатних метака, затрпан од бувана која нису довољно налегала, и у ком су се и врата од дасака хрђаво затварала. Пећ је за неколико минута намештена у кутку заклона који је лежао према улазу, и ложење отпоче у $7^1/_4$ часова пре подне већином сировим дрвима.

Добивено је:

ВРЕМЕ	Температура с поља	Температура у средини заклона
8 часова пре подне	− 0°	+ 4·5°
$8^1/_2$ » » »	− 0°	+ 7°
9 » » »	+ 1°	+ 9°
$9^1/_2$ » » »	+ 2°	+ 10·5°
10 » » »	+ 3°	+ 12°
$10^1/_2$ » » »	+ 3°	+ 15°
11 » » »	+ 3°	+ 15°

По подне је у $2^1/_4$ часа понова отпочето ложење и топломер показиваше у:

ВРЕМЕ	Температура на пољу	Температура у средини заклона
$2^1/_2$ часа по подне	+ 3°	+ 3·5°
3 » » »	+ 3°	+ 10°
4 » » »	+ 2·5°	+ 12°
5 » » »	+ 2°	+ 13°
6 » » »	− 0°	+ 14°

б.) Другом приликом у Децембру 1884. год. затрпана је у шуми једна земуница, која је била 8 мет. дугачка, 5 мет. широка и 2 мет. висока. Земуница је била укопана за 0·5 метра, имала је кров од пруња које је земљом засуто, предњи и задњи дуварови, на којима су намештени прозори и врата, начињени су били од иловлета.

Поред свега тога што је земља на крову због влажног и хладног времена за време грађења земунице била сасвим влажна и хладна, ипак су добивени повољни резултати. Пећ је намештена у једном углу у близини врата. При топлоти с поља од + 3° R, ложећи већином сировим дрвима, затрејана је унутрашњост земунице после 10 минута на + 7°, а након тога за још 15 минута на 10° R., при чему није било унутри ни мало дима.

в.) При затрпавању шатора. Пећ је постављена од прилике у средину шатора, чупак протурен са стране и обложен блатом и дрвећем да неувала шаторско платно.

При спољној топлоти од + $1^1/_2$° R. пећ је заложена у $8^1/_2$ часова пре подне сувим и сировим дрвима, и у 9 часова износила је топлота у шатору + $9^1/_2$°, а у $9^3/_4$ часова + 14° R., а у шатору небеше ни мало дима.

г.) При опиту за грејање каземата, а при спољној температури од − 2° R и унутарњој од + 1° R после ложења које је трајало један час износила је топлота у унутрашњости каземата + 16° R.

Као добра страна овакве пећи може се узети и та околност, што је пећ добро промајљива (вуче) и што у њој заостаје врло мало пепела.

Исто је тако, нема, довољно опробана и у погледу на преносивост њену. Тако је једном приликом пошена шест сета пута на простим колима, при чему се дрмала и тресла на нимак јој није ништа удело.

Вода у казанчићима проври за један час и 10 минута.

Упут за грађење пећи.

За обичне прилике од алата довољни су: једне маказе за сечење бледа, један дрвен чекић за исправљање бледа, један ручни чекић са пробојцем и клинчићи од жице са широком главом; кад тих алата нема онда се у нужди могу употребити пешадијски нож с пушке или какав обичан џепни нож, обичан чекић и обућарски клинци.

Сл. I. а)



Сл. I. б)



За израду пећи (Сл. I. а) и I. б) скине се са конзервних кутија дапце, што најлакше бива кад се у ватри стопи калај с којим су залемљене, па се затим стране равнају и чекићем исправе. Тако добивене плочице превију се с ноља једна у другу умеју, а да би се чврше спојиле притврде се клинчићима којих се врхови кукањем повију (Сл. II.)

Сл. II.



Кад се на тај начин изради плоча довољне дужине, конструишу се два валка, од којих је један за 8. см-

ваља у пречнику, тако да се међупростор може да напуни земљом, песком или пепелом. (Сл. I. *б*).

При прорезивању врата на ваљку од прилике на 3 см. од доње ивице, ваља имати на уму, да прорез и на оборим ваљцима буду једнаке величине и да се подударају.

На спољњем ваљку ваља остављати у толико више блеха, у колико је то потребно да се може привити на унутрњи ваљак, како неби испадао материјал с којим се пуни међупростор.

Врата на пећи умећу се у превоје начињене са обе стране отвора. Горњи део врата ваља пробојцем избушити на више места.

На исти начин (Сл. II.) израђује се дашце и заклопац на ваљцима, за које се притврђују повијањем ивице.

На заклопцу прорезује се отвор за округао чунак, који се притврђује на исти начин за заклопац унутрашњег ваљка.

Цев за чунак израђује се на исти начин из малих ваљака у потребној дужини, и умеће се тако један у други да се горњи патичу преко доњих.

Пећ се саставља на следећи начин:

Кад су на спољњем ваљку превоји за врата готови, после се дно овога материјалом којим се хоће да напуни међупростор; затим се умеће унутрњи ваљак на ком је заклопац и чунак готов, па се затим међупростор испуни за то одређеним материјалом, и пећ чунка настави према потреби.

Сл. III. а)

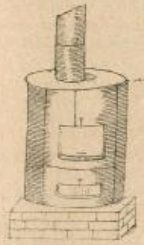

Сл. III. б)

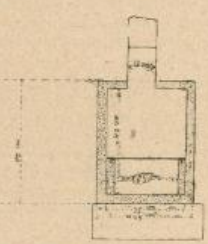

Овакви пољска пећ даје се на врло прост и згодан начин сатрадити и за ложење угљеном, као што се то види на слике III. *а*) и III. *б*). — Сва разлика је у томе, што ваља израдити још један — трећи — ваљак, који је 15 см. висок, и код кога се међупростор пуни као и код прва два. Тај трећи ваљак поклапа се гвозденим шипкама које се на крајевима превију. (Сл. III. *б*). Осим тога испод врата проседа се још један мањи отвор за промају.

Поставе овакових пећи гради се од цигала, камена или бусења.

36.) Ново отличије у Аустро-угарској војсци. Како јавља „Reichswehr“ царском наредбом установљено је за официре аустро-угарске војске медаља за ревносну службу у рату и миру. Медаља је од јако позлаћене бронзе, с једне стране с царевим ликом, а с друге са натписом „Signum laudis“ (знак похвале). Носи се, добијена у рату на панглици војничког крста за заслуге, а добијена у миру на панглици ордена Франца Јосифа. Ова медаља даће се и онима који су до сад добили царево похвално писмо.

Том истом наредбом именована је и одредба за официрски службени крст, који је сада подељен за три категорије: прва се даје после непрекидне 25-годишње, друга после 40-годишње, а трећа после 50-годишње службе, при чему се ратне године не броје дупло. При замени једне категорије с другом, носи се знак од оне последње.

37.) Преуређења код Аустро-угарске артиљерије. Како „Reichswehr“ јавља, у Аустро-угарској артиљерији ради се на том да се питање о калибру код пољске артиљерије реши тако да се 8 сантимет. лаки топови корпусних артиљер. пукова замену 9 сантимет. топовима, који би се узели из градских паркова, а код ових замениле 8 сантимет. топовима. Осим тога код батерија са смањеним муниционим комплектом, код којих су у мирно доба само два топа запрегнута, повећаће се комплект на нормалну јачину за четири топа. По томе би сва пољска артиљерија имала један калибар, изузимајући коњичке батерије, код којих би за сад још остали 8 сантимет. топови.

38.) Преуређење ђенералштапске службе у Француској. Према декрету од 31. Јануара тек. год., дели се од сада служба ђенералштаба, у војном министарству на: кабинет начелника ђенералштаба, и на 2 одељења са више пословних одељака, који су потчињени по једноме заступнику шефа.

I. одељење обухвата одеље: 2-ги (стране војске), 3-ћи (војне операције и опште образовање војске), и 4-ти (железнице).

II. одељењу припадају одељци: 1-ви организација и мобилизација), одеск за личне односе ђенералштабних официра, за материјале и рачуноводство, телеграфски одеск и одеск за историју и за Азерику.

Географски послови војске стоје непосредно под кабинетом начелника ђенералштаба.

39.) Максимов нови барут. Како јавља Artseeblatt, познати електротехничар и конструктер оружја Х. Максим патентовао је, ту скоро, у Немачкој неку нову врсту барута, коју је изумео и који гради од памука на известан особени начин. Тај Максимов барут сагорева са мало дима, и у сравњењу са обичним памучним барутом горе споро, а при том пиак чини на врло велики притисак.

Памучни барут, вели исти лист, спаја у себи скоро све особине које су од потребе за метно оружје, јер је при сходној изради сталан и дејствује добро, развија мало дима, ненагриза дуварове чаура, а најзад није ни толико хигроскопичан па да услед тога може ослабити у дејству. Међутим се при досадањој изради памучног барута показала невгода, даји сувише напрасно сагорева, што Максим мисли да је отклонио особеном израдо-

овога. Тако он израђује свој нови барут на следећи начин: пошто је памучни барут уситњен, опран, осушен и на пекама још начин припремљен, ставља га у неку комору из које се сав ваздух исише. После тога изливе се сва количина памучног барута дејству паре нешто за то сходног сретства, па се затим сва маса излаже великом притиску и пресује да образује чврсту масу, која се најзад за употребу сече у коцке или комаће произвољног облика и величине.

40.) Опити с Годардовим балоном за војничке циљи. Како јављају Дармштат. „Allg. Mil. Ztg“, у белгијској војсци чине се за сада опити с балоном, који је за војну потребу изумео ваздухоплован Годард. Балон, који има 3000 куб. метара садржине, напуни се, вели, гасом као досадања, него само загрејаним ваздухом, што се може извршити са 3 — 4 килограма слане. Како је апарат за загревање тако удешен, да се грејање ваздуха немора ни онда прекидати кад балон плови по ваздуху, то је балон у стању да са два човека у гондоли остане, плоневши у ваздуху на знатној висини, док год траје материјала за ложење, т. ј. 3 до 4 часа. Кад се балон савије могу га 10 људи лако носити. Ово дана, вели, наручило је и руско војно министарство код изналазача опакав један балон.

41.) Железнички материјал за стратигијске транспорте. Како јавља „Echo de Paris“ друштво Париз-Лион-Средоземно морске железнице располаже са 8074 километара дугачком мрежом железничком за војне транспорте на случај рата, а у сваком правцу има следећи војни материјал, а на име: једну локомотиву на сваких 6·65 кметара, један путнички вагон на сваких 3·5 километ., и 20 товарних вагона на сваки километар пруге у свима правцима. Код северног железничког друштва пак износи ова последња размера на 12 вагона, а код осталих пруга на 5 теретних вагона.

У самом почетку мобилизовања Лијонска пруга може за војне транспорте ставити на расположење у оба правца по 650 војничких влакова за трупе и материјал, дакле свега 1300 влакова са 2650 локомотива, од којих половина може да пуне спремљених 45500 вагона, па поред свега тога остаје на целој тој мрежи у резерви 42000 вагона и 1150 локомотива.

42.) Француски велики маневри у 1890. години. По програму утврђеном за јесења вежбања у 1890. години биће: 20-дневни *корпусни маневар* I. и II. корпуса (Lille и Amiens) и једне комбиноване коњичке дивизије. Та два корпуса маневроваће један против другог. I. корпусом командује ђенерал Jamont, а II. ђенерал de Cools; први ће се корпус концентровати у Camprai-у, а други у Pérronne. Упражњења биће у Септембру, а под главном командом ђенерала Billot-a, чланa главног војног савета. На тим маневрима трупе ће пуцати с бездимним барутом.

Даље ће се држати:

15-дневна дивизијска вежбања код IV., V., VII., IX., X., XI., XIII., XVI., XVII. и XVIII. корпуса. 9-та дивизије V. корпуса у Паризу неће маневровати; а трупе Лијонског гарнизона — XIII. корпуса — учествоваће само у бригадним вежбањима XIV. корпуса.

13-дневна бригадна вежбања код III., VI., VIII., XII. и XIV. корпуса.

12-дневна коњичка дивизијска вежбања 3. и 5. коњичке дивизије у Шалонском логору под управом председника коњичког комитета.

XV. корпус, који неће имати обичних јесењих маневара, изводиће парочита вежбања у Алпима.

Бројно стање трупа за време упражњења утврђено је на пешадијску чету у 150 војника, а на коњички пук у 420 сабаља.

43.) Маневри Немачке војске у 1890. години, по већ обнародованом програму биће овако:

Пред царем маневроваће V., VI. и IX. корпус, а IX. корпус изводиће с флотом комбинована упражњења. За овај последњи маневар нарадио је, вели, сам цар немачки лично два плана, и то један за напад и одбрану Шлезвиг — Холштајнског источног приморја, а други за ушће Лабе (Елбе) и ушће северноисточног морског канала у Лабу код Брунсбитла. При маневру на ушћу Лабе имаће да издржи пробу у погледу своје стратигијске важности и кадриње, доњелабска железница, која ће дотле пући у својину Пруске, — јер ће се њом одправити знатне масе трупа свију родова војске и материјала војног у Кукскавен.

Велики *коњички маневри* биће код: V., VI., XV. и XVI. корпуса. Сви ови корпуси, сем V., образоваће по једну коњичку дивизију од по 6 пукова, са по једним дивизионом артиљерије од по две батерије, и по једно пијонирско одељење. Командант ових дивизија и бригада у њима назначиће сам цар. Трупе одређене за ове велике коњичке маневре неће учествовати при бригадним и дивизијским вежбањима корпусним; али ће у продужењу својих дивизијских вежбања, а под управом инспектора коњице имати тродневна вежбања двеју дивизија једне против друге, и то: дивизија IV. корпуса против дивизије XII., а она XV. корпуса против дивизије XVI. корпуса.

Ђенералштабна путовања обичног биће код II., III., IV., VII., VIII., X., XI. и XVI. корпуса, а градски код I. корпуса; по уредби о њима од Новембра 1888. год.

Коњичких путања ради већег биће код VII., VIII., X., XI., XIV. и XVII. корпуса.

Градска вежбања већег обима биће код Кобленца.

ОГЛАСИ.

Милорад Ковић из Београда, редов 1. чете VII. батаљона сталног кадра, побегао је 27. прош. месеца из команде.

Он је висок 1·66 мет., косе смеђе, носа правилног, бркова повећих смеђих, иде мало погурен.

Од државних ствари однео је на себи: шињел, парадни мундир нов, панталоне (све чохано), парадну кану, дугачке чизме, пар преобука, торбу за хлеб, опасач са виском Мод. 80., год. серија ножа Д., № 8857.

Живко Јовановић из Београда, редов 1. чете VII. батаљона сталног кадра, побегао је из команде 23. прош. месеца.

Он је висок 1·67 мет., косе црне, бркова малих и црних, браде нема, очију црних, ногу кривих у ноље извијених.

Од државних ствари однео је на себи: шињел, кану шајкачу, плаву блузу, плаве панталоне (све чохано), оковратник, пар цокула, пар преобуке, опасач са виском и ножем Мод. 80. год. Серија Д., № 3284.

Станко Дунић из Кренољина, среза Омољског, округа Пожаревачког, редов 2. чете III. гардијског батаљона, побегао је из команде 20. прош. месеца.

Он је висок 1·65 мет., плав, бркова врло малих, особених знакова нема.

Од државних ствари однео је на себи: шињел, кану шајкачу, блузу чохану, панталоне чохане, оковратник, пар цокула, два пара преобуке и торбу за хлеб.

Јован Грујић из Витежева, среза Ресавског, округа Ћупријског, редов 1. чете VII. батаљона сталног кадра, који је пресудом суда Дунавске дивизијске области, од 10. прош. месеца СЋ 143., осуђен на 3 године продужења службе у сталном кадру, побегао је 12. прош. месеца из команде.

Он је висок 1·65 мет., развијен, потмулог погледа, очију црних, црномањаст, бркова кратких и црних, браде нема.

Од државних ствари однео је на себи: кану шајкачу, шињел, блузу, панталоне (све чохано), оковратник, пар преобуке, пар цокула, опасач са виском и ножем Мод. 80. год. Серија Г., № 7454

Владислав Милошевић из Каменова, среза Моравског, округа Пожаревачког, редов 3. чете IX. батаљона стал. кадра, побегао је из команде 11. прош. месеца.

Он је висок 1.62 мет., косе црне, образа кратких и пуних брадавица, чело високо, обрве црне, очи црне, носа дебелог и кратког, бркова малих, уста великих.

Од државних ствари однео је на себи: шињел црне чоје енглеске, парадни мундир парадне панталоне, парадну кану са перјаницом и монограмом, оковратник, 1 пар преобуке, дугачке чизме и опасач.

Умољавају се војне и полицијске власти да именоване бегунце у својој територији потраже, и да их на случај проналаска спроведу у команде.

Од стране дотичних команда.

Према Највишем решењу, IV. гардијски батаљон славиће ове године у Пожаревцу своју славу — „25. Марта, Цвети као дан успомене на Таковски устанак".

Према Највишем решењу, X. батаљон сталног кадра славиће ове године у Горњем Милановцу, своју славу — „25. Марта „Орпске Цвети" као дан Таковског устанка 1815. године".

Ово се јавља свима командама и војним надлештвима ради знања.

Од стране дотичних команда.

НА ЗНАЊЕ.

Штаб VII. (Београдске) пуковске окружне команде премештен је у горњи град. Ово се саопштава командама и војним надлештвима ради знања и управљања.

Из канцеларије дотичне команде.

Ради предаје, у исто време и инвентирања библиотеке војне академије, потребно је да сва она господа, која имају код себе књига из поменуте библиотеке, да их врате најдаље до конца овог месеца тек. године, или да замене старе реверсе од пређашњих година новима, ако коју књигу и даље имају потребе држати.

Који неби то до реченог рока учинио, губи право у будуће на употребу књига из библиотеке војне академије, а невраћене књиге наплатиће му се надлежним путем.

10. Марта 1890.
Београд.

Из канцеларије управе војне академије.

„Одбор официрске читаонице и касине у Нишу", конституисао се овако:

Председник, пуковник, Стеван Луковић.
Потпредседник, мајор, Божидар Јанковић.
Члан, мајор, Јован Брдарски.
Члан, капетан I. кл., Јанко Пауновић.
Члан, капетан II. кл., Прока Божић.
Члан, капетан II. кл., Никола Петровић.
Благајник, капетан II. кл., Коста Станишић.
Члан, капетан II. кл., Јован Димитријевић.
Књижничар, поручник, Андрија Јовановић.
Деловођ, поручник, Никола Д. Илић.
Члан, поручник, Стојан Симић.
Члан, потпоручник, Коста Кнежевић.

27. Фебруара 1890. год.
у Нишу.

Председник одбора,
пуковник
Стеван Луковић.

Садржина. — **Службени део**: *Решења.* — *Постављења и размештаји.* — *Прописи, наређења и објашњења министарска.* — *Личне односи.* — **Неслужбени део**: *Белешке*: 35.) Бајдамнова пољска пеш. 36.) Ново одличје у Аустро-угарској војсци. 37.) Преуређења код Аустро-угарске артиљерије. 38.) Преуређење ђенералштабске службе у Француској. 39.) Максимов нови барут. 40.) Опити с Годардовим балоном за војничке цели. 41.) Железнички материјал за стратегијске транспорте. 42.) Француски велики маневри у 1890. години. 43.) Маневри Немачке војске у 1890. години. — *Огласи.*

КРАЉЕВСКО-СРПСКА ДРЖАВНА ШТАМПАРИЈА.

ИЗЛАЗИ РЕДОВНО
СВАКЕ СЕДМИЦЕ
ПО ЈЕДАРЕЦ,
А ПО ПОТРЕБИ И ВИШЕ ПУТА,
НАЈМАЊЕ НА ТАБАКУ.

ЧЛАНЦИ УПУЋУЈУ СЕ
УРЕДНИШТВУ,
А ПРЕТПЛАТА ПЛАЋАЈУ ПОЈ.
МИНИСТАРСТВА.

ЛИСТ ЈАЊЕ СЕ У ЗАМЕНУ.



ЦЕНА
је листу годишња:
ЗА ВОЈСКУ . . . 6 дин.
НА НИВОЉНИКЕ . 12 „
ЗА ИНОСТРАНСТВО
С ПОШТАРИНОМ 20 „
ПОЈЕДИНИ БРОЈ . 30 ПАРА

ОГЛАСИ
ОД РЕДА ПО 10 ПАРА ДИН. ЗА 1
ПУТ, А ПОСЛЕ ПО 5 П. Д.
ВЕЋИ И ДУЖЕВРЕМЕНИ ОГЛАСИ
ПО УГОВОРУ.

СЛУЖБЕНИ
ВОЈНИ ЛИСТ

ОРГАН И ИЗДАЊЕ ВОЈНОГ МИНИСТАРСТВА.

УРЕДНИК: ВЕЋКРАЉЕВСКИ ПУКОВНИК Младен Јанковић, НАЧЕЛНИК ОПШТЕ-ВОЈНОГ ОДЕЉЕЊА.

БРОЈ 12. и 13. БЕОГРАД, 28. МАРТА 1890. ГОД. ГОДИНА X.

Помиловања.

У ИМЕ
ЊЕГОВОГ ВЕЛИЧАНСТВА
АЛЕКСАНДРА I.
по милости божијој и вољи народној
Краља Србије
МИ
КРАЉЕВСКИ НАМЕСНИЦИ.

На предлог Нашега војног министра решавамо:

„Да се бившем поднареднику V. батаљона „Краља Милана“ Аврааму Тодоровићу; и редовима: Видоју Јанковићу из III. гардијског батаљона, Милутину Саватовићу из IV. батаљона, Михајлу Кораћу из V. батаљона „Краља Милана“ Милосаву Богдановићу и Стевану Костићу из VII. батаљона „Краља Александра“; Таси Станојевићу из VIII. батаљона, Димитрију Бранковићу из XI. батаљона, Јосифу Павловићу из XIV. батаљона, и Стевану Радојчићу из жандармеријског батаљона, у путу милости опрости даље издржавање казни, на које су пресудама војних судова осуђени“.

Заступник Нашег министра војног нека изврши овај указ.

25. Марта 1890. год.
Београд.

Јов. Ристић с. р.
К. С. Протић с. р.
Ј. Вели-Марковић с. р.

Заступник министра војног,
председник министарског савета,
министар иностраних дела,
бенерал.
С. Грујић с. р.

Указ овај саопштава се свима командама и војним надлештвима ради знања, а дотичнима на поступак.

Сѫ 260.

25. Марта 1890. год.
Београд.

Заступник министра војног,
председник министарског савета,
министар иностраних дела,
бенерал,
С. Грујић с. р.

Постављења и размештаји.

РЕШЕЊИМА МИНИСТРА ВОЈНОГ:

Од 18. тек. месеца Ф/А№ 1766., одређује се, по потреби службе, артиљеријски потпоручик Михајло Петровић, досадањи водник 4. чете IX. батаљона, за водника 1. батерије Тимочког артиљеријског пука.

Од 20. тек. месеца Ф/А№ 1801., одређују се:

За водника 2. чете VII. батаљона, пешадијски поручик Богдан Анђелковић, досадањи водник 1. чете I. батаљона, по молби.

При ђенералштабном одсеку опште-војног одељења војног министарства на службу, и за предавача при подофицирској школи, пешадијски поручик Љубомир Милић, досадањи ађутант Дунавског пешад. пука.

За ађутанта Дунавског пешадијског пука, пешадијски поручик Димитрије Штерић, досадањи ађутант VIII. батаљона.

За ађутанта VIII. батаљона, пешадијски потпоручик Риста Тодоровић, досадањи водник 3. чете VII. батаљона.

Од 22. тек. месеца Ф/А№ 1838., одређује се на службу при артиљеријско-техничком одељењу војног министарства артиљеријски капетан II. класе Ђорђе Марковић, досадањи врш. дужности шефа тополивнице и чаурнице при управи војно-техничких завода.

Од 6. тек. месеца Б№ 2634., уважена је оставка Светозару Атанацковићу, практиканту Дунавске дивизијске команде.

Од 20. тек. месеца Ф/А№ 1787. одређује се, по потреби службе:

Артиљеријски поручик Живко Милојевић, назначени водник Тимочког возарског ескадрона, за водника Моравског возарског ескадрона; а

Артиљеријски потпоручик Гојимир Несторовић, досадањи водник 4. батерије Моравског артиљеријског пука, за водника Тимочког возарског ескадрона.

Од 21. тек. месеца Л№ 828., одређује се контрактуални апотекарски помоћник II. кл. Милорад Вујић, досада при главном апотекарском слагалишту, на службу при београдској војној болници.

Од 22. тек. месеца Л№ 830., одређује се, по потреби службе:

Марвени лекар II. кл. Матија Кратохвил, досада при III. коњичком пуку, на службу при брдском артиљеријском пуку;

Марвени лекар IV. кл. Михајло Павловић, назначени марвени лекар брдског артиљеријског пука, који се привремено налази на служби при Дринском возарском ескадрону, на службу при III. коњичком пуку; а

Марвено-лекарски помоћник II. кл. Илија Андрејевић, до сада при брдском артиљеријском пуку, на службу при II. дивизиону Дринског артиљеријског пука.

Од 23. тек. месеца Ф/А№ 1894., одређује се, по молби, пешадијски потпоручик Коста Стаменковић, досадањи водник 2. чете II. батаљона, за водника 4. чете X. батаљона.

Наредбом команданта Шумадијске дивизијске области преведени су:

При X. батаљону сталног кадра: пешадијски поручик Светозар Таловић, досадањи водник 2. чете, за ађутанта; а пешадијски потпоручик Милутин Старчевић, досадањи ађутант, за водника 2. чете, при истом батаљону.

При XII. батаљону сталног кадра: водници: потпоручик Никола Марковић из 4. у 2. чету, а потпоручик Велимир Лаудановић из 2. у 4. чету истог батаљона.

Наредбом инспектора пешадије од 16. тек. месеца № 15., примљен је поново у стални кадар за титуларног пешадијског наредника, резервни пешадијски наредник Јован Јеремић.

ПРОПИСИ, НАРЕЂЕЊА И ОБЈАШЊЕЊА.

Министарство војно.
Е/ГН 774.

63.

Свима командама и војним надлештвима.

Приметио сам да у сваком скоро касарнском кругу има више дрвљаника, управ онолико, колико у том кругу има појединих команада и војних надлештава; даље, да сваки дрвљаник има свог нарочитог чувара, и да војници без сваког рачуна одатле дрва носе и собе дотле подлажу, да степен топлоте у њима често превазиђе ону границу која је одређена чл. 42. правила о огреву и осветљењу, толико да је у собама нарочито ноћу због претеране топлоте више пута немогуће опстати док се врата или прозори не отворе.

Оваква практика штетна је не само по здравље војника, него и по њихову наставу, па и по касу државну; јер се без нужде умножавају страже и троши се више дрва него што стварна потреба захтева.

Да би се од сад све ово избегло, наређујем следеће:

1.) У једном касарнском кругу, па ма колико у њему било команада и војних надлештава, несме у будуће бити више од једног дрвљаника. Тако исто и по свима градовима, сем београдског, биће само по један дрвљаник, а у београдском имаће два, један у горњем, а један у доњем граду за команде и надлештва тамо станујућа.

2.) Дрва ће се и даље издавати за касарне како је то одређено чл. 38. и 39. правила о огреву и осветљењу, па ће се све узете количине слагати на једном месту у кругу касарне, и тако образовати један општи дрвљаник, који ће стајати под управом и надзором команданта касарне, односно команданта града.

3.) Дрва се несмеју са дрвљаника издавати у читавим цепаницама за подлагање соба и канцеларија, као што је досад у неким гарнизонима рађено, већ се претходно морају цепанице тестером исећи на кратка парчета, тако да свако парче може са свим у пећ стати, те да не гори на пољу.

4.) Да се дрва неби без рачуна носила, одређиваће се за сваки дрвљаник по један подофицир или полу-инвалид, којиће у свака 24 сахата само један пут издавати за сваку собу, кан-

целарију и огњиште, где се јело готови, потребну количину дрва, а *према упуту команданта касарне, односно команданта града*, и с обзиром на време и степен хладноће на пољу.

5.) Дежурним официрима ставља се у нарочиту дужност, да сваког оног дана кад се војничке собе морају због хладноће грејати, ове више пута обилазе, старајући се да се собе правилно подлажу и да у њима степен топлоте никад непређе границу одређену правилом о огреву и осветљењу. Ово контролисање треба да буде како дању тако и ноћу. Сем тога чешће ће обилазити војничке собе и дотични командант касарне, односно града, и уверавати се да ли се тачно поступа по овом пропису, па ако нађе да се од њега одступа, чиниће нуждан корак да се казне они који своју дужност не врше.

И сам министар војни наређиваће изненадно контролисање војничких локала и канцеларија, и свако одступање од предњега наређења имаће својих осетних посљедица за сва одговорна лица без разлике.

Препоручује се командама и војним надлештвима да према овом пропису тачно поступају почев од 1. Октобра тек. год., до ког ће дана набавити војно министарство за веће гарнизоне и по једну локомобилу са тестером ради стругања дрва.

15. Марта 1890. год.
Београд.

Министар војни,
бенералштабни пуковник
Д. Ђурић с. р.

Министарство војно.
Л№ 783.

64.

НАРЕДБА.

Знојење, а са истим у свези и непријатан задах ногу код војника, велика је невоља, којом се морадоше борити и војни лекари, и они који од ове несносне кожне болести болују, па и њихови другари; чињено је и пробано све, што је наука као корисно препоручивала на се на крају крајева опет немогоше постићи жељени резултати.

Па како су против ове несносне болке код неколико страних војсака чињени опити са хемично чистом хромном киселином (Acid. chrom. chem. pur.), то у циљу проучавања дејства поменутог лека наређујем:

1. Да главно апотекарско слагалиште краћим путем набави потребну количину чисте хромне киселине, и да ју за поменуту цељ раствори у 1 : 10 јачини и држи у приправности ради испоруке сталним војним болницама, које имају своје апотеке.

2. Сталне војне болнице требоваће до 0·5 килограма раствора, и издаваће болницама и трупним лекарима овај лек на рецепте ради употребе.

3. Болнички и трупни лекари лечиће знојење ногу амбулантно, остављајући војника у команди, на овај начин, да се кожа на стопалу и између прстију овлаш намаже овим раствором помоћу брусове вате, имајући у виду јачину лека, па кад се осуши, војник се враћа у команду, да се ова процедура после 6 — 8 недеља понова изврши, ако знојење дотле није престало. Ово ће се у размаку горњег рока толико пута понављати, колико буде потребно да се знојење сузбије.

4. У међувремену између појединих мазања, носиће дотични војници обојке (крпе) од платна, које ће чистим лојем добро натопити.

5. Сви лекари који овај лек пробе ради буду употребљавали, водиће списак и у евиденцији дотичне војнике, па ће на крају рада својим старешинама, а за употребу референта санитета своје дивизијске команде о томе реферисати, који ће на основу истих поднети извешће министарству војном, којом ће се приликом решити, да ли ће се овај начин лечења као најподеснији и најбољи усвојити или не.

17. Марта 1890. год.
Београд.

Заступник министра војног,
председник министарског савета,
министар иностраних дела,
бенерал
С. Грујић с. р.

Министарство војно.
Е/ОЊ 1192.

65.

НАРЕЂЕЊЕ.

Пошто у слагалишту израђених предмета нема довољно перјаница за све трупе сталног кадра, и како се на до сада држани лицитацијама није нико примио да либерује длаке за перјанице по мустри и условима; с' друге пак стране, како је и комисија одређена за упрошћење официрског и војничког одела изјавила да би перјанице требало укинути, то из наведених разлога, а на основу Највишега овлашћења, наређујем да војници и подофицири при парадама не носе перјанице, докле се питање ово дефинитивно не реши.

Но г. г. официри носиће и даље перјанице као и до сада до дефинитивног решења.

23. Марта 1890. год.
Београд.

Заступник министра војног,
председник министарског савета,
министар иностраних дела,
генерал,
С. Грујић с. р.

Министарство војно.
ФЊ 1955.

66.

НАРЕДБА.

Поштовање железничко-полицијског закона, дужност је сваког држављанина, а официри и војска, као чувари реда и законитости у земљи, морају у овоме свима да предњаче очитим примерима, и кад су у служби и ван службе.

У циљу да би се г. г. официри и војници упознали добро са прописима овога закона, излажу се овде оне одредбе из њега, које се односе на публику, и у колико се ове могу тицати и официра и војника. Тако гласи:

§. 53.

„Путници што железницом путују дужни су општим наредбама следовати, које буду издавале железничке управе за одржање реда у возидби људи и ствари, извршавати званична наређења железничко-полицијског чиновника (§. 66.) који носи униформу или који има службену значку или другу какву нарочиту значку.“

§. 54.

„Ходање по горњем стрОју железничком и његовим косинама, насипу, шанчевима, мостовима и другим предметима без дозволне карте није ником допуштено осим надзорној власти и њеним органима, шумским чуварима, царинарским и дажбинским органима, надзорницима телеграфа, полицијским чиновницима, државним заступницима и официрима кад рекогносцирају; али ће се и при овоме избегавати коловози преко којих се вози или потискује.

Публика ће смети прелазити железницу само на оним местима где су прелази за кола или пешаке начињени, и то само донде, док се та места бранициама не затворе. Ово се без устезања вршити мора.

Дозвољене карте за ходање по прузи дају се са одобрењем надзорне власти.

Забрањује се бранике и друге зграде самовољно отварати или прескакати, или нешто на њих стављати, или вешати.“

§. 55.

„Осим оних простора, који су за публику стално или повремено отворени и одређени, неће нико без дозволне карте по станичким просторима ходати, изузев војне старешине и надлежне власти, који службу врше, као и она у §. 54. поменута лица, и поштанске чиновнике.

Градским командантима, официрима за утврђења, који се по униформи својој познају, дозвољено је ићи и по железничком стрОју и по станицама које у опсегу градске линије леже.

Кола, што путнике ка станици и од станице возе, морају на одређена им места за приступ пред станичком зградом пристајати.

Надзором за одржање реда на овим приступима у односу на вожење путника и пртљага припада железничким чиновницима, у колико не би то други нарочити пропис преиначили.“

§. 57.

„За ходање стоке по железној прузи и њеним просторијама одговоран је онај, који је и дужан да о томе надзор води.“

§. 58.

„Приватне прелазе смеду употребљавати само овлашћени, а под условима што им надзорна власт одобри.“

§. 59.

„До год су прелази затворени морају пред таблицом за опомену чекати кола, јахачи, чувари стоке и воће теглеће стоке. Ово вреди и за затворе прелаза са бранишима на потег чим ту постављено звоно зазвони. Пешаци могу се приближити затвореним бранишима, али их не смеду отворити.“

§. 60.

„Строго је забрањено ма у чему год повређивати железну пругу и њена постројења и телеграф, као и возна средства и њихове прибори, а исто тако забрањује се бацати камење, дрва или друге ма какве ствари или препреке на железнички раван, као и чинити лажну узбуну и сигнале подражавати, скретнице преокретати и у опште ма што чинити, што би возидбу спречавало.“

§. 61.

„Кад се воз крене, онда се не сме више у кола ни пети, ни то покушавати, нити томе припомагати, нити самовољно колска врата отварати или са кола силазити.“

§. 62.

„Новчано до 50 динара, ако неби по општем кривичном закону и већа казна прописана била, казниће се сваки онај, који се противи одредбама §. 53. — 61. овога закона, и одредбама закона (правилника) за железнички саобраћај, који овако гласе:

„Запаљиве ствари, као и сваки прљаг, који би течности или друге предмете садржавао, а ови би могли ма којим начином оштету причинити; а нарочито пуне пушке, барут, лако запаљиве препарате и друге ствари такве особине, не смеју се собом у путничка кола понети. Службени железнички персонал овлашћен је да о томе нужна уверења захтева.

Ловцима и лицима што су у званичној служби, дозвољава се да ручну муницију собом понесу.“

§. 63.

„Железничко-полицијски чиновници овлашћени су да привремено ухвате сваког, који §. 62-ом прописане одредбе преступи, или за којим се по непосредно учињеном делу у потеру иде, а он се неби могао показати који је и одакле је.

Од хватања поштедиће се оно лице, које потребну залогу за сигурност даде. Сигурност ова не сме превазићи меру највеће казни која би се применула.

Ако је који злочин или преступно дело учинио, онда се он не може полагањем залоге од привременог хватања ослободити.

Свако лице, које се привремено ухвати, мора се одмах најближој полицијској власти или државном или полицијском заступнику спровести.“

§. 64.

„Железничко-полицијском чиновнику дозвољено је, да ухваћено лице средством железничког раденичког особља причува и спроведе на место опредељења. У овом случају дужан је полицијски железнички чиновник уз потпис својега имена и чина послати спроводну листу, која ће привремено заменити протокол пслеђења, но који ће опет по правилу истог дана кад је преступ учињен, а најдаље до подне другог дана, предати полицијској власти или државном или полицијском заступнику.“

Који би противу ових прописа ма у чему грешно, казни ће се најстрожијом мером казни, коју прописује §. 62. поменутог закона.

Ту ће казну изрицати надлежна железничка полицијска власт, а дотични команданти дужни су је извршавати без икаквог изговора.

Овде изложене одредбе законске треба свака команда и надлештво да има у препису, и да их предају и војницима уз остале прописе о путовању железницом.

23. Марта 1890. год.

Београд.

Заступник министра војног,
председник министарског савета,
министар иностранних дела,
генерал,

С. Грујић с. р.

Министарство војно.
Ф/А№ 1518.

67.

РАСПИС.

Да би се стало на пут могућим нередима и штетама, које би чинили регрути на путу и приношштима приликом свога путовања од окружне пуковске команде, па до команде сталног кадра, наређујем да дотичне пуковске окружне команде одсада не упућују веће групе регрута саме, него увек са по једним нижим чином, који ће над њима ред одржавати; а које ће команде ове ниже чинове давати, као и за колике ће се групе нижи чинови одређивати, одредиће команданти дивизијских области сваки у својој територији, према потреби а с обзиром на штедњу. Мање групе упућиваће се под надзором и одговорношћу једног од најпоузданијих регрута.

15. Марта 1890. год.
Београд.

Министар војни,
бенералштабни пуковник

Д. Ђурић с. р.

Министарство војно.
Е/П№ 1290.

68.

НАРЕЂЕЊЕ.

Како се према добивеним прорачунима од стране дивизијских интендантура, дневнице људске хране за друго тромесечије ове рачунске године, неразликују много од дневница за I. тромесечије, а међутим и повраће стиже тек на измаку овог другог тромесечја, то наређујем:

1. Да се дневнице људске хране за друго тромесечије (Април, Мај, Јуни) ове рачунске године, рачунају и издају по наређењу Е/П№ 6962. (Службени војни лист тек. године бр. 1., страна 15.) за све гарнизоне сем *Краљевског;* а за овај рачунаће се и издавати по наређењу Е/П№ 256. (Службени војни лист бр. 3., страна 47. од тек. године).

2. Да се печеница у повцу за наступајући празник васкрсења рачуна и издаје по наређењу Е/П№ 5760. (Службени војни лист прош. год. бр. 41. страна 1192.), за све гарнизоне сем Краљевског, а за овај рачунаће се дневно по 14·99 пара дин. на војника.

Односно издавања и рачунања фуражи за наступајуће II. тромесечије, поступаће се по напред поменутом наређењу Е/П№ 6962.

Предње наређење важи од 1. Априла тек. године.

29. Марта 1890. год.
Београд.

Заступник министра војног,
председник министарског савета,
министар иностраних дела,
бенерал,

С. Грујић с. р.

ИСПРАВКА.

У Распореду наставе и вежбања пешадије за 1890. годину, који је штампан у 8. и 9. броју овога листа под Ф/Ђ№ 1439. на страни 225. а код наслова „XVI-то Курс за резервне официре“: погрешно је изостало између тачке 1. и 2. следеће:

„Но за лица од просветне и судске струке ови курсови држаће се о феријама школским и судским, и то или при дивизијским штабовима, или само у Београду, што ће зависити од броја кандидата“.

Лични односи.

ВОЛОВАЛИ:

Артиљеријски капетан I. кл. Лука Лукић 11 дана.
Коњички капетан II. кл. Алекса Љубисављевић 8 дана.
Пешадијски поручник Стеван Ђорђевић 8 дана.
Коњички поручник Јеврем Радовић 7 дана.
Артиљеријски поручник Ђорђе Јанковић 10 дана.
Пешадијски поручник Милан Максимовић 22 дана.
Инжинирски потпоручник Александар Николић 11 дана.
Пешадијски потпоручник Паун Петровић 19 дана.
Пешадијски потпоручник Миладин Петровић 5 дана.
Пешадијски потпоручник Марко Радуловић 66 дана.
Коњички потпоручник Јанко Младеновић 2 дана.
Коњички потпоручник Владимир Пековић 16 дана.
Коњички потпоручник Милан Дунић 3 дана.
Коњички потпоручник Михајло Магазиновић 28 дана.
Апотекарски помоћник II. кл. Михајло Јанковић 40 дана.

ОДСУСТВА:

Ђенералштабни пуковник Младен Јанковић 38 дана.
Пешадијски мајор Марко Милошевић 6 дана.
Пешадијски мајор Јован Вуковић 20 дана.
Пешадијски мајор Сава Петковић 4 дана.
Инжинирски мајор Петар Нелељковић 8 дана.
Коњички мајор Петар Мостић 5 дана.
Ђенералштабни мајор Божидар Јанковић 8 дана.
Коњички мајор Сава Пауновић 7 дана.
Артиљеријски капетан I. кл. Светозар Витковић 2 дана.
Пешадијски капетан II. кл. Ђурђе Илић 6 дана.
Рачуновођа I. кл. Панта Јанковић 12 дана.
Артиљеријски поручник Херних Валтер 15 дана.
Артиљеријски поручник Светозар Бадњевац 3 дана.
Артиљеријски поручник Стеван Јовановић 2 дана.
Артиљеријски поручник Андрија Миливојевић 5 дана.
Пешадијски поручник Сава Витас 4 дана.
Пешадијски поручник Милан Рајковић 10 дана.
Коњички поручник Драгутин Милетић 5 дана.
Коњички поручник Миливој Пачић 28 дана.
Артиљеријски потпоручник Алекса Аранђеловић 6 дана.
Пешадијски потпоручник Павле Стефановић 5 дана.
Пешадијски потпоручник Стојан Павловић 8 дана.
Коњички потпоручник Аксентије Сретеновић 3 дана.
Коњички потпоручник Маринко Илић 3 дана.
Коњички потпоручник Михајло Сарвановић 8 дана.
Коњички потпоручник Милан Јелесковић 28 дана.
Коњички потпоручник Велимир Тодић 2 дана.
Коњички потпоручник Петар Прендић 28 дана.
Коњички потпоручник Милоје Ивановић 5 дана.

ИСПИТ СУ ПОЛОЖИЛИ:

За чин капетана:

Пешадијска поручник Сретен Славковић.
Пешадијски поручник Милутин Марковић.
Пешадијски поручник Љубомир Милић.
Коњички поручник Миливоје Николајевић.
Инжинирски поручник Михајло Наумовић.
Пешадијски поручник Стеван Мићановић.
Инжинирски поручник Михајло Јанковић.

За чин потпоручника:

Пешадијски наредник Аврам Драгојловић
Пешадијски наредник Драгомир Куновчић.
Коњички наредник Милош Милојковић.
Пешадијски наредник Јован Јокић.
Пешадијски наредник Милош Јовановић.
Пешадијски наредник Арсеније Бојанић.
Пешадијски наредник Никола Лазаревић.
Пешадијски наредник Петар Ристић.
Пешадијски наредник Панта Миловановић.

ЖЕЊИТБЕ ОДОБРЕНЕ СУ:

У НАЧЕЛУ:

Пешадијском потпоручнику Светозару Јовановићу.
Артиљеријском потпоручнику Мирку Ђорђевићу.

КОНАЧНО:

Пешадијском потпоручнику Миладину Павловићу са госпођицом Томанијом, ћерком Лазара Игњатовића трговца из Књажевца.

Пешадијском потпоручнику Милку Поповићу са госпођицом Стојанком, ћерком вок. Јована Нешића, бив. трговца из Крагујевца.

Неслужбени део.

2.) Нови бугарски закон о општој обвези служења у војсци.

Од Децембра прош. године, а издан 1890. године, гласи у целини овако:

I. Општа определења.

§. 1. Сваки је бугарски грађанин дужан да служи у војсци.

§. 2. Служба је лична, замене или откупа нема. Неспособни плаћају војницу у току од 10 година у размеру од 10 — 200 динара, како регрутна комисија према задружном и имовном стању ослобођеног обвезника буде одредила.

Примедба. Од плаћања војнице ослобођавају се: сакати, узети, слепи, глуво-неми, луди, и они који пате од хроничних неизлечивих болести.

§. 3. Нико неможе постати духовником док не одслужи прописни рок, било у стајаћој било у кадровској војсци.

§. 4. Ниједан грађанин не може иступити из бугарског држављанства док не издржи војну обвезу, а то је до 45. године старости. Ко то учини без одобрења и док није испунио обвезу, сматраће се као бегунац и судити по војним законима.

§. 5. Ради испуњења војне службе сваке се године позивају младићи, који су до 1-ог Јануара оне године у којој се регрутовање врши навршили 20 година, а тако исто и они, који су услед телесне неспособности били ослобођени до прве регрутовања.

Примедба. У случају рата могу се позвати под заставу и они који су навршили 18-ту и 19-ту годину.

§. 6. Општи је рок обавезног служења 25 год., и дели се на:

а.) службу у *активној војсци* („*дејствујућа армија*");

б.) службу у *резервној војсци* („*резервна армија*"); и

в.) службу у *народном ополчењу*.

§. 7. Рок је служења у активној војсци 10 година, у резервној 7 година, а остатак до 25 у ополчењу.

§. 8. Служба се у активној војсци дели: на службу у *стајаћој војсци* („*постојана армија*") или у *кадровској војсци* („*кадровићѣ војски*"), — и на службу у *резерви* („*запасу*") *активне војске*.

§. 9. Пешадија служи под заставом 2 године, а остали родови по 3 године. Служба у кадровској војсци траје 2 месеца.

§. 10. Они који су служили у стајаћој војсци као пешаци, остају у њеној резерви 8 година, осталих родова 5 година, а који су непосредно били уврштени у кадровску војску ти пробављају у резерви 10 година.

§. 11. Одслужили у активној војсци прелазе у резервну војску, где остају 7 година.

§. 12. Одслужили и у активној и у резервној војсци, прелазе у ополчење, у коме остају до навршене 45. године старости.

§. 13. Превод из стајаће војске у резерву актив. војске може бити и пре рока прописаног §. 9., но само целим колом.

§. 14. Превод из резерве активне војске у резервну војску, и из ове потоње у ополчење, као и коначно после овога исписивање из редова војске, бива на крају сваке године указом.

§. 15. У ратно доба никаквих превода из једне категорије у другу, као ни коначног исписивања из војске не може бити.

§. 16. У случају потребе да се стајаћа војска појача, могу се указом, а на основу решења министарског савета, позвати резервисте активне војске на дејствителну службу.

§. 17. Војни министар може сваке године позвати резервисте активне војске највише на 4-недељно вежбање, за које их време храни и одева држава. Они се такође могу позвати ради контролисања на окружна збориа места на три дана, а на среска на један дан, но за то време од државе немају ништа.

§. 18. Преведени у резервну војску и опол-чење не вежбају се у мирно време.

§. 19. Војни министар има право да сазива сваке године обвезнике резервне војске и опол-чење на један дан на среске зборове, и на три дана обвезнике резервне војске у окружна збор-на места.

§. 20. Рок службе почиње се рачунати од првог дана после доласка на службу.

§. 21. Резервисти активне војске који су у државној служби (не војној) кад се позову на вежбање, задржавају места у служби.

§. 22. Министарски савет решава благовремено из које ће се службе лица ослобођавати од војне службе у случају мобилизације. То се решење под-носи на потврду кнезу и објављује се указом.

§. 23. Општи број обвезника, који треба да ступе у стајаћу војску, одређује сваке године министарски савет у таквој размери да укупна јачина стајаће војске броји приближно око 1% од целог становништва у књежевини, што се објав-љује указом; пошто се попуни стајаћа војска потребним бројем, остатак што претиче прелази у кадровску војску.

§. 24. Могу се примити и добровољци у ста-јаћу војску, и они у том случају улазе у општи број примљених у стајаћу војску сходно §. 23.

§. 25. Лица, која желе да ступе добровољно у војску, морају одговорити следећим условима:

а.) да су од 18 — 24 година старости.

б.) да поднесу сведочбу од своје општине о владању.

в.) да су здрави и за службу способни, и

г.) да нису ожењени, нити удовци с децом.

§. 26. Лица, која су одређена за у кадровску војску, могу ступити као добровољци у стајаћу.

§. 27. Рекрутовање бива сваке године у по-четку Фебруара, а ступање у војску при крају исте године у време које одреди војни министар.

§. 28. Рекрутације имају назив година у ко-јима су извршене.

§. 29. Зачињљени непосредно у кадровску војску према §. 23. служе само 2 месеца. Они се деле на 4 групе, па се по групама и позивљу на службу у периодама које одреди војно мини-старство, које ће за то израдити правила и по-што их одобри министарски савет, поднети кнезу на потврду.

II. Ослобођавање, олакшице и дозвола да се дотиције одслужи рок у војсци.

§. 30. Ослобођавају се од служења у војсци: а.) свештеници које било вероисповеди; б.) лишени грађанских и политичких права, и в.) налазећи се под судом или истрагом за кривична дела док се ствар коначно не реши.

§. 31. Право на олакшицу имају:

а.) јединац способан за рад у неспособног за рад оца или мајке удовице;

б.) способан за рад брат који има једног малог брата или сестру или више њих.

в.) способан за рад унук код деде или бабе који немају способног сина за рад, и то у том случају ако се је обвезао да их издржава.

г.) способан за рад стриц кад издржава ма-лолетну братићеву сирочад.

д.) један од два брата који би морали слу-жити у једно исто време.

Примедба I. Навршили 65 година старости сма-трају се за рад неспособни без обзира на њихово здравље.

Примедба II. Они чије је се задружно стање изменило после рекрутовања, користе се олакшицом према чл. 31., ако приликом рекрутовања нису узети други, који се користе олакшицом.

Примедба III. Усиновљени и признати од над-лежне власти, исто тако доведени и за-течени, сматрају се као рођена деца. Олакшицом се могу користити само ако је усиновљење било пре него што је младић, који се рекрутује, био навршио 14 година.

Примедба IV. У породицама мухамеданске веро-исповеди, у којима постоји многожен-ство, сва деца једнога оца сматрају се подједнако као рођена; а за јединца се само рачуна онај син, који у задрузи нема другог брата.

§. 32. Олакшица се даје само у том случају, када је број способних обвезника, који се не

користе олакшицом толики да се њима може попунити стајаћа војска.

Олакшица се не даје: а.) када је број способних обвезника, који се не користе олакшицом, мањи од оног броја који се тражи за стајаћу војску; б.) у време рата, и в.) када лица због којих је дата олакшица обвезнику изјаве да их њихов син, унук, стриц или брат не издржава или не жели да их издржава.

§. 33. Привремено се ослобођавају од служења:

а.) Они који нису телесно развијени или пате од такве болести, која не може бити узрок да се савршено ослободе од службе; тако исто и они који се нису опоравали од скорашње болести; сва се ова лица ослобођавају на једну годину;

б.) младићи, који се налазе у средњим, специјалним и вишим школама, било у књажевини или ван ове, све док не доврше курс, после чега без обзира на њихов узраст они морају испунити војну обвезу по утврђеном реду;

в.) апотекарски ученици док не доврше свој курс.

Примедба а). Младићи поменути у тачци а, ако се и после четвртог рекрутовања нађу да нису способни па их у том затече и 28. година, записаће се у кадровску војску, но ако се и после тога не опораве, преводе се у ополчење.

Примедба б). Младићи, који се уче у средњим заводима или у апотекама, после навршене 23. године дужни су да се пријаве рекрутној комисији те да одслуже свој рок, па ма дотле и не довршили курс. Они пак који се уче у вишим школама, ово морају учинити с навршетком 26-те године.

§. 34. Ученици средњих завода почињући од 5-ог разреда на више, а тако исто и из виших школа, могу ступати у војску сваке године за време летњих распуста, и провести у овој не мање од 2 месеца, што ће им се потом урачунавати у обавезну службу под заставом.

§. 35. Наставници школа признатих у књажевини, који су вишега образовања, ако су обвезани служити у стајаћој војсци, могу рок одслужити не одједанпут већ за време летњег распуста у двомесечним роковима док не одслуже рок (§. §. 9., 34. и 36.).

§. 36. Они који су добили образовање средњих школа или специјално које одговара средњим заводима, а који нису испунили §. 34, могу се превести у резерву активне војске по одслужењу једне године под заставом. А који су добили више образовање служе под заставом 6 месеци.

Примедба. У који ред спадају поједине школе у књажевини, решава војни министар у споразуму с министром просвете.

III. Рекрутни одсеци и записивање код њих.

§. 37. Да би се извршило рекрутовање, образују се рекрутски одсеци, у које улазе или читави срезови или део њихов.

§. 38. *У* оним варошима где има више од пет хиљада мушких глава образују се засебни одсеци.

§. 39. У сваком рекрутском одсеку одређује се место где ће се позивати и примати обвезници.

§. 40. Министарства унутрашњих послова и војно поделише округе на одсеке и означити места где ће се обвезници по позиву јављати.

§. 41. Сви младићи, бугарски поданици, најдаље до 31. Децембра оне године кад им се навршује 17-та година, морају се записати у који од рекрутских одсека округа у коме је њихово или њихових родитеља непокретно имање или онамо где живе.

§. 42. Записивање у рекрутски одсек бива по молби која се подноси којој било општини дотичног одсека.

§. 43. Лица поменута у §. 41. морају узети уверење од општине, којој су се пријавили, за знак да су записана.

Примедба. Да би се записивање вршило на време, управитељи школа воде рачуна о ђацима, а господари о слугама.

§. 44. Уверење да је се неко записао у рекрутски списак, издаје надлежни кмет.

§. 45. У уверењу ваља означити:

а.) име, очино име, презиме или надимак и место рођења обвезника;

б.) годину, месец и дан његова рођења;

в.) место где живе његови родитељи или тутори;

г.) какве је вере.

д.) каквог је занимања.

ђ.) је ли писмен и шта је учио или свршио; и најзад

е.) од кога је издато уверење и под којим бројем.

§. 46. Лица поменута у §. 41. кад ступају у државну и општинску службу или у службу код приватних лица, или када узимају заграничне пасоше, морају подносити уверење како су записани у рекрутском одсеку.

IV. Састављање рекрутских спискова.

§. 47. Како у варошима тако и у селима рекрутске спискове састављају општине. Те спискове прегледа и потписује општински одбор.

§. 48. Општине су одговорне за правилност и потпуност тих спискова. Ако се нађе да спискови нису правилни, т. ј. да нису записани сви они који подлеже служењу у војсци, кривац се предаје суду. Предавање суду бива по доставі административних власти од стране надлежног министра.

§. 49. У рекрутски списак записују се сва лица, која су навршила 19 годину оне године када бива записивање.

§. 50. У списку спрам имена треба означити:

а.) место рођења;

б.) место где живе родитељи или тутори;

в.) годину и месец рођења;

г.) занимање;

д.) је ли писмен и у ком се заводу учио или курс свршио;

ђ.) место где живи; и најзад

е.) све податке о његовом задружном стању, који му дају олакшицу на скраћени рок.

§. 51. Године се одређују крштеницом, но ако ове нема, онда по казивању суседа.

§. 52. Ако се искази суседа не слажу с узрастом, или ако се посумња у њихову истинитост, рекрутна комисија одређује сама године по спољашњем изгледу.

§. 53. Лица, којима је стављена у дужност израда рекрутских спискова, воде засебне спискове за оне којима рекрутна комисија има да одреди године узраста.

§. 54. Рекрутски спискови по одсецима морају бити готови до 1. Маја. Затим стоје изложени и по селима и по варошима на уједном месту у току месеца, а сем тога дају се свештеницима, оцима и рабинерима да их прочитају у црквама, џамијама и синагогама.

§. 55. Сваки има право да од дана објаве списка за 4 недеље изјави жалбу противу исправности. Жалбе записују она лица, која су састављала спискове у засебну књигу, и у току од 7 дана уверавају се о правилности жалбе, па ако ова буде истинита, чине исправку.

§. 56. Срески начелници састављају два списка: један за добровољце, а други за обвезнике.

§. 57. Рекрутски спискови, састављени у одсецима, подносе се до 15. Јуна сталним окружним комисијама на преглед.

§. 58. Сталне окружне комисије под претседништвом окружних начелника прегледају те спискове и исправљају неправилности, ако их буде.

Окружни команданти, као претседници рекрутских комисија, позивају се на седнице окружних сталних комисија и при прегледу спискова мотре да буде извршено све што треба за рекрутовање, ступајући у споразум с окружним или среским начелницима, ако примете да је неко од подручних органа поступио противно правилима за рекрутовање.

§. 59. Спискови, које окружне комисије прегледају, разашиљу се по одсецима и тамо стоје изложени 2 недеље. За то време сваки кога се тиче има право да у књизи, која за ово постоји, учини примедбу на неправилност. Окружне ће комисије за 7 дана учинити по примедби исправку, ако буде имало места.

§. 60 Пошто се сврши преглед спискова, окружни начелници подносе министарству унутрашњих послова, најдаље до 15. Августа, извешће о броју рекрута њиховог округа, делећи их по вероисповеди.

§. 61. Окружни начелници одговорни су за уредност спискова свог округа.

V. Одређивање обвезника у стајаћу војску и извршене рекрутовања.

§. 62. Пошто се поднесу извештаји о броју рекрута у округима, војно министарство у споразуму с министарством унутрашњих послова одређује колико ће који округ дати рекрута за стајаћу војску.

§. 63. Одређивање броја обвезника, који треба да ступи у стајаћу војску из појединих одсека врше сталне окружне комисије, под претседништвом окружног начелника, према броју лица која су заведена у спискове.

§. 64. Сталне окружне комисије, којима претседавају окружни начелници, у споразуму с окружним командантом, кад се отпочне узимање обвезника у војску, одређују дане за скуп и наређују да се сви записани нађу тога дана у месту свога одсека, о чему се извештава становништво на начин прописани у §. 54.

§. 65. Одређеног дана сви обвезници, па ма и не били звани, морају доћи на збориште место.

§. 66. Од јављања се ослобођавају:

а). тешко болесна лица, ако поднесу уверење од општинског суда да им је стање здравља тако да се не могу јавити рекрутној комисији;

б). они који се уче у средњим и вишим заводима ван књежевине до свршетка школе или рока одређеног у примедби б) §. 33.

Примедба а). Од недошавших због болести, рекрутне комисије састављају списак у три примерка, од којих један остаје у сталној окружној комисији, други код окружног команданта, а трећи се подноси министарству унутрашњих послова. Ови спискови служе за контролисање да сви заостављи обвезници буду заведени у спискове следећег рекрутовања, или да се по установљеном реду узму у војску до почетка новог рекрутовања.

Примедба б). Сви ђаци средњих и виших школа у књежевини, који по годинама подлеже служењу, морају се јавити рекрутној комисији тог одсека, где је њихова школа, на преглед, после кога способни извлаче коцку. Ако им припадне по коцки да морају служити — ступају у војску одма по свршетку курса у тој школи, или чим ову напусте из буди ког узрока и не мисле да продуже науку у ком другом заводу. Но они који достигну године према примедби *б)* §. 33., а подлеже служењу, морају одма ступити у војску. О овоме ће водити надзор окр. начелници, а окр. команданти дужни су да их извештавају који ђаци по коцки подлеже служењу.

§. 67. Распоред обвезника по категоријама и родовима оружја врше две комисије: рекрутна и главна контролна комисија, која контролише рекрутовање.

§. 68. Рекрутна комисија ради под председништвом окр. команданта или лица које одреди војни министар.

§. 69. Чланови су рекрутне комисије: срески начелници — сваки у свом срезу; — прималац рекрута, који се изабере од најближе команде; по један члан окружног одбора и општине; један грађански и један војни лекар. Сви чланови имају право гласа.

(НАСТАВИЋЕ СЕ.)

БЕЛЕШКЕ.

44.) Приправни штапс-официрски курс, у Бугарској. Како је сада први пут уведено у бугарској војсци производство у први штапс-официрски чин по испиту, то да би се дала могућност официрима, кандидатима за тај чин, да се спреме за прописан испит, отворен је 15. овог месеца, при Софијској војној школи, приправни штапс-официрски курс, који ће трајати два месеца, и у које ће се предавати: тактика, фортификација, топографија, администрација, артиљерија и стратагија. На крају курса биће практичка упражњења у обиму тактике, фортификације и топографије.

Официри се шаљу у курс према своју жељу, и воде се као прикомандовани војној школи; али ће се послати само од оних који су 1. Јануара тек. год. навршили 4

године службе, и који су удостојени претставке (види 34. белешку, у 8. и 9. броју Службеног војног листа од ове године).

На свршетку курса ти ће официри полагати испит пред комисијом, одређеном по тачки 3. уредбе о томе.

Ти официри неће имати путних накнада до Софије ни дневнице за време бављења у овој, но добиће путне накнаде од Софије до свог гарнизона они, који положе добро испит.

45.) III. хонведска коњичка бригадна команда, у Угарској. Царском одлуком од 6. овог мес. наређено је да се код угарске хонведске коњице устроји III-ћа *бригадна команда*, у Печују.

Према томе ће хонведски хусарски пукови *бити* овако распоређени у бригаде:

1. *I-ва* хонведска *коњичка бригада*: штаб *у Араду*, састављају је: 3-ћи, 4-ти и 9-ти хонведски хусарски пук.

2. *II-га* хонведска *коњичка бригада*: штаб *у Будимпешти*, састављају је: 1., 2., 5 и 6. хонведски хусарски пук.

3. *III-ћа* хонведска *коњичка бригада*: штаб *у Печују*. Образују је: 7., 8. и 10. хонведски хусарски пук.

Ово уређење ступило је у живот од 1. Априла по новом календару.

46.) Финансије јевропских сила. Statistique comparée des budgets des sept principaux États d' Europe[e] доноси о финансијама великих јевропских сила и краљевине шпанске неколике прегледе, из којих за шест њих бележимо следеће бројеве. По себи се разуме да су ти бројеви узети из остварених буџета закључно до 1888. године. У 1887./88. износи у динарима:

У	ПРИХОД	ИЗДАТЦИ	ДЕФИЦИТ ОДНОСНО ВИШАК
Немачкој	2443,463.099	— 2697,395.680	— 253,982.581
Француској	2952,097.879	— 3146,404.630	— 194,306.751
Аустро-угарској	1902,358.013	— 2040,472.573	— 138,114.560
Италији	1499,928.297	— 1572,855.138	— 72,928.841
Русији	3149,155.241	— 3155,437.365	— 6,312.124
Енглеској	2347,024.845	— 2303,500.740	+ 43,524.105

Све државе, осим Енглеске, показују дефицит, који према приходима износи у процентима од прилике: у Немачкој 10, Аустро-угарској 7·2, Француској 6·5, Италији 4·8, а у Русији 0·20 процента.

Кад се код ових шест великих сила упореде приходи од 1882. до 1887./88. год., онда добијамо следеће:

У	1882.	1887./88.	УВЕЋАНИ СА
Русији	2709,026.070	— 3149,125.241	— 440,099.171
Немачкој	2151,200.122	— 2443,463.009	— 292,262.977
Италији	1301,621.960	— 1499,926.297	— 198,304.337
Аустро-угарској	1738,473.580	— 1902,358.013	— 163,884.433
Француској	2854,835.223	— 2952,097.879	— 99,262.656
Енглеској	2277,379.525	— 2347,024.845	— 69,645.320

Кад се увећање прихода изрази у процентима, онда износи: у Русији 16·24, Италији 15·23, Немачкој 13·59, Аустро-угарској 9·42, Француској 3·48 и у Енглеској 3·06 процента. Свака глава становништва била је оптерећена у 1887. години: у Француској са 82·32, Енглеској са 58·86, Немачкој са 57·06, Италији са 51·97, Аустро-угарској са 51·04, а у Русији са 28·99 динара.

47.) Опити с новим барутом у Швајцарској. Како јавља „D. Heeres-Ztg.“, ту скоро чињени су у Туну разни опити, те да се опроба отпорна снага новог бездимног барута против удара и потреса, чему је изложен при транспортовању. За ту цељ стављена је извесна количина барута у један велики сандук, а овај опет у нарочиту справу, у којој је сандук у току од 60 сахата добијао узастопце 120 потреса у минуту. Усљед зазора од 30 милимет. између сандука и справе у коју је стављен, учињено је да је сандук при сваком удару падао на метални под справе. При завршетку опита дно сандука најпре је скоро сасвим разбијено, али баруту при свем том није, вели, ништа шкодило, јерје при пуцању дао исте резултате какви су добијени и недирнутим барутом.

48.) Нова немачка ренетирка. Накнадно белешци коју смо о њој донели у 5. броју овога листа од ове

Сл. 1. a.)



године, доносимо и слику те нове ренетирке, како би се читаоци по опису могли боље оријентовати.

Слика 1. а) и б) претстављају поједине главније делове те пушке, а сл. 2. спољну цев, кроз коју је протакнута права цев.

Сл. 1. б.)

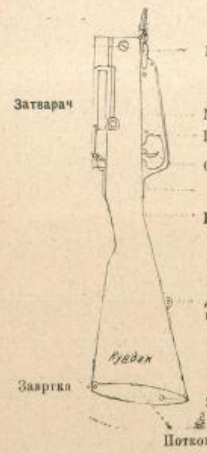

Сл. 2.

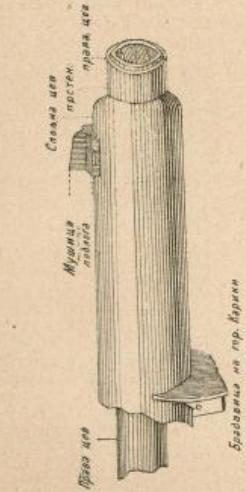

49.) Пушке којима су наоружане разне војске. Како „Reichswehr" јавља, енглески пуковник Slade, управник стрељачке школе, држао је ту скоро опширно предавање у Алдерсоту о савременом наоружању разних војсака, у коме је о томе изнео појединости, које доносимо у следећој таблици:

Држава	Систем	Тежина у килограм.	Калибар у милиметрима	Магацин	За колико фишека
Белгија	Маузер	4·309	7·824	сталан	—
Кина	Ли	—	11·0	—	5
Немачка	Маузер	4·309	7·874	сталан	5
Француска	Лебел	4·196	8·0	цев за скидање	8
Енглеска	Ли-Милфорд	4·252	7·696	цев за скидање	8
Италија	Фетерли	4·819	10·388	сталан	5
Аустро-угарска	Манлихер	4·593	8·0	сталан	5
Швајцарска	Фетерли*)	4·819	10·388	сталан	6
Турска	Маузер	—	11·0	цев за скидање	8
Сјед. север. Амер. државе	Ли	—	11·0	цев за скидање	5

У Данској, Португалији, Русији, Скандинавији и Шпанији још није, вели, коначно решено питање о преоружању. Пуковник Slade у свом предавању каже да је нова енглеска пушка не само равна са свима осталим пушкама код континенталних сила, него можда још и надмоћнија од њих, што међутим пуковник Wake, у својој расправи одсудно одриче, и даје Манлихеровачи првенство.

50.) Војни предлози у Француској. У француској скупштини поднео је посланик Монфор 15. Јануара ове године предлог да се овако уреде чинови у ђенералитету: маршал француски, армијски ђенерал, корпусни ђенерал, дивизијски ђенерал и бригадни ђенерал. Маршали да се постављају нарочитим законом на предлог владе, а за одличне заслуге пред непријатељем. Све пак остале ђенералске чинове да даје поглавица државе на предлог војног министра. Армијских ђенерала да буде 6, корпусних 20, дивизијских 80, а бригадних као и сада 200. Границе старости за наведене ђенералске чинове да се у неколико повећају. Маршали и армијски ђенерали да, под председништвом поглавице државног и подпредседништвом војног министра, образују врховни војни савет; из њих да се одређују и више воће за случај рата.

*) Сад, као што знамо, усвојена је нова 7·5 мм. репетирка (види 159. бележку у 26. бр. овог листа, и страну 903. у 29. и 30. броју од прошле године).

Други предлог поднео је посланик граф Martimprey да одсада буде један војни министар који ће у рату предузети главну команду, а у миру бавити се организацијом и приправом за мобилизацију и концентровање; а поред њега да буде други један подминистар војни за администрацију, који би у рату остао у томе положају. Овај други мењао би се с променама кабинета, а први би остајао у своме положају трајно.

Владин законски предлог да се официри могу пенсионовати почев с 20, а не као до сад с 30. годином службе, наишао је на отпор у сенату. Међу тим циљ је томе предлогу био осим обнављања у појединим чиновима, још да се добије и обилна добуда за официрска места у резервама, јер пензионовани официри остају неко извесно време на расположењу војног министра.

Очекује се да ће се предлог у промењеном виду, можда с нелокупном изменом закона пенсионског, опет појавити.

51.) Буџет војни француски за 1891. годину, целокупан с редовним и ванредним издацима, износи на 708,479.845 динара. Овоме буџету за основу служи: мирнодобно бројно стање војске: у 26.934 официра и њима равних, и 520.548 војника; затим 733 официра и 25.062 подофицира и редова жандармерије; и најзад 142.870 коња.

52.) Мост преко Дунава. Како „Reichswehr“ јавља, румунска влада закључила је да грађењем моста преко Дунава код Церневоде, скоча непосредно своју престоницу са црним морем. Овај мост, вели, као од велике војне важности, стаће румунску владу на 7,000.000 динара. Подизање тога моста уступљено је грчкоме Fives-Lille.

53.) Вежбања већа аустро-угарске војске у 1890. години држаће се, по званично већ издатоме распореду, овако:

VI. и VII. корпус имаће корпусне маневре двостране, у пределу око „Er Mihályfalva — Mező — Jelagd“ (источно од Великог Варада — Дебрецина), који ће трајати 3 дана: 13., 15. и 16. Септембра по нов. Пре тога биће вежбања бригадна и дивизијска.

Код осталих корпуса биће вежбања дивизијска, и вежбања коњичким у бригадама; а код XV. корпуса (у окупираним покрајинама) вежбања здружених родова војске, с вишедневним закључним маневром између Калиновника и Невесиња. У Далматинској војној области биће такође вежбања здружених родова у јужној Далмацији.

За време тих јесењих вежбања познаће се и резервисти у своје команде, и то код I., VI., VII., XI. и XIV. корпуса по 56 код пешадијских, а по 46 код стрељачких чета, — на 20 дана. Код осталих пак корпуса по 36 на чету пешадијску и стрељачку, а на 16 дана, изузимајући VIII. корпус, код кога ће бити 20 дана на вежбању.

Понтонири вежбаће се на Дунаву близу Пожуна и на Молдави код Прага у подизању разних мостова. Код Пожуна вежбаће се 1. батаљон и по две чете од 4. и 5. батаљона; а на реци Молдави 3. батаљон.

Телеграфске трупе вежбаће се у подизању и употреби ратних телеграфских линија.

54.) Нова руска пушка. Од неког времена, вели „Reichswehr“, настао је у питању о репетирци у Русији неки нарочити застој, те је изгледало као да су сви опити у том погледу прекинути. Међутим то није тако, јер како, вели, из позадног извора долазе опити нису прекидани и резултат им је да ће се усвојити Берданова 7·6 милимет. малокалибарка. Опширни опити чињени су с разним репетиркама; при сваком гађању на стрелиштима резултат је, вели, испадао у корист репетирака, али је при упоредном бојном гађању Берданка, а особито малокалибарка, неоспорно надмашила све репетирке, и тако је Русија, вели, стално одбила увођење репетирке. У Русији, каже, хоће потпуно да изведу начело: „не пуцати много, али за то добро гађати“, и комисија за избор пушака, којој је претседник ђенерал Васмунд, предложила је да се образују курсови на којима би се војници упражњавали брзом пуњењу. Такви курсови имали би се установити у сваком већем гарнизону, у који би сваки пешадијски пук имао упутити по 20 војника. Осим тога, вели, закључено је у начелу да се за ту нову Берданку малокалибарку усвоји брзак за пуњење по Нагановом систему.

ОГЛАСИ.

Рекрутовани младићи за сталан кадар,

О КОЈИМА СЕ НЕЗНА ГДЕ СУ:

Из XIII. (Крајинског) пуковског округа.

Дрогодошњаци:

Јован С. Ђорђевић из Сикола.
Никола С. Макић Жижић из Неготина.
Василије М. Ранковић из Неготина.
Јован П. Јовановић из Неготина.
Василије К. Туфика из Рткова.
Будимир Милоша Јанковића из Грабовице.

Матеја Павла Димитријевића из Грабовице.
Думитру Њица Мандрњеч из Грабовице.
Андреја Ј. Удрика из Текије.
Сандул К. Русу из Брлога.
Аранђел Боке Свирчевића из Кладова.
Трајило Николе Ђорђевића из Црнајке.
Петар Ј. Костадиновић из В. Врбице.
Јован Анђела Станковића из Табаковца.
Гмитар Нике Јовановића из Б. Јасикова.
Димитрије Д. Ј. цигании из Буковче.
Стан С. Гице Рашке из Буковче
Првул Ст. цигании из Буковча.
Војислав Лазара Јовановића из Сумраковца.
Јанко Јована Крстића из Бучја.
Љубомир Јовановић из Зајечара.
Тодор Јордановић из Зајечара.
Влатко Здравковић из Зајечара.
Ђорђе Аранђеловић из Неготина.
Цоца Петковић из Зајечара.
Милан Ј. Живковић из Зајечара.
Виден Јевте Трифуновића из Зајечара.
Милан Н. Голубовић из Грљана.
Никола Јотић из Зајечара.
Петар Петровић из Зајечара.
Ђорђе Машић из Зајечара.
Мартин Петра Илића из Бучја.
Димитрија Ст. Николић из Рготине.
Илија М. Рајић из Поповице.
Јован П. Маркоња из Злота.
Петар М. Рамеља из Злота.
Благоје М. Михајловић из В. Каменице.
Њица Младена Аврамовића из Подвршке.
Малин Младена Аврамовића из Подвршке.
Лаза Милоша Срејића из Штубика.
Милан Михајла Богдановића из Речке.
Василије Ј. Динић из Неготина.
Милан Вула Петковића из Зајечара.
Алекса Атан. Голубовић из Зајечара.
Станоје Жике Станојловића из Сикола.
Виско Алуш Тоскић из Сикола.
Крста Живка Милошевића из Штубика.
Флоран Новака Табаковића из Плавне.
Јован Илија Стевана Живковића из Злота.

Петомесечњаци:

Сретен М. Јовановић из Неготина.
Живко С. Величковић из Неготина.
Петар М. Станковић из Неготина.
Милан Д. Тодоровић из Неготина.
Јован Ж. Станковић из Брзе Паланке.
Јован Ђ. Николајић из Уровице.
Димитрије Чуља из Рткова.
Ђорђе Калина Јордаћа из Костола.
Никола Петка Јовановића из В. Извора.
Андреја Ј. Јановић из Николичева.
Димитрије С. Стевановић из Малајнице.
Петар Д. Ж. Милојкокић из Неготина.
Миленко Станојла Богдановића из Рогљева.
Никола Ђорђа Михајловића из Грабовице.
Јанко Јанка Костадиновића из Бучја.

Једномесечњаци:

Станко Гергина Петровића из В. Врбице.
Илија М. Лацковић из Неготина.

Неокатегорисани.

Војислав А. Весовић из Неготина.
Димитрије С. Костић из Неготина.
Стојан Петровић из Зајечара.
Петар Николић из Зајечара.
Алекса Живадиновић из Звездана.
Илија Видојић из Сумраковца.

Привремено неспособни из прош. 3 год.

Беља Цветка Крстића из Зајечара.
Марјан Р. Јановић из Николичева.
Ђорђе Трајковић из Неготина.
Атанасије Шибијан из Кобишнице.
Павле Николе К. Аврама из Злота.
Жика Симе Живића из Сумраковца.
Милан Јовић из Кладова.
Никола Стојилковић из Кладова.
Димитрије В. Скагуша из Сипа
Јон Николе Билина из Радујевца.
Живко Миловановић из Рајца.
Ђорђе Ј. Николић из Јабуковца.

Из XII. (Ћупријског) пуковског округа.

Од 1885. године:

Једномесечњаци:

Михајло Јеремић из Мишевића.

Од 1886. године:

Двогодишњаци:

Светозар М. Стојановић из Скоряце.
Илија С. Миладиновић из Појате.
Анта Ђорђевић из Извора.

Петомесечњаци:

Милојко Стевановић из Скорице.
Илија М. Марковић из Скорице.

Од 1887. године:

Двогодишњаци:

Глигорије С. Крстић из Јагодине.
Живко М. Љубисављевић из Појате.

Петомесечњаци:

Милан С. Анђелковић из Претрковца.
Илија М. Јовановић из Брачине.
Јован И. Динић из Појате.

Једномесечњаци:

Аврам М. Јевтић из Калудре.
Светозар М. Јовановић из Пањевца.

Од 1888. године:

Двогодишњаци:

Милан Милојевић из Карановчића.
Живан М. Ђорђевић из В. Крушевице.
Стојан С. Петронијевић из Бошњана.
Милета М. Стевановић из Белице.
Станко Ж. Милојковић из Појате.
Петар Р. Љубисављевић из Скорице.
Милисав М. Марковић из Скорице.
Марјан С. Радојковић из Скорице.
Милан П. Алексић из Скорице.
Радован С. Анђелковић из Претрковца.
Живадин В. Младеновић из Параћина.
Милош С. Пауновић из Суботице.

Петомесечњаци:

Станоје С. Маринковић из Избенице.
Аћим Јосијевић из Главинаца.
Андрија М. Тодоровић из Вукмановца.
Добросав М. Огњановић из Брачине.
Светозар П. Миладиновић из Брачине.
Таса М. Стевановић из Брачине.
Никола М. Милић из Претрковца.
Раденко М. Милошевић из Плане.
Светозар С. Савић из Лешја.
Милан А. Првуловић из Бошњана.
Бранко И. Пауновић из Батинца.

Једномесечњаци:

Драгутин Б. Марјановић из Бошњана.
Милутин П. Јовановић из Јагодине.
Пантелија Р. Милетић из Пањевца.
Живан М. Радисављевић из В. Поповића.
Владислав Р. Радојковић из Медвеђе.
Милосав С. Петровић из Бобове.
Петар Николић из Проштинца.
Димитрије С. Антић из Роћевца.

Од 1889. године:

Двогодишњаци:

Алекса Марисава Петронијевић из Коњуха.
Стојадин Ђорђа Милојевића из Коњуха.
Живко Илије Лукића из Љубаве.
Марисав Миљића Петровића из Залогојевца.
Младен Миладина Глигоријевића из Глобара.
Душан Светозара Новаковића из Јагодине.
Војислав Петра Шпићаревића из Јагодине.
Душан Лазара Ђокића из Јагодине.
Милан Марковић из Белушића.
Драгутин Михајловић из Јагодине.
Божидар Петковић из Јагодине.
Љубомир Косте Микића из Јагодине.
Ђока Лукић из Јагодине.
Ђорђе Мирка Стевановића из Јагодине.
Светозар Косте Јовановића из Јагодине.
Љубомир Ђорђевић из Винораче.
Драгић Милована Петровића из Г. Мутнице.
Милан Стојана Динића из Сења.
Миловоје Милана Матејића из Сења.
Живојин Андреје Рашића из Ћуприје.
Аксентије Ристе Јовановића из В. Поповића.
Богомир Павла Павловића из Пањевца.
Љубомир Радоја Здравковића из Роћевца.

Петомесечњаци:

Дамњан Николе Миловановића из Залогојевца.

Једномесечњаци:

Божидар Павла Вуловића из В. Дренове.
Милан Мате Марића из В. Дренове.
Милан Максимовић-Стевановић из В. Крушевице.
Иван Маринка Станојевића из Избенице.
Љубомир Матић из Драгоцвета.
Јанко Пауна Петровића Бигренице.
Богдан Обрада Младеновића из Крушара.
Милан Милоша Бугарина из Параћина.
Коста Вате Пинтера из Параћина.
Драгиша Благоја Сарића из Ћуприје.
Димитрије Косте Сандуљевића из Жидиља.
Радосав Стевана Стојановића из Стењевца.

Младен Стевана Јовановића из Пањевца.
Станко Томе Радовановића из Гладне.

Из VIII. (Пожаревачког) пуковског округа.

Од 1889. године:

Двогодишњаци:

Илија Јоцић из Селевца.
Светозар П. Ндељковић из Радинца.
Василије М. Ракић из Вранова.
Станисав С. Јанковић из Вранова.
Алекса Л. Коларић из Михајловца.
Трифун Јанић из Колара.
Живота Ј. Јанковић из Колара.
Петар Д. Коцић из Смедерева.
Милан С. Николић из Смедерева.
Бранивој С. Јовановић из Смедерева.
Петар С. Стојановић из Смедерева.
Петар Ј. Стокић из Смедерева.
Петар Ђ. Димитријевић из Смедерева.
Ђорђе С. Константиновић из Смедерева.
Димитрије Релић из Смедерева.
Димитрије В. Поповић из Смедерева.
Стеван М. Филиповић из Смедерева.
Живко П. Ђорђевић из Смедерева.
Димитрије Ј. Јанковић из Смедерева.
Милорад Т. Марковић из Смедерева.
Милан М. Ђурковић из Смедерева.
Атанасије С. Лазаревић из Смедерева.
Никола Ј. Николић из Смедерева.
Константин Н. Константиновић из Лозовика.
Димитрије Симицијa из Лозовика.
Стеван М. Девић из Лозовика.
Ђурђе Петровић из Вел. Плане.
Јован К. Јанковић из Азање.
Живко [illegible] Савић из Азање.
Милоје [illegible] Михајловић из Азање.
Ђурађ Ж. Филиповић из Азање.
Недељко М. Батинић из Азање.
Ђурађ Ј. Михајловић из Азање.
Станисав М. Јовановић из Ореовице.
Милош А. Стојковић из Ореовице.
Петар Ђ. Јовановић из Свилајнца.
Сава С. Милошевић из Свилајнца.
Светозар М. Милошевић из Свилајнца.
Димитрије Ж. Козељац из Свилајнца.
Павле Ј. Николић из Породина.
Петар Г. Петровић из Тићевца.
Димитрије Ј. Јанковић из Тићевца.
Никола Ј. Радукан из Тићевца.
Љубомир М. Младеновић из Ракинца.
Никола С. Николић из Ракинца.
Јован М. Ђорђевић из Брзода.
Сава Д. Јовановић из Пожаревца.
Драгутин К. Петровић из Пожаревца.
Павле П. Стојановић из Пожаревца.
Недељко Ј. Симић из Пожаревца.
Сава П. Стошић из Пожаревца.
Цветко С. Миладиновић из Пожаревца.
Михајло П. Танасковић из Пожаревца.
Петар М. Живковић из Пожаревца.
Јеврем С. Јовановић из Пожаревца.
Војислав Р. Стојковић из Пожаревца.
Јован М. Стојадиновић из Пожаревца.
Константин Т. Милосављевић из Пожаревца.
Милан Д. Костић из Пожаревца.
Јован М. Миленковић из Пожаревца.
Илија М. Јовичић из Пожаревца.
Душан П. Вељковић из Пожаревца.
Милан Ђ. Дунђерин из Пожаревца.
Константин К. Банић из Пожаревца.
Милан Ђ. Бабић из Пожаревца.
Драгутин М. Богдановић из Пожаревца.
Лазар Д. Костић из Пожаревца.
Стеван М. Пауновић из Мале Крсне.
Петар М. Стокић из Мале Крсне.
Милан А. Крсмановић из Селевца.
Милан П. Ристић из Осипаонице.
Живан М. Тодоровић из Скобаља.
Тодор Анђелковић из Трновче.
Мијат С. Стаповловић из Трновче.
Јанко М. Ђурђевић из Смедерева.
Никола К. Павловић из Лучице.
Светозар Ј. Аврамовић из Голобока.
Лазар Миленковић из Паланке.
Коста Рашић из Паланке.
Михајло Милићевић из Придворице.
Живан П. Милосављевић из Кусадка.
Коста Т. Шпорић из Пр'ова.
Милорад М. Миленковић из Вел. Села.
Светозар Милосављевић из Водња.
Живадин М. Цветковић из Пожаревца.
Коста Блажић из Паланке.

Лазар М. Миладиновић из Мале Плане.
Милосав М. Радојковић из Вел. Плане.

Све окружне војне и полицијске власти нека изводе према распису Ф№ 5917. од 29. Фебруара 1881. год. (види Служб. војни лист бр. 50. од 1881.), именоване реклуте у своје књиге прибележити и тражити их, па чим их нађу упутити их дотичној команди.

Од стране дотичних пук. окр. команда.

Исаило Јаковљевић из Ступова, среза Гостиварског, округа Тетовског, редов 3. чете IX. батаљона сталног кадра, побегао је из команде 11. прош. месеца.

Он је висок 1·56 мет., косе црне, образа дугих, чела малог, обрва црних, очију црних, носа дугачког, бркова малих.

Од државних ствари однео је на себи: шињел чоје енглеске, парадни мундир, парадне панталоне, парадну капу са перјаницом, оковратник, пар дугачких чизама и један опасач.

Аврам Николић из Буковице, среза и округа Крушевачког, редов 2. чете III. батаљона сталног кадра, побегао је из команде 8. Марта тек. године, и до данас није се могао пронаћи.

Он је висок 1·63 мет., дежмекаст, косе и обрва плавих, образа дугих и пуних, очију плавих и великих, особених знакова нема.

Од државних ствари однео је на себи: 1 пар кошуља, 1 блузу чојану, 1 панталоне чојане, 1 оковратник, 1 капу шајкачу, 1 шињел чојани и 1 пар цокула.

Умољавају се војне и полицијске власти да именоване бегунце у својој територији потраже, и да их на случај проналаска спроведу у команде.

Од стране дотичних команда.

НА ЗНАЊЕ.

Милован Давидовић осуђеник, при повратку свом из бегства, донео је са собом један но без каније са пушке Мод. 80. год. под № 9239., за који вели, да га је нашао на путу између Пожаревца и Градишта.

И по други пут молим поштоване другове, којима сам послао на распродају **II. чет спреме трупа за борбу од ђенерала Драгомирова** *„Обука батаљона“*, да изволе новац од распр датих књига најдаље до конца Априла ове год. послати г. Миљку Поповићу потпоручнику, а танту XII. батаљона, у Крагујевац. Молим поштоване другове, да у колико је год могуће продаду све књиге (а остатак ако буде пошљу г. Миљку), како се неби морао задуживати један рад, који је рађен за општу корист.

мајор ***Нешић.***

Према Највишем решењу, градски артиљеријски батаљон славиће ове године Пашком граду своју славу — „1. Априла — као дана када је градска артиљеријa 1883. г. почела дејствовати“.

Ово се јавља свима командама и војним надлештвима ради знања.

Од стране дотичн команде.

Садржина. — **Службени део**: *Помиловања.* — *Постављења и размештаји.* — *Прописи, наредбе и објашњења министарска.* — *Исправка.* — *Лични односи.* — **Неслужбени део**: *Чланци.* 2.) Нови бугарски закон о општој обвези служења у војсци. — *Белешке*: 44.) Приправни штабофицирски курс у Бугарској. 45.) III. Хонведска коњичка бригадна команда у Угарској. 46.) Финансије јевропских сила. 47.) Опити с новим барутом у Швајцарској. 48.) Нова немачка решетка. 49.) Пушке којима су наоружане разне војске. 50.) Војни предлози у Француској. 51.) Буџет војни француски за 1891. годину. 52.) Мост преко Дунава. 53.) Вежбања већа аустро-угарске војске у 1890. години. 54.) Нова руска пушка. — *Одлаци.*

КРАЉЕВСКО-СРПСКА ДРЖАВНА ШТАМПАРИЈА.

ИЗЛАЗИ РЕДОВНО
СВАКЕ СЕДМИЦЕ
ПО ЈЕДАРЕД,
А ПО ПОТРЕБИ И ВИШЕ ПУТА,
НАЈМАЊЕ НА ТАБАКУ.

ЧЛАНЦИ УПУЋУЈУ СЕ
УРЕДНИШТВУ,
А ПРЕТПЛАТА ВЛАГАЊИ ВОЈ.
МИНИСТАРСТВА.

ЛИСТ ДАЉЕ СЕ У ЗАМЕНУ.



ЦЕНА
је листу годишња:
ЗА ВОЈСКУ . . . 6 дин.
ЗА ПЕШОЈНИКЕ . 12 „
ЗА ИНОСТРАНСТВО
С ПОШТАРИНОМ 20 „
ПОЈЕДИНИ БРОЈ . 30 ПАРА

ОГЛАСИ
ОД РЕДА ПО 10 ПАРА ДИН. ЗА 1
ПУТ, А ПОСЛЕ ПО 5 П. Д.
ВЕЋИ И ДУЖЕПРЕМЕНИ ОГЛАСИ
ПО УГОДБИ.

СЛУЖБЕНИ ВОЈНИ ЛИСТ

ОРГАН И ИЗДАЊЕ ВОЈНОГ МИНИСТАРСТВА.

УРЕДНИК: ВЕЋЕРАЛШТАБНИ ПУКОВНИК **Младен Јанковић**, НАЧЕЛНИК ОПШТЕ-ВОЈНОГ ОДЕЉЕЊА.

БРОЈ 14. и 15. **БЕОГРАД, 6. АПРИЛА 1890. ГОД.** **ГОДИНА X.**

Закони и законодавна решења.

У ИМЕ
ЊЕГОВОГ ВЕЛИЧАНСТВА
А Л Е К С А Н Д Р А I.
по милости божијој и вољи народној
Краља Србије
МИ
КРАЉЕВСКИ НАМЕСНИЦИ.

ПРОГЛАШАВАМО И ОБЈАВЉУЈЕМО СВИМА И СВАКОМЕ, ДА ЈЕ НАРОДНА СКУПШТИНА РЕШИЛА И ДА СМО МИ ПОТВРДИЛИ И ПОТВРЂУЈЕМО:

ЗАКОН
о
АДМИНИСТРАТИВНОЈ ПОДЕЛИ
КРАЉЕВИНЕ СРБИЈЕ.

Чл 1.

Србија по Уставу (чл. 5.) има 15 округа, а то су:

1. Ваљевски; окружно му је место Ваљево;
2. Врањски; окружно му је место Врања;
3. Крагујевачки; окружно му је место Крагујевац;
4. Крајински; окружно му је место Неготин;
5. Крушевачки; окружно му је место Крушевац;
6. Моравски; окружно му је место Ћуприја;
7. Пиротски; окружно му је место Пирот;
8. Подрински; окружно му је место Шабац;
9. Подунавски; окружно му је место Смедерево;
10. Пожаревачки; окружно му је место Пожаревац;
11. Руднички; окружно му је место Чачак;
12. Тимочки; окружно му је место Књажевац;
13. Топлички; окружно му је место Прокупље;
14. Ужички; окружно му је место Ужице;
15. Црноречки; окружно му је место Зајечар.

Чл. 2.

I. У *ваљевском* су округу срезови:

1. колубарски (среско му је место Мионица),
2. подгорски (Ваљево),
3. посавски (Обреновац),
4. тамнавски (Уб).

II. У *врањском* су округу срезови:
1. јабланички (Лебане),
2. лесковачки (Лесковац),
3. масурички (Сурдулица),
4. пољанички (Владичин Хан),
5. пчињски (Врања).

III. У *крагујевачком* су округу срезови:
1. гружански (Крагујевац),
2. јасенички (Аранђеловац),
3. крагујевачки (Крагујевац),
4. лепенички (Рача).

IV. У *крајинском* су округу срезови:
1. кључки (Кладово),
2. крајински (Неготин),
3. поречки (Д. Милановац).

V. У *крушевачком* су округу срезови:
1. алексиначки (Алексинац),
2. жупски (Александровац),
3. моравски (Прћиловица),
4. ражањски (Ражањ),
5. расински (Крушевац),
6. трстенички (Трстеник).

VI. У *моравском* су округу срезови:
1. белички (Јагодина),
2. левачки (Рековац),
3. параћински (Параћин),
4. ресавски (Свилајнац),
5. темнићски (Варварин).

VII. У *пиротском* су округу срезови:
1. белопаланачки (Бела Паланка),
2. власотиначки (Власотинци),
3. лужнички (Бабушница),
4. нишавски (Пирот).

VIII. У *подринском* су округу срезови:
1. азбуковачки (Љубовија),
2. јадрански (Лозница),
3. мачвански (Богатић),
4. поцерски (Шабац),
5. рађевски (Крупањ).

IX. У *подунавском* су округу:
варош Београд, и срезови:
1. врачарски (Београд),
2. грочански (Гроцка),
3. јасенички (Паланка),
4. колубарски (Лазаревац),
5. космајски (Сопот),
6. посавски (Умка),
7. смедеревски (Смедерево).

X. У *пожаревачком* су округу срезови:
1. голубачки (Голубац),
2. звишки (Кучево),
3. млавски (Петровац),
4. моравски (Жабаре),
5. пожаревачки (Пожаревац),
6. рамски (Вел. Градиште),
7. хомољски (Жагубица).

XI. У *рудничком* су округу срезови:
1. драгачевски (Гуча),
2. жички (Краљево),
3. качерски (Рудник),
4. љубићски (Прњељина),
5. студенички (Рашка),
6. таковски (Г. Милановац),
7. трнавски (Чачак).

XII. У *тимочком* су округу срезови:
1. бањски (Бања),
2. заглавски (Књажевац),
3. сврљишки (Дервен).

XIII. У *топличком* су округу:
варош Ниш и срезови:
1. добрички (Прокупље),
2. заплањски (Д. Душник),
3. косанички (Куршумље),
4. нишки (Ниш).

XIV. У *ужичком* су округу срезови:
1. златиборски (Чајетина),
2. моравички (Ивањица),
3. пожешки (Пожега),
4. рачански (Бајина Башта),
5. ужички (Ужице),
9. црногорски (Косјерић).

XV. У *црноречком* су округу срезови:
1. бољевачки (Бољевац),
2. зајечарски (Зајечар).

Чл. 3.

Поједина места (села и варошн) распоређују се овако:

I. Ваљевски округ.

1. Колубарски срез (Мионица).

1. Кључ; 2. Радбић; 3. Мионица; 4. Санковић; 5. Табановић; 6. Клашњић; 7. Паштрић; 8. Вртиглаве; 9. Маљевић; 10. Шушеока; 11. Мрчић; 12. Пауне; 13. Ђурђевац; 14. Рајковић; 15. Робаје; 16. Мратишић; 17. Крчмар; 18. Голубац; 19. Буковац; 20. Дучић; 21. Тодорин Дô; 22. Команица; 23. Осеченица; 24. Брежђе; 25. Толић; 26. Бабајић; 27. Бошњановић; 28. Велишевци; 29. Врачевић; 30. Латковић; 31. Д. Лајковци; 32. Прњавор; 33. Пепељевац; 34. Јајчић; 35. Кадина Лука; 36. Палежница; 37. Славковица; 38. Цветановац; 39. Равње; 40. Веселиновац; 41. Г. Лајковци; 42. Планиница; 43. Придворица; 44. Стрмово; 45. Наномир; 46. Вировци; 47. Ратковци; 48. Маркова Црква; 49. Г. Мушић; 50. Д. Мушић; 51. Берковац; 52. Гуњица; 53. Понадићи; 54. Ракари; 55. Струганик.

2. Подгорски срез (Ваљево).

1. Ваљево (са засеоцима: Бело Поље, Брђани, Градац, Кличевац, Попаре); 2. Пакље; 3. Седлари; 4. Стубао; 5. Балиновић; 6. Златарић; 7. Сушице; 8. Суводање; 9. Бобова; 10. Ситарице; 11. Тупањци; 12. Станина Река; 13. Тубравић; 14. Вујиновача; 15. Ребељ; 16. Брезовица; 17. Совач; 18. Кушиће; 19. Дружетић; 20. Рабас; 21. Оглађеновац; 22. Осладић; 23. Туђин; 24. Драгијевица; 25. Миличиница; 29. Каменица; 27. Врагочаница; 28. Стапар; 29. Мајиновић; 30. Г. Буковица; 31. Причевић; 32. Виомужевић; 33. Д. Буковица; 34. Грабовица; 35. Рађево Село; 36. Забрдица; 37. Котешница; 38. Козличић; 39. Јасеница; 40. Белошевац; 41. Бранковина; 42. Близоње; 43. Бабина лука; 44. Јошева; 45. Жабари; 46. Кличци; 47. Вујачић; 48. Петница; 49. Дегурић; 50. Белић; 51. Бранеговић; 52. Ковачице; 53. Ровни; 54. Драчић; 55. Заруби; 56. Бачевци; 57. Пријездић; 58. Кланица; 59. Дивци; 60. Попучке; 61. Дупљаје; 62. Луковац; 63. Словац; 64. Лозница; 65. Бајевац; 66. Лесковица; 67. Богатић; 68. Лелић; 69. Стрмна Гора; 70. Сандаљ; 71. Гола Глава; 72. Осечена; 73. Црнљево.

3. Посавски срез (Обреновац).

1. Звечка; 2. Кртинска; 3. Ратари; 4. Уровци; 5. Засек уровачки; 6. Бело Поље; 7. Забреж; 8. Обреновац; 9. Рвати; 10. Бровић; 11. Јошева; 12. Лончаник; 13. Љубинић; 14. Милорци; 15. Пироман; 16. Третешница; 17. Велико Поље; 18. Грабовац; 19. Стублине; 20. Вукићевица; 21. Дрен; 22. Орашац; 23. Скела; 24. Ушће.

4. Тамнавски срез (Уб).

1. Трњани; 2. Уб; 3. Рубрибреза; 4. Рукладе; 5. Бањани; 6. Брезовица; 7. Вукона; 8. Калиновац; 9. Кожуар; 10. Врело; 11. Совљак; 12. Таково; 13. Црвена Јабука; 14. Горње Јабучје; 15. Доње Јабучје; 16. Лајковац; 17. Пољуси; 18. Баталаге; 19. Зукве; 20. Новаци; 21. Памбуковица; 22. Тулари; 23. Борак; 24. Бргуле; 25. Каленић; 26. Лисо Поље; 27. Радљево; 28. Скобаљ; 29. Стубленица; 30. Шарбане; 31. Звиздар; 32. Тврдојевац; 33. Трлић; 34. Чучуге; 35. Гуњевац; 36. Мургаш; 37. Гвозденовић; 38. Радуша; 39. Врховине; 40. Непричава; 41. Слатина; 42. Кршна Глава; 43. Докмир.

II. Врањски округ.

1. Јабланички срез (Лебане).

1. Бојник; 2. Брестовац; 3. Г. Брњање; 4. Граница; 5. Драговац; 6. Бинићуша; 7. Каменица; 8. Г. Коњувци; 9. Кацабаћ; 10. Д. Коњувци; 11. Лапатинци; 12. Плавци; 13. Придворица; 14. Речица; 15. Стубла; 16. Црквица; 17. Славник; 18. Буковац; 19. Равна Бања; 20. Стара Бања; 21. Стубла; 22. Свирци; 23. Чокотин; 24. Бувци; 25. Радевци; 26. Сјарина; 27. Булекаре; 28. Тупале; 29. Медвеђа; 30. Тулари; 31. Ретконер; 32. Рунковац; 33. Грбовци; 34. Власи; 35. Рафуна; 36. Врапци; 37. Боровци; 38. Лапаштица; 39. Дукат; 40. Капић и Дедић; 41. Шајић; 42. Ображда и Боринци; 43. Бучумет; 44. Вујаново; 45. Гајтан; 46. Гегља; 47. Иваће; 48. Лалиновац; 49. Мајковац; 50. Мијајлица; 51. Оране; 52. Свињарица; 53. Турјане; 54. Штулац; 55. Лозани; 56. Гргуровац; 57. Кривача; 58. Лебане; 59. Поповац; 60. Шумане; 61. Шилово; 62. Прекопчелица;

63. Коњина; 64. Жделово; 65. Сакицол; 66. Клашњ; 67. Радиновац; 68. Црни врх; 69. Нетосавље; 70. Мркона; 71. Маћедовци; 72. Брајина; 73. Губавци; 74. Петриља; 75. Прпоре; 76. Богуновац; 77. Бошњани; 78. В. Војиловци; 79. М. Војиловци; 80. Врановце; 81. Лугари; 82. Пертати; 83. Тогочевац; 84. Цекавица; 85. Ђеновац; 86. Врмовци; 87. Дрводеља; 88. Пусто-Шилово и Газдари; 89. Магаш; 90. Слишани.

2. Лесковачки срез (Лесковац).

1. Лесковац; 2. Разгојански Чивлик; 3. Брејановце; 4. Винарце; 5. Мира Чивлак; 6. Кумарево; 7. Богојевце; 8. Навалин; 9. Бобиште; 10. Мрштане; 11. Злоћудово; 12. Номанице; 13. Бадинце; 14. Д. Крајиште; 15. Манојловци; 16. Горње Крајиште; 17. Братмиловце; 18. Орановица; 19. Слатина; 20. Несврта; 21. В. Копашница; 22. М. Копашница; 23. В. Грабовница; 24. М. Грабовница; 25. Тулово; 26. Загужане; 27. Зољево; 28. Жижевица; 29. Губеревац; 30. Д. Буниброд; 31. Г. Буниброд; 32. Печењевце; 33. Чекмин; 34. Дупљане; 35. Каштавар; 36. Залужње; 37. Прибој; 38. Подрињце; 39. Турековац; 40. Г. Спиковце; 41. Д. Спиковце; 42. Свирце; 43. Г. Трњане; 44 Д. Трњане; 45. Белановце; 46. Власе; 47. Стројковце; 48. Вучје; 49. Бели Поток; 50. Накривањ; 51. Чивлак Накривањски; 52. Чукљен; 53. В. Трњане; 54. Рударе; 55. Шајиновац; 56. Шишинце; 57. Пресечина; 58. Г. Јајина; 59. Д. Јајина; 60 Паликућа; 61. Жабљане; 62. Бунуша; 63. Мерошевце; 64. Славујевце; 65. Вина; 66. Брза; 67. Радоњина; 68. Букова Глава; 69. Горина; 70. Барје; 71. Тодоровце; 72 Игриште; 73. Дрводеља; 74 Грајевац; 75. Слатина; 76. Јашуња; 77. Дрћевац; 78. Купиновица; 79. Злокућане; 80. Јарсеново; 81. Чивлак Дрћеначки; 82. Јелашница; 83. Црковница; 84. Градашница; 85. Бињаница; 86 Орашац; 87 Разгојна; 88. Грдапица и Смрдан; 89. Г. Локошница; 90. Д. Локошница; 91. Бабичко; 92 Липовица; 93. Горње и Доње Брњање; 94. Кутлеш; 95. Врестовац; 96. Шарлинце; 97. Бистрица; 98. Кораћевац; 99. Грахово; 100. Г. Спопање; 101. Д. Спопање.

3. Масурички срез (Сурдулица).

1. Топли До; 2. Власина; 3. Сурдулица; 4 Масурица; 5. Кијевац; 6. Витрња; 7. Г. Романовце; 8. Д. Романовце; 9. Лескова Бара; 10. Дино Село; 11. Дуги Део; 12. Виновци; 13. Дугојница; 14. Полом; 15. Калабовце; 16. Ружић; 17. Манајле; 18. Кржинце; 19. Козинца; 20. Дикова; 21. Алакинци; 22. Загужане; 23. Бацијевац; 24. Сувојница; 25 Јелашница; 26. Рђавица; 27 Стајковце; 28. Декутинци; 29. Вучеделци; 30. Мачкатица; 31 Мањак; 32. Гузење; 33. Лебет; 34. Дупљане; 35. Копитарце; 36. Џеп; 37. Љутеж.

4. Пољанички срез (Владичин Хан).

1. Големо село; 2. Лалинци; 3. Гагинци; 4. Тумба; 5. Студена; 6. Градња; 7. Мијаковци; 8. Крушева Глава; 9. Стрешак; 10. Дреновац; 11. Сикирје; 12. Власе; 13. Рождан; 14. Ушевци; 15. Смиљевић; 16. Пљачкавица; 17. Клашница; 18. Мечковац; 19. Станци; 20. Урманица; 21. Прибој; 22. Стубао; 23. Островица; 24. Мазарић; 25. Гумериште; 26. Калиманци; 27. Репинци; 28. Г. Јабуково; 29. Д. Јабуково; 30. Куново; 31. Брестово; 32. Кукавица; 33. Сува Морава; 34. Лепеница; 35. Д. Балиновци; 36. Белишево; 37. Белановац; 38. Равна Река; 39. Јовац; 40. Солачка Сена; 41. Костомлатица; 42. Срнећи До; 43. Бачиште; 44. Кацапун; 45. Јагњило; 46. Струганица; 47. Тесовиште; 48. Бојин Дел; 49. Обличка Сена; 50. Летовиште; 51. Рдово; 52. Житораће; 53. Прекодолце; 54 Репиште; 55. Теговиште; 56. Јастребац; 57. Зебинци; 58. Урвић; 59. Предејане; 60. Бричевце; 61. Сушење; 62. Гарине; 63. Липовица; 64. Миовац; 65. Мелово; 66. Округлица; 67. Мртвица; 68. Калиманце; 69. Рапутовац; 70. Бресница; 71. Моштаница.

5. Пчињски срез (Врања).

1. Врања; 2. Собина; 3. Шапранци; 4. Д. Врање; 5. Рашка; 6. Гор. Балиновци; 7. Топлац; 8. Буковац; 9. Барбарушинци; 10. Луково; 11. Вишевци; 12. Златокоп; 13. Дулан; 14. Табужде; 15. Преображење; 16. Д. Отуља; 17. Г. Отуља; 18. Д. Требешиње; 19. Г. Требешиње; 20. Купиновци; 21. Наставци; 22.

Марганци; 23. Пуношевци; 24. Бурковица; 25 Сурдул; 26. Копањани; 27. Ленчници; 28. Бунтрање; 29. Буљесовци; 30. Русци; 31. Д. Жапско; 32. Г. Жапско; 33. Коњско; 34 Рајпстовац; 35. Александровац; 36. Ратај; 37 Д. Нерадовце; 38. Г. Нерадовце; 39. Павловце; 40. Рибиње; 41. Црни Луг; 42. Бели Брег; 43. Г. Вртогош; 44. Д. Вртогош; 45. Давидовци; 46. Содерце; 47. Милиновце; 48. Катун; 49. Стропско; 50. Дубница; 51 Буношевци; 52. Честелин; 53. Доброшево; 54. Крнофеја; 55. Несварта; 56. Капсурница; 57. Себеврање; 58. Паневје; 59. Липовац; 60 Превалац; 61. Бујковац; 62. Корбевац; 63. Изумна; 64. Кумарево; 65. Бања; 66. Првопек; 67. Сливница; 68. Дуга Лука; 69. Црни Врх; 70. Брезовица; 71. Стари Глог; 72. Бабина Пољана; 73. Средњи Дел; 74. Лева Река; 75. Ново Село; 76. Богошевце; 77. Врбово; 78. Суви До.

III. Крагујевачки округ.

1. Гружански срез (Крагујеван).

1. Баре; 2. Брестовац; 3. Грнвац; 4. Кикојевац; 5. Кутлово; 6. Љуљаци; 7. Рогојевац; 8. Вечевица; 9. Борач; 10. Кусовац; 11. Оплапић; 12. Радмиловић; 13. Топовница; 14. Дрлупа; 15. Милаковац; 16. Петропоље; 17. Бајчетина; 18. Гледић; 19. Годачица; 20. Горње Грбице; 21. Доње Грбице; 22. Аџијине Ливаде; 23. Виљушта; 24. Врбета, 25. Губеревац; 26. Закута; 27. Лесковац; 28. Пајсијевић; 29. Сибница; 30. Бумбарево Брдо; 31. Гунцати; 32. Жуње; 33. Претоке; 34. Дивостин; 35. Драча; 36. Дреновац; 37. Поскурице; 38. Прекопеча; 39. Вучковица; 40. Голочело; 41. Драгобраћа; 42. Буриселo; 43. Забојница; 44. Корићани; 45. Суморовац; 46. Брњица; 47. Драгушица; 48. Дубрава; 49. Кнић; 50. Рашковић; 51. Велики Шењ; 52. Добрача; 53. Мала Врбица; 54. Рамаћа; 55. Угљаревац; 56. Балосаве; 57. Грабовац; 58. Липница; 59. Љубић; 60. Честин; 61. Лешево; 62. Равница; 63. Грошница; 64. Ердеч; 65. Пчелице; 66. Станови; 67. Витановац; 68. Чукојевац; 69. Стубал; 70. Милавчић; 71. Витковац; 72. Печеноге; 73. Трмчиште; 74. Шљивовац; 75. Коњуша.

2. Јасенички срез (Аранђеловац).

1. Аранђеловац; 2. Бања; 3 Брезовац; 4. Липовац; 5. Белосавци; 6. Загорица; 7. Јеленац; 8. Рајковац; 9. Влакча; 10. Котража; 11. Овсиште; 12. Буковик; 13. Врбица; 14. Јагњило; 15 Марковац; 16. Маскар; 17. Вукосавци; 18. Гарашн; 19. Јеловик; 20. Коњари; 21. Орашац; 22. Стојник; 23. Љубичевац; 23. Маслошево; 25. Пласковац; 26. Страгари; 27. Божурње; 28 Винча; 29. Топола; 30. Влазнава; 31. Горња Трешњевица; 32. Горња Шаторња; 33. Доња Трешњевица; 34. Доња Шаторња.

3. Крагујевачки срез (Крагујеван).

1. Крагујевац; 2. Богутње; 3. Д. Комарице; 4. Корман; 5. Пријавор; 6. Брзан; 7. Доброводица; 8 Жировница; 9. Кијево; 10. Никшић; 11. Стрижило; 12. Деспинровац; 13. Лужнице; 14. Опорница с Мајиштем; 15. Петровац; 16. Церовац; 17. Горње Комарице; 18. Јабучје; 19. Јовановац; 20. Маршић; 21. Мечковац; 22. Војиновац; 23. Милатовац; 24. Нови Милановац; 25. Ресник; 26. Цветојевац; 27. Букоровац; 28. Доња Сабанта; 29. Теверич; 30. Трмбас; 31. Чумић; 32. Пазарнтово са засеоцима; М. Шењ и Миошић; 33. Бољковац; 34. Белошевац.

4. Лепенички срез (Рача).

1. Баточина; 2. Градац; 3. Турчин; 4 Црни Као; 5 Велики Крчмари; 6. Горње Јарушице; 7. Губеревац; 8. Доње Јарушице; 9. Мали Крчмари; 10. Лапово; 11. Вучић; 12. Доња Рача; 13. Мирашевац; 14. Поповић; 15. Клока; 16. Наталинци; 17. Сенци; 18. Шуме; 19. Бошњани; 20. Вишевац; 21. Рача; 22. Баре; 23. Лукања; 24. Сарапово; 25. Бадњевац; 26. Синић; 27. Светлић; 28. Трнава; 29 Горовић; 30. Жабаре; 31. Јунковац.

IV. Крајински округ.

1. Кључки срез (Кладово).

1. Кладово; 2. Кладушница; 3. Цецерац; 4. Вајуга; 5. Брлога; 6. Костол; 7. М. Врбица; 8. Ртково; 9. В. Врбица; 10. Корбово; 11. Грабовица; 12. Бордељ; 13. Велесница; 14. Подвршка; 15. Манастирица; 16. Речина; 17. В. Каменица; 18. Петрово Село; 19. Текија; 20. Спи.

2. Крајински срез (Неготин).

1. Брза Паланка; 2. Река; 3. Купузиште; 4. Вратна; 5. Уровица; 6. М. Каменица; 7. Мијајловац; 8 Слатина; 9. Јабуковац; 10. Неготин; 11. Чубра; 12. Брестовац; 13. Метриш; 14. Србовлах; 15 Буковча; 16. Кобишница; 17. Радујевац; 18. Мокрање; 19. Бљувановац; 20. Речка; 21. Тамнич; 22. Табановац; 23. Брусник и Клеповац; 24. Рогљево; 25. Смедовац; 26. Рајац; 27. Салаш; 28. Кореглаш; 29. Карбулово; 30. Штубик; 31 Плавна; 32. Поповица; 33. Трњане; 34. Сиколе; 35. Малајница; 36. Шаркамен; 37. Видровац; 38. Јасеница; 39. Дупљане; 40. Цањево; 41. Самарановац; 42. Прахово; 43. Луке; 44 Дубочане; 45. В. Јасикова; 46. М. Јасикова; 47. Чокоњар; 48. Копривница; 49. Јелашница; 50 Глоговица.

3. Поречки срез (Д. Милановац).

1. Д. Милановац; 2. Мосна; 3. Бољетин; 4. Голубиње; 5. Топоница; 6. Мироч; 7. Рудна Глава; 8. Горњани; 9. Клокочевац; 10. Танда; 11. Црвајка; 12. Мајдан-Пек.

V. Крушевачки округ.

1. Алексиначки срез (Алексинац).

1. Алексинац; 2. Вукашиновац; 3. Јабуковац; 4. Јасење; 5. Рутевце; 6. Ћићина; 7. Бели Брег; 8. Веље Поље; 9. Горња Трнава; 10. Доња Топоница; 11. Доња Крупац; 12. Дражевац; 13. Катун; 14. Палиграда; 15. Бобовиште; 16. Вакуп; 17. Краљево; 18. Суботинац; 19. Бован; 20. Брадарци; 21. Мозгово; 22. Бујимир; 23. Врело; 24. Глоговица; 25. Горњи Крупац; 26. Добрујевац; 27. Липовац; 28 Пруговац; 29 Станци; 30. Црна Бара; 31. Доња Трнава.

2. Жупски срез (Александровац).

1. Александровац и засеоци: Поповци и Старци; 2. Братићи; 3. Велика Врбница; 4. Већа Глава; 5. Витково; 6. Горњи Вратари; 7. Доњи Вратари; 8. Дренча; 9 Латковац; 10. Лесковица; 11. Лесковица; 12. Пуховац; 13. Ракља; 14 Ржаница; 15. Стањево; 16. Тршац; 17. Ботуња; 18. Брзеће; 19. Брус. 20 Велика Грабовница; 21 Влајковци; 22. Гочманци; 23. Грашевци; 24. Дренова; 25. Дртевци; 26. Жарево; 27. Жиљци; 28. Кобиље; 29. Кочине; 30. Ливађе; 31. Липовац; 32. Мала Врбница; 33. Мала Грабовница; 34. Пањевштица; 35. Тршановци; 36. Шопић; 37. Батоте; 38. Брђани; 39 Дупци; 40. Жуњи; 41. Златари; 42. Игрош; 43. Леденци; 44. Разбојна; 45 Стројинци; 46. Келије; 47. Баеница; 48. Ботурњак; 49. Будиловина; 50. Град; 51. Грчак; 52. Козница; 53. Мелентија; 54. Осредци; 55. Плеш; 56. Рибари; 57. Рогавчина; 58. Стрменица; 59. Гаревина; 60. Горњи Ступањ; 61. Дашница; 62. Пасјак; 63. Ратаји; 64 Руденица; 65. Тулеж; 66. Врапштица; 67. Јелакци; 68. Крн а Река; 69. Мачковац; 70. Плоча; 71. Рокци; 72. Боботе; 73. Вражогрнци; 74. Горња Злегиња; 75. Доброљупци; 76. Доња Злегиња; 77. Жиљинци; 78. Љубинци; 79. Новаци; 80. Парчин; 81. Ступала; 82. Суботица; 83. Трнавци; 84. Шљивово.

3. Моравски срез (Ћупријска).

1. Велики Дреновац; 2. Грејач; 3. Дашница; 4. Дудуљаце; 5. Сечаница; 6. Суповац; 7. Горња Сухотна; 8. Горњи Адровац; 9. Гредетин; 10. Доња Сухотна; 11. Јаковље; 12. Крушје; 13. Пешчаница 14. Радевац; 15. Вукања; 16. Каменица; 17. Кулина; 18. Лозница; 19. Љутеш; 20. Породин; 21. Витковац; 22. Горњи Љубеш; 23. Д. Љубеш; 24. Корман; 25. Срезовац; 26. Трњана; 27. Доњи Адровац; 28. Житковац; 29 Мрсољ; 30. Ћупријовица; 31. Бујимир; 32. Лужане; 33. Нозрина; 34. Тешница; 35. Врћеновица; 36. Голешница; 37. Копривница; 38. Лађика; 39. Мали Дреновац; 40. Стублина; 41. Честа; 42. Чукоровац; 43. Шурић.

4. Ражањски срез (Ражањ).

1. Витошевац; 2. Грабово; 3. Подгорац; 4. Шетка; 5. Брачин; 6. Плочник; 7. Претрковац; 8. Скорница; 9. Смиловац; 10. Липовац; 11. Малетина; 12 Манастирско; 13. Мађаре; 14. Пардик; 15. Послон; 16. Прасковче; 17. Ражањ; 18. Рујиште; 19. Црни Као; 20. Чубура; 21. Бранина; 22. Лучина; 23. Мањиа; 24. Сталаћ; 25 Церова; 26. Појате; 27. Радошевац; 28. Ћићевац; 29. Варош

5. Расински срез (Крушевац).

1. Крушевац; 2. Бивоље; 3. Дедина; 4. Каницања; 5. Мудраковац; 6. Паруновац; 7. Велика Врбница; 8. Доњане; 9. Доњи Ступањ; 10. Мала Врбница; 11. Мешево; 12. Треботин; 13. Ђунис; 14. Клоник; 15. Трубарево; 16. Црквина; 17. Беласица; 18. Дворани; 19. Здравиње; 20. Мала Река; 21. Петина; 22. Позлата; 23. Пољани; 24. Сушица; 25. Бован; 26. Гаглово; 27. Головода; 28. Кобиље; 29. Ловци; 30. Мали Шиљеговац; 31. Модрица; 32. Пасјак; 33. Станци; 34. Бољевац; 35. Велики Шиљеговац; 36. Гревци; 37. Зебица; 38. Зубовац; 39. Крушинци; 40. Рибаре; 41. Рлица; 42. Росница; 43. Сриљаче; 44. Витановац; 45 Гркљани; 46. Јабланица; 47. Кунци; 48. Мајдево; 49. Себечевац; 50. Шаврани; 51. Шоголе; 52. Штитари; 53. Буковица; 54. Буци; 55. Горњи Степош; 56. Липовац; 57. Ломница; 58. Наупара; 59. Сеземча; 60. Трмчари; 61. Слатина; 62. Браљина; 63. Доњи Степош; 64. Макрешани; 65. Мрзеница; 66. Сталаћ; 67. Текија; 68. Глободер; 69. Лаћислед; 70. Мачковац; 71. Мрмош; 72. Вучак; 73. Гари; 74. Луковац; 75. Пепељевац, 76. Церова; 77. Читлук.

5. Трстенички срез (Трстеник).

1. Велика Дренова; 2. Селиште; 3. Богдање; 4. Лозна; 5. Грабовац; 6. Љубостињски пријавор; 7. Плавиница; 8. Угљарево; 9. Медвеђе; 10. Врњци; 11. Гоч; 12. Липова; 13. Ново село; 14. Ресовци; 15 Руђинци; 16. Станишинци; 17. Штулац; 18. Бучје; 19. Горња Црнишава; 20. Доња Црнишава; 21. Доњи Рибник; 22. Јасиковица; 23. Каменчача; 24. Лопаш; 25. Почековина; 26. Стари Трстеник; 27. Бресно Поље; 28. Велуће; 29. Голубовац; 30. Округлица; 31. Омашница; 32. Рињевштица; 33. Стопања; 34. Тоболац; 35. Брезовица; 36. Горњи Рибник; 37. Дубље; 38. Осаоница са Стражом; 39. Оџаци; 40. Попина; 41. Стублица; 42. Трстеник; 43. Чајири с Бељацима; 44. Пољна; 45. М. Дренова; 46. Рујишник; 47. Мијаиловац; 48. М. Сугубина; 49. Доњи Дубич; 50. Рајинац; 51. Лободер.

VI. Моравски округ.

1. Белички срез (Јагодина).

1. Домуз Поток; 2. Јагодина; 3. Коларе; 4. Главиница; 5. Бресје; 6. Мајур; 7. Лоћика; 8. Медојевац; 9. Топола; 10. Беочић; 11. Ивкевачки Пријавор; 12. Драгошевац; 13. Трнава; 14. Ковачевац; 15. Драгоцвет; 16. Винорача; 17. Међуреч; 18. Вољавче; 19. Буковче; 20. Рибник; 21. Д. Рачник; 22. Вранковац; 23. Г. Рачник; 24. Багрдан; 25. Белица; 26. Бунар; 27. Врба; 28. Лукор; 29. Шантаровац; 30 Шуљковац; 31. Деоница; 32. Сијуковац; 33. Црнча; 34. Ловци; 35. Каленовац; 36. Мишевиће; 37. Лозовик; 38. Јошанички Пријавор; 39. Г. Штиље; 40. Д. Штиље; 41. Рибаре; 42. Прањина; 43. Ракитово; 44. Пањевац; 45. Ланиште; 46. Г. Јовац; 47. Д. Јовац; 48 Дворица; 49. Трешњевица; 50. Сиљи Вир; 51. Остриковац; 52. Мијатовац.

2. Левачки срез (Рековац).

1. В. Сугубина; 2. Ратковић; 3. Слатина; 4. Цикот; 5. Урсула; 6. Ошарић; 7. Рињац; 8 Божуревац; 9. Г. Дубић; 10. Шљивица; 11. Каленићски Пријавор; 12. Превешт; 13. Лепојевић; 14. Калудра; 15. Секурић; 16. Белушић; 17. Брајиновац; 18. Пуљци; 19. Волујци; 20. Дубница; 21. Малетево; 22. Богалинци; 23. Доброселица; 24. Надриље; 25. Жупањевац; 26. Сибница; 27. Сиљевица; 28. Баре; 29. Коморане; 30. Мотриће; 31. В. Крушевица; 32. Тичиће; 33. Кавадар; 34. Рабреновац; 35. Вукмановац; 36. Рековац; 37. Ломница; 38. В. Пчелица; 39. Дуден; 40. Г. Сабанта.

3. Параћински срез (Параћин).

1. Параћин; 2. Бигреница; 3. Бошњани; 4. Буљани; 5. Главица; 6. Давидовац; 7. Поповац; 8. Г. Мунтица; 9. Д. Мутница; 10. Извор; 11. Клачевица; 12. Лепје; 13. Шалудовац; 14. Бусиловац; 15. Голубовац; 16. Мориловац; 17. Плана; 18. Г. Видово; 19. Дреновац; 20. Крежбинац; 21. Ратари; 22. Сикирица; 23. Д. Видово; 24. Лебина; 25. Стрижа; 26. Текија; 27. Чепури; 28 Шавац; 29. Ћуприја; 30. Батинац; 31. Забрега; 32. Сење; 33. Стубина; 34. Вла-

шка; 35. Иванковац; 36. Крушар; 37. Бољани; 38. Суплка.

4. Ресавски срез (Свилајнац).

1. Глоговац; 2. Дражмировац; 3. Дубока; 4. Исаково; 5. М. Поповић; 6. Бељајка; 7. Буковац; 8. Вирјане; 9. Витанци; 10. Деспотовац; 11. Двориште; 12. Жидиље; 13. Језеро; 14. Кованица; 15. Паљевац; 16. Поповњак; 17. Ресавица; 18. Стењевац; 19. Јеловац; 20. Липовица; 21. Сладаја; 22. Стрмостен; 23. Свилајнац; 24. Бобово; 25. Луковица; 26. Прошћинац; 27. Балајинац; 28. Богава; 29. Брестово; 30. В. Поповић; 31. Медвеђа; 32. Трућевац; 33. Војска; 34. Гладна; 35. Мачевац; 36. Радошин; 37. Рајкинац; 38. Бресје; 39. Гложани; 40. Црквенац; 41. Грабовац; 42. Дубље; 43. Витежево; 44. Дубница; 45. Бурџинац; 46. Купиновац; 47. Роанда; 48. Рођевац; 49. Седлари; 50. Суботица; 51. Грабовица; 52. Ломница; 53. Миљка; 54. Плажани; 55. Врлан; 56. Јасеново; 57. Троноље.

5. Темнићски срез (Варварин).

1. Бошњане; 2. Маскаре; 3. Варварин; 4. Милутовац; 5. Страгари; 6. М. Крушевица; 7. Лазаревац; 8. Парцане; 9. Тољевац; 10. Пајковац; 11. Карановчић; 12. Д. Крчин; 13. Г. Крчин; 14. Орашје; 15. Бачина; 16. Церница; 17. Слојново; 18. Поточац; 19. Обреж; 20. Избеница; 21. Катун; 22. Рашевица; 23. Шанац; 24. Јасика; 25. В. Крушевица; 26. Срње; 27. Гавез; 28. Кукљин; 29. Бела вода; 30. Коњуси; 31. Брајковац; 32. Љубава; 33. Шашиловац; 34. Крвавица; 35. Глобаре; 36. Падеж; 37. Мареново; 38. Вратаре; 39. Каменаре; 40. Залоговац.

VII. Пиротски округ.

1. Бело-паланачки срез (Бела Паланка).

1. Бела Паланка; 2. Кременица; 3. Ново Село; 4. Вргудинац; 5. Ореовац; 6. Дивљане; 7. Д. Коритница; 8. Г. Коритница; 9. Капсура; 10. Тијеловац; 11. Мокра; 12. Љубатовица; 13. Трешњаница; 14. Сињац; 15. Горња Глама; 16. Доња Глама; 17. Бабин Као; 18. Орља; 19. Горњи Рињ; 20. Дражево; 21. Мокриште; 22. Вран-дол; 23. Крупац; 24. Доњи Рињ; 25. Долац; 26. Градиште; 27. Дол; 28. Клење; 29. Букровац; 30. Тамњаница; 31. Црвени Брег; 32. Витановац; 33. Равни До; 34. Ланиште; 35. Црича; 36. Лесковик; 37. Топоница; 38. Вета; 39. Космовац; 40. Шпај; 41. Глоговац; 42. Пајеж; 43. Мирановац; 44. Козја

2. Власотиначки срез (Власотинци).

1. Власотинци; 2. Брезовица; 3. Градиште; 4. Лопушња; 5. Орашје; 6. Ладовица; 7. Прилепац; 8 Добровиш; 9 Батуловци; 10. Кукавица; 11. Јастребац; 12. Дадинца; 13. Гложаш; 14. Добротин; 15. Врело; 16. Орах; 17. Лесковица; 18. Гаре; 19 Ковачева бара; 20. Брод; 21. Добро поље; 22. Дорковац; 23. Дејан; 24. Сиоље; 25. Борно-до; 26. Крушевица; 27. Бољари; 28. Црнатово; 29. Црна Бара; 30. Градска; 31. Јабуковик; 32. Преслап; 33. Црна Трава; 34. Црвена Јабука; 35. Радосиње; 36. Раков До; 37. Конопница; 38. Стајковце; 39. Рајно Поље; 40. Пискупово; 41. Липовица; 42. Гуњетина; 43. Средор; 44. Ломница; 44. Скранеж; 46. Шишава; 47. Рупље; 48. Ново Село; 49. Једина Бара; 50. Тупаловац; 51. Грделица; 52. Сеганица; 53 Бојишина; 54. Козари; 55. Крнеје; 56. Палоје; 57. Личин До; 58. Кална.

3 Лужнички срез (Бабушница).

1. Бабушница; 2 Љуберажда; 3. В. Бошњци; 4. М. Бошњци; 5. Мезграја; 6. Модра Стена; 7. Гричар; 8. Бердуј; 9. Радињинци; 10. Липово; 11. Студена; 12. Пресека; 13. Вава; 14. Сиња Глава; 15. Царев Дол; 16. Горчинци; 17. Сурачево; 18. Извор; 19. Злокућани; 20. Калуђерово; 21. Радошевац; 22. Александровац; 23. Дучевци; 24. Стол; 25 Кијевац; 26. Камбелевци; 27. Масуровац; 28. Стрелац; 29. Ралин; 30. Дол; 31. Брестов До; 32. Валиш; 33. Провальеник; 34. Ресник; 35. Г. Крњина; 36. Д. Крњина; 37. Стрижевац; 38. Шљиновик; 39. Бежиште; 40. Братишевац; 41. Завидинци; 42. Остатовица; 43. Штрбовац; 44. Кочка; 45. Мовица; 46. Кукавица.

4. Нишавски срез (Пирот).

1. Пирот; 2. Суково; 3. Јалботина; 4. Плашница; 5. Обреновац; 6. Милојковци; 7. Чи-

ниглавци; 8. Срећковац; 9. Смрдан; 10. Држина; 11. Присјан; 12. Камик; 13. Војиеговци; 14. Беровница; 15. Гњилан; 16. М. Суводол; 17. В. Суводол; 18. Костур; 19. Блато; 20. Попор; 21. Расница; 22. Пасјача; 23. Бари-Чивлак; 24. Добродо; 25. Извор; 26. Басара; 27. Берилован; 28. Градашница; 29. Трњани; 30. Ржана (код Пирота); 31. М. Јовановац; 32. В. Јовановац; 33. Велико Село; 34. Крупац; 35. Сопот; 36. Ниншор; 37. Дојкинци; 38 Брлог; 39. Јеловица; 40. Росомача; 41. Ржана (Смоња); 42. Рсовци; 43. Оресовица; 44. Паклештица; 45. Бела; 46. Гостуша; 47. В. Лукања; 48 М. Лукања; 49. Завој; 50. Покровеник; 51. Копривштица; 52. Топли До; 53. Засковци; 54. Рудиње; 55. Темска; 56. Рагодеш; 57. Церова; 58. Базовик; 59. Лопашница; 60. Церовик; 61. Станичење; 62. Јаловик-Извор; 63. Шугрин; 64. Мирковац; 65. Станьанци; 66. Кална; 67. Грабовница; 68. Татрашца; 69 Иново; 70. Јања; 71. Равно Буње; 72. Алдина Река; 73. Вртовци; 74. Шестигабар; 75. Црни Врх; 76. Влта-Берриовци; 77. Куштица; 78. Осмаково; 79. Врањиште; 80. Црвенчево; 81. Куманово; 82. Црнокалиште.

VIII. Подрински округ.

1. Азбучковички срез (Љубовија).

1. Вољевци с Великом Реком; 2. Гојсавица; 3. Цулине; 4. Црича, Коларица и Крупина; 5. Горња Буковица; 6. Горње Кошље; 7. Грчић; 8. Доње Кошље; 9. Дрлаче; 10. Грачаница; 11 Доња Буковица; 12. Рујевац; 13. Селанац; 14. Лољин; 15. Љубовија; 16. Узовница; 17. Читлук; 18. Љубовиђа; 19. Горња Оровница; 20. Доња Оровница; 21. Леовић; 22. Торник; 23. Гуњаци; 24. Драгодо; 25. Царина.

2. Јадрански срез (Лозница).

1. Лозница; 2. Грнчара; 3. Козјак; 4. Липница; 5. Руњани; 6. Шор; 7. Брадић; 8. Брњац; 9. Горњи Добрић; 10. Доњи Добрић; 11. Јадранска Љешница; 12. Јошева; 13. Каменица; 14. Стража; 15. Велико Село; 16. Дворска; 17. Јаребице; 18. Југовићи; 19. Рибарица; 20. Ступница; 21. Филиповић; 22. Цикоте; 23. Шурице; 24. Брасина; 25. Ковиљача; 26. Трбушница; 27. Воћњак; 28. Горње Недељице; 29. Доње Недељице; 30. Зајача; 31. Коренита; 32. Слатина; 33. Тршић; 34. Горња Бадања; 35. Доња Бадања; 36. Милина; 37. Тробосиље; 38. Лешница; 39. Чокешина; 40. Ново Село; 41 Прњавор; 42. Петковица; 43. Помијача; 44. Сипуља; 45. Текериш.

3. Мачвански срез (Богатић).

1. Бадовинци; 2. Богатић; 3. Глушци; 4. Метковић; 5. Раденковић; 6. Дреновац; 7. Шеварице; 8. Дубље; 9. Змијак; 10. Петловача; 11. Рибари; 12. Скрађани; 13. Сленчевић; 14. Клење; 15. Црнобрдски Салаш; 16. Бела Река; 17. Дуваниште; 18. Липолист; 19 Засавица; 20. Митровица; 21. Ноћај; 22. Ноћајски Салаш; 23. Причиновић; 24. Табановић; 25. Узвеће; 26. Баново Поље; 27. Глоговац; 28.Совљак; 29. Равње; 30. Црна Бара, 31. Белотић; 32. Штитар.

4. Поцерски срез (Шабац).

1. Шабац (с Мајуром); 2. Варна; 3. Горња Врањска; 4. Маови; 5. Метковић; 6. Муселини; 7. Бобовик; 8. Владимирци; 9. Крнуле; 10. Меовине; 11. Скупљен; 12. Вукошић; 13. Вучевица; 14. Кујавица; 15. Лојанице; 16. Мала Врањска; 17. Причиновић; 18. Рићаке; 19. Церовац; 20. Богосавац; 21. Грушић; 22. Десић; 23 Добрић; 24. Радовашница; 25. Цуљковић; 26. Јазовник; 27. Јаловик; 28. Крњић; 29. Белотић; 30 Брдарица; 31. Велики Бошњак; 32. Каменица; 33. Каона; 34. Козарица; 35. Матијевац; 36 Пејиновић; 37. Буково; 38. Кривача; 39. Метлић; 40. Румска; 41. Драгојевац; 42. Жабар; 43. Јеленча; 44. Корман; 45. Мпокус; 46. Мишар; 47. Мрђеновац; 48. Орашац; 49. Предворица; 50. Трбушац; 51. Бојић; 52. Волујац; 53. Двориште; 54. Заблаће; 55. Накучани; 56. Синошевић; 57. Бресница; 58. Љутице; 59. Мали Бошњак; 60. Суботица; 61. Галовић; 62. Голочело; 63. Градојевић; 64. Мровска; 65. Буковине; 66. Црњево; 67. Власаница; 68. Дебрц; 69. Ново Село; 70. Прхово; 71. Свилеува; 72. Коцељева; 73. Бељин; 74. Месарци; 75. Суво Село; 76 Звезд.

5 Рађевски срез (Крупањ).

1. Бастав; 2. Бела Црква; 3. Белотић; 4. Врбић; 5. Красава; 9. Ликодра; 7. Мајковић;

8. Равнаја; 9. Ставе; 10. Шљивова; 11. Брезовица; 12. Завлака; 13. Комирић; 14. Коњуша; 15. Цветуља; 17 Бањевац; 17. Брштица; 18. Костајник; 19. Кржава; 20. Крупањ; 21. Липеновић; 22. Толисавац; 23. Томањ; 24. Церова; 25. Амајић; 26. Борина; 27. Будишић; 28. Доња Трнешница; 29. Мали Зворник; 30. Планина; 31. Радаљ; 32. Сакар; 33. Читлук; 34. Плужан; 35. Остружањ; 36. Братачић; 37. Лопатањ.

IX. Подунавски округ.

Варош Београд и срезови:

1. Врачарски срез (Београд).

1. Велико Село; 2. Винча; 3. Вишњица; 4. Сланци; 5. Жарково; 6. Железник; 7. Кнежевац; 8. Бањица; 9. Бели Поток; 10. Јајинце; 11. Кумодраж; 12. Раковица; 13. Велики Мокри Луг; 14. Калуђерица; 15. Лештани; 16. Мали Мокри Луг; 17. Миријево; 18. Пиносава; 19. Ресник; 20. Рушањ; 21. Рипањ.

2. Грочански срез (Грочка).

1. Бегаљица; 2. Камендо; 3. Шударци; 5. Болеч; 5. Заклопача; 6. Ратовац; 7. Врчин; 8. Зуце; 9. Брестовник; 10. Грочка; 11. М. Иванча; 12. М. Пожеравац; 13. Сенаја; 14. Шепшин; 15. Дражањ; 16. Умчари.

3. Јасенички срез (Паланка).

1. Азања; 2. Баничина; 3. Мраморац; 4. Велика Крсна; 5. Велико Оранже; 6. Трнова; 7. Велика Плана; 8. Водице; 9. Глибовац; 10. Мала Плана; 11. Голобок; 12. Границе; 13. Ковачевац; 14 Крњево; 15. Кусадак; 16. Марковац; 17. Паланка; 18. Радовање; 19. Ракинац; 20. Рабровац; 21. Ратари; 22. Селевац; 23. Нови Аџибеговац; 24. Стари Аџибеговац; 25. Башин; 26. Придворица; 27. Церовац.

4. Колубарски срез (Лазаревац).

1. Араповац; 2. Барошевац; 3. Бистрица; 4. Зеоке; 5. Миросаљци; 6. Црљенци; 7. Венчане; 8. Пркосава; 9. Рановић; 10. Стрмово; 11. Тулеж; 12. Вреоци; 13. Јунковци; 14. Медошевац; 15. Сакуља; 16. Цветовац; 17. Црљени; 18. Даросава; 19. Крушевица; 20. Прогорелци; 21. Рудовци; 22. Трбушница; 23. Барзиловица; 24. Дудовица; 25. Смрдљковац; 26. Чибутковица; 27. Бурово; 28. Дрен; 29. Жупањац; 30. Лукавица; 31. Петка; 32. Стубица; 33. Ћелије; 34. Шопић; 35. Шушњар; 36. Лазаревац.

5 Космајски срез (Сопот).

1. Амерић; 2. Влашка; 3. Буринац; 4. Рајковац; 5. Велика Иванча; 6. Кораћица; 7. Мала Врбица; 8. Међулужје; 9 Младеновац; 10 Пружатовац; 11. Неменикуће; 12. Роћочево; 13 Бабе; 14 Парцани; 15. Поповић; 16. Дрлупе; 17. Дучина; 18. Рогача; 19. Сибница; 20. Бељево; 21. Губеревци; 22; Лисовић; 23. Мањић; 24. Слатина; 25. Стојник.

6. Посавски срез (Умка)

1. Барајево; 2. Бождаревац; 3. Гунцати; 4. В. Моштаница; 5. Оструживица; 6. Сиречица; 7. Аџијево; 8. Борак; 9. Лесковац; 40. Рожанци; 11. Соколова; 12. Шиљаковац; 13. Бањевац; 14. Мељак; 15. Пећани; 16. Рудска; 17. Умка; 18. Барич; 19. Јасенак; 20. М. Моштаница; 21. Мислођин; 22 Бајевац; 23. Врбовица; 14. Дражевац; 25. Конатице; 26. Степојевац; 16. Вранић.

7. Смедеревски срез (Смедерево).

1. Бадљевица; 2. Друговац; 3. Дубона; 4. Мало Оранже; 5. Биновац; 9. Врбовац; 7. Колари; 8. Лавдол; 9. Суводол; 10. Кулич; 11. Липе; 12. Шалинац; 13. Лозовик; 14. Лугавчина; 15. Мијајловац; 16. Милошевац; 17. Осипаоница; 18. Враново; 19. Радинац; 20. Раља; 21. Сарадорци; 22. Мала Крсна; 23. Скобаљ; 24. Водањ; 25. Вучак; 26. Петрљево; 27. Сеона; 28. Удовице; 29. Добродо 30. Смедерево.

X. Пожаревачки округ.

1. Голубачки срез (Голубац).

1. Голубац; 2. Браничево; 3. Винце; 4. Д. Крушевица; 5. Пониква; 6. Војилово; 7. Житковица; 8. Кривача; 9. Кудреж; 10, Малешево; 11. Сладинци; 12. Снеготин; 13. Двориште; 14. Радошевац; 15. Усје; 19. Врњица; 17. Добра; 18. Душмаиће; 19. Зеленике; 20. Вуковиће; 21. Клење; 22. Мрчковац; 23. Барич; 24. Бикиње; 25. Миљевић; 26. Шувајићи.

2. Звишки срез (Кучево).

1. Кучево; 2. Дубока; 3. Каона; 4. Кучајна; 5. Мајдан Кучајна; 6. Ракова Бара; 7. Церемошња; 8. Церовица; 9 Мишљеновац; 10. Мустапић; 11. Буковска; 12. Волуја; 13. Нересница; 14. Лешница; 15. Сена; 16. Срнци; 17. Турија.

3. Млавски срез (Петровац).

1. Петровац; 2. Арнаут-Поповац; 3. Панково; 4. Бистрица; 5. Ждрело; 6. Мало Лаоле; 6. Велико Лаоле; 8. Крнце; 9. Добрње; 10. Забрђе; 11. Лопушник; 12. Бусур; 13. Везичево; 14. Златово; 15. Каменово; 16. Кнежица; 17. Кобиље; 18. Манастирица; 19. Аљудово; 20. Кула; 21. Црљенац; 22. Мељница; 23. Буровац; 24. Вошановац; 25. Орешковица; 26. Лесковац; 27. Кладурово; 28. Рановац; 29. Рашанац; 30. Старчево; 31. Витовница; 32. Стамница; 33 Дубочка; 34. Трновче; 35. Табановац; 36. Ковдин; 37. Шетоње.

4. Моравски срез (Жабари).

1. Врбница; 2. Орљево; 3. Тићевац; 4. Свињарево; 5. Мирцјево; 6. Кочетин; 7. Полатна; 8. Влашка До; 9. Ореовица; 10. Прхово; 11. Ракинац; 12 Жабари; 13. Бошњак; 14. Брзоходе; 15. Четерец; 16. Доња Липадница; 17. Кушиљево; 18. Сибница; 19. Породин.

5. Пожаревачки срез (Пожаревац).

1. Пожаревац; 2. Баре; 3. Беранье; 4. Касидол; 5. Божевац; 6. Забрега; 7. Шапина; 8. Батовац; 9. Дубравица; 10. Брежани; 11. Драговац; 12. Живица; 13. Кленовник; 14. Костолац; 15. Петка; 16. Кириковац; 17. Лучица; 18. Пругово; 19. Батуша; 20. Велико Црниће; 21. Мало Црниће; 22. Брадарци; 23. Бубушинац; 24. Дрмно; 25. Маљуревац; 26. Крављи До; 27. Пољана; 28. Шљивовац; 29. Смољинац; 30. Велико Село; 31. Калиште; 32 Тополница; 33. Братинац; 34. Набрђе; 35. Салаковац; 36. Трњани.

6. Рамски срез (В. Градиште).

1. Велико Градиште; 2. Кусић; 3. Острово; 4. Трбробод; 5. Десина; 6. Љубиње; 7. Мало Градиште; 8. Печаница; 9. Бискупље; 10. Затоње; 11. Кисиљево; 12. Кличевац; 13. Курјаче; 14. Пожежена; 15. Рам; 16. Речица; 17. Мајиловац; 18. Поповац; 19. Сираково; 20. Дољашница; 21. Макци; 22. Велика Бресница; 23. Мала Бресница; 24. Раброво; 25. Чешљева Бара; 26. Гарево; 27. Камјево; 28. Средњево; 29. Царевац; 30. Бураково; 31. Кумани; 32. Тополовник.

7. Хомољски срез (Жагубица).

1. Жагубица; 2. Вуковац; 3. Јошаница; 4. Милатовац; 5. Влаоле; 6. Јасиково; 7. Лесково; 8 Брезница; 9. Крепољин; 10. Осаница; 11. Лазница; 12. Близнак; 13. Крупаја; 14. Магудица; 15. Сиге; 16 Изварица; 17. Рибари; 18. Суводол.

XI. Руднички округ.

1. Драгачевски срез (Гуча).

1. Врово; 2. Доња Краварица; 3. Лис; 4. Трбовац; 5. Церова; 6. Брезовица; 7. Вича; 8. Властељице; 9. Горњи Дубац; 10. Каона; 11. Милатовићи; 12. Горачићи; 13. Граб; 14. Губеревци; 15. Рогача; 16 Горња Краварица; 17. Гуча; 18. Живица; 19. Кривача; 20. Рти; 21. Турица; 22 Дучаловићи; 23. Зеоке; 24. Лучани; 25. Марковица; 26. Негришори; 27. Пухово; 28. Ртари; 29. Тијање; 30 Бели Камен; 31. Вучковица; 32. Котража; 33. Миросаљци; 34. Пшаник; 35. Трешњевица; 36. Доњи Дубац; 37. Дљин; 38. Крстац; 39. Лисице; 40. Лопаш; 41. Пилатовићи; 42. Прилипац; 43. Лиса; 44. Луке; 45. Осоница.

2. Жички срез (Краљево).

1. Краљево; 2. Богуговац; 3. Конарево; 4. Лопатница; 5. Маглич; 6. Прогорелица; 7. Вранеши; 8. Врба; 9 Вукушница; 10. Грачац; 11. Драгосињци; 12. Заклопача; 13. Отроци; 14. Подунавци; 15. Ратина; 16. Гокчаница; 17. Заступље; 18. Предоли; 19. Рудњак; 20. Церје; 21. Црвањ; 22. Брезна; 23. Готовац; 24. Замчање; 25. Каменица; 26. Ковалнук; 27. Ковачи; 28. Крушевица; 29. Матаруге; 30. Мељаница; 31. Метикоши; 32. Рибница; 33. Адрани; 34. Грдица; 35. Ларчујак; 36. Чибуковац; 37. Буковица; 38. Врдила; 39. Дедојевци; 40. Драгићи; 41. Мрсаћ; 42. Мусина Река; 43. Пекча-

ница; 44. Рођевићи; 45. Самакла; 46. Поповићи; 47. Сирча; 48. Милочај; 49. Оплапић; 50. Трговиште.

3. Качерски срез (Рудник).

1. Баљини; 2. Бољковци; 3. Давидовица; 4. Крива Река; 5. Лалинци; 6. Ручићи; 7. Угриновци; 8. Штавица; 9. Восута; 10. Драгољ; 11. Живковци; 12. Калањевци; 13. Трудељ; 14. Шутци; 15. Бранчићи; 16. Гукоши; 17. Дићи; 18. Иваповци; 19. Козељ; 20. Липље; 21. Моравци; 22. Пољанице; 23. Војковци; 24. Гурешевци; 25. Заграђе; 26. Јаржеловци; 27. Манојловци; 28. Мутањ; 29. Рељинци; 30. Рудник; 31. Церова; 32. Шилопај.

4. Љубићски срез (Прибелина).

1. Брђани; 2 Прислоница; 3. Соколићи; 4. Бечањ; 5. Бресница; 6. Вујетинци; 7. Балуга; 8. Коњевићи; 9. Љубић; 10. Прибељина; 11. Ракова; 12. Вранићи; 13. Горња Горјевница; 14. Миоковци; 15. Милићевци; 16. Прибевор; 17. Трбушани; 18. Горња Трепча; 19. Доња Трепча; 20. Мојсиње; 21. Остра; 22. Станчићи; 23. Доња Горјевница; 24. Катрга; 25. Мрчајевци; 26. Видова; 27. Врнчани; 28. Јанчићи; 29 Рошци; 30. Тавник; 31. Цветке; 32. Лађевци; 33. Обрва.

5. Студенички срез (Рашка).

1. Рашка; 2. Бања; 3. Баре; 4. Војмиловићи; 5. Ковачи; 6. Раковац; 7. Црна Глава; 8. Брезова; 9. Бресник; 10. Долац; 11. Баково; 12. Засад; 13. Сапово; 14. Винићи; 15. Градац; 16. Дражинић; 17. Зарево; 18. Рудно; 19. Возовик; 20. Врх; 21. Бадањ; 22. Жутице; 23. Корлаћи; 24. Кремићи; 25. Курићи; 26. Паилица; 27. Пискања; 28. Поцесје; 29. Рвати; 30. Семетеш; 31. Бела Стена; 32 Беоци; 33. Баљевац, 34. Брвеница; 35. Варево; 36. Побрђе; 37. Бољак; 38. Гувниште; 39. Јариње; 40. Казновићи; 41. Лисина; 42. Муре; 43. Ново Село; 44. Рудница; 45. Боројевић; 46. Милатковић; 47. Носољи; 48. Плешин; 49. Себимље; 50. Трнава; 51. Полумир; 52. Река; 53. Тадење; 54. Ушће.

6. Таковски срез (Г. Милановац).

1. Горњи Милановац; 2. Бах; 3. Брајићи; 4. Коштунићи; 5. Полом; 6. Теочин; 7. Брусница; 8 Грабовица; 9. Јабланица; 10. Луњевица; 11. Семедраж; 12. Бело Поље; 13. Горња Врбава; 14 Горња Црнућа; 15. Доња Врбава; 16. Доња Црнућа; 17. Каменица; 18. Кнежевац; 19. Липовац; 20. Прњавор; 21. Врнчани; 22. Доњи Бранетићи; 23. Калимапићи; 24. Клатичево; 25. Љеваја; 26. Љутовница; 27. Накучани; 28 Синошевићи; 29. Велерпјеч; 30. Мајдан; 31. Невиле; 32. Сврачковци; 33. Леушићи; 34. Праћани; 35. Срезојевци; 36. Бањани; 37. Бершићи; 38. Брезна; 39. Дренова; 40. Лозањ; 41. Лочевци; 42. Озрењ; 43. Таково; 44. Шарани; 45. Горњи Бранетићи.

7. Трнавски срез (Чачак).

1. Чачак; 2. Балуга; 3. Бањица; 4. Вапа; 5. Вињуша; 6. Заблаће; 7. Жежевица; 8. Трнава; 9. Атенница; 10. Јездина; 11. Кулиновци; 12. Лозница; 13. Паковраће; 14. Парменац; 15. Придворица и заселак Вељина; 16. Рићаге; 17. Качулице; 18. Лазац; 19. Петница; 20. Премећа; 21. Баиско Поље; 22. Горчани; 23 Жлочани; 24. Кукићи; 25. Липница; 26. Мршинци; 27. Рајац, 28. Слатина.

XII. Тимочки округ.

1. Бањски срез (Бања).

1. Бања; 2 Николинац; 3. Блендија; 4 Дуго Поље; 5. Сесалац; 6. Богдинац; 7. Рујиште; 8. Милушинац; 9. Ресник; 10. Поружница; 11. Трубаревац; 12. Трговиште; 13. Бели Поток; 14. Рујевица; 15. Јошаница; 16. Врбовац; 17. Жучковац; 18 Врмца; 19. Шарбановац; 20. Мужинац; 21 Језеро; 22. Преконоси; 23. Ресавци; 24. Раденковац; 25. Ново Село; 26. Читлук; 27. Церовица; 28. Орешац; 29. Гојмановац; 30. Лабуково; 31. Скробница.

2 Заглавски срез (Књажевац).

1. Књажевац; 2. Радичевац; 3. Балинац; 4. Шарбановац; 5. Алдинац; 6 Дрвник; 7. Дејановац; 8 Д. Каменица; 9. Г. Каменица; 10. Репушница; 11. Причевац; 12. Папратна; 13. Штрбци; 14. Жуковац; 15. Стаpo Корито; 16. Градиште; 17. Горња Соколовица; 18. Кандалица; 19. Трговиште; 20. Штитарац; 21. Видојевац; 22. Жана; 23. Црвење; 24. Балановац;

25. Грезна; 26. Васиљ; 27. Глоговац; 28. Рготште; 29. Вина; 30. Булиновац; 31. Валевац; 32. Лепена; 33. Стогазовац; 34. Дреничновац; 35. Слатина; 36. Шуман-Топла; 37. Поткрање; 38. Штипина; 39. Г. Зупиче; 40. Д. Зупиче; 41. Берчиновац; 42. Локва; 43. Ошљане; 44. Ново Корито; 45. Јелашница; 46. Јаковац; 47. Нови Хан; 48. Петруша; 49. Дебелица; 50. Трновац; 51. Равни; 52. Боровац; 53. Дреновац; 54. Врбица; 55. Маљинац; 26. Кожељ; 57. Селачка; 58. Зубетинац; 59. Бучје; 60. Влашко Поље; 61. Д. Соколовица; 62. Зоруновац; 63. Бели Поток; 64. Сврљишка Топла; 65. Божиновац; 66. Орешац; 67. Мучи-Баба; 68. Крента; 69. Попор; 70. Мариновац; 71. Каличина; 72. Мали Извор.

3. Сврљишки срез (Дервен).

1. Галибабинци; 2. Варош; 3. Давидовац; 4. Радмировац; 5. Палилула; 6. Мечји До; 7. Лалинац; 8. Сливје; 9 Пошинца; 10. Плужина; 11. Пирковац; 12 Шљивовик; 13. Жаљево; 14. Мерџелат; 15. Миљковац; 16. Драјинац; 17. Нишевци; 18. Преконоге; 19. Ђуринац; 20 Рибари; 21. Бело Иње; 22. Црнољевица; 23. Извор; 24. Ђурдимо; 25. Тијовац; 26. Бучум; 27. Гушевац; 28. Перши; 29. Околиште; 30. Луково; 31. Манојлица; 32. Влахово; 33. Гуљијан; 34. Лозан; 35. Округлица; 36. Грбавче; 37. Копајкошара.

XIII. Топлички округ.

Варош Ниш и срезови:

1. Добрички срез (Прокупље).

1. Александровац; 2. Балајинац; 3. Батушница; 4. Бресница; 5 Брест; 6. Градиште; 7. Крушци; 8. Мерошина; 9. Мрамор; 10. Облачина; 11. Рожина; 12. Барбатовац; 13. Гргуре; 14. Кашивар; 15. Коњува; 16. Музаћ; 17. Спанци; 18. Тмава; 19. Чунгула; 20. Брест; 21. Букуморамно; 22. Горња Бејаштица; 23. Горњи Гајиновац; 24. Горња Коњуша; 25 Горња Топоница; 26. Губетин; 27. Доња Бејаштица; 28. Доња Топоница; 29. Бушинци; 30. Крушевица; 31. Обртинци; 32. Пестиш; 33. Пискаљ; 34 Прекадин; 35. Прекаштица; 36. Ртаја; 37. Смрдан; 38 Широке Њиве; 39. Шишмановац; 40. Баце; 41. Белошин; 42. Вина; 43. Доња Коњуша; 44. Калудра; 45. Конџељ; 47. Маћаре; 47. Плочник; 48. Тулари; 49. Блаце; 50. Врбовац; 51. Попово; 52. Пребреза; 53. Сибница; 24. Стубаљ; 55. Суви До; 56. Трбуње; 57. Чучале; 58. Цепница; 59. Бресничић; 60. Велика Плана; 61. Горња Бресница; 62. Доња Бресница; 63. Здравиње; 64. Кончић; 65. Меровац; 66. Мршељ; 67. Прекопуце; 68. Алабана; 69. Горња Драгуша; 70. Горња Јошаница; 71. Доња Драгуша; 72. Доња Јошаница; 73. Кришаја; 74. Међуана; 75. Препрешња; 76. Претежана; 77. Придворица; 78. Суваја; 79. Шиљемани; 80 Баботинац; 81. Булатовац; 82. Горња Речица; 83. Доња Речица; 84. Горња Трнава; 85. Доња Трнава; 86. Дреновац; 87. Мала Плана; 88. Микуловац; 89. Пашинац; 90. Поток; 91. Рељинац; 92. Ресиниц; 93. Бубалица; 94 Гласовик; 95. Драги Део; 96. Житни Поток и заселак Буровац; 97. Злата; 98. Јабучево; 99. Кожинци; 100. Момчилово; 101. Мрљак; 102 Статовац; 103. Асаповац; 104 Влахово; 105 Глашинци; 106. Грудеш; 107. Дубово; 108. Житорађа; 109. Јасеница; 110. Лукомир; 111. Пасјача; 112. Речица; 113. Смрдић; 114. Топоница; 115. Бајчинац; 116 Балиновац; 117. Заличевац; 118. Бољег; 119. Горња Девча; 120. Горњи Кординци; 121. Дешиновац; 122. Доњи Кординци; 123. Клисурица; 124. Крајковци; 125. Лепаја; 126. Петровац; 117. Цицољ; 128. Арбанасац; 129. Бабин Поток; 130. Бела Вода; 131. Берије; 132. Бугариновац; 133. Бучинац; 134. Водице; 135. Горња Стржава; 136. Горња Расовача; 137 Добротић; 138. Доња Расовача; 139 Доња Стржава; 140. Костадиновац; 141. Нова Божурња; 142 Ново Село; 143. Подина; 144. Појата; 145. Стара Божурња; 146. Куковац; 147. Бадњевац; 148. Горњи Дреновац; 149. Горње Црнатово; 150. Дољевац; 151. Доњи Дреновац; 152. Доње Црнатово; 153. Драшковац; 154 Кочани; 155. Међа; 156. Пуковац; 157. Шајиновац; 158. Бучић; 159. Волчинац; 160. Држаповац; 161 Бакус; 162. Мекиш; 163. Орљани; 164. Пејковац; 165. Самариновац; 166 Шарлинци; 167. Прокупље (и заселак Гарић).

2. Заплањски срез Доњи (Душник).

1. Видандрица; 2. Горње Власе; 3. Горњи Барбеш; 4. Гркиња; 5. Доњи Барбеш; 6. Дукат; 7. Марина Кутина; 8. Ново Село; 9. Русна; 10. Топоница; 11. Велики Вртоп; 12. Личје; 13. Мали Вртоп; 14. Семче; 15. Ступница; 16. Шебет; 17. Овсињинце; 18. Сопотница; 19. Драшкова Кутина; 20. Дуга Њољана; 21. Јагличе; 22. Копривница; 23. Краставче; 24. Прокопова Кутина; 25. Келије; 26. Чагровац; 27. Велики Крчмир; 28. Горњи Присјам; 29. Доњи Присјам; 30. Комарица; 31. Мали Крчмир; 32. Равна Дубрава; 33. Миљковце; 34. Гаре; 35. Горње Драговље; 36. Горњи Душник; 37. Доње Драговље; 38. Доњи Душник; 39. Калетинац.

3. Косанички срез (Куршумље).

1. Градац; 2. Доњошевина; 3. Ђерекари; 4. Жељево; 5. Земаница; 6. Иричић; 7. Јелење; 8. Ковизда; 9. Лескова; 10. Марушић; 11. Миоковић; 12. Миочић; 13. Планиница; 14. Радуње; 15. Стануловић; 16. Трешњица; 17. Црнатово; 18. Чокотар; 19. Штава; 20. Бања; 21. Барлово; 22. Бањоглава; 23. Бело Поље; 24. Велика Шатра; 25. Врело; 26. Вршевац; 27. Горња Микуљана; 28. Дабиновац; 29. Данковић; 30. Доња Микуљана; 31. Жегрова; 32. Костраће; 33. Крчмари; 34. Куршумље; 35. Љутена; 36. Љуша; 37. Марковићи; 38. Мачковац; 39. Мирница; 40. Ново Село; 41. Пенезевац; 42. Пљаково; 43. Рашевац; 44. Тачевац; 45. Тновац; 46. Трмка; 47. Бабица; 48. Бачићи; 49. Влахиња; 50. Горњи Левић; 51. Доњи Левић; 52. Жалица; 53. Жуча; 54. Игриште; 55. Калиманци; 56. Кнежево; 57. Луково; 58. Љутово; 59. Магово; 60. Мрча; 61. Муљовиће; 62. Невада; 63. Пачараћа; 64. Перуника; 65. Порада; 66. Сагоњево; 67. Селово; 68. Сеоце; 69. Судимље; 70. Требиње; 71. Трећак; 72. Висока; 73. Дегрмен; 74. Добри До; 75. Бака; 76. Заграћа; 77. Зебица; 78. Иванова Кула; 79. Кутлово; 80. Мачја Стена; 81. Механе; 82. Превитница; 83. Прекораћа; 84. Рача; 85. Рудари; 86. Свињиште; 87. Сикирача; 88. Трн; 89. Трпеза; 90. Арбанашка; 91. Богојевац; 92. Власово; 93. Горњи Точани; 94. Грабовац; 95. Грабовница; 96. Дединац; 97. Доњи Точани; 98. Космача; 99. Маричић; 100. Пупавица; 101. Товрљан; 102. Трнов Лаз; 103. Бело Брдо; 104. Блажево; 105. Бело Поље; 106. Бозољин; 107. Боранци; 108. Витош; 109. Равниште.

4. Нишки срез (Ниш).

1. Бербатово; 2. Власе; 3. Габровац; 4. Кнежица; 5. Перутина; 6. Ћурлина; 7. Горњи Матејевац; 8. Доња Врежина; 9. Врело; 10. Јасеновик; 11. Миљковац; 12. Бања; 13. Горња Студена; 14. Доња Студена; 15. Јелашница; 16. Просек; 17. Раутово; 18. Чукленик; 19. Бреница; 20. Доњи Матејевац; 21. Каменица; 22. Горњи Комрен; 22. Доњи Комрен; 24. Лесковик; 25. Медошевац; 26. Поповац; 27. Рујник; 28. Чамурлија; 29. Хум; 30. Банцарево; 31. Куновица; 32. Островица; 33. Брзи Брод; 34. Вукманово; 35. Еминова Кутина; 36. Лазарево село; 37. Радикина Бара; 38. Суви До; 39. Белотинци; 40. Кајсура; 41. Малошиште; 42. Чапљинац; 43. Чечина; 44. Горња Врежина; 45. Кнез-село; 46. Малча; 47. Бубањ; 48. Горње Међурово; 49. Доње Међурово; 50. Лалинац; 51. Ново Село; 52. Паси-Њољана; 53. Чокот; 54. Ореовац; 55. Пасјача; 56. Сићево; 57. Берчинац; 58. Вртиште; 59. Горња Топоница; 60. Кравље; 61. Мезграја; 62. Пањина; 63. Трупале; 64. Церје; 65. Чивлак.

XIV. Ужички округ.

1. Златиборски срез (Чајетина).

1. Алијин Поток; 2. Гостиље; 3. Жељин; 4. Љубиш; 5. Сирогојно; 6. Трнава; 7. Шљивовица; 8. Крива Река; 9. Мокра Гора; 10. Семегњево; 11. Бураћа; 12. Драглица; 13. Кућани; 14. Негбина; 15. Сјеништа; 16. Доброселица; 17. Јабланица; 18. Рожиство; 19. Бранешци; 20. Чајетина; 21. Бела Река; 22. Јасенова; 23. Ојковица; 24. Висока.

2. Моравички срез (Ивањица).

1. Брезова; 2. Шареник; 3. Брусник; 4. Дајићи; 5. Бједина Варош; 6. Ивањица; 7. Свештица; 8. Шуме; 9. Деретин; 10. Кушићи; 11. Маскова; 12. Опаљеник; 13. Сивчина; 14.

Васиљевићи; 15. Вучак; 16. Ерчеге; 17. Медовине; 18. Равна Гора; 19. Цмиљевац; 20. Братљево; 21. Глећица; 22. Комадине; 23. Мана; 24. Ровине; 25. Рокци; 26. Виоиица; 27. Врмбаје; 28. Добри До; 29. Дубрава; 30. Прилике; 31. Радаљево; 32. Белеуша; 33. Брековo; 34. Добраче; 35. Мочиоци; 36. Пресјека; 37. Трудово; 38. Мланча; 39. Орља Глава; 40. Милићи.

3. Пожешки срез (Пожега).

1. Годовик; 2. Горобиље; 3. Миланово Село; 4. Горња Добриња; 5. Доња Добриња; 6. Папратиште; 7. Средња Добриња; 8. Табановићи; 9. Честобродица; 10. Дражиновићи; 11. Душковци; 12. Засеље; 13. Јежевица; 14. Каленићи; 15. Љутице; 16. Тометино Поље; 17. Богданица; 18. Гојна Гора; 19. Дружетићи; 20. Мршељи; 21. Бакчиница; 22. Виспбаба; 23. Врањани; 24. Глумач; 25. Гугаљ; 26. Здравчићи; 27. Отаљ; 28. Пожега; 26. Прпановићи; 30. Радововци; 31. Расна; 32. Тучково; 33. Узићи; 34. Арпље; 35. Богојевићи; 36. Грдовићи; 37. Латвица; 38. Ступчевићи; 39. Грнска; 40. Радобуђа; 41. Речице; 42. Сврачково; 43. Роге; 44. Рушељево; 45. Злокуса; 46. Потпећ; 47. Горјани; 48. Тврдићи.

4. Рачански срез (Бајина Башта).

1. Бајина Башта; 2. Вишесава; 3. Обајгора; 4. Црвица; 5. Дуб; 6. Заглавак; 7. Злодо; 8. Пилица; 9. Придоли; 10. Добротин; 11. Драгсин; 12. Јакаљ; 13. Јеловик; 14. Костојевићи; 15. Гвоздац; 16. Зарожје; 17. Овчина; 18. Заовине; 19. Јагоштица; 20. Растиште; 21. Бесаровина; 22. Рача; 23. Солотуша; 24. Љештанско; 25. Рогачица; 26. Својдруг; 27. Сијерач; 28. Оклетац; 29. Стрмово.

5. Ужички срез (Ужице).

1. Стапари; 2. Збојштица; 3. Љубање; 4. Дрежник; 5. Ужице; 6. Гостиница; 7. Каменица; 8. Каран; 9. Лелићи; 10. Пониковица; 11. Рибашевина; 12. Трнава; 13. Буар; 14. Дубоко; 15. Крчагово; 16. Севојно; 17. Поточање; 18. Добри Дô; 19. Губин Дô; 20. Биоска; 21. Брутци; 22. Кремна; 23. Мачкат; 24. Качер; 25. Трнково (Жигале); 26. Скржути; 27. Равни; 28. Никојевићи; 29. Чичкова; 30. Крушчица; 31. Сјеверово.

6. Црногорски срез (Косјерићи).

1. Годечево; 2. Маковишта; 3. Годљево; 4. Полошница; 5. Руда Буква; 6. Сјеча Ријека; 7. Цикоте; 8. Брајковићи; 9. Галовићи; 10. Дреновци; 11. Дубница; 12. Миоиица; 13 Мрчићи; 14. Парамун; 15. Радановци; 16. Росићи; 17. Скакавци; 18. Стојићи; 19. Таор; 20. Бјелопериде; 21. Косјерићи; 22. Мушићи; 23. Субјел; 24. Тубићи; 25. Шеврљуге.

XV. Црноречки округ.

1. Бољевачки срез (Бољевац).

1. Криви Вир; 2. Јабланица; 3. Луково; 4 Мирово; 5. Боговина; 6. Мали Извор; 7. Бољевац; 8. Добрујевац; 9. Илино; 10. Ласово; 11. Бачевица; 12. Добро-Поље; 13. Осиић; 14. Врбовац; 15. Планиница; 16. Валаконье; 17. Подгорац; 18. Злот; 19. Сумраковац; 20. Шарбановац.

2. Зајечарски срез (Зајечар).

1. Доња Бела Река; 2. Бучје; 3. Зајечар; 4. Лесковац; 5. Леновац; 6. Горња Бела Река. 7. Вратарница; 8. Заграђа; 9 Звездан; 10. Грљиште; 11. Шљивар; 12. Вражогрнац; 13. Николичево; 14. Грљан; 15. Прлита; 16. Велики Извор; 17. Трнавац; 18. Лубница; 19. Гамзиград; 20. Рготина; 21. Бор; 22. Брестовац; 23. Метовница; 24. Топла; 25. Кривељ; 26. Оштрељ; 27. Слатина.

Чл. 4.

Измене у саставу округа, срезова или општина, могу се чинити само одлуком законодавне власти.

Чл. 5.

Окружне власти постоје у окружним, а среске у среским местима, која су означена 1. и 2. чланом овога закона. А вароши: Београд и Ниш, имају засебне административне управе.

Промена окружног или среског места чини се само законодавном одлуком.

У коме месту постоје општинске власти, по општинама, састављеним из више места, одређује се законом о општинама.

Чл. 6.

При свакој промени у саставу округа, срезова или општина, стални одбори дотичних округа (чл. 161. Устава) одредиће путем међусобног споразума начин: како ће се дотадашње заједничко имање поделити, и то по сразмери пореза што га плаћају пореске главе по окрузима, срезовима или општинама; а тако исто и начин: како ће окрузи, срезови или општине чинити једно другоме накнаде за бивше заједничко имање.

Прелазна наређења.

Чл. 7.

Министар унутрашњих послова овлашћује се, да може до састанка прве редовне Народне Скупштине у 1890-ој години премештати, на молбу најмање две трећине правних гласача, поједине општине из једног среза у други.

Чл. 8.

Овај закон ће се извршити поступно до 1. Јула ове године.

У том ће се року извршити и пренос власти где је то потребно, предаја архива, и дообa актова, у колико поједини срезови и окрузи мењају свој обим.

Чл. 9.

Најмање на двадесет дана пре но што садашње власти престану радити, објавиће се дан престанка у дотичном округу и срезу, и јавно преко службених новина.

Чл. 10.

До дана преноса власти из окружних начелстава у среска, свако ће наддлештво и даље вршити своје дужности, које су му досадашњим законима одређене.

Чл. 11.

Закон овај ступа у живот, кад га Краљ потпише.

Препоручујемо свима Нашим министрима да овај закон обнародују и о извршењу се његовом, у колико се кога тиче, старају, властима пак заповедамо да по њему поступају, а свима и свакоме, да му се покоравају.

15. Марта 1890. год.
у Београду.

Јов. Ристић с. р.
К. С. Протић с. р.
Јов. Вели-Марковић с. р.

(М. П.)

Видео и ставио државни печат,
чувар државног печата,
министар правде,
Гл. Гершић с. р.

Председник министарског савета,
министар иностраних дела,
генерал,
С. Грујић с. р.

Министар грађевина,
П. Велимировић с. р.

Министар финансија,
Др- М. В. Вујић с. р.

Министар просвете и црквених послова,
Св. Милосављевић с. р.

Министар правде,
Гл. Гершић с. р.

Министар народне привреде,
Ст. Р. Поповић с. р.

Министар унутрашњих дела,
К. С. Таушановић с. р.

Министар војни,
генерал-лајтнант пуковник
Д. Ђурић с. р.

Постављења и размештаји.

У ИМЕ
ЊЕГОВОГ ВЕЛИЧАНСТВА
АЛЕКСАНДРА I.
по милости божијој и вољи народној
Краља Србије
МИ
КРАЉЕВСКИ НАМЕСНИЦИ.

На предлог заступника Нашега војног министра, председника Нашега министарског савета, разрешавамо:

Од вршења дужности инспектора пешадије ђенерала Петра Топаловића, остављајући га и даље за управника војне академије; а постављамо:

За вршиоца дужности инспектора пешадије пуковника Јована Мишковића, поред редовне му дужности.

Заступник Нашега војног министра, председник Нашега министарског савета, нека изврши овај указ.

1. Априла 1890. год.
Београд.

Јов. Ристић с. р.
К. С. Протић с. р.
Ј. Вели-Марковић с. р.

Заступник министра војног,
председник министарског савета,
министар иностраних дела,
ђенерал,

С. Грујић с. р.

Овај указ саопштава се свима командама и војним надлештвима ради знања, а дотичнима на поступак.

Ф/А№ 2038.
1. Априла 1890. год.
Београд.

Заступник министра војног,
председник министарског савета,
министар иностраних дела,
ђенерал,

С. Грујић с. р.

У ИМЕ
ЊЕГОВОГ ВЕЛИЧАНСТВА
АЛЕКСАНДРА I.
по милости божијој и вољи народној
Краља Србије
МИ
КРАЉЕВСКИ НАМЕСНИЦИ.

На предлог заступника Нашега војног министра, председника Нашега министарског савета, преводимо:

Пешадијске потпоручнике: Божидара Терзића и Миодрага Васића, у артиљерију са истим чином и рангом који су у пешадији имали.

Заступник Нашега војног министра, председник Нашега министарског савета, нека изврши овај указ.

1. Априла 1890. год.
Београд.

Јов. Ристић с. р.
К. С. Протић с. р.
Ј. Вели-Марковић с. р.

Заступник министра војног,
председник министарског савета,
министар иностраних дела,
ђенерал.

С Грујић с. р.

Указ овај саопштава се свима командама и војним надлештвима ради знања, а дотичнима на поступак.

Ф/А№ 2037.
1. Априла 1890. год.
Београд.

Заступник министра војног,
председник министарског савета,
министар иностраних дела,
ђенерал,

С. Грујић с. р.

РЕШЕЊЕМ МИНИСТРА ВОЈНОГ:

Од 27. прош. месеца Ф/А№ 1954., одређује се за управника профијантског слагалишта у Књажевцу пешадијски капетан II. кл. Чедомиљ Пејовић, до сада на служби при управи гарнизона Књажевачког; а назначени управник истог слагалишта поручник Милутин Роксандић, на службу при управи гарнизона Књажевачког.

ПРОПИСИ, НАРЕЂЕЊА И ОБЈАШЊЕЊА.

Министарство војно.
Е/О№ 1337.

69.

НАРЕЂЕЊЕ.

У вези наређења Е/О№ 1034. од 8. прош. месеца јавља се свима командама да је при управи војне одеће израђена преобука жигосана овим знацима: У. В. О.
В. К.
1890.

31. Марта 1890. год.
Београд.

Заступник министра војног,
председник министарског савета,
министар иностраних дела,
генерал,
С. Грујић с. р.

Министарство војно.
Ф/Ђ№ 1586.

70.

РЕШЕЊЕ.

У вези са решењем министарским од 15. Јануара ове године Ф/Ђ№ 428., наређујем да се кандидати у циљу полагања официрских испита јаве код својих команада најдаље до конца Маја ове године.

4. Априла 1890. год.
Београд.

Заступник министра војног,
председник министарског савета,
министар иностраних дела,
генерал,
С. Грујић с. р.

Министарство војно.
Е/О№ 1305.

71.

НАРЕЂЕЊЕ.

По предлогу команданта Дунавске дивизијске области Е№ 1593. од 26 прош. месец. а усљед указане потребе, одобравам да се трупна радионица образује и код коњичке батерије.

Управа војне одеће и поменута батерија нека се при томе тачно управљају по наређењу Е/О№ 6898., и правила о трупним радионицама Е/О№ 6899. од 22. Децембра 1889. год.

29. Марта 1890. год.
Београд.

Заступник министра војног,
председник министарског савета,
министар иностраних дела,
генерал
С. Грујић с. р.

Министарство војно.
Е/П№ 1367.

72.

ОБЈАШЊЕЊЕ.

По члану 53. правила о снабдевању људском храном, претекли новац од хране једног месеца има се употребити за довољну храну идућих месеца, а тако исто и на довођење кухињских судова у исправност.

Но како кувари који справљају јело за војнике имају и нарочите ствари које припадају кући, као што су кецеље, капе и т. п., то објашњавам *да се из претеклог новца може*

употребити и нужна сума на њене ових потреба, пошто и ове ствари долазе у кухинске потребе.

Нека се по овоме објашњењу у будуће поступа.

1. Априла 1890. год.
Београд.

Заступник министра војног,
председник министарског савета,
министар иностраних дела,
ђенерал,
С. Грујић с. р.

Министарство војно.
Е/№ 1316.

73.

ОБЈАШЊЕЊЕ.

Чланом 45. и 46. правила о огреву, осветљењу и осталим гарнизонским потребама одређено је, да се официрима два пута преко године издају дрва у напред, и то зимска порција у Новембру, а летња у Априлу месецу.

Према овом пропису дрва ће се и од сада издавати. Но зимску порцију дрва официри ће моћи примати у Октобру месецу.

28. Марта 1890. год.
Београд.

Заступник министра војног,
председник министарског савета,
министар иностраних дела,
ђенерал,
С. Грујић с. р.

Министарство војно.
Ф/А№ 1518.

74.

РАСПИС.

Годишњи утрошак табака инвентара при градском артиљеријском батаљону повишавам и то: у повезаним књигама од 50 на 100, а у табацима за препис од 40 на 55.

Ово се саопштава командама, с' тим да се прибележи у прегледу следовања Е/О№ 10 8. од 5. прош. месеца [Службени војни лист стр. 250].

4. Априла 1890. год.
Београд.

Заступник министра војног,
председник министарског савета,
министар иностраних дела
ђенерал,
С. Грујић с. р.

Министарство војно.
Е/Г№ 1388.

75.

НАРЕЂЕЊЕ.

На основу решења Ф/Б№ 404. и 2008. тек. године у погледу упућивања регрута у команде, наређујем следеће:

1. Да се регрути скраћеног рока, који имају доћи у своје команде 25. тек. месеца и једновремено са регрутима двогодишњацима, снабду обмундировним потребама према раније наређењима Е/О№ 2122. и 2201. од 1888. год. (Службени војни лист стр. 603. и 604.). Дивизијске интендантуре удесиће снабдевање долазећих регрута тако, да се избегне отварање нужног кредита за транспортовање одела, већ да се ово изда *лично* регрутима, где год је то могуће, из магацина пуковских окружних команада, а приликом упућивања самих регрута у кадровске команде. Рекрутима скраћеног рока издаће се од одела и спреме оно што је прописано под Е/О№ 2366. од 1887. год. (Службени војни лист стр. 532).

2. Да се регрути у опште који се из полазног места на до места опредељења могу да користе железницом, овом непосредно и упућују, а тако исто и тада, ако би и приликом путовања сувим могли неки део пропутовати железницом; у оба ова случаја поступиће се по пропису Е/Г№ 4358 од 26. Августа 1889. год. (Службени војни лист стр. 1008.)

3. Да регрути, који се приликом овог упућивања могу да користе лађом, овом и путују, но њихово путовање да буде онако како прописује закључена конвенција између министарства народне привреде и дунавског паро-

продског друштва (Службени војни лист од 1889. год. стр. 806). Исплата подвоза извршиће се из партије хране. Но ако би се у времену упућивања на каквој паробродској станици налазила лађа „Делиград", или би у том времену имала доћи, онда ће се она користити, али у том случају ваља благовремено известити капетана лађе „Делиграда".

4. Да се регрутима у опште приликом упућивања рачуна храна по пропису, а за број фактички пропутованих дана, било *сувим, железницом или лађом;* но где би био случај да се регрути непосредно железницом или лађом упућују, онда ће им се прописна храна издати у натури где је то могуће, сходно члану 71-ом правила о храни, који начин може се употребити и кад регрути имају врло мали део пута сувим да учине. *Овако ће се исто поступити и са крајње сиромашним војницима, који се по одслужењу отпуштају кућама.*

Нека се по овом наређењу у будуће поступа, а тачка 2-га, 3-ћа и 4-та важиће као сталан пропис, на као такав нека се прибележи у правилу о снабдевању људском храном као члан 73-ћи *a).*

Овим прописом замењује се наређење Е/ОХ 302. (Службени војни лист од 1888. године стр. 161.)

4. Априла 1890. год.
Београд.

Заступник министра војног, председник министарског савета, министар иностраних дела, генерал.

С. Грујић с. р.

Лични односи.

ОДСУСТВА:

Артиљеријски потпуковник Мата Опторкић 2 дана.
Пешадијски мајор Стеван Кремапац 10 дана.
Пешадијски мајор Милан Стојановић 10 дана.
Пешадијски мајор Богдан Дамјановић 10 дана.
Артиљеријски мајор Љубомир Јовановић 30 дана.
Артиљеријски мајор Панта Пејовић 4 дана.
Коњички мајор Сава Паунковић 3 дана.
Артиљеријски поручик Петроније Радосављевић 7 дана.
Пешадијски поручик Никола Лукић 6 дана.

ЖЕНИТВЕ ОДОБРЕНЕ СУ:

У НАЧЕЛУ:

Пешадијском потпоручику Живојину Пајовићу.
Пешадијском потпоручику Петронију Богдановићу.

КОНАЧНО:

Пешадијском поручику Драгутину Недељковићу са госпођицом Даринком, кћерком Милана Зарића механџије из Г. Милановца.

Неслужбени део.

2.) Нови бугарски закон о општој обвези служења у војсци.

(свршетак.)

§. 70. И чланове окружног одбора и општинске одређује окружни начелник.

§. 71. Војног лекара одређује министар војни, а грађанског министар унутрашњих послова.

§. 72. У окрузима где се не може да одреди војни лекар у комисију, оба лекара одређују се од грађанских, но ради тога министарство војно ваља да извести министарство унутрашних дела још за времена.

§. 73. Свако питање, које би се појавило код пријемне комисије, решава се већином гласова Кад

је број гласова подједнак, — глас председника одлучује.

§. 74. Рекрутовање се почиње прозивањем оних који су се уклонили од војске приликом ранијих рекрутовања, ако нису већ дати под суд.

§. 75. Комисија опредељује већином гласова године старости за сваког обвезника.

§. 76. Комисија ослобођава привремено оне, за које нађе да немају прописни број година за ступање у војску.

§. 77. Исто тако комисија одређује права привремено ослобођених.

§ 78. Рекрутна комисија, прозвав сваког обвезника, чита му све приметбе које су у списак прибележене, те да му покаже права којима се користи.

§. 79. Ова комисија прегледа лекарски сваког обвезника, и решава је ли способан и за какву службу.

§. 80. Преглед, како обвезника тако и добровољаца, врши се према „Упуту за лекаре при рекрутовању“, (који израђује главни медецински савет, одобрава министарски савет, а потврђује краљ.)

§. 81. Они, који при прегледу изјаве да пате од епилепсије или неке друге тајне болести, која их спречава да служе, а у истинитост се тога сумња, шаљу се у најближу болницу на посматрање.

§. 82. Лекарско мишљење о способности или неспособности обвезника за службу није за комисију обавезно.

§. 83. Одма по прегледу обвезника председник комисије записује поред његовог имена: „способан за стројну службу“, „способан за нестројну службу“, „ослобођен за X време због X болести“, „ослобођен на свагда због X болести или телесног недостатка сходно чл. . . упута за лекаре при рекрутовању“, „неспособан за војску због малог раста“.

§. 84. Рекрутна комисија решава да сви они који се приликом ранијих рекрутовања нису јавили, а немају законског оправдања, а међутим нађу се за способне, долазе у стајаћу војску без коцке; а оне који су узрок нејављања оправдали, рекрутује редовно као обичне младиће.

§ 85. Рекрутној комисији ставља се у дужност да контролише рад двеју претходних комисија односно способности обвезника, па ако нађе да је неко као способан оглашен за неспособна, саставља протоколе и предлаже главној контролној комисији рекрутовања да се пређашње решење о ослобођењу дотичног сасвим поништи.

§. 86. Све оне који подлеже служењу у војсци; рекрутна комисија дели на:

а) неспособне за војну службу;

б) способне само за нестројну службу;

в) способне за службу с правом на олакшицу; и

г) способне за службу без права на олакшицу.

§ 87. При решавању питања о једино способном задругару за рад, комисија узима у вид не само узраст осталих чланова задруге, већ и економно и друштвено стање њено.

Но свакако чланови задруге млађи од 17 година сматрају се да нису способни да помажу задруги, па ма како она економски стајала.

Приметба. Они, који изјаве да су за рад неспособни и затраже да се њиховом сину, брату и т. д. даде олакшица, морају се јавити комисији ради прегледа. Ако ли пак молилац због болести не буде у стању да се јави, мора доставити општинско уверење у коме ће потанко бити описани телесни недостаци, а уз то приложити и сведочбу издату од лекара који су у државној служби. За истинитост уверења одговара општина, а за сведочбу лекар. Ако комисија приликом рекрутовања не констатује неспособност за рад, или ако је неувери о томе формално општински одбор, доцније молбе неће се узимати у поступак.

§. 88. Кад се при прегледању обвезника нађу узроци са којих би некоме требало дати олакшицу, а ти нису набројани у §. 31. тач. *а), б), в), г), д)*, онда комисија то бележи и подноси главној контролној комисији за рекрутовање на коначно решење.

§. 89. Пошто се обвезници распореде по категоријама поменутим у §. 86., рекрутна комисија уписује оне који су способни само за нестројну службу — у кадровску војску, и отпо-

чиње распоређивати способне по родовима војске. Прво се уводе они који су се уклонили од службе приликом ранијих рекрутовања, и добровољци. Ако за тим број способних превазиђе онај који се тражи за попуну стајаће војске према §. 23., комисија одваја од њих оне који потпадају под одредбу § 31. тач. *а)*, *б)*, *в)*, *г)*, *д)* и примедбе 1., 2., 3. и 4., и убележава их у кадровску војску. Ако број не буде довољан, онда се ови издвојени младићи узимају почев од категорије *д)* у обрнутом реду (*д)*, г), в), б), а), све док се не попуни тражени број. Но ако пак број способних и после издвајања лица поменутих под *а)*, *б)*, *в)*, г), *д)* остане већи него што се тражи за стајаћу војску, онда коцка решава ко ће од њих ступити у стајаћу, а ко у кадровску војску.

§. 90. Пре него се отпочне вучење коцке, претседник контролише спремљене нумерисане билете с бројем лица заведених у списак за ступање у војску. По прегледу билета од стране претседника, ови се савију и мећу у кутију.

§. 91. За извлачење коцке претседник прозива обвезнике оним редом, којим су у списку записани. Прозвани извлачи коцку, чију нумеру један од чланова комисије чита на глас и објављује име онога који ју је извукао. За тим је даје комисији, да се увери о тачности и заведе је у списак, а ова је после даје ономе, који ју је извукао.

§. 92. Извлачење коцке има се свршити истог дана.

§. 93. При извлачењу коцке има се пазити на ово:

а) кутија да буде на угледном месту;

б) коцке да се извлаче јавно;

в) рукав да је засукан до лакта;

г) сем онога који вади коцку, нико се несме примицати кутији;

д) каква се коцка извади по њој се и служи, па ма она била извучена усљед неспоразума и преко реда.

Коцке да су штампане, тако да испод броја дође година, и пр.:

120
1881.

Примедба. Ако се обвезник није јавио због болести, или из других узрока који нису од њега зависили, за њега ће вући коцку кмет.

§. 94. Кад у једном рекрутском одсеку има мање обвезника с правом олакшице (§. 23. и 63.), а у другом истог округа више, комисија има право да недостајући број за стајаћу војску једног одсека попуни вишком из другога.

§. 95. Ако би се ова разлика показала међу окрузима, онда се попуњавање врши у споразуму између министарства војног и унутрашњих дела. Ово попуњавање бива између свршетка рекрутовања и ступања у војску (§. 27.).

§. 96. То попуњавање по §§ 94. и 95. почиње од највећих нумера коцака, које су извукли неподлежни служби у стајаћој војсци. За то комисија при распуштању обвезника кућама упозорава оне што су уврштени у кадровску војску да могу бити позвани на попуну стајаће војске.

§. 97. Послани у болницу на посматрање по §. 81., ако се нађе да су се претварали, узимају се у војску без коцке и без права на олакшице.

§. 98. Способни за службу обвезници сматрају се да су у ову узети, и одма се заводе у пријемни списак.

§. 99. У пријемном списку, поред имена и презимена узетог обвезника, бележе се и потребни податци за исправу.

У пријемном списку ставља се: у првој рубрици редни број, у другој име и презиме и број извучене коцке, а у трећој место одакле је. Док ово записује једно лице, друго бележи у рекрутском списку бројеве извучених коцака и диктује првоме редне бројеве рекрутског списка и све податке који су потребни.

У списак се уводе прво они који немају права на олакшицу, затим они који је имају, и то у обратном реду; и најзад они који су способни само за нестројну службу.

§. 100. Свакоме који је вукао коцку, па није узет у стајаћу војску, издаје се уверење, и то:

а) сасвим неспособном, по коме се ослобођава на свагда;

б) онима, који због већег броја способних обвезника нису узети у стајаћу војску — билет

за уврштење у кадровску војску, у коме се означује кад се морају јавити;

в) ослобођенима привремено издаје се уверење с означењем рока до ког важи.

§. 101. У дужност комисије спада да списак узетих рекрута прочита гласно и да их закуне.

§ 102. За полагање заклетве позивају се свештеници, оце и рабинери. Они немају права гласа.

§. 103. После заклетве претседник распоређује обвезнике по родовима војске и предаје их официрима, који су за пријем дошли.

§. 104. Број рекрута, који треба узети од сваког округа у стајаћу војску и начин распореда по родовима војске, прописаће се нарочито.

§. 105. Добровољце и обвезнике почиње хранити држава од дана кад их војно министарство позове на службу.

§. 106. Оригинални спискови, потписани од свију чланова комисије, предају се на чување окружним командантима, а потврђени преписи — окружним начелницима ради знања и управљања.

§. 107. Код сваке бригаде постоји главна контролна комисија за рекрутовање, коју сачињавају: командант бригаде или начелник бригадног штаба, као претседник, а као чланови: окружни начелник, претседник сталне окр. комисије, један командант пука и два лекара, грађански и војни. Ова је комисија за рекрутске комисије апелациона инстанција.

§. 108. У круг рада главне контролне комисије спада:

а) да поново прегледа све обвезнике које је рекрутна комисија нашла за неспособне, и доноси коначна решења;

б) да расматра жалбе противу рекрутске комисије о способности, неспособности или праву на олакшице;

в) да решава о споровима, који би се појавили међу самим члановима рекрутских комисија;

г) да одлучује у приликама изложеним у §§ 85. и 88.

§. 109. Главна контролна комисија решава већином гласова ($^3/_4$), и њена су решења коначна, против којих се неможе апеловати.

Примедба. Неспоразуме у главним контролним комисијама расправљају споразумно министри, војни и унутрашњих дела.

§ 110. Седнице главних контролних комисија трају од 1. Маја до 1. Јула, у окружним местима.

§. 111. Војно министарство у споразуму с министарством унутрашњих дела, одређује рејон свакој главној контролној комисији.

§ 112. Рекрути, који се приме у војску, треба да имају од ствари: капу, кошуљу, обућу и горњу топлу хаљину. Кметови ће о овоме водити рачуна, и оне који нису добро обучени принудити да се обуку. — Рекрутске хаљине чуваће се у четном слагалишту, а при отпусту из војске враћају им се. Четни командири одговарају за неисправно чување ствари.

§. 113. Нико од обвезника не може отићи из предела кнежевине кад се приближи време да у војску ступи, изузев ако остави сигурно новчано јемство од 500 — 10000 дин. Гаранцију одређује општински одбор.

Примедба. Ако се обвезник не јави, гаранција се узима у приход државне касе.

§. 114. Пасоши за границу дају се само у том случају ако дотично лице докаже исправом да је одслужило војску, или поднесе уверење да је записано у призивни списак. У овом последњем случају треба испунити прописе §§. 41., 43. и 113.

§. 115. Овај закон се примењује и на 13-то рекрутовање, од 1889. год.

§. 116. Овим се укидају сви досад важећи прописи.

После овога следује текст заклетви за хришћане, мухамеданце и јевреје.

ОГЛАСИ.

Рекрутовани младићи за сталан кадар,

О КОЈИМА СЕ НЕЗНА ГДЕ СУ:

Из I. (Врањског) пуковског округа.

Двогодишњаци:

Тома Алексе Стевановића из Врање.
Јања сестрић Златана Младеновића из Шапранца.
Ранђел Анђелка Јанковића из Тибужде.
Аритон Тасе Јанковића из Преображења.
Трајко Митић из Моштанице.
Тошко Стојановић из Моштанице.
Антоније Цветковић из Масурице.
Стојко Милановић из Дикање.
Никола Ристе Ивановића из Богошева.
Цветко Николе Стевановића из Дупљана.
Ђорђе Милована Митровића из Мачкатице.
Марјан Илије Петровића из Лебета.
Јанићије Томе Стојановића из Власине.
Јован Митра Марковића из Власине.
Коста Стојановић из Д. Балиновца.
Јанча Стаменковић из Прибоја.
Коста Мишић из Мазараћа.
Михајло Стевана Цветковића из Лесковца.
Василије Динић из Лесковца.
Тодор Ђорђевић из В. Грабовице.
Пеја Ивановић из Црне Траве.
Спира Петковић из Црне Траве.
Мијат Стаменка Цветковића из Калне.
Атанасије Стојановић из Радосиња.
Неша Атанаса Михајловића из Гариња.
Инко Момчила Јанимовића из Гариња.
Јован Ђорђа Коцића из Гариња.
Стојан Крсте Станковића из Гариња.
Василко Саве Стојановића из Гариња.
Спиро Станоја Пешића из Ораха.
Илија Златка Јанковића из Ораха.
Стојко Глише Андрејића из Добровиша.
Петар Љубисава Николића из Добровиша.
Петар Драгојић из Гариња.
Ранђел Голуба Анђелковића из Дарковца.
Михајло Стојилка Илића из Крушевице.
Ранђел Стојка Петковића из Крушевице.
Коста Андрејевић из Крушевице.
Гаврило (Горча) Цветковић из Крушевице.
Ранђел Пон Илић из Власотинаца.
Владимир Илије Хаџи Поповића из Власотинаца.
Панта Ђорђа Стевановића из Шишаве.
Величко Цветка Младеновића из Јастребца.
Миленко Милана Гмитровића из Лопушње.
Никола Јанковић из Лопушње.
Гаврило Костић из Градишта.
Наум Митровић из Новог Села.
Јован Аризановић из Рујља.
Михајло Дојчиновић из Рујља.
Петар Стојановић из Тупаловца.

Све окружне војне и полицијске власти нека изволе према распису Ф№ 5917. од 29. Фебруара 1881. год. (види Служб. војни лист бр. 50. од 1881.), именоване рекруте у своје књиге прибележити и тражити их, па чим их нађу упутити их дотичној команди.

Од стране дотичне пук. окр. команде.

НА ЗНАЊЕ.

И по други пут молим поштоване другове, којима сам послао на распродају II. чест опреме трупа за борбу од ђенерала Драгомирова „*Обука батаљона*“, да изволе новац од распродатих књига најдаље до конца Априла ове год. послати г. Миљку Поповићу потпоручнику, ађутанту XII. батаљона, у Крагујевац. Молим поштоване другове, да у колико је год могуће распродаду све књиге (а остатак ако буде пошљу г. Миљку), како се неби морао задуживати за један рад, који је рађен за општу корист.

мајор ***Нешић.***

Садржина. — **Службени део**: *Закони и законодавна решења.* — *Постављења и разместиљи.* — *Прописи, наређења и објашњења министарска.* — *Лична односи.* — **Неслужбени део**: Чланци. 2.) Нови бугарски закон о општој обвези служења у војсци. — *Огласи.*

КРАЉЕВСКО-СРПСКА ДРЖАВНА ШТАМПАРИЈА.

ИЗЛАЗИ РЕДОВНО
СВАКЕ СЕДМИЦЕ
ПО ЈЕДАРЕД,
А ПО ПОТРЕБИ И ВИШЕ ПУТА,
НАЈМАЊЕ НА ТАБАКУ.

ЧЛАНЦИ УПУЋУЈУ СЕ
УРЕДНИШТВУ,
А ПРЕТПЛАТА ВЛАГАЊИ ВОЈ.
МИНИСТАРСТВА.

ЛИСТ ДАЉЕ СЕ У ЗАМЕНУ.



ЦЕНА
је листу годишња:
ЗА ВОЈСКУ . . . 6 дин.
ЗА НЕВОЉНИКЕ . 12 „
ЗА ИНОСТРАНСТВО
С ПОШТАРИНОМ 20 „
ПОЈЕДИНИ БРОЈ . 30 ПАРА

ОГЛАСИ
ОД РЕДА ПО 10 ПАРА ДИН. ЗА 1
ПУТ, А ПОСЛЕ ПО 5 П. Д.
ВЕЋИ И ДУЖЕВРЕМЕНИ ОГЛАСИ
ПО УГОДБИ.

СЛУЖБЕНИ ВОЈНИ ЛИСТ

ОРГАН И ИЗДАЊЕ ВОЈНОГ МИНИСТАРСТВА.

УРЕДНИК: ВЕЛИКРАШТВАНИ ПУКОВНИК Младен Јанковић, НАЧЕЛНИК ОПШТЕ-ВОЈНОГ ОДЕЉЕЊА.

БРОЈ 16. БЕОГРАД, 12. АПРИЛА 1890. ГОД. ГОДИНА X.

РЕШЕЊА.

У ИМЕ
ЊЕГОВОГ ВЕЛИЧАНСТВА
АЛЕКСАНДРА I.
по милости божијој и вољи народној
Краља Србије
МИ
КРАЉЕВСКИ НАМЕСНИЦИ.

На предлог заступника Нашега војног министра, председника Нашега министарског савета, одобравамо:

Да се уредба о надлежности, положају и власти старешинској у војсци од 31. Јануара 1889. год. Ф/Ђ№ 689., у одељку под 3. местне, градске и т. д. команде, трећи став у тачци под *г)* гарнизонске управе, замени овим:

„Управник Београдског гарнизона има положај и власт команданта дивизијске области, а управници осталих сталних већих гарнизона имају положај и власт пуковара, оних сталних мањих положај и власт батаљонског команданта; а привремених власт свог редовног положаја".

Заступник Нашег војног министра, председник Нашег министарског савета, нека изврши овај указ.

Ф/А№ 2131.
8. Априла 1890. год.
Београд.

Јов. Ристић с. р.
К. С. Протић с. р.
Ј. Бели-Марковић с. р.

Заступник министра војног, председник министарског савета, министар иностраних дела, генерал.

С. Грујић с. р.

Постављења и размештаји.

У ИМЕ

ЊЕГОВОГ ВЕЛИЧАНСТВА

А Л Е К С А Н Д Р А I.

по милости божијој и вољи народној

Краља Србије

МИ

КРАЉЕВСКИ НАМЕСНИЦИ.

На предлог заступника Нашега војног министра, председника Нашега министарског савета, постављамо:

За управника Београдског гарнизона, пешадијског пуковника Светозара Хаџића, досада на расположењу војног министра;

за помоћника команданта Дринске дивизијске области, пешадијског пуковника Јосифа Јаковљевића, досадањег команданта Нишког града и вршиоца дужности управника Нишког гарнизона;

за начелника инвалидског одељења војног министарства, пешадијског пуковника Владимира Угричића, досадањег управника Београдског гарнизона;

за помоћника команданта Тимочке дивизијске области, пешадијског пуковника Стевана Луковића, досадањег команданта Моравског пешадијског пука;

за помоћника начелника главног ђенералштаба, ђенералштабног пуковника Радомира Путника, досадањег вршиоца дужности начелника оперативног одељења главног ђенералштаба;

за вршиоца дужности команданта Шумадијског артиљеријског пука, артиљеријског потпуковника Василија Мостића, досадањег вршиоца дужности команданта Моравског артиљеријског пука;

за вршиоца дужности команданта коњичке бригаде сталног кадра, коњичког потпуковника Лазара Лазаревића, досада на расположењу војног министра;

за вршиоца дужности начелника оперативног одељења главног ђенералштаба, ђенералштабног потпуковника Димитрија Ц. Марковића, досадањег вршиоца дужности команданта коњичке бригаде сталног кадра;

за вршиоца дужности управника Нишког гарнизона, инжинирског мајора Стојана Бранковића, поред редовне му дужности;

За вршиоца дужности команданта Нишког града, артиљеријског мајора Јована Брдарског, поред редовне му дужности;

за начелника штаба артиљеријске инспекције, артиљеријског мајора Леонида Соларовића, досадањег вршиоца дужности команданта брдског артиљеријског пука;

за вршиоца дужности команданта Моравског артиљеријског пука, артиљеријског мајора Владимира Николића, досадањег вршиоца дужности команданта Шумадијског артиљеријског пука; и

за команданта X. батаљона сталног кадра, пешадијског мајора Косту Стојковића, досадањег команданта IV. батаљона сталног кадра.

Заступник Нашега војног министра, председник Нашега министарског савета, нека изврши овај указ.

8. Априла 1890. год.
Београд.

Јов. Ристић с. р.
К. С. Протић с. р.
Ј. Вели-Марковић с. р.

Заступник министра војног,
председник министарског савета,
министар иностраних дела,
ђенерал,
С. Грујић с. р.

Указ овај саопштава се свима командама и војним надлештвима ради знања, а дотичнима на поступак.

Ф. Бр. 2129.
8. Априла 1890. год.
Београд.

Заступник министра војног,
председник министарског савета,
министар иностраних дела,
ђенерал,
С. Грујић с. р.

У ИМЕ
ЊЕГОВОГ ВЕЛИЧАНСТВА
А Л Е К С А Н Д Р А I.
по милости божијој и вољи народној
Краља Србије
МИ
КРАЉЕВСКИ НАМЕСНИЦИ.

На предлог заступника Нашега војног министра, председника Нашега министарскег савета, разрешавамо:

„Од дужности команданта Тимочке дивизијске области, инжињирског пуковника Михајла Магдаленића, и пешадијског мајора Љубомира Бркића од дужности команданта X. батаљона сталног кадра, стављајући их на расположење војног министра".

Заступник Нашега војног министра, председник Нашега министарског савета, нека изврши овај указ.

8. Априла 1890. год.
Београд.

Јов. Ристић с. р.
К. С. Протић с. р.
Ј. Вели-Марковић с. р.

Заступник министра војног,
председник министарског савета,
министар иностраних дела,
бенерал,
С. Грујић с. р.

Овај указ саопштава се свима командама и војним надлештвима ради знања, а дотичнима на поступак.

Ф/А№ 2130.
8. Априла 1890. год.
Београд.

Заступник министра војног,
председник министарског савета,
министар иностраних дела,
бенерал,
С. Грујић с. р.

У ИМЕ
ЊЕГОВОГ ВЕЛИЧАНСТВА
А Л Е К С А Н Д Р А I.
по милости божијој и вољи народној
Краља Србије
МИ
КРАЉЕВСКИ НАМЕСНИЦИ.

На предлог заступника Нашега војног министра, а по саслушању Нашег министарског савета, решавамо:

„Да се жандармеријски капетани I. класе: Максим Жујовић и Ивко Родовић, на основу става 8. члана 36. закона о устројству војске, ставе у стање покоја с пензијом, која им припада по годинама службе".

Заступник Нашег војног министра и Наш министар финансије, нека изврше овај указ.

11. Априла 1890. год.
Београд

Јов. Ристић с. р.
К. С. Протић с. р.
Ј. Вели-Марковић с. р.

Заступник министра војног,
председник министарског савета,
министар иностраних дела,
бенерал,
С. Грујић с. р.

Министар финансије,
д-р М. В. Вујић с. р.

Указ овај саопштава се свима командама и војним надлештвима ради знања, а дотичнима на поступак.

Ф/А№ 2214.
11. Априла 1890. год.
Београд.

Заступник министра војног,
председник министарског савета,
министар иностраних дела,
бенерал,
С. Грујић с. р.

У ИМЕ
ЊЕГОВОГ ВЕЛИЧАНСТВА
АЛЕКСАНДРА I
по милости божијој и вољи народној
Краља Србије
МИ
КРАЉЕВСКИ НАМЕСНИЦИ.

На предлог заступника Нашега војног министра, председника Нашега министарског савета, постављамо:

За команданта брдског артиљеријског пука, артиљеријског пуковника Благоја Јурковића, досадањег управника главног слагалишта убојног материјала;

За управника главног слагалишта убојног материјала, артиљеријског мајора Љубомира Јовановића, досадањег управника Књажевачког гарнизона; и

За управника Књажевачког гарнизона, коњичког мајора Кристу Шешовића, до сада на служби при Шумадијској дивизијској команди.

Заступник Нашег војног министра, председник Нашег министарског савета, нека изврши овај указ.

11. Априла 1890. год.
Београд.

Јов. Ристић с. р.
К. С. Протић с. р.
Ј. Вели-Марковић с. р

Заступник министра војног, председник министарског савета, министар иностраних дела, ђенерал,

С. Грујић с. с.

Указ овај саопштава се свима командама и војним надлештвима ради знања, а дотичнима на поступак.

Ф/А№ 2210.
11. Априла 1890. год.
Београд

Заступник министра војног, председник министарског савета, министар иностраних дела, ђенерал,

С. Грујић с. р.

РЕШЕЊЕМ МИНИСТРА ВОЈНОГ:

Од 11. тек. месеца Ф/А№ 2127., одређују се, по потреби службе:

При министарству војном.

За експедитора писама, писар I. класе Александар Спенглер, досада при управи војне одеће.

При управи војно-тех. завода.

За вршиоца дужности управника тополивнице и чаурнице, артиљеријски капетан II. кл. Глигорје Јанковић, досадањи вршилац дужности управника пиротехнике.

За вршиоца дужности управника пиротехнике, артиљеријски поручник Јован Хобиш, поред редовне му дужности.

За командира пиротехничке чете, артиљеријски поручник Димитрије Стаменковић, досадањи вршилац дужности командира VI. батерије Дринског артиљеријског пука.

На службу, артиљеријски потпоручник Мијодраг Васић, досадањи водник 4. чете XII. батаљона.

При штабу коњичке бригаде.

На службу, коњички капетан I. кл. Петар Борота, досадањи ађутант те команде.

За ађутанта, коњички капетан II. класе Стеван Рекалић, досадањи командир 3. ескадрона II. пука.

При I. коњичком пуку.

За командира 3. ескадрона, капетан II. кл. Прока Божић, досадањи ађутант Моравске дивизијске команде.

При II. коњичком пуку.

За командира 3. ескадрона, капетан II. кл. Сима Добрача, досада на служби при штабу коњичке бригаде.

При III. коњичком пуку.

На службу, капетан I. класе Михајло Марковић, досада на служби при XI. (Крагујевачкој) пуков. окр. команди.

При брдском артиљеријском пуку.

За командира 2. батерије, капетан II. кл. Стеван Јовановић, досадањи оружни официр Моравског артиљеријског пука.

За вршиоца дужности благајника, поручник Павле Кићевац, поред редовне му дужности.

При градском артиљер. батаљону.

За водника 3. чете, поручник Будимир Илић, досада на служби при управи војно-техничких завода.

При штабу Моравске дивиз. области.

За врш. дужности ађутанта, жандармеријски капетан II. кл. Василије Несторовић, досадањи командир 2. ускипуте жандарм. чете.

За вршиоца дужности референта артиљерије, артиљеријски капетан I. кл. Ђорђе Вапић, досадањи вршилац исте дужности при штабу Тимочке дивизијске команде, *по молби.*

На службу, артиљеријски капетан I. кл. Стеван Савић, досадањи вршилац дужности команданта II. дивизиона.

При II. батаљону „Књаза Михајла".

За вршиоца дужности командира 1. чете, поручник Милан Максимовић, досадањи ађутант Тимочког пешадијског пука.

При Моравском артиљер. пуку.

За вршиоца дужности команданта 1. дивизиона, капетан I. кл. Никола Вујић, поред редовне му дужности.

За вршиоца дужности команданта II. дивизиона, капетан I. кл. Светозар Гашић, досадањи вршилац дужности референта артиљерије при штабу Моравске дивизијске команде.

За командира 4. батерије, капетан I. кл. Јован Зекавица, досадањи командир 1. батерије Шумадијског артиљеријског пука, *по молби.*

За оружног официра, капетан II. кл. Иван Обућина, досадањи командир 2. батерије брдског артиљеријског пука, *по молби.*

За водника 4. батерије, поручник Петар Давидовић, досадањи водник Моравског резарског ескадрона.

При III. (Крушевачкој) пуковској окружној команди.

За ађутанта, потпоручник Крста Милутиновић, досада водник 1. чете III. батаљона „Цара Лазара".

При IV. батаљону сталног кадра.

За вршиоца дужности команданта, капетан I. кл. Миладин Микић, досадањи помоћник XV. (Пиротске) пуковске окружне команде.

За врш. дужности командира 2. чете, поручник Стеван Мићановић, досадањи водник 4. чете V. батаљона.

При VI. батаљону сталног кадра „Краља Карола I."

За командира 3. чете, капетан II. кл. Јован Стефановић, досадањи командир 1. чете X. батаљона.

При Дринском артиљеријском пуку.

За командира 1. батерије и вршиоца дужности команданта 1. дивизиона, капетан I. кл. Лука Лукић, досадањи командир 4. батерије истог пука.

За вршиоца дужности командира 4. батерије, поручник Стеван Тасић, досадањи водник 3. батерије Шумадијског артиљеријског пука.

За вршиоца дужности командира 6. батерије, поручник Андреја Миливојевић, досада водник 2. батерије Тимочког артиљеријског пука.

При V. (Ваљевској) пуков. окр. команди.

На службу, артиљеријски капетан I. класе Коста Ристић.

При VI. (Шабачкој) пуков. окр. команди.

За врш. дужности помоћника, коњички капетан II. кл. Андреја Вожић, досада на служби при X. (Чачанској) пуков. окр. команди.

При VII. батаљону „Краља Александра I."

За водника 3. чете, потпоручник Тодор Борђевић, досадањи водник 2. чете XIV. батаљона.

При VIII. батаљону сталног кадра.

За вршиоца дужности командира 1. чете, поручник Љубомир Милић, досада на служби при војном министарству.

За водника 1. чете, потпоручник Милутин Богосављевић, досадањи водник 1. чете XV. батаљона, *по молби*.

За водника 2. чете, поручник Јосиф Продановић, досадањи врш. дуж. командира Дунавске болничарске чете. И

потпоручник Ђорђе Јевтовић, досадањи водник 3. чете XIV. батаљона, *по молби*.

За водника 4. чете, поручник Лука Јеремић-Хајдин, досада при војном министарству.

При Дунавском артиљеријском пуку.

За вршиоца дужности команданта 1. дивизиона, капетан I. кл. Јован Ђокић, поред редовне му дужности.

При Дунавској болничарској чети.

За командира, капетан II. кл. Стеван Стојановић, досада на служби при VII. (Београдској) пуковској окружној команди.

При VII. (Београдској) пуковској окружној команди.

За ађутанта, поручник Димитрије К. Димитријевић, досадањи водник 3. чете VII. батаљона.

На службу, пешадијски капетан II. класе Стеван Влах, досадањи командир 1. чете VIII. батаљона.

При VIII. (Пожаревачкој) пуковској окружној команди.

На службу, пешадијски поручник Милан Поповић, досадањи оружни официр XI. батаљона.

При штабу Шумадијског пешад. пука.

За ађутанта, поручник Живојин Ђорђевић, досадањи ађутант XI. батаљона.

При IV. гардијском батаљону.

За вршиоца дужности командира 4 чете, поручник Ђорђе Даничић, досадањи водник 2. чете VIII. батаљона.

За водника 3. чете, потпоручник Милутин Старчевић, досадањи водник 2. чете X. батаљона.

При X. батаљону сталног кадра.

За командира 1. чете, капетан II. кл. Милан Јовин, досадањи командир 2. чете IV. батаљона.

За командира 2. чете, капетан II. кл. Милош Јанковић, досадањи командир 1. чете XII. батаљона.

За врш. дужности командира 4. чете, поручник Љубомир Медаковић, досадањи ађутант Шумадијског пешадијског пука.

За водника 2. чете, потпоручник Михаило Зисић, досадањи водник 3. чете IV. батаљона.

При XI. батаљону сталног кадра.

За ађутанта, поручник Милован Поповић, досадањи водник 4. чете II. батаљона „Књаза Михајла".

За командира 2. чете, капетан II. класе Милан Петровић, досадањи командир 2. чете XII. батаљона.

При XII. батаљону сталног кадра.

За командира 1. чете, капетан II. кл. Веселин Милосављевић, досадањи командир 2. чете X. батаљона.

За командира 2. чете, капетан II. кл. Лазар Божић, досадањи командир 2. чете XI. батаљона.

При Шумадијском артиљеријском пуку.

За командира 1. батерије и вршиоца дужности команданта I. дивизиона, капетан I. кл. Димитрије Стефановић, досадањи командир IV. батерије Моравског артиљеријског пука.

За ађутанта, поручник Петар Радовић, досадањи водник 5. батерије истог пука.

За вршиоца дужности командира 5. батерије, поручник Марко Станојловић, досадањи водник 6. батерије истог пука.

За водника 5. батерије, потпоручник Божидар Терзић, досадањи водник 2. чете XII. батаљона.

За водника 3. батерије, потпоручник Милош Марјановић, досадањи ађутант истог пука.

За оружног официра, капетан I. кл. Јања Манојловић, досадањи командир 5. батерије истог пука.

При управи гарнизона у Крагујевцу.

На службу, пешадијски поручник Живко Немаровић, досадањи ађутант III. (Крушевачке) пуковске окружне команде.

При X. (Чачанској) пуков. окр. команди.

На службу, коњички поручник Ђоша Војновић, досадањи врш. дужн. командира 3. ескадрона I. коњичког пука.

При XI. (Крагујевачкој) пуков. окружној команди.

На службу, пешадијски капетан II. кл. Лука Пашић, назначени командир 4. чете IV. гард. батаљона.

При штабу Тимочке дивиз. области.

За вршиоца дужности начелника интендантуре, пешадијски капетан I. кл. Миладин Стојановић, досадањи вршилац исте дужности при Дринској дивизијској команди.

За вршиоца дужности референта артиљерије, артиљеријски капетан I. кл. Илија Благојевић, досадањи командир 1. батерије Дринског артиљеријског пука, *по мо.би.*

При штабу Тимочког пешад. пука.

За ађутанта, поручник Коста Наумовић, досадањи ађутант XIV. батаљона.

При XIV. батаљону сталног кадра.

За ађутанта, потпоручник Алекса Родовановић, досад. ађутант XIII. (Крајинске) пуковске окружне команде.

За водника 3. чете, потпоручник Недељко Вишњић, досад. водник 3. чете III. батаљона „Цара Лазара“.

При XV. батаљ. стал. кадра.

За водника 1. чете, потпоручник Михајло Станојловић, досадањи водник 4. чете IX. батаљона.

При Тимочком артиљеријском пуку.

За вршиоца дужности команданта I. дивизиона, капетан I. кл. Танасије Ђокић, поред редовне му дужности.

За вршиоца дужности команданта II. дивизиона, капетан I. кл. Светозар Витковић, поред редовне му дужности.

За водника 4. батерије, потпоручник Лука Максимовић, досадањи водник 2 батерије Дунавског артиљеријског пука.

За водника 2. батерије, поручник Јован Спужић, досадањи благајник брдског артиљеријског пука.

При XIII. (Крајинској) пуковској окружној команди.

За ађутанта, поручник Љубомир Лешјанин, досадањи ађутант VII. (Београдске) пуковске окружне команде, *по молби.*

При XV. пуковској окружној (команди).

За помоћника, пешадијски капетан I. кл. Јован Ерић, досадањи командир 1. чете II. батаљона.

При жандармеријској команди.

За командира 2. чете, капетан II. кл. Вељко Десимировић, досадањи водник укинутог жандармеријског ескадрона.

За водника 2. чете, потпоручник Нинко Ђурђевић, досадањи водник укинутог жандармеријског ескадрона.

За водника 4. чете, потпоручник Недељко Бошковић, досадањи водник укинуте 5. жандармеријске чете.

Жандармеријски официри, а на име:

Поручник Милан Мандукић, досадањи врш. дужности командира бивше 5. жандармеријске чете, и потпоручници: Милоје Миленковић, Божидар Ристић и Вукоје Тодоровић, досадањи водници жандармеријске команде, који су усљед нове формације ове команде остали као прекобројни, стављају се на расположење, и то: прва тројица команданту Дунавске, а последњи команданту Моравске дивизијске области, с тим да их они распореде на дужности.

Распоред овај да се изврши до 1. Маја ове године.

Преведени су при Тимочком артиљеријском пуку:

Артиљеријски поручник Михајло Мићић, водник 6. батерије, за водника 5. батерије;
Артиљеријски потпоручник Милован Недић, водник 5. батерије, за водника 6. батерије;
Артиљеријски потпоручник Васиљије Војновић, водник 1. батерије, за водника 3. батерије.

Лични односи.

ВОЛОВАЛИ:

Артиљеријски капетан I. кл. Ђорђе Вапић 6 дана.
Артиљеријски капетан II. кл. Јарко Стојановић 8 дана.
Капелник соње музике Драгутин Чижек 13 дана.
Пешадијски поручник Милутин Станковић 20 дана.
Пешадијски поручник Милутин Марић 15 дана.
Пешадијски поручник Сретен Славковић 27 дана.
Артиљеријски поручник Будимир Илић 5 дана.
Пешадијски потпоручник Љубомир Милић 3 дана.
Пешадијски потпоручник Љубомир Јанић 5 дана.
Пешадијски потпоручник Коста Милутиновић 9 дана.
Мирнски лекар IV. кл. Левенције Балтић 5 дана.

ОДСУСТВА:

Пешадијски мајор Андрија Филиповић 10 дана.
Артиљеријски капетан I. кл. Сима Коларић 10 дана.
Артиљеријски капетан I. кл. Ђорђе Вапић 6 дана.
Артиљеријски капетан I. кл. Танасије Бокић 6 дана.
Артиљеријски капетан I. кл. Светозар Витковић 8 дана.
Пешадијски капетан I. кл. Јован Радовић 5 дана.
Коњички капетан I. кл. Сима Мичић 2 дана.
Бенералштабни капетан II. кл. Стеван Стевановић 6 дана.
Артиљеријски капетан II. кл. Иван Обућина 10 дана.
Артиљеријски капетан II. кл. Велимир Јовановић 8 дана.
Пешадијски капетан II. кл. Љубомир Поповић 11 дана.
Пешадијски капетан II. кл. Илија Х. Ристић 7 дана.
Коњички капетан II. кл. Андрија Божић 15 дана.
Пешадијски поручник Сретен Славковић 45 дана.
Пешадијски поручник Љубомир Лешјанин 10 дана.
Пешадијски поручник Драгутин Недељковић 18 дана.
Пешадијски поручник Стеван Мићановић 12 дана.
Пешадијски поручник Стеван Михајловић 30 дана.
Пешадијски поручник Радомир Марковић 8 дана.
Пешадијски поручник Милутин Михајловић 5 дана.
Пешадијски поручник Милан Пејчиновић 20 дана.
Артиљеријски поручник Андрија Милојевић 3 дана.
Артиљеријски поручник Михајло Вукосављевић 3 дана.
Пешадијски потпоручник Ђорђе Јевтић 5 дана.
Пешадијски потпоручник Милутин Богосављевић 12 дана.
Пешадијски потпоручник Петар Милошевић 40 дана.
Пешадијски потпоручник Алекса Радовановић 20 дана.
Пешадијски потпоручник Лазар Белођевић 8 дана.
Пешадијски потпоручник Живко Сапић 8 дана.
Пешадијски потпоручник Сима Лукић 20 дана.
Пешадијски потпоручник Михајло Симић 3 дана.
Пешадијски потпоручник Михајло Стојојловић 4 дана.
Пешадијски потпоручник Коста Лугоњић 40 дана.
Пешадијски потпоручник Петар Николић 5 дана.
Пешадијски потпоручник Јеврем Павловић 5 дана.
Артиљеријски потпоручник Гојимир Несторовић 5 дана.
Подбелагајник I. кл. Ерса Живковић 5 дана.
Подбелагајник I. кл. Божидар Михајловић 5 дана.
Писар II. кл. Ђорђе Марковић 30 дана.
Писар III. кл. Милош Стајић 3 дана.
Писар III. кл. Живко Тошић 4 дана.
Писар III. кл. Живота Вукосављевић 7 дана.

ИСПИТ СУ ПОЛОЖИЛИ:

За чин капетана:

Пешадијски поручник Никола Митровић.
Пешадијски поручник Милан Максимовић.
Пешадијски поручник Стеван Михајловић.
Пешадијски поручник Милутин Михајловић.

За чин потпоручника:

Коњички наредник Срђа Јончић.

ЖЕНИТВЕ ОДОБРЕНЕ СУ:
У НАЧЕЛУ:

Пешадијском поручнику Миленгију Михајловићу.
Пешадијском потпоручнику Сретену Вокићу.

Садржина. — Службени део: *Решења.* — *Постављења и разместаји.* — *Лични односи.*

КРАЉЕВСКО-СРПСКА ДРЖАВНА ШТАМПАРИЈА.

ИЗЛАЗИ РЕДОВНО
СВАКЕ СЕДМИЦЕ
ПО ЈЕДАРЕД,
А ПО ПОТРЕБИ И ВИШЕ ПУТА,
НАЈМАЊЕ НА ТАВАКУ.

ЧЛАНЦИ УПУЋУЈУ СЕ
УРЕДНИШТВУ,
А ПРИЛОЗИ БЛАГАЈНИ ВОЈ.
МИНИСТАРСТВА.

ЛИСТ ДАЈЕ СЕ У ЗАМКУ.



ЦЕНА
је листу годишња:
ЗА ВОЈСКУ . . . 6 дин.
ЗА НЕВОЈНИКЕ . 12 „
ЗА ИНОСТРАНСТВО
С ПОШТАРИНОМ 20 „
ПОЈЕДИНИ БРОЈ . 30 ПАРА

ОГЛАСИ
ОД РЕДА ПО 10 ПАРА ДИН. ЗА 1
ПУТ, А ПОСЛЕ ПО 5 П. Д.
ПОКЛ. И ДУЖЕ ПРЕМИНИ ОГЛАСИ
ПО УГОВОРУ.

СЛУЖБЕНИ ВОЈНИ ЛИСТ

ОРГАН И ИЗДАЊЕ ВОЈНОГ МИНИСТАРСТВА.

УРЕДНИК: ВЕЛИКРАШТИТАВНИ ПУКОВНИК Младен Јанковић, НАЧЕЛНИК ОПШТЕ-ВОЈНОГ ОДЕЉЕЊА.

БРОЈ 17. БЕОГРАД, 19. АПРИЛА 1890. ГОД. ГОДИНА X.

Закони и законодавна решења.

У ИМЕ
ЊЕГОВОГ ВЕЛИЧАНСТВА
АЛЕКСАНДРА I.
по милости божијој и вољи народној
Краља Србије
МИ
КРАЉЕВСКИ НАМЕСНИЦИ.

ПРОГЛАШАВАМО И ОБЈАВЉУЈЕМО СВИМА И СВАКОМЕ, ДА ЈЕ НАРОДНА СКУПШТИНА РЕШИЛА И ДА СМО МИ ПОТВРДИЛИ И ПОТВРЂУЈЕМО:

ЗАКОН
о
изменама и допунама у закону о устројству војске од 1. Новембра 1886., Ф/Бр. 8445.

Члан I.

У целом закону ставити:
место I. позив „Редовна војска“,
место II. позив „I. позив народне војске“,
место III. позив „II. позив народне војске“.

Члан II.

У члану 1., у другом ставу место „три позива: први, други и трећи“, ставити: редовну и народну војску“.

Између 3. и 4. става унети нов став:

„Народна војска дели се на први и други позив“.

У 4. ставу у другој врсти пре речи „кадра“, додати још ове речи: „старешинског, официрског и подофицирског. И редовна и народна војска и у мирно и у ратно доба потпуно су наоружане, свака према своме задатку“.

Члан III.

У члану 2., у трећем ставу, и у целом закону где долази реч: „напредно“, заменити речју: „мобилно“. А шесту алинеју овог члана заменити овако: „У мобилно стање поставља се сва војска, кад земљи прети опасност с поља“.

Члан IV.

У члану 3., у првом ставу, у 3. врсти место: „28“ ставити: „30“; у 5. врсти место: „28“,

„30“; а место: „37“, „40“; у 6. врсти место: „37“, ставити: „40“.

Члан V.

У члану 16. став трећи изоставити.

Члан VI.

У члану 18. став трећи изоставити.

Члан VII.

У члану 23. став о титуларним официрским чиновима изоставити.

Члан VIII.

У члану 84. у првом ставу изостави и речи: „сем шињела и капе које држава даје“; а у петој врсти истога става реч: „обавезника“, заменити речју: „народа“.

Од 4. става истога члана изоставити све до краја и заменити овим:

„Сву комору (возну и товарну) за редовну војску, као и потребне јахаће коње за сиромашне обавезнике исте војске, дају општине по разрезу војног министра, а оне их разрезују:

1., На имућне грађане преко 50 година;

2., На имућна масална, црквена и манастирска имања, акционарска предузећа и повчане заводе;

3., На оне, који су ослобођени личне службе у војсци, било због телесне неспособности, било због државне службе, а доброга су имовног стања.

Кола са запрегом, по нарочитом пропису, држе општине вазда у приправности и у мирно доба; али стоку за комору и јахаће коње у име олакшице могу набавити, кад војна власт позове општинску комору на службу, било сву, било у мањем делу.

Давање пак стоке за комору у општине може се у колико је потребно новцем заменити, што ће министар према приликама одредити.

При разрезу коморе, једна се двопрежна кола једначе с четири товарна коња.

Колико ће која општина бити дужна да да возова товарних и јахаћих коња за редовну војску а на основу формације, као и какве врсте, за који род и струку, одређује се према величини, месним приликама и имовном стању општине по нарочитом пропису о томе.

Ако која општина не би у мирно доба имала прописане возове и товарне и јахаће коње по броју и каквоћи у уредном стању, то ће министар војни на рачун општине набавити, а општинска власт платити накнаду и одговарати по закону за непослушност.

У случају рата свака је општина дужна да попуњује расход у својим возовима и стоци у опште на позив војних власти. Ако то не учини на време, учиниће министар војни на рачун исте општине, а општинска власт одговараће за непослушност.

За време зборова, мобилизације и кад војна власт нареди, дужна је свака општина довести и предати своје возове и стоку у опште војној власти, када ће се одмах и предузети потребне мере, ако се нађе да то није у уредном стању.

Возови специјалне природе набављаће држава из напредног буџета. Каквих и колико ће ових возова бити, одредиће се формацијом. Стока за ове возове, као и допуна за запрегу артиљеријску, узима се од народа разрезом.

Возари за све возове редовне војске рекрутују се од обавезника њених, али у недостатку ових и из народне војске понајпре од мање способних за друге службе.

Сви возови и у опште комора народне војске: коњска, воловска, товарна, како за строј, тако и за све друге установе и делове, узимају се од обавезника одговарајућих позива, који су имућни, да одређени воз у потпуној спреми у свему дају, и у добром стању одржавају. Они сами по могућству и терају своју комору. Ако комора у I. позиву неби била довољна за свуколику побребу тога позива, онда се може узети потребна комора из II. позива. Али јахаће коње за сиромашне обавезнике народне војске, који ове треба да имају, као и потребне коње за артиљеријску запрегу те војске, дају општине разрезом.

У свему овоме што општине имају да дају за народну војску, вреде одредбе предњих ставова, као и за редовну војску, односно обавезе општина у мирно и ратно време.

Министар војни прописаће правила: какви возови и комора у опште и каква спрема њихова у појединости за целокупну војску треба

да буде, обзирући се на местне прилике и на оно, што се у народу има".

Члан IX.

У члану 85. први став заменити овим: „За резерву редовне војске постоје осим редовних официра и резервни официри и подофицири, официрска старешинска места у I. позиву народне војске: за пуковске, више команде и њихове штабове заузимају редовни официри, а официрска старешинска места за батаљоне, ескадроне, поједине специјалне засебне команде и делове санитета, пијонера и т. д., заузимају како официри редовни, тако и резервни официри и старешине народне војске с потребним бројем подофицира сталног кадра, према пропису формације. Виша командантска места у II. позиву народне војске заузимају по правилу редовни официри. Остала места старешинска, у недостатку резервних официра и подофицира заузимају изабране старешине из средине самих команада".

Члан X.

У члану 86. у другом ставу изоставити речи: „А сем тога да је нарочито ради те цељи послужио у ст. кадру 2 године, по два месеца за време практичких упражњења".

3-и став изоставити.

Члан XI.

После члана 92. додати нове чланове:

Члан 92. а.

„Докле се старешинска места не попуне резервним официрима, она ће се попуњавати старешинама из средине саме команде, а првенствено из лица:

1. која су служила у редовној војсци, односно у I. позиву народне војске, као подофицири;

2. која су бар за I. позив народне војске свршила течај подофицирске школе у народној војсци са успехом.

У недостатку наведених узимаће се иначе интелигентна и способна лица, која су служила у ст. кадру.

Осим горњега при избору за ова војна старешинска места, треба имати у виду што већу интелигентност и употребљивост, владање и достојно занимање, што ће министар војни нарочитим правилима прописати".

Члан 92. б.

„Звања у народној војсци јесу ова: десетар, двајесник, наредник, водник, четовођа и командир (батаљонски, ескадронски и батеријски)".

Члан 92. в.

„Воднике у народној војсци постављају и разрешавају команданти дивизија; четовође поставља и разрешава министар војни на предлог команданата дивизија, а командире поставља Краљ на предлог војног министра".

Члан 92. г.

„За спрему резервних официра и старешина народне војске постоје курсови чије трајање одређује Краљ на предлог војног министра".

Члан 92. д.

„На подофицирска места у народној војсци долазе лица:

1. Која су била подофицири у редовној војсци, односно у ранијем позиву народне војске;

2. Која су свршила подофицирску школу за народну војску;

3. У недостатку предњих и друга способна лица, која су служила у ст. кадру.

Лица подофицирског реда постављају и разрешавају у народној војсци команданти пуковских округа и надлежни трупни команданти".

Члан 92. е.

„Земљишта: за логоре, стрелишта и вежбања, као и потребне зграде за смештај људи, стоке, возова, школа, штабова, слагалишта и других установа према формацији добављаће се о народном трошку за војску у опште".

Члан XII.

У члану 93. ставу 2. додати нов став:

„Резервисти, ако су на четним или батаљонским зборштима, хрене се као обавезници I. позива народне војске; а на већим скуповима о државном трошку као и војници ст. кадра, за шта ће се сваке године потребна цифра ванредним буџетом одређивати".

Став 3. замењути овим:

„Вежбања I. позива народне војске трају годишње најдуже 30 дана".

Додати ове нове ставове:

„Обавезници I. позива народне војске за време ових скупова хране се:

а.) Од својих кућа ако су скупови на батаљонским или још и мањим зборштима. Сиромашне издржавају њихове општине;

б.) О трошку дотичних општина и храну коју је за ту намеру прикупљена и у општинске кошеве смештена, ако су скупови пуковски или дивизијски.

Храна ће се узимати од општина у натури, или по потреби у новцу, сразмерно броју њихових војника и стоке; донос пак хране, фуража и осталих потреба појсци бива дотичном комором.

Подробније одредбе о овоме прописује војни министар".

Став 4. заменити овим:

„Вежбање II. позива народне војске траје најдуже 15 дана преко године".

Додати ове нове ставове:

„Израна II. позива народне војске, за време скупова бива о трошку обавезника, осим сиромаха, о којима се дотичне општине старају. Донос хране бива комором.

Осим вежбања изложених у овоме члану, вршиће се ово како код редовне, тако и код народне војске, у извесне недеље и празничне дане на општинским зборштима, према распореду војног министра."

Члан XIII.

У ставу 94. као први став унети ово:

„Војска се сазива на вежбања сваке године".

Члан XIV.

Члан 95. изоставити.

Члан XV.

У члану 97. додати као трећи став:

„Они потпадају под војну власт и војну дисциплину и судство од дана позива, па до дана кад се с' војне службе распусте".

Препоручујемо заступнику Нашег министра војног, председнику Нашег министарског савета, министру иностраних дела, да овај закон обнародује и о извршењу се његовом стара, властима пак заповедамо да по њему поступају, а свима и свакоме да му се покоравају.

Ф/БЊ 2342.

15. Априла 1890. год.
Београд.

Јов. Ристић с. р.
К. С. Протић с. р.
Ј. Вели-Марковић с. р.

(М. П.)

Видео и ставио државни печат,
чувар државног печата,
министар правде,
М. Кр. Ђорђевић с. р.

Заступник министра војног
председник министарског савета,
министар иностраних дела,
генерал,
С. Грујић с. р.

У ИМЕ
ЊЕГОВОГ ВЕЛИЧАНСТВА
АЛЕКСАНДРА I.
по милости божијој и вољи народној
Краља Србије
МИ
КРАЉЕВСКИ НАМЕСНИЦИ.

ПРОГЛАШАВАМО И ОБЈАВЉУЈЕМО СВИМА И СВАКОМЕ, ДА ЈЕ НАРОДНА СКУПШТИНА РЕШИЛА И ДА СМО МИ ПОТВРДИЛИ И ПОТВРЂУЈЕМО:

ЗАКОН
О
производњи, увозу и продаји барута, динамита и осталих распрскавајућих смеса.

I. Опште одредбе.

Чл. 1.

Производња, увоз и продаја барута, динамита и осталих распрскавајућих — експлозивних смеса, — а тако и фишека напуњених овим смесама, искључиво је право државе.

Чл. 2.

Осим барута, производња и продаја свију осталих распрскавајућих смеса може се уступити и приватним начином, који важи за давање повластица у опште.

Чл. 3.

Барут ће држава сама производити и према потреби отварати барутна слагалишта. Куповина у тим слагалиштима и препродаја барута слободна је.

Чл. 4.

Уступање производње и продаје динамита и осталих распрскавајућих смеса, поменутих у чл. 2., може бити најдаље за 15 година.

Чл. 5.

Министар војни пропише ценовник за све врсте барута и друге распрскавајуће смесе, које буде држава продавала.

II. Кријумчарење.

Чл. 6.

Ко се ухвати да израђује барут, динамит и остале експлозивне смесе, као и у кога се нађу справе за израђивање барута и ових смеса, казниће се од 500 — 1000 динара. Ухваћене справе, материјал спремљен за израду, као и сав израђени производ који се код њега нађе, продаће се у корист барутанског фонда. Трећина таквом продајом добивене суме припада проказивачу.

Чл. 7.

Ко се ухвати да барут, или остале распрскавајуће смесе увози са стране, казниће се са 10 динара за сваки килограм. Сав ухваћен материјал заједно са стоком и колима, што су за увоз служила, узаптиће се и продати у корист барутанског фонда. Трећина казном и продајом добивене суме припада проказивачу.

Ко пак водом унесе поменуте артикле, казниће се са 20 динара за сваки килограм. Проказивачу и овде припада трећина суме од казне и продатих артикала.

Као криумчар сматра се и онај, који знајући купује или преноси укријумчарени барут и остале распрскавајуће смесе.

Чл. 8.

Ако се од осуђеног небн могла наплатити новчана казна, било сва или у неколико, замениће се затвором, рачунећи за сваки 10 дин. дан затвора.

Чл. 9.

Криумчарске кривице по овом закону извиђају и пресуђују окружне финанцијске власти, а док се ове не установе окруж. начелства и варошке управе: Београда и Ниша. Жалбе противу осуде подносе се оној власти, која је осуду изрекла, у року од 10 дана по пријему осудног решења, а ова их спроводи државном савету на решење у року од пет дана.

Извршне пресуде морају се извршити најдаље за 30 дана, а наплаћени новац за барутански фонд шаље се непосредно министру војном.

Криумчарске кривице по овом закону застаревају за годину дана.

III. Барутански фонд.

Чл. 10.

При министарству војном установљава се овим законом барутански фонд.

Фонд се овај установљава ради одржавања и развијања барутана, радионица, подизања барутних магацина и осталих потребних зграда; ради усавршавања производње барута и других сличних производа; ради усавршавања стручних лица и испитивања нових проналазака ове струке; ради набавке потребних справа, алата и машинерија; а нарочито ради осигурања постојане израде барута за приватну потрошњу и трговину.

Овај фонд несме превазилазити суму од 250000 динара, а њиме рукује министар војни сообразно постојећим законима.

Чл. 11.

Да би овај фонд што пре достигао одређену суму, у њега улазе сви приходи по овоме закону, сем што ће министар војни, чим овај

закон у живот ступи, предавати главној државној благајници по 20 пара од сваког килограма у земљи продатог барута.

Чим фонд достигне суму од 250000 динара, сви чисти приходи по овоме закону предају се главној државној благајници, задржавајући за попуну једино ону суму, што је преко године из овога фонда по чл. 10. потрошена.

Чл. 12.

У барутански фонд улази још:

а) сума прихода, добивена извршењем закона о монополу барута и динамита од 17. Јуна 1884. год., и допуна његова од 23. Априла 1885. године; и

б) приход од барутанских зграда и земљишта, што би се под закуп давало.

А/Бр. 1583.
17. Априла 1890. год.
Београд

(М. П.)

Пазео и ставио државни печат,
чувар државног печата,
министар правде,
М. Кр. Ђорђевић с. р.

IV. Закључак.

Чл. 13.

Министар војни прописаће ближа правила за извршење овога закона.

Чл. 14.

Овим се законом замењује: закон о монополу барута и динамита од 17. Јуна 1884. год., и његова допуна од 23. Априла 1885. године.

Препоручујемо заступнику Нашег министра војног, председнику министарског савета, Нашем министру иностраних дела, да овај закон обнародује и о извршењу се његовом стара; властима пак заповедамо да по њему поступају, а свима и свакоме, да му се покоравају.

Јов. Ристић с. р.
К. С. Протић с. р.
Ј. Вели-Марковић с. р.

Председник министарског савета,
министар иностраних дела,
генерал
С. Грујић с. р.

Министар финансије,
Др- М. В. Вујић с. р.

Заступник
министра просвете и црквених послова,
министар финансије
Др- М. В. Вујић с. р.

Министар унутрашњих дела,
К. С. Таушановић с. р.

Заступник
министра народне привреде,
министар унутрашњих дела
К. С. Таушановић с. р.

Министар правде,
М. Кр. Ђорђевић с. р.

Министар грађевина,
М. Јосимовић с. р.

Заступник министра војног,
председник министарског савета,
министар иностраних дела,
генерал,
С. Грујић с. р.

У ИМЕ
ЊЕГОВОГ ВЕЛИЧАНСТВА
А Л Е К С А Н Д Р А I.
по милости божијој и вољи народној
Краља Србије
МИ
КРАЉЕВСКИ НАМЕСНИЦИ.

Проглашавамо и објављујемо свима и свакоме, да је Народна Скупштина решила, и да смо Ми потврдили и потврђујемо:

„Одобрава се министру војном ванредни кредит од 600.000 динара, који ће послужити да се нова барутана подигне, све потребне машинерије набаве, и да се откупе извесни делови околног земљишта, која су за инсталацију барутане преко потребни, у коју суму улазе и 250.000 динара, који су на основу решења министарског савета од 6. Маја прошле године А/БЊ 1469. служили као основ за припрему рада и набавку материјала до сада извршеног, и која је сума из оружног фонда узета".

Заступник Нашег војног министра, председник министарског савета, Наш министар иностраних дела нека ово решење изврши

А/БЊ 1568.
16. Априла 1890. год.
Београд.

Јов. Ристић с. р.
К. С. Протић с. р.
Ј. Вели-Марковић с. р.

(М. П.)

Видео и ставио државни печат,
чувар државног печата,
министар правде,
М. Кр. Ђорђевић с. р.

Заступник министра војног,
председник министарског савета,
министар иностраних дела,
бемерал,
С. Грујић с. р.

РЕШЕЊА.

У ИМЕ
ЊЕГОВОГ ВЕЛИЧАНСТВА
А Л Е К С А Н Д Р А I.
по милости божијој и вољи народној
Краља Србије
МИ
КРАЉЕВСКИ НАМЕСНИЦИ.

На предлог заступника Нашега војног министра, председника Нашега министарског савета, а у договору са државним саветом од 9. Априла ове године № 1051., решили смо и решавамо:

„Одобрава се министру војном да поред одобрене суме у 31.000 динара, на израду једног барутног магацина у Нишу, може утрошити још суму од 1804 динара и 88 пара, из партије одређене буџетом за 188⁸/₉ рачунску годину".

Заступник Нашега војног министра, председник Нашега министарског савета, нека изврши овај указ.

И/ГЊ 548.
11. Априла 1890. год.
Београд.

Јов. Ристић с. р.
К. С. Протић с. р.
Ј. Вели-Марковић с. р.

Заступник министра војног,
председник министарског савета,
министар иностраних дела,
бемерал,
С. Грујић с. р.

Постављења и размештаји.

У ИМЕ
ЊЕГОВОГ ВЕЛИЧАНСТВА
АЛЕКСАНДРА I.
по милости божијој и вољи народној
Краља Србије
МИ
КРАЉЕВСКИ НАМЕСНИЦИ.

На предлог заступника Нашега војног министра, председника Нашега министарског савета, преводимо:

Коњичког потпоручника Михајла Великића у артиљерију са истим чином и рангом, који је и у коњици имао.

Заступник Нашега војног министра, председник Нашега министарског савета, нека изврши овај указ.

14. Априла 1890. год.
Београд.

Јов. Ристић с. р.
К. С. Протић с. р.
Ј. Вели-Марковић с. р.

Заступник министра војног,
председник министарског савета,
министар иностраних дела,
генерал,
С. Грујић с. р.

Овај указ саопштава се свима командама и војним надлештвима ради знања, а дотичнима на поступак.

Ф/А№ 2324.
14. Априла 1890. год.
Београд.

Заступник министра војног,
председник министарског савета,
министар иностраних дела,
генерал,
С. Грујић с. р.

У ИМЕ
ЊЕГОВОГ ВЕЛИЧАНСТВА
АЛЕКСАНДРА I.
по милости божијој и вољи народној
Краља Србије
МИ
КРАЉЕВСКИ НАМЕСНИЦИ.

На предлог заступника Нашега војног министра, а по саслушању Нашег министарског савета, решавамо:

Да се коњички капетан I. кл. Михајло Марковић, на основу чл. 37. закона о устројству војске, због телесне неспособности, а по својој молби, ставя у стање покоја с пензијом, која му припада по годинама службе.

Заступник Нашег војног министра и Наш министар финансије, нека изврше овај указ.

14. Априла 1890. год.
Београд

Јов. Ристић с. р.
К. С. Протић с. р.
Ј. Вели-Марковић с. р.

Заступник министра војног,
председник министарског савета,
министар иностраних дела,
генерал,
С. Грујић с. р.

Министар финансије,
д-р М. В. Вујић с. р.

Указ овај саопштава се свима командама и војним надлештвима ради знања, а дотичнима на поступак.

Ф/А№ 2322.
14. Априла 1890. год.
Београд.

Заступник министра војног,
председник министарског савета,
министар иностраних дела,
генерал,
С. Грујић с. р.

У ИМЕ
ЊЕГОВОГ ВЕЛИЧАНСТВА
А Л Е К С А Н Д Р А I.
по милости божијој и вољи народној
Краља Србије
МИ
КРАЉЕВСКИ НАМЕСНИЦИ.

На предлог заступника Нашега војног министра, председника Нашега министарског савета, решавамо:

Да се књиговођа II. кл. Милорад Марковић, благајник III. кл. Јован Шефчек и књиговођа IV. кл. Вукашин Јовановић на основу § 70. закона о чиновницима грађанског реда, а усљед смањене у државном буџету партије на цивилне војно-административне чиновнике, ставе у стање покоја с пензијом, која им припада по годинама службе.

Заступник Нашег војног министра, и Наш министар финансије, нека изврше овај указ.

14. Априла 1890. год.
Београд.

Јов. Ристић с. р.
К. С. Протић с. р.
Ј. Вели-Марковић с. р.

Заступник министра војног, председник министарског савета, министар иностраних дела, генерал,
С. Грујић с. с.

Министар финансије,
д-р М. В. Вујић с. р.

Указ овај саопштава се свима командама и војним надлештвима ради знања, а дотичнима на поступак.

Ф/А№ 2323.
14. Априла 1890. год.
Београд.

Заступник министра војног, председник министарског савета, министар иностраних дела, генерал,
С. Грујић с. р.

У ИМЕ
ЊЕГОВОГ ВЕЛИЧАНСТВА
А Л Е К С А Н Д Р А I.
по милости божијој и вољи народној
Краља Србије
МИ
КРАЉЕВСКИ НАМЕСНИЦИ.

На предлог заступника Нашега војног министра, председника Нашега министарског савета, решавамо:

Да се магационар III. класе Лазар Младеновић, на основу §. 76. закона о чиновницима грађанског реда, отпусти из државне службе, с тим да му се у име милости даје тридесет процената годишње од његове плате.

Заступник Нашега војног министра, и Наш министар финансије, нека изврше овај указ.

14. Априла 1890. год.
Београд.

Јов. Ристић с. р.
К. С. Протић с. р.
Ј. Вели-Марковић с. р.

Заступник министра војног, председник министарског савета, министар иностраних дела, генерал,
С. Грујић с. р.

Министар финансије,
д-р М. В. Вујић с. р.

Указ овај саопштава се свима командама и војним надлештвима ради знања, а дотичнима на поступак.

Ф/А№ 2325.
14. Априла 1890. год.
Београд.

Заступник министра војног, председник министарског савета, министар иностраних дела, генерал,
С. Грујић с. р.

РЕШЕЊЕМ МИНИСТРА ВОЈНОГ:

Од 14. тек. месеца Пов. Ф/А№ 229., преводи се на службу при IV. (Ужичкој) пуковској окружној команди, поручик Коста Милутиновић, досадањи водник 1. чете IV. батаљона сталног кадра.

Од 16. тек. месеца Ф/А№ 2370., одређује се, по потреби службе:

Пешадијски капетан II. кл. Стеван Влах, назначен на службу при VII. (Београдској) пуковској окружној команди, на службу при III. (Крушевачкој) пуковској окружној команди; и

пешадијски поручик Милија Поповић, досадањи водник 3. чете I. пижинирског батаљона, за водника 1. чете IV. гардијског батаљона.

Од 17. тек. месеца Ф/Ђ№ 2346, одређује се артиљеријски капетан II. кл. Ђорђе Марковић, за члана артиљеријског комитета.

Од 18. тек. месеца Ф/А№ 2384. одређује се жандармеријски потпоручик Владимир Ђурђевић, досадањи водник 2. укинуте жандармеријске чете, за водника 2. ново образоване чете жандармеријског батаљона; а жандармеријски потпоручик Танасије Николић, досадањи водник жандармеријског ескадрона, за командира жандармеријског коњичког вода.

Наредбом команданта Дринске дивизијске области преведени су: при II. гардијском батаљону: за воднита 1. чете пешадијски потпоручик Милутин Милошевић, досадањи водник 2. чете; а за водника 3. чете пешадијски потпоручик Радован Митровић, досадањи водник 4. чете

ПРОПИСИ, НАРЕЂЕЊА И ОБЈАШНЕЊА.

Министарство војно.
Е/О№ 1429.

76.

НАРЕЂЕЊЕ.

У свези раније расписа о ношењу опанака, а и наређења Е/О№ 2259. од 24. Маја 1889. год. (Службени војни лист бр. 23. стр. 697. и 698), наређујем да војници и ове као и прошле године носе опанке, осим војника београдског гарнизона, коњице, пољске артиљерије, питомаца војне академије и питомаца подофицирске школе, и то почев од 1. Маја па до 1. Октобра тек. године. Понтонирске трупе носиће за ово време опанке у свима приликама где им то буде служба дозвољавала.

Рок служења опанцима рачунаће се: од чињених кожа 25, а од нечињених 20 дана, и кад овај рок одслуже и постану неупотребљиве, дотичне ће их команде расходовати, сходно распису Е/О№ 7003. од 24. Марта 1879. године (војни зборник за исту годину стр. 259), нечињећи за то никакве предлоге.

За време докле војници буду носили опанке, команданти ће настојавати да се чизме односно цокуле причувају, и да се ове неносе осим за парадне дане, за смотру, на дворској straži и у дане кад се немогу носити опанци; јер чизме и цокуле имају се опет отпочети редовно носити од 1. Октобра тек године.

У осталом поступиће команданти у свему као што је регулисано раније наређењима, а и расписом Е/О№ 1347. од 30. Марта 1887. год. (Службени војни лист бр. 12. и 13. од исте године).

4. Априла 1890. год.
Београд.

Заступник министра војног,
председник министарског савета,
министар иностраних дела,
ђенерал,

С. Грујић с. р.

Министарство војно.
Е/Г№ 1501.

77.

РАСПИС.

У прегледу годишњег следовања формулара и књига, приложеном наређењу од 5. прош. месеца Е/Г№ 1028. (Службени војни лист стр. 250), погрешно је отштампато да пешадијском батаљону следује годишње 50 табака експедиционог протокола, јер — *треба 40;* исто тако и у образцу требовања погрешно је стављено у рубрици „колико табака“ 130, а *треба 160;* у рубрици „од по колико табака“ 30, а *треба 60;* и у рубрици „за колико година“ 2, а *треба ставити 3.*

Нека команде и надлештва ово исправе.

10. Априла 1890. год.
Београд.

Заступник министра војног,
председник министарског савета,
министар иностраних дела,
ђенерал,
С. Грујић с. р.

Министарство војно.
П№ 861.

78.

Списа командама и војним надлештвима.

Многе команде и војна надлештва сматраде су да када се издаје под аренду попаша и трава, онда добивени новац треба уносити у државну касу, а на олакшање партије за оправке војних грађевина, оснивајући своје мишљење на члану 20. закона о војној администрацији, па су новац уношавале благајничком одељењу.

Но како је инвалидско одељење налазило, да тако добивени новац треба по члану 30. закона о потпори војних инвалида уносити као приход за касу фонда инвалидског, тако сам се нашло побуђен да потражим по овоме објашњење од државног савета, према члану 145., тачки 1. Устава.

На ово тражење државни савет, писмом својим од 6. тек. месеца № 1050., изволео је објаснити, да добивени новац од издате попаше и траве под аренду, припада инвалидској каси са ових разлога:

„Писмом од 7. прош. месеца П№ 467. изволели сте тражити од државног савета мишљење о разумевању и примени члана 30. закона о потпори инвалида од 8. Јула 1878. године.

Савет државни проучивши како наведени члан закона о потпори инвалида, тако и члан 20. закона о војној администрацији од 3. Јануара 1883. године, налази да по смислу члана 30. првог закона приход од попаше и траве треба да улази у приход фонда инвалидског, јер да је законодавац при доношењу закона о војној администрацији имао намеру да тај приход, који је дотле улазио у инвалидски фонд, одузме од истог фонда, он би то нарочито поменуо у том закону о војној администрацији, и не би остављао у важности постојећу о томе законску одредбу. А што је у том доцнијем закону казано, да ће се аренде добивене од војних државних зграда и имања употребити на грађење и оправку војних зграда, по мишљењу савета неможе се под тим разумети и приход од попаше и траве, кад о употреби тога прихода постоји други нарочити закон“.

Нека све команде и војна надлештва ово објашњење узму на знање, па од сада добивени новац од попаше и траве шаљу заједно са оргиналним протоколом лицитације каси фонда инвалидског, с међутим позивају се да јаве: да ли су за раније године, кад, колико и по ком акту послали какву суму државној каси.

10. Априла 1890. год.
Београд.

Заступник министра војног,
председник министарског савета,
министар иностраних дела,
ђенерал,
С. Грујић с. р.

Министарство војно.
Е/П№ 1541.

79.

РЕШЕЊЕ.

На основу чл. 4. закона о устројству војног министарства, а с погледом на други став

чл. 24. закона о војној администрацији, овлашћујем *команданта Дунавске, Моравске и Шумадијске дивизијске области*, да из одобрених сума на име професјантских потреба за једну рачунску годину, из подпартије на оправке и набавке, могу наређивати исплате ових *оправака и набавака*, код сталних професјантских слагалишта, *као и осигуравање сењака од пожара*, а у суми до *(600) шест стотина динара*, држећи се при томе одредаба закона о војним набавама и лицитацијама, као и прописа чл. 167., 168. правила о новчаном снабдевању, у колико се ови за ове потребе могу применити.

Нека се по овом наређењу поменути команданти у будуће управљају.

14. Априла 1890. год.
Београд.

Заступник министра војног,
председник министарског савета,
министар иностраних дела,
генерал,

С. Грујић с. р.

Министарство војно.
Е. О№ 1661.

80.

НАРЕЂЕЊЕ.

Један од узрока што се одело у наших војника пре времена пошба и постаје прљаво и нечисто јесте, што се у једном и истом оделу врше сви послови и све службе како у штали, тако и на радовима и т. д., и после што то одело војници носе и по собама, у њему леже по постељама, ручавају и т. д.

Све ово као што је напоменуто чини да се одело похаба и испрља пре времена, и онда војник прави хрђав утисак кад се у таквом оделу појављује на улици појединце или у строју.

Да би се ово спречило, наређујем да команде у напредак задржавају по једно одело за сваког војника, и то оно које је свој рок одслужило и које је расходовано.

Ово ће одело носити војници у кругу касарне, вршиће послове по шталама, радионицама, кујнама и собама. Разуме се да се и у овом старом оделу несме ићи поцепано, но га ваља крпити кад се поцепа, и не дозволити да војници иду дроњави.

Чим се војник врати с учења, са страже или из вароши, дужан ће бити одмах да скине своје одело и да га остави на одређено место, а у место њега обућиће старо одело и у њему остати док је у касарни, у логору и т. д.

Ово старо одело носиће се све дотле док се не буде могло заменути другим исљужењим оделом, и тек онда предаваће се на број гарнизонској управи ради продаје.

Препоручујем свима командама да по овом наређењу поступају, и да обрате у опште већу пажњу на оно војничко одело, које је намењено да се у њему војници појављују ван својих обиталишта.

17. Априла 1890. год.
Београд.

Заступник министра војног,
председник министарског савета,
министар иностраних дела,
генерал

С. Грујић с. р.

Министарство војно.
Л№ 1007.

81.

НАРЕДБА.

Пошто је буџетом ове године партија болничких трошкова смањена на минимум, и пошто је усљед епидемије „Инфлуенце“ утрошена знатна количина антипирина, кога фармакодина лично дејство ни до данас није дефинитивно утврђено, а међутим могао би се с успехом заменити са знатно јефтинијим антипиретицима као што су: антифебрин, хинин и салицилан натрон, то у интересу штедње наређујем, да се антипирин, и ако је уврштен у ред лекова војне фармакопеје, не набаља до већих прилика, нити

апотекама издаје ради експедиције. Према томе, војни лекари неће га преписивати нити из грађанских нити из војних апотека, већ ће се у својим ординацијама служити јефтинијим а у погледу дејства сличним антипиретицима: антифебрином, хининим и салицилним натроном и т. д.

Ова наредба важи све донде док се неопозове.

17. Априла 1890. год.
Београд.

Заступник министра војног,
председник министарског савета,
министар иностраних дела
генерал,

С. Грујић с. р.

ИСПРАВКА.

Пешадијски наредник I. батаљона „Књаза Милоша", Јанићије Јовић, погрешно је у 1884. год. регрутован под именом „Јанаћко". Тако исто погрешно је штампано у Службеном војном листу од 1888. год. бр. 19. и 1889. год. бр. 19. и 20. његово име „Јанко", већ у место оба ова имена требало је да буде његово правокрштено име „*Јанићије*", што се овим исправља.

Лични односи.

ВОЛОВАЛИ:

Артиљеријски мајор Јован Врдарска 3 дана.
Пешадијски капетан II. кл. Михајло Начић 15 дана
Пешадијски поручик Живко Неимаровић 26 дана.
Артиљеријски поручик Ђорђе Јанковић 10 дана.
Коњички поручик Божидар Пејчиновић 7 дана.
Инжинирски поручик Михајло Николић 5 дана.
Пешадијски потпоручик Живко Бошковић 13 дана.
Пешадијски потпоручик Јован Пешић 2 дана.

ОДСУСТВА:

Пешадијски пуковник Стеван Луковић 5 дана.
Артиљеријски потпуковник Василије Мостић 6 дана.
Пешадијски мајор Марко Милошевић 4 дана.
Пешадијски мајор Михајло Радовић 5 дана.
Пешадијски капетан I. кл. Алекса Ђорђевић 40 дана.
Артиљеријски капетан I. кл. Јовица Зекавица 2 дана.
Артиљеријски капетан I. кл. Илија Николић 8 дана.
Артиљеријски капетан II. кл. Ђорђе Марковић 3 дана.
Артиљеријски капетан II. кл. Обрен Николић 2 дана.
Пешадијски капетан II. кл. Живојин Мишић 8 дана.
Инжинирски капетан II. кл. Гавра Филиповић 3 дана.
Инжинирски капетан II. кл. Коста Станишић 9 дана.
Пешадијски поручик Јеврем Вучићевић 8 дана.
Пешадијски поручик Живко Неимаровић 4 дана.
Пешадијски поручик Димитрије Павловић 10 дана.
Пешадијски поручик Владимир Гопчаровски 4 дана.
Пешадијски поручик Милан Поповић 2 дана.
Артиљеријски поручик Светозар Адамовић 3 дана.
Артиљеријски поручик Милета Танкосић 2 дана.
Артиљеријски поручик Херих Валтер 5 дана.
Артиљеријски поручик Милутин Мишковић 1 дан.
Коњички поручик Љубомир Ђорђевић 5 дана.
Коњички поручик Ђорђе Ђорђевић 25 дана.
Инжинирски поручик Милутин Савић 7 дана.
Инжинирски поручик Стеван Илић 8 дана.
Инжинирски поручик Михајло Николић 4 дана.
Пешадијски потпоручик Велимир Терзић 5 дана.
Пешадијски потпоручик Илија Мићић 7 дана.
Пешадијски потпоручик Коста Стаменковић 9 дана.
Пешадијски потпоручик Прока Биволаровић 6 дана.
Пешадијски потпоручик Пантелија Киселевић 10 дана.
Пешадијски потпоручик Јован Пешић 7 дана.
Артиљеријски потпоручик Живоја Марковић 5 дана.
Инжинирски потпоручик Љубомир Балалтски 10 дана.
Инжинирски потпоручик Милан Туцаковић 4 дана.
Инжинирски потпоручик Душан Цветковић 8 дана.
Марвено-лекарски помоћник I. кл. Андрија Јовановић 5 дана.

ИСПИТ СУ ПОЛОЖИЛИ:

За чин капетана:

Пешадијски поручик Јосиф Продановић, [illegible] коње сре-
Пешадијски поручик Димитрије Штерић, резервни офи-
Пешадијски поручик Тимотије Јовановић, [illegible]арост коња и
Артиљеријски поручик Недељко Т[illegible]

За чин потпоручника:
Резервни артиљер. потпоручник Михајло Матијевић.
Ковачки наредник Павле Микић.

ЖЕЊЕНЕ ОДОБРЕНЕ СУ:
У НАЧЕЛУ:
Пешадијском потпоручику Николу Марковићу.

КОНАЧНО:
Жандармеријском потпоручику Вукоју Тодоровићу са госпођицом Лепосавом, ћерком Кузмана Илијћа српског писара.

ОГЛАСИ.

УДРУЖЕЊЕ
ЗА ПОДСТИЦАЊЕ ПОБОЉШАЊА ДОМАЋЕГ КОЊСКОГ СОЈА И ЗА УЗДИЗАЊЕ ЈАХАЧКОГ ДУХА У НАРОДУ СРПСКОМ.

ПОД ВИСОКОМ ЗАШТИТОМ
ЊЕГОВОГ ВЕЛИЧАНСТВА КРАЉА
АЛЕКСАНДРА I.
КОЛО ЈАХАЧА „КЊАЗ МИХАЈЛО“
ШАБАЦ, АПРИЛА 1890.

ОДБОР
ЗА ПРИКУПЉАЊЕ ДОБРОВОЉНИХ ПРИЛОГА ЗА ПОДИЗАЊЕ СПОМЕНИКА ПАЛИМ Мишарским јунацима.

ОБЗНАНА.

У почаст стогодишњици **Господара ЈЕВРЕМА Т. ОБРЕНОВИЋА** приредиће се **трећег** дана светих Тројица (22. Маја) све године у Шапцу: **изложба** домћих кобила и ждребади, и **трке.**

Распореди изложбе и трка, а тако и награде и остали услови за излагаче, утакмичаре и њихова грла, предају се јавности у следећем:

Пре подне.

ИЗЛОЖБА
ДОМАЋИХ КОБИЛА И ЖДРЕБАДИ.

Изложба се дели у *два одељења:*
А. **Одељење за награде,** и
Б. **Одељење ван награда.**

Прво одељење (за награде) дели се у два одељка:

I. Кобиле у опште од 4 — 12 година старости и од 150 см. висине па на више. Овај одељак дели се такође у два одсека:
а. 1. Кобиле са овогодишњим ждребадима, и
њој. 2. Кобиле без ждребади; и
појављ*II. Ждребад.* И овај одељак дели се у од-

Да то:
манде у једногодишњу мушку и женску ждребад
за сваког вогодишњу » » » »
служило и коледишњу » » » »

А) О наградама.

Сума новчаних награда за изложбе износи 640 дин. у злату, и то: 500 динара од министарства народне привреде, а 140 динара од српског пољопривредног друштва из Београда. Награде ће се делити овако:

1, За кобиле са ждребадима:

Прва награда	од минист. нар. привр.	80 дин.
Друга »	» » » »	60 »
Трећа »	» » » »	40 »
Четврта »	» » » »	20 »

2. За кобиле без ждребади:

Прва награда	од минист. нар. привр.	50 дин.
Друга »	» срп. пољоприв. друш.	30 »
Трећа »	» » » »	20 »

3. Ждребад једногодишњаци:
(мушка и женска).

Прва награда од минист. нар. привр.	.	40	дин.
Друга » » шабачке општине	.	30	»
Трећа » » » »	.	20	»

4. Ждребад двогодишњаци:
(мушка и женска).

Прва награда од срп. пољоприв. друш.	50	дин.	
Друга » » » »	»	40	»
Трећа » » шабачке општине	.	20	»

5. Ждребад трогодишњаци:
(мушка и женска).

Прва награда од минист. нар. привр.	.	60	дин.
Друга » » шабачке општине	.	50	»
Трећа » » » »	.	30	»

Б) Одељење ван награда.

Приступно за сва она грла (без разлике спола, старости, висине и боје длакине,) чији пријављачи неће награду. И ова ће грла подлежати стручној оцени, и према нахођењу бити награђивана са похвалницама.

Напомене: Пријављивање и уписивање за изложбу, траје до 10. Маја. За грла, која се пријављују за прво одељење поляже се уписна такса од 2 дин. За она пак грла која ће доћи у друго одељење 1 дин. При уписивању немора се доводити дотично грло, али се мора донети уверење из кога треба да се види: тачан опис грла (године, висина, ког је спола, боја длаке), а тако и да је најмање једну годину у притјажању код садањег сопственика. Она грла, која нису до горепоменутог рока пријављена и уписана, немогу се примити на изложбу, зато што ће се одма после десетог Маја предузети штампање свију оних који су се дотле пријавили. Пријаве примају и уписивања врше чланови управе Кола Јахача „Кнез Михајло“ господа: Марко Дерок марв. лекар, Милош Радојковић, Душан Тодоровић и Ђорђе П. Куртовић. Пријавиоци из удаљених места могу послати пријаве са пужном сведочбом и преко писма. Сва на време пријављена и уписана грла за изложбу треба да се доведу трећи дан тројца најдоцније до 6 часова пре подне, у шабачки град.

Сем напред поменутих новчаних награда за прво одељење, даваће се такмичарима као награде и прибор за чишћење коња. Сем тога даће се у оба одељења свима излагачима слике Господара Јеврема.

По подне.

ТРКЕ.

Свега ће бити пет трка, и то:

I. Трка, **четворогодишњака.** Приступна за оне грађанске (селске и варошке) коње, који су овог пролећа навршили четири године, и који су код садашњих притјажаоца најмање од пре једну годину. Дужина тркалишне стазе 1200 метара.

Првоме (најбржем) 200 динара од министарства народне привреде.

Другоме један коњички карабин М. 84. год. са потпуном спремом и прибором за чишћење, и уз то још 100 бојних метака са фишеклијом и опасачем. Од министарства војног.

Трећем 50 динара од општине Шабачке.

II. Трка, **земљорадничка.** Отворена за коње чији су притјажаоци земљорадници, и који су навршили пету, а нису прешли десету годину. Одстојања 1800 метара.

Првоме (најбржем) 300 динара од министарства народне привреде.

Другоме 200 динара од министарства народне привреде.

Трећем једно коњичко седло са целим припадајућим прибором. Од министарства војног.

III. Трка, **варошка.** У овој се трци могу такмичити коњи који су навршили пету, а нису прешли десету годину, и који су својина српских грађана ма ког сталежа сем војног и земљорадничког. Одстојање 1800. метара.

Првоме 250 дин. од општине шабачке.
Другоме 150 » » » шабачке.
Трећем 100 » » » убске.

IV. Трка, **официрска.** Отворена за коње српских активних и резервних официра. Резервни официри јашу такође у униформи. Старост коња и

дужина тркалишне стазе као у тркама под бројем II. и III.

Првоме 500 динара од министарства народне привреде.

Другом 300 динара од министарства војног.

V. Трка, **победилачка.** Одстојање 1800 метара. У истој учествују из *прве, друге и треће* трке по прва тројица.

Првоме: **пехар,** дар од вазда искреног и непоколебивог пријатеља Кола јахача, Његовог Величанства Краља Милана.

Општи услови за такмичаре и њихове коње:

I. *а.* Све су трке глатке (без препона).

б. У којој трци небуде бар пет утакмичара — *нема* трке.

в. Ред, којим ће се утакмичари на тркалишној стази за полазак постројавати, определиће се пред сваку трку коцком.

II. *Сви такмичарски коњи треба:*

1. Да достижу висину бар 150 сантиметара без поткова.

2. Да су оседлани и да на седлима имају стремени (зенгије.)

3. Да су потковани.

4. Да су ождребљени у Србији.

5. Они коњи, који су ма у којој ранијој *победној* трци добили *прву* награду, искључени су.

III. *Сваки такмичар треба:*

1. *а.* Да пријави своја коња **најдаље до 10. Маја** (до на спасов дан) **у подне,** јер су позније пријаве *неважеће.*

б. Да при пријави положи пет дин. улога; и

в. Да поднесе уверу власти да је дотични коњ у Србији ождребљен. У тој уверi треба и да је коњ верно описан (године, спол, висина, боја длаке и особени знаци, као и код кога је и где ождребљен).

Напомене: а. У уверама за четиригодишњаке треба да стоји и од кад је код садашњег притежаоца.

б. Господа дејствителни официри могу узимати уверe и од својих непосредствено претпостављених старешина.

в. При пријави треба јахач именовати и дотично грло довести, но ово последње неморају чинити утакмичари из удаљенијих места, јер се они могу пријавити и путем писма или телеграма па доцније поднети уверу, и коња привести на преглед.

г. Пријавна писма, која се поштом шаљу, треба да су препоручена и да су предана пошти бар 48 сати пре истека одређеног рока за пријаву, иначе су неважећа. Пријаве телеграмом треба пре истека рока предати станици бар 6 сати раније.

IV. Сваки на време пријављени такмичарски коњ и његов јахач треба да су на зборном месту пред домом Господара Јеврема у Шапцу на трећи дан свете Тројице **тачно у 1½** (пола два) часа по подне по тороњском часовнику цркве шабачке. На том зборишту сваки утакмичар предаће пријавну листу тамо находећим се редитељима, т. ј. онима истим члановима управе код којих су те пријавне листе примали.

Пријаве примају и уписивање у одређеном року (до 10. Маја т. ј. до на Спасовдана у подне) врше ова господа: Душан Тодоровић, Милош Радојковић, Марко Дерок и Борђе П. Куртовић.

V. Награде ће се делити на самом тркалишту одмах после свршених трка.

На Цвети и Благовести.

1890. год.

У ШАПЦУ.

Коло јахача „КЊАЗ МИХАЈЛО".

Према Највишем решењу I. коњички пук славиће ове године у Алексинцу своју славу — „Светог Ђурђа 23. Априла тек. године".

Ово се јавља свима командама и војним надлештвима ради знања.

Од стране дотичне команде

Садржина. — **Службени део:** *Закони и законодавна решења. — Решења. — Постављења и разместаји. — Прописи, наређења и објашњења министарска. — Исправка. — Лични односи. — Огласи.*

КРАЉЕВСКО-СРПСКА ДРЖАВНА ШТАМПАРИЈА.

ИЗЛАЗИ РЕДОВНО
СВАКЕ СЕДМИЦЕ
ПО ЈЕДАРЕД,
А ПО ПОТРЕБИ И ВИШЕ ПУТА,
НАЈМАЊЕ НА ТАБАКУ.

ЧЛАНЦИ УПУЋУЈУ СЕ
УРЕДНИШТВУ,
А ПРЕТПЛАТА БЛАГАЈНИ ВОЈ.
МИНИСТАРСТВА.

ЛИСТ ДАЈЕ СЕ У ЗАМЕНУ.



ЦЕНА
је листу годишња:
ЗА ВОЈСКУ . . . 6 дин.
ЗА НЕВОЈНИКЕ . 12 „
ЗА ИНОСТРАНСТВО
С ПОШТАРИНОМ 20 „
ПОЈЕДИНИ БРОЈ . 30 ПАРА

ОГЛАСИ
ОД РЕДА ПО 10 ПАРА ДИН. ЗА 1
ПУТ, А ПОСЛЕ ПО 5 П. Д.
ВЕКИ И ДУЖЕВРЕМЕНИЈИ ОГЛАСИ
ПО УГОДБИ.

СЛУЖБЕНИ ВОЈНИ ЛИСТ

ОРГАН И ИЗДАЊЕ ВОЈНОГ МИНИСТАРСТВА.

УРЕДНИК: ВЕНЕРАЛШТАБНИ ПУКОВНИК **Младен Јанковић**, НАЧЕЛНИК ОПШТЕ-ВОЈНОГ ОДЕЉЕЊА.

БРОЈ 18. **БЕОГРАД, 28. АПРИЛА 1890. ГОД.** **ГОДИНА X.**

Закони и законодавна решења.

У ИМЕ
ЊЕГОВОГ ВЕЛИЧАНСТВА
АЛЕКСАНДРА I.
по милости божијој и вољи народној
КРАЉА СРБИЈЕ
МИ КРАЉЕВСКИ НАМЕСНИЦИ.

ПРОГЛАШАВАМО И ОБЈАВЉУЈЕМО СВИМА И СВАКОМЕ, ДА ЈЕ НАРОДНА СКУПШТИНА РЕШИЛА И ДА СМО МИ ПОТВРДИЛИ И ПОТВРЂУЈЕМО:

ЗАКОН
О
привременом приразу за ванредне војне потребе.

Члан 1.

За ванредне војне потребе српске војске, установљава се ванредни прирез од 6 пара динарских на сваки динар непосредне порезе годишње, који ће се прирез наплаћивати уз непосредни порез од сваке пореске главе.

Члан 2.

Свака набавка и исплата од добивеног прираза по овом закону мора бити одобрена Краљевским указом на предлог војног министра, а по саслушању министарског савета; а рачуни имају се на крају рачунске године подносити главној контроли на преглед.

Члан 3.

Овај ће се прирез наплаћивати, док се не исплати сума од десет милијона динара, и неће се моћи ни на шта друго употребити сем потреба предвиђених у првом члану овога закона.

Члан 4.

Овај закон важи од дана кад га Краљ потпише.

Препоручујемо свима Нашим министрима, да овај закон обнародују и о извршењу се његовом, у колико се кога тиче, старају; властима пак заповедамо да по њему поступају, а свима и свакоме да му се покоравају.

Ам 1755.
17. Априла 1890. год.
Београд.

Јов. Ристић с. р.
К. С. Протић с. р.
Ј. Вели-Марковић с. р.

(М. П.)

Видео и ставио државни печат,
чувар државног печата,
министар правде,

М. Кр. Ђорђевић с. р.

Председник министарског савета,
министар иностраних дела,
генерал,

С. Грујић с. р.

Заступник министра војног,
председник министарског савета,
министар иностраних дела,
генерал,

С. Грујић с. р.

Министар финансије,

Др- М. В. Вујић с. р.

Заступник
министра просвете и црквених послова,
министар финансије

Др- М. В. Вујић с. р.

Министар унутрашњих дела,

К. С. Таушановић с. р.

Заступник
министра народне привреде,
министар унутрашњих дела

К. С. Таушановић с. р.

Министар правде,

М. Кр. Ђорђевић с. р.

Министар грађевина,

М. Јосимовић с. р.

РЕШЕЊА.

У ИМЕ
ЊЕГОВОГ ВЕЛИЧАНСТВА
АЛЕКСАНДРА I.
по милости божијој и вољи народној
Краља Србије
МИ
КРАЉЕВСКИ НАМЕСНИЦИ.

На предлог заступника Нашега војног министра, председника Нашега министарског савета, а у договору са државним саветом од 14. Априла ове године № 1142., решили смо и решавамо:

„Одобрава се министру војном да на израду једне зграде у Зајечару за смештај алата и другог материјала, може утрошити суму од 3066 динара и 25 пара из партије оправака војних грађевина, одређене буџетом за 1890. рачунску годину".

Заступник Нашега војног министра, председник Нашега министарског савета, нека изврши овај указ.

И/Г№ 587.
17. Априла 1890. год.
Београд.

Јов. Ристић с. р.
К. С. Протић с. р.
Ј. Вели-Марковић с. р.

Заступник министра војног,
председник министарског савета,
министар иностраних дела,
генерал,

С. Грујић с. р.

У ИМЕ
ЊЕГОВОГ ВЕЛИЧАНСТВА
АЛЕКСАНДРА I.
по милости божијој и вољи народној
Краља Србије
МИ
КРАЉЕВСКИ НАМЕСНИЦИ.

На предлог заступника Нашега војног министра, председника Нашега министарског савета, а у договору са државним саветом од 14. Априла ове године № 1141., решилисмо и решавамо:

„Одобрава се министру војном да на израду стражаре и пужника код барутног магацина у Пожези, може утрошити до 1499 динара из партије оправака војних грађевина, одређене буџетом за 1890. рачунску годину".

Заступник Нашега војног министра, председник Нашега министарског савета, нека изврши овај указ.

И/Г№ 586.
17. Априла 1890. год.
Београд.

Јов. Ристић с. р.
К. С. Протић с. р.
Ј. Вели-Марковић с. р.

Заступник министра војног,
председник министарског савета,
министар иностраних дела,
генерал

С. Грујић с. р.

Постављења и размештаји.

У ИМЕ
ЊЕГОВОГ ВЕЛИЧАНСТВА
АЛЕКСАНДРА I.
по милости божијој и вољи народној
Краља Србије
МИ
КРАЉЕВСКИ НАМЕСНИЦИ.

На предлог заступника Нашега војног министра, председника Нашега министарскег савета, преводимо:

Пешадијске потпоручике Михајла Тодоровића и Михајла Симића, у артиљерију са истим чином и рангом, који су имали и у пешадији.

Заступник Нашега војног министра, председник Нашега министарског савета, нека изврши овај указ.

20. Априла 1890. год.
Београд.

Јов. Ристић с. р.
К. С. Протић с. р.
Ј. Вели-Марковић с. р.

Заступник министра војног,
председник министарског савета,
министар иностраних дела,
генерал,
С. Грујић с. р.

Овај указ саопштава се свима командама и војним надлештвима ради знања, а дотичнима на поступак.

Ф/АЊ 2479.
20. Априла 1890. год.
Београд.

Заступник министра војног,
председник министарског савета,
министар иностраних дела,
генерал,
С. Грујић с. р.

У ИМЕ
ЊЕГОВОГ ВЕЛИЧАНСТВА
АЛЕКСАНДРА I.
по милости божијој и вољи народној
Краља Србије
МИ
КРАЉЕВСКИ НАМЕСНИЦИ.

На предлог заступника Нашега војног министра, председника Нашега министарског савета, решавамо:

Да се пешадијски потпоручик Живко Савић, на основу тачке 1. члана 36. закона о устројству војске, стави у стање недејствителности због привремене телесне неспособности.

Заступник Нашега војног министра, председник Нашега министарског савета, нека изврши овај указ.

21. Априла 1890. год.
Београд.

Јов. Ристић с. р.
К. С. Протић с. р.
Ј. Вели-Марковић с. р.

Заступник министра војног,
председник министарског савета,
министар иностраних дела,
генерал,
С. Грујић с. с.

Указ овај саопштава се свима командама и војним надлештвима ради знања, а дотичнима на поступак.

Ф/АЊ 2481.
21. Априла 1890. год.
Београд.

Заступник министра војног,
председник министарског савета,
министар иностраних дела,
генерал,
С. Грујић с. р.

У ИМЕ
ЊЕГОВОГ ВЕЛИЧАНСТВА
АЛЕКСАНДРА I.
по милости божијој и вољи народној
КРАЉА СРБИЈЕ
МИ КРАЉЕВСКИ НАМЕСНИЦИ.

На предлог заступника Нашега војног министра, а по саслушању Нашег министарског савета, решавамо:

Да се пешадијски капетан II. кл. Милан Милојевић, на основу члана 37. закона о устројству војске због телесне неспособности стави у стање покоја с пензијом, која му припада по годинама службе.

Заступник Нашег војног министра и Наш министар финансије, нека изврше овај указ.

21. Априла 1890. год.
Београд

Јов. Ристић с. р.
К. С. Протић с. р.
Ј. Вели-Марковић с. р.

Заступник министра војног, председник министарског савета, министар иностраних дела, генерал,
С. Грујић с. р.

Министар финансије,
д-р М. В. Вујић с. р.

Указ овај саопштава се свима командама и војним надлештвима ради знања, а дотичнима на поступак.

Ф/А№ 2480.
21. Априла 1890. год.
Београд.

Заступник министра војног, председник министарског савета, министар иностраних дела, генерал,
С. Грујић с. р.

РЕШЕЊИМА МИНИСТРА ВОЈНОГ:

Од 25. тек. месеца Ф/А№ 2535. одређују се при Брдском артиљеријском пуку:

За благајника, артиљеријски поручник Љубомир Јелачић, досадањи оружни официр; а за вршиоца дужности оружног официра, артиљеријски поручник Павле Кнежевац поред редовне дужности.

Од 21. тек. месеца Ф/А№ 1447. одређује се артиљеријски потпоручник Михајло Великић, досадањи водник 3. ескадрона III. коњичког пука, за водника 2. батерије Тимочког артиљеријског пука.

Од 18. тек. мес. Ф/А№ 2389., поставља се за магационара при управи војно-техничких завода магационар III. кл. Миленко Ивановић, досадањи надзорник Штубичког барутног магацина, по молби; а

за надзорника Штубичког магацина, магационар III. кл. Нићифор Сретеновић, назначени магационар при управи војно-тех. завода, по потреби службе.

Од 19. тек. месеца Л№ 1067., одређује се, по потреби службе, апотекарски помоћник II. кл. Светозар Рувидић, досада при београдској војној болници, на службу при пожаревачкој војној болници.

Од 19. овог мес. Б№ 4017., уважена је оставка практиканту управе ваљевског гарнизона Владиславу Спасојевићу.

Од 19. овог мес. Б№ 4017., постављен је за практиканта управе ваљевског гарнизона, резервни пешадијски наредник Радослав Мартић.

Од 26. тек. месеца Ф/А№ 2585. одређује се, по потреби службе: жандармеријски потпоручник Миле Пајић, досада на служби при штабу Тимочке дивизијске команде, за врш. дужности књиговође при сталном Нишком профијант. слагалишту.

Од 26. тек. месеца Пов.Ф№ 267., одређују се, по потреби службе:

Пешадијски поручник Љубомир Лешјанин, досадањи ађутант XIII. (Крајинске) пуковске окружне команде, на службу при тој команди;

Пешадијски потпоручник Алекса Радовановић, дос. ађутант XIV. батаљона, за ађутанта XIII. (Крајинске) пуков. окр. команде; а

Пешадијски потпоручник Трифун Павловић, дос. водник 2. чете XIII. батаљона, за ађутанта XIV. батаљона.

Наредбом команданта Дринске дивиз. области преведени су: при IV. батаљону за водника 3. чете пешадијски поручник Коста Милутиновић, досадањи водник 1. чете IV. батаљона; а

за водника 4. чете, пешадијски потпоручник Сима Лукић, досадањи водник 3. чете V. батаљона.

Наредбом команданта Шумадијске дивизијске области преведени су: артиљеријски потпоручник Ранко Трифуновић из 1. у 2. батерију, а потпоручник Тома Димитријевић из 2. у 1. батерију Шумадијског артиљеријског пука.

ПРОПИСИ, НАРЕЂЕЊА И ОБЈАШЊЕЊА.

Министарство војно.
Бр. 954.

82.

Свима командама и војним надлештвима.

По дојакошњој практици појединих команада приметило се је да се новац, који припада инвалидској каси, не шаље на време, а често је случај да појединe команде задрже овај по неколико месеци, а неке и по читаву годину дана; с тога сам се нашао побуђен да о овоме, овим путем, учиним пажљивим све команде, на да се тако што у будуће не дешава, те наређујем следеће:

1. Новац наплаћен од г. г. официра и војника на име фонда да се шаље сваког месеца, најдаље до 10. наступајућег;

2. Новац добивен од распродатих ствари као и свију оних прихода који се помињу у чл. 30. закона о потпори војних инвалида, да се шаље најдаље до 15. наступајућег месеца.

Новац под 1. нека се шаље по обрасцу који се овде излаже, а новац под 2. са оригиналним протоколом лицитације, где је случај исте.

С П И С А К

Наплаћеног улога за фонд инвалидски од г. г. официра и војника „III. батаљона" „Цара Лазара" за месец Април 1890. године.

Текући број	Од колико је њих наплаћено?	Од којих?	За које време		По		Свега		Примедба
			за цео месец	за пола месеца	дин.	п.	дин.	п.	
1	19	официра	1	—	0	20	3	80	
2	201	војника	1	—	0	10	20	10	
3	18	војника	—	1	0	5	0	90	
		Свега	—	—	—	—	24	80	

И словом: *двадесет четири динара и осамдесет пара.*

Бр.
Дан, месец и година
место.

Командант, мајор
Н. Н.

Благајник
Н. Н.

После горе одређеног времена ако која команда или надлештво не пошаље новац, дужна ће бити да од дотичних рачунополагача наплати интерес за сво протекло време, рачунећи овај по 6% годишње.

Најзад чиње се пажљивим све команде и над-

лештва да приликом шиљања новца, како на акту тако исто и на куверту означе, да се исти шаље каси фонда инвалидског, као што је то последњим наређењем од 13. Марта 1884. год. Бр 2564. (Службени војни лист за исту годину стр. 367.) наређено.

Нека се по овоме у будуће све команде и надлештва управљају.

19. Априла 1890. год.
Београд.

Заступник министра војног,
председник министарског савета,
министар иностраних дела
генерал,

С. Грујић с. р.

Министарство војно.
Бр 4081.

83.

Свима командама и војним надлештвима.

Покренуто је питање: на који ће се начин вршити од сад исплате трошкова које извезни команданти чине приликом опште-народних празника, кад се то неможе као досад чинити из додатка на звање, које се више не издаје.

С обзиром на то што је правилом службе, I. део, утврђено да у гарнизонима, осим Београда, сви и виши и нижи официри иду на честитања највишем дејствујућем војном старешини у месту, налазим за потребно да наредим: да се командантима дивизија, сем дунавске, издаје из партије особених трошкова о опште-народним светковинама — 22. Фебруара, о Цветима и 2. Августа — по 50 динара, или 150 на годину, а местним командантима у гарнизонима: Алексиначком, Врањском, Горњо-Милановачком, Зајечарском, Јагодинском, Кладовском, Краљевском, Пожаревачком, Пожешком, Прокупљанском, Смедеревском, Ћупријском, Пиротском, Ужичком и Чачанском по 10 динара за сваки опште-народни празник, или 30 годишње. Новац ће примати овлашћени на признанице, и тим ће издатак бити оправдан.

Разуме се да ће се овај издатак чинити ако су примана честитања, иначе не.

Ово се саопштава командама и војним надлештвима на знање и управљање.

5. Априла 1890. год.
Београд.

Заступник министра војног,
председник министарског савета,
министар иностраних дела,
генерал,

С. Грујић с. р.

Министарство војно.
Бр 4128.

84.

Свима командама и војним надлештвима.

Министар војни сазнао је да по неке команде и војна надлештва дају из својих благајница г. г. официрима и чиновницима плату унапред за један, па често и за два месеца.

Овакви поступци, и ако би се по некад са извесних тешких прилика дотичних лица могли правдати, противни су закону те и неправилни. Усљед тога лако се може десити да благајница, дајући овако плату у напред, више пута нема новаца у каси да на време подмири по неку преку потребу државну, те се са тога могу изазвати сукоби и прекиди испорука.

С обзиром на то што је давање плате у напред противно постојећим прописима, препоручујем командама и војним надлештвима да у будуће не дају никоме плату у напред, јер ћу иначе сматрати то као намерну злоупотребу, и према одговорном чинити што треба. Највише што се може дати у напред, то је плата за тек. месец, али и ово само на ризик и одговорност самих наредбодаваца и рачунополагача, где неби постојала солидарна обвеза плаћања.

20. Априла 1890. год.
Београд.

Заступник министра војног,
председник министарског савета,
министар иностраних дела,
генерал,

С. Грујић с. р.

Министарство војно.
Е/Г№ 1772.

85.

РАСПИС.

Пуковске окружне команде позивају се да редовним путем поднесу требовања на потребне им формуларе за извођење рекрутовања у овој години, пошто са истима при пошиљању ових у прошлој години нису потпуно подмирене.

Дивизијске команде пак, кад приме ова требовања, поступиће по наређењу од 5. прош. месеца Е/Г№ 1028. (Службени војни лист стр. 250.), и потом са укупним прегледом (образац В) послаће их министарству војном најдаље до 10. Маја тек. године.

23. Априла 1890. год.
Београд.

Заступник министра војног,
председник министарског савета,
министар иностраних дела,
генерал,
С. Грујић с. р.

Министарство војно.
Ф№ 2388.

86.

НАРЕДБА.

Министра војног за сву г. г. редовне официре.

Многи г. г. официри налазе разлога у својим домаћим приликама да се и после распореда моле да остану гди су, или да се преместе у овај или у онај гарнизон, а не онамо гди су распоређени.

Министарство војно има све податке и о домаћим приликама г. г. официра, а и о њиховим жељама, у колико су оне надлежним путем министарству благовремено достављене, и оно при распоредима узима у обзир и њихове приватне интересе, кад год се то може да доведе у склад са интересима службе; али кад се неко инак премести онамо где неби желео, треба знати да су ту преовладали интереси службе, на према томе да је неоснован сваки покушај за измену распореда.

Само ванредни какви случајеви у породици официра могу бити основа за подношење молби у овоме смислу; иначе у свима редовним приликама таквим молбама нема места ни оправдања, и неће служити ни најмање за препоруку г. г. официрима, који их буду подносили.

26. Априла 1890. год.
Београд.

Заступник министра војног,
председник министарског савета,
министар иностраних дела,
генерал,
С. Грујић с. р.

Лични односи.

ВОЛОВАЛИ:

Пешадијски мајор Љубомир Бркић 160 дана.
Коњички поручик Миливоје Пачић 21 дан.
Коњички потпоручник Јанко Младеновић 12 дана.
Коњички потпоручник Андрија Растовић 31 дан.
Коњички потпоручник Милан Жељковић 31 дан.

ОДСУСТВА:

Пешадијски пуковник Јосиф Јаковљевић 4 дана.
Коњички мајор Крста Шећовић 5 дана.
Коњички мајор Сава Паунковић 1 дан.
Пешадијски капетан I. кл. Алекса Ђорђевић 2 дана.
Пешадијски капетан II. кл Милан Петровић 6 дана.
Коњички поручик Благоје Мирковић 15 дана.
Коњички потпоручик Јанко Младеновић 3 дана.
Коњички потпоручик Ђорђе Мандушић 3 дана.
Коњички потпоручик Милутин Радојковић 4 дана.
Коњички потпоручик Живојин Бабић 5 дана.
Коњички потпоручик Светозар Николић 15 дана.
Коњички потпоручик Михајло Матанковић 31 дан.
Пешадијски потпоручик Живојин Нешић 3 дана.

Артиљеријски потпоручник Божидар Терзић 8 дана.
Марвени лекар IV. кл. Љубомир Јовановић 8 дана.
Магационар III. кл. Никифор Сретеновић 2 дана.

ЖЕЊИТВЕ ОДОБРЕНЕ СУ:

У НАЧЕЛУ:

Коњичком потпоручнику Ђорђу Мандушићу.
Пешадијском потпоручнику Илији Лукићу.

Неслужбени део.

БЕЛЕШКЕ.

55.) Велики маневри руске војске. Како „Reichswehr“ јавља у Септембру тек. године биће у Волхинијској губернији у близини Бродна велики маневри са следећом постаском: противничка војска надире на Тарнопола ка Ровну и Дубну. Да се то надирање спречи, и да се заостаиша посада у градском троуглу (Луцк, Ровно, Дубно) потпомогне, упућује се комбинована армија од чести преко Ковола, а од чести кроз Полешијску област на Ровно.

Ordre de bataille следећи је:

Код јужног одреда: (главно командујући, ђенерал Драгомиров; шеф штаба, ђенералмајор Малама) XI. и XII. корпус и 33. дивизија IX. корпуса; затим 11. и 12. армијска и 2. комбинована козачка коњичка дивизија; 3. стрељачка бригада, и 4. тренски кадровски батаљон, који ће образовати три батаљона, свега: 88 пешадијских и стрељачких батаљона са 44000 бораца; 70 ескадрона са 8000 бораца; 30 пољских и 6 коњичких батерија са 240*) и 36 топова, дакле укупно 52000 бораца са 276 топова.

Северни одред: (главно командујући, ђенерал Гурко; шеф штаба, ђенералмајор Пузиревски): цео XIV. корпус и 2. дивизија VIII., и 30. дивизија IV. корпуса; затим 13. армијска и 1. донска козачка коњичка дивизија; 2. тренски кадровски батаљон, који ће образовати два батаљона; свега 64 пешадијских батаљона са 32000 бораца, 48 ескадрона са 5500 бораца, 24 пољске и 4 коњичке батерије са 192*) и 24 топа; укупно: 37500 бораца са 216 топова.

Овим маневрима неће присуствовати изасланици страних сила.

56.) Трошак на израду фишека за пушке малог калибра. Пуковник Хеблер изнео је у 14. броју „Schweizer. Mil. Ztg.“ опширне податке, колико стаје израда фишека код разних новоуведених пушака малог калибра. Тако стаје један милијун израђених фишека у динарима:

за Аустро-угарску манлихеровачу	104.300, дин.
за Белгијску мазеровачу	104.400, „
за Немачку манлихеровачу	109.000, „
за Француску лебеловачу	126.300, „
за Швајцарску шмитзову пушку	108.700. „

Да би се трошак око израде муниције смањио, пуковник Хеблер предлаже да се зрна израђују са никловањем челичном облогом његове конструкције, јер би се тада милијун фишека могао израдити за 96 000 динара, усљед чега би се само у Швајцарској уштедило 2,016.000 при првој набавци муниције, а осим тога још сваке године и по 162000 динара.

57.) Вежбања опољченаца у Руској војсци. Како јављају страни листови у Русији је наређено да се, почев од ове године, од сада сваке године вежбају и обвезници опољченца I. позива. Обвезници I. позива дужни су за време свог службовања два пута доћи на 4 недељно вежбање, и то обично пре и треће године. Вежбања та имају се извршити по округима и то с јесени. Ове године познаће се на вежбања две годишње класе I. позива опољченаца, а вежбаће се према упуту у свему оном што је за рат од преке потребе.

58.) Нова правила за војне транспорте у Италији, утврђена су декретом од 17. Августа прошле године. Из тих правила, која се односе на веће транспорте трупа железницом, доноси „Reichswehr“ следеће главније одредбе.

Стална мешовита комисија за војне транспорте железницом, која се налази при главном ђенералштабу, састоји се из председника (начелник главног ђенералштаба), потпредседника (помоћник начелника главног ђенералштаба), и из чланова у које долазе начелник транспортског одељења главног ђенералштаба, војни комесари при железницама, главни инспектор железница при [министарству грађевина, и управници сгобраћаја код [великих железничких мрежа. Деловођ је један нижи ђенералштабни официр.

Комисија се састаје према потреби у пуном броју кад решава питања која су од општег интереса, или делимично кад је реч о употреби појединих делова желез-

*) Код свију батерија пољских артиљеријских пукова у Русији запрегнути су сви осим топова и у мирно доба.

ничке мреже, али се при тим саветовањима има сналаз призвати изасланих министарстава грађевина. Од оног часа чим се нареди мобилизовање војске па све док рат траје, железничком службом управља *главна управа транспората*, која се одмах има образовати и која је састављи део главног секретаријата војног министарства, и овај последњи решава на који пругама да се заведе нов ред вожње и одређује превозна материјал. У исти мах имају се код свију саобраћајних управа образовати *војне линијске комисије*, које у хитним приликама могу самостално наређивати шта је нужно, а иначе очекују наредбе централне управе. Линијским комисијама потчињене су *станичке команде*, којима је дужност моторити да се тачно врше издата наређења, и бринути се споразумно са местном командом за потребе пролазећих трупа, а тако исто и одмах да јављају о свима тешкоћама око саобраћаја, ако би се какве случајно појавиле. Кад се концентрисање трупа изврши, прелази главна управа транспората у састав врховне команде, а линијске комисије образују војне транспортне управе. Оне затим уређују станице линије у домашају вероватног ратног попришта; међутим од војишта удаљене железничке пруге прелазе одмах под обичну грађанску управу, само што главна управа одреди које ће се станице уредити као транзитне за војне транспорте. Сва железничка надлештва у опште морају поседнево подносити извешће са колико превозног материјала располажу.

Главна транспортна управа може образовати војничке *железничке саобраћајне чете*, које имају да врше саобраћајну службу на оним пругама на којима је војничко уређење потребно. Свака од четири чете, — којих се особље сазива из реда железничара пуштених из службених обзира на неодређено одсуство, и који се воде у парочитим списковима при главном ђенералштабу, састоји се из 250 железничара, 150 саобраћајних и 400 ванредника и послужитеља за одржавање пруге. Две такве чете образују се из особља са железничких пруга средземног, а друге две са железничких пруга јадранског мора; али се међутим за попуну може употребити чиновништво и особље и са других споредних пруга. Сви који су позвати задржавају докле су год код железничких чета своја цивилна звања и железничку униформу, али се сматрају да су на војној служби, и морају се покоравати војној дисциплини. Да би се пак на војну железничку службу могло спремити *помоћно особље*, може сваке године известан број војника који се добровољно јаве посећивати школе на локомотивске вође, које су завела железничка друштва, те да се ту спреме за службу кладионођа. На тим курсовима обука је теоријска и практична.

ОГЛАСИ.

Рекрутовани младићи за сталан кадар,

О КОЈИМА СЕ НЕЗНА ГДЕ СУ:

Из I. (Врањског) пуковског округа.

Петомесечњаци:

Димитрије Крстић из Белог Брега.
Арса Стаменка Стевановића из Катуна.
Стојан Јове Стојиљковића из Лукова.
Димитрије Вељка Пешића из Аласинца.
Никола Мите Стојковића из Ружића.
Ђорђе Стојана Цветковића из Бричевја.
Тонча Младена Савића из Власине.
Лазар Аврама Станковића из Градиље.
Цветан Стојановић из Мртвице.
Јован Стојковић из Мртвице.
Василије Ђорђа Павловића из Лесковца.
Танасије Митић из Лесковца.
Стојиљко Миленковић из Црвене Јабуке.
Јован Филиповић из Црвене Јабуке.
Андон Б. Стојановић из Радосиња.
Љубисав Јована Николића из Гари.
Милтен Милоша Митровића из Гари.
Михајло Ђорђа Стаменковића из Гари.
Стаменко Станка Јовановића из Дарковца.
Таса Гаигорија Величковића из Дарковца.
Божин Станка Младеновића из Брода.
Коста Илије Станковића из Крушевице.
Михајло Стојана Станковића из Батуловца.
Ђура Величковић из Градишта.
Радован Дине Момчиловића из Рупља.
Михајло Косте Новаковића из Дедине Баре.

Једномесечњаци:

Јован Стојана Јовановића из Преображења.
Стојан Љубена Митровића из Дикаве.
Коца Пејче Митровића из Гари.

Анђелко Коце Младеновића из Врела.
Стојан Момчила Милосављевића из Лопушње.
Тодор Ђорђевић из Рупља.

Из XI. (Крагујевачког) пуковског округа.

Од 1887. године:

Двогодишњаци:

Лазар Петровић из Рабровца.
Данило Стевановић из Рабровца.
Живко М. Милић из Грабовца.
Ђорђе М. Ђорђевић из Баточине.
Тодор С. Динић из Стрижила.
Радован Мићовић из Лужнице.
Милан Милојевић из Десимировца.
Милан Срећковић из Десимировца.
Костадин Ђ. Марковић из Баточине.
Живојин П. Јовановић из Гложана.
Миладин П. Јовановић из Гложана.
Драгутин С. Ивановић из Крагујевца.
Милутин С. Анђелковић из Крагујевца.
Божидар Ф. Петровић из Крагујевца.
Петар К. Тодоровић из Крагујевца.
Стојан М. Николић из Вел. Шења.
Станко Николић из Витановца.
Живко Васильковић из Витановца.
Петар Томић из Витановца.
Риста Ђорђевић из Витановца.
Стеван Васићевић из Витановца.
Павле Николић из Витановца.
Владислав Васић из Витановца.
Михајло Богићевић из Витановца.

Све окружне војне и полицијске власти нека изводе према распису ФЖ 5917. од 29. Фебруара 1881. год. (види Службени војни лист бр. 50. од 1881.), именоване рекруте у своје књиге прибележити и тражити их, па чим их нађу упутити их дотичној команди.

Од стране дотичних пук. окр. команада.

Антон Павличек из Београда, редов 2. чете II. батаљона сталног кадра, побегао је из команде 3. овог месеца, па се ни до данас није могао пронаћи.

Он је стар 21 годину, висок 1·69 мет., плав, бркова и браде нема.

Од државних ствари однео је на себи: 1 мундир парадни, 1 панталоне парадне, 1 капу парадну, 1 капу шајкачу, 1 пар пребобуке, 1 оковратник, 1 пешкир и 1 нож са кожном каницом, опасачем и виском Мод. 1880. год. под № 8616., серија Е.

Умољавају се војне и полицијске власти да именованог бегунца у својој територији потраже, и да га на случај проналаска спроведу у команду.

Од стране дотичне команде.

Штаб Дунавске дивизијске и местне команде, пресељен је у зграду до министарства финансије.

Ово се јавља командама и војним надлештвима ради знања.

Из штаба Дунавске дивизијске команде,

№ 1952.
18. Априла 1890. год.
Београд.

Садржина. — **Службени део**: *Закони и законодавна решења.* — *Решења.* — *Постављења и размештаји.* — *Прописи, наређења и објашњења министарска.* — *Лични односи.* — **Неслужбени део**: *Белешке*: 55.) Велики маневри руске војске. 56.) Трошак на параду фишека за пушке малог калибра. 57.) Вежбања опољчења у Руској војсци. 58.) Нова правила за војне транспорте у Италији. — *Огласи.*

КРАЉЕВСКО-СРПСКА ДРЖАВНА ШТАМПАРИЈА.

ИЗЛАЗИ РЕДОВНО
СВАКЕ СЕДМИЦЕ
ПО ЈЕДАРЕД,
А ПО ПОТРЕБИ И ВИШЕ ПУТА,
НАЈМАЊЕ НА ТАБАКУ.

ЧЛАНЦИ УПУЋУЈУ СЕ
УРЕДНИШТВУ,
А ПРЕТПЛАТА БЛАГАЈНИ ВОЈ.
МИНИСТАРСТВА.

ЛИСТ ДАЈЕ СЕ У ЗАМИНУ.



ЦЕНА
је листу годишња:
ЗА ВОЈСКУ . . . 6 дин.
ЗА НЕВОЈНИКЕ . 12 „
ЗА ИНОСТРАНСТВО
С ПОШТАРИНОМ 20 „
ПОЈЕДИНИ БРОЈ . 30 пара

ОГЛАСИ
ОД РЕДА ПО 10 ПАРА ДИН. ЗА 1
ПУТ, А ПОСЛЕ ПО 5 П. Д-
НЕВНИ И ДУЖЕВРЕМЕНИ ОГЛАСИ
ПО УГОДИ.

СЛУЖБЕНИ ВОЈНИ ЛИСТ

ОРГАН И ИЗДАЊЕ ВОЈНОГ МИНИСТАРСТВА.

УРЕДНИК: ВЕНЕРАЛШТАБНИ ПУКОВНИК **Младен Јанковић**, НАЧЕЛНИК ОПШТЕ-ВОЈНОГ ОДЕЉЕЊА.

БРОЈ 19. **БЕОГРАД, 5. МАЈА 1890. ГОД.** **ГОДИНА X.**

Одликовања.

У ИМЕ
ЊЕГОВОГ ВЕЛИЧАНСТВА
АЛЕКСАНДРА I.
по милости божијој и вољи народној
КРАЉА СРБИЈЕ
МИ КРАЉЕВСКИ НАМЕСНИЦИ.

На предлог заступника Нашега војног министра, председника Нашега министарског савета, ценећи и уважавајући заслуге стечене у потери хајдука, награђујемо:

Медаљом за војничке врлине:

Жандармеријског каплара Рада Миловића и редова Николу Ђорђевића, ослобођавајући их од плаћања таксе.

Заступник Нашег војног министра, председник Нашег министарског савета, нека изврши овај указ.

Ф/А№ 2746.
1. Маја 1890. год.
Београд.

Јов. Ристић с. р.
К. С. Протић с. р.
Ј. Вели-Марковић с. р.

Заступник министра војног, председник министарског савета, министар иностраних дела, генерал,
С. Грујић с. р.

Постављења и размештаји.

У ИМЕ
ЊЕГОВОГ ВЕЛИЧАНСТВА
А Л Е К С А Н Д Р А I
по милости божијој и вољи народној
Краља Србије
МИ
КРАЉЕВСКИ НАМЕСНИЦИ.

На предлог заступника Нашега војног министра, председника Нашега министарског савета, утврђујемо у дужности начелника дивизијске интендантуре, и то: Дунавске, пешадијског потпуковника Илију Ц. Живковића; и Шумадијске, пешадијског мајора Михајла Радоњића, досадање вршиоце истих дужности".

Заступник Нашега војног министра, председник Нашега министарског савета, нека изврши овај указ.

30. Априла 1890. год.
Београд.

Јов. Ристић с. р.
К. С. Протић с. р.
Ј. Вели-Марковић с. р.

Заступник министра војног,
председник министарског савета,
министар иностраних дела,
генерал,
С. Грујић с. с.

Указ овај саопштава се свима командама и војним надлештвима ради знања, а дотичнима на поступак.

Ф/А№ 2745.
30. Априла 1890. год.
Београд.

Заступник министра војног,
председник министарског савета,
министар иностраних дела,
генерал,
С. Грујић с. р.

У ИМЕ
ЊЕГОВОГ ВЕЛИЧАНСТВА
А Л Е К С А Н Д Р А I.
по милости божијој и вољи народној
Краља Србије
МИ
КРАЉЕВСКИ НАМЕСНИЦИ.

На предлог заступника Нашега војног министра, председника Нашега министарског савета, постављамо:

„За начелника Дринске дивизијске интендантуре, артиљеријског мајора Панту Трифуновића, досадањег референта за артиљерију при истој команди; и

за вршиоца дужности начелника Тимочке дивизијске интендантуре, пешадијског капетана I. класе Миладина Стојановића, досадањег помоћника V. (Ваљевске) пуковске окружне команде".

Заступник Нашега војног министра, председник Нашега министарског савета, нека изврши овај указ.

30. Априла 1890. год.
Београд.

Јов. Ристић с. р.
К. С. Протић с. р.
Ј. Вели-Марковић с. р.

Заступник министра војног,
председник министарског савета,
министар иностраних дела,
генерал,
С. Грујић с. р.

Указ овај саопштава се свима командама и војним надлештвима ради знања, а дотичнима на поступак.

Ф/А№ 2744.
30. Априла 1890. год.
Београд.

Заступник министра војног
председник министарског савета,
министар иностраних дела,
генерал.
С. Грујић с. р.

У ИМЕ
ЊЕГОВОГ ВЕЛИЧАНСТВА
А Л Е К С А Н Д Р А I.
по милости божијој и вољи народној
Краља Србије
МИ
КРАЉЕВСКИ НАМЕСНИЦИ.

На предлог заступника Нашега војног министра, председника Нашега министарског савета, решавамо:

„Да се пешадијски мајор у стању недејствителности, Лазар Петровић, поврати у дејствителност, постављајући га у исто време за вршиоца дужности начелника штаба пешадијске инспекције".

Заступник Нашега војног министра, председник Нашега министарског савета, нека изврши овај указ.

1. Маја 1890. год.
Београд.

Јов. Ристић с. р.
К. С. Протић с. р.
Ј. Вели-Марковић с. р.

Заступник министра војног,
председник министарског савета,
министар иностраних дела,
генерал,

С. Грујић с. р.

Овај указ саопштава се свима командама и војним надлештвима ради знања, а дотичнима на поступак.

Ф/А№ 2777.
1. Маја 1890. год.
Београд.

Заступник министра војног,
председник министарског савета,
министар иностраних дела,
генерал,

С. Грујић с. р.

У ИМЕ
ЊЕГОВОГ ВЕЛИЧАНСТВА
А Л Е К С А Н Д Р А I.
по милости божијој и вољи народној
Краља Србије
МИ
КРАЉЕВСКИ НАМЕСНИЦИ.

На предлог заступника Нашега војног министра, председника Нашега министарског савета, постављамо:

„Контрактуалног пижинира IV. кл. класе Моравске дивизијске команде, Алојза Фридла, за пижинира III. класе при истој команди".

Заступник Нашега војног министра, председник Нашега министарског савета, нека изврши овај указ.

1. Маја 1890. год.
Београд.

Јов. Ристић с. р.
К. С. Протић с. р.
Ј. Вели-Марковић с. р.

Заступник министра војног,
председник министарског савета,
министар иностраних дела,
генерал,

С. Грујић с. р.

Указ овај саопштава се свима командама и војним надлештвима ради знања.

Ф/А№ 2778.
1. Маја 1890. год.
Београд.

Заступник министра војног,
председник министарског савета,
министар иностраних дела,
генерал,

С. Грујић с. р.

У ИМЕ

ЊЕГОВОГ ВЕЛИЧАНСТВА

АЛЕКСАНДРА I.

по милости божијој и вољи народној

Краља Србије

МИ

КРАЉЕВСКИ НАМЕСНИЦИ.

На предлог заступника Нашега војног министра, председника Нашега министарскег савета, преводимо:

„Жандармеријског поручника Милана Мандукића, у пешадију са истим чином и рангом од дана производства у чин жандармеријског поручника; и

пешадијског потпоручника Проку Биволаревића, у артиљерију са истим чином и рангом који је и у пешадији имао.

Заступник Нашега војног министра, председник Нашега министарског савета, нека изврши овај указ.

1. Маја 1890. год.
Београд.

Јов. Ристић с. р.
К. С. Протић с. р.
Ј. Вели-Марковић с. р.

Заступник министра војног, председник министарског савета, министар иностраних дела, генерал

С. Грујић с. р.

Указ овај саопштава се свима командама и војним надлештвима ради знања, а дотичнима на поступак.

Ф/А№ 2743.
1. Маја 1890. год.
Београд.

Заступник министра војног, председник министарског савета, министар иностраних дела, генерал,

С. Грујић с. р.

РЕШЕЊИМА МИНИСТРА ВОЈНОГ:

Од 26. прош. мес. Ф/А№ 2570. одређује се: пешадијски капетан II. кл. Ђока Богдановић за предавача администрације при пешадијској подофицирској школи, поред редовне му дужности; а досадањи предавач тог предмета, пешадијски капетан II. класе Павле Јовичић, разрешава се од те дужности.

Од 26. прош. месеца Ф/А№ 2584. одређује се, по потреби службе:

За вршиоца дужности књиговође при главном слагалишту убојног материјала, артиљеријски капетан I. кл. Милан Јаковљевић, досадањи вршилац дужности интенданта при штабу Дунавске дивизијске команде; а за вршиоца дужности интенданта при штабу Дунавске дивизијске команде, рачуноиспитач II. класе Светозар Јовановић, досада на служби при благајничком одељењу војног министарства.

Од 27. прош. мес. Ф/А№ 2618. одређују се, по потреби службе:

За водника 6. батерије Моравског артиљеријског пука, артиљеријски потпоручник Михајло Тодоровић, досадањи водник 1. чете 1. батаљона Књаза Милоша;

За водника 4. чете градског артиљеријског батаљона, артиљеријски потпоручник Михајло Симић, досадањи водник 4. чете VII. батаљона Краља Александра I; и

За водника пиротске чете, артиљеријски потпоручник Јован Петковић, досадањи водник 4. чете градског артиљеријског батаљона.

Од 27. прош. мес. Пов. Ф№ 274., одређују се, по потреби службе:

За командира 1. чете I. гардијског батаљона, пешадијски капетан II. кл. Драгић Станишић, досадањи командир 3. чете, I. батаљона Књаза Милоша; а

За вршиоца дужности командира 3. чете I. батаљона Књаза Милоша, пешадијски поручник Живојин Вукосављевић, досадањи вршилац дужности командира 1. чете I. гардијског батаљона.

Од 30. прош. месеца Пов. Ф/А№ 277, одређују се при I. коњичком пуку: за ађутанта и вршиоца дужности благајника, поручник Драгутин Милетић, досадањи водник 2. ескадрона истог пука; а за водника 2. ескадрона, потпоручник Јанко Младеновић, досадањи ађутант и врш. дужности благајника истог пука.

Од 2. тек. месеца Ф/А№ 2784., одређују се, по потреби службе;

артиљеријски капетан II. кл. Живко Касидолац, досада на служби при артиљеријско-техничком оделењу војног министарства, за деловођу артиљеријског комитета;

артиљеријски потпоручник Илија Радојичић, досадањи вршилац дужности деловође артиљеријског комитета, на службу при артиљеријском комитету;

артиљеријски потпоручник Прока Баволаревић, досад. водник 3. чете II. батаљона, за водника 2. чете градског артиљеријског батаљона; а

артиљеријски потпоручник Алекса Аранђеловић, досадањи водник 2. чете градског артиљеријског батаљона, за водника 1. чете истог батаљона

ПРОПИСИ, НАРЕЂЕЊА И ОБЈАШЊЕЊА.

Министарство војно.
Е№ 1808.

87.

НАРЕЂЕЊЕ.

У вези прописа Е№ 6164. (Службени војни лист прошле године стр. 1249.) наређујем следеће:

1. Да дивизијски команданти могу наређивати сазив занатлија из једног пуковског округа у други, и то само тада *ако важност посла и потреба службе то захтевају*, и кад се посао не може да изврши у дотичном гарнизону са занатлијама из пуковског округа у коме је гарнизон, пазећи при томе да се позивају првенствено они који су најближи гарнизону.

2. Да дивизијски команданти ненаређују сазиве оних занатлија, *за које нема посла стручног*, као што су казанџије и т. п., него ако би за онакве занатлије било посла код *управе војно-техничких завода и страгарских барутана, управе инжинирског арсенала и управе војне одеће*, онда ће ове управе стручне занатлије захтевати преко дивизијских команада, а у броју који им буде нуждан, те да се посвршавају они послови, који не трпе отлагања, као и тада, кад се посао код радионица поменутих управа увећа, а буџетска средства недозвољавају да се за онакве послове узимају плаћени радници.

Овом приликом, а с обзиром на нове измене и допуне у закону о устројству војске, објашњавам: да се под именом занатлија имају разумети они, који припадају *редовној војсци и I. позиву народне војске*, па да такве само треба и позивати без обзира на то, којим јединицама они припадају.

Нека се према овом објашњењу нужна исправка у поменутом пропису учини, и по њој поступа.

26. Априла 1890. год.
Београд.

Заступник министра војног,
председник министарског савета,
министар иностраних дела,
генерал,
С. Грујић с. р.

Министарство војно
Бр. 4179.

88.

Свима командама, војним над-

ПРЕ

Накнадно отворених кредита по струци војној за текућу год. по означеним партијама

И З

Текући број	Код кога је отворен кредит	Коме је отворен кредит	За коју команду и војно надлештво	Административних трошкова		Особених трошкова		Санитетских трошкова под бр. 1.	
				дин.	п.	дин.	п.	дин.	п.
	Код начелништва	Команданту:							
1	окр. Ваљевског	Дринске дивиз. области	За управу Ваљевског гарнизона	—	—	186	20	—	—
2	„ Књажевачког	Тимочке дивиз. области	За команданта XIII. батаљона сталног кадра	—	—	52	—	—	—
			За команданта Тимочке дивиз. области	—	—	79	80	—	—
3	„ Крагујевачког	Управи вој. техн. завода	За управу војно-тех. завода	—	—	—	—	—	—
		„ Страг. барутана	За управу Страгарских барутана	—	—	—	—	—	—
		Шумадијске див. области	За команданта Шумадијске дивизијске области	—	—	—	—	—	—
4	„ Нишког	Моравске див. области	За команданта Моравске дивизијске области	—	—	—	—	—	—
5	„ Пожаревачког	Дунавске див. области	За команданта IX. пуковског округа	—	—	—	—	—	—
6	„ Топличког	Моравске див. области	За команданта Моравске дивизијске области	—	—	—	—	654	80
7	„ Ужичког	Дринске дивиз. области	За управу Ужичког гарнизона	—	—	—	—	—	—
			За команданта IV. батаљона сталног кадра	—	—	100	—	—	—
			За команданта V. батаљона ст. кадра	280	—	100	—	—	—
			За команданта Дринске дивиз. области	—	—	—	—	—	—
8	„ Чачанског	Шумадијске див. области	За управу гарнизона Чачанског	—	—	—	—	80	—
9	„ Шабачког	Дринске дивиз. области	За команданта VI. пуковског округа	—	—	—	—	—	—
10	„ Ћупријског	Управи инжин. арсенала	За управу инжинирског арсенала	—	—	—	—	—	—
			Свега	280	—	518	—	734	80

лештвима и окружним начелништвима.

ГЛЕД

за именоване команде и војна надлештва, а код дотичних начелништава окружних.

ПАРТИЈЕ																По коме решењу
Економних трошкова под				Инжинирских трошкова под				Артиљеријских трошкова под						Свега		
1		3		1		2		1		2		3				
дин.	п.	дин.	п.	дин.	п.	дин.	п.	дин.	п.	дин.	п.	дин.	п.	дин.	п.	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	186	20	Бр. 3643.
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	52	—	Вр. 4048.
—	—	—	—	—	—	—	—	160	—	—	—	122	—	361	80	А/Сбр. 1385., Дбр. 649., А/Рбр. 1023., 932.
—	—	—	—	—	—	—	—	1200	—	4000	—	6408	—	11608	—	А/Сбр. 953., 838., А/Рбр. 1538.
100	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	100	—	Е/Гбр. 1124.
—	—	92	50	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	92	50	Е/Гбр. 738.
—	—	80	—	—	—	—	—	6000	—	—	—	—	—	6080	—	Е/Гбр. 1063. А/Сбр. 1593.
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	37	—	37	—	А/Сбр. 802.
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	654	80	Дбр. 776., 686.
—	—	216	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	216	—	Е/Гбр. 954.
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	100	—	Бр. 3644.
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	380	—	Бр. 3395.
—	—	—	—	1499	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1499	—	И/Гбр. 618.
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	80	—	Дбр. 1016.
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	64	—	64	—	А/Сбр. 848., 1422.
—	—	—	—	—	—	10794	20	—	—	—	—	—	—	10794	20	И/Фбр. 378., 529.
100	—	388	50	1499	—	10794	20	7360	—	4000	—	6631	—	32305	50	

Предњаведено саопштава се командама и војним надлештвима ради знања и управљања, с тим да је под данашњим умољен господин министар финансије, да ове кредите отвори код дотичних начелништава окружних.

28. Априла 1890. год.
Београд.

Заступник министра војног,
председник министарског савета,
министар иностраних дела,
бенерал,

С. Грујић с. р.

Министарство војно.
Ф/А№ 1996.

89.

НАРЕЂЕЊЕ.

Пошто се по предлогу парочито одређене комисије музиканти немогу да преводе у класе по инструментима у које свирају, као што је формацијом војске од 31. Јануара 1889. год. Ф/Ђ№ 607. прописано, то наређујем:

1) Да музиканте преводе из ниже у вишу класу надлежни команданти, а по оцени и предлогу капелника, који ће при том имати у виду: а) вештину у свирању, б) ревност у служби, в) владање, г) тежину инструмента, д) време служења и ђ) попуну места с обзиром на *равнотежу хармоније и границе буџета.*

2) Да у једној класи мора служити музикант најмање једну годину дана; и

3) Да се плата на рокове укине, а музикантима одреди плата по класама, на основу чл. 80. закона о устројству војске с обзиром на буџет, који важи за ову годину и за установу музике Дринског пешадијског пука.

3. Маја 1890. год.
Београд.

Заступник министра војног,
председник министарског савета,
министар иностраних дела,
бенерал,

С. Грујић с. р.

Министарство војно.
Ф/Ђ№ 2717.

90.

ОБЈАШЊЕЊЕ.

На питање једног команданта, да ли се резервни подофицири могу јављати да полажу испит за већи подофицирски чин пре него што су у своме чину одслужили прописни рок за унапређење, објашњавам: да се овакви подофицири немогу према пропису чл. 85. закона о устројству војске, а са обзиром на чл. 24., примати за испит пре него што одслуже прописни рок у чину кога имају, па ни производити.

2. Маја 1890. год.
Београд.

Заступник министра војног,
председник министарског савета,
министар иностраних дела,
бенерал,

С. Грујић с. р.

Министарство војно.
Ф/Ђ№ 2653.

91.

НАРЕЂЕЊЕ.

Пошто је долазак рекрута за пешадију одложен за 20. Мај ове године, наређујем да се у распореду наставе од 28. Фебруара тек. год. Ф/Ђ№ 1439., учине ове измене:

1. Рекрутска школа да траје од 20. Маја до 10. Јула = 50 дана.

2. Четна школа од 10. Јула до 1. Септембра = 50 дана; и

3. Батаљонска школа од 1. до 20. Септембра = 20 дана.

Двогодишњаци и петомесечњаци нека се вежбају заједно у свему, но с тим да се знања одређена за поједине наставне периоде подесе према овоме времену, а на важније делове наставе обрати већа пажња.

2. Маја 1890. год.
Београд.

Заступник министра војног,
председник министарског савета,
министар иностраних дела,
бенерал,

С. Грујић с. р.

Министарство војно.
Е№ 1880.

92.

ПРОПИС.

Главна контрола, писмом својим од 20. тек. месеца № 2786., известила ме је да је под истим даном укинула своју *местну контролу*, код команада, надлештава и завода онд. гарнизона, налазећи да ова нетреба да постоји, с тога што према закону о војној администрацији војска има своје рачуноиспитаче и контролоре, који су и позвани да врше местну контролу, не само у овом но и у осталим гарнизонима по унутрашњости земље.

Саопштавајући командама, надлештвима и заводима овај закључак главне контроле, наређујем:

1. Да местну контролу код сталних профијантских слагалишта у будуће врше надлежни интенданти као контролори и рачуноиспитач дивиз. у погледу повчаног снабдевања ових слагалишта. Ово исто важи и за привремена проф. слагалишта, која се налазе у местима дивизијских штабова.

2. Да местну контролу код управе војне одеће врши у будуће њен рачуноиспитач.

3. Да местну контролу код команада као администрат. органа III. степена, а у погледу снабдевања профијантским, гарнизонским и обмундировним потребама врше надлежни дивизијски интенданти.

Односно контролисања завода и команада у погледу интендантском, а у гарнизонима ван дивизијских штабова поступиће се овако:

1. Контролисање вршиће означени контролори у самом дивизијском штабу, а по документима, извештајима и књигама, која долазе дивиз. интендантури.

2. Где је потребна лична контрола, као и тада кад виши командант ван гарнизона има да изврши преглед над трупом у погледу њеног образовања, а једновремено и над снабдевањем њеним, па је нужно да се у смислу закона о војној администрацији унути односно поведе нарочито интендантско лице, — тада ће ми се учинити предлог, с означењем или без означења лица, које треба за ту цељ одредити, па ћу према важности контролисања и нужно решење донети.

Упутство и овлашћење у погледу контролисања даће означеним контролорима дивизијски команданти, односно управник војне одеће.

Напослетку наређујем да се по извршеном контролисању, било местном или ван овога, подношају детаљна извештаја, и онако како наређује члан 110. закона о војној администрацији.

Нека се по овом пропису у будуће поступа.

30. Априла 1890. год.
Београд.

Заступник министра војног,
председник министарског савета,
министар иностранних дела,
генерал,

С. Грујић с. р.

Лични односи.

ОСУЂЕНИ:

Пешадијски поручник Зарија Вучићевић, пресудом војног суда Шумадијске дивизијске области од 10. Априла ове године С№ 259., осуђен је на девет месеци затвора. Пресуда је постала извршна.

Пешадијски потпоручник Паун Петровић, пресудом војног суда Шумадијске дивизијске области од 10. Априла С№ 258., осуђен је на 10 месеци затвора. Пресуда је постала извршна.

Пешадијски потпоручник Матија Рељић, пресудом војног суда Шумадијске дивизијске области од 9. Априла ове гидине С№ 256., осуђен је на осам месеци затвора. Пресуда је постала извршна.

БОЛОВАЛИ:

Пешадијски капетан II. кл. Милош Јанковић 41 дан.
Пешадијски поручник Марко Спужић 4 дана.

ОДСУСТВА:

Пешадијски мајор Аксентије Јовановић 15 дана.
Санитетски капетан II. кл. Тодор Мишић 6 дана пр.
Пешадијски поручник Алекса Милић 5 дана.
Санитетски поручник Гига Цермановић 60 дана.
Санитетски поручник Коста Ристић 30 дана пр.
Санитетски поручник Стеван Матић 60 дана пр.
Пешадијски поручник Драгутин Недељковић 5 дана.
Пешадијски поручник Стеван Михајловић 22 дана.
Пешадијски поручник Крста Марковић 3 дана.
Пешадијски поручник Коста Милутиновић 5 дана.
Пешадијски потпоручник Матија Весовић 5 дана.
Марвени декар IV. кл. Емил Кратохвил 10 дана.

ЖЕНИТБЕ ОДОБРЕНЕ СУ:

У НАЧЕЛУ:

Коњичком потпоручику Миленку Цокићу.
Пешадијском потпоручику Борисаву Петровићу.
Пешадијском потпоручику Стевану Васићу.

КОНАЧНО:

Пешадијском поручику Радивоју Боловићу са госпођом Јеленом, ћерком пок. Стевре Алексића, бившег трговца из Ниша.

Пешадијском поручику Алекси Младићу са госпођицом Леносавом, ћерком Димитрија Павловића среског писара у пенсији.

ОГЛАСИ.

Рекрутовани младићи за сталан кадар,

О КОЈИМА СЕ НЕЗНА ГДЕ СУ:

Из XI. (Крагујевачког) пуковског округа.

Од 1887. године:

Петомесечњаци:

Стеван Ж. Ђорђевић из Бањичине.
Витомир М. Ћурчић из Раче.
Јефта Ј. Чварковић из Брзана.
Живојин Д. Стошић из Крагујевца.
Стеван М. Недељковић из Крагујевца.
Антоније С. Стевановић из Крагујевца.
Сретен Д. Младеновић из Крагујевца.
Живојин М. Јовановић из Крагујевца.
Драгољуб Т. Павловић из Крагујевца.
Стеван Х. Вилмер из Крагујевца.
Љубомир М. Петровић из Крагујевца.
Живојин М. Тадић из Крагујевца.
Георгије Т. Марковић из Крагујевца.
Георгије С. Јовановић из Крагујевца.
Константин Ј. Мијучић из Крагујевца.
Коста Ј. Видановић из Крагујевца.
Вељко Винад. Сомборац из Крагујевца.
Илија С. Максимовић из Крагујевца.
Миливоје В. Савић из Крагујевца.
Сава М. Цветић из Крагујевца.
Стеван И. Лапи из Крагујевца.
Милан М. Миловановић из Крагујевца.
Божидар Ј. Поповић из Крагујевца.
Јанаћко Н. Трандафиловић из Крагујевца.
Ђорђе Ј. Марковић из Драче.

Једномесечњаци:

Коста М. Стевановић из Стрижила.
Петар Станковић из Витановца.

Од 1888. године:

Двогодишњаци:

Живко Симић из Пакинца.
Велимир Ј. Стојковић В. Раче.
Михајло Д. Андрејевић из Жабара.
Петар М. Величковић из Брзана.
Радомир М. Илић из Бадњевца.
Живадин Ранђеловић из Сипића.
Драгомир Ј. Стефановић из Крагујевца.
Драгутин Ж. Тошаловић из Крагујевца.
Милан Р. Цветковић из Крагујевца.
Војислав А. Стојановић из Крагујевца.
Милан Здравковић из Крагујевца.
Јеремија С. Живковић из Мечковца.

Коста Миленковић из Бољковца.
Радоје С. Николић из В. Шења.
Јовица Сарић из Гуњата.
Милован Т. Бранковић из Риљца.
Ђорђе С. Пантић из М. Сугубине.
Радоје М. Глишић из М. Дренове.
Милун М. Станковић из Грабовца.

Петомесечњаци:

Светозар И. Димитријевић из Крагујевца.
Петар Л. Редер из Крагујевца.
Јосиф Л. Сејкић из Крагујевца.
Никола Стефановић из Крагујевца.
Милутин П. Бошковић из Крагујевца.
Јован Савић Кантарџић из Крагујевца.
Михајло А. Тодоровић из Крагујевца.
Јеврем Ј. Јовановић из Крагујевца.
Љубомир Д. Трифковић из Крагујевца.
Петар М. Лазаревић из Крагујевца.
Драгољуб С. Илић из Крагујевца.
Божидар С. Јовановић из Крагујевца.
Михајло И. Игњатовић из Крагујевца.
Антоније С. Бакмаз из Крагујевца.
Милан П. Симић из Трмчишта.
Љубомир Симончић из Медвеђе.

Једномесечњаци:

Антоније Ане Серги из Крагујевца.

Све окружне војне и полицијске власти нека изволе према распису Ф№ 5917. од 29. Фебруара 1881. год. (види Службо. војни лист бр. 50. од 1881.), именоване рекруте у своје књиге прибележити и тражити их, па чим их нађу упутити их дотичној команди.

Од стране дотичне пук. окр. команде.

Радојло И. Анђелковић из Мачкатице, среза Масурићког, округа Врањског, редов 2. чете град. артиљер. батаљона, за кога је јављено (у Службеном вој. листу бр. 31. и 32. од 1887. год)., да је 13. Августа 1887. год. по трећи пут побегао из команде, ухваћен је и доведен у команду 23. Априла тек. год.

Од стране дотичне команде.

Милан Јанковић из Бељајке, среза Ресавског, округа Ћупријског, рекрут IV. гардијског батаљона сталног кадра, побегао је из команде 4. прош. месеца.

Он је стар 21 годину, висок 1·55 м., косе и обрва плавих, бркова малих, очију зелених, лица округлог и пуног.

Од државних ствари однео је на себи: 1 шињел чохани, 1 блузу чохану по новом пропису, 1 панталоне чохане, 1 капу шајкачу, 1 оковратник, 1 пар кошуља нових и 1 пар цокула.

Јосиф Ристић из Грчара у Црној Гори, редов 2. чете II. батаљона стал. кадра, побегао је из команде 10. прош. месеца, и до данас није се могао пронаћи.

Он је стар 22. године, раста обичног, црномањаст, очију црних, брија се, особених знакова нема.

Од државних ствари однео је на себи: 1 мундир парадни, 1 панталоне чохане обичне, 1 капу шајкачу, 1 пар кошуља, 1 пар чизама, 1 оковратник, 1 фишеклију са 100 бојних фишека, 1 опасач, 1 појас, 1 нож Мод. 80. год. под № 7105. серија Ж, 1 пушку Мод. 80. год. под № 5296. серија Е, 1 погон, 1 дугме метално за погон, 1 поклопац метални за уста цеви, ново пешадијско екзерцирно правило I. и II. део по један комад, и 1 правило службе III. део. Сем државних ствари однео је и један џепни сахат, који је при поласку украо поднареднику истог батаљона Милану Величковићу.

Умољавају се војне и полицијске власти да именоване бегунце у својој територији потраже, и да их на случај проналаска спроведу у команду.

Од стране дотичних команда.

Штаб Дунавске дивизијске и местне команде, пресељен је у зграду до министарства финансије.

Ово се јавља командама и војним надлештвима ради знања.

№ 1952.

18. Априла 1890. год.
Београд.

Из штаба Дунавске дивизијске команде.

Штаб артиљеријске инспекције премештен је 24. прош. мес. у горњи град.

Ово се јавља свима командама и војним надлештвима ради знања.

К№ 650.

25. Априла 1890. год.
Београд.

Из канцеларије артиљеријске инспекције.

НА ЗНАЊЕ.

Потребна су два капелника IV. класе, и то један за Моравску, а други за Тимочку пуковску војну музику.

Услови су следећи:

1.) Конкуренти дужни су поднети сведочбе да су учили: *а)* науку о хармонији, *б)* контрапункту, *в)* композицији и инструментацији. Поред тога дужни су поднети три разне сопствене и оригиналне композиције (маршеве), уређене за целу војну музику.

2). Даље морају знати свирати на каквом „штрајх" инструменту (виолини) а осим тога и у који дувајући (блаз-) инструменат.

3). Срби и словени имају првенство.

Капелници IV. кл. чиновничког су реда, са годишњом платом од 1500 динара, а осим тога имају и известан део прихода од приватног свирања.

Писмене понуде, у којима ваља назначити и године старости, треба поднети са потребним документима војном министру најдаље до 1. Јуна. тек. године.

Ф.А№ 2474.

24. Априла 1890. год.
Београд.

Заступник министра војног,
председник министарског савета,
министар иностраних дела,
генерал,

С. Грујић с. р.

Према Највишем решењу, Шумадијски артиљеријски пук, славиће ове године у Краљеву своју славу — „15. Мај, као успомену на дан јуначке смрти Танасија Рајића 1815. године".

Према Највишем решењу, жандармерија славиће ове године у Београду своју славу — „Први дан светих тројица 20. Маја тек. године, као успомену на дан кад се је жандармерија отликовала".

Ово се јавља свима командама и војним надлештвима ради знања.

Од стране дотичних команада.

Садржина. — **Службени део**: *Одликовања.* — *Постављења и размештаји.* — *Прописи, наређења и објашњења министарска.* — *Лични односи.* — *Огласи.*

КРАЉЕВСКО-СРПСКА ДРЖАВНА ШТАМПАРИЈА.

ИЗЛАЗИ РЕДОВНО
СВАКЕ СЕДМИЦЕ
ПО ЈЕДАРЈД,
А ПО ПОТРЕБИ И ВИШЕ ПУТА,
НАЈМАЊЕ НА ТАВАКУ.

ЧЛАНЦИ УПУЋУЈУ СЕ
УРЕДНИШТВУ,
А ПРЕТПЛАТА БЛАГАЈИМ ВОЈ.
МИНИСТАРСТВА.

ЛИСТ ДАЈЕ СЕ У ЗАМЕНУ.



ЦЕНА
је листу годишња:
ЗА ВОЈСКУ . . . 6 дин.
ЗА НЕВОЈНИКЕ . 12 „
ЗА ИНОСТРАНСТВО
С ПОШТАРИНОМ 20 „
ПОЈЕДИНИ БРОЈ . 30 пара

ОГЛАСИ
ОД РЕДА ПО 10 ПАРА ДИН. ЗА 1
ПУТ, А ПОСАН ПО 5 П. Д.
ВЕЋИ И ДУЖЕВРЕМЕНИ ОГЛАСИ
ПО УГОДИ.

СЛУЖБЕНИ ВОЈНИ ЛИСТ

ОРГАН И ИЗДАЊЕ ВОЈНОГ МИНИСТАРСТВА.

УРЕДНИК: ВЕНЕРАЛШТАБНИ ПУКОВНИК Младен Јанковић, НАЧЕЛНИК ОПШТЕ-ВОЈНОГ ОДЕЉЕЊА.

БРОЈ 20. БЕОГРАД, 12. МАЈА 1890. ГОД. ГОДИНА X.

РЕШЕЊА.

У ИМЕ
ЊЕГОВОГ ВЕЛИЧАНСТВА
АЛЕКСАНДРА I.
по милости божијој и вољи народној
КРАЉА СРБИЈЕ
МИ КРАЉЕВСКИ НАМЕСНИЦИ.

На предлог заступника Нашега војног министра, председника Нашега министарског савета, а на основу члана 20. закона о устројству војне академије, наређујемо да се ове године може примити у нижу школу војне академије педесет питомаца.

Заступник Нашег војног министра, председник Нашег министарског савета, нека изврши овај указ.

Ф/Ђ№ 2924.
27. Априла 1890. год.
Београд.

Јов. Ристић с. р.
К. С. Протић с. р.
Ј. Вели-Марковић с. р.

Председник министарског савета,
заступник министра војног,
генерал,
С. Грујић с. р.

Постављења и размештаји.

У ИМЕ
ЊЕГОВОГ ВЕЛИЧАНСТВА
АЛЕКСАНДРА I.
по милости божијој и вољи народној
Краља Србије
МИ
КРАЉЕВСКИ НАМЕСНИЦИ.

На предлог заступника Нашега војног министра, председника Нашега министарског савета, постављамо:

„За команданта Тимочке дивизиј. области, ђенералштабног пуковника Јеврема Велимировића, досадањег шефа ђенералштабног одсека војног министарства; и

за команданта XIV. батаљона сталног кадра, пешадијског мајора Јована Поповића, досада на служби при пешадијској инспекцији".

Заступник Нашега војног министра, председник Нашега министарског савета, нека изврши овај указ.

5. Маја 1890. год.
Београд.

Јов. Ристић с. р.
К. С. Протић с. р.
Ј. Вели-Марковић с. р.

Председник министарског савета,
заступник министра војног,
ђенерал,
С. Грујић с. р.

Указ овај саопштава се свима командама и војним надлештвима ради знања, а дотичнима на поступак.

Ф/А№ 2863.
5. Маја 1890. год.
Београд.

Председник министарског савета,
заступник министра војног,
ђенерал,
С. Грујић с. р.

У ИМЕ
ЊЕГОВОГ ВЕЛИЧАНСТВА
АЛЕКСАНДРА I.
по милости божијој и вољи народној
Краља Србије
МИ
КРАЉЕВСКИ НАМЕСНИЦИ.

На предлог заступника Нашега војног министра, председника Нашега министарског савета, постављамо:

„За команданта Моравског пешадијског пука, пуковника Стевана Луковића, назначеног помоћника команданта Тимочке дивизијске области".

Заступник Нашега војног министра, председник Нашега министарског савета, нека изврши овај указ.

5. Маја 1890. год.
Београд.

Јов. Ристић с. р.
К. С. Протић с. р.
Ј. Вели-Марковић с. р.

Председник министарског савета,
заступник министра војног,
ђенерал,
С. Грујић с. р.

Указ овај саопштава се свима командама и војним надлештвима ради знања, а дотичнима на поступак.

Ф/А№ 2905.
5. Маја 1890. год.
Београд.

Председник министарског савета,
заступник министра војног,
ђенерал,
С. Грујић с. р.

У ИМЕ
ЊЕГОВОГ ВЕЛИЧАНСТВА
А Л Е К С А Н Д Р А I
по милости божијој и вољи народној
Краља Србије
МИ
КРАЉЕВСКИ НАМЕСНИЦИ.

На предлог заступника Нашега војног министра, председника Нашега министарског савета, решавамо:

Да се пешадијски потпуковник у пензији, Јован Вапић, врати у дејствителну службу, постављајући га у исто време за команданта Дринског пешадијског пука.

Заступник Нашега војног министра, председник Нашега министарског савета, нека изврши овај указ.

4. Маја 1890. год.
Београд.

Јов. Ристић с. р.
К. С. Протић с. р.
Ј. Вели-Марковић с. р

Председник министарског савета,
заступник министра војног,
генерал,
С. Грујић с. с.

Указ овај саопштава се свима командама и војним надлештвима ради знања, а дотичнима на поступак.

Ф/А№ 2745.
4. Маја 1890. год.
Београд.

Председник министарског савета,
заступник министра војног,
генерал,
С. Грујић с. р.

У ИМЕ
ЊЕГОВОГ ВЕЛИЧАНСТВА
А Л Е К С А Н Д Р А I.
по милости божијој и вољи народној
Краља Србије
МИ
КРАЉЕВСКИ НАМЕСНИЦИ.

На предлог заступника Нашега војног министра, председника Нашега министарског савета, решавамо:

„Да се артиљеријски пуковник Драгољуб Марковић, на основу става 8. члана 36. закона о устројству војске, стави у стање покоја, с' пензијом која му по годинама службе припада.“

Заступник Нашега војног министра, председник Нашега министарског савета, и министар финансије, нека изврше овај указ.

7. Маја 1890. год.
Београд.

Јов. Ристић с. р.
К. С. Протић с. р.
Ј. Вели-Марковић с. р.

Председник министарског савета,
заступник министра војног,
генерал,
С. Грујић с. р.

Министар финансије,
д-р М. В. Вујић с. р.

Овај указ саопштава се свима командама и војним надлештвима ради знања, а дотичнима на поступак.

Ф/А№ 2906.
7. Маја 1890. год.
Београд.

Председник министарског савета,
заступник министра војног,
генерал,
С. Грујић с. р.

У ИМЕ
ЊЕГОВОГ ВЕЛИЧАНСТВА
А Л Е К С А Н Д Р А I.
по милости божијој и вољи народној
Краља Србије
МИ
КРАЉЕВСКИ НАМЕСНИЦИ.

На предлог заступника Нашега војног министра, председника Нашега министарскег савета, постављамо:

За писара II. кл. министарства војног Лазара Генца, писара III. кл. истог министарства.

Заступник Нашега војног министра, председник Нашега министарског савета, нека изврши овај указ.

5. Маја 1890. год.
Београд.

Јов. Ристић с. р.
К. С. Протић с. р.
Ј. Вели-Марковић с. р.

Председник министарског савета,
заступник министра војног,
бенерал.
С. Грујић с. р.

Указ овај саопштава се свима командама и војним надлештвима ради знања,

Ф/А№ 2881.
5. Маја 1890. год.
Београд.

Председник министарског савета,
заступник министра војног,
бенерал,
С. Грујић с. р.

У ИМЕ
ЊЕГОВОГ ВЕЛИЧАНСТВА
А Л Е К С А Н Д Р А I.
по милости божијој и вољи народној
Краља Србије
МИ
КРАЉЕВСКИ НАМЕСНИЦИ.

На предлог заступника Нашега војног министра, председника Нашега министарског савета, постављамо:

„Контрактуалног пижинира IV. кл. Моравске дивизијске команде, Алоја Фридла, за пижинира III. кл. при истој команди".

Заступник Нашега војног министра, председник Нашега министарског савета, нека изврши овај указ.

1. Маја 1890. год.
Београд.

Јов. Ристић с. р.
К. С. Протић с. р.
Ј. Вели-Марковић с. р.

Председник министарског савета,
заступник министра војног,
бенерал,
С. Грујић с. р.

Указ овај саопштава се свима командама и војним надлештвима ради знања, а дотичнима на поступак.

Ф/А№ 2701.
1. Маја 1890. год.
Београд.

Председник министарског савета,
заступник министра војног,
бенерал,
С. Грујић с. р.

РЕШЕЊИМА МИНИСТРА ВОЈНОГ:

Од 3. тек. мес. Ф/А№ 2626., одређује се, по потреби службе, за водника 4. чете III. гардијског батаљона, пешадијски поручник Милан Мандукић, досадањи жандармеријски поручник.

Од 4. тек. мес. Ф/Б№ 2834., разрешавају се од дојакошњих дужности при главном ђенералштабу и војном министарству, пешадијски мајори: Милан Михајловић и Јован Павловић и ђенералштабни мајор Александар Машин.

Од 7. тек. мес. Пов. Ф/А№ 290., одређују се, по потреби службе:

За команданта II. дивизиона Моравског артиљеријског пука, артиљеријски капетан I. класе Ђорђе Ванлић, досадањи вршилац дужности референта артиљерије Моравске дивизијске команде; а

За референта артиљерије Моравске дивизијске команде, артиљеријски капетан I. класе Светозар Глишић, досадањи вршилац дужности команданта II. дивизиона Моравског артиљеријског пука.

Од 8. тек. мес. Ф/А№ 2849., одређује се, по потреби службе, при III. коњичком пуку на службу: коњички капетан II. класе Петар Ђорђевић, досада на служби при IV. (Ужичкој) пуковској окружној команди.

ПРОПИСИ, НАРЕЂЕЊА И ОБЈАШЊЕЊА.

Министарство војно.
Ф/А№ 2942.

93.

Свима командама и војним надлештвима.

На истакнуто питање једног команданта дивизије: могу ли бити старешине у војсци они, који су били осуђени на смрт или робију *за политичка дела у 1883. години*, па помиловани — објашњавам, према писму г. министра правде од 17. Фебруара тек. год. № 635.:

Да су тим политичким осуђеницима, владалачким актом од 1. Јануара 1886. год. повраћена изгубљена права, пошто се истим актом *дело*, за које су осуђени, *опредаје забораву*, према чему тај акт, као и други који су му предходили и за њим сљедовали, и који су у истоме смислу издани, не могу се сматрати као обична помиловања, него као акта *амнестије*, којом се осуђеници повраћају у *пређашње стање*.

Према томе дакле, сви они, који су досада искључени из права служења па и старешинства у војсци, могу да се поврате у оне положаје, у којима су били пре учињеног дела, за које су били осуђени, ако само други какви узроци не стоје томе на путу и ако одговарају осталим садањим законским условима за те положаје.

У исто време објашњавам да другчије стоји са осуђеним лицима на робију за друга кажњива дела. Они по самој осуди на робију, лишавају се грађанских права, и ова права они губе, не само док издржавају робију, него и кад су је издржали, или помиловањем робије ослобођени — све дотле док им се судском пресудом таква права не врате. А кад ово докажу, задобијају право служења у војсци као и остали, право на чинове, титуле и све друго што губе кад на робију буду осуђени.

5. Маја 1890. год.
Београд.

Председник министарског савета,
заступник министра војног,
ђенерал,

С. Грујић с. р.

Министарство војно
Ф/А№ 2882. и 2954.

94.

РЕШЕЊЕ.

За прославу стогодишњице господара Јеврема Обреновића, прадеда Његовог Величанства Краља, — која ће прослава бити у Шапцу 20. тек. месеца, наређујем да од војске у томе учествују:

1.) Депутација официрског кора Дринске дивизије из: дивизијара, пуковника Радована Милетића; начелника његовог ђенералштаба; команданта артиљеријског пука; команданта пешадијског пука потпуковника Јована Вељића, и команданта VI. (Шабачког) пуковског округа.

2.) Гардијски ескадрон и 16 коњичких подофицира који су се спремили за утакмицу, са једним официром.

3.) Једна батерија Дринског артиљеријског пука, коју одреди дивизијар, и која има да понесе по 100 ћор-фишека на топ, ради салутовања.

4.) Једна чета VI. батаљона „Краља Карола I.“ са заставом.

5.) Одељење војне музике.

Све чести, сем коњичких подофира за утакмице, треба да буду у Шапцу 18. тек. месеца у вече, г. г. официри — депутација 19. у вече; а коњички подофициpи за утакмице 17. текућег месеца у вече.

Како официрска депутација тако и трупе остаће у Шапцу 20., 21. и 22. тек. месеца; а 23. имају се крепути обратно у своје команде, односно своје гарнизоне.

Нека дотични према овоме нареде све што је нужно.

7. Маја 1890. год.
Београд.

Председник министарског савета,
заступник министра војног,
ђенерал.

С. Грујић с. р.

Министарство војно.
А/Т№ 1545.

95.

Свима командама и војним надлештвима.

У настави за гађање код пешадије од 1888. год. казано је, да се десетично, водно, поучно и наградно гађање врши са уштеђеном муницијом, без да је јасније назначено: која се муниција рачуна као уштеђена. Ово је дало повода неким командама да траже ближа објашњења; па с' тога, а на основу мнења инспектора пешадије, објашњавам да се под уштеђеном муницијом има разумети не само она муниција, која преостане од разних гађања појединих војника који су на лицу, и који су вршили гађања, него и она која преостане од оних војника, који се по списку налазе у команди, али због разних узрока нису могли да изврше поједина гађања. Тако н. пр. требовано је на комплект од 127 двогодишњака по 120 метака = 15240, и на 75 петомесечњака по 80 = 6000, — укупно 21240 метака. Било је преко целе године по списку двогодишњака 100 по 120 метака = 12000, петомесечњака 70 по 80 метака = 5600, укупно 17600 метака. Са овом да кле количином треба извршити сва гађања наставом одређена, и њу расходовати по инвентару; остатак пак, који се добије по одбитку ове расходоване цифре од цифре требоване по комплекту, у 21240 — 17600 = 3640 метака треба пренети за идућу годину као уштеду, и у толико мање требовати у тој години за број војника по комплекту.

8. Маја 1890. год.
Београд.

Председник министарског савета,
заступник министра војног,
ђенерал,

С. Грујић с. р.

Министарство војно.
Ф/Бр. 1880.

96.

РЕШЕЊЕ.

Поједине команде шаљу пријаве за полагање испита за чин потпоручника и оних наредника, који тек сада ступају у другу годину службе као наредници.

Због овога број пријављених за испит постаје тако велики да је одређеним комисијама немогуће да изврше правилно испитивање у одређеном року, према правилу за полагање официрског испита. Због тога наређујем да се пријаве за ову годину шаљу само за оне наднике, којима истиче двогодишњи рок најдаље до конца Децембра ове године; што важи и за титуларне наднике.

10. Маја 1890. год.
Београд.

Председник министарског савета,
заступник министра војног,
генерал,

С. Грујић

Министарство војно.
Ф/Бр. 2923.

97.

НАРЕЂЕЊЕ.

Члан 84. закона о устројству војске односно списа коморе за I. и II. позив народне војске, местимице онај став који каже: „Сви возови и у опште комора народне војске: коњска, воловска, товарна, како за строј, тако и за све друге установе и делове узимају се од обвезника одговарајућих позива, који су имућни да одређени воз у потпуној спреми у свему дају к у добром стању одржавају.“ — а нарочито оно: „*Они сами по могућству и терају своју комору*“; објашњавам у следећем:

При одређивању коморе за позиве народне војске сходно горњем члану закона обратити пажњу да се борачки редови не слабе ни бројно ни квалитативно, но да се комора одређује превенствено:

а.) Од оних који су доброг стања а слабог здравља за борце;

б.) Од оних који нису никако служили у сталном кадру, а доброг су стања;

в.) Од оних који су служили скраћени рок од једног месеца, а доброг су стања;

г.) Од оних који су служили скраћени рок од пет месеци, а доброг су стања; и најзад.

д.) Од оних који су слабог здружног стања, а морали би доћи у ред бораца.

Сви они као сопственици комора треба сами и да је терају, што ће одређивати дотичне војне власти.

Пошто се ови прописи изврше, па ако се комора ипак немогадне попунити по прописима формације, узимати је и од осталих, штедећи, по могућству, обвезнике коњанике.

Према овоме нека се у свима дивизијама равнообразно поступи.

9. Маја 1890. год.
Београд.

Председник министарског савета,
заступник министра војног,
генерал,

С. Грујић с. р.

ИЗВЕШТАЈИ И

Годишњи

болована војно-државних коња, волова

Назив болести	Моравска артиљеријски пук		Дринска артиљеријски пук		Дунавски артиљеријски пук		Шумадијски артиљеријски пук		Тимочки артиљеријски пук		Брдска артиљеријска батерија		Ковачка батерија		I. Ковачки пук		II. Ковачки пук		III. Ковачки пук		Краљева гарда	
	коња		коња		коња		коња		коња		коња		коња		коња		коња		коња		коња	
	оболелих	страдалих	оболелих	страдалих	оболелих	страдалих	оболелих	страдалих	оболелих	страдалих	оболелих	страдалих	оболелих	страдалих	оболелих	страдалих	оболелих	страдалих	оболелих	страдалих	оболелих	страдалих
Obs. Ob. Malleum	—	2	—	1	—	6	—	—	—	13	—	—	—	4	—	—	—	4	—	2	—	3
Rhinit et Coryza	4	4	3	6	4	—	3	6	6	10	—	—	2	2	4	—	3	4	5	5	17	—
Coryza chronica	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—
Catarrh. Bronchial	7	40	—	—	2	22	—	7	—	1	4	7	1	2	5	9	2	23	8	2	27	—
Anthrax	—	1	—	—	2	1	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—
Pneumonia	—	17	—	1	2	2	—	—	—	—	—	1	—	—	—	3	3	8	4	—	3	—
Congest. Pulmon.	2	1	—	2	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	1	—	—	1
Pleuritis	—	2	—	—	1	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	1	—	1	—	—	—	—
Emphysema	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—
Typhus	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—
Meningitis	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—
Colica	12	44	2	8	5	18	3	10	1	19	1	1	2	4	2	4	1	40	5	21	—	2
Diarrhöea	2	2	—	6	—	—	—	—	—	4	—	1	—	1	2	4	1	12	2	5	—	—
Catarrh. gastricus	3	21	1	10	5	6	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	22	—	2	—	1
Gastro-Enteritis	1	2	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	1	—	—
Nephritis	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Urocystitis	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—
Parotitis	2	—	—	1	—	2	—	1	—	2	—	—	—	—	—	3	1	3	—	8	—	—
Adenit. submax.	6	16	1	5	—	2	—	4	—	2	—	1	2	4	2	—	—	3	—	5	—	—
Phlegmona	—	2	—	1	—	—	—	2	2	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—
Ophtal. univer. periodica	2	4	—	—	2	4	—	4	—	4	—	2	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—
Ophtal. traumat	2	15	—	7	4	—	1	10	2	14	—	—	2	4	2	4	—	9	1	7	—	1
Lymphangoitis	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1	—	—
Tetanus	—	—	—	1	—	1	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Tabes	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—
Scabies	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Tenontagra	2	18	—	4	2	7	—	8	—	2	—	—	—	—	—	2	—	3	2	8	—	1
Morbi Ungul. var.	2	10	—	12	3	17	7	10	2	5	1	2	2	7	1	1	—	15	—	5	1	4
Жабљчи рак	—	6	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	1	—	—	—	—
Труда жабица	1	15	—	2	—	16	—	—	—	5	—	—	—	5	—	2	—	—	—	—	—	—
Arthrit. Ungular	—	5	—	5	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	—	5	—	—
Luxationes	2	18	—	1	—	2	—	7	—	3	2	4	—	1	—	—	—	3	—	—	—	—
Omalgia et Osphyalgia	6	35	—	7	2	5	—	2	2	3	1	1	—	—	—	—	—	6	1	7	—	—
Vulnera traumat.	6	94	1	83	8	47	13	91	3	66	5	18	3	6	—	34	2	68	1	61	4	8
Tumores	3	14	—	6	4	13	9	30	2	12	5	6	—	6	1	4	—	2	—	—	—	—
Fistulae et Ulcera	—	—	—	—	—	1	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Contusiones	9	41	—	3	6	33	—	—	—	—	1	1	5	22	3	4	4	94	1	2	—	5
Fractura	—	2	—	—	—	2	—	2	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	1	—	—
Нагаз коштне круне	—	10	—	11	1	6	1	7	—	—	—	—	—	1	—	—	—	3	1	2	—	—
За време	74	441	8	181	57	216	37	202	21	170	24	47	19	89	23	94	24	335	32	200	5	26

РЕФЕРАТИ.

преглед

и коња официрских у 1889. години.

Моравски возарски ескадрон			Дринski возарски ескадрон			Дунавски возарски ескадрон			Шумадијски возарски ескадрон			Тимочки возарски ескадрон			Свега коња бодовало	Свега водова бодовало	Одравило коња	Одравило водова	Остало на лечењу коња	Остало на лечењу водова	Онеспособило коња	Онеспособило водова	Утонуло	Убијено
коња			коња			коња			коња			коња												
официрских	стројних	водова	официрских	стројних	водова	официрских	стројних	водова	официрских	стројних	водова	официрских	стројних	водова										
				3						2			13		51									
	2			2											92									
	1														7									
							3			1		2	2		172									
													3		8									
										1					51									
															13									
										1					6									
															1									
2	4	1		6	3		6			8		2	2		3									
															235	3								
1	4									5					13									
										1					88									
	1			1						1			1		37									
				2			1								2									
										1					3									
															9									
				1						1					63									
				2											21									
										1					21									
				1											87									
				2											**4**									
1										3					**2**									
	2									4					**3**									
				1	2		2			2			1		**6**									
				10											**64**									
										3					127	2								
	3									9					9									
	2			1			2			2					54									
	3			2			15		1	34		6	40		**31**									
	4									7					45									
				2	2		4	4		12					91									
8	15	10		80	77					1					722									
															126	2								
				1			1			1					3									
															269	91								
															8									
															46									
12	41	10	–	112	84	–	34	4	1	99	–	10	62	–	2696	98								

Назив болести	Моравски артиљеријски пук		Дрински артиљеријски пук		Дунавски артиљеријски пук		Шумадијски артиљеријски пук		Тимочки артиљеријски пук		Брдски артиљеријски пук		Коњичка батерија		I. Коњички пук		II. Коњички пук		III. Коњички пук		Крајска гарда	
	коња		коња		коња		коња		коња		коња		коња		коња		коња		коња		коња	
	официрских	стројних	официрских	стројних	официрских	стројних	официрских	стројних	официрских	стројних	официрских	стројних	официрских	стројних	официрских	стројних	официрских	стројних	официрских	стројних	официрских	стројних
Пренето	74	441	8	181	57	216	37	202	21	170	24	47	19	80	25	94	24	335	32	200	5	26
Paronich. impetig.	—	6	—	—	—	7	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—
Amentia	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—
Peritonitis	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—
Laryngitis	2	7	—	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	13	8	—	—
Eczem	—	2	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	5	—	—
Distorsia	—	2	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Combustionis	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—
Oedem	—	6	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	3	—	—
Paraphymosis	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—
Periostitis	—	2	—	—	—	—	—	—	—	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	—	—
Paraphlegia	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4	—	—	—	3	—	—
Aphtae epizotic.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Influenzia	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	7	—	—	—	—	—	—
Vitia Cordis	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—
Bajanitis	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—
Pediculosis	—	—	—	—	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	7	—	—	—	—	—	—
Epistaxis	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
In contumatia	—	—	—	—	—	—	—	—	—	6	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Свега	76	466	8	188	58	224	37	203	21	180	24	47	19	93	25	116	24	337	46	226	5	26

№ 1251.
12. Маја 1890. год.
Београд

Моравски возарски ескадрон			Дрински возарски ескадрон			Дунавски возарски ескадрон			Шумадијски возарски ескадрон			Тимочки возарски ескадрон			Сиета коња бодовања	Сиета водова бодовања	Одазвало коња	Одазвало водова	Остало на дечеву коња	Остало на дечеву водова	Оиеспособио коња	Оиеспособио водова	Угинуло	Убијено
коња			коња			коња			коња			коња												
официрских	стројних	водова	официрских	стројних	водова	официрских	стројних	водова	официрских	стројних	водова	официрских	стројних	водова										
12	41	10	—	112	84	—	34	4	1	99	—	10	62	—	2696	98								
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	—	16	—								
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	—								
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—								
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	36	—								
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	—								
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	—								
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—								
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	11	—								
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	4	—								
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	10	—								
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	2	—								
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	1	1								
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	9	—								
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—								
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—								
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	10	—								
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	2	—								
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	7	—								
12	41	10	—	112	84	—	34	4	1	102	1	10	69	—	2830	99	2532	99	97	—	94	—	73	34

Из санитетског одељ. вој. министарства.

Лични односи.

БОЛОВАЛИ:

Артиљеријски капетан II. кл. Гаја Голубовић 45 дана.
Пешадијски поручник Милутин Роксандић 90 дана.
Пешадијски поручник Милутин Марковић 26 дана.
Пешадијски потпоручник Илија Мићић 3 дана.
Пешадијски потпоручник Зарија Дамић 2 дана.
Пешадијски потпоручник Вујица Пантић 54 дана.
Пешадијски потпоручник Драгутин Милутиновић 8 дана.
Пешадијски потпоручник Милан Павловић 21 дан.
Пешадијски потпоручник Новак Пејић 8 дана.
Артиљеријски потпоручник Илија Радојчић 6 дана.
Артиљеријски потпоручник Лазар Милићевић 6 дана.
Коњички потпоручник Владимир Пековић 17 дана.
Надзорник III. кл. Танасије Пејчић 6 дана.

ОДСУСТВА:

Пешадијски мајор Ђорђе Жујовић 10 дана.
Коњички мајор Сава Пауновић 1 дан.
Артиљеријски капетан I. кл. Алекса Димитријевић 5 дана.
Артиљеријски капетан I. кл. Димитрије Стевановић 3 д.
Артиљеријски капетан I. кл. Ђорђе Вапцић 7 дана.
Артиљеријски капетан I. кл. Јован Петровић 10 дана.
Артиљеријски капетан I. кл. Танасије Ђокић 40 дана.
Пешадијски капетан I. кл. Миладин Микић 2 дана.
Војно-судски капетан I. кл. Анта Лазаревић 8 дана.
Коњички капетан I. кл. Алекса Радовић 5 дана.
Коњички капетан I. кл. Димитрије Видојковић 10 дана.
Артиљеријски капетан I. кл. Јовица Зекавица 2 дана.
Пешадијски капетан II. кл. Илија Чарапић 6 дана.
Пешадијска капетан II. кл. Софроније Петровић 3 дана.
Коњички капетан II. кл. Тома Тодоровић 10 дана.
Пешадијски капетан II. кл. Димитрије Вуковић 10 дана.
Пешадијски капетан II. кл. Светозар Миленовић 10 дана.
Пешадијски капетан II. кл. Алекса Станковић 2 дана.
Коњички капетан II. кл. Петар Ђорђевић 15 дана.
Санитетски капетан II. кл. Берман Занет 8 дана.
Санитетски капетан II. кл. Тодор Мишић 6 дана.
Рачуноиспитач II. кл. Пајле Тодоровић 6 дана.
Пешадијски поручник Павле Нешић 8 дана.
Пешадијски поручник Милко Недељковић 5 дана.
Пешадијски поручник Богдан Аћејковић 10 дана.
Пешадијски поручник Јевђеније Живковић 1 дан.
Пешадијски поручник Милојко Добросављевић 10 дана.
Артиљеријски поручник Драгомир Милошевић 2 дана.
Инжинирски поручник Јован Бабић 5 дана.
Инжинирски поручник Милош Ранковић 5 дана.
Инжинирски поручник Михајло Јанковић 16 дана.
Инжинирски поручник Стеван Илић 20 дана.
Коњички поручник Цветко Карабикеровић 4 дана.
Војно-судски поручник Сава Карамарковић 3 дана.
Књиговођ III. кл. Јован Протић 8 дана.
Марвени лекар IV. кл. Емил Кратохвил 10 дана.
Пешадијски потпоручник Благоје Радуловић 30 дана.
Пешадијски потпоручник Павле Михајловић 3 дана.
Пешадијски потпоручник Крста Кнежевић 2 дана.
Артиљеријски потпоручник Михајло Тодоровић 24 дана.
Пешадијски потпоручник Борисав Петровић 3 дана.
Пешадијски потпоручник Коста Стаменковић 11 дана.
Артиљеријски потпоручник Прока Виволаровић 10 дана.
Пешадијски потпоручник Љубомир Симић 1 дан.
Пешадијски потпоручник Крста Малутиновић 4 дана.
Пешадијски потпоручник Спасоје Кутлачић 5 дана.
Пешадијски потпоручник Миленко Бојовић 3 дана.
Пешадијски потпоручник Милутин Старчевић 8 дана.
Артиљеријски потпоручник Гојимир Несторовић 15 дана.
Артиљеријски потпоручник Коста Филиповић 2 дана.
Артиљеријски потпоручник Живојин Марковић 3 дана.
Артиљеријски потпоручник Михајло Богдановић 5 дана.
Инжинирски потпоручник Стеван Бошковић 10 дана.
Инжинирски потпоручник Љубомир Максимовић 8 дана.
Пешадијски потпоручник Максим Баковић 3 дана.
Пешадијски потпоручник Драгутин Стојљковић 10 дана.
Пешадијски потпоручник Аћејко Стојковић 4 дана.
Пешадијски потпоручник Живко Скерлић 10 дана.
Пешадијски потпоручник Димитрије Протић 2 дана.
Пешадијски потпоручник Љубомир Михајловић 2 дана.
Жандармеријски потпоручник Петар Јестић 10 дана.
Жандармеријски потпоручник Стеван Бутрић 21 дан.
Писар III. кл. Алекса Гричаревић 20 дана.
Марвено-лекарски помоћник II. кл. Андреја Ђурашковић 8 дана.

ИСПИТ СУ ПОЛОЖИЛИ:

За чин капетана:

Инжинирски поручник Никола Васић, за пешадијског.

За чин потпоручника:

Артиљеријски наредник Матија Јовановић.
Артиљеријски наредник Андреја Маринковић.

ЖЕНИТВЕ ОДОБРЕНЕ СУ:

У НАЧЕЛУ:

Пешадијском потпоручику Кости Ненадовићу.

Неслужбени део.

БЕЛЕШКЕ.

59.) Загревање цеви и зрна пушчаних. Професор Хеблер доноси о томе у „Allgem. Schweiz. Milit.-Ztg.-у" следеће:

„За расправу овог питања да узмемо, вели, податке који одговарају малокалибарки.

Дужина цеви = 760 мм. = 0·76 мет.

Тежина цеви = 1.357 килогр.

Трење зрна у олуцима је на дужини од 700 мм. - 0·7 мет. Трење пак зрна у цеви = 50 килогр. Према томе је:

Истезање челика при повећаној топлоти са 100° C = 0.001078 његове дужине.

Истезање цеви при увећању топлоте за 100° C = 0·001078 · 760 = 0·82 мм.

Специфична топлота челика (цеви) = 0·1185;

„ „ олова (зрна) = 0.0314.

Механички еквивалент јединице топлоте = 424 мкгр., т. ј. 424 мкгр. = 1 калорија или јединици топлоте.

Дакле 17·5 мкгр. = 0·04128 калорије или јединице топлоте. Затим је:

Посао трења у цеви = 50 · 0·7 = 35 мкгр.

На загревање употребљава се

код цеви = $\frac{35}{2}$ = 17·5 мкгр. на сваки метак,

код зрна = $\frac{35}{2}$ = 17·5 мкгр. на сваки метак.

Узимо даље тежину зрна = 13·1 гр. = 0·0131 кгр.

Да се зрно загреје за 1° C нужно је 1·357 · 0·1185 = 0·1608 калорије.

Да се зрно загреје за 1° C нужно је 0·0131 · 0·0314 = 0·0004113 калорија.

Загревање је дакле на сваки метак, које настаје услед трења зрна у цеви:

цеви = $\frac{0{\cdot}04128}{0{\cdot}1608}$ = 0·2567° = одприлике $\frac{1}{4}$° C.

зрна = $\frac{0{\cdot}04128}{0{\cdot}0004113}$ = 100·4° C.

Међутим према опитима износи загревање цеви у опште на сваки метак код пушака малог калибра 4·5 до 5° C, а на ime:

Загревање цеви на метак при нормалној тежини цеви: код 7·5 мм. кал. = 4·5; а код 8 мм. кал. = 5° C.

Ово загревање долази од части од топлине барутних гасова, а од чести од трења зрна у цеви.

Загревање пак цеви које долази од трења зрна износи, као што је нађено = $\frac{1}{4}$° C.; према томе долази на загревање од стране барутних гасова на метак при нормалној тежини цеви: код 7·5 мм. кал. $4\frac{1}{2}$° C., а код 8 мм. кал. $4\frac{3}{4}$° C.

Загревање цеви долази дакле у далеко већој мери од топлине барутних гасова, а врло мало од трења зрна у цеви и то од прилике у размери од $4\frac{1}{2} : \frac{1}{4}$ или 18 : 1

Од топлине барутних гасова зрно се скоро ни мало не може да загреје, јер ови утичу само на површину дањета овога; и тако загревање зрна једва да је за нешто преко 100° C., и то се облога која је трењу непосредно изложена свакако далеко више загреја него ли језгро зрна, и тек за време лета изједначује се у неколико температура облоге и језгра.

Загревање цеви при трајној брзој паљби.

Кад пушчана цев није обложена другом спољном цеви — кад може и да се хлади — расте температура њена само при неколико метака у извесној размери, т. ј. на метак за $4\frac{1}{2}$ до 5°, али само за толико докле је хлађење њено спољ сасвим незнатно.

Што се цев више загреје, у толико више топлоте губи хлађењем у размаку од једног до другог метка, и најзад при дуготрајној брзој паљби долази се до тога да се цев толико загреје да у размаку од једног до другог метка изгуби таман онолико топлоте, колико је на метку добија; цев дакле у погледу загревања остаје стална, т. ј. она се продуженом брзом паљбом неможе већма да загреје.

Граница тога загревања цеви зависи од спољње температуре и од времена, које пролази између појединих метака.

Али и при најнезгоднијим околностима, т. ј. при врло великој топлоти ваздуха и што бржем пуцању, температура цеви, ако се хлађење ове не спречава, ненарасте никад толико, да би се услед тога олуци могли кварити.

Ако је пак цев обложена другом, спољном, онда се она тешко или врло незнатно хлади, јер је непрестано заокружена једним и истим слојем топлог ваздуха, и тада при трајној брзој паљби загревање цеви расте у размери са бројем метака, т. ј. при сваком метку за исту количину стеценi, те се цев тако може да загреје, да се од зрна морају олуци да покваре на ма од каквог материјала да је облога зрна или ма какав профил имали олуци. Код пиштких ћошкастих олука ово бива по најпре.

Ево шта је узрок томе. Цев која се умеће у другу спољу, мора се израђивати за нешто слабија него што су обичне цеви, а то с тога да тежина пушке — повећана спољном цеви као облогом — неиспадне сувише велика. Према томе унутарња цев, која се облаже још и другом спољном, мора да се гради што дакша, и због тога се таква цев на метак и незагрева само са по $4\frac{1}{2}$

до 5°, него свабровано њеној мањој тежини за $5^1/_2$ до 6°, а на ове: код 7·5 мм. кал. за 5·5°, а код 8 мм. кал. за 6°, кад је унутарња цев обложена још једном спољном, те се због тога спречава расхлађивање.

При брзој паљби од 80 метака загреје се у спољну цев умегута 8 мм. цев за 80 · 6 = 480°, а код испаљених 100 метака за 100 · 6 = 600°. Ако је при том спољна температура ваздуха + 20° С., онда се цев загреје:

при брзој паљби од 80 метака = 500°; а
» » » 100 » = 620°.

Дакле 8 милимет. цев, која је обложена још једном спољном, загреје се при брзој паљби после испаљених 100 метака од прилике на 620° С, или кад се при тако великој топлоти уме у обзир хлађење цеви кроз спољну, која је сигурно врло незнатна, иначе бар на 550 до 600° С, т. ј. до усијаног стања, а одуда при том пропадају сасвим, тако да се унутрашња цев мора да замени другом.

И ако је, вели, спољна цев с неких обзира врло згодна, ипак се поред свега тога а из горе наведених разлога неможе као што вала да употреби све дотле, докле неуспеси да неспречава хлађење унутрашње цеви.

Спољна челична цев која се употребљава као облога преко друге унутрашње има, вели, осим тога још и туману, да се она после извесног броја метака иначе толико загреје да се неда дотаћи; а поред тога таква облога изложена је и преду спољи, тако да у скоро постаје сва рапава.

Према томе, вели, спољна цев која има да служи као облога, мора односно материјала од кога се гради и по конструкцији да је тако уређена:

Да се унутрашња — права — цев у њој може без препреке да шири и по целој дужини хлади;

Да се после на колико дуге брзе паљбе пушка може да дотакне голом руком, а да се при том неможе опећи; и најзад

Да није изложена преду.

Државе које се сада баве пресоружањем имаће, вели, опширно да се баве решењем овога питања.

60.) Нобелов бездимни топовски барут. Као што пише „D. Heeres-Ztg.“, у Италији усвојен је нови Нобелов бездимни барут. Повољни резултати, који су, вели, са тим барутом добивени на разним опитима, допринели су да је тај бездимни барут усвојен не само за пушку него и за топове, чиме му је призната употребљивост за рат.

По опитима која су са тим Нобеловим барутом чињени код Круна, наведени лист доноси следеће податке:

„Барут се тај састоји из разних делова нитроглицерина и колодијумамука, који се последњи од обичног памучног барута разликује у томе само што је слабије нитрован. Обе те материје на во се немогу се никако употребити као терајуће средство код топова или пушака; али сједињене дају врло употребљив барут. Сједињење обе те материје бива услед особине нитроглицерина да колодијумамук растворн и да се тако желатинише. Услед тог процеса постаје нека рожна маса, која се даје сећи у зрневље одговарајуће величине.

Упаљен на отвореном ваздуху Нобелов барут гори мирним пламеном, недимећи се при том ни мало. Ако се пак постепено загреја онда при 70° С почиње постепено да испарава, услед чега настаје само сразмеран губитак по тежини, али то баруту иначе ништа нешкоди. Пали се за нешто преко 200°.

Обичне промене температуре неутичу ни мало на промену барута.

Према вели тај барут сасвим неосетљив. Тако је н. пр. у крупозној фабрици стављен 30 минута у 17° С топлу воду, па је затим осушен при температури од 30° С и испаљен, и брзина је при том била још за нешколико метра већа него иначе (434 мет. према 428 мет.) код неисправног барута. Притисак гасова нарастао је при том за 35 атмосфера (1590 према 1555). Према томе дакле може се, вели, узети да ће овај барут у предњацима пољске артиљерије мање трпети, него што је то био случај код обичног црног барута“.

Специфична тежина овог новог барута износи од прилике 1·6, дакле скоро је истоветна као и код обичног крупног топовског барута.

Главнији резултати, добивени са овим барутом, следећи су, вели исти лист:

„1.) Да се постигне брзина дојакошња довољна је $^1/_3$ досадање тежине барутног пуњења.

Н. пр. код 8·5 сантимет. пољског топа са пуњењем од 1·5 клгр. крупног топовског обичног барута, при притиску гасова од 2000 атмосфера, дата је 6·8 клгр. тешком зрну почетна брзина од 460 метара. Бездимним баротом С/89 при пуњењу од 0·5 клгр. добивена је почетна брзина од 463 мет., при притиску гасова од само 1475 атмосфера.

Код 10·5 сантимет. градског оклопног топа L/35, са пуњењем од 4 клгр. призматичног барута С/68, при тежини зрна од 18 клгр., добивена је почетна брзина од 461 мет. при притиску од 2120 атмосфера; а при пуњењу бездимним барутом са сношењем од 1·6 клгр., 473 мет. са притиском од само 1340 атмосфера.

Код 21 сантимет. топа L/35 са 56 клгр. Р. Р. С/82 барута, тежина зрна 140 клгр. добивена је почетна брзина од 577 мет. при притиску од 2330 атмосфера; докле је са бездимним барутом с пуњењем од 20 клгр. и истим зрном добивена почетна брзина од 583 мет., с притиском гасова од 1950 атмосфера.

2.) На предњаведеној нади се, вели, да се с овим новим барутом, при знатно мањем пуњењу, могу да добију исте почетне брзине као и до сада, чиме је дата могућност да се због мањег притиска гасова брзина зрна знатно увећа, а да се при томе цеви неиздажу више него до сада. Како пак брзина трзаља независи само од тежине зрна него и од количине пуњења, која је код новог барута мања него што је код обичног, то се брзина зрна и услед тога може знатно да увећа према досадањем, а да се лафет не тереги више него досада.

Колико је крупнова фабрика у погледу на увећање брзине зрна досад успела, види се из следеће таблице:

Т О П	Пуњење бездимног барута топовског С/89 у клгр.	Зрно у клгр.	Почетна брзина у метр.	Притисак гасова у атмосферама	Жива сила зрна клгр. тежине цеви у мклгр.
5 см. топ L/40	0·31	1·75	678	2400	182
6 см. „ L/40	0·50	3·00	669	247	178
7·5 см. „ L/25	0·67	6·00	533	2115	268
7·5 см. „ L/28	0·70	6·80	548	2100	253
8·4 см. „ L/27	0·85	7·00	577	2110	259
8·7 см. „ L/24	0·78	6·80	570	2150	253
10·5 см. „ L/35	2·15	16·00	615	2090	262
21 см. „ L/35	23·5	108·00	710	2230	195
21 см. „ L/35	22·0	140·00	614	2150	189

3.) Барут победов сагорева врло једнако, као што се види из следећих примера:

Код 6 сантимет. топа L/40, при пуњењу од 0·58 клгр. и тежини зрна од 3 клгр., добивене су брзине од 637 до 642 мет., под 10 метака односно 20 мерења.

Код 7·5 сантимет. топа L/25, при пуњењу од 0·58 клгр. и тежини зрна од 6 клгр., добивене су брзине од 464 до 471, код 11 метака односно 22 мерења.

Код 10 сантимет. градског опсадног топа L/30, са пуњењем од 5·5 клгр. и при тежини зрна од 40 клгр., добивена је код 10 метака односно 20 мерења почетна брзина од 575 до 579 мет.

Из ових података види се, веле, да је артилерија с овим новим барутом учинила знатан напредак. При том ваља узети у обзир још и ту околност да тај нови барут сагорева скоро без икаквог дима. Продукт сагоревања састоји се из воде, угљене киселине и гушика. Код малих пуњења, н. пр. код пушака, дим се једва опажа. Са величином барутног пуњења увећава се и појава дима. Изгледа, веле, да је узрок томе што се од продуката сагоревања водена пара кондензује, и што се врео гушик сједињује са киселком атмосферског ваздуха.*

При завршетку додаје да је италијанској влади одобрен напредан кредит од 17500000 динара за набавку овог новог барута, и за грађење нових барутана за израду његову.

ОГЛАСИ.

Рекрутовани младићи за сталан кадар,

О КОЈИМА СЕ НЕЗНА ГДЕ СУ:

Из XI. (Крагујевачког) пуковског округа.

Баци:

Од 1887. године.

Миленко Вукићевић из Светлића.
Драгутин Ј. Лазаревић из Јунковца.
Божидар В. Младеновић из Крагујевца.
Војин Радосављевић из Крагујевца.
Благоје Поповић из Чукојевца.

Од 1888. године:

Живојин А. Аџић из Стар. Аџибеговца.
Љубомир В. Перић из Баничине.
Анакије Момировић из Лужнице
Чедомир П. Вујановић из Ресника.
Лазар В. Божић из Бадњевца.
Витомир В. Ракић из Цриче.
Селиша Р. Радојевић из Крагујевца.
Рајко П. Лешјанин из Крагујевца.
Јован С. Стефановић из Крагујевца
Антоније Т. Тодоровић из Дивостина.
Владимир А. Марковић из Драче.
Божидар Гавриловић из Гор. Грбице.
Милан Бошковић из Бољковца.
Владимир Николић из Медвеђе.

Од 1889. године:

Живота М. Говедаровић из Ракинца.
Димитрије В. Марковић из Ратара.
Светозар Т. Михајловић из Мирашевца.
Михајло М. Димитријевић из Клоке.
Илија С. Младеновић из Крагујевца.
Михајло Ј. Буђевац из Крагујевца.
Драгутин М. Раденковић из Крагујевца.

Милан Д. Ћирковић из Крагујевца.
Мирослав Ј. Спалајковић из Крагујевца.
Сава М. Банковић из Баљковца.
Милан Ђурић из Мале Пчелице.
Светислав М. Јовановић из Добраче.
Драгутин Симоновић из Лесковца.
Милан М. Деспотовић из Пальне.
Момир И. Ковачевић из Медвеђе.

Све окружне војне и полицијске власти нека изводе према распису Ф№ 5917. од 29. Фебруара 1881. год. (види Службб. војни лист бр. 50. од 1881.), именоване рекруте у своје књиге прибележити и тражити их, па чим их нађу упутити их дотичној команди.

Од стране дотичне пук. окр. команде.

НА ЗНАЊЕ.

Инвалидско одељење војног министарства налази се од 1. Маја тек. године на горњем спрату у кући г. Косте Лазаревића, трговца овдашњег, која је на углу Обренове и Фишекџијске улице.

Из канцеларије инвалид. одељења.

Штаб артиљеријске инспекције премештен је 24. прош. мес. у горњи град.
Ово се јавља свима командама и војним надлештвима ради знања.

К№ 650.

25. Априла 1890. год.
Београд.

Из канцеларије артиљеријске инспекције.

Потребна су два капелника IV. класе, и то један за Моравску, а други за Тимочку пуковску војну музику.

Услови су следећи:

1.) Конкуренти дужни су поднети сведочбе да су учили: *а)* науку о хармонији, *б)* о контрапункту, *в)* о композицији и инструментацији. Поред тога дужни су поднети три разне сопствене и оригиналне композиције (маршеве), уређене за целу војну музику.

2). Даље морају знати свирати на каквом „штрајх“ инструменту (виолини), а осим тога и у који „блаз-“ инструменат.

3). Срби и словени имају првенство.

Капелници IV. кл. чиновничког су реда, са годишњом платом од 1500 динара, а осим тога имају и известан део прихода од приватног свирања.

Писмене понуде, у којима ваља назначити и године старости, треба поднети са потребним документима војном министру најдаље до 1. Јуна тек. године.

Ф.А№ 2474.

24. Априла 1890. год.
Београд.

Председник министарског савета,
заступник министра војног,
генерал,

С. Грујић с. р.

Садржина. — **Службени део**: *Решења.* — *Постављења и премештаји.* — *Прописи, наређења и објашњења министарска.* — *Извештаји и реферати.* — *Лични односи.* — **Неслужбени део**: *Белешке*: 59.) Загревање цеви и зрна пушчаних. 60.) Небедов бездимни топовски барут. — *Огласи.*

КРАЉЕВСКО-СРПСКА ДРЖАВНА ШТАМПАРИЈА.

ИЗЛАЗИ РЕДОВНО
СВАКЕ СЕДМИЦЕ
ПО ЈЕДАРКЕ,
А ПО ПОТРЕБИ И ВИШЕ ПУТА,
НАЈМАЊЕ НА ТАВАКУ.

ЧЛАНЦИ УПУЋУЈУ СЕ
УРЕДНИШТВУ,
А ПРЕТПЛАТА ВЛАГАЊИ ВОЈ.
МИНИСТАРСТВА.

ЛИСТ ДАЉЕ СЕ У ЗАМЕНУ.



ЦЕНА
је листу годишња:
ЗА ВОЈСКУ . . . 6 дин.
ЗА НЕВОЈНИКЕ . 12 „
ЗА ИНОСТРАНСТВО
С ПОШТАРИНОМ 20 „
ПОЈЕДИНИ БРОЈ . 30 ПАРА

ОГЛАСИ
ОД РЕДА ПО 10 ПАРА ДИН. ЗА 1
ПУТ, А ПОСЛЕ ПО 5 П. Д.
ВЕЋИ И ДУЖЕВРЕМЕНИ ОГЛАСИ
ПО УГОДИ.

СЛУЖБЕНИ ВОЈНИ ЛИСТ

ОРГАН И ИЗДАЊЕ ВОЈНОГ МИНИСТАРСТВА.

УРЕДНИК: ВЕЛИКРАШТАВНИ ПУКОВНИК **Младен Јанковић**, НАЧЕЛНИК ОПШТЕ-ВОЈНОГ ОДЕЉЕЊА.

БРОЈ 21. **БЕОГРАД, 19. МАЈА 1890. ГОД.** **ГОДИНА X.**

РЕШЕЊА.

У ИМЕ
ЊЕГОВОГ ВЕЛИЧАНСТВА
АЛЕКСАНДРА I.
по милости божијој и вољи народној
КРАЉА СРБИЈЕ
МИ КРАЉЕВСКИ НАМЕСНИЦИ.

На предлог заступника Нашега војног министра, председника Нашега министарског савета, а у договору са државним саветом од 7. Маја ове год. № 1485., решили смо и решавамо:

„Одобрава се министру војном, да на оправку касарне палилулске у Београду, може утрошити суму од 8094 динара из партије оправака војних грађевина, одређене буџетом за 1890. рачунску годину".

Заступник Нашег војног министра, председник Нашег министарског савета, нека изврши овај указ.

И/Г№ 725.
14. Маја 1890. год.
Београд.

Јов. Ристић с. р.
К. С. Протић с. р.
Ј. Вели-Марковић с. р.

Председник министарског савета,
заступник министра војног,
бенерал,
С. Грујић с. р.

У ИМЕ
ЊЕГОВОГ ВЕЛИЧАНСТВА
А Л Е К С А Н Д Р А I.
по милости божијој и вољи народној
Краља Србије
МИ
КРАЉЕВСКИ НАМЕСНИЦИ.

На предлог заступника Нашега војног министра, председника Нашега министарског савета, а у договору са државним саветом од 7. Маја ове године № 1485., решили смо и решавамо:

„Одобрава се министру војном да у министарству војном, на оправку и преправку нужника, израду ограде са капијом, оправку бунара, оправку зграде где је књижница и претресање патоса у ходнику, где је економно одељење смештено, може утрошити до 1157 динара из партије оправака војних грађевина, одређене буџетом за 1890. рач. годину".

Заступник Нашега војног министра, председник Нашега министарског савета, нека изврши овај указ.

И/Г№ 726.
14. Маја 1890. год.
Београд.

Јов. Ристић с. р.
К. С. Протић с. р.
Ј. Вели-Марковић с. р.

Председник министарског савета, заступник министра војног, генерал,

С. Грујић с. с.

У ИМЕ
ЊЕГОВОГ ВЕЛИЧАНСТВА
А Л Е К С А Н Д Р А I.
по милости божијој и вољи народној
Краља Србије
МИ
КРАЉЕВСКИ НАМЕСНИЦИ.

На предлог заступника Нашега војног министра, председника Нашега министарског савета, а у договору са државним саветом од 11. Маја ове године № 1546., решили смо и решавамо:

„Одобрава се министру војном да на израду једне зграде за радионицу коларску, код ветеринарске школе у Београду, може утрошити до 11072 динара и 27 пара из партије оправака војних грађевина, одређене буџетом за 1890. рачуиску годину".

Заступник Нашега војног министра, председник Нашега министарског савета, нека изврши овај указ.

И/Г№ 741.
14. Маја 1889. год.
Београд.

Јов. Ристић с. р.
К. С. Протић с. р.
Ј. Вели-Марковић с. р.

Председник министарског савета, заступник министра војног, генерал,

С. Грујић с. р.

Постављења и размештаји.

РЕШЕЊИМА МИНИСТРА ВОЈНОГ:

Од 11. тек. месеца Ф№ 3020., одређује се за члана артиљеријског комитета артиљеријски мајор Леонид Соларевић, поред редовне му дужности.

Наредбом команданта Моравске дивиз. области преведени су:

при II. батаљону: за водника 2. чете потпоручник Стеван Васић, досадањи водник 1. чете; за водника 4. чете потпоручник Ђунисије Ђурић, досадањи водник 3. чете; а

при III. батаљону „Цара Лазара“: за водника 2. чете потпоручник Радивоје Боловић, досадањи водник 2. чете I. батаљона.

ПРОПИСИ, НАРЕЂЕЊА И ОБЈАШНЕЊА.

Министарство војно.
Е№ 1978.

98.

ОБЈАШНЕЊЕ.

Према тачки 8. расписа од 26. Августа 1889. год. Е/Г№ 4358. (Службе. војни лист стр. 1008.) војници и подофицири, који по својој жељи и захтеву путују на одсуство, немају право на бесплатну вожњу жељезницом, па им се за ту цељ не издају ни штампане жељезничке објаве. Али у том случају њима даје жељезничка тарифа повластицу, по којој они само половину прописне цене плаћају за вожњу. Но тада су они дужни да имају код себе и да покажу шефу станице писану објаву свога старешине, којом им се дозвољава путовање на одсуство, те да би на основу исте могли добити од шефа карту у половину цене.

Та објава *мора бити* свагда утврђена печатом дотичне команде односно војног надлештва, како би се на тај начин избегла свака злоупотреба са тим објавама. Утисак печата треба да је сасвим јасан.

Наведено саопштава се командама и војним надлештвима ради њихова знања и управљања.

Овом приликом објашњава се, да и болесни војници, кад се по наредби војне власти путају кућама ради боловања и лечења, имају право на бесплатну вожњу жељезницом, онако исто као и војници, који путују у бању на лечење. Али то право немају они војници, који по одслужењу рока или пре тога добију ма какву другу државну службу, па се усљед тога из војске отпуштају и на ту службу упућују.

Ово има везе са расписом од 15. Септембра и 2. Новембра прош. год. Е№ 4865. и Е№ 5755. (Службени вој. лист стр. 1073. и 1219).

14. Маја 1890. год.
Београд.

Председник министарског савета,
заступник министра војног,
генерал,
С. Грујић с. р.

Министарство војно.
Л№ 1285.

99.

Свима командама и војним надлештвима.

Усљед мога предлога од 15. Фебруара тек. године Л№ 472., г. министар унутрашњих дела, решењем својим од 14. Маја тек. год. С№ 1210., одобрио је да се за војнике сталнога кадра, који се буду лечили у грађанским болницама, почев од 1. Маја тек. године наплаћује у име целог издржања по 1 динар за сваких 24 сахата; што се командама и војним надлештвима саопштава ради знања и будућег управљања. Овим се замењује наредба од 18. Јуна 1883. год. Л№ 1221. (Служ. војни лист број 28. стр. на 1088. од 1883. године).

18. Маја 1890. год.
Београд.

Председник министарског савета,
заступник министра војног,
генерал,
С. Грујић с. р.

Министарство војно.
Бр. 3654.

100.

Свима командама, војним над-

У ниже изложеном прегледу по партијама означене суме, које су именована начелништва 1889. рачунску годину издала, одобрио сам у свему, и умолио г. министра финансије да и он кад му их поднела буду.

ПРЕ

колики је коме начелништву окружном, по којим партијама учињени издатак на рачун министарства финансије, а за време од 1.

Текући број	По изводу начелништва КБр.	Коме окружном начелништву	Плате са додатцима		Прогонјантских потреба		Гарнизонских потреба		Канцеларијских трошкова		Трошкова војних болница		Новчане помоћи реконвалесцентима	
			динара	п.	динара	п.	дин.	п.	дин.	п.	дин.	п.	дин.	п.
		Начелништву												
1	1342.	округа Алексиначког	72291	90	121040	21	6665	70	471	80	7616	23	—	—
2	1962.	„ Ваљевског	220237	27	207092	86	39398	42	2113	35	5198	19	90	—
3	1947. и 1900.	„ Врањског	84795	71	46749	20	21873	48	581	20	3825	63	855	62
4	1379.	„ Јагодинског	75298	92	60963	64	7617	80	508	45	1293	37	—	—
5	1183. и 1486.	„ Књажевачког	204262	41	119117	40	16714	54	1856	75	4349	83	180	—
6	1040. и 918.	„ Крушевачког	32755	31	20413	58	4156	14	455	85	—	—	427	57
7	1341.	„ Крајинског	99474	77	69373	98	6932	52	898	40	1516	46	—	—
8	1454, 1202., 1348.	„ Крагујевачког	484097	43	353360	60	37698	77	5813	80	18960	36	590	—
9	—	„ Нишког	577953	56	518067	53	82031	96	5168	85	19413	58	110	—
10	2640. и 2641.	„ Пожаревачког	127062	49	79927	07	30341	40	1049	44	3713	53	—	—
11	без броја	„ Подринског	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
12	1945. и 1494.	„ Пиротског	86494	25	57081	89	15783	59	579	—	3477	70	190	—
13	579.	„ Рудничког	84475	35	100397	46	6239	65	640	81	4505	04	—	—
14	507.	„ Смедеревског	12918	07	25536	91	4986	65	135	—	918	57	—	—
15	1045.	„ Тополичког	96784	04	62135	79	7783	27	806	50	3374	84	—	—
16	2262.	„ Ужичког	217965	74	197320	16	31650	34	2292	34	7452	99	308	45
17	1032.	„ Црноречког	67487	45	40675	32	5632	04	457	90	2418	64	—	—
18	2081.	„ Чачанског	149681	92	167978	63	27693	87	1174	87	5991	05	90	—
19	—	„ Шабачког	21830	43	12096	43	2978	30	246	—	298	95	—	—
20	859., 909., 911.	„ Ћупријског	109200	50	87583	78	13970	59	1219	39	4334	62	120	—
		Свега	2816067	52	2346912	74	370149	01	26462	70	98659	58	2961	64

Предпаведено саопштава се именованим начелништвима ради знања и управљања, струци војној за 1889. рач. годину, за министарство финансије.

Сви отворени кредити начелништвима по струци војној за 1889. рач. годину затва-

10. Маја 1890. год.
Београд.

лештвима и окружним начелништвима.

окружна по поднешеним ми наводима својим на рачун редовних кредита буџета војног за ове издатке призна начелништвима у рачунима расхода њихових, за поменуту рачунску годину,

ГЛЕД

редовних кредита буџета војног за целу 1889. рачунску годину одобрен и признат код Новембра 1888. до 31. Децембра 1889. године.

П А Р Т И Ј И

Трошкова нижих чинова-ничарских трупа и радилишта		Грађевина и њених потреба		На нове грађевине		На набавку оружног, јахаћег и осталог прибора		Трошкова војно-техничк. завода и артиљер. радилишта		Особених трошкова		На огрев, осветљење и храну притвореника		На издржавање жандармерије		На плату пограничних стражара буљубаша, итд.		Обмундировних потреба		Свега	
дин.	п.	дин.	п.	дин.	п.	дин.	п.	дин.	п.	дин.	п.	дин.	п.	дин.	п.	дин.	п.	дин.	п.	динара	п.
—	—	567	06	—	—	679	86	8906	02	5116	43	—	—	—	—	—	—	29	95	228385	16
10	—	12335	60	—	—	3104	47	2750	01	7145	06	151	—	—	—	—	—	209	50	499835	73
—	—	5060	85	—	—	200	—	2773	49	6262	95	—	—	50000	—	25344	11	271	68	248593	92
—	—	1829	32	—	—	1245	89	1606	46	3001	73	—	—	—	—	—	—	179	65	153545	23
—	—	9481	56	—	—	887	08	808	77	8616	45	—	—	12979	16	—	—	81	55	379335	50
—	—	238	30	—	—	507	—	3407	01	3230	07	—	—	—	—	—	—	—	—	65590	83
87	60	3270	97	—	—	147	85	2011	72	8592	18	—	—	16071	60	—	—	143	90	207621	95
295	55	5135	43	—	—	33985	67	656933	68	15672	49	603	50	—	—	—	—	387	40	1613534	68
5717	19	20073	35	—	—	3686	39	31685	46	26929	22	—	—	124356	03	4916	08	658	59	1421667	79
—	—	193	80	—	—	21	17	1566	—	7821	—	—	—	—	—	—	—	—	—	251695	90
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	8073	—	—	—	—	—	8073	—
—	—	1431	55	—	—	—	—	945	65	10058	23	—	—	23764	17	—	—	112	05	199918	08
—	—	35137	81	—	—	488	68	808	94	5486	60	—	—	—	—	—	—	209	52	238389	84
140	—	4858	—	—	—	230	80	58	50	613	33	313	28	—	—	—	—	—	—	50709	11
—	—	1055	—	—	—	160	57	607	06	4047	44	—	—	50000	—	22232	50	133	05	249620	06
—	—	3152	50	—	—	1209	19	2614	14	12816	27	—	—	26568	80	30192	27	94	—	333637	49
—	—	1814	26	—	—	—	—	498	80	1003	02	—	—	—	—	10151	91	120	—	130252	34
—	—	1404	24	—	—	2751	94	3615	72	7378	72	186	—	26892	47	—	—	205	80	395045	23
—	—	—	—	—	—	—	—	2296	20	2511	70	—	—	—	—	5866	97	—	—	48124	98
58821	08	2944	38	85419	90	651	42	4551	24	4415	92	423	08	—	—	—	—	—	—	361655	90
62071	47	110483	98	85419	90	49957	98	728444	87	140718	81	1676	86	338705	23	98703	84	2836	64	7280232	72

с тим да могу склопити рачуне од учињених издатака по горе изложеним партијама по реду се.

Председник министарског савета,
заступник министра војног,
генерал,

С. Грујић с. р.

Министарство војно.
Ф/Ђ№ 3032.

101.

РЕШЕЊЕ.

На основу члана 23. закона о устројству војне академије, одобравам следећи

ПРОГРАМ

предмета пријемног испита за нижу школу војне академије. (Вреди изузетно за кандидате 1890-те год. због измене закона о гимназијама и усљед истог и замене наставног плана.

I. Категорија.

1. Математика.

а.) Аритметика цифрама.

Четири вида рачунања са целим и деловним бројевима. Метарски систем; размере, сразмере, правило тројно, просто и сложено; друштвени рачун; верижно правило, рачун смесе и смеше.

б.) Аритметика општа (алгебра).

Четири вида рачуна са општим бројевима; разломци: прости, десетни, рачунање са истима (четири вида); размере и сразмере; степеновање; кореновање, логаритмисање; једначине: првог и другог степена, неодређене; постепености: аритметичне, геометријске.

в.) Геометрија.

1.) Лонгиметрија. Геометријско цртање.
2.) Планиметрија. Криволинијске слике (круг). Геометријска анализа.

2. Физика.

а.) Механика.

Статика и динамика, чврстих, течних тела и гасова.

б. Физика.

Молекилска статика и динамика.
Наука о звуку; светлости; топлоти; магнетизам и електрицитет.

3. Хемија.

Неорганска хемија, елементи и хемијска једињења.

4. Географија.

а.) Јевропа.

Положај, границе, величина.
Висински облик.
Клима.
Народ.
Вера.
Државе у западној Јевропи, средњој, источној, северној и јужној.
Земље у којима Срби живе.
Висински облик.
Планине балканског полуострова.
Равнице.
Воде.
Језера.
Јадранско море.
Клима.
Народ, језик и вера.
Краљевина Србија.
Историја.
Краљевина Далмација.
Хрватска, Славонија и Срем.
Бачка и Банат.
Босна и Херцеговина.
Стара Србија и Зета.
Македонија.
Балканско полуострво.
Турско царство.
Грчка.
Бугарска.
Источна Румелија.
Суседне земље Балканском полуострву.
Италија, Аустро-угарска и Русија, за ову: становништво Индо-Јевропског порекла. Становништво Индо-Монголског порекла.

5. Космографија.

Сунчев систем.
Некретнице.

6. Општа Историја.

Приступ.
а.) Источни народи.

Китајци, Индијанци, Вавилоњани, Асирци, Мисирци, Етиопи, Финичани, Јевреји, Мињани и Перси.

Јелини.

Римљани.

7. Српска Историја.

Од појаве на балканском полуострву до пада Цара Лазара.

Од Цара Лазара до данас.

Историја Босне

II. Категорија.

1. Немачки Језик.

а.) Писмени испит.

Превод са српског на немачки, и с немачког на српски.

б.) Устмени испит.

Правилно читање и изговарање. Употреба глаголских облика; правилни и неправилни глаголи. Превод са немачког на српски помоћу речника.

2. Француски језик.

а.) Писмени испит.

Превод са српског на француски, и с француског на српски помоћу речника.

б.) Устмени испит.

Граматика, синтакса, правилно читање и превођење помоћу речника са француског на српски.

3. Српски језик и књижевност.

Граматика са синтаксом и анализом. Писмени састави. Теорија књижевних облика и врсте (Стилистика и Реторика). Поетика.

4. Цртање.

а. Геометријско.

б. Слободно цртање и краснопис.

Оцена из цртања биће на основу поднесених радова које су надлежне власти овериле; где овог нема ту се полаже испит пред комисијом.

Напомена.

Из математике кандидати полажу испите по школским предметима, поглавито из аритметике; из Геометрије по предмету од проф. Срете Стојковића.

Из Физике и Хемије по предмету од Мите Петровића; из Географије и Космографије, по предмету Владимира Карића; из опште историје по Иловајском; из Српске Историје по Убавкићу и школском предмету; из немачког језика по Оленфорфу; из француског по школском предмету.

Од језика полажу кандидати онај, који је у школској сведоџби означен, из кога имају оцену да су учили, пошто по измењеном наставном плану гимназијском оба језика нису обавезна.

Обим је предмета појединих колико се предавања држе закључно у шестом разреду гимназије; с' тога, програм у подробности и није изложен. (Чл. 21. закона о устројству војне академије).

11. Маја 1890. год.
Београд.

Председник министарског савета,
заступник министра војног,
бекерал,

С. Грујић с. р.

Министарство војно.
Сѫ 338.

102.

Свима командама и војним надлештвима.

За иступна дела која војник учини издржавајући затвор по осуди судској, прописана је казна дисциплинска, другим делом расписа од 3. Јануара 1881. године Ф/Сѫ 5., а није обухваћен начин казнења и за дела грешећих војника, који издржавају притвор у име претходне мере за време лечења и суђења, или су у затвору у име дисциплинске казне.

Исто тако у наведеном распису, под изразом „да се казни војник дисциплински", није јасно одређено, да ли се под речи „војник" има разумети сваки положај војнички, по општем

појму те речи, или само редови војник па и подофицир, у колико је познавањем расписа на тач. 38. правила од 1875. год. замишљено разумевање и за подофицира.

Па због ове нејасности и неодређености, као и због недовољног начина казнења, који је казатим расписом установљен, а који се према иступним делима затвореника показао као посве благ и неосетан, министар војни, проширујући досадању ограниченост и наван судских затвореника, пооштрава исти распис овим мерама казнења:

„У свима случајевима издржавања затвора судског или дисциплинског, као и притвора у ime претходне мере, подофицири и редови за хрђаво владање и понашање док су у затвору или притвору, казниће се по важности грешења или средствима казне у горњем распису, или и без ових *умањењем хране, свођењем на лебац и воду од једног до десет дана*, која им је храна иначе редовно прописана правилима за затворенике од 15. Јуна 1875. год. Ф№ 3457. тач. 43. и 46. А ако би и ова мера била недовољна, *ограничиће се дневна храна о лебу и води на половину оброка, што може трајати највише до четири дана.*

26. Априла 1890. год.
Београд.

Председник министарског савета,
заступник министра војног,
генерал,

С. Грујић с. р.

Министарство војно.
Ф/Б№ 3128.

103.

РЕШЕЊЕ.

Кад при вежбању резервиста и позива народне војске, имају да издрже годишњу вежбу и они обавезници, који су на служби при војним командама и надлештвима, као што су пушкари, седлари и ковачи, — при пешадијским, артиљеријским и коњичким пуковима, а ако ови према правилу о регрутовању и пописивању позива припадају другим, а не командама у којим служе за зараду, онда, нека се ови не упућују на вежбање у те њихове команде и јединице у које су уписани, него нека одређено време за вежбу проведу *без плате* при истим командама у којима и служе.

15. Маја 1890. год.
Београд.

Председник министарског савета,
заступник министра војног,
генерал,

С. Грујић с. р.

Министарство војно.
А/Т№ 2134.

104.

ОБЈАШЊЕЊЕ.

На учињено питање од стране једног команданта дивизије, да ли ће официри, при гађању у нишан из револвера, које имају површтити по распису од 10. Септембра 1888. год. А/Т№ 2993. (Службени војни лист бр. 36. стр. 1097.), чинити ово са државним револверима и државном муницијом, или не, — објашњавам:

Да ће официри при гађању у нишан из револвера употребљавати своје револвере и своју муницију. Ово због тога, што револвери, за наоружање официра, служе им у рату за личну одбрану, — па зато да би их корисно могли да употребе, треба да се у мирно доба вежбају са оваквим, какве ће и у рату употребити.

17. Маја 1890. год.
Београд.

Председник министарског савета,
заступник министра војног,
генерал

С. Грујић с. р.

Министарство војно.
Бр. 5019.

105.

Свима командама и војним надлештвима.

У „Српским Новинама“ од 13. тек. мес. број 105., штампана је наредба главне контроле од 7. тек. мес. под № 3596. која има значаја и за војне органе, те се с тога и саопштава ради знања и управљања надлежних. Она гласи:

„Главна контрола увидела је:

1. Да многи рачунополагачи не склапају и не подносе контроли на преглед рачуне своје у законом року.

2. Да многи рачунополагачи не склапају рачуне по пропису, те им се за то, као неуредни враћају.

3. Да већина рачунополагача не само не одговарају на време и у одређеном року на учињене контролне примедбе по рачунима, но још противно §. §. 11. и 12. устројства главне контроле не траже ни продужење рока за одговор, него контрола мора по неколико пута да понавља тражење одговора.

4. Да рачунополагачи одговарајући на контролне примедбе не подносе одговоре уредно и онако, као што питање и примедбе гласе. Ово нарочито чине они, који заступе у дужности умрле или одсељене рачунополагаче, на мимо постојећих прописа о томе (распис од 24. Марта 1861. год. Кр. 1417.) они на своју руку налазе: да није њихова дужност радити ма што по тим затеклим рачунима и примедбама контролним.

Овакав рад рачунополагача јако смета, да се на време могу прегледати рачуни у главној контроли, што је противно законским прописима, а нарочито члану 182-ом Устава, који одређује главној контроли рок за подношење опште државног рачуна са примедбама Народној Скупштини.

Да би се стало на пут овакним неправилностима, главна контрола у седници својој, донела је следећу одлуку:

Да се у опште сви рачунополагачи и њихови заступници опомену: да се у своме раду са контролом тачно придржавају законских прописа (види распис од 16. Априла 1865. год. Бр. 5748. 1864. године, нарочито тач. 8.), јер са онима, који не буду тако радили главна контрола ће поступити према §. §. 13., 16., 17., 18. и 88. свог устројства, а свако неодговарање рачунополагача на примедбе контролне, сматраће као признање њихове кривице.“

Нека се по овом поступа.

14. Маја 1890. год.
Београд.

Председник министарског савета, заступник министра војног, генерал,

С. Грујић с. р.

Измене у дислокацији трупа.

Решењем министра војног од 3. тек. мес. Ф/Бр. 2725., премешта се концем Септембра ове године брдски артиљеријски пук из Ужица на стаповање у Крушевац; а кад се то изврши, V. батаљон стал. кадра упућивање из Пожеге у Ужице по једну чету, која ће се сваких 6 месеци смењивати.

Исправка „ранг-листе“:

Пешадијски поручник Милентије Михајловић добио је последњи чин 26. Фебруара 1886. год., са рангом од 2. Децембра 1885. год., а не као што стоји у ранг-листи, да је добио 1. Ја-

нуара 1886. год.; и према томе, у стручној ранг-листи (стр. 159.) долази између поручника: Саве Спасојевића и Петра Раносовића, а у општој (стр. 256.) између поручника: санитетског Андрије Петровића и судског Светислава Атанацковића; што се овим исправља.

Лични односи.

ВОЛОВАЛИ:

Коњички поручник Миливоје Пачић 30 дана.
Коњички потпоручник Андрија Ристовић 30 дана.
Коњички потпоручник Владимир Пековић 21 дан.
Коњички потпоручник Милан Жељковић 30 дана.
Коњички потпоручник Момчило Јокић 8 дана.
Коњички потпоручник Велимир Тодић 20 дана.
Коњички потпоручник Милоје Ивановић 2 дана.
Коњички потпоручник Михајло Магазиновић 30 дана.

ОДСУСТВА:

Коњички мајор Сава Пауновић 3 дана.
Војно-судски капетан I. кл. Антоније Лазаревић 6 дана.
Пешадијски капетан I. кл. Тимотије Ивковић 3 дана.
Војни лекар I. кл. Прус Лисицки 5 дана.
Артиљеријски капетан II. кл. Јеврем Тешић 40 дана.
Коњички капетан II. кл. Исидор Рибачки 5 дана.
Коњички капетан II. кл. Вељко Николић 5 дана.
Коњички капетан II. кл. Јован Михајловић 10 дана.
Коњички поручник Драгутин Милетић 3 дана.
Пешадијски поручник Алекса Милић 3 дана.
Пешадијски потпоручник Живојин Нешић 3 дана.
Коњички потпоручник Јанко Младеновић 1 дан.
Коњички потпоручник Маринко Илић 4 дана.
Коњички потпоручник Ђорђе Мандушић 1 дан.
Коњички потпоручник Михајло Великић 5 дана.
Коњички потпоручник Братислав Маршићанин 5 дана.
Коњички потпоручник Милан Дунић 3 дана.
Коњички потпоручник Петар Прендић 5 дана.
Коњички потпоручник Драгомир Андоновић 5 дана.
Марвени лекар IV. кл. Лазар Здравковић 5 дана.

ЖЕНИТБЕ ОДОБРЕНЕ СУ:

У НАЧЕЛУ:

Артиљеријском мајору Илији Ћирићу.
Пешадијском поручику Милану Рајковићу.
Артиљеријском поручику Милутину Миљковићу.

УМРО:

Пешадијски капетан I. кл. Јован Стојановић, 6. Маја тек. год. у Нишу.

Неслужбени део.

БЕЛЕШКЕ.

61.) Појачање мирнодобног стања немачке војске. Пре три године немачки сабор одобрио је био знатно појачање немачке војске у миру, и утврдио то бројно стање на 7 година. Али још тај рок није ни прошао, а већ је сабору поднесен сада законски предлог да се мирнодобно бројно стање немачке војске још више појача, и то у следећој мери:

Досада је *пешадија* имала у миру 513 батаљона, а од 1. Октобра 1890. године (н. в.) имаће *538 батаљона*, дакле 25 батаљона више.

Пољска артиљерија имала је 364 батерија, а одсада *434 батерије*, дакле 70 батерија више.

Трен неће се од 18 на *21 батаљон*.

Број *пионирских* батаљона своди се од 24 на *20*.

Према томе немачка војска од 1. Октобра 1890. год. имаће у миру:

538 батаљона *пешадије*,

465 ескадрона *коњице* (као и досад).

434 *пољске батерије* (дакле при свем том за 46 батерија и 775 запрега мање од француске пољске артиљерије).

31 батерију *градске артиљерије*,

20 батаљона *пионира*; и

21 батаљон *трена*.

Укупна дакле мирнодобна јачина немачке војске из

носиће *186.938 људи*, перачунајући једногодишње добровољце.

Устројавају се два нова корпуса, и појачава се стање на лицу код трупа које су на западној и источној граници државној.

Буџет се увећава: редовни (трајни) за 18,000.000 марака, а трошкови од један пут за 31½ милион марака.

Осим тога тражи се и кредит од 200 милиона марака за нове касарне, јахачке школе, болнице и друге зграде, као и за коњску и другу опрему.

62.) Јачина флоте европских сила. Књижничар француског министарства марине E. Durassier у своме делу Aide-memoire de l' officier de marine за 1890. год., доноси о томе следеће податке:

Државе	официра	војника	оклопњача	оклопних крстарица	торпедних крстарица
Немачка	603	12600	27	35	114
Енглеска	1818	36852	71	199	161
Француска	1776	36136	48	170	132
Аустро-угарска	506	11580	14	30	57
Шпанија	839	14000	4	86	14
Италија	736	22450	19	38	130
Русија	864	25474	38	64	135

63.) Нов проналазак. Како „Reichswehr" јавља, неки H. Rickinson из Лондона изумео је начин да се крокији, скице и т. д. могу помоћу телеграфа саопштавати на даље; на име: цртач изради слику дотичног предмета правим потезима на листу артије који се састоји из ситних квадрата. Такав исти квадриран лист налази се и код примаоца депеше. Квадрати су обележени словима и бројевима. Ако се н. пр. телеграфише Д — 5, онда прималац депеше зна да од квадрата Д има да повуче линију до квадрата 5, а на тај начин постаје на квадрираном листу постепено слика од грубих линија која потсећа, вели, на дечију цртанку, али је међутим ствар примаоца да цртеж толико доврши да се јасно распознаје, при чему се телеграфским путем може договарати са предавачем депеше. Изналазач мисли да је овај његов начин још по најповољнији за достављање скица о противничком положају.

64.) Руска пољска артиљерија. Како Reichswer јавља, у почетку 1889. године руска пољска артиљерија имала је запрегнутих 1870 топова са 245 муниционских кара. У тој истој години артиљерија је услед новог устројства знатно појачана, и ако преустројство њено није изведено до краја, но коме би све бригаде пољске артиљерије имале да се у мирно доба повећају са по две батерије, а све батерије да се доведу још у мирно доба на по 8 топова. Тако је руска пољска артиљерија појачана са 96 нових батерија, т. ј. са по две на бригаду у свакој од постојећих 48 дивизија, што чини 384 топа кад се на батерију рачуна сама по 4 топа, услед чега је број топова у мирно доба нарастао на 2214 топова. Може се узети да је преустројство артиљерије за оволико већ извршено. Овда ваља приметити да је већи део батерија које се налазе код корпуса на западној граници имао запреге на више него за четири топа и шест кара, ако и не за свих осам топова заједно са карама. Кад се уз 2214 топова урачунају још и обе донске козачке батерије, онда Русија располаже у мирно доба са свега 2226 запрегнутих топова, који образују 384 пољске и 40 коњичких, свега дакле 424 батерије, т. ј. 60 батерија више него што их у овај час има Немачка. Кад се изведе и други део преустројства, по коме би све батерије имале у мирно доба по 8 запрегнутих топова, онда би Русија располагала у мирно доба са преко 3072 пољска топа, а ако се том броју дода још 40 коњичких батерија од по 6 топова, што чини 240, онда ће располагати са 3312 запрегнутих топова, дакле пак са 808 топова више него што ће их имати Немачка и после новог повећања своје артиљерије.

65.) Новчане награде подофицирима у Немачкој. Како јавља „D. Heeres-Ztg", изузевши подофицирима, који су стекли право на цивилну службу, давало је у Немачкој до сада једном за свагда на име новчане помоћи 165 марака, али ће се то, вели, у будуће изменити, тако да ће се подофицирима од сад давати: 50 марака после петогодишње службе, 100 марака после шестогодишње службе, 200 марака после седмогодишње службе, 350 марака после осмогодишње службе, 550 после деветогодишње службе, 800 марака после десетогодишње службе, 900 марака после једанајстогодишње службе и 1000 марака после дванајстогодишње службе, поред права на цивилну службу.

66.) Железничка пруга Метковић — Сарајево. Накнадно раније белешкама, доносимо укупни преглед дела те пруге у колико је већ готов и у саобраћају:

Метковић — Габела	4	километ.
Габела — Чапљина	5	»
Чапљина — Дретељ	3	»
Дретељ — Кручевић Хан	7	»
Кручевић Хан — Житомислић	5	»
Житомислић — Буна	7	»
Буна — Мостар	12	»
Мостар — Војно	10	»
Војно — Рашка гора	8	»
Рашка гора — Дреженица	11	»
Дреженица — Грабовица	6	»
Грабовица — Јабланица	14	»
Јабланица — Рама	7	»
Рама — Острожац	10	»
Острожац — Лисичић Хан	4	» } ново
Лисичић Хан — Коњица	9	» } ново
Свега	122	километ.

Мешовити воз прелази овај простор за 6¼ сах.

Остали део — до Сарајева још није готов.

67.) Војница у Бугарској појави. На основу чл. 2. закона о војној обвези (од 15. Децембра 1889. год.), регулисана је указом од 5. Маја тек. год., за осло-

бољење неспособне војне обвезнике следећа војница, коју опредељује рекрутна комисија о рекрутовању.

Војница се дели на 10 разреда:

I.	разред	. . . 200	динара.
II.	»	. . . 175	»
III.	»	. . . 150	»
IV.	»	. . . 125	»
V.	»	. . . 100	»
VI.	»	. . . 75	»
VII.	»	. . . 50	»
VIII.	»	. . . 30	»
IX.	»	. . . 20	»
X.	»	. . . 10	»

При одређивању разреда, рекрутне комисије узимају у вид задружно и имовно стање обвезниково и количину порезе, коју плаћа. Као мерило узимаће се десети део порезе, која се може и поништи и смањити према стању обвезниковом.

Незадовољни с одређеном им количином војнице од стране рекрутних комисија, могу се жалити главним контролним комисијама, најдаље до 15. Маја.

Списки стављених обвезника под војницу шиљу се глав. контр. комисијама на увиђај и коначну одлуку о правилности одређених разреда појединим неспособним обвезницима; које оне решавају то и усљед поднесених жалба од стране ових.

Прегледани списки од стране главних контролних комисија предају се окружноме начелништву, који над прими те списке шиље их општинским властима на извршење.

Војница се кући у години која иде после оне у којој је одређена.

Окружно начелништво одређује време за скупљање војнице, која се има наплатити непремено до краја године.

С оних, који плаћате у одређеном времену војницу, поступиће се по закону о принудној наплати државне порезе.

Ако дотични обвезник није у стању сам да плаћа војницу, плаћа је родитељ му; а ако и овај није кадар, онда се поступа као са онима који нису у стању да плаћају државанске дажбине. Ако се пак стање ових последњих касније побољша, наплаћиваће се војница од њих само за остатак времена до десетогодишње периоде.

Војница се наплаћује за свако лице сваке године у току 10 година, ако се стање лица не измени у томе року.

Војница се неплаћује: а.) кад ко пређе у ону категорију, која се по чл. 32. закона о војној обвези ослобођава од војнице; и б.) кад умре.

Разред се може повећати или смањити, према томе ако се материјално стање дотичног обвезника побољша или погорша. Пријаве за ово подносе се рекрутним комисијама кад буду радиле, и оне о томе одлучују, а против њихових решења жалбе се подносе главним контролним комисијама, које доносе коначне одлуке и у таквим споровима.

68.) Наоружање Немачке војске новом пушком Мод. 88. Како „Reichswehr-у“ јављају из Берлина, ту скоро отпочеће на војном стрелишту код Шпандаве и други курс односно руковања с' новом малокалибарком Мод. 88. Из тога поћи ће редом одређују официри на појединих трупа на те курсове, којих ће бити четири, даје се, вели, закључити, који ће редом тећи и преоружање корпуса, које се има извршити до Априла 1891. год. Према томе би, вели, добили нову малокалибарку Мод. 88.: 9., 1. и 2. баварски, затим 5., 6. и гардијски, после 2., 3. и 12. (саксонски) и најзад 1., 16. и 17. корпус. И тако би за годину дана били наоружани новом пушком 12 корпуса, од којих се, по дислокацији, налазе осам на источној, а четири на западној граници државе.

69.) Питање о бездимном баруту у Аустро-угарској. Вишегодишњи огити који су чињени са Швабовим бездимним баруто, покрај многих тешкоћа, које су се имале савлађивати, изгледа, вели „Reichswehr“, да ће се бар у толико довршити, да се може помишљати и на пробу ових препарата у већим размерама. Тако н. пр. у 8 корпусних области раздата је већа количина нове муниције појединим пуковима, те да се приликом царских маневара опроба, како би се тактичка вредност тог новог препарата могла боље да оцени. Односно употребљивости Швабовог бездимног барута за ратне цели мишљења су, вели, још подељена, и мисли се да још неодговара потпуно свима условима, те због тога и није коначно усвојен, него се упоредо са њим чине огити и са другим препаратима те врсте, а на име са баруто Циридорске фабрике, који се на пољу огитима већ показао далеко надмоћнији од Швабовог барута.

ОГЛАСИ.

Према Највишем решењу, I. пижинирски батаљон славиће ове године у Нишу, своју славу — „24. Маја, као дан успомене када је прва пижинирска рота установљена“.

Ово се јавља свима командама и војним надлештвима ради знања.

Од стране дотичне команде.

Садржина. — **Службени део**: *Решења. — Постављења и размештаји. — Прописи, наређења и објашњења министарска. — Измене у дислокацији трупа. — Исправка „рамг-листе“. — Лични односи.* — **Неслужбени део**: *Белешке*: 61.) Појачање мирнодобног стања немачке војске. 62.) Јачина флота јевропских сила. 63.) Нов проналазак. 64.) Руска пољска артилерија. 65.) Новчане награде подофицирима у Немачкој. 66.) Железничка пруга Метковић — Сарајево. 67.) Војница у Бугарској војсци. 68.) Наоружање немачке војске новом пушком Мод. 88. 69. Питање о бездимном баруту у Аустро-угарској. — *Огласи.*

КРАЉЕВСКО-СРПСКА ДРЖАВНА ШТАМПАРИЈА.

ИЗЛАЗИ РЕДОВНО
СВАКЕ СЕДМИЦЕ
ПО ЈЕДАРЕД,
А ПО ПОТРЕБИ И ВИШЕ ПУТА,
НАЈМАЊЕ НА ТАБАКУ.

ЧЛАНЦИ УПУЋУЈУ СЕ
УРЕДНИШТВУ,
А ПРЕТПЛАТА БЛАГАЈИМ ВОЈ.
МИНИСТАРСТВА.

ЛИСТ ДАЈЕ СЕ У ЗАМЕНУ.



ЦЕНА
је листу годишња:
ЗА ВОЈСКУ . . . 6 ДИН.
ЗА НЕВОЈНИКЕ . 12 „
ЗА ИНОСТРАНСТВО
С ПОШТАРИНОМ 20 „
ПОЈЕДИНИ БРОЈ . 30 ПАРА

ОГЛАСИ
ОД РЕДА ПО 10 ПАРА ДИН. ЗА 1
ПУТ, А ПОСЛЕ ПО 5 П. Д.
ВЕЋИ И ДУЖЕВРЕМЕНИ ОГЛАСИ
ПО УГОДБИ.

СЛУЖБЕНИ ВОЈНИ ЛИСТ

ОРГАН И ИЗДАЊЕ ВОЈНОГ МИНИСТАРСТВА.

УРЕДНИК: ВЕЛИКРАШТАВНИ ПУКОВНИК Младен Јанковић, НАЧАЛНИК ОПШТЕ-ВОЈНОГ ОДЕЉЕЊА.

БРОЈ 22. БЕОГРАД, 26. МАЈА 1890. ГОД. ГОДИНА X.

Производства, постављења и размештаји.

У ИМЕ
ЊЕГОВОГ ВЕЛИЧАНСТВА
АЛЕКСАНДРА I.
по милости божијој и вољи народној
Краља Србије
МИ
КРАЉЕВСКИ НАМЕСНИЦИ.

На предлог заступника Нашега војног министра, председника Нашега министарског савета, производимо:

У инжинирији:

У чин потпуковника, мајора Димитрија Недељковића;

У чин поручника, потпоручника Миладина Кораћа.

У артиљерији:

У чин потпуковника, мајора Љубомира Јовановића;

У чин капетана I. кл., капетана II. кл. Стевана Бабића;

У чин капетана II. кл., поручике: Светозара Бадњевца и Вићентија Андрића;

У чин поручика, потпоручике: Василија Жерића, Марка Димитријевића, Луку Максимовића, Милоша Марјановића, Јанка Максимовића, Милића Божиновића, Тому Димитријевића, Димитрија Јовановића и Проку Зарића.

У пешадији:

У чин потпуковника, Аксентија Јовановића и Јована Вуковића;

У чин мајора, капетане I. класе: Павла Мишића и Алексу Стојковића;

У чин капетана I. кл., капетане II. класе: Димитрија Вуковића, Јована Стефановића, Светозара Миленовића, Ђуру Рашића, Михајла Петровића, Илију Чарапића и Симу Ристића;

У чин капетана II. кл., поручике: инжинирског Николу Васића, и пешадијске: Николу Митровића, Радомира Мркоњића, Тадију Дамњановића, Симу Маринковића, Миљка Недељковића и Петра Бојића.

У чин поручика, потпоручике: Петронија Арсенијевића, Петра Николића, Николу Белића, Велимира Лаудановића, Павла Јаковљевића, Милана Милојковића, Лазара Илића, Милутина Старчевића, Јовицу Живковића, Матију Весовића, Јована Ранковића, Новицу Илића, Ристу Милићевића, Василија Васиљевића, Благоја Радуловића, Остоју Трифуновића и Светозара Николића.

У коњици:

У чин капетана I. кл., капетана II. класе Исидора Ријачког;

У чин капетана II. кл., поручика Петра Петровића;

У чин поручика, потпоручике: Аксентија Сретеновића и Тодора Папића.

У војно-судској струци:

У чин мајора, капетане I. кл.: Димитрија Мисирлића и Антонија Лазаревића.

Заступник Нашега војног министра, председник Нашега министарског савета, нека изврши овај указ.

20. Маја 1890. год.
Шабац.

Јов. Ристић с. р.
К. С. Протић с. р.
Ј. Вели-Марковић с. р.

Председник министарског савета,
заступник министра војног,
генерал,

С. Грујић с. р.

Указ овај саопштава се свима командама и војним надлештвима ради знања.

Ф/А№ 2863.
20. Маја 1890. год.
Шабац.

Председник министарског савета,
заступник министра војног,
генерал,

С. Грујић с. р.

У ИМЕ

ЊЕГОВОГ ВЕЛИЧАНСТВА

АЛЕКСАНДРА I.

по милости божијој и вољи народној

Краља Србије

МИ

КРАЉЕВСКИ НАМЕСНИЦИ.

На предлог заступника Нашега војног министра, председника Нашега министарског савета, решавамо:

Да се артиљеријски пуковник у пензији Милован Павловић, врати у дејствителност. У исто време стављамо га на расположење војног министра.

Заступник Нашега војног министра, председник Нашега министарског савета, нека изврши овај указ.

19. Маја 1890. год.
Београд.

Јов. Ристић с. р.
К. С. Протић с. р.
Ј. Вели-Марковић с. р.

Председник министарског савета,
заступник министра војног,
генерал

С. Грујић с. р.

Указ овај саопштава се свима командама и војним надлештвима ради знања.

Ф/А№ 3239.
19. Маја 1890. год.
Београд.

Председник министарског савета,
заступник министра војног,
генерал,

С. Грујић с. р.

Указом од 1. Априла тек. године, а на предлог министра правде, постављен је војносудски потпуковник Јован Ђорђевић за члана главне контроле.

Указом од 19. тек. месеца, а на предлог министра унутрашњих дела, постављен је за среског начелника: коњички поручик Алекса Алексић.

РЕШЕЊИМА МИНИСТРА ВОЈНОГ:

Од 19. тек. мес. Ф/А№ 3215, одређује се, по потреби службе, инжинирски поручик Стеван Илић, досадањи вршилац дужности управника радионице инжинирског арсенала, на службу при инжинирско-техничком одељењу министарства војног; а

инжинирски капетан I. кл. Јеротије Симић, да врши дужност управника радионице инжинирског арсенала, поред редовне му дужности.

Од 22. тек. мес. Ф/А№ 3313., одређују се, по потреби службе:

При војном министарству:

На службу при артиљеријско-техничком одељењу, коњички капетан I. кл. Петар Борота, досада на служби при штабу коњичке бригаде сталног кадра.

При штабу коњичке бригаде сталног кадра:

На службу, коњички капетан II. кл. Алекса Радојичић, досада на служби при II. коњичком пуку.

При II. коњичком пуку:

На службу, коњички капетан I. кл. Ђорђе Стејин, досада на служби при артиљеријско-техничком одељ. војног министарства.

При I. (Врањској) пуковској окр. команди:

На службу, пешадијски поручник Јанићије Девецић, досадањи командир Тимочке болничарске чете.

При XII. (Ћупријској) пуковској окр. команди:

На службу, коњички поручник Аксентије Сретеновић, досадањи водник 1. ескадрона III. коњичког пука.

При Тимочкој болничарској чети:

За вршиоца дужности командира, пешадијски поручник Алекса Радовановић, досада на служби при III. (Крушевачкој) пуковској окр. команди.

При управи Књажевачког гарнизона:

За деловођу, пешадијски поручник Никола Белић, досадањи водник 3. чете XV. батаљона.

При привременом Књажевачком профијант. слагалишту:

За вршиоца дужности управника, коњички капетан I. кл. Лазар Ђокић, поред редовне му дужности.

При XV. (Пиротској) пук. окр. команди:

На службу, пешадијски капетан II. кл. Чедомиљ Пејовић, досада на служби при управи Књажевачког гарнизона.

Од 23. ов. месеца Ф/Бр. 3312., одређује се ђенералштабни мајор Светозар Радојчић да врши дужност шефа ђенералштабног одсека опште војног одељења министарства војног.

ПРОПИСИ, НАРЕЂЕЊА И ОБЈАШНЕЊА.

Министарство војно.
Е/Пр. 1996.

106.

ОБЈАШНЕЊЕ.

Како правилом о снабдевању сточном храном није нарочито казато, који се официрски коњи сматрају да припадају саставу трупе, па према томе да се и увећана фураж рачуна и издаје, то објашњавам:

Да саставу трупе припадају коњи ових официра:

а.) Код дивиз. штабова и штаба коњичке бригаде: командатски, начелника штабова, ађутаната и ординанса.

б.) Код трупа сталног кадра: свију оних официра, који имају права према закону о фуражи да коње држе, и налазе се у непосредном саставу трупа, почев од пуковских команданата па закључно са водним официрима у артиљерији, коњици и пиониpији.

Према овом објашњењу увећана фураж рачунаће се и издавати: код коњичке бригаде, артиљеријских пукова, ескадрона Краљеве гарде, возарских ескадрона и коњичке и учебне батерије *од 1. Априла до конца Септембра.*

Код пешадијских пукова сталнога кадра, пешадијске подофицирске школе, гардијских, пиониpирских и градског батаљона, и понтонирског полубатаљона, *од почетка четне школе па до свршетка јесењих маневара, односно до конца Септембра.*

Код дивизијских штабова *од почетка батаљонске школе па до свршетка јесењих маневара, односно до конца Септембра.*

Коњима четних командира код *болничарских и иматехничке чете, неће се издавати увећана фураж*, пошто се њихови коњи не налазе у штранапној служби.

Нека се по напред изложеном поступа од 1. Јуна тек. године, а међутим *објашњење* стави као други став чл. 23., *а рачунање и издавање увећане фуражи*, као тачка 1. чл. 24. правила о снабдевању сточном храном, у место досадање тачке 1.

18. Маја 1890. год.
Београд.

Председник министарског савета,
заступник министра војног,
ђенерал,
С. Грујић с. р.

Министарство војно.
Ф/Бр. 3160.

107.

ОБЈАШНЕЊЕ.

На питање једног команданта дивизије: да ли се могу оптерећивати давањем коморе резервни официри и војно-цивилни чиновници, објашњавам: да се ни једни ни други, са обзиром на прописе члана 84. закона о устројству војске, тачка 4. под 1., 2. и 3., не могу оптерећивати давањем коморе у натури. Ово објашњење у вези са претписом мојим од 9. тек. месеца Ф/Бр. 2923. нека послужи свима командама за будуће управљање.

24. Маја 1890. год.
Београд.

Председник министарског савета,
заступник министра војног,
ђенерал,
С. Грујић с. р.

Извештаји и реферати.

ГОДИШЊИ ПРЕГЛЕД

болованја и умирања војника сталног кадра у год. 1889.

Болница	Затекло се	Примљено у болницу	Свега	Изашло из болнице: Оздравило	Умрло	Премештено	Неспособљено	Пуштено кући	Свега	Заостало на лечењу за идућу годину	Сразмера боловања према јачини гарнизона на 1000	Сразмера умирања према јачини гарнизона на 1000	Приметба
Алексиначка грађ.	15	423	438	387	4	—	—	16	417	21	140·33	1·30	
Београдска вој.	57	2597	2654	2322	31	1	115	106	2575	49	63·10	0·33	мртав донес. 3.
Ваљевска »	8	677	685	556	5	30	36	37	664	21	70·40	0·05	мртва донес. 2.
Врањска »	4	181	185	177	5	—	1	2	185	—	35·33	0·05	
Г. Милановачка грађ.	6	204	210	164	7	—	2	32	205	5	21·10	0·65	
Зајечарска вој.	17	310	327	312	2	1	12	—	327	—	69·40	0·43	
Јагодинска грађ.	4	111	115	98	2	—	10	4	114	1	58·33	1·03	
Каладовска вој.	9	653	662	632	6	—	3	15	656	6	151·50	1·43	
Књажевачка »	4	546	550	376	12	1	58	82	529	21	48·33	1·03	
Крагујевачка »	40	2348	2288	1963	28	—	48	256	2295	93	119·40	1·40	
Краљевска »	8	193	201	171	4	—	5	12	192	9	37·33	0·05	мртав донес. 1 из команде.
Нишка »	38	2705	2743	2305	26	1	62	198	2592	151	86·33	0·90	мртав донес. 1.
Пиротска »	10	560	570	499	7	—	23	31	560	10	66·63	0·93	мртав донес. 1 из команде
Пожаревачка »	2	431	433	334	18	—	5	74	431	2	53·43	2·23	
Пожешка »	7	692	699	571	28	—	11	79	689	10	60·00	2·43	
Прокупачка »	5	590	595	536	10	—	18	19	583	12	102·20	1·70	
Смедеревска »	—	23	22	20	1	—	1	—	22	—	22·00	0·20	мртав донес. 1.
Ужичка грађ.	1	136	137	121	1	—	2	7	131	6	45·10	0·33	
Чачанска »	10	312	322	299	4	1	10	3	317	5	178·00	2·23	
Ћупријска вој.	11	372	383	329	2	—	14	13	358	25	211·00	1·10	
Свега	256	14034	14289	12182	203	35	436	986	13842	447			

Б О Л О В А Л И

Назив болести	На зи ви									
	Алексиначка	Београдска	Ваљевска	Врањска	Г. Милановачка	Зајечарска	Јагодинска	Крагујевачка	Књажевачка	Крагујевачка
Anaemia	1	23	2	—	1	—	1	—	8	30
Debilitas	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Scorbutus	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—
Morb. macul. Werlhoff.	—	3	—	—	—	—	—	—	—	2
Arthr. uratic. Deform.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Scrophulosis	—	—	4	1	—	1	—	—	1	—
Fatigatio	2	—	—	—	—	1	—	—	—	2
Coryza	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
Oedema glotidis	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Pharyngitis	1	14	—	—	—	1	—	—	20	4
Laryngitis	—	8	2	—	—	1	2	—	1	—
Catar. bronch. acut.	12	304	124	19	18	77	22	55	72	575
» chron.	6	—	2	—	—	6	—	—	—	3
Pleuritis	7	44	11	3	2	6	5	2	85	14
Emphysema pulm.	1	—	1	—	—	—	—	—	1	1
Haemaptoe	1	5	4	—	—	—	—	1	—	—
Pneumon. catarrh.	15	131	69	2	63	—	11	7	7	21
» crouposa	5	7	31	49	—	19	—	36	25	205
Phthisis pulmon.	—	15	1	2	1	2	—	1	2	3
Exudatum pleurit	—	21	—	—	—	6	—	—	—	—
Pneumothorax	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—
Laryngit. et bronch. croup.	—	—	3	—	1	1	—	—	—	—
Asthma bronch.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Stomatit. catarrh.	4	12	8	—	9	1	5	—	—	21
Parulis	—	4	—	—	—	—	—	—	—	1
Angina tonsill.	15	38	14	—	—	7	3	3	4	50
Gingivitis	—	2	3	—	—	—	—	2	—	4
Glossitis	—	1	—	—	—	—	—	2	—	1
Gastritis acuta	1	133	6	4	6	—	—	12	8	58
Gastralgia	3	—	6	—	—	1	—	—	—	1
Enterit. catar. acut.	—	67	16	—	—	1	—	24	—	31
Diarrhoea	1	1	2	4	6	1	1	4	17	8
Obstructio	5	53	—	—	—	—	—	1	—	4
Typhlitis	—	1	—	—	—	—	—	—	1	1
Haemorrhois	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1
Prolaps. ani	—	2	—	—	—	—	—	—	1	1
Fistula ani	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—
Helminthiasis	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—
Taenia	—	1	2	—	—	4	—	—	—	—
Hepatitis	—	1	—	—	—	—	1	—	—	1
Ruptura hepatis	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—
Icterus	1	2	—	—	—	—	—	—	1	5
Tumor lienis	—	2	—	—	—	1	—	—	—	21
Peritonitis	—	2	2	—	—	—	—	—	4	1
Ascites	2	1	—	—	—	—	—	1	—	—
Meteorismus	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—
Nephritis	—	—	—	—	—	—	3	—	—	—
Morbus Brightii	1	3	1	—	—	—	—	—	1	—
Cystitis	—	3	1	—	—	—	—	1	—	1
Enuaresis noctur	—	—	4	—	—	—	—	—	—	1
Haematur visical	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—
За пренос	84	819	320	84	109	138	57	152	261	1073

О Д Б О Л Е С Т И

б о л н и ц а

Краљевска	Нишка	Пиротска	Ложоревачка	Ваљевска	Пожаревачка	Смедеревска	Ужичка	Чачанска	Београдска	Свега
3	15	—	4	2	4	—	—	—	6	101
—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	2
—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	2
—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	6
—	5	—	—	—	—	—	—	—	—	1
—	13	—	—	3	—	—	—	—	2	17
—	—	3	—	—	1	—	—	—	—	19
—	5	—	—	3	—	—	—	—	—	2
—	33	—	—	—	23	—	1	2	—	3
30	499	88	21	47	108	5	21	97	43	74
3	39	20	6	6	18	3	—	1	18	49
2	3	24	8	2	—	—	—	—	21	2237
46	1	4	1	2	—	—	15	—	1	43
14	212	1	1	2	—	—	18	9	1	299
—	4	32	66	173	50	3	—	14	1	7
—	—	1	1	1	—	—	6	—	—	24
—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	411
1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	955
—	19	—	—	2	—	—	—	8	4	51
—	2	—	—	4	—	—	—	—	—	33
—	29	50	4	24	29	—	7	1	1	1
—	—	—	1	1	2	—	1	—	1	7
5	68	17	—	13	31	—	3	3	1	2
—	8	—	1	—	1	—	—	1	—	95
—	20	—	—	16	1	—	—	1	42	7
5	30	3	21	—	4	—	—	1	6	342
—	28	2	—	—	—	—	—	—	—	18
—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	5
—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	368
—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	16
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	219
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	113
—	5	1	2	2	1	1	1	1	2	93
1	1	—	4	—	—	—	—	—	5	3
—	2	—	1	—	—	—	—	—	—	5
—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	5
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	7
1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3
—	1	1	—	1	3	—	—	—	1	1
—	1	2	—	—	—	—	—	1	—	24
—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	36
										13
										5
										1
										5
										9
										13
										5
										3
111	1046	249	143	385	278	12	73	143	158	5760

Назив болести	Назив									
	Алексиначка	Београдска	Ваљевска	Врањска	Г. Милановачка	Зајечарска	Јагодинска	Крагујевачка	Књажевачка	Крагујевачка
Пренето . .	84	819	320	84	109	138	57	152	261	1073
Lythiasis	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Incontinent urin.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Pericarditis	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—
Endocarditis	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Vitium cordis	1	1	—	—	—	1	—	—	9	—
Palpitatio cordis	—	1	—	—	—	—	—	—	—	1
Congestio	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—
Syncope	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Neoplasma cerebri	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—
Meningitis	—	1	—	—	1	—	—	1	—	2
» cereb. spin.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Apoplexia cerebri	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—
Hyperemia cerebri	—	—	1	—	—	2	—	—	1	3
Commotio »	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—
Insolatio	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—
Epilepsia	—	—	1	—	1	—	—	1	—	6
Vertigo	—	—	1	—	—	—	—	1	—	2
Haemacrania	—	—	—	—	—	—	1	—	—	2
Cephalalgia	2	31	—	—	—	—	—	4	1	5
Melancholia	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—
Stupiditas	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—
Delirium	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—
Tabes dorsual.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Nostalgia	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—
Myelitis acut.	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—
Neuralgia	—	—	—	—	1	2	1	—	1	1
Paralys. agit.	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—
Ischias	—	1	—	—	1	—	1	—	3	1
Lumbago	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Coxalgia	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
Contract. musc.	—	6	—	—	—	1	—	—	—	—
Paralys. gloss. pharyn.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
» facialis	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Mania	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Diphteritis	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—
Febr. Intermitt.	54	214	83	41	10	50	3	174	18	366
Influenza	14	48	15	—	5	7	1	5	28	31
Typhus abdominalis	1	11	6	—	—	—	1	—	10	3
Typhoid	7	11	8	3	—	5	—	1	—	42
Dysenteria	—	3	—	—	—	—	—	—	24	1
Morbilli	1	86	—	—	7	—	—	35	—	23
Scarlatina	—	—	2	—	—	—	—	—	—	2
Variola vera	—	2	—	—	—	—	—	—	1	1
Variolois	—	—	—	2	—	—	—	—	1	3
Varicella	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—
Rheum. art. acut.	29	80	8	23	11	9	2	4	34	96
» » chron.	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—
Rheum. musc. et Myosit.	13	106	1	—	5	—	1	29	—	39
Erysipelas	1	18	1	2	1	—	—	5	11	17
Anthrax	—	—	1	—	—	—	—	—	—	1
За пренос . .	208	1448	448	155	153	216	69	415	406	1722

б о л н и ц а										
Краљевска	Нишка	Пиротска	Пожаревачка	Пожешка	Прокупачка	Смедеревска	Ужичка	Чачанска	Ћупријска	Свега
111	1046	249	143	335	278	12	73	143	158	5760
—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	1
—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	1
—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	2
—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1
—	3	—	—	—	—	—	—	—	2	17
—	1	—	—	2	—	—	—	—	—	5
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	2
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
—	4	1	2	—	2	1	—	—	3	18
—	—	—	1	1	—	—	—	—	—	2
—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	2
—	10	—	—	—	—	—	—	—	—	17
—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	2
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2
—	11	—	—	—	1	—	—	4	—	25
—	1	—	—	—	—	—	—	3	—	8
—	3	—	1	—	—	—	—	—	2	9
—	9	—	—	—	—	—	1	1	—	54
—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	2
—	2	—	1	—	—	—	—	—	—	5
—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	1
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
—	4	—	2	2	2	—	—	—	—	1
—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	16
—	2	—	—	1	1	—	1	—	—	2
—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	12
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
—	1	—	—	—	—	—	—	—	1	8
—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	1
—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	1
—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	1
—	2	1	—	—	—	—	—	1	—	5
27	641	75	83	34	97	1	13	28	28	2040
—	59	—	2	—	—	1	6	7	26	255
—	13	—	—	1	—	—	1	—	1	48
1	7	—	—	10	1	—	—	—	1	97
—	24	—	60	20	—	—	—	—	2	134
—	3	—	31	140	—	—	12	—	4	342
—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	5
—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	5
—	—	1	—	—	1	—	—	—	1	9
—	12	—	2	—	—	—	—	—	—	15
7	96	95	16	6	52	—	1	15	12	596
—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	9
4	8	—	—	8	—	1	2	3	—	220
1	12	11	9	21	11	—	—	3	1	124
—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	4
150	1984	438	354	582	448	16	110	208	244	6890

Назив болести	Назив									
	Алексиначка	Београдска	Ваљевска	Врањска	Г. Милановачка	Зајечарска	Јагодинска	Крадовска	Књажевачка	Крагујевачка
Пренето . .	208	1448	448	155	153	216	69	415	406	1722
Pust. maligna	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—
Parotitis	—	37	1	4	—	16	1	24	5	30
Erythema	—	5	3	—	1	—	—	—	1	6
Urticaria	—	2	—	—	—	1	—	—	1	5
Herpes	—	7	—	—	—	—	—	—	—	1
Eczema	4	15	1	2	—	3	1	14	1	21
Impetigo	—	—	4	—	—	—	—	—	—	—
Excoriatio	2	4	—	—	3	2	1	—	—	1
Pemphigus	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—
Ekthyma	3	3	—	—	—	—	—	—	—	—
Acne vulg.	—	—	—	—	—	1	—	—	—	2
Psoriasis	—	1	—	—	—	—	—	1	1	1
Ichtyosis	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—
Favus	—	8	—	—	—	—	—	3	2	1
Hyperhydrosis	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—
Scabies	10	28	5	2	—	—	1	19	—	117
Lymphadenitis	—	—	5	—	1	—	1	—	—	—
Adenitis	5	32	—	—	—	5	—	—	—	—
Lymphangoitis	—	—	—	—	—	—	2	—	2	2
Phlegmona	—	53	19	3	7	2	1	1	5	34
Oedema palpebrale	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—
» pedis	10	15	—	1	—	—	—	13	—	6
Panaritium	7	22	—	—	1	—	—	4	1	—
Onychia	1	—	—	—	—	—	—	1	—	1
Gangraena	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2
Decubitus	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Tendovaginitis	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—
Atheroma	—	2	—	—	—	—	—	—	—	2
Lipoma	—	2	—	—	—	—	—	—	—	1
Clavus	—	1	—	—	—	—	—	4	—	—
Ganglion	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
Abscessus	3	62	11	3	6	10	5	—	5	24
Furunculosis	56	13	—	—	—	2	1	20	1	—
Struma	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Neoplasma	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Corpus alienum	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Odontalgia	1	—	—	—	—	1	—	—	—	—
Periostitis	—	8	2	—	1	5	2	—	4	4
Caries	—	2	—	—	—	—	—	—	1	1
Necrosis	—	1	—	—	—	—	—	1	—	—
Gonitis	1	10	4	—	—	2	—	—	1	1
Anchylosis	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2
Coxitis	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Kyphosis	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—
Distorsio	1	15	1	—	—	3	—	1	—	6
Luxatio	1	7	2	—	—	—	—	1	—	1
Fractura	—	3	5	—	—	—	—	—	1	1
Spondilitis & Ostitis	—	1	—	—	1	—	—	—	—	1
Enchondroma	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—
Hygroma	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—
За пренос . .	315	1811	516	170	176	269	88	522	440	1987

б о л н и ц а										
Кулаеска	Пиротска	Пожаревачка	Пожешка	Прокупачка	Смедеревска	Ужичка	Чачанска	Ћупријска	Свега
150	1984	438	354	582	448	16	110	208	244	6890
—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	4
—	35	1	5	5	20	—	—	14	—	198
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	16
—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	10
—	5	3	3	1	1	—	—	—	—	21
3	16	—	2	2	10	—	1	11	1	108
—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	5
—	—	6	—	—	—	—	—	3	—	22
—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	2
—	4	—	—	—	—	—	—	—	—	10
—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	4
—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	5
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
—	10	—	—	—	—	—	—	—	—	24
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
—	6	—	9	—	2	1	—	17	17	234
—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	9
—	44	4	—	—	—	—	—	—	—	90
—	—	—	1	3	3	—	—	—	1	14
3	31	7	—	6	13	—	—	4	9	198
—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	3
—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	47
—	10	—	3	—	—	—	—	1	2	51
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2
—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	2
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2
—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	5
2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	5
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	5
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
—	28	9	3	17	23	1	—	2	4	216
—	—	—	—	—	3	—	—	13	5	114
—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	1
—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1
—	1	—	1	—	—	—	—	—	—	2
—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	3
—	3	5	—	—	4	—	—	3	—	41
—	—	—	—	—	—	—	2	1	—	7
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2
—	7	1	1	1	—	—	—	4	1	34
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2
—	3	—	—	—	—	—	—	—	—	3
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2
—	8	—	2	—	4	—	—	2	1	44
—	1	—	—	1	1	—	—	—	1	16
—	3	1	—	4	—	1	—	1	2	22
1	—	—	—	—	—	—	—	1	—	5
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
159	2205	476	384	622	533	19	113	291	292	8509

Назив болести	На з и в									
	Александровачка	Београдска	Ваљевска	Врањска	Г. Милановачка	Зајечарска	Јагодинска	Крагујевачка	Књажевачка	Крушевачка
Пренето . .	315	1811	516	170	176	269	188	522	440	1987
Granuloma	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—
Contusio	17	31	21	1	—	2	9	3	3	26
Vuln. contus	27	87	9	1	1	1	1	1	2	46
» sciss.	3	10	7	—	1	—	—	5	5	3
» sclopet.	1	13	3	—	—	3	—	5	1	3
» lacerum	1	1	—	—	—	—	—	2	—	—
» punct.	4	2	—	1	—	—	—	—	3	4
» morsum	—	4	2	—	—	—	—	—	—	4
Combustio	—	2	1	—	—	—	—	—	—	5
Congelatio	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—
Varices	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Hydrocele	—	2	—	—	—	—	—	1	1	—
Variocele	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
Ulc. cruris	17	45	9	1	—	2	6	38	1	8
Hernia	—	14	1	—	—	—	—	—	3	2
Ulc. labial.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Kriptorchitis	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
Othaematoma	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—
Otitis extern.	4	44	5	—	—	12	—	—	7	48
» media	1	—	3	—	—	4	—	6	—	—
Otorrhoea	—	30	—	—	—	2	2	—	—	—
Surditas	—	—	—	—	—	—	—	—	1	3
Perforat. tympan	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
Myringitis	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Blepharadenit.	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—
Conjunctivitis	1	58	11	—	—	7	3	27	7	20
Trachoma	—	2	—	—	—	—	—	—	—	1
Oedema palpebr.	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—
Hordeolum	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—
Keratitis	2	4	—	—	—	1	—	—	2	8
Ulc. corneae	—	1	—	—	—	—	2	—	—	—
Macula corneae	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—
Iritis	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—
Hemeralopia	—	3	—	—	—	—	—	—	—	—
Cataracta	—	3	—	—	—	—	—	—	—	—
Entropium	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—
Dacryocystitis	—	—	—	—	—	—	2	—	1	—
Athrophia nerv. opt.	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—
Ischuria	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Herpes praeput.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Blenorrh. uret.	20	111	16	6	8	7	2	14	19	70
Balanitis	2	5	10	—	—	—	1	—	2	10
Phymosis	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—
Paraphymosis	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—
Epidymitis	4	—	—	—	—	7	—	7	6	2
Orchitis	—	36	5	2	2	—	—	—	1	24
Condylom. acum.	1	13	3	—	—	1	—	—	—	5
Bubo (adenit.) inguin.	2	1	1	—	—	—	—	3	2	17
Fistula perinei	—	—	1	—	—	—	1	—	—	—
Ulc. moll. contag.	5	40	15	1	5	3	—	9	15	19
За пренос . .	428	2381	642	183	193	321	117	648	524	2318

Б о л н и ц а

Краљевска	Нишка	Пиротска	Пожаревачка	Ложничка	Прокупачка	Смедеревска	Ужичка	Чачанска	Крупињска	Свега
159	2205	476	384	622	583	19	113	291	292	8509
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2
11	33	—	1	1	2	1	1	9	6	175
—	21	2	2	—	—	—	—	3	24	228
—	12	—	3	6	3	—	—	1	3	62
—	6	1	2	4	—	—	—	—	—	42
—	2	—	3	—	—	—	—	—	1	10
—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	16
—	1	—	—	—	—	—	—	—	3	14
—	5	—	1	—	2	—	1	1	1	19
—	—	—	—	—	—	—	4	—	—	6
—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	1
—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	5
—	1	—	—	1	—	—	1	—	—	4
3	44	8	—	6	10	1	—	4	7	210
—	4	—	—	—	1	—	2	—	—	27
—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	4
—	20	5	—	—	3	—	—	2	2	154
2	—	—	—	—	—	1	—	—	—	15
—	33	—	—	—	—	—	—	—	—	67
—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	5
—	9	—	1	—	—	—	—	—	—	11
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2
—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1
—	25	12	2	3	6	—	1	2	1	186
—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	4
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	2
—	3	5	—	1	1	—	—	—	—	27
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	4
—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	4
—	3	—	—	—	1	—	—	—	—	7
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	4
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	1
—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	1
21	50	3	9	32	7	—	2	5	12	414
—	4	2	—	—	—	—	—	—	1	37
—	1	—	1	1	—	—	—	—	—	4
—	—	1	—	1	—	—	—	—	2	5
—	8	—	—	—	—	—	1	1	—	36
—	27	6	6	5	11	—	—	2	2	129
1	10	—	—	19	1	—	—	—	—	45
—	—	—	3	2	2	—	—	—	7	40
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2
—	21	4	5	28	2	—	2	1	3	178
197	2556	526	426	724	586	22	128	322	368	10728

Назив болести	На з и в									
	Алексиначка	Београдска	Ваљевска	Врањска	Г. Милановачка	Зајечарска	Јагодинска	Крадовска	Књажевачка	Крагујевачка
Пренето . .	428	2381	642	183	193	321	117	648	524	2318
Syphilis	10	25	11	1	8	1	—	4	16	19
Simulatio psichosi	—	—	1	—	—	—	—	—	—	6
» bronchit	—	3	—	—	—	—	—	—	—	—
» febr. interm	—	—	1	—	—	—	—	2	—	—
» pleuritis	—	12	—	—	—	—	—	—	—	—
» surditas	—	3	—	—	—	—	—	2	—	8
» Hemeralop	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—
» Diarrhoca	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—
» Amaurosis	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—
» Enures noct.	—	5	—	—	—	—	—	—	—	—
» Dementia	—	4	—	—	—	—	—	—	—	—
» Rheumat.	—	57	2	—	—	—	—	1	—	7
» Epilepsia	—	27	4	1	—	—	—	4	—	8
» sine morb.	—	13	—	—	—	—	—	—	—	—
Observatio sin. morbu	—	—	—	—	13	—	2	—	2	—
» ob Epileps	—	2	4	—	—	1	—	—	2	5
» icontin urin	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
» enures. noct	—	—	—	—	—	—	—	—	6	1
» Surditas	—	—	2	—	—	—	—	—	—	1
» Idiotismus	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
» Mania	—	—	3	—	—	1	—	—	—	—
» Stupiditas	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—
» fractur clav.	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—
» pleuritis	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—
» contus. cost.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
» gastralg.	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—
» Diarrhoea	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—
» lythiasis	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—
» intermitt.	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—
» Rheumat.	—	—	4	—	—	2	—	—	—	—
» Hernia	—	—	6	—	—	—	—	—	—	—
» Retinitis.	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—
» ob Blenorrh.	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—
» Atroph. musc.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Свега . . .	438	2624	685	185	210	327	115	662	550	2388

б о л н и ц а

Крљевска	Ишка	Пиротска	Пожаревачка	Пожешка	Прокупачка	Смедеревска	Ужичка	Чачанска	Крагујевска	Свега
197	2556	526	426	724	586	22	128	322	368	10728
—	13	1	1	—	—	—	4	—	7	121
—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	8
—	4	1	—	—	—	—	—	—	—	8
1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	12
—	3	—	—	—	1	—	—	—	—	17
—	3	—	—	—	—	—	1	—	—	5
—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	2
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2
—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	6
1	3	6	—	—	—	—	—	—	—	4
1	1	—	2	6	—	—	4	—	3	77
—	82	4	—	—	8	—	—	—	4	61
—	9	9	—	—	—	—	—	—	—	99
—	7	2	2	—	—	—	—	—	—	38
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	30
—	—	5	—	—	—	—	—	—	—	4
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	7
—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	3
—	—	7	—	—	—	—	—	—	—	5
—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	4
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	2
—	—	4	—	—	—	—	—	—	—	1
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	7
—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	1
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	8
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	10
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2
201	2743	570	433	699	595	22	137	322	383	14289

УМРЛИ У 1889.

Назив болести	Н а з и в									
	Алексиначка	Београдска	Ваљевска	Врањска	Г. Мајдановачка	Зајечарска	Јагодинска	Качаонска	Књажевачка	Крагујевачка
Adenitis colli scan. Pneum.	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—
Laryng. & Bronchitis croup.	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—
Pleuritis	2	1	1	2	5	1	2	5	1	21
Pneumonia croup.	—	7	4	—	1	—	—	—	—	—
Phthysis pulm.	—	4	—	—	—	—	—	—	1	—
Pneumothorax	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Angina diphterit.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Gangraena pulm.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Oedema »	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
Enteritis catarrh.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Peritonitis	—	1	—	—	1	—	—	1	—	1
Meningitis simplex	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
» cerebro. spin.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
Apoplexia cerebr.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
Epilepsia	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Myelitis	—	2	—	—	—	—	—	—	3	—
Paralysis glosso-phar.	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—
Influenza s. Pneum.	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—
» s. Peritonitis	—	5	—	—	—	—	—	—	—	—
Typhus abdominalis	—	1	—	—	—	—	—	—	2	—
Typhoid	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—
Dysenteria	—	7	—	—	—	—	—	—	—	2
Morbilli c. complicat	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Vuln. gangraena	1	—	—	1	—	—	—	—	—	—
» contus capit.	1	1	—	—	—	1	—	—	—	—
» sclopetar.										
Свега умрло	4	31	5	5	7	2	2	6	12	28

МРТВИ ДОНЕСЕНИ У

Утопљеник	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Pneumonia croup.	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—
Ruptura cordis	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—
Typhus abdominal	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—
Vuln. sclopetar.	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—
Vitium cordis	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—
Свега	—	3	2	—	—	—	—	—	—	—

Бр 1252.
12. Маја 1890. год.
Београд.

Г О Д И Н И.

б о л н и ц а

Крањевска	Нишка	Пиротска	Пожаревачка	Пожешка	Прокупачка	Смедеревска	Ужичка	Чачанска	Ћупријска	Свега
—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	1
—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	1
3	14	5	6	12	2	—	1	—	—	8
—	1	1	—	1	6	—	2	—	—	27
—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	12
—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	1
—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	1
—	3	—	—	—	—	—	—	—	—	1
—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	1
—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	1
—	1	—	1	1	2	—	—	2	1	14
—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	3
—	3	—	—	—	—	—	—	—	—	2
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2
—	1	—	—	1	—	—	—	—	—	1
—	—	—	7	—	—	—	—	—	—	3
—	—	—	—	13	—	1	—	—	—	1
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	11
—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	2
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	10
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	21
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4
4	26	7	18	28	10	1	1	4	2	203

БОЛНИЦУ РАДИ СЕКЦИЈЕ.

—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	1
1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2
—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	1
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
1	1	1	—	—	—	1	—	—	—	9

Из санитетског одељења војног министарства.

Лични односи.

ОДСУСТВА:

Ђенералштабни мајор Божидар Јанковић 2 дана.
Пешадијски мајор Јован Ковачевић 4 дана.
Пешадијски мајор Богдан Дамјановић 10 дана.
Коњички мајор Сава Пауновић 8 дана.
Коњички мајор Александар Константиновић 5 дана.
Војно-судски мајор Анта Лазаревић 6 дана.
Пешадијски поручик Милија Поповић 3 дана.
Благајник II. кл. Живојин Милић 8 дана.
Рачуноиспитач III. кл. Светозар Деспотовић 5 дана.
Апотекарски помоћник II. кл. Михајло Јанковић 3 дана.

ЖЕНИТВА ОДОБРЕНА ЈЕ:

КОНАЧНО:

Артиљеријском мајору Илији М. Ђирићу са госпођицом Зорком, ћерком Ђоке Миличевића, трговца из Беча.

УМРО:

Пешадијски поручик Стеван Дракулић, 22. тек. месеца у Београду.

Неслужбени део.

БЕЛЕШКЕ.

70.) Главне контролне комисије за регрутовање, у Бугарској. У договору са министром унутрашњих дела, бугарски министар војни одредио је, под 30. Априлом тек. године, главним контролним комисијама за регрутовање ове бригадне рејоне:

Главна контролна комисија при I. бригади обима административне округе: Софијски, Ћустендилски и Трнски. Она при II. бригади, административне округе: Видински, Ломпаланачки, Врачански и Плевањски. Главна контролна комисија при III. бригади, административне округе: Русенски, Свиштовски, Ловчански, Севлијевски и Трновски. Она при IV. бригади административне округе: Шуменски, Силистријски, Разградски и Варненски. Главна контролна комисија при V. бригади, административне округе: Пловдивски, Т. Пазарџички и Хасковски. А она при VI. бригади обима административне округе: Сливањски, Ст. Загорски и Бургаски.

Као упут тима главним контролним комисијама прописано је следеће:

1. Комисије те дејствују за време одређено чл. 110. закона о војној обвези; но пре што отпочну рад, председница њихови ступају благовремено у споразум са окружним начелницима, чији округи улазе у бригадни рејон. Ако нека од тих комисија неможе да почне дејствовати 1. Маја, она може почети рад и касније, али иначе да се овај сврши до 1. Јула.

2. Те главне контролне комисије неће радити за сво време свога дејства у центру округа где је бригадни штаб, него кад сврше с једним округом ићи ће у центар другога и т. д. у дотичном бригадном рејону. Где је округ повећи, може се радити и у неким среским центрима, ако то буде потребно.

3. У сваком округу бригадног рејона улазе као чланови комисије од грађанских лица: местни окружни начелници, председници окр. сталних комисија и лекари.

4. Делокруг и права главних контролних комисија одређени су у чл. 108. и 109. закона о војној обвези.

5. Те комисије прегледаће и контролисати рад рекрутних комисија.

6. Оне ће разгледати и јесу ли рекрутске комисије праведно и равномерно оптеретиле војницом неспособне обвезнике за војну службу, и примениле правилно на одређене разреде, по пропису о томе.

7. Главне контролне комисије воде од свију својих средница протоколе, ковије којих достављају, по свршетку рада, војном министарству. Архиве тих комисија хране се при бригадним штабовима.

71.) Број официра у Бугарској. Како јавља „Armeeblatt“, број бугарских официра износио је 1. Јануара тек. год.: 1 ђенерал (бивши кнез), 2 пуковника, 3 потпуковника, 157 мајора, 248 капетана, 268 поручика и 514 потпоручика; укупно 1193 официра.

72.) Појачање Аустро-угарске дунавске флотиле. Како „Пестер-Лојд“ јавља по „Deutsche Ztg-y,“ управа војне марине израдила је у договору с војним министарством и поднела министарству спољних послова елаборат о појачању дунавске флотиле. За јачу заштиту Дунава сагрдиће се, осим монитора „Марош“ и „Литве“, још четири монитора од по 350 коњских снага, са по 3 топа, а тако и две обалске батерије у Земуну и Адакалу. Дотле-тадијама поднеће се о томе предлог.

73.) Железница Брод — Митровица. Како Пестер Лојд јавља, за израду пројектовање железнице од

Брода до Митровице поднесени су, ту скоро, управи државних угарских жељезница шест оферата.]

74.) Колико стаје један метак из каквог великог маринског топа. Такво питање стаља „United Service Gazette“, на у одговору на то износи следећи рачун. Зрно, барут и фишек 110 тонског топа стаје 3060 марака, на име: 900 фуната барута 1400, 1800 фуната тешко зрно 1600, остали материјал 60 марака. Овоме ваља додати кварење топа, који после 95 метака постаје неупотребљив. Како израда тога стаје 330000 марака, то се на сваки метак може рачунати на име квара 3475 марака, услед чега укупан трошак за један метак износи свега 6535 марака.

Код 67 тонског топа, кога израда стаје 200.000 марака, и који после исваљених 127 метака постаје неупотребљив, стаје један метак 3680; а код 45 тон. топа, који стаје свега 126000 и може да издржи 150 метака стаје један метак 1960 марака.

75.) Буџет војни Аустро-угарски за 1891. годину, предложен делегацијама, овакав је:

	РЕДОВНИ	ВАНРЕДАН	УКУПНО
за сувоземну војску	102,839845,	14,450439,	117,290284 фор.
за марину	9,484033,	1,860500.	11,344533 фор.
Укупно	112,323878,	16,310939,	128,634817 фор.

Редован је дакле већи од буџета за 1890. год. у 2,169.371 фор., а ванредни у 1,962.791 фор.; *оба* дакле укупно *већи* од онога за 1890. год' у 3,282.162 форинте.

Ванредни војни кредит за команде, трупе и заводе у Босни, Херцеговини и Лимској области износи 4,465.000 форината.

Горенаведени *ванредан кредит* у 16,310.939. фор., у главном одређен је у појединостима и мотивисан овако:

1.) На набавку санитет. материјала услед увођења антисептичне методе лидања рана — 80000 форината;

2.) На набавку материјала за четири пољске болнице више, што ће коштати 200000 фор.; но за 1891. год. тражи се само прва рата за 1 пољску болницу, у 50000 форината.

3.) На продужење набавке репетирака и карабина, продужење преобраћаја постојећих 11 милимет. репетирака у 8 милимет. репетирке са муницијом, уз употребу бездимног барута: од укупне потребне суме у 9,772.300 фор. — део за 1891. год. у 2,000.000 форината.

4.) На набавку резерве у челик бронзаним опсадним топовима (што је почето још од 1884. год.), — 200000 форината.

5.) На набавку покуше пољског артиљеријског материјала узетог из резервне залихе, затим за преобраћање лаких батерија свију корпусних артиљеријских пукова у тешке батерије; од укупне суме у 1,848.600 фор., — рата за 1891. год. у 889534 фор. Хоће се да се у корпусној артиљерији уведу само батерије једног (9 сантимет.) калибра, те по 2 лаке батерије у сваком корпусу да замену тешкима, и место дотобе артиљерије у корпусима на по један дивизион од 4 тешке и други од 2 лаке батерије, да буду у сваком корпусу по два дивизиона од по три тешке батерије.

6.) На појачање наоружања појединих утврђених места оруђима новије конструкције, — за сада 1,000.000 фор. За ту циљ имају се набавити: пољски топови М. 1875. год. као замена у утврђеним местима још у повећем броју налазећих се пољских топова М. 1863. год. средњака; затим 12 сантиметар. челикбронзаних опсадни, за дальну борбу; даље 15 сантиметар. челикбронзаних мерзера; и најзад топови бронзи и митрељези за одбијање пасиланих напада.

7.) За бездимни барут код ручног ватреног оружја и пољских топова; од укупне суме у 11·4 милиона форината, траже се сада за извођење првих увођних мера 2,500.000 фор. Овде је узета у рачун и направа фабрике за производњу тога барута. Ако би се пак показало нужно да се убрзају радови око израде тог барута, онда ће се за више утрошка тражити накнадан кредит од идућих делегација.

8.) За набавку одела и техничке опреме за 88 понтонира више због умножења запрегнутих резервних мостовних екипажа (установљење 6-те резерве за мост. екипаже, у рату) 6700 фор.

9.) На набавку растављих жељезничких мостова за сарему жељезничких чета: од целог прорачуна у 400.000 фор., као прва рата 100.000 фор.

10.) За продужење набавке материјала преносних ратних жељезница — 400.000 фор.

11.) На набавку новог расписаног средства за техничке трупе: од целокупног прорачуна у 165.000 фор., за сада се тражи 50000 фор. Досадањи за ратну опрему техничк. трупа усвојени динамит показао се искуством, веди се у предлогу, да у неком погледу неодговара условима ратног расписаног средства, особито код јачих гвоздених мостова при садњем стању технике, а и цилиндричан облик садње динамитске муниције није погодан за потпуно испрљење расписне снаге муниције, — те се морају техничке трупе снабдети за свој врло важан задатак у рату бризантнијим расписним средством и фишеком новољнијега облика.

12.) За одело и опрему 2114 људи са колико се умножавају тренски спроводи ескадрони да би се трупама активним употребљено давање тренских (парковских) стража код ратних завода хране; од целокупног прорачуна у 106.000 фор. тражи се за 1891. годину, као прва рата — 53000 фор.

13.) На набавку 112 јахаћих и 196 теглећих коња, затим одела, оружја и опреме за устројење тешке батерије у 1890. год., — 200.000 фор.

14.) На набавку опреме за телеграф при коњици и за лака ратна телеграфска одељења; од целокупног прорачуна у 356.500 фор., тражи се као прва рата 109.500 фор. Показала се, вели, потреба да се установи телеграф при коњици, и даље да се садања ратно-телеграфска

опрема замени лакшом и целисходнијом, те по томе да се прва линија ратних телеграфа снабде само с ратним кабловом на лаким колима, а досад. ратно-телеграфски материјал да се употреби за свезу армијских команада са резервним телеграфима.

15.) За усавршење градске телеграфске мреже у Пешмису — 6000 форината.

16.) За устројење в. кућни на железничким станицама; од укупне суме у 300000 фор., прва рата за 1891. год. у 150.000 фор. Показује се, неди се у предлогу, као нужно, с обзиром на велико транспортовање трупа о мобилизацији, да се у навесним већим железничким станицама уделе куће за брзу и ситурну исхрану трупа.

17.) На продужење израде нове пешадијске опреме — 700,000 фор.

18.) На израду нове коњичке опреме, коју условљује наоружање коњице репетирним карабинима — 173.500 фор.

19.) За појачање отворне снаге Кракове и Пшемисла, према савременоме стању артиљеријске и војно-грађевинске технике, — за сада 1,000.000; а ако се доцније покаже потребно захтевање се и више.

20.) На израду муниципјских магацина у Кракови; на праву једне зграде при артиљеријском лабораторијуму код Пеште, за 120 лабораторанца који се баве израдом муниције за ручно оружје; на набавку намештаја за нове или најмање војничке станове и болнице, — укупно 213.300 фор.,

21.) На откуп и уделавање вежбалишта и стрелишта, поред досада утрошених 240000 фор., још 400000 фор.

22.) На продужење фортификаторских ратних спрема 250000 фор.

23.) На потребе војно-географског завода 74200 фор. Овде је предвиђена и израда нове карте средње Јевроне.

24.) За прекобројно људство 102000 фор.

25.) Виша трошка на трупе у јужној Далмацији за осигурање границе, за време напредних прилика — 100.000 форината.

26.) За комплетовање 27 пешадијских пукова на нормално мирнодобно стање 695400 фор.

27.) За замену при трупи трајно одкомандованих официра 910152 фор.

28.) За издржавање 170 резервних официра на шестомесечној служби, у цељи спреме за попуњавање редовних официрских места — 98.802 фор.

29.) За замену трајно одкомандованих војника 293-700 форината.

30.) За даље држање 1092 прекобројна коња, и толико исто војника код коњице — 407.100 фор. У 1890. год. била је одобрена на ту цељ сума за 2050 прекобројних војника и коња, дакле по 50 на пук коњички. За 1891. год. пак тражи се само на горњи број прекобројних војника и коња, дакле на по 26 њих на коњички пук; остатак пак прекобројних војника и коња из 1890. год. употребиће се на образовање новог 42. коњичког пука. — Међутим министар војни у своме извештају чини приметним да ће се у скоро морати повећати број прекобројних опет на по 50 војника и коња у сваком коњичком пуку.

(наставиће се.)

ОГЛАСИ.

Карл Гелцнер из Аустрије, наредник Дунавске војне музике, побегао је из команде 12. тек. мес. и до данас се још није вратио.

Он је стаса малог, лица округлог, очију црних, црне дугачке косе, бркова црних, усана дебелих; носи наочаре.

Од државних ствари однео је на себи: парадне пантаљоне чохане, 2 пара металних лира, 3 пара кошуља, 1 порцију блехану, 1 чаршав, 2 навлаке за јастук, 2 јастука, и једну виолину са гудалом.

Танасије Јоксимовић из Беле Реке, среза Мачванског, округа Шабачког, редов IV. батаљона сталног кадра, побегао је из команде.

Он је висок 1·82 сантимет. косе и очију црних, бркова нема.

Од државних ствари однео је на себи: 1 шињел, 1 капу шајкачу, 1 оковратник, 2 кошуље, 1 сукнене чакшире.

Умољавају се војне и полицијске власти да именоване бегунце у својој територији потраже, и да их на случај проналаска спроведу у команде.

Од стране дотичних команда.

Садржина. — **Службени део**: *Производства, постављења и размештаји.* — *Прописи, наређења и објашњења министарска.* — *Извештаји и реферати.* — *Лични односи.* — **Неслужбени део**: *Белешке*: 70.) Главне контролне комисије за рекрутовање у Бугарској. 71.) Број официра у Бугарској. 72.) Појачање Аустро-угарске лучанске флоте. 73.) Железница Брод—Митровица. 74.) Колико стаје један метак из каквог великог морског топа. 75.) Буџет војни Аустро-угарски за 1891. годину. — *Огласи.*

КРАЉЕВСКО-СРПСКА ДРЖАВНА ШТАМПАРИЈА.

ИЗЛАЗИ РЕДОВНО
СВАКЕ СЕДМИЦЕ
ПО ЈЕДАРЕД,
А ПО ПОТРЕБИ И ВИШЕ ПУТА,
НАЈМАЊЕ НА ТАВАКУ.

ЧЛАНЦИ УПУЋУЈУ СЕ
УРЕДНИШТВУ,
А ПРЕТПЛАТА ВЛАГАЊИ ВОЈ.
МИНИСТАРСТВА.

ЛИСТ ДАЉЕ СЕ У ЗАМЕНУ.



ЦЕНА
је листу годишња:
ЗА ВОЈСКУ . . . 6 дин.
ЗА НЕВОЈНИКЕ . 12 „
ЗА ИНОСТРАНСТВО
С ПОШТАРИНОМ 20 „
ПОЈЕДИНИ БРОЈ . 30 пара

ОГЛАСИ
ОД РЕДА ПО 10 ПАРА ДИН. ЗА 1
ПУТ, А ПОСАН ПО 5 П. Д.
ВЕЋИ И ДУЖЕВРЕМЕНИ ОГЛАСИ
ПО УГОДИ.

СЛУЖБЕНИ ВОЈНИ ЛИСТ

ОРГАН И ИЗДАЊЕ ВОЈНОГ МИНИСТАРСТВА.

УРЕДНИК: ВЕЛИКРАЛШТАВНИ ПУКОВНИК Младен Јанковић, НАЧЕЛНИК ОПШТЕ-ВОЈНОГ ОДЕЉЕЊА.

БРОЈ 23. БЕОГРАД, 2. ЈУНА 1890. ГОД. ГОДИНА X.

РЕШЕЊА.

У ИМЕ
ЊЕГОВОГ ВЕЛИЧАНСТВА
АЛЕКСАНДРА I.
по милости божијој и вољи народној
КРАЉА СРБИЈЕ
МИ КРАЉЕВСКИ НАМЕСНИЦИ.

На предлог заступника Нашега војног министра, председника Нашега министарског савета, а у договору са државним саветом од 23. Маја ове год. № 1657., решили смо и решавамо:

„Одобрава се министру војном, да поред суме новаца, коју је општина Крагујевачка дала за израду једне штале у Крагујевцу, за смештај коња једног ескадрона, може утрошити 4800 динара из партије оправака војних грађевина, одређене буџетом за 1890. рачунску годину".

Заступник Нашег војног министра, председник Нашег министарског савета, нека изврши овај указ.

И/Г№ 815.
24. Маја 1890. год.
Београд.

Јов. Ристић с. р.
К. С. Протић с. р.
Ј. Вели-Марковић с. р.

Председник министарског савета, заступник министра војног, генерал.
С. Грујић с. р.

Помиловања.

У ИМЕ
ЊЕГОВОГ ВЕЛИЧАНСТВА
АЛЕКСАНДРА I.
по милости божијој и вољи народној
КРАЉА СРБИЈЕ
МИ КРАЉЕВСКИ НАМЕСНИЦИ.

На предлог заступника Нашега војног министра, председника Нашега министарског савета, решавамо:

«Да се пешадијски потпоручици у недејству: Пантелија Кнежевић и Коста Илић, путем милости ослободе од даљег издржавања казне, на коју су осуђени сходно тачци 2. члана 36. закона о устројству војске, и да се поврате у дејство".

Заступник Нашега војног министра, председник Нашега министарског савета, нека изврши овај указ.

31. Маја 1890. год.
Београд.

Јов. Ристић с. р.
К. С. Протић с. р.
Ј. Бели-Марковић с. р.

Председник министарског савета,
заступник министра војног,
генерал,

С. Грујић с. р.

Указ овај саопштава се свима командама и војним надлештвима ради знања, а дотичнима на поступак.

Ф/А№ 3524.
31. Маја 1890. год.
Београд.

Председник министарског савета,
министар иностраних дела,
генерал,

С. Грујић с. р.

Постављења и размештаји.

По предлогу команданта Шумадијске дивизијске области, одређен је, решењем министарским од 31. прош. месеца Ф/А№ 3491., артиљеријски капетан I. кл. Јања Манојловић, да поред дужности оружног официра врши и дужност деловође и благајника при управи Краљевског гарнизона.

Наредбом команданта Шумадијске дивизијске области преведен је артиљеријски потпоручник Јован Грбић за водника из 4-те у 1. батерију Шумадијског артиљеријског пука.

Наредбом инспектора артиљерије од 22. тек. месеца преводе се при градском артиљер. батаљону: артиљеријски потпоручник Алекса Аранђеловић, из 1. за водника 2. чете, а потпоручник Прока Биволаровић, из 2. за водника 1. чете истог батаљона.

Наредбом инспектора пешадије од 26. прош. месеца № 557., а према решењу министра војног од 19. Маја тек. год. Ф/А№ 3219., одређени су пешадијски наредници који су положили испит за чин потпоручника, да врше официрске — водничке — дужности, а на име:

При I. батаљону „Књаза Милоша“:

Антоније Ковачевић, и досада на служби при истом батаљону.

При II. батаљону „Књаза Михајла“:

Коста Савковић, досада при III. батаљону „Цара Лазара“.
Аврам Драгојловић, досада при III. (Крушевачкој) пуковској окр. команди.
Арсеније Бојановић, досада при I. гардијском батаљону.

При IV. батаљону стал. кадра:

Коста Марић, и досада при истом батаљону.

При V. батаљону „Краља Милана“:

Вилотије Марковић, досада при VI. батаљону „Краља Карола I.“.

При IX. батаљону стал. кадра:

Милош Ђорђевић, досада при војној академији.

При X. батаљону стал. кадра:

Јован Јокић, и досада при истом батаљону.

При XII. батаљону стал. кадра:

Панта Миловановић, досада при штабу Шумадијске дивизијске команде.

При XIII. батаљону стал. кадра:

Филип Ковинић и Миладин Поломац, обојица и досада при истом батаљону.

При XIV. батаљону стал. кадра:

Средоје Цветковић, и до сада при истом батаљону; и
Никола Лазаревић, досада при штабу Тимочког пешадијског пука.

При XV. батаљону стал. кадра:

Драгомир Куновчић, досада при пешадијској подофицирској школи;
Светислав Игњатовић, досада при VII. (Београдској) пуковској окружној команди; и
Радоје Обрадовић, досада при XI. батаљону стал. кадра.

При II. гардијском батаљону:

Милош Јовановић, и досада при истом батаљону; и
Јанаћко Јовић, досада при I. батаљону „Књаза Милоша“.

При III. гардијском батаљону:

Петар Ристић, досада при VII. батаљону „Краља Александра I.“

При IV. гардијском батаљону:

Матија Рајковић, досада при X. (Чачанској) пуковској окружној команди.
Милија Пауповић, досадањи аспанцијa Крагујевачког гарнизона.
Василије Ристовић, досада при X. батаљону стал. кадра.

При V. гардијском батаљону:

Милош Манојловић, досада при XIII. батаљону стал. кадра.

Наредбом команданта коњичке бригаде стал. кадра од 24. Маја тек. год. № 41., учињен је следећи распоред коњичких наредника:

При I. коњичком пуку:

При штабу, наредник Павле Микић.
При I. ескадрону, наредник Светозар Радосављевић.

При II. коњичком пуку:

При 2. ескадрону, наредник Петар Вучићевић.

При III. коњичком пуку:

При штабу, наредник Срђа Јончић.

При пуковској окружној команди:

VI. (Шабачкој), наредник Михајло Рапосовић.
Распоред овај има се извршити до 10. Јуна тек. године.

Наредбом инспектора пешадије од 26. Маја тек. год. № 31., произведени су у чин титуларних наредника, пешадијски поднаредници: Божидар Ђокић, Владимир Јовановић, Антоније Миљковић, Михајло Селаковић, Владислав Качаревић, Живан Курћубић, Јован Несторовић, Живојин Максимовић, Коста Радојевић, Винћентије Миленковић, Мојсило Мурић, Милорад Дрпић, Љубомир Ђоковић и Миленко Лакићевић.

ПРОПИСИ, НАРЕЂЕЊА И ОБЈАШЊЕЊА.

Министарство војно.
Е/П№ 1979.

108.

НАРЕЂЕЊЕ.

Како је законом о потпори војних инвалида одређено, да се и приход од продаје мртвог уграђена шаље инвалидској каси, то наређујем:

1.) Да се добивени мртви уграђен од сталних војних пекарница првенствено продаје командама и заводима који га требују, а по цени, коју ће дивизијски командант одредити с' обзиром на продавну местну цену, но с' тим да команде и заводи овај уграђен плаћају из кредита који им је на ону цељ одобрен.

2.) Да се претекши уграђен према предњој тачки изложи лицитандној продаји, или ако лицитаната неби било, онда да се продаја врши приватним као и командама и заводима.

3.) Добивени новац од продаје овог уграђена да се сваких три месеца шаље каси инвалидског фонда, што ће вршити управа сталног проф. склоништа, која ће и предлог односно продаје уграђена чинити дивизијском команданту, кад за то потреба наступи.

Сва досадања наређења у овоме погледу престају важити, а по овом наређењу, као *сталном пропису*, нека се у будуће поступа.

20. Маја 1890. год.
Београд.

Председник министарског савета,
заступник министра војног,
ђенерал,
С. Грујић с. р.

Министарство војно.
Ф/Ђ№ 3334.

109.

РАСПИС.

„Распоред наставе и вежбања код пешадије и болничара“, шаље се за сваку чету по 5, а за батаљонски, пуковски и дивизијски штаб по 2 комада — дакле:

		комада
Команданту	Дунавске дивиз. области	97
„	Шумадијске дивиз. области	97
„	Тимочке дивиз. области	97
„	Моравске дивиз. области	97
„	Дринске дивиз. области	97
Инспектору пешадије		5
Главном ђенералштабу		2

О пријему да се одговори и јави број и лист и број инвентара где буду заведени. Из инвентара књижнице наведењ су са стране 52. бр. 1., а цена им је двадесет и пет пара комад.

21. Маја 1890. год.
Београд.

Председник министарског савета,
заступник министра војног,
ђенерал,
С. Грујић с. р.

Министарство војно.
Е/П№ 2249.

110.

РЕШЕЊЕ.

Како ће они наредници, који се према решењу од 19. тек. месеца Ф/А№ 3219. имају употребити за вршење официрске дужности бити овом дужношћу изложени већим физичким напорима па потребовати и више сретстава за подмирење својих материјалних потреба и личних намирница, — решавам:

Да се свакоме нареднику који буде вршио дужност официрску, издаје дневно у име хране *по један динар и педесет пара динарских*, као што је то прописано 20. Априла прош. године Е/П№ 1728. за нижинирске нареднике.

21. Маја 1890. год.
Београд.

Председник министарског савета,
заступник министра војног,
ђенерал,
С. Грујић с. р.

Министарство војно.
Ф/Ђ№ 3339.

111.

Свима командама и војним надлештвима.

„Закон о изменама и допунама у закону о устројству војске“ од 1. Новембра 1886. год. Ф/Ђ№ 8445, шаље се и то:

		комада
Ађутантури Његовог Величанства		1
Одељењима министарства:		
	Артиљер. техничком	1
	Инжинир. техничком	1
	Економном	1
	Благајничком	1
	Санктетском	1
	Инвалидском	1
	Војно-судском	1
Инспекцијама:		
	Пешадијској	1
	Инжинирској	1
	Артиљеријској	1
Комитетима:		
	Артиљеријском	1
	Инжинирском	1
	Санитетском	1
Главном ђенералштабу		2

	комада
Управама:	
Војне академије	1
Ветеринарске школе	1
Војно-техничких завода	2
Страгарских барутана	1
Војне одеће	1
Инжинирског арсенала	1
Главног убојног слагалишта	1
Командама:	
Коњичке бригаде	14
I. инжинирског батаљона	6
II. инжинирског батаљона	4
Понтонирског полубатаљона	3
Брдског артиљеријског пука	6
Градског батаљона	6
Коњичке батерије	1
Подофицирске школе	1
Моравске дивиз. области	48
Дринске дивиз. области	48
Дунавске дивиз. области	48
Шумадијске дивиз. области	48
Тимочке дивиз. области	48
Жандармерије	3

О пријему да се одговори и јави лист и број инвентара где буду заведени. Из инвентара књижнице министарства војног наведени су са стр. 13., бр. 1., а цена им је петнаест пара динарских комад.

Команде дивизијских области поделиће их сами потчињеним органима у сразмерном броју, а што претекне задржаће при својим штабовима.

25. Маја 1890. год.
Београд.

Председник министарског савета, заступник министра војног, генерал

С. Грујић с. р.

Министарство војно.
Ф/Бр. 3340.

112.

Спина командама и војним надлештвима.

„Статистика држава балканског полуострова, I. део — Краљевина Србија,“ шаље се за све штабове од батаљонског на више, и за све официрске читаонице по 2 комада, — дакле:

	комада
Ађутантури Његовог Величанства	2
Одељењима министарства:	
Артиљер. техничком	2
Инжинир. техничком	2
Економном	2
Благајничком	2
Санитетском	2
Инвалидском	2
Војно-судском	2
Инспекцијама:	
Пешадијској	2
Инжинирској	2
Артиљеријској	2
Комитетима:	
Артиљеријском	2
Инжинирском	2
Санитетском	2
Главном Ђенералштабу	2
Управама:	
Војне академије	2
Ветеринарске школе	2
Војно-техничких завода	2
Стрcаларских барута	2
Војне одеће	2
Инжинирског арсенала	2
Главног убојног слагалишта	2
Командама:	
Коњичке бригаде	10
I. инжинирског батаљона	2
II. инжинирског батаљона	2
Понтонирског полубатаљона	2
Брдског артиљеријског пука	2
Градског артиљер. батаљона	2
Подофицирске школе	2
Моравске дивиз. области	22
Дринске дивиз. области	22
Дунавске дивиз. области	24
Шумадијске дивиз. области	24
Тимочке дивиз. области	24
Жандармерије	2
Официрским читаоницама:	
Београдској	2
Крагујевачкој	2

	комада
Нишкој	2
Кладовској	2
Јагодинској	2
Ваљевској	2
Пожешкој	2
Књажевачкој	2

О пријему да се одговори и јави лист и број инвентара где књиге буду заведене.

Из инвентара књижнице министарства војног изведене су са стране 142. број 1., а цена им је један динар и пет пара комад.

25. Маја 1890. год.
Београд.

Председник министарског савета,
заступник министра војног,
генерал,

С. Грујић с. р.

Министарство војно.
Е/ПЊ 2286.

113.

ОБЈАШЊЕЊЕ.

Поводом питања једнога команданта: да ли се пропис Е/ПЊ 1880., од 30. Априла тек. године, за контролисање завода и команада у погледу интендантском у месту и у гарнизонима ван дивиз. штабова односи и на прегледање каса, о коме говори чл. 102. закона о војној администрацији, објашњавам да се пропис Е/ПЊ 1880. односи само на контролисање интендантских материјала и профијантских слагалишта, а одредбе законске о контролисању каса вршиће се и од сада онако исто као и до сада, и поменути пропис није ништа изменио у погледу контроле каса.

24. Маја 1890. год.
Београд.

Председник министарског савета,
заступник министра војног,
генерал,

С. Грујић с. р.

Министарство војно.
Ф/БЊ 3453.

114.

Свима командама и војним надлештвима.

Да би се пешадијске старешине I. позива народне војске упознали са новим правилима, наређујем: да се у току месеца Јуна позову на 21 дневно вежбање, и то у местима дивизијских штабова. На ова вежбања да дођу батаљонски командири, четовође и водници 13. Јуна тек. год. у вече. Вежбања да почну 16. Јуна, а да се сврше 6. Јула у вече, кад да се сви отпусте кућама.

Исхрана и смештај позваних старешина регулисаће се накнадно.

Ово се јавља свима ради знања и управљања, а командама да благовремено припреме све што је нужно.

26. Маја 1890. год.
Београд.

Председник министарског савета,
заступник министра војног,
генерал,

С. Грујић с. р.

Министарство војно.
Ф№ 3350.

115.

РАСПИС.

Усљед тога што се дешава да пуковски окружни команданти не могу да разашљу своје налоге полицијским и општинским властима на време, јер управне власти чешће пута не могу да им стане на расположење нужна лица; а зато што наредбе војних власти не трпе одлагања у свима случајевима, нарочито онима који се односе на сазив војске за вежбу или мобилисање, овлашћујем пуков. окружне команде да од сада, кад год се нареди повера пописа или превод из позива у позив, и кад се војници зову на вежбања им, или кад наступа случај мобилизације могу позвати на службу код пуковских

окружних штабова ординанс коњанике оне из пуковских штабова народне војске I. и II. позива, и оне из батаљонских штабова народне војске I. и II. позива. Од свих ових они ће звати оноликo њих колико им је потребно.

За сво време и док су редовне прилике ови обавезници на служби код пуков. окружних штабова хранiће и себе и стоку сходно прописима члана 93. закона о устројству војске, али ће им се проведено време на овој служби урачунати увек кад се позиви зову на вежбања.

Команданти треба да удесе позивање ових ординанаса тако, да они на време дођу на службу, али и тако да њихова служба и позивање пада подједнако на све штабове.

Према овоме нека се у будуће поступа.

26. Маја 1890. год.
Београд.

Председник министарског савета,
заступник министра војног,
генерал,

С. Грујић с. р.

Министарство војно.
Ф/Бр 3370.

116.

НАРЕЂЕЊЕ.

У свези са министарским решењем од 23. Јануара прошле године Ф/Бр 335. (Служ. вој. лист бр. 4. од 1889. год.), наређујем:

1.) Да се и ове године предаје трупама свију гарнизона хришћанска наука.

2.) Ова предавања да трају код дотичних родова оружја за време регрутне школе, а по потреби, и ако се обим предавања не исцрпи у овој школи, онда предавања продужити до пекле и у четној, батеријској и ескадронској школи, тако да предавања трају свега 2 месеца.

За петомесечњаке један месец за време њихове службе.

3.) Да се местним свештеницима који буду предавали веронауку издаје награда по (20) двадесет динара месечно на једнога.

4.) Предавања имају обухватити у главном све оно, што је горе наведеним расписом прописано.

5.) У гарнизонима Београдском, Нишком и Крагујевачком одредити по два свештеника за предавање веронауке; а у гарнизонима: Смедеревском, Пожаревачком, Кладовском, Зајечарском, Књажевачком, Алексиначком, Пиротском, Врањском, Прокупачком, Куршумлијском, Крушевачком, Ћупријском, Јагодинском, Свилајначком, Брзанском, Краљевском, Г. Милановачком, Чачанском, Пожешком, Ужичком и Ваљевском по једног свештеника. Свега 27 награда за предавање веронауке има се исплаћивати из партије одређене у буџету за ову год. под бр. 30.

Дане предавања, трајање часова и све остале подробности носка удешавају дотични команданти са местним свештеницима.

28. Маја 1890. год.
Београд.

Председник министарског савета,
заступник министра војног,
генерал,

С. Грујић с. р.

Министарство војно.
Бр 4591.

117.

Свима командама и војним надлештвима.

У члану 43. правила о новчаној администрацији I. део прописано је, да органи војни, који плату издају, чине и обуставе за разна дуговања, па обустављени новац шиљу *сваког месеца* коме треба особеним актом, по родовима дуговања, или списком, ако је од више лица по једној партији наплаћено означивши у томе: од кога је, на име чега и колико наплаћено.

У члану 126. правила о новчаном снабдевању II. део казато је, да одбитке за одело и остало ваља слати сваког месеца онако и ономе како и коме суд или надлежна власт буде наредила, *или обвеза гласила.*

За извршење тих и других одредаба о обустављама, учињени су извршни органи одговор-

ним, расписом од 23. Маја 1887. год. (Служ војни лист стр. 596).

Ма да према тако јасним правилским одредбама не би нико од повериоца особљу војном имао узрока да се жали на неуредност наплате дуга за свој рачун, ипак неки појави, примећени из преписке односно дуговања, дају министру војном повода: да попова позове све војне органе на најтачније управљање по прописима, како са тога неби одговарали.

Од лица која имају више посла са особљем војним, обратили су се министру Тилер и комп. и изјавили, да ће ради олакшања послова благајницима и др. и ради тачнијег рада по потраживањима њихове фирме за одело и спрему слати свима органима који обуставе врше потребне обрасце у форми за то удесној и сагласној с чл. 43. који је напред наведен.

Осим тога пристали су да се шиљање новца и сва преписка врши на њихов трошак, и да им се новац непосредно шиље.

Пошто се овим ништа више не тражи него оно што је прописано; пошто даље налазим да ће се због тачних рачуна између официра и фирме, као и повериоца официрских у опште, само уздићи њихов кредит, олакшати набавка, омогућити повољније цене и бољи рад а избећи спорови, — наређујем: да се обуставе за рачун фирме врше такође тачно и на време, и шиљу о њеноме трошку њима непосредно. Но *од свију одсадањих примања нека им се обуставља један од сто* 1% и шиље министарству за фонд оружни, пошто су они добровољно ступили оружноме фонду.

Разуме се по себи да се овим ни у колико не улази у обавезе официра на спрам фирме и у начин набавке одела. Они се с фирмом могу погађати како хоће, али оно што признаду за своје и што се упути на касу, то се мора тачно и наплатити по обавези и прописима.

26. Маја 1890. год.
Београд.

Председник министарског савета,
заступник министра војног,
генерал,

С. Грујић с. р.

Лични односи.

ОДСУСТВА:

Пешадијски мајор Михајло Барјактаровић 40 дана.

Пешадијски мајор Илија Гојковић 10 дана.

Артиљеријски капетан II. кл. Обрен Николић 5 дана.

Жандармеријски потпоручник Митар М. Булајић 15 дана.

ЖЕНИТБЕ ОДОБРЕНЕ СУ:

У НАЧЕЛУ:

Пешадијском поручнику Ђорђу Ђорђевићу.

КОНАЧНО:

Коњичком потпоручнику Миленку Цокићу са госпођицом Драгом, ћерком Димитрија Костића учитеља из Крагујевца.

ИЗВЕШТАЈИ И

ИЗ-

о утрошку партије болничких трошкова за 1889.

Текући број	Болница	На исхрану болесника		На ситне набавке		На прање рубља		На плату послужитеља и дијурниста	
		динара	п.	динара	п.	динара	п.	динара	п.
1	Београдска војна болница	12402	72	1493	32	169	12	3210	—
2	Нишка » »	10318	68	1803	50	782	55	4246	—
3	Крагујевачка » »	12672	28	933	46	352	—	3854	35
4	Књажевачка » »	2380	42	179	58	—	—	2289	—
5	Ваљевска » »	3261	16	252	64	586	85	360	—
6	Ћупријска » »	2255	38	36	15	—	—	1050	—
7	Краљевска » »	2022	28	—	—	240	—	240	—
8	Врањска » »	4556	9	55	50	—	—	420	—
9	Прокупачка » »	2130	34	246	9	—	—	924	—
10	Пиротска » »	2515	42	39	30	373	33	326	40
11	Зајчарска » »	1332	54	122	30	387	85	—	—
12	Пожаревачка » »	1783	57	353	55	97	—	729	50
13	Пожешка » »	3799	77	867	43	470	—	368	—
14	Кладовска » амбулаторија	552	89	16	60	276	35	—	—

№ 1296.
16. Маја 1890. год.
Београд.

РЕФЕРАТИ.

ВОД

год. у ниже изложеним војним болницама.

Утрошак апотекарског материјала				Свега		Боловало свега војника	Колико дана свега	Просечни утрошак на једнога војника		Просечни дневни трошак болнице на једног војника		Приметба
Из главног апотекарског складишта		Из грађанских апотека										
дин.	п.	дин.	п.	динара	п.			дин.	п.	дин.	п.	
4594	88	—	—	21870	4	2624	27640	8	33	—	79	
2673	55	—	—	19824	28	2743	34816	7	23	—	57	
2213	67	—	—	20025	76	2388	32038	8	38	—	63	100·50 дин. на спрему и опело умрлих војника, и 1·60 за вађење зуба.
1610	2	2	7	6461	9	550	5770	11	77	1	12	
786	43	112	5	5359	13	685	7397	7	83	—	73	
775	66	—	—	4117	19	388	4525	10	75	—	91	
—	—	125	78	2627	6	202	2984	13	2	—	88	
128	35	246	30	5406	24	185	2905	29	22	1	88	
227	33	591	32	4119	8	595	5735	6	76	—	72	32·82 дин. издато на опело умрлог војника.
288	20	132	91	3675	56	570	4526	6	44	—	82	
153	24	295	62	2291	55	327	3489	7	1	—	66	
509	66	324	86	3798	14	433	4103	8	77	—	93	
1430	48	—	—	6985	68	699	9381	9	82	—	74	
73	5	—	—	918	80	662	4943	1	39	—	19	само незнатан део дечени као болесници, остали амбулантски.

Из санитетског одељења војног министарства.

*)

Неслужбени део.

БЕЛЕШКЕ.

75.) Буџет војни Аустро-угарски за 1891. годину. (наставак).

31.) За куповину по 25 јахаћих коња за сваки коњички пук — 25 × 42 = 1050 коња свега, а да се у исто време да толики исти број изјаханих коња на приватну употребу — 342668 фор.

32.) За даље држање 1296 прекобројних артиљеријских коња и 918 војника, рачунајући ту и набавку 308 коња више но претходне године — 567.116 фор. Ово је нужно да би се повећала маршевна приправност запреге неколиких артиљеријских дивизиона, а мораће се то учинити и код осталих одељења.

33.) На привремено устројство двојног курса штабсофицирског — 16947 фор.

34.) За ваздухопловски курс 15000 фор. Овде примећава аустро-угарски министар војни да наречито ваздухопловско одељење, као што у другим војскама већ постоји, мора засада да изостане из финанцијских обзира. Но да би се иначе у случају потребе могло располагати са официрима и војницима вичним тој служби, настало се да се довољан кадар у официрима и војницима извеђба томе у једном приватном ваздухопловском заводу, на се за ту цељ и тражи горњи кредит.

35.) Поводом измене у устројству стрељачких трупа (преобраћај 2 стрељачка батаљона из Горње Аустрије и Салцбурга у Тиролске стрељачке батаљоне) 10000 фор.

36.) Издатак одједном усљед устројства 42. коњичког пука — 195.000 фор. (поред редовних 433.858 фор.).

37.) За преустројство градске артиљерије 40.000 фор. за сада, а укупна потребна сума па то износи 338.763 фор. у напредном (и 344.600 фор. у редовном буџету, — но за 1891. год. тражи се само 95781 фор.) Преустројство то састојаће се у томе, што ће се од садањих 12 батаљона градске артиљерије од по 5 чета и 1 кадровске чете, образовати 18 батаљ. од по 4 чете и 1 кадровског одељења. Појачаће се дакле за 12 чета и 6 кадр. одељења, али, како вели „Reichswehr“, и то недовољно појачање неће се извести у једанпут, него ће четврте чете нових батаљона бити предходно за 1 официра и 64 војника мање но што је нормално мирнодобно стање. У 1891. год. дакле ти ће батаљони имати само по 3 пуне мирнодобне чете и по 2 кадровска одељења, те по томе сво појачање ограничиће се на то, да ће место 60 пуних и 12 кадровских чета, бити 54 пуне и 36 кадровских одељења. Ти 18 градских батаљона мисле се саставити у три пука од по три, и у три пука од по два батаљона, а три батаљона остаће самостални; један који „Reichswehr“ сматра као неуместан, јер запостављ организацијски принцип подједнакости у саставу.

Три брдске батерије градског артиљеријског батаљона № 9. одвајају се и образоваће самостални артиљеријски дивизион за Тиролску. „Reichswehr“ замера зашто се и брдске батерије у окупираним областима које су придате пољским артиљеријским пуковима неодвоје од оних, на све укупно образују брдски артиљеријски пук. — Укидају се места градских артиљеријских директора у Краков, Пшемисљу, Полу, Комарану, Котору, Трићенту, Карлсбаду и Петроварадину; а устројавају се два места — градско-артиљеријских инспектора, генерала. Дужности оних првих — директора прешће у једно пуковски команданти градске артиљерије, што „Reichswehr“ сматра као неуместно и немогуће. Инспектори, од којих ће један пребивати у Бечу, а други у Будимешти, и 2 капетана који ће им се придати, неће се још постављати у год. 1891. — из економије. „Reichswehr“ замера што ће други инспектор бити у Будимешти, кад од садањих 12 градских батаљона, 9 су у Аустрији, а само три у Угарској, међутим у Галицији, где су два највећа града држава, гарнизонују њих 4, дакле више него у целој Угарској.

У напредноме кредиту за ратну марину најважније су позиције: наоружање и израда лађа, међу којима предвиђена су и два дунавска монитора № 1. и 2. са сумама од по 300.000 фор., а за 1891. год. тражи се за први друга рата од 180.000 фор., а за други прва рата од 80.000 фор.

Затим је тражен накнадни додатак партији на храну у буџету за 1890. год. у 1,389.000 фор., због тога што су артикли хране скупљи но што је било предвиђено.

Најзад тражена су продужења неких раније одобрених а још сасвим неутрошених напредних кредита.

При почетку дебате у војноме одбору делегација најавио је заједнички војни министар: да су потребе бездржаве, а сретства која стоје на расположењу врло су ограничена, и у овоме буџету стављене су само основне на којима ће се у год 1892., у многоме погледу даље издати. Неће, каже, бити могуће избећи повећање мирнодобног стања морати у расматрање узети. Цео свет, вели на подизању војне снаге, па и Аустро-угарска неће томе заостати, па и ако није кадра за такве напо[ре] н. пр. Немачка. Предложени буџет, закључује мини крајње је минимум, испод кога он несме сићи. — вестилац војног одбора, и ако признаје важност онога што је министар предложио, ипак неможе д незабрине због тога што издатци на војску износе [т]

од целокупних заједничких*) издатака, међутим у прош. години изчезли су 92%. На набавку репетирака одобрено је, вели, досада 37,000.000 фор., сад се пак тражи 2,000.000 фор., а ствара се у изгледу још и потреба у 7·7 милиона фор.; свега дакле коштаће та набавка на 47 милиона форината. — Бездимни барут, вели, коштаће 11,400.000 фор., и за 1891. год. тражи се 2½ милиона, али, мисли он, требало би доказати и да ли тај бездимни барут (Шабов — Кубинов) доиста одговара цељи, као и да ли се због њега неће морати пушке опет препиначавати. — Даље напомиње како то прво непријатно утиче што се за галицијске градове, на које су у прош. годинама толики милиони издати и за које се тврдило да су већ готови, сада тражи опет милион форината, и то без ближег специјализовања; а тако исто један милион и за наоружање других градова. На то ће се у идућим годинама по свој прилици, вели, тражити још и више. При оцени буџета за 1891. год., известилац вели да се мора узети у вид и колике терете он ставља у изглед за идуће године. Известилац је израчунао према сада познатим подацима да ће новчане у идућим годинама изнети 20·95 милиона форината. Осим тога има позиција, којих се последице још немогу цифрама да одреде, али је несумњиво да ће њихово увећати трошкове. Ту пак није узето у рачун повећање мирнодобног стања војске, које министар већ ставља у изглед, па се, вели, морамо заиштати куда то све води. Ма да, каже известилац, увиђамо потребу тих трошкова, опет морамо се бојати да нећемо бити у стању издржати их. И ако се, наставља он, не нађе начина да се ти трошкови умере, онда ће се народи тешко моћи њих опростити друкче него подношењем јевропског рата. Бадаза се, вели, то говори да су те жртве нужне ради одржања мира, јер кад захтеви пређу извесне границе, онда се ни мир неможе одржати него пропада и материјална снага народа. Ма колика, каже, њојна снага једног народа била, он неће на борбе гледи као победилац, ако му је материјална снага сломљена.

„Reichswehr", пропраћајући пројект буџета замера половини мерама у њему и систему на рате, којим се, вели, само одуговлачи изврше војних уређења, на штету бојне снаге државне, јер, каже, ни не живимо у времену вечног мира, па је то обмана кад мислимо да се извршење важних организацијских и оружно-техничких новина може да расподели на више година. Међутим, вели, то не користи баш ништа ни порезним главама, јер кад од једном наступи потреба, онда се мора с тим јаче да удари по кеси, а овамо се војна уређења морају тада да изврше нагло и свакојако. Односно кредита за бездимни барут, наведени лист држи да је боље било захтевати за 1891. год. више, а не стављати: „ако буде нужно убрати радове, тражиће се од идућих делегација напредан кредит", јер је, вели, очито да треба с тим што више убрзати. Војна управа намерава да повећа већ израђену муницију с црним барутом за Манлихеровче пуш тим новим прашаратом. Исто тако замера што министар мисли да подигне само једну барутану за ту цељ (по свој прилици у Пожуну), на наводи како је Немачка за израду бездимног барута подигла четири барутане трошком од 30 милиона марака, а поред тих у томе има учешћа и велика приватна фабрика Ротзајлеска. Међутим, како аустро-угарски заједнички војни министар најављује, он мисли да нови барут израђује, поред нове барутане, која ће се подићи, још и у приватним у Пожуну и Винершајштадту. Том приликом министар наводи како су трошкови око новог барута шест пута већи но за црни; али кад се узме у рачун да је за истак нужна мања количина новог барута, онда се трошкови на њ своде на 5 пута више но код досадање муниције. — Наоружање пешадије Манлихеровачом може се, вели „Reichswehr", сматрати као довршено; а што се у буџету сад захтева на ту цељ кредит од 5,166.016 фор., то је једно за наоружање оних категорија војника који досада нису наоружавани ватреним оружјем, и друго за увећање резерве у тима пушкама, јер доиде се, вели, у другим државама резерве има сто процената, дотле се у Аустро-угарској задовољавало са 30%, што је доцније повећано на 50%, али се у ствари, каже, није никад до тога достизало. — За наоружање коњице репетирним карабинима стављена је као целокупна потреба сума од 3,078198 фор. На ту цељ био је и за 1890. год. одобрен кредит у 1,063880 фор., али је употребљен само у 91880 фор., а остатак од 972.000 фор., морао је бити употребљен на преобраћање 11 мм. репетирака на 8 мм. репетирке. Реконструкција 11 мм. репетирака стаће у целоме 2,592.000 фор., а то се је, вели у речи стојећи лист, могло избећи, да није технички комитет 1886. год. дао неповољну оцену о малокалибарни Манлихеровој, а 1888. год. тај исти комитет препоручио је ту исту пушку да се уведе. — Односно позиције за уједначење калибра код пољске артиљерије и преобраћај лаких батерија корпусних артиљеријских пукова у теже, „Reichswehr" наводи да је за преобраћај 28 лаких батерија потребно 410000 фор.; а за комплектовање топовским материјалом 1890. год. установљених 14 тешких батерија са смањеним мирнодобним стањем (по 2 топа), — 1,438.600 фор.: свега дакле за обоје 1,848.600 фор.; од које суме тражено је за 1891. год. 889,584 фор., (види тачку 5.). 9 сантимет. топови за лаке батерије узеће се из градске опреме, а овој предати 8 сантимет. топови из лаких батерија; за 14 батерија са смањеним мирнодобним стањем пак узеће се допуна из резерве топовске. На тај начин само ће, вели, јашуће батерије остати са 8 сантимет. топовима. — Кредит од 200.000 фор., у позицији 13. тражен је за тих 14 батерија са смањеним мирнодобним стањем.

„Пестер-Лојд", говорећи о пројекту војног буџета, вели да је он компромис заједничке министарске конференције, и да је министар војни допустио да му се набрпшу места у њему, за напуштање којих, по изјави стручних кругова, он се неби могао војнички оправдати. Јер, вели, друге војске, које ће једном можда против Аустро-угарске стојати, и неће су и јаче су. Мало стаће на лицу пешадијских трупа, незгоде са батеријама

*) На заједничка министарства спољних послова, финансије, војно, и заједничку главну контролу.

смањ. мирнодобном стању, недовољан број техничких трупа, — све су, вели, то мане, које гласно вичу на помоћ. и које су познате и ван државних граница. Неповољност у бројним односима спрам других војсака осећа се, вели, у лошој размери између мирнодобног и ратног стања аустро-угарске војске. Мирнодобно стање образује језгро дејствујуће војске, те мора бити и толико да у рату може да обима сакупљене велике масе, иначе ће се ове претворити, вели, у хорде при првом неуспеху у рату. Само је Аустро-угарска, настала исти лист, једина између великих сила, која чини експеримент са хонведом, употпуњујући у Ordre de bataille дејствујуће војске трупе, којих војници већим делом нису ни пуне две године под наставом служили.

Ради упоређења, износи исти лист следеће податке о бројним односима војска великих сила: Јачина стајаће војске и домобранства у миру износи у Аустро-угарској скупа 285.900 војника и 21.250 официра. Истина по предлогу буџетском повећаће се у следећој години мирнодобно стање стајаће војске за 167 официра, 2229 војника и 947 коња; али шта је, вели, ова мала повишица спрам: Русије, која држи под оружјем 869.000 војника, нерачунајући ту официре; Француске, која држи 528.000; Немачке, која држи 512.000 војника, — код обе такође нерачунајући официре. Па и сама Италија има, на лицу 264000 војника. Ове цифре говоре, вели, саме довољно јасно, да их нетреба објашњавати.

Назад „Reichswehr“, пропрашајући у својим даљим бројевима поједине позиције предложеног војног буџета, изналази рачуном да ће се умањењем прекобројних коња код коњичких пукова (види тачку 30.), и рекомендовањем на место коња што ће се давати на приватну употребу, добрати дотле, да ће се бојна готовост коњице погоршати у 1891. годину за 2259 најаханих коња, дакле за 54 пук.

Превазилажењем два стрељачка батаљона из Г. Аустрије и Салцбурга у Тиролски стрељачки пук, појачава се овај од 10 на 12 батаљона, те ће се усљед тога и Тиролска с Форарлбергом делити одсада на 3 попунска округа, од којих ће сваки имати по један допунско-батаљонски кадар, који ће водити списковe о људству и старати се о спреми, сваки за по 4 батаљона царских — тиролских — стрелаца. „Reichswehr“ нада се и да ће се касније моратн од тих 12 батаљона стрелаца образовати једна бригада од 3 пука.

Односно кредита на појачање одборне снаге галицијских градова Кракове и Пшемисла, „Reichswehr“ намера министру што не износи потребу на ту цељ у целоме њеноме обиму, него се служи методом буџетског маскирања, јер, вели, неповедши ни какову сумњу да је стављена сума у буџету само предходница врло знатним и преко нужним издатцима за те градове. Није тешко, вели, доказати да су градски построји код Кракове и Пшемисла данас још непотпуни и да потребују најпречније грађевинске допуне; и ако је учињена погрешка, те су због лакше штедње, поједина утврђења начињена у привременом место одмах у перманентном стилу, није, вели, тешко војној управи оправдати се, јер су, при тражењу кредита на то у своје време, и делагације биле јако обузете духом штедње.

14 Железничко-линијских комисија које су у предходној години активисане сад се стабилишу, јер се кредит за то преузима из напредног у редовни буџет, и за тих 14 звања и 15-то у Трсту систематисана су 2 мајорска и 13 капетанских места.

Поводом увођења сказаног као новога распрскавног средства за ратну опрему техничких трупа, „Reichswehr“ наводи како је сказант по својој суштини поправљени меланит, и претежава напредну снагу овога препарата без његових хрђавих страна. Исти лист мисли да ће сказант заменити црни барут у пуњењу зрна у опште, као што је већ код бризантних зрна њихових експлодних топова, и сада се већ уводи и уратну опрему техничких трупа, као распрскавно средство.

У погледу војних школа, „Reichswehr“ наводи да *кадетске школе* опадају сасвим, јер се све мање и мање у њих јављају, при свем том што је војно министарство чинило врло велике и не безопасне уступке односно услова о предходној спреми и односно предмета учења у школи, тако да су, због тога што је степен знањственог услова регулисаван према какокадашњој навали у те школе, и врло жалосни резултати у квалитету свршених кадета настали морали. — Међутим, вели, код *војних академија* (Винернајштадтске и техничке и Бечу) иде већ боље, јер се број питомаца код обе увећава сада са 100 свега (у свакој са по 50), због већег броја пријављеника. Винернајштадтска академија имаће од сада 450 питомаца. Ово је дало повода Мађарима да траже да се установи трећа академија, у Угарској, али они би хтели да се у тој школи и предаје и служба обавља на мађарском језику, а официри на такве академије неби, вели „Reichswehr“, били употребљени за заједничку војску. — Наведени лист налази да се предложеним нерама неможе војно образовати још дуго довести на онај ступањ на коме треба да стоји. Док се год, вели, кадетске школе не изведу из колосека од дана до дана удешавање бесистематности на пут уређеног целисходног и сталног развића, дотле се мора попуна аустро-угарског официрског кора обезбеђити као сумњива, бројно и квалитативно неповољна.

Вешбање оно мало официра и војника *ваздухоловној служби* у приватном заводу Силберерову у Бечу, „Reichswehr“ сматра више као „спорт“, него као озбиљно војно школовање у томе, јер ово није могуће ни постићи у таквоме једном заводу и под таквим управом.

Извештајној служби сретством голубова пријаше се, вели „Reichswehr“, и код нас да се мора у широм обиму поклонити пажња; али је у напредноме кредиту стављено на ту цељ само 1500 фор., те и ако се тиме неда, вели ништа „у ширем обиму“ постићи, опет је за надају кад се ма шта на томе пољу предузима.

76.) Нов карабин за Аустро-угарску коњицу. Карабин са механизмом нове пешадијске пушке М. 88., који се до сада налазао ради пробе код трупа, показао се, вели „Armeeblatt“, као неподесан, нарочито с тога што му

је задња тежина врло знатна те је за руковање незгодан, а и иначе је доста тежак.

Од скоро једне године на овамо чињени су с' тога огледи са другим карабином Манлихеровог система, који су, како изгледа, веди, испали повољни, јер га је војнотехнички административни комитет предложио да се усвоји поштo одговара свима условима.

Тај нови модел, који је згодан за руковање, који, веди, даје ретком прецизношћу, изнајмре је био удешен за безобзирну чауру, али је иначе преправљен на обичан фишек да коњица неби имала особену муницију, и на том основу изведени су сви огледи.

Пуњење као и руковање затварачем, који је удужни, истоветно је као и код пешадијске пушке М. 88.

Измене код тог новог модела састоје се у томе, што је донесен другојачe удешен, те је и сандук за магацин знатно знатан мањи и краћи и од пушке за 20 декаграма лакши.

Затварач, који је такође за 30 декаграма лакши, разликује се по конструкцији битно у детаљима од затварача М. 88., од кога је знатно краћи, и има две брадавице које симетрично једна према другој захватају у сандук затварача, сличне као што је то код немачке и француске пушке, те је услед тога затварач много јачи а и тачност погађања већа.

Тежиште карабина тако је удешено, да га је врло згодно држати у руци и он је, веди „Artmeeblatt“ лако, лако и удесно оружје. Цела тежина (3·15 клгр.) смањена му је за 0·5 клгр. и тако је за толико лакши од карабина са затварачем М. 88., а и од старог Вердаловог карабина.

77.) Укидање Рушчушког артиљеријског арсенала, у Бугарској. Поводом тога што протестоји затварање тог арсенала и расподела његова на два артиљеријска слагалишта, бугарски министар војни наредио је од 17. прош. мес. да надзорник наоружања у војсци прими непосредну управу над тим заводом докле непристане дејствовати, а инспектор артиљерије ослобођава се од управе њиме.

78.) Подофицирски додатци на рокове службе у Италији. Подофицири у италијанској војсци добијају на држање касе на основу постојећег закона после 12-годишње службе:

а.) пензију од 2000; а кад возарије после 16-годишње службе 3000 динара.

б.) Додатке дневне:

од 0·30 дин. после		5-годишње службе,		
„ 0·60	„	„	7	„ „
„ 1·00	„	при	12-годишњој служби.	

в.) Једном за свагда 100 динара при ступању на повољен рок.

г.) Подофицири, који прослуже, 12 година имају права на цивилну службу са најмањом платом од 900 динара годишње; и најзад и на

д.) Пензију, ако прослуже 20 година, и на име које даје се годишње каплару по 360, поднареднику по 415, а нареднику по 550 динара.

ОГЛАСИ.

Милан Ђурић из Пожаревца, редов 1. чете IX. батаљона стал. кадра, осуђен је пресудом војног суда Дунавске дивизијске области од 5. Марта тек. год. № 214. на две године робије, на је побегао из гарнизонског затвора.

Он је стар 20 година, висок 1·63 мет., браде и бркова нема, очију црних, косе и обрва црних.

Од државних ствари однео је на себи: 1 шињел, 1 блузу, 1 панталоне, 1 капу шајкачу (све чохано), 1 пар цокула и пар пребуке.

Јосиф Костић из Београда, редов II. батаљона сталног кадра, побегао је из команде 4. Децембра 1888. год.

Он је висок 1·60 мет., црномањаст, наусница нема, сувоњавог лица, особених знакова нема.

Од државних ствари однео је на себи: 1 шињел, 1 панталоне, 1 блузу, све чохано; 1 капу шајкачу, 1 оковратник, 1 пар кошуља, 1 пар цокула, 1 пар чизама, 1 беле панталоне.

Василије Милошевић из Ваљева, редов II. батаљона сталног кадра, побегао је из команде 26. Јула 1889. год.

Он је висок 1·68 мет., главе мале и дугуљасте, косе плаве, очију плавих, образа дугих сувих, бркова малих жутих, и жуте брадице.

Од државних ствари однео је на себи: 1 шињел чојани, 1 панталоне чојане и 1 сукнене, 1 блузу, 1 капу шајкачу, 1 оковратник, 1 пар кошуља, 1 пар чизама, 1 беле панталоне и 1 нож Мод. 80 год. серија А., № 3095.

Јован Раковић из Турске, живио у Ужици, редов IV. батаљона сталног кадра, побегао је из команде 17. Јануара 1888. год.

Он је висок 1·70 мет., црномањаст, образа округлих, бркова малих и црних, других знакова нема.

Од државних ствари однео је на себи: 1 шињел, 1 панталоне, 1 блузу, све чохано; 1 капу шајкачу, 1 оковратник, 2 кошуље, 1 пар цокула, 1 пар чизама, 1 опасач.

Тиосав Таковић из Јабланице, среза Златиборског, округа Ужичког, редов IV. батаљона сталног кадра, побегао је из команде 5. Јула 1889. год.

Он је висок 1·63 мет., стар 22 године, црномањаст, бркова црних, браде нема, особених знакова нема.

Од државних ствари однео је на себи: 1 шињел, 1 панталоне, 1 блузу, све чохано; 1 капу шајкачу, 1 оковратник, 2 кошуље, 1 пар цокула, 1 опасач.

Јеврем Лазовић из Нове вароши (Турске), редов 2. чете III. гардијског батаљона, побегао је из команде 21. прош. месеца.

Он је висок 1·70 мет., доста развијен, косе смеђе, очију црних, бркова малих, носа и уста правилних, особених знакова нема.

Од државних ствари однео је на себи: 1 опасач, 1 оковратник, блузу чохану, 1 панталоне чохане, 2 пара преобуке и 1 пар цокула.

Јован Марковић из Београда, каплар војне музике Дунавског пешад. пука, побегао је из команде 10. прош. месеца.

Он је стар 16 година, стаса средњег, образа округлих, очију плавих, носа средњег, а позади врата има једну брадавицу.

Од државних ствари однео је на себи: једну блузу чохану, једне панталоне чохане нарадне, капу шајкачу, пар преобуке, пар цокула, оковратник, нож белгијски, опасач са виском.

Моинр Венчевић из Београда, редов војне музике Дунавског пешад. пука, побегао је из команде 10. прош. месеца.

Он је стаса средњег, образа округлих, очију плавих, носа средњег, особених знакова нема.

Од државних ствари однео је на себи: 1 блузу чохану, 1 панталоне чохане свакидање, 1 капу шајкачу, 1 пар чизама, 1 оковратник, нож белгијски са виском и опасачем.

Умољавају се војне и полицијске власти да именоване бегунце у својој територији потраже, и да их на случај проналаска спроведу у команде.

Од стране дотичних команда.

Садржина. — **Службени део**: *Решења. — Помиловања. — Производства, постављења и размештаји. — Пројмови, наређења и објављења министарска. — Лични односи. — Извештаји и реферати.* — **Неслужбени део**: *Белешке*: 75.) Буџет војни Аустро-угарски за 1891. годину. 76.) Нов карабин за Аустро-угарску коњицу. 77.) Укидање Рушчушког артиљеријског арсенала у Бугарској. 78.) Подофицирски додатци на рокове службе у Италији. — *Огласи.*

КРАЉЕВСКО-СРПСКА ДРЖАВНА ШТАМПАРИЈА.

ИЗЛАЗИ РЕДОВНО
СВАКЕ СЕДМИЦЕ
ПО ЈЕДАРЕД,
А ПО ПОТРЕБИ И ВИШЕ ПУТА,
НАЗИМАЊЕ НА ТАВАКУ.

ЧЛАНЦИ УПУЋУЈУ СЕ
УРЕДНИШТВУ,
А ПРЕТПЛАТА БЛАГАЛИЈИ ВОЈ.
МИНИСТАРСТВА.

ЛИСТ ДАЈЕ СЕ У ЗАМЕНУ.



ЦЕНА
је листу годишња:
ЗА ВОЈСКУ . . . 6 ДИН.
ЗА НЕВОЈНИКЕ . 12 „
ЗА ИНОСТРАНСТВО
С ПОШТАРИНОМ 20 „
ПОЈЕДИНИ БРОЈ . 30 ПАРА

ОГЛАСИ
ОД РЕДА ПО 10 ПАРА ДИН. ЗА 1
ПУТ, А ПОСЛЕ ПО 5 П. Д.
ВЕЋИ И ДУЖЕВРЕМЕНИЈИ ОГЛАСИ
ПО УГОДБИ.

СЛУЖБЕНИ ВОЈНИ ЛИСТ

ОРГАН И ИЗДАЊЕ ВОЈНОГ МИНИСТАРСТВА.

УРЕДНИК: ВЕЋЕРАЛШТАБНИ ПУКОВНИК Младен Јанковић, НАЧЕЛНИК ОПШТЕ-ВОЈНОГ ОДЕЉЕЊА.

БРОЈ 24. БЕОГРАД, 9. ЈУНА 1890. ГОД. ГОДИНА X.

РЕШЕЊА.

У ИМЕ
ЊЕГОВОГ ВЕЛИЧАНСТВА
АЛЕКСАНДРА I.
по милости божијој и вољи народној
КРАЉА СРБИЈЕ
МИ КРАЉЕВСКИ НАМЕСНИЦИ.

На предлог заступника Нашега војног министра, председника Нашега министарског савета, а у договору са државним саветом од 28. Маја ове год. № 1719., решили смо и решавамо:

„Одобрава се министру војном да на оправку зграде марвене болнице код ветеринарске школе, у Београду, може утрошити суму од 5795. динара из партије оправака војних грађевина, одређене буџетом за 1890. рачуниску годину".

Заступник Нашег војног министра, председник Нашег министарског савета, нека изврши овај указ.

И/Г№ 842.
31. Маја 1890. год.
Београд.

Јов. Ристић с. р.
К. С. Протић с. р.
Ј. Вели-Марковић с. р.

Председник министарског савета,
заступник министра војног,
генерал.
С. Грујић с. р.

Постављења и размештаји.

У ИМЕ

ЊЕГОВОГ ВЕЛИЧАНСТВА

АЛЕКСАНДРА I.

по милости божијој и вољи народној

Краља Србије

МИ

КРАЉЕВСКИ НАМЕСНИЦИ.

На предлог заступника Нашега војног министра, председника Нашега министарског савета, утврђујемо:

Пешадијског мајора Павла Мишића, у дужности команданта I. (Врањског) пуковског округа;

Пешадијског мајора Алексу Стојковића, у дужности команданта VIII. батаљона сталног кадра; и

Војно-судског мајора Антонија Лазаревића, у дужности референта за војно судство при Шумадијској дивизијској команди.

Заступник Нашега војног министра, председник Нашега министарског савета, нека изврши овај указ.

1. Јуна 1890. год.
Београд.

Јов. Ристић с. р.
К. С. Протић с. р.
Ј. Вели-Марковић с. р.

Председник министарског савета, заступник министра војног, генерал,

С. Грујић с. р.

Указ овај саопштава се свима командама и војним надлештвима ради знања.

Ф/А№ 3601.
1. Јуна 1890. год.
Београд.

Председник министарског савета, заступник министра војног, генерал,

С. Грујић с. р.

РЕШЕЊИМА МИНИСТРА ВОЈНОГ:

Од 1. Јуна ове год. Б№ 5699. постављен је за практиканта при штабу Тимочке дивизијске команде Пера Ивановић.

Од 1. Јуна ове год. Б№ 5769. уважена је оставка на службу Драгомиру Илићу, практиканту управе инжинирског арсенала.

Наредбом команданта Шумадијске дивиз. области преведени су:

При XII. батаљону:

Пешадијски поручник Велимир Лаудановић из 4. у 3; а пешадијски потпоручник Чедомир Гачановић из 3. у 4. чету — за воднике.

При IV. гардијском батаљону:

Пешадијски поручник Милија Поповић, за водника из 1. у 4. чету.

ПРОПИСИ, НАРЕЂЕЊА И ОБЈАШЊЕЊА.

Министарство војно.
А/Т№ 2338.

118.

УПУТ.

Да би се старешине I-ог позива народне војске упознали с употребом Берданове пушке, издаје се следећи

I.

Опис пушке Берданке и њене муниције.

А. Опис пушке и руковање истом.

Пушка се састоји из ових делова:

а.) Цеви.
б.) Нишана.
в.) Затварача.
г.) Сандука.
д.) Делова за окидање и запињање.
е.) Кундака.
ж.) Спојних делова.
з.) Шипке.
и.) Бајонета са канџом.

а.) Цев.

Цев је направљена од челика; спољa је конична, тако да јој је дебљина на задњем крају највећа, па идући напред све мања и мања.

Она је с поља оцрњена (брушпрана) да неби хрђала.

На задњем крају има завоје, те да се може сандук на њу нашрафити.

Изнутра је цев подељена на два дела: на *лежиште фишека* и на изжљебљени део, који се зове *водиште*.

Лежиште је метка удешено тако да у њега стане метак, те према томе има и његов облик.

Водиште има 6 жљебова, који се увијају на десно.

Пречник је душе цеви по пољима жљебова, или *калибар* 10·66 милимет.

б. Нишан.

Нишана има два: предњи и задњи.

Предњи нишан састоји се из два дела: *столице* и *мушице*.

Столица је четвртаста и залемљена за цев одозго на предњем крају. *Мушица* је уметута у изрез столице, који је направљен у виду ластиног репа, тако да се неможе навише да одвоји од исте.

Задњи нишан састоји се из *столице са опругом*, *преклапуше* са осовином и *гајке*.

Столица је залемљена за цев. На предњем крају има ушице, између којих је утврђена преклапуша; са стране има степенасте образе између којих је утврђена једна опруга са малим завртњем. Степена на образима има 4. Кад је гајка на првом степену (бројано с предњег краја), онда се гађа на 200 корака; кад је на другом, онда на 300 корака; кад је на трећем онда на 400 кор., а кад је на последњем, онда на 500 корака. Бројеви 2, 3, 4 и 5 који се налазе на левом образу с поља, означују дакле стотине корака. Опруга са својим предњим крајем подилази под преклапушу, и неда да се ова сама од себе спушта и диже.

Преклапуша обрће се око осовине, која пролази кроз њу и кроз ушице столице, и преклапа назад (а може и напред). Кроз средину прорезана је, и на горњем крају с предње стране има испуст у напред, који је зарезан за нишањење до 500 корака, кад је преклапуша назад оборена; са задње стране има мали завртањ, који спречава скидање гајке са исте. На стубовима преклапуше с предње стране налазе се зарези са бројевима, који означују стотине корака, и то на левоме стубу парни бројеви: 6, 8, 10, 12 и 14; а на десном беспарни: 7, 9, 11, 13 и 15. На десном стубу налазе се још и међузарези за 50 корака. Кад се гађа на које остојање преко 500 корака, онда се гајка тако намести да њена горња ивица допре до дотичног зареза.

Гајка се креће по преклапуши и у средини одозго зарезана је, и преко овог зареза нишани се од 500 па до 1500 корака.

в. Затварач.

Затварач се састоји из: *чеша, главе, ударача, извлакача, игле* и *ударног лука* (шпиралне опруге).

Чеп је на предњем крају дебљи, а на задњем, на који се патиче ударач, танљи. На предњем крају налази се озго управљача са руковатом, а с десне стране рупа кроз коју пролази мали завртањ, који утврђује главу затварача. Одоздо налази се зарез с којим закачује затварач за зуб устављаче при отварању, те да се неби затварач извукао; а одозго на управљачи, која је мало напред напуштена, рупа је за завртањ, који утврђује извлакач. На задњем тањем крају чепа има одозго изрез по коме се креће унутрашњи крај завртња, који је упрћен у ударач, те ограничава кретање ударача напред и назад као и његово обртање; одоздо налазе се два жљеба у које улази кочница утврђена у прорезу с доње стране ударача.

Чеп је по дужини шупаљ, и ова је шупљина на задњем крају ужа за ослонац ударног лука, а на предњем шира за кретање ободa игле. Тако је исто и управљача чепа с предњег краја шупља, и у овој се шупљини налази извлакач са својом шпиралном опругом.

Глава се састоји из ваљка, који улази у шупљину чепа и котура, који управо и образује главу. Она је конично шупља и на задњем крају зарезана, да ограничи кретање игле напред. С десне стране има рупу у коју улази завртањ, који се утврђује за чеп затварача. Глава је одоздо мало засечена да би се затварач лакше метао у сандук, а и да би зуб избацача лакше подухватио обод чауре при избацивању исте.

Ударач је шупаљ ваљак, који је на задњем крају прештуљаст и свршава се с котуром. Одозго има управљачу са две руне, а одоздо на једном четвртастом испусту два зареза, од којих предњи служи за запињање, а задњи као одмориште или за кочење пушке. Даље назад налази се прорез и у њему је помоћу једне попречне осовинице утврђена кочница. Ударач је натакнут на чеп, због чега му је предња шупљина и шира од задње, која је уска и има завоје, ради завртања на иглу.

Извлакач служи за извлачење чаура; уметут је у шупљину управљаче чепа, и на задњем крају има месингану спиралну опругу, која га увек гура напред. Извлакач је на предњем крају одозго засечен и у овај засек улази онај завртањ, који је на предњем крају управљаче чепа, те неда да се извлакач извуче; одоздо има зуб за закачивање за обод чауре.

Игла је ваљак, који је на предњем крају зашиљен, а између зашиљеног дела и ваљка има *обод*, на који се наслања предњи крај ударног лука. Овај је обод с преда клинаст, с тога да може ући у клинасти зарез главе затварача. Клинаст је направљен због тога да се пушка може опалити само онда, кад је чеп, а са њим и глава, довољно обрнут на десно — затварач затворен, — јер само у том случају овај клинасти део игле може спрам клинастог зареза главе и игла може довољно напред да пође. На задњем крају игла има завоје за увртњавање у ударач, а пред овим попречну рупу, кроз коју пролази клин, који спаја иглу и ударач, тако да се ударач не може обртати и одвртнути са игле пре него што се овај клин извади.

Ударни лук челична увијена жица, и служи да потера иглу напред, кад се пушка окине.

г.) Сандук.

Сандук је шупаљ ваљак, који на предњем крају има завоје те да се може спојити са цеви, а на задњем крају реп, кроз који пролази рецни завртањ за утврђивање сандука за кундак. Одозго је просечен за кретање управљаче чепа и ударача. Предња је половина овог просека с десне стране више исечена, те да се чеп затварача може при затварању обрнути на десно, тако да се задњи крај управљаче чепа ослони на задњи дувар — *раме* овог исека, а и да се може пушка лакше пунити и чауре избацивати.

Шупљина сандука ваљкаста је.

Одоздо је сандук прорезан и у том прорезу утврђена је обарача једним попречним чепићем; а запињача и избацач такође једним.

Испод сандука утврђене су једним завртњем две *опруге*, од којих крајња притискује на избацач, а дужа на обарачу.

Иза овог прореза на сандуку налази се један *клинасти испуст*, који улази у нарочити зарез у кундаку, и тиме се трзање цеви при пуцању преноси и на кундак.

д.) Делови за окидање и запињање.

За окидање служи *обарача*, која изгледа као двокрака полуга која се обрће око једног попречног хоризонталног чепчића. Вертикални је крак, који кроз кундак на ниже пролази, мало повијен, да се може лакше прстом повући при окидању, а хоризонтални крак, који је напред окренут, улази у зарез запињаче, тако да кад се повуче вертикални крак обараче назад, онда хоризонтални оде на ниже и повуче за собом запињачу. На овај хоризонтални крак притискује она већа опруга, која је утврђена, одоздо за сандук и која тај крак гура увек на више.

Запињача је на предњем крају утврђена, заједно са избацачем, попречним чепчићем, око кога се обоје могу за нешто обртати. Она има на задњем крају зуб, који је изнад хоризонталног крака обараче, и који улази у оне зарезе на ударачу затварача те запиње пушку.

Избацач има одозго два зуба; предњи служи као избацач чаура, а задњи као *устављач*, јер он при отварању затварача улази у онај зарез на предњем крају чепа затварача, и устаљава кретање истог назад.

е.) Кундак.

Кундак служи за смештај цеви и осталих делова, и за руковање пушком. Он је једноставан и израђен од ораховине.

Кундак се дели на три дела: *главу*, *врат* и *усадник*.

Глава је онај задњи и најширн део кундака; служи за руковање пушком. Доња је њена страна окована и зове се *чело*. Стране главе зову се *образи*.

Врат је онај танки део кундака, што долази одма до главе, и где хвата стрелац десном руком при нишањењу. Он служи за руковање пушком.

Усадник је онај део кундака, у који се усађује цев и остали делови пушке.

На кундаку налазе се разна издубљења, зарези и прорези за смештај појединих делова пушке.

Испод кундака налази се *шипчаник*, у који се меће шипка. Један део шипке види се с ножа, а други не.

ж. Спојни делови.

У спојне делове спадају:

две гривне (карике), — предња и задња, које служе за спој цеви са кундаком. Осим тога за завртањ предње гривне закачена је предња *ареџица* погона. Гривне се стежу и попуштају помоћу завртња;

бранник са својом дашчицом, која служи да заклони обарачу; утврђен је за кундак са два завртња. На њему је утврђена задња ареџица погона;

оков чела кундака са два завртња за дрво;

оков предњег краја усадника, са једним завртњем; и

парче гвожђа уметуто изнутра у кундак на дну шипчаника, у које се завршне шипка да неиспадне.

з. Шипка.

Она има на једном крају завоје, а на другом нарецкану главу, која је попреко пробушена. Служи за чишћење цеви у напредним приликама, кад се нема и неможе да направи дрвена шипка за чишћење. На глави има и једна уздужна рупа, у коју улази врх игле, кад се затварач при склапању и расклапању наслони на шипку.

и. Бајонет.

Бајонет је четвртаст и на врху је клинасто заоштрен. На пушчану цев натиче се помоћу свог *насадника*, који има прорез савијен два пут под правим углом. При натицању бајонета брадавица на предњем крају цеви пролази кроз тај прорез. Да бајонет неби сао држи га један прстен, који се налази на насаднику, и који се обрне за нешто (колико то дозвољава нарочити

чепчић) кад се бајонет натакне да дође иза поменуте брадавице.

Рад затварача.

Кад је пушка испаљена, онда се игла ослања на капслу, а извлакач закучио својим зубом за обод чауре. Глава кочњаче лежи у удубљењу сандука иза обараче и тад се затварач може обртати, јер се глава може да спусти и њен унутрашњи зуб да изиђе из уздужног жљеба на задњем крају чепа.

Затим се ухвати десном руком руковат и обрне на лево дотле, док управљача чепа не удари о леву страну сандука и не дође у продужење просека, после чега се затварач повуче назад. При овоме извлакач вуче за собом чауру дотле, док обод ове не удари на зуб избацача, — у ком тренутку чаура излети напоље, — и док чеп затварача својим засеком на предњем крају незакучи за задњи зуб избацача. Кад то буде, онда се затварач неможе даље извлачити. Кад се чеп обрне на лево, онда се игла за нешто помери назад и згњечи ударни лук; ово због тога, што је игла стално спојена са ударачем, па пошто се она неможе да обрће а глава се са чепом обрће, то се мора игла дотле да помери назад, док њен клинасти део обода неизиђе из клинастог зареза главе.

Затварач је отворен и чаура је избачена.

Кад се метак мете у сандук, онда се опет ухвати десном руком за руковат, и затварач гурне напред и окрене на десно, колико то дозвољава управљача чепа, која при том обртању удари на десну страну сандука. При томе глава затварача потискује пред собом метак докле га не утера у лежиште; ударач са својом запињућом ногом закучи за зуб запињача и стане, а пошто се чеп и даље гура, а игла са ударачем остане, то се ударни лук у њему стисне између обода игле и уже шупљине на задњем крају чепа, и пушка се запне.

Пушка је напуњена, затварач је затворен и запет.

Кад се хоће пушка да окине, онда се прстом повуче обарача назад, усљед чега њен хоризонталан крак пође наниже, повуче за собом запињачу, те њен зуб изиђе из зареза ударача — запињује ноге. Кад ово буде, онда ударни лук, тежећи да се растегне, повуче иглу и ударач напред, и игла удари у капслу и запали је.

Ако се пак хоће да носи напуњена пушка, онда се мора да укочи, а то бива овако: десном руком ухвати се за котур на задњем крају ударача и чврсто држи, а прстом леве руке повуче се за обарачу, тако да запињача изиђе из запињуће ноге, па се одма обарача пусти а ударач полако пушта напред да следује вучењу ударног лука дотле, док одморна нога (задњи зарез на ударачу) не закучи за запињачу. Сад се пушка не може одапети, јер је одморна нога дубље зарезана, а неможе се ни затварач отворити, јер је кочњача са унутрашњим зубом ушла у један од она два жљеба на задњем крају чепа затварача; глава пак кочњаче не може се доле спустити, јер није дошла спрам оног удубљења у сандуку иза обараче. Ако би се у овом стању хтела пушка отворити или окинути, онда се ухвати десном руком за котур ударача и повуче назад дотле, док запињућа нога не закучи за запињачу. У томе се положају сада пушка може да окине, а можеи да отвори, јер се унутрашњи зуб кочњаче налази иза чепа.

Да се затварач неби и при обичним пушчаним радњама отварао, треба га укочити на напред поменути начин

Руковање пушком.

Руковање пушком обухвата све што треба радити, да пушка остане што дуже у употребљивом стању. Овамо спада:

1.) Растављање и састављање пушке; и

2.) Чишћење и чување пушке.

1.) Растављање и састављање пушке.

Кад се хоће затварач да извади, онда се прво отвори, па се затим каквом дрвеном шипчицом притисне на зуб избацача, те његов задњи зуб изиђе из оног зареза на чепу, и сад се затварач сасвим извуче назад.

Затварач се даље раставља овако: одвиђе се завртањ извлакачев и извади извлакач, одвиђе завртањ главин, одвију и извуку оба завртња на управљачи ударача, и онда одвиђе ударач са

игле држећи затварач при томе у левој руци, тако да палац леве руке дође са задње стране руковата, а прсти преко главе, или, што је још боље, наслањајући главу на пушчану шипку. Затим извући иглу и скинути ударни лук и главу.

Састављање бива обратно, т. ј. навуче се ударни лук на иглу и на њу мете глава; затим се она са ударним луком мете у чеп с предње стране, и онда притисне глава на главу шипке, натакне ударач на чеп и навије на иглу толико да се задњи крај игле равна са задњом површином ударача. После се мете извлакач и остали завртњи на њихова места.

Растављање пушке даље бива, кад се одврне и извади шипка, попусте и скину гривне, одврне и извади репни завртањ, одвоји цев од кундака, и онда изваде остали завртњи и скину окови. Састављање бива обратно.

2.) Чишћење и чување пушке.

Чишћење и чување берданке бива исто онако као и пушке М. 80., а за ову је прописано „Наставом за пушку М. 80.“, од 1882. год. стр. 38. па до стр. 54. закључно. А односно чишћења још и упутом за чишћење и подмазивање пушака М. 80., и карабина М. 84., А/Т№ 3722. од 5. Новембра 1888. год. (Служ. војни лист бр. 43 и 44., стр. 1314).

Б. Опис муниције.

За сада има само бојне муниције, и она се састоји из:

Чауре,
Капсле,
Барута, и
Зрна, увијеног артијом.

Чаура је од месинга и служи за смештај осталих делова, као и за то да спречава да барутни гасови непродиру назад поред затварача. Она се дели на три дела: на простор за барут, конично заокругљење и простор за куршум.

На задњем крају има чаура обод, који служи једно за то, да чаура неби могла да уђе у лежиште фишека више него што треба, а друго за то, да извлакач о њега закучи и да чауру извуче напоље. У дну чауре налази се удубљење, у које се смешта капсла, а у дну удубљења мало узвишење, које се зове *наковаљчић*, и које служи капсли као наслон кад игла у њу удари. На дну рупе око овог узвишења налазе се рупице, кроз које пролази ватра у барутно пуњење.

Чауре су изнутра лаковане, да се барут у њима при дугом стајању неквари.

Капсла је направљена од бакра и у њој се налази смеса, која служи за запаљење барута. Утиснута је у оно удубљење на дну чауре.

Барутно пуњење тешко је 5 грама.

Зрно је од олова, обвијено артијом, и тешко је 24 грама.

Кад се барут сасипе у чауру, онда се на барут прво мете *чашица од илаве* артије напуњена лојем, па се онда умете у чауру зрно обвијено белом артијом. Лој служи за то да подмазује пушчану цев изнутра, да се неби гаротина јако хватала за цев, јер би то отежавало кретање зрна у цеви.

Тежина целог метка износи 38·4 грама.

II.

Гађање.

Гађање Берданком врши се исто онако и на исте мете, као што је прописано „Наставом за гађање код пешадије“ од 1888. за пушку Мод. 80., јер су односно гађања обе ове пушке скоро једнаке.

Битна разлика у том је, *што се Берданком на 200 и 300 корака погађа у ону тачку, на коју се и нишани.*

2. Јуна 1890. год.
Београд.

Председник министарског савета,
заступник министра војног,
бекерал.

С. Грујић с. р.

Министарство војно
Бр. 5596.

119.

Свима командама, војним над-

ПРЕ

Накнадно отворених кредита по струци војној за именоване команде и војна

И З

Текући број	Код кога је отворен кредит	Коме је отворен кредит	За коју команду и војно надлештво	Плате вод број. 2.		Особених трошкова		Санитетских трошкова вод бр. 1.	
				дин.	п.	дин.	п.	дин.	п.
	Код начелништва	Команданту:							
1	окр. Ваљевског	Дринске дивиз. области	За управу Ваљевског гарнизона	—	—	—	—	—	—
			За команданта Дринске дивиз. области	—	—	—	—	—	—
2	„ Врањског	Моравске див. области	За команданта I. пук. округа	—	—	—	—	—	—
			За команданта Моравске дивиз. области	—	—	—	—	—	—
3	„ Јагодинског	Тимочке дивиз. области	За команданта Тимочког артиљеријског пука	—	—	—	—	—	—
		Шумадијске див. области	За управу гарнизона Јагодинског	—	—	—	—	7	—
4	„ Књажевачког	Тимочке дивиз. области	За команданта XIV. пук. округа	—	—	—	—	—	—
			За команданта XIII. батаљона стал. кадра	—	—	34	65	—	—
			За управу гарнизона Књажевачког	—	—	—	—	—	—
			За командира Тимочког возарског ескадрона	—	—	—	—	—	—
5	„ Крајинског	„ „ „	За команданта XIII. пук. округа	—	—	—	—	—	—
			За команданта XV. батаљона стал. кадра	—	—	—	—	—	—
			За команданта града Кладовског	—	—	—	—	—	—
			За команданта Тимочке дивиз. области	—	—	—	—	—	—
6	„ Крушевачког	Шумадијске див. области	За командира II. чете понтонирске	—	—	—	—	—	—
		Моравске див. области	За команданта Моравске дивиз. области	—	—	—	—	—	—
7	„ Крагујевачког	Шумадијске див. области	За управника гарнизона Крагујевачког	—	—	103	—	—	—
			За команданта III. коњичког пука	190	50	—	—	—	—
		Управи вој. техн. завода	За управника војно-техничких завода	—	—	—	—	—	—
		„ Страг. барутана	За управника Страгарских барутана	—	—	9	80	—	—

лештвима и окружним начелништвима.

ГЛЕД

надлештва, а код дотичних начелништава окружних по доле означеним партијама.

ПАРТИЈЕ														По коме решењу
Економских трошкова под број. 1.		Инжинирских трошкова под				Артиљеријских трошкова под				На издржавање жандармерије		Свега		
		1		2		1		3						
дин.	п.	дин.	п.	дин.	п.	дин.	п.	дин.	п.	дин.	п.	дин.	п.	
861	50	—	—	—	—	22	60	—	—	—	—	884	10	Е/Г№ 1816., 2087., 2143., 2155., А/С№ 2012.
194	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	194	—	Е/Г№ 2178.
—	—	—	—	—	—	—	—	8	20	—	—	8	20	А/С№ 1816.
—	—	448	50	—	—	—	—	—	—	—	—	448	50	И/Г№ 767.
—	—	—	—	—	—	800	—	—	—	—	—	800	—	А/Р№ 2205.
47	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	54	—	Л№ 1333. Е/Г№ 1993., 2032.
—	—	—	—	—	—	70	—	—	—	—	—	70	—	А/Р№ 2205.
—	—	—	—	—	—	50	—	—	—	—	—	84	65	А/Р№ 2205. Б№ 4479.
204	65	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	204	65	Е/Г№ 1858., 1960., 2115., 2213.
—	—	—	—	—	—	90	—	—	—	—	—	90	—	А/Р№ 2205.
—	—	—	—	—	—	12	—	—	—	—	—	12	—	А/Р№ 2205.
—	—	—	—	—	—	15	—	—	—	—	—	15	—	А/Р№ 2205.
200	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	200	—	Е/Г№ 437.
—	—	5000	—	52	25	—	—	—	—	—	—	5052	25	И/Ф№ 798. И/Г№ 248.
—	—	—	—	173	—	—	—	—	—	—	—	173	—	И/Ф№ 769.
—	—	1689	90	—	—	—	—	—	—	—	—	1689	90	И/Г№ 695.
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	103	—	Е/Г№ 1794.
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	190	50	Б№ 4334.
—	—	—	—	—	—	1170	—	—	—	—	—	1170	—	А/С№ 1918.
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	9	80	Б№ 4889

Текући број	Коме је отворен кредит	Код кога је отворен кредит	За коју команду и војно надлештво	И з Платне под број. 2. дин.	п.	Особених трошкова дин.	п.	Санитетских трошкова под број. 1. дин.	п.
	Код начелништва	Команданту:							
8	окр. Нишког	Моравске див. области	За команданта II. чете жандармеријске	—	—	—	—	—	—
			За команданта III. батаљона Цара Лазара	—	—	1172	64	—	—
			За команданта Моравске дивиз. области	—	—	3293	88	—	—
			За управника Нишког гарнизона	—	—	—	—	—	—
9	„ Пожаревачког	Шумадијске див. области	За команданта I. чете понтонирске	—	—	—	—	—	—
10	„ Пиротског	Тимочке дивиз. области	За команданта XV. пук. округа	—	—	—	—	—	—
11	„ Ужичког	Дринске дивиз. области	За управу Ужичког гарнизона	—	—	—	—	—	—
			За управу Ложешког гарнизона	—	—	—	—	—	—
12	„ Црногорског	Тимочке дивиз. области	За команданта Тимочке дивиз. области	—	—	—	—	—	—
13	„ Чачанског	Дринске дивиз. области	За команданта Дринског артиљеријског пука	—	—	—	—	45	—
		Шумадијске див. области	За команданта Шумад. артиљеријског пука	—	—	—	—	80	—
			За команданта Шумадијске дивизијске области	—	—	—	—	—	—
14	„ Ћупријског	Управа инжин. арсенала	За управника инжинирског арсенала	—	—	—	—	—	—
		Тимочке дивиз. области	За команданта Тимочког артиљеријског пука	—	—	—	—	10	—
			Свега	190	50	4614	07	142	—

Под данашњим умољен је г. министар финансије да ове кредите отвори код дотичних

Предначедено саопштава се свима командама, војним надлештвима и начелништвима

1. Јуна 1890. год.
Београд.

П А Р Т И Ј Е

Економских трошкова под број. 1.		Инжинирских трошкова под				Артиљеријских трошкова				На издржавање жандармерије		Свега		По коме решењу
		1		2		1		2						
дин.	п.	дин.	п.	дин.	п.	дин.	п.	дин.	п.	дин.	п.	дин.	п.	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	22584	04	22584	04	Бр 5576.
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1172	64	Бр 5576.
—	—	—	—	4002	50	—	—	—	—	—	—	7296	48	Бр 5576. И/Ф№ 568., 584., 620.
1000	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1000	—	Е/Г№ 2170.
—	—	—	—	181	—	—	—	—	—	—	—	181	—	И/Ф№ 769.
—	—	—	—	—	—	25	—	—	—	—	—	25	—	А/Р№ 2205.
4391	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4391	—	Е/Г№ 2155.
200	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	200	—	Е/Г№ 2129.
—	—	3030	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3030	—	И/Г№ 718.
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	45	—	Л№ 1198.
138	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	218	—	Е/Г№ 1833. Л№ 1084.
—	—	870	—	3981	—	—	—	—	—	—	—	870	—	И/Г№ 659.
—	—	1135	—	—	20	—	—	—	—	—	—	5116	20	И/Г№ 713., 739., 641. И/Ф№ 802., 803., 804., 806., 616.,
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	10	—	Л№ 1094.
7236	15	12137	40	8389	95	2254	60	8	20	22584	04	57602	91	

начелништава окружних.

ради знања и управљања.

Председник министарског савета,
заступник министра војног,
генерал,

С. Грујић с. р.

Министарство војно.
Ф/А№ 3080.

120.

Свима командама.

Расписом од 6. Априла 1880. год. Ф/А№ 2876., наређено је: да команде сталног кадра кад добију рапорт од својих четних и батаљонских команданата да им је војник побегао из команде, тад да се за сваког понаособ распише свима окружним командама да га ове у својој територији потраже и у своју команду упуте.

Овако је било тада наређено с тога што није постојао Службени војни лист, али те потребе нема сада, када се бегство сваког војника у Службеном војном листу обзнањује. С тога у интересу простијег рада наређујем: да се од сада не расписује за бегунце свима пуковским окружним командама, него само оној, из чије је територије бегунац, а по потреби и успутним полицијским властима.

Осталим пуковским окружним командама и полицијским властима саопштаваће се то преко Службеног војног листа.

Ово ће чинити надлежне команде које су административни органи III. степена.

4. Јуна 1890. год.
Београд.

Председник министарског савета,
заступник министра војног,
генерал,

С. Грујић с. р.

Лични односи.

ВОЛОВАЛИ:

Артиљеријски капетан I. кл. Јован Ђокић 16 дана.
Пешадијски поручник Младен Малетић 7 дана.
Пешадијски потпоручник Новак Пејић 19 дана.

ОДСУСТВА:

Пешадијски мајор Михајло Радојић 10 дана.
Пешадијски мајор Марко Миловановић 40 дана.
Пешадијски мајор Алекса Стојковић 12 дана.
Војни прота Илија Протић 7 дана.
Артиљеријски капетан I. кл. Огњан Живковић 10 дана.
Артиљеријски капетан I. кл. Коста Ристић 10 дана.
Коњички капетан I. кл. Сима Мичин 8 дана
Коњички капетан II. кл. Петар Ђорђевић 6 дана.
Пешадијски капетан II. кл. Јанићије Илић 2 дана.
Артиљеријски капетан II. кл. Арсеније Ломић 3 дана.
Артиљеријски поручник Јанко Лазаревић 3 дана.
Артиљеријски поручник Андрија Милићојевић 4 дана.
Пешадијски поручник Љубомир Милић 3 дана.
Војно-судски поручник Велисав Миловановић 40 дана.
Марвени лекар III. кл. Антоније Шеловић 3 дана.
Пешадијски потпоручник Васиљије Чарапић 2 дана.
Пешадијски потпоручник Миросаав Наумовић 3 дана.
Пешадијски потпоручник Живко Скерлић 2 дана.
Пешадијски потпоручник Димитрије Протић 5 дана.
Артиљеријски потпоручник Михајло Давидовић 5 дана.
Артиљеријски потпоручник Светозар Живановић 2 дана.
Војно-судски потпоручник Андрија Шушкаловић 9 дана.
Подблагајник I. кл. Крста Живковић 3 дана.
Подблагајник I. кл Стеван Миловановић 8 дана.

ЖЕЊИТВА ОДОБРЕНА ЈЕ:

У НАЧЕЛУ:

Инжинирском потпоручнику Миладину Корачу.

Извештаји и реферати.

Господину министру војном

Сматрам за дужност, да г. министру војном поднесем следећи извештај о моме шестомесечном бављењу у иностранству у другој половини прошле године.

Позван на међународни конгрес за општу фотографију, као и на конгрес за фотографију неба, од стране приређивачких одбора, ја сам се кренуо за Париз почетком Јула прошле године. Стигав у Париз сазнам да је састанак астрофотографског конгреса одложен за 20. Септембар по нов., о чему сам одма и известио г. министра војног. Конгрес пак за општу фотографију отворен је 6. Августа по нов. у Трокадеру. Пошто је председник приређивачког одбора отворио скуп, пришло се избору председништва, које је овако састављено:

Почасни председници: г. г. *De Blochouse* (Белгија); *Rutherford* (Америка); *Becquérel, Fizeau* (Француска); *Huggins* (Енглеска); *De Molfetta* (Италија); *Gylden* (Шведска).

Председник: г. *Janssen*.

Француски подпредседници: г. г. *Davanne, Marey, Wolf*.

Страни подпредседници: г. г. *Petersen, de Vylder*.

Француски секретари: г. г. *Pector, Vidal, Londe*.

Страни секретари: г. г. *Wada, Stanoïéwitch*.

Конгрес је трајао осам дана и на његовим седницама, које су се свакодневно држале, решавана су ова питања:

1.) О јединству у изражајима фотографских формула; 2.) о јединству у називима разних фотографских процеса; 3.) о једнообразности у димензијама фотографских плоча; 4.) о начину како се брзо и лако могу утврђивати разни објективи на разне мрачне коморе; 5.) о ћумручким формалностима при пошиљању и примању осетљивих материја; 6.) о заштити уметничке својине фотографских дела; 7.) о једнообразности у одређивању жижних даљина објектива; 8.) о једнообразности у одређивању фотометарског дејства диафрагми код објектива; 9.) о мерењу времена за које светлост дејствује код тренутног снимања; 10.) о усвајању једне сталне светлосне јединице у фотографији; 11.) о једнообразности у оцењивању интензитета светлости у разним фотографским операцијама; 12.) о општем начину за одређивање осетљивости фотографских материја.

Далеко би ме одвело кад би и у најкраћим потезима изнео сам ток претресања горњих питања, која су и сувише специјалне природе, да се о њима може говорити у овом извештају. И надајући се да ће ми се за то излагање указати друга згоднија прилика, хоћу само да напоменем, да су нека од горњих као и многа нова питања одложена до идућег међународног конгреса, који се има састати ове године у Бриселу. За спрему предмета и претходну дискусију питања, која се имају решавати на томе конгресу одређен је један међународни перманентни комитет. Мени је пала у део та част, да будем именован за члана тог комитета.

Конгрес је завршен свечаном прославом педесетогодишњице открића фотографије.

После свршеног конгреса за општу фотографију суделовао сам седницама међународног конгреса електричара, који је отворен био 24. Августа по нов. Председништво тог конгреса састављено је било на овај начин:

Почасни председници: г. г. *Sir William Thomson, Cochery, Berger*.

Председник: г. *Mascart*.

Подпредседници: г. г. *Ferraris* (Италија); *Raceis* (Аустрија); *Potier* (Француска); *Preece* (Енглеска), *Rousseau* (Белгија); *Stolebow* (Русија); *Weber* (Швајцарска).

Известилац: г. *Joubert*.

Због велике разгранатости самога предмета, конгрес се поделио у четири секције, и то:

Прва секција — Електричне јединице и мере.

Друга секција — Индустријске примене електрицитета.

Трећа секција — Телеграфија, телефонија, сигнали.

Четврта секција — Електрофизиологија.

Ја сам присуствовао седницама прве две секције.

Поред редовних седница, које су трајале од 24. до 31. Августа, предузимане су разне екскурзије у све важније електричке заводе и радионице у Паризу. Нарочите су екскурзије чињене по разним одељењима изложбе. Као професор војне Академије, нарочиту сам пажњу обраћао применама електрицитета у војсци.

У закључној седници тога конгреса прочитано је писмо америчанског института, којим се јавља да ће се сазвати међународни конгрес електричара 1892. године у Њу-Јорку, приликом тамошње светске изложбе.

Према нарочитом уређењу, пре него што би се састао конгрес за небеску фотографију, имао се држати у Бриселу 10. Септембра по нов. међународни астрономски конгрес. И ја сам, са француским делегатима отпутовао у Брисел на тај конгрес. Циљ овога путовања била је нарочито та, што је г. Жансен, директор астрофизичке звездарнице у Медону, имао да саопшти астрономском конгресу резултате оних радова, који су се тицали спектроскопских испитивања планетских атмосфера, и у којима сам радовима и сам пуне две године суделовао, као што се то у осталом види из појединих извештаја поднетих париској академији наука.

Астрономски конгрес је отворен поменутога дана у згради белгијске академије у Бриселу, и под председништвом г. *Gylden*-а, директора звездарнице у Штокхолму. У трећој седници тога конгреса, г. Жансен је саопштио конгресу резултате горе поменутих радова напоменувши удео, који мени лично припада.

Конгрес је завршен 13. Септембра екскурзијом у Лијеж.

По свршетку астрономског конгреса у Бриселу сви су се чланови кренули за Париз на конгрес за небеску фотографију, који је отворен 20. Септембра по нов. на звездарници у Медону. На првој седници састављено је председништво и то на овај начин:

Почасни председници: *Његово Величанство Дом Педро, бразилијански цар*; г. г. *Faye Fizeau, Huggins.*

Председник: г. *Janssen.*

Подпредседници: г. г. *Common, Wolf, Davanne, Weiss.*

Секретари: г. г. *Pector, Bakhuyzen, Kapteyn, Stanoïéwitch.*

Пошто је председник у подужем говору обележио задатак конгреса, прешло се на дискусију начина и метода за фотографисање сунца као и о величини слика и учестаности снимања. Овом сам приликом саопштио конгресу своју студију о савременом стању фотографије сунца, на основу које је вођена сва даља дискусија горњега питања.

На идућим седницама држаним у министарству просвете и на звездарници у Медону говорило се о систематском фотографском проучавању сунчевог спектра; о систематском проучавању месечеве површине помоћу фотографије; о фотографисању планета и њихових пратилаца, како са гледишта дескриптивног тако и у погледу мерења; о проучавању болида и озвездина фотографским путем; о фотографисању комета за сво време њиховог виђења; о фотографисању звезда и звезданих гомила; о фотометријском проучавању звезда помоћу фотографије; о спектралном проучавању звезда у погледу дескриптивном, а и ради мерења; о проучавању познатих и откривању нових небеских маглина помоћу фотографије, као и о њиховој фотометрији. Поред свију тих питања вођена је дискусија и о инструментима које ваља употребити у сваком специјалном случају, о методама да се што тачније одреде услови, под којима су изведене небеске фотографије добијене, како би се могле међу собом сравњивати, о репродукцији негатива и умножавању слика, о чувању негатива и слика са гледишта фотографског и т. д.

На послетку решено је да се фотографским проучавањима небеских тела дода и спектроскопија не фотографска, и да се овај конгрес у будуће зове: *конгрес за небеску фотографију и спектроскопију.*

Конгрес је закључен 26. Септембра.

Као што је познато г. министру војном, директор астрофизичке звездарнице у Медону обратио се, преко крал. српског посланика у Паризу, г. министру војном с молбом, да ми се дозволи да неко време проведем на тамошњој звездарници ради даљих испитивања извесних научних питања, у којима сам још за време првог свог бављења на звездарници суделовао. И на основу дозволе г. министра војног, ја сам остао на звездарници до краја Новембра прошле године. Пошто су се експерименти, којима смо се бавили, тицали између осталога и проучавања спектра наше атмосфере, и како је већ било наступило веома незгодно и рђаво време за даљи рад, би решено, да се одма и без одлагања експерименти пренесу и продуже у пределима згоднијим, како са климатског тако и са других физичких обзира. Избор је пао на суви ваздух изнад пустиње Сахаре, и за то се г. директор реши да одма отпутује у Африку. Позван да суделујем у тој експедицији, која се приређује о трошку и бриги француске владе, ја сам сматрао за дужност да се на тако ласкаву понуду одазовем, као што сам о томе у своје време и известио г. министра војног. И тако, почетком месеца Децембра, отпутујем у пратњи г. Жансена у Сахару.

Рад, прекинут у Француској, настављен је, после петнајестодневног путовања преко Марсеља, Алџира, Константине и Бискре, у тврђавици Борџ Бени-Мора у Сахари. Како на путу кроз Африку, тако и на самом месту посматрања, са особитом смо предусретљивошћу били примљени од команданата тамошњих француских гарнизона.

Пред почетак другога семестра, опростио сам се са г. Жансеном, који је даље остао у Сахари, и преко Туниса, Сицилије и Италије вратио сам се у отаџбину да наставим предавања у војној Академији.

Сама природа овога извештаја не дозвољава ми да се упуштам, ма и у најкраће излагање научних резултата, до којих се дошло овом експедицијом. И остављајући то за згоднију прилику могу само да напоменем, да се успело у свему оном, што се од те експедиције очекивало.

Сматрам за своју особиту дужност, да овом приликом заблагодарим г. министру војном како на новчаној потпори (од четири стотине динара), тако и на дозвољеном ми отсуству, на основу кога сам могао суделовати у тим важним научним радовима. Не мање се осећам испуњен благодарношћу не само према г. Жансену, председнику париске Академије наука, који ме је почаствовао изборном за свога сарадника, него и према француској влади, која ме је материјално помагала како за сво време мога суделовања у горе поменутим научним радовима на звездарници, тако и приликом мога путовања у Брисел и кроз Африку.

10. Априла 1890. год.
у Београду.

Ђ. М. Станојевић,
професор војне академије.

Неслужбени део.

БЕЛЕШКЕ.

79.) Буџет војни француски за 1891. год. пројектован је, како јавља руски „Војни зборник", у — 578,470845 динара редовни, и 130,000.000 ванредни; *свега* дакле износи *708,470.845* динара.

За основу буџетских трошкова узето је ово бројно стање стајаће војске: 26.934 официра и војних чиновника, и 520.548 подофицира и редова у стајаћој војсци; и 733 официра и 25062 подофицира и редова у жандармерији; коња 142,870.

Састав *пешадије* у идућој години предвиђен је овај: 144 пука по 3 батаљона од по 4 чете; 18 местних пукова (за поседање утврђених места) такође по три батаљона од по 4 чете; 30 стрељачких батаљона (20 од по 6, и 10 од по 4 чете); 4 пука зуава од по 4 батаљона са по 4 чете; 5 батаљона лаке афричке пешадије од по 6 чета: 2 пука страначе легије од по 4 батаљона са по 4 чете. Мирнодобно стање пешадије одређено је у 1357 виших официра, 10515 нижих официра, и 327035 подофицира

и редова: свега 338.907 људи; а то је за 110 официра и 12234 војника више него у тек. години.

Мировобни састав коњице утврђен је у: 12 кирасирских и 30 драгунских пукова, 21 пук шасера, 16 хусарских пукова, 6 пукова аеричких стрелаца, 4 пука спахиса, и 8 чета ремонтских јахача. Бројно стање: 390 виших официра, 3522 нижа официра и 74635 подофицира и редова; свега 78557 људи.

Артиљерија: састајаће се из: 16 градских батаљона, 38 пукова пољске артиљерије (19 од по 12 пољских, а 19 од по 9 пољских и по 3 коњичке батерије); батерија у Алжиру и Корзики; 2 понтонирска пука, 10 радничких чета, 3 ватрометарске чете, и брдских батерија. Бројно стање: 372 виша официра, 3347 нижих официра, и 75815 војника = 79534 човека. Стање је увећано, али још недостиже прописано законом од 15. Јула прош. год.

Инжињерија: 3 пука од по 5 батаљона, пук од 4 батаљона, и пук од 3 батаљона, — с по 4 чете. Бројно стање у миру: 37 виших официра, 462 нижа официра, и 11402 војника = 11.841 људи. Више но ове године: 11 официра и 791 војник.

Возарија: 20 ескадрона у Француској, и 12 чета у Алжиру = 24 виша официра, 388 нижих официра, и 11428 војника = 11840 људи.

Односно *ванредног* кредита има се приметити да је законом од 30. Децембра 1888. год. одобрено било укупно 770,731.000 динара с разделом на више година; тако 1889. год. кредит је износио 138,554.360 динара, 1890. године 154,073.000, а идуће године износиће, како смо навели, 130,000.000 динара, и т. д. док се не утроши горенаведена главна сума.

80.) Академија војна у Италији, која постоји од 1867. преуређена је у последње време у многоме чему.

У њу се примају официри по конкурсноме испиту; курс је скраћен на 2 године: на пријемни испит пуштају се капетани и поручници разних родова војске, који су најмање 4 године служили дејствително као официри у строју, нерачунивши време проведено као ђака. Артиљеријски и инжињерски официри, који су свршили апликациону школу, могу ступити у академију и после 3-годишње дејствителне службе. Сваке се године може примити само 60 официра: 48 пешадијских и коњичких, и 12 артиљеријских и инжињеријских; но ако нема толико од једних ногу се примити на празна места кандидати од других родова војске. На испит се не пуштају они који су на њима двапута пали, или који су искључени из академије због неуспеха у наукама. Сви кандидати, пре него што им старешине спроведу молбе за академију, подлеже предходноме испиту у команди из: стројних правила, упута за мобилизацију, из ратне службе, и јахања. Према резултатима тога предходнога испита и општих оцена, саставља се у војном министарству и објављује се списак официра који се пуштају на пријемни испит, који се полаже из: талијанског језика, историје, географије, аритметике и алгебре, геометрије и равне тригонометрије, француског језика и топографског цртања. Одређено је из којих се предмета полажу писмени, а из којих устмени испити и колико трају. На усмени испит пуштају се они који су добро положили писмене испите. Писмени се полажу на крају Априла при корпусним штабовима, а устмени у Турину, у војној академији око половине Септембра.

Школа почиње 1. Октобра и траје до конца Јуна. У првој години предају се ови предмети: обавезни: војна администрација (2 часа недељно), артиљерија и фортификација (3 ч. н.), војна историја (3), војна географија (3), топографија (2), социјалне науке (3), топографско цртање (2), железне пруге (20 часова год.), и војна хигијена (15 ч. год.). Необавезни предмети: природне науке (2 ч. н.), француска литература (2), немачки језик (3), енглески језик (3), и арапски језик (који желе). Осим тога три пут недељно официри се обучавају у јашењу и три пута борењу. У Јулу и Августу су практичка упражњења из топографије и тактике, а мимо тога посећавају се и градови. — У другој години уче се ови предмети: обавезни: тактика (2 часа недељно), логистика (о маршевима) (4 часа нед.), војна историја (4), општа историја (3), опсадна војна (25 часова год.), ратна пештина (15 час. год.), хипологија (10 ч. год.); необавезни: хемија (2 ч. н.), минералогија и геологија (2), француска литература (2), немачки језик (3), енглески (3), и арапски језик. Јула и Августа практичка упражњења из логистике и тактике у току 40 — 50 дана.

Од необавезних предмета официр бира један, и дужан га је учити за време целе године; а може слушати и друге од необавезних предмета, ако му то није од штете по обавезне предмете. Прелазак из прве у другу годину зависи од испитног успеха. Капетани, који би за време боравења у школи били унапређени у следећи чин, могу остати као добровољни слушаоци. Ко изостане од предавања за 40 дана, због болести или других узрока, враћа се у трупу, а да ли ће се идуће године примити опет у школу зависи од решења министарског. По свршетку школе официри се ти употребљавају о великим маневрима код штабова и т. д., а после тога враћају се у своје трупе. Новим устројством школе те хоће се да створи јача гаранција за што бољу попуну ђенералштаба строгим избором официра на ту службу.

Школом том управља ђенерал, који има за помоћника једног мајора. Војних професора има 12, а грађанског реда 5. Диплома, коју добију по свршетку школе официри пешадијски и коњички, даје им право на производство у следећи чин, а на официре у артиљерији и инжињерији то се право не распростире.

81.) Карабин за француске јашуће трупе. Како неки немачки листови јављају, сложио се коњички и артиљеријски комитет француски о моделу карабина за јашуће трупе. Карабин је тај истог калибра као пушка Лебеловача, те имаће и исти опсег. Нишани се до 1000 мет.; дужина карабина је 0·93 мет. Место магацина, има тај карабин једну кутију са 3 фишека, а четврти је у цеви. Осим коњице носиће карабин и посада артиљеријска.

82.) Трен у Немачкој. Царском наредбом од 2. прош. мес. стављени су тренски батаљони под ђенерал-

команде односно бригадне команде пољске артиљерије; а тренска инспекција преображена је у тренско-депосвску инспекцију, с рангом и дисциплинском влашћу бригадне команде над депосвским особљем.

83.) Прописи за гађање пољске артиљерије, у Немачкој издат је нов, царском наредбом од 17. прош. мес., и њиме се замењује ањски од 2. Марта. Препоручено је ћеневалкомандама да о искуствима која задобију при употреби тога прописа поднесу извештаје до 1. Новембра 1891. године.

84.) Карловски војни округ, у Бугарској добио је, указом од 8. Априла тек. год. назив „*II. Пловдивски војни округ*", и од 3. Маја ове год. премештен је штаб окр. команде из Карлова у Пловдив.

85.) Фонд за потпомагање официра у Турској. Као „Armeeblatt" јавља, одобрен је у Цариграду фонд за потпомагање официра, са следећим одредбама, које је и Султан потврдио:

1.) Председник је сам Султан, потпредседник мушир Исмаил-Паша, а управни одбор састоји се из једног ћенерала из војног министарства, једног артиљеријског пуковника и једног потпуковника из министарства марине. За рачунске стварн одређен је један мајор и један пуковски рачунски официр. Сви чланови одбора носе на десном рукаву значку.

2.) Сваког четвртка и недеље држе се одборске седнице, а у изузетним приликама могу бити и ван тих дана.

3.) Предлоге одбора за потпору потврђује сам Султан.

4.) Основни капитал састоји се из 7500 турских лира, од којих су 2500 поклон султанов, а 5000 добивено је из министарства финансије.

5.) За умножавање капитала одбија се официрима од прве месечне плате без разлике чина по 10%.

6.) Другог месеца одбија се свима официрима суновремне војске и марине по 5% од њихових додатака.

7.) Право на потпору имају сви официри и војни чиновници којима је од плате одбијен горњи процент. *).

8.) При несрећним случајевима од пожара или усљед елементарних неногода накнађује се претрљена штета одмах свима према рангу и чину.

9.) За окућење, при женидби, у болести, и за измирење дугова и т. д. дају се зајмови.

10.) Количина зајма зависи од величине плате. Зајам се мора наплатити од потпоручика до закључно капетана I. кл. у течају 2, од мајора до закључно пуковника за $1^1/_2$, а од свију виших чинова за једну годину дана. Одбитци на рачун овог дуговања несмеју прећи $^1/_4$ месечне плате.

11.) За време док се какав дуг отплаћује немогу се узимати нови зајмови.

*). Изузет да уплаћује у тај фонд није обавезно.

12. На случај да који од официра — дужника фонда умре у мирно доба, дуг његов има се наплатити од његове породице ако је доброг стања и ако због тога неће трпети оскудицу.

13.) Ако пак официр погине у рату, или изгуби живот у мирно доба вршећи службу, дуг његов исплаћује фонду Султан.

14.) Војни чиновници имају као и официри права на зајам према њиховој плати.

15.) За време рата зајмови се недају.

16.) Сваке рачунске године управни одбор дужан је поднети Султану извештај о стању фонда.

86.) Топовски барут од артиље, у Белгији. Лабрехт, управник Ветерске барутне фабрике Копал и Др., изумео је, како јавља „Belg. mil.", топовски барут од артиље, који долази у врсту бездимног барута. 3). Априла текуће год. у присуству војног министра и виших официра чињени су на стрелишту фабричком са тим барутом разни огледи, и то на топова бронза Хочкисовог система, и на 8·7., 10., 15. и 21. сантимет. топова.

Тај нови барут, који има изглед уврљеног памучног барута, сече се на коцке најмање 1·4 милимет. дебљине, којих величина у осталом зависи од калибра дотичног оруђа, тако да врлеће може потпуно да изгори у цеви док је зрно још у њој.

При огледима гађања, којима је присуствовао и војни министар, пуцало се из 8·7 сантимет. пољског топа са коцкастим барутним зрнцем од 2 милимет., па су, вели исти лист, сва пуњења од 700 до 850 грама, добијени следећи податци:

ТОП	Пуњење, у килогр.	Почетна брзина, у метрима	Притисак гасова, у атмосферама	Приметба
8·7 сист.	0·700	442	1348	Почетна брзина мерена је на 25 мет. испред уста цеви
	0·750	514	1784	
	0·800	550	2273	
	0·850	569	2536	

Ради упоређења, напомиње поменути лист, да се код 8·7 см. пољских топова са пуњењем од 1·5 килогр. обичног црног барута добија почетна брзина од 456 мет., при чему притисак гасова износи 2200 атмосфера; што ће рећи да се са скоро у пола мањом количином новог барута добијају не само једнаке него још и веће почетне брзине, поред свега тога што се притисак гасова неувећава.

Усљед овако повољних резултата наређено је, вели, да се огледи у овом правцу наставе, како би се за нове пољске топове утврдило барутно пуњење, а осим тога и код пушчаних фишека Албинијеог система, те да се приликом овогодишњих вежбања могу опробати прасковци пуњени новим бездимним барутом са знаком „L".

87.) Колико стаје наоружани мир. „La France militaire“ доноси под горњим насловом податке о издацима разних јевропских сила на војску, који се виде из следеће таблице:

За годину	У Д И Н А Р И М А					
	Аустро-угарска	Немачка	Енглеска	Италија	Русија	Шпанија
1882. . . .	364,831.000	506,551.000	657,085.000	283,769.000	869,079.000	189,012.000
1883. . . .	296,152.000	510,174.000	600,059.000	320,976.000	915,571.000	191,147.000
1884. . . .	321,353.000	504,187.000	642,421.000	333,186.000	939,780.000	188,524.000
1885. . . .	348,288.000	520,945.000	869,316.000	358,139.000	962,418.000	198,217.000
1886. . . .	324,622.000	539,189.000	671,822.000	361,866.000	990,546.000	206,641.000
1887. . . .	439,531.000	775,969.000	634,001.000	428,555.000	998,855.000	203,805.000
просечно на год.	347,127.000	560,174.000	680,717.000	344,314.000	946,125.000	196,224.000

Дакле у течају од шест година утрошила је:

	НА СУВОЗЕМНУ ВОЈСКУ		МАРИНУ		СВЕГА
Русија	4.851,905.000	—	824,845.000	—	5.676,750.000
Енглеска	2.484,566.000	—	1,599,737.000	—	4.084,303.000
Немачка	3.044,838.000	—	316,204.000	—	3.361,142.000
Аустро-угарска	1.933,989.000	—	158,733.000	—	2.092,762.000
Италија	1.590,658.000	—	475,253.000	—	2.065,891.000
Шпанија	934,295.000	—	243,052.000	—	1.177,347.000

Што недређи да је наоружани мир стао за тих шест година и само код тих држава преко 18 милијарди динара.

88.) Опрема ратном муницијом, у француској војсци. За нову 8 мм. Лебедову пушку прописано је 251 фишек на војника; а досада је за 11 мм. пушку било само 176 фишека.

Од те муниције носиће војник собом 112 фишека; 29 фишека носиће се у муницијским колима за комплетовање прве муницијске опреме у 141 фишек при батаљонима. Даљих 65 фишека на човека у дивизијском су парку; затим су још 45 фишека на војника у корпусноме парку; и најзад последња резерва у 91 фишек на војника носи се у великом артиљеријском парку сваке армије.

„Allg Schweiz. Milit.-Ztg.“ доносећи ово, вели да је немачки пешак боље опремљен у томе погледу, јер због мање тежине може више фишека да понесе собом, па су, вели, они и удесније не њему распоређени него код француског пешака, и лакше се могу вадити. Но највећа је, каже, корист у томе, што је резервна муниција немачких батаљона расподељена на 4 четне каре, које могу својим четама следовати свуда, па и на најмучнијем земљишту.

Прошлог месеца, како јавља наведени лист, чињена су мала упражњења с бездимним барутом. Одређена је била за ту цел цела 7. дивизија, па је после учествовало на маневру само 2 пешадијска пука, 1 стрељачки батаљон, 1 драгунски ескадрон, 1 јашућа батерија и 2 пољске батерије. Једнаначном затром произведени дим исто се, вели, тако мало примећивао као и плотунском затром. Топови су истина производили нешто дима, али је овај као и код пешадијске ватре масама, ишчезавао скоро моментано. — Мимо тога добро је сваки пољски артиљеријски кук по 180 фишека за своје 90 мм. топове, и свако одељење јашуће артиљерије при самостални коњичким дивизијама по 72 фишека за своје 80 мм. топове, с налогом да нове тактичке околности односно ватре у групама и заузимању положаја проучавају.

89.) Босанско-херцеговачке трупе. Аустро-угарски министар финанција изјавио је у делегацијама, да се те трупе састоје сада из 32 чете у 8 батаљона. Ове године устројаће се још 4 чете, № 33 — 36., а у идућој години опет 4 чете, № 37 — 40., те ће их тако с крајем 1891. год. бити 40 чета у 10 батаљона.

Односно распростре вести да ће се босанско-херцеговачке трупе разместити на гарнизоновање по Аустро-угарској, одговорио је министар у делегацијама, да се не мисле стално премештати на гарнизоновање по Аустро-угарској, него се намерава само ту скоро да се један до два батаљона тих трупа доведу на маневре у Аустро-угарској, и то, вели, једино за то, да се тим трупама да прилика да с већим телима маневрују, што у Босни није могуће. Дакле, каже, ту се ради само око питања о даљем војном образовању сада већ тако добрих и дисциплинованих босанско-херцеговачких трупа. Бављење њихово у Аустро-угарској трајаће само 12 — 14 дана, а за тим ће се одмах вратити у постојбину.

ОГЛАСИ.

Недељко Зечевић из Вратара, среза Жупског, округа Крушевачког, редов 5. чете II батаљона сталног кадра, побегао је из команде 22. прош. месеца.

Он је стар 20 година, висок 1·60 мет., смеђ, образа сувих, очију граорастих, бркова нема, носа подугачког.

Од државних ствари однео је на себи: 1 блузу белу, 1 панталоне беле, 1 капу шајкачу, 1 оковратник, 1 пар кошуља и 1 пар опанака.

Љубомир Стојановић из Београда, редов 1. чете VII. батаљона сталног кадра, побегао је из команде 1. прош. месеца.

Он је висок 1·71 мет., лица пуног округлог, косе смеђе, очију плавих, бркова малих, браде нема, ходи мало погурено.

Од државних ствари однео је на себи: 1 блузу чохану, 1 панталоне чохане, 1 капу шајкачу, 1 оковратник, 1 пар преобуке, 1 пар цокула, 1 нож од пушке Мод. 80. сер. Д., № 6542. са опасачем и виском.

Умољавају се војне и полицијске власти да именоване бегунце у својој територији потраже, и да их на случај проналаска спроведу у команде.

Од стране дотичних команада.

За попуну артиљерије набавиће се 186 теглећих коња, од којих треба да буду:

124 рудна

62 предња

За набавку овог броја коња, држаће се на дан 6. Јула ове год. пре подне усмена лицитација у канцеларији ремонтског одсека артиљер. техничког одељења војног министарства.

Коњи треба да одговарају овим условима:

1. Да нису млађи од $4^1/_2$, ни старији од 7 година.
2. Да су потпуно здрави, и да немају никаквих ћуди.
3. Длаке да буду затворене, белци и шарци неприма̀ју се.
4. Висина рудних коња треба да је најмање 164 сантимет. и да имају обим 20 сантимет. већи од висине.

Предњи пак коњи да су високи најмање 162 сантимет., са обимом за 16 сантимет. већим од висине; по одбитку кова.

Лицитанти полажу прописну кауцију и то: српски поданици 10%, а страни 20% од излицитиране цене, у новцу или вредећим артијама.

Ближи услови могу се сваког радног дана пре и после подне сазнати у канцеларији ремонтског одсека.

А/Р№ 2360.

5. Јуна 1890. год.

Београд.

Из канцеларије артиљер. техничког одељења вој. министаротва.

Музика **Дунав.** пешадијског пука прешла је административно од 1. Априла тек. год. код IX. батаљона.

Ово се јавља свима командама и војним надлештвима ради знања и управљања.

Од стране дотичне команде.

ПОД НАЈВИШОМ ЗАШТИТОМ

ЊЕГОВОГ ВЕЛИЧАНСТВА КРАЉА СРБИЈЕ

АЛЕКСАНДРА I.

„СРПСКО ЈАХАЧКО УДРУЖЕЊЕ“

[ПРИГРЕВИЦА]

17. Јуна 1890. год. у Београду

ВИДОВДАНСКУ УТАКМИЦУ

СА СЛЕДЕЋИМ РАСПОРЕДОМ:

I. Земљорадничка трка, отворена за сељане и њине коње, дужина тркачке стазе 1000 мет.

Награде: Првом 300 динара, другоме 150 динара, трећем улози из ове трке. *Трка је равна.*

II. Трка вароши Београда, отворена за све сталеже, сем г. г. официра ј ашких трупа; дужина стазе 1200 метара.

Награде: првоме 350 динара, другом 150 динара, трећем улози (као и код прве), *Трка је равна.*

III. Војничка трка, отворена за редове јашких трупа сталнога кадра; дужина тркачке стазе 1500 мет.

Награде: првом 100 динара, другоме 50 динара, трећем 25 динара. *Трка је равна, војници се ослобођавају од улога.*

IV. Препонска трка, отворена за све сталеже грађанског и војничког реда; дужина тркачке стазе 2500 метара.

Награде: **првоме 500 динара,** другоме ваљано израђен енглески прибор (поклон од браће Штајна седлара), трећем улози.

У ОВОЈ ТРЦИ ИМАЈУ ДА СЕ САВЛАДАЈУ ОВЕ ПРЕПОНЕ:

1.) *Жива ограда са ровом позади* (висина ограде 1·25 мет., ширина рова 0·50 мет.). 2.) *Ров* (1·25 мет. ширина). 3.) *Зид од бусења* (0·80 мет. висина). 4.) Жива ограда без рова (1·25 мет. висина). 5.) Жива ограда (1·25 мет. висина).

V. Касачка трка са колима (са два коња), отворена за нумерисане фијакере, дужина касачке стазе 2000 метара.

Награде: првоме 100 динара, другоме 50 динара, трећем улози.

VI. Коњичке игре. Отворене за све сталеже грађанског и војничког реда. I-зо скидање значке, 2-го борба на коњу сабљом и копљем.

Ко је рад да у којој од ових утакмица учествује, нека се што пре јави друштвеном деловођи г. **Милану Ј. Ристићу** (крагујевачка улица бр. 15) или благајнику г. **Владиславу Илићу** трг. (књаз Михајлова улица, Крстићева кућа). Правилник за трке раздаје се бесплатно. Такмичари из далека могу се писмом или брзојавом јавити.

НАЈГЛАВНИЈИ ЈЕ УСЛОВ ДА ЈЕ КОЊ ДОМАЋИ.

Према Највишем решењу, III. кадровски батаљон „Цара Лазара“, славиће ове године у Нишу, свој славу — „15. Јуна, као дан успомене на Кнеза Лазара“.

Ово се јавља свима командама и војним надлештвима ради знања и управљања.

Од стране дотичне команде.

Садржина. — **Службени део:** *Решења.* — *Производства, постављења и размештаји.* — *Прописи, наредбе и обавештења министарска.* — *Лични односи.* — *Извештаји и реферати.* — **Неслужбени део:** *Белешке:* 79.) Буџет војни француски за 1891. годину. 80.) Академија војна у Италији. 81.) Карабини за француске јавиће трупе. 82.) Трен у Немачкој. 83.) Пропис за гађање пољске артиљерије. 84.) Карловски војни округ. 85.) Фонд за потпомагање официра у Турској. 86.) Топовски барут од артиље у Белгији. 87.) Колико стаје наоружани мир. 88.) Опрема ратном муницијом, у француској војсци. 89.) Босанско-херцеговачке трупе. — *Одјек.*

КРАЉЕВСКО-СРПСКА ДРЖАВНА ШТАМПАРИЈА.

ИЗДАЈЕ РЕДОВНО
СВАКЕ СЕДМИЦЕ
ПО ЈЕДАРЕД,
А ПО ПОТРЕБИ И ВИШЕ ПУТА,
НАЈМАЊЕ НА ТАБАКУ.

ЧЛАНЦИ УПУЋУЈУ СЕ
УРЕДНИШТВУ,
А ПРЕТПЛАТА ЊАРАЈИ ВОЈ.
МИНИСТАРСТВА.

ЛИСТ ДАЉЕ СЕ У ЗАМЕНУ.



ЦЕНА
је листу годишња:
ЗА ВОЈСКУ . . . 6 дин.
ЗА НЕВОЈНИКЕ . 12 „
ЗА ИНОСТРАНСТВО
С ПОШТАРИНОМ 20 „
ПОЈЕДИНИ БРОЈ . 30 пара

ОГЛАСИ
ОД РЕДА ПО 10 ПАРА ДИН. ЗА 1
ПУТ, А ПОСЕБ ПО 5 П. Д.
ВЕЋИ И ДУЖЕВРЕМЕНИ ОГЛАСИ
ПО УГОДБИ.

СЛУЖБЕНИ ВОЈНИ ЛИСТ

ОРГАН И ИЗДАЊЕ ВОЈНОГ МИНИСТАРСТВА.

УРЕДНИК: ВЕЛИКИ ПУКОВНИК Младен Јанковић, НАЧЕЛНИК ОПШТЕ-ВОЈНОГ ОДЕЉЕЊА.

БРОЈ 25. БЕОГРАД, 16. ЈУНА 1890. ГОД. ГОДИНА X.

РЕШЕЊА.

У ИМЕ
ЊЕГОВОГ ВЕЛИЧАНСТВА
АЛЕКСАНДРА I.
по милости божијој и вољи народној
КРАЉА СРБИЈЕ
МИ КРАЉЕВСКИ НАМЕСНИЦИ.

На предлог заступника Нашега војног министра, председника Нашег министарског савета, а у договору са државним саветом од 2. Јуна ове год. № 1802., решили смо и решавамо:

„Одобрава се министру војном да на оправку и преправку нужника у болници званој „Ћеле кула“ у Нишу, може утрошити суму од 1149 динара и 50 пара из партије оправака војних грађевина, одређене буџетом за 1890. рачунску годину“.

Заступник Нашег војног министра, председник Нашег министарског савета, нека изврши овај указ.

И/Г№ 879.
5. Јуна 1890. год.
Београд.

Јов. Ристић с. р.
К. С. Протић с. р.
Ј. Вели-Марковић с. р.

Председник министарског савета,
заступник министра војног,
генерал,
С. Грујић с. р.

У ИМЕ
ЊЕГОВОГ ВЕЛИЧАНСТВА
А Л Е К С А Н Д Р А I.
по милости божијој и вољи народној
Краља Србије
МИ
КРАЉЕВСКИ НАМЕСНИЦИ.

На предлог заступника Нашега војног министра, председника Нашег министарског савета, а у договору са државним саветом од 4. Јуна ове године № 1839., решили смо и решавамо:

„Одобрава се министру војном да на оправку гардијске касарне у Београду са осталим зградама које њој припадају, може утрошити до 6863 динара из партије оправака војних грађевина, одређене буџетом за 1890. рачунску годину".

Заступник Нашега војног министра, председник Нашег министарског савета, нека изврши овај указ.

И/Гж 891.
7. Јуна 1889. год.
Београд.

Јов. Ристић с. р.
К. С. Протић с. р.
Ј. Вели-Марковић с. р.

Председник министарског савета,
заступник министра војног,
бенерал,
С. Грујић с. р.

Постављења и размештаји.

У ИМЕ
ЊЕГОВОГ ВЕЛИЧАНСТВА
А Л Е К С А Н Д Р А I.
по милости божијој и вољи народној
КРАЉА СРБИЈЕ
МИ КРАЉЕВСКИ НАМЕСНИЦИ.

На предлог заступника Нашега војног министра, председника Нашег министарског савета, разрешавамо: од дужности војног изасланика у Бечу, артиљеријског пуковника Коку Миловановића, и стављамо га на расположење војног министра".

Заступник Нашега војног министра, председник Нашег министарског савета, нека изврши овај указ.

30. Априла 1890. год.
Београд.

Јов. Ристић с. р.
К. С. Протић с. р.
Ј. Вели-Марковић с. р.

Председник министарског савета,
заступник министра војног,
бенерал,
С. Грујић с. р.

Указ овај саопштава се свима командама и војним надлештвима ради знања, а дотичним на поступак.

Ф/А№ 3967.
30. Априла 1890. год.
Београд.

Председник министарског савета,
министар иностраних дела,
генерал,
С. Грујић с. р.

РЕШЕЊИМА МИНИСТРА ВОЈНОГ:

Од 31. прош. месеца Ф/А№ 3099. одређује се пешадијски потпоручник Михајло Димитријевић, досадањи водник при II. батаљону „Књаза Михајла", на службу при управи Нишког профијантског слагалишта.

Од 2. тек. мес. Ф/А№ 3524. одређује се пешадијски потпоручник Пантелија Клежевић за водника при 4; а потпоручник Коста Илић за водника при 3. чети II. батаљона „Књаза Михајла".

Наредбом команданта Тимочке дивизијске области премештени су:
Пешадијски потпоручник Марко Бунарџић из 3. у 4; а потпоручник Димитрије Јевтић из 4. у 3. чету XIV. батаљона, — за водднике.

ПРОПИСИ, НАРЕЂЕЊА И ОБЈАШЊЕЊА.

Министарство војно.
Е№ 2920.

121.

РАСПИС.

У допуни закона о устројству војске од 15. Априла тек. године Ф/Е№ 2342, а на име у чл. 92. *е*), казато је: „земљиште за логоре, стрелишта и вежбања као и потребне зграде за смештај људи, стоке, возова, школа, штабова, слагалишта и других установа према формацији добавља ће се о народном трошку за војску у опште".

Ово законско наређење не односи се на редовну војску у погледу наведених потреба, већ искључиво на народну војску.

И пошто пуковске окружне команде припадају народној војсци, то је дужан народ дотичног пуковског округа да даде потребне зграде за смештај штабова пук. окр. команада.

Наведено саопштава се командантима дивизијских области, с тим да они изволе наредити:

а). Да се зграде, које су узете под кирију за смештај штабова окруж. команада, а којима рок закупа истиче 1. Новембра текуће године, благовремено одкажу; и

б). Да се преко полицијских власти позове народ дотичнога округа, да о свом трошку спреми потребне зграде, где ће се 1. Новембра сместити поменути штабови са својим магацинима и пушкарницама.

За канцеларију штаба требаће:

1 соба за команданта и ађутанта,
1 већа соба за официре,
1 већа соба за писарницу и архиву,

1 соба за становање подофицира,
1 соба за становање посилних,
1 причекаоница.

Сем тога:

1 соба за пушкарницу,
1 магазин за оружје и оружни прибор, и
1 магацин за одело и остале потребе, величине колика је нужна.

10. Јуна 1890. год.
Београд.

Председник министарског савета, заступник министра војног, генерал,

С. Грујић с. р.

Министарство војно.
А/Т№ 2401.

122.

РЕШЕЊЕ.

Пошто називи алата велике пољске ковачнице, који су били означени у спроводним листама, и према којима су поједине команде ове алате у инвентар завеле, нису тачни, и мајстори их немогу по овим називима да распознају; то на предлог команданта Тимочког артиљеријског пука решавам:

Да се за све алате велике пољске ковачнице узму она имена која су им дата при попису ове ковачнице у „Ратнику" за Новембар месец прош. године, јер су иста боља и разумљивија.

Према овоме нека све команде и слагалишта, код којих се ове ковачнице налазе забележе у инвентар за ову рачунску годину поред заведених имена алатки и она из поменутог „Ратника", па при преводу инвентара за идућу рач. годину, нека узму она имена из „Ратника", и нека одсада алате по њима именују.

6. Јуна 1890. год.
Београд.

Председник министарског савета, заступник министра војног, генерал,

С. Грујић с. р.

Извештаји и реферати.

РЕФЕРАТ

Господину министру војном.

По наређењу г. министра војног од 27. прош. мес. Е№ 1850. потписани начелник прегледао је: у Крагујевцу, Јагодини, Ћуприји, Нишу и Пироту профијантска и одећна слагалишта, локале и размештај трупа сталнога кадра, магацине хране при трупама сталног кадра у тим гарнизонима, и резултат ове своје мисије има част да изложи у следем:

I.

У Крагујевцу.

1.) Прегледао сам проф. слагалиште. Хлеб који се тамо справља, при је, и под зубима осећа се песак. Није му ни укус најпријатнији. Ово ми је дало повода да обратим већу пажњу на пшеницу у тамошњем магацину, и ја сам нашао да је она доста нечиста, прашњава, да су зрна ситна, и да има много главнице. Дао сам одма једно кило ове пшенице запечатити и при повратку мом она је од једне комисије тачно испитана, па је нађено, да је ова пшеница у опште штура, да јој зрна нису једра него учмала и кржљава, да има доста земље и прашине, и да се у њој налази главнице на 1000 зрна 10·25. Пшеница дакле није каква треба да је по уговору закљученом са ли ферантом као и по упуту од 12. Јула 1885. год. Е/П№ 2910. за примање пшенице за војску. Пошто је даље комисија изјавила да она држи да ова пшеница, цепећи је по штурости, неће имати ни прописану тежину која је условљена 4. тач. закљученог уговора, то је по наређењу г. министра војног јуче отпуштен налог коман-

данту Шумадијске дивизијске области, да састави другу комисију која ће на лицу места испитати пшеницу, и сравнити је с другом, и ова је комисија нашла, као што гласи њен извештај од 19. тек. мес. да пшеница има прописану тежину, но главнице да има у пшеници 7·43 на хиљаду зрна, а по уговору не сме бити више од 1. на 1000. Сем тога и ова је комисија констатовала да има отпадака у земљи 1%.

По томе је дакле констатовано двема комисијама, да је за гарнизон крагујевачки примана од стране одређене комисије и управе профијант. слагалишта, лошија пшеница него што је уговорено с либерантом.

Пшенице нађено је у магацину до 300.000 клгр. по књигама.

2.) После овога прегледао сам материјалне књиге профијант. слагалишта, па сам нашао, да се и оне не воде брижљиво. Цифре су на многим местима радиране па друге исписане, што је постојећим прописима строго забрањено, и што доказује да онај који их води, или није довољно вичан овоме раду, или непажљиво ради.

У партији огрева нашао сам да се погрешно заводе у књигу и она дрва као примљена, која либерант није испоручио.

Међутим у књиге треба заводити само оне количине дрва, које либерант фактички преда; а ако до времена, када се књига мора закључити, не преда све колико је уговорено, онда се то на дну закључене књиге једном примедбом објашњава: било да је испорука остатка одобрена за наступајућу годину, или да је уговор прекинут.

Управнику проф. слагалишта учинио сам примедбе о томе, и упутио га да у напредак пажљивије води књиге, а и начелнику дивиз. интендантуре обратио сам на ово пажњу, препоручивши му да од времена на време контролише управине књиге, било сам, или преко рачуноиспитача.

3.) Кујне сам нашао чисте; храна војничка довољна је и укусна.

4.) Код окружне команде прегледао сам слагалиште одела. Морам одмах изјавити, да ме стање у коме се шињели налазе, није задовољило.

У слагалишту има 6329 шињела. Број шињела у свима слагалиштима толики је, да их наш сталан кадар не може тако брзо да износи, и ми смо упућени да строго вршимо оне мере, помоћу којих се могу шињели дуже време да очувају од квара и пропадања. Једна од таквих мера је често истресање и изношење на чист ваздух. То је потребно нарочито још и за то, што ни сами локали у којима се одело чува, немају ни довољно простора за бољи размештај, нити пак довољно промаје и светлости. Шињели који су смештени код окружне команде у Крагујевцу, изнешени су из слагалишта и истресани последњи пут у Септембру месецу прошле године, дакле пре 7 месеци. Ваљало је водити рачуна од тога, да се с' пролећа појављује мољац, на је до сада требало одело изнети из слагалишта на сунце и добро истрести и пиочистити.

Поред овога, приметно сам, да готово на свакоме шињелу фали по неколико дугмета, на по некима пак једва да се задржало по неколико, да и не спомињем, да су махом пуни прашине.

У циљу чувања војничког одела и одржавања у добром стању како би се, кад би потреба наступила, издало на руке читаво и исправно, господин министар војни издао је под 12. Новембром прош. године Бр 6164. (Служ. војни лист бр. 43. и 44.) наређење, којим су дивизијске команде овлашћене да војне занатлије у опште позивају преко целе године на службу у сврхама, а трећом тачком овог наређења изричио је казано ово:

„Занатлијске чете I. и II. позива позиваће се у кругу своје пуковске окружне команде, и распоредиће се по трупама сталног кадра и *пуковским окружним командама*, као и при другим заводима и установама где лежи смештено војно одело, обућа, оружни прибор и оружје, или где се ови предмети израђују, пазећи при томе да се занатлије упућују ради овога у места која су им најближа. Ове занатлије по сродности заната употребиће се на то, да се војничко одело и обућа у доброме стању одржава, да се оружје и оружни прибор чисти и оправља, на кратко, да се свеколико одело, оружје, оружни прибор и војни материјал држи у исправности".

Као што сам имао прилике уверити се у местима која сам обишао, од овога наређења није до сада учињена још никаква употреба, бар не што се тиче мајстора који би се могли употребити за оправљање и чишћење одела које се налази код окружних команада, јер се најзад трупе сталног кадра могу за ово користити својим војницима, што пуковским окружним командантима није могуће, и с' тога окружни команданти као у првом реду одговорни за израђен материјал, који је њиховоме чувању поверен, ваља увек благовремено да захтевају од дивизијских команада мајсторе, који би се у подручним им слагалиштима могли корисно употребити.

Свакако биће потребно да се команде дивизијских области понова упуте на цитирано наређење, по коме оне могу у име годишњег вежбања на серије позивати преко целе године по онолико занатлија на 15 — 30 дана рада, колико стање војних слагалишта захтева, а окружне команде ваљало би да настану, — где то није већ учињено, — да се свеколико одело одмах у ред доведе и унапредак боље чува. Потребна дугмад као и шиваћи материјал требало би да одма требују од управе војне одеће, те да се одело доведе у исправно стање.

5.) У Крагујевцу постоји парни млин; но зграда, т. ј. обична шупа дашчара, тако је стара и трошна, да се може сваки час срушити. Поред тога, она је прислоњена уз сами зид фабрике војно-техничких завода, а ако би се по несрећи појавила ватра у тој трошној дашчари где је парни млин, могла би се од туда изродити највећа опасност и за саму фабрику.

Нужно је дакле да се у идућој рачунској години одобре потребне суме за подизање нове зграде за Крагујевачки парни млин. Но ову зграду неби требало подизати на старом месту, већ ван круга касарне, на западној страни његовој покрај Лепенице, које је место не далеко и од војног сењака и слагалишта дрва. На тој парцели земљишта требало би грушисати све интендантске установе овога већега гарнизона, дакле: парни млин, магацин људске и сточне хране, пекарнице и канцеларије управе проф. слагалишта, јер је данас то све растурено по разним крајевима, па је за то и руковођење и надзиравање послова знатно отежано. Међутим, како се, као што је већ речено, на тој парцели земљишта већ налази сењак, шупа за пресовање сена, и депо дрва, то би било врло корисно, кад би се са парним млином у исто време спојила тестерница за тестерисање дрва за потребу целога гарнизона, чиме би се постигла знатна економија у огреву, као и парно купатило за војнике.

Како на томе месту постоје већ неке зграде, могле би се оне са мало трошка преправити за пекарнице.

II.

У Јагодини.

1.) Прегледао сам најпре магацин хране за стоку и сењак.

Сено је сво врло доброг квалитета. Јечам и овас у магацину чист је, једар и изврснога квалитета. У магацину овом може да се смести до пола милијуна зрнасте хране, но он потребује извесне оправке, јер су многе греде почеле већ да труле. Велика је незгода што се сењак и магацин с' храном налазе у непосредној близини барутног магацина, а покрај сењака и магацина води колски пут којим се становници околних места служе, па ако би се по несрећи запалило сено у сењаку, наступила би од тога непосредна највећа опасност и за сам барутни магацин, и једва би у том случају било могуће отклонити и већу штету, с' тога би ваљало узети у обзир ову могућност па решити, да се са тога места дигне или барутни магацин или сењак. Једно поред другога неби требало да остане.

2.) Као што је познато господину министру војном, у Јагодини налазе се војне пекарнице подигнуте још у ратним годинама.

Оне су добро очуване и могле би се у свако доба употребити кад би се снабделе пекарским алатима. Но како је наша војска снабдевена покретним чељским пекарницама модерне конструкције, с' којима ваља и народну војску снабдети, то би и ове пекарнице у Јагодини једва још могле наћи ону употребу за коју су првобитно биле намењене. Ипак за ло-

клане потребе и етапну службу, оне би се могле врло корисно употребити.

3.) Од како је комуникација између Београда и унутрашњости знатно олакшана железницом, од то доба и сам начин снабдевања трупа престонице сточном храном, измењен је у корист веће економије државне, јер интендантура није ограничена само на београдску пијацу, него она узима те потребе за овај гарнизон тамо, где их у бољем избору и јевтиније налази. Сено се и сада довлачи из унутрашњости у пресованом стању, и оно је и боље и јевтиније од сена које се на овдашњој пијаци може добити.

У напредак може се набавка и других артикала сточне и људске хране набављати за Београд у разним местима плодне долине Моравске и у Шумадији, нарочито у Крагујевцу, Јагодини, Ћуприји, Нишу и Лесковцу. Важност у овоме погледу добија Јагодина која је близу Београда, а при томе јој је околина богата храном.

Но интендартура једва би се могла користити тамошњим продуктима, ако неби имало локала за прихватање тих артикала, као и локал за пресовање сена, и ако сви ти локали неби били у близини железничке станице.

За потребу ове врсте, врло су сретно спутирана: стара џамија и локали старе поште са околним празним земљиштем, где је сада једна батерија Тимочког артиљеријског пука размештена. Сви се ти локали налазе тако рећи поред саме станице, и могли би се врло корисно да употребе за интендантска слагалишта. Стара џамија може и у садањем рабатноме стању да склони до 200.000 клгр. пресованог сена, а када би се оправила и изнутра подигао још један бој, могло би да послужи и за смештај велике количине зрнасте хране, брашна или двопека. Овако, ова ретка грађевина стоји без икакве употребе, остављена да је зуб времена поступно разорава.

Вредно је напоменути да се у Јагодини налази велика зграда у којој је било смештено окружно начелништво и окружни суд, а штале и још неке локале, употребљује једна батерија тимочког артиљеријског пука. Укиданем начелништва остаје празан сав горњи бој овога великога здања, а како се по уверавању некојих тамошњих личности има намера, да се прво степени суд смести у средини вароши, онда би цело здање остало празно.

Мислим да неби било тешко постићи, да се оно у своје време уступи за касарну.

Здање је како по својој конструкцији, тако и по месту на коме је подигнуто, употребљивије за касарну него ма за шта друго. Г. Министру војном познато је, да постоји намера, да се сав тимочки артиљер. пук смести на својој територији у Зајечару. За сада у Јагодини станује један дивизион тог пука, са пуков. штабом, и војници су смештени по приватним кућама, које су под кирију узете. Било да тај дивизион и даље остане у Јагодини, ако неби до јесени били готови станови у Зајечару, или да се која друга трупа ту доведе на становање, ако дивизион оде у Зајечар, свакако при састављању плана за сталну дислокацију трупа сталног кадра, који г. министар намерава израдити, треба Јагодина са својим удобним локалима — окружно начелништво — да уђе у комбинацију, како са гледишта економије, тако и смештајних прилика. У томе случају, сви локали старе поште заједно са џамијом и околним празним земљиштем, могли би се употребити за потребе интендантске о којима сам напред учинио напомену, и онда би се могао и сењак ту да подигне, а барутни магацин ослободио би се опасности у којој се непрестано налази због непосредне близине сењака.

4.) У Јагодини прегледао сам станове војничке. И ако су далеко од тога да одговарају прописима хигијенским што се пространства и и удобности локалитета тиче, ипак су према приликци задовољавајући, нарочито за лето. Постеље су ствари све чисте, и у опште чистота која влада у тим локалима, потпуно је задовољавајућа.

То се исто може казати и за храну војничку, која је укусна и довољна.

5.) Једини неред на који сам наишао, то је нетачно вођење материјалних књига од стране дотичних органа у штабу тимочког артиљеријског пука.

При годишњем инвентирању и закључивању

свих материјалних књига, спремљено је да се присутни потпишу, али то није учињено, и књиге су тако непотпуно закључене и остале. Учинио сам дотичном официру примедбу и упутио га да књиге одма у ред доведе.

III.

У Ћуприји.

1.) Прегледао сам сењак, и нашао да је сено врло доброга квалитета. Како сено примају махом артиљ. официри за своје батерије, то у тој околности и лежи највећа гаранција за примање само доброга сена од народа. И ако Ћуприја нема оних добрих услова које притежава Јагодина због непосредне близине железничке станице, ипак и Ћуприја је тако исто богата пијаца за сточну и људску храну као и Јагодина, па би и ту требало да има на расположењу докала за прихватање зрнасте хране и пресованога сена. Веома би потребно било да се код сењака подигне једна шупа за смештај 3 — 40.000 клгр. пресованога сена, као и мања шупа за смештај пресе. Како у Јагодини тако и овде, треба да има стално по једна парна преса за сено. Ваљало би изместити слагалиште дрва које је одма до сењака, па добивен простор употребити за шупе. Одатле до станице неби било тако тешко транспортовање возарским колима, а на станици постоји и онако војни магацин у коме би се могле да смештају оне количине, било сена или зрнасте хране, које би требало одмах утоварити у вагоне.

Ову потребу ваљало би узети у озбиљну оцену, и одобрити благовремено да се нужни кредити унесу у буџет за идућу годину ради подизања нужних шупа у Ћуприји.

Целисходно груписање и постројавање свих интендантских слагалишта и установа на важнијим тачкама наше земље покрај железнице, треба изводити још у мирно доба, јер само тако моћи ће интенданство у рату да одговори потреби лако и брзог снабдевања војске.

2.) Прегледао сам слагалиште одела код пукевске окружне команде, и све што сам имао част навести за шињеле који се налазе у Крагујевцу, то исто имам да поновим и за Ћуприју. Официр, који рукује слагалиштем, извињавао се многоструким пословима својим. То може и стојати, али је команда ипак требала до сад да се постара, да се одело, нарочито шињели, изнесу из магацина, истресу, оправе и тако избегне да се мољац излеже.

3.) Прегледао сам собе и постељне ствари код две батерије Тимочког артиљ. пука и одељења понтонирског. По неким биле су велике масне флеке, вероватно од просутога јела.

Командант дивизиона, објашњавао је да су све постељне ствари одслужиле прописни рок, но ствари ако су и старе и послужене, треба ипак да су чисте док су на рукама код војника.

4.) Војничка је храна добра, укусна и довољна.

5.) Прегледао сам материјалне књиге и инвентар код гарнизонске управе. Уверио сам се да дотични официр није вичан вођењу књига, јер су му неуредне. Инвентирање за прошлу годину није још извршено, па ни пренос ствари у инвентар за ову годину.

IV.

У Нишу.

1.) Прегледао сам најпре пекарницу у граду и нашао сам да је хлеб који се ту справљ врло добар, добро печен и укусан.

По квалитету он је најбољи хлеб који се војсци издаје.

За овим сам прегледао пшеницу, и нашао да је чиста, једра, без уродице. Тај је исти случај и са сточном храном; нарочито је јечам врло доброг квалитета, и одговара прописним условима.

Све материјалне књиге профијант. слагалишта воде се чисто, тачно и брижљиво.

Сва радња у овом профијант. слагалишту носи на себи печат брижљивости и заузимљивости управницкове, што ми је веома пријатно овде напоменути.

2.) Даље сам прегледао сењак који је, као што је познато г. министру војном, постројен на градском пољу, на источној страни града, не далеко од артиљеријске касарне.

Пређе, сењак је био на западној страни вароши, близу железничке станице.

За то што је артиљерија смештена сва у новој касарни код града, нашло се за добро да се тамо смести и сењак да се неби сено на колима носило кроз варош до артиљер. касарне; но та управ једина потреба могла би се врло лако подмирити, да је се из старог сењака носило у артиљер. касарну сено у пресованом стању, јер би се тиме отклониле многе веће незгоде које су се појавиле премештањем сењака на градско поље. Пре свега, земљиште на ком је постројен нови сењак, јако је подводно, и због тога, доњи слојеви стогова и пластова сена и сламе због влаге јако и брзо труну и сено постаје неупотребљиво. С' друге стране, сењак је на томе месту изложен јаким источним ветровима који обично доносе и кишу, те су пластови и снопови махом поремећени и искривљени, а ветрови необичном силином терају кишу у све горње слојеве сена и сламе.

Влага дакле квари сено и сламу оздо а и са површја. Нећу овде помињати друге чисто војне обзире, који су закрачивали да се на источној страни градскога поља пред самом еспланадом подиже не само сењак и шупа за смештај пресованог сена, већ и касарна, штале и друге грађевине.

3.) Слагалишта и све што припада профијантским установама Ниша, тако су раштркана по свима крајевима вароши, да то руковању интендантским пословима јако смета, нарочито кад наступи потреба, да се радови увећају. Сењак се налази на градском пољу, пекарнице и магацини хране у граду, а парни млин и неки магацини код пешадијске касарне, близу станице. Пшеница мора да се носи из града у парни млин ради млевења, а брашно одатле у град у пекарнице. Зрнаста опет храна, која се доноси жељезницом, мора да се носи у град, одатле у парни млин, па опет натраг у град у магацин брашна. Све се ово којекако у мирно доба може и да савлађује, али у нередовним приликама, и при умноженим пословима настаје права беда.

Ово говорим из искуства, јер за време српско-бугарског рата, у Нишу је за локалну профијантску потребу употребљавано по 200 — и 300 кола дневно па опет послови нису могли да се сређују како треба, а о каквом строгом контролисању није могло бити ни речи.

Догађало се да су поједине рабаџије и коморџије с' њиним колима хране бегали из Ниша.

Ако је игде, то је за цело у Нишу потребно, да се све интендантске установе групишу око садањег парног млина, који је са свим близу жељезничке станице. То је место у заветрини, и зато врло подесно за сењак. Ту и сада постоји велика шупа подигнута за пресовање и за пресовано сено.

Сем тога, ту су подигнута и два магацина, један већи а други мањи за зрнасту храну и за брашно. На то место требало би изнети из града и сталне пекарнице, па и све магацине хране, који би се у будуће имали подизати, требало би на томе погодноме и пространоме земљишту подићи. Корист од оваквог груписања профијантских установа у Нишу, видила би се у правој мери у ратно доба.

Мислим да је овде прилика за напомену, да би требало озбиљно помишљати на подизање парног млина већих размера у Нишу, као и на подизање модерних пекарница за производњу хлеба и пексимита, и осталих зграда које уз то иду. Садањи парни млин не може више од 4000 клгр. брашна да самеље за 24 сата, а пекарнице старе конструкције једва подмирују редовну потребу у пециву. Међутим, с' погледом на војничку важност Ниша, требало би овде имати централне интендантске установе, јер, ма се на ком фронту Србије замишљало војиште, из Ниша би се лако транспортовале потребе у свима правцима. Сем тога, такве централне интендантске установе, биле би у Нишу најбоље склоњене.

4.) Као што је познато господину министру војном, у Нишком граду налазе се стално пекарнице, магацини хране, управа профијантског слагалишта, као и градски артиљеријски батаљон са разним својим слагалиштима. Даље, ту је и барутни магацин, и то близу пекарнице, а тако исто ту је у једној пространој старој џамији и робијалница, до ње локали за становање управника казненог завода и амбуланције за робијаше.

Робијашница је тако рећи на сред града. Осуђеника има толико, да је управ јад погледати колико их је стрпано у том једном локалу. — Колико са хуманитарнога гледишта, толико и из хигијенске смотрености, неби требало дозволити да тако велики број робијаша живи у том једном локалу, јер ако би се појавила каква заразна болест међу робијашима, која могућност није искључена, све што у граду на том малом простору станује, било би изложено опасности да се истом болешћу зарази.

Међутим, у граду има 20 казамата које сам ја све изреда разгледао. Према сноме како је известан простор пред тим казаматима ограђен, види се, да су казамати били намењени за осуђенике. Они су потпуно суви, и живот у њима био би много угоднији него у старој џамији.

Једно што би требало исправити на њима, то би били прозори који би се могли отварати с' горње стране бедема. На овај начин, осуђеници били би и боље смештени и савршено изоловани од посаде и од других становника у граду, и избегао би се непријатан призор, на који се наилази чим се у град уђе, јер робијаши се незаклоњено шетају, чисте, перу на најугледнијем месту града.

5.) Прегледао сам постељне ствари по становима и касарнама, и свуде сам затекао чистоћу и ред. То исто могу да изјавим и за џајхузе, које сам код трупа сталног кадра прегледао.

Кујне и судове за кување нашао сам свуд чисте. Храна је довољна и добра. Једина мана на коју се свуда наилази јесте, што се све војничке кујне диме. И ако на многим местима има централних оџака за сва огњишта, ипак се свуда дими. Било би доиста нужно да се питање о огњиштима проучи од стране надлежних за то органа, па да се поднижу у напредак кујне с' таквим огњиштима и оџацима, који се неће димити, јер је овако несносно издржати у њима.

V.

У Пироту.

1.) Прегледао сам најпре сењак и нашао сам да сено и слама која је примљена од народа у име исплате порезе, није сва доброга квалитета. Сена има доста шеваритог, а слама је тако ситна, да ју је тешко пресовати, па и кад се пресује, растур је здраво велики. Види се да комисија која је примала од народа сено и сламу, није била довољно обазрива и строга.

Материјалне књиге воде се тачно и уредно, тако исто и инвентари гарнизонске управе и окружне команде.

2.) Прегледао сам слагалиште одела окружне команде, па сам и ту нашао исто стање као и у Крагујевцу и Ћуприји.

Одело није још изношено и трешено овога пролећа и ако је пуно прашине, а да ће неочишћено увето у магацин, то показују трагови од блата по њима.

Ја сам дао своје примедбе команданту и подсетио га на овлашћење г. министра о позивању мајстора на сеоске; а из требовања металних дугмета за оправку шињела види се, да је у Пироту већ приступљено раду да се шињели у ред доведу.

3.) На завршетку овог мог реферата част ми је и то доставити, да сам у Пироту обишао неколико радионица где се платно прави, и обавештавао се о тој грани индустрије у томе месту. У Пироту има око 500 ткача, и они би могли да израђују памучнога платна месечно до 10.000 метара за војску. Дао сам од тамошњег платна израдити једну кошуљу и гаће, коју имам част изнети господину министру војном на увиђај. Тако исто дао сам израдити једну китлу и панталоне од јачег тамошњег платна, па и ово износим на увиђај.

Памучно платно које се у Пироту израђује може са свим да поднесе за војничку преобуку. Оно би у неколико било скупље од американа који се набавља са стране, али боље је платити домаће производе и скупље него их са стране куповати ма и јефтиније. Што се тиче белог летњег одела, оно неби било ни мало скупље од онога које се на страни купује. У осталом, у Лесковцу израђује се лањено платно, па би се од њега могло да прави летње војно одело, а од памучног које Пирот израђује, правила би се преобука за војску.

Купујући сва платна за потребу војске искључиво у земљи, па макар она у почетку била у неколико лошијег квалитета од онога са стране, ми би знатно потпомогли домаћу индустрију платна, и дали би већега полета радиности у земљи; а неколико стотина хиљада динара који се сваке године за ове артикле издају ван земље, остали би у земљи.

На мој позив еснаф из Пирота, поднео је већ понуду да израђује за војску платно за преобуку, с изјавом да може месечно по 10.000 метара да либерује. Ја ћу по овој ствари имати част особено да референшем; само би на крају мог извештаја имао да учиним још ту учтиву примедбу, да би требало изменути или допунити чл. 32. закона о војним набавама и лицитацијама. Као што се зна, овај члан закона наређује да се све потребе војне подмирују првенствено производима земаљске индустрије, а за потпомагање домаће индустрије, додаје се на средњу цену која се изналази из цене последњих 8 година, још до 15%. Ово додавање на потпомагање домаће индустрије оправдано је и корисно, али тешкоћа лежи у томе, што се ти додатци морају да намирују из војног буџета, а како је овај и онако недовољан на спрам потреба, то је онда војни буџет сувише оптерећен.

Према томе налазим, да би било умесно, да се на потпомагање домаће индустрије одређује сума из општих државних прихода, па да се из ње додатак на потпомагање домаће индустрије намирује, односно да се одређена сума подели на поједина министарства по мери набава које чине за државу.

25. Маја 1890. год.
Београд.

Начелник економског одељења војног министарства,
пуковник,
А. Протић с. р.

Узев на повољно знање овај реферат наређујем да се у Служб. војном листу штампа.

Изјављујем особито задовољство на исправној и савесној служби Моравској дивизијској интендантури; — жао ми је што исто немогу и Шумадијској интендантури да изјавим.

За претресање обмундировних предмета по пуковским окружним слагалиштима треба употребити не само занатлије, јер би ови тад односно више оптерећивани били, већ и обвезнике дотичних категорија војске.

Обележене у реферату предлоге, начелник ће обашка надлежним одељењима на поступак упутити, — односно сам се, у колико се његовог одељења тиче, о поступку и извршењу истих старати.

Ек 2956.
10. Јуна 1890. год.
Београд.

Председник министарског савета,
заступник министра војног,
генерал,
С. Грујић с. р.

Лични односи.

ОДЛОВАЛИ:

Коњички капетан I. кл. Исидор Рибички 2 дана.
Коњички поручник Никола Николић 136 дана.
Артиљеријски потпоручник Лазар Милићевић 24 дана.
Артиљеријски потпоручник Обрен Нешковић 8 дана.
Пешадијски потпоручник Љубомир Михајловић 3 дана.
Пешадијски потпоручник Спасоје Грујичић 3 дана.
Пешадијски потпоручник Гаврило Марковић 20 дана.
Коњички потпоручник Владимир Пековић 11 дана.
Коњички потпоручник Милан Жељезковић 31 дан.
Коњички потпоручник Момчило Јоксић 3 дана.
Коњички потпоручник Драгомир Андоновић 1 дан.
Коњички потпоручник Михајло Магазиновић 31 дан.
Марпено-лекарски помоћник II. кл. Милан Митровић 2 дана.

ОДСУСТВА:

Пешадијски пуковник Јосиф Јаковљевић 40 дана.
Инжинирски пуковник Стеван Бинички 1 дан.
Пешадијски мајор Милан Андријевић 2 дана.
Пешадијски мајор Лазар Мишић 20 дана.

Артиљеријски мајор Димитрије Николић 30 дана.
Коњички мајор Сава Пауновић 9 дана.
Артиљеријски капетан I. кл. Јованца Зекавица 11 дана.
Артиљеријски капетан I. кл. Јован Живковић 3 дана.
Артиљеријски капетан I. кл. Светозар Витковић 6 дана.
Артиљеријски капетан I. кл. Светозар Глишић 10 дана.
Инжинирски капетан I. кл. Јеротије Симић 12 дана.
Коњички капетан I. кл. Лазар Бокић 5 дана.
Коњички капетан I. кл. Петар Борота 5 дана.
Рачуноиспитач II. кл. Панта Јанковић 2 дана.
Пешадијски капетан II. кл. Никола Митровић 38 дана.
Пешадијски капетан II. кл. Петар Бојић 3 дана.
Артиљеријски капетан II. кл. Петар Цветковић 3 дана.
Артиљеријски капетан II. кл. Стеван Јовановић 5 дана.
Инжинирски капетан II. кл. Дамњан Поповић 7 дана.
Коњички капетан II. кл. Јосиф Вујичић 8 дана.
Коњички капетан II. кл. Прока Божић 1 дан.
Коњички капетан II. кл. Алекса Радојичић 5 дана.
Марвени лекар II. кл. Тодор Петрашковић 5 дана.
Пешадијски поручник Милан Максимовић 38 дана.
Пешадијски поручник Срстен Сланковић 5 дана.
Пешадијски поручник Антоније Недељковић 5 дана.
Пешадијски поручник Јеврем Вучићевић 2 дана.
Пешадијски поручник Радивоје Бодовић 7 дана.
Пешадијски поручник Никола Илић 2 дана.
Пешадијски поручник Павле Јаковљевић 6 дана.
Пешадијски поручник Никола Димитријевић 30 дана.
Артиљеријски поручник Милета Танковић 2 дана.
Артиљеријски поручник Прока Зарић 3 дана.
Артиљеријски поручник Светозар Лучић 3 дана.
Артиљеријски поручник Драгомир Милошевић 2 дана.
Артиљеријски поручник Михајло Мићић 2 дана.
Артиљеријски поручник Светозар Јовановић 5 дана.
Коњички поручник Јован Вељковић 4 дана.
Коњички поручник Тодор Пашић 8 дана.
Коњички поручник Воша Бојиновић 2 дана.
Инжинирски поручник Љубомир Пешић 2 дана.
Инжинирски поручник Михајло Јанковић 5 дана.
Инжинирски поручник Димитрије Вујић 5 дана.
Инжинирски поручник Ђорђе Миљковић 10 дана.
Инжинирски поручник Светислав Милојковић 4 дана.
Књиговођа III. кл. Марко Матић 5 дана.
Пешадијски потпоручник Илија Лукић 20 дана.
Пешадијски потпоручник Милутин Богосављевић 5 дана.
Пешадијски потпоручник Милутин Обрадовић 20 дана.
Пешадијски потпоручник Лазар Белодедић 5 дана.
Пешадијски потпоручник Стеван Васић 4 дана.
Пешадијски потпоручник Борисав Петровић 17 дана.
Артиљеријски потпоручник Лазар Ракић 5 дана.
Коњички потпоручник Радомир Јовановић 5 дана.
Коњички потпоручник Маринко Илић 10 дана.
Коњички потпоручник Миленко Цокић 10 дана.
Коњички потпоручник Братислав Маршићанин 10 дана.
Коњички потпоручник Велимир Тодић 10 дана.
Коњички потпоручник Милоје Иванович 5 дана.
Коњички потпоручник Милоје Здравковић 5 дана.
Жандармеријски потпоручник Божидар Ристић 4 дана.
Марвено-лекарски помоћник I. кл. Андрија Јовановић 5 дана.
Марвено-лекарски помоћник I. кл. Сава Крцолић 5 дана.
Марвено-лекарски помоћник II. кл. Милан Митровић 21 дан.

ИСПИТ ЈЕ ПОЛОЖИО:

За чин потпоручника:

Артиљеријски наредник Мирко Бојић.

ЖЕНИТБА ОДОБРЕНА ЈЕ:

КОНАЧНО:

Пешадијском поручику Николи Димитријевићу са госпођицом Лепосавом, ћерком Светозара Ристића, писара среског из Чачка.

УМРО:

Писар III. кл. резервни коњички потпоручик Живадин Поповић, 13-ог текућег месеца у Београду.

Неслужбени део.

БЕЛЕШКЕ.

90.) Мирнодобно бројно стање аустро-угарске војске. О овоме има немачки „Militär - Wochen - Blatt", следећи допис из Беча, који донољујемо у неколико из једне расправе о томе у „Нестер-Лоиду".

Сразмерно малобројно стање аустро-угарске стајаће војске и обојих домобранстава у миру, вели се у допису, од неког времена већ предмет је разних расправа у војничким круговима; али су ове постале живље од како се сазнало за поднесени предлог у Немачкој о повећању војске, као и о непрестаним увећањима војске у Француској и у Русији.

Кад би се мирнодобна јачина војске одмерила према становништву, имала би она изнети далеко више од 400.000 људи, — нерачунећи официре и војне званичнике. Место

тога нам немају стајаћа војска и оба домобранства двојне монархије на служби у миру ни пуних 300.000 људи, а међутим по пропису ратно је стање 1,750.000 људи.

Према буџету овакво је садање мирнодобно бројно стање, у округломе броју:

	војника	официра
Стајаћа војска	256.000 *)	17.600
Аустријско домобранство . . .	9.900	1.680
Угарско домобранство	16.800	1.850
Босанско-херцеговачке трупе .	3.200	120
Свега . . .	285.900	21.250

Повећање овога мирнодобног стања само је питање буџетско и не треба никаквих промена у закону о уређењу војске. Овим законом (ландверским) утврђено је да се при годишњим рекрутовањима контингенти овако одреде:

	РЕКРУТА
За стајаћу војску	103.100
» њену допунску резерву	2 .620
» аустријско домобранство и тиролске земаљске стрелце	12.000
» његову допунску резерву	2.400
» угарско домобранство	12.500
» његову допунску резерву	2.500
Свега	153.120.

Кад би се одредбе законске тачно извршиле и — остави на страну допунску резерву, која се, како код стајаће војске тако и код домобранстава има само два месеца војнички да обучава и затим сваке друге године да позива на 4-ри недељно вежбање — кад би се рекрутовани држали на служби код стајаће војске 3 године, код угарског домобранства 2, а код аустријског 1 годину, онда би бројно стање, по одбитку природних одпадака у току времена, изнело код свију тих категорија војске просечно 336.000 људи.**) Али се код неких трупа стај. војске, а на име код возарије, пушта нешто војника на одсуство после 2-годишње службе; даље код свију трупа неки известан процент рекрута позива се на службу место 1. Октобра тек 1. Априла, да би се попуниле празнине настале за време зиме*. Тако исто код хонведске пешадије пушта се на одсуство већина војника после 1½ годишње службе, докле код аустријског домобранства знатан део обучава се тек само 2 месеца. На тај начин бива да просечно бројно стање не износи више него како смо горе поменули само 285.900 војника. На сваки начин оно се знатно појачава у оним периодама године кад се резервисти и допунци позову на вежбање. Просечно повишење се годишње: код стајаће војске 2800 резервних потпоручника и 198.000 војника, и код оба домобранства 2920 офиц. и 148.500 обвезника; укупно дакле 572[illegible] офиц. и 346.500 обвезника на 2 до 4 недеље, и код хонведа на 5 недеља. Ова околност у свези са територијалним системом, по коме већина трупа гарнизонује у својим допунским округима, или бар у њиховој близини, чини да се резервисти могу вежбати у својим четама, батеријама и т. д., тако да ове јединице учествују у великим маневрима врло често у јачини мало већој од нормалног стања. Али редовно налазе пешадијске и стрељачке чете, ослабљене гарнизонском службом, одкомандовањима, болестима и т. д. са одприлике 64 до 70 људи, а по кадар и још слабије. Тако се је при скорашњим радничким немирима у Чешкој и Шлеској не ретко дешавало да су за успоставу реда одаслате чете бројале само по 58 војника и 2 официра.

Потребе дакле гарнизонске службе и услови обуке чине да се врло осећа нужност повећања бројног стања војске. Међутим, због обзира буџетских, нема изгледа да ће се још сада променути наведене околности: премда министар војни тежи да бар пешадијске и стрељачке чете доведе на јачину од по 100 људи, и да батерије на смањеном мирнодобном стању претвори у нормалне пољске батерије, а за ту цељ нужно би му било око 32.000 људи више у мирнодобном стању стајаће војске. Овим би се редован буџет увећао за неких 11,000.000 фор. годишње, јер за свих 40.000 војника више „Пестер-Лојд“ рачуна да би изнео редован виђак око 14,000.000 форината.

91.) Ваздухопловство у Русији. Како јавља „Руски Инвалид“, 27. Априла тек. год. цар је решио да се у овој години установи ваздухопловски парк, а 1891. год. једно градско ваздухопловско одељење, о чему издате су и нужне одредбе од којих као најважније бележимо ове:

Ваздухопловској установи цељ је да проучава и примењује, у војсци изуметке на томе пољу. Она припада саставу инжињерије. А састоји се: а.) из учебног ваздухопловског парка; б.) из градских ваздухопловских одељења: која ће се у миру образовати према потребама и приправи материјала за њи; и в.) из пољских ваздухопловских одељења, која се устројавају у рату.

Главну управу над ваздухопловским честима водиће управник галваничке чести у инжињерији.

Учебном ваздухопловском *парку* у задатку је: а.) теоријска и практичка сарема официра променљивога и војника сталног састава за ту службу; б.) извођење опита и испитивање у практици изуметака у ваздухопловству; в.) израда и чување материјала ваздухопловских одељења; и г.) образовање у време рата пољских ваздухопловских одељења, и попуњавање личног састава и материјалних потреба у свима ваздухопловским честима у опште.

Тај је парк потчињен непосредно управнику галванички чести.

При парку су: радионице за израду материјала ваздухопловског, *стовариште* тога материјала, официрска школа, музеј образаца и физички кабинет, садржавајући: прибор за испитивање разних материјала, метеоролошке инструменте и фотографију.

*) У буџету нам за 1891. год. предложено је 257.038 људи, дакле опет за 40.000 мање, него што је предвиђено новим законом.

**) Од тога би дошло 297.000 војника на стајаћу војску, јер се по новоме закону број стајаће војске у миру треба да увећа за 41.000 војника.

Парк има два састава: стални, по пропису, и промењиви, који се састоји из официра, одкомандованих у парк ради обуке.

Команданта и официре сталног састава парка бира управник галваничке чести из виших и нижих официра инжинирских, и предлаже их преко главне инжинирске управе на потврду. Командант има права самосталног батаљонског команданта.

Програме наставе састављ управник галваничке чести, а одобрава главна инжинирска управа.

Команданту парка припада као руководство наставом и занимањима у парку, тако и одговорност за израду, потпуност и правилно чување материјала. Од потчињених му старијих официра један води администрацију и обуку војника, а други надзор над училима, радионицама и слагалиштем материјала. Они имају власт четних командира. Ађутант је и благајник парковски. Инжинир, под управом официра, рукује слагалиштем и води рачун о материјалима и прибору радионица парковских.

Парк се попуњава сваке године из инжинирије преводом младих војника, који су прошли кроз 4 месечни за њих одређен курс, и који су, по могућству, писмени и добро развијени.

У особље долази још писар, видар, и послужиоци официрски.

Разводници, кад положе теоријски и практички испит из ваздухопловских знања, производе се за подофицире, по постојећем општем реду.

При преводу у резерву, ваздухопловци воде се и даље за употребу као такси о мобилизацији.

Сваке године одкомандује се из војске у промењиви састав парка по 8 поручика и потпоручика, који од 1. Децембра до 1. Октобра свршавају теоријски и практички курс ваздухопловства, те у ратно време попуњавају официрски састав градских и пољских ваздухопловских одељења. Од те осморице 4 су из инжинирије, а 4-рица из трупа, које састављају стално гарнизоне градске. Они имају побољшану плату. Одсуствовати могу само у нарочитим случајима и не више од 28 дана, иначе се искључују из парка. У Септембру ти официри полажу испите пред комисијом под председништвом управника галваничке чести, и по свршетку враћају се у своје трупе, а инжинирци, који сврше с успехом курс, преводе се затим у градска ваздухопловска одељења по мери устројења ових, официри пак осталих родова употребљавају се у ратно време за попуну официрског састава ваздухопловске чести.

При узлетима балонским учесници добијају, за време бављења на балону до повратка у место становања, дневнице: виши официри по 4 рубље, нижи официри по 3 рубље, а војници по 1 рубљу. За путовање пак од места где се балон спусти на до станишта парковског, наведени добијају обичну попутнину. Ако би при узлетима балонским учествовала лица Ђенералских чинова, добијају дневнице по 5 рубаља.

Градска ваздухопловна одељења припадаће саставу војних установа градских, и у рату врше рекогносцирања градског рејона, и по потреби слободне изласке из градова. — У општем службеном односу и административном погледу потчињена су непосредно начелницима градских штабова, а тако и што се тиче надзора над ваздухопловским средствима градским; у погледу пак техничке службе, обуке, руковања и употребе материјала, као и снабдевања овим, стоје под управником галваничке чести. У рату пак стоје та градска одељења сасвим под налозима начелника градских штабова.

Команданте и официре градских ваздухопловских одељења бира управник галваничке чести из официра, који су свршили курс у учебном ваздухопловском парку, и предлаже их на потврђење преко главне инжинирске управе. Командант има власт команданта батаљона, и дужности подобне команданту учебног парка.

При образовању одељења неки део нижих чинова и редова одређују се из учебног парка као наставници, а остали се узимају из трупа сталних градских посада. При мобилизацији одељења се попуњују до ратног састава онима, који су служили у ваздухопловским честима, а по потреби и онима из резерве других инжинирских чести.

Још долазе и у састав тих одељења писар, видар и официрски послужиоци (они из реда ненаоружаних).

Мобилисана градска ваздухопловска одељења образују три балонске команде, способне за самостално дејство.

Ђенералштабни и други официри у градовима упражњавају се по одредби команданта у времену практичких упражњења с привезним балонима.

Сваке године о практичким вежбањима прикомандују се ваздухопловским одељењима по распоредима команданата, на 2 месеца највише, одреди од чести градске посаде.

92.) Курс за спрему резервних официра, у Бугарској. За попуну кадра резервних официра одлучено је било прош. године да се од 1. Децембра исте године отвори при војној школи у Софији „курс за спрему резервних официра“, и за ту цељ прописане су биле ове одредбе:

1. У тај курс имају се одкомандовати на 9 месеци нижи чинови разних струњева који су у дејственој војној служби и који су свршили 4 и више разреда средњих школа, а одликују се добрим владањем. Они који су свршили 4 разреда треба да су војници већ једну годину: а они који су свршили 5 и више разреда могу се пустити у курс и ако служе мање од једне године дана.

2. Број приправника, који се имају примити, одређен је на 150. А колико се из које чести војске има одкомандовати у курс одређује Ђенералштаб.

3. Сваки кандидат носи собом сведоџбу о своме школовању, сагласно тач. 1.

4. Ти кандидати неће за време бављења у курсу примати плату.

5. Поред услова о школском образовању и о служби, ти кандидати морају понајпре да одговоре у физичком и

моралном погледу условима те да могу ући у ред официра, јер ће се поштo сваке курс и кад испуне друге услове ући то производити за резервне официре.

93.) Бројно стање официра Турске војске, по изводу, објављеном у „Mil. Wochen-Blatt-у", из Годишњице „Салнаме" турског војног министарства, за годину 1305/1888. било је овакво:

1. По вој. надлештвима и командама.

На дворској служби	167
При ђенералштабу	192
При вој. министарству, војним школама, надлештвима и заводима, које стоје под воj. министарством	740
При школама и заводима, који стоје под главном управом артиљеријском	321
При виших командама, комисијама и т. д.	110
У пешадији и стрелцима	4115
„ коњици	1174
„ пољској артиљерији	1078
„ градској „	276
„ техничким трупама	416
„ позарији	36
У редифу и мустафизу	4851
У жандармерији	1833
У санитету (војно — и марвено — лекар., и апотек. особља)	697
Имама (свештеника војних)	371
Рачуновођа — официра	1270
Свега	17647

2. По чиновима (бројећи и у жандармерији):

Мушира	42
Ферика (дивизијских ђенерала)	95
Лива (бригадних ђенерала)	162
Мирлаја (пуковника)	338
Кајмакама (потпуковника)	360
Бамбама (мајора)	1038
Колагасија (више-мајора) *)	1599
Јузбаша (капетана)	4932
Мулазим-евела	3733
Мулазим-сања (потпоручника)	3792
Мулазим-садиса **)	48
Свега	16148

официра, и 1499 лекара, свештеника и рачуновођа.

Мирнодобно бројно стање *турске војске* пак било је по „Jahresbericht-у" за 1889. год. у тој години око 185.000 људи бораца, и око неких 65.000 небораца (занатлија и т. д.), укупно дакле око 250.000 људи.

94.) Наоружање аустро-угарске војске. По вестима, које има немачки „Milit. Wochen-Blatt", с крајем Марта наоружање су све пешадијске трупе стајаће војске 8 мм. репетирком, и приправљене у магацинима пуковским потребне количине и за резервисте.

*) Који су ће пре 7 година, а сад само једна, штампајућа трупе и заводе под глав. арт. управом.

**) Који чин, између потпоручик. застоји само још код неких техничких трупа.

С почетком Априла одпочето је и наоружање домобранаца репетиркама. До пролећа 1890. године биће, вели, сва пукови аустријског и угарског домобранства снабдевени новим оружјем.

Досада пак употребљаване остраге Вердлове предате су опколичким магацинима. На тај начин стоје, вели, на расположењу од ст. војске и оба домобранства преко 900.000 још потпуно добрих пушака 11 мм. калибра са пуном муницијом за опколичке батаљоне. Досада пак држане у магацинима за опколичке батаљоне старије остраге система Вендловог уклоњене су из ових да би се добило места у магацинима.

Муниција за репетирке састоји се сада још из црног барута, с којим зрно добија почетну брзину од 490 мет. Међутим годинама већ ради артиљеријски мајор Шваб у техничком војном комитету на усавршењу барута, и доиста исказало му је, вели, за руком да удеси слабодимни барут који даје зрну почетну брзину од 520 мет. Али издржљивост новога барута као да проузрокује неке сумње, јер се је, вели, показало да барут већ после неколико месеци развија мању почетну брзину. Од тога времена чињени су многоструки, и како кажу, успешни опити, да се издржљивост, хемичка постојаност, новог барута појача; па је ту пре неког времена у свакој корпусној области опремљен и по један пук и по један стрељачки батаљон слабодимном муницијом, те да о вежбалним практички опробају вредност и све особине новог барута. Од извештаја трупних и корпусних команада зависиће, вели, да ли ће војно министарство усвојити Швабов барут у садањем саставу, или ће се још даљи експерименти показати као нужни.

95.) Жељезничка пруга Јамболи — Бургас, која је почета да се ради 1. Маја прош. год., довршена је и отворена већ 14. Маја тек. год. Цела та пруга од 110 клмт., како наводи „Mil. W.-Bl.", израђена је средством инжинирских трупа бугарских (којима су били придати јеврописки инжинири) и становника околних места. Осим једног жељезничког моста преко Тунџе није било никаквих великих техничких тешкоћа при раду.

96.) Даљина између неких места у Бугарској. По најтачнијим мерењима, објављеним званичним путем, има:

Од Лома до Видина (преко Акчара, сувим)	66	километ.
Од Видина до Белограџика	51	„
„ Белограџика до Чупрена	17½	„
„ Т. Пазарџика до Вел. Белова	99¼	„
„ „ „ Пештере	20¼	„

97.) Плата маринских официра у Бугарској изједначена је буџетом за 1890. год са платама официра сувоземске војске, при чему утврђено је да:

Мичман II. реда одговара чину	потпоручника.	
„ I. „ „	поручника.	
Лајтнант „ „	капетана.	
Капетан-лајтнант „ „	мајора.	
Капетан II. ранга „	потпуковника.	
„ I. „ „	пуковника.	
Контрадмирал „ „	ђенералмајора.	

98.) Нов изналазак. Како јавља „Le Progrès mil.“ неки механичар у Солотурну изумео је справу, у циљу да спречи да се при маневрима немогу нехотично у пушку уметати боји фишеци на место прасковања. Поред тога та справица откида и дрвене запушаче из прасковања у оном тренутку кад фишек улази у цев. Ти дрвени запушачи на прасковима потребни су да би магацински механизам могао функционисати, но пису баш сасвим безопасни, јер су чешће дали повода несретним случајевима; али се та незгода откида употребом ове справице, која ће се, како вели, у већем обиму опробати приликом овогодишњих маневара швајцарске војске.

99.) Наоружање Француске коњице коњима. Како јавља „Rev. mil. univers.“, ту скоро одобрен је француском војном министру кредит од 120.000 динара за набавку коњаја, са којима би се имале наоружати прве врсте свију драгунских пукова.

Кад Француска потпуно изведе преустројство своје коњице по новом закону, који утврђује број коњичких пукова на 91, имаће 405 ескадрона у Француској и 50 у Алжиру. Од тог броја могу се извести у рат свега 324, с тога што пети ескадрони остају за допуну; а кад се употребе и 4 пука ловачких стрелаца, онда би могло измаршовати свега 340 ескадрона, и тако би немачка коњица, која се састоји из 93 пука од по 4 ятинкна и 1 допунског ескадрона, опак била јача за 125 ескадрона, ако се у рат изведу и сви пети ескадрони, као што се, вели, намерава чинити.

100.) Распоред и количина аустро-угарских трупа у окупираним областима. Из буџетског предлога подпесеног делегацијама за аустро-угарске трупе, дислоциране у окупираним областима, доноси „Reichswehr“ ове податке о распореду команада и количини трупа:

XV. *корпусна* команда — у Сарајеву;

Две *дивизијске* команде: 1-ва у Сарајеву, а 18-та у Мостару;

Десет *бригадних* команада: 1-ва пешадијска у Плеваљу, 2-га пешадијска у Сарајеву, 7-ма брдска у Сарајеву, 8-ма брдска у Фочи, 39-та пешадијска у Доњој Тузли, 40-та пешадијска у Бањалуци, 1-ва брдска у Мостару, 2-га брдска у Требињу, 3-ћа брдска у Невесињу, и 6-та брдска у Бидеску.

У саставу XV. корпуса стоје: 3 пешадијска пука од по 3 батаљона (162 официра и њима равних, 3195 војника), 4 пешадијска батаљона у нормалном мирнодобном бројном стању (64 официра, 1352 војника), 23 пешадијска батаљона са увећаним мирнодобним бројним стањем (368 официра, 11914 војника), 4 стрељачка батаљона (76 официра, 1516 војника), 3 коњичка ескадрона (15 официра, 498 војника), 12 брдских батерија (24 официра, 792 војника), 6 градских артиљеријских чета (24 официра, 600 војника), 2 инжинирске чете (10 официра, 222 војника), 3 козарска ескадрона и 5 брдских козарских ескадрона (16 официра, 176 војника). Закључно са официрима и војницима употребљени код осталих војних надлештава и завода износи *мелокупни број* аустро-угарске војске у окупираним областима: 1249 официра и 22547 подофицира и редова.

ОГЛАСИ.

Према Највишем решењу, VIII. батаљон сталног кадра славиће ове године у Београду на Бањичком брду своју славу — „24. Јуни, као дан успомене на ослобођење Пожаревца“.

Према Највишем решењу, I. гардијски батаљон славиће ове године у Врању, своју славу — „20. Јуна, као успомену на дан прогласа Књаза Милана М. Обреновића IV. за Књаза Српског 1868. год., и прогласа независности српске 1878. године“.

Према Највишем решењу, Дунавска болничарска чета сталног кадра славиће ове године у кругу Београдске војне болнице, своју славу — „1. Јула, Свете Врачи“.

Ово се јавља свима командама и војним надлештвима ради знања и управљања.

Од стране дотичних команда.

Садржина. — **Службени део**: *Решења. — Производства, постављења и разместајн. — Прописи, наређења и објашњења министарска. — Извештаји и реферати. — Лични односи.* — **Неслужбени део**: *Белешке*: 90.) Мирнодобно бројно стање аустро-угарске војске. 91.) Ваздухопловство у Русији 92.) Курс за спрему резервних официра, у Бугарској. 93.) Бројно стање официра Турске војске. 94.) Наоружање аустро-угарске војске. 97.) Железничка пруга Јамболи — Бургас. 96.) Дальна између неких места у Бугарској. 97.) Плата марпјских официра у Бугарској. 98.) Нов изналазак. 99.) Наоружање Француске коњице коњима. 100.) Распоред и количина аустро-угарских трупа у окупираним областима. — *Огласи.*

КРАЉЕВСКО-СРПСКА ДРЖАВНА ШТАМПАРИЈА.

ИЗЛАЗИ РЕДОВНО
СВАКЕ СЕДМИЦЕ
ПО ЈЕДАРЕД,
А ПО ПОТРЕБИ И ВИШЕ ПУТА,
НАЈМАЊЕ НА ТАВАКУ.

ЧЛАНЦИ УПУЋУЈУ СЕ
УРЕДНИШТВУ,
А ПРЕТПЛАТА ИЗЛАГАЊИ ВОЈ.
МИНИСТАРСТВА.

ЛИСТ ДАЛЕ СЕ У ЗАМЕНУ.



ЦЕНА
је листу годишња :
ЗА ВОЈСКУ . . . 6 дин.
ЗА НЕВОЈНИКЕ . 12 „
ЗА ИНОСТРАНСТВО
С ПОШТАРИНОМ 20 „
ПОЈЕДИНИ БРОЈ . 30 ПАРА

ОГЛАСИ
ОД РЕДА ПО 10 ПАРА ДИН. ЗА 1
ПУТ, А ПОСЛЕ ПО 5 П. Д.
ВЕЋИ И ДУЖЕВРЕМЕНИЈИ ОГЛАСИ
ПО УГОДБИ.

СЛУЖБЕНИ ВОЈНИ ЛИСТ

ОРГАН И ИЗДАЊЕ ВОЈНОГ МИНИСТАРСТВА.

УРЕДНИК: ВЕЋЕРАЛШТАБНИ ПУКОВНИК Младен Јанковић, НАЧЕЛНИК ОПШТЕ-ВОЈНОГ ОДЕЉЕЊА.

БРОЈ 26. БЕОГРАД, 23. ЈУНА 1890. ГОД. ГОДИНА X.

РЕШЕЊА.

У ИМЕ
ЊЕГОВОГ ВЕЛИЧАНСТВА
АЛЕКСАНДРА I.
по милости божијој и вољи народној
КРАЉА СРБИЈЕ
МИ КРАЉЕВСКИ НАМЕСНИЦИ.

На предлог заступника Нашега војног министра, председника Нашег министарског савета, а на основу члана 46. закона о устројству војне Академије, одређујемо:

„Да се ове године приме у вишу школу војне Академије двадесет слушаоца — официра".

Заступник Нашега војног министра, председник Нашег министарског савета, нека изврши овај указ.

15. Јуна 1890. год.
Београд.

Јов. Ристић с. р.
К. С. Протић с. р.
Ј. Вели-Марковић с. р.

Председник министарског савета,
заступник министра војног,
бемерал,

С. Грујић с. р.

Указ овај саопштава се свима командама и војним надлештвима ради знања, а дотичнима на поступак.

Ф/Ђ№ 4005.
15. Јуна 1890. год.
Београд.

Председник министарског савета,
министар иностраних дела,
бенерал,
С. Грујић с. р.

У ИМЕ
ЊЕГОВОГ ВЕЛИЧАНСТВА
АЛЕКСАНДРА I.
по милости божијој и вољи народној
КРАЉА СРБИЈЕ
МИ КРАЉЕВСКИ НАМЕСНИЦИ.

На предлог заступника Нашега војног министра, председника Нашег министарског са ета, а у договору са државним саветом од 11. Јуна ове год. № 1922., решили смо и решавамо:

„Одобрава се министру војном да на оправку коњичке касарне у Београду са осталим зградама, које њој припадају, може утрошити 3243 динара из партије оправака војних грађевина, одређене буџетом за 1890. рачунску годину".

Заступник Нашега војног министра, председник Нашег министарског савета, нека изврши овај указ.

И/Г№ 941.
15. Јуна 1890. год.
Београд.

Јов. Ристић с. р.
К. С. Протић с. р.
Ј. Веди-Марковић с. р.

Председник министарског савета,
заступник министра војног,
бенерал,
С. Грујић с. р.

Постављења и размештаји.

У ИМЕ

ЊЕГОВОГ ВЕЛИЧАНСТВА

АЛЕКСАНДРА I.

по милости божијој и вољи народној

Краља Србије

МИ

КРАЉЕВСКИ НАМЕСНИЦИ.

На предлог заступника Нашега војног министра, председника Нашег министарског савета, произвођимо:

У чин резервног санитетског пуковника — потпуковника, Лазара Докића.

У чин резервног санитетског потпуковника — мајоре: Милутина Поповића, Ђоку Димитријевића, Павла Стејића и Казимира Гонсијоровског.

У чин резервног санитетског мајора — капетане I. класе: Милана Новаковића, Милана Јовановића, Ђуру Гаврића, Јанка Сенкајевића и Александра Богдановића.

У чин резервног санитетског капетана I. кл. — капетане II. класе: Стевана Сибера и Ђорђа Петровића.

У чин резервног санитетског капетана II. класе: Станоја Нешића, лекара среза Кључког; Ђорђа Јовановића, професора Велике Школе; Николу Гавриловића, лекара среза Бањског; Косту Динића, лекара среза Јасеничког; Јосифа Видаковића, резервног поручника, и докторе целокупног лекарства: Животу Јанковића, Милана Јевремовића, Михајла Савчића, Ивана Лазаревића и Милорада Гођевца.

У чин резервног поручника — потпоручнике: артиљеријског, Косту Андрејевића, пешадијске: Димитрија Хранисављевића, Владислава Кнежевића, Крсту Живковића, Ђорђа Петровића, Страхињу Тодоровића, Николу Терзића, Владимира Милојевића, Петра Којића и Горчакова Миловановића; коњичке: Светозара Перића, Павла Тонића и Владимира Илића; пешадијске: Расту Стевановића, Тодора Здравковића, Радисава Војиновића, Боспјока Петровића, Јеврема Стевановића, Аврама Петровића, Јосифа Обидића и Михајла Живковића; инжинирске: Љубомира Михајловића и Илију Илића; коњичког, Расту Параноса; инжинирског, Јосифа Бузина; коњичког, Ђорђа Брачинца и пешадијског, Илију Жарковића.

Заступник Нашега војног министра, председник Нашег министарског савета, нека изврши овај указ.

20. Јуна 1890. год.
Београд.

Јов. Ристић с. р.
К. С. Протић с. р.
Ј. Бели-Марковић с. р.

Председник министарског савета, заступник министра војног, генерал

С. Грујић с. р.

Указ овај саопштава се свима командама и војним надлештвима ради знања.

Ф/АЊ 4116.
20. Јуна 1890. год.
Београд.

Председник министарског савета заступник министра војног, генерал,

С. Грујић с. р.

У ИМЕ
ЊЕГОВОГ ВЕЛИЧАНСТВА
А Л Е К С А Н Д Р А I
по милости божијој и вољи народној
Краља Србије
МИ
КРАЉЕВСКИ НАМЕСНИЦИ.

На предлог заступника Нашега војног министра, председника Нашег министарског савета, производимо:

У чин *резервног потпоручника*, резервне наредднике слушаоце официрског курса, и то:

У артиљерији:

Саву Драгановића, Јакова Јездића, Душана Спасића и Миливоја Шишмановића.

У пешадији.

У Моравској дивизијској команди:

Николу Стефановића, Проку Нешића, Радојка Папића, Милуна Антонијевића, Николу Тодоровића, Милана Тодоровића, Стојана Танасијевића, Мишка Борисављевића, Александра Урдова, Милосава Стојановића, Мишка Шошића, Игњата Радоњића — Николића, Ђорђа Николића, Митра Митића, Анђелка Милошевића, Косту Павловића и Љубомира М. Томашевића.

У Дринској дивизијској команди:

Максима Пановића, Стевана Милосављевића, Ђорђа Христића, Јована Карајичића, Љубомира Маринковића, Љубомира Поповића, Ивка Јовановића, Младена Младеновића, Николу Ранковића, Веселина Продановића, Мићу Симићевића, Уроша Крстића, Чедомиља Којића, Павла Богатинчевића, Ђорђа Атића, Михајла Јевремовића, Трифуна Лолића, Радосава Стојчића, Велимира Мијатовића, Ранка Зечевића, Тому Драгићевића, Радосава Мартића, Стојадина Ивковића, Михајла Чотрића, Недељка Митровића, Живојина Јевтића, Миленка Веселиновића и Видоја Сокића.

У Дунавској дивизијској команди:

Милоја Бугарчића, Николу Вучковића, Сретена Колајића, Симу Барјактаровића, Јована Димитријевића, Радисава Перића, Јована Седића и Јеврема Ђ. Раића.

У Шумадијској дивизијској команди:

Танасија Обреновића, Милоша Ћосића, Богосава Вукашиновића, Марка Илића, Радосава Радојковића, Јована Миливојевића, Животу Радојевића, Мулутина Миљковића, Димитрија Нектаријевића, Милана Милојевића, Лазара Стојадиновића, Светозара Стефановића, Илију Јовановића, Владимира Јовановића, Рајка Крловића, Петра Симића и Милана Пауновића.

У Тимочкој дивизијској команди:

Василија Милошевића, Владимира Живковића, Димитрија Јовановића, Војислава Димитријевића, Ђорђа Николића, Антонија Станковића, Гаврила Тодоровића, Милана Милојевића, Јована Антића, Векослава Зајића, Станка Петровића, Косту Милошевића и Јована Стојановића.

У коњици:

Милана Вукојевића, Миленка Чабрића, Јакова Михајловића, Веселина Димитријевића, Ђорђа Куртовића, Драгића Миливојевића, Петра Поповића и Митра Чолића.

Заступник Нашега војног министра, председник Нашег министарског савета, нека изврши овај указ.

20. Јуна 1890. год.
Београд.

Јов. Ристић с. р.
К. С. Протић с. р.
Ј. Вели-Марковић с. р.

Председник министарског савета, заступник министра војног, генерал,
С. Грујић с. р.

Указ овај саопштава се свима командама и војним надлештвима ради знања, а дотичнима на управљање.

Ф.А№ 4117.
20. Јуна 1890. год.
Београд.

Председник министарског савета, заступник министра војног, генерал,
С. Грујић с. р.

У ИМЕ
ЊЕГОВОГ ВЕЛИЧАНСТВА
АЛЕКСАНДРА I.
по милости божијој и вољи народној
Краља Србије
МИ
КРАЉЕВСКИ НАМЕСНИЦИ.

На предлог заступника Нашега војног министра, председника Нашег министарског савета, решавамо:

Да се жандармеријски капетан I. кл. у пензији, Максим Жујовић, врати у дејствителну службу са чином и рангом, који је и пре имао.

Заступник Нашега војног министра, председник Нашег министарског савета, нека изврши овај указ.

16. Јуна 1890. год.
Београд.

Јов. Ристић с. р.
К. С. Протић с. р.
Ј. Вели-Марковић с. р.

Председник министарског савета,
заступник министра војног,
генерал,
С. Грујић с. р.

Указ овај саопштава се свима командама и војним надлештвима ради знања.

Ф/АЊ 4006.
16. Јуна 1890. год.
Београд.

Председник министарског савета,
заступник министра војног,
генерал,
С. Грујић с. р.

У ИМЕ
ЊЕГОВОГ ВЕЛИЧАНСТВА
АЛЕКСАНДРА I.
по милости божијој и вољи народној
Краља Србије
МИ
КРАЉЕВСКИ НАМЕСНИЦИ.

На предлог заступника Нашега војног министра, председника Нашег министарског савета, постављамо:

„За команданта VII. (Београдског) пуковског округа, пешадијског потпуковника Евгенија Гајдновића, досадањег команданта III. (Крушевачког) пуковског округа.

За команданта III. (Крушевачког) пуковског округа, пешадијског мајора Лазара Павловића, досадањег вршиоца дужности начелника ђенералштаба Дунавске дивизијске команде; и

За начелника ђенералштаба Дунавске дивизијске команде, ђенералштабног мајора Вукомана Арачића, досадањег шефа спољњег отсека оперативног одељења главног ђенералштаба.

Заступник Нашег војног министра, председник Нашега министарског савета, нека изврши овај указ.

16. Јуна 1890. год.
Београд.

Јов. Ристић с. р.
К. С. Протић с. р.
Ј. Вели-Марковић с. р.

Председник министарског савета,
заступник министра војног,
генерал
С. Грујић с. р.

Указ овај саопштава се свима командама и војним надлештвима ради знања, а дотичнима на поступак.

Ф/АЊ 4027.
16. Јуна 1890. год.
Београд.

Председник министарског савета,
заступник министра војног,
генерал,
С. Грујић с. р.

ПРОПИСИ, НАРЕЂЕЊА И ОБЈАШЊЕЊА.

Министарство војно.
Е/П№ 2824.

123.

ПРОПИС.

Како није регулисано одакле ће се платити прање пекарског и млинарског одела код сталних професјант. слагалишта, и то оно одело које они нарочито примају и носе приликом вршења млинарске и пекарске службе, као што је *бело одело са капама и кецељама*, то наређујем:

Да се прање овог одела исплаћује из партије проф. потреба, а из водиартије на оправке, набавке и т. д., но с' тим да се прање овог одела врши највише два пута месечно.

Овом приликом наређујем:

1. Да се војно пекарско и млинарско особље сваке недеље лекарски прегледа, а тако исто да се у то време изврши и преглед над пекарницом и израђеним хлебом, с тим да о нађеном стању стварн лекар поднесе извешће дивизијском команданту, који ће према својој надлежности, а с обзиром на поднесено извешће, учинити шта треба.

2. Да се како пекари тако и млинари преко лета два пут, а преко зиме један пут недељно окупају, и да се обрати највећа пажња на чистоћу њихову, као и на чистоћу њиховог одела.

Ако су по тачки 2. нужни какви новчани издатци, о њима ће решавати дивиз. командант у границама овлашћења од 14. Априла тек. год. Е/П№ 1541.

Нека се по овоме пропису у будуће поступа.

11. Јуна 1890. год.
Београд.

Председник министарског савета,
заступник министра војног,
бекерал,

С. Грујић с. р.

Министарство војно.
Е/О№ 3036.

124.

НАРЕЂЕЊЕ.

Како се у неким магацинима пуковских окр. команада налази војничко одело у доста неисправном стању, то да би се оно у ред што пре довело, наређујем: да се сво ово одело одма прегледа и оно које се нађе неупотребљиво употреби на оправку и крпеж осталог одела, што се има извршити занатлијама дотичног пуковског округа, према наређењу Е/О№ 6164. од 10. Новембра прош. год. (Служ. вој. лист стр. 1250).

Зато нека команде одма требују редовним путем потребан број дугмади великих и малих, игала и конаца потребних да се одело у неправно стање доведе.

Ако би командантима требале и друге какве потребе у цељи оправке одела, захтеваће најнужнији кредит за ове потребе.

20. Јуна 1890. год.
Београд.

Председник министарског савета,
заступник министра војног,
бекерал,

С. Грујић с. р.

Министарство војно.
Е/П№ 3010.

125.

НАРЕЂЕЊЕ.

На основу члана 76 правила о снабдевању људском храном, а с обзиром на извршено контролисање прорачуна, који су саставиле дивизијске интендантуре, одобравам овај преглед у коме је изложена дневница људске хране свију оброка за III. тромесечије *и месец Октобар* тек. рач. год., и наређујем да се по следећем прегледу издатци врше:

ПРЕГЛЕД

Дневнице људске хране свију оброка у новцу за месеце: Јули, Август, Септембар и Октобар 1890. год.

Текући број	Дивизијска област	Гарнизон	Дневница у динарским парама на 1 војника							На име печенице дневно
			Обичан оброк за команду			Увећани оброк за команду	Увећани оброк за поједница	Дупли обичан оброк	Дупли увећани оброк за поједница	
			Хлеб	Месо, варено (повр̏е) и зачинци	Свега дневно	хлеб, месо, варено (повр̏е), зачинци и пиће код увећаног оброка за команду				
1	Моравска	Нишки	14·54	16·46	31	36	40	48	64	
2		Врањски	12·96	15·04	28	33	37	45	60	
3		Прокупачки	14·25	16·75	31	36	40	48	64	
4		Куршумлијски	13·90	19,10	33	38	42	59	71	
5		Крушевачко-Јасички	16·0	21	37	42	46	58	79	
6	Дринска	Шабачки	17	22	39	44	48	60	80	
7		Ваљевски	17·95	20·05	38	43	47	58	78	
8		Ужички	16·90	17·10	34	39	43	50	68	
9		Пожешки	17·80	17·20	35	40	44	52	70	
10	Дунавска	Београдски*)	16	20	36	41	45	56	76	
11		Смедеревски	19·75	20·25	40	45	50	60	80	
12		Смиљанички	17·5	16·5	34	39	43	50	68	
13		Пожарев.-Љубичевски	11	20	31	36	40	50	70	
14		Вел.-Градиштански	20	20	40	45	50	60	80	
15	Шумадијска	Ваточино-Брзански	17·95	22·05	40	45	50	60	80	
16		Крагујевачки	15	21	36	41	46	57	78	
17		Гор-Милановачки	15·99	20·01	36	41	45	56	76	
18		Чачански	15·40	20·60	36	41	45	56	76	
19		Краљевски	13·24	16·76	30	35	39	47	63	
20		Јагодински	14·99	18·01	33	38	42	51	69	
21		Ћупријски	15·99	19·01	34	39	43	53	72	
22	Тимочка	Алексиначки	16·50	17·5	34	39	43	52	69	
23		Пиротски	14·57	16·43	31	36	40	48	64	
24		Књажевачки	14·49	16·51	31	36	40	48	64	
25		Зајечарски	12	16	28	33	37	45	60	
26		Неготински	20	20	40	45	50	60	80	
27		Кладовски	14·38	17·62	32	37	41	50	68	

*) Хлеб за жандармерију рачуна̏е се по 16·96 пара дин. по килограму; зоб по 12·90; сено по 7·94; слама по 4·98 динара од 100 килограма.

Ове дневнице рачуна̏е се и издавати по опредељенима правила о снабдевању људском храном.

Овом приликом наре̏ујем у погледу издавања и рачунања фуражи.

1. Кад је државна стока у месту гарнизонском или на путу, онда ће се фураж издавати у натури, сходно опредељенима правила о снабдевању сточном храном.

2. Односно издавања накнаде у новцу у

место фуражи а за официрске коње, поступиће се овако:

а.) Официру, који по свом приватном послу путује, или се ма где по приватном послу бавно буде, издаваће се дневно на једног коња *осамдесет пара* динарских, ако међутим за своје коње не прима храну у натури.

б.) Официру, који се налази у месту свог сталног становања, па не може храну у натури из слагалишта или од лиферанта примити, издаваће се дневно на једног коња по *један динар*; ако где нмало буде ког артикла фуражи н. пр. зоби и т. д., онда ће се ова у натури издавати, и коштање ове одбити од горње суме.

в.) Официру, који путује по званичној дужности без трупе, или буде привремено изаслат у какво место по служби, где неби могао храну за свога коња у натури примати, — добијаће накнаду у новцу по *сто педесет пара* динарских дневно. Ово исто важи за коње официрске у иностранству као и за државне коње кад на њима путују појединци, н. пр. као сеизи и ордонанси уз официре.

У сва три ова случаја (а, б, в,) официр ће за примљену суму дати своју признаницу, која ће служити за оправдање издатка.

3. За жандармеријске коње, кад је овима храна у натури из војних профијантских слагалишта издавата, наплаћиваће се дневно на једног коња средњи оброк по коштању, а ако је фураж узимана од лиферанта, онда ће се наплата вршити по уговореној цени, а у суми која изнесе према средњем обичном оброку.

На последку наређујем да се код жандармерије у погледу њихове исхране поступа по дневници обичног оброка за дотични гарнизон у ком станују, ако међутим нема засебне уговоре за хлеб и месо, у ком случају управљаће се по угсвереним ценама за ове артикле, а за варивo и зачинке моћиће се од њихових личних додатака одбијати по *седам пара* динарских дневно.

20. Јуна 1890. год.
Београд.

Председник министарског савета,
заступник министра војног,
ђенерал,

С. Грујић с. р.

Министарство војно

А/ТЖ 2550.

126.

РАСПИС.

Да се неби прописне бојне гранате (са дуплим дуваровима) употребљавале при упражњењима као ћоргранате; као и да се тако исто неби за сва гађања која су наставом одређена, трошио велики број скупих прописних бојних шранела: то су конструисане нарочите гранате са простим дуваровима, за употребу као ћорграната — и нарочити шранели — псевдо шранели — који ће се употребљавати за нека извесна гађања. Ова су зрна много јевтинија од бојних, а међутим цељ се са њима постизава исто тако као и са бојнима.

Гранате са простим дуваровима, које ће се према овоме употребљавати при упражњењима као ћорграната, с' поља су истог изгледа као и прописне бојне гранате, а за разлику од оних, обојене су *пепељаво сурим бојом*.

Псевдо-шранели су од ливеног гвожђа, с' поља су исто онакви као и бојни шранели. Изнутра имају комору, у коју стаје 90 — 100 грама барута. И они су с' поља, за разлику од правих шранела, обојени као и гранате *пепељаво сурим бојом*. Упаљачи су исти као и за праве шранеле, тако, да се ови псевдо-шранели могу употребити за сва гађања, која се врше ради обуке у коректури и употреби шранела у опште. А прави шранели употребљаваће се само онда, када се има да покаже њихово дејство. Колико ће се псевдо-шранела и за која гађања употребљавати, одређиваће се сваке године нарочитим наређењем.

16. Јуна 1890. год.
Београд.

Председник министарског савета,
заступник министра војног,
ђенерал,

С. Грујић с. р.

Министарство војно.
Е№ 2925

127.

Свима командама и војним надлештвима.

Према претпису од 30. Маја 1889. године Е№ 2455., набавиле су у прошлој години дотичне команде и војна надлештва за прославу косовске петстогодишнице црне заставе и флорове за ове.

Пошто ове ствари нису више потребне, то се препоручује командама и војним надлештвима, да их из својих инвентара расходују, ако то није до сад већ учињено, па по том да мотке од застава употребе на какве грађевинске оправке, а платно заставско да пошаљу одељном слагалишту не израђених предмета, те да се употреби за поставу одела или другу какву цељ. Флорове пак употребиће команде за чишћење оружја.

17. Јуна 1890. год.
Београд.

Председник министарског савета,
заступник министра војног,
генерал,

С. Грујић с. р.

Министарство војно.
Е№ 6489.

128.

Свима командама и војним надлештвима.

Усљед предлога мог, министарски савет решио је под 20. тек. мес.: „Одобрава се министру војном да сходно чл. 44. закона о устројству војске издаје официрима, којима слиједује, додатак на држање коња, с тим да издатак овај у недостатку нарочитог кредита у овогодишњем буџету падне на терет државне готовине“.

Према томе изволеће дивизијске интендантуре, управе, као органи II. степена, и самосталне команде, у што краћем року прибавити тачне податке и министру војном јавити: колико ће којој команди — управи — и код које благајне требати да се отвори кредита за целу ову годину на име додатка официрима који по закону морају држати коње, као и онима који су од 1. Јануара ове год. до данас држали коње, и стекли право на додатак, како би им се исти издао за досадање време и осигурао за будуће кредитом који ће се отворити из готовине државне.

22. Јуна 1890. год.
Београд.

Председник министарског савета,
заступник министра војног,
генерал,

С. Грујић с. р.

Министарство војно.
Е/П№ 2961.

129.

ОБЈАШЊЕЊЕ.

Учињено ми је питање, како ће се рачунати и требовати храна за оне кажњене војнике којима се, према распису Е№ 338. од 26. Априла тек. год. (Служ. вој. лист стр. 526.), смањује храна, — објашњавам:

Да ће се за такове војнике рачунати и требовати оброк који им по пропису слиједује, с тим да се храна која им небуде издата, употреби на израну некажњених војника оне команде одакле кажњени војник храну прима.

Ово објашњење као и распис Е№ 338 у изводу, нека се прибележи као допуна чл. 32 правила о снабдевању људском храном.

20. Јуна 1890. год.
Београд.

Председник министарског савета,
заступник министра војног,
генерал,

С. Грујић с. р.

Министарство војно.
А/Р№ 2613.

130.

Свима командама и војним надлештвима.

Код многих команада, код којих се на служби налази државна стока, — коњи и волови — и

које воде сточне спискове, не обраћа се пажња на имена, која се стоци дају при набавци, а по којима се ова једна од друге разликује и лако распознаје. Шта више, дешава се, да војници имена често предевају и изопачавају, па се на тај начин чини збрка у вођењу књига и контролисању истих при евентуалном преводу, шкартовању, и т. д. — Ово је тада још осетљивије, кад се у једној команди налази стока једна и исте боје, а без видљивих и у очи падајућих знакова, као што су то махом волови.

Да би се ове незгоде отклониле, наређујем:

Да команданти, односно командири обрате у будуће пажњу на то, да се у једној команди избегавају једна и иста имена, т. ј. да се не надевају новонабављајућој се стоци имена која већ постоје.

У командама, где би се већ наодило стоке са'два и више једнаких имена, учиниће се допуна у томе, што ће се стоци, на основу текућих бројева но списковима, придодати к имену још римски број: I. II. III. и т. д., и тај број (римски) да се ужиготе, код коња: на левој страни врата; а код волова: на рогу.

Тако исто има се при прегледу и опису стоке врло озбиљно пазити на спољне знакове, и ове увек тачно у списковима стављати.

Могуће промене у спољњем изгледу стоке, да се сваке године при преводу из старог у нови списак, прибележавају у примедбама спискова. Тако н. пр. очњаво . . . . око; на . . . . нози доњо израст; зеленко — постао грошаст, пегав, обелио; сломио рог, и т. д.

Ове примедбе, промене као лист и број сточних спискова, који се шиљу војном министру, сходно решењу А/СХ 1855 од 9. Маја 1887. год. треба да се виде у коњцама за дотичну годину, како би се контрола вршити могла: да ли су спискови и стока из једне у другу годину тачно превођени.

20. Јуна 1890. год.
Београд.

Председник министарског савета,
заступник министра војног,
генерал,
С. Грујић с. р.

Лични односи.

ВОЛОВАЛИ:

Санитетски капетан I. кл. Јевта Ристић 59 дана.
Пешадијски поручник Никола Лукић 5 дана.

ОДСУСТВА:

Артиљеријски пуковник Кока Миловановић 6 месеци.
Инжинирски мајор Чедомиљ Мићковић 40 дана.
Пешадијски мајор Светозар Магдаленић 4 дана.
Пешадијски мајор Петар Радивојевић 40 дана.
Пешадијски капетан I. кл. Ђура Рашић 32 дана.
Марвени лекар II. кл. Гаврило Димитријевић 30 дана.
Пешадијски поручник Ђорђе Даничић 5 дана.
Пешадијски потпоручник Светозар Гавровић 30 дана.

ЖЕНИТБА ОДОБРЕНА ЈЕ:

У НАЧЕЛУ:

Пешадијском потпоручику Николи Новаковићу.

КОНАЧНО:

Коњичком потпоручику Ђорђу Мандушићу са госпођицом Аником, ћерком Димитрија Николића, трговца из Новог Сада.

Пешадијском потпоручику Стојану Павловићу са госпођицом Даницом, ћерком Стевана Радивојевића, среског начелника у пензији, из Пожаревца.

УМРО:

Коњички потпоручик Михајло Магазиновић, 16. тек. мес., у Београду.

Неслужбени део.

БЕЛЕШКЕ.

101.) Копље или сабља? Како се у новије доба код неких јевропских војсака већ увођи, а у некима још расправља питање о увођењу коња код коњице, то ће бити од интереса следећи чланчић, који „Neue Mil.-Blätter“ доноше из руског листа „Разведчик-а“:

„Недавно немачка војска растала се од свог бајонета. Пошто је столећима, понеп на пушци, добро послужио, скинут је са ње и окачен ту негде у близини штовчића и секире. Немци се, вели, уздају у снагу ватарског дејства, којим мисле да у борби савладају свог противника. Могло би се мислити да они услед таквих назора о свемоћном и чудотворном значају ватре одрекну и могућност коњичке атаке, која је по својој суштини, поред свега тога што почиње са 1000 до 1500 кор. од противника, средња пешадијском нападу, кад се пешадија са даљине од 50 до 100 корака устреми на јуриш бајонетом. Али како стоје ствари, неће бити да је тако, јер баш на против немци нарочито преноручују атаке не само у борби коњице против коњице, него и у борби против пешадије. Међутим у правеснама за то дошли су до те сметње, вели, да су коњицу наоружали жељезним коњима, као да је оно најбоље оружје за напад? А може ли се коње у опште сматрати као најбоље оружје за напад? Ми, вели, одговарамо са не, како у погледу на логику, тако и на повесницу. Јемство за успешну атаку лежи у духу човечијем, у његовој решивости и самопрегоревању да се са противником сукоби пре у прси. На с тога је за напад сматрана пратка сабља у разним облицима њена као палош, сабља, мач, секира и бајонет. Коње пак постало је оружјем из сасвим других побуда, и на име из осећаја на самоодржање, дакле из тежње да се шкоди противнику, а да је подаље од нас. Код разних врста хладног оружја коње одговара у оном истом смислу осећају самоодржања, који служи за основ и свему техничком напредку бројометних пушака. Борба између сабље и коња окончане се по свој прилици у корист сабље, као последица победе самопрегоревања над самоодржањем. Повесница се потпуно подудара с логиком. Римљани — карактеристични представници ратничког духа у односу на самопрегоревање — покорили су својим кратким мачевима народе са дугим мачевима и коњима. Најбоље редовне коњице свога доба Густава Адолфа и Карла XII., Фридриха великог и Наполеонова (до врхунца његове славе 1809.), т. ј. коњице, које су побеђивале све остале коњице и пешадије, нису имале ни један коњанички пук. Редовне коњице свију јевропских држава, и ако у повесници немају забележених сјајних победа, ипак су довољно и с' успехом суделовале на бојиштима 17., 18. и у почетку 19. века, поред свега тога што је код свију број коњаничких пукова био сасвим незнатан. (Русија је н. пр. до 1814. године имала само 5 коњаничких пукова). И ти пукови редовне коњице свију јевропских држава, сабљом или заложем у руци, нису се никад устезали да јуришају под најразноврснијим околностима, нити су се обзирали на могуће губитке. Кад би се баш хтело бирати какво оружје за напет, и кад би се њиме и пристало уз погрешну оцену да је успех какве напада у самом оружју, и да од њега и зависи, — ипак би и под таквим условима то оружје само могло бити сабља и мач, а никад коње — оружје самоодбране или не и самопожртвовања, то оружје јуначтва из даљеке, а не и — јуначтва прса у прса.

Међутим код Руса, вели, налази се у повесници коња и коњице значајан факт. Руска коњица борила се много (и ако не свакад вешто, али увек са самопрегоревањем) од Петра великог (који није имао ни један пук коњаника) па до 1814. године, и свакад је била наоружана сабљом, — заложем. Од 1815. год. пак отпочео је код руске коњице све више да расте број коњаничких пукова, тако да их је 1825. године већ било 20. Мирнодобска почивка, симпатије за Пољску и њене улане, и ауторитет у Варшави установљене маљенчки дотеране коњице нада'у у доба кад се коње почело нојављивати код руске коњице. Већ 1827. године видимо код нас — у Русији — 24 уланска пука, а од 1833. год. на овамо може се рећи да је коње стално отпочело да пуни нашу коњицу, јер је заведено за наоружање кирасира и драгуна (код ових последњих по 2 ескадрона на пук). Тако је руска редовна коњица која у ратовима са Шведима, Турцима (Суворов и Потемкин), са Француском и Јевропом (1799 — 1814) није имала ни једног коњаника, добила за време мира између 54 пука 31 коњанички пук. По свршетку Кримског рата 1855. године похитало се да се коњима наоружају и кирасири, и тако је коње постало опште коњичко оружје. Из тога је изашло то да је у наоружању руске коњице коње дошло до преваге баш у оном другом периоду од 1815. до 1877. године, кад дистова ратне повеснице руске коњице, с изузетком ретких победа, баш нигде не изноше употребу њену у већим масама.

Неби, вели, било праведно и логично нерад наше коњице уништавати коњима у крвницу, јер узрок пасивности биле су многе и многе околности; али свакако постоји факт, да баш увођење коња пада једновремено у доба нерада. На сваки начин, вели, да је наша — руска — коњица и данас пуна оног самопрегоревања, каквим су нам биле задахнути наши дедови и претци. Само је нужно да се у том правцу обучавамо и васпитавамо, на онда

гледајмо спокојно у будућност, која ће и нашу коњицу изнети на глас. Што се пак самог наоружања коњице тиче, нужно је да јој се да такво оружје, које је она добила у наслеђе од својих дедова, а то је сабља и палош, а никако копље, које су на жалост носили наши очеви, али баш у доба највећег нерада коњице. Ваља, вели, имати на уму да су Руси и славени од постања нарочито наклони сечном, а не бодном оружју.“

102.) Војно-телеграфска служба у Француској. „Progres militaire“ доноси о томе следеће министарске одредбе:

1.) Војно-телеграфској струци припадају:

а) електричка и оптичка војна телеграфија, пољска телеграфија, градска телеграфија, војне пруге од општег интереса, лака телеграфија.

б) војни голуби заводи.

Она обухвата:

а) управу војне телеграфије.

б) помоћне заводе у разним местима Француске, и Алжира, које одреди министар због потребе војске.

2.) Управа војне телеграфије је у зградама губернаторства Париског; централни део војне телеграфије потчињен је тој управи.

Она дејствује по одредбама о одправљању војне службе, и као особени завод стоји под непосредним надзором војног министра, с којим се непосредно и сноброја. Односно особља и дисциплине пак потчињена је инжињирском старешини војног губернаторства Париског.

У надлежности јој је: набавка и одржавање материјала, као и студије које се односе на израду, поправку и употребу тога материјала; обука особља, у разним гранама те струке; образовање и рада пољских телеграфских јединица. — Мимо тога њој припадају и студије и опити односно употребе голубова гласоноша, као и обука особља за то. Управник војне телеграфије споразумева се за ту цељ са инжињирским управником Париским.

3.) Помоћни заводи потчињени су, изузимајући централне депове, непосредно инжињирским надлештвима области, на којој су. Ове заводе може односно материјала осматрати и за ту цељ од министра одређени официр или чиновник.

4.) Све мере, које су кадре да осигурају брзу мобилизацију управа, секција и паркова, као и функцију територијалне телеграфске службе, одредиће се у напред у сваком региону споразумно са начелником ђенералштаба корпусног, старешином инжињирским, и код команде опуномоћеним телеграфским чиновником.

5.) Један ђенерал, кога ће одређивати војни министар, осматраће сваке године разне гране војне телеграфије, и подносити министру о томе извештај.

6.) Саветујући одбор војне телеграфије свако је састављен: председник: ђенерал, члан техничких одбора ђенералштаба и инжињирије; чланови: четири виша чиновника поштанске и телеграфске управе, и 4 официра, који се одређују према својим техничким способностима: дедовој, са саветујућим гласом је: 1 официр из управе војне телеграфије.

Ђенералинспектор и управник војне телеграфије имају право да се увек саслушају, чим то захту од председника одбора.

7.) Одредбом од 4. Јануара 1889. год. установљена при ђенералштабу војно-телеграфска секција укида се.

Питања, која се дотичу организације и мобилизације грана војне телеграфије, голубних завода и војног ваздухопловства, припадају инжињирији у свези са 1. одељењем ђенералштаба. А питања пак која се тичу буџета, осматрања грана и старања о њиховој употреби у рату, као и техничка обука особља, спадају у надлежност инжињирије у свези са 3. одељењем ђенералштаба.

8.) Војна тајна преписка (шифре) остаје ствар ђенералштаба.

103.) Хранење трупа при транспортовању железницом. Поводом предлога аустро-угарског министра војног делегацијама за одобрење прве рате у 150000 фор., као половине у 300.000 фор. прорачуњеног коштања куџи у неким већим железничким станицама за брзу и сигурну исхрану војника о мобилизацији, — разлаже бечки „Reichswehr“ да би било боље да куџе и огњишта буду преносна, те да послуже не само за неколико дана при транспортовању трупа на железничким станицама, него и на станим линијама ратног ратишта, или у великим логорима, импровизованим затворени положајима и т. д., па да се, вели, бар рентира издатак на њи, и да се војска њима што више користи.

За ту цељ он предлаже за куџе бараке од лима, којих квадратни метар кошта 10 форината.

Једна таква куџна са 10 огњишта гвоздених, лако преносних, каква су, вели, 1878. и 1879. год. у Бањалуци употребљавана, а могу бити још и простија и лакша, — рачуњајући свако огњиште на по 100 људи, дакле једна куџна са 10 огњишта — за 1000 људи, заузеће 100 квадратних метара простора, јер у Босни постоје сталне куџе за 300 људи у величини око 30 кв. метара; и по томе једна таква куџна за 1000 људи коштаће: сама куџна — бараке 100 кв. мет. блеха × 10 фор. = 1000 фор., 10 огњишта око 200 фор. и 10 казана око 250 фор.; укупно дакле 1450 фор., или ако се узму по 2 казана на 100 људи, онда 1700 фор. За 100.000 људи требало би дакле 100 таквих куџи, које би коштале на 170.000 фор. Једна пак таква куџна могла би на железничкој станици, трипута дневно кувајући, нахранити 1000 × 3 = 3000 људи.

За трпезарије наведени лист предлаже шаторске бараке, и као врло просте и јевтине он препоручује да се праве од дасака, лима, завртака и јуте која се кад застуни потреба може импрењирати да не пропушта воду,

а за ту цељ имати у приправности материјала за то. Такве бараке, рачунећи на човека квадратни метар простора, комтале би за 100.000 људи (дакле у величини од 100.000 кв. мет.) око 200.000 фор.; и према томе целокупно поштење куји с огњиштима и казанима, као и трезарије изнело би за 100.000 људи око 370.000 форината.

104.) Преустројство Немачке војске. Најновији ранијим белешкама, које смо о томе донели у овоме листу, доносимо из „Allg. Schweiz. Milit.-Ztg.-a", рада поучности следеће:

„Држало се да се повећање и преустројство немачке војске заустављало само на новоме законском предлогу којим се захтевало да се установе нових 70 батерија; да се новообразована два корпуса доведу на прописно стање у стручним родовима војске, и да се код пешадијских трупа I. корпуса, и код 7 пешадијских батаљона Елсас-Лотрингиских израви мирнодобно стање на 660 људи у батаљону, какав је комплект код гарде: али то није тако, јер се из врло значајне изјаве војног министра у буџетској комисији види да се на том немисли заустављати, него се сматра још и даље да повећава немачка војска.

Немачки војни министар констатовао је да ће суседне државе, Француска и Русија, својим корачањем у будуће знатно надмашити Немачку, и да с тога ваља све учинити те да се та надмоћност изравна. Досадањи умерени захтеви за немачку војску чињени су само у тој цељи да се колико је могуће корача упоредо са тим суседним силама, те да им се недозволи одвећ велика надмоћност. Али од тренутка од кад се приступило извођењу новог француског закона о преустројству војске неможе се тако више чинити, него ће се и даље морати тражити да се образују нове дивизије и корпуси. Пут којим Немачка ваља у будуће да греди обележен је, и она мора да развије потребну јој снагу.

За ово министар се позвао на принцип опште војне обавезе, према ком све, који су способни да носе оружје, ваља и обучити употреби овога.

Данас би, Немачка могла, од оних који су привремено ослобођени војне обавезе и од условно способних још 54.000 људи више да уврсти у стајаћу војску, али у том обзиру намерава се само постепено корачати у напред.

Кад би се ових 54.000 људи уврстили у војску онда би се, вели, комплект трупа само незнатно увећао, јер би на чету, батерију и ескадрон једва дошло до 18 људи, приражтај дакле који је за ратне цеља од незнатне користи. Али ако се овај број људи уме и употреби као контингент рекрутски за образовање нових јединица, онда би тих 54.000 људи претстављала годишњи број рекрута за 8 корпуса, и тако употребљени од сасвим другог су значаја.

Међутим војна управа немисли на тај начин одједанпут увећати војску, него је намерна да више у људству употреби у корист унутрашње вредности војске и даљег развијања појединих родова оружја. Због оскудице у наставничком особљу мисли се само постепено напредовати, из најаре мало брже, како би се могле стећи остале силе, а доцније — а баш ово је од важности — увећавати војску у миру према умножавању становништва.

Министар није рад да износи појединости и извесне периоде своја плана, него наводи само начела на којима мисли у будуће преустројавати и увећавати немачку војску, али која начела још нису потпуно утврђена, нити су нам од свију немачких држава одобрена.

Јасно је да је повећање за 18000 људи, које се сад захтева од владе само први корак на том путу, јер са тим бројем још није могуће достићи Француску која је знатно надмашила.

Ако из ближе посмотримо разлоге који су условили постепено повећавање немачке војске, и то у првом реду француски закон о преустројству војске који је и дао повода за то, наћи ћемо да годишњи контингенат рекрута у Француској износи 220.000 људи, а у Немачкој од јесенас 196.450 рачунећи ту и 17450 људи за допунску резерву. Према томе у Француској војсци вежбају се 23000 људи сваке године више него у Немачкој, — околност, услед које се за 10 година т. ј. после 3 год. службе у стајаћој војсци и 7 год. у резерви добија више од 220.000 људи, кад се одбије уобичајени расход. Осим тога војна обавеза у Француској распростире се до навршене 45. год. старости, дакле и ту за три године више него у Немачкој. Бројна надмоћност војнички обученог људства у Француској према Немачкој види се из службених података које је министар изнео комисији на увиђај, и према којима Француска сад већ располаже са преко 4.125.000 извежбаних људи, дакле их у Немачкој нема више од 3,250.000. Осим тога Француска има у својој територијалној војсци са мирнодобним кадром од 155.000 људи спремне трупе јединице, које у ратно доба знатно олакшавају употребу оних маса извежбаног људства, против којих Немачка може да стави само своју допунску резерву са нетомесечном службом.

Русија је у прошлој години узела у ст. војску 250.000 рекрута а осим тога 2400 у Транскаспији. Обвезника било је 85 0.000 људи. Према томе контингенат рекрута у Русији већа је од Немачког за 54.000, — број који због великог пространства државе доста губи од свога значаја. Далеко већа разлика је у броју стајаће војске, које у Русија има на 800.000 насупрам 488.000 Немачке војске. Количина времена служења у обема државама једнака је, само што у Русији отпочиње с једном годином доцније. У руску стајаћу војску урачунате су и локалне и резервне трупе са свега 185.000, које, вели, нису потпуно једнаке са линијским трупама, али су ипак далеко дуже и више обучаване него немачке допунске резерве. После 10 година Русија ће имати 850.000 извежбаних људи више него Немачка, а велики број годишњих обвезника — рекрута (850.000), поред свега тога што их има много неспособних, даје јој могућности да према потреби произвољно увећава стајаћу војску, у чему је могу заустављати само финансијске невоље и оскудица у потребном броју старешина.

Вала напоменути да је и Француска стајаћа војска, која има 560,000 људи (од којих 25700 жандарма), већа од Немачке за 46000 људи.

Та стварна и непрестано повећавана бројна надмоћност суседних војска принуђава и Немачку војну управу да се са новим захтевима за војску појави пред скупштином; јер зависи није довољно што се најновијим предлогом јачина немачке војске повећава на 20 корпуса, колико их има и Француска. Кад немачки војни министар буџетској комисији каже да ће бројно повећање људства добро доћи унутарњој садржини војске и бољем развијању појединих родова оружја, то је тиме хтео рећи да ће се у првом реду повећати мирнодобни комплект нарочито у погледу нижих официра и подофицира, како би се у будуће при образовању нових једница на случај потребе ове могле да понуде старешинама: а после опет и појачати артиљерија и коњица према бројној јачини код обе поменуте суседне државе.

Француска има данас 480 пољских батерија са 2060 запрегнутих топова, а Немачка само 364 батерије са 1500 запрегнутих топова. Оволика надмоћност Француске артиљерије у 116 батерија и 440 топова потребује на сваки начин да се с немачке стране исправи, и то у толико више што је у француској и број официра код пољске артиљерије, с обзиром на нове једнице које се имају у рату да образују, знатно већи него што је у Немачкој.

Русија пак има 344 батерије линијске са 1542 топа; затим 30 резервних батерија са 98 топова, и 30 козачких коњичких батерија са 98 топова, свега 404 пољске батерије са 1738 топова дакле 40 батерија и 238 пољских топова више од Немаче, — надмоћност која ће се осим тога усљед новог организационог плана за кратко време знатно увећати.

Јачина 48 летећих артиљеријских паркова руске стајаће војске у 4 одељења, код којих се број топова није могао дознати, није овде узета у рачун.

Упоређењем бројног стања коњице код ове три државе излази да Немачка има у 465 ескадрона 66000 коњаника, Француска у 418 ескадрона 77000 коњаника, а Русија у 328 линијских ескадрона 57000, у 31 ескадрону локалних трупа 4350 и у 288 козачких ескадрона 50000, свега у 647 ескадрона 111.800 коњаника. И ова огромна знатна надмоћност Русије у 37000 коњаника потребује с немачке стране свакако да се исправи.

На сваки начин да ће се у будуће имати у устројству немачке војске и односити на постепено и поступно увећање пољске артиљерије и коњице.

А кад се једном доврши намеравано исправљање у оном обзиру, онда ће се приступити сталном повећавању немачке војске сразмерно процентуалном растењу становништва, као што је се о томе војна управа и службено изјасњила.

Годишњи прираштај становништва у Немачкој износи по одбитку 100.000 исељеника на 500.000 душа. Ако се буде према досадањим начелима узимало у стајаћу војску 1% онда би се тиме немачка војска сваке године повећала са по 5000 људи или са преко $^2/_4$ рекрута за један корпус. Према томе сасвим је јасно да ће са таквим повећањем немачке стајаће војске настане потреба и да се образују нове трупне једнице, којима ће се још придружити и образовање нових резервних — и домобранских јединица. Али како ће по свој прилици и обе суседне велесиле приступити такође са своје стране сличним мерама, то по Немачку настаје тим већа потреба да се у течају времена што пре тога дати. У колико пак финансијско стање Немачке допушта тако поступно трајно повећање војске стар је оцене влада, скупштине и знатнијих финансиста. Као основ за оцену овог питања пре свега може да послужи количина војног буџета дотичних држава, као и трошак који се чини на једног човека у тим војскама. У том погледу Немачка, као што се зна, не долази у први ред, јер и француски и руски војник стаје дотичне држава скупље него немачки своју државу.

Француски редовни војни буџет износи сада 556,300.000, руски око 830,000,000, а немачки само 442,000.000 динара. Немачки војни буџет дакле знатно је заостао иза буџета остале две силе и могао би се постепено повећавати а да се држава не преоптерети, кад се узме у обзир размера становништва наспрам издатака осталих држава.

ОГЛАСИ.

Живко Спасојевић из Ваљева, редов V. батаљона сталног кадра, побегао је из команде 27. Новембра 1889. год.

Он је висок 1·63 мет., смеђ, обрва малих, образа округлих и малих, браде и бркова нема.

Од државних ствари однео је на себи: 1 шињел, 1 панталоне чохане, 1 капу шајкачу, 1 оковратник и 2 кошуље.

Асан Фетић из Кваче, среза Јабланичког, округа Топличког, редов 3. чете II. батаљона сталног кадра, побегао је из команде 22. прош. месеца.

Он је стар 20 година, висок 1·55 мет., црне боје у лицу, носа малог пљоснатог, очију црних, косе црне, обрва црних, по лицу од богиња рован, бркова нема.

Од државних ствари није собом ништа однео.

Милутин Поповић из Крњића, среза II. Там., округа Шабачког, редов VI. батаљона сталног кадра, побегао је из команде 29. Августа 1888. год.

Он је висок 1·65 сантимет., образа округлих, црномањаст, браде и бркова нема, очију плавих, кад говори мало шушка, носа малог и обрва црних.

Од државних ствари одиоо је на себи: 1 блузу чохану, 1 капу шајкачу, 2 кошуље. 1 оковратник.

Милосав Милошевић из Липа, среза Подунавског, округа Смедеревског, редов 1. чете VIII. батаљона сталног кадра, побегао је из команде 27. Маја тек. год.

Он је висок 1·60 мет., црномањаст, браде и бркова нема, један прст на руци зарубљен, других особених знакова нема.

Од државних ствари однео је на себи: 1 блузу, 1 панталоне, 1 капу шајкачу, 1 оковратник, 1 пар кошуља, 1 пар цокула, 1 чаршав и 2 пешкира.

Милоје Бојић из Михајловца округа Смедеревског, редов 1. чете VIII. батаљона сталног кадра, побегао је из команде 24. прош. месеца.

Он је висок 1·70 мет., очију зелених, косе смеђе, бркова и браде нема.

Од државних ствари однео је на себи: 1 блузу чохану, 1 панталоне, 1 капу шајкачу, 1 оковратник, 1 пар преобуке и 1 опасач.

Умољавају се војне и полицијске власти да именоване бегунце у својој територији потраже, и да их на случај проналаска спроведу у команде.

Од стране дотичних команда.

На основу чл. 20. закона о устројству војне академије, а према указу од 27. Априла тек. год. Ф/Бр. 2924., примиће се ове године у нижу школу војне академије 50 питомаца.

Они, који желе да ступе у војну академију, треба да се јаве с' молбом до краја Јула тек. године и уз њу треба да приложе: крштено писмо, школску сведоџбу о успеху и владању, и дозволу родитеља или старатеља.

Они што из војске долазе, дужни су донети: крштено писмо, школску сведоџбу и кондуитлисту.

По чл. 21. закона, кандидати за питомце морају одговарати овим условима:

1.) Да су рођени или природжени срби;

2.) Да су за војну службу способни;

3.) Да су доброг владања;

4.) Да нису млађи од 17 ни старији од 22 године;

5.) Да су, они који долазе из грађанских школа, изучили најмање 6 разреда, а они из војске најмање пет разреда гимназије или реалке.

6.) Да положе пријемни испит; ако нису с добрим успехом свршили целу гимназију или реалку и положили испит зрелости.

Они кандидати, који су положили испит зрелости и одговарају осталим условима овог члана, имају првенствено право да буду примљени за питомце војне академије, без полагања

пријемног испита, осим ако су после положеног испита зрелости за годину дана или више капустили биле школу.

7.) Да пристају на све посљедице, прописане у закону о устројству војне академије, ако својом кривицом не одговоре позиву питомаца (чл. 29. и 30). И

8.) Да се кандидати у својој молби обвежу да ће по свршетку ниже школе служити државу 6 година.

Кандидати за примање у војну академију полагаће испит пред комисијом, коју буде одредио г. министар војни, и то из ових предмета:

1.) Математике.
2.) Физике.
3.) Хемије.
4.) Географије.
5.) Космографије.
6.) Опште историје.
7.) Српске историје.
8.) Немачког језика.
9.) Француског језика.
10.) Српског језика и књижевности.
11.) Цртања.

Испити ће бити према програму, који је прописао г. министар војни и који се налази одштампан у Служ. вој. листу за ову годину бр. 21 стр. 523.

Кѫ 1115.
12. Јуна 1890. год.
Београд.

Из канцеларије управе војне Академије.

НА ЗНАЊЕ.

До даље наредбе, министарство војно радиће од 7½ пре, па до 1 сата после подне.

Из канцеларије војног министарства.

Према Највишем решењу, Моравска болничарска чета сталног кадра славиће ове године у Нишу своју славу — „1. Јула, Свете Врачи".

Према Највишем решењу, Дринска болничарска чета сталног кадра славиће ове године у Ваљеву своју славу — „1. Јула, Свете Врачи".

Према Највишем решењу, Шумадијска болничарска чета сталног кадра славиће ове године у Крагујевцу, своју славу — „1. Јула, Свете Врачи".

Ово се јавља свима командама и војним надлештвима ради знања.

Од стране дотичних команада.

Садржина. — **Службени део**: *Решења. — Производства, постављења и размештаји. — Прописи, наређења и објашњења министарска. — Лични односи.* — **Неслужбени део**: *Белешке*: 101.) Копље или сабља. 102.) Војно-телеграфска служба у Француској. 103.) Храњење трупа при транспортовању железницом. 104.) Преустројство Немачке војске. — *Огласи.*

КРАЉЕВСКО-СРПСКА ДРЖАВНА ШТАМПАРИЈА.

ИЗЛАЗИ РЕДОВНО
СВАКЕ СЕДМИЦЕ
ПО ЈЕДАРИЈ,
А ПО ПОТРЕБИ И ВИШЕ ПУТА,
НАЈМАЊЕ НА ТАБАКУ.

ЧЛАНЦИ УПУЋУЈУ СЕ
УРЕДНИШТВУ,
А ПРЕТПЛАТА ВЛАГАЈУ ВОЈ.
МИНИСТАРСТВА.

ЛИСТ ДАЈЕ СЕ У ЗАМЕНУ.



ЦЕНА
је листу годишња:
ЗА ВОЈСКУ . . . 6 дин.
ЗА НЕВОЈНИКЕ . 12 „
ЗА ИНОСТРАНСТВО
С ПОШТАРИНОМ 20 „
ПОЈЕДИНИ БРОЈ . 30 ПАРА

ОГЛАСИ
ОД РЕДА ПО 10 ПАРА ДИН. ЗА 1
ПУТ, А ПОСЛЕ ПО 5 П. Д.
ВЕЋИ И ДУЖЕ ВРЕМЕНИ ОГЛАСИ
ПО УГОДБИ.

СЛУЖБЕНИ ВОЈНИ ЛИСТ

ОРГАН И ИЗДАЊЕ ВОЈНОГ МИНИСТАРСТВА.

УРЕДНИК: ВЕЋЕРАЛШТАВНИ ПУКОВНИК Младен Јанковић, НАЧЕЛНИК ОПШТЕ-ВОЈНОГ ОДЕЉЕЊА.

БРОЈ 27. БЕОГРАД, 30. ЈУНА 1890. ГОД. ГОДИНА X.

РЕШЕЊА.

У ИМЕ
ЊЕГОВОГ ВЕЛИЧАНСТВА
АЛЕКСАНДРА I.
по милости божијој и вољи народној
КРАЉА СРБИЈЕ
МИ КРАЉЕВСКИ НАМЕСНИЦИ.

На предлог заступника Нашега војног министра, председника Нашег министарског савета, а у договору са државним саветом од 14. Јуна ове год. № 1988., решили смо и решавамо:

„Одобрава се министру војном да на оправку и доправку зграда у граду Смедеревском, као и израду најнужнијих зграда за смештај једног дивизиона Дунавског артиљеријског пука, може утрошити до 10.000 динара из партије оправака војних грађевина, одређене буџетом за 1890. рачунску годину".

Заступник Нашега војног министра, председник Нашег министарског савета, нека изврши овај указ.

И/Г№ 961.
20. Јуна 1890. год.
Београд.

Председник министарског савета, заступник министра војног, генерал,
С. Грујић с. р.

Јов. Ристић с. р.
К. С. Протић с. р.
Ј. Вели-Марковић с. р.

Постављења и размештаји.

У ИМЕ
ЊЕГОВОГ ВЕЛИЧАНСТВА
АЛЕКСАНДРА I.
по милости божијој и вољи народној
КРАЉА СРБИЈЕ
МИ КРАЉЕВСКИ НАМЕСНИЦИ.

На предлог заступника Нашега војног министра, председника Нашег министарског савета, производимо артиљеријског поручника Драгомира Милошевића, у чин жандармеријског капетана II. кл.

Заступник Нашега војног министра, председник Нашег министарског савета, нека изврши овај указ.

27. Јуна 1890. год.
Београд.

Јов. Ристић с. р.
К. С. Протић с. р.
Ј. Вели-Марковић с. р.

Председник министарског савета,
заступник министра војног,
генерал,
С. Грујић с. р.

Указ овај саопштава се свима командама и војним надлештвима ради знања, а дотичнима на поступак.

Ф/А№ 4332.
27. Јуна 1890. год.
Београд.

Председник министарског савета,
министар иностраних дела,
генерал,
С. Грујић с. р.

РЕШЕЊИМА МИНИСТРА ВОЈНОГ:

Од 25. прош. месеца Ф/А№ 4076., распоређују се, по потреби службе, при Дунавском артиљеријском пуку:

За вршиоца дужности командира 3. батерије, артиљеријски поручник Светозар Јовановић, досадањи водник коњичке батерије.

За водника 6. батерије, артиљеријски поручник Андреја Андрејевић, досадањи водник 3. батерије; а за водника 3 батерије, артиљеријски поручник Јанко Х. Лазаревић, досадањи водник 6. батерије.

Досадањи пак командир 3 батерије, артиљеријски капетан I. класе Јован Ђокић, разрешава се од те дужности, с тим да и даље врши дужност команданта I. дивизиона.

Од 27. прош. месеца Ф/А№ 3925 одређује се, по потреби службе:

За ађутанта градског артиљеријског батаљона, артиљеријски поручник Будимир Илић, досадњи водник 3. чете истог батаљона; а досадњи ађутант и врш. дужности благајника градског артиљеријског батаљона, поручник Ђорђе Јанковић, разрешава се од ађутантске дужности, а оставља и даље да врши дужност благајника.

Од 27. прош. месеца Ф/А№ 4333., одређују се, по потреби службе:

При управи војно-техничких завода:

На службу, артиљеријски капетан I. кл. Сима Павловић, досадњи управник сталног проф. слагалишта у Крагујевцу.

При сталном професантском слагалишту у Нишу:

За управника, артиљеријски капетан I. кл. Јања Манојловић, досадњи управник привременог професантског слагалишта у Краљеву.

При привременом професантском слагалишту у Краљеву:

За вршиоца дужности управника, жандармеријски потпоручник Благоје Стојановић, досадњи ађутант жандармеријске команде.

При III. (Крушевачкој) пуковској окружној команди:

На службу, пешадијски поручник Алекса Радовановић, назначени командир Тимочке болничарске чете.

При штабу Дунавске дивизијске команде:

На службу, жандармеријски потпоручник Нинко Ђурђевић, досадњи водник 3. чете жандармеријског батаљона.

При V. батаљону „Краља Милана“:

За вршиоца дужности благајника, потпоручник Јован Стефановић, досадњи водник 1. чете истог батаљона; а досадњи вршилац те дужности, потпоручник Петроније Арсенијевић, оставља се и даље само на ађутантској дужности.

При сталном професантском слагалишту у Крагујевцу:

За управника, артиљеријски капетан I. кл. Стеван Петровић, досадњи управник сталног професантског слагалишта у Нишу.

При Тимочкој болничарској чети:

За командира, жандармеријски капетан II. кл. Вељко Десимировић, досадњи командир 2. чете жандармеријског батаљона.

При жандармеријском батаљону:

За командира 2. чете, жандармеријски капетан II. кл. Драгомир Милошевић, досадњи оружни официр при Тимочком артиљеријском пуку.

Од 20. прош. месеца Б№ 6474. оглашено је место практиканта Тимочког артиљеријског пука Ђорђа Константиновића за упражњено, пошто је службу напустио.

ПРОПИСИ, НАРЕЂЕЊА И ОБЈАШЊЕЊА.

Министарство војно.
Ф/Б№ 4109.

131.

РАСПИС.

Књижица **„Ноћна вежбања и маневри“** прештампана из „Ратника“, шаље се сваком пешадијском батаљону по 6, а подофицирској школи 18 комада. О пријему да се одговори и јави лист и број инвентара где је заведена. Из инвентара књижнице министарства изведена је са стране 118. број 1., а цена је 30 пара динарских комаду.

21. Јуна 1890. год.
Београд.

Председник министарског савета,
заступник министра војног,
бемерал,

С. Грујић с. р.

Министарство војно.
И/Ф№ 988.

132.

РЕШЕЊЕ.

Са Алексом Пандуровићем трговцем из Сења, округа Моравског (Ћупријског) закључен је уговор за набавку 6000 комада држаља, за управу инжинирског арсенала.

Алекси саопштавани су неколико пута писмени захтеви управника инжинирског арсенала, преко дотичне среске власти на подпис, да држаља у уговореном року испоручи, и он се тим захтевима није одазвао.

Држаља требао је Алекса да испоручи до 25. Марта ове године, но њему је управник инжинирског арсенала продужио рок испоруке до 15. Маја ове године.

Пошто Алекса ни до овог продуженог рока није испоручио држаља, то према другом ставу члана 27. закона о војним набавкама и лицитацијама, Алекса је изгубио право на учествовање у војним набавкама.

Ово се саопштава командама и војним надлештвима, да Алексу упишу у књигу, коју воде о онима, који су изгубили права на даље надметање при војним набавкама.

22. Јуна 1890. год.
Београд.

Председник министарског савета,
заступник министра војног,
бемерал,

С. Грујић с. р.

Министарство војно.
Ф/А№ 4120.

133.

РЕШЕЊЕ.

Како је по члану 79. закона о устројству војске војни прота за цео сталан кадар, а у једно и за вршење свештеничких обреда у престоници, то, пошто се сва питања о верозаконским обредима у сталном кадру стичу у војном министарству, решавам да се војни прота г. Илија Протић, у тој својој двојакој функцији, као прота за цео сталан кадар, и као свештеник за гарнизон београдски, — води за прво на служби при војном министарству, а на име при ађутантурном одсеку; а за друго при управи гарнизона београдског.

По томе дакле, он ће, поред вршења свештеничких обреда у престоници, као референат по вероисповедној струци, имати у дужности старање о свему ономе што у ову струку спада.

20. Јуна 1890. год.
Београд.

Председник министарског савета,
заступник министра војног,
бемерал,

С. Грујић с. р.

Министарство војно
И/Г№ 1017.

134.

РЕШЕЊЕ.

По извештајима који се од стране команданата подносе о кредиту одобреном им решењем од 5. Фебруара ове године, И/Г№ 90. на одржавање зграда војних у територији, приметио сам, да неки команданти троше поменути кредит и на оне потребе, које се из овог кредита неплаћају, или које се из овог кредита, без нарочитог одобрења, немогу плаћати, — с тога, а пошто је у решењу напред поменутом казато, да се тај кредит може трошити искључиво на потребе које су у чл. 167. део други правила о новчаном снабдевању изложене, позивам команданте, да се о трошењу одобреног им кредита придржавају строго поменутог решења и троше га искључиво на оне потребе, које су у поменутом члану реченог правила изложене, а никако и на оне потребе, које се из овог кредита неплаћују или за које надлежно решење немају.

25. Јуна 1890. год.
Београд.

Председник министарског савета,
заступник министра војног,
генерал,
С. Грујић с. р.

Министарство војно.
Ф/А№ 4304

135.

Свима командама.

Како се још није могла законским путем да уреди служба оних ђака, који су регрутовани по закону о устројству војске од 1886. год., а који међутим нису били у приличи да се предходно, према члану 87. истог закона, спреме у школи за испуњење услова у чл. 88., па и немогу овој да испуне, то наређујем за њи следеће:

Они од таквих ђака, који у овој години одпочињу службу, или који су је прошле године одночели, па ове године имају да је наставе, — а који међутим нису и немогну положити испите, задржаће се у сталном кадру до 15. Септембра тек. год., па ће се 15. Септембра пустити да школу продуже. Они пак који су до сада одслужили пет месеци о двојим феријама, неће се сада позивати на службу, па ма да нису испит положили. Али сви ти остају у обвези, док се законом не уреди њихова служба коначно.

Међутим, разуме се, да на оне од њих, који би при свем том били у стању да испуне услов чл. 88., овај ће се члан потпуно и применити.

Овом приликом објашњава се да ђаци обично треба да служе у гарнизонима, где школу уче, без обзира на то где су рођени, али да могу служити и тамо где би желели, што одобрава командант дивизије у чијој територији школу уче.

26. Јуна 1890. год.
Београд.

Председник министарског савета,
заступник министра војног,
генерал,
С. Грујић с. р.

Извештаји и реферати.

РЕФЕРАТ

Господину министру војном

На основу наређења г. министра од 18. Маја тек. године Л№ 1353. кренуо сам се 3. овог месеца за Врању и остале гарнизоне, који су у наређењу г. министра означени, ради инспекције тамошњих војних болница и локала у којима војници станују.

При инспицирању приметно сам следеће:

I. Врања.

Болница Врањског гарнизона смештена је у државној згради у којој има четири собе у којима се до 26 болесника по нужди сместити могу.

Болничарска је зграда од одсељених турака откупљена и преправљена. Сем ове зграде у болничкој авлији доправљене су још две мање. У једној је смештена канцеларија, апотека и болнички магацин, а у другој кујна и ручни магацин хране.

У болници застао сам свега 7 болесника, од којих 6 од незнатних спољних болести и један од тифуса. Тифозни лежао је са осталим болесницима и ако, према постојећем пропису, болесника ове врсте треба изолирати. Са тога сам наредио да се ово одмах и учини.

Са редом и чистоћом у болници био сам уопште задовољан; тако исто нашао сам у најбољем реду и болничку администрацију.

Гарнизон Врањски нема државне зграде у којима би војници становати могли, с' тога је од приватних лица неколико кућа узето под закуп, које су по целој вароши раштркане. 4 та чета смештена је у четири кућерка, 1-ви вод 3-ће чете смештен је у државној згради код бившег старог ћумрука, а остала три у две приватне кућице које су једна од друге преко 200 метара удаљене. 2-га чета смештена је у два кућерка на северном делу вароши; а 1-ва чета у једној новој приватној — но од лаког материјала — подигнутој згради.

Канцеларије пуковске окружне команде смештене су такође у једној приватној згради.

Врањски гарнизон нема затвора војничког.

Сви војнички станови, мање више у врло су хрђавом стању. Од слабог су материјала и већина соба има цигљани под. Фуруне су блехане, врата и прозори не приклапају се добро.

Војници су у њима врло тескобно размештени. Ваздушна кубатура у појединим собама износи највише 9, а има их и са једва 5 кмваздуха.

За све ове зграде плаћа држава 619 динара месечно кирије, што чини годишње 7328 динара.

Усљед раштрканости војничких локала у којима војници станују, нити је могуће довољан надзор над војницима водити, нити наставу по пропису вршити, усљед чега и ред и дисциплина страда. Према томе и са здравственог и дисциплинског гледишта, преко је потребно, да се још у току ове године одпочне зидање касарне у Врању.

Ја сам обишао целу варош и сву околину врањску са тамошњим командантом места, којом смо приликом нашли, да је најподесније место за касарну на источној страни Врање, под Пљачкавицом, јер ово место има све услове, који се за касарну траже. Земљиште је чврсто, здраво и над Врањом на 20 метара узвишено. У околини има довољно изворске а и бунарске воде.

Познавајући наше финансиске прилике, због којих се касарна за сада у Врањи неможе зидати, а при томе имајући у виду преку потребу да се касарна што пре подигне, ја сам ступио у преговор са Врањским богатим грађаном г. Јанчом Јовановићем, да нам он по плану, који му министарство да касарну озида, која би му се у годишњим ратама исплатила. Г. Јанче пристао је да касарну зида, ако му држава јемчи, да ће му се рате сваке године тачно и на време исплаћивати. Знајући да је Врањски округ дао свој пристанак за зидање касарне о свом трошку, понуда Јанчетова могла би се примити, јер је по државу врло повољна. По моме мишљењу 4 четна павиљона, 1 батаљонска административна зграда, 1 зграда за пуковску канцеларију неби државу више стале од 220.000 динара, разуме се, ако би се другачији основни план узео, а не онај по коме су рађени павиљони у Пожаревцу, Пироту и Књажевцу.

Сад се плаћа закуп приватних зграда, као што напред рекох годишње 7328 динара. Кад би се још оволика сума, дакле 14.656 динара, годишње предузимачу одплаћивала, ја 15 година остала би ова зграда државна својина. Ових 14.656 динара могли би се сваке године уз данак од народа округа Врањског прикупљати, пошто су они пристали да касарну о свом трошку праве, а ово постепено одплаћивање за њих било би неосетно.

Војни пиџи гарнизона врањског пашли су у логор. Логориште им је на истом месту, на коме предлажем да се касарна подигне.

Војнички шатори и војничко одело у доста су добром стању. Хлеб им је укусан, добро печен, но под зубима се осећа, да мало песка има што долази од сувише меканог воденичког камена. Присуствовао сам и при издавању јела. Ово беше врло добро и укусно. Командант ме уверавваше, да војници завек тако добру храну имају и да се с продовољством одређеним за гарнизон Врањски удобно на крај излази.

II. Ниш.

Пролазећи кроз Ниш за Пирот, мимогред сам обишао болничке зграде, Ислахану, Ћеле кулу и код Ћеле куле ново подигнуте павиљоне.

Ислахана, којој је задњи тракт сасвим срушен, а предњи се у врло несигурном и ровитом стању налази, служи као административна зграда. У њој су смештене: канцеларија, апотека, кујна и стан војника Моравске болничарске чете.

У Ћеле-кулској згради смештени су болесници. Кад би се незнатне репаратуре на овој згради извршиле, она би могла још неколико деценија као болница послужити.

У ново подигнутим павиљонима усљед влажне земље, која је за време зидања у под сасута, патоси су почели трунути и ако су павиљони тек прошле године зидани. По предлогу инжињирско-техничког и санитетског одељења, а по одобрењу г. министровом, сва влажна земља има се избацити и сувим песком засути, а трули комади паркета — патоса — новим паркетом заменути. На овом послу баш се тада радило, кад сам у Нишу био. Прегледајући ове павиљоне, приметио сам, да је сувише незнатан пад дат каналу који нечистоћу из павиљонских нужника у Габровачки поток има да своди, усљед чега често бива стагнација нечистоће у каналу нужничком.

Парк болнички засађен је пролетос гуластим дрвима, благородним воћем и разним шибљем. Већина расадника примила се. У средини парка ископан је нов бунар, са изванредно добром пијаћом водом.

Ислахана мора се још у току ове године напустити, а Ћеле-кула са три нова подигнута павиљона могу да приме највише до 150 болесника. Пошто гарнизон нишки, према својој јачини, мора имати болницу за 300 болесника, то је преко потребно да се још летос држи лицитација за израду још три нова павиљона и једне административне зграде, како би се идуће године започети и довршити могли, јер ако се ово неучини, мора ће се приватне зграде у Нишу, за болничке потребе, под закуп узимати, што би државу куд и камо скупље стало.

III. Пирот.

Пиротска војна болница смештена је у једној приватној згради, која је некада као механа служила и за коју држава 84 динара кирије месечно плаћа. Зграда је ова за болницу неподесна. За нову болничку зграду већ је земљиште одређено, на коме се има подићи, и ову би у што скорије року требало почети зидати.

Администрацију ове болнице као и распоред болесника по болестима, нашао сам у врло добром стању. Но са постељним прибором и преобуком болесничком болница је хрђаво снабдевена. Наредио сам дешењом управнику глав. санитетског слагалишта да потребно што пре пошље, што је већ и учињено.

За проширење болнице усљед доласка резервиста у Пирот на обуку, подигнута је у болничком кругу једна дашчана барака са 36 постеља, у којој би се лечили амбуланти а по потреби и болесници.

За становање војника гарнизона Пиротског подигнута су четири нова павиљона са једном административном зградом.

О недостатцима ових павиљона говорено је већ неколико пута, с тога предазим преко њих, али несмем да пропустим а да не приметим, да је крајни павиљон према Цариброду, у коме је 1. чета смештена, на неколико места пренукао. Сазнадох од надлежних, да се је стручна одређена комисија изјасњила да су ове пукотине пропашле усљед слегања зграда и да никакве опасности по становнике нема. По моме нестручном мишљењу пак ја држим, да пукоти-

нама није главни узрок слегање, већ хрђава конструкција и слаба грађа и да има велике сумње, да се овај павиљон не сруши а према томе и опасности по војнике који у њему станују.

Познато је, да је ниво вароши Пирота у једној висини на нивоом Нишаве. У Пироту нема чесама ни извора и становници и војска служе се бунарском водом, а ова је усљед ниског терена, топла, мутна, нечиста, а често и трулежним органским однадцима покварена; због чега се у овој вароши врло често хронички катари црева и стомака, а још чешће мијазматичне грознице појављују.

Разбирајући, да ли у околини Пирота јаких и чистих извора има, дознао сам да поток „Боклучара“ изванредно добру воду има, која би се са незнатним трошком у круг касарне довести могла. Сем „Боклучаре“ на левој обали Нишаве за 2500 метара од касарне удаљен нашао сам на један извор, који мештани „Шопка“ зову. Овај је извор толико јак, да даје за 1 минуту 14 литара воде. На лицу места лично сам се уверио, да је вода овог извора чиста и изванредно за пиће добра. И она би се са незнатним трошком у круг касарне довести могла.

Овом приликом сматрам за дужност да приметим, де је земљиште одређено за војничко гробље у Пироту, како по квалификацији земље тако и по свом положају за гробље сасвим неподесно. Земљиште је шљунковито са иловачом помешано, а удаљено је од крајнег јужног касарнског павиљона само за 100 метара. Први погледи војника, кад из кревета устану падају на гробље, а како овај призор на војника, који су своју кућу и своје драге и миле оставили, уплившие, може се мислити! Ово је земљиште крајем прошле године за гробље одређено. На њему нема више од три војничка гроба. По моме мишљењу, а из напред наведених узрока, ово би земљиште требало напустити, а друго подесније и од касарне удаљеније за војничко гробље изабрати.

IV. Књажевац.

Војна болница овог гарнизона смештена је у две зграде, једну приватну за коју се 50 динара месечно плаћа и у три собе државне зграде, тако зване „куле“. У свим болничким локалима једва се може сместити 28 болесничких постеља, а према јачини гарнизона треба да има до 100 постеља. Војна апотека је смештена у једној згрaдици окружног начелништва, која је пре неколико година од штала преправљена. Приватна болничка зграда удаљена је од куле за 150 метара, а војна апотека од ове до 200 метара. Усљед раштрканости ових зграда, немогуће је довољан надзор ни над болесницима ни над болничарима водити. Болничка је кујна у приватној згради, и из ове пошено јело болесницима у кулу, вавек је хладно. Сем ових недостатака ова болница нема магацина. Све постељне ствари и болесничко рубље, држи се на тавану, те усљед прашине пропада и вавек је нечисто. Зграда начелништва у којој је апотека смештена, сиска је и влажна, са подом од цигаља. Усљед влаге, пастиле и остали лекови врло се брзо кваре и пропадају.

Према неподесности болничких локала, ова је болница ипак прилично и марљиво уређена. Администрација се прописно води. Болесници су размештени по болестима.

Сем већ казатих мана, које болничке зграде имају, најглавнија је та, што је болница од касарне на 2000 метара, а можда и нешто више удаљена. Евакуација болесних војника из касарне у болницу са највећим је тешкоћама скопчана. Из свег овог излази јасно, да је преко потребно, да се војна болница у овом гарнизону што пре зидати почне. За болницу најподесније је земљиште *онај шумовити плато изнад касарне, до државног сењака.*

Војничко гробље удаљено је од болнице, преко 3000 метара.

Дивизијско санитетско слагалиште Тимочке дивизије и Књажевачка војна апотека снабдева санитетским материјалом и лековима Пиротску војну болницу и Кладовску амбулаторију. Транспортовање овог материјала у означена места — пошто Књажевац ни гвозденим ни воденим путом није са њима везан — са највећим је тешкоћама скопчано. У интересу службе требало би наредити, да се Пиротска војна болница снабдева лековима и материјалом из Ниша,

а Кладовска амбулаторија из Београдских главних слагалишта апотекарског и санитетског, и тако би Књажевац имао да снабдева само Зајчарски гарнизон.

Пешадија Књажевачког гарнизона смештена је у ново подигнутим павиљонима; возарски ескадрон у државној згради „Кули“; а болничари Тимочке болничарске чете, у једној дашчаној бараци у кругу велике касарне. Пешадија је удобно размештена. Болничарима за летос биће добро у дашчаној бараци; но возарски ескадрон у „Кули“, поред тога што је тескобно размештен, има и ту неприлику што станује у истој згради у којој је један део болнице, те су болесни војници са здравима у непрекидном додиру, што је свима хигијенским прописима противно.

Књажевачки нови павиљони имају ону истуману, коју имају Пиротски и Пожаревачки. Под је насут влажном земљом те су патоси у овим новим зградама почели се већ витоперити и трулети. Усљед многобројних прозора, а без тавана и плафона са једноставним кровом, лети је у њима топло као у амаму, а зими поред највећег ложења једва се могу до + 8 C. загрејати.

Нова штала за коње Тимочког возарског ескадрона подигнута је у кругу државне зграде „Куле“. Здање је солидно сазидано, но је сувише узано за два реда коња. И нова мрвена болница подигнута је у Књажевцу. Но ова је у кругу велике касарне. Непојамно је шта је мислио пројектант, да шталу на 2500 метара од болнице далеко подиже и да с ове даљине, а кроз средину вароши, доводи болесне коње на штала у болницу. Зграда мрвене болнице солидно је озидана. Може примити 7 од обичних и 3 од заразних болести болујућих коња. Под је у болници од растових дасака, дакле противан свима правилима.

Пешадија и болничари добро су како оделом, тако и постељним прибором и рубљем снабдевени. Но код возарије не стоји најбоље са чаршавима, сламњачама и ћебадима.

Војнички је хлеб врло добре каквоће а тако исто и храна.

V. Зајечар.

Болница овога гарнизона смештена је у приватној згради — некадањој механи — за коју се плаћа 100 динара месечно. У њој се може сместити до 50 болесника. У једној мањој кућици у истој авлији — некадањој штали — смештени су амбуланти. Болничка је зграда преко пута касарне. У болници сам заставо свега 7 лако болујућих болесника и 13 амбуланата.

Књиге ове болнице неуредно се воде. Управник болнице није довољно вичан војно-санитетској администрацији.

Војници Зајечарског гарнизона имају за становање две државне зграде, а у трећој су канцеларије.

Канцеларијска зграда и један павиљон у коме војници станују нови су, а друга у коме такође војници станују стара је и преправљена од штала и шупа топовских. Нов војнички павиљон солидно је озидан и врло подесан за становање, но од шупа и штала преправљена зграда сувише је ниска, — испод нивоа авлије — и влажна. Приметна је диференција процента побољевања у једној и другој згради. На једног болесног војника из новог павиљона долазе три из старога; а нарочито је једна, и то баш највећа, соба у старом павиљону окачествована као нездрава, јер из ње у свако доба године, највећи се број болесника јавља.

И хлеб и храна овог гарнизона изврсне су каквоће, а често се војницима и напојница издаје. Држим на сигурно, да у Србији нема гарнизона у коме се војници боље хране од Зајечарског.

Усљед доласка резервиста у Зајечарски гарнизон, на обуку морала је се амбулаторија повећати. Па пошто никакви државни локал за амбулаторију подесан нисам могао наћи, наредио сам надлежном да се обрати окр. начелништву, кад ферије настану, за једну школску зграду, у којој би се амбулаторија постропла. Такође сам наредио, да се за ову нову амбулаторију и потребан постељни прибор из Књажевца одма донесе.

VI. Неготин.

Пролазећи кроз Неготин, и ако у овој вароши трупа нема, сматрао сам за дужност, да обиђем некадању касарну, која сада као пуковски магацин служи.

Магацини и ако су на сувише ниском земљишту подигнути сви су, у њима се до три чете удобно разместити могу, а за четврту морао би се нов павиљон подизати. Тако исто морала би се подићи и нова административна зграда.

VII. Кладово.

Гарнизон кладовски нема болнице, већ само амбулаторију.

Ова је смештена у једној државној згради у горњем граду, која је за ову цељ и подигнута.

Само тешко болесни војници лече се у амбуланцији као болесници, а остали као амбуланти. Амбуланти добијају храну из команде, а за болеснике узима се храна куповином из војничке кантине.

У амбулантној згради има две веће и једна мала собица. У малој је смештена апотека, а у две веће има простора за 14 постеља.

У амбулаторији небеше прописног реда. Амбуланти нису по болестима рашчлањени.

Главна болесничка књига непрописно се води, тако исто књига лекова и инвентар у нетачном су стању. У опште се види да управник амбулаторије није познат са прописима и војно-санитетском администрацијом. Било би у интересу службе управника ове амбулаторије са садање дужности сменути и одредити га на службу у каквн већи гарнизон, где би имао прилике да се са војно-санитетским прописима боље упозна.

Локали у којима војници Кладовског гарнизона станују, а тако исто и магацини хране и одела, сви су у доњем граду.

Сем цамције, све су остале зграде биле штале, шупе и магацини, па доцније за људске станове преправљени.

Доњи град лежи доста ниско. При већим поплавама, он је сав у води. У локалима у којима војници станују, за време поплаве има за 1 — 1·40 метара воде. Према томе сви су ови локали, сем горњег боја бивше цамције, влажни и нездрави. У овако нездравим локалима људе држати вапијући је грех. И ако у овом гарнизону мора бити војске, онда је преко потребно још у току овог лета подићи зграде, па ма и од најслабијег материјала, за становање људи. Иначе довести батаљон у Неготин.

Команданту града требало би послати једног поднаредника поткивача на службу.

23. Јуна 1890. год.
Београд.

Начелник санитетског одељења
војног министарства,
потпуковник,
Др. Мих. Марковић с. р.

---

1. Узев на знање овај реферат, наређујем да се у „Службеном вој. листу“ одштампа.

2. Инжинирско одељење да поткрепи питање о зидању касарне у Врању, на чему је већ рађено.

3. За бројно стање војника у Нишу у зимњем течају, болница од 150 кревета довољно је велика. За летњи течај може се подићи која привремена болница у покретним павиљонима, што се у главном санитетском слагалишту имају.

4. За зидање војне болнице у Пиротском и Књажевачком гарнизону да инжинирско одељење потребни кредит у новом буџету предвиди.

5. Командант Тимочке дивизије да се постара, да војничко гробље у Пироту на удесније место подаље од касарне измести.

6. Санитетско одељење да изда наредбу да се Пиротска војна болница снабдева лековима и потребама из Нишког санитетског слагалишта, а Кладовска из Београдског глав. санитетског слагалишта.

7. Инжинирско одељење да обрати пажњу на непрописни материјал за под у Књажевачкој марвеној болници.

8. Војну болницу у Зајчару да подигне округ уз касарну за артилеријски дивизијон. О

овоме покренути питање, пошто постоји пристанак округа да ову касарну подигне.

9. Ако се у Кладову касарна сад подићи неможе, то преко зиме може се батаљон преместити на зимовање у Неготин. У Кладову оставити једну чету за гарнизон. Предходно треба дивизијар да све услове за ову измену дислокације оцени и предлоге за извршење учини.

10. Одобравам да се предложени премештај управника војних болница у Зајчару и Кладову изврши.

Ен. 2956.
27. Јуна 1890. год.
Београд.

Председник министарског савета,
заступник министра војног,
бемерал,

С. Грујић с. р.

Лични односи.

БОЛОВАО:

Пешадијски потпоручик Василије Цинић 30 дана.

ОДСУСТВА:

Коњички пуковник Коста Јанковић 60 дана.
Пешадијски потпуковник Илија Живковић 40 дана.
Коњички мајор Љубомир Христић 3 дана.
Пешадијски мајор Светозар Магдаленић 1 дан.
Пешадијски мајор Коста Стојковић 25 дана.
Пешадијски капетан I. кл. Никода Работић 20 дана.
Пешадијски капетан II. кл. Ђорђе Михајловић 5 дана.
Пешадијски поручик Милован Поповић 6 дана.
Пешадијски потпоручик Јован Викторовић 5 дана.

ЖЕНИТБЕ ОДОБРЕНЕ СУ:

У НАЧЕЛУ:

Артиљеријском потпоручику Светозару Живанићу.

КОНАЧНО:

Артиљеријском пуковнику Илији Вукићу са госпођом Јустином, удовом пок. Николе Апостоловића, бившег трговца из Гроцке.

Неслужбени део.

БЕЛЕШКЕ.

105.) Нова наставa за гађање код немачке артиљерије. У допуну 83. белешке у 24. броју, доносимо следећи кратак реферат о тој настави из „D. Heeres-Zeitung-a“:

„Настава је та обимна као и стројна правила; има без прилога 129 страна; састоји се из увода и два дела, од којих први обухвата теорију гађања, а други обучавање у гађању. Као зрна помињу се гранате, шрапнели, бризантне гранате и картечи. Новина је међу овима бризантна граната, која је нарочито намењена за гађање на мете иза заклона. Новина је и двојни упаљач.

Изналажење даљине бива по правилу гранатама са ударним упаљачем; а кад је даљина одређена онда су шрапнели и бризантне гранате са конкусионим упаљачем зрна, са којима се обично постиже највеће дејство. Овим назорима одговарају посебице и ближе одредбе за разне мете и околности у којима се војакујуј, и које се одредбе одликују јасним, одређеним и лако схватљивим садржајем.

Захтеви су велики који се односе на батеријску наставу. У уводу вели се о томе: „Добро се гађа само онда кад је и послуга топовска добра, батарска дисциплина чврста, и управа ватром разумна, и кад се у томе упражњавају сви артиљеристи, и војници и официри, преко целе године и кроз све периоде наставе“. По томе изгледа као да постоји намера да се „непрестајно вежбање“ држи не само преко лета, када је сасвим природно најмање отежавајућих околности за гађање. Даље се каже: „За потпуну кадрину каже батерије неопходно је нужно да су све радње појединих чланова, официра, подофицира и редова, у потпуном јединству, и да се изводе без икаквог заплета. Кад је све то тако, онда је тек у стању

воља батерије њом да рукује као једним једним оруж. јем". А у идућем одсеку то се још допуњује овим речима: „Да се неби сваким губитком доводила трупа у неугодан положај, мора се имати могућности да се потребна попуна дрии из саме трупе. За ту циљ нужно је да се обуче: старији капетани управи ватром једног дивизиона, сви водни официри, па и они на привременом отпусту, управи ватром једне батерије, старији подофицири за водднике, а разбораташе топиције за топоноше". Тако изведена батерија биће кадра да се помогне и при већим губитцима; она ће борбу наставити и онда, кад у њој онеспособе праве старешине, а овакав захтев најбоље износи дух, којим је нова наставна задахнута. Брижљива обука сваког топиције а за важнија места и по једног заменика у самој батерији, јасна и одређена циљ, и свеж војнички дух с енергичном делатношћу истичу се на сваком месту, а то и јесу прави основи, нарочито од кад је код већих војска техника пуцања од прилике на истој висини. Са овим се подударају и основна прописи за обучавање пиштанција, од којих сваки топ има по двојицу, а свака батерија по 12 њих; а да би се пиштанције и топоноше боље подстрекли, има наградних гађања и пуцања, од резултата којих зависи и давање значака добрим пиштанцијама, које ће пуковари предавати на свечан начин. Све то скупа послужиће, вели, корисно за подизање војничког духа код батерија, јер је часно постати добар пиштанција и с тога ће се топиције и трудити да такви постану. У истом духу су и услови за више степене. После теорије пуцања реч је у настави и о самом пуцању, код ког се чини следећа разлика: гађање школско и бојно, и гађање на земљишту. Како се и у стројним правилима чине ове три разлике, то су ова са наставом за гађање сад односно тога потпуно подударна".

Neeres-Zeitung поздравља радосно ту наставу, која је, вели, досада оскудевала пољској артиљерији, јер је ова имала само одредбе за гађање, које је требало прерадити, с неким специјалним допунама које су опет одчести малог застареле; а и једно и друго сматрано је, вели, као службена тајна, што је спречавало ширење знања у томе роду оружја. Сад пак, каже, пољска ће артиљерија моћи радити с већим јединством и одређеношћу и јасније упућивати се својој циљ, тактичкој обуци, него што су то дозвољавале досадање одчести застареле одредбе.

106.) Муниција за вежбање војника у Француској. При вежбањима, која су извођена у Априлу тек. год. у околини Шаленња, имале су све пешадијске трупе финеске пуњене малодимним барутом и зрном у њима од дебеле артије. Ово зрно, које је при пуцању одлетало до на 20 корака, било је од потребе да би малодимни барут могао развити сву своју снагу. По подацима које доноси „Avenir milit.", тај барут фабрикат је који односно дима показује исте резултате као и барут који се употребљава код бојне муниције за Лебелову пушку, само што су му балистичке особине другчије. Хтело се да испита, може ли се тај фабрикат употребити за пуњење праскаваца, који се употребљују на вежбањима трупа. Намера је да се усвоји особени барут за праскавце, који се сасвим разликује од бојног барута, а према томе и од бојне муниције пањење за гађање у нишан.

И поновно опитама код артиљерије показало се, вели, да се праскавци за пешадију и маневарски фишеци за артиљерију могу израђивати, а да се при том неупотребљава никакво подражавано зрно, што није баш сасвим безопасно. Да би се то постигло морао се тај нови фабрикат нешто дотерати, те да постане експлозивнији. И тако, за нешто бризантнији од Vieielle-овог бојног барута за Лебеловце, употребљавање се само за пуњење праскавца, који ће се трошити и приликом оногодишњих маневара. Да ли услед веће бризантности има и јачи пуцањ незна се.

107.) Бројно стање бугарске и источно-румелијске војске. „Jahresberichte" за 1889. год. доносе о јачини бугарске војске следеће податке:

„**Мирнодобно стање**, крајем 1889. године, било је: *)

	официра	војника	звањич. грађ. реда	коња
Војно министарство и више команде	36	20	35	12
24 пешадијска пука од по 2 батаљона	1200	24981	144	672
6 артиљеријских пукова по 4 батерије са по 4 топа; и 4 брдске батерије од по 2 топа	162	3900	24	1536
4 коњичка пука од по 4 ескадрона, и 1 гардијски ескадрон	107	2874	29	2379
1 инжинирски пук од 2 батаљона	50	1553	7	28
Флотила	7	306	16	2
1 дисциплинарна чета	4	31	—	3
1 опсадна батерија	4	123	—	12
Техничка артиљерија	14	624	12	160
Свега	1584	34412	267	4804

Флотила се састоји из: 1 јахте, 3 парна брода, 7 парних шаљупа, и 2 торпедска брода.

Ратно стање:

	официра	војника
Више команде и штабови	54	75
24 пешадијска пука од по 4 батаљона	1450	89274
1 гардијски ескадрон	8	273
4 коњичка пука и 4 резервна ескадрона**)	261	10811

*) Сигурно буџетско. Ур.

**) О мобилизацији намерава се да устроје 2 нова коњичка пука.

	ОФИЦИРА	ВОЈНИКА
6 артиљеријских пукова од по 6 батерија са по 6 топова; 6 муниција-ских колона; 6 резервних батерија; и 6 брдских батерија · · · · · ·	402	16898
1 опсадни парк са муниција-ском колоном · · · · · · · · · · · ·	18	1·52
1 пук пионирски од 4 батаљона, 2 железничке чете, 1 понтонска и 1 алатска колона, 2 лака мостовна трена, и 4 телеграфска одељења ·	123	4367
1 дисциплинарна чета · · · · · · ·	4	28
Свега · · · ·	2358	122778

Да би показао да је могуће ову ратну јачину постићи, извештач у „Jahresbericht-у“ излаже преглед колико је које године узето било младића у војску, тако:

У години	1878.	било је узето	12000	младића
»	1879.	» » »	8000	»
»	1880.	» » »	9000	»
»	1881.	» » »	9000	»
»	1882.	» » »	12000	»
»	1883.	» » »	7500	»
»	1884.	» » »	8500	»
»	1885.	» » »	8500	»
»	1886.	» » »	16600	»
»	1887.	» » »	15200	»
»	1888.	» » »	18000	»
»	1889.	» » »	16000[2]	»
	Свега · ·		140300	младића.

[1]

Од тога кад се одбије 15% расхода, остаје око 120000 људи; дакле, вели, од прилике као горе наведено ратно стање.

Уз то вала, вели, рачунати још ополчење (народну војску)[3]. Оно је износило 1. Јануара 1889. године:[4]

Кадар и 1. разред (од којих је 16000[5] људи било више од једне године под заставом, а остатак 9000[5]) људи више од 2 месеца) · · · · · · · ·	22000 људи.
2-ри разред (обвезници од 28—32. године старости) [обучавани 8 недеља] · ·	19000 »
3-ћи раздед (32.—40.[6]) год. старости) [то су обвезници без икакве вој. обуке].	23000 »
Свега · · ·	64000 људи.

Кад се од тога одбије 30% расхода, остаје 45000 људи, од којих се може образовати 150 чета од по 300 људи.

Целокупно дакле ратно стање износи око 165000 људи, које се, вели, у данима опште ратне нужде може постићи при великом напрезању. Али како се за правилну опрему и поједначко наоружање и тако мало обра-

1) Пешади од 1878., топџије од 1878. и 1879., и коњица, пијонира и морнара од 1878., 1879. и 1880. год. преведени су сада у резервну војску (види 33. белешку у 8. и 9. броју листа), а пре тога били су у ополчењу од 1. Септембра 1888. год.

2) И ове 1890. године одређено је да се узме 16000 регрута.

3) Сад између активне војске и ополчења има још и резервна војска.

4) Ту су тада били и они наведени у примедби 1.

5) У једној од оних цифара која погрешке, јер се сабрање поклапају за наведеним збиром.

6) Сад обвеза траје до 45. год. старости. Ур.

зоване народне војске није постарало, може се она, вели само у другој линији за мање ратне задатке у рачун узети“.

У идућим бројевима ћемо донети буџетско бројно стање ст. војске бугарске и источно-румелијске, по њиховоме званичном извору.

108.) Опрема руских трупа храном у рату. „Jahresberichte“ за 1889. год. доносе о томе овај преглед:

ТРУПЕ	Дневних оброка носе: Војника, односно коња	Пуковски трен	Дивиз. трен	Ратни транспорти	Свега
а.) За војнике:					
Код пешадије итд.	3	1	4	4	12
» пољске артиљерије · · ·	3	1	4	4	12
» коњице · ·	$1^1/_2$	$2^1/_2$	4	4	12
» јашуће артиљерије · · ·	$1^1/_2$	$2^1/_2$	4	4	12
» инжинирских трупа · · ·	3	5	—	4	12
б.) За коње:					
Код коњице · ·	2 зоби	—	—	3 зоби	5 зоби, 2 сена
» артиљерије ·	2 сена	$1^1/_2$ зоби	—	3 »	$6^1/_2$ зоби, 2 сена
» трена · · ·	—	3 зоби, 2 сена	—	3 »	6 зоби, 2 сена

Састав дневних оброка овакав је:

а.) Пешадија и пољска артиљерија:

САСТАВ ДНЕВНОГ ОБРОКА:	НАЧИН ПОШИЉА: САМИ ВОЈНИЦИ	ПУКОВСКИ ТРЕН	ДИВИЗ. ТРЕН	РАТНИ ТРАНСПОРТ
918 гр. двопека, за	3	1	4	4 дана
7 » соли, за једно, за · ·	2	3	4	8 »
21 » соли за кување, за ·	—	3	4	8 »
137 » крупе, за ·	—	3	4	4 »
6·4 » чаја, за ·	—	4	10	10 »
12·8 » шећера, за	—	4	10	10 »

Храна, коју војници сами носе, може се и умножити куваном говедином за 1 — 2 дана (818 гр.) или конзервама за 2 дана (1227 гр.), и тродневним оброком чаја и шећера. Усљед тога тежина хране коју војник носи варира између 2·503 и 7·788 клгр.

б.) Коњица и јашућа артиљерија:

САСТАВ ДНЕВНОГ ОБРОКА:		НАЧИН ПОШИЉА: САМИ ВОЗИЦИ	ПУКОВСКИ ТРЕН	ДИВИЗ. ТРЕН	РАТНИ ТРАНСПОРТ
918	гр. двопека, за	1½	2½	4	4 дана
27	„ соли за јело, за	2	2	4	8 „
21	„ соли за кување, за	–	2	4	8 „
137	„ крупе, за	—	3	4	4 „
6·4	„ чаја и 12·8 гр. шећера, за	—	4	10	10 „

в.) Инжинирске трупе:

918	гр. двопека, за	3	5	—	4 дана
27	„ соли за јело, за	2	4	—	8 „
21	гр. соли за кување, за	—	4	—	8 „
137	„ крупе за	—	6	—	4 „
6·4	„ чаја и 12·8 гр. шећера, за	—	8	—	10 „

Осим тога сме се по нахођењу команданата понети у пуковском трену још по 32 клгр. додатака за сваку чету, ескадрон и т. д.

Мала одступања код разних трупа нису узета у обзир. Тежина једног оброка зоби је 4·238 килогр., а сена 4·10 килограма.

За основу количине хране у 90 ратних транспората узета је цифра војске на храни од 900000 људи и 144000 коња[*].

ОГЛАСИ.

Василије Ђорђевић из Прњиловице, среза Моравског, округа Алексиначког, редов Тимочке бригадирске чете, побегао је из команде 16. прош. месеца.

Од државних ствари однео је на себи: 1 капу шајкачу, 1 оковратник, 2 пара кошуља, 1 мундир обичан, 1 панталоне обичне, 1 опасач и 1 пар опанака.

Никола Љубисављевић из Београда, редов 1. чете VII. батаљона сталног кадра, побегао је из команде 8. тек. месеца.

Он је висок 1·65 мет., црномањаст, образа дугуљастих, браде и бркова нема.

Од државних ствари однео је на себи: 1 блузу, 1 панталоне чохане, 1 капу шајкачу, 1 оковратник, 1 мундир парадни, 1 капу парадну, 1 пар чизама, 1 пар цокула, 1 пар преобуке, 1 нож С. А. № 4910., са опасачем и виском.

Алекса — Манца — Лукић из села Вукићевице, среза Посавског, округа Ваљевског, редов 4. чете V. батаљона стал. кадра, који је издржавао војно-судску казну у затвору управе Ваљевског гарнизона, побегао је 19. прош. месеца из круга Ваљевске пешадијске касарне.

Он је стар 21 год., раста средњег, у образу црн, очију малих црних, бркова малих црних, косе црне.

Од државних ствари однео је на себи: белу блузу и панталоне, капу шајкачу, пар опанака, пар преобуке и 1 нож Мод. 80 год. № 3902., серија Е., 1 опасач с виском. Нож је млађег аспанције, који је бегунац при поласку украо.

Илија Новака Новаковића из Жагубице, округа Пожаревачког, редов 4. чете VIII. батаљона сталног кадра, побегао је из команде 2. тек. месеца.

Он је висок 1·65 мет., лица сувог, очију црних, косе црне, бркова малих, браде нема.

Од државних ствари однео је на себи: 1 блузу, 1 панталоне, 1 капу шајкачу, 1 оковратник, 1 пар преобуке и 1 пар цокула.

Маринко Ђорђевић из Осипаонице, округа Смедеревског, редов 3. чете VIII. батаљона стал. кадра, побегао је из команде 30. прош. месеца.

Он је висок 1·68 мет., браде и бркова нема, у лицу црн, сув.

Од државних ствари однео је на себи: 1 мундир стари, 1 панталоне нове, 1 капу шајкачу, 1 оковратник, 1 пар преобуке и 1 пар опанака.

Стојко Ђорђевић из Прекопчелице, среза Јабланичког, округа Топличког, редов 3. чете I. гардијског батаљона сталног кадра, побегао је из команде 27. прош. месеца.

Он је висок 1·70 мет., плав, лица округлог, без бркова, има крупне предње зубе, других особених знакова нема.

Од државних ствари однео је на себи: 1 цивилчну блузу и панталоне, 1 капу шајкачу, 1 оковратник, 1 пар кошуља, торбу за хлеб и чутуричу.

Стојан Митић из Пирота, редов — приправник војне музике, побегао је из команде 10. прош. месеца.

Он је узраста високог, образа дугих, обрва црних, смеђ, очњу црних, носа обичног, уста обичних, особених знакова нема.

Од државних ствари однео је на себи: блузу чохану, панталоне чохане свакидашње, пар преобуке, пар цокула нових, капу шајкачу, оковратник и опасач.

Игњат Лосман из Аустро-угарске, поднаредник војне музике Дунавског пешадијског пука, побегао је из команде 24. прош. месеца.

Он је раста средњег, образа округлих, очњу косе и обрва плавих, других особених знакова нема.

Од државних ствари однео је на себи: 1 панталоне парадне, 1 мундир свакидањи, 1 панталоне свакидање, 1 капу шајкачу, 1 оковратник, 1 пар липа, 2 пара кошуља, 1 пар чизама, 1 пар цокула, 1 порцију, 1 навлаку, 1 јастук и 1 нож белгијски са опасачем и виском.

Ђорђе Симић из Пљакова, среза Косаничког, округа Топличког, редов 3. чете 1. батаљона сталног кадра, побегао је из команде 1. тек. месеца.

Он је стар 20 година, висок 1·65 мет., лица смеђа и дугачког, очњу граорастих, бркова и браде, као и особених знакова нема.

Од државних ствари однео је на себи: 1 блузу плаву чохану, 1 панталоне чохане, 1 оковратник, 1 капу шајкачу, 1 пар кошуља и 1 пар опанака.

Милан С. Марковић из Дражевца, среза Посавског, округа Београдског, редов 2. чете VII. батаљона сталног кадра, побегао је из команд 29. прош. месеца.

Он је стар 20 година, висок 1·69 мет., црномањаст и по лицу рапав од богиња, бркова малих, обрва великих, носа обичног, особених знакова нема.

Од државних ствари однео је на себи: 1 блузу чојану, 1 панталоне чојане, 1 капу шајкачу, 1 оковратник, 1 пар цокула, 1 пар преобуке и 1 белу торбу за хлеб.

Умољавају се војне и полицијске власти да именоване бегунце у својој територији потраже, и да их на случај проналаска спроведу у команде.

Од стране дотичних команда.

НА ЗНАЊЕ.

На основу чл. 46. закона о устројству војне академије, а према указу од 15. Јуна тек. године Ф/ЂЊ 4005., примиће се ове године у **вишу школу** војне академије **двадесет** слушалаца, — официра.

Сви који желе да ступе у вишу школу треба да се јаве молбом управи академије до краја Августа тек. године.

Уз молбу треба да приложе: кондуитлисту последње године, и сведочбу да су свршили нижу школу војне академије, гимназију или реалку.

По члану 45. закона кандидати морају одговарати овим условима:

1.) да нису у већем чину од потпоручника или поручника, ма кога рода војске били;

2.) Да су свршили нижу школу војне академије, гимназију или реалку;

3.) Да су служили у строју најмање једну годину дана, и оцењени као добри стројни официри;

4.) Да су испод 30 година старости.

Кандидати ће полагати испит пријемни пред комисијом коју буде одредио г. министар војни, а из ових предмета:

а.) Основне тактике са применом, у вези с нашим екзерцирним правилима: пешадијским, коњичким и артиљеријским.

б.) Фортификације;

в.) Географије;

г.) Тригонометрије, равне и сферне;

д.) Администрације;

ж.) Артиљерије, и

е.) из једног језика, Француског или Немачког, по свом избору, а по програму прописаном г. министром војним од 23. Јула 1884. год. Ф№ 5018. (види Служ. војни лист бр. 30. од 1884. год. и бр. 17. од 1888. год.) и накнадном програму од 20. Децембра 1888. год. Ф/ЂЊ 7728. (види Служ. војни лист бр. 52. од 1888. год.).

Пријављени кандидати имају предстати одређеној комисији 1. Септембра ове године у здању војне академије.

№ 1160.

18. Јуна 1890. год.

Београд.

Из канцеларије управе војне Академије.

Према Највишем решењу, Тимочка болничарска чета сталног кадра славиће ове године у Књажевцу своју славу — „1. Јула, **Свете Врачи**".

Ово се јавља свима командама и војним надлештвима ради знања.

Од стране дотичне команде.

Садржина. — **Службени део**: *Решења. — Производења, постављења и разместаји. — Прописи, наређења и објашњења министарска. — Извештаји и реферати. — Лични односи.* — **Неслужбени део**: *Белешке*: 105.) Нова настава за гађање код немачке артиљерије. 106.) Муниција за вежбање војника у Француској. 107.) Бројно стање бугарске војске. 108.) Опрема руских трупа храном у рату. — *Огласи.*

КРАЉЕВСКО-СРПСКА ДРЖАВНА ШТАМПАРИЈА.

ИЗЛАЗИ РЕДОВНО
СВАКЕ СЕДМИЦЕ
ПО ЈЕДАРЕД,
А ВО ПОТРЕБИ И ВИШЕ ПУТА,
НАЈМАЊЕ НА ТАБАКУ.

ЧЛАНЦИ УПУЋУЈУ СЕ
УРЕДНИШТВУ,
А ПРЕТПЛАТА БЛАГАЈИ ВОЈ.
МИНИСТАРСТВА.

ЛИСТ ДАЈЕ СЕ У ЗАМЕНУ.



ЦЕНА
је листу годишња:
ЗА ВОЈСКУ . . . 6 дин.
ЗА НЕВОЈНИКЕ . 12 „
ЗА ИНОСТРАНСТВО
С ПОШТАРИНОМ 20 „
ПОЈЕДИНИ БРОЈ . 30 ПАРА

ОГЛАСИ
ОД РЕДА ПО 10 ПАРА ДИН. ЗА 1
ПУТ, А ПОСЛЕ ПО 5 П. Д.
ВЕЋЕ И ДУЖЕВРЕМЕНИ ОГЛАСИ
ПО УГОДИ.

СЛУЖБЕНИ
ВОЈНИ ЛИСТ

ОРГАН И ИЗДАЊЕ ВОЈНОГ МИНИСТАРСТВА.

УРЕДНИК: ВЕНЕРАЛШТАБНИ ПУКОВНИК **Младен Јанковић**, ЗАЧЕЛНИК ОПШТЕ-ВОЈНОГ ОДЕЉЕЊА.

БРОЈ 28. **БЕОГРАД, 7. ЈУЛА 1890. ГОД.** **ГОДИНА X.**

Његово Величанство Краљ Александар I., на смотри старешина народне војске на Бањичком логору 6. тек. месеца, изволео је упутити на њи овај опроштајни поздрав:

Господо старешине.

„Мило Ми је да први пут видим изабране представнике Моје храбре народне војске".

„Ви сте се, господо, потрудили да за кратко време поновите најпужнија војничка знања, која су вам за ваш старешински позив преко нужна. Сад се враћате кућама и својим командама да та знања и на своје потчињене пренесете. Старајте се да им уз та знања улијете и добар дух војнички, како би народна војска потпуно одговорила свом високом позиву на славу отаџбине и престола". Желећи вам срећан пут, кличем:

„Живела Моја храбра народна војска"!

Овоме поздраву Његовог Величанства Краља одазвали су се старешине одушевљено громким и дуготрајним „Живео". Тако исто, Његово Величанство Краљ био је одушевљено поздрављен и при доласку и при поласку из логора.

Садржина овог опроштајног поздрава Његовог Величанства Краља достављена је депешом и осталим дивизијским командантима да се саопшти и старешинама народне војске који се налазе у њиховом подручју, те да и они ово приме за себе као Краљев поздрав.

Постављења и размештаји.

РЕШЕЊИМА МИНИСТРА ВОЈНОГ:

Од 30. Јуна тек. год. Ф/А№ 4370. одређују се, по потреби службе:

за вршиоца дужности управника привременог профијантског слагалишта у Алексинцу, коњички поручник Јеврем Радовић, поред редовне му дужности; а

за водника 2. чете XIII. батаљона, жандармеријски потпоручник Стеван Бутрић, досадањи вршилац дужности управника привременог профијантског слагалишта у Алексинцу.

Од 30. Јуна тек. год. **№ 1718.** одређује се, по потреби службе:

санитетски поручник при Крагујевачкој војној болници, Коста Ристић, за трупног лекара и управника амбулаторије гарнизона Крагујевачког; а

досадањи вршилац дужности трупног лекара у Крагујевцу, санитетски поручник Иван Плесничар, на службу при Крагујевачкој сталној војној болници.

ПРОПИСИ, НАРЕЂЕЊА И ОБЈАШЊЕЊА.

Министарство војно.
И/ФХ 989.

136.

РЕШЕЊЕ.

Са Димитријем Антићем трговцем из Сења окр. Моравског (Ћупријског) закључени су уговори за набавку разног материјала за управу пиротехничког арсенала.

Димитрију саопштавани су неколико пута писмени захтеви управника пиротехничког арсенала преко дотичне среске власти на потпис, да материјале испоручи у уговореном року, и он се тим захтевима није одазвао.

Материјале требао је Димитрије да испоручи до 20 Априла прош. године, а њему је дозвољено да испоруку изврши и у овој години, па је и овај дозвољени рок већ прешао, а Димитрије материјале није испоручио; с' тога, а на основу закона о војним набавкама и лицитацијама и закључених уговора, набавка материјала уступљена је другом лиферанту, а на штету Димитријеву.

Према овоме, а по другом ставу члана 27. поменутог закона, Димитрије изгубио је право на учествовање у војним набавкама.

Ово се саопштава командама и војним надлештвима, да Димитрија упишу у књигу, коју воде о онима, који су изгубили права на даље надметање при војним набавкама.

25 Јуна 1890. год.
Београд.

Председник министарског савета,
заступник министра војног,
генерал,

С. Грујић с. р.

Министарство војно.
Е/ОХ 3140.

137.

НАРЕЂЕЊЕ.

Како се при слагалишту израђених предмета управе војне одеће експедиција одећних ствари сада нарочито увећала, а слагалиште

нема потребних за то завоја, то у интересу штедње и да се за ту цељ неби набављали и употребили нови завоји, наређујем свима гарнизонским управама да одма и непосредно пошљу поменутом слагалишту све од појединих команада добивене, а за продају намењене расходоване старе сламњаче, ћебета и крила шаторска, — задржавши и саме за ту цељ најнужнију количину ових ствари.

28. Јуна 1890. год.
Београд.

Председник министарског савета,
заступник министра војног,
генерал,

С. Грујић с. р.

Министарство војно.
Е/ОЈ№ 3180.

138.

Р Е Ш Е Њ Е.

По предлогу команданта коњичке бригаде, а на основу извешћа нарочито одређене комисије, решавам да се јахачким панталонама код коњице сталнога кадра скрати рок служења од једне године на осам месеци.

У исто време наређујем да се у будуће при радионици управе војне одеће пришивају два крака штруфне на овим панталонама са спољне стране ногавице на оба разреза, а други крај оставити непришивен, како би сами војници удешавали колико им треба спрам њихових ногу. Штруфне ове неће се као досада везивати око ногу, већ ће ићи испод стопала, те да се тако при јахању панталоне не пењу и у разрезу набирају и тиме војника при дужем јахању нажуљују.

2. Јула 1890. год.
Београд.

Председник министарског савета,
заступник министра војног,
генерал,

С. Грујић с. р.

Министарство војно.
Е/П№ 3208.

139.

О Б Ј А Ш Њ Е Њ Е.

Кад наступи случај, да се ко од заступника официрских упута у минерална купатила ради лечења, онда таквом подофициру неће се рачунати пити увећавати дневница она која му је одређена прописом Е/П№ 2249. (Служ. војни лист стр. 586.), него ће се издавати она дневница, која важи у опште за подофицире према допуњеном члану 22. правила о снабдевању људском храном (Службб. војни лист број 28. и 29 од 1884. год.).

Нека се по овом објашњењу поступа, и исто прибележи у правилу о снабдевању храном код чл. 20. заједно са прописом Е/П№ 2249.

3. Јула 1890. год.
Београд.

Председник министарског савета,
заступник министра војног,
генерал,

С. Грујић с. р.

Министарство војно.
Л№ 1726.

140.

Р А С П И С.

Како се на југозападу Европе — у Шпанији — појавила колера, и како је врло вероватно да се она неће ограничити на области, у којима се појавила, но да ће усљед брзог и лаког саобраћаја продужити свој уобичајени пут и по осталим деловима Европе, то је нужно да и ми, пошто немамо најбржу и најнепосреднију везу са југоистоком, одакле она обично и долази, будемо на све евентуалности спремни, и све да учинимо како она неби нашла код нас згодна земљишта за развијање и даље ширење. У тој цељи, поред већ постојећих опширних упута и прописа у погледу предохране од заразних епидемичних болести (расписи од 4. Јула 1883. год. Л№ 1120., Сл. војни лист стр. 1013., и

они доцнији, који са оним стоје у свези, затим онај од 18. Јула 1884. год. № 1381. Служб. војни лист стр. 953., као и онај од 12. Августа 1885. год. № 1472. Служб. војни лист стр. 997.), — налазим се побудјен наредити следеће:

1. Продавање воћа и сумњивог јестива забранити по логорима и касарнама.
2. На исхрану војника обратити особиту пажњу, нарочито на количину и каквоћу хране, а комисије упутити да се клоне економије у исхрани, а на штету војничког здравља.
3. Лекари водиће особиту бригу и надзор над водом и осталим пићем, а контролисаће и каквоћу јела, па све што за шкодљиво сматрају предлагаће да се забрани и отклони.
4. Команданти ће према распореду наставе и времену у споразуму са лекарима одређивати време и трајање занимања, а лекари ће давати и нужне упуте ради чувања у наступелим жегама.
5. Обратиће се строга и озбиљна пажња на сва побољевања органа за варење. Између оних болесника, који пате од бљувања и пролива осматраће се, па на случај потребе и микроскопски испитати.

   Ако се при овако брижљивом раду нађе на какав сумњив случај, или се чак и болест као таква појави, онда:
6. Сумњиви болесници издвојиће се и у болницу на лечење пренети, а њихове ствари дезинфиковати.
7. Забрањује се излазак војника из логора или касарни у варош, и њихово мешање са грађанством.
8. Војнике чувати од превеликог напрезања и ноћних назеба, нарочито трбуха.
9. Обратити нарочиту пажњу на чистоћу, пијаћу воду и храну.
10. Дезинфекцију нужника вршити посведневно, и то сталних: са 10% раствором гвожђане галице или сурове карболне киселине, а покретних: посипањем прашине од негашена креча, пепелом и земљом, честим затрпавањем и измештањем истих.
11. На случај потребе за побољшање хране или давање напитка, чиниће лекари надлежним путем хитне предлоге.

Сви виши и нижи команданти и лекари позивају се да брижљиво настану око вршења овог наређења, као и око контроле ради извршења.

29. Јуна 1890. год.
Београд.

Председник министарског савета, заступник министра војног, генерал,
С. Грујић с. р.

Министарство војно.
А/Т№ 2740.

141.

На основу члана 8. закона о устројству војске, а с' погледом на чл. 4. закона о устројству војног министарства од 3. Јануара 1883. године Ф№ 159. и на чл. 143. закона о војној администрацији од 3. Јануара 1883. Ф№ 256, а у договору са главном контролом, прописује следећа:

ПРАВИЛА
администрације војно-техничких завода.

I. ОПШТЕ ОДРЕДБЕ.

Члан 1.

Правило ово служи као допуна и објашњење свега онога, што је нарочито прописано чл. 32 до 45. и чл. 132. до 142. закона о војној администрацији за управу војно-техничких завода, и обвезно је за сво особље те управе, које се надлежно по њему има да управља.

Члан 2.

Према чл. 22., 70. и 71. закона о устројству војске, сви војно-технички заводи са својим особљем припадлеже војсци, и према чл. 69. истог закона и сво њихово особље грађанског реда подлежи у служби прописима војног службеног реда и потчињености, па зато се примењују прописи војно-судског закона и дисци-

линске уредбе, у колико то они сами одређују, и на сво особље техничких завода, указно и неуказно, мајсторе, раднике и послужиоце, који се сви имају тачно придржавати тамо постављених начела дисциплине и субординације.

Члан 3.

Пошто је по чл. 3. закона о војној администрацији управа војно-техничких завода војно административан орган другог степена, то ће се и њен управник у свему обраћати увек рапортима министру војном, као својој првој предпостављеној власти, од кога ће упутства тражити и добијати за све што није сталним прописима предвиђено и регулисано.

Но осим тога, управник војно-техничких завода има право да води непосредну преписку ван свога подручја и са свима командама и државним властима.

Члан 4.

У закону о војној администрацији члановима од 32. до 45. закључно, прописују се управо главне дужности управника војно-техничких завода и подручног му особља, и по томе они су основ свима повременим прописима и одредбама, који се односе на управу војно-техничких завода.

Но осим тога, и одредбе чл. 5. до закључно 21. тога закона, потпуно се примењују на сво особље управе војно-техничких завода, коме према дужности и материјалну одговорност регулишу.

Члан 5.

По члану 4. истог закона војно-техничко слагалиште и радионице означене у чл. 34. тога закона, административни су органи трећег степена, и као такви непосредно су потчињени управнику војно-техничких завода, коме се увек и искључиво преписком обраћају за нужна упутства и обавештаје, и преко кога сва наређења добијају.

С' тога радионице управе војно-тех. завода и немају никакве непосредне преписке са осталим земаљским војним и грађанским властима, већ само слагалиште може ту преписку да води, па и то тек у колико се односи на нуждан сноразум о наређеним и извршеним експедицијама наплатама и томе подобно.

Члан 6.

У члану 132. до 142. закона о војној администрацији прописани су основи службе и дужности појединих органа слагалишта и радионица, и ови су чланови закона основ свима повременим прописима и упутима за службу, особља при слагалишту и радионицама.

А и на особље слагалишта и радионица односе се прописи члана 5. до 21. закона о војној администрацији, јер и то особље врши тамо предвиђене дужности.

Члан 7.

Све набавке, које се врше при војно-техничким заводима, било на основу решења министра војног, било управника војно-техничких завода, вршиће се увек по прописима закона о војним набавкама и лицитацијама од 22. Фебруара 1875., и његовим доцнијим изменама и допунама, те зато је и овај закон за рад особља управе војно-техничких завода у свему меродаван.

II. ДУЖНОСТИ ОСОВЉА.

А. Дужности управника војно-техничких завода.

Члан 8.

Управник војно-техничких завода наредбодавац је за цело подручје управе војно-техничких завода, и само као такав је и одговоран по чл. 6. закона о војној администрацији. Дужности његове у главном одређене су законом о војној администрацији, а нарочито чл. 11., 12., 19., 36. и 44. Осим тога, ставља му се у дужност још следеће:

а.) Да у споразуму са управницима појединих радионица чини распореде указног и неуказног техничког и административног особља у свом подручју, које небо било указом или решењем министарским на извесну дужност одређено.

б.) Да по доказаној употребљивости и ревности у служби, а према закону, предлаже

подчињено му особље за унапређење, и да га на концу године по пропису кондуитише и оцењује.

в.) Да одређује као претпостављени својим потчињенима казне по прописима дисциплинске уредбе, и овога правила за разне мање кривице, или да их оптужује министру војном или надлежним судовима, ако су им кривице судски кажњиве.

Официре и указне чиновнике у тим случајима оптуживаће министру војном, који ће о њиховом давању под суд решавати.

А неуказне званичнике, мајсторе, подофицире, просте војнике и раднике предаваће сам надлежном суду на суђење, ако им кривице под војно суђење подпадају.

г.) Да одређује дневном наредбом лица из свога подручја која ће ради полицијског и пожарног надзора дежурати. За ову службу, он ће према потреби прописивати обим и надлежности.

д.) Да дневном наредбом одређује време одпочетка и завршетка рада у канцеларијама и радионицама, пре и после подне. А прописује се да рад у канцеларијама траје 7 сати дневно најмање, а у радионицама да стваран рад — нерачунећи одморе — траје од 15. Априла до 15. Новембра по 10 сати, а од 16. Новембра до 14. Априла по 9 сати дневно, и то је нормална надница за то доба године, а пола наднице то је 5 сати, и $^1/_4$ наднице $2^1/_2$ и зими и лети.

ђ.) Да сазива према другом одељку чл 36. закона о војној администрацији технички савет, ради решавања важнијих техничких и административних питања.

У том савету управник ће председавати, а ађутант биће му деловођа, који ће о свима седницама уредно протокол водити. Решења савета потписиваће сви у седници присутни.

е.) Да предлаже министру војном пријем питомаца занатлијске школе, као и правила о начину примања, реду и наставни њиховој у школи и т. д. сходно уредби о устројству војно-занатлијске школе од 8. Марта 1876. године А№ 1117., и да руководи целокупни рад на тој установи, која је од опште користи.

ж.) Да контролише рачуноиспитача материјалних рачуна у прорачуњавању процента општег трошка и отплате (амортизовања) машинерије, алата и т. д. за све радионице на концу сваке за наступајућу рачунску годину, и да резултат овога у процентима саопштава својом наредбом управницима радионица ради књиговодства.

Члан 9.

Набавке потребног материјала за израду предмета у радионицама, и набавке оних предмета, који спадају у убојну спрему војске а набављају се израђени (готови), које је овлашћен да врши управник војно-техничких завода по чл. 36. закона о војној администрацији, одобраваће управник сам онда, кад утрошак на исте неби превазилазио суму од 500 динара у једном требовању, и по једном решењу, а плаћа ће их из оног кредита партије трошкова војно-техничких завода, која му је буџетом од стране министра војног за ову цељ одређена. Партију ову управник несме ни уком случају да прекорачи. А веће набавке предлаже министру војном.

Члан 10.

Тако исто, измене и оправке на зградама, радионицама и машинерији и научне пробе према чл. 44 закона о војној администрацији, наређиваће управник војно-тех. завода самостално, нетражећи решење министра војног само тада, ако оне свака за себе свршена неби коштале више од но 500 динара. А плаћаће измене и оправке на радионицама из оног кредита из партије трошкова оправке свију војних зграда, који му министар војни буџетом нарочито на ту цељ буде одредио. Измене и оправке пак на машинерији и научне пробе исплаћиваће из оног кредита партије трошкова војно-техничких завода, који му министар војни на ову цељ одредио буде.

Члан 11.

Управник, као највиши и непосредни старешина војно-техничких завода, управљаће и контролисаће у опште сву техничку и административну радњу у потчињеним му радионицама, и уредно и прописно чување свију материјала у потчињеним му слагалиштима, и спречава ће својом влашћу сваку неуредност и неправилност. А својим ће устменим и писменим наредбама и упутствима утицати на рад свију потчињених му органа, тако како ће служба њихова увек бити сообразна постојећим законима и прописима, и за државне интересе најкорисија, како у техничком тако и у административном смислу.

Управник позван је у том правцу и да чини предлоге министру војном, у колико он сам неби властан био да нареди оно што је нужно.

На према овоме, управник је и за тачно и уредно одправљање службе и добар ред у војно-техничким заводима, радионицама и слагалиштима и одговоран.

Члан 12.

Управник војно-техничких завода подноснће министру војном на концу сваког тромесечја извештаје о броју радника, рађеним и израђеним наруџбинама, и онима које су примљене, али још нису у рад узете, о сировим и израђеним материјалима у подручном му слагалишту, и о утрошеном новцу по свима партијама. А на концу сваке рачунске године подноснће министру војном годишњи извештај о целокупном раду потчињене му управе, са новчано-административним билансом, из ког ће се тачно и прегледно видити коштање свију довршених наруџбина, утрошак на све ма и отпочете но не довршене наруџбине; општи трошак управе приватне наруџбине и т. д., који ће дакле представљати целокупну техничку и новчано административну радњу завода.

Извештај овај мора бити свакад готов и министру војном поднешен најдаље на три месеца после истека рачунске године.

Уз овај извештај подноснће управник министру војном и све своје предлоге односно унапређења, награде, одликовања, и т. д. потчињеног му особља, као и односно измена у радионицама, прописима, и т. д.

Б. Дужности ађутанта управниковог.

Члан 13.

Ађутанта управниковог дужност у главном следећа је:

а.) Да помаже управника у свима техничким, административним и деловодним радовима, а као шеф његове канцеларије и да води надзор над деловодним особљем и радом у писарници управе војно-техничких завода.

б.) Да води инвентар од свију канцеларијских ствари управе, и да га на концу године преводи и предаје на преглед по пропису; да води протокол поверљиве преписке и храни поверљива акта; да води књигу о личним односима; списак о одсуствујућим и болујућим официрима, указним чиновницима, надзорницима радионица и дијурнистима.

в.) Да води надзор над деловодством и архивом, цртежима, службеним књигама, и свима предметима канцеларије управе припадлежећим, које ће увек у исправности одржавати. Он надзирава уредност експедиције, преписке управе војно-техничких завода.

г.) Да саставља управникове дневне наредбе, које надлежнима и саопштава; да склапа рапорте месечне и прибавља податке за тромесечне и годишње извештаје, ако нису од надлежних на време поднешени.

д.) Он има право да да дозволу за одсуство потчињеним му неуказним лицима канцеларије управникове на 24 сата, а молбе им на дужа осуства предлаже на одобрење управнику завода.

е.) Да прима сва долазећа писма управе војно-техничких завода, и с њима поступа по постојећим прописима правила о деловодству војних власти и наредбама управниковим. При том има нарочито да обраћа пажњу и одговоран је да буду испуњени сви прописи закона о таксама, како код писама која управнику војно-техничких завода долазе, тако и код акта, која из канцеларије управе војно-техничких завода излазе.

ж.) У опште дакле, ађутант управника војно-техничких завода има исту ону дужност, која је прописана и за ађутанте у штабовима виших војних команда, а поред тога на руци је управнику као лични му орган и за радове на разним питањима техничке природе, и као деловођа у техничком савету.

В. Дужности рачуноиспитача новчаних рачуна.

Члан 14.

Дужности овога рачуноиспитача прописане су подробно чл. 37. закона о војној администрацији, но ради објашњења и допуне тамо казаног прописује се још следеће:

а.) Да би рачуноиспитач новчаних рачуна могао контролисати основаност новчаних издатака, њему ће се уручивати сва новчана акта на хранење, пошто су предходно била код оних управа радионичких и слагалишних, која их имају да изврше; тако исто морају се код њега налазити тарифе парчетарске, оцене надничарске и т. д., дакле у опште сви подаци потребни му за контролисање новчаних издатака. Он је дужан да се брине о уредном чувању свега овога све дотле, док рачуни управини не буду од главне контроле прегледани и одобрени, а за тим сва ова акта са деловодним му протоколом и регистром предаје у главну архиву управе војно-техничких завода на чување.

б.) Контролник новчаних рачуна водиће по пропису чл. 64. овог правила.

в.) О привременим издатцима водиће рачуноиспитач прибелешку у нарочитој књизи (види чл. 56. и 64.), где ће и бележити кад се дејствителним документом искурсирају, назначавајући увек лист и број завода дејствителног издатка.

г.) За наплату приватних дугова, која ће се на каси вршити само по судским решењима, или на основу добровољне протоколарне изјаве дужника пред рачуноиспитачем, као и за наплату одбитака радничких за њихов фонд, постојаће радничке платне књижице, у које ће рачуноиспитач уписивати величину дуга и рок у коме се исти има наплатити, па ће те књижице шиљати књиговођама да се о наплати старају при исплати радника.

д.) А рачуноиспитач ће опет при прегледу платних спискова мотрити, да ли су одбитци за приватне дугове и т. д. уредно у дотичне рубрике уведени; да ли их је благајник у депозитник и књиге фонда радничког у приход увео, и најпосле да ли је са свима тим сумама по пропису поступљено.

ђ.) Поред редовног прописаног месечног прегледа касе рачуноиспитач је властан да прегледа касу и ванредно, кад год он то за сходно нађе. На и у једном и другом случају спада му у дужност да предузме све нужне мере за осигурање државне касе од штете према чл. 19. закона о војној администрацији, ако би на неисправности у руковању наишао, извештавајући писмено о стању касе управника војно-техничких завода.

ж.) При састављању буџета тражиће рачуноиспитач предходно нужне податке од управника радионица и слагалишта односно партија трошкова радионичких, а суме на партији плате и општих канцеларијских и осталих трошкова целокупне управе, који се не троше у радионицама, стављаће сам по искуству из прошлих година, и према особљу прописаном законом о војној администрацији. Буџет мора се увек предходно претресати у техничком савету, и ту ће му се тек појединe позиције коначно утврдити. Буџет ће рачуноиспитач новчаних рачуна са управником војно-техничких завода заједно потписати.

з.) Да подноси управнику војно-техничких завода, на концу сваке рачунске године, извештај о учињеним издатцима на плату целокупног указног и општег особља управе војно-техничких завода, како би се

како би се и ова сума могла амортизовати (види чл. 8. тач. ж. овог правила).

Члан 15.

Пошто према чл. 43. закона о војној администрацији, суме добивене од приватних наручбина улазе у корист буџета управе војно-техничких завода, то ће рачуноиспитач наредити да се оне троше одмах чим се партије одређене буџетом на израде и набавке испуне, а остатак који се до конца рачунске године од њих неутроши, предаје се као ванредни приход државној благајни.

Члан 16.

Као год што је рачуноиспитач дужан и властан да контролише касу и рад благајника управе војно-техничких завода, тако је исто дужан и властан да контролише касу и књиге радничког фонда и болесничке касе, и новчани рад одбора, који тим рукује, да му чини примедбе о рачунима, и да у случају злоупотребе или неправилне радње предузимље нужне мере за осигурање фонда од штете, и управника о нађеном писмено да извештава.

Члан 17.

Рачуноиспитач новчаних рачуна дужан је да контролише и новчану радњу управника техничких слагалишта, магационара и књиговођа, који такође по разним прописима закона о војној администрацији и овога правила рукују новцем: наплаћеним за упошашћене и продате материјале, платама и одбитцима радничким и т. д., и да им у случају неуредности у овоме чини примедбе и ове доставља управнику војно-техничких завода, а у случају штете предузима што је нужно за примену чл. 19. закона о војној администрацији.

Члан 18.

Пошто рачуноиспитач новчаних рачуна и као контролор по чл. 10. закона о војној администрацији врши прегледе новчаних књига и каса, у име министра војног, као местна контрола, то ће се он при својим прегледима у свему тачно управљати и по оним правилима која су у тој цељи прописана за рачуноиспитаче главне контроле, као што ће се и његовом прегледу потчињени рачуноиспитачи према њему у свему имати онако да односе, као што је то прописано законом о устројству главне контроле за рачуноиспитаче у опште, с том само разликом, што ће он своје извештаје у сваком случају подносити управнику војно-техничких завода, преко кога само ће моћи и упутства за свој рад од министра војног и главне контроле тражити.

Члан 19.

Најпосле у дужност рачуноиспитача новчаних рачуна спада и то, да буде стручан орган управника војно техничких завода, у свима питањима новчане природе, која ће својим референтима објашњавати. А дужан је и да се о усавршавању и упрошћењу свију рачунских послова при управи војно-техничких завода стара, па зато је позван и да своје предлоге у томе смислу подноси управнику војно-техничких завода уз свој годишњи извештај, који ће му на концу сваке рачунске године достављати целокупан новчани рад и обрт управе техничких завода, са изводом биланса новчаног и са својим примедбама ако каквих имао буде.

Г. Дужности благајника.

Члан 20.

Дужности благајника управе војно-техничких завода прописане су чл. 38. закона о војној администрацији у главним цртама, а на њега односи се и све оно што је чл. 7. истог закона за руковаоце казато. Тамо прописано објашњава се и допуњава следећим:

а.) Благајник ће водити све потребне новчане књиге по општим обрасцима и правилима, која су прописана за благајнике у опште, а изложена у овом правилу. Документе ће на исти начин хранити, на концу године изводе правити, рачуне склапати и т. д.

б.) Он ће водити књиге о новцима државним одвојено од оних у које ће заводити новце радничког фонда, као што ће и два та разно-стручна рода рачуне особено полагати. А осим тога водиће особено и депозите.

в.) За све своје радње тражиће упутства од рачуноиспитача новчаних рачуна, као свог прво-претпостављеног старешине, према коме ће се онако односити, као што је то законом о устројству главне контроле прописано за рачунополагаче у опште.

г.) Он ће сам собом вршити сву експедицију новчаних аманета, по постојећим зато прописима.

д.) О приходима од приватних наруџбина неће водити особену новчану књигу, него ће имати у партијалнику само особену партију за то, у којој ће и утрошак тог новца обрачуњавати.

Члан 21.

Благајник ће се увек под одговорношћу о томе старати да се у време предстојеће какве исплате, потребне суме у каси спремне налазе. Зато ће благовремено признанице за узимање новца из окружне благајне сачињавати, рачуноиспитачу на оверење, и управнику на потпис подносити, и новац према истима узимати.

Тако исто, дужан је и исплате свију исправних оверених докумената вршити, одмах без одлагања чим му на исплату поднесени буду.

Благајник је дужан сва примања и издатке које преко дана учини увек истог дана у књиге увести, тако, да се у свако доба стање касе по дневницима без одлагања може контролисати.

Члан 22.

Благајник ће се најбрижљивије о томе старати, да се сви повремени издатци, учињени на разне циљи из подручне му касе, увек што скорије дејствителним документима одужују, и да се суме за рачун других каса издате уредно попуњују и кусурају, и о свакој неуредности у овоме јавља ће рачуноиспитачу новчаном, односно управнику војно-тех. завода.

Члан 23.

Благајник је потчињен рачуноиспитачу новчаном, као свом прво-претпостављеном старешини, и без његовог знања и оверења документа не сме никакав издатак из касе учинити, нити што на руковање у касу примити, осим депозита и кауција при лицитацијама, које ће му надлежне комисије у смислу закона на чување давати, и о којима ће особени депозитник уредно водити, и по истом кауције и депозите само на основу пуноважних решења надлежним враћати, односно издавати и шиљати.

Члан 24.

Најпосле благајник је дужан рачуноиспитача новчаног потпомагати у контролисању новчане радње књиговођа и надзорника радионица у сваком случају, а о злоупотребама које би у овоме раду сазнао извештавати га; једном речи: од своје стране све по дужности чинити што иде у корист заштите државних новчаних интереса у управи војно-техничких завода.

Д. Дужности рачуноиспитача материјалних рачуна.

Члан 25.

Ради објашњења како ће рачуноиспитач материјалних рачуна вршити све оно што му је чланом 39. закона о војној администрацији у дужност стављено, прописује се овим правилом следеће:

а.) С погледом на разне израде у радионицама, у његову дужност спада: да води тачан надзор над тим да партија израде за сваку поруџбину понаособ верно представи количину на њено довршење доиста утрошеног материјала и издатог новца, и да интереси државне касе небуду оштећени, ни при државним ни при приватним наруџбинама, погрешним књиговодством и нетачним материјалним рачуноводством.

б.) Да односно набавка строго пази, да се тачно врше по пропису закона о војним набавкама и лицитацијама и по овом правилу, и да се са либерантима уговори увек тако закључују, како ће у сваком случају бити заштићени интереси државне касе.

в.) Контролу над радом књиговођа у појединим војно-тех. радионицама, и магационара у слагалиштима, вршиће у смислу прописа чл. 10. закона о војној администрацији у име министра војног. За овај

посао меродавни су му и сви они прописи закона о устројству главне контроле, који се на вршење дужности њених рачуноиспитача односе. Но само ће он своје извештаје увек подносити управнику војнотехничких завода као своме прво-претпостављеном старешини, па тек преко њега вишој власти ако нужно буде.

г.) Ово исто важи и за случај кад би за нужно нашао да изврши преглед материјалног стања које радионице или слагалишта, и сравњење тога са књигама. Но ово ће моћи да предузимље само с' одобрењем или по наређењу управника војно-техничких завода.

д.) Како при прегледу књига, тако и при прегледу материјала спада у дужност његову, да како према књиговођама и магационарима, тако и према свима осталим одговорним рачунополагачима и наредбодавцима предузима нужне мере за осигурање државних интереса, у смислу чл. 19. закона о војној администрацији, кад год нађе на неисправности или злоупотребе, извештавајући о томе писмено управника војно-техничких завода.

ђ.) Преглед свију материјалних књига управе војно-технич. завода, као што су: књиге израде алата и инвентара при радионицама и магацинске књиге и инвентари при слагалиштима и инвентари свију канцеларија, збирака, и т. д. управе војнотехничких завода, иршиће рачуноиспитач одма по закључењу њиховом, на концу рачунске године: шта више кад год то буде могуће, или нужно, прегледаће и поједине партије њихове још у току исте рачунске године, чим израда по њима довршена буде, јер ће само тим начином бити његова контрола осетна и од утицаја на тачно и уредно књиговодство завода.

е.) Према томе, нарочито у његову дужност спада да се уверава о благовременом закључавању материјалних књига и рачуна, и да својим рефератима доставља управнику војно-техничких завода оне рачунополагаче и руковаоце који би били у том погледу спори и нетачни, како би се они за то узели на одговор, па и казнили према §. 13. закона о устројству главне контроле.

ж.) Да изналази проценат општих трошкова и отплате (амортизације) машинерије, алата и т. д. по наређењу управника војнотехничких завода, и пропису овог правила.

Колики ће бити проценат општих трошкова за дотичну рачунску годину, прорачунаће се из сразмерице учињеног утрошка на све израде према учињеном општем трошку у свима радионицама у прошлој години — простим правилом тројним. И добивен проценат разводиће се у идућој години на све израде војно-техничких завода.

Образац за прорачун процента општих трошкова следећи је:

Нека је A укупни утрошак свију радионица на све израде у једној години н. пр. 1889., и нека је B, њихов укупан општи трошак, — онда је по сразмери $p : 100 = B : A$ проценат p општих трошкова за све радионице просечно за 1889. годину околики $p = \frac{100 \cdot B}{A}$. Проценат овај пак разводи се на израде у 1890. години.

з.) Десиће се случај, што ће обично да буде, да се суме задужења општих трошкова у књигама израде код радионица несложе са сумама одужења у процентима овако прорачуњеним, онда пре прорачуна процента за идућу годину, ваља предходно предузети изравнање овако: ваља прикупити све разлике између збирова партије општих трошкова из књига појединих радионица (види чл. 66. тач. 6. овог правила) на све вишке (кад је одужење веће од задужења), и мањке (кад је одужење мање од задужења), понаособ сабрати, па збирове међу собом одузети, и онда ту тако добивену разлику додати односно одузети, како је кад збир вишака мањи или већи од збира мањака, од стварног укупног општег трошка те године,

на тек ...ако добијени резултат ... заће праву ц... ; ... општег ... ка, ко а ће служити за ...редбу процента за идућу рачунску годину, ... оделење тополивнице више се је одужило у 1888. год. за 5000 динара, чаурница више за 200, а лафетница и пушкарница мање одужила (или више задужила) за 3000 динара, и пиротехника такође мање за 200 динара. — У овоме случају збир вишака је (5000 + 200) 5200, а мањака 3200; и према томе разлика је (5200 − 3200) 2000 динара, као вишак у разводу. Толико дакле треба одузети од стварног општег трошка, па према томе остатку процент за идућу годину прорачунати. (А да је био у разводу мањак, онда би га требало стварном општем трошку додати па тек процент тражити).

Ако сад ...купни општи трошак из 1888. год. износи 100.000 дин., онда је цифра за одредбу процента за 1889. годину (100.000 — 2000) = **98.000** динара.

и.) Да изналази целокупну суму, која се у наступајућој рачунској години има акортизовати, и да ову сразмерно подели на све радионице. Податке за овај прорачун добијаће од управника радионица, машинског и грађевинског инжињера и рачуноиспитача новчаних рачуна, који ће се подаци састојати из вредности радионичког алата, расходованог као неупотребљивог на концу прошле рач. год., од које је одбијена вредност његове фурде; суме смањења вредности машина употребљаваних за рад у радионици у прошлој години, која се узима да износи по 2% њихове инвентарске вредности; утрошка на оправке свију зграда усљед годишњег елементарног квара, плате указног и општег особља, и т. д. За сразмерну поделу целокупне суме за амортизацију у тој години служиће опет као основ учињени укупни утрошци на све израде у свима радионицама у прошлој рач. години. На пр. учињени утрошци на све израде у прошлој рач. години износе;

Код тополивнице и чаурнице · 2,000.000 дин.
„ лафетнице и пушкарнице · 3,000.000 дин.
„ пиротехнике · · · · · 1,000.000 дин.

6,000.000 дин.

Сума, која се има у наступајућој рач. год. амортизовати прорачуњена је на 300.000 дин.

Према овоме дакле, проценат износи:

$$\frac{300.000}{6,000.000} = \frac{3}{60} = \frac{1}{20} = \frac{5}{100}$$

или 5%; а појединце радионице имаће свака понаособ да амортизују:

топол. и чаури. $\left(2,000.000 \times \frac{5}{100}\right)$ 100.000 дин.

лафет. и пушкар. $\left(3,000.000 \times \frac{5}{100}\right)$ 150.000 „

пиротехника $\left(1,000.000 \times \frac{5}{100}\right)$ 50.000 „

Свега · · 300.000 дин.

Са овим сумама имају се књиге израде дотичних радионица задужити, па са процентом припадајућим (овде 5%) постепено одуживати, а све партије израда за толико оптерећивати.

Буде ли и код партија амортизационог рачуна појединих радионица на концу рачунске године какве разлике између одужења и задужења, што ће такође да се деси, онда треба од прорачуњене целокупне амортизационе суме за ту годину одбити, односно додати ту разлику, на исти начин као што је то напоменуто и у предходној тачци за разлику у општим трошковима.

ј.) Најпосле, он ће вршити још и све оне писмене радове канцеларије управника војнотехничких завода, који су природе чисто материјално-рачунске, као што су н. пр. питања тичућа се спорова о накнади штете у материјалима, које је према одредбама чл. 12. закона о војној администрацији надлежна да решава било управа војно-техничких завода, као административан орган другог степена, према свима својим потчињенима, било која виша власт у опште.

У свима овим радовима он је стручан орган управника, и у исто време државни тужилац, који ће сва питања расправљати у смислу постојећих закона и прописа министарских, и онако како ће интереси државне касе увек бити осигурани.

(НАСТАВИЋЕ СЕ.)

Министарство војно.
Е/П№ 3215.

141.

НАРЕЂЕЊЕ.

У „Српским новинама" бр. 145 од т. г. изашле су, од стране министарства финанције, измене и допуне правила од 21. Јула пр. год. Абр. 5863, по коме се у име наплате за дугујућу порезу са прирезом, као и у име отплате интереса аграрног зајма прима од народа храна и фураж, и то засада *на име људске хране: пшеница, раж, пасуљ, сочиво и грашак, а на име сточне хране: овас, јечам, крупник, сено и слама.* Правила гласе:

ПРАВИЛА*

„1.) На име исплате дугујућих пореза са државним прирезима *до 1-ог Јануара ове године* примаће се од народа поменута храна и фураж, у место готовог новца.

2.) На име отплате и интереса аграрног дуга, у ослобођеним крајевима, примаће се такође храна и фураж, *а без ограничења по колико може према свом стању да да.*

3.) Ради извршења предаје хране и фуражи, општинске власти пописаће најдаље *до 31-ог Јула тек. године* све дужнике пореза са државним прирезом; колико које село дугује за аграрни дуг, управа зајмова ће саопштити општинским властима, преко окружне, односно преко среске власти, засебним изводом.

У горе поменутим пописима општинска власт означиће шта који дугује, и шта који од напред поменуте хране и фуражи има, па ће за наплату дуга узети у попис ону количину хране, која је нужна за исплату заостављег дуга државн. О попису они ће водити ручну књигу ове форме:

ПОПИСНА КЊИГА

општине — среза — округа

ТЕКУЋИ БРОЈ	ИМЕ И ПРЕЗИМЕ	МЕСТО ОДАКЛЕ ЈЕ	ШТА ЈЕ И КОЛИКО УЗЕТО У ПОПИС								ПОПИСАНА ХРАНА ПРЕДАТА ПО ПРИЗНАНИЦИ КОМИСИЈИ У ВРЕДНОСТИ	
			КИЛО-ГРАМА								ДИНАРА	НАРА
			ПШЕНИЦЕ	РАЖИ	ПАСУЉА	СОЧИВА	ГРАШКА	ОВСА	ЈЕЧМА	СЕНА	СЛАМЕ	

4.) Свакоме дужнику, или у групи за више њих, општинска власт написаће специјално писмо, у коме ће означити: колико и какве хране дужник има да преда војном магацину, па ће дужнике одмах по свршеном попису са овим писмом упутити комисији за примање хране, а у месту, које је одређено тачком 14. ових правила.

5.) Сваки дужник кад изврши предају попи-сане хране, добиће од в. комисије признаницу сходно тачци 11. ових правила, па ће ову признаницу по повратку свом предати општинској

* Са изменама и допунама по распису Абр. 2803 од 30. Јуна 1890. године (види Српске Новине бр. 145.).

власти у место готовог новца за дугујући порез са прирезом, односно за аграрни дуг.

6.) Општинска власт кад од појединих дужника прими комисијске признанице, прибележиће то у ручној књизи (тачка 3. ових правила), а за тим ће и најдаље до краја октобра тек. год. све признанице са нарочитим списком имена дужника, који су храну и у којој предности предали, доставити полицијској власти, ради предаје окружној благајници, у место готовог новца, а у отплату дугујућег пореза са државним прирезом, с означењем исплаћеног полугођа, а за отплату аграрнога дуга није потребно означивати време за које је плаћено, него само за који „Господарлук."

7.) Окружне благајнице, кад од полицијске власти приме ове спискове са признаницама комисијским, — што треба да буде најдаље до 15-ог новембра, — поступиће са овим документима овако;

а.) Признанице комисијске предаће оној команди или проф. слагалишту, којој је кредит отворен за набаву хране и то у место готовог новца; но ако којој команди такав кредит није отворен, тада ће окружне благајнице признанице тих команада сврх примљене хране послати главној државној благајници на место готовог новца, ради обрачуна са министарством војним.

б.) Од примљених спискова појединих општина саставиће се општи списак за цео округ, па ће се овај са нужним оверењем послати министарству финанције, а оригинали задржаће се при окружној благајници.

8.) Г. министар војни образоваће комисије за примање хране и фуражи, којим комисијама биће придодат као члан један од општинских одборника место оне општине, где се храна војв. властима предавала буде.

9.) Цену храни и фуражи одређиваће дивизијски командант сходно тачци 7-ој штампаног војног упутства ЕПбр. 2910 од 1885 год.

10.) Одређене комисије водиће ручну књигу о примљеној храни, по форми каква је прописана у напред поменутом војном упутству (тач. 9.), с тим додатком, да се у примедби ове ручне књиге означи: на име чега је примљена храна, да ли за порезу са државним прирезом, или за аграрни дуг.

11.) На примљену количину хране и фуражи комисија ће давати појединим дужницима признанице ове форме:

ПРИЗНАНИЦА

Потписани члановн комисије примили су од округа из села за следећу храну:

| ЛИЦЕ И КОЛО ЗЕМЉЕ | ШТА ЈЕ И КОЛИКО ПРИМЉЕНО | | |

г.) *Слама* треба да је пшенична и ржана за сточну, а јемчена за људску простирку; но она не сме бити кварна или буђава; а треба да буде сува и чиста од сваке прашине.

13.) Храна и фураж примаће се на војним магама или општинским, а у оскудици ових, *нарочито за мерење сена и сламе*, примаће врховне се комисијском оценом од ока.

14.) Храна и фураж ће се примати:

а,) за варош Београд и подунавски округ код профијантског слагалишта: у *Београду* и команданта града у *Смедереву*;

б,) за варош Ниш и топлички округ, код профијантског слагалишта у *Нишу* и *Прокупљу*.

в,) за Крагујевац и крагујевачки округ код профијантског слагалишта у *Крагујевцу*;

г,) за крушевачки округ код профијантског слагалишта: у *Крушевцу, Алексинцу и Краљеву*;

д,) за крајински округ код пуковске окружне команде у *Неготину*, и код команданта града у *Кладову*;

ђ.) за моравски округ код профијантских слагалишта: у *Ћуприји и Јагодини*, и командира понтонирске чете у *Свилајевцу*;

е,) за пиротски и врањски округ код онамошњих пуковских окружних команада;

ж.) за тимочки и црноречки округ код профијантског слагалишта у *Књажевцу* и гарнизонске управе у *Зајечару*;

з,) за руднички округ код профијантских слагалишта: у *Гор. Милановцу, Чачку и Краљеву*;

и,) за пожаревачки округ код пуковске окр. команде: у *Пожаревцу и Вел. Градишту*;

ј,) за подрински и ваљевски округ код профијантског слагалишта у *Ваљеву*, и пуковске окружне команде у *Шапцу*; и

к,) за ужички округ код управе гарнизона у *Пожеги*.

15.) Стална проф. слагалишта, пуковске окр. команде, односно гарнизонске управе подносиће сваких 10 дана извештај дивизијској команди о примљеној врсти хране и предности њеној, а ова опет општим прегледом извештаваће о томе војног министра.

16.) На случај какве несугласице при примању хране код комисије извештаваће се свагда и непосредно војни министар депешом, који ће те несугласице расправљати.

17.) Полицијске власти нарочито срески писари, порески надзорници и помоћници окр. благајница употребиће се у помоћ општинским властима за извршење ових правила, у колико се њих тичу.

18.) Да би се видело у колико се власти овој дужности одазивају, министар финанције одредиће нарочите изасланике, који ће рад власти контролисати, и наће ли се код кога немарност у вршењу посла, узеће се на одговор и казниће се по закону.

19.) Ко од дужника пописану храну у одређено време од власти не преда својевољно, од тога ће се тражити одмах наплата у новцу, па ако и ову не положи, поступиће се према њему по закону.

20.) Министар војни издаће нарочиту наредбу војним властима за извршење овог правила, а полицијским властима препоручујем, да најенергичније настану, да се ово правило у свему изведе до одређеног рока.“

Према овим правилима наређујем следеће:

1. Храну и фураж означену у овим правилима, примаће оне гарнизонске управе односно проф. слагалишта који су означени у тачци 14-ој, а по цени коју ће одредити дивиз. команданти сходно тачци 7. штам. упутства под Е/II№ 2910 од 1885; но у местима где се врши куповина по такси, важиће одређене цене, или оне које буду накнадно одређене, као и оне које буду добивене путем јавног надметања за наступајућу рачунску годину, ако ове буду јефтиније од пијачних.

2. Ове цене обзнаниће се народу преко окр. полицајских власти, а тако исто и преко Српских новина једним огласом за сва места у дивиз. територији

3. Команданти дивизија према тачки 8. предњих правила, наредиће образовање комисија за места где ове непостоје, но у комисију могу се узимати и лица *која су пописана за комесаре хране и фуражи*, ако таквих буде у местима, где се пријам хране и фуражи врши. Комесари узимаће се из редовне војске или из I. или II. позива народне војске.

4. Комисије ће примати храну и фураж онако исто као што је прописано упутством Е/П№ 2910 за куповину по такси, користећи се том приликом и правилима магац. службе, нарочито за варива. Но о примљеној храни и фуражи сваких 15 дана поднашаће комисије извешће дивиз. интендантури, која ће на основу ових извешћа саставити и водити нарочиту књигу подељену на гарнизоне, и у њој ће убележавати примљене количине са ценама и укупним коштањем појединих артикала. На основу ових књига, дивиз. интендантуре састављаће *месечна извешћа*, а по форми месечног извешћа о стању проф. слагалишта, па ће једновремено и у истом року и извешће о примљеној храни, њеној цени и укупном коштању појединих артикала, поднашати в. министру.

5. У колико се од хране и фуражи троши у толико ће се мање набава за идућу рачунску годину, а за одређене артикле у појединим гарнизонима извршити. Тако исто и од инферената и према тачци 20-ој штамп. упутства Е/П№ 2910 фуражи са простиром узеће се у толико, у колико према примљеним количинама небуде довољно; то исто важи и за поједине артикле варива који ће се овим путем примити. О овоме водиће рачуна надлежни органи, а у условима односно уговорима ставиће се нарочита тачка о томе, како неби доцније било спора између инферената војних органа који уговоре закључавају.

6. Примљена храна и фураж издаваће се одма у утрошак трупама, нарочито зрнаста храна, и то како онима у месту тако и онима у оближњим гарнизонима. Пшеница и раж слаће се лађама, железницом и државним подвозом најближим сталним профијант. слагалиштима, а тако исто и зоб са варивом у колико се ови артикли немогадну употребити у истом или у оближњем гарнизону. Сено и слама по правилу здењује се у камаре и пластове, ако се ови артикли немогадну одма употребити или пресовати. За дењење сена и сламе првенствено употребиће се осуђени односно кажњени војници сходно правилу о издржавању затвора, па тек онда остали војници, а могу се за ово употребити и сами доносиоци и то само за време истоваривања.

7. У колико се према предњој тачки примљена храна и фураж у зрну немогадне употребити нити сместити у постојећим локалима дотичног гарнизона поступиће се овако:

а) Узеће се под закуп најнужнији број локала по одобрењу дивизијских команданата, а по најумереној цени, но под условом, да закуп траје месечно или колико потреба захте, т. ј. док се неизврши послатак или храна неутроши.

б) храна у зрну сместиће се у џаковима, и у колико буде могуће овако спакована храна разместиће се по разним одајама *војних државних и општинских локала*, где ће се чувати до послатка или употребе. Но у колико џакова код појединих гарнизона не буде имало, нити би се ови из оближњих гарнизона добити могли, захтеваће се од *сталних профијантских слагалишта*, а преко дотичног дивизијског команданта, који ће како на ових тако и из оближњих привремених профијантских слагалишта наређивати издатак и пошиљање најбржим путем.

8. Употребу хране и фуражи у једној дивизијској територији наређиваће дивизијска интендантура, а у колико се она немогадне употребити, извештаваће суседну интендантуру, те да ова нареди примање хране и фуражи за гарнизоне или слагалишта своје области.

9. Трупе које по наредби интендантуре варивo приме, исплатиће ово по плаћеној цени, а из новца одређеног на храну војничку, но с тим, да износећу суму свака три месеца шаљу каси војног министарства на олакшицу партије хране за текућу рачунску годину, т. ј. ону за коју је варивo и примљено на утрошак.

10. Нарочита пажна обраћа се комисији на тачно вођење књига о примљеној храни и фуражи, о савесном поступању напрам доносиоца, о издавању прописних докумената што се има одма по пријему извршити, а и само примање одма вршити. Но на случај да храна или фураж тачно неодговара пропису, саопштиће ми председник комисије такве случаје депешом, с означењем *у колико се и у чему донешени артикли*

разликују од прошлих и дали би их ваљало и са каквим одбитком примити, па ће се према тој представци и решење донети, а дотле доносиоци ће пречекати са донешеном храном.

На основу напред изложеног, што ће важити као пропис, као и према предњем правилу надлежни ће поступати, а дивизијски команданти пужне наредбе издавати.

5. Јула 1890. год.
Београд.

Председник министарског савета,
заступник министра војног,
генерал,
С. Грујић с. р.

Извештаји и реферати.

Пантелијћев нови (бездимни) барут.

Усвајањем малога калибра није се могло обићи питање о новоме (бездимноме) баруту, пошто само он одговара захтевима модерног оружја (малог калибра) имајући веће балистичко дејство при знатно мањој волумини, и што нови барут поред малога дима неоставља по готову никакав гареж у цеви. Усљед те потребе, од врло кратког времена у свима великим јевропским државама ради се на томе питању журне и са напрезањем. — Код нас у Србији на против артиљеријски пуковник г. Стеван Пантелијћ кренуо је мисао о новоме баруту и почео на томе радити још пре 20 год., и сада је већ са успехом завршио тај свој посао.

Борећи се са свима оскудицама како у техничким сретствима тако и иначе, пуковник Пантелијћ радио је на томе питању са постојаношћу, и тек пре 2 године, на предлог тадашњег председника артиљеријског комитета № 147. од 19. Децембра 1887. год., а пошто је г. пуковник Пантелијћ јавио готовост да свој проналазак, ако до новољног резултата дође, држави уступи, г. министар војни решењем својим од 4. Јануара 1888. год. А/Т№ 5160., ставио је г. Пантелијћу на расположење све потребне му справе и хемикалије, и наредио је да му се у његовом истраживању све могуће олакшице учине.

Завршивши свој рад пуковник Пантелијћ у Априлу месецу ове године поднео је г. министру војном овај свој рапорт:

Господину министру војном.

Благодарећи Вашем одзиву, са којим сте изволели прихватити предлог артиљер. комитета, мени је одобрењем од 4. Јануара 1888. год. А/Т№ 5160. дата прилика, да пробе са мојим барутом извршим потпуније и правилније. Према резултатима, које сам у последње време добио, могу са поуздапошћу казати, да сам са пробама сасвим готов. Јер не само што сам успео да барут имам у зрну, дакле у форми, каква је најподеснија за његову употребу, нарочито при изради пушчаних фишека; него још и однос балистичког дејства према разорној снази надмашује све оне односе, какви се имају код нових барута, што их сада у осталим јевропским државама пробају и проучавају. Доказ је у томе, што скоро са половином пуњења мога барута има веће балистичко дејство, него што се добија са целом количином обичног барута (Ротвајлског) као најбољег.

Ове резултате добио сам из наше пушке у вези са Вуланжеовим кронографом.

Са пробама изведеним на Ухаџијусовом апарату добио сам број степени и толико атмосферског притиска (разорне снаге), колико степени неки нови јевропски барути (пикрински) дају са два пут већом разорношћу. — Остале особине као: незнатан дим, безопасна израда, постојанство у одржању, које је код јевропских барута, као што сами признају још у питању, код мога барута на против потврђено је потпуно: јер и данас имам неку количину барута, који сам правио још пре 20 година.

Сматрам за дужност да о свему томе известим г. министра војног, знајући како се хитно и са напрезањем ради на барутном питању у свима европским државама, пошто магацинска и мали калибар, по готову свуда усвојени, зависе пре свега и искључно од усвајања новога барута.

На послетку част ми је споменути да овај извештај о моме баруту нисам желео пре поднети, с тога што сам био рад да све, што је са захтевима новога барута у вези, проучим и испитам до најмањих ситница, а сада могу рећи, да све то имам потпуно у власти, тако да би се израда овога мога новог барута могла предузети фабрички и у највећем размеру.

19. Априла 1890. год.
Београд.

артиљеријски пуковник
Стев. Пантелић с. р.

Г. министар војни одазвао се овој ствари врло наклоно, као што се види из следећег акта:

Крал. срп. војно министарство
артиљер. тех. одељење
артиљер. тех. одсек.
А/ТЖ 1630.

Господине пуковниче.

Веома се радујем што ми јављате да сте ваш нов барут усавршили, те да се сада могу пробе у велико да чине. Ја вам честитам на успеху и труду, који сте око тога проналаска учинили, а радоваћу се још већма, ако потоње пробе, које сам намеран да наредим, дају повољне резултате. Но пре но што би наредио те пробе, рад би био да сазнам физичке и хемијске особине Вашег барута, као и резултате које сте при пробама досада добили, у погледу балистичког и разорног дејства; на вас с тога молим да ово изволите послати.

7. Маја 1890. год.
Београд.

Председник министарског савета,
заступник министра војног,
генерал,
С. Грујић с. р.

Господину пуковнику
Стевану Пантелићу.

На овај захтев г. министра, пуковник г. Пантелић, поднео је свој извештај ове садржине:

Господину министру војном.

Желећи дати што потпунија дата о резултатима мога барута, био сам рад извршити пробе и са пушкама малога калибра од 8 и 7·6 мм., пошто досада нисам имао прилике, јер нисам имао пушака, да са малим калибром, нарочито са 7·6 пробе учиним.

Но, како сам сада и то, бар у колико су ми прилике дозволиле, извршио, то ми је част поднети г. министру војном сва дата и о тим резултатима као и особинама физичким и хемијским, наводећи све оно што је од потребе споменути, но у кратко да буде разумљиво.

Прелазећи преко тога да на овој ствари радим 20 година са већим и мањим прекидањима и застојима у проучавању, ја сам само за последње две године избацио више од 5000 метака, које на Ухаџијусовом апарату, које из наших пушака Мод. 80. год., пратећи при томе пажљиво све појаве, од којих зависе сви они поједини услови, који доприносе, да барут што боље одговори захтевима *усавршеног новог барута*. Ту спада:

а). Постојана трајност, да се не разлучује.
б). Велико балистичко дејство, са сразмерно малом разоравајућом снагом.
в). Лако потпаљивање и хватање ватре у оружју.
г). Никакав остатак и гареж у оружју.
д). Врло мало дима.
е). Потребна густина.
ж). Најподеснија форма за израду фишека поглавито пешадијских, што се данас тражи да иде у милионе.
з). Што простија израда са умереном ценом.
и). Безопасан рад како за време израде барута тако и поједине сорте муниције. И најпосле
ј). Неосетљивост према влази.

У колико сам све то постигао, може се видети из ових података. У односу на:

а). т. ј. постојаност у трајању, имам потпуне сигурности у томе, пошто и сада једна

количина барута прављеног пре 20 година постоји без икакве измене, само што није тако усавршен као данашњи.

Код нових јевропских барута то тек има да се обистини опет после тако великог броја година.

б). У балистичком дејству имао сам постунно, правећи барут од разне снаге, са слабијим и јачим дејством за рад тога да се уверим: да ли боље одговара цељи што мање пуњење са јаким дејством на у нешто и већом разорном снагом; или нешто веће пуњење од умеренијег дејства. — У тој цељи, после многих проба свео сам сада барут у две нумере: № 1 слабији, који на Ухацијусовом апарату даје са 1·3 грама 140° балистичког дејства, а 570 атмосфера као разорне снаге; и № 2 јачи, који даје са 1·2 грама 140° са 634 атмосфере. Све ово срачунато из више метака.

Нови јевропски барути, бар које сам ја имао прилику да опробам, дају са истом количином пуњења 140°, а преко 1000 атмосфера разорне снаге.

Резултати добивени са мојим барутом № 1, а из наше пушке ови су:

Са пуњењем само од 2·3 грама почетна брзина на Буланжеовом хронографу износи 470 метара, дакле толико колико Ротвајлски барут и наша садања муниција даје са 4·8 грама. А са пуњењем од 2·5 грама мога барута добио сам 500 метара почетне брзине. Све рачунато просечно из више метака, а на 25 метара од уста пушке.

Из аустријске пушке калибра 8 мм. добио сам са 1·7 гр., 453 метра; а барут аустријске муниције што је послата са истом пушком, даје тај број метара са 4 грама. Са 2·2 грама мога барута добио сам 544 метра.

Са Белгијском пушком калибра 7·6 добио сам са 1·8 грама исти број метара почетне брзине, што барут белгијске муниције даје са 3·8 грама, а то је 480 метара.

Из овога свега види се, да би ја са мојим барутом могао имати и још далеко претежнији резултат, кад би повећао пуњење (јер више од $^1/_3$ чауре остаје празна, а обичног барута не може се више ни додавати у чауру, јер је и сад већ скоро препуна), но ја то нисам могао чинити с тога, што немам справе, са којом се мери напон гасова у пушци, те да сазнам, до колике количине пуњења смем ићи, како код наше пушке тако и оних малога калибра. Но ја ћу се постарати, да створим прилику, да и са тим апаратом пробе учиним, јер досада није ми се указала прилика да то опробам.

в). Барут се пали у чаури обичном капсом, која постоји и за обичан барут, и свакада сваки метак ухвати ватру.

За нови барут што га у Француској имају за топове, зна се да морају подирашити обичним црним барутом; а при пробама у Русији, у колико сам изештен, морају да праве нарочито јаке капсле, те да барут ухвати ватру.

г). При паљењу на ваздуху горе постепено и без експлозије и неостаља никакав остатак, а при пуцању из пушака, свака остаје чиста као да са њоме није ни пуцано, нарочито код пушака малога калибра.

д). Дима тако мало има, да се може потпуно рећи, да је „бездимни барут".

е). Густину има као и јевропски нови барути. Овде имам да напоменем то, да би и са овом густином имао и још далеко боље резултате, кад би имао за пресовање хидрауличку пресу, где би степен пресовања знао по казаљци и имао га увек једнак и равномеран. — У оскудици тога морам густину да добијем на обичној преси и ударцима, немајући у власти да пресовање буде свагда подједнако. Па и поред свега тога опет једнакост у дејству имам такву, да од пет узастопних метака по три буду сасвим једнаки, а два се разликују у 1 и 2 метра у брзини. — Међутим зна се да густина, како у односу на једнакост тако и само балистичко дејство, има велики утицај код барута.

ж). Барут израђујем у зрну као најподеснијој форми за израду фишека. А овде имам да споменем, да и зрнчање чиним справом која није нарочито за то удешена,

него употребљавам једну са којом апотекари мешају шећер и друге разне соли.

з). У цени и изради смем са поузданошћу казати, да ће бити и при изради фабричкој и у маси знатно у превазилазу над свима новим барутима, што се данас у Јевропи пробају; јер се у основу моја израда одваја од свију њихових, у колико се досада то зна, нарочито што они при изради њиховог барута употребљавају барут памучни (пироксилин), етар и нитроглицерин, дакле све што је далеко скупље од онога што ја употребљавам при изради мога барута.

и). Што се тиче безопасности, како при изради тако и иначе, доказ је већ и у томе, што при пресовању употребљавам јаке ударце обичном пресом на шраф, а не полагано и постепеним притискивањем, и то чиним у челичним калупима, што не би смели чинити ни са једном сортом ни новог ни старог барута. На послетку

ј). Мој барут подноси и влагу; јер осим обичне особине неосетљивости према влази, израђени цилиндри за фишеке тако су чврсти, да на површини добијају читаву љуску углачану и сјајну без пора и шупљика.

Извештавајући о свему томе г. министра војног налазим да треба навести и то, да овакве резултате имам поред свију оскудица како у техничким средствима, тако и у осталим потребама у опште: и кад би се израда овога барута и све остало чинило фабрички и правилно, да би овај барут показао велико преимућство над свима осталим новим барутима јевропским у свакоме погледу.

3. Јуна 1890. год.
Београд.

артиљер. пуковник
Ст. Пантелијћ с. р.

На основу овога, а у свези свега напред изложеног, г. министар војни под 18. Јуном тек. год. А/Т№ 2392., образовао је комисију, која ће испитати барут пуковника г. Пантелијћа. За председника ове комисије одређен је пуковник г. Милован Павловић, а за чланове мајори г. г. Илија М. Ђирић и Дамјан Влајић, капетани г. г. Живко Касидолац и Ђорђе Марковић.

Комисији је стављено у дужност да сачини програм свога рада и да га на одобрење поднесе, што је ова и учинила, а у исто време да пробе што је могуће пре отпочне.

А/Т№ 2742.
30. Јуна 1890. год.
Београд.

Из арт. тех. одељења вој. министарства.

Измене у дислокацији трупа.

Решењем министра војног од 1. тек. мес Ф/Б№ 4389., премешта се II. дивизион Дунавског артиљеријског пука из Београда у Смедерево на становање; а коњичка батерија, која је тамо становала, да се премести на стално становање у Београд. Премештај има се извршити у половини месеца Октобра тек. год.

Решењем министра војног од 1. тек. мес. Ф/Б№ 4367. премешта се Шумадијски возарски ескадрон из Баточине у Крагујевац, концем Септембра тек. год.

ИСПРАВКА.

Приликом преписа указа од 20. Јуна тек. год. Ф/А№ 4117., који је штампан у 26. броју овога листа, погрешно је уписан међу резервним потпоручницима Дринске дивизијске команде, Недељко Митровић, који је по свршетку курса умро.

Лични односи.

ОДСУСТВА:

Артиљеријски пуковник Милован Павловић 35 дана.
Артиљеријски поручник Велисав Петровић 1 дан.
Пешадијски поручник Живојин Ђорђевић 3 дана.
Пешадијски поручник Сава Витас 4 дана.
Санитетски поручник Гига Цермановић 5 дана.
Пешадијски потпоручник Ђорђе Димитријевић 1 дан.
Пешадијски потпоручник Михајло Петровић 30 дана.
Апотекарски помоћник I. кл. Милан Стојадиновић 6 дана.
Апотекарски помоћник II. кл. Драгутин Тодоровић 42 д.

ИСПИТ ЈЕ ПОЛОЖИО:

За чин потпоручника:

Артиљеријски наредник Драгољуб Атанацковић.

Каплар питомац I. год. ниже школе војне академије, Лулије Покорни, пређао је из римокатоличке у православну веру и на крштењу добио име „Љубомир“, а презиме задржао досадање.

Неслужбени део.

БЕЛЕШКЕ.

109.) Једноврсни строј код коњице.*) Под тим насловом доноси „Allgem. Schweizer. Mil.-Ztg.“ следећу расправу „У почетку прошлог столећа стројила се пешадија и коњица у три врсте. У бици код Росбаха 1757. ђенерал Сајдлиц построио је први пут своју коњицу у две врсте, и са таквим стројем извојевао је победу. Од то доба задржат је двоврсни строј код пруске коњице, и пренет је на све остале војске. Зашто? зато што је био бољи, као што је и искуством доказано.

Увидело се, вели, да је трећа врста више од штете за коњицу, него што јој користи. Трећом врстом атака недобија ништа у силини налета, напротив кретање је због ње тромије, а губитци од артиљеријске ватре већи. При двоврсном пак стројеу коњице постала је и дужина фронта већа, обухватање противника лакше, а смањени су и губитци од противничке ватре.

Поводом тога истицано је било од стране коњичких официра више пута питање, не би ли било целисходније да се коњица место у две врсте строји само у једну врсту, јер би се добре стране тањег строја морале ту показати још у јачој мери. Супрот томе изношено је: да би при садашњој јачини ескадрона немогуће било управљање гласом; друга врста је од потребе да се празнине у првој попуне и т. д.

Међутим и опет, код неких војсака, н. пр. аустроугарске, одобрено је да се код сваког вода образује известан број бесарних редова, те се на тај начин мисли користити добрим странама једноврсног строја, неискључујући при том двоврстни строј

Није ни мало чудно, што се није могло одлучити са свим на усвајање једноврстног строја. Томе није узрок само моћ навике и склоност ка постојећем. Код тако важне новине и несме се старо и већ опробано сасвим олако да истисне можда и на сопствену штету. Докле противници остајаху при двоврсном строју, дотле су у коњичкој борби и изгледи на успех у погледу формације и на једној и на другој страни једнаки. Жртвоване су користи, јер нису искуством доказане, па се није хтело поверити неизвесном, и ако оно изгледаше боље. Али се

*) Види и чланак потпуковника Дим. Ц. Марковића „Расматрање сапрежене борбе већих коњичких јединица“, „Ратник“, Децембарска свеска од 1889. године.

велике воље коњичке свију времена и нису одликовале тачно одмереваном наклоношћу него смелошћу. И Сајдлиц је тако завео новину дворедног строја. У време ратова за француске револуције и царства, када су у место Фридрихових „Attaques en muraille“ често употребљаване атаке колонама, мало се у кавалеристичким круговима придавало важности стварн; а други пут опет држало се да нема места изрицању мнења у тако важној ствари.

Међутим сада би, вели, могли бити отклоњена сумња у једноредни строј списом чувеног коњичког ђенерала Карла St. Quintina, који је за собом оставио у рукопису, и који је у 1. свесци часописа „Belona“ објављен под насловом: „Мисли о једноредном строју коњице“, а нарочито резервних и домобранских ескадрона“. У уводу тријех писаца тог мемоара „да се главна мисао која је ту изнесена не одбацује у напред већ, као што је то више пута чињено, него да се на против исита, окуша и према њеној практичкој вредности даље употреби. Осим тога, вели још и то, „да је уверен да ће се једноредни строј временом распростреги код коњице у опште, што он у интересу самог рода војске жели да што пре буде“.

Из опширног доказивања наводи писац чланка „Allg. Schweiz.-Ztg-y“ у кратко само неколико тачака из тога списа. Тако стоји у

Чл. 1. „Једноредни строј код коњице неће истина увећати њену бројну јачину, али ће јој удвојити бојну снагу“.

Чл. 2. „Крај свега увећаног ватреног дејства, остаје иначе коњица, при дејству сва три главна рода војске, широко и плодно поље, као некад оним многобројним решавајућим коњичким резервама“.

Чл. 3. „Свакад и у свима приликама покретљивост и брзина — два основна услова за изнењење — карактеришће ваљану и употребљиву коњицу.“ Затим увиђује на њен задатак при извиђању и при четничком ратовању.

Чл. 4. „Данас нам није више од потребе оне негдање дугом службом извежбане изреде коњичке масе, они дрски растројачи кара и безобзирни налетљивци, јер нит имамо времена нити моћи да их васпитамо. У будућим ратовима захтеваће се од коњице многостручна употребљивост, жилава, истрајна, релативна брзина и маршевна способност, лака и проста покретљивост, разборитост, вештина и мудрост виших и нижих старешина, и најзад, без чега не може бити, још и умножена коњица, много коњице, два пута толико но иначе; али ако нам не достају новчана средства да је створимо у толиком броју, добијамо је једноредним стројем“.*)

Чл. 5. „Једноредни строј одговара свима горе изложеним захтевима у знатно већој мери него двореди строј, на бази и само због лако уочљиве користи, што се њиме сав број бораца може одједном да уведе у борбу. При садањем строју само је прва врста што и доиста употребљени мач, а друга врста значи што и мач у корицама.

„Немачки ритери боришће се у једној врсти; њихови момци образовали су другу врсту, што ће рећи да је сваки од њих имао своју резерву непосредно иза себе, па кад се строго узме друга врста нема ни данас могло другчији циљ.

Чл. 6. „Но ма колико да је користан једноредни строј, и ма да је како просто и лако извежбати се у њему, — јер би коњица ослобођена терета друге врсте наневровала лакше, — ипак ће многима изгледати као одвеј дрско чинити тако важне измене, баш у доба кад је рат на прагу“.

После овог доказује да ће и негодне финансијске прилике свију држава и неприкидно увећавање дејства ватреног оружја морати довести до оваквог природног упрошћења тактике коњице, и да ће коњица какве велесиле, која се на то реши, извојевати себи велике успехе.

У 7. члану сажаљева, што добровољачка коњица која је 1860. године образована, није најпре пробе ради примила једноредни строј; али је врло тешко то, вели, било борити се против предрасуда, уобичајености и навике, а међутим би свако ескадрон, само ако при проби неби било тврдоглаве противности или ако воље, могао за 14 дана изнети ако ништа више, а оно бар већу покретљивост и брзину.

Чл. 8. „Друга врста постала је код коњице само излишан терет; она нема никакву другу циљ, него да за време борбе брзо попуњава празнине у првој врсти. А зар нам то неће довољно накнадити једноредни строј, који нам даје могућност да с једном половином снаге нападнемо противника, докле се друга половина може употребити за резерву, обилажење и за нападе на бокове?“

„Коњица при нападу разбија или бива одбијена, кад ње нема ту ничег средњег; али ни једној коњичкој трупи није до сад још успело на руком, да с другом врстом издржи, кад јој је прва поражена: међутим искуство нас учи да друга врста, која се обично раније обрне него што треба, ужасно увећава тиме перед код одбијене трупе, а често и осујећава и само прикупљање“.

„Нашто дакле друга врста, кад ништа друго није него неоправдан раскош у силама; . . . . нашто друга врста, кад баш иде на руку великом дејству данашњег дальнобојног ватреног оружја, а међутим кочи брзину и отежава механизам кретања. На што назад та друга врста, која је при нападу ту готово само да помаже викати „ура“, а међутим државну касу не стаје ни једну пару јептиније од прве врсте.“

У једном примеру износи затим да одељење које се у једној врсти бори с исто толико јаким противником у две врсте, мора овога победити.

После овога објашњава да две или више врсти дејствују само на моралну страну коњаника, али непроизводе механички ојачан удар, „јер то би, вели, могло бити само онда, кад би главе коња задње врсте прирасле за сапи коња предње врсте.“

Кад противник пробије нам једноредни фронт, не бива то с тога, што је он постројен у две врсте, него зато, што је развио више бујности и јуначтва.

*) Т. ј. добиће се два пута толико коњичких јединица, колико их има сад са двореднии стројем.

Ђенерал St. Quintin доказује да се и атаке у ројевима најбоље могу извести с једном врстом. Напад дубоким ројевима изложен је већим губитцима.

При атакама у колони отпада сама по себи потреба друге врсте.

Опширно разлаже колико једноврстни строј одговара карактеру коњичке борбе; брзи покрети, нагли узастопни налети и муњевито прикупљање плодови су тога: али коњица која се бори у једноврсном строју мора бити и прожмана уверењем, да противник још није и победно ако је успео да пробије или сузбије њену линију.

Као нормалан строј за ескадрон предлаже овај:

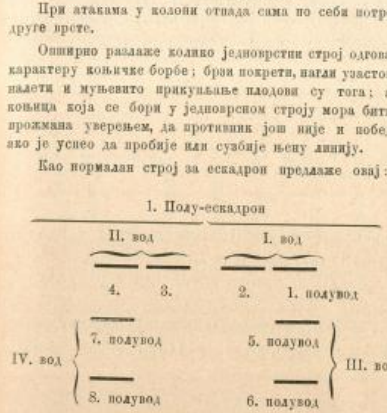

Најзад ђенерал St. Quintin помиње како му је у једној прилици и бив. пруски маршал Врангел изјавио да је и он за једноврсни строј.

Истина је, вели на завршетку швајцарски лист, да до данас још ни једна од суседних нам држава није могла да се реши те да своју коњицу строји у једну врсту; међутим околности које опкаљ строј истичу као нужан, у Швајцарској су од далеко већег утицаја. Неби, вели, било хрђаво кад би ми, место да подражавамо другима, сами нешто ново и за нас целисходно опробали, па по прилици и завели. Ово би, изгледа, у толико пре вредало учинити, што су се, вели, за ову новину изјаснили и чувенији ђенерали.

Наша — швајцарска — бројно слаба коњица, мали комплект ескадрона, кратак рок који је одређен за обуку, јаки су, вели, разлози за увођење једноврстног строја. Покушај у томе је толико је више за одобравање у колико не условљава никакве измене у осталим правилским прописима".

110.) Кола код великих европских војсака, „Armeeblatt" доноси по „Инвалиду" руском овај преглед:

Кола	Број коња	Терет (бруто)	Пада на 1 коња	Товарни терет кола	Пада на 1 коња
		К и л о г р а м а			
Енглеска:					
Двоколица за муницију	2	976	488	552	276
Пробијантска кола	6	2334	389	1488	248
Аустро-угарска:*)					
Пуковска кола	3	1200	400	600	200
Крчмарска (маркетендерска) кола	2	960	480	—	—
Италија:					
Фургон	6	2240	373	1472	245
Двоколица	2	992	496	544	272
Немачка:					
Кола за опшеке	6	1608	268	576	96
Пуковски фургон	4	1552	388	—	—
Четна кола	2	928	464	—	—
Француска:					
Пуковска кола	2	1400	700	600	300
Двоколица пуковска	1	864	864	488	488
Саперска кола	4	1792	448	896	224
Русија:					
Муниџијска кола М. 1866.	4	1440	360	680	170
Пробијантска кола М. 1866.	4	1840	460	1064	266
Лака кола М. 1876.	2	1440	720	880	440
Двоколица муниц. (по М. 1883.)	1	528	528	208	208
Кола на 4 точка М. 1884.	2	992	496	448	224
Двоколица официрска М. 1884.	1	556	556	236	236
Двоколица муниц. М. 1887.	1	528	528	208	208
Двоколица коњичка	1	556	556	236	236
Двоколица санитетска М. 1887.	1	556	556	160	160

Као што се види, вели, у тројкама има кола са шест, четири, три, два и једним коњем.

Може се сматрати као основ да равномерна расподела терета на све коње код шест- и четворопрежних кола може бити само под условима какви у доиспости непостоје. Тешкоћа у управљању тропрежним колима доказана је већ одавна. По томе терет који код кола са

*) Аустро-угарска војска има још четна муниџијска кола, двопрежна на 4 точка, предвојска и предњи и задњи; кола су сама тешка 370 килр., а муниција 390 килр., те сама кола натоварена, с још неким потребама, тешко укупно 870 килр. На једног коња пада дакле терет од 435 килр.

шест, четири и три коња пада теоретично на 1 коња несме се узети у обзир, јер у стварн невуче сав тај број коња подједнако.

У Русији су, веле, многогодишњим опитима дошли до уверења да кола тренска морају бити или двопрежна и на четири точка, или једнопрежна и на два точка, па да имају довољно покретљивости. Из упоређења показује се да је код двоколица терет који пада на једног коња за нешто већи него код двопрежних; али то није од значаја, јер на хрђавоме путу и т. д. возар може сићи, те тиме умалити терет својом тежином. По томе мора се, вели, кад се узму у обзир сва преимућства, која имају једнопрежна двоколица, доћи до закључка да је ова врста кола за трупни трен понајбоља".

ОГЛАСИ.

Михајло Милошевић из Липа, среза Смедеревског, округа Подунавског, редов 1. чете VIII. батаљона сталног кадра, побегао је из команде 13 тек. месеца.

Он је висок 1·58 мет., сувоњав, црномањаст, браде и бркова нема, кад иде мало се погне, других особених знакова нема.

Од државних ствари одпео је на себи: блузу и панталоне чохане, капу шајкачу, оковратник, пар преобуке, цокуле, пож од пушке Мод. 80. год. Серија Ј. № 7759., висак, опасач и каиш.

Умољавају се војне и полицијске власти да именованог бегунца у својој територији потраже, и да га на случај проналаска спроведу у команду.

Од стране дотичне команде.

Према Највишем решењу, брдски артиљеријски пук славиће ове године у Ужицу своју славу — „17. Јула, као успомену када је 1862. год. заведена први пут брдска артиљерија код нас".

Према Највишем решењу, управа Страгарских барутана славиће ове године у Страгарима своју славу — „20. Јула, Светог Илију".

Ово се јавља свима командама и војним надлештвима ради знања и управљања.

Од стране дотичних команада.

Јављам мојим друговима — официрима — сродницима и пријатељима, да сам се 1. овог месеца венчао са госпођом

ЈУСТИНОМ — ЈУЦОМ,

удовом покојног Николе Апостоловића, бившег трговца из Гроцке.

Јула 1890. год. у Београду

Илија Ђукнић,
артиљеријски пуковник.

Садржина. — **Службени део**: *Производства, постављења и размештаји.* — *Прописи, наређења и објашњења министарска.* — *Извештаји и реферати.* — *Измене у дислокацији трупа.* — *Исправке.* — *Лична односи.* — **Неслужбени део**: *Белешке*: 109.) Једноврсни строј код коњице. 110.) Кола код великих јевроиских војсака. — *Огласи.*

КРАЉЕВСКО-СРПСКА ДРЖАВНА ШТАМПАРИЈА.

ИЗДАЈЕ РЕДОВНО
СВАКЕ СЕДМИЦЕ
ПО ЈЕДАРЕД,
А ПО ПОТРЕБИ И ВИШЕ ПУТА,
НАЈМАЊЕ НА ТАВАЂУ.

ЧЛАНЦИ УПУЋУЈУ СЕ
УРЕДНИШТВУ,
А ПРИПЛАТА БЛАГАЈНИ ВОЈ.
МИНИСТАРСТВА.

ЛИСТ ДАЈЕ СЕ У ЗАМЕНУ.



ЦЕНА
је листу годишња:
ЗА ВОЈСКУ . . . 6 дин.
ЗА НЕВОЈНИКЕ . 12 „
ЗА ИНОСТРАНСТВО
С ПОШТАРИНОМ 20 „
ПОЈЕДИНИ БРОЈ . 30 пара

ОГЛАСИ
ОД РЕДА ПО 10 ПАРА ДИН. ЗА 1
ПУТ, А ПОСЛЕ ПО 5 П. Д.
ПЕЋИ И ДУЖЕВРЕМЕНИ ОГЛАСИ
ПО УГОДБИ.

СЛУЖБЕНИ
ВОЈНИ ЛИСТ

ОРГАН И ИЗДАЊЕ ВОЈНОГ МИНИСТАРСТВА.

УРЕДНИК: ВЕЋЕРАЛШТАБНИ ПУКОВНИК Младен Јанковић, ШЕФ ОПШТЕ-ВОЈНОГ ОДЕЉЕЊА.

БРОЈ 29. и 30. БЕОГРАД, 16. ЈУЛА 1890. ГОД. ГОДИНА X.

Постављења и размештаји.

У ИМЕ
ЊЕГОВОГ ВЕЛИЧАНСТВА
АЛЕКСАНДРА I.
по милости божијој и вољи народној
КРАЉА СРБИЈЕ
МИ КРАЉЕВСКИ НАМЕСНИЦИ.

На предлог заступника Нашега војног министра, председника Нашег министарског савета, проглашујемо: пешадијског потпоручника Стевана Јаковљевића, у чин пешадијског поручника, с рангом од 20. Маја ове године.

Заступник Нашега војног министра, председник Нашег министарског савета, нека изврши овај указ.

7. Јула 1890. год.
Београд.

Јов. Ристић с. р.
К. С. Протић с. р.
Ј. Бели-Марковић с. р.

Председник министарског савета,
заступник министра војног,
генерал,

С. Грујић с. р.

Указ овај саопштава се свима командама и војним надлештвима ради знања.

Ф/А№ 4722.
7. Јула 1890. год.
Београд.

Председник министарског савета,
министар иностраних дела,
генерал,
С. Грујић с. р.

ПРОПИСИ, НАРЕЂЕЊА И ОБЈАШЊЕЊА.

Министарство војно.
Е/О№ 3219.

142.

НАРЕЂЕЊЕ.

Летње војничко одело, које носе војници, који врше службу при парним млиновима и пресама, као ложачи и помоћници машиниста или који носе угаљ, врло се брзо прља и поцрни.

Због тога сам, по предлогу команданта Дунавске дивизијске области решио, да се у војно одећној радионици, за такве војнике, израђује одело од платна „нанкина“ (англи), које ће се при оваким радовима носити.

Према овоме команде и војна надлештва, код којих оваких војника има, поднеће редовним путем требовања за издатак овог одела, које ће војници носити само онда кад горе речене дужности врше.

7. Јула 1890. год.
Београд.

Председник министарског савета,
заступник министра војног,
генерал,
С. Грујић с. р.

Министарство војно.
Е/П№ 1975.

143.

НАРЕЂЕЊЕ.

Чланом 32. закона о војним набавама и лицитацијама изричнo казато је, *да ће се војне потребе првенствено подмиривати производима земаљским.* Да би се и у погледу набаве људске и сточне хране ова законска одредба извршила, наређујем следеће:

Да се у условима по којима ће се држати лицитације за поједине артикле људске и сточне хране изричнo каже: *да они морају бити од земаљске производње.* Ово важи за пшеницу, зоб, сено, сламу, и за све артикле варива, поврћа, зачинака и пића, *сем пиринча* који се у земљи непроизводи.

Што се тиче *туване паприке* поштo се ова производи у Нишу и Врањском округу, то ће се за овај артикал лицитација држати, *за потребу свију гарнизона* код Моравске дивиз. интендантуре, у времену које она буде одредила и на коју имају се позвати како произвођач у Нишу, тако и онај из Врањског округа, па и остали у колико се где овај артикал парочито израђује. Услови за ову паприку имају се саставити према правилу магацинске службе, и наређењу Е/П№ 4391. од прош. год., и Е/П№ 866. тек. год., које ће под 1. Новембром тек. год. престати важити.

Ово наређење важиће у будуће као стални пропис.

14. Јула 1890. год.
Београд.

Председник министарског савета,
заступник министра војног,
генерал,
С. Грујић с. р.

Министарство војно.
А/Т№ 2740.

141.

ПРАВИЛА

администрације војно-техничких завода.

(наставак.)

Члан 26.

Рачуноиспитач материјалних рачуна, пошто је и местни контролор, кад год би при прегледу књига и материјалних рачуна нашао на нетачности у раду, позваће најпре рачунополагаче усмено да примећену погрешку оправдају и поправе, и за ово ће им оставити известан кратак рок.

Но ако се тим путем погрешка неби исправила, учиниће им писмену примедбу с' назначењем штете која је погрешком том за државну касу проузрокована, и тражиће од њих писмено оправдање, или накнаду штете у навесном року. Ову ће примедбу рачуноиспитач доставити рачунополагачима преко управника војно-техничких завода, и тражиће и осигурање према чл. 19. закона о војној администрацији, у сваком случају кад год то с' погледом на §. 23. закона о устројству главне контроле за нужно нашао буде.

Но ако би рачунополагачи спорали основаност примедаба рачуноиспитача, тада ће се дело послати надлежним путем главној контроли на решење.

Члан 27.

О своме контролном раду састављаће рачуноиспитач годишњи извештај, уз који ће бити приложене све његове писмене прим-дбе учињене у току године и одговори рачунополагача на њих, и изводи наплаћених штета за државну касу и враћених сума ненадлежно наплаћених с' назначењем од кога су, зашто и по којој примедби наплаћене и коме враћене. Тај ће извештај управник војно-техничких завода у своје време доднети на преглед главној контроли.

Члан 28.

Пошто ће од свију чиновника управе војно-техничких завода рачуноиспитач материјалних рачуна моћи најбоље да проникне у цео механизам материјалног књиговодства и рачуноводства, то њему и у дужност спада да се о унапређењу и упрошћењу те административне радње стара. Зато ће подносити управнику војно-техничких завода своје предлоге у том смислу, а овај ће по потреби одређивати комисију за испитивање умесности истих, достављати их са мишљењем својим министру војном, те да се предложене измене у споразуму са главном контролом и удејствују.

Ђ. Дужности махинског инжинира.

Члан 29.

Према прописима чл. 40. закона о војној администрацији, дужност је махинског инжинира управе војно-техничких завода:

а.) Да ради на прописима за машинисте и за трошкове око махина. Прописи сви имају садржавати тачна упутства о томе како ваља којом машином руковати, с' погледом на њену конструкцију и употребу, те да њоме извршени радови буду што јевтинији, а технички што савршенији. Прописи ови немогу бити стални него ће зависити од мањовене израде и њеног техничког усавршења. Њих ће махински инжинир саопштавати управницима и надзорницима радионица, и машинистима у важнијим приликама и писмено, иначе усмено, а увек са личним објашњењем, и они су дужни по њима управљати се. Но писмени прописи и упути морају бити увек снабдевени потписом управника војно-техничких завода, а премаотписани од махинског инжинира.

Ти писмени прописи биће меродавни и за рачуноиспитача материјалних рачуна, при прегледу и оцени партија машинских трошкова у појединим радионицама.

б.) Да руководи оправку свију махина. Ова оправка махина може бити у главном на два начина, према величини и важности њеној.

Мање оправке махина, којих предност непревазилази суму од 100 динара, која се у

један мах има утрошити, вршиће се помоћу мајстора саме оне радионице у којој се неисправне машине налазе на употреби. У овај рад оправака долази нарочито измена појединих машинских делова, који су дуговременом употребом дотрајали, издомљени, и т. д., тако да правилно функционисање машине изискује њихову замену новима, редовна оправка на трансмисијама и парним машинама дотичне радионице и т. п. Све ове оправке предлажу управницима радионица надзорници њихови, а управници ће после саветовања са машинским инжиниром наређивати да се предузму. Извршење пак њихово надзирање машински инжинир, који ће дотичним надзорницима и мајсторима давати нужна упутства за извршење, уверити се о добром извршењу оправке, и регулисати правилну радњу оправљене машине.

Трошкови око оваквих оправака пашће по самој природи њиховој или на дотичну паручбину, која је преиначење и оправку машина изазвала, или на партију општих трошкова те радионице у којој је. Како ће бити: наређиваће управници радионица.

Веће оправке пак, које се састоје у целокупној измени конструкције неке машине, већа преиначења на парним машинама и њиховим казанима, радионичким трансмисијама и т. д., које су изазване жељом и потребом економичније и целисходније машинске радње, као и израде нових машина, вршиће нарочити мајстори под непосредним надзором машинског инжинира, а помоћу алата и машинерије оне радионице, која је за овакве радње од свију радионица управе војно-техничких завода понајспремнија.

Ове ће оправке и израде предлагати сам машински инжинир по своме позиву. Он ће их у форми писмених реферата, са војно-техничким побудама и предрачуном коштања, подносити управнику војно-техничких завода, који ће их или сам одобравати, или министру војном на одобрење подносити, према суми њиховога коштања. Или ће такве оправке покретати управници појединих радионица својим писменим рапортима, у коме ће их случају управник војно-техничких завода спроводити машинском инжиниру на оцену, а затим и на извршење, исто онако као и оне које је инжинир сопственом иницијативом покренуо.

За оправке ове и нове израде отвараће се у књигама дотичне радионице нарочите партије, које неће теретити партију општих трошкова те радионице, него ће се стављати на терет општег амортизационог рачуна управе војно-техничких завода, и ту ће се постепено расходовати, или ће се по њима давати дотичним машинама цена, с' којом ће се у инвентар машина уводити.

в.) Да води инвентаре од машина и њиховог прибора. У овај инвентар доћиће на страну задужења све машине, које се у подручју управе војно-техничких завода налазе, и које се буду набављале с назначењем времена кад су набављене, по коју цену, од кога, и ставити знатније техничке приметбе о њиховој конструкцији и т. п., које би имале трајног значаја.

На страни одужења назначиће се где се која машина налази, или у којој је радионици на употреби, и на ком је листу и броју књиге алата дотичне радионице уведена, кад јој је предата. А кад се буде као неупотребљива расходовала забележиће се шта је с' њоме урађено.

Овај се инвентар неће из године у годину преводити, него ће се продуживати докле је то могуће, па онда тек у нов преводити.

Машине биће заведене у инвентар партијално, тако да ће по реду почетних писмена сваки род машина имати своју партију, у коју ће се уводити свака машина одмах са целокупним својим прибором.

г.) У том истом инвентару отвориће се и нарочита партија о коштању свију машина, па ће се на њену леву страну пренети са појединих партија само вредност машина и означити целокупна вредност њихова у опште, која ће служити као основни капитал за амортизацију. Од ове целокупне суме коштања машина амортисаће се сваке године по 2%, и за толико вредност њихова у наступајућој рачунској години смањити.

Кад се у току времена набави каква нова

машина, заводиће се у инвентар на дотичну партију, ал у исто време вредност њена преноси се и на партију коштања свију машина, и додати целокупној суми коштања машина, у ком случају ће та нова сума служити као основни капитал за годишње амортизовање. — Расходује ли се пак каква машина на концу рачунске године као неупотребљива, онда ће се то на дотичном месту и у партији удејствовати, а њена вредност одбити од целокупне суме коштања свију машина у партији коштања свију машина, па ће тад тако смањена сума служити као основни капитал за амортизовање; а пошто се од вредности те расходоване машине одбије вредност фурде, оно што остане такође ће се у наступајућој години амортизовати. — Ово се види из следећег примера за вођење те партије.

Стр..... **ПРИМАЊЕ** **ИЗДАВАЊЕ** Стр....

Текући број	Наименовање	Коштање дин.	п.	Назив књиге	Одакле је изведено: Акт	Број
1	Дреебанци	500000	—			
2	Хобља машине и т. д.	300000	—			
	У години 1888. свега	800000	—			
3	Набављена нова машина	3000	—			
	У години 1889. свега	803000	—			
	Амортисано у 1889. год.	16000	—			
	Остало	787000	—			
4	Расход једне машине	5000	—			
	У години 1890.	782000	—			
	Амортисано у 1890. год.	15740	—			
	Остало	766260	—			
	Амортисано у 1891. год.	15325	20			
	У 1891. год. остало	750934	80			
	Амортисано у 1892. год.	15018	70			
	Остало у 1892. г.	735916	10			

Текући број		дин.	п.	дин.	п.
1	На 800000 по 2% да се аморт. у 1889. години	16000	—		
2	На 787000 по 2% да се аморт. у 1890. години	15740	—		
	На 766260 по 2% да се аморт. у 1891. години	15325	20		
3	Вредност машине расход. кад се одбије вред. фурде. да се аморт. у 1891. год.	4500	—		
4	На 750934·80 по 2% да се амортиз. у 1892. години	15018	70		
	На 735916·10 по 2% да се аморт. у 1893. години	14718	30		
	и т. д.				

На концу рачунске године машински пижинир доставља ће суму за амортизирање машина рачуноиспитачу материјала, ради даљег његовог рада по чл. 25. тач. п.) овог правила.

д.) Да израђује услове за набавке, поручбине, и израде нових машина. Услове ове удешаваће машински пижинир према цељи за коју су машине намењене, и додаће им увек цртеже са већим или мањим детаљом, у колико би то потребно било, било да се машине имају набавити из приватних машинских фабрика већ сасвим готове, или да се имају тек израдити.

И за набавке и поручбине машина из приватних фабрика, обвезни су прописи закона о војним набавкма и лицитацијама, који се при изради услова за набавку морају такође узети у призрење.

Члан 30.

Машински пижинир стручан је орган управе војно-техничких завода за сва питања механи-

чко-техничка и машиско-административна, зато ће он сва ова питања обрађивати како по сопственој иницијативи, тако и по налозима управника војно-техничких завода, и мишљење његово у питањима овога рода биће увек за управника војно-техничких завода меродавно. А руководиће се увек погледом на најекономичнију и техничи најсавршенију производњу те управе, и у том ће смислу и прописивати употребу свију машина у радионицама, као што је напред казато.

Е. Дужности грађевинског инжинира.

Члан 31.

Дужности овог инжинира прописане су тачно у чл. 41. закона о војној администрацији.

Он је орган управе војно-техничких завода за сва питања техничко-грађевинска, и вршиће све послове тога рода у њеном подручју. Он ће се управљати при свима грађевинским радњама, које ће да се врше помоћу јавних предузимача, по закону о грађевинама и прописима који важе за све државне и јавне грађевине. А при онима, које ће да се врше помоћу радника војно-техничких радионица, поступаће по прописима ове администрације, који се односе на израду државних поручбина, и водиће о утрошцима нужне књиге, као што воде и радионице.

Пошто је он потчињен непосредно управнику војно-техничких завода, то ће он у свему следовати наређењима његовим, но потребне мере за одржавање свију државних зграда и т. п. у обиму управе војно-техничких завода у добром стању предлагаће рефератима и биће и материјално одговоран, ако у погледу на ово буде немарљив и неуредан, па његовом кривицом произађу штете, које су се могле већом пажњом од његове стране одклонити.

Члан 32.

Сви издатци на одржавање грађевина у добром стању пашће на терет партије аморт. рачуна, изузев мање оправке (до 100 динара закључно), као што су оправке пећи, ливничких и ковачких огњишта, омања преправљења и дограде у радионицама изазване намештањем нових машина и т. п., које падају на терет дотичних партија израде, односно на партију општих трошкова дотичне радионице. Ако пак зграде, које се оправљају или преправљају, непринадлеже ни једној од радионица (као што су н. пр. слагалишта, канцеларије управе војно-техничких завода), онда ће и трошак омањих оправака (и испод 100 динара) пасти такође на терет партије аморт. рачуна.

С тога ће грађевински инжинир водити нарочиту партију амортизационог рачуна у својој књизи израда, на подобан начин као што је то за машинског инжинира у члану 29. тач. г.) прописано; а на крају године достављаће целокупну суму за амортисање рачуноисписатчу материјалних рачуна ради нужног распореда (види чл. 25. тач. п.) овог правила).

Члан 33.

Поред старања о свима грађевинама припадајућим управи војно-техничких завода, у његову дужност спада још и надзор над целокупним земљиштем, које тој управи припада. Зато ће у његов инвентар бити уведене и све парцеле овога, с' тачним ограничењем и описом и назначењем обима и површине, зашта ће он сачинити и хранити и тачне ситуационе планове од свега онога, који морају и код надлежних власти да буду сравњени, оверени те да имају значај докумената баштинских.

Ж. Дужности цртача.

Члан 34.

Дужности цртача, прописане чл. 42. закона о војној администрацији, објашњавају се следећим:

а). Цртач потчињен је такође непосредно само управнику војно-техничких завода, те с тога и из канцеларије његове прима наређења за израду техничких конструктивних цртежа, потребних за поједине радионице. За управљање при изради детаља за радионичку употребу има ће увек или тачан модел или довољно јасан котиран конструктиван цртеж предмета, или пројект у мањој размери, или најпосле према

прилицима и писмен опис предмета од кога има цртеже да изради.

Тек на основу ових података, који му морају бити довољно објашњени, и од управника војнотех. завода оверени, с назначењем деловодног броја и датума претписа, којим је њихова израда дотичној радионици препоручена, приступаће он изради детаљних цртежа за поједине радионице по занатима и штадијама саме израде у колико то нужно буде.

Но сем тога, он ће тражити упутства и од дотичних управника радионица, или онога који је оригинал конструисао и пројектовао, и споразумеваће се са надзорницима дотичних заната, за које су цртежи намењени, те да би их удесио у свему онако, како то радионичка потреба изискује, а израђиваће их у што већој размери, те да би самим радницима што јаснији и разумљивији били.

б). Свршене цртеже он ће предавати на преглед и оверење управнику војно-технич. завода, или ономе који их је конструисао — пројектовао, па тек кад овако оверени буду, он ће их онда тек копирати за саму радиоличку употребу, а оверене цртеже присајединиће првобитном оригиналу, као оригиналне детаља и храниће их најбрижљивије.

Било да се детаљни цртежи копирају руком или хемичким путем, свакад ће копије цртач својим потписом оверавати, јер је он одговоран и материјално ако би се у цртежима нашле грешке, због којих би се већ израђени предмети као неупотребљиви одбацити морали.

в). Цртач водиће два инвентара, један од цртачког алата, прибора, намештаја, и материјала, по општем пропису за вођење инвентара у управи војно-технич. завода, а други од свију техничких цртежа који се код њега находе на хранењу.

Овај последњи водиће се по нарочитом обрасцу, у форми партијалника, тако да ће сви једнородни цртежи по азбучном реду имати партије за себе, а тако ће се и хранити партијално везани у фасцикле и сложени у одвојене фијоке, обележене бројевима партија инвентарских, како би се у свако доба могао на најбржи начин наћи сваки потребан цртеж.

Главни оригинали, детаљи и описи предмета биће сложени заједно и заведени под истим бројем инвентара, где ће бити назначено колико о томе предмету цртежа има.

г). Од пропалог убојног материјала, који припада спреми војске, израђиваће цртач, осим техничких цртежа за радионице, још и атлазе у мањој размери, ради веће прегледности целокупне конструкције, који ће се ради студије и умножавати, и који ће се водити у особеној партији цртежког инвентара.

д). Пошто су технички цртежи и описи материјала од велике вредности, и сматрају се односно убојних материјала као државна тајна, то ће их цртач држати под кључем, и без одобрења управника вој. тех. завода не сме их ни показивати ненадлежним, а још мање давати на употребу или копирање, јер ће се то у сваком случају сматрати као повреда дужности и војно-судски казнити.

Ово важи још у већој мери за оне цртеже, за које би му се нарочито казало и на цртежу забележило: да се имају очувати у тајности.

Члан 35.

За давање цртежа из радионице и враћање, има ће цртач нарочиту књигу реверса, у коју ће увести сваки цртеж који коме на употребу надао буде, што примаоц мора да потврди потписом својим, и развести га кад му буде цртеж враћен. Ова ће књига бити оверена, и служиће као оправдајући документат при прегледу и инвентирању цртаонице.

3. Дужности управника радионица.

Члан 36.

Дужности управника радионица одређене су чл. 137. закона о војној администрацији, према томе они ће:

а). руководити све радове у подручним радионицама у техничком и административном смислу, старајући се да се све поручбине изврше технички што савршеније и

целисходније, с погледом на задаћу израђеног предмета, а при том да и што мање коштају.

За сваку поручбину, коју им управник вој. тех. завода достави, или израду, коју би сами предложили управнику вој. тех. завода на одобрење, треба најпре да саставе кратак предрачун о коштању, у који ће ући како потребан материјал, тако и потребна снага (људска и машинска) за израду, с ценом свега тога. Осим тога, написати најнужнија техничка упутства односећа се на ту израду и додати цртеже радионичког детаља, ако нужни буду, који су пре тога од цртача израђени.

Ово ће управница радионица предавати надлежним надзорницима радионица са устменим објашњењем, и тога се надзорници радионица морају тачно придржавати, и несмеју при израдама чинити никакве измене без одобрења управника, што ће се онда одмах у ове предрачуне и упутства уписати.

Само при омањим израдама и оправкама, којих вредност непредази суму од 50 динара, може се од овог правила одступити, но у томе ће случају управници записати одмах на претпису с којим је поручбина достављена, „неће коштати више од 50 динара," и то ће потписати, што је онда за њих и надзорнике радионица обавезно при извршењу израде.

Као начело за што савршенију радњу поставља се: да све израде ваља вршити што је више могуће са машинама, те да буду у облику тачне и правилне. А да би биле што јевтиније, ваља их увек оцењивати и плаћати на парче. Само онде где ово није никако могуће, употребиће се ручан рад и надница.

Управници су дужни да у подручне им радионице долазе посведневно, па извршењу важнијих металуршких и техничких радова да и лично присуствују.

Ни један израђен или оправљен и потпуно довршен предмет несме да се пренесе из радионицеу техничко слагалиште, док га управник радионице није осмотрио. Само омање предмете који се израђују у већим количинама, неће морати управници све сами да осмотре, него ће осмотрити известан процентални део сваке партије, и онда се тај преглед односи на целу партију.

Одредба члана 139. закона о војној администрацији, који јасно обележава материјалну одговорност управника радионица, проистиче из ове обавезе руковођења свију радова у радионицама, зато је то и најзлавнија дужност сваког управника, коју ваља да отправља са највећим напором умним и физичким, те да у повереним му радовима постигне што неће савршенство.

б). Израђивати парчетарске тарифе, предлагати величину наднице и месечних плата. При овоме треба да их руководе како економски обзири, тако и морална обавеза да се сваки за свој труд сразмерно и достојно награди.

За све израде, којих се трајање и начин извршења може тачно унапред да предвиди, ваља одредити тарифу на парче, узимајући као меру зараде ону надницу, коју дотични радници иначе према своме занату или занимању заслужују, од које парчетарска зарада сме највише да је $1^1/_2$ пута већа. А при раздавању израда на парче, ваља за исте радове но могућству бирати увек раднике приближно исте способности, како би и зарада једних према заради других сразмерна била.

Парчетарске тарифе могу бити израђене или с погледом на рад једног лица, или задруге од неколико њих, према природи предмета, но ово мора увек да буде у тарифи тачно означено да ли зарада припада само једном, или је дело више њих и по којој сразмери.

Сваком раднику без разлике, кад се у војнотехнички завод прими, треба одредити надницу, коју заслужује, па ма он радно доцније и на парче, јер је то управ мерило његове способности и оцена у сравњењу са другима. Но рад на надницу треба где год је то могуће избегавати, као неекономичан.

Нормална надница разуме се сваки пут за радни дан; празнична је надница равна једној и четврт нормалне; а ноћна једној и по, разуме се: кад се потпуно исти број часова у раду проведе, иначе је сразмерно времену. Од овог изузимљу се напредне прилике, кад се ради у две или три смене и дању и ноћу за време ратне спреме или за време рата, у коме се слу-

чају надница неће никако увећавати: но остаје иста и за дневне и за ноћне и за празничне радове.

Месечна плата одређује се свима неуказним надзорницима радионица и мајсторима, који се за контролисање и надзор израда употребљују, — те управ надзорнике потпомажу у колико то они сами не би могли да постигну. А тако и онима, који имају сталан непроменљив рад, као што је на пр. надзор парних машина, оправка извесних алата и машинерија, ложење парних казана, и т. п., даље канцеларијским послужиоцима, вратарима, чуварима круга и т. п., и најпосле оним неуказним лицима из подручија управе вој.-тех. завода, који су дуговременом савесном и поштеном службом или осакаћењем и изнурењем у раду у вој.-тех. заводима стекли право на потпору из партије трошкова управе вој. тех. завода.

в). Управници радионица подносиће израђене тарифе и надничарске оцене, као и предлоге за месечне плате писменим рапортом управнику вој. тех. завода, који ће их према прописима чл. 36. закона о војној администрацији или сам одобравати, или спроводити са својим мишљењем министру војном на одобрење.

Тек тада кад буду тарифе, надничарске оцене и месечне плате надлежно одобрене, постају оне меродавне за рачуноиспитаче и књиговође, ради израде платних списокова и завођења у дотичне књиге, и они ће се по њима управљати. За парчетарске тарифе и надничарске списокове оцене: постоје нарочито прописани обрасци, о којима ће бити даље говора у овом правилу у чл. 67.

г). Примати и отпуштати занатлије и раднике и надничаре и парчетаре подручних им радионица. При примању обзираће се управници у првом реду на постојећу потребу и на способност и употребљивост пријављених који траже рада, и на владање њихово. При једнакој способности и владању, предностављаће се увек српски држављани странима; а за тежачке радове при једнаким способностима, предностављеће се у годинама млађи старијима. Они, за које се сазна да исповедају комунистичка, анархична, нихилистичка, и иначе постојећем друштвеном реду противна начела, па и они о којима се буде имало довољно основа посумњати: да некој дружини тога рода припадају, неће се никако примати; а ако случајно буду примљени, с места ће се отпустити, чим се за ово дозна. Сем тога, при попуњавању празних места нарочито треба увек имати на уму и оне, који су већ у управи вој. тех. завода опробани као добри и ваљани, па су или отпуштени због умањења рада, или су због својих приватних прилика изашли с уредним отпустом, те њих по најпре примати.

Способност и владање своје доказиваће пријављени мајстори и радници увереньима оних радионица у којима су пре били, и осим тога још уредним пасошем или путном исправом, без које се неће нико примати. Српски грађани морају имати и уверење о дотањем владању од општине у којој су живили.

д). Осим тога, морају се сви пријављени радници с погледом на установу радничке болесничке касе и фонда, одмах лекарски прегледати, и само ће се они примати који су потпуно здрави.

ђ). При отпуштању мајстора и радника, кад год то није у име казне за учињени какав испуп, управници ће увек отпуштати најпре мање способне, стране поданике, и оне који су мање времена у управи вој. тех. завода провели, па тек онда оне који су способнији, српски држављани и више времена служе. А да би се учинила разлика између отпуста по потреби службе, и отпуста за казну, прописује се: да се у првом случају свакад мајсторима па и простим радницима, који ће бити отпуштени, то на 5 до 10 дана раније радиоиичком наредбом објави, ради њиховог управљања. Само они који се за казну отпуштају, отпустиће се одмах после изречене осуде.

(НАСТАВИЋЕ СЕ.)

Министарство војно
Бр. 7010.

144.

Свима командама, војним над-

ПРЕ

Накнадно отворених кредита по струци војној за именоване команде и војна

Текући број	Код кога је отворен кредит	Коме је отворен кредит	За коју команду и војно надлештво	ИЗ Плате под број. 2. дин.	п.	Особених трошкова дин.	п.	Санитетских трошкова под бр. 1. дин.	п.
	Код начелништва	Команданту:							
1	окр. Ваљевског	Дринске дивиз. области	За управу Ваљевског гарнизона	—	—	—	—	—	—
			За команданта Дринске дивиз. области	—	—	—	—	—	—
2	„ Врањског	Моравске див. области	За управу Врањског гарнизона	—	—	11	05	—	—
			За команданта Моравске дивиз. области	—	—	—	—	—	—
3	„ Моравског	Шумадијске див. области	За управу Јагодинског гарниз.	—	—	—	—	—	—
4	„ Тимочког	Тимочке дивиз. области	За управу Књажевачког гарниз.	—	—	—	—	—	—
			За управу Књажевачке војне болнице	—	—	—	—	—	—
			За команданта Тимочке дивизијске области	—	—	—	—	—	—
5	„ Крушевачког	Моравске див. области	За управу Крушевачког гарниз.	—	—	—	—	—	—
			За команданта III. пук. округа	—	—	—	—	—	—
			За команданта Моравске дивиз. области	—	—	—	—	—	—
6	„ Крагујевачког	Шумадијске див. области	За управу Крагујевач. гарниз.	—	—	—	—	—	—
			За команданта III. коњичког пука	—	—	—	—	—	—
			За команданта XII. батаљона стаљ. кадра	667	—	—	—	—	—
			За команданта Шумадијске дивизијске области	—	—	—	—	56	—
7	управе града Ниша	Моравске див. области	За управника Нишког гарнизона	—	—	270	—	—	—
			За команданта I. батаљона ст. кадра	—	—	609	50	—	—
			За команданта Моравске дивиз. области	—	—	—	—	—	—
8	„ Пожаревачког	Дунавске див. области	За управу Пожаревачког гарнизона	—	—	—	—	—	—
			За управу Смедеревачког гарнизона	—	—	—	—	—	—
			За команданта VIII. пук. округа	—	—	—	—	—	—
			За команданта IX. пук. округа	—	—	—	—	—	—

лештвима и окружним начелништвима.

ГЛЕД

надлештва, а код дотичних начелништава окружних по доле означеним партијама.

ПАРТИЈЕ														По коме решењу
Економских трошкова под број. 1.		Инжинирских трошкова под				Артиљеријских трошкова под				Административних трошкова под бр. 4.		Свега		
		1		2		1		3						
дин.	п.	дин.	п.	дин.	п.	дин.	п.	дин.	п.	дин.	п.	дин.	п.	
260	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	260	—	Е/Г№ 2599.
—	—	966	—	—	—	—	—	—	—	—	—	966	—	И/Г№ 966.
100	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	111	05	Б№ 6714. Е/Г№ 2599.
—	—	290	65	—	—	—	—	—	—	—	—	290	65	И/Г№ 1022.
150	—	—	—	—	—	—	—	—	—	100	—	250	—	Е/Г№ 2599. Б№ 5677.
400	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	400	—	Е/Г№ 2599.
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	80	—	80	—	Б№ 5426.
—	—	559	—	—	—	—	—	—	—	—	—	559	—	И/Г№ 996.
300	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	300	—	Е/Г№ 2599.
—	—	—	—	—	—	80	—	—	—	—	—	80	—	А/С№ 2459.
—	—	349	—	—	—	—	—	—	—	—	—	349	—	И/Г№ 854.
500	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	500	—	Е/Г№ 2599.
—	—	—	—	—	—	500	—	—	—	—	—	500	—	А/Р№ 2472.
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	667	—	Б№ 3842.
—	—	4800	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4856	—	Л№ 1457 И/Г№ 851.
1000	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1270	—	Е/Г№ 2599. Б№ 5697.
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	609	50	Б№ 4050.
—	—	1843	50	—	—	—	—	—	—	—	—	1843	50	И/Г№ 904. 1037.
200	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	200	—	Е/Г№ 2599.
50	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	50	—	Е/Г№ 25 9.
—	—	—	—	—	—	—	—	60	—	—	—	60	—	А/Т№ 2523.
—	—	—	—	—	—	—	—	20	—	—	—	20	—	А/С№ 2587.

Текући број	Коме је отворен кредит	Код кога је отворен кредит	За коју команду и војно надлештво	И з Плате под број. 2. дин.	п.	Особених трошкова дин.	п.	Санитетских трошкова под број. 1. дин.	п.
	Код начелништва	Команданту:							
9	окр. Пиротског	Тимочке дивиз. области	За управу Пиротског гариз.	—	—	—	—	—	—
10	„ Рудничког	Шумадијске див. области	За управу Г. Милановач. гарнизона	—	—	—	—	—	—
11	„ Подунавског	Дунавске дивиз. команде	За управу Смедерев. гарнис.	—	—	—	—	—	—
			За команданта коњичке батер.	—	—	1000	—	—	—
			За команданта Дунавске дивизијске области	—	—	—	—	—	—
12	„ Тополичког	Моравске дивиз. команде	За управу Прокупачког гарнизона	—	—	—	—	—	—
13	„ Црноречког	Тимочке дивиз. области	За управу Зајечарског гарнизона	—	—	—	—	—	—
14	„ Рудничког	Шумадијске див. области	За управу Чачанског гарнизона	—	—	—	—	—	—
15	„ Подунавског	Дринске дивиз. области	За управу Шабачког гариз.	—	—	—	—	—	—
16	„ Моравског	Шумадијске див. области	За управу Ћупријског гариз.	—	—	—	—	—	—
			За команданта XII. пук. округа	—	—	—	—	—	—
		Управа нижин. арсенала	За управника нижинирског арсенала	—	—	—	—	—	—
17	Код благ. вој. мин.	Дунавске дивиз. области	За управу Београдског гарнизона	—	—	—	—	—	—
			За команданта пешадијске подофицирске школе	—	—	—	—	—	—
			Свега	667	—	1890	55	56	—

Под данашњим умољен је г. министар финансије да ове кредите отвори код дотичних

Предпаведено саопштава се свима командама, војним надлештвима и начелништвима

8. Јула 1890. год.
Београд.

П А Р Т И Ј Е

Економских трошкова под број. 1.		Инжинирских трошкова под				Артиљеријских трошкова				Административних трошкова под бр. 4.		Свега		По коме решењу
		1		2		1		3						
дин.	п.	дин.	п.	дин.	п.	дин.	п.	дин.	п.	дин.	п.	дин.	п.	
300	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	300	—	Е/Г№ 2599.
200	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	200	—	Е/Г№ 2599.
100	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	100	—	Е/Г№ 2599.
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	100	—	1100	—	Б№ 5395.
—	—	10488	—	—	—	—	—	—	—	—	—	10488	—	И/Г№ 991.
200	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	200	—	Е/Г№ 2599.
300	—	—	—	—	—	—	—	—	—	80	—	380	—	Е/Г№ 2599., Б№ 5843.
150	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	150	—	Е/Г№ 2599.
200	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	200	—	Е/Г№ 2599.
50	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	50	—	Е/Г№ 2599.
200	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	200	—	Е/Г№ 2599.
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	130	—	130	—	Б№ 5625.
—	—	—	—	560	—	—	—	—	—	150	—	710	—	И/Ф№ 934. Б№ 2869.
1200	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1200	—	Е/Г№ 2599.
40	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	40	—	Е/Г№ 2599.
5990	—	19296	15	560	—	580	—	80	—	640	—	29669	70	

начелништава окружних.

ради знања и управљања.

Председник министарског савета,
заступник министра војног,
бенерал.

С. Грујић с. р.

Извештаји и реферати.

РЕФЕРАТ

Господину министру војном.

Начин исхране наше војске није потпуно основан на законима које је о томе наука изнашла и поставила.

У нас није утврђено: која је и каква храна по количини и хранљивости довољна за војника, према добу године, климатичним околностима, а поглавито према занимању војниковом.

Кад се количина хране која се издаје нашем војнику сравни са другим војскама, ми видимо да наша држава долази међу оне, које најмање троше на храну својих војника, а међутим незнамо, је ли та количина у погледу на хранљивост задовољавајућа и корисна, или можда сувишна на дакле и штетна.

С тога је потребно да се и код нас по примеру других држава, овоме питању поклони озбиљнија пажња, те да се сазнају основи које су наука и искуство у овоме погледу поставиле као закон за целисходну исхрану војника у разним приликама у којима служба војничка поставља војника у мирно и ратно доба.

Као што се зна, занимање војника у мирно доба јесте или редовно (у гарнизону) или ванредно (у логору или доба јесењих већих упражњења).

Време дневнога трајања оваких упражњења обично одређује план годишње наставе, и према томе неби било тешко изнаћи квалитативну и квантитативну меру хране која би била потребна војнику за одржање његовога здравља, према дневно утрошеној снази.

Наука је је ово питање расветлила и по томе неби тешко било одредити и целисходне јеловнике, по којима би администрација одредила потребне суме за израну војника у три његова разна стања: гарнизонском, логорском и ратном.

Молим учтиво г. министра војног да изволи решити, да се санитетском комитету стави у задатак да он ову ствар проучи свестрано, и да резултат свога испитивања поднесе г. војном министру у виду израђених јеловника по примеру јеловника који су израђени за Аустро-угарску војску у делу Др. Ханза Шефера пуковског лекара, које је награђено санитетским комитетом аустро-угарске војске и које би могло и нашем санитетском комитету да олакша рад који би му се у задатак ставио.

Подписани мисли да би храна нашег војника била не само млого рационалнија, него и јевтинија но сада, кад би се за то потражили податци у научним истраживањима признатих ауторитета на томе пољу, што треба да је задатак нашег санитетског комитета.

Са овим послом требало би похитати у толико пре, што је г. министар војни изволео образовати комисију за израду измена и допуна у закону о војној администрацији и прераду правила за новчано и материјално снабдевање, па би радови санитетског комитета допунили рад комисије за прераду закона и прописа.

22. Априла 1890. год.
Београд.

Начелник економског одељења,
пуковник,
А. Протић с. р.

Одобравам овај реферат, и наређујем да економно одељење у споразуму са санитетским учини по овоме даље што треба.

Е/ПЊ 1829.
26. Априла 1890. год.
Београд.

Председник министарског савета,
заступник министра војног,
генерал,
С. Грујић с. р.

Санитетским одељењу част ми је доставити овај реферат са решењем министровим на над-

лежну употребу, пошто је исти потекао у споразуму са начелником тога одељења. Како ће ову ствар расправљати санитетски комитет, то би му ваљало обратити пажњу на програм на извођење наставе у нашој војсци.

29. Априла 1890. год.
Београд.

Начелник економског одељења,
пуковник,
А. Протић с. р.

Министарство војно.
Санитетско одељење.
№ 1112.

Војно-санитетском комитету част ми је спровести овај предмет на даљу оцену.

У прилогу под ½ шаље се комитету и дело Др- Ханза Шефера на даљу употребу.

26. Априла 1890. год.
Београд.

По заповести министра војног
за начелника,
санитетски пуковник,
Др- Холец с. р.

Војно-санитетски комитет.
№ 13.

Господину министру војном.

Према наређењу г. министра од 26. Априла тек. год. № 1112 комитет је у више својих седница проучавао упућени му реферат начелника економског одељења Е/Е№ 1829., који се односи на измену хране у нашој војсци; особито се је много на то обзирао, да ли би се могла храна нашег војника удесити тако, да буде не само рационалнија него у једно и јевтинија но до сада, тражећи у овоме питању нужне податке не само у прилогу, који је комитету послат уз овај реферат на увиђај, него и у научним истраживањима признатих ауторитета, чија су дела поводом овога питања чланови комитета расматрали.

Факт је, да је данас наука у питањима исхране човека у опште, а посебице у питањима о хранљивости појединих артикала хране скоро са свим начисто; факт је међутим и то: да се наша војска у ствари и на делу неподесно, а често и врло лоше храни, али то не због тога што би можда наш војник према постојећим прописима и правилима добијао мање, него што треба да буде, на да се надокнади сав утрошак, него на против наш војник добија приближно и у средњу руку од појединих артикала хране са свим онолико, колико је наука нашла да је потребно, а од неких добија по *количини* много више, него и у једној другој војсци. Али каква корист од тога, кад многи артикли наше хране, која се издаје војницима, није оне каквоће, које треба да буде и коју имају у другим војскама, на да човеков организам извуче из дате количине довољну накнаду за претрпљени утрошак.

Осим ове околности, која је од не малог утицаја, не треба губити из вида још и ту околност, да хранљивост појединих јела, после укусности и допадљивости војницима, која игра не малу улогу у храњењу и у економији у опште, врло много зависи и од самог начина и умешности у готовљењу истих, пошто је познато а освештано, да се при знаном готовљењу јела може учинити не мала економија у количинама појединих артикала хране, а да ово нема никаквог утицаја на хранљивост самих јела. Где се готови емпирички или без систематског поучавања, без знања, као што је код нас у војсци са нашим куварима, ту не само да не може бити никакве рационалне економије, него на против троши се много више, а нема ни оне укусности нити оног ступња хранљивости као кад се готове јела са разумевањем и знањем. А да је ово од великог утицаја на утрошак артикала хране а не мање и на рационално исхрањивање војника, о томе неможе бити никакве сумње; докле год се питање о готовљењу јела у командама неби изменуло у напред поменутом правцу, дотле ће увек и исхрана наших војника бивати лоша.

Даље, доказано је и то да човек треба да удешава своју храну не само према годишњем времену, него, и у не мањој мери, и према радовима и утрошку снаге телесне у појединим радовима.

С погледом на храну војника ова би се могла поделити на са свим редовну или гарнизонску и на ванредну, кад је војник у логору или кад отпочну живља и посведневна упражњења четна, батаљонска, пуковска, усиљени маршеви, и т. д., и на послетку на храну за време маневара и у рату. У свима овим појединим приликама храна војника није довољно да буде само квантитативно увећана, него у исто доба и квалитативно, ако се жели да војник својом храном донста надокнади и подмири сву утрошену снагу.

Осим тога при одређивању јачине оброка нашим војницима не треба губити из вида ни околности и остале услове, у којима се наш војник у опште креће. Хигијенски односи, посебице смештајне околности, начин и време трајања обуке, навике и храна наших војника кад су код својих кућа, особито недовољни телесни развитак код већине рекрута, све су то битни услови, на које се морамо свагда обзирати кад год мислимо прописивати храну нашим војницима.

Ово су у кратко неколике напомене, којих се комитет придржавао у одређивању количина појединих артикала хране.

Научним истраживањима изнађено је којом и коликом храном може се најбрже попунити утрошак у нашем телу, а поред тога наука је изнашла и извесну сразмеру појединих састојака, према којој се тек управљају јеловници у командама, које оне саме састављају према добу године, према цени појединих артикала, према месту у ком војска станује, према навикама људства, који састављају дотичну команду, и на послетку према новчаној дневници, која се ставља командама на расположење за исхрану војника.

Научним истраживањима признатих ауторитета на овом пољу утврђено је: да сваки војник треба да добије у време мира *120 грама беланчевине* (у којој мора да има 42 гр. анималне а остало вегетабилне беланчевине), *56 грама масти* и *500 грама угљених хидрата*. У маневрима, у логору, као и при свима јачим упражњењима треба да добија сваки војник *135 грама беланчевине*, а у време рата *145 грама*, и то овај вишак мора бити у месу, а никако у хлебу и у вегетабилијама. Исто тако долази на војника у маневрама више масти, најмање *68 грама*, а у време рата *80 грама*. Количина угљених хидрата не мора се мењати; она остаје свагда *500 грама*.

Проучавајући ово питање комитет је нашао да наш војник добија према данас важећим правилима о снабдевању људском храном ове количине:

Меса по 300, 350 и 400 грама без обзира на то: да ли је месо говеђе, јагњеће, овчије, козије и т. д., што никако није и неможе бити свеједно са гледишта хранљивости, зато што су после говеђине сва друга меса по хранљивости слабија, па би онда од истих требало и друге количине давати.

Тако нађено је да у

		АЉБУМ.	МАСТИ
400	гр. говеђине има	73·71	34·27
400	„ овчег меса „	50·5	105·8
400	„ телећег „	56·2	57·7
400	„ свињског „	46·96	148·52
300	„ усољеног „	89·1	18·3
250	„ суве говеђ. „	67·8	38·30
250	„ суве свињ. „	58·7	53·4
150	„ сланине „	3·9	116·7

Из ове таблице јасно се види да не хране подједнако све врсте меса, да, дакле, не може бити 300 гр. говеђине исто што и 300 гр. овчетине, телетине, јагњетине и т. д., јер све друге врсте меса мање хране од говеђине. Међутим код нас не прави се у овоме апсолутно никаква разлика, и наш војник добија једну исту количину јагњетине, као год и говеђине, што не може бити никако једно исто.

Порција меса и то говеђег од 300 грама мања је за пуних 100 гр., јер тек у 400 гр. меса има 72·5 грама беланчевине, рачунајући $8_0/_0$ костију и $9^0/_0$ масти, и то у месу од уљених и дебелих волова. Међутим да се наше месо, које ми овде добијамо, не може мерити месом на страним пијацама, особито немачким, по све је познато, и по томе ова сразмера у нашем говеђем месу мора бити друкчија. И донста сазнало се кратким испитом да наше месо има у најмању руку *на 16% костију*, а 6%

масти, 78% мускула са 16·5 беланчевине. Кад сад сравнимо 300 гр. наше говеђине са месом које добија аустријски војник, онда је разлика у томе, што наше месо има просечно за *24 грама* више костију, а за *9 грама* мање масти. Из досадањег разлагања излази то, да се дневна количина меса и то говеђине мора увећати у нашој војсци бар за 100 грама, не рачунајући овамо месо јагњеће, овче, телеће и т. д., пошто се од ових врста меса мора у опште давати већа количина.

Даље, наш војник прима у хлебу *1000 грама* у време мира, а у време рата *1280 грама*. Кад се обазремо на друге војске видимо да наш војник добија највећу порцију хлеба, јер немачки прима *750 грама*, а аустријски *840 грама*, у ком има беланчевине 62·7, масти 3·8, угљених хидрата 415·0. Осим тога порција хлеба остаје увек једна иста и не увећава се као код нас.

Највећи део албумина прима војник у хлебу, али се овде добрих 32% нересорбирају, те по томе на 840 грама хлеба изгуби се за организам до 20 гр. беланчевине, а на 1000 гр. хлеба губи се, пропада, најмање 24 грама. Хлеб се обично справља из $^1/_3$ пшеничног и $^2/_3$ брашна од ражи, јер се овакав хлеб и лакше вари, а и беланчевина, које има у оваквом хлебу, више се употреби него из хлеба од чисте ражи.

У опште се држи да је и порција хлеба од 840 грама велика, као и да тада у опште превлађују вегетабилије на рачун албумина и масти. Мисли се да је са овим довољно кад порција хлеба није већа од 750 грама. *Др- Шефер* мисли да је довољно кад војник у мирно доба добије 400 гр. меса, 750 гр. хлеба, 31 гр. масти, порцију запржене чорбе и варива, које се обично даје. Где год се војничка храна дели у два оброка, што је свагда боље и рационалније, као што је код нас, и од чега не треба одступати, ту је са овим корисно кад се количина меса подели на два дела, а о сваком оброку могао би војник поред тога још имати и друго варивo или поврће. Где год се војник храни само о једном оброку, ту може да се догоди, да се, пре него што дође нова количина албумина, почиње већ растварати албумин из организма на штету органа, а то због тога што се месо брзо свари и ресорбише, а беланчевина се међутим по ресорпцији одмах троши.

У напредним приликама мирнодобским, а особито у време рата треба повисити количину меса најмање на *500 грама*, јер воља, љубав и издржљивост у раду врло много зависи од здраве и обилне хране, у којој највећу и одсудну улогу игра без сумње месо; што год више меса у храни, ту је и исхрана свагда много боља. Војник често долази у такве прилике, да се привремено мора и лошије хранити, и ово може бити без штетног утицаја на здравље војске само тако, ако се је она пре тога добро хранила добијањем беланчевине у довољним количинама меса. Осим тога са већом количином меса војник прима и знатну количину масти, која игра не малу улогу при механичким напрезањима.

Што се тиче дневне количине *масти*, наш војник добија најмање међу свима другим војницима. Он не прима више од 10 грама масти или сала, док у свима другим војскама добија војник много више. Тако аустријски војник прима два пута више него наш војник, а важност масти за одржавање снаге, особито у војника који непрестано раде, толико је од значаја, да она одмах долази после беланчевине и стоји у директној вези са извршеним радом. Осим тога, у нас количина масти, која је већ и онако недовољна, не мења се према напрезањима, она је свагда једна и иста, како у мирно доба тако исто у маневрама, па и у ратно доба, што не би требало никако да буде, и због тога ове количине треба увећавати.

Односно варива наш војник добија по 170 гр. пасуља, грашка или боба, како у миру тако и у рату. Међутим од пиринча, сочива, гершле или круне добија по 120, а таране и гриса по 110 грама. Све ове врсте варива по својим количинама нису подесно раздељене и могла би се ту учинити уштеда без икаквог уштрба. Сочиво и грашак наш војник добија тако ретко, да не кажемо никако, а баш ову врсту варива требало би издавати што чешће.

Од поврћа наш војник добија по 500 грама, и то кромпира, бураније, тиквица, црвених и плавих патлиџана, кисела и слатка купуса. Од

ТАБЛИ

која показује количину хранљивих честица у обичном дневном оброку

Наименовање	Стални састојци свакодневног сљедовања: Албумината	Масти	Угљеног хидр.	Свега дакле добија војник у дневном оброку, са 300 гр. говеђине, варивом и зачинцима	Према томе, ако је узето за исхрану говеђе месо, онда има хранљивих састојака од нормала: У сувишку	У мањку
1000 гр. хлеба	75·00	4·00	494·0			
5 „ брашна	0·59	0·06	3·68			
10 „ масти	—	9·90	—			
300 „ говеђег меса, које има 8% костију и 9% масти, као нормалу	55·32	25·81	—			
или 300 гр. јагњећег	37·88	79·45	—			
Свега при говеђини	130·91	39·77	497·68			
Свега при јагњећини	113·47	93·41	497·68			

Промењиви:	Алб.	Маст	Угљени хидр.	Алб.	Маст	Угљени хидр.	Алб.	Маст	Угљени хидр.	Алб.	Маст	Угљени хидр.
170 гр. пасуља или боба	46·75	3·40	94·52	177·66	43·17	592·32	57·66	—	92·32	—	12·83	—
170 „ грашка	38·25	3·57	98·94	169·16	43·34	596·74	49·16	—	96·74	—	12·66	—
120 „ сочива	31·20	2·40	66·00	162·11	42·17	563·80	42·11	—	63·80	—	13·83	—
120 „ пиринча	9·36	0·96	91·80	140·27	40·73	589·60	20·27	—	89·60	—	15·27	—
120 „ гершле или круне	12·12	2·40	88·20	143·03	42·17	586·00	23·03	—	86·00	—	13·83	—
110 „ гриса	12·43	0·33	76·78	143·34	40·10	574·58	23·34	—	74·58	—	15·90	—
110 „ таране	9·90	0·33	84·37	140·81	40·10	582·17	20·81	—	82·17	—	15·90	—
500 „ кромпира	9·50	0·05	100·30	140·41	39·82	598·10	20·41	—	98·10	—	16·18	—
500 „ бораније	13·50	0·05	33·00	144·41	39·82	530·80	24·41	—	30·80	—	16·18	—
500 „ натицана или тиквица	6·00	1·50	20·00	136·91	41·27	517·80	16·91	—	17·80	—	14·73	—
500 „ слатког купуса	10·00	1·00	30·00	140·91	40·77	527·80	20·91	—	27·80	—	15·23	—
500 „ киселог купуса	5·00	1·00	23·00	135·91	40·77	520·80	15·91	—	20·80	—	15·23	—
Средња цифра састојака	17·80	1·41	67·24	147·91	41·18	565·04	27·91	—	65·04	—	14·81	—

Дозвољени минимум нормала: Алб. 120·00, масти 56·00, угљеноходрата 500·00 у обичном оброку.
„ „ „ Алб. 135·00, масти 68·00, угљеноходрата 500·00 „ увећаном „ (марш. логоров.)
„ „ „ Алб. 145·00, масти 80·00, угљеноходрата 500·00 „ ратном „

Примедба. Од захтеване количине албумината у обичном оброку мора бити бар 35% животињског. У увећаном и ратном оброку сме се храна побољшавати само на рачун животињског албумина и масти, а никако и угљеноходрата.

ЦА I.

мирног доба прописане хране, по садањем правилу о снабдевању храном.

А ако је узето за исхрану јагњеће месо, онда има хранљивих састојака од пермала						А ако се узме наше обично говеђе месо са 16·5% албумината, 5% масти, 16—20% костију, онда има хранљивих састојака					
У сувишку			У маньку			У сувишку			У маньку		
						Садржина оброка					
						75·54 49·5 124·64	18·96 15·00 28·96	497·68 — 437·68			
Алб.	Маст	Угљени хидр.	Алб.	Маст	Угљени хидр.	Алб.	Маст	Угљени хидр.	Алб.	Маст	Угљени хидр.
40·22	40·81	92·32	—	—	—	51·39	—	92·32	—	24·00	—
31·72	40·98	92·32	—	—	—	42·89	—	96·74	—	23·47	—
24·37	39·81	63·80	—	—	—	35·84	—	63·80	—	24·64	—
2·83	38·37	89·60	—	—	—	14·54	—	89·60	—	26·08	—
5·57	39·81	86·00	—	—	—	16·76	—	86·00	—	24·66	—
5·90	37·74	74·58	—	—	—	17·07	—	74·58	—	26·71	—
2·37	37·74	82·17	—	—	—	14·54	—	82·17	—	26·71	—
2·97	37·46	98·10	—	—	—	14·14	—	98·10	—	27·00	—
6·97	37·46	30·80	—	—	—	18·14	—	30·80	—	27·00	—
—	35·84	17·80	0·53	—	—	10·64	—	17·80	—	25·50	—
2·47	38·41	27·80	—	—	—	14·64	—	27·80	—	26·04	—
—	38.41	20·8	1·53	—	—	9·64	—	20·80	—	26·04	—
10·28	38·57	65·00	—	—	—	22·44	—	65·04	—	25·63	—

ТАБЛИ

која показује количину хранљивих честица, по оброцима

Наименовање	Стални састојци свакодневног следовања: Алб.	Масти	Угљеног хидр.	Сума сталних састојака у дневном следовању при разним колич. и каквоћи меса			Ако се дневни обичан оброк повиси на 350 гр. говеђине, онда са предложеном количином варива и зачинака садржи:		
1000 гр. хлеба	75·00	4·00	494·0						
20 „ брашна	2·36	0·24	14·72						
20 „ масти	—	19·80	—						
300 гр. говеђине (Месо рачунајући са 16·5% Алб., 5·0% масти и 16—20% костиј	49·50	15·00	—	126·86	39·04	508·72			
350 „ „	57·75	17·50	—	135·11	41·54	508·72			
400 „ „	66·00	20·00	—	143·00	44·04	508·72			
400 „ јагњетине	50·50	105·80	—	127·86	129·84	508·72			
500 „ „	63·10	132·25	—	159·70	132·25	508·72			

Количина променљивих састојака у:	Алб.	Масти	Угљеног хидр.	Свега у 300 гр. говеђине са варив. и зачин.			Алб.	Масти	Угљеног хидр.
150 гр. пасуља или боба	40·50	3·00	83·40	167·36	42·04	592·12	175·61	44·54	592·12
150 „ грашка	33·75	3·15	88·65	160·61	42·19	597·37	168·86	44·69	597·37
150 „ сочива	39·00	3·00	82·50	165·86	42·04	591·22	174·11	44·54	591·22
120 „ пиринча	9·36	0·96	91·80	136·22	40·00	500·52	144·47	42·50	500·52
120 „ гершле или гриса	12·12	2·40	88·20	138·98	41·44	596·92	147·23	43·94	596·92
500 „ кромпира	9·50	0·05	100·30	136·26	39·09	609·12	144·61	41·59	609·12
500 „ бораније	13·50	0·05	83·00	140·36	39·09	541·72	148·61	41·59	541·72
500 „ патлиџана или тиквица	6·00	1·50	20·00	132·86	40·54	529·72	141·11	43·04	529·72
500 „ слатког купуса	10·00	1·00	30·00	136·86	40·04	538·72	145·11	42·54	538·72
500 „ киселог „	5·00	1·00	23·00	131·86	40·04	531·72	140·11	42·54	531·72
200 „ брашна кукурузног	28·00	7,60	136·80	154·86	46·64	645·52	163·11	49·14	645·52
Средња цифра састојака	18·80	2·15	70,70	145·60	41·20	579·40	152·08	43·69	579·40

Приметба. Из ове се таблице види, да је количина масти у свима оброцима — при исхрани говеђим месом — много мања од захтеване количине нормала, и ако је по предлогу маст дупло увећана. Из тога излази, да би се на рачун албумината ради добитка масти могло најмање два пут недељно издавати јагњеће или свињско месо, а то само у ¼ или бар ⅓ увећаној количини према говеђини. Ако се оно не може, онда побољшавати маст сланином.

ЦА II.

прописане дневне хране, како то комитет предлаже.

Ако се дневни увећани оброк повиси на 400 гр. говеђине, онда са предложеном количином варива и зачинака садржи:			Ако се дневни ратни оброк повиси на 450 грама говеђине, онда са предложеном количином варива и зачинака садржи:			Ако се 300 гр. говеђине замени са 400 грама јагњетине, онда са предложеним количинама варива и зачинака садржи у себи:			Ако се 400 гр. говеђине замени са 500 грама јагњетине, онда са предложеним количинама варива и зачинака садржи у себи:		
Алб.	Масти	Угљеног хидр.	Алб.	Масти	Угљеног хидр.	Алб.	Масти	Угљеног хидр.	Алб.	Масти	Угљеног хидр.
183·50	47·04		192·11	49·55		168·36	132·84		200·20	135·25	
176·75	47·19		185·36	49·70		161·61	132·99		193·45	135·40	
182·00	47·04		190·61	49·55		166·86	132·84		198·70	135,00	
152·30	45·00		160·97	47·51		137·22	130·80		169·06	133·21	
155·12	46·44		163·73	48·95		139·98	132·22		171·82	134·65	
152·50	44·09		162·11	46·60		137·36	129,85		169·20	132·30	
156·50	44.09		165·11	46·60		141·36	129·85		173·20	132·30	
149·00	45·54		156·61	48·05		133·86	131·34		165.70	133·75	
153·00	45·04		161·61	47·55		137·86	130·84		169·70	133·25	
148·00	45·04		156·61	47·55		132·86	130·84		164·70	133·25	
171·00	51·64		179·61	54·15		155·86	137·44		187·70	139·85	
161·80	46·19	579·40	170·41	48·70	579·40	136·66	131·99	579·40	178·50	134·40	579·40

као и код обичног оброка

ових тиквице би се могле сасвим изоставити, пошто врло слабо хране, а сва остала поврћа могу остати, али тако да се дневна количина одређена у 500 грама издаје *чисто*, јер по чишћењу отпада готово трећина.

Ако сад разгледамо таблицу, у којој су изведени данашњи оброци нашег војника, (види таблицу I.), видећемо да добија од више *угљенних хидрата* (70), а врло мало масти. Овај випак у албумину са свим је припидан. Анималних албумината може се узети да има довољно, кад се узме да наше месо има најмање 16% костију. Што се тиче вегетабилних албумината, којих је поглавито у хлебу, од њих је најмање 24 грама несварљивих, и што год више хлеба то и више ових несварљивих делова.

Према овоме излагању комитет је мнења:

I. Да се порција хлеба како у мирно доба тако и у време рата сведе на 1000 грама;

II. Узев у обзир каквоћу нашег говеђег меса, губитак на костима (до 20%), мањак у масти (4 — 5%), потребно је да се повећа свака врста оброка у месу са по 50 грама.

А кад се говеђе месо замењује јагњетином, овчетином или свињетином, онда да се издаје у $^1/_3$ или $^1/_4$ увећане количине говеђине.

Ну ова замена може да буде само *два пута* недељно.

III. Из варива да се са сасвим избаци тарана и крупа, а пасуљ, грашак, боб, пиринач, сочиво и грис да остане, но с тим да се од пасуља, грашка и сочива издаје у име дневног оброка по *150 грама*, а од пиринча, гершле и гриса по 120 грама, тако да од сваке врсте ових варива добије војник недељно по 1 пут.

IV. Поврћа да се издаје као и до сада по 500 грама, а од зачинака тако исто.

V. Што се пак тиче масти она се мора безусловно повећати на 20 грама дневног следовања, као год што је нужно да се повећа и количина брашна, потребна за запржавање јела, најмање на 20 грама, док је до сада издавано само по 5 грама. Поред тога, и с обзиром на извесне крајеве наше отаџбине, у којима се знатно троши кукурузно брашно, комитет је мнења да се војницима ових крајева издаје *по 200 грама кукурузна* брашна за справљање качамака, цицвара, два пут недељно за место варива.

Из приложене таблице (види таблицу II.) види се јасно какав би био распоред састојака појединих артикала хране према овом новом распореду снабдевања људском храном, како комитет предлаже.

На послетку у овом питању од утицаја је битног не само количина хране правилом прописана, него и то: да ли се ове количине артикала хране доиста и издају и у каквом стању, као и то: на који се начин готови храна, која се војницима издаје.

4. Јула 1890. год.
Београд.

Председник комитета,
санит. пуковник,
Д-р. Холец с. р.

Деловођа комитета,
капетан I. кл.,
Д-р. Герасимовић с. р.

РЕШЕЊЕ.

Узимајући на знање предњи реферат санитетског комитета, наређујем да се заједно са израђеним таблицама и рефератом начелника економног одељења штампа у Службеном војном листу, како би се команданти и командири упознали с' овим радом, који смера на то да се храна војничка у нас квантитативно и квалитативно поправи и да се готовлење војничког јела усаврши.

Комисија пак одређена да изради измене и допуне у закону о војној администрацији и за преураду правила за новчано и материјално снабдевање војске, да се овим радом користи и таблицу људске хране измени у смислу реферата санитетског комитета.

Што се тиче бољег и укуснијег готовлења јела, овлашћен је командант Дунавске дивизије да за овај гарнизон погоди једног вештог кувара, који ће војнике куваре обучавати у бољем кувању и зачињавању јела, и који ће их и у

прављењу јела од куваног теста учити, па према резултату који се буде постигао у овоме погледу у овдашњем гарнизону, наредиће се доцније шта треба и за остале гарнизоне.

Е/П№ 3251.
9. Јула 1890. год.
Београд.

Председник министарског савета,
заступник министра војног,
генерал,
С. Грујић с. р.

Лични односи.

БОЛОВАЛИ:

Пешадијски капетан I. кл. Милисав Симић 1 дан.
Контр. војни лекар I. кл. Роман Сондермајер 16 дана.
Пешадијски капетан II. кл. Сима Марушковић 5 дана.
Војно-судски капетан II. кл. Тихомир Јовановић 3 дана.
Пешадијски поручник Никола Лукић 5 дана.
Пешадијски поручник Сава Спасојевић 15 дана.
Пешадијски поручник Стојан Симић 1 дан.
Пешадијски поручник Милан Максимовић 1 дан.
Марвени лекар III. кл. Антоније Шеовић 13 дана.
Пешадијски потпоручник Спасоје Грујичић 3 дана.
Пешадијски потпоручник Михајло Пауновић 10 дана.
Пешадијски потпоручник Новак Пејић 19 дана.
Артиљеријски потпоручник Лазар Милићевић 30 дана.
Артиљеријски потпоручник Мијодраг Васић 24 дана.
Жандармеријски потпоручник Божидар Ристић 9 дана.
Подбележник IV. кл. Крста Живковић 13 дана.

ОДСУСТВА:

Артиљеријски пуковник Блажа Јурковић 30 дана.
Пешадијски пуковник Љубомир Остојић 20 дана.
Пешадијски потпуковник Јован Станић 5 дана.
Ђенералштабни мајор Вукоман Арачић 30 дана.
Артиљеријски мајор Данијан Вајић 11 дана.
Артиљеријски капетан I. кл. Сима Жарић 30 дана.
Артиљеријски капетан I. кл. Сима Симић 5 дана.
Артиљеријски капетан I. кл. Лука Лукић 40 дана.
Пешадијски капетан I. кл. Гаврило Лазаревић 6 дана.
Пешадијски капетан I. кл. Јанко Пауновић 1 дан.
Санитетски капетан I. кл. Ернин Штренг 16 дана.
Рачуноиспитач I. кл. Митар Максимовић 20 дана.
Артиљеријски капетан II. кл. Живко Кисиолац 6 дана.
Артиљеријски капетан II. кл. Вићентије Андрић 3 дана.
Артиљеријски капетан II. кл. Павле Јанковић 42 дана.
Пешадијски капетан II. кл. Лука Пашић 30 дана.
Пешадијски капетан II. кл. Михајло Сакић 30 дана.
Пешадијски капетан II. кл. Стеворије Петровић 5 дана.
Пешадијски капетан II. кл. Јовица Милетић 34 дана.
Пешадијски капетан II. кл. Ђурко Филиповић 30 дана.
Пешадијски капетан II. кл. Вићентије Костић 15 дана.
Санитетски капетан II. кл. Милан Живић 3 дана.
Жандармеријски капетан II. кл. Васа Несторовић 3 дана.
Жандармеријски капетан II. кл. Драгомир Милошевић 3 дана.
Артиљеријски поручник Димитрије Јовановић 8 дана.
Пешадијски поручник Сретен Пантелић 3 дана.
Пешадијски поручник Танасије Гавриловић 40 дана.
Пешадијски поручник Љубомир Анђелковић 1 дан.
Пешадијски поручник Никола Илић 3 дана.
Пешадијски поручник Стојан Симић 1 дан.
Пешадијски поручник Живко Живковић 2 дана.
Коњички поручник Владимир Јовановић 2 дана.
Пешадијски поручник Стеван Јаковљевић 3 дана.
Књиговођ III. кл. Јован Јовановић 9 дана.
Књиговођ III. кл. Милош Сандић 8 дана.
Благајник III. кл. Милош Петровић 30 дана.
Артиљеријски потпоручник Лазар Милићевић 30 дана.
Артиљеријски потпоручник Михајло Вељковић 3 дана.
Пешадијски потпоручник Љубишко Адамовић 5 дана.
Пешадијски потпоручник Јован Пешић 50 дана.
Пешадијски потпоручник Петар Богићевић 30 дана.
Жандармеријски потпоручник Вукоје Тодоровић 1 дан.
Марвени лекар IV. кл. Љубомир Јовановић 1 дан.
Подбележник II. кл. Владимир Милојевић 4 дана.

ЖЕНИТВЕ ОДОБРЕНЕ СУ:

КОНАЧНО:

Пешадијском поручнику Милентију Михајловићу, са госпођицом Даринком, ћерком Крсте Поповића, бившег мајданџије овдашњег.

Нижинирском поручнику Младину Кораћу, са госпођицом Симком, ћерком Станка Марковића, трговца из Ниша.

Неслужбени део.

БЕЛЕШКЕ.

111.) Храна француских војника у миру. Министарском одредбом од 7. Маја тек. год. прописани су ови оброци:

Увећани оброк у грамовима: хлеба 750, или хлебног двопека 700, или двопека 600, свежег меса 500, или усољене сланине 300, или месних конзерава 250; сувог варива или пиринча 100, или кромпира 750; свињске масти 30 или говеђег лоја 40, или у дане кад се конзерве меса дају, кондензована суха 25; соли 16, шећера 21, кафе пржене 16 или непржене 19; поред тога у биваку даваће се обична порција пића у 0·25 лит. вина, или 0·50 литра пива или јабуковаче, или 0·0625 литра ракије.

Обичан оброк у грамовима: хлеба као и горе; свежег меса 400, или усољене сланине 240, или месних конзерава 200; сувог варива или пиринча 60, или кромпира 450; свињске масти или говеђег лоја, или кондензоване суве, даље соли, шећера, кафе као и горе. Ту долазе још додатци који се војницима набављају из њихових фондова хране, и за бивакујуће трупе горепоменуте порције пића.

Као *замена* за говеђину, која се по правилу даје, може се давати равна тежина телећег, овчијег, свињског јечијег, живинског или коњског меса, или кобасица, — крвавица код увећаног оброка 375, а код обичног 300 гр., или кобасица за пржење, или сувих кобасица 200 односно 150, или сервелаткобасица, пастрме, учињене тунјине (рибе), усољене харинге, сардина 250 односно 200, суве харинге 200 односно 150, сувог кабаља (мор. рибе) 125 односно 100, усољене те рибе 300 односно 250, јаја 375 односно 300, грајерцера или холандског сира 250 односно 200, меканих сирова 375 односно 300 гр. Место варива или пиринча може се давати: кромпира 750 односно 450, репе, кеља 1000 односно 600, учињене репе или киселог купуса 600 односно 360, гриса или ситне крупе 100 односно 60, обичног или ољуштеног кестења 150 односно 90, конзерви од поврћа (кеља, спанаћа, репе), или конзерви од варива у кутијама (насуља, грашка и т. д.) 120 односно 70, сувог воћа 200 односно 120, брашна пшеничног, кукурузног, од пиринча, или са толико талијанског осушеног теста или гриса, или са 1200 гр. кромпира.

112.) Бројно стање немачке стајаће војске по новоме закону биће, како јавља „Hamb. Nachr.“, од 1. Октобра ове год., овако: 20285 официра, 58369 под официра, 936 приправника рачунарских, 5696 значара и музиканата — подофицира, 14080 значара и музиканата — редова, 394512 редова војника, 3777 болничких помоћника, 9613 економијских радника; — укупно 486983 људи (досада 468409). Лекара 1830, рачунара, капелника, ваздухопловаца 892, пушкара и оружних мајстора у опште 852, седлара 93; а коња 93650.

Војска се дакле увећава за 18574 човека и 5345 коња. Ова повишица употребиће се, као што знамо, које на образовање нових јединица, а које на појачање досадањих.

Како се број батаљона и батерија повећава, то одсада додаси на:

Пруску: 135 пешад. пукова, 14 стрељачких батаљона, 73 коњичка пука, 33 пука пољске артиљерије, 24 батаљона градске артиљерије, 20 батаљона нијонирских и железничких, 16 батаљона возарских.

Баварску: 21 пук пешадије, 2 стрељачка батаљона, 10 коњичких пукова, 5 пукова пољске артиљерије, 4 батаљона градске артиљерије, 3 нијонирска и железничка батаљона, 2 возарска батаљона.

Саксонску: 12 пешад. пукова, 3 стрељачка батаљона, 6 коњичких пукова, 3 пука пољске артиљерије, 2 батаљона градске артиљерије, 1 нијонирски батаљон, 2 возарска батаљона.

Виртембершку: 8 пешадијских пукова, 4 коњичка пука, 2 пука пољске артиљерије, 1 батаљон градске артиљерије, 1 нијонирски батаљон, и 1 батаљон возарије.

Укупно дакле: 541 пешад. батаљон (досад 534), 465 ескадрона коњице, 435 пољских батерија (досад 364), 31 батаљон градске артиљерије, 20 нијонирских батаљона (досад 19), и 20 возарских батаљона (досад 18).

113.) Хонведски јесењи маневри. Ове године учествоваће све угарске хонведске трупе у већим спуновима војске. Пешадија I. и III. хонведског округа, са 2. и 5. хусарским пуком, под командом ФМЛ. Кубањија и Парија, учествоваће у закључним маневрима VI. и VII. корпуса војске, између Ермихалхазе и Мезе-Телегда, којима ће маневрима присуствовати и цар. Пре пак тих маневара трупе I. хонведског округа учествоваће у дивизијским спуновима код великог Варада, а трупе III. хонведског округа код Дебрецина. Осим тога концентроваће се у дивизијама: трупе II. хонведског округа код Лугоша, под командом ФМЛ. Пакора; трупе IV. хонведског округа код Њитре, под командом ФМЛ. Јеленчика; трупе здружене 82. и 83. пешад. бригаде у Печују; трупе 81. пешад. бригаде у Маломе Целу; трупе 75. пешад. бригаде у Марош Вашархељу; трупе 76. пешад. бригаде у Ренсу; трупе 84. пешад. бригаде у Гаунну; трупе I. коњичке бригаде (3. и 5. хусарски пук) у Ход Мезе-Вашархељу

а трупе III. коњичке бригаде (7. и 8. хусарски пук) у Великој Кањижи.

114.) Ваздухопловство у Аустро-угарској војсци. Од 3. Априла ове године вежба се у ваздухопловском заводу у Прагеру — у Бечу једно одељење од 6 официра, 6 подофицира и 20 редова. Одељењем командује један капетан, а наставу руководи старешина тога завода В. Сиберер. 3. Јула окончаће се обука.

115.) Огледи са пранишким упаљачем двојног дејства у Аустро-угарској. Како „Reichswehr“ јавља, аустро-угарско војно министарство наредило је да се услед повољних резултата, добивених при досадањим огледима пранишких упаљача са двојним дејством, они сада опробају и код трупа. Упаљач тај комбинован је из досадањег перкусионог темпирног упаљача М. 1880. и по потреби модификованог перкусионог упаљача М. 1875. год., има два темпирна колута, код којих се смеса у каналима гради од врлетног барута која сагорева за исто време као и она начињена од барутне прашине. Потпаљивање преноси се с горњег колута на доњи, услед чега се запали најпре горње а за тим доње пуњење у упаљачу. При удару зрна упали се капсла доњег перкусионог апарата, те на тај начин натрени млаз продире најпре радио у доње пуњење упаљача и доводи зрно до експлозије.

Огледима је циљ да се испита функционисање упаљача под разним околностима, а међутим да се констатују и све добре стране упаљача које су од утицаја на управу ватром, нарочито код пољских батерија. Овим упаљачем са двојним дејством даје, вели, могућност да се на место граната употребе пранишки за изналажење даљина, због чега ће се и писана распрескавања моћи можда ноуалуније одређивати него до сада. Поред тога огледима је циљ да се одреди да ли је знатно слабији облак дима распрснутог пранишка при пуцању и убацивању под разним земаљским и атмосферским приликама исто тако згодан за оцену удараце тачке зрна у односу на мету, као што је дим од распрснутих граната. Ове огледе извешће прилаком ратног гађања две батерије на вежбалишту код Хеселдна близу бручког логора, а једна батерија на вежбалишту код Брина.

116.) Босанско-херцеговачке трупе у Бечу. Како јављају неки бечки листови, при параду 6. Августа тек. године (царев рођен дан) учествоваће и босанско-херцеговачке трупе, а на име 1. батаљон (Сарајево) и IV. батаљон (Мостар). Та два батаљона маршоваће, вели, до на море, а тамо ће се укрцати у нарочити пароброд, на 1. Августа стићи у Трст, а 4. Августа железницом у Беч. Ти ће батаљони затим учествовати при већим упражњењима III. пешадијске дивизије код Ламбаха. Они ће се по један пут употребити и на дворској стражи.

117.) Аутоматски митраљез система Дормусонног. Како јавља „Руски Инвалид“, ту скоро пробан је у Бечком арсеналу једноцевни аутоматски митраљез пушчаног калибра, који је изумео аустријски артиљеријски капетан Дормус. Митраљез тај израђен је у Шкодином заводу у Пилзену. У минуту може, вели, да испали аутоматски 50 — 500 метака, према томе како се механизам претходно удеси. Из брзе пальбе може се произвољно прећи на обичну. Механизам код Дормусових митраљеза има четири пута мање делова него механизам код Максимовог митраљеза. При последњем огледу Дормусов митраљез дејствовао је, вели, аутоматски непрекидно за 4 минута и 22 секунда, за које је време испалио 1894 метка.

118.) Бројно стање аустро-угарске стајаће војске, како јавља „Reichswehr“, предвиђено је буџетом за 1891. годину овако: 1 фелдмаршал, 12 фелдцајгмајстора и ђенерала коњице, 60 фелдмаршалајтнанта, 112 ђенералмајора, 320 пуковника, 340 потпуковника, 620 мајора, 2430 капетана I. кл., 1173 капетана II. кл., 4103 поручника, 3807 потпоручника; *Свега 13778 официра.* Затим 1728 војних свештеника, аудитора, лекара и трупних рачуновођа (админ. официра), 1547 војних чиновника и професора, 505 капичника без положајне класе; укупно 16938 официра и војних званичника. Даље 2150 кадета, 24618 подофицира, 195037 разводника и редова борачког и 8833 подофицира и 11077 редова неборачког рода, 14727 официрских послужилаца, и 816 инвалида; — укупно дакле 257058 подофицира и редова. Целокупно дакле бројно стање војске износи 274016 лица свију редова и положаја, даље 2310 питомаца, и 50750 коња и друге стоке.

При трупама бројно је стање овако:

У 102 пешадијска пука:	6383 официра,	и 165762 подофицира и редова.
У коњици	766 „		
У коњици	1680 „	и 43428 подофицира и редова.
У пољској артиљерији	1177 официра,	и 30294 подофицира и редова.
градској артиљерији	413 „	
Код понтонира	129 „	и 11420 подофицира и редова.
Код пијонира	261 „	
У жел. и телеграф. пуку	78 „	
У возарији	321 „	

Свега **при трупама** 11808 официра и 245904 подофицира и редова.

Дакле, вели, долази *у опште* 1 официр на 21 војника. Код пољских пак родова војске ова размера је само код пешадије, а већ код коњице долази 1 официр тек на 26 код понтонира на 20, код пољске и градске артиљерије на 19, код пијонира и железничко-телеграфског пука на 18, а код возарије на 8 војника 1 официр. — Кад се пак одбију они при штабовима команде и уму у рачун само официри при четама, ескадронима и батеријама, онда долази 1 официру да обучава просечно код: коњице 32 војника, пешадије 31, стрелаца 29, пољске артиљерије 25, град. артиљерије 23, понтонира 24, пијонира 22, железничко-телеграфског пука 21, а код возарије непуних 10 војника.

С издржавањем, спомињањем, оделом и ремонтовањем износе, вели, трошкови на: пешадијске пукове 31,899,970

фор., стрелце 3,621.432, коњицу 17,558.610, пољску артиљерију 7,669.279, градску артиљерију 1,902.937, пијонире 1,184.702, понтонире 637316, железничко-телеграфски пук 372165, возарију 1,252.177 форинти. Даље, вели, кошта 1 пешадијски пук 312840 фор., 1 коњички пук 418062 фор., 1 артиљеријска бригада 547805 фор.; на према томе 1 пешак стаје 221, 1 стрелац 226, 1 коњаник 408, 1 пољски артиљеријст 348, 1 градски топџија 237, 1 пијонирски војник 246, 1 војник железничко-телеграфског пука 266, а 1 возар 500 форината годишње.

Годишњи расход у официрима износи: код пешадије 505, код стрелаца 66, коњице 129, артиљерије 112, пијонира 40, понтонира 9, возарије 24, а код санитетских трупа 7; свега 892, од којих 121 генерала и виших официра.

Градови су званично овако категорисани: Пишемисл „утврђени логор“; Краково „логор. тврђава“ (Lager — Festung); Стара Градишка, Арад, Брод, Карлсбург, Комором, Осек, Петроварадин и Темишвар „јеновске тврђаве“: Франценсфесте „долинска запрека“ (Thalsperre); Трајент „утврђено место“.

119.) Пијонирска правила за пешадију, у Немачкој. Оружје и средства за заклањање утркују се непрестано, вели „Mil. Wochen-Blatt“, одакле овај реферат доносимо. Природна последица већег дејства малокалибарских зрна јесте, вели, ојачање заклона, те је то изазвало потребу у Немачкој да се преради „Упут за пољске пијонирске радове од 1878.“, и замени пијонирским правилима за пешадију, од 1. Марта 1890.

Ова су правила подељена на начин као и нова стројна правила ратне службе, те су услед тога и прегледнија. Цео наставе јасно се огледа у самом уводу где се каже: „практични поглед извршилаца мора се изоштрити“. На брзо извршење подлатати важност. Вештачења избегавати. Старешине морају знати где и над, а не само како да се употребљава алат за копање. Ови главни основи, који су као и дањи назори о подизању утврђења у тесној вези са прописима ратне службе и стројних правила, карактеришу и ова правила, код којих се највећа важност полаже не на теоријско знање, колико на практичну умешност.

Као средње мере узете су ове: за висину стрелца у клечању 1 мет., место 0·90; а за обичну човечију висину 1·70 место, 1·80 мет. у пређашњем правилу. Новина је „Ток обучавања“, према којој и време за наставу код пијонирских батаљона не траје више 6, него само 4 недеље. Отсеци о практичкој геометрији и радови с прућем сасвим су отпали.

У II. делу говори се о „пијонирским радовима у пољу“, и то најпре о утврђивању. Јачина заклона одређена је у сагласу са наставом за гађање од 1889. год., а на име: земљани заклони који су пре имали само 0·4, морају се сада израђивати у јачини од 0·75 до 1·5 метра. Пада у очи да се код набијеног снега, сада захтева јачина само од 1·75 наспрам пређашњих 2 метра. Шанчани алат, који војници носе собом, умножен је од 1878. год., а онај који се вози на батаљонским колима снижен је. Исто тако су отпали стрељачки ровови за „лежеће, клечеће и усправно стојеће“ стреље, и замењени „правилним“ или „ојачаним“ стрељачким ровом. Докле се код правилног стрељачког рова прописује за трудобранску јачину $3^1/_2$ аршове дужине равно 1·75 мет., дотле се код наслонских тачака и при удешавању заклона за одбрану одређују само 2 аршове дужине, што је равно 1 метру. Нарочита важност полаже се на што већу стрмину унутрашњег нагиба, јер су људи само тако заклонени ако су сасвим прибубљени уз заклон, — нарочито на великим даљинама од противника и при великим упадним угловима његових зрна. Из истих разлога пренесене су и ступе за седење под покривеним заклона са задњег на унутрашњи нагиб рова. Код ојачаних стрељачких ровова заведена је позадна (залеђна траверза), која штити од назад летећих гранатских парчади. Разметај радника регулисан је тачније, чиме је млађим официрима дат бољи упут. Значајна је одредба да војници који служе за правац при подизању стрељ. рова нађу да подеку, и да на свима тачкама испитају прегледност предлежећег земљишта с обзиром на гађање, и да се и војници о томе уверавају. С обзиром на искуства стечена код Плевне, у правилима тим говори се и о стрељачким рововима у више катова (линија) један изнад другог.

Код пренона не мањку се сад курџаче руне; при „удешавању за одбрану заклона што се изазове на земљишту“, говори се много краће о шумама. Како код шума тако и код насељених места нарочито се указује да се одбрамбена линија у неким приликама може целисходно иставити на 100 до 200 метара пред ивицом, како би се артиљерији отежало напипажење даљине.

О „вештачкој измени појединих места у пољу“ говори се у новим правилима опширније него пређе, нарочито о железницама и телеграфима, који и тако добијају све већег значаја. Сасвим је нов из уредбе о војним железницама пропис „о подизању — простих склоња и узлаза“ који се помоћу врло практичких дашчаних табли и крстатих рамова и кука могу подићи за неколико минута. Као просто средство за спречавање железничког саобраћаја препоручује се кварење горњег дела, при чему ваља изваити клинове, којима су шине за прагове утврђене, и одвинути завртње у својштима, а за тим шине у страну разбацати, и прагове раздаити.

Одељак „о савлађивању водених препона“ уређен је друкчије. Ту се сад набрајају разне врсте скела за превоз трупа; отпали су мостови на противпрама, кацунама, даскама и колима; скраћен је опис о мостовима са пловним подлогом. „При грађењу мостова“ у првом реду захтева се чврстина, а вештином и да се што пре изврши.

Код „удешавања бивака и логора“ напомиње се између осталих и огњишта, од којих се најпаније препоручују огњишта за десетине са засебним рупама за казанчиће, место општег рова за све, јер, ма да је израда спорија опет су кориснија ноћем се на тај начин једо брже и са мање горива готови. Од досадањих огњишта наводи се још само једна врста оних. Заклони од ветра израђују се за вод и полувод, (пређе за десетину), а препо-

ручује се да се граде на катове због употребе у материјалу. Стаје и земунице укинуте су.

На крају у III. делу говори се „о употреби непријатеља за израду паралела“, и то о управи, размештају, расподели плата, упућивању у раду, одласку на збориште и место за рад, о постројавању за посао, довршавању овога и проширавању паралела на дубљину од 2·40 мет. и јачину грудобрана од 4 метра.

ОГЛАСИ.

Спасоје Јагликић из Добродола, среза Јасеничког, округа Подунавског, редов 1. чете VIII. батаљона сталног кадра, побегао је из команде 19. тек. месеца.

Он је висок 1·70 мет., смеђ, носа шиљастог, браде и бркова нема, кад говори мало — шушка.

Од државних ствари однео је на себи: блузу и панталоне цивилне, капу шајкачу, оковратник, пар пребуке, пар цокула, торбу белу за хлеб, један нож од пушке Мод. 80. год. Серија А. № 5664., опасач, висак и каиш.

Аксентије Миленковић из Рибара, среза Расинског, округа Крушевачког, редов 1. чете I. батаљона сталног кадра, побегао је из команде 21. тек. месеца.

Он је стар 20 година, висок 1·70 мет., плав, носа широког, браде и бркова нема.

Од државних ствари однео је на себи: 1 блузу и 1 панталоне цивилне, 1 пар кошуља, 1 капу шајкачу, 1 оковратник, 5 екзерцирних метака и 1 пар опанака.

Михајло Петарић из Причевића, среза Подгорског, округа Ваљевског, редов 3. чете V. батаљона сталног кадра, побегао је из команде 19. тек. месеца.

Он је висок 1·73 мет., образа дугачких, лица смеђа, очију плавих, без браде и бркова, особених знакова нема.

Од државних ствари однео је на себи: 1 белу блузу, 1 беле панталоне, 1 капу шајкачу, 1 пар пребуке, 1 оковратник, 1 поклопац кожни за задњи нишан и 1 поклопац за уста цеви.

Живко Петровић из Д. Крупца, среза Алексиначког, окр. Крушевачког, редов 2. чете VIII. гардијског батаљона, побегао је из команде 19. тек. месеца.

Он је висок 1·62 мет., црномањаст, очију граорастих, без браде, бркова малих црних.

Од државних ствари однео је на себи: 1 цивилну блузу, 1 цивилне панталоне, 1 капу шајкачу, 1 оковратник, 1 пар пребуке и опанке на ногама.

Живота Стојановић из Прогоревца, среза Колубарског, округа Подунавског, редов 3. чете VII. батаљона сталног кадра, побегао је из команде 10. тек. месеца.

Он је стар 21 годину, висок 1·65 мет., косе црне, очију црних, образа округлих, бркова црних, браде нема, особених знакова нема.

Од државних ствари однео је на себи: 1 блузу чохану, 1 панталоне чохане, 1 капу шајкачу, 1 оковратник, 1 пар пребуке и 1 пар цокула.

Светозар Филиповић из Чумића, округа Крагујевачког, редов 1. чете XI. батаљона сталног кадра, побегао је из команде 4. прош. месеца.

Он је висок 1·68 мет., смеђ, образа округлих, очију плавих, бркова и браде нема.

Од државних ствари однео је на себи: 1 пар преобуке, 1 блузу и 1 панталоне чохане нове, 1 капу шајкачу, 1 оковратник, 1 пар опанака и затварач од пушке Мод. 1880. год. С. А. број 8912.

Ирвул П. Веселић из Шљивара, среза Зајечарског, округа Црноречког, редов 1. чете XIV. батаљона сталног кадра, побегао је из команде 7. тек. месеца.

Он је висок 1·62 мет., главе мале и дугуљасте, образа округлих, косе смеђе, без браде и бркова, особених знакова нема.

Од државних ствари однео је на себи: 1 блузу цивилну, 1 панталоне цивилне, 1 капу шајкачу, 1 оковратник, 1 пар кошуља, 1 пар гаћа и 1 опасач, све половно.

Милан Андрић из Крчмара, среза Колубарског, округа Ваљевског, редов петомесечар 4. чете V. батаљона сталног кадра, побегао је из команде 13. Јуна ове год.

Он је висок 1·78 сантимет., црномањаст, образа широких, браде и бркова нема, косе црне, особених знакова нема.

Од државних ствари однео је на себи: 1 оковратник, 1 капу шајкачу, 1 блузу старог прописа, 1 панталоне чохане, 1 торбу за хлеб, 1 белу блузу, 1 пар преобука, 1 висак са опасачем, 1 фишеклију, 1 нож М. 80. год. С. И № **4733.**, 1 устављачу, 1 избацач, 1 беле панталоне,

Марко Н. Јевтић из Читлука, среза Бањског, округа Тимочког, редов 1. чете XII. батаљона сталног кадра, побегао је из команде 4. тек. месеца.

Он је висок 1·64 мет., главе и образа округлих, браде и бркова малих, косе смеђе, особених знакова нема.

Од државних ствари однео је на себи: 1 мундир чојани, 1 панталоне цивилне, 1 капу шајкачу, 1 оковратник и 1 опасач без ножа, све ове ствари половне, и 1 пар опанака са кајшима новим.

Умољавају се војне и полицијске власти да именоване бегунце у својој територији потраже, и да их на случај проналаска спроведу у команде.

Од стране дотичних команада.

На продају коњ, енглеске расе, дорат, висок 164 сантимет., стар 3½ године. Упитати Београд.

Младена Николића,
потпуковника у пензији.

Према Највишем решењу, Тимочки артиљеријски пук славиће ове године у Јагодини своју славу — „**30. Јула**".

Ово се јавља свима командама и војним надлештвима ради знања.

Од стране дотичне команде.

Садржина. — **Службени део**: *Производства, постављења и разместаји.* — *Прописи, наређења и објашњења министарска.* — *Извештаји и реферати.* — *Лични односи.* — **Неслужбени део**: *Белешке*: 111.) Храна француских војника у пољу. 112.) Бројно стање немачке стајаће војске. 113.) Холандски јесењи маневри. 114.) Ваздухопловство у аустро-угарској војсци. 115.) Опити са шрапнелним уласком двојног дејства у Аустро-угарској. 116.) Босанско-херцеговачке трупе у Бечу. 117.) Аутоматски митраљез система Дормусоног. 118.) Бројно стање аустро-угарске стајаће војске. 118.) Пијонирска правила за пешадију, у Немачкој. — *Одлази.*

КРАЉЕВСКО-СРПСКА ДРЖАВНА ШТАМПАРИЈА.

ИЗЛАЗИ РЕДОВНО
СВАКЕ СЕДМИЦЕ
ПО ЈЕДАРЕД,
А НО ПОТРЕБИ И ВИШЕ ПУТА,
НАЈМАЊЕ НА ТАБАКУ.

ЧЛАНОВИ УПУЋУЈУ СЕ
УРЕДНИШТВУ,
А ПРЕТПЛАТА ВЛАГАЈУ ВОЈ. МИНИСТАРСТВА.

ЛИСТ ДАЈЕ СЕ У ЗАМКУ.



ЦЕНА
је листу годишња:
ЗА ВОЈСКУ . . . 6 дин.
ЗА НЕВОЈНИКЕ . 12 „
ЗА ИНОСТРАНСТВО
С ПОШТАРИНОМ 20 „
ПОЈЕДИНИ БРОЈ . 30 ПАРА

ОГЛАСИ
ОД РЕДА ПО 10 ПАРА ДИН. ЗА 1 ПУТ, А ПОСЛЕ ПО 5 П. Д. ВЕЋИ И ДУЖЕВРЕМЕНИ ОГЛАСИ ПО УГОДБИ.

СЛУЖБЕНИ ВОЈНИ ЛИСТ

ОРГАН И ИЗДАЊЕ ВОЈНОГ МИНИСТАРСТВА.

УРЕДНИК: ВЕЋИНРАЛШТАБНИ ПУКОВНИК Младен Јанковић, НАЧЕЛНИК ОПШТЕ-ВОЈНОГ ОДЕЉЕЊА.

БРОЈ 31. БЕОГРАД, 21. ЈУЛА 1890. ГОД. ГОДИНА X.

РЕШЕЊА.

У ИМЕ
ЊЕГОВОГ ВЕЛИЧАНСТВА
АЛЕКСАНДРА I.
по милости божијој и вољи народној
Краља Србије
МИ
КРАЉЕВСКИ НАМЕСНИЦИ.

На предлог заступника Нашега војног министра, председника Нашег министарског савета, а на основу чл. 1., 7., 23., 85., 91. и 92. б) закона о устројству војске, наређујемо:

Да се члан 8. уредбе о војној дисциплини од 15. Јуна 1875. год. Ф№ 3288. замени овако:

„Старешинство по чину у сталном кадру, односно у редовној војсци, и по звању у народној војсци, иде поступно овим редом:

1. Ђенерал
2. а) пуковник, б) резервни пуковник.
3. а) потпуковник, б) резервни потпуковник.
4. а) мајор, б) резервни мајор.
5. а) капетан I. класе, б) резервни капетан I. класе.
6. а) капетан II. класе, б) резервни капетан II. кл.
7. а) поручник, б) резервни поручник.
8. а) потпоручник, б) резервни потпоручник.
9. а) батаљонски командир, б) четни, батеријски и ескадронски командир } народне војске.
10. а) наредник, б) резервни наредник.
11. а) ађутант, б) водник, в) заставник } народне војске.
12. а) поднаредник, б) резервни поднаредник, в) двајесник.
13. а) каплар, б) резервни каплар, в) десетар.“

Тачке 14., 15. и 16. истог члана остају по досадашњем.

Заступник Нашег војног министра, председник министарског савета, нека ово решење изврши

15. Јула 1890. год.
у Врањској Бањи.

Јов. Ристић с. р.
К. С. Протић с. р.
Ј. Вели-Марковић с. р.

Председник министарског савета,
заступник министра војног,
генерал,
С. Грујић с. р.

Указ овај саопштава се свима командама и војним надлештвима ради знања и управљања.

Ф/Бр. 4886.
15 Јуна 1890. год.
Београд.

Председник министарског савета,
заступник министра војног,
генерал,
С. Грујић с. р.

Постављења и размештаји.

У ИМЕ
ЊЕГОВОГ ВЕЛИЧАНСТВА
АЛЕКСАНДРА I.
по милости божијој и вољи народној
Краља Србије
МИ
КРАЉЕВСКИ НАМЕСНИЦИ.

На предлог заступника Нашега војног министра, председника Нашег министарског савета, производимо:

„Санитетског поручика Косту Ристића у чин санитетског капетана II. класе".

Заступник Нашега војног министра, председник Нашег министарског савета, нека изврши овај указ.

Ф/А№ 4881.
15. Јула 1890. год.
Врањска Бања.

Јов. Ристић с. р.
К. С. Протић с. р.
Ј. Вели-Марковић с. р.

Председник министарског савета,
заступник министра војног,
генерал,
С. Грујић с. р.

У ИМЕ
ЊЕГОВОГ ВЕЛИЧАНСТВА
АЛЕКСАНДРА I.
по милости божијој и вољи народној
Краља Србије
МИ
КРАЉЕВСКИ НАМЕСНИЦИ.

На предлог заступника Нашега војног министра, председника Нашег министарског савета, производимо:

„Свршеног правника Михајла Васића, у чин војно-судског потпоручика".

Заступник Нашега војног министра, председник Нашег министарског савета, нека изврши овај указ.

Ф/А№ 4882.
15. Јула 1890. год.
Врањска Бања.

Јов. Ристић с. р.
К. С. Протић с. р.
Ј. Вели-Марковић с. р.

Председник министарског савета,
заступник министра војног,
генерал,
С. Грујић с. р.

У ИМЕ
ЊЕГОВОГ ВЕЛИЧАНСТВА
А Л Е К С А Н Д Р А I.
по милости божијој и вољи народној
Краља Србије
МИ
КРАЉЕВСКИ НАМЕСНИЦИ.

На предлог заступника Нашега војног министра, председника Наше министарског савета, преводимо:

„капетане II. класе: пешадијског Милутина Миловановића; и коњичког Петра Бојовића, у ђенералштабну струку, са истим чином и рангом, који су и до сада имали".

Заступник Нашега војног министра, председник Наше министарског савета, нека изврши овај указ.

Ф/А№ 4883.
15. Јула 1890. год.
Врањска Бања.

Јов. Ристић с. р.
К. С. Протић с. р.
Ј. Вели-Марковић с. р.

Председник министарског савета, заступник министра војног, ђенерал
С. Грујић с. р.

У ИМЕ
ЊЕГОВОГ ВЕЛИЧАНСТВА
А Л Е К С А Н Д Р А I.
по милости божијој и вољи народној
Краља Србије
МИ
КРАЉЕВСКИ НАМЕСНИЦИ.

На предлог заступника Нашега војног министра, председника Наше министарског савета, постављамо:

„За рачуноиспитача II. класе при управи војно-техничких завода, Аврама Петровића, начелника II. класе среза Жичког, округа Рудничког".

Заступник Нашега војног министра, председник Наше министарског савета, нека изврши овај указ.

Ф/А№ 4885.
15. Јула 1890. год.
Врањска Бања.

Јов. Ристић с. р.
К. С. Протић с. р.
Ј. Вели-Марковић с. р.

Председник министарског савета, заступник министра војног, ђенерал
С. Грујић с. р.

У ИМЕ
ЊЕГОВОГ ВЕЛИЧАНСТВА
А Л Е К С А Н Д Р А I.
по милости божијој и вољи народној
Краља Србије
МИ
КРАЉЕВСКИ НАМЕСНИЦИ.

На предлог заступника Нашега војног министра, председника Наше министарског савета, постављамо:

„За благајника I. класе и вршиоца дужности начелника благајничког одељења војног министарства Милана Маршићанина, досадањег рачуноиспитача II. класе главне контроле, по потреби службе".

Заступник Нашег војног министра, председник Нашега министарског савета, нека изврши овај указ.

Ф/А№ 4027.
7. Јула 1890. год.
Београд.

Јов. Ристић с. р.
К. С. Протић с. р.
Ј. Вели-Марковић с. р.

Председник министарског савета, заступник министра војног, ђенерал
С. Грујић с. р.

У ИМЕ
ЊЕГОВОГ ВЕЛИЧАНСТВА
А Л Е К С А Н Д Р А I.
по милости божијој и вољи народној
Краља Србије
МИ
КРАЉЕВСКИ НАМЕСНИЦИ.

На предлог заступника Нашега војног министра, председника Нашег министарског савета, решавамо:

„Да се санитетском поручику Стевану Д. Матићу уважи оставка, коју је поднео на државну службу".

Заступник Нашега војног министра, председник Нашег министарског савета, нека изврши овај указ.

Ф/А№ 4978.
17. Јула 1890. год.
Врањска Бања.

Јов. Ристић с. р.
К. С. Протић с. р.
Ј. Вели-Марковић с. р.

Председник министарског савета, заступник министра војног, генерал,
С. Грујић с. с.

У ИМЕ
ЊЕГОВОГ ВЕЛИЧАНСТВА
А Л Е К С А Н Д Р А I.
по милости божијој и вољи народној
Краља Србије
МИ
КРАЉЕВСКИ НАМЕСНИЦИ.

На предлог заступника Нашега војног министра, председника Нашег министарског савета, а по саслушању Нашег министарског савета, решавамо:

„Да се интендант I. кл. Милан Јовановић, на основу §. 70. закона о чиновницима грађанског реда, а услед смањене државним буџетом партије на цивилне војно-административне чиновнике, стави у стање покоја с пензијом, која му припада по годинама службе".

Заступник Нашега војног министра, председник Нашег министарског савета и Наш министар финансије, нека изврше овај указ.

Ф/А№ 4977.
17. Јула 1889. год.
Врањска Бања.

Јов. Ристић с. р.
К. С. Протић с. р.
Ј. Вели-Марковић с. р.

Председник министарског савета, заступник министра војног, генерал.
С. Грујић с. р.

Заступник министра финансије, министар грађевина,
М. Јосимовић с. р.

Указом од 7. тек. месеца, а на предлог министра правде, постављен је рачуноиспитач I. кл. управе војно-техничких завода, Живко Костић, за рачуноиспитача II. кл. главне контроле.

РЕШЕЊИМА МИНИСТРА ВОЈНОГ:

Од 14. тек. мес. Ф/А№ 4763. одређују се:

артиљеријски капетан I. кл. Стеван Петровић, назначен за управника профијантског слагалишта у Крагујевцу, за управника сталног профијантског слагалишта у Нишу;

за управника сталног профијантског слагалишта у Крагујевцу, артиљеријски капетан I. кл. Јања Манојловић, назначен за управника ст. профијантског слагалишта у Нишу.

Од 16. тек. месеца Ф/А№ 4856., одређују се, по потреби службе:

При I. инжинирском батаљону:

За водника, поручик Милутин Савић, досада одкомандован из истог батаљона.

При II. инжинирском батаљону:

За водника, поручик Милош Божановић, досада одкомандован из истог батаљона.

При Дунавском артиљеријском пуку:

За водника 5. батерије, поручик Михајло Христић, дос. одкомандован из коњичке батерије;
За водника 2. батерије, поручик Милутин Мишковић, досада одкомандован из истог пука.

При I. коњичком пуку:

За водника 1. ескадрона, поручик Ђорђе Ђорђевић, досада одкомандован из истог пука.

При II. коњичком пуку:

За водника 1. ескадрона, поручик Љубомир Ђорђевић, досада одкомандован из истог пука;

За водника 3. ескадрона, поручик Божидар Пејчиновић, досада одкомандован из III. коњичког пука;

За водника 2. ескадрона, потпоручик Љубивоје Барјактаровић, досада одкомандован из истог пука.

При III. коњичком пуку:

За водника 1. ескадрона, поручик Светозар Петровић, досада одкомандован из I. коњичког пука.

При III. гардијском батаљону:

За воднике: поручик Милован Ружичић, досада одкомандован из V. батаљона „Краља Милана“; поручик Стеван Јовановић, досада одкомандован из III. батаљона „Цара Лазара“; и поручик Михајло Димитријевић, досада одкомандован из VI. батаљона „Краља Карола I.“

При VII. батаљону „Краља Александра I.“

За водника, поручик Милосав Живановић и Павле Пауновић, досада одкомандовани из истог батаљона; и поручик Владимир Кондић, досада одкомандован из IV. гардијског батаљона.

При VIII. батаљону стал. кадра:

За воднике, поручици Димитрије Павловић, Лука Лазаревић и Боривоје Драгашевић, досада одкомандовани из истог батаљона.

При IX. батаљону стал. кадра:

За воднике: поручик Новак Бранковић, досада одкомандован из I. батаљона „Кнеза Милоша“; и поручик Јеврем Бранковић, досада одкомандован из истог батаљона.

Од 17. тек. месеца Ф/А№ 4885., одређује се новопостављени рачуноиспитач Аврам Петровић, за рачуноиспитача новчаних рачуна при управи војно-техничких завода; а досадањи рачуноиспитач новчаних рачуна Љубомир Лукић, за рачуноиспитача материјалних рачуна исте управе.

ПРОПИСИ, НАРЕЂЕЊА И ОБЈАШЊЕЊА.

Министарство војно.
Е/О№ 3351.

144.

НАРЕЂЕЊЕ.

У свези расписа од 15. Маја 1887. године Е№ 2015. (Службе. војни лист 1887. год. бр. 20. стр. 527. и 528.), наређујем да се и оним војницима „који по судској осуди издржавају затвор при гарнизонским управама, издаје на име прања рубља по 0·50 динара месечно на војника, док се год у затвору налазе и плату неприма̀ју, а из партије плате овогодишњег буџета.

Овај издатак за цео гарнизон чиниће управ-

ник гарнизона по рачунима које праље потпишу, а документовати га на начин, како је то расписом Бр. 4384. од 16. Маја 1887. год. (Службб. војни лист бр. 20.) одређен.

13. Јула 1890. год.
Београд.

Председник министарског савета,
заступник министра војног,
генерал,

С. Грујић с. р.

Министарство војно.
Е/Он. 3438.

145.

РЕШЕЊЕ.

У циљи једнообразности одела народне војске I. и II. позива, односно кроја, боје и квалитета робе, наређујем да економно одељење да израдити потребан број мустри, и ове што пре послати дивизијским командама за подручне им пуковске окружне команде, које ће настати да се ове мустре одела заиста и одомаће у народној војсци.

Пропис овога одела израдиће опште-војно одељење по нацрту добивеном из економног одељења.

Исплата ових мустара пашће на терет партије обмундировних потреба овогодишњег буџета.

16. Јула 1890. год.
Београд.

Председник министарског савета,
заступник министра војног,
генерал,

С. Грујић с. р.

Министарство војно.
Е/Он. 3423.

146.

НАРЕЂЕЊЕ.

Управа војне одеће набавила је известан број нових академијских знакова који коштају 17·90 дин. комад, а у радионици главног ђенералштаба израђене су за питомце војне академије вишег курса потребне школске дипломе, које коштају 6 динара комад. Ови знаци и дипломе предати су управи војне академије ради издавања г. г. официрима, који су свршили виши курс војне академије.

На како, по чл. 54. закона о устројству војне академије, треба да се одреди такса за академијски знак и школску диплому, то решавам да се и за знак и за диплому наплаћује такса у 24 динара, од којих 17·90 динара као такса за знак, доћиће на олакшицу партије економних трошкова под 2.), а такса у 6·10 динара за диплому, на олакшицу ђенералштабних трошкова овогодишњег буџета.

Управа војне академије водиће тачан рачун од примљених и издатих знакова и диплома, и захтеваће наплату истих од оних, којима су издати, па концем сваке године послаће новац благајни војног министарства на олакшицу горереченних буџетских партија, одакле су и исплаћени.

По овоме нека се управљају дотичне команде и надлештва.

16. Јула 1890. год.
Београд.

Председник министарског савета,
заступник министра војног,
генерал,

С. Грујић с. р.

Министарство војно.
А/Т№ 2740.

141.

ПРАВИЛА

администрације војно-техничких завода.

(НАСТАВАК.)

Мајстор или радник, који би био отпуштен из једне радионице управе вој. техничк. завода, у име казне за учињен иступ, несме никако да буде примљен у другу радионицу исте управе. Зато ће се имена таквих објављивати дневном наредбом управника вој. тех. завода, те да би сви управници радионица о њима могли водити рачуна.

ć). У свакој радионици водиће се формулярни списак свију мајстора и радника, који ће бити уређен у форми регистра по азбучном реду, и у који ће бити записан сваки радник с назначењем: места рођења, и времена кад је на рад примљен; а ако је отпуштен и зашто. Ту ће се у приметби бележити и иначе ако је што важно да се памти о личним особинама кога од тамо уписаних лица.

Најпосле, сваки радник кад се отпушта добија на захтев сведочбу о своме раду и владању за време службе у радионици војно-техничк. завода, коју подписује дотични управник радионице. За ову сведочбу наплатиће се одређена такса у маркама по закону о таксама.

ж). Састављати требовања алата и материјала према наређеним израдама. Требовања за алат и материјал двојака су, главна и посебна.

Главна су требовања она, која се састављају у почетку сваке рачунске године, чим се сазнаду новчана средства с којима ће се у тој години располагати, и чим се према њима прорачуни које ће се од добивених поручбина у тој години моћи да изврше.

Посебна су требовања она, која се састављају у току рачунске године, кад се добију поручбине које при изради главног требовања у почетку рачунске године нису предвиђене биле.

Према овоме ће из самих наручбина, односно предрачуна за њих, управници радионица прпети своје податке о количини потребних материјала за целу годину, или извесну наручбину.

Податке за потребан алат, цриниће управници из књига од прошлих година, из којих ће се увек моћи најтачније видети колико је и каквог алата утрошено у току извесног времена и при извесном броју радника, па ће и сразмерно томе тражити нове набавке.

У свима требовањима ваља да буду означене размере, техничке особине и приближна цена тога што се требује, све према искуствима од прошлих година и набављеним ценовницима.

Управници задржавају од свију својих требовања тачне дупликате у својим актама, и брину се сами о томе да им се материјал прописаним начином набави на време и онога квалитета који је за израду потребан. —

з). Контролисати рад књиговођа, подносити управнику војно-тех. завода тромесечне и годишње извештаје о израдама, уверавати се о тачном вођењу свију за радионицу прописаних књига, које ће на крају године, — пошто се закључе и од надлежног књиговође и руководиоца потписану — као наредбодавци својим потписима оверавати; инвентирати на крају године заједно са књиговођама и дотичним надзорницима радионица као руководиоцима све по кретне и непокретне радиоиичке ствари, и састављати спискове од махина и алата, које треба расходовати, или оправити, и материјала, који као неупотребљив треба да се одбаци у фурду, а том ће приликом прегледати и све зграде у којима су им смештене радионице и предложити оправке, које ће бити нужне да се на њима изврше.

Све ове послове вршиће управници по општим прописима, који о овим административним радњама постоје за све команде и војна надлештва, или који се наоде у овом правилу на другим местима, а и по упутствима управника војно-техничких завода; и то самостално неочекујући за њих ничије наређење, пошто су они у овом случају одговорни наредбодавци према чл. 6. и контролори над радом својих потчињених према члану 10. закона о војној администрацији, и као такви на самосталан рад у овоме упућени.

и). Да на концу сваке рачунске године извештавају рачуноиспитача материјалних рачуна о вредности расходованог алата у тој години, пошто од исте одбију вредност фурде, као и суме утрошене на веће оправке, допрваке или препачења и наметања махина, те да и ова сума уђе у партију амортизационог рачуна по чл. 25. тач и.) и чл. 29. тач. б.) овог правила.

ј). Они ће водити и полицијски надзор над особљем подручних им радионица. Они су дакле властни: да издају наредбе у подручним радионицама којима се про-

нису је нуждан ред у служби и за време рада; и да воде надзор да подручно им особље како ове њихове, тако и у опште све наредбе управника војно-техничких завода и прописе овог правила, тачно врши: да оне који би против тога грешили казне по прописима овог правила. А против оних који би учинили веће иступе, преступе или злочине за време рада и у домашају радионице ваља да предузму полицијска истраживања, којих ће резултате с' мишљењем у форми оптужбе спроводити управнику војно-техничких завода. И најпосле обраћа ће пажњу и на сигурност радионица од пожара и похаре, и за предохрану од тога предузимаће нужне мере у границама своје власти, или тражити од управника војно-техничких завода што буде нужно за предохрану државног имања од штете.

Члан 37.

Управницима радионица спада још нарочито и то у дужност, да се брину о стручном образовању оних млађих официра и војно-административних званичника, који би им били одређени у подручне радионице као приправници за техничку артиљеријску службу. Даваће им да израђују одговарајуће задатке и послове, и упознава ће их са стручном радњом и службом постепено. Они ће их при раду по потреби упућивати и поучавати, и најпосле ће њихове радове оцењивати, или спроводити вишој власти на оцену, и руководиће их у опште тако, како ће се постепено од њихове службе у војној техници имати што веће користи.

Члан 38.

Према чл. 138. закона о војној администрацији управници радионица несмеју ништа наређивати без наређења управника војно-техничких завода. Но овде се не разуму израде радионичког алата и ситне оправке фуруна, огњишта, машинерије, алата, и т. д., које су назначене самим израдама добивених поручбина, јер ће се те оправке или одмах развести, или доцније распоредити као процењат општих трошкова на израде, а алати са својим ценама увести у књигу алата.

Зато ће се за израду алата и у опште оправке радионичке овог рода, одмах у почетку рачунске године у свакој књизи израде отворити партије, на које ће се сви трошкови око тога заводити.

II. Дужности управника слагалишта.

Члан 39.

Према одредби чл. 133. закона о војној администрацији, дужности су управника слагалишта војно-техничких завода исте, које су и управника главног слагалишта убојног материјала, а само у надлежности оних управника постоји разлика, јер је слагалиште војно-техничких завода административан орган трећег степена, подчињен управнику војно-техничких завода, као непосредно претпостављеном органу другога степена, па дакле за њега важе они општи административни прописи, који се на органе тог степена и односе, а могу се применити на слагалиште.

Члан 40.

С погледом на предходећи члан овога правила, дужности су управника војно-техничког слагалишта у основу прописане чл. 79., 82. и 83. закона о војној администрацији.

Но како је слагалиште војно-техничких завода подељено у два магацина: у магацин неизрађених материјала и алата, и у магацин израђених материјала, то је управник војно техничког слагалишта према магационарима тих оделења у положају наредбодавца, и као такав само одговоран по пропису чл. 6. закона о војној администрацији, ако неби сам једним од тих оделења непосредно руковао, у ком је онда случају за то одговоран и као руковалац у смислу чл. 7. реченог закона.

Члан 41.

Према напред наведеном, у дужност управника слагалишта војно-техничких завода спада:

a) Да се стара о примању набављеног неизрађеног материјала и алата, или у радионицама војно-техничких завода израђеног или оправљеног убојног материјала,

за који је добио наређење од управника војно-техничких завода да се у подручне му магацине смести.

Према одредби чл. 82. закона о војној администрацији, ништа несме да се у војне магацине прими док се комисијски непрегледа; зато ће управник слагалишта тражити за свако примање материјала од управника војно-техничких завода стручну комисију, ако она неби била већ одређена оним претписом којим му је само примање наређено.

Ово важи како за примање набавака од ликверанта, према закону о војним набавкама и лицитацијама, тако и за материјале, који би били послати управи војно-техничког слагалишта од разних војних команада, надлештава или слагалишта, па и за оне који су у војно-техничким радионицама израђени или оправљени, па се у слагалиште предају на експедицију.

За све материјале комисија ће у својим извештајима тачно означити стање у коме се материјали у магацине уносе, што ће доцније служити као документат у случајима спорова где би се имало решавати питање о материјалној одговорности.

Од овога се изузимају само набавке и израде од мање вредности у смислу чл. 13. закона о војним набавкама и лицитацијама, где је довољан преглед и самог управника слагалишта, што ће овај онда у оверењу дотичног рачуна, или у решењу дотичног претписа констатовати и својим потписом утврдити.

б.) Само за набавке и материјале прегледане и примљене по предидућој одредби наређиваће управник подручним му магационарима: да их у магацине сместе, и да их у слагалишне књиге уведу што ће они и извршити, и на решењу подписом потврдити.

в.) Да се стара о смештају материјала у слагалишту, т. ј. да се честим личним прегледом о томе уверава како су магационари примљене материјале у магацине сместили, да ли их тамо по постојећим прописима или према природи сваког од њих у добром стању, чистоћи и реду обдржавају и чувају тако како би увек били исправни и употребљиви.

О овоме дужан је да магационарима даје своја писмена упутства, и у случају ако би приметно да је буд што пропасти изложено, дужан је предузети нужне мере да се државно имање од штете сачува. Осим тога, дужан је да учини употребу и од прописа чл. 19. закона о војној администрацији, онде где штету усљед небрежења или злоупотребе магационара приметн, и да такве случајеве одмах доставља управнику војно-техничких завода.

г). Под ову одредбу спада у дужност управника слагалишта и да се стара о добром стању свију зграда, у којима су му магацини смештени. Он је дакле дужан те зграде чешће са грађевинским инжиниром управе војно-техничких завода прегледати, све потребне оправке благовремено предлагати и тражити, да се све оне, које не одговарају условима доброг смештаја разних материјала, доведу у добро стање, или сруше и новим замене, како неби материјали у њих смештени, били изложени пропасти.

д.) Он је дужан да предузимље и управнику војно-техничких завода предлаже све мере које су нужне да се подручни му материјали сачувају од пожара и похаре, и да контролише да ли се сви о томе издати прописи у његовом подручју што тачније врше.

ђ.) Да се стара о издавању и разашиљању разних материјала, према требовањима или решењима управника војно-тех. завода, и о прописном одуживању учињених издатака по књигама, и чувању докумената о томе. При овоме, дужан је најстрожије пазити да се тачно врше сви за ово постојећи општи административни прописи (види члан 7. закона о војној администрацији и одредбе овога правила изложене нарочито у чл. 71. и 76.).

Нарочито дужан је обратити пажњу на исправност вага, тегова и мерила, сходно закону о мерама, и на добро паковање шиљућих се предмета како неби у путу при транспорту били изложена кварy.

И у овоме је дужан по сведневно контро

писати рад подручних му магационара, и давати им нужна упутства.

г) Да подноси свака три месеца уп авнику војно-техничких завода извештај о стању слагалишта, како непзрађеног материјала и алата тако и израђеног.

Извештаји ови ваља да буду израђени прегледно и уређени по азбучном реду појединих сродних партија материјала, тако да се у свако доба за најкраће време из њих може сазнати: колико чега има у магацину; какав је био утрошак и издатак, чега, и у ком тромесечју.

Члан 42.

Пошто спада у надлежност управника војно-техничког слагалишта снабдевање свију техничких радионица потребним непзрађеним материјалом и алатом, то ће управник војно-техничких завода сва главна требовања, која управници радионица према чл. 36. тачка ж.) овог правила поднели буду, најпре упућивати овом управнику да пронађе и прибележи којих материјала од тамо означених има у магацину у довољној количини и доброг квалитета. Да би се овај посао што тачније извршити могао, управник слагалишта чиниће то увек у споразуму са дотичним управником радионице, који је материјал требовао, који ће оценити може ли се находећи се материјал за намењену цељ употребити или не?

Затим ће управник из свију требовања радионичких саставити главно требовање за цело подручје управе војно-техничких завода, које ће спровести управнику војно-техничких завода, а овај ће даље поступити по прописима закона о војним набавкама и лицитацијама.

Овако бива и са посебним требовањима, но њих неће управник слагалишта прерађивати, него ће просто на њима бележити чега има довољно, а чега нема, те ваља да се набави.

Кад буду набавке по закону одобрене и управнику слагалишта на извршење спроведене, дужан је управник војно-техничког слагалишта да састави услове за лицитације, у свему према закону о војним набавкама и лицитацијама, при чему ће се односно техничких особина и мустара дотичног предмета, споразумевати са оним управником радионице, који је предмет требовао, зато и све мустре у смислу одредбе чл. 6. закона о војним набавкама и лицитацијама, морају бити утврђене печатима тог управника радионице и управника техничких слагалишта. А тако ће исто и све услове за лицитације и уговоре са лиферантима, односно набавака непзрађених материјала и алата. — оба ова управника преманотписати, пре но што се поднесу на потпис управнику војно-техничких завода; јер су они сваки по својој надлежности одговорни ако се при набавкама учине погрешке против прописа законских, административних и техничких. Како мустре својим печатом, тако и уговоре својим потписом, управник војно-техничких завода оверава само као наредбодавац.

Кад буду услови за лицитацију израђени, и у осталом сви прописи закона о војним набавкама и лицитацијама испуњени, држаће управник војно-техничког слагалишта са дотичним управницима и надзорницима радионица и рачуноиспитачем материјалних рачуна лицитацију, и поступиће даље у свему по прописима закона.

Од овога може се одступити по одобрењу управника војно-техничких завода, сходно чл. 2. закона о војним набавкама и лицитацијама само при мањим набавкама, којих вредност није већа од 500 динара, и о којима се говори у одељку IV. ових правила.

Члан 43.

И предмети израђени или оправљени за приватне поруџбе, примаће се такође по општем пропису изложеном у чл. 41. под а.) овог правила, и сместити претходно у магацин израђених материјала војно-техничког слагалишта, а одатле издавати поруџбеницима пошто се наплате, при чему ће се управник војно-техничког слагалишта такође придржавати нарочитог прописа за то, изложеног у чл. 75. и 76. овога правила.

Члан 44.

На конду сваке рачунске године стараће се управник о уредном закључењу свију слагалиштних књига и рачуна, и о предаји њиховој на преглед рачуноиспитачу материјалних рачуна.

Све ће те књиге склапати и потписивати дотични књиговођа, — односно магационари и руковаоци, а он ће их само оверавати као наредбодавац. Но при преводу остатака материјала из године у годину, ваља да се управник премером и бројањем и сравњењем бар по где које партије о тачности рада магационара и књиговођа уверава, и тиме их у вршењу дужности контролише.

Осим тога, изненадне премере и бројања по где којих партија материјала, властан је управник да предузимље и преко године у слагалишту и више пута. А дужан је да то чини кад год би имао основа да посумња о каквој злоупотреби код подручног му особља, па да о резултату ових прегледа сваког подноси извештај управнику војно-техничких завода.

Ј. Дужности књиговођа у радионицама.

Члан 45.

Књиговође у радионицама управе војно-техничких завода имају оне дужности, које су им прописане чл. 140. закона о војној администрацији, а врше их онако како је то овим правилом објашњено, управљајући се при том и по наредбама управника војно-техничких завода, и претпостављеног им управника радионице у којој су.

У њихову дужност спада:

а.) Вођење свију књига које се односе на материјално рачуноводство при радионицама, по пропису који се даље у овом правилу находи, и пивентара намештаја тих радионица и њима припадајућих канцеларија.

Они су дужни при том пазити: да им рад буде што тачнији, дакле да се непропусти ни најмања ситница која на то утиче вишe да се цена израђених предмета добије што тачнија. А у тој су цељи дужни да контролишу, кад год им је могуће, све добивене прибелешке и податке о утрошку материјала и радне снаге на разне израде, и да односно тога буду у непрестаном споразуму са надзорницима радионица, који су непосредни руководаоци овога.

А за сваку неправилност у погледу на ово, дужни су одмах јавити претпостављеном управнику радионице, и тражити од њега упутства.

б.) Вођење формуларних спискова радника, и спискова оцене радничке; са назначењем колика је чија месечна плата или надница, и тарифа за исплату на парче.

Начин вођења спискова, оцена и тарифа, прописан је даље у овом правилу у чл. 67., но у једно брину се књиговођа и о том, да сви радници добију оцену, и да се све тарифе попуне и склоне на време, како се неби са издавањем плате на ово морало чекати, јер су за ово они у првом реду одговорни.

в.) Израда платних спискова и попуњавање књижица радничких.

Овај посао књиговође раде заједно са надзорницима радионица, које су дужни на овај посао благовремено позивати, како би у прописано време платне спискове могли поднети претпостављеним управницима на оверење, пошто их претходно заједно с надзорницима радионица потпишу.

г.) Издавање плате радницима, и примање новаца од благајника за ту цељ. И овај посао врше књиговође заједно с надзорницима радионица, које ће они за озо позивати.

За плату радника узети новац књиговође несмеју ни најкраће време у својој каси држати, него га морају одмах радницима издати чим га приме, те с тога нетреба ни да га примају док није све за издатак плате спремљено. Они у каси својој могу имати само депоноване одбитке и остатке неиздатог новца за раднике, који су у време исплате одсуствовали; па и тај ће само најдаље до идућег дана у каси задржати, јер су дужни одмах с депонованим одбитцима надлежно поступити, а остатке, које неби могли одмах да издаду, благајнику вратити.

д.) Састављање тромесечних и годишњих извештаја о броју и исплати радника и о израдама у радионицама, које ће у смислу одредбе чл. 137. закона о војној администрацији подносити управници радионица, а књиговође премапотписивати.

б.) Предавање у радионицама израђених и оправљених предмета слагалишту војнотех. завода, ако припадају командама или војним надлештвима изван подручја управе војно-техничких завода, или ако спадају у ред приватних поручбина. И испорука другим радионицама или канцеларијама исте управе, ако би за те били одређени. Из радионица се предмети на друге стране осим горе означених ни у ком случају несмеју издавати, а никако без знања књиговође.

Сваки израђени предмет који се из радионице издаје, мора се спровести писмом или рачуном, у коме је назначено коштање његово, и мора се са књигом примаоца одмах одужити; те с тога морају бити и закључене и од рачуноиспитача прегледане све оне партије, по којима се готове ствари из радионице издају. Од овога могу се изузети само партијални издатци ситнијих предмета, који се у великим количинама израђују, и којих би нагомилавање у радионицама било штетно. Но и за њих треба партије најдаље свака три месеца закључити, и цену им за то тромесечје одредити, па привремене партијалне издатке дејствително одужити. Ово се односи нарочито на готову муницију, чауре, куршуме, упаљаче, гранате, шрапнеле и т. д. што се беспрекидно израђују.

Издатке ствари из радионица, вршиће књиговођа само на основу наређења управника, којима ће пре извршења издатка поднети и дотична акта и партију у књизи на преглед и потпис, те да се издатком ствари и рачуноводни и деловодни рад у радионици заврши и оконча.

Члан 46.

Осим овде набројаног, дужни су књиговође још потпомагати претпостављене им управнике радионица у свима административним и деловним пословима, кад год би им они то наредили; а тако исто дужни су упућивати и надзорнике радионица у свима тим радњама, како би целокупно материјално рачуноводство и књиговодство радионичко било увек у највећем сугласу са постојећим законима, правилима и прописима.

(НАСТАВИЋЕ СЕ.)

НАРЕДБА

МИНИСТРА ВОЈНОГ.

Из извештаја, које ми је поднео инспектор пешадије, пошто је осмотрио наставу како трупа стал. кадра, тако и старешина I. позива народне војске у унутрашњости, — увидео сам, а и сам сам се, четвим наласцима у логор овдашњих трупа, уверио: да су и трупе сталног кадра и позване старешине народне војске показали такав успех, какав од њих очекује и Краљ и Отаџбина. Што је овакав успех, једино има се благодарити г. г. командантима, командирима и наставницима, који су сав свој труд око овога искрено и са вољом уложили.

Задовољан постигнутим резултатима, налазим се побуђен да овом наредбом дам израза моје искрене захвалности свој горе поменутој г. г. наставницима, и да их позовем да на овом путу истрају, јер само њим можемо доћи до жељене мете.

Ф/БЊ 5015.

21. Јула 1890. год.

Београд.

Председник министарског савета,
заступник министра војног,
генерал,

С. Грујић с. р.

Лични односи.

ВОЛОВАЛИ:

Пешадијски мајор Марко Милошевић 30 дана.
Пешадијски капетан II. кл. Атанасије Митровић 27 дана.
Коњички потпоручник Јанко Младеновић 1 дан.
Коњички потпоручник Миленко Цокић 6 дана.
Коњички потпоручник Милан Дамјановић 2 дана.
Коњички потпоручник Радивоје Алексић 2 дана.
Коњички потпоручник Драгомир Андоновић 2 дана.
Марвени лекар IV. кл. Лазар Здравковић 1 дан.
Марвено-лекарски помоћник II. кл. Милан Ђорђевић 3 дана.

ОДСУСТВА:

Пешадијски пуковник Љубомир Остојић 3 дана прод.
Пешадијски мајор Ђорђе Жујовић 5 дана.
Пешадијски мајор Лазар Петровић 40 дана.
Артиљеријски мајор Димитрије Николић 6 дана.
Инжинирски мајор Тодор Весић 5 дана.
Инжинирски мајор Петар Недељковић 30 дана.
Коњички мајор Сава Пауновић 3 дана.
Коњички мајор Љубомир Христић 2 дана.
Ветеринарскитабни капетан II. кл. Милутин Миловановић 7 д.
Коњички капетан II. кл. Алекса Радојчић 1 дан.
Санитетски капетан II. кл. Коста Ристић 5 дана.
Коњички поручник Никола Николић 30 дана.
Коњички поручник Драгутин Милетић 9 дана.
Пешадијски потпоручник Миленко Савић 30 дана.
Коњички потпоручник Милан Дамјановић 4 дана.
Коњички потпоручник Радивоје Алексић 7 дана.
Коњички потпоручник Ђорђе Мандушић 7 дана.
Коњички потпоручник Братислав Маршићанин 5 дана.
Коњички потпоручник Велимир Тодић 5 дана.
Коњички потпоручник Милан Дунић 4 дана.
Коњички потпоручник Драгомир Андоновић 6 дана.
Подблагајник II. кл. Сима Ђаковић 3 дана.
Војно-апотекарски помоћник II. кл. Живојин Тајсић 20 дана.
Марвено-лекарски помоћник II. кл. Милан Митровић 30 дана.

Неслужбени део.

БЕЛЕШКЕ.

120.) Француска пољска артиљерија. Ту скоро, како „D. Heeres-Ztg.“ јавља, изашла су нова правила за 80 и 90 милимет. батерије, која обухватају радњу на не запрегнутим топовима и равне захтевније измене у материјалу. У три одсека расправљају та правила јединачну обуку, радњу на топовима и прописе за теоријску наставу рекрута. За послугу обе врсте топова одређују се шест војника, од којих су четири поред лафета, а два код предњака. Осим одредаба за послуживање појединих топова при паљби, постоје и такве које се односе на отклањање незгода при пуњењу и т. д., као и за тежачке послове, а на име: за промену точка, скидање цеви, ношење ове на предњаку и скидање предњака (ова последња радња само код 80 сантимет. топова).

Батеријом од 6 топова командује капетан, водом од 2 топа поручик или потпоручик, а појединим топовима као топовође поднаредници.

Кад се топови спремају за паљбу, преносе се из предњака на сваки топ по 2 картеча и стављају у сандуке на лафету. Чим се паљба хоће да одпочне, уђеси се најпре диоптар (ако даљина није позната, на 2000 мет.); а тако исто и топови се пуне још док нису скинути с предњака. Осим јединачне паљбе топовима постоји и паљба плотунима, водовима и батеријом, нарочито при изналажењу даљина.

Обичне пауче укинуте су код топова и на место њих заведена Лемоанова кочњача; а за кочење топовских точкова кад батерија стоји, служи један или двоји њих.

Предњаци су удешени тако да на њи седају пет топџија; за ту цељ наметена је на задњој страни предњака једна преклопна подлога за наслањање ногу, а на сандуку горе наслон који се скида, и тако троџица њих седе спред — обрнути лицем запреги, а двоџица иза њих — обрнути лицем к тону. Седиште за ова два топџије направно да је уско, и да при вожењу неби спали стављен је испред њих један кајиш за који се држе. На овакав начин удешени су само предњаци топовски, а не и муниџијских кара.

Од врна за пуцање употребљавају се само нови шрапнели (obus à mitraille) и картечи; досадањи пак шрапнели

(obus à balles) и гранате утрошиће се при мирнодобним вежбањима. Има се напоменути да је барутном пуњењу нових шрапнела, које неки зову „картеч-гранате", додато и нешто уситњеног угља, те да се распрскавање може боље да види. Ту даље већ избија на површину лоша страна слабодимног барута, а међутим је пожељно да се види распрскавање шрапнела те да се мерити по томе могу дотеривати. 90 милиметар. шрапнели распадају се до на 200 комада, којима се обасипа простор од 30—40 мет. у ширину, а до 200 метара у дубину, ако зрно експлодује на одговарајућој висини изнад мете; услед тога се код тих зрна правилно и употребљава темпирни упаљач.

Са ударним упаљачем употребљавају се картеч-гранате или шрапнели при изналажењу даљина, при пуцању на малим одстојањима и кад се дејствује против трупа заклоњених иза заклона, у којој прилици зрно пробије дувар па се тек иза овог распрсне.

Картечи се употребљавају на даљинама од 500 до 700 метара: и кад их не буде, могу се на ту цељ употребити и картеч-гранате код којих се упаљач стави на нулу.

Код 90 милиметар. топова постоје и гранате четири калибра дугачке. Оне су израђене од пресованог челика и пуне се са 1·4 килогр. кресалита, који исто тако дејствује као и мелинит, али је постојанији и трајнији од њега.

Топовски фишеци пуне се слабодимним барутом истог састава као и пушчани барут М. 1886., и имају на дну ради бољег потпаљивања нешто јачег запаљивог зрнастог барута.

За праскање употребљава се стари топовски барут; а код 90 милиметар. топова постоје и зрна од дебеле артије.

Нови дионтри М. 1889. подељени су до на даљине од 5800 метара, до које се пуца новим шрапнелима са темпирним упаљачем; преко те даљине до на 7000 метара даје се елевација квадрантом.

121.) Нови малодимни барут у Енглеској. „Руски Инвалид" доноси по „Scientific American-у" да су енглези Фредерик Абел и професор кембричког универзитета Џемс Девор изумели бездимни барут новог састава, и о томе изнели следећа објашњења: желатински експлозивни предмети, справљени из нитро-целулозе и нитро-глицерина, са или без других саставних делова, развијају при горењу јако рушећу снагу, због чега их је опасно чувати у слагалиштима. Проналазком пак Абело-Деверовим дошло се до бољег начина израде тих предмета, и благодарећи томе, умерена је разорна снага и брзина сагоревања, услед чега ти предмети постају способни за употребу код метног оружја, а и чување им је мање опасно. У тој цели проналазачи мешају танин с нитро-целулозом или с нитро-глицерином, или најзад и с једним и с другим. Они ово чине на два начина: или растварају нитро-целулозу (н. пр. памучни барут т. ј. пироксилин) у ацетону или у сирћетном етеру, и у тај раствор сипају танин; или прво растварају танин у ацетону или њему подобном телу, и за тим тај раствор употребљују као средство за сједињење танина с нитро-глицерином. На тај начин добије се смеса, која, пошто се удаљи предмет помоћу ког се раствор добио, а то се чини испаравањем, — постане тврдо тело, из кога се може правити барут у облику зрна или како се хоће. Место употребе саме нитро-целулозе (као што је горе казано) Абел и Девор узимају заједно с њоме нитро-глицерин у разној размери, и на тај начин добијају желатино тело, које садржи растворну нитро-целулозу или памучни барут (који је нерастворна нитро-целулоза), нитро-глицерин и танин. Из ове се смесе могу правити листови или какав се хоће облик.

Овој смеси могу се додати, у разној размери, оксиди (као: азотно киселе соли калија, натрија, амонија и барија) и оксидишући предмети (графит и т. д.), па и такви као што је шећер, вазелин, шкробали и т. д.

122. Јачина коњичких јединица у разним великим војскама, по подацима које је у једноме свом предавању изнео енглески пуковник Graves да докаже слабост енглеских ескадрона, овакве су:

	Јачина ескадрона,	Јачина пука,	Јачина дивизије.
Русија (линијских)	143	856	3432
» (гардијских)	143	572	4004
Немачка	134	540	3240
Аустрија	146	876	3504
Француска	133	665	3892
Енглеска	106	424	2544

123.) Мирно-добно стање руске артиљерије у Европи. Како су од неког времена учињене разне измене и повећања код руске артиљерије, „D. Heeres Ztg." износи податке о садањем њеном стању. Тако, види, састоји се пољска и брдска артиљерија у Европи из:

3 гардијске пољ. артиљер. бригаде.
4 гренадирске » »
41 линијска » »

Свега дакле из 48 бригада *) које се опет деле на:

67 пољских } батерија од по 8 топова.
5 брдских }

211 пољских } батерија од по 4 топа.
10 брдских }

Свега дакле 293 батерије са 1460 запрегнута топа, а кад се урачуна још и учебна батерија онда са 1466 топова:

Коњичка артиљерија састоји се из 29 батерија од по 6 топова, свега 174 топа.

Осим тога образују козачке трупе.

донске: 8 коњичких батерија }
кубанске: 3 » » } од по 6 топова.
оренбуршке 2 » »

кубанске: 2 » » }
теречке: 2 » » } од по 4 топа.
оренбуршке 1 » »

*) 1 бригада на дивизију, 12 батерија на корпус у ратно доба, или 96 запрегнутих топова на дивизије.

Свега 18 батерија са 98 топова; дакле укупно 47 коњичких батерија са 272 запрегнута топа.

Резервне трупе у мирно доба образују 30 батерија са 98 топова. Уз то долазе још 2 деновске батерије са по 6, и 5 пешадиских батерија са 10 топова. Ове батерије служе као кадар за образовање нових батерија за случај рата.

Мерзерске батерије које прате оперишућу војску, образоване су прошле године; има их 8 на броју са по 6 запрегнутих мерзера.

Према свему овоме укупан број руске артиљерије наведених врста састоји се у мирно доба у Јевропи из 386 батерија са 1900 топова.

124.) Нов образац ваздушне лопте. Како „D. Heeres Ztg.“ јавља, неки André Mahoudeau измео је нов образац лопте у које је унутрашњост подељена на више добро затворених одељења. У сваком том одељењу постоји нарочити мех, који се сваки за се пуни, разним гасом. И ако, вели наведени лист, овај систем има ту незгоду што се лопта тереши новом тежином од по 35 килограма на сваких 180 метара запремине, ипак има он и разних добрих страна, а нарочито ту неоцењиву што осигурава живот ваздухопловаца при падању кад се раздере материја, или кад су, као код војних балона, ови изложени противничким метцима.

125.) Коње код француске коњице. Како јавља „H.-Ztg.“ по „Progrès milit.“, наредио је француски војни министар, на предлог начелника главног ђенералштаба да сви драгунски пукови на случај мобилизације предају своја коња слагалиштима, па да се наоружају карабинима.

Међутим продужиће се, привремено, обука коњем код драгуна самосталних коњичких дивизија, код којих ће прва врста у ескадронима и даље у обичним приликама носити коње.

Коњица ће, вели исти лист, бити захвална ђенералу Мирибелу, што је његовим оправданим настојавањем учињен крај проби, која је изнела многе неподесности.

У скоро, вели, биће све коњичке трупе целисходно наоружане, а коње као неподесно ратно оружје, нестаће скоро и из мирнодобног наоружања. При кратком року службе наши коњици, вели, франц. лист, могу се обучити само употреби и руковању сабљом и карабином, а са тим наоружана немају се бојати никакве коњице.

ОГЛАСИ.

Ђорђе Виденовић из Локве, среза Заглавског, округа Тимочког, редов 2. чете XIII. батаљона сталног кадра, побегао је из команде 10. прош. мес.

Он је висок 1·60 мет., црномањаст, обрва црних, брковa нема.

Од државних ствари однео је на себи: 1 блузу чохану, 1 беле панталоне, 1 капу шајкачу, 1 пар пребуке, 1 оковратник и 1 пар опанака.

Ранђел М. Стојичић из Маркове Кутине, среза Нишког, округа Топличког, редов нетомесечар, 2. чете II. батаљона сталног кадра, побегао је из команде 7. Јуна тек. године.

Он је стар 20 година, висок 1·66 мет., лица смеђа, главе мале, брковa малих смеђих, косе смеђе, очију плавих, особених знакова нема.

Од државних ствари однео је на себи: 1 пар кошуља, 1 блузу и 1 панталоне цајгличне, 1 капу шајкачу, 1 оковратник и 1 пар опанака.

Младен Илић из малог Мокрог Луга, среза Врачарског, округа Подунавског, редов 2. чете VII. батаљона сталног кадра, побегао је из команде 8. прош. месеца.

Он је стар 20 година, висок 1·78 мет., црномањаст, очију, косе и брковa црних, браду брија, лица дугуљастог, носа великог, погледа потмулог, кад иде погнут је, других особених знакова нема.

Од државних ствари однео је на себи: 1 блузу чојану, 1 панталоне чојане, 1 оковратник, 1 капу шајкачу, 1 пар пребуке, 1 пар цокула и нож са опасачем и виском под № 6171. Серија А.

Риста Стефановић из доње Коњуше, среза Добричког, округа Топличког, редов 4. чете II. батаљона сталног кадра, побегао је из команде 12. прош. мес.

Он је висок 1·62, лица црномањастог, образа округлих, браде нема.

Од државних ствари однео је на себи: 1 блузу плаву, 1 панталоне беле, 1 капу шајкачу, 1 оковратник, 1 опасач, 1 пар преобуке и 1 пар опанака.

Милош Ј. Барбуца из Брестовца, среза Зајечарског, округа Црноречког, редов 1. чете XIII. батаљона сталног кадра, побегао је из команде 14. прош. месеца.

Он је висок 1·68 мет., црномањаст, без браде и бркова.

Од државних ствари однео је на себи: 1 блузу белу, 1 панталоне беле, 1 капу шајкачу, 1 оковратник, 1 пар кошуља, 1 пар опанака и 1 торбу за хлеб.

Младен Павловић из Грлишта, среза Зајчарског, округа Црноречког, редов 1. чете XIV. батаљона сталног кадра, побегао је из команде 1. прош. мес.

Он је висок 1·73 мет., главе и образа округлих, очију црних, косе смеђе, бркова малих, браде нема, особених знакова нема.

Од државних ствари однео је на себи: 1 мундир чохани, 1 панталоне чохане, 1 капу шајкачу, 1 оковратник, 1 пар преобуке, све половно, 1 опасач и 1 опанке са каишима.

Илија Мите Ил. Згрче из Рановца, среза Млавског, округа Пожаревачког, редов 4. чете VII. батаљона сталног кадра, побегао је из команде 18. прош. месеца.

Он је стар 20 година, висок 1·68 мет., у лицу црн, без браде и бркова, има младеж са косом на десној вилици, других особених знакова нема.

Од државних ствари однео је на себи: 1 блузу чохану, 1 капу шајкачу, 1 пар преобуке, 1 пар цокула, 1 поклопац кожни и 1 метални и 1 одвртку.

Умољавају се војне и полицијске власти да именоване бегунце у својој територији потраже, и да их на случај проналаска спроведу у команде.

Од стране дотичних команда.

Према Највишем решењу, V. батаљон „Краља Милана“ славиће ове године у Београду своју славу — „10. Августа, као успомену на дан рођења свога главара Његовог Величанства ćив. Краља Милана и високог родитеља Његовог Величанства Краља Александра I.“.

Ово се јавља свима командама и војним надлештвима ради знања.

Од стране дотичне команде.

На продају коњ, енглеске расе, дорат, висок 164 сантимет., стар 3½ године. Упитати Београд.

Младена Николића,
потпуковника у пензији.

Садржина. — **Службени део**: *Решења.* — *Производства, постављења и разматајн.* — *Прописи, наређења и објашњења министарска.* — *Наредба.* — *Лични односи.* — **Неслужбени део**: *Белешке*: 120.) Француска пољска артиљерија. 121.) Нова малокалибарска пушка у Енглеској. 122.) Јачина коњичких јединица у разним великим војскама. 123.) Мирно-добно стање руске артиљерије у Европи. 124.) Нов образац пољске лопте. 125.) Копље код француске коњице. — *Огласи.*

КРАЉЕВСКО-СРПСКА ДРЖАВНА ШТАМПАРИЈА.

ИЗЛАЗИ РЕДОВНО
СВАКЕ СЕДМИЦЕ
ПО ЈЕДАРЕД,
А НО ПОТРЕБИ И ВИШЕ ПУТА,
НАЈМАЊЕ НА ТАБАКУ.

ЧЛАНЦИ УПУЋУЈУ СЕ
УРЕДНИШТВУ,
А ПРЕТПЛАТА БЛАГАЈЦА ВОЈ.
МИНИСТАРСТВА.

ЛИСТ ДАЈЕ СЕ У ЗАМЕНУ.



ЦЕНА
је листу годишња:
ЗА ВОЈСКУ . . . 6 дин.
ЗА НЕВОЈНИКЕ . 12 „
ЗА ИНОСТРАНСТВО
С ПОШТАРИНОМ 20 „
ПОЈЕДИНИ БРОЈ . 30 ПАРА

ОГЛАСИ
ОД РЕДА ПО 10 ПАРА ДИН. ЗА 1
ПУТ, А ПОСЛЕ ПО 5 П. Д.
ВЕЋИ И ДУЖЕВРЕМЕНИЈИ ОГЛАСИ
ПО УГОДБИ.

СЛУЖБЕНИ ВОЈНИ ЛИСТ

ОРГАН И ИЗДАЊЕ ВОЈНОГ МИНИСТАРСТВА.

УРЕДНИК: ЂЕНЕРАЛШТАБНИ ПУКОВНИК **Младен Јанковић**, ЗАЧЕЛНИК ОПШТЕ-ВОЈНОГ ОДЕЉЕЊА.

БРОЈ 32. **БЕОГРАД, 28. ЈУЛА 1890. ГОД.** **ГОДИНА X.**

РЕШЕЊА.

У ИМЕ
ЊЕГОВОГ ВЕЛИЧАНСТВА
АЛЕКСАНДРА I.
по милости божијој и вољи народној
КРАЉА СРБИЈЕ
МИ КРАЉЕВСКИ НАМЕСНИЦИ.

На предлог заступника Нашега војног министра, председника Нашег министарског савета, а на основу чл. 94. закона о устројству војске, наређујемо:

„Да се у месецу Августу ове године позове на тродневно вежбање пешадија II. позива народне војске, и то на својим батаљонским збориштима".

Заступник Нашега војног министра, председник Нашег министарског савета, нека изврши овај указ.

Ф/Бр. 358.
16. Јула 1890. год.
Врањска Бања.

Јов. Ристић с. р.
К. С. Протић с. р.
Ј. Вели-Марковић с. р.

Председник министарског савета,
заступник министра војног,
ђенерал,
С. Грујић с. р.

Постављења и размештаји.

РЕШЕЊИМА МИНИСТРА ВОЈНОГ:

Од 20. тек. месеца Ф/АЊ 5044. одређују се, по потреби службе:

За ађутанта команданта града Београдског, артиљеријски капетан I. кл. Стојан Николајевић, до сада на служби при XI. (Крагујевачкој) пуковској окружној команди;

На службу при XI. (Крагујевачкој) пуковској окружној команди, артиљеријски капетан I. кл. Сима Павловић, назначен на службу при управи војно-техничких завода; и

На службу при VII. (Београдској) пуковској окружној команди, пешадијски поручник Благоје Мађаревић, досадањи ађутант команданта Београдског града.

Од 23. тек. месеца Ф/АЊ 4975. одређује се, по потреби службе:

За вршиоца дужности интенданта при штабу Шумадијске дивизијске команде, рачуноиспитач II. кл. Аврам Петровић, назначени рачуноиспитач новчаних рачуна при управи војно-техничких завода;

За вршиоца дужности рачуноиспитача новчаних рачуна управе војно-техничких завода, благајник IV. класе Милош Павловић, досада при II. гардијском батаљону, по молби;

За вршиоца дужности благајника II. гардијског батаљона, пешадијски потпоручник Драгутин Стојљковић, досадањи водник 2. чете истог батаљона.

ПРОПИСИ, НАРЕЂЕЊА И ОБЈАШЊЕЊА.

Министарство војно
Ф/БЊ 5007.

147.

Свима командама и војним надлештвима.

Усљед предлога начелника главног ђенералштаба, а сходно члану 4. уредбе о ђенералштабној струци од 22. Фебруара 1884. год. Ф/БЊ 1383., препоручује се свима командама и надлештвима, да позову своје официре на пријаву за спрему за ђенералштабну струку.

Услови за то — према тачци 4-ој поменуте уредбе — ови су:

1. За поручнике: *а*) да су својим радом доказали да имају довољно опште спреме и способности, и *б*) да су служили бар 3 године у строју са добрим успехом.

2. За капетане и више официре, сем прве тачке под 1., још и да су командовали каквом јединицом са похвалним успехом.

Сви дакле поручници, капетани и виши официри, који испуне горе означене услове, имају права на одкомандовање за спрему у главни ђенералштаб, ако изјаве жељу за ово.

За превод пак у ђенералштабну струку поручници и капетани дужни су, да претходно положе одговарајући испит у своме роду војске, а затим и испит за дотични чин ђенералштабног официра.

Све команде и надлештва спровешће изјаве пријављених официра начелнику главног ђенералштаба најдаље до 1 Септембра тек. год. У исто време да се пошљу и оцене дотичних официра за ову годину и извод протокола казни за кога буде постојао; а уједно да претпостав-

љени дају своје мнење о истим официрима да ли су досадањим радом својим заслужили, да се спремају за ђенералштабну струку, какву су способност и енергију у трупној служби до сада показали, каквом су јединицом и колико командовали. Напослетку за оне, који су свршили нашу војну академију, означити: кад су исту свршили и са којим рангом успеха.

Нека се према овоме тачно поступи.

22. Јула 1890. год.
Београд.

Председник министарског савета,
заступник министра војног,
ђенерал,
С. Грујић с. р.

Министарство војно.
Е/О№ 3468.

148.

Свима командама и војним надлештвима.

И ако је претписом Е/Г№ 5755. од 4. Новембра 1889. год. (Сл. в. лист за исту годину бр. 42., стр. 1219. и 1220.), наређено да команде неупућују станицама војнике на вожњу жељезницом конвенционалним — путничким — директним возовима бр. 11. и 12., за које је прописано мало оптерећење, ипак, како ме дирекција краљевско-српских државних жељезница, писмом од 14. тек. бр. 7793., извештава, често се дешава, да се резервисти у транспортима од 50 и више људи, морају отправљати нашим путничким возовима бр. 11. и 12., јер им окружне команде издају упутнице за те возове.

Пошто су ови возови уређени само за обични путнички саобраћај и због њихове брзине неподносе већи терет него што је прописан, то су за њих војни транспорти врло незгодни, јер се додавањем вагона мора да увећава возни терет, што опет неповољно утиче на брзину самог воза.

Усљед овога нашао сам се поново побуђен препоручити свима командама, да се у свему строго придржавају раније наређења односно упућивања станицама на вожњу жељезницом, како војника сталног кадра тако и резервиста, као и старешина и војника народне војске оба позива, у групама, и да оваке транспорте упућују само за мешовите возове бр. 31. у 32., и у том смислу издају им прописне упутнице.

20. Јула 1890. год.
Београд.

Председник министарског савета,
заступник министра војног,
ђенерал,
С. Грујић с. р.

Министарство војно.
А/Т№ 3010.

149.

РАСПИС.

У вези расписа од 25. Јула 1884. год. А/Т№ 2373. (Служ. вој. лист за 1884. год. стр. 999.), одобравам да поједине команде дуж жељезничке пруге и у непосредној близини ове, могу непосредно слати управнику војно-техничких завода чауре од испуцаних фишека, тада кад накупе извесну количину од 50—60 килограма; остале команде поступаће као и досада, т. ј. слаће преко дивиз. слагалишта.

23. Јула 1890. год.
Београд.

Председник министарског савета,
заступник министра војног,
ђенерал.
С. Грујић с. р.

Министарство војно.
Е/О№ 3411.

150.

Свима командама и војним надлештвима.

Блузама чоханим и цвиличним садањег кроја, нису до сада одређене цене за плаћату, па зато је управа војне одеће паредила те је при одећној радионици састављен овде изложени преглед коштања блуза.

ПРЕ

коштања материјала и израде блуза

На шта	По утврђеном мерилу																	
	1·59	1·467,6	0·03,5		1·467,6		0·02,5		0·03,5		0·03,5		0·03,5		0·03,5		0·03,5	
	Метара																	
	Чоје																	
	Угасито плаве		Затворено зелене		Отворено плаве		Црвене		Суре		Вишњеве		Мрке (браун)		Затворено плаве			
	по		по		по		по		по		по		по		по			
	дин.	пр.	дин.	пр.	дин.	пр.	дин.	пр.	дин.	пр.	дин.	пр.	дин.	пр.	дин.	пр.		
	9	37	9	21	9	37	8	94	7	46	8	94	7	41	9	01		
	свега		свега		свега		свега		свега		свега		свега		свега			
	дин.	пр.	дин.	пр.	дин.	пр.	дин.	пр.	дин.	пр.	дин.	пр.	дин.	пр.	дин.	пр.		
На 1 блузу чојану пешадијску	14	90	—	32,5	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		
» 1 » » коњичку	—	—	—	—	13	75,5	—	—	—	—	—	—	—	—	—	36,6		
» 1 » » пољско артиљ.	13	75,5	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		
» 1 » » градско артиљ.	14	90	—	—	—	—	—	22,5	—	—	—	—	—	—	—	—		
» 1 » » возарску	13	75,5	—	—	—	—	—	—	—	26,5	—	—	—	—	—	—		
» 1 » » пионирску	14	90	—	—	—	—	—	—	—	—	—	31,5	—	—	—	—		
» 1 » » болничарску	14	90	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	26	—	—		
» 1 » » за питомце в. академије	по утрош.		—	32,5	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		
» 1 » » за питомце ветер. школе	по утрош.		—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		
» 1 » цивилну пешадијску	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		
» 1 » » јахаћу	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		

Примедба. Блузе за питомце војне академије и школе ветеринарске израђују се по мери — те

Бр. 953.
10. Јула 1890. год.
Београд.

Књиговођ IV. кл.,
радионице војне одеће,

Пет. Вукадиновић с. р.

ГЛЕД

чојаних и цивиличних свију родова оружја.

РАЗМЕРУ ИДЕ											По прописној такси плаћа се:		Свега коштa матер., крој и шав		ПРИМЕТБА
0·03,₅	0·03,₅	2·20,₅ 2·14	0·15 0·08	0·16	0·14	0·2 1·962,₅	1·82,₂	0·12,₅	8	8	1				
МЕТАРА									КОМАДА		ПАРА				
Чоје		Платна				Ширита сребрна бела		Дугмета кошчана			Кончи дротни	За крој	За шав		
Прве	Голубије	Поставе кон.	Памук атласа	Цаничног				Црна већа	Бела већа						
по	по	по	по	по		по		по	по		по				
дин. пр.	д. п.	дин. пр.	дин. пр.	дин. пр.		дин. пр.		дин. пр.	дин. пр.		дин. пр.				
7 46	8 94	— 65	— 74	1 75		6 —		— 01,₂	— 01,₂		— 00,₅				
СВЕГА	СВЕГА	СВЕГА	СВЕГА	СВЕГА		СВЕГА		СВЕГА	СВЕГА		СВЕГА	динара	пара	динара	пара
дин. пр.	д. п.	дин. пр.	дин. пр.	дин. пр.		дин. пр.		дин. пр.	дин. пр.		дин. пр.				
— —	— —	1 49,₅	— 12	— 03,₅		— —		— 09,₆	— —		— 00,₅	—	20	1 50	18 68	
— —	— —	1 39,₅	— 10,₅	— 03,₅		— —		— 09,₆	— —		— 00,₅	—	20	1 50	17 41	
— 26,₅	— —	1 39,₅	— 10,₅	— 03,₅		— —		— 09,₆	— —		— 00,₅	—	20	1 50	17 36	
— —	— —	1 49,₅	— 12	— 03,₅		— —		— 09,₆	— —		— 00,₅	—	20	1 50	18 84	
— —	— —	1 39,₅	— 10,₅	— 03,₅		— —		— 09,₆	— —		— 00,₅	—	20	1 50	17 36	
— —	— —	1 49,₅	— 12	— 03,₅		— —		— 09,₆	— —		— 00,₅	—	20	1 50	17 67	
— —	— —	1 49,₅	— 12	— 03,₅		— —		— 09,₆	— —		— 00,₅	—	20	1 50	18 62	
— —	— —	по утрош.	— 10,₅	— 03,₅		— 75		— 09,₆	— —		— 00,₅	—	30	2 —	20 02	
— —	— 31,₅	по утрош.	— 10,₅	— 03,₅		— —		— 09,₆	— —		— 00,₅	—	20	1 50	18 66	При наплати треба овим цијенама додати и 5% на адмиштрације Трошкове.
— —	— —	— 10	— —	3 43,₅		— —		— —	— 09,₆		— 00,₅	—	12	— 90	4 63	
— —	— —	— 05,₂	— —	3 19		— —		— —	— 09,₆		— 00,₅	—	12	— 90	4 37	

је са тога утрошак чоје и платна поставског за прорачун коштања узет у границама блуза пешачких.

Управник I. класе
радионице управе војне одеће,

Живан Јовановић с. р.

Нека се команде и војна надлештва односно наплате блуза чоханих и цивилних као и утрошеног материјала по овом прегледу управљају.

15. Јула 1890. год.
Београд.

Председник министарског савета,
заступник министра војног,
генерал,
С. Грујић с. р.

Министарство војно.
Ф/БЊ 5005.

151.

Да би у будуће све команде подносиле на исти начин извештаје о вежбањима народне војске, прописујем за то следећи

I.

УПУТ

за вођење и састављање извештаја о вежбању старешина или обвезника I. или II. позива народне војске.

1.) У рубрици: „текући број“ изређати бројеве: 1, 2, 3 и т. д. колико батаљона или чета — пуковског округа буде где су се старешине или обвезници вежбали.

2.) У ступцу: „који се батаљон или чета и ког пуковског округа вежбала“ именовати батаљоне или чете где је заиста вежбање вршено.

3.) У ступцу: „колико је било по чиновима на вежбању“ отворити онолико рубрика по чиновима и звањима, колико је таквих разних чинова и звања било при вежбању, сталних и привремених.

4.) У ступцу: „колико је требало доћи“ показати онај број, који се води по списку те чете или батаљона.

5.) У ступцу: „колико је дошло доцније са оправданим изостанком“, ставити онај број, који су неко време доцније дошли, но то оправдали уверењем надлежне власти, или лекарском сведоџбом о болести.

6.) У ступцу: „колико је дошло доцније с неоправданим изостанком“ ставити онај број, колико је њих дошло — не на одређеног дана — а изостанак нису оправдали, — и од њих саставити списак из ког да се види, колико је који доцније дошао дана, те да се нареди накнадно вежбање или да се казне.

7.) У ступцу: „није никако дошло“ ставити оне, који су требали доћи на нису, нити су оправдали изостанак. Збир од овог броја са бројем оних, који су дошли доцније: с оправданим и неоправданим изостанком, и с бројем дошлих на време, мора бити раван броју: који је требао доћи, дакле колико се по списку води.

8.) У ступцу: „колико је часова употребљено на: егзерцир, ратну службу, теорију и гађање“ ставити онај број, који је донста на шта и употребљен, имајући на уму да „механизам и стрељачка борба“ улази у „егзерцир“, пошто је одломак његов.

9.) У ступцу: „колико је кажњено ставити само бројно колко.

10.) У ступцу: „колико је боловало“ убележити само бројно, колико је преко целог времена вежбања боловало и колико дана кад се све скупи колико је сваки боловао: у болници, амбулацији или имао поштеде и т. п., дакле тих дана нису били на вежбању.

11.) У ступцу: „какав је успех у обуци и каква је у опште воља к војним вежбањима“ изложити у опште код старешина њихову енергију око бољег извођења наставе; а за војнике: вољу и расположење њихово за вежбу и к позиву војничком у опште.

12.) У ступцу: „примедба“ показати сметње бољем извођењу наставе и т. п., и учинити предлог, шта би ваљало урадити у корист наставе и веће воље за војничку службу и позив.

II.

УПУТ

За вођење и састављање извештаја о гађању старешина или обвезника I. или II. позива народне војске:

1.) У рубрици: „текући број“ ставити бр. 1, 2, 3 и т.д. колико је било батаљона или чета пуковских округа где је гађање вршено.

ИЗВЕШТАЈ.

о вежбању старешина или обвезника I. или II. позива народне војске . . . дивизијске области, у тек. години, које је трајало . . . дана, од . . . . . до . . . . . .

Текући број	Који се батаљон или чета и ког пуковског округа вежбала.	Колико је било на вежбању по чиновима: Командира	Чиновника	Абутената	Водника	Наредника	Ађутаната	Десетара	и т. д.	и т. д.	и т. д.	Ваганика	Комесара	Писара	Заставника	Редова	Свега	Колико је требало доћи	Колико је доцније дошло: С неоправљ. изостанком	Са оправљ. изостанком	Није никако дошло	Колико је часова употребљено на: Екерцир	Ратну службу	Теорију	Гађање	Колико је кажњено: Укором	Притвором	Затвором	Колико је болово: Часа	Дана	Какав је успех у обуци и каква је у опште воља код војника у војним вежбалиштима	Приметба (Сметње при обуци)
1	I. батаљон VII. пуков. округа																															
2	II. батаљон IX. пуков. округа																															
3	III. батаљон XII. пуков. округа																															
4	и т. д.																															
	Свега . .																															

(Датум) *(Потпис)*

ИЗВЕШТАЈ.

О гађању старешина или обвезника I. и II. позива народне војске . . . дивизијске области, за време трајања . . . дневног вежбања, — од . . . до . . . . . текуће године.

Текући број	Који се батаљон или чета и ког пуковског округа вежбала	Гађање појединце							Десетично гађање					Водно гађање					Бојно гађање					Сагласно метка	Од сметних узалазо	Приметба (како је време било при ком гађању, какво је стрелиште на коме су гађања вршена и т. д.)
		Колико је гађало	Колико није гађало	На којим одстојањима	Са по колико метака	Свега утрошено метака	Испунило услове	Није испунило услове	Колико је гађало	Колико није гађало	Са којих даљина	Утрошено муниције	Број погодака	Колико је гађало	Колико није гађало	Са којих даљина	Утрошено муниције	Број погодака	Колико је гађало	Колико није гађало	Са којих даљина	Утрошено муниције	Број погодака			
1	I. батаљон VII. пуков. округа																								
2	и т. д.																								
3	и т. д.																								
4	и т. д.																								
	Свега . .																								

(Датум) *(Потпис)*

2.) У рубрици „који се батаљон или чета и ког пуковског округа вежбала“ именовати батаљоне или чете, који су се доцна и вежбали у гађању.

3.) У ступцу: „Гађање појединце“ — а у рубрици: „колико је гађало“ изложити број старешина или обвезника, који су гађање вршили; а у рубрици „колико није гађало“ изложити број, који није гађао. Сума од оних, који су гађали и оних који нису гађали мора бити равна суми „било је на вежбању дотичне чете, батаљона кога пуковског округа“. — У рубрици „на којим одстојањима“ изложити сва одстојања, која буду прописана за то гађање старешина или обвезника. У рубрици: „са по колико метака“ показати општи број метака, који је утрошен на поједина гађања, но тако, да кад се број утрошених метака на појединим одстојањима сумира међусобом, изађе општи број утрошених метака на гађање појединце. — У рубрици „свега утрошено метака“ изложити укупан број метака заједно са слагалима, који је утрошен на гађање појединце. У рубрици „испунило услове“ убележити онај број старешина или обвезника, који су на прописним одстојањима са одређеним бројем метака испунили услове. — У рубрици: „није испунило услове“ ставити онај број старешина или обвезника, који на прописаним одстојањима и са одређеним бројем метака нису испунили захтеване услове.

4.) У ступцу: „десетично гађање„ — а у рубрици: „колико је гађало “изложити број који су учествовали у овом гађању. У рубрици: „колико није гађало“ ставити број који није гађао из ма којих узрока. — У рубрици: „са којих даљина“ побележити поједина одређена одстојања са којих је вршено ово гађање. — У рубрици: „утрошено муниције“ ставити укупан број метака, који је утрошен при извршењу овог гађања. У рубрици „број погодака“ показати укупан број добивених погодака у мете при гађању.

5.) У ступцу: „водно гађање“ попуњавати онако исто као и десетично.

6.) У ступцу: „војно гађање“ попуњавати онако исто као и десетично.

7.) У рубрици: „слагало метака“ ставити број метака, колико је за време вршења свих гађања слагало.

8.) У рубрици: „од слагалих упалило“ уписати онај број, колико је при поновљеној употреби упалило.

9.) У рубрици: „примедба“ изложити: какво је у опште било време при гађању, каква су била стрелишта (да ли вештачка или природна), објаснити за све оне војнике који нису гађали, тачан узрок због чега нису гађали и т. д., као и шта би ваљало учинити да се отклоне сметње и тешкоће.

Нека се команде у будуће по овоме тачно управљају.

23. Јула 1890. год.
Београд.

Председник министарског савета,
заступник министра војног,
генерал,
С. Грујић с. р.

Министарство војно.
А/Т№ 2740.

141.

ПРАВИЛА

администрације војно-техничких завода.

(наставак.)

Члан 47.

Књиговође у вршењу своје административне дужности, одговорни су по прописима члана 7. и 8. закона о војној администрацији, а потчињени су управницима дотичних радионица као наредбодавцима и непосредно претпостављеним старешинама својим.

Даље о вођењу књига, што спада у њихову дужност, прописано је у одељку III. овог правила чл. 55. до 71. закључно.

К. Дужности магационара при војно-техничком слагалишту и пиротехници.

Члан 48.

Магационари по чл. 81. закона о војној администрацији рукују одређеним им одељењем слагалишта војно-техничких завода и пиротех-

нике и воде књиге по пропису члана 62., 68. и 71. овог правила о материјалу који им је на руковање поверен. Они су у свему непосредно потчињени управнику војно-техничког слагалишта, односно пиротехнике, као наредбодавцу и њиховом непосредно претпостављеном старешини, а одговорни су по прописима чл. 7. и 8. закона о војној администрацији.

Њихова је дужност: примљене материјале по наређењу управника слагалишта, односно пиротехнике, у магацине сместити и у књиге уводити; њих по прописима, према природи сваког од њих, чувати и у добром стању одржавати и издавати их, или одашиљати ономе коме им управник наредно буде, и по књигама их надлежно одуживати.

При свима овим радовима ваља да буду што тачнији и уреднији, јер ће само тако моћи да сачувају поверени им материјал од штете, магацинске књиге од збрке, а себе од одговорности.

Члан 49.

За ручне и тежачке радове по магацинима, требоваће магационари од управника потребан број занатлија и послужилаца, који су чл. 78. закона о војној администрацији за слагалишта предвиђени.

Л. Дужности надзорника војно-техничких радионица.

Члан 50.

Дужности ових надзорника одређене су чл. 141. закона о војној администрацији. Тамо прописано објашњава се следећим:

а.) Они лично наређују извршење од управника добивених наручбина мајсторима и радницима свога подручја, одређујући свакоме појединце оно што ће који по занату, коме припада, најбоље и најбрже, дакле и најевтиније, моћи да изради. — При том га упознају са конструкцијом и размерама поручених предмета, ради чега му предају и цртеже, моделе и шаблоне, који све те податке садрже у колико је то нужно у потпуној јасности. Они дају свакоме и за израду потребан непрађен материјал, или полупрађене (исковане, изливене и т. д.) предмете, и алат у колико ко неби већ од пре на редовној употреби имао, и одређују свакоме место где ће радити.

б.) Они воде над мајсторима и радницима своје радионице, за време рада надзор, како односно тачности и правилности саме израде у техничком погледу, тако и односно пријежања и трудољубивости. А да би ово тачно вршити могли, дужни су на рад долазити свагда у оно време кад и радници, а одлазити још и доцније, пошто сврше и своје административне послове, с којима се не могу за време рада у радионицама бавити. Они су дужни при самом раду давати радницима нужне поуке и упутства, те да би им израда била што боља, и што економичнија. А оне који нису пријежни и трудољубиви, на које опомене њихове неби дејствовале, дужни су у кругу своје власти дисциплинским казнити по чл. 97. и 98. овог правила, или претпостављеним управницима радионица за веће казни предлагати.

в.) Што год који од мајстора и радника од повереног му материјала или алата поквари или упропасти својом кривицом, небрежењем или незнањем, дужан је да плати, зато ће надзорници на ово најстрожије пазити и бележити сваку штету за коју сазнаду, те да се може увести у платни списак, ради одбитка од зараде проузроковача.

г.) Израђене предмете примаће надзорници радионица од мајстора и радника, па ће их прегледати је су ли како ваља тачно и добро израђени. Ако буду добри, они ће их својим жигом као примљене обележити и оставити у ручан магацин за даљи рад, а израду бележиће у списак те да се дотичноме исплати.

Ако не буду добро израђени, они ће их по могућству вратити истом мајстору или раднику на оправку. Али ако ова небуде могућа, они ће одмах оценити тиме проузроковану штету и

у списак уписати, ради наплате, а наредње ко ће други предмет на место покваренога израдити.

д.) Кад која поручбина буде потпуно извршена и готова за предају, јављаће претпостављеним управницима, те да је они прегледе и нареде шта ће с њоме даље да се ради.

А од тих поручбина они ће покупити све цртеже и вратити цртачу на чување, а шаблоне и контролнике оставиће у своје ручне магацине.

Они ће и претекле материјале премерити, фурду оценити и т. д., т. ј. прибрати све податке потребне за закључење дотичне партије трошкова израде, које ће одмах доставити надлежним књиговођама.

ђ.) Надзорници примаће потребне материјале из слагалишта управе војно-тех. завода, и уводити их у своје материјалне књиге партијално по реду њиховом, а тако и одуживати магационаре од којих су што примили. Кад се пак материјал какав изда у израду, онда ће га развести на страни издавања своје књиге назначивши: кад је, колико и за коју поручбину издат и по којој цени; на пошто се поручбине изврше, они ће утрошке тих материјала предати књиговођама, и са њиховим књигама израде одужити своје књиге. Ове ће се материјалне књиге с концем рачунске године закључивати, и заоставши неутрошени материјал преносити у идућу годину.

Као што примају из слагалишта материјале тако ће примати и потребне алате, и уводити у своје књиге алата, а издаваће их на употребу радницима по списку, у коме ће бити изложено име и презиме радника, шта му је на руковање дато кад, колико и у каквом стању.

Неупотребљиве алате, пошто се за расходовање њихово добије надлежно решење, предаваће сами надзорници слагалишту као фурду по тежини, и своје књиге алата одуживати са књигом слагалишта. А на концу године заоставше добре алате у нову књигу преводити.

И књиге материјала и књиге алата, које надзорници воде, потписиваће управници радионица, а према потписивати надзорници, и оне ће се подносити на преглед рачуноиспитачу материјалних рачуна, најдаље на два месеца по истеку рачунске године, као и остале рачуноводне књиге по закону.

ж.) Надзорници воде дневнике рада по постојећој форми чл. 69. овог правила, у којој се увек види, који је мајстор или радник колико кога дана и на којој поручбини, или партији израде на надницу или на парче радио. Дневнике ове попуњаваће надзорници радионица под најстрожијом својом одговорношћу сваког дана, преко дан и по свршетку рада, како би им били што тачнији податци за књиговодство, ради прорачуна утрошене радне снаге. При ситнијим израдама, они ће делити у тој цељи целе дане у делове одговарајуће времену проведеном на једном раду, и сваки део тачно у дневник забележити у сатима.

з.) Они присуствују при исплатама потчињених им мајстора и радника, и исплату по пропису оверавају, при том пазе да се свакоме тачно она зарада и исплати, која му је у списак стављена; објашњавају сваком учињене му одбитке, ако би за њих питао, и т. д., и старају се да се при исплати неби десила каква год грешка.

и.) У њихову дужност спада и то: да се брину о непрестајној исправности машинерије и алата, који служе за израде у радионицама. За неисправности машинерије достављаће претпостављеном управнику и махинском инжаниру, и управљаће се при оправци по њиховим упутствима. А неисправан алат оправљаће помоћу потчињених им мајстора, било оних који са тим алатом обично раде, или нарочитих за оправку алата одређених: како кад наређено буде. Трошкови око ситних оправака алата, које врше сами они мајстори, који с њима раде, увек долазе на терет оне израде, на коју су моментално употребљени, те зато се оне у дневнику израде и неће особено водити.

ј.) Најпосле, они потпомажу књиговође у изради платних списковa, тромесечних и

годишњих извештаја и у склапању књига и рачуна, дајући им потребне податке, које као непосредни надзорници израда и руководаоци материјала и алата за то и прибирају и бележе.

Члан 51.

Према чл. 142. закона о војној администрацији надзорници су и материјално одговорни за материјал и алат у својим радионицама, и то као руководаоци у смислу чл. 7. тог закона и као књиговође по чл. 8., поштo о томе и прописне књиге воде по чл. 56. тач. II. под б.) и чл. 62. и 68. овог правила.

Члан 52.

За вршење извесних радова, који по претходећем чл. 50. спадају у дужност надзорника радионица, могу им се придати у помоћ и мајстори одлични у занату и владању, кад сами надзорници, због великог развића рада, физички немогу више те послове да савлађују, или кад осуствују и болују.

У том случају, ови придати им помоћници добијају за време овог рада месечну плату и постају претпостављени оних мајстора и радника над којима имају да воде надзор, као што су и материјално одговорни за тачност контролисања поверене им израде у техничком погледу, и рачунских података о утрошку материјала, алата и радне снаге на то.

По извршењу повереног им рада, ови се помоћници надзорника враћају опет на своје редовно занимање на коме су били и пре ове употребе.

Надзорници радионица дужни су да сами од управника траже ову помоћ кад им она буде потребна, као што су дужни увек и благовремено јављати управницима кад буде, — због умножавања поручбина, — потребно да се број мајстора и радника извесног заната у њиховом подручју умножи, или да се смањи због престанка потребе.

Члан 53.

Зато што је рад надзорника многоструки, тежак и одговоран, моћи ће им одређивати управник вој.-тех. завода као награду за обуку радника и надзор над извесним радовима, који њихову нарочиту пажњу изискивали буду, поред редовне плате још и парчетарском тарифом известан проценат. Но проценат овај никад несме да превазиђе једну четвртину плате.

Ово важи и за надзорничке помоћнике у извесним израдама.

Ова ће им се награда исплаћивати по парчетарском списку, и пашће на терет дотичне израде.

М. Дужности свега осталог административног особља.

Члан 54.

Дужности свега осталог административног особља, као што су: магационари, писари, практиканти, преписачи, надзорници материјала и т. п. опште су природе. Оне су прописане правилом о деловодству војних власти, другим правилима и прописима министра војног за војне чиновнике и званичнике грађанског реда, а њих регулише и управник војно-техничких завода својим наредбама. Управник је и властан да ово особље у своме подручју распоређује на она места, где за сходно нађе и где је највећа потреба.

Све овде обухваћено особље, дужно је претпостављене му старешине потпомаже у раду искрено и пријежно, да добивене налоге извршује тачно и брзо, и да се постепено успособљава за све вишу административну службу при управи вој.-тех. завода, за коју ће се по могућству и по раду и унапређивати, с обзиром на способност и употребљивост за рад.

III. О КЊИГОВОДСТВУ.

А. Опште одредбе.

Члан 55.

При управи војно-тех. завода, при њеним радионицама, и при њеном слагалишту, воде се разне рачуноводне књиге, које ће се даље у подробности описати. Циљ је свију ових књига, да се свакад може сазнати тачно новчано и материјално стање у подручју целе управе и то: како односно примања и издавања, тако и од-

носно онога што се код кога на руковању налази.

Према овоме, свако и најмање примање и издавање, као и свака ма и најмања промена материјалног и новчаног стања, треба да се одмах и непосредно у дотичне књиге на своје место забележи, јер ће се промена само тако моћи сачувати од заборава, и књиге одржавати у сагласности са стварним стањем.

То исто важи и за оне књиге, које се воде о личном саставу радничког особља, и о занимању мајстора и радника у опште, које такође треба увек да буду тачно попуњене и сваког дана нужним белешкама снабдевене; јер ће само тада бити у њима садржани податци потпуно истинити.

Свако одлагање и небрежење у овим радовима штетно је, и треба строго да се казни.

Члан 56.

У управи војно-техничких завода воде се следеће рачунске књиге:

I. У КАНЦЕЛАРИЈИ УПРАВЕ.

а.) Води адјутант:

1. Инвентар канцеларијских ствари под знаком: „*А*“.

б.) Води рачуноисправач новчани:

2. Контролник новчани, са знаком: „*К*“.
3. Прибелешку привремених издатака са знаком: „*Пр*“.
4. Књижице одбитака од плате са знаком: „*О*“.

в.) Води благајник:

5. Дневник државне касе са знаком „*ДН*“.
6. Партијалик државне касе са знаком: „*Парт*“.
7. Дневник касе радничког фонда са знаком: „*РФ*“.
8. Депозитник са знаком: „*Деп*“.
9. Аманетник са знаком: „*Ам*“.

г.) Води машински инжинир:

10. Инвентар машина, са знаком: „*Д*“.

д.) Води грађевински инжинир:

11. Инвентар грађевина и земљишта са знаком: „*Б*“.

ђ.) Води цртач:

12. Инвентар цртежа са знаком: „*Е*“.
13. Инвентар цртачког алата и материјала са знаком: „*Ж*“.
14. Инвентар библиотеке са знаком: „*З*“.

е.) Води хемичар — технолог:

15. Инвентар хемијске лабораторије са знаком: „*И*“.

ж.) Води надзорник модел-тишлернице:

16. Инвентар ливничких модела са знаком: „*Ј*“.

II. ПРИ РАДИОНИЦАМА.

а.) Воде књиговође:

1 Књигу израде са знаком радионице и писменом: „*А*“.

2. Инвентар канцеларијских ствари, са знаком радионице и писменом: „*Р*“.

3. Спискове оцене радника са знаком радионице и писменом: „*С*“.

4. Тарифе за парчетарске израде са знаком радионице и писменом: „*Т*“.

5. Књиге наруџбина са знаком радионице и додатком: „*Нр*“.

6. Формуларни списак радника са знаком: „*Б*“.

б.) Воде надзорници радионица:

7. Књигу алата са знаком радионице и додатком: „*Ал*“.

8. Књиге о материјалу узетом за израде са знаком радионице и додатком: „*М*“.

9. Дневник рада са знаком радионице и додатком: „*ДР*“.

10. Оцене машинске израде са знаком: „*МИ*“.

Знаци за радионице прописују се следећи: Тополивница *Та.*, Лафетница *Лф.*, Пушкарница *Пш.*, Чауринца *Чр.*, Пиротехника *Прт.*

III. ПРИ СКЛАДИШТУ ВОЈНО-ТЕХНИЧКИХ ЗАВОДА.

а.) Води књиговођа складишта:

1. Књигу приватних наручбина са знаком: „*С.л.*“

2. Инвентар канцеларијских ствари са знаком: „*С.Р*“.

б.) Води магационар неизрађених материјала:

3. Књигу неизрађених материјала са знаком: „*СМ*“.

4. Књигу алата са знаком: „*С.Ал*“.

в.) Води магационар израђених материјала:

5. Књигу убојних материјала са знаком: „*УМ*“.

6. Књигу барута и муниције са знаком: „*БМ*“.

7. Експед. књигу магац. израђ. предмета са знаком: „*УЕ*“.

Ако би у војно-техничком складишту било више магационара неизрађених и израђених материјала, онда ће се по потреби водити више књига истог имена као: део I. део II. и т. д. за сваког магационара понаособ одељења.

Но пошто и пиротехника такође има свој одвојени магацин неизрађених материјала и алата, то ће дотични магационар пиротехнике водити такође две књиге:

1. За неизрађен материјал са знаком: „*Прт.СМ*“.

2. За алат са знаком: „*Прт.МАл*“.

(наставиће се.)

Министарство војно.

Ф/БЊ 5072.

152.

Свима командама и војним надлештвима.

На основу указа од 15. тек. месеца Ф/БЊ 4886., а на питања неких команданата ко ће постављати ађутанте у народној војсци, као и ко ће их разрешавати; даље које ће место заузети наредник народне војске; — објашњавам следеће:

Ађутанте у народној војсци постављаће и смењивати дивизијски команданти.

Наредници народне војске равни су рангом заставницима.

Према овоме, дивизијски команданти постављаће и смењиваће у народној војсци: ађутанте, воднике, нареднике и заставнике; пуковски окружни команданти постављаће и смењиваће: двајеснике и десетаре.

Постојећа права производства у сталном кадру и редовној војсци са овим немају везе.

Ово се доставља свима командама на знање и управљање.

22. Јула 1890. год.
Београд.

Председник министарског савета,
заступник министра војног,
бемерал,

С. Грујић с. р.

Лични односи.

ВОЛОВАЛИ:

Професор војне академије Димитрије Данић 39 дана.
Пешадијски капетан II. кл. Михајло Пачић 99 дана.
Пешадијски поручник Милосав Живановић 1 дан.
Пешадијски поручник Алекса Милић 15 дана.
Пешадијски поручник Павле Пауновић 60 дана.
Пешадијски поручник Стеван Јовановић 30 дана.
Пешадијски поручник Михајло Димитријевић 30 дана.
Артиљеријски поручник Милутин Мишковић 1 дан.
Коњички поручник Божидар Пејчиновић 49 дана.
Коњички поручник Ђорђе Ђорђевић 30 дана.

ОДСУСТВА:

Коњички мајор Тодор Грубановић 3 дана.
Професор војне академије Љубомир Ковачевић 1 дан.
Професор војне академије Милан Јовановић 40 дана.
Жандармеријски капетан I. кл. Максим Жујовић 30 дана.
Пешадијски капетан II. кл. Никола Васић 42 дана.
Пешадијски поручник Новак Бранковић 4 дана.

Пешадијски поручник Лука Лазаревић 6 дана.
Пешадијски поручник Владимир Кондић 1 дан.
Пешадијски поручник Милентије Михајловић 10 дана.
Артиљеријски поручник Милутин Мишковић 3 дана.
Артиљеријски потпоручник Чедомир Марковић 5 дана.
Коњички потпоручник Љубивоје Барјактаровић 7 дана.
Пешадијски потпоручник Алексије Миловановић 5 дана.
Писар II. кл. Љубомир Петровић 6 дана.

ЖЕНИТВА ЈЕ ОДОБРЕНА:

У НАЧЕЛУ:

Артиљеријском поручнику Михајлу Мићићу.

УМРО:

Пешадијски потпоручник Андрија Антонић, 16. тек. месеца, у Ваљеву.

Неслужбени део.

БЕЛЕШКЕ.

126.) Сабља новог обрасца. „Heeres-Ztg.“ јавља по „Progrès militaire-у“, да је друштво d' encouragement à l' escrime, које је пре неког времена расписало било награду за хладно оружје, досудило ову мајору Déruë-у за његов образац сабље.

Сабља је та лакша за 150 грама, а при том за 3 см. дужа од сабље коју сада има коњица.

Сечиво има изглед ножа, оштро је с обе стране за 30 см. од врха; тедуће је ојачано у виду Т. Тежина је тако распоређена да тежишна тачка лежи у руци. Држак је мало ојачан ради бољег држања, а браник толико широк да врло добро штити руку.

Ова сабља, вели, врло је згодна за удар и бод.

127.) Колико коња пропада у рату? О томе, како „Reichswehr“ јавља, износи енглески марвени лекар W. B. Walters, ове податке:

У кримском рату изгубила је енглеска војска просечно 86% свог годишњег бројног стања коња. У немачко-француском рату 1870. год. изгубила је Немачка од 38000 коња 17595, а број пред противником претрпљених губитака у коњима износи свега 40% од укупног бројног стања. У војни са Зулусима (1879) износи губитак коња доведених из Енглеске 71%, а оних из колонија 79%. Од 5000 коња искрцаних 1882. год. у Мисиру, лечено је 50% услед разних болести од којих је угинуло 11%. Код 7. драгунског пука боловало је једно време 213 коња, а 477 пало је од доказане болести „Маларија“. У Суакимској експедицији 1885. год. од 2530 коња пропало је од Фебруара до Маја 26% „Hipol. Revue“ вели на то да потреба губити из вида како енглези још досада нису никад умели да у рату целисходно обдржавају своје коње на ни саме војнике.

128.) Бараке од пандекла. Први похушаји са таквим баракама, како „Reichswehr“ јавља, чињени су у данској војсци. Изумитник им је капетан Декер. Од 1883. године чињени су са таквим баракама опити и у пруској војсци, а од 1885. год., кад су на међународној конференцији за бараке у Антверпену, добиле те бараке прву награду и златну медаљу, усвојене су коначно за немачку војску, нарочито за болничке потребе у рату и миру на случај каквих заразних болести, а и иначе за касарске потребе.

На овогодишњем међународном лекарском конгресу у Берлину биће од стране немачког војног министарства изложен такав барачки логор (по Декеровом систему), а изложиће бараке истог система и централни одбор немачког црвеног крста. Пратећаоци патента Кристоф и Унак из Копенхагена, извели су практичан идеју капетана Декера и дотерали је; а у Немачкој у Нишки (Г. Лужици) подигнута је ту скоро велика фабрика која израђује само Декерове бараке. Од прошле 1889. год. усвојене су, вели, Декерове бараке и за француску војску.

129.) Уредба о ђенералштабу у Француској, објављена у „Journal officiell-у“, гласи, по „L. Schw. M.-Ztg.-у“, овако:

Чл. 1. Ђенералштаб војног министарства звање се од сад „ђенералштаб војске (Etat-major de l'armée);“ а дивизијски ђенерал који стоји на челу његовом носи назив „начелник ђенералштаба (chef d' Etat-major)“. Он је непосредно потчињен војном министру, по чијим налозима и ради.

Чл. 2. У ратно доба употребиће се неки део особља ђенералштаба војске за образовање штабова код оперативне војске. Начелник ђенералштаба војске долази под наређење врховног команданта војске. Остало пак особље остаје са једним подшефом у војном министарству, те да у подређењу министра војног осигурава ток централне службе. Особље ђенералштаба војске распоређује се министарским одлукама у смислу ових одредаба.

Чл. 3. Ђенералштаб војске бави се у главном проучавањем питања која се односе на одбрану земље и припрему за ратне операције. У његов делокруг спада: мобилизација војске и концентрисање у случају рата; употреба железница и канала, вој. телеграфа, ваздушних лопти и т. д.; организовање и управа службом у позадини војске; организација, општа настава војске, и припрема

за велике манеэре; проучавање страних војсака и разних ратишта; прикупљање статистичких и историјских података; војничке мисије у иностранству; припрема и доводење у склад наредба главног војног савета и чланова његових којима су повереие нарочите мисије: и најзад географска служба.

Чл. 4. Начелник ђенералштаба војске, под главном управом војног министра, руководи ђенералштабом, набором и образовањем официра те струке. Он их у мирно доба спрема радовима и ђенералштабним путовањима за улоге које ће имати у рату да врше.

Чл. 5. Начелник ђенералштаба војске може бити упућен код главних команада у мисије које се дотичу ђенералштаба, и он те мисије врши с правима команданата војсака.

130.) Распоред коњичких и артиљеријских чести бугарске и источно-румелијске војске по логорима, ради општих вежбања у времену од 20. Јула до 20. Августа т. г. У „Државном Весшику“ бугарском од 26. Јула објављена је о томе следећа наредба министарска од 28. Јуна тек. године:

1. Софија: IV. артиљеријски пук, Софијска резервна батерија, два ескадрона I. коњичког пука, и књежевска гарда.

2. Кула: I. артиљеријски пук, и два ескадрона I. коњичког пука.

3. Рушчук: две батерије и брдски вод II. артиљеријског пука, Разградска резервна батерија, и 2 ескадрона II. коњичког пука.

4. Шумла: две батерије II. артиљеријског пука, две батерије и брдски вод V. артиљеријског пука, и два ескадрона II. коњичког пука.

5. Мариновље: III. артиљеријски пук, и два ескадрона III. коњичког пука.

6. Сливно: две батерије V. артиљеријског пука, VI. артиљеријски пук, IV. коњички пук и два ескадрона III. коњичког пука.

131.) Коље код немачке коњице. Како јавља „Armeeblatt“ по „Mil. Allg.-Ztg.-у“, у немачким коњичким круговима неприхваћају с особитим симпатијама намерено увођење челичног коља. У опште се држа да челично коље, ако се хоће да има нужне чврстине при боду, мора исећи теже од лаког боровог коља, које је сада на рукама код коњице, и које је тешко око 3 фунте; даље да ће се челично коље при боду на површје предмете превлачити; и најзад при хладноћи биће врло неугодно држати га у руци.

Осим тога бојати се, вели, ако коље буде теже, и од тренутка једностраног оптерећења, те с тога се у напред већ помишља на то да се при дужем стајању, коља не држе у руци него да се спусте на земљу, или ако буде потребе да се морају држати у руци да то биза на између час у једној час у другој. У опште у неким коњичким круговима у Немачкој још се сматра као нерешено питање да ли је увођење коља, с обзиром на ретке случајеве у којима је коњица последњег рата долазила до јуриша*), трајно корисно на спрам већег оптерећења и отежане обуке њиме.

Надати је се, вели, да ће се незгоде, у погледу на ношење и употребу нових коваља, одклонити што лакшом конструкцијом њиховом и превлачењем држала којом на месту руковата. Међутим што се тиче увођења бамбусових коља какве има енглеска коњица у Индији, и каква су пре неког времена пробе ради издата трупама, одустало се, вели, сасвим, пошто су се показала као одвећ лака за сигуран бод.

Осим тога постоји намера да се кирасирима замену досиље сабље другим лакшим сабљама, какве носи лична гарда царичина.

*) У рату 1870. год. ток је пређашња немачке коњице долазио до тога.

ОГЛАСИ.

Према Највишем решењу, V. батаљон „Краља Милана“ славиће ове године у Пожеги своју славу — „10. Августа, као успомену на дан рођења свога Главара Његовог Величанства бив. Краља Милана, високог родитеља Његовог Величанства Краља Александра I.“.

Према Највишем решењу, VII. батаљон „Краља Александра I.“ славиће ове године у Београду своју славу — „2. Августа, као успомену на дан 1883. године када му је Главар ступио у војску“.

Ово се јавља свима командама и војним надлештвима ради знања.

Од стране дотичне команде.

Садржина. — **Службени део:** *Решења.* — *Производства, постављења и размештаји.* — *Прописи, наређења и објашњења министарска.* — *Личне вести.* — **Неслужбени део:** *Белешке:* 126.) Сабља новог обрасца. 127.) Колико коња пропада у рату. 128.) Бараке од шаторских. 129.) Уредба о ђенералштабу у Француској. 130.) Распоред коњичких и артиљеријских чести бугарске и источно-румелијске војске по логорима, ради општих вежбања. 131.) Коље код немачке коњице. — *Огласи.*

КРАЉЕВСКО-СРПСКА ДРЖАВНА ШТАМПАРИЈА.

ИЗЛАЗИ РЕДОВНО
СВАКЕ СЕДМИЦЕ
ПО ЈЕДАРИ,
А ПО ПОТРЕБИ И ВИШЕ ПУТА,
НАЈМАЊЕ ЈЕДАН ТАБАК.

ЧЛАНЦИ ШАЉУ СЕ
УРЕДНИШТВУ,
А ШТАМПАЊА ВЛАДАЛИН ВОЈ.
МИНИСТАРСТВА.

ЛИСТ ДАЉЕ СЕ У ЗАМЕНУ.



ЦЕНА
је листу годишња:
за војску - - - 6 дин.
за невојнике - 12 „
за иностранство
с поштарином 20 „
појединн број - 30 пара

ОГЛАСИ
одмерена по 10 пара дин. за 1
пут, а после по 5 п. д.
већи и дуготрајнији огласи
по уговору.

СЛУЖБЕНИ ВОЈНИ ЛИСТ

ОРГАН И ИЗДАЊЕ ВОЈНОГ МИНИСТАРСТВА.

УРЕДНИК: ВЕЛИКОГРАДСКИ ПУКОВНИК Младен Јанковић, НАЧЕЛНИК ОПШТЕ-ВОЈНОГ ОДЕЉЕЊА.

БРОЈ 33. БЕОГРАД, 2. АВГУСТА 1890. ГОД. ГОДИНА X.

ПОМИЛОВАЊА.

У ИМЕ
ЊЕГОВОГ ВЕЛИЧАНСТВА
А Л Е К С А Н Д Р А I.
по милости божијој и вољи народној
КРАЉА СРБИЈЕ
МИ КРАЉЕВСКИ НАМЕСНИЦИ.

На предлог заступника Нашега војног министра, председника Нашег министарског савета, решавамо:

„Да се питомцима подофицирске школе: Милану Талићу и Светолику Станојевићу; редову IX. батаљона Димитрију Костићу; редову XIII. батаљона Илији Јон-Трапловићу; редовима XV. батаљона Николи Панићу, Петру Ђорђевићу и Вељку Тасићу; и редову Моравског артиљеријског пука Ђорђу Косовцу, у путу милости опрости даље издржавање казни, на које су пресудом војног суда осуђени.

Заступник Нашега војног министра, председник Нашег министарског савета, нека изврши овај указ.

Сѫ 577.
2. Августа 1890. год.
Врањска Бања.

Јов. Ристић с. р.
К. С. Протић с. р.
Ј. Бели-Марковић с. р.

Председник министарског савета,
заступник министра војног,
генерал,
С. Грујић с. р.

Постављења и размештаји.

У ИМЕ
ЊЕГОВОГ ВЕЛИЧАНСТВА
АЛЕКСАНДРА I.
по милости божијој и вољи народној
Краља Србије
МИ
КРАЉЕВСКИ НАМЕСНИЦИ.

На предлог заступника Нашега војног министра, председника Нашег министарског савета, одређујемо:

„Војно-судског мајора Димитрија Мисирлића, досадањег вршиоца дужности референта за војно-судство при Дунавској дивизијској команди, на службу при инвалидском одељењу војног министарства".

Заступник Нашега војног министра, председник Нашег министарског савета, нека изврши овај указ.

29. Јула 1890. год.
Врањска Бања.

Јов. Ристић с. р.
К. С. Протић с. р.
Ј. Вели-Марковић с. р.

Председник министарског савета,
заступник министра војног,
генерал,
С. Грујић с. р.

Указ овај саопштава се свима командама и војним надлештвима ради знања, а дотичнима на поступак.

Ф/А№ 5236.
29. Јула 1890. год.
Београд.

Председник министарског савета,
заступник министра војног,
генерал,
С. Грујић с. р.

У ИМЕ
ЊЕГОВОГ ВЕЛИЧАНСТВА
АЛЕКСАНДРА I.
по милости божијој и вољи народној
Краља Србије
МИ
КРАЉЕВСКИ НАМЕСНИЦИ.

На предлог заступника Нашега војног министра, председника Нашег министарског савета, решавамо:

„Да се пешадијски потпоручник Коста Милетић, који се због привремене телесне неспособности налази у недејству према тачки 1. члана 36. закона о устројству војске, стави у недејство према тачки 2. истог члана и закона у име дисциплинске казне".

Заступник Нашега војног министра, председник Нашег министарског савета, нека изврши овај указ.

30. Јула 1890. год.
Врањска Бања.

Јов. Ристић с. р.
К. С. Протић с. р.
Ј. Вели-Марковић с. р.

Председник министарског савета,
заступник министра војног,
генерал,
С. Грујић с. р.

Указ овај саопштава се свима командама и војним надлештвима ради знања.

Ф/А№ 5238.
30. Јула 1890. год.
Београд.

Председник министарског савета,
заступник министра војног,
генерал,
С. Грујић с. р.

У ИМЕ

ЊЕГОВОГ ВЕЛИЧАНСТВА

АЛЕКСАНДРА I.

по милости божијој и вољи народној

Краља Србије

МИ

КРАЉЕВСКИ НАМЕСНИЦИ.

На предлог заступника Нашега војног министра, председника Нашег министарског савета, решавамо:

„Да се резервном пешадијском поручику Вукашину Јовановићу уважи оставка, коју је поднео на овај чин".

Заступник Нашега војног министра, председник Нашег министарског савета, нека изврши овај указ.

30. Јула 1890. год.
Врањска Бања.

Јов. Ристић с. р.
К. С. Протић с. р.
Ј. Вели-Марковић с. р.

Председник министарског савета,
заступник министра војног,
бенерал
С. Грујић с. р.

Указ овај саопштава се свима командама и војним надлештвима ради знања.

Ф/А№ 5237.
30. Јула 1890. год.
Београд.

Председник министарског савета,
заступник министра војног,
бенерал,
С. Грујић с. р.

У ИМЕ

ЊЕГОВОГ ВЕЛИЧАНСТВА

АЛЕКСАНДРА I.

по милости божијој и вољи народној

Краља Србије

МИ

КРАЉЕВСКИ НАМЕСНИЦИ.

На предлог заступника Нашега војног министра, председника Нашег министарског савета, производимо:

„Војно-судске поручике: Светислава Атанацковића и Сашу Карамарковића, у чин војно-судског капетана II. класе".

Заступник Нашега војног министра, председник Нашег министарског савета, нека изврши овај указ.

2. Августа 1890. год.
Врањска Бања.

Јов. Ристић с. р.
К. С. Протић с. р.
Ј. Вели-Марковић с. р.

Председник министарског савета,
заступник министра војног,
бенерал,
С. Грујић с. р.

Овај указ саопштава се свима командама и војним надлештвима ради знања.

Ф/А№ 5287.
2. Августа 1890. год.
Београд.

Председник министарског савета,
заступник министра војног,
бенерал,
С. Грујић с. р.

У ИМЕ
ЊЕГОВОГ ВЕЛИЧАНСТВА
АЛЕКСАНДРА I.
по милости божијој и вољи народној
Краља Србије
МИ
КРАЉЕВСКИ НАМЕСНИЦИ.

На предлог заступника Нашега војног министра, председника Нашег министарског савета, а сходно чл. 92. тач. в.) закона о устројству војске, постављамо за командире батаљонске у I. позиву народне војске :

У Моравској дивизији.

У I. (Врањском) пуковском округу :

За командира I. батаљона Тому П. Ристића, и
За командира IV. батаљона рез. потпор. Миљка Н. Борисављевића.

У III. (Крушевачком) пуковском округу :

За командира I. батаљона Ранђела Марковића.
За командира II. батаљона Драгутина Чајића, и
За командира IV. батаљона Милана А. Радовановића.

У Дринској дивизији.

У IV. (Ужичком) пуковском округу :

За командира I. батаљона рез. поручника Страхињу Тодоровића.
За командира II. батаљона рез. поручника Владислава Кнежевића.
За командира III. батаљона рез. поручника Милана Жуњића, и
За командира IV. батаљона рез. поручника Симу Милошевића.

У V. (Ваљевском) пуковском округу :

За командира I. батаљона рез. потпор. Максима Пановића.
За командира II. батаљона рез. потпоруч. Ђорђа Христића.
За командира III. батаљона рез. поручика Николу Терзића, и
За командира IV. батаљона рез. поручика Љубомира Ранковића.

У VI. (Шабачком) пуковском округу :

За командира I. батаљона рез. потпор. Стојадина Ивковића.
За командира II. батаљона рез. наредника Драгомира Јовановића.
За командира III. батаљона рез. потпор. Трифуна М. Лолића, и
За командира IV. батаљона рез. наредника Ђоку Марковића.

У Шумадијској дивизији.

У X. (Чачанском) пуковском округу :

За командира I. батаљона Тому Бајића.
За командира II. батаљона Илију Ђоловића
За командира III. батаљона Нестора Филиповића, и
За командира IV. батаљона Светозара Блазнавца.

У XI. (Крагујевачком) пуковском округу :

За командира I. батаљона Косту Петковића.
За командира II батаљона Новицу Недељковића.
За командира III. батаљона Аћима Михајловића.
За командира IV. батаљона Гају Жиропађу.

У XII. (Ћупријском) пуковском округу :

За командира I. батаљона Милана Вељковића.
За командира II. батаљона Мирисава Илића.
За командира III. батаљона Милана Миловановића, и
За комадира IV. батаљона Василија Станојевића

У Тимочкој дивизији.

У XIII. (Крајинском) пуковском округу :

За командира I. батаљона рез. поручника Боснјока Петровића.
За командира II. батаљона рез. потпор Јована Челенкића.

За командира III. батаљона рез. потпор. Јована Радојевића, и
За командира IV. батаљона рез. потпор. Петра Ранковића.

У XIV. (Књажевачком) пуковском округу:

За командира I. батаљона рез. капетана I. кл. Алексу Антића,
За командира II. батаљона рез. капетана I. кл. Ђорђа Павловића, и
За командира III. батаљона рез. потпор. Танасија Бресјанца.

У XV. (Пиротском) пуковском округу:

За командира I. батаљона рез. поручника Веселина Николића.
За командира II. батаљона рез. потпоручника Глигорија Миловановића.
За командира III. батаљона рез. потпоручника Младена Радосављевића, и
За командира IV. батаљона рез. потпоручника Живана Станојевића.

Заступник Нашег војног министра, председник министарског савета, нека овај указ изврши

2. Августа 1890. год.
Врањска Бања.

Јов. Ристић с. р.
К. С. Протић с. р.
Ј. Вели-Марковић с. р.

Председник министарског савета,
заступник министра војног,
генерал,
С. Грујић с. р.

Указ овај саопштава се свима командама и војним надлештвима ради знања, а дотичнима на поступак.

Ф/А№ 5288.
2. Августа 1890. год.
Београд.

Председник министарског савета,
заступник министра војног,
генерал,
С. Грујић с. р.

РЕШЕЊИМА МИНИСТРА ВОЈНОГ:

На предлог дотичних дивизијских команданата, а на основу члана 92. тач. в) закона о устројству војске, постављају се за четовође I. позива народне војске:

У Моравској дивизији.

У I. (Врањ.) пуковском округу.

За	I. батаљон,	1.	чете,	Аристон Ст. Јазиковић.
„	II. „	1.	„	Антанас И. Станковић.
„	„ „	3.	„	Драгутин Ј. Марковић.
„	III. „	1.	„	Јован Митровић.
„	„ „	2.	„	Стојан И. Ћирковић.
„	„ „	3.	„	Љубомир Миладиновић.

У II. (Нишком) пуковском округу.

За	I. батаљон,	1.	чете,	Вучко С. Николић.
„	„ „	2.	„	Никола Р. Нешић.
„	II. „	1.	„	Живојин Крстић.
За	II. батаљон,	2.	чете,	Крста Николић.
„	„ „	3.	„	Јанко Ђурић.
„	„ „	4.	„	Петар Павловић.
„	III. „	3.	„	Милан Николић.
„	„ „	4.	„	Сава Никодијевић.
„	IV. „	1.	„	Светоз. Милутиновић.
„	„ „	2.	„	Михајло Проловић.
„	„ „	3.	„	Михајло Павловић.
„	„ „	4.	„	Јован Миљковић.

У III. (Крушевач.) пуковском округу.

За	I. батаљон,	1.	чете,	Аврам Јоцић.
„	„ „	2.	„	Кузман Лазаревић.
„	„ „	3.	„	Филип Пешић.
„	„ „	4.	„	Јовица Живадиновић.
„	II. „	1.	„	Андрија Вељковић.
„	„ „	2.	„	Јоксим Ђуричић.
„	„ „	3.	„	Аврам Радојевић.
„	„ „	4.	„	Михајло Вучковић.

За III. батаљон, 1. чете, Светозар Раковић.
„ „ „ 2. „ Миленко Петрашиновић.
„ „ „ 3. „ Аврам Мајсторовић.
„ „ „ 4. „ Витомир Мандаревић.
„ IV. „ 1. „ Мата Пешовић.
„ „ „ 2. „ Јевтимије Котуровић.
„ „ „ 3. „ Обрад Московљевић.
„ „ „ 4. „ Агатон Павловић.

У Дринској дивизији.

У IV. (Ужичком) пуковском округу.

За 1. батаљон, 1. чете, Перишa Марковић.
„ „ „ 2. „ Сава Лазић, резер. потпоручник.
„ „ „ 3. „ Димитрије Марјановић
„ „ „ 4. „ Вељко Благојевић.
„ II. „ 1. „ Ђорђе Алексић.
„ „ „ 2. „ Сретен Николић.
„ „ „ 3. „ Михајло Јевремовић. рез. потпоручник.
„ „ „ 4. „ Вукојица Радовић.
„ III. „ 1. „ Мирко Лековић.
„ „ „ 2. „ Ивко Зарић.
„ „ „ 3. „ Милош Продановић.
„ „ „ 4. „ Матија Миловић.
„ IV. „ 1. „ Радисав Митровић.
„ „ „ 2. „ Војислав Ракић.
„ „ „ 3. „ Тома Лукић.
„ „ „ 4. „ Јован Симоновић.

У V. (Ваљев.) пуковском округу.

За I. батаљон, 1. чете, Јеврем Ђурчић.
„ „ „ 2. „ Јеврем Радовановић.
„ „ „ 3. „ Маринко Бјелица.
„ „ „ 4. „ Риста Тимотић.
„ II. „ 1. „ Андрија Лазаревић.
„ „ „ 2. „ Спасоје Нешић.
„ „ „ 3. „ Јован Недељковић.
„ „ „ 4. „ Милан Рајковић.
„ III. „ 1. „ Панта Сировљевић, резерв. потпоручник.
„ „ „ 2. „ Павле Јанчић.
„ „ „ 3. „ Урош Крстић, рез. потпоручник.
За III. батаљон, 4. чете Аврам Терзић.
„ IV. „ 1. „ Илија Жарковић, рез. потпоручник.
„ „ „ 2. „ Милош Јелисијевић.
„ „ „ 3. „ Јаков Јанковић.
„ „ „ 4. „ Милан А. Јовановић.

У VI. (Шабачком) пуковском округу.

За 1. батаљон, 1. чете Ницко Гајић.
„ „ „ 2. „ Алимпије Алимпић.
„ „ „ 3. „ Стеван Павличевић.
„ „ „ 4. „ Матија Јанковић.
„ II. „ 1. „ Тодор Јакшић.
„ „ „ 2. „ Велимир Рашевић.
„ „ „ 3. „ Димитрије Дикосављевић.
„ „ „ 4. „ Радосав Поповић.
„ III. „ 1. „ Милош Кнежевић.
„ „ „ 2. „ Радован Недељковић.
„ „ „ 3. „ Миленко Ђ. Поповић.
„ „ „ 4. „ Алекса Илић.
„ IV „ 1. „ Пантелија Грбић.
„ „ „ 2. „ Никола Миросављевић.
„ „ „ 3. „ Марко Јоцковић.
„ „ „ 4. „ Михајло Лазаревић.

У Дунавској дивизији.

У VII. (Београд.) пуковском округу.

За 1. батаљон, 1. чете, Алекса Димитријевић.
„ „ „ 2. „ Милан Максимовић.
„ „ „ 3. „ Доброс. Атанацковић.
„ „ „ 4. „ Дим. М. Марковић.
„ II. „ 1. „ Миливоје А. Стојић.
„ „ „ 2. „ Сретен А. Аџковић.
„ „ „ 3. „ Ђорђе Љ. Сушић.
„ „ „ 4. „ Радојица Дачић.
„ III. „ 1. „ Ђорђе Станић.
„ „ „ 2. „ Милисав Ивановић.
„ „ „ 3. „ Тадија Благојевић.
„ „ „ 4. „ Павле Ранковић.
„ IV. „ 1. „ Живан Милосављевић.
„ „ „ 2. „ Милија Миловановић.
„ „ „ 3. „ Димитрије Илић Перић.
„ „ „ 4. „ Димитрије Матић.

У VIII. (Пожаревач.) иуковском округу.

За I. батаљон, 1. чете, Димитрије Ђорђевић
„ „ „ 2. „ Лука Радовановић.
„ „ „ 3. „ Митар Милојевић.
„ „ „ 4. „ Радован Марковић.
„ II. „ 1. „ Никола С. Николић.
„ „ „ 2. „ Стојан Станковић
„ „ „ 3. „ Светозар Баба-Анић.
„ „ „ 4. „ Гаврије Којадиновић.
„ III. „ 1. „ Јован Лазаревић.
„ „ „ 2. „ Сима Јанковић.
„ „ „ 3. „ Димитрије Милутиновић.
„ „ „ 4. „ Радован Мијатовић.
„ IV. „ 1. „ Никола Р. Јовић.
„ „ „ 2. „ Милан С. Стојановић.
„ „ „ 3. „ Лука Вукотић.
„ „ „ 4. „ Петар Ј. Илић.

У IX. (Браничев.) иуковском округу.

За I. батаљон, 1. чете, Анђелко Новаковић.
„ „ „ 2. „ Марко Перић.
„ „ „ 3. „ Радован М. Стокић.
„ „ „ 4. „ Стеван Богић.
„ II. „ 1. „ Труја Ј. Макуна Јовановић.
„ „ „ 2. „ Стојадин Т. Михајловић.
„ „ „ 3. „ Ђорђе Перић.
„ „ „ 4. „ Петар Стојадиновић.
„ III. „ 1. „ Стојан Стокић.
„ „ „ 2. „ Стојадин Николић.
„ „ „ 3. „ Стојадин М. Јовановић.
„ „ „ 4. „ Петар Стевановић
„ IV. „ 1. „ Ђорђе И. Ђорђевић.
„ „ „ 2. „ Јеремија С. Раденковић.
„ „ „ 3. „ Станко Марјановић
„ „ „ 4. „ Јеврем Ђорђевић.

У Шумадијској дивизији.

У X. (Чачанском) иуковском округу.

За I. батаљон, 1. чете, Милош Гавриловић.
„ „ „ 2. „ Аврам Кендић.
За I. батаљон, 3. чете, Миљко Радисављевић.
„ „ „ 4. „ Радојица Марковић.
„ II. „ 1. „ Драгутин Николић.
„ „ „ 2. „ Илија Јовановић.
„ „ „ 3. „ Пантелија Дамњановић.
„ „ „ 4. „ Милисав Шишовић.
„ III. „ 1. „ Василије Игњатовић
„ „ „ 2. „ Лука Буровић.
„ „ „ 3. „ Милорад Дујић.
„ „ „ 4. „ Илија Чекеревац.
„ IV. „ 1. „ Ратко Радовановић.
„ „ „ 2. „ Јанко Прокић.
„ „ „ 3. „ Сретен Миловановић.
„ „ „ 4. „ Василије Вучићевић.

У XI. (Крагујевач.) иуковском округу.

За I. батаљон, 1. чете, Василије Старчевић.
„ „ „ 2. „ Миливоје Бојић
„ „ „ 3. „ Живојин Миловановић.
„ „ „ 4. „ Мирко Лукић.
„ II. „ 1. „ Александар Илић.
„ „ „ 2. „ Милутин Благојевић.
„ „ „ 3. „ Марко Недељковић.
„ „ „ 4. „ Радован Милановановић.
„ III. „ 1. „ Самуило Николић.
„ „ „ 2. „ Бошко Милосављевић.
„ „ „ 3. „ Милош Васиљевић.
„ „ „ 4. „ Благоје Јанковић.
„ IV. „ 1. „ Сретен Тајанић
„ „ „ 2. „ Панта Јеринић.
„ „ „ 3. „ Ђурђе Глишић.
„ „ „ 4. „ Радивоје Банковић.

У XII. (Кучајском) иуковском округу.

За I. батаљон, 1. чете, Миладин Радојчић.
„ „ „ 2. „ Милун Миливојевић.
„ „ „ 3. „ Љубомир Ванић.
„ „ „ 4. „ Милан Ћосић.
„ II. „ 1. „ Стеван Стојановић.
„ „ „ 2. „ Павле Нешић.
„ „ „ 3. „ Тома Вучковић.
„ „ „ 4. „ Лазар Штрбић.
„ III. „ 1. „ Петар Петровић.
„ „ „ 2. „ Милош Јовичић.
„ „ „ 3. „ Михајло Тодоровић.

За III. батаљон, 4. чете, Лазар Анђелковић.
„ IV. „ 1. „ Станко Богдановић.
„ „ „ 2. „ Аврам Милошевић.
„ „ „ 3. „ Сава Милошевић.
„ „ „ 4. „ Младен Николић.

У Тимочкој дивизији.

У XIII. (Крајин.) пуковском округу.

За I. батаљон, 1. чете, Јован Станојевић.
„ „ „ 3. „ Алекса Костић.
„ „ „ 4. „ Радован Јанковић.
„ II. „ 1. „ Илија Симић.
„ „ „ 2. „ Јован Поповић.
„ „ „ 3. „ Радул Јовановић.
„ „ „ 4. „ Ђорђе П. Костић.
„ III. „ 1. „ Станоје Аврамовић.
„ „ „ 2. „ Илија Томић.
„ „ „ 3. „ Јован Милосављевић.
„ „ „ 4. „ Јеврем Миловановић.
„ IV. „ 1. „ Јован Најдановић.
„ „ „ 2. „ Јован С. Јовановић.
„ „ „ 3. „ Петко Петрић.
„ „ „ 4. „ Стојан Милоја Панића.

У XIV. (Књажевач.) пуковском округу.

За I. батаљон, 1. чете, Марко Ђерговић.
„ „ „ 2. „ Виден Милановић.
„ „ „ 3. „ Живко Најдић.
„ „ „ 4. „ Сава Милићевић.
„ II. „ 1. „ Радисав Н. Ђокић.
„ „ „ 3. „ Љубисав Протић.
„ „ „ 4. „ Аврам Милић.

За III. батаљон, 1. чете, Панта Живановић.
„ „ „ 2. „ Јеленко Илић.
„ „ „ 3. „ Михајло Петровић.
„ „ „ 4. „ Милош Живковић.
„ IV. „ 1. „ Јеврем Живковић.
„ „ „ 2. „ Стеван Милошевић.
„ „ „ 3. „ Јован Д. Михајловић.
„ „ „ 4. „ Сава Бошковић.

У XV. (Пиротском.) пуковском округу.

За I. батаљон, 1. чете, Миливоје Станојевић.
„ „ „ 2. „ Милија Павловић.
„ „ „ 3. „ Благоје Мирчић.
„ „ „ 4. „ Милан Станојевић.
„ II. „ 1. „ Ваца Милошевић.
„ „ „ 2. „ Глигорије Војновић.
„ „ „ 3. „ Филип Каракић.
„ „ „ 4. „ Михајло Тодоровић.
„ III. „ 1. „ Антоније Станковић.
„ „ „ 2. „ Димитрије Стевановић.
„ „ „ 3. „ Васа Пешић.
„ „ „ 4. „ Михајло Ђорђевић.
„ IV. „ 2. „ Коста Милошевић.
„ „ „ 3. „ Игњат Николић.
„ „ „ 4. „ Коца Х. Петровић.

Ф/А№ 5289.
2. Августа 1890. год.
Београд.

Председник министарског савета, заступник министра војног, генерал,

С. Грујић с. р.

Наредбом команданта Шумадијске дивизијске области преведени су: за водника 2. чете XI. батаљона, потпоручник Михајло Кићевић, досадањи водник, 2. чете XII. батаљона; а за водника 2. чете XII. батаљона, потпоручник, Светозар Филиповић, досадањи водник 2. чете XI. батаљона.

Наредбом инспектора артиљерије од 26. Јула тек. год. № 1026., а према решењу министра војног од 30. прош. месеца Ф/А№ 5147., одређени су артиљеријски наредници, који су положили испит за чин потпоручника, да врше официрске — водничке — дужности, а на име:

При I. дивизиону Моравског артиљеријског пука:

Драгољуб Атанацковић, досада при 4. батерији Дунавског артиљер. пука.

При II. дивизиону Дринског артиљеријског пука:

Андрија Маринковић, досада при 1. батерији Шумадијског артиљер. пука.

При II. дивизиону Шумадијског артиљеријског пука:

Матија Јовановић, и досада при истом дивизиону.

При 3. чети градског артиљеријског батаљона:

Мирко Бојић, досада при 4. чети истог батаљона.

Наредбом команданта коњичке бригаде, од 27. прош. месеца № 1045., произведени су у чин титуларних коњичких наредника, поднаредници стал. кадра: Милосав Марковић, Живан Петровић, Душан Степановић, Душан Антонијевић и Стеван Атанацковић.

ПРОПИСИ, НАРЕЂЕЊА И ОБЈАШНЕЊА.

Министарство војно.
А/Т.№ 2740.

141.

ПРАВИЛА

администрације војно-техничких завода.

(НАСТАВАК.)

Члан 57.

Све књиге у опште, сем књижица одбитака од плата (О), имаће формат велике фолије, — биће повезане у тврде корице, прошивене јемствеником утврђеним печатом управе војно-техничких завода, и оверене односно броја листова потписом управника са премапотписом адјутанта.

Да неби књиге биле одвећ гломазне, и усљед тога изложене цепању и квару, и да неби рад на њима био због тога тегетан и дангубан, прописује се: да ни једна књига несме да има више од 120 листи.

А где би била већа потреба, треба поделити књигу у више делова, који ће онда добити испод знака римске бројеве на. пр.

$$\frac{Ти.Л.}{I.} \quad \frac{Аф.Ал.}{III.} \quad \frac{СМ.}{V.}$$ и т. д.

Члан 58.

Књиге треба да се воде добрим црним мастилом, и морају да буду увек чисте и уредне, а листови у њима глатки и прави, неизгужвани или пресавијани.

У књигама апсолутно је забрањено радирати оно што је већ једном записано, нарочито преноси из туђих књига.

Зато ће се погрешке, које би се случајно учиниле, превлачити танким цртама попреко, тако да се увек може видети шта је записано било, а нови ће се написи и бројеви над тим или под тим бележити.

За тачно вршење овог прописа одговорне су књиговође, који ће се у случајима повторног грешења противу овог прописа казнити и строжијим, осетљивијим казнама.

Члан 59.

Све књиге, осим оних за које је то нарочито другојачије наређено, морају се на концу рачунске године закључити, и оно из њих што прелази у следећу годину у књиге нове превести.

У књигама израде, а у партијама у којима поручбине нису у тој години довршене, ако није ништа одужено, сумира се на страни примања вредност утрошка материјала и надничарског и парчетарског рада: па се под ту суму ставе и припадајуће суме општег и амортизационог трошка, ако је поручбина државна; а ако је приватна, онда се дода још и трошак административни, и са тиме добивена главна сума вредности утрошка за ту годину преноси се на страну издавања исте партије, а одатле у књигу израде за наступајућу рачунску годину на леву страну у примање, а на партију која

носи исти наслов; па се после тога продужава бележење даљих утрошака на исту израду, која ће се најпосле закључити и на десној страни израђеним предметима одужити. — А ако што у старој књизи има на десној страни одужено, онда се одужена вредност одузме од суме задужења на левој страни, па се тек остатак вредности преведе у нову књигу на партију, која има исти наслов.

У инвентарима пак и књигама материјала и алата, одбије се број и количина расходованог и издатог од броја и количине примљеног по старој књизи, па се преводи у нову књигу на партију са истим називом само остатак и по броју и количини и по вредности, с' назначењем „*преостало од прош. године x комада, килограма, литара, метара, и т. д.*, па се затим у продужењу тога заводе нове набавке истог материјала или предмета.

Ако у магацинима или радионицама на крају једне рачунске године преостане више врсти једнородног и исте каквоће материјала са разним ценама, усљед набавака са више страна, онда се за сав такав материјал најпре пронађе средња цена, па се цела количина пренесе укупно, и са том средњом ценом у књиге нове рачунске године уводи.

У књигама које се непреводе сваке године, повуче се на концу године *само преко обе стране испод сваке партије* двогуба дебела црта мастилом, испод које долазе потписи руковаоца и наредбодаваца за ту годину, па се продужи увођење на истој страни, а и расходовање тако.

Најпосле новчане рачунске књиге закључују се по општим прописима, који за благајничку манипулацију целе државне благајничке струке важе, (види зборн. закона III. стр. 67.). И изводи о утрошцима и уштедама по појединим буџетским партијама, и преостатцима у готовини, који се преносе у нову рачунску годину или главној државној благајни враћају, састављају се тачно и прегледно ради пошиљања главној контроли и министру војном по постојећим прописима за то.

Члан 60.

Све књиге без разлике морају бити закључене и надлежним рачуноиспитачима на преглед поднешене, најдаље на два месеца по истеку оне рач. године у којој су вођене.

На рачунополагаче, који своје књиге у овом року неби закључили и на преглед поднели, примениће управник вој.-тех. завода неизоставно §. 13.; а на случај какве затрпаности поступиће се по §. 16. и 17. закона о устројству главне контроле, а с погледом на §. 39. закона о чиновницима грађанског реда, и чл. 19. закона о војној администрацији, ако буде каквих недостатака.

Члан 61.

Све закључне књиге, односно партије у књигама, потписују с леве стране књиговође или руководаоци као рачунополагачи, а спрам њих с десне стране њихове прво-претпостављене старешине као наредбодавци.

Б. Посебне одредбе за вођење појединих књига.

Члан 62.

Инвентари и књиге: *А. Д. Б. Е. Ж. З. И. Ј. Ал. СР. САл. Прт.М.Ал. Ум.* и *БМ.* воде се по истој форми, у главном сообразно прописима правила о вођењу инвентара Ф№ 531. од 1. Марта 1874.

Форма њихових рубрика у нешто је простија од тамо изложеног обрасца и објашњена је овде обрасцем I. приложеним уз ово правило.

Члан 63.

Формуларни списак радника Б. води се по рубрикама обрасца II. које саме по себи и непотребују објашњења.

Но ради лакшег проналаска сваког појединог радника ова књига треба да буде подељена у партији по азбучном реду имена радника, налик на регистар.

А да би се могли нови радници увек додавати треба за свако слово азбуке одмах одредити довољно листи.

У сведочбама радника које им се издају при одпусту мора се увек назначити страна и број формуларног списка, где су били записани.

а увек ће се опет у књигу записивати датум одпуста и деловодни број сведоџбе, пре но што се поднесе на потпис управнику војно-техничких завода.

Образац I. к чл. 62.

Лист

ИНВЕНТАР

(А, Д, Б, Е, Ж, З, И, Ј, Р, Ал, СР. САл, Ум и Бм.)

ПРИМАЊЕ **ИЗДАВАЊЕ**

Текући број	Време примања	Од кога је примљено	Шта је примљено	Комада	Цена по дин.	Цена по пара	Цена свега дин.	Цена свега пара	Изведено из књиге	Лист и број	Примедба	Текући број	Време издавања	Коме је издато	Шта је издато	Комада	Цена по дин.	Цена по пара	Цена свега дин.	Цена свега пара	Разведено у књигу	Лист и број	Примедба

Образац II. к чл. 63.

Страна

Формуларни списак мајстора и радника.

(Б.)

Текући број	Занат	Име и презиме и одакле је родом	Кад је у војно-технички завод ступио: дан	месец	год.	Кад је из војно-техничког завода одпуштен и зашто: дан	месец	год.	зашто	Примедба

Члан 64.

Дневник „*ДН.*“, Партијалик „*Парт*“, Дневник „*РФ.*“ и Депозитник „*Деп.*“ и Аманетник „*Амн.*“ воде се по општим прописима и формама које за овакве књиге постоје и код осталих војних и државних благајница, те зато се за њих овде нарочита форма и непропису је. (види збори. закона III. на стр. 67.) па тако ће се водити и прибелешка „*Пр*“.

А контролник „*К*“ даваће се у форми пар-

тијалника. Називи партија одговараће називима партија у буџету управе војно-тех. завода, и за сваку партију одредиће се оноликo страна колико је према искуству за коју партију потребно. У наслов партије ући ће одмах и цифра која означава колики је кредит управе по којој партији одобрен њеним буџетом. На левој страни контролника уводиће рачуноиспитач све признанице које буде оверавао за благајника те да по њима прима потребан новац на разне партије, — а на десној страни уводиће све рачуне, платне списковe, признанице које буде оверавао ради исплате код благајника по разним партијама.

На тај начин моћи ће се по контролнику сваког часа знати колики је кредит буџетом отворен по свакој партији, колико је на које партије новаца изузето и ушло у касу управе вој.-тех. завода, и колико је утрошено из које партије по документима, дакле дејствително издато.

Члан 65.

Књиге наручбина по радионицама *Нр.*, воде се по обрасцу III.

Књиге ове, као што се из обрасца види, нису двостране, јер немају страну задужења и одужења, него се воде само по странама и текућим бројевима редом, јер се прибелешка о извршењу поручбине бележи у приметби, а у следећу годину преводе се само несвршене поручбине, о чему се опет учини само прибелешка у приметби.

Образац III. к чл. 65.

Страна

КЊИГЕ НАРУЧБИНА.

(Нр.)

Текући број	Нумера и датум деловодног протокола	Шта се наручује	Лист књиге где је партија отворена	Потпис управника за одостоверење	Потпис надзорника радилишта да му је поручбина саопштена	Датум кад је поручбина свршена	Потпис књиговође, да је свршена поручбина предата надлежном	Приметба

Члан 66.

Књиге израде Л воде се по обрасцу IV., из кога се види да оне имају две стране са текућим брајевима, и то: лево „примање“ а десно „издавање“ са рубрикама које одговарају количини и вредности материјала и рада, који се на израде троши.

Књиге ове воде се партијално, дакле за сваку поручбину било државну или приватну мора се отворити нарочита партија, која у наслову горе на врху књиге носи наслов предмета који се израђује, са текућим бројем књиге поручбина за радионице, где је поручбина уведена, тако да се по овоме увек може наћи прибелешка у књизи поручбина, где је изложен разан детаљ који се на ту израду односи.

А и у књигу поручбина ваља забележити страну књиге Л., где је партија за израду на-

ручбина отворева. Осим тога, може ту бити забележен још и број деловодног протокола решења управе војно-техничких завода, којим је израда наређена и по нека важнија примедешка о самој изради ради подсећања књиговође при раду на тој партији.

На левој страни књиге Л. уводе се сви материјали примљени за дотичну израду из магацина непрерађених материјала, или из магацина радионичког, где су могли преостати од друге већ свршене наручбине. Материјали се уводе по тежини или количини и са коштањем, које се одмах при пријему срачунава и бележи, како у књигу Л., тако и у магацинску књигу, те да и у томе буде контрола и сугласица.

Осим тога, на левој страни бележи се и зарада исплаћена оним радницима, који су на изради те поручбине радили, што се ради из партије плате, о којој ће се даље говорити под а.) у овом члану, и чини месечно.

Образац IV. к чл. 66.

Лист

КЊИГА ИЗРАДЕ.

(Л)

ПРИМАЊЕ

Текући број	Време примања	Од кога је примљено	Шта је примљено	Количина					Цена			Књиговано из књиге	Лист и број	Примедба
				Килограма	Риса	Комада	Пакала	Метара	Литара	по дин.	пара дин.	свега пара			

ИЗДАВАЊЕ

Текући број	Време издавања	Коме је издато	Шта је издато	Количина					Цена			Заведено у књигу	Лист и број	Примедба
				Килограма	Риса	Комада	Пакала	Метара	Литара	по дин.	пара дин.	свега пара			

А кад је израда већ довршена и партија те наручбине хоће да се закључи, и рачун да направи или коштање израђеног предмета да срачуна, бележи се још и одговарајући процент општих трошкова, и амортизационог рачуна што се прима из партија изложених у тачкама б.) и в.) овог члана. Најпосле код приватних поручбина додаје се још и 5% целе вредности израде у име добити по чл. 43. закона о војној администрацији.

Збир ове леве стране показује вредност укупног утрошка учињеног на дотичну израду.

При увођењу материјала, зараде и општег и амортизационог трошка увек се мора назначити лист и број књиге или партије са које су примљене суме или предмети разведени, те тако се увек примање једне књиге или партије са издавањем друге доводи у свезу.

На десној страни сваке партије израде у књизи Л., разводе се првенствено преостали материјали, који су били примљени и заведени на терет ове израде, па су остали неутрошени, а употребљиви су за друге израде, или су само отпатци, као фурда или струготина за преливање и т. п.

Ови остатци добијају ако су употребљиви цену нових материјала, т. ј. пошто су примљени, а ако су фурда без одређене вредности онда им се цена одређује помоћу вештачке комисије, коју одређује управник вој.-тех. завода, по пред-

логу управника радионице. Нови и употребљиви материјали предају се и уводе у материјалну књигу радионице на дотичну партију, а фурде и струготине уводе се у примање у нарочиту партију у књизи израде, која носи назив „*Партија остатака*“ са које се опет разводе и предају као фурда за радионицу неупотребљива слагалишту неизрађених материјала, где се на дотичне партије фурде разводе.

Најпосле се на десној страни разводе и готови израђени предмети, с назначењем листа и броја књиге магацина израђених материјала *УМ*, или у опште оне књиге, где су готови израђени предмети по пријему и прегледу уведени.

А ако је била оправка, онда се тражи расход утрошене суме, пошто се оправљени предмети који су из слагалишта примљени без цене на партију њихове оправке врате опет слагалишту, и разведу са те партије опет без цена (јер они већ имају своје цене одређене ценовником, које су исте, па биле ствари нове или потпуно оправљене).

Рапорту, којим се тражи одобрење расхода на оправку утрошене суме, мора бити приложен рачун коштања оправке: оверен од управника војно-техничког слагалишта, да је оправљен предмет примио, и од рачуноиспитача материјалног: да је партију израде прегледао и нашао да је рачун исправан. Ово наравно само тад, ако предрачун или кредит одобрен за оправку није прекорачен, а ако би био прекорачен, мора се тражити накнадно одобрење прекорачене суме, с' довољно оправдајућим разлозима, и онда се бележи на ту партију и № тог накнадног решења.

(НАСТАВИЋЕ СЕ.)

Лични односи.

БОЛОВАЛИ:

Артиљеријски потпоручник Илија Радојчић 31 дан.
Пешадијски потпоручник Драгутин Милутиновић 8 дана.

ОДСУСТВА:

Ђенералштабни потпуковник Јован Атанацковић 12 дана.
Пешадијски мајор Михајло Радовић 30 дана.

Санитетски капетан I. кл. Милош Борисављевић 5 дана.
Артиљеријски капетан I. кл. Ђорђе Вапцић 5 дана.
Пешадијски поручник Милош Пауновић 35 дана.
Пешадијски поручник Никола Лукић 10 дана.
Пешадијски потпоручник Никола Марковић 25 дана.

Неслужбени део.

БЕЛЕШКЕ.

132.) Овогодишњи јесењи маневри у Француској. Како јавља „La France militaire“, страни официри неће ове године присуствовати маневрима XI. корпуса у Бретањи, као што је најпре наређено било, него услед предлога ђенерала Мирибела, начелника ђенералштаба војске, присуствоваће маневрима I. и II. корпуса који ће бити под управом ђенерала Billot-a у околини Камбреа и Перове. Исти лист радује се што ће 50 страних официра, одређени за ту цељ, место да гледају како се у неком углу земље боре међу собом две слабе дивизије код којих је пешадија наоружана старим пушкама М. 1874. а артиљерија обичним праскавцима, — имати прилике да виде 200 пешадијских чета, 36 ескадрона и 40 батерија, свега дакле 55000 људи, који су снабдевени оружјем и муницијом која је за рат намењена, те ће на тај начин моћи добити праву слику о напретцима учињеним у француској војсци, а нарочито односно вођења, наоружања, тактике, маршовања, борбе, издржа-

ваља војске и санитетске службе, те услед тога у своје домовине одвети утиске који би, вели, могли повољно утицисати на одржање јевропског мира.

133.) Школа за ваздухопловство. Како јавља „Revue milit. univer.“, француски војни министар намеран је да установи школу за изучавање ваздухопловства. Циљ је школи да сваке године спреми известан број официра у руковању балонима; они ће се обучавати да са привезних балона чине осматрања и да самостално могу пловити на слободним балонима. Осим тога школа би имала да обучи и војнике свима помоћним радњама и тежачким пословима који су од потребе при ваздухопловству.

134.) Коњички официри на вежбалним техничких трупа, у Аустро-угарској. Да би се у рату могло располагати што већим бројем коњичких официра којима се може ставити у задатак кварење жељезница и т. д. упућиваће се, како „Armeeblatt“ јавља, из сваког коњичког пука по један официр на вежбања техничких трупа у рушењу, на по 4 — 6 дана.

ОГЛАСИ.

Рекрутовани младићи за сталан кадар,

О КОЈИМА СЕ НЕЗНА ГДЕ СУ:

Из I. (Врањског) пуковског округа.

Од 1889. године:

Двогодишњаци:

Младен Јовановић из Врање.
Димитрије Ђорђа Марковића из Романоваца
Младен, брат Младена Величковића из Лескове баре.
Коста Јована Ђорђевића из Кржинаца.
Атанасије Ђорђевић из Лалинаца.
Глигорије Станковић из Бистрице.
Михајло С. Цветковић из Калне.
Петар Косте Цветковића из Стојковца.

Петомесечњаци:

Јован Станојка Стојковића из Топлаца.
Јован Михајла Стаменковића из Битвриће.
Тодор Дојчина Ристића из Битвриће.
Аризан Вељковић из Битвриће.
Јордан Аризановић из Битвриће.
Глигорје Томе Савића из Кржинаца.
Стамен Цветка Митића из Козинце.
Тројан Атанасија Војновића из Власине.
Анта Анђелка Соколовића из Власине.
Стојан Радуловић из Топлог дола.
Аритон Томић из Прибоја.
Стојан Марка Митровића из Јастребца.
Костадин Аризановић из Црне траве.
Дончa Миленковић из Црне траве.
Стојилко Јована Трифуновића из Црвене јабуке.
Маринко Илић из Радосиња.
Радичко Тричковић из Гара.
Арса Благоја Станковића из Гара.
Коста Косте Митровића из Ораха.
Ђорђе Стојице Митровића из Добровишта.
Стојан Дим. Анђелковић из Врела.
Ђика Ивана Јанковића из Крушевице.
Михајло Митра Миленковића из Крушевице.
Јован Стојана Коцића из Кононинце.
Арсеније Петра Стаменковића из Шишаве.
Михајло Стојана Станковића из Батуловца.
Таса Динић из Дупљана.

Све окружне војне и полицијске власти нека изволе према распису Ф№ 5917. од 29. Фебруара 1881. год. (види Службе. војни лист бр. 50 од 1881.), именоване рекруте у своје књиге прибележити и тражити их, па чим их нађу упутити их дотичној команди.

Од стране дотичне пук. окр. команде.

Јован Младеновић из Равног Бучја, среза Нишавског, округа Пиротског, редов 1. чете V. гардијског батаљона, побегао је из команде 17. Јула ове године.

Он је висок 1·71 мет., косе и обрва црних, образа округлих, носа обичног малог, браде и бркова малих црних, уста умерених, особених знакова нема.

Од државних ствари однео је на себи: блузу, панталоне, капу шајкачу и оковратник, (све чохано ново), један пар преобуке и опанке на ногама.

Марко Станковић из Јање, среза Нишавског, округа Пиротског, редов 1. чете V. гардијског батаљона, побегао је из команде 17. Јула ове године.

Он је висок 1·66 мет., косе и обрва смеђих, образа дугачких, носа обичног, уста умерених, браде и бркова нема.

Од државних ствари однео је на себи: блузу, панталоне, капу шајкачу и оковратник, (све чохано ново), један пар преобуке нове, опанке, опасач, висак и нож од пушке Мод. 80. год., серија „J“ № 1826.

Коста Андрић из Памбуковице, среза Тамнавског, округа Ваљевског, редов 3. чете V. батаљона стал. кадра, побегао је из команде 16. Јула ове године.

Он је висок 1·56 мет., плав, образа округлих, очију плавих, бркова малих, без браде, на десној руци мали прст згрчен, других особених знакова нема.

Од државних ствари однео је на себи: 1 белу китлу, 1 беле панталоне, 1 шајкачу, 1 пар преобуке и 1 оковратник.

Ранђел М. Стоичић из Марине Кутине, среза Нишког, округа Топличког, редов 1. чете II. батаљона стал. кадра, побегао је из команде 15. Јула ове године.

Он је висок 1·66 мет., стар 20 година, смеђ, главе мале, бркова малих, косе смеђе, очију плавих, особених знакова нема.

Од државних ствари однео је на себи: 1 блузу и 1 панталоне чохане, 1 капу шајкачу, 1 оковратник, 1 пар преобуке и 1 пар опанака.

Илија Продановић из Чачка, редов 1. чете IX. батаљона стал. кадра, који је био у гарнизонском затвору, побегао је из истог 13. Јуна тек. године.

Он је висок 1·75 мет., косе, обрва и бркова плавих, особених знакова нема.

Од државних ствари однео је на себи: 1 шињел, 1 блузу, 1 панталоне, 1 капу шајкачу, (све чохано и старо), 2 пара нових преобука, 1 пар цокула старих, а сем онога док је у затвору био упропастио је 1 старо државно ћебе.

Умољавају се војне и полицијске власти да именоване бегунце у својој територији потраже, и да их на случај проналаска спроведу у команде.

Од стране дотичних команада.

На продају коњ, енглеске расе, дорат, висок 164 сантимет., стар 3½ године. Упитати Београд.

Младена Николића,
потпуковника у пензији.

Садржина. — **Службени део**: *Помиловања. — Производства, постављења и размештаји. — Прописи, наређења и објашњења министарска. — Лични односи.* — **Неслужбени део**: *Белешке*: 132.) Овогодишњи јесењи маневри у Француској. 133.) Школа за ваздухопловство. 134.) Коњички официри на вежбањима техничких трупа, у Аустро-угарској. — *Огласи.*

КРАЉЕВСКО-СРПСКА ДРЖАВНА ШТАМПАРИЈА.

ИЗЛАЗИ РЕДОВНО
СВАКЕ СЕДМИЦЕ
ПО ЈЕДАРЕД,
А ПО ПОТРЕБИ И ВИШЕ ПУТА,
НАЈМАЊЕ НА ТАБАКУ.

ЧЛАНЦИ УПУЋУЈУ СЕ
УРЕДНИШТВУ,
А ПРЕТПЛАТА БЛАГАЈНИ ВОЈ.
МИНИСТАРСТВА.

ЛИСТ ДАЈЕ СЕ У ЗАМЕНУ.



ЦЕНА
је листу годишња:
ЗА ВОЈСКУ . . . 6 дин.
ЗА НЕВОЈНИКЕ . 12 „
ЗА ИНОСТРАНСТВО
С ПОШТАРИНОМ 20 „
ПОЈЕДИНИ БРОЈ . 30 ПАРА

ОГЛАСИ
ОД РЕДА ПО 10 ПАРА ДИН. ЗА 1
ПУТ, А ПОСЕК ПО 5 П. Д.
ВЕЋИ И ДУЖЕВРЕМЕНИЈИ ОГЛАСИ
ПО УГОДБИ.

СЛУЖБЕНИ ВОЈНИ ЛИСТ

ОРГАН И ИЗДАЊЕ ВОЈНОГ МИНИСТАРСТВА.

УРЕДНИК: ВЕЋЕРАЛШТАБНИ ПУКОВНИК Младен Јанковић, НАЧЕЛНИК ОПШТЕ-ВОЈНОГ ОДЕЉЕЊА.

БРОЈ 34. БЕОГРАД, 10. АВГУСТА 1890. ГОД. ГОДИНА X.

РЕШЕЊА.

У ИМЕ
ЊЕГОВОГ ВЕЛИЧАНСТВА
АЛЕКСАНДРА I.
по милости божијој и вољи народној
КРАЉА СРБИЈЕ
МИ КРАЉЕВСКИ НАМЕСНИЦИ.

На предлог заступника Нашега војног министра, председника Нашег министарског савета, решавамо:

„Овлашћује се министар војни да на основу закона о привременом порезу за ванредне војне потребе од 17. Априла тек. год. може утрошити из ванредног пореза суму од 127348·74[1/2] динара, колико је издато за одело и обућу са осталим прибором старешинама I. и II. позива народне војске".

Заступник Нашега војног министра, председник Нашег министарског савета, нека изврши овај указ.

Е/О№ 3564.
23. Јула 1890. год.
Врањска Бања.

Јов. Ристић с. р.
К. С. Протић с. р.
Ј. Бели-Марковић с. р.

Председник министарског савета,
заступник министра војног,
бенерал,
С. Грујић с. р.

Постављења и размештаји.

РЕШЕЊИМА МИНИСТРА ВОЈНОГ:

Од 7. тек. месеца Ф/А№ 5390, одређују се, по потреби службе:

При војном министарству:

При економном одељењу.

Артиљеријски поручник Светозар Голубовић, који је досад изучавао војну администрацију на страни.

При Моравској дивизијској команди:

За вршиоца дужности референта артиљерије, артиљеријски капетан I. кл. Никола Вујић, досадањи командир 1. батерије и врш. дуж. команданта I. дивизиона Морав. артиљер. пука.

При Моравском артиљеријском пуку:

За вршиоца дужности команданта I. дивизиона, артиљеријски капетан I. кл. Светозар Глишић, досад. врш. дуж. референта артиљерије при Моравској дивизијској области.

За командира 1. батерије, артиљер. капетан II. кл. Иван Обућина, досад. оружни официр истог пука; а за оружног официра, поручник Михајло Мићић, досад. водник 5. батерије Тимочког артиљеријског пука.

При Дринском артиљеријском пуку:

За водника 2. батерије, поручник Никола Никић, досад. врш. дуж. командира 5. батерије брдског артиљер. пука.

При Дунавској дивизијској команди:

За вршиоца дужности референта за војно-судство, војно-судски капетан II. кл. Тихомиљ Г. Јовановић, досада на служби при војно-судском одељењу војног министарства

При Дунавском артиљеријском пуку:

За вршиоца дужности командира 6. батерије, поручник Михајло Христић, досад. водник 5. батерије истог пука.

За водника 5. батерије, поручник Андреја Андрејевић, досад. водник 6. батерије истог пука.

При Шумадијској дивизијској команди:

На службу за војно-судске послове, новопроизведени војно-судски потпоручник Михајло Васић.

При Тимочком артиљеријском пуку:

За оружног официра, артиљеријски капетан II. кл. Јован Мирковић, досад. командир 6. батерије Дунавског артиљеријског пука.

За водника 5. батерије, поручник Јован Николић, досад. водник Дунавског коњ. ескадрона.

При брдском артиљеријском пуку:

За вршиоца дужности командира 5. батерије, поручник Вујадин Божић, досад. водник 1. батерије истог пука.

При коњичкој батерији:

За водника, поручник Милутин Мишковић, досад. водник 2. батерије Дунавског арт. пука.

При привременом профијант.-слагалишту у Крушевцу:

За вршиоца дужности управника, пешад. поручник Алекса Радовановић, на служби при III. (Крушевачкој) пуковској окружној команди.

Наредбом команданта коњичке бригаде од 19. прош месеца № 1020., а према решењу министра војног од 1. пр. мес. Ф/Л№ 5239. одређени су коњички наредници који су положили испит за чин потпоручника да врше официрске — водничке дужности, и то: при I. коњичком пуку Павле Микић; а при III. коњичком пуку: Срђа Јончић.

ПРОПИСИ, НАРЕЂЕЊА И ОБЈАШНЕЊА.

Министарство војно.
Е№ 3464.

153.

ОБЈАШНЕЊЕ.

На питање неких команада, а у свези расписа од 10. Јуна тек. год. Е/Г№ 2920 (Служб. војни лист бр. 25.) објашњава се, да они штабови дотичних пуковских окружних команада, који се већ налазе у војно-државним зградама, имају и даље тамо остати, ако исте зграде нису потребне командама и војним надлештвима, која припадају редовној војсци; иначе оне ће се употребити за ову цељ, а за смештај штабова пуковских окружних команада, даће потребне зграде народ дотичног округа према поменутом распису.

Кирију на државне зграде у којима би и даље остали штабови окружних команада, неће народ плаћати.

18. Јула 1890. год.
Београд.

Председник министарског савета,
заступник министра војног,
генерал,

С. Грујић с. р.

Министарство војно.
Е/П№ 3826.

154.

ПРОПИС.

Да би се денење сена и сламе, у местима где се не пресује, вршило целисходно, те дакле да не би било изложено квару и штети како за време денења камара и стогова, тако и за време трошења, то према мњењу српског пољопривредног друштва наређујем, да се тачка 2-га штампаног упутства за комисије (под Е/П№ 2910.) 85. год. допуни овако:

„Сено и слама денуће се у камаре и стогове. Камаре несмеју бити дуже од 16 метара, ни шире од 5 — 7 метара. Висина камара зависи од ширине исодине како би стабилна била, а осим тога ваља имати у виду да камара треба да се за један дан здене.

Стогови треба да су толики да количина зденутог сена не пређе 20.000 крама у једном стогу, а осим тога треба зденути и завршити за један, а највише за два дана.

Сено и слама денуће се у камаре у оним местима, где набава ових артикала прелази преко 100.000 килограма.

На случај рђавог времена камаре ће се покривати нарочитим платном, које воду не пропушта. Размере овог платна према размерама камаре ове су: дужина до 20 метара, а ширина 7 — 9 метара. Стогови се неће платном покри-

ваги, него шеварљивим сеном и још употребљивом кровином."

Нека се по овоме пропису како сада тако и у будуће поступа, а команданти дивиз. области нека ми у најкраћем року према овом пропису поднесу требовања за потребан број комада овога платна за поједине гарнизоне у територији, како би се према томе набава предузела, а затим пошиљање непосредно сваком гарнизону извршило.

7. Августа 1890. год.
Београд.

Председник министарског савета,
заступник министра војног,
генерал,
С. Грујић с. р.

Министарство војно.
Е/О№ 3782.

155.

НАРЕЂЕЊЕ.

Да би се нашим резервним официрима олакшала набавка војничког одела, одобравам да га могу наручивати код управе војне одеће преко своје надлежне команде, с тим да отплата буде месечна и да се изврши у 12 месечних рата.

Коштање биће 5% преко онога што државу кошта.

Одело правиће се од материјала који држава набавља за војску, а еполетушке и звездице набављаће управа војне одеће у потребној количини, те да их увек има у слагалишту.

Одело ће се правити по мери, која се има управи војне одеће предати, или послати.

Експедицију вршиће управ. израђених предмета увек преко надлежне команде на рачун наручиоца.

Отплаћивање вршиће се на дотичним касама од оних који су у државној служби. Остали морају дати дотичној команди писмену обвезу да ће редовно сваког месеца предавати, или поштом шиљати месечну отплату до намирења дуга, а саме команде водиће строгога рачуна да се отплата уредно врши.

Овако добивени новац слаће команде сваких 6 месеци каси војног министарства на олакшање партије обмундирунних потреба.

О овоме наређењу да се известе сви резервни официри, а управа војне одеће и благајничко одељење војног министарства по њему да се управљају.

7. Августа 1890. год.
Београд.

Председник министарског савета,
заступник министра војног,
генерал,
С. Грујић с. р.

Министарство војно.
Е/О№ 3653.

156.

НАРЕЂЕЊЕ.

На основу Највишег овлашћења Пов. Е№ 46. од 3. пр. месеца, по коме је старешинама народне војске оба позива издато одело и обућа на руковање, и прописано у којим га приликама могу облачити и носити, прописујем и наређујем следеће:

1. Рок трајања овом оделу рачунаће се пет година од дана, кад су га старешине на руковање примиле; но који би одело упропастио пре времена платиће његову вредност према року служења.

2. Ако би који старешина у том року умро или се исписао, онда се одело враћа дотичној пук. окр. команди, која га издаје оном који се на место поменутог буде поставио.

3. Одело ово издаваће се и онима који неби били утврђени на старешинска места, и носиће га све дотле, док врше дужности дотичних старешинских места.

Нека се дотичне команде према овом наређењу управљају.

3. Августа 1890. год.
Београд.

Председник министарског савета,
заступник министра војног,
генерал,
С. Грујић с. р.

Министарство војно.
А/Т№ 2740.

141.

ПРАВИЛА

администрације војно-техничких завода.

(НАСТАВАК.)

Збир новчане вредности леве и десне стране сваке партије мора бити једнак; према томе се дакле коштање израђених предмета одређује, кад се од укупног трошка, који показује сума на левој страни, одбије вредност остатака материјала разведеног као што је овде напред казато, па тако добивен остатак стави као вредност њихова на десну страну. Ако је израђено више једнаких предмета, онда се вредност сваког појединог добија деобом укупне вредности израде, са бројем израђених предмета. Има ли више предмета израђених по истој поручбини и обрачуњених на истој партији, који су разне величине и вредности, онда им се одређује вредност сваком понаособ, а по сразмери тежине и коштања материјала и израде сваког појединог вештачком оценом, ако се она иначе другим рачуном или по белешкама надзорничким, неби могла да нађе, па се сваки са својом ценом и разведе.

Осим овди прописаних партија израде, којих мора имати, без призрења на могуће им подпартије, тачно онолико колико има наручбина у књизи наручбине, — још се морају одмах у почетку рачунске године отворити и следеће партије:

а.) Партија плате.

На ову се партију заводе с' леве стране у примање суме издате по платним списковима: надничарима, парчетарима, месечарима и неуказним надзорницима радионица за сваки начин плаћања понаособ као и плаћање израде по рачунима мајстора, који су радили изван круга радионице за потребу дотичне радионице који рачуни долазе на партију парчетарску. Дакле, ова се партија дели на онолико под-партија колико има начина исплате. А с десне стране одужују се ове заведене суме разводом учињених исплата на поједине израде, зашта се податци вуку из дневника рада, где мора да буде тачно забележено: на каквим је израдама, колико времена, са познатом платом, надницом, или оценом сваки радник радио, а тако исто и из платних спискова парчетарских из којих се види број израђених једнородних предмета који су у току месеца израђени, и који су по једном броју, т. ј. по једној цени тарифе исплаћени.

Но пошто је немогуће овај посао развођења зараде вршити непосредно из дневника и платних спискова: то ће књиговођа за извршење тога састављати „*Изводе*“ у којима ће се изложити партијално у вертикалним рубрикама: колико је за коју израду у прошлом месецу исплаћено зараде, без обзира на име лица коме је то исплаћено; и колико је парчади кога рода на парче израђени и за коју израду, без призрења на то је ли их све израдио један радник или више њих. Суме тих вертикалних рубрика показиваће колико ће се развести као радничка зарада тог месеца на коју израду. Те суме тек разводе се на десној страни партије плате с' назначењем листа и броја те *књиге А* где су на партију дотичне израде уведене. А ти, за тај посао израђени изводи: *чувају се уз концептне платне списке*, ради олакшице прегледа материјалних књига и рачуна, те зато и ови изводи морају да буду чисто и прегледно израђени и од дотичног књиговође потписани.

Плате надзорника радионица, машиниста, послужилаца и т. п. разводе се на партију општих трошкова о којој ће бити даље говора.

Завод и развод по овој партији мора се извршити свакад најдаље до половине идућег месеца за прошли. Невршење овог прописа у повторном случају сматра ће се као небрежљивост у служби и казнити најстрожије.

б.) Партија општих трошкова.

На ову се партију у примање заводе сви они материјали и радови, који се *не односе само на известне наручбине*, него који су од користи свима израдама и општој служби радионичкој.

Овде спадају: плате неуказних надзорника радионица, њихових помоћника, машиниста, радионичких послужилаца и надничара за опште

тежачке радње, ложача машина, и т. п., материјали за огрев и осветљење радионица, за мазање машина и трансмисија, гориво парних казана, опште оправке радионичких машина и алата и т. п.

Ради прегледности појединих општих трошкова, који су као што се види веома разностручни, може бити ова партија подељена и у више подпартија, које се ради одужења најпре групишу сумарно на једну партију па одатле разводе на све израде које су преко године извршене.

Одужење ове партије бива процентним распоредом на све партије израда, на које по природи самог рада и пада овај трошак у тој години. Овај процент управник војно-техничких завода објављује наредбом (чл. 8. тач. ж, овог правила).

Ако при закључку ове партије на концу рачунске године буде каква разлика између задужења по стварном утрошку и одужења у процентима, онда се та разлика исказлази у књизи одбијањем мање суме од веће, и она ће представљати вишак, ако је више одужено него што је задужено, а мањак ако је мање одужено него што је задужено. Но пошто се процент општих трошкова одређује према израдама свију радионица војно-техничких завода, то ће се ова разлика, била вишак или мањак, достављати рачуноиспитачу материјалних рачуна, који ће предузети што је нужно за опште изравнање, а крајњом разликом послужити се за одредбу процента општег трошка за следећу рачунску годину (види чл. 25. тач. з. овог правила).

в.) Партија амортизационог рачуна.

На леву страну ове партије заводиће се суме овога рачуна, које ће управник војно-техничких завода својом наредбом одређивати свакој радионици понаособ (види члан 8. тачку ж, овога правила).

Одужење ове партије бива на исти начин као што је казано и за партију општих трошкова у тач. б.) овог члана.

И код ове партије може се десити да се страна примања са страном одужења не подудара, и у том случају ваља поступити исто онако као и са партијом општих трошкова (види чл. 25. тачку и.) овог правила).

Како се на концу рачунске године књиге закључују, и партије оних израда, које нису довршене преводе у следећу годину, показато је у чл. 59. овог правила. А партије оних израда које су довршене и закључене, никако се и непреводе у следећу годину, јер је рад над њима потпуно завршен.

Ако од књиге *Л* неке радионице има више делова, онда је корисно за прегледност и убрзање рада, кад се у сваком делу води и известан део израде: н. пр. у Лафетници у једном делу: израде кожне, у другом: дрвенаријске, у трећем: мешовите и т. д.

Члан 67.

Списковн оцена радничких С. и тарифе нарчетарске Т, воде се по обрасцима V. и VI. Њихово је вођење довољно објашњено самим обрасцима.

Укупан износ надница у сваком месецу одређује се збиром свију оцена тог месеца, па се словима исписе, и онда под то долази потпис дотичног управника радионице са прекапотписом књиговође, а испод свега овога одобрење управника војно-техничких завода.

Приновљени радници за време године пишу се даље у продужењу оних, који су од пре били, и с продужењем текућих бројева, а оцене им се пишу у рубрику дотичних месеца. А онима који су одпуштени ставља се „О“ у дотичну месечну рубрику, кад више нису радили.

А повишице или смањене оцене стављају се поред тога као „*приметба*“ после речима исписане укупне суме месечне оцене, с назначењем текућег броја дотичних радника, којима је надница повишена или смањена.

Оцена радника месечно плаћених мора још бити одобрена од министра војног, а надница од управника вој.-тех. завода према чл. 36. закона о војној администрацији, те с тога у оба случаја ваља у примедбу да дође и № дотичног одобрења, које се свакад претходно мора издејствовати.

Образац V. к чл. 67. *а)*

Радионица

СПИСАК ОЦЕНЕ.

(С)

По коме је управник војно-техничких завода годишњу плату мајсторима, а дневну надницу надничарима за { *рачуно-испитача новчаних рачуна . / управника радионице . . . . . / канцеларију управи вој.-тех. завода .* } *за рачунску 18 . . годину одобрио.*

Текући број	Име заната	Име и презиме	Плата		Дневна оцена важећа у месецу												Примедба
			годишња	месечна	Јануару	Фебруару	Марту	Априлу	Мају	Јуну	Јулу	Августу	Септембру	Октобру	Новембру	Децембру	
			дин.	пр.	д. п.	д. п.	д. п.	д. п.	д. п.	д. п.	д. п.	д. п.	д. п.	д. п.	д. п.	д. п.	

Образац VI. к чл. 67. *б)*

ТАРИФА.

(Т)

Опредељујући цену исплате доле изложених предмета у рачун. 18 . . год.

| | | | | | | | | | | | | | | | | |

Овако се исто поступа са тарифама, где се сваког месеца попуњују и сабирају само оне израде, које су тог месеца доиста и вршене, а у онима које нису вршене, међу се у дотичне месечне рубрике О.

Како спискови оцене тако и тарифе попуњавају се у по два екземплара, од којих један служи за потребу управника војно-техничких завода и рачуноиспитача повчаних рачуна, а други за дотичну радионицу.

На концу године преводе се у нове спискове оцене за идућу годину само они радници, који се тада на раду затеку са својим надницама. А у нове тарифе преводе се само оне оцене израда на парче, које се у току рада налазе, а остале тек доцније кад за то потреба наступи.

Члан 68.

Књига неизрађених материјала СМ, и књиге о материјалима у радионицама М, воде се на исти начин и по истом обрасцу VII.

И ове се књиге воде партијално, тако да се за сваки разноврстан материјал отвори нарочита партија. Но само се за оне материјале, који се троше у великим количинама и који се често узимљу, одређује по више листи у књизи, иначе ће се од ређе употребљаваних материјала и њих по неколико на један лист одвојено једно испод другог партијално бележити.

Образац VII. к чл. 68.

Лист

КЊИГА НЕИЗРАЂЕНИХ МАТЕРИЈАЛА.

(СМ и Прт. С. М. књиге М)

ПРИМАЊЕ															ИЗДАВАЊЕ													
Текући број	Време примања	Од кога је примљено	Шта је примљено	Количина					Цена				Изведено из књиге	Лист и број	Примедба	Текући број	Време издавања	Коме је издато	Шта је издато	Количина					Цена				Разведено у књигу	Лист и број	Примедба
				Килограма	Риса	Комада	Пакета	Метара	Литара	по		дин.	пара												по		дин.	пара			
										дин.	пара														дин.	пара				

У овоме треба да се дотични руководиоци управљају по искуствима прошлих година, имајући у виду да се свакад може отворити за исти материјал и нова партија кад је пређе отворена већ исписана, и да је ово разумније и економичније него закључити на концу године књигу са половином празних листова.

Према множини разних материјала, који се у војно-техничким заводима троше, ове ће књиге имати више делова, које онда треба уредити према разнородности материјала; тако да се у једном делу воде метали, у другом дрвенарија, у трећем материјали за гориво, у четвртом коже и боје и т. п., а партије да иду азбучним редом да би се помоћу регистра што лакше по потреби наћи могле.

(НАСТАВИЋЕ СЕ.)

Министарство војно.
Е/О№ 3673.

157.

НАРЕЂЕЊЕ.

На питање команданта Дринске дивизијске области: хоће ли се они опанци, што су их дивизијске интендатуре примиле од управе војне одеће као мустре приликом овогодишње набаве, издавати трупама на изношњу, или ће се као такви задржати за будуће ліверације, наређујем да их све оне команде, где је ове године чињена набава опанака, задрже и по инвентару воде и даље, те да као мустре послуже при набавама у идућој години.

31. Јула 1890. год.
Београд.

Председник министарског савета,
заступник министра војног,
генерал,
С. Грујић с. р.

Министарство војно.
Ф/А№ 5431.

158.

Командантима дивизијских области.

У делоу војног министарства, а и по неким пуковским окружним командама, налази се повећа још количина споменица на српско-турски рат 1876., 1877. и 1878. године.

Ове су споменице биле набављене у оној количини која је према броју војске у оба рата требала, те према томе, што их има и сада још у извесној количини доказ је, да нису издате свима онима, који имају права на њих, а овоме ће бити узрок то: што су оне раздавате по свршетку другог рата док је још војска била на окупу и сигурно издате само онима, који су тада били у саставу тадашње оперишуће војске, а не и онима који су учествовали само у првом рату а не и у другом, и које је требало доцније пронаћи, па им издати, али то није учињено свуда с тога што је одмах затим настала измена у формацији војске а каснијих година и друга територијална подела, те је морала наступити и тешкоћа у изналажењу оних који су имали право на споменице. Међутим узрок можда лежи и у томе што није свима дошло до знања и објашњење од 1. Марта 1883. год. под Ф№ 1176., којим је објашњено: коме ове споменице припадају.

Мимо наших има без сумње и већи број добровољаца са стране који нису добили те споменице, а и они имају право на њи.

Крајње је време да се са овим споменицама учини коначан распоред; али да се овим не би за свагда лишили права они, којима оне припадају, нека команданти дивиз. области преко полицијских и општинских власти позову све оне, који држе да имају право на ношење ових споменица, да се најдаље *до краја текуће године* као последњег рока, јаве најближим пуковским окружним командама са доказима да су учествовали било у првом било у другом рату, јер после овог рока неће их моћи више добити.

Овом приликом нека се објасни свима: да право на ношење ове споменице има сваки који је у том времену вршио ма какву војну службу, као борац или неборац, и ма где у земљи, јер је ова била сва у ратном стању и цела војска са свима својим установама на ратној нози, па дакле и на ратној служби, према чему право на ове споменице имају шта више и женске, које су вршиле домаћичку или болничарску службу у болницама у опште (и у резерванма); само што они који су у то време припадали борачким трупама, имају право на борачке, а остали на неборачке споменице. Сем тога и породице погинулих или умрлих ратника имају право на ове споменице, само не право на ношење већ да их чувају као успомену.

Команде пуковских округа, које имају ове споменице, нека их одмах издају пријављени, пошто се увере, да на њих имају право; а оне које их немају, нека их непосредно од министра требују у количини према пријављеном броју у току сваких месец дана, не чекајући дакле крајњи рок. Кад пак овај истиче, они ће тада послати само рачун од примљених и издатих споменица са наплаћеном таксом по 50 пара динарских од комада.

У исто време нека обзнане да је и они који су већ добили били ту споменицу у своје време па су је изгубили или иначе упропастили, могу је куповати код окружних команада по истој цени.

7. Августа 1890. год.
Београд.

Председник министарског савета,
заступник министра војног,
генерал,
С. Грујић с. р.

ИСПРАВКА.

Решење Ф/АЊ 4975. од 23. Јула ове год. (Службе. војни лист број 32., стр. 883 и 884), погрешно је одштампано, и треба да гласи овако:

„За врш. дужности интенданта при штабу Шумадијске дивизијске области, благајник IV. кл. Аврам Поповић, досада благајник исте класе управе војно-техничких завода

За благајника IV. кл. управе војно-техничких завода, Милош Павловић, досада благајник при II. гардијском батаљону, — по молби"; према чему:

„Решење Ф/АЊ 4865. (а не Ф/АЊ 4885.) од 17. Јула тек. год. (Службе. војни лист број 31., стр. 857. и 858.) односно рачуноиспитача Аврама Петровића и Љубомира Лукића, остаје у важности".

Лични односи.

ОДСУСТВА:

Санитетски пуковник Др. Јосиф Холец 2 дана.
Војно-судски мајор Димитрије Мисирлић 30 дана.
Пешадијски капетан II. кл. Урош Трифунац 10 дана.
Пешадијски капетан II. кл. Никола Тодоровић 30 дана.
Војно-судски капетан II. кл. Марко П. Марковић 8 дана.
Пешадијски капетан II. кл. Станко Стефановић 30 дана.
Артиљер. капетан II. кл. Обреп Николић 2 дана.
Пешадијски капетан II. кл. Атанасије Митровић 40 дана.
Санитетски капетан II. кл. Коста Ристић 3 дана.
Пешадијски поручик Петроније Кузмановић 10 дана.
Артиљеријски поручик Стеван Тасић 15 дана.
Артиљеријски поручик Андрија Милићојевић ст. 5 дана.
Пешадијски поручик Стеван Мићановић 2 дана.
Пешадијски потпоручик Ђорђе Димитријевић 2 дана.
Артиљеријски потпоручик Коста Филиповић 9 дана.
Писар II. кл. Љубомир Петровић 2 дана прод.
Апотекарски помоћник II. кл. Драгутин Тодоровић 30 д.
Апотекарски помоћник II. кл. Никола Ценић 35 дана.

ОСТАВКА ЈЕ ОДОБРЕНА:

У НАЧЕЛУ:

Пешадијском поручику Николи Белићу.

УМРО:

Пешадијски поручик Сава Савић млађи, између 2. и 3. овог месеца, у Београду.

Неслужбени део.

БЕЛЕШКЕ.

135.) Одредбе о војно-инжинирским одељима, у Бугарској. Као што је познато, у Бугарској има два војно-инжинирска одела, северни и јужни, у Рушчуку и Пловдиву. Уређење и делокруг тих одреда доносимо из званичног прописа о томе, од Новембра пр. године.

1. Састав инжинирског одела овакав је: а.) начелник одела, војни инжинир, мајор; б.) цртач 1; в.) надгледачи војних здања; г.) писар 1; и д.) послужитељ.

2. Начелник инжинирског одела има права пуковског команданта и потчињен је непосредно војноме министру.

3. Начелник одела и цртач постављају се указом, а остали решењима министра војног.

4. Начелнику одела припада надзор над уредним одржавањем свију војних зграда и тврђава у рејону његовог одела, и за све неисправности он је одговоран.

5. За све у некоме месту примећене неисправности, које су произашле из немарног руковања зградом, начелник јавља старешини части, којој зграда припада, а у исто време и војном министарству.

6. Начелник одела дужан је на време да претставља министарству за сваки квар на зградама, који треба одмах оправити и који може да шкоди читавој згради.

7. Он мора да има списак свију војних грађевина у своме рејону, планове, профиле и фасаде, као и белешке о кубној запремини свију зграда за обитавање.

8. Кад му се од војног министарства саопшти општа

сума, која се по буџету може да утроши на оправке зграда у одељу, начелник одела дужан је да прегледа све војне зграде и да расподели на њи ту суму сходно потреби за оправку сваке зграде, имајући у виду да се понајпре оправља што је понајнужније.

9. Начелник одела саставља предрачуне за потребне оправке војних зграда и претставља их војном министарству на одобрење. Да се могу оправке на време да изврше, он треба предрачуне да спреми тако како ће 1. Маја бити сви већ поднесени војном министарству.

10. Он ће, по одредбама војног министарства, учествовати при лицитацијама за оправку или подизање грађевина.

11. Надзирава оправке и подизање зграда у своме рејону, колико му је то могућно; а где му није могуће да сам надзирава, за те грађевине још при саставу и подношају предрачуна у опште најављује то старешини дотичне чести и војном министарству, те да се благовремено нареди шта треба о надзору.

12. Он је одговоран за каквоћу рада у техничкоме погледу и за каквоћу употребљеног материјала, и у опште за тачно испуњавање постављених услова, уговора и т. д., при свима грађевинама којих израду сам надзирава.

13. Код нових направа и по већих оправака, које надзирава начелник одела, мора бити детаљних цртежа за све делове грађевине, подробних описа извршених радова и т. д., које све, заједно са свршеним чином, претставља на разглед комисији за примемени пријем грађевине.

14. Начелник је дужан да, по могућству, учествује у свима комисијама за примање оправака или постројења војних грађевина. Он саставља и привремене и коначне ситуације постројака, које он надзирава, или у примању којих буде учествовао.

15. На крају године дужан је да поднесе војном министарству подробне извештаје о извршеним радовима у одељу у току године.

16. При обиласку рејона разгледаваће да ли се у свакој чести војске правилно употребљавају зграде, које се имају на расположењу, као и да ли се недрже под најам зграде за потребе, за које би могле да послуже по неке од државних грађевина. Ако би било тога, јавља о томе војном министарству.

17. У осталом, начелник одела врши све послове по војно-инжинирској струци, које војно министарство нађе за нужно да му их наложи.

136.) Бројно стање и састав бугарске и источно-румелијске стај. војске по буџету за 1890. год., с платама особља, — прибрано из званичног извора, овако је:

Састав војног министарства, војних надлештава и завода:

ЗВАЊЕ И ЧИН	БРОЈ ЛИЦА	Годишње повћање припадежности у динарима: ПЛАТА ПО ЧИНУ И ДУЖНОСТИ	СТАНАРИНА	ЗА ПОСЛУГУ	НА СОФИЈСКИ ТАРИФОМ	УКУПНО
Централна управа:						
Министар војни, пуковник	1	18000	3000	480	720	22200
Ађутант, капетан	1	4200	750	480	720	6150
„ поручник	1	3000	675	480	720	4875
I. Одео в. минист. *Генералштаб* (с одељењима: *стројним, инспекторским, мобилизационим и историјским*).						
Начелник ђенералштаба, потпуковник	1	9300	1200	480	720	11700
Начелници одељења, мајори	4	по 7800	1050	480	720	по 10050
Ст. помоћник начелника одељења, мајор	1	6600	900	480	720	8700
Мл. помоћници начел. одељења, капетани	2	по 4200	750	480	720	по 6150
Библиотекар, поручник	1	3000	675	480	720	4875
Ст. подначелник	1	4200	—	—	—	4200
Ст. топограф	1	4800	—	—	—	4800
Мл. топограф	1	3900	—	—	—	3900
Цртач	1	3200	—	—	—	3200
II. Одео. *Рачунско-контролни* (с одељењима: *рачунским, ревизорским*, и *шпанском*, и с *касом* при министарству).						
Начелник одела, мајор *)	1	8700	1200	480	720	11100
Начелници одељења, мајори	3	по 7800	1050	480	720	по 10050
Ст. помоћници начел. одељења, мајори	2	по 6600	900	480	720	по 8700

*) Сад је потпуковник.

ЗВАЊЕ И ЧИН	БРОЈ ЛИЦА	Годишње новчане припадежности у динарима: ПЛАТА ПО ЧИНУ И ДУЖНОСТИ	СТАНАРИНА	ЗА ПОСЛУГУ	НА Софијски гарнизон	УКУПНО
Војни ревизори, мајори	2	по 6600	900	480	720	по 8700
Мл. помоћник начелника одељења, капетан	1	4200	750	480	720	6150
Ст. подначелници	3	по 4200	—	—	—	по 4200
Помоћници ревизорски	2	по 3600	—	—	—	по 3600
Главни књиговођ	1	4800	—	—	—	4800
Главни контролор	1	4800	—	—	—	4800
Ст. рачуновођ	1	4200	—	—	—	4200
Контролори	4	по 2400	—	—	—	по 2400
Књиговође	4	по 2400	—	—	—	по 2400
III. Одео. *Економски* (с одељењима: *економским и инжењирским*):						
Начелник одела, мајор *)	1	8700	1200	480	720	11100
Начелници одељења, мајори	2	по 7800	1050	480	720	10050
Ст. помоћник начелника одељења, мајор	1	6600	900	480	720	8700
Архитект	1	6600	—	—	—	6600
Мл. помоћник начелника одељења, капетан	1	4200	750	480	720	6150
Ст. подначелник	1	4200	—	—	—	4200
Мл. подначелник	1	3600	—	—	—	3600
Деловођ	1	2400	—	—	—	2400
Цртач	1	3200	—	—	—	3200
Надзорништво наоружања:						
Надзорник, мајор	1	7800	1050	480	720	10050
Помоћник његов, мајор	1	6600	900	480	720	8700
Адјутант, поручник	1	3300	750	480	720	5250
Деловођ	1	2400	—	—	—	2400
Општа регистратура и архива:						
Преводилац	1	4200	—	—	—	4200
Архивар	1	3000	—	—	—	3000
Помоћник његов	1	1800	—	—	—	1800
Ст. регистратор	1	2400	—	—	—	2400
Помоћници његови	6	по 1800	—	—	—	по 1800
Литограф и разносиоци примају се.						
Благајница при војном министарству:						
Благајник	1	4200	—	—	—	4200
Ст. писар	1	1500	—	—	—	1500
Санитетски („медицински") одео:						
Главни војни („медиц.") лекар војске	1	7200	1200	480	720	9600
Помоћник његов	1	5400	1050	480	720	7650
Главни марсени лекар	1	6000	1050	480	720	8250
Деловођ	1	2400	—	—	—	2400
Апотекар (уједно управља и благајштем)	1	4500	—	—	—	4500
Послужитељ при благајишту	1	720	—	—	—	720
Војно-судски одео:						
Начелник одела и гл. в. прокурор, мајор	1	8700	1200	480	720	11100
Начелник одељења, мајор	1	6600	900	480	750	8700
Стални члан вој. касационог суда, мајор	1	8700	1200	480	720	11100
Софијски војни прокурор, капетан	1	6600	1050	480	720	8850
Рушчучки војни прокурор, мајор	1	7800	700	480	—	9080

*) Сад је потпуковник.

ЗВАЊЕ И ЧИН	БРОЈ ЛИЦА	ПЛАТА ПО ЧИНУ И ДУЖНОСТИ	Годишње новчане припадајности у динарима: СТАНАРИНА	ЗА ПОСЛУГУ	НА Софијски гарнизон	УКУПНО
Пловдивски војни прокурор, мајор	1	7800	700	480	—	9080
Деловођ при гл. вој. суду (касац.), поручник	1	3300	750	480	720	5250
Војни истраживачи, поручници	3	по 3300	750 (Соф.) 500 (Пловд. и Рушч.)	480	720 (при Соф. суду)	5250 (Софиј.) 4280 (Рушч. и Пловд.)
Секретар код глав. војног прокурора	1	3000	—	—	—	3000
Секретари код војних прокурора	3	по 1800	—	—	—	по 1800
Секретари код војних судова	3	по 2400	—	—	—	по 2400
Мимо тога: писари код глав. вој. прокурора, војних прокурора и војних судова најмљују се. Такође и писари за в. министарство најмљују се.						
Књажевски адјутанти и ординанси:						
Адјутанти, мајори	2	по 7800	1200	480	720	по 10200
Ординанси, капетани	3	по 4800	1050	480	720	по 7050
Коњичка инспекција:						
Инспектор коњице, мајор	1	8700	1200	480	720	11100
Начелник штаба, мајор	1	6600	900	480	720	8700
Адјутант — благајник, поручик	1	3300	750	480	720	5250
Деловођ	1	2400	—	—	—	2400
Артиљеријска инспекција:						
Инспектор артиљерије, мајор	1	8700	1200	480	720	11100
Управник полигона, мајор	1	7800	1050	480	720	10200
Начелник артиљер. строј. одељења, мајор	1	6600	900	480	720	8700
Адјутант — благајник, поручик	1	3300	750	480	720	5250
Деловођ	1	2400	—	—	—	2400
Војна школа:						
Управник школе, мајор	1	8700	1200	480	720	11100
Инспектор класа, мајор	1	6600	900	480	720	8700
Управник економије, мајор	1	6600	900	480	720	8700
Четни командири, мајори	2	по 6600	900	480	720	по 8700
Командири одељења, капетани	6	по 4200	750	480	720	по 6150
Командир ђедџерске чете, поручик	1	3300	750	480	720	5250
Командири одељења, поручници	2	по 3300	750	480	720	по 5250
Адјутант — благајник, поручик	1	3300	750	480	720	5250
Ст. лекар	1	5400	1050	480	720	7650
Предавачи	2	по 4920	—	—	—	по 4920
Медиц. ђедџер	1	1800	—	—	—	1800
Деловођ	1	2400	—	—	—	2400
Секретар инспектора класа	1	2400	—	—	—	2400
Питомаца (јункера) 300, а ђедџерског одељења 60. — Писари, литографи, послужитељи и радници најмљују се.						
Учебна ковачница:						
Управник, марвени лекар	1	1200 (додат.)	—	—	—	
Главни ковач	1	3600	—	—	—	3600

(наставиће се.)

137.) Број рекрута за стај. војску бугарску и источно-румелијску за 1890. годину, одређен је, као што смо већ јавили, у 16000 младића. Од тог броја су: 12519 хришћани, 3308 мухамеданци и 173 јеврејa.

Ти рекрути овако су расподељени на чести војске:

	ХРИШЋАНА	МУХАМЕДОВАЦА	ЈЕВРЕЈА	СВЕГА
I. пеш. пук, Софијски	438	115	18	571
II. „ „ Искарски	452	130	—	582
III. „ „ Бдински	533	123	8	664
IV. „ „ Плевањски	410	108	4	522
V. „ „ Дунавски	300	100	10	410
VI. „ „ Трновски	472	114	19	605
VII. „ „ Преславски	484	120	6	610
VIII. „ „ Приморски	349	102	8	459
IX. „ „ Пловдивски	425	112	10	547
X. „ „ Родопска	391	60	—	451
XI. „ „ Сливањски	404	112	8	524
XII. „ „ Балкански	411	99	6	516
XIII. „ „ Рилски	476	97	9	582
XIV. „ „ Македонски	470	100	—	580
XV. „ „ Ломски	449	120	6	755
XVI. „ „ Ловчански	312	129	2	443
XVII. „ „ Доростолски	392	103	3	498
XVIII. „ „ Етрски	469	118	—	587
XIX. „ „ Шуменски	471	119	—	590
XX. „ „ Добруџански	352	100	2	354
XXI. „ „ Средњегорски	332	100	—	432
XXII. „ „ Тракијски	456	95	9	560
XXIII. „ „ Шипчански	398	96	—	494
XXIV. „ „ Црноморски	499	113	—	612
I. коњички пук	174	65	5	244
II. „ „	219	77	2	298
III. „ „	139	68	2	209
IV. „ „	142	41	1	184
Књажевска гарда	85	9	—	94
I. артиљеријски пук	163	80	7	250
II. „ „	163	65	2	230
III. „ „	96	48	3	147
IV. „ „	201	52	10	263
V. „ „	225	79	3	307
VI. „ „	116	40	2	158
Градска батерија у Софији	31	8	—	39
„ „ „ Шуман	29	8	—	37
Софијско артилер. слагалиште	39	10	3	52
Рушчушко-Разградско артилер. слагалиште	36	16	—	52
Флотила	35	8	—	43
Пионирски пук	581	49	5	635
Укупно	12519	3308	173	16000

Рекрути су именовани и само 4 пешадијска пука добијају рекруте из по једног војног округа, а остали из по 2, 3 и 4 војна округа: сваки пак војни округ даје рекруте неколиким честима војске, па тако и појединим пешадиј. пуковима.

138.) Ученици у оружним радионицама при артиљеријским слагалиштима, у Бугарској. Прописом министарским од 3. Новембра пр. год. утврђено је да се у радионице при артиљ. слагалиштима прима сваке године по 10 добровољних ученика, те да се ту од њих спреме специјални оружја и артиљеријски мајстори, који би могли бити као такви употребљени у радионицама пуковским и код окружних команда.

Примају се младићи не млађи од 16 и не старији од 18 година, бугарски поданици, и који су свршили најмање 2 гимназ. разреда, с обвезом да служе 4 године: прве 2 године ради изучавања заната, а друге 2 у име војне обвезе. За сво време служе на истоме основу, на ком и остали војници. Који се покажу неспособни за занат упућиваће се, по нахођењу управе, у трупе на обвезну службу. Они пак који добро изуче занат и издрже прописани мајсторски испит, могу бити назначени за мајсторе при честама војске, најмање с платом и правима наредника при пуковима, а поднаредника — служењем пређеног рока — при окружним командама. Време пријема од 15. — 30. Децембра сваке године.

139.) Пуковски судови у Бугарској. Под 29. Децембром пр. год. бугарски војни министар наредио је да се, место општих пак тако званих гарнизонских пуковских судова, која одсадају према новом војно-судском закону (одобреном послед. собрањем), образују пуковски судови за сваки пук одвојено.

140.) Штапс-официрски курс у Бугарској. Са тога што је производство у први виши официрски чин (мајорски) по испиту уведено сад као ново у Бугарској војсци, наређено је било министарском одредбом од 2. Марта тек. год. да се отвори од 15. Марта ове године при војној школи у Софији *предуготовни штапс-официрски курс*, те да се да могућност официрима, кандидатима за мајорски чин, да се спреме за прописани испит.

Курс тај имао је трајати два месеца, и у њему се имало предавати: тактика, фортификација, топографија, администрација, артиљерија и стратигија. На крају курса практична упражњења из тактике, фортификације и топографије.

Официри су упућивани у курс по жељи, и водили се као прикомандовани војној школи. Но имали су се упутити само они од тих који желе, који су 1. Јануара тек. год. завршили 4 год. службе у капетанском чину и који су препоручени (види уредбу о томе у 8. и 9. броју овога листа, белешка 34.).

По свршетку курса имао је бити држан испит пред истом комисијом о којој се говори у тачци 3. наведене уредбе.

Путне накнаде и дневницу за време бављења у Софији ти официри нису имали, него је обећана путна накнада од Софије до места становања само онима од њих који испит добро положе.

141.) Динамит и екразит. Бугарски војни министар одредио је под 15. Јануаром тек. год., команданта ин-

пиирског пука да испита у Небедовом заводу у Бечу динамит и експлозив, а за извршење опита назначио је поред тога команданта („мајора Андрејева“) још и неке од чланова комисије, која прима и надгледа израду минахеровача у Штиру за бугарску војску.

142.) Буџет војни турски за 1890/1. годину предложен је, како јављају „Jahresberichte“, у 7,500.000 турских лира (= 169,000.000 динара); али веће свеште се по свој прилици на 6,500.000 лира (= 146,900.000 дин.), колики је био и прошлогодишњи.

143.) Организацијске измене у аустро-угарској војсци. Како „Reichswehr“ и „Pesterlojd“ јављају, аустро-угарски службени војни лист од 1. овог месеца доноси ново издање „Органских одредаба“, са изменама организацијским у војсци, које се, у изводу, састоје у следећем:

Тиролски стрељачки пук, који је досада имао 10 батаљона са десет допунских четних кадрова, имаће од 1. Октобра ове године 12 батаљона са 12 допунских четних кадрова (приводом 2 стрељачка батаљона из Салцбурга и Линца у тиролски пук). Та 12 допунских четних кадрова образоваће 3 допунска батаљонска кадра, у Инсбруку, Бриксену и Трајенту.

Нове одредбе за **војно-обласне команде** ступају одмах у живот, али промене наспрам досадањих састоје се само у унутрашњој служби. Као и пре тако и одсада деле се монархија на 15 војних области, а на име на 14 корпусних и 15-ту војну област Далматинску. Окупиране покрајине образују 15-ту корпусну област. Команданти свију корпуса поосе назив „корпусни командант и заповедајући ђенерал“. I. корпус (Краково) обухвата западну Галицију, Аустрију и северну Моравију; II. корпус (Беч) доњу Аустрију и јужну Моравију; а XIV. корпус (Инсбрук) припада осим Тиролске још и горња Аустрија и Салцбуршка. Од 16 обласних команданата имају само шесторица местозаступнике, и то они у Бечу, Граду, Будимпешти, Прагу, Лавову и Сарајеву. У рату претварају се корпусне обласне команде у „обласне команде“ с по једним ђенералом на челу. По органским одредбама за допунске округе, раздељена је монархија на 102 пешадијска, 3 тиролско — стрељачка и 3 маринска округа. Допунским окружним командама припада поврх све војске и морнарице него и домобранства и т. д.

Нове **органске одредбе за пешадију** такође се мало разликују од досадањих. Пук се састоји из пуковског штаба, 4 батаљона од по 4 чете и једног допунског батаљона са 4 чете од којих у миру и стоји само кадар. О мобилизацији образују мимо тога сваки допунски батаљон по 1 штабни вод (од 1 субалтерног официјара и 60 војника), или по околностима и чету. По два штабна вода састављају по једну штабну чету, за коју од два пука овај мањега бројног назива даје по 1 поручника (изузетно капетана) као четног командира, а пук већега бројног назива даје по 1 потпоручника.

Ополченци, пре него што се придају активним пешадијским одељењима, формирају се у допунске чете.

Из шеме види се да **чета у миру** може бити у нормалном и појачаном бројном стању. У првоме бројаће: 3 официра, 1 заступника официрског, 13 подофицира и разводника, 64 редова, 1 трубача, 1 добошара, 3 официрска послужитеља; свега 86 људи; у другоме пак, т. ј. у појачаном стању имаће: 3 официра, 1 заступника официрског, 22 подофицира и разводника, 100 редова, 1 трубач, 1 добошара, 2 официрска послужитеља; свега 131 човека.

У случају потребе могу се по законском овлашћењу позвати на службу у миру и резервисти прве године или три најмлађе године допун. резервиста.

Допунски кадар у миру састојаће се из 1 вишег официра, 2 окружна официра, 1 лекара, 1 рачуновође, 2 четна официра, и 24 подофицира и редова.

За пешадију и стрелце утврђено је: 163 пуковника, 164 потпуковника, 350 мајора, 1258 капетана I. кл., 578 капетана II. класе; половина субалтерних официра су чина поручика, а друга половина чина потпоручика. Виши официри, 8 капетана код сваког пука и адјутанти на коњима су; они последњи имају државне коње.

Чета у рату броји: 4 официра, 1 заступника официрског, 36 подофицира и разводника, 180 редова, 4 нијонира, 2 трубача, 2 добошара, 3 носиоца рањеника, и 4 официр. послужитеља: свега 236 људи.

Губитци код мобилисаних одељења, чим дођу до 1 %, имају се попуњавати.

Сваки активни батаљон имаће у своме списку по 16 лекара. Самостално деташовани активни батаљони добијају по 1 профијант-официра, 2 војна лекара, 1 помоћника, 2 подофицира писара (од којих 1 надзорник штаб. коморе), 2 месара и 3 официр. послужитеља, а према околностима још и 1 рачуновођу, 1 помоћника овога, и 1 официрског послужитеља.

Допунска чета у рату има двојако стање: нормално и максимално. Нормално састоји се из: 5 официра, 57 подофицира и разводника, 160 редова, 3 трубача, 3 добошара и 5 официр. послужитеља; свега 233 човека. Максимално пак састоји се из истог броја официра, подофицира и разводника, трубача, добошара и официр. послужитеља, само број редова износи 300; дакле број свега 373 човека.

Бојни трен активног пука састоји се из 76 људи, 144 коња и 40 кола.

Пук добија сада 8 **кола за месо**, касапски прибор, официрске ловачке кујне и за фураж коња официрских, лекарских и захваљених резервних коња; даље 10 **пртљажних кола** (са поклопцем М. 67./80.) за пртљаг, ковачницу, алат и фураж за коња трупног рачуновође, за сопствену запрегу и за незахваљене резервне коње; затим 12 **профијантских кола** са дводневном храном; и 2 **крчмарска кола**. Према томе батаљон има: 2 кола за месо, 2 пртљажна, и 3 профијантска кола; а деташован батаљон још и 1 крчмарска кола.

За „нарочите употребе“ предвиђен је у миру код сваког пука по један капетан I. кл., који ће се поглавито употребити као командант и наставник једногод. добро

војаца или подофицирских школа, а и као оружни официр, — поред других послова.

Муниције рачуна се за сваку репетирку на подофицира 40, а на разводника и редова по 100 метака; за револвер по 30 метака.

За тако звано **пуковско пијонирско одељење** даје сваки батаљон по два каплара, и 16 редова; а за санитетску службу: пук 1 наредника, а батаљон 1 каплара, 12 редова као носилаца рањеника и 2 носиоца завоја.

Број резервних официра има бити за 10% више од ратне потребе; а **стање пуна по списку** за 6% више од ратног стања. Што преко тога претече војника расподељује се равномерно по дочун. четама. **Добровољно даље служећих војника** несме бити у пуку више од 150.

Најзад наређено је да се од 1. Јануара 1891. год. образује, у Велесу, 42. коњички пук, који ће носити назив „драгуски пук № 15.“

ОГЛАСИ.

Станко Спасић из Свођа, среза Власотиначког, округа Пиротског, редов 6. батерије Моравског артиљер. пука, побегао је из команде 30. Јула тек. год.

Он је висок 1·75 мет., црномањаст, очију граорастих, носа повеликог, уста великих, бркова ирло малих и црних, ушију прилично великих, у лицу сувоњав и кри.

Од државних ствари однео је на себи: чакшире чохане нове, блузу цвиличну половну, чакшире цвиличне половне, капу шајкачу половну, пар чизама нових, 1 оковратник полован и 1 пар кошуља половних.

Умољавају се војне и полицијске власти да именованог бегунца у својој територији потраже, и да га на случај проналаска спроведу у команде.

Од стране дотичне команде.

Учебна батерија вратила је се из Мерошинског логора у Београд 18. пр. месеца. Према томе, сва званична и остала писма за учебну батерију, ваља слати у Београд. Канцеларија је учебне батерије у великој касарни број 4.

Кѫ 849.
Августа 1890. год.
Београд.

Из канцеларије учебне батерије.

Према Највишем решењу, VI. батаљон „Краља Карола I.“ славиће 11. Августа ове године у Ваљеву своју славу — „**Успомену победе на Шуматовцу 1876. год.**“

Ово се јавља свима командама и војним надлештвима ради знања.

Од стране дотичне команде.

Садржина. — **Службени део**: *Решења. — Производства, постављења и размештаји. — Прописи, наређења и објашњења министарска. — Исправка. — Лични односи.* — **Неслужбени део**: *Белешке*: 135.) Одредбе о војно-инжинирским одељима, у Бугарској. 136.) Бројно стање и састав бугарске и источно-румелијске стај. војске по буџету за 1890. годину. 137.) Број рекрута за стај. војску бугарску и источно-румелијску за 1890. год. 138.) Ученици у оружним радионицама при артиљеријским складиштима, у Бугарској. 139.) Пуковски судови у Бугарској. 140.) Штаос-официрски курс у Бугарској. 141.) Динамит и експлозив. 142.) Буџет војни турски за 1890./1. год. 143.) Организацијске измене у аустро-угарској војсци. — *Огласи.*

КРАЉЕВСКО-СРПСКА ДРЖАВНА ШТАМПАРИЈА.

ИЗЛАЗИ РЕДОВНО
СВАКЕ СЕДМИЦЕ
ПО ЈЕДАРЕД,
А ПО ПОТРЕБИ И ВИШЕ ПУТА,
НАЈМАЊЕ НА ТАВАКУ.

ЧЛАНЦИ УПУЋУЈУ СЕ
УРЕДНИШТВУ,
А ПРЕТПЛАТА БЛАГАЈИ КОЈ.
МИНИСТАРСТВА.

ЛИСТ ДАЈЕ СЕ У ЗАМЕНУ.



ЦЕНА
је листу годишња:
ЗА ВОЈСКУ . . . 6 дин.
ЗА НЕВОЈНИКЕ . 12 „
ЗА ИНОСТРАНСТВО
С ПОШТАРИНОМ 20 „
ПОЈЕДИНИ БРОЈ . 30 ПАРА

ОГЛАСИ
ОД РЕДА ПО 10 ПАРА ДИН. ЗА 1
ПУТ, А ПОСЛЕ ПО 5 П. Д.
ЂЕЋИ И ДУЖЕВРЕМЕНИ ОГЛАСИ
ПО УГОДБИ.

СЛУЖБЕНИ ВОЈНИ ЛИСТ

ОРГАН И ИЗДАЊЕ ВОЈНОГ МИНИСТАРСТВА.

УРЕДНИК: ЂЕНЕРАЛШТАБНИ ПУКОВНИК **Младен Јанковић**, НАЧЕЛНИК ОПШТЕ-ВОЈНОГ ОДЕЉЕЊА.

БРОЈ 35. **БЕОГРАД, 20. АВГУСТА 1890. ГОД.** **ГОДИНА X.**

Производства, постављења и размештаји.

У ИМЕ
ЊЕГОВОГ ВЕЛИЧАНСТВА
А Л Е К С А Н Д Р А I.
по милости божијој и вољи народној
Краља Србије
МИ
КРАЉЕВСКИ НАМЕСНИЦИ.

На предлог заступника Нашега војног министра, председника Нашег министарског савета, постављамо:

„За команданта XV. (Пиротског) пуковског округа пешадијског потпуковника Јована Вапцића, назначеног команданта Дринског пешадијског пука".

Заступник Нашег војног министра, председник Нашега министарског савета, нека изврши овај указ.

10. Августа 1890. год.
Београд.

Јов. Ристић с. р.
К. С. Протић с. р.
Ј. Вели-Марковић с. р.

Председник министарског савета, заступник министра војног, генерал
С. Грујић с. р.

Указ овај саопштава се свима командама и војним надлештвима ради знања, а дотичнима на поступак.

Ф/А№ 5569.
10. Августа 1890. год.
Београд.

Председник министарског савета, заступник министра војног, генерал,
С. Грујић с. р.

У ИМЕ
ЊЕГОВОГ ВЕЛИЧАНСТВА
А Л Е К С А Н Д Р А I.
по милости божијој и вољи народној
Краља Србије
МИ
КРАЉЕВСКИ НАМЕСНИЦИ.

На предлог заступника Нашега војног министра, председника Нашег министарског савета, одређујемо:

„Досадањег команданта XV. (Пиротског) пуковског округа, пешадијског мајора Милана Стојановића, на службу при VII. (Београдској) пуковској окружној команди".

Заступник Нашега војног министра, председник Нашег министарског савета, нека изврши овај указ.

10. Августа 1890. год.
Београд.

Јов. Ристић с. р.
К. С. Протић с. р.
Ј. Вели-Марковић с. р

Председник министарског савета,
заступник министра војног,
генерал,

С. Грујић с. р.

Указ овај саопштава се свима командама и војним надлештвима ради знања, а дотичнима на поступак.

Ф/А№ 5570.
10. Августа 1890. год.
Београд.

Председник министарског савета,
заступник министра војног,
генерал,

С. Грујић с. р.

У ИМЕ
ЊЕГОВОГ ВЕЛИЧАНСТВА
А Л Е К С А Н Д Р А I.
по милости божијој и вољи народној
Краља Србије
МИ
КРАЉЕВСКИ НАМЕСНИЦИ.

На предлог заступника Нашега војног министра, председника Нашег министарског савета, а по саслушању Нашег министарског савета, решавамо:

„Да се пешадијски пуковник Светозар Хаџић, на основу става 3., члана 37., а с погледом на предпоследњи став члана 36., закона о устројству војске, стави по својој молби у стање покоја с пензијом, која му по годинама службе припада".

Заступник Нашега војног министра, председник Нашег министарског савета, и Наш министар финансије, нека изврше овај указ.

10. Августа 1889. год.
Београд.

Јов. Ристић с. р.
К. С. Протић с. р.
Ј. Вели-Марковић с. р.

Председник министарског савета,
заступник министра војног,
генерал,

С. Грујић с. р.

Заступник министра финансије,
министар грађевина,

М. Јосимовић с. р.

Указ овај саопштава се свима командама и војним надлештвима ради знања, а дотичнима на поступак.

Ф/А№ 5573.
10. Августа 1890. год.
Београд.

Председник министарског савета,
заступник министра војног,
генерал,

С. Грујић с. р.

У ИМЕ
ЊЕГОВОГ ВЕЛИЧАНСТВА
А Л Е К С А Н Д Р А I.
по милости божијој и вољи народној
Краља Србије
МИ
КРАЉЕВСКИ НАМЕСНИЦИ.

На предлог заступника Нашега војног министра, председника Нашег министарског савета, производимо:

„Артиљеријског потпоручика Милана Лазића, у чин артиљеријског поручика, с рангом од 20. Маја ове године".

Заступник Нашега војног министра, председник Нашег министарског савета, нека изврши овај указ.

2. Августа 1890. год.
Београд.

Јов. Ристић с. р.
К. С. Протић с. р.
Ј. Вели-Марковић с. р.

Председник министарског савета,
заступник министра војног,
генерал,
С. Грујић с. р.

Овај указ саопштава се свима командама и војним надлештвима ради знања.

Ф/А№ 5571.
2. Августа 1890. год.
Београд.

Председник министарског савета,
заступник министра војног,
генерал,
С. Грујић с. р.

РЕШЕЊИМА МИНИСТРА ВОЈНОГ:

Од 12. тек. мес. Ф/А№ 5572. одређују се: на службу при штабу Шумадијске дивизијске области, коњички капетан I. кл. Исидор Ријички, досад. командир 2. ескадрона I. коњичког пука; а за командира 2. ескадрона I коњичког пука, коњички капетан II. кл. Јован Михајловић, досад. командир 1. ескадрона III. коњичког пука.

Од 7. тек. мес. Ф/А№ 5391, одређује се жандармеријски потпоручник Благоје Стојановић, назначени врш. дужн. управника привременог проф. слагалишта у Краљеву, за ађутанта команданта жандармерије.

Од 9. тек. месеца А№ 2105., одређује се контрактуални апотекар I. кл. Христифор Димитријевић, назначени шеф Београдске војне апотеке, за вршиоца дужности управника главног санитетског слагалишта.

Решењем инспектора артиљерије од 3. тек. месеца Пов. № 118, артиљеријски наредник при брдском артиљеријском пуку, Драгомир Илић, лишен је чина наредничког и отпуштен из кадра због лажних изношења противу свог старешине.

ПРОПИСИ, НАРЕЂЕЊА И ОБЈАШЊЕЊА.

Министарство војно
Ф/А№ 5289.

159.

Свима командама и војним надлештвима.

На молбу управе савеза свију стрељачких дружина, а с погледом на војнички значај ове установе, овлашћујем команданте и старешине надлештава, да одобравају свима официрима и војним чиновницима, члановима стрељачких дружина, који би желели да учествују при прослави 25-тогодишњице Београдске стрељачке дружине и при V-ом савезном земаљском гађању у Београду, — ради овога нужно одсуство, но са обзиром на службене прилике.

12. Августа 1890. год.
Београд.

Председник министарског савета,
заступник министра војног,
генерал,
С. Грујић с. р.

Министарство војно
Бр. 7814.

160.

Свима командама, војним над-

ПРЕ

Накнадно отворених кредита по струци војној за именоване команде и војна

Текући број	Код кога је отворен кредит	Коме је отворен кредит	За коју команду и војно надлештво	ИЗ					
				Плате под број. 2.		Економних трошкова под бр. 2.		Санитетских трошкова под бр. 1.	
				дин.	п.	дин.	п.	дин.	п.
	Код начелништва	Команданту:							
1	окр. Ваљевског	Дринске дивиз. области	За команданта Дринске дивиз. области	—	—	—	—	—	—
			За управу Ваљевског гарнизона	—	—	—	—	—	—
			За команданта Дринског артиљеријског пука	—	—	—	—	—	—
			За команданта VI. батал. ст. кадра	—	—	—	—	—	—
			За команданта V. пуковског округа	—	—	—	—	—	—
			За управу Ваљевске војне болнице	—	—	—	—	—	—
2	„ Врањског	Моравске див. области	За команданта I. гардијског батаљона	—	—	—	—	—	—
			За команданта I. пуков. округа	—	—	—	—	—	—
3	„ Крајинског	Тимочке дивиз. области	За команданта XIII. пуковског округа	—	—	—	—	—	—
			За команданта XV. батаљона ст. кадра	—	—	—	—	—	—
			За команданта града Кладовског	—	—	—	—	—	—
4	„ Крушевачког	„ „ „	За команданта I. коњичког пука	—	—	—	—	—	—
			За команданта Александначког гарнизона	—	—	—	—	—	—
			За команданта Тимочке дивиз. области	—	—	—	—	—	—
		Моравске див. области	За команданта III. пуковског округа	—	—	—	—	—	—
			За командира 2. чете понтонирске	—	—	—	—	—	—
5	„ Крагујевачког	Шумадијске див. области	За команданта Шумадијске дивизијске области	—	—	—	—	—	—
			За команданта XII. батаљона стал. кадра и пешад. пук.	—	—	—	—	—	—

лештвима и окружним начелништвима.

ГЛЕД

надлештва, а код дотичних начелништава окружних по доле означеним партијама.

ПАРТИЈЕ																По коме решењу
Административних трошкова под				Инжинирских трошкова под				Артиљеријских трошкова под				Особених трошкова		Свега		
3		4		1		2		1		3						
дин.	п.	дин.	п.	дин.	п.	дин.	п.	дин.	п.	дин.	п.	дин.	п.	дин.	п.	
80	—	—	—	—	—	21	—	—	—	10	—	120	—	231	—	И/№ 1101., А/Р№ 2964., Е/Г№ 3329., Б№ 6483.
20	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	20	—	Е/Г№ 3329.
60	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	60	—	Е/Г№ 3329.
20	—	50	—	—	—	—	—	—	—	—	—	80	—	160	—	Е/Г№ 3329., Б№ 6986., 7210.
80	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	80	—	Е/Г№ 3329.
20	—	100	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	120	—	Е/Г№ 3329., Б№ 3847.
50	—	150	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	200	—	Б№ 7234., Е/Г№ 3329.
60	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	60	—	Е/Г№ 3329.
30	—	84	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	114	—	Е/Г№ 3329., Б№ 4477.
50	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	50	—	Е/Г№ 3329.
30	—	70	—	—	—	—	—	—	—	190	—	—	—	290	—	Е/Г№ 3329., Б№ 6853., А/С№ 2883.
30	—	100	—	—	—	—	—	30	—	—	—	—	—	160	—	Е/Г№ 3329., Б№ 7111., А/С№ 2927.
20	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	20	—	Е/Г№ 3329.
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1749	96	1749	96	Б№ 7233.
30	—	150	—	—	—	—	—	—	—	31	36	—	—	211	36	Б№ 7665., Е/Г№ 3329., А/Р№ 2917.
12	—	25	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	37	—	Е/Г№ 3329., Б№ 7234.
100	—	—	—	420	—	—	—	—	—	—	—	143	10	663	10	Е/Г№ 3329., Б№ 6483., 7134.
90	—	70	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	160	—	Е/Г№ 3329., Б№ 7578.

Текући број	Код кога је отворен кредит	Коме је отворен кредит	За коју команду и војно надлештво	И з Плате под број. 2. дин.	п.	Економних трошкова под бр. 2. дин.	п.	Санитетских трошкова под бр. 1. дин.	п.
	Код начелништва	Команданту:							
			За команданта XI. батаљона ст. кадра	—	—	—	—	—	—
			За команданта III. коњичког пука	—	—	—	—	—	—
			За управу Крагујевачке војне болнице	—	—	—	—	700	—
	окр. Крагујевачког	Шумадијске див. области	За команданта XI. пуковског округа	—	—	—	—	—	—
			За управу Крагујевачког гарнизона	—	—	—	—	—	—
			За управу Крагујевачког профилантског склоништа	—	—	—	—	—	—
			За командира Шумадијског возарског ескадрона	—	—	—	—	—	—
			За команданта XII. пуковског округа	—	—	—	—	—	—
			За управу Јагодинског гарнизона	—	—	—	—	—	—
6	„ Моравског	Шумадијске див. области	За команданта понтонир. полубатаљона	—	—	—	—	—	—
			За управу Ћупријског гарнизона	—	—	—	—	—	—
		Тимочке дивиз. области	За команданта Тимочког артиљеријског пука	—	—	—	—	—	—
			За управу Свилајначког гарнизона	—	—	—	—	—	—
			За управу Пожаревачког гарнизона	—	—	—	—	—	—
7	„ Пожаревачког	Дунавске див. области	За управу В. Градиштанског гарнизона	—	—	—	—	—	—
			За команданта Дунавске дивизијске области	—	—	—	—	—	—
			За команданта V. гардијског батаљона	—	—	—	—	—	—
8	„ Пиротског	Тимочке дивиз. области	За команданта XV. пуковског округа	—	—	—	—	—	—
9	„ Подрињског	Дринске дивиз. области	За команданта VI. пуковског округа	—	—	9	20	—	—
10	„ Подунавског	Дунавске дивиз. команде	За управу Смедеревског гарнизона	—	—	—	—	—	—
			За команданта X. пуковског округа	—	—	—	—	—	—
11	„ Рудничког	Шумадијске див. области	За управу Чачанског гарнизона	—	—	—	—	—	—
			За команданта Шумадијског артиљеријског пука	—	—	—	—	—	—

П А Р Т И Ј Е													По коме решењу
Административних трошкова под				Инжинирских трошкова под				Артиљеријских трошкова под				Особених трошкова		Свега		
3		4		1		2		1		3						
дин.	п.	дин.	п.	дин.	п.	дин.	п.	дин.	п.	дин.	п.	дин.	п.	дин.	п.	
60	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	60	—	Е/Г№ 3329.
80	—	100	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	180	—	Е/Г№ 3329., В№ 5767.
30	—	70	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	800	—	Е/Г№ 3329., В№ 6047., Л№ 2002.
60	—	47	30	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	107	30	Е/Г№ 3329., В№ 7114.
15	—	50	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	65	—	Е/Г№ 3329., В№ 3853.
36	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	36	—	Е/Г№ 3329.
30	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	30	—	Е/Г№ 3329.
15	—	14	45	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	29	45	В№ 7114., Е/Г№ 3329.
20	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	20	—	Е/Г№ 3329.
30	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	30	—	Е/Г№ 3329.
40	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	40	—	Е/Г№ 3329.
80	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	80	—	Е/Г№ 3329.
10	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	10	—	Е/Г№ 3329.
100	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	100	—	Е/Г№ 3329.
50	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	50	—	Е/Г№ 3329.
—	—	—	—	65	—	—	—	—	—	—	—	—	—	65	—	И/Г№ 1121.
50	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	50	—	Е/Г№ 3329.
30	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	30	—	Е/Г№ 3329.
80	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	89	20	Е/Г№ 3329., Е/О№ 3299.
30	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	30	—	Е/Г№ 3329.
60	—	25	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	85	—	Е/Г№ 3329., В№ 7114.
20	—	—	—	—	—	—	—		—		—	—	—	20	—	Е/Г№ 3329.
80	—	—	—	—	—	—	—		—		—	—	—	8	—	Е/Г№ 3329.

Текући број	Код кога је отворен кредит	Коме је отворен кредит	За коју команду и војно надлештво	И з Плате под број. 2. дин.	п.	Економних трошкова под бр. 2. дин.	п.	Санитетских трошкова под бр. 1. дин.	п.
	Код начелништва	Команданту:							
			За управу Краљевског гарнизона	—	—	—	—	—	—
			За команданта X. батаљона ст. кадра	—	—	—	—	—	—
		Шумадијске див. области	За управу Г. Милановац. гарнизона	—	—	—	—	—	—
			За команданта Шумадијске дивизијске области	—	—	—	—	—	—
	окр. Рудничког		За команданта IV. батер. Дрин. артиљер. пука	—	—	—	—	—	—
			За команданта V. батер. Дрин. арт. пука	—	—	—	—	—	—
		Дринске дивиз. области	За команданта VI. батер. Дрин. артиљер. пука	—	—	—	—	—	—
			За команданта Дринског возарског ескадрона	—	—	—	—	—	—
			За команданта Тимочке дивизијске области	—	—	—	—	—	—
			За команданта XIII. батаљона стал. кадра	—	—	—	—	—	—
			За команданта XIV. батаљона стал. кадра	—	—	—	—	—	—
12	„ Тимочког	Тимочке дивиз. области	За команданта XIV. пуковског округа	—	—	—	—	—	—
			За команданта Тимочког возар. ескадрона	—	—	—	—	—	—
			За команданта Тимочке болничарске чете	—	—	—	—	—	—
			За управу Књажевачког гарнизона	—	—	—	—	—	—
			За команданта II. пуковског округа	—	—	—	—	—	—
13	„ Топличког	Моравске див. области	За команданта II. батаљ. ст. кадра	—	—	—	—	—	—
			За команданта IV. пуковског округа	—	—	10	—	—	—
			За управу Ужичког гарниз.	—	—	—	—	168	—
			За команданта брдског артиљеријског пука	—	—	—	—	—	—
14	„ Ужичког	Дринске дивиз. области	За команданта IV. батаљ. ст. кадра	—	—	—	—	—	—
			За команданта V. батаљ. стал. кадра и пешад. пук	—	—	—	—	—	—
			За управу Пожешког гарниз.	—	—	—	—	—	—
			За команданта Дринске дивиз. области	—	—	—	—	—	—
			За команданта II. гардијског батаљона	—	—	—	—	—	—
15	„ Црноречког	Тимочке дивиз. области	За управу Зајечарског гарнизона	—	—	—	—	—	—

ПАРТИЈЕ															По коме решењу
Административних трошкова под				Инжинирских трошкова под				Артиљеријских трошкова под				Особених трошкова		Свега		
3		4		1		2		1		3						
дин.	п.	дин.	п.	дин.	п.	дин.	п.	дин.	п.	дин.	п.	дин.	п.	дин.	п.	
20	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	20	—	Е/Г№ 3329.
60	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	60	—	Е/Г№ 3329.
20	—	80	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	100	—	Е/Г№ 3329., Б№ 5425.
—	—	—	—	588	50	—	—	—	—	—	—	—	—	588	50	И/Г№ 1172.
26	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	26	—	Е/Г№ 3329.
20	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	20	—	Е/Г№ 3329.
30	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	30	—	Е/Г№ 3329.
30	—	—	—	—	—	—	—	—	—			—	—	30	—	Е/Г№ 3329.
100	—	—	—	698	—	—	—	—	—	—	—	1963	32	2761	32	Е/Г№ 3329., Б№ 7513., 6483., 7233., И/Г№ 1185.
50	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	50	—	Е/Г№ 3329.
50	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	50	—	Е/Г№ 3329.
30	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	30	—	Е/Г№ 3329.
20	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	20	—	Е/Г№ 3329.
20	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	20	—	Е/Г№ 3329.
30	—	54	50	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	84	50	Е/Г№ 3329., Б№ 6651.
60	—	100	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	160	—	Б/№ 6078., Е/Г№ 3329.
50	—	150	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	200	—	Е/Г№ 3329., Б№ 7234.
80	—	120	—	—	—	—	—	—	—	8	—	—	—	218	—	Е/Г№ 3329., А/Р№ 2756., Е/О№ 3299., Б№ 6854.
20	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	188	—	Е/Г№ 3329., Л№ 1842.
30	—	100	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	130	—	Е/Г№ 3329., Б№ 7681.
30	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	30	—	Е/Г№ 3329.
50	—	100	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	150	—	Е/Г№ 3329., Б№ 7682.
20	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	20	—	Е/Г№ 3329.
—	—	—	—	999	—	—	—	—	—	31	—	—	—	1030	—	А/Р№ 3031., И/Г№ 1081.
50	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	50	—	Е/Г№ 3329.
20	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	20	—	Е/Г№ 3329.

Текућа број	Код кога је отворен кредит	Коме је отворен кредит	За коју команду и војно надлештво	И з					
				Плате под број. 2.		Економних трошкова под бр. 2.		Санитетских трошкова под број. 1.	
				дин.	п.	дин.	п.	дин.	п.
	Код	Команданту:							
			За команданта Моравске дивиз. области	—	—	—	—	—	—
			За управу Нишког гарнизона	—	—	—	—	—	—
			За команданта I. батаљона ст. кадра	—	—	—	—	—	—
			За команданта III. батал. ст. кадра	—	—	—	—	—	—
			За команданта I. инжинирског батаљона	—	—	—	—	—	—
			За команданта II. инжинирског батаљона	—	—	—	—	—	—
16	управе града Ниша	Моравске дивиз. области	За команданта Моравског артиљеријског пука	—	—	—	—	—	—
			За команданта градског артиљеријског батаљона	—	—	—	—	—	—
			За команданта Моравског возарског ескадрона	—	—	—	—	—	—
			За управу Моравског профијантског склоништа	—	—	—	—	—	—
			За управу Моравског убојног склоништа	—	—	—	—	—	—
			За управу Нишке војне болнице	—	—	—	—	—	—
17	Код благ. вој. мин.	Дунавске дивиз. области	За управу Београдског гарнизона	—	—	—	—	—	—
			Свега	—	—	19	20	868	—

Под данашњим умољен је г. министар финансије да ове кредите отвори код дотичних

Предњаведено саопштава се свима командама, војним надлештвима и окруж. начел-

1. Августа 1890. год.
Београд.

ПАРТИЈЕ																По коме решењу
Административних трошкова под				Инжинирских трошкова под				Артиљеријских трошкова				Особених трошкова		Свега		
3		4		1		2		1		3						
дин.	п.	дин.	п.	дин.	п.	дин.	п.	дин.	п.	дин.	п.	дин.	п.	дин.	п.	
100	—	—	—	314	55	—	—	—	—	—	—	120	—	534	55	Е/Г№ 3329., Б№ 6483., И/Г№ 675.
30	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	30	—	Е/Г№ 3329.
60	—	150	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	210	—	Е/Г№ 3329., Б№ 7234.
60	—	150	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	210	—	» »
50	—	150	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	200	—	» »
50	—	40	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	90	—	» »
80	—	100	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	180	—	» »
50	—	150	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	200	—	» »
40	—	25	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	65	—	» »
30	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	30	—	Е/Г№ 3329.
40	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	40	—	Е/Г№ 3329.
50	—	40	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	90	—	Е/Г№ 3329., Б№ 7234.
1000	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1000	—	Е/Г№ 3329.
4354	—	2615	25	3085	05	21	—	30	—	270	36	4176	38	15439	24	

начелништава окружних.

влаштвима ради знања и управљања.

Председник министарског савета,
заступник министра војног,
генерал,

С. Грујић с. р.

Министарство војно.
А/Т№ 2740.

141.

ПРАВИЛА

администрације војно-техничких завода.

(НАСТАВАК.)

Рубрике образаца јасно показују начин заводења и разводења по овим књигама. Свако примање мора да се зна: од кога је по каквом документу или са кога листа и броја и које књиге, а тако исто и за свако издавање мора да се зна: коме, колико и по коме документу (или где је у коју књигу уведено).

Осим тога, свако примање и издавање мора да буде на број или меру, и са назначеном вредности примљеног и издатог предмета; тако, да се на концу године лева и десна страна сваке партије морају подударати, како у количини и мери, тако и у вредности пријема и издатка.

Књига о материјалу узетом у радионице, мора се са својим примањем довести у свезу са издатком магацинске књиге, бележећи на страни лист и број издавања књиге магацинске, а са својим издатком да је на исти начин у свези са партијом израде дотичне наручбине у књиги Л, те радионице.

Како се ове књиге на концу године закључују, прописано је у чл. 59. овог правила.

Члан 69.

Дневници рада воде се по обрасцу VIII. У њих су уписани најпре месечари, па затим мајстори и прости радници сваке радионице редом један испод другог, и то како они који су на надницу тако и они који су на парче плаћени. Кад се тако један лист напуни предаје се на други продужавајући редне бројеве.

Вертикалних рубрика има најпре обележених од 1 до 31, дакле толико колико је највише дана у месецу, а у глави тих рубрика налазе се и сва слова азбуке ради регистровања поручбина: тако да свака поручбина на којој је рађено тог месеца добија своје слово с' којим ће да се забележи. Свака се поручбина мора водити под истим словом кроз све месеце док се год не сврши, а тако исто и партија општих трошкова добија своје слово.

У вече кад се рад заврши, надзорник радионице дужан је попунити дневник рада бележећи сваком мајстору и раднику у рубрику дотичног дана слово оне поручбине или партије на којој је тога дана радио.

Образац VIII. а) к чл. 69.

ДНЕВНИК РАДА.

Текући број	Називање партија за месец	А.	Б.	В.	Г.	Д.	Е.	Ж.	З.	И.	Ј.	К.	Л.	М.	Н.	О.	П.	Р.	С.	Т.	У.	Ф.	Х.	Ц.	Ч.	Ш.	Ъ.	Ь.	Ѣ.	Ц.			Свега	Примедба
	Име и презиме	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31		

Образац VIII. б) к чл. 69.

ПРИБЕЛЕШКА

о стругању и рендисању плакеном по квадратури површја.

Текући број	На каквом је послу радио и за кога	Стругао основку за лежет А.	Рендисао плочу за тезалницу Б.	Рендисао хаубу за вагрицу В.	Стругао греду за пресовину Г.	А. и т. д. Д.	Е.	Ж.	З.	И.	Ј.	К.	Л.	М.	Н.	О.	П.	Р.	С.	Т.	У.	Ф.	Х.	Ц.	Ч.	Ш.	Ы.	Ь.	Э.	Ю.	Я.	Број сатова за посао	Број сагласан са полозом	Укупан број сати	Укупан број спотиканца
	Име и презиме	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31				
1	Петар Ђокић . .	10 А	10 А	10 А	5 А																												35 А	750 см.	77	3930 см.
2	Никола Петровић	10 Б	10 Г	10 Б																													35 Б	360 см.	4	460 см.
3	Петар Ђокић . .				5 В	10 В	10 В	7 В																									42 В	1270 см.		
4	Никола Петровић			5 Г	10 Г																												15 Г	300 см.		
	и т. д.																																			

Приметба: Пошто је незгодно у истој рубрици бележити више радова, то како који радник промени израду, вала му поново име и писати, те да неби било збрке, што неће тешко бити јер оних радника неће бити много.

Ако је радио на више поручбина или партија бележи се поред слова одговарајући број сати н. пр. 3. а., 7. б) што значи: да је радио 3 сата на поручбини регистрованој под а), а 7 сати на оној, која је регистрована под б) у глави дневника.

Ономе који није долазио никако на рад бележи се у рубрици тога дана црта —, а ако је био само $^1/_2$ и $^1/_4$ дана онда се бележи слово регистра с' бројем: сати рада и црта — за онај део дана, који је одсуствовао: те да неби било забуне.

Ако је ко радио на парче, онда се изнад бележке о броју проведених сати и слова под којим је регистрована дотична израда, неће додатак „*пр.*“ црвеним мастилом, те да се разликује од рада надницом.

На концу месеца саберу се сваком раднику најпре само дани и сати проведени у раду надничарском, и бележе се у рубрику: „*укупан број надничких радених дана,*“ а затим се у приметби означе понаособ и дани појединих партија, те да се зна тачно колико је на коју поручбину утрошено надничког рада тог радника.

На основу овако прибележених података, за чију је истинитост и материјално одговоран надзорник радионице: срачунава се сваком поједином раднику месечна зарада, и срачунава се колики ће се трошак као зарада радничка разводити на коју партију израде.

За прорачун парчетарске зараде морају надзорници радионица, поред прибелешке у дневнику рада, која служи само за контролу правичности тарифе и уредности доласка радника

на рад, бележити још и у особене парчетарске спискове број примљених по тарифи израђених парчади. Ово бележење у парчетарски списак бива у присуству самог радника онда, кад се израђена парчета од њега као добра у ручни радионички магацин примају, и он је тада властан уверити се је ли му надзорник толико израђених парчади у списак забележио колико је он у ствари израдио и предао, и жалити се ако му се каква неправда чини. А доцније неће се признати никоме никаква потраживања наплате: ако се ово овако прописано бележење пропусти, а он се није жалио.

Ови су парчетарски спискови документа исто тако као и дневници рада, и за сваки недостатак у израђеним парчадма, која су уведена у њих, одговорни су надзорници као руковаоци, који самим тим уписом у спискове признају: да су их примили на руковање.

Но за радове машинске поред броја проведених сати и парчади израђених по тарифи, могу се бележити у нарочитој прибелешци и квалитет обрађене површине, зарад тачне оцене у извесном времену свршеног рада. Ова нарочита прибелешка кад потребна буде водиће се по обрасцу VIII., а уз дневник рада.

Сваког месеца повтораваће се упис радника у дневник по напред описаном начину, при чему треба избегавати премештање радника, него се треба држати увек у почетку године узетог реда, јер се отуда може у прорачуну лако забуна да догоди.

Стари попуњени дневници и парчетарски спискови предају се на концу године књиговођима, који их сајужавају са концептним платним списковима, те да им служе као документа при прегледима и одговорима на примедбе рачуноиспитача материјалних рачуна.

Члан 70.

Књига приватних наручбина С. П. П, води се по обрасцу IX; у ком је јасно изложено, шта се у ту књигу уводи, а прописано је и у одељку V. овог правила.

Образац IX. к чл. 70.

КЊИГА ПРИВАТНИХ НАРУЧБИНА.

(С. П. П.)

ПРИМАЊЕ

Текући број	Време примања	Примање предмета		Количина					Цена			Примедбе
		Од кога прима	Шта прима	Име лица за кога се ствар израђује	Извлачено из књиге	Килограма	Риса	Комада	Пакала	Метара	Литара	Лист и број	дин.	по пара	свега дин.	свега пара

ИЗДАВАЊЕ

Текући број	Време издавања	Коме се издаје	Шта се издаје	Количина						Цена			Примедбе
				Разведено у књигу	Килограма	Риса	Комада	Пакала	Метара	Литара	Лист и број	дин.	по пара	свега дин.	свега пара

Члан 71.

Експедициона књига убојног материјала У. Е. водиће се по обрасцу X.

У њу се заводе сви предмети убојног материјала, који се шаљу, било командама било војним надлештвима изван Крагујевца или се

Образац X. к чл. 71.

Експедициона књига убојног материјала

(УЕ.)

Текући број	Наименовање материјала који се експедира или предаје	Количина	Цена		По каквом решењу				Датум експедиције или предаје			Потпис примаоца или лица, које је експедицију извршило	Приметба
			дин.	пара	бр.	дан	месец	год.	дан	месец	год.		

као готови из слагалишта продају по званичном ценовнику и прописима министра војног.

Зато ова књига мора имати у главном две партије државних експедиција и приватних продаја.

За издавање израђених материјала командама или војним надлештвима прописује се следећи поступак:

а.) Кад се из магацина израђеног убојног материјала има да издаје материјал војном надлештву или команди која у месту станује: онда је дужан руковалац, који материјал прима, да дође са својим инвентаром, или с' књигом у магацин, да материјал онде одброји заједно са магационаром, који му га предаје, пошто му је од надлежног наредбодавца већ раније наређен издатак.

Примаоц — одма примљени материјал у свој инвентар уводи, као што га и магационар у својој књиги разводи, којом приликом један другоме предају и лист и број завода односно развода дотичних књига, цену, и т. п. А затим се још прималац потпише у приметби књиге предаваоца: да је тај материјал потпуно примио; па га онда са својим људима или колима носи у своје слагалиште.

б.) Кад команда или надлештво, коме материјал има да се изда, није у месту, онда магационар израђеног убојног материјала, чим од управника војно-техничког слагалишта добије наређење за издатак или пошиљање, што увек у наређењу мора бити тачно назначено, заводи све материјале, које ваља падати, у дотичну рубрику књиге У. Е., одбраја их из слагалишта у одвојени крај, или особени локал за паковање и експедицију, и израђује спроводне листе у дупликату, у које уводи сав материјал, који иде једноме руковаоцу, као што је прописано у чл. 7. закона о војној администрацији. Ту назначава и лист и број својих књига на којих је материјал изведен, а у тим књигама привремено у приметби забележи лист и број експедиционе књиге У. Е. где су уведени.

в.) Кад буде све ово готово, онда према добивеном наређењу или очекује да му из дотичне команде дође подвоз, који ће одвући материјал на место куд је одређен, или се стара о подвозу; у оба случаја вођ транспорта прима спроводне листе, и потписује се у експедиционој књизи У. Е. да је ствари примио.

Ако се шиљу ствари по приватном подвозу, онда се у експедиционну књигу потписује кочијаш или рабација у присуству два сведока, а кад се ствари експедирају жељезницом поступа ће се по прописима за жељезничку експедицију.

г.) А кад се после једна оверена спроводна листа врати од дотичне команде или надлештва, сходно чл. 7. закона о војној администрацији, онда магационар забележи дотичан лист и број тамошњег завода у своју књигу на одговарајуће место одужења, а у експедиционој књизи У. Е. учини такође о томе прибелешку и тако издатак коначно оправда.

д.) Материјали пак који се приватнима продају, заводе се такође у књигу У. Е у партију приватних продаја, где се купац потписује да је примио. А доцније кад се добије лист и број дневника касе, где је наплаћен новац уведен ставља се то у магацинску и експедиционну књигу, ради коначног одужења.

Купцу пак даје се свакад рачун у коме је назначено: да је наплаћен, уз потпис онога који је новац примио.

(наставиће се.)

Извештаји и реферати.

ИЗВЕШТАЈ

О усиљеном маршу питомаца пешадијске подофицирске школе од Београда до Аранђеловца, 26. Јула тек. године.

Према издатој наредби команданта пешад. подофицирске школе, кренуо сам се 26. овог месеца у $2\frac{1}{2}$ сата изјутра са питомцима из Београда. У строју било је 5 официра, 1 војни лекар, 7 подофицира, 112 питомаца, 20 бандиста, 3 коња официрска и 1 коњска кола возарског ескадрона са једном спрегом.

За правац кретања изабрао сам пут: Бањичко брдо — Јајинце, — Крагујевачки друм од села Белог Потока - Трешња — Раља, од Раље, преким путем на Роноčево — Сопот — Рогачу Мисач — Аранђеловац. За овај преки пут решио сам се зато, што је он скоро права линија од Београда до Аранђеловца, док међутим главни друм образује доста туп угао, кога је врх Међулужје, и који је према томе знатно даљи, но напред поменути преки пут.

У $3\frac{3}{4}$ сата изјутра стигла је колона до шанца више поткивачке школе, ту је дат застанак од 5 минута, а за тим је продужен марш. Дубина колоне при овом застанку износила је 24 мет., ширина 3·75 м., а брзина кретања 108 кор. у минуту.

У $5\frac{3}{4}$ сати стигло се до Бело-поточке механе. Дубина је колоне била 30 метара, ширина 3·75 метара, а брзина кретања 110 кор. у минуту.

Овде је дат застанак од 15 минута.

У 9 сати и 25 минути пре подне стигла је колона код механе на Трешњи. Дубина је колоне била 26·25 м., ширина 3·75 мет., а брзина кретања 116 кор., у минуту. На Трешњи је дат одмор од $\frac{1}{2}$ сата.

У 11 сати и 7 минути пре подне дошло се у Раљу. Дубина колоне била је 29·25 мет., ширина 3·75 мет., а брзина кретања 110 кор., у минуту; у Раљи је дат застанак од 15 минути.

У 1 сат и 15 минути по подне долазак у Сопот. Дубина је колоне била 28·5 м., ширина 3·75 мет., а брзина кретања 100 кор. у минуту. Овде је постројен правилан логор, који је био на угодном месту више Сопотске механе. У Сопоту је био одмор $2\frac{1}{4}$ часа. Ту су питомци ручали. За ручак су имали суву храну, коју су собом понели.

Из Сопота кренула се колона у $3\frac{1}{2}$ сата по подне и стигла испод села Рогаче у 5 сати и 40 минути по подне. Тада је била дубина колоне 28·5 мет., ширина 3·75 мет., а брзина

кретања 104 кор. у минуту; ту је дат застанак од 20 минута.

У 7 сати и 40 минута по подне стигла је колона испод села Велике Иванче, где је дат опет застанак од 20 минута. Дубина је колоне била 27 мет., ширина 4·5 мет., а брзина кретања 100 кор. у минуту.

За време марша од Рогаче до села Вел. Иванче падала је врло јака киша, и како у близини није било склоништа већ се кретање морало непрекидно продужити, то су питомци на томе путу јако покисли.

На овоме месту наступио је мрак, и то тако нагло, да је усљед тога брзина кретања са свим отежана била, а поред тога још брзину марша успоравало је и блато усљед кише.

У 9 сати и 30 минута дошао сам са колоном до Мисаче, тада је била дубина колоне 24 мет., ширина 5·25 мет., а брзина кретања 80 кор. у минуту.

Ту је дат застанак од 15 минути. Пошто је пут овде био усљед кише и пролока тако хрђав, да се кола нису могла даље кренути, то сам био принуђен кола и 2 питомца, који су се разболели од грознице, оставити у једној сељачкој кући на Мисачи. За њих је вој. лекар констатовао да нема никакве опасности по њихово здравље.

Како кола, тако и она два питомца стигли су сутра дан у 6 сати пре подне у Аранђеловац, као потпуно здрави, и остатак марша издржали су добро, и здрави се у Београд вратили са командом.

Пошто је била таква помрчина, да се прст пред оком није видио, то сам повео са Мисаче до Аранђеловца једног сељака као путовођу и могу казати, да без овога у Аранђеловац са колоном неби стигао, јер се пут од утрпне није могао разликовати.

Са Мисаче, пошао сам са колоном у 9 сати и 45 минути у вече преко орашачког брда за Аранђеловац.

Пењање уз орашачко брдо било је најтеже од целога марша, јер су војници били у велико уморни; према томе није ми могуће за ово време навести брзину кретања, но сумњам да је ова износила више од 60 кор. у минуту. Тако исто нисам био у стању да мерим дубину и ширину колоне, већ због хрђавог пута и помрчине наредио сам питомцима да буду у скупу и да пазе да ко од њих не падне у какав пролок или јаругу.

Тек кад сам се са колоном попео на теме орашачког брда имао сам опет могућности за уређење колоне. При силажењу са овог брда до Аранђеловца брзина је кретања била до 80 кор. у минуту, дубина колоне 23·25 мет., а ширина 4·5 мет. Ово је допринело што је пут са орашачког брда до Аранђеловца мало бољи и што је се зато време разведрило и боље видило.

У 12 сати ноћу стигао сам са колоном у Аранђеловац.

Према томе питомци су извршили овај усиљени марш за 21½ сат, рачунајући у ово време и одмор од 4 сата и 15 минути: дакле чистога кретања било је 17 сати и 15 минути. У исто време слободан сам приметити, да би бар за 2 сата стигао раније у Аранђеловац, да је било лепо време и месечина. Али усљед кише и густог мрака трупа је била принуђена да се са свим полако креће, тако да је брзина кретања била највише 60 кор. у минуту.

Маршевна дисциплина за сво време била је врло добра.

По доласку у Аренђеловац трупа је била снажна и потпуно способна за рад. У Аранђеловцу трупа је логоровала на вашаришту, где су све логорске потребе спремљене биле. Погрешака дисциплинских није било. Владање војника било је у свему примерно.

Питомци су путовали у својим чакширама, цивилним блузама, цокулама, савијеним шишелима преко рамена и осталом спремом ратном, без ранаца.

Овом приликом немогу пропустити да не изјавим благоданост председнику општине Аранђеловачке господину Милошу Мишковићу, који је односно логорске спреме и дочека додазеће трупе показао највећу ревност.

27. Августа дат је одмор у Аранђеловцу. Тога дана није се нико јавио од питомаца за лекарску помоћ. Пре подне остављено је питомцима за чишћење оружја и осталих ствари, а после подне дозволио сам излазак у варош и на киселу воду, до 7½ сати у вече.

28. Августа у 8 сати пре подне кренуо сам се са колоном, главним друмом Аранђеловац — Међулужје. Тога дана јавио је се 1 питомац за лекарску помоћ, од убоја и лекар му је одобрио да седне у кола.

У 10¼ сати пре подне стигао сам код Копљарске механе и ту сам дао ½ сата одмора; а одатле је продужен марш до жељезничке станице „Младеновац", где сам стигао у 1 сат по подне. Ту је дат одмор 1½ сат, које је време употребљено на ручање, а у 2½ сата по подне извршено је укрцавање у жељезничка кола. На расположењу имао сам 1 вагон I. и II. кл. за г. г. официре, 3 вагона III. кл. за питомце и војну музику, и 1 вагон за 3 официрска коња. Укрцавање извршено је у најбољем реду, а трајало је 10 минута.

Трупа је била у вагонима врло угодно смештена, а том приликом показан је питомцима поступак при укрцавању, остављању ствари, и владање за време возидбе.

Из Младеновца кренуо је се воз у 3½ сата по подне, а стигао је у Београд у 6 сати и 30 минути по подне.

Искрцавање трупе из жељезничких кола трајало је 4 минута.

Са београдске жељезничке станице вратила се трупа у своју касарну, где је стигла у 7½ сати по подне.

Помоћник команданта
пешад. подоф. школе,
капетан II. кл.
Ј. Јуришић с. р.

Измене у дислокацији трупа.

Решењем министра војног од 16. тек. месеца Ф/Бр. 5649., премешта се штаб и први дивизион Тимочког артиљеријског пука из Јагодине, на стално становање у Зајечар. Премештај овај има се извршити до 10. Септембра ове године.

Решењем министра војног од 16. тек. месеца Ф/Бр. 5650., премештају се:

XII. пуковска окружна команда из Ћуприје на стално становање у Јагодину;

Шумадијски возарски ескадрон из Крагујевца, односно Баточине, на стално становање у Јагодину. Премештај овај има се извршити пошто се штаб Тимочког артиљеријског пука са дивизионом премести у Зајечар.

Лични односи.

ОСУЂЕНИ:

Коњички мајор Милош Петровић, пресудом војног суда коњичке бригаде Сбр. 352. од 27. Марта тек. год., осуђен је на 15 дана затвора. Пресуда је постала извршна.

Артиљеријски поручик Петроније Радосављевић, пресудом војног суда Шумадијске дивизијске области Сбр. 375. од 14. Јуна ове године, осуђен је на 30 дана затвора. Пресуда је постала извршна.

ВОЛОВАЛИ:

Артиљеријски капетан I. кл. Марко Вучићевић 15 дана.
Пешадијски капетан II. кл. Тодор Николић 60 дана.
Пешадијски поручик Алекса Радовановић 275 дана.
Пешадијски поручик Милан Мандукић 22 дана.
Пешадијски поручик Јевреи Вучићевић 2 дана.
Пешадијски поручик Павле Нешић 25 дана.
Артиљеријски поручик Негован Михајловић 3 дана.
Пешадијски поручик Стојан М. Симић 1 дан.

Пешадијски поручник Младен Милетић 4 дана.
Коњички потпоручник Андрија Растовић 120 дана.
Артиљеријски потпоручник Михајло Великић 10 дана.
Пешадијски потпоручник Милан Павловић 3 дана.
Пешадијски потпоручник Коста Милетић 3 дана.
Благајник IV. кл. Аврам Поповић 8 дана.

ОДСУСТВА:

Пешадијски потпуковник Никола Цветковић 30 дана.
Коњички потпуковник Милош Вермановић 6 дана.
Артиљеријски мајор Алекса Дамјановић 8 дана.
Артиљеријски капетан I. кл. Илија Николић 50 дана.
Пешадијски капетан I. кл. Јован Рогожарски 20 дана.
Санитетски капетан I. кл. Роман Далмајер 5 дана.
Санитетски капетан I. кл. Димитрије Герасимовић 10 дана.
Артиљеријски капетан I. кл. Димитрије Стаменковић 40 дана.
Пешадијски капетан I. кл. Јанко Пауновић 3 дана.
Пешадијски капетан II. кл. Димитрије Булић 3 дана.
Артиљеријски капетан II. кл. Милан Маринковић 4 дана.
Пешадијски капетан II. кл. Панта Одокола 3 дана.
Артиљеријски капетан II. кл. Никола Петровић 30 дана.
Артиљеријски капетан II. кл. Лука Бојовић 8 дана.
Артиљеријски капетан II. кл. Божа Томадовић 8 дана.
Пешадијски капетан II. кл. Петар Јовановић 6 дана.
Пешадијски капетан II. кл. Стеван Влах 2 дана.
Пешадијски капетан II. кл. Светозар Гмизовић 3 дана.
Жандармеријски капетан II. кл. Велко Десимировић 10 дана.
Артиљеријски капетан II. кл. Петар Цветковић 3 дана.
Пешадијски капетан II. кл. Тодор Николић 20 дана.
Пешадијски капетан II. кл. Соеровије Петровић 22 дана.
Артиљеријски капетан II. кл. Стеван Јовановић 8 дана.
Пешадијски капетан II. кл. Милко Недељковић 10 дана.
Артиљеријски капетан II. кл. Вићентије Андрић 3 дана.
Артиљеријски поручник Димитрије Стаменковић 4 дана.
Артиљеријски поручник Павле Кићевац 40 дана.
Пешадијски поручник Јован Тешић 5 дана.
Пешадијски поручник Милан Максимовић 19 дана.
Пешадијски поручник Милутин Мариновић 3 дана.
Пешадијски поручник Живко Живковић 2 дана.
Пешадијски поручник Димитрије Штерић 12 дана.
Пешадијски поручник Антоније Недељковић 3 дана.
Пешадијски поручник Марко Спужић 20 дана.
Артиљеријски поручник Коста Вукићевић 25 дана.
Књиговођ III. кл. Петар Лешјанин 5 дана.
Пешадијски потпоручник Павле Јанковић 38 дана.
Пешадијски потпоручник Живко Тучевић 4 дана.
Пешадијски потпоручник Никола Новаковић 3 дана.
Пешадијски потпоручник Стојан Павловић 15 дана.
Пешадијски потпоручник Петар Милојковић 3 дана.
Артиљеријски потпоручник Светислав Стојевић 7 дана.
Пешадијски потпоручник Мирослав Наумовић 9 дана.
Пешадијски потпоручник Љубомир С. Симић 1 дан.
Артиљеријски потпоручник Стеван Хаџић 1 дан.
Артиљеријски потпоручник Миодраг Васић 4 дана.
Артиљеријски потпоручник Михајло Тодоровић 1 дан.
Артиљеријски потпоручник Михајло Симић 5 дана.
Жандармеријски потпоручник Стеван Бутрић 5 дана.
Марјени лекар IV. кл. Емил Кратохвил 2 дана.
Писар III. кл. Коста Ристић 6 дана.

ЖЕНИТВЕ ОДОБРЕНЕ СУ:

у начелу:

Артиљеријском потпоручнику Недељку Илићу.

коначно:

Инжинирском поручнику Младену Јовановићу, са госпођицом Анђелијом, учитељицом, ћерком пок. Милоја Младеновића, бившег трговца из Београда.

Пешадијском поручнику Павлу Нешићу са госпођицом Аном, ћерком Стевана Аџарића, трговца из Београда.

Жандармеријском потпоручнику Стеване Бутрићу, са госпођицом Пелагијом, ћерком Аврама Петровића, свештеника из Мозгова.

Неслужбени део.

БЕЛЕШКЕ.

144.) Вежбања немачке војске. „Allgem. Schweiz. Mil. Ztg.“ доноси од свога извештача ове белешке:

1. На вежбањима *гардијског градског артиљеријског пука* чине се окушаји да се сазна с да ли је могуће с тешким топовима који су намењени само за наоружање градова маневрати и у пољу. За та вежбања употребљени су 15 см. топови, који су запрегнути коњима гард. возарског батаљона. При кретању тих топова на земљишту настале су велике тешкоће, тако да су једног дана коњи сасвим посустали, те су војници морали сами вући топове. Појамно је, веди исти лист, од какве су важности ови огити за немачку градску артиљерију, кад се зна да су 15 см. топови, ти, који се имају употребити противу француских препречних тврђавица.

2. При вежбањима у ратној служби код Шпандаве топова су употребљавани велоципеди, који се врло лагано

у немачкој војсци одомаћују, — те су на њима разношење заповести и извештаји.

3. На овогодишњим царским маневрима у Шлезвиг — Холштајну употребиће се и *пољска пошта*. Званичнике и остало ниже особље, као и кола која дају пошташка управа у Килу, а коње они што држе поште.

4. Код XI. корпуса, који ће са флотом ове јесени имати царске маневре, и, као и VI. корпус, употребити малодимни барут при маневарској муницији, — наређено је царском наредбом, да се окупа *брза марш* који би се један километар имао прећи за 7·5 минута. Пређашњим искуствима у томе погледу показало се да увођење маршевске брзине од 10 минута на километар на дужим маршевима јако шкоди здрављу војника, те се, вели, и од тог окупања на већим даљинама немогу ишчекивати повољни резултати; а за краће даљине можда би према приликама могло и поднети.

136.) Бројно стање и састав бугареске и источно-румелијске стај. војске по буџету за 1890. год., с платама особља. (наставак).

ЗВАЊЕ И ЧИН	БРОЈ ЛИЦА	ГОДИШЊЕ ПОВЋАНИК ПРИПАДАЊЕЖНОСТИ У ДИНАРИМА: ПЛАТА ПО ЧИНУ И ДУЖНОСТИ	СТАНАРИНА	ЗА ПОСЛУГУ	НА СОФИЈСКИ ГАРНИЗОН	УКУПНО
Арсенал (у Рушчуку). *)						
Начелник, мајор	1	7800	700	480	—	8980
Надзор. артилер. радионице, капетан	1	4800	500	480	—	5780
Надзор. радионице, поручник	1	3300	500	480	—	4280
Благајник, поручник	1	3000	450	480	—	3930
Механичар	1	6000	—	—	—	6000
Техничких мајстора	3	по 3000	—	—	—	по 3000
Рачуновођа	1	2400	—	—	—	2400
Писар старији	1	1500	—	—	—	1500
Писар млађи	1	1200	—	—	—	1200
Цртач	1	1800	—	—	—	1800
Магационар	1	1800	—	—	—	1800
Машинист	1	2600	—	—	—	2600
Ложач старији	1	960	—	—	—	960
Ложач млађи	1	600	—	—	—	600
Чувара	4	по 960	—	—	—	по 960
Надгледача	4	по 720	—	—	—	по 720
Слугу	4	по 500	—	—	—	по 500
Свега	28					

Потребни радници и мајстори најмљују се.

Инжинирски одели — *северни* и *јужни* (Рушчук и Пловдив):

У сваком:	по	у 2 одела укупно						
Начелник, војни инжинир., мајор	1	2	по 7800	—	по 480	—	по 8280
Цртач	1	2	по 2400	—	—	—	по 2400
Писар	1	2	по 1200	—	—	—	по 1200
Надзирача у тврђавама	—	7	по 450	—	—	—	по 450
Послужитеља	1	2	по 450	—	—	—	по 450
Свега лица		15					

Обмундировна слагалишта: у Софији, Рушчуку и Пловдиву:

У сваком:	по	у три слагал.					
Управник, поручник	1	3**)	по 3300	Соф. 750 ост. по 500	по 480	720	у Соф. 5250 у осталим по 4280
Надгледач	1	4	по 720	—	—	—	по 720

*) Уноси се и обрачунава се од пета 2 слагалишта (види 77. белешку у 23. броју листа од тек. год.).

**) У буџету стоји код плате 4, а код додатака 3 лица.

ЗВАЊЕ И ЧИН	БРОЈ ЛИЦА: ПОНАОСОБ	БРОЈ ЛИЦА: УКУПНО	ГОДИШЊЕ ПОВЋАЊЕ ПРИНАДЛЕЖНОСТИ У ДИНАРИМА: ПЛАТА ПО ЧИНУ И ДУЖНОСТИ	СТАНАРИНА	ЗА ПОСЛУГУ	НА СОФИЈСКИ ГАРНИЗОН	УКУПНО
Пешадија:							
6 Бригадних команда: у Софији, Видину, Рушчуку, Шумли, Пловдиву и Сливну:							
У свакој:	по	у шест					
Командант	1	6	пуков. 1, потпук. 2, мајора 3	пуков. 10800 у Софији; потпук. по 9300 1200, а мајор по 8700 ост. по 800		по 480 Соф. 720	—
Начелник штаба, мајор	1	6	по 7800	у Софији 1050 у ост. по 700		по 480 Соф. 720	—
Ађутант, поручник	1	6	по 3300	у Софији 750 у ост. по 500		по 480 Соф. 720	—
Гарниз. лекар у Шумли и Пловдиву	1	2	по 5400	по 700	по 480	—	по 6580
Ађутант мест. команд. у Соф., поручник	1	—	3300 + 180 (додат.)	750	480	720	6430
Бригадни апотекар у Софији, Шумли и Пловдиву	1	3	по 2100	—	—	—	по 2100
Магационари у гарнизон. болницама у Шумли и Пловдиву	1	2	по 900	—	—	—	по 600
Кувари у тим болницама	1	2	по 600	—	—	—	по 600
Свега		27					

24 Пука = 48 Батаљона = 192 Чете,
и 24 нестројне чете:

	У сваком пуку: по	у 24 пука:	
Командант пука, мајор	1	24	по 7800
Управник економије, мајор	1	24	по 6600
Ађутант пуковски, поручник	1	24	по 3000
Благајник пуковски, поручник	1	24	по 3000
Оружничар пуковски, поручник	1	24	по 3000
Лекар ст. пуковски	1	24	по 5400
Лекар мл. пуковски	1	24	по 4800
Капелник	1	24	по 4800 Соф. / 3600 ост.
Деловођ	1	24	по 2400
Оружни мајстор	1	24	по 2000
Кројач	1	24	по 1200
Батаљонски команданти, мајори	2	48	по 6600
Четни командири, капетани	9 (1 за нестр. чету)	216	по 4200
Ађутанти батаљонски, потпоручници	2	48	по 2100
Водници: поручници	16	384	по 2700
Водници: потпоручници	16	384	по 2100
Свега: официра	50	1200	
Свега: осталих	6	144	

Официри и лекари, према гарнизону

Само лекари по 480, официри ниже чинови

Официри и лекари у Софији по 720

ЗВАЊЕ И ЧИН	БРОЈ ЛИЦА: ПОНАОСОБ	БРОЈ ЛИЦА: УКУП	ПЛАТА ГОДИШЊА
Подофицири и редови:			
а.) стројни:	по	у 24 пука	
Наредници	9 (1 за нестрој. чету)	216	по 840
Поднаредници	32	768	по 540
Каплари	64	1536	по 60
Пук. штабс — трубач (поднаредник)	1	24	по 540
Пук. штабс — добошар (поднаредник)	1	24	по 540
Батал. значари (каплари)	2	48	по 60
Четни магационари (каплари)	9 (1 за нестрој. чету)	216	по 240
Четни добошари (редови)	16	384	по 30
Четни трубачи (редови)	16	384	по 30
Разводници	32	768	по 36
Редови	768 (по 96 на чету)	18432	по 24
Свега	950	22800	
б.) нестроји:			
Пуковски магационари	3	72	по 720
Писар ст. за стројне послове, наред.	1	24	по 840
Писар мл. за админ. послове, поднар.	1	24	по 540
Писар мл., каплари	4	96	по 60
Ст. медиц. фелдшер	1	24	по 900
Мл. медиц. фелдшери	8	192	по 720
Ст. ветер. фелдшер	1	24	по 900
Надзорник болника, (каплар)	1	24	по 60
Болничари (редови)	8	192	по 24
Ст. пушкар. (каплар)	1	24	по 60
Мл. пушкари (разводници)	3	72	по 36
Ст. дрводеља — колар (поднаредник)	1	24	по 540
Мл. дрводеље — колари (редови)	3	72	по 24
Сарач старији (поднаредник)	1	24	по 540
Сарачи млађи (редови)	2	48	по 24
Ковач старији (поднаредник)	1	24	по 720
Ковачи млађи (редови)	2	48	по 24
Калајџија старији (каплар)	1	24	по 60
Калајџије млађи (редови)	2	48	по 24
Возарски поднаредник	1	24	по 540
Возари — редови	12	288	по 24
Свега	58	1392	
Музика:			
У 1. пуку — Софијском:			
Наредник	1	—	840
Поднаредници	7	—	по 540
Каплари	12	—	по 240
Разводници	12	—	по 60
Редови	31	—	по 30
Свега	63		

Осим ових, најмљују се још музиканти по угодби, за коју цељ одређено је 18350 динара.

ЗВАЊЕ И ЧИН	БРОЈ ЛИЦА: ПОНАОСОБ	БРОЈ ЛИЦА: УКУП	ПЛАТА ГОДИШЊА
Остале пуковске музике:	по	у 23 пука	
Наредник	1	23	по 840
Поднаредница	7	161	по 540
Кларинетиста	9	207	по 240
Разводници	7	161	по 60
Редови	8	184	по 30
Свега	32	736	

Мимо тога за музику IX. пука — Пловдивског најмљују се још музиканти (одобрена сума у 10000 динара).

Свега у	1-вом пуку	1127	у 24 пука 26835
	у остал. пуков. по	1096	

Осим тога при *војној школи* има:

	БРОЈ ЛИЦА	ГОДИШЊА ПЛАТА
СТРОЈНИХ		
Наредник	1	840
Трубач стар.	1	720
Добошар стар.	1	720
Трубача четних	4	по 540
Добошара четних	4	по 540
НЕСТРОЈНИХ		
Магационар школски	1	720
Магационара четних	2	по 540
Свега	14	

Укупно у пешадијским командама и трупама: 26376 лица (са бригад. штабовима и с овима при в. школи).

Коња: по 28 на пук = 672.

(наставиће се.)

145.) Унапређење у војсци бугарској и источнорумелијској. Указом од 2. овог месеца унапређено је:

1 потпуковник за *пуковника* (Љубомски — начелник рачунско контролног одела војног министарства).

47 капетана за *мајоре* (од тих 13 с рангом од 2. Августа 1889. год., 22 с рангом од 1. Јануара тек. год., и 12 с рангом од 2. Августа тек. год.).

21 поручик за *капетане.*

11 потпоручника за *поручике*, и

44 питомца војне школе за *потпоручике.*

146.) Вежбање резервиста у Бугарској. Како телеграфишу „Нестер-Лоџу" из Софије, позван је део резервиста, од год. класе 1882. и 1883., на 14 дневно вежбање са пушком Манлихеровачом.

147.) Практични опити гађања. L'Avenir mil. јавља како је један добро извежбан пешадијски пук изводио ради упоређења неке особене опите са 11 mm. Грановачом М. 1874, и 8 mm. пушком М. 88. У тој цељи образована су из два батаљона два вода из снажних људи и добрих стрелаца разних чинова, па је од њих један вод (16 људи) наоружан Грановачом, а други (10 људи) 8 mm. пушком. Ти војници у пуној ратној спреми маршовали су по киши и хрђавом путу 4 клмет. до стрелишта, где је стајало 5 мета квадр. вида (2 мет. страна) у једној линији једна поред друге, на којима су у размаку од 15 см. насликане фигуре, које су претстављале стојећег човека. Погоцима од одскока доскочило се самим уређењем стрелишта. Опит је изведен по следећем програму:

1.) Колико метака може испалити снажан војник док га умор не савлада да прекине пальбу?

Да се брза пальба неби прекидала, сваки стрелац имао је, које у фишеклији које у једном отвореном сандучету поред себе с десне стране, по 250 фишека; осим тога после сваких испаљених 25 метака додавао им је по један војник који је стајао иза њих другу пушку на место оне која се загрејала. Пошто је при гађању положај тела био слободан, то су сви стрелци гађали клечећи на даљину од 300 метара, сем једног подофицира који је гађао стојећи.

Под таквим околностима ни један од војника није издржао дуже са пушком $\frac{11}{8}$ mm. од $\frac{16}{13^{1}/_{4}}$ минута, средња издржљивост износи $\frac{12^{1}/_{2}}{10}$ минута; 8 mm. пушком могли су више њих без умора да гађају само $9^{1}/_{2}$ минута. У средњу

руку испаљено је сваки по $\frac{148{\cdot}6}{154{\cdot}2}$ фишека, с процентом погодака $\frac{8{\cdot}1}{8{\cdot}6}$

2.) *Да ли је што лакше војнику кад се кундак наслони на дебели мускул мишице, место уз раме као што је прописано?*

Војници, којима је наређено да на непрописан начин пуцају, после 40-ог метка већ су тежили да пушку наслањају прописно на зглоб рамена. Лекарским прегледом показало се да је општи умор и малаксалост код оних што су пуцали из 11 mm. пушке био много осетнији, него код оних који су пуцали 8 mm. пушком.

Утицај начина пуцања на резултат погађања одређен је другом једном приликом, при чему су 50 војника постављени у ширини од 40 кор. на 400 мет. испред 20 мет. дугачких и 2 мет. високих мета, са усликаним фигурама. Војници су били у пуној ратној спреми, пуцали су клечећи из 11 mm. пушке 2 минута, и имали су на расположењу по 30 метака. Резултат је био следећи:

Начин пуцања	Избачен број метака	Погодака бројно	Погодака процентно.
а.) Нормалан	1083	200	19·39
б.) Наслон на мишицу	1080	74	6·85
в.) Наслон на кук	1408	80	3·97

Изведен је закључак да је при начину гађања под б.) брзина паљбе иста, а при начину под в.) већа него при нормалном, али је погађање знатно лошије. Већина погодака пала је на средину мете, тако да неке слике на крајевима нису биле ни како погођене.

3.) *Утицај маршевских штрапаца на брзину пуцања* такође је проучаван, при чему су 50 најбољих војника у пуној ратној спреми (са по само 30 фишека) и наоружани 8 mm. пушком Мод. 86. морали најпре да учине марш од 13 клмет., па да затим при топлоти од 30° изврше гађање са 600 и 500 мет. против сличних мета као горе и у истом размаку времена. На $\frac{600}{500}$ мет. са $\frac{1113}{1318}$ испаљених метака добивено је $\frac{202}{197}$ погодака, т. ј. $\frac{18{\cdot}1}{15{\cdot}0}$ процената од укупног броја метака, при чему су опет поготци пали већином на средину мете.

4.) Као најзанимљивији опит може се сматрати окушај да се сазна од *какве је удаљине код војника извежбаност у гађању*. У тој цељи издвојено је из једног батаљона 50 највештијих и 50 најлошијих стрелаца, који су, клечећи, из 11 mm. пушке Мод. 74. за два минута пуцали са даљине од 400 и 500 мет. на мету, пошто су претходно у пуној ратној спреми прешли у маршу 13 кметара.

Даљина у мет.	Број стрелаца	Број метака	Погодака бројно	Погодака процентно
400	добри	1000	245	24·47
400	лоши	1064	126	11·8
500	добри	1154	251	21·7
500	лоши	1108	140	12·6

Даље лоши стрелци имали су тек у пола онолико погодака колико добри, чиме се управ утврђује старо искуство о ком је реч и у настави за гађање.

ОГЛАСИ.

Према Највишем решењу, II. коњички пук славиће ове године у Ћуприји своју славу — „30. Августа, као имен дан Његовог Величанства Краља Александра I.“

Ово се јавља свима командама и војним надлештвима ради знања.

Од стране дотичне команде.

Усљед наређења г. министра војног од 24. прош. месеца Ф. Бр. 4947., коњичка бригада бавиће се сва, од 16. тек. месеца па до 5. Октобра, ради вежбања, у Ћуприји.

Од бригадне команде коњичке.

Садржина. — **Службени део**: *Производства, постављења и размештаји.* — *Прописи, наређења и објашњења министарска.* — *Извештаји и реферати.* — *Измене у дислокацији трупа.* — *Лични односи.* — **Неслужбени део**: *Белешке*: 144.) Вежбања немачке војске. 136.) Бројно стање и састав бугарске и источно-румелијске стај. војске по буџету за 1890. год. (наставак). 145.) Унапређење у војски бугарској и источно-румелијској. 146.) Вежбање резервиста у Бугарској. 147.) Практични опити гађања. — *Огласи.*

КРАЉЕВСКО-СРПСКА ДРЖАВНА ШТАМПАРИЈА.

ИЗЛАЗИ РЕДОВНО
СВАКЕ СЕДМИЦЕ
ПО ЈЕДАРЕД,
А ПО ПОТРЕБИ И ВИШЕ ПУТА,
НАЈМАЊЕ НА ТАБАКУ.

ЧЛАНЦИ УПУЋУЈУ СЕ
УРЕДНИШТВУ,
А ПРЕТПЛАТА БЛАГАЈИ ВОЈ.
МИНИСТАРСТВА.

ЛИСТ ДАЈЕ СЕ У ЗАМЕНУ.



ЦЕНА
је листу годишња:
ЗА ВОЈСКУ . . . 6 дин.
ЗА НЕПОЈМЕНЕ . 12 „
ЗА ИНОСТРАНСТВО
С ПОШТАРИНОМ 20 „
ПОЈЕДИНИ БРОЈ . 30 ПАРА

ОГЛАСИ
ОД РЕДА ПО 10 ПАРА ДИН. ЗА 1
ПУТ, А ПОСЛЕ ПО 5 П. Д.
ВЕЋИ И ДУЖЕВРЕМЕНИ ОГЛАСИ
ПО УГОДБИ.

СЛУЖБЕНИ
ВОЈНИ ЛИСТ

ОРГАН И ИЗДАЊЕ ВОЈНОГ МИНИСТАРСТВА.

УРЕДНИК: ВЕЋЕРАЛШТАБНИ ПУКОВНИК **Младен Јанковић**, НАЧЕЛНИК ОПШТЕ-ВОЈНОГ ОДЕЉЕЊА.

БРОЈ 36. **БЕОГРАД, 28. АВГУСТА 1890. ГОД.** **ГОДИНА X.**

Производства, постављења и размештаји.

У ИМЕ
ЊЕГОВОГ ВЕЛИЧАНСТВА
АЛЕКСАНДРА I.
по милости божијој и вољи народној
Краља Србије
МИ
КРАЉЕВСКИ НАМЕСНИЦИ.

На предлог заступника Нашега војног министра, председника Нашег министарског савета, а усљед промењених положаја, разрешавамо од дужности судија инвалидског суда:

Редовне судије:

Милана Дамњановића, члана касационог суда на расположењу.

Јована Ђорђевића, бив. деловођу, а сада члана Главне Контроле.

Замјенике:

Миливоја Пражовића, члана касационог суда на расположењу; и Милана Маршићанина, бив. рачуноиспитача Главне Контроле.

Заступник Нашега војног министра, председник Нашег министарског савета, нека изврши овај указ.

17. Августа 1890. год.
Београд.

Јов. Ристић с. р.
К. С. Протић с. р.
Ј. Вели-Марковић с. р.

Председник министарског савета,
заступник министра војног,
бекерал,
С. Грујић с. р.

Овај указ саопштава се свима командама и војним надлештвима ради знања.

Пр. № 2165.
17. Августа 1890. год.
Београд.

Председник министарског савета,
заступник министра војног,
бекерал,
С. Грујић с. р.

У ИМЕ
ЊЕГОВОГ ВЕЛИЧАНСТВА
А Л Е К С А Н Д Р А I.
по милости божијој и вољи народној
Краља Србије
МИ
КРАЉЕВСКИ НАМЕСНИЦИ.

На предлог заступника Нашега војног министра, председника Нашег министарског савета, а на основу члана 19. закона о потпори војних инвалида, постављамо за судије инвалидског суда и то:

За редовне:

Члана касационог суда, Милутина Марковића;

за деловођу, војно-судског капетана II. кл. Светислава Атанацковића;

За заменике:

Члана касационог суда, Јована Д. Стефановића, и рачуноиспитача војног министарства Ђуру Шариница.

Заступник Нашега војног министра, председник Нашег министарског савета, нека изврши овај указ.

17. Августа 1890. год.
Београд.

Јов. Ристић с. р.
К. С. Протић с. р.
Ј. Вели-Марковић с. р.

Председник министарског савета,
заступник министра војног,
генерал,
С. Грујић с. р.

Указ овај саопштава се свима командама и војним надлештвима ради знања, а дотичнима на поступак.

Пр. 2166.
17. Августа 1890. год.
Београд.

Председник министарског савета,
заступник министра војног,
генерал,
С. Грујић с. р.

РЕШЕЊИМА МИНИСТРА ВОЈНОГ:

Од 12. Јуна и 18. Августа ове год. Бр. 423. и 634., постављени су за чланове заменике војно-касационог суда:

Коњички потпуковник	Милош Ђермановић.
Артиљеријски потпуковник	Мата Оптркић.
Инжинирски мајор	Чедомиљ Миљковић.
Артиљеријски мајор	Леонид Соларовић, и
Пешадијски мајор	Јован Поповић.

Од 12. Јуна ове год. Бр. 423., разрешен је од дужности члана заменика војно-касационог суда, ђенералштабни мајор Вукоман Арачић.

Од 20. тек. месеца, Ф/А№ 5687. одређује се за вршиоца дужности управника привременог профијантског слагалишта у Пироту, пешадијски потпоручник Коста Лугоњић, водник 3. чете V. гардијског батаљона.

Од 21. тек. месеца, Ф/А№ 5779. одређује се за деловођу управе гарнизона Нишког, пешадијски поручник Илија Крстић, до сада на служби при истој управи.

Од 23. тек. месеца, Ф/А№ 5861. одређује се за вршиоца дужности управника привременог профијантског слагалишта у Краљеву, артиљеријски потпоручник Ранко Трифуновић, водник Шумадијског артиљеријског пука.

Од 26. тек. месеца, Пов. Ф/А№ 536. одређују се за ађутанта XII. батаљона, потпоручник Ђорђе Краљевић, досадањи водник 1. чете истог батаљона; а за водника исте чете и батаљона, потпоручник Миљко Поповић, досадањи ађутант истог батаљона.

Од 18. тек. мес. Б№ 7684. постављен је резервни поднаредник Алекса Цонић, за практиканта Тимочке дивизијске команде.

Од 18. тек. мес. Б№ 8322. отпуштен је из службе практикант привременог Књажевачког профијантског слагалишта Милија Ристић.

ПРОПИСИ, НАРЕЂЕЊА И ОБЈАШНЕЊА.

Министарство војно.
Ф/Б№ 5961.

161.

Свима командама.

Књижица „**Македонски Словени**“, од пуковника у пенсији г. Јована Драгашевића, шаље се сваком пешадијском, инжинирском и градском батаљону, коњичком и артиљериј. пуку по 5; пиротехничкој и болничарским четама, возарским ескадронима и коњичкој батерији по 2, а подофицирској школи 11 комада, с тим, да се разда на поклон најбољим војницима и подофицирима.

У инвентар код команада неће се уводити, а цена јој је 50 пара комад.

26. Августа 1890. год.
Београд.

Председник министарског савета,
заступник министра војног,
ђенерал,

С. Грујић с. р.

Министарство војно.
Ф/А№ 5904.

162.

НАРЕЂЕЊЕ.

Да би г. г. официри и војни чиновници могли присуствовати коњичким утакмицама и изложби, коју приређује коло јахача „Књаз Михајло“ у идућем месецу у Крагујевцу, одобравам, да се свима г. г. официрима и војним чиновницима који желе овим утакмицама присуствовати, даје пужно отсуство.

25. Августа 1890. год.
Београд.

Председник министарског савета,
заступник министра војног,
ђенерал,

С. Грујић с. р.

Министарство војно.
Е№ 7062.

163.

Свима командама и војним надлештвима.

Главна контрола писмом од 25. прош. мес. № 5273. доставила ми је, како једна дивизијска интендантура, у чијем је месту извршена

предаја касе, није хтела да сравни с књигама предате касе враћени јој извод, под изговором, што, према члану 7-ом закона административног, изводе предаје потписују предавалац, прималац и присутни сведоци.

Пошто је главна контрола § 7. тач. 7. свога устројства позвана да договорно с надлежним министрима води старање о довођењу рачуноводства у боље стање, то, споразумевши се с њом, наређујем да од сада дивизијске интендантуре, кад се предаја каса и слагалишта врши у месту њиног борављења, сравњују изводе о предаји с дотичним књигама, оверавају их и шаљу главној контроли, а ван њиног становања да сравњење ово извршује наредбодавац, јер се не може ослонити на примаоце или присутне сведоке, да је предаја правилна, — а то мора неко да тврди.

Ово нека команде узму на знање и управљање.

10. Августа 1890. год.
Београд.

Председник министарског савета,
заступник министра војног,
бемерал,
С. Грујић с. р.

Министарство војно.
А/Т№ 2740.

141.

ПРАВИЛА

администрације војно-техничких завода.

(наставак.)

IV. О ПОСТУПКУ ПРИ НАБАВКАМА МАТЕРИЈАЛА.

Члан 72.

За набавке у вредности до 500 динара, које одобрава сам управник војно-техничких завода, према чл. 9. ових правила, а на основу чл. 2. закона о војним набавкама и лицитацијама, прописује се следећи поступак:

а.) Кад се надзорници радионица уверe да у слагалишту нема оних материјала, који су потребни за неку израду, они ће саставити за њи требовања по обичној форми, којих вредност приближно прорачуњена несме превазићи 500 динара (по чл. 36. тач. ж. посебна требовања). Ова требовања потписују управници, а преко потписују надзорници оних радионица за које је материјал потребан, па их предају магационару непрађених предмета, који на њима бележи: да тих материјала нема у магацину, но да се могу набавити погодбом по Н. Н. ценом, а поред тога ради сравњења ставља и цене пошто су ти материјали пређе набављани.

б.) Овако израђена и оверена требовања подноси магационар кратким путем управнику војно-техничких завода ради одобрења набавке.

в.) Управник војно-техничких завода кад оваква требовања добије, решава како ће се набавка извршити, и који се издатак несме прекорачити за ту набавку. Ово с погледом на предрачуњену цену, и ону пошто су исти материјали од пре набављани.

г.) Управник војно-техничког слагалишта кад добије одобрење набавке, изврши набавку или непосредно, или помоћу магационара непрађених предмета, или онако како то управник у своме решењу назначио буде.

д.) Кад се набављени материјал донесе у магацин непрађених материјала, он се према закону прегледа од магационара непрађених материјала, и дотичног управника или надзорника радионице за коју је требован, па ако буде добар, заведе се у књиге СМ. или С.Ал. према својој природи, затим се рачун лиферанта овери, па се најпосле рачун, књига у коју је предмет уведен и акта о набавци однесу најпре рачуноспитачу материјалних рачуна, који рачун овери, да је набављени предмет дошао у надлежну књигу на означеном листу и броју заведен, а затим рачуноспитачу новчаних рачуна: да исплату нареди, и рачун преда лиферанту

ради наплате, а књиге и акта враћају се магационару.

О овоме се има старати магационар неизрађених материјала.

е.) Пошто је пак саучешћем у прегледу и пријему набављених материјала сазнала и управа радионице за то да су ови набављени, то их сада она узима помоћу своје књиге на обичан начин.

ж.) У случајима *врло хитне природе:* може се при набавкама од мање вредности и одступити од овде прописаног пута, па управници радионица могу и сами наредити и извршити набавке потребних им материјала непосредном куповином, но у томе случају они су дужни старати се да се овде прописано накнадно изврши, и одговорни су либерантима материјално док се то неучини.

V. О ПОСТУПКУ СА ПРИВАТНИМ ПОРУЧБИНАМА.

Члан 73.

Свако лице, које жели да му се што у војно-техничким заводима изради, дужно је обратити се молбом за то управнику војно-техничких завода.

Уз молбу треба да буду ако је нужно приложени и сви технички услови израде, цртежи, и т. д., по којима ће се тачно знати шта се жели, како би се на основу тог могао да изради предрачун коштања те поручбине.

Ако поручноц није у месту, а неприложи молби тачне услове за израду, цртеже и т. д., онда треба да назначи у молби и лице, које ће давати нужна објашњења за израду и свршити сав предходан рад до израде.

Ако је лице у месту, може назначити у молби и да ће усмено дати сва нужна обавештења; или најпосле може и ближе одредбе, форму и величину и т. д. жељеног предмета оставити оцени стручних лица управе војно-техничких завода, и онда разуме се технички услови израде нису потребни.

Управник војно-тех. завода, кад овакву молбу добије, оцениће је ли могуће захтеван предмет у којој од подручних му радионица израдити; па ако није могуће, извештава о томе поручноца ако је у месту, или опуномоћено лице на подпис акта — молбе; а ако је на страни, онда преко надлежне власти.

Буде ли пак могуће: шиље кратким путем молбу дотичном управнику радионице, да овај у најкраћем времену изради предрачун коштања и назначи рок у коме се поручени предмет може да изради.

Члан 74.

Кад управник војно-техничких завода ово од дотичног управника радионице сазна, он то саопштава поручноцу, као и кауцију коју мора одма положити, и тражи од њега пристанак на све ово.

Од овога може се одступити само ако поручноц у својој молби назначи: да пристаје платити цену, која му се у рачуну означи кад му се предмет преда, и да пристаје предмет примити макар израда његова и дуже времена трајала и одма положи кауцију, коју му управник војно-техничких завода одреди. Али и тада предрачун се мора направити ради прегледности и управљања дотичних.

Кад се добије од поручноца пристанак на цену, рок и кауцију, онда управник војно-техничких завода, одобрава израду предмета назначи у решењу у којој ће се радионици извршити, колико ће имати да кошта најзише, кад мора бити готов, и колика ће се узети кауција, која несме бити мања од $^1/_3$ вредности поученог предмета. Решење ово стаљља на самој молби коју спроводи управнику техничког слагалишта: да он узме од поручноца кауцију, ову прибележи у своју ручну књигу на форму дневника касе са назначењем дана, месеца и године кад је, од кога, колико кауције и за какву поручбину примио. Саму пак молбу о поручбини заводи у књигу приватних поручбина С.П.П. назначив на истој лист и број књиге С.П.П. где је уведена и величину примљене кауције, пак је онда спроводи од управника војно-техничких завода већ означеном управнику радионице на извршење.

Члан 75.

Управник радионице кад прими акта о поручбини, препоручује књиговођи да је уведе у

Образац XI. к чл. 75.

РАЧУН

Текући број	Количина	НАИМЕНОВАЊЕ	Цена по		Цена свега		Изведено из књиге	
			динара	пара	динара	пара	лист	број

књигу наручбина радионице, и да отвори за њу партију у књизи израде; а надзорнику радионице, или ако буде нужно предходно и цртачу, даје нужна упутства за само извршење.

А кад се поручени предмет доврши, и кад се прегледа комисијски: да је у свему по техничким условима поручбине израђен, и кад се о њему партија у књизи израде закључи, рачун састави и то од рачуноиспитача материјалних рачуна надлежно прегледа и овери, онда управа радионице шаље израђен предмет с' разводом књига, рачун у дупликату по обрасцу XI. и комисијски извештај о прегледу: управнику војно-техничког слагалишта.

Од комисијског прегледа израђених предмета може се само тад одступити, ако је сам поручноц у месту па изјавио: да је задовољан са поученим предметом онаквим какав му је израђен и предат, после чега нема више ни права на тражење комисијског прегледа.

Члан 76.

Предмети овакви смештају се привремено у магацин израђених убојних материјала, али се у књиге тог магацина неуводе, него само у књигу С.П.П., на левој страни стави се лист и број оне књиге радиоиичке из које је трошак са предметом заједно примљен.

Управник војно-техничког слагалишта кад приватан предмет, као што је горе казато прими: позива поручноца да дође, да плати рачун и предмет однесе; или ако је ван места: да некога зато овласти, или ако заопшти начин експедиције, чији трошак пада на терет поручноца.

А кад поручноц или његов пуномоћник дође, извршује наплату и остатка преко уложене кауције, предаје му ствари и један рачун, а на другом који остаје при њему, потписује се поручноц, да је ствари са рачуном примио и све потпуно платио.

Кад управник наплату изврши, он онда попуњује рубрику десне стране књиге С.П.П. са наплаћеном сумом, узев' сада у рачун и пређе примљену кауцију, а у својој ручној књизи код кауције ставља прибелешку листа и броја књиге С.П.П., куда ју је са осталом сумом предао, те да зна да те кауције нема више при себи.

Новац пак са рачуном предаје преко књиге експедиционе благајни управе војно-техничких завода, од које добија лист и број дневника

где је новац заведен, са којим опет он попуњује издлежну рубрику десне стране своје књиге С.П П., ради уверења и контролисања, да је и коме новац предат. Сам акт поручбине остаје у архиви слагалишта.

Члан 77.

Ако поручиоц неби дошао по позиву како је казато у предњем члану, позваће га управник војно-техничких завода, кад га управник слагалишта о томе извести, преко дотичне полицијске власти, и оставиће му рок највише три месеца да дође и поручену ствар прими; па ако и у том року недође, прода ће ствар јавном лицитацијом на његову штету, у ком случају пропада му и уложена кауција, а држави остаје право да се и из осталог његовог имања наплаћује за ону штету, која би произашла за државну касу из овог случаја.

Члан 78.

Пошто се при израдама а нарочито при оправкама увек због непредвидних неприлика може десити: да се предрачуни прекораче, то ће се свакад цена поручиоцу саопштити са оградом: да она може и до 20% предрачун прекорачити, на шта он ако непристане поручбина се неће ни узимати у израду.

VI. О ПОСТУПКУ СА ДРЖАВНИМ ПОРУЧБИНАМА.

Члан 79.

Државне поручбине могу да потеку у след решења управника војно-техничких завода, кад њихова вредност непрелази 500 динара, или усљед решења министра војног.

У оба случаја, пре свега управник треба да нареди да управник дотичне радионице, у којој ће се поручбина извршити, изради предрачун њеног коштања, па ће да извиди може ли се поручбина према буџету управе и већ раније добивеним поручбинама, израдити у тој години у којој је добивена или не.

Ако се може израдити, он ће наредити даље шта треба.

Ако се неможе израдити, он у првом случају, т. ј. кад је сам надлежан за решење, одлаже поручбину до нове рачунске године, ако је то могуће; или обуставља неку од мање важних и мање хитних поручбина исте вредности, па наређује, да се нова предузме, назначавајући у једно кад ће се одложена продужити.

Ако ли је поручбина добивена од министра војног, онда извештава министра о немогућности извршења у тој години, и моли за наредбу, а у исто време даје своје мишљење о том, шта би нужно било да се учини те да се поручбина извршити може.

Члан 80.

Кад се добивена поручбина по предрачуну може да изврши, онда тек управник војно-техничких завода ставља на поручбини решење, којим наређује у којој ће се радионици извршити, и препоручује управнику дотичне радионице да у означеном року предузме њено извршење. Акта са овим решењем експедирају се дотичном управнику, где се заводе у деловодни протокол и радионичку књигу наручбина.

Члан 81.

Управник радионице задржава предрачун, техничке услове поручбине и цртеже, моделе и т. п. ако има, па даље наређује и предузимље све што је нужно ради њеног извршења. А сам предпис и решење, којим је поручбина учињена, упутиће доцније управнику војно-техничког слагалишта, заједно са израђеним предметом кад готов буде, ради поступка при експедицији, или смештају израђеног предмета у магацин.

Члан 82.

Кад је поручбина извршена, управник радионице о томе извештава управника војно-техничких завода, те да одреди комисију за преглед, ако неби била за сваку радионицу одређена већ стална прегледајућа комисија.

А у исто време књиговођа закључује и партију израде те поручбине, и саставља о њој рачун коштања, који подноси рачуноиспитачу материјалних рачуна на преглед и оверење.

Члан 83.

Кад прегледајућа комисија израђени преглед контролише и својим жигом обележи, и кад рачуноиспитач материјалних рачуна дотичну

партију израде прегледа и рачун оверн, онда се израђени предмет са рачуном и комисијским извештајем преноси у техничко слагалиште где се у књигу У. М. заводи, са назначењем листа и броја разводa књиге израде Л, и обратно, па даље управа војно-техничког слагалишта са израђеним предметом поступа по добивеном решењу.

Члан 84.

Кад се по поручбини има да изради велики број предмета, тако, да би њихово чување у радионици до потпуне израде свију њих било немогуће, или би морали постепено улазити у употребу, нечекајући на потпуно довршење поручбине у целом обиму, као што је то н. пр. код израде муниције и т. п., онда ће комисијски преглед и пријем у техничко слагалиште бити у партијама, како управник војно-техничких завода наредно буде, и тада ће се свака партија и за себе по књигама разводити надаље у тромесечном размаку.

Члан 85.

Ако би прегледајућа комисија нашла, да израђени предмети неодговарају техничким условима поручбине и употреби за коју су намењени, она ће о томе поднети управнику војно-техничких завода свој писмени извештај, и предмете неће жигосати. — Управник ће у таком случају поступати по прописима закључног става чл. 11. и 12. закона о војној администрацији, и штету ће од проузроковача наплатити, у колико оправка коштала буде, ако се дотични предмет може оправити.

Небуде ли оправка могућа, онда ће се цео тај предмет наплатити од проузроковача штете, и према својству и његовој употреби или са сним уништити или проузроковачу штете предати као од њега наплаћена ствар, што ће имати увек комисија да оцени. Ако се предмет уништи, онда ће се материјал предати ономе од кога је предмет и наплаћен; или ако се материјал задржи за другу државну употребу, у толико ће се мање од узроковача штете наплатити, колико тај материјал као фурда вреди. А поред тога ће управник војно-техничких завода наредити и да се на место одбаченог предмета изради други добар, који ће се опет надлежно имати да прегледа, па по том слагалишту да преда.

Члан 86.

Управник војно-техничког слагалишта кад са примљеним материјалом надлежно поступно буде, т. ј. онако како гласи решење о поручбини, извештава о томе управника војно-техничких завода, са повратком оригиналног претписа, после чега се тек поручбина сматра као са сним свршена.

Члан 87.

На концу рачунске године, управници радионица прегледају своје књиге наручбина једновремено са књигама израде; на недовршене поручбине и оне које још и како нису ни одпочете, преводе у књиге наручбина за нову годину, а довршене непреводе, него обележавају да су испоручене.

Члан 88.

Као правило важи, да се поручбине по реду датума на решењу управника војно-техничких завода узимљу у израду; но од овога се може одступити ако нека поручбина буде означена као: *хитна*, или *врло хитна*, у ком случају управник војно-техничких завода треба увек у решењу да назначи кад ће се та поручбина узети у израду и кад ће се довршити; а и која ће се од наручбина, на којима се ради, због тога одложити.

VII. О ДЕЛОВОДСТВУ.

Члан 89.

Деловодство и преписка при управи војно-техничких завода и подручним јој радионицама води се у свему по правилу о деловодству војних власти.

Ради краткоће при позиву на деловодне бројеве управе и потчињених јој радионица у међусобној преписци стављају се пред деловодне бројеве писмена сообразно напред казатом, и то:

Код благајне управине Бх.

Код рачуноиспитача материјал. рачуна Рх.

Код техничког одсека управе (у који спадају машински и грађевински инжинир, и цртач) Г№.
Код тополивнице Т№.
„ лафетнице Л№.

Код пушкарнице П№.
„ чаурнице Ч№.
„ пиротехнике Пр. №.
„ војно-техничког слагалишта С№.

(НАСТАВИЋЕ СЕ.)

Лични односи.

БОЛОВАЛИ:

Коњички капетан I. кл. Исидор Рићички 3 дана.
Коњички капетан II. кл. Јосиф Вујичић 8 дана.
Пешадијски поручник Василије Васиљевић 15 дана.
Пешадијски потпоручник Мићун Пајовић 8 дана.
Коњички потпоручник Андрија Ристовић 121 дан.
Коњички потпоручник Радивоје Алексић 2 дана.
Коњички потпоручник Милан Дунић 3 дана.
Инжинирски потпоручник Александар Николић 12 дана.
Марвено-лекарски помоћник II. кл. Милан Ђоревић 1 дан.

ОДСУСТВА:

Артиљеријски потпуковник Сима Влашић 3 дана.
Артиљеријски потпуковник Мата Опткић 5 дана.
Санитетски потпуковник Леонардо Лонтхајевић 30 дана.
Артиљеријски мајор Алекса Дамјановић 30 дана.
Коњички мајор Сава Пауновић 3 дана.
Инжинирски мајор Тодор Весић 40 дана.
Артиљеријски капетан I. кл. Коста Шамановић 30 дана.
Коњички капетан II. кл. Вељко Николић 4 дана.
Коњички капетан II. кл. Јован Михајловић 3 дана.
Коњички капетан II. кл. Обрен Миливојевић 30 дана.
Књаговој II. кл. Ђорђе Вујић 14 дана.
Инжинирски поручник Светислав Милојковић 5 дана.
Пешадијски поручник Петар Вујанац 30 дана.
Коњички потпоручник Радомир Јовановић 2 дана.
Коњички потпоручник Радивоје Алексић 7 дана.
Коњички потпоручник Ђорђе Мандушић 10 дана.
Коњички потпоручник Милан Жељесковић 1 дан.
Коњички потпоручник Велибор Драгашевић 7 дана.
Коњички потпоручник Момчило Јокић 4 дана.
Коњички потпоручник Милоје Ивановић 1 дан.
Коњички потпоручник Милоје Здравковић 1 дан.
Пешадијски потпоручник Спасоје Кутлачић 5 дана.
Пешадијски потпоручник Јанићије Бирчанин 90 дана.
Пешадијски потпоручник Драгутин Милутиновић 25 дана.
Пешадијски потпоручник Ђорђе Костић 26 дана.
Виши интендант IV. кл. Јован Дамјановић 5 дана.
Виши интендант IV. кл. Тодор Поповић 10 дана.
Марвени лекар II. кл. Тодор Петрашковић 1 дан.
Марвени лекар IV. кл. Михајло Павловић 3 дана.
Писар I. кл. Гавра Ђорђевић 3 дана.
Писар II. кл. Петар Бастајић 5 дана.
Подбележник II. кл. Сима Ђаковић 30 дана.
Марвено-лекарски помоћник II. кл. Милан Ђорђевић 5 д.
Марвено-лекарски помоћник II. кл. Милан Митровић 25 дана.

ЖЕНИТВЕ ОДОБРЕНЕ СУ:

у начелу:

Артиљеријском потпоручику Лазару Милићевићу.
Пешадијском потпоручику Спасоју Кутлачићу.

коначно:

Артиљеријском поручику Милутину Мишковићу, са госпођицом Јеленом, ћерком пок. Михајла Илића ђенералштабног мајора.

УМРО:

Пешадијски мајор Љубомир Бркић, 27. тек. мес., у Београду.

Санитетски поручник Лазар С. Нешић, 20. овог месеца, у Београду.

Неслужбени део.

БЕЛЕШКЕ.

136.) Бројно стање и састав бугареске и источно-румелијске стај. војске по буџету за 1890. год., с платама особља. (наставак).

ЗВАЊЕ И ЧИН	БРОЈ ЛИЦА	ГОДИШЊЕ ПОВЋАЊЕ ПРИПАДАЊЕЖНОСТИ У ДИНАРИМА: ПЛАТА ПО ЧИНУ И ДУЖНОСТИ	СТАНДАРИНА	ЗА ПОСАДУ	НА СОФИЈСКИ ГАРНИЗОН	УКУПНО
Коњица:						
Кнежева гарда:		ПЛАТА ДОДАТ.				
Командант гарде, мајор	1	6600 + 1200	1050		720	9570
Ст. официр, капетан	1	4200 + 600	675		720	6190
Ађутант — благајник, поручник	1	3300 + 600	675		720	5295
Водници поручници	2	по 2700 + 600	по 675		по 720	по 4695
Водници потпоручници	2	по 2100 + 600	по 675		по 720	по 4095
Делово̂ђ	1	1800 —	—		—	1800
Свега	8					
Подофицири и редови:						
1. Стројни:						
Наредник	1	840				
Поднаредници	4	по 540				
Каплари	8	по 60				
Разводници	4	по 36				
Редови	165	по 24				
Штапс-трубач код Кнеза, наредник	1	840				
» » поднаредник	1	540				
Старији трубачи, каплари	2	по 60				
Млађи » редови	2	по 30				
Пратиоци (конвоири)	3	по 72				
Свега	191					
2. Нестројни:						
Магационар (поднаредник)	1	540				
Мл. писари (каплари)	2	по 60				
Ст. медецин. фелдшер	1	900				
Ст. ветерин. »	1	900				
Мл. » »	1	720				
Стар. поткивач (наредник)	1	840				
Мл. поткивачи (разводници)	2	по 36				
Обућар (каплар)	1	60				
Кројач (поднаредник)	1	540				
Свега	11					
Укупно	*210 људи.*					
Коњи:						
Стројни	150					
Државно-официрски	7					
Возарски	2					
Свега	*159 коња.*					

4 Пука = *16 Ескадрона и 4 нестр. вода.*

ЗВАЊЕ И ЧИН	БРОЈ ЛИЦА по	БРОЈ ЛИЦА у 4 пука	ГОДИШЊИ НОВЧАНИ ПРИПАДАЊИ: ПЛАТА ПО ЧИНУ И ДУЖНОСТИ	СТАНАРИНА	НА ПОСЛУГУ	НА СОФИЈСКИ ГАРНИЗОН
У сваком пуку:						
Командант пука, мајор	1	4	по 7800	Према гарнизону (официри, лекари и марш. лекари).	Лекари и марш. лекари по 480 д., официри по 360 д.	Официри, лекари и марш. лекари у Софији по 720 дин.
Управник економије, мајор	1	4	по 6600			
Адјутант пуковски, поручник	1	4	по 3000			
Благајник пуковски, поручник	1	4	по 3000			
Војни лекар	1	4	по 4800			
Марвени лекар	1	4	по 4800			
Помоћник марвено-лекарски	1	4	по 2400			
Капелник	1	4	по 3600			
Деловођа	1	4	по 2400			
Дресар	1	4	по 2400			
Оружни мајстор	1	4	по 2000			
Кројач	1	4	по 1200			
Ескадронски командири (мајори или капетани)	4	16 (3 мајора / 13 капет.)	по 6600 (мајори) / по 5400 (капет.)			
Старији официри, капетани	4	16	по 4200			
Командир нестрој. вода, у исто време оружни официр, капетан	1	4	по 4200			
Водници: поручници	6	24	по 2700			
Водници: потпоручници	6	24	по 2100			
Свега: официра	25	100				
Свега: осталих	8	32				

Подофицири и редови: 1.) СТРОЈНИ:	БРОЈ ЛИЦА у 1 пуку	БРОЈ ЛИЦА у 4 пука	ГОДИШЊА ПЛАТА
Наредници	5 (1 за нестр. вод)	20	по 840
Поднаредници	16	64	по 540
Кондари	20	80	по 60
Разводници	20	80	по 36
Редови	520	2080	по 24
Штабс-трубач пуковски (поднареднк.)	1	4	по 540
Трубачи старији (каплари)	4	16	по 60
„ млађи (редови)	4	16	по 30
Магационари ескадронски (каплари)	4	16	по 240
Свега	594	2376	

2.) НЕСТРОЈНИ:			
Магационар пуковски (поднаредник	1	4	по 720
Писари старији (поднаредници)	2	8	по 540
Писари млађи (каплари)	2	8	по 60
Писар-литограф (каплар)	1	4	по 60
Ст. медиц. фелдшер	1	4	по 900
Мл. медиц. фелдшери	4	16	по 720
Ст. ветер. фелдшер	1	4	по 900
Мл. ветер. фелдшери	4	16	по 720
Надзорник болних (каплар)	1	4	по 60
Болничари (редови)	4	16	по 24
Стар. потковач (поднаредник)	1	4	по 900

ЗВАЊЕ И ЧИН	БРОЈ ЛИЦА у 1 пуку	БРОЈ ЛИЦА у 4 пука	ПЛАТА ГОДИШЊА
Млађи поткивачи (кандари)	4	16	по 60
Ученици поткивачки (редови)	4	16	по 24
Ст. сарачи (поднаредници)	2	8	по 540
Млађи сарачи (разводници)	4	16	по 36
Оружник (поднаредник)	1	4	по 540
Мајстори старији (кандари)	3	12	по 60
» млађи (редови)	3	12	по 24
Возарски поднаредник	1	4	по 540
Возари (редови)	7	28	по 24
Свега	51	204	
Музика:			
Наредник	1	4	840
Поднаредници	6	24	по 540
Кандари	4	16	по 240
Разводници	5	20	по 60
Редови	8	32	по 30
Свега	24	96	
Коња: Стројних	514	2056	
Државн. официрских	27	108	
Возарских	14	56	
Свега	555	2220	
Укупно у коњичким трупама: Официра			107
Подофицира и редова стројних			2567
Подофицира и редова нестројних			215
Осталих			33
Свега лица			*2922*
» коња			*2379.*

(наставиће се.)

148.) Немачки цар у Круповој фабрици. Немачки цар посетио је Крупову фабрику, и том приликом, како јавља „Allg. Schw. Mil. Ztg.“, био је на стрелишту неки број пољских, градских и брдских топова најновије конструкције. Цар је показао највише интересавања за 7·5 см. пољске и брдске топове, којима је цев тешка 110 односно 100 килограма, а зрно 5. 85 односно 4·3 килограма. Са брдским топом добивено је једном за 24 минута 662 погодака, други пут за 14 минута 645, а трећи пут 382 погодака за 65 минута. У последњем случају пуцало се гранатама на даљини од 4000 метара. По заповести царевој пуцало се из оба та топа и из једног 7·5 см. градског топа брзака. Сва три топа пуцала су металним фишецима и малодимним барутом. Са стрелишта отишао је цар у зграду у којој је палежба. У тој згради постоји артиљеријски музеум, који у свој потпуности износи прегледну слику о развићу артиљерије за последњих 40 година. Пред и у самој згради изложене су и неке пробијене оклопне плоче грдних размера, а поред њих и зрна, од којих неки део пробио их је очевидно неповређен. Нарочиту пажњу цареву привукла су три сасвим нова модела, сва три у $\frac{1}{4}$ природне величине једног $30\frac{1}{2}$ см. обалског, једног пољског топа, и једне оклопне куле са 2 топа који се хидраулички покрећу. Један од тих модела Крун је поклонио цару.

149.) Војне књижнице у Немачкој. Како јавља „Allg. Schw. Mil.-Ztg.“, по решењу министарском имају се у Немачкој код свију корпуса установити војне књижнице, које имају служити официрима, лекарима и низим војним чиновницима за усавршавање у њиховом стручном образовању. Осим чисто војничких дела набавиће се и књиге географске, историјске и математичке, о природним наукама, хигијени и праву. За сваки корпус одређено је једно или више гарнизонских места у којима ће књижнице бити.

150.) Ноћни гађање. Како „D. Heeres Ztg.“ јавља, неки J. A. C. Adelsköld из Штокхолма патентовао је ту скоро свој изналазак који се односи на ноћно осветљавање мушице и нишана код топова, инструмената мерничких и т. д. Да би се топ могао у мраку на нишанити, удеси се нишан и мушица тако да светле, за коју се цељ горњи део нишана са зарезом и врх мушице сагради од стакла, па се спред и са стране урами металним рамом, а одоздо или спред осветли малом елек-

трачком лампом. На онога који нишани, обојено стакло не утиче ни у колико, јер кад је н. пр. нишан израђен од плавог стакла а мушица од црвеног, онда нишанџија док год лампица светли види само црвен врхац у плавом зарезу. Видна површина шаиована је тамно, те да се одклони блештање услед преламања зракова правце. Нишан је тако уређен да се у свима приликама може наместити и померати као и обичан, без бојазни да ће се прекинути електричка струја лампиџи, које уједно осветљавају и уреже на нишану.

151.) Француски ђенерали. Revue militaire universelle од Маја ове године доноси о личностима које стоје сада на челу француске војске ово:

„Наименовањем ђенерала *Мирибела* за начелника ђенералштаба војске завршена је и испуњена организација главне команде наше народне снаге.

Интересантно је проучатити како је састављено особље, које је позвано да у рату игра главне улоге. Да разгледамо најпре *ђенералнисекторе, дакле чланове највишег војног већа*. Њих има једанаест. Међу овим будућим главним заповедницима војска, или начелницима главних службених грана, само један ни'е прошао кроз војну школу. То је ђенерал Galliffet. Ђенерали Davout, Billot, Saussier, Tomassin, Galland и Haillot изишли су из Сан Сирске школе; а ђенерали Berge, de Miribel, de la Hitte Segrêtain из политехничке школе. Пешадији припадаоце ђенерали Davout, Saussier, Tomassin и Galland; из коњице је ђенерал de Galliffet; из артиљерије су ђенерали Berge, de Miribel и de la Hitte; из ђенералштаба, ђенерали Biliot и Haillot. Ђенерал Мирибел је најмлађи од свију, он је стар 50 год., ђенерал Galliffet 60, Davout 61, Billot, Saussier, Berge и de la Hitte по 62, Tomassin, Galland и Haillot по 63, Segrêtain 64 године. Поито је граница старости за њи утврђена на 65 година, то ће већина чланова највишег војног већа у 1893. год. иступити из активне службе, и остаће у овој само ђенерали de Miribel, de Galliffet и Davout, а без сумње и ђенерал Billot, који испуњава услове прописане за останак у активној служби и по пређаску границе старости.

Ђенерали, који командују *корпусима*, сви су изишли из војних школа, а на име: Loizillon, de Cools, du Guiny, Coiffé, de Négrier, de Kerhué, Villain, Caillot, Fay, de Launay, de Bessol, Japy, de Boisdemenez, Warnet и Bréart из Сан Сирске школе; а Jamont и Ferron из политехничке школе. Ђенерали de Guiny, Coiffé, de Négrier, Villain, Caillot, du Launay, du Bessol, Japy, de Boisdemenez и Brèart из пешадије су, Loizillon и Kerhué из коњице, Jamont из артиљерије, Ferron из инжињирије, Cools, Fay и Warnet из ђенералштаба. Најмлађи међу корпусним командантима је ђенерал Négrier 51 годину, затим иду Coiffé и Caillot са по 57, Jamont и de Kerhué по 59, de Cools и Ferron по 60, Loizillon 61, du Guiny, Villain, du Bessol, de Boisdenemez и Warnet по 62, Fay и de Launay по 63, Japy и Bréart с по 65 година." Ова последња година је граница старости за све корпусне команданте, с којом преласе у покој.

Ђенерали Berge и Galland, чланови највишег војног већа, у исто су време заповедајући ђенерали у Лиону, односно у Орлеану.

152.) Руска нова малокалибарка. „Reichswehr" има од свога изасланика доиис из Петрограда о царским маневрима код Нарве, приликом доласка цара немачког, на коме осталога спомиње, како је руски војни министар употребио о маневрима одмор који је био 9. Августа, те је осмотрио Охтенску барутну фабрику, и ту наредио да се учине пробе са новом *Бердановом малокалибарком* (7·4 милиметара) и *бездимним барутом*.

153.) О маневрима VI. и VII. корпуса аустроугарске војске, који ће се држати, у присуству цара, код Великог Варада и Ер-Михаљ-ваше, маневрујућа војске биће овако расподељена: *северна* страна, под командом ФМЛ. Брауншлера, имаће 39 батаљона, 18¾ ескадрона и 64 топа; а *јужна*, под командом ФЦМ. Вандштетена, бројаће: 38 батаљона, 17¾ ескадрона и 64 топа; свега дакле учествоваће: 77 батаљона, 36½ ескадрона, и 128 топова. ФМ. ерцхерцег Албрехт управљаће тим маневрима.

154.) Бугарска војна комисија од инспектора артиљерије мајора Таиталова, мајора Вичарова, Војарова и Раковског иде у Магдебург те да присуствује пробама с новом хаубицом, које се држе у Грузоновом стаблисману. Одатле ићиће комисија у Есен, такође на пробе гађања.

155.) Колико стаје Француску рат 1870/71. године. У следећим бројевима износи „Reichswehr" само терете које су поднели округи који су ратом попаљени били, што износи у динарима:

1.) Немцима плаћена контрибуција, порез и казне у новцу	79,558.282
2.) Разне потребе дате у натури	134,154.491
3.) За смештај и исхрану сопствених трупа	101,445.324
4.) Штете нанешене ваљевином, разорењем села и вароши, и опустошењем њива, винограда и т. д.	393,658.496.
Свега . . .	708,816.593.

Осим тога немци су, вели, задобили 1915 пољских и 5526 градских топова, и само при капитулацијама 855000 пушака. Овај губитак рачуна се на 12 милијарди динара. Томе ваља додати још набавку новог убојног материјала, поправку тврђава, ратни трошак исплаћен Немачкој, итд., те тако укупан губитак француски износи суму до на 22 милијарде динара.

156.) Опити гађања на балоне. Како „Reichswehr" јавља, 13. Јула тек. год. чињени су на Уст-Ижорском логору у Русији опити гађања на балоне, којом се приликом пуцало из пољских топова шрапнелима на балон „Соко". Балон, који се на 200 метара дигао у ваз представљао је, због тишине ветра, искретну и на хоризонту добро видну мету, која је била испред батерије од прилике на три врсте далеко. За посипарање метака ради нужне коректоре постављени су на једну врсту дево од

батерије нарочити посматрачи. Изнајпре је из сваког топа испаљено појединце по 10 метака, а затим пет плотуна целом батеријом од четири топа. После последњег плотуна почео је балон полако падати, у ком времену је на њ испаљен још један плотун, али је с овим мета промашена. На балону нађено је пет већих пробијених места (од прилике једну стопу дугачких) и 24 руне од шрапнелских зрна. Испуњена фигура човечија у гондоли такође је погођена од једног зрна. Сав квар који је учињен балону био је на средњем и горњем делу његовом, и може се рећи да не беше опасан, јер се балон спуштао лагано. Из овога окушаја види се, вели, како је тешко с успехом гађати на балоне, јер батерија ова гађала је добро и дејствовала против скоро некретне мете. И заиста балон „Соко“ после пола часа већ беше потпуно поправљен. Кад већ овај опит јасно показује тешкоће за дејствовање против балона, у колико ће, вели, то теже бити у збиљи гађати на балоне који се помоћу парног витла могу брзо дизати и спуштати. Пуцати против ужета за који је балон привезан још је тежа ствар, и та се тешкоћа још више увећава увођењем ужета од фине челичне жице. Најбољи успех могао би се, вели, постићи кварењем витла, али се овај у рату осигурава нарочитим заклоном. Руси, који су у овом правцу чинили већ многе окушаје, тврде, да се за безусловно нужно уништавање противничких балона мора употребити велики број топова.

157.) Маневри у Волинији. Како јавља Progres militaire, велики маневри руске војске у Волинији држаће се у Ровновском округу близу Врода на галицијској граници.

Између линије коју образују места Владимир, Волински, Луцк и Ровно, и једног дела галицијске границе од Врода од Сокала дежи некакав као тесњак који би непријатељ, у случају рата, без сумње похитао да поседне, те да спречи или бар отежа узајамно дејство руских армија искупљених код Варшаве и Кијева. Да би се томе доскочило, Руси су, вели, предузели нужне мере подизањем жељезничких линија кроз Полесију, и попуњавањем утврђења код Луцка и Ровна, — најужег дела у тесњацу — затварањем жељезнице код Дубна, чиме је створен један троугао утврђења (Дубно — Ровно — Луцк), који ће у војни играти с тим важнију улогу што одмах иза њега стоје 2 пешадијске и коњичке дивизије готове за наступање.

Главна идеја маневрима тим, вели, ова је: непријатељска војска, идући од Тарнополја, маршује између Ровна и Дубна. Да би се ова задржала и посада остављена у ономе троуглу подпомогла, наступа једна комбинована војска одчести на Ковел, а одчести преко кроз Полесију.

Састав обеју супротних страна овакав је:

Јужна, под ђенералом Драгомировом (шеф ђенералштаба ђенералајор Маланка), састоји се из XI. и XII. корпуса (11. и 32., 12. и 19. пешад. дивизија), 33. дивизије узете из IX. корпуса, 11. и 12. коњичке дивизије, 2. козачке коњичке дивизије, 3. стрељачке бригаде, и 4. трешког батаљонског кадра, који ће образовати 3 батаљона; свега 88 батаљона пешадије и стрелаца, = 44000 пушака, 70 ескадрона = 8000 сабаља, 30 пољских и 6 коњичких батерија; укупно дакле 52000 бораца са 276 топова.

Северна, под командом ђенерала Гурка (шеф ђенералштаба Пузиревски), састоји се из XIV. корпуса (17. и 18. пешад. дивизија), 2. и 30. дивизије VIII. корпуса, 13. коњичке дивизије, 1. дивизије донских козака, 24 пољске и 4 коњичке батерије, са 2 трешка батаљона; свега: 64 батаљона пешадије = 32000 пушака, 48 ескадрона = 5500 сабаља; или укупно 47500 бораца са 216 топова.

Обе дакле стране броје: 152 батаљона пешака, 118 ескадрона коњице, и 492 топа, или 99500 бораца.

Страни војни изасланици неће бити пуштени на ове маневре.

„Reichswehr“ пак вели да ће у тим маневрима учествовати: 150 батаљона, 125 ескадрона, и 520 топова.

ОГЛАСИ.

Јован Н. Костић из Ресавице, среза Ресавског, округа Ћупријског, редов 4. чете XII. батаљона стал. кадра, побегао је из команде 9. Јула тек. год.

Он је висок 1·65 мет., стар је 20 година, црномањаст, дугих образа, браде, бркова и особених знакова нема.

Од државних ствари однео је на себи: 1 белу блузу, 1 беле панталоне, 1 капу шајкачу, 1 оковратник, 1 пар преобуке и 1 пар опанака.

Михајло Раденковић из Шарбановца, среза Бољевачког, округа Тимочког, редов 2. чете XIV. батаљона стал. кадра (петомесечњак), побегао је из команде 16. тек. месеца.

Он је висок 1·80 мет., косе смеђе, очију жутих, браде, бркова особених знакова нема.

Од државних ствари однео је на себи: 1 блузу и панталоне цивилне, 1 капу шајкачу, 1 оковратник, 1 пар кошуља, 1 торбу за хлеб, 1 чутурицу, 1 порцију, 1 пар опанака и 20 бојних фишека за пушку Мод. 80. год.

Никола Мијалковић из Блендије, среза Бањског, округа Тимочког, редов 2. чете XIV. батаљона стал. кадра побегао је из команде 16. тек. месеца.

Он је висок 1·54 мет., косе плаве, очију жутих, браде, бркова и особених знакова нема.

Од државних ствари однео је на себи: 1 блузу и панталоне цивилне, 1 капу шајкачу, 1 оковратник, 1 пар кошуља, 1 торбу за хлеб, 1 порцију, 20 фишека бојних за пушку Мод. 80. год., и 1 пар опанака.

Спасоје Јаликић из Добродола, среза Јасеничког, округа Подунавског, редов 1. чете VIII. батаљона ст. кадра, побегао је из команде 16. тек. месеца

Он је стар 21 годину, висок 1·70 мет., лица, косе и очију смеђих, носа шиљастог, браде и бркова нема, кад говори мало шушка, особених знакова нема.

Од државних ствари однео је на себи: 1 блузу цивилну, 1 панталоне цивилне, капу шајкачу, оковратник, пар преобуке, пар чизама, пар цокула, поклопац метални и кожни, 1 чаршав, 40 бојних и 4 екзерцирна метка, торбу за хлеб, 1 порцију и 1 чутурицу.

Трифун Богољубовић из Лободера, среза Трстеничког, округа Крушевачког, редов 3, чете XI. батаљона стал. кадра, побегао је из команде 21. Јуна т. г.

Он је висок 1·50 мет., главе округле и велике, очију смеђих и жмиравих, носа великог, образа округлих, бркова нема, косе смеђе, особених знакова нема.

Од државних ствари однео је на себи: 1 белу китлу, 1 беле панталоне, 1 капу шајкачу, 1 оковратник, 1 пар преобуке, 1 опасач и 1 пар опанака.

Вељко Николић из Књажевца, питомац војне музике Тимочке дивиз. области, из комплекта 2. чете XIII. батаљона стал. кадра, побегао је из команде 24. Јуна т. г.

Он је висок 1·56 мет., црномањаст, косе и обрва црних, бркова нема, стар 15 година.

Од државних ствари однео је на себи: 1 капу шајкачу, 1 оковратник, 1 цивилан мундир, 1 цивилне панталоне, три пара кошуља, 1 пар опанака и 1 торбу за хлеб.

Стојица Стојиљковић из Доњ. Коњувача, среза Јабланичког, округа Топличког, редов 4. чете I. гардијског батаљона стал. кадра, побегао је из команде 21. Јуна т. г.

Он је стар 20 година, висок 1·74 мет., црномањаст, обрва смеђих, образа дугачких, косе црне, очију жутих, носа великог, наусница малих, брија се, нокти на рукама покварени и отпали од зиме.

Од државних ствари однео је на себи: белу блузу, беле панталоне, два пара нових кошуља, нову шајкачу, оковратник, торбу за хлеб, чутурицу, порцију и пар опанака,

Михајло Ђорђа Илјића из Рановца, среза Млавског, округа Пожаревачког, редов 2, чете VII. батаљона стал. кадра, побегао је из команде 25. Јуна т. г.

Он је висок 1·65 мет., лица роавог, косе смеђе, очију зелених, наусница малих, на челу има белегу, погледа потмулог, других особених знакова нема.

Од државних ствари однео је на себи: 1 белу блузу, 1 беле панталоне, 1 капу шајкачу, 1 пар преобуке, 1 оковратник, 1 порцију и 1 пар цокула.

Умољавају се војне и полицијске власти да именоване бегунце у својој територији потраже, и да их на случај проналаска спроведу у команде.

Од стране дотичних команда.

ПРВИ ЗЕМАЉСКИ
ЗБОР
КОЛА ЈАХАЧА „КЊАЗ МИХАЈЛО“

који ће бити

8. Септембра шек. год. у Крагујевцу.

Коло Јахача „Књаз Михајло“, које је поникло на Ђурђевдан 1888. године у дринској области — прадедовини Највишег заштитника свих „Кола Јахача“, Његовог Величанства Краља Александра I, обрадовано појавом да оно није више усамљено, већ да живи поред четири братска јахачка друштва која су узела на се племенити задатак да раде на унапређењу и побољшању домаћег соја коња и на буђењу и подизању витешког и јахачког духа у нашем народу, одлучило је у свечаној седници својој, држаној на дан славног коњичког боја на Мишару, да сазове збор свих чланова јахачких Кола као и свих пријатеља ове установе на дан 8. Септембра ове год., у Крагујевац, у место рођења и у спомен рођендана духовног патрона Кола Јахача неумрлог Књаза Михајла, — у место где истог дана и братско шумадијско Коло Јахача „Књаз Михајло“ приређује прве изложбе и трке.

Овај општи збор отвориће се 9. Септембра ове године пре подне и већаће:

I. *О мерама за унапређење коњарства и о мерама за буђење и подизање витешкога и јахачкога духа у народу.*

II. *О међусобним односима појединих Кола Јахача „Књаз Михајло“ и о утврђењу правца за заједничко пословање на остварењу задатка који нам свима подједнако на срцу лежи.*

Износећи ову своју одлуку, Коло Јахача „Књаз Михајло“ у Шапцу, моли сва привредна и витешка друштва и све пријатеље ове патријотске установе, да дођу означеног дана на збор у Крагујевац те да пријатељским договором утврде начин и путове, којима ће свој задатак вршити и тиме најбрже и најбоље допомоћи унапређењу једне важне гране домаће привреде и једне племените и корисне особине нашег народа.

На рођен-дан Највишег заштитника свију
Кола Јахача
1890. год. у Шапцу.

Коло Јахача „КЊАЗ МИХАЈЛО“.

Према Највишем решењу, III. коњички пук славиће ове године у Ћуприји своју славу — „4. Септембра, као дан рођења блаженопочив. Књаза Михајла“.

Ово се јавља свима командама и војним надлештвима ради знања.

Од стране дотичне команде.

Садржина. — **Службени део**: *Производства, постављења и разместаји.* — *Прописи, наређења и објашњења министарска.* — *Лични односи.* — **Неслужбени део**: *Белешке*: 36.) Бројно стање и састав бугарске и источно-румелијске стај. војске по буџету за 1890. год. (наставак). 148.) Немачки цар у Круповој фабрици. 149.) Војне књижнице у Немачкој. 150.) Нишани за ноћно гађање. 151.) Француски ђенерали. 152.) Руска нова малокалибарка. 153.) О маневрима VI. и VII. корпуса аустро-угарске војске. 154.) Бугарска војна комисија. 155.) Колико стаје француску рат 1870/71. године. 156.) Опити гађања на балоне. 157.) Маневри о Волинији. — *Огласи.*

КРАЉЕВСКО-СРПСКА ДРЖАВНА ШТАМПАРИЈА.

ИЗЛАЗИ РЕДОВНО
СВАКЕ СЕДМИЦЕ
ПО ЈЕДАРЕД,
А ПО ПОТРЕБИ И ПИШЕ ПУТА,
НАЈМАЊЕ НА ТАВАКУ.

ЧЛАНЦИ УПУЋУЈУ СЕ
УРЕДНИШТВУ,
А ПРЕТПЛАТА БЛАГАЈИ ВОЈ.
МИНИСТАРСТВА.

ЛИСТ ДАЈЕ СЕ У ЗАМКУ.



ЦЕНА
је листу годишња:
ЗА ВОЈСКУ . . . 6 дин.
ЗА НЕВОЈНИКЕ . 12 „
ЗА ИНОСТРАНСТВО
С ПОШТАРИНОМ 20 „
ПОЈЕДИНИ БРОЈ . 30 ПАРА

ОГЛАСИ
ОД РЕДА ПО 10 ПАРА ДИН. ЗА 1
ПУТ, А ПОСЛЕ ПО 5 П. Д.
ВЕЋИ И ДУЖЕВРЕМЕНИЈИ ОГЛАСИ
ПО УГОДБИ.

СЛУЖБЕНИ ВОЈНИ ЛИСТ

ОРГАН И ИЗДАЊЕ ВОЈНОГ МИНИСТАРСТВА.

УРЕДНИК: ВЕЋЕКРАЉЕВИЋ ПУКОВНИК Младен Јанковић, НАЧЕЛНИК ОПШТЕ-ВОЈНОГ ОДЕЉЕЊА.

БРОЈ 37. БЕОГРАД, 6. СЕПТЕМБРА 1890. ГОД. ГОДИНА X.

РЕШЕЊА.

У ИМЕ
ЊЕГОВОГ ВЕЛИЧАНСТВА
АЛЕКСАНДРА I.
по милости божијој и вољи народној
КРАЉА СРБИЈЕ
МИ КРАЉЕВСКИ НАМЕСНИЦИ.

На предлог заступника Нашега војног министра, председника Нашег министарског савета, а у договору са државним саветом од 18. Августа ове год. № 2466., решили смо и решавамо:

„Одобрава се министру војном да може за ситније оправке на згради војне академије, као и за кречење исте, утрошити суму до 2566 динара из партије оправака војних грађевина, одређене буџетом за 1890. рачунску годину".

Заступник Нашега војног министра, председник Нашег министарског савета, нека изврши овај указ.

И/Г№ 1416.
24. Августа 1890. год.
Београд.

Јов. Ристић с. р.
К. С. Протић с. р.
Ј. Вели-Марковић с. р.

Председник министарског савета, заступник министра војног, генерал,
С. Грујић с. р.

У ИМЕ
ЊЕГОВОГ ВЕЛИЧАНСТВА
А Л Е К С А Н Д Р А I.
по милости божијој и вољи народној
Краља Србије
МИ
КРАЉЕВСКИ НАМЕСНИЦИ.

На предлог заступника Нашега војног министра, председника Нашег министарског савета, а у договору са државним саветом од 18. Августа ове године № 2467. решили смо и решавамо:

„Одобрава се министру војном да за насипање и уређење земље, као и грађење ограде од стране велике и гардијске касарне, који је посао изазван нивелацијом улице фрушкогорске у Београду, може утрошити суму 2300 динара из партије оправака војних грађевина, одређене буџетом за 1890. рач. годину".

Заступник Нашега војног министра, председник Нашег министарског савета, нека изврши овај указ.

И/ГЊ 1417.
24. Августа 1890. год.
Београд.

Јов. Ристић с. р.
К. С. Протић с. р.
Ј. Вели-Марковић с. р.

Председник министарског савета,
заступник министра војног,
генерал
С. Грујић с. р.

У ИМЕ
ЊЕГОВОГ ВЕЛИЧАНСТВА
А Л Е К С А Н Д Р А I.
по милости божијој и вољи народној
Краља Србије
МИ
КРАЉЕВСКИ НАМЕСНИЦИ.

На предлог заступника Нашега војног министра, председника Нашег министарског савета, а у договору са државним саветом од 18. Августа ове године № 2468, решили смо и решавамо:

„Одобрава се министру војном да може на преправку и оправку стражаре код барутног магацина у Јасици утрошити суму 1330 динара из партије оправака војних грађевина, одређене буџетом за 1890. рачунску годину".

Заступник Нашега војног министра, председник Нашег министарског савета, нека изврши овај указ.

И/ГЊ 1418.
24. Августа 1890. год.
Београд.

Јов. Ристић с. р.
К. С. Протић с. р.
Ј. Вели-Марковић с. р.

Председник министарског савета,
заступник министра војног,
генерал,
С. Грујић с. р.

У ИМЕ
ЊЕГОВОГ ВЕЛИЧАНСТВА
А Л Е К С А Н Д Р А I.
по милости божијој и вољи народној
Краља Србије
МИ
КРАЉЕВСКИ НАМЕСНИЦИ.

На предлог заступника Нашега војног министра, председника Нашег министарског савета, а у договору са државним саветом од 18. Августа ове године № 2469., решили смо и решавамо:

„Одобрава се министру војном, да може на израду једне зграде за смештај потреба артиљеријских у Краљеву, утрошити суму 1315 динара, из партије оправака војних грађевина одређене буџетом за 1890. рач. годину".

Заступник Нашега војног министра, председник Нашег министарског савета, нека изврши овај указ.

И/ГЊ 1419.
24. Августа 1890. год.
Београд.

Јован Ристић с. р.
К. С. Протић с. р.
Јован Вели-Марковић с. р.

Председник министарског савета,
заступник министра војног,
генерал
С. Грујић с. р.

Постављења и размештаји.

У ИМЕ
ЊЕГОВОГ ВЕЛИЧАНСТВА
А Л Е К С А Н Д Р А I.
по милости божијој и вољи народној
Краља Србије
МИ
КРАЉЕВСКИ НАМЕСНИЦИ.

На предлог заступника Нашега војног министра, председника Нашег министарског савета, решавамо:

„Да се пешадијски потпоручник Филип Лазић, на основу тачке 1. члана 36. закона о устројству војске, стави у стање недејствителности, због привремене телесне неспособности".

Заступник Нашега војног министра, председник Нашег министарског савета, нека изврши овај указ.

27. Августа 1889. год.
Београд.

Јов. Ристић с. р.
К. С. Протић с. р.
Ј. Вели-Марковић с. р.

Председник министарског савета,
заступник министра војног,
бенерал,

С. Грујић с. р.

Указ овај саопштава се свима командама и војним надлештвима ради знања, а дотичнима на поступак.

Ф/Д№ 6210.
27. Августа 1890. год.
Београд.

Председник министарског савета,
заступник министра војног,
бенерал,

С. Грујић с. р.

У ИМЕ
ЊЕГОВОГ ВЕЛИЧАНСТВА
А Л Е К С А Н Д Р А I.
по милости божијој и вољи народној
Краља Србије
МИ
КРАЉЕВСКИ НАМЕСНИЦИ.

На предлог заступника Нашега војног министра, председника Нашег министарског савета, постављамо:

„Магистра фармације Николу Таназевића, за контрактуалног апотекарског помоћника II. класе".

Заступник Нашега војног министра, председник Нашег министарског савета, нека изврши овај указ.

27. Августа 1890. год.
Београд.

Јов. Ристић с. р.
К. С. Протић с. р.
Ј. Вели-Марковић с. р.

Председник министарског савета,
заступник министра војног,
бенерал,

С. Грујић с. р.

Овај указ саопштава се свима командама и војним надлештвима ради знања.

Ф/Д№ 6211.
27. Августа 1890. год.
Београд.

Председник министарског савета,
заступник министра војног,
бенерал,

С. Грујић с. р.

У ИМЕ

ЊЕГОВОГ ВЕЛИЧАНСТВА

АЛЕКСАНДРА I.

по милости божијој и вољи народној

Краља Србије

МИ

КРАЉЕВСКИ НАМЕСНИЦИ.

На предлог заступника Нашега војног министра, председника Нашег министарског савета, решавамо:

„Да се резервном пешадијском поручнику Мирку Ристићу уважи оставка, коју је поднео на овај чин".

Заступник Нашега војног министра, председник Нашег министарског савета, нека изврши овај указ.

28. Августа 1890. год.
Београд.

Јов. Ристић с. р.
К. С. Протић с. р.
Ј. Вели-Марковић с. р.

Председник министарског савета, заступник министра војног, генерал,
С. Грујић с. р.

Указ овај саопштава се свима командама и војним надлештвима ради знања, а дотичнима на поступак.

Ф/Ађ 6212.
28. Августа 1890. год.
Београд.

Председник министарског савета, заступник министра војног, генерал,
С. Грујић с. р.

РЕШЕЊИМА МИНИСТРА ВОЈНОГ:

Од 2. тек. мес. Ф/Ађ 6157., преведени су водници: поручник Риста Миланчевић из 4-те у 2-гу, а потпоручник Милић Мијатовић из 2-ге у 4-ту чету VI. батаљона „Краља Карола".

Од 3. тек. мес. Ф/Ађ 6177. одређен је артиљеријски капетан I. кл. Стеван Савић, до сада на служби при штабу Моравске дивизиј. команде, на службу при управи Нишког гарнизона.

ПРОПИСИ, НАРЕЂЕЊА И ОБЈАШЊЕЊА.

Министарство војно.
Ф/Ђ№ 6110.

164.

НАРЕЂЕЊЕ.

Сходно правилима за полагање официрских испита Ф/Ђ№ 1778. од 28. Марта 1885. године постављам за чланове испитних комисија:

I. За усмени испит капетански, и практички и писмени морски, свију родова војске.

За председника:

Пуковника Стевана Здравковића.

За чланове:

Пуковника Љубомира Остојића.
Пуковника Михајла Магдаленића.
„ Радомира Путника.
Потпуковника Лазара Лазаревића.
Мајора Никодија Стефановића.
„ Чедомиља Миљковића.
„ Косту Поповића.
„ Јована Ковачевића
„ Леонида Соларовића
„ Јована Павловића; и
„ Михајла Кумрића.

II. За усмени испит за чин артиљеријског потпоручника.

За председника:

Пуковника Илију Ђукића

За чланове:

Мајора Леонида Соларовића.
Капетана II. кл. Живка Касидолца.
„ „ „ Михајла Рашића.
„ „ „ Симу Рашића.

III. За усмени испит за чин пешадијског потпоручника.

За председника:

Потпуковника Павла Најдановића.

За чланове:

Мајора Лазара Петровића.
Капетана II. кл. Михајла Живковића.
„ „ „ Ђорђа Михајловића.
Поручника Милутина Мариновића.
„ Николу Лукића и
„ Љубомира Милића.

IV. За усмени испит за чин коњичког потпоручника.

За председника:

Потпуковника Лазара Лазаревића.

За чланове:

Мајора Михајла Кумрића.
Капетана II. кл. Петра Бојовића.
„ „ „ Симу Добрачу.
Поручника Јована Вељковића и
„ Љубомира Лешјанина.

Најмлађи члан у комисији биће у једно и деловођа.

а.) Пошто је овогодишње пријављивање за испит закасњело, наређујем да практично-полагање испита одмах и да се заврши до конца месеца Новембра; а усмени испити да трају од 1. Јануара па закључно до конца месеца Фебруара; дотле да се сви кандидати испитају и комисије свој рад заврше.

б.) У комисијама за полагање практичног испита за чин капетански и потпоручника имају бити непремено — председник дотичне комисије и начелник дивиз. ђенерал-штаба. Они не могу имати замеснике.

в.) За писмени испит мајорски важи програм од прошле године.

г.) Кандидати за чин капетана и потпоручика пешадијског полагаће практичне испите у најближим им штабним дивизијским местима. Артиљеристе из Дринске дивизије у Ваљеву; из Моравске, Шумад. и брдског артиљеријског пука у Нишу; а из Тимочке у Нишу или Београду. Коњички кандидати да полажу испите кад се бригада врати у Београд.

д.) Све комисије кад свршс практично испитивање, послаће војном министру испитне протоколе и оцене најдаље до 15. Децембра, на ће се спискови кандидата са нужним податцима послати из војног министарства дотичним председницима комисија за усмени испит.

ђ.) Молбе за продужење одсутства у цељи полагања испита нека ми се ни у ком случају не подносе, јер се никоме неће одсутство продужавати.

30. Августа 1890. год.
Београд.

Председник министарског савета,
заступник министра војног,
ђенерал,

С. Грујић с. р.

Министарство војно.
Ф/Бр. 6109.

165.

НАРЕЂЕЊЕ.

На основу тачке 9. под II. правила за полагање официрских испита пријавили су се и имају права да полажу испит за виши чин следећи официри и наредници:

I. За мајорски чин.

а.) За чин артиљеријског мајора.

Артиљер. капетан I. кл. Илија Арнаутовић.
„ „ „ „ Сима Симић.
„ „ „ „ Сима Жарић.
„ „ „ „ Ђорђе Ванлић.
„ „ „ „ Димитрије Стевановић.
„ „ „ „ Јован Бокић.

б.) За чин пешадијског мајора.

Пешад. капетан I. кл. Миладин Стојановић.
" " " " Милосав Симоновић.
" " " " Петар Бабић.
" " " " Коста Корач.
" " " " Тодор Мандрино.
" " " " Радоје Марић.
" " " " Милош Станић.
" " " " Милисав Симић.
" " " " Гаврило Лазаревић.
" " " " Ђура Рашић.
Инжинир. " " " Алекса Димитријевић.

в.) За чин коњичког мајора.

Коњички капетан I. кл. Ђорђе Стојић.
" " " " Лазар Ђокић.
" " " " Сима Мичић.
" " " " Петар Борота.

II. За капетански чин.

а.) За чин инжинирског капетана.

Инжинир. поручник Љубомир Пешић.
" " Милош Ранковић.
" " Стеван Илић.
" " Милутин Савић.

б.) За чин артиљеријског капетана.

Артиљер. поручник Љубомир Јелачић.
" " Никола Николић.
" " Димитрије Стаменковић.
" " Живко Милојевић.
" " Вујадин Божић.
" " Павле Кићеван.
" " Андреја Андрејевић.
" " Светозар Адамовић.
" " Благослав Николић
" " Хенрих Валтер.
" " Андрија Миливојевић.
" " Светозар Јовановић.
" " Василије Јанковић.
" " Михајло Христић.

в.) За чин пешадијског капетана.

Жандармер. капетан II. кл. Вељко Десимировић.
Пешад. поручник Никола Димитријевић.
" " Живојин Вукосављевић.
" " Коста Бранковић.
Пешад. поручник Милан Петровић.
" " Ђорђе Даничић.
" " Димитрије Димитријевић.
" " Евгеније Живковић.
" " Милутин Петровић.
" " Милентије Михајловић.
" " Сава Спасојевић.
" " Милош Марковић.
" " Милован Ружичић.
" " Крста Крстић.
" " Антоније Недељковић.
" " Љубомир Јовичић.
" " Милосав Живановић.
" " Новак Бранковић.
" " Јеврем Бранковић.
" " Стеван Јовановић.
" " Димитрије Павловић.
" " Михајло Димитријевић.
" " Павле Пауновић.
Инжинир. " Јаков Петровић.
" " Аксентије Остојић.

г.) За чин коњичког капетана.

Коњички поручник Јеврем Радојић.
" " Михајло Радовић.
" " Драгутин Милетић.

III. За чин потпоручника.

а.) За чин артиљеријског потпоручника.

Жандармер. потпоручник Коста Момировић
Артиљер. наредник Арсеније Томић.
" " Светозар Ковачевић.
" " Милан Протић.
" " Живојин Алексић.
" " Илија Ратковић.
" " Захарија Илић.
" " Стојан Раденковић.
" " Аксентије Миладиновић.
" " Петар Милосављевић.

б.) За чин пешадијског потпоручника.

Жандармер. потпоручник Павле Стевановић.
Пешад. наредник Петроније Митровић.
" " Миљко Јовановић.
" " Михајло Хаџић.
" " Никола Благојевић.
" " Петар Милетић.

Пешад. наредник Сретен Драгићевић.
„ „ Ђорђе Алексић.
„ „ Петар Ковачевић.
„ „ Михајло Игњатовић.
„ „ Михајло Петровић.
„ „ Михајло Милојевић.
„ „ Лука Вуловић.
„ „ Божидар Каракушевић.
„ „ Давид Јовановић.
„ „ Павле Милошевић.
„ „ Милан Маринковић.
„ „ Михајло Радовановић.
„ „ Светозар Јеремовић.
„ „ Бранко Костић.
„ „ Сотир Јовановић.
„ „ Сима Радуловић.
„ „ Станимир Ђорђевић.
„ „ Јеврем Божиновић.
„ „ Петар Милић.
„ „ Никола Грујић.
„ „ Војислав Марковић.
„ „ Петар Пантовић.
„ „ Јанко Васићевић.
„ „ Милић Голубовић.
„ „ Спасоје Главинић.
„ „ Душан Васић.
„ „ Павле Белимарковић.
„ „ Максим Сребрић.
„ „ Никола Михајловић.
„ „ Андреја Живановић.
„ „ Станоје Лазаревић.
„ „ Миливоје Радосављевић.
„ „ Младен Марић.
„ „ Марко Вељић.
„ „ Милутин Стевановић.
„ „ Марко Милановић.
„ „ Петар Андрић.
„ „ Јанаћко Аранђеловић.
„ „ Вељко Спасић.
Инжинир. „ Живко Васић.
„ „ Сретен Ристић.
„ „ Стеван Седларац.
Болничар. „ Димитрије Миловановић.

в.) За чин коњичког потпоручника.

Коњички наредник Никола Вујановић.
„ „ Цветко Ђермановић.
„ „ Душан Ђурић.
Коњички наредник Обрен Милошевић.
„ „ Михајло Раносовић.
„ „ Радивоје Туцаковић.
„ „ Петар Јовановић.
„ „ Петар Вукићевић.
„ „ Јован Нинић.
„ „ Стеван Шиабић.

Ово се саопштава свима на знање, а дотичнима на надлежан поступак.

30. Августа 1890. год.
Београд.

Председник министарског савета,
заступник министра војног,
генерал,
С. Грујић с. р.

Министарство војно.
А/Т№ 3488.

166.

Р Е Ш Е Њ Е.

Решавам да цена браника ножа М 80. без процента буде 2·50 динара, а са процентом 2·65 динара, пошто се ова цена не налази у ценовнику оружја и алата целокупне војске од 1889. године.

28. Августа 1890. год.
Београд.

Председник министарског савета,
заступник министра војног,
генерал,
С. Грујић с. р.

Министарство војно.
А/Т№ 3512.

167.

Свима командама.

Поводом питања једног команданта колико ће се рачунати рок служења трубама, које се као оправљене приме из управе војно-техничк. завода, наређујем: да се и оправљеним трубама рачуна рок од 10 година, колико је одређен и новим трубама. Ово с тога, што нема никакве

разлике у року служења између нове и оправљене трубе, пошто је труба оправљена, у свему као и нова, и пошто је направљена од материјала, који се лако некваре, те с тога може служити као и нова.

31. Августа 1890. год.
Београд.

Председник министарског савета,
заступник министра војног,
генерал,
С. Грујић с. р.

Министарство војно.
Бр. 8723.

168.

Свима командама и војним надлештвима.

Усљед питања какве ће путне и подвозне накнаде имати радници управе војно-техничких завода кад врше какав државни посао ван места пребивања, министар војни у споразуму с главном контролом решио је, да се свима *сталним* радницима издају онакве исте накнаде какве се издају пушкарима, поткивачима, мајсторима и служитељима при војно-техничким заводима.

Према томе нека се у првом ставу допуне чл. 141. правила о новчаном снабдевању део II., која је штампана у Службеном војном листу за 1888. год. на страни 271., после речи „*у опште мајстори*“ дода — „*стални радници*“ и према тој допуни поступа.

24. Августа 1890. год.
Београд.

Председник министарског савета,
заступник министра војног,
генерал,
С. Грујић с. р.

Министарство војно.
Е/П. 2675.

169.

НАРЕЂЕЊЕ.

Са обзиром на интерес службе, а у погледу лакше и подесније исхране питомаца: ниже школе војне академије, и подофицирске и ветеринарске школе, наређујем да се тачка *в)* чл. 37. правила о снабдевању људском храном замени овако.

в.) Код управе школе.

1. *У војној академији:* командир питомачке чете, један водни официр и један подофицир.
2. *У подофицирској школи:* један официр, један подофицир и један питомац.
3. *У ветеринарској школи:* сам управник школе кад нема питомаца, а кад их има онда из сваке класе по један питомац, а за председника један подофицир.

Ове измене нека се прибележе у правилу о снабдевању — људском храном, и по њима поступа од 1. Септембра ове године.

30. Августа 1890. год.
Београд.

Председник министарског савета,
заступник министра војног,
генерал,
С. Грујић с. р.

Министарство војно.
Ф/А. 6068.

170.

НАРЕЂЕЊЕ.

На предлог г. министра унутрашњих дела од 28. прош. мес. Бр. 15225., а да би се избегла излишна преписка, коју су досада команде водиле са општинским и полицијским властима, прикупљањем података о страном поданству, наређујем да од сада команде сва питања о страном поданству одмах и непосредно предају дотичним окружним начелништвима, која ће нужне податке прикупљати и ствар достављати г. министру унутрашњих дела, као надлежном на решење; а овај ће дотично начелништво о резултату извештавати, ради даљег саопштења и дотичној команди.

1. Септембра 1890. год.
Београд.

Председник министарског савета,
заступник министра војног,
генерал,
С. Грујић с. р.

Министарство војно.
А/Т№ 2740.

141.

ПРАВИЛА

администрације војно-техничких завода.

(НАСТАВАК.)

Члан 90.

Но ради мањег посла и да се неби акта растурала неће радионице имати своје архиве, него ће имати само несвршена акта, деловодне протоколе и регистре, а свршена акта сва ће се чувати у архиви управе, којој ће се шиљати са експедиционом књигом.

Према томе ће се сва преписка радионица бележити у деловодни протокол нешто потпуније, и тачно регистровати, тако да ће се управници, књиговође и магационари свакад моћи по деловодном протоколу најтачније оријентовати о чињеној преписци, а сва ће акта чим их приме знању или изврше, снабдевена својим деловодним бројем враћати управи војно-техничких завода у текућу архиву.

Тако ће исто поступити и слагалишта, магацини и благајна, а и рачуноиспитачи: пошто се сврше прегледи књига, и склопе и закључе рачуни, предаваће све књиге, документа и т. д. у општу архиву на чување.

Члан 91.

Општом архивом, која ће стајати под непосредним надзором ађутанта управниковог, руковаће један писар управин као одговоран архивар, који ће бити дужан: да је одржава у највећем реду, тако да се у свако доба може сваки предмет наћи који је потребан за даљи рад или студију.

Ова ће архива имати свој особени локал и неће бити сменана са архивом управином од текуће године.

Члан 92.

У општу архиву управе предаваће се и протоколи деловодни, регистри, и експедиционе књиге, и у опште све писмене деловодне радње свију управи подручних завода пошто прођу две године од године њине употребе, те да се неби растурале, распале и губиле.

Предаја ова биће увек званично са списком и рапортом упућеним управнику војно-техничких завода, тако да се увек од овога мора тачан рачун да води.

Члан 93.

Да ће само управник војно-техничких завода имати неограничену непосредну преписку са министром војним, са командама и војним и грађанским надлештвима и властима изван својег подручија, а управник војно-техничког слагалишта само у неколико, као и да ће управници радионица и остали завода у подручју управе имати преписку искључно само са управом и између себе, а ни с ким више, казато је већ напред у чл. 3. и 5. овог правила.

Преписку потичућу из благајне, техничког одсека, и од рачуноиспитача материјалних рачуна, у колико би се тицала команада и власти ван подручја управе војно-техничких завода, потписиваће управник са према потпису дотичног у чију надлежност спада садржај дотичног писма. А сву осталу преписку потписују управници радионица, слагалишта, и т. д. у опште они из чијега подручја писмо полази.

У опште се пак препоручује: да се између управе и потчињених јој завода избегава преписка где год то баш није прека потреба, него да се послови што више свршавају усменим обавештењем и споразумом, пошто сви војно-технички заводи треба да образују једну тесну међу собом везану целину, где у опште ваља да влада највеће поверење.

VIII. О ДИСЦИПЛИНИ.

Члан 94.

Ради одржања дисциплине и реда у подручју управе војно-техничких завода, овлашћени су претпостављене старешине да своје потчињене могу и казнити.

За сво дисциплинско кажњење у подручју војно-техничких завода, важе општи основи изложени у чл. 56. до закључно чл. 71. дисциплинске одредбе од 1875. год. Ф№ 3288., којих

Министарство војно.
А/Т№ 2740.

141.

ПРАВИЛА

администрације војно-техничких завода.

(наставак.)

Члан 90.

Но ради мањег посла и да се неби акта растурала неће радионице имати своје архиве, него ће имати само несвршена акта, деловодне протоколе и регистре, а свршена акта сва ће се чувати у архиви управе, којој ће се шиљати са експедиционом књигом.

Према томе ће се сва преписка радионица бележити у деловодни протокол нешто потпуније, и тачно регистровати, тако да ће се управници, књиговође и магационари свакад моћи по деловодном протоколу најтачније оријентовати о чињеној преписци, а сва ће акта чим их приме знању или изврше, снабдевена својим деловодним бројем враћати управи војно-техничких завода у текућу архиву.

Тако ће исто поступити и слагалишта, магацини и благајна, а и рачуноиспитачи: пошто се сврше прегледи књига, и склопе и закључе рачуни, предаваће све књиге, документа и т. д. у општу архиву на чување.

Члан 91.

Општом архивом, која ће стајати под непосредним надзором ађутанта управничког, руковаће један писар управни као одговоран архивар, који ће бити дужан: да је одржава у највећем реду, тако да се у свако доба може сваки предмет наћи који је потребан за даљи рад или студију.

Ова ће архива имати свој особени локал и неће бити сменана са архивом управном од текуће године.

Члан 92.

У општу архиву управе предаваће се и протоколи деловодни, регистри, и експедиционе књиге, и у општу све писмене деловодне радње свију управи подручних завода пошто прођу две године од године њине употребе, те да се неби растурале, распале и губиле.

Предаја ова биће увек званично са списком и рапортом упућеним управнику војно-техничких завода, тако да се увек од овога мора тачан рачун да води.

Члан 93.

Да ће само управник војно-техничких завода имати неограничену непосредну преписку са министром војним, са командама и војним и грађанским надлештвима и властима изван својег подручија, а управник војно-техничког слагалишта само у неколико, као и да ће управници радионица и остали завода у подручју управе имати преписку искључно само са управом и између себе, а ни с ким више, казато је већ напред у чл. 3. и 5. овог правила.

Преписку потичућу из благајне, техничког одсека, и од рачуноиспитача материјалних рачуна, у колико би се тицала командаа и власти ван подручја управе војно-техничких завода, потписиваће управник са према потписом дотичног у чију надлежност спада садржај дотичног писма. А сву осталу преписку потписују управници радионица, слагалишта, и т. д. у опште они из чијега подручја писмо полази.

У опште се пак препоручује: да се између управе и потчињених јој завода избегава преписка где год то баш није прека потреба, него да се послови што више свршавају усменим обавештењем и споразумом, пошто сви војно-технички заводи треба да образују једну тесну међу собом везану целину, где у опште ваља да влада највеће поверење.

VIII. О ДИСЦИПЛИНИ.

Члан 94.

Ради одржања дисциплине и реда у подручију управе војно-техничких завода, овлашћени су претпостављене старешине да своје потчињене могу и казнити.

За сво дисциплинско кажњење у подручју војно-техничких завода, важе општи основи изложени у чл. 56. до закључно чл. 71. дисциплинске одредбе од 1875. год. Ф№ 3288., којих

ће се све старешине управе војно-техничких завода тачно придржавати.

Члан 95.

Официри и указни чиновници казне се по прописима горенаведене дисциплинске уредбе, и то по чл. 94. до члана 116. закључно. А надлежност и мере кажњења прописане су члан. 100. и чл. 115. дисциплинске уредбе, која се примењује с' погледом на положаје управника по уредби о надлежности, положајима и власти старешинској у војсци од 31. Јануара 1889. год. Ф/Бр. 689.

Члан 96.

Неуказно особље, занатлије и радници могу се казнити у редовном стању:

а.) *опоменом.*

б.) *укором*, који се бележи у протокол казни.

в.) *новчано*, у корист касе радничког фонда; и

г) одпустом из службе.

А у ратном стању, сво неуказно особље, мајстори и радници управе војно-техничких завода подлеже уредби о војној дисциплини, према чл. 73. тачке ж. те уредбе, и казне се казнама: *занатлије* прописаним за подофицире, а *радници* онима за просте војнике.

Члан 97.

Опоменом може да казни сваки претпостављени сваког потчињеног. Ова се казна примењује код омањих погрешака, и према лицима која још нису вишим казнама кажњена била. Опомена се може изрећи: или у четири ока, или пред сведоцима; последње је појачање ове казни.

Члан 98.

Укором могу да казне само управник војно-техничких завода, управници радионица и слагалишта, и надзорници радионица потчињено им радионичко особље.

Укором се казне она лица, која су већ кажњена опоменом, па је та казна остала без успеха, а кривица није таква да би вишу казну заслуживала.

Укор се изриче свакад пред сведоцима, и бележи се у протокол казни, те да се при доцнијем грешењу истог лица има на уму; а тако исто и при унапређивању или одлуштању због умањеног рада.

Члан 99.

Новчано могу да казне само управник војно-техничких завода и управници радионица и слагалишта, своје потчињено неуказно особље, мајсторе и раднике.

Највећа је мера новчане казни *петнајестодневна зарада* дотичног лица. Ову меру казне може да одреди само управник војно-техничких завода, а управник радионице само до *десет дана.*

Ова се казна изриче нарочито у случајима, кад је кривицом могла бити проузрокована штета државна; или кад је учињена погрешка против субординације и службеног реда; и за већа грешења у повторено случају, која се опоменом и укором немогу да казне. Но пошто је казна ова веома осетна, то се она примењује увек само постепено према истим лицима, кад се види да мање казни на њих не дејствују.

Казна ова саопштава се наредбом радницима дотичне радионице, бележи се у протокол казни, који има форму сличну протоколима казни код војске са одговарајућим рубрикама, и при првој следећој исплати одбије се од зараде и предаје фонду радничком.

Члан 100.

Одпустом из службе могу да казне управник војно-техничких завода и управници радионица и слагалишта.

Отпуст може да буде по мери кривице: *привремено*, или *на свагда.*

Највећа мера *привременог отпуста* може да буде до *три месеца.* Ову меру казни може да одреди управник војно-тех завода, а управници радионица и слагалишта могу ту казну одредити само *до два месеца.* По издржању ове казни, примиће се радник поново на рад, ако се међутим његово место није попунило, као и ако не буде престала потреба за посао на ком је радио.

А отпуст за свагда као казну може одредити само савет, састављен под председништвом управника војно-техничких завода, од управника радионица и слагалишта, у седници, у којој морају бити бар три управника сем председа-

вајућег, а на основу оптужбе управника радионице или слагалишта. — На овај начин одпуштен радник неможе се више ни под којим условима ни од кога примити поново на рад; а привремени одпуст може онај старешина који га је одредио и скратити, или опростити с' погледом на кривицу и дотање владање дотичног кривца.

Ове казне бележе се такође у протокол казни, а одпуст на свагда још и у формуларни списак радника Б. и обзнањује се наредбом управника војно-техничких завода целом подручју.

Члан 101.

Кад кривица заслужује већу меру казне него што је надлежан да изрече онај старешина, који за њу први сазна, он ће о њој доставити било усмено било писмено надлежном претпостављеном, који ће одма ствар извидити и казну изрећи. А у случају кад ненадлежан старешина сазна за кривицу учињену од особља, коме он није претпостављен, он ће је доставити за кажњење надлежном старешини кривца.

Члан 102.

У дисциплинске погрешке спада: неуредно долажење и одоцњавање на рад; недозвољено тумарање по кругу радионице; небрежљиво руковање с' поверењим алатом, материјалом и с' ватром; препирка и свађа с' друштвом; нетачно вршење добивених наредаба; вршење политичке агитације у кругу војно-техничких завода, и по радионицама; интригирање међу радницима; међусобно оговарање и клеветање претпостављених, у колико неби још било судски кажњиво, и т. п., као и сви иступи слични онима побројаним у чл. 53. и 54. војно-дисциплинске уредбе, и у §. 326. општег казнителног закона.

Повторне погрешке казне се увек већом мером, него први пут учињене.

IX. О РАДУ У ВОЈНО-ТЕХ. ЗАВОДИМА.

Члан 103.

Рад у војно-техничким заводима врши се сретством војника, радника, и раденица.

Радници војно-техничких завода деле се на занатлије и просте раднике, а занатлије могу бити: мајстори, калфе или шегрта.

Прости су радници они, који нису изучили никакав занат, него су придати занатлијама у помоћ за тежачке радове, радове на машинама и т. п., или су употребљени да врше опште радионичке службе.

Занатлије су они радници, који су било у војно-техничким заводима било у другим радионицама изучили у већем или мањем обиму какав занат, и на то имају уредна документа.

Занатлије, који су мајстори и калфе, имају у својим радионицама виши положај од простих радника, па зато су ови дужни да се њиховим наређењима покоравају, у колико се она односе на службену потребу радионичку, управљајући се при том и по упутствима надзорника радионице.

Члан 104.

Занатлије и раднике потребне радионицама, према чл. 137. закона о војној администрацији примају управници дотичних радионица.

Начин примања одређен је тачком г. чл. 36. овог правила.

Сви радници, који на рад у кругу и подручју управе војно-техничких завода примљени буду, дужни су у свему најтачније покоравати се свима прописима овог правила, и ни један неможе бити изузет ма од које одредбе у овом правилу садржане. Самим пристанком на рад у војно-техничким заводима, они се добровољно подвргавају и свима посљедицама, које их постижу услед невршења овде изложених прописа; и изговор да им ти прописи нису познати, ни у колико их неоправдава, нити од казне или штете ослобођава кад их каква постигне.

Члан 105.

Сваки је дужан долазити тачно у одређено време и пре и после подне на рад у радионицу, и заузети одређено му место, код свог алата и рада. За одоцњавање биће радници кажњени дисциплински.

Члан 106.

Свако тумарање по кругу фабричком и по радионицама: пре и после и за време рада

строго је забрањено, а тако и разговарање, читање књига и новина и т. п. кад се примети казни се дисциплински.

Само услед службене и телесне потребе, сме ће радници остављати своје радно место, и то на најкраће време.

Члан 107.

Но осим рада у редовно време, дужни су радници и иначе кад потреба буде напредно у празничне дане и ноћу на рад долазити, или дуже од прописаног времена на раду бавити се, и послове који им се поверe свршавати, кад год им то претпостављене старешине заповеде. Грешење против овог прописа казни се строжије од грешења против редовног доласка на рад.

Члан 108.

Пушење дувана забрањује се у свима радионицама и у кругу војно-техничких завода, за време докле рад траје. А и за време одмора сме се пушити само на одређеним местима. У кругу пиротехнике пак несме се пушити никако.

У опште препоручује се највећа пажња са свима запаљивим предметима и ватрама, како би се отклонила могућност пожара. Непажљивост у овоме погледу казни се дисциплински и до најстрожије мере.

Члан 109.

Тако исто забрањено је за време рада и јело или пиће шпиритуозних пића. За доручак и ужину одређиваће управник војно-техничких завода потребан одмор, а који се у друго доба примети да једе казни се дисциплински.

Члан 110.

Сваки радник дужан је поверени му посао вршити колико може приљежније, тачније и савршеније, без призрења на начин своје исплате. Леност, нетачност и немарљивост у раду казни се побијањем (спуштањем) надница и тарифе, а ако и ово непомогне одпустом из војно-техничких завода.

Члан 111.

При раду дужан је сваки радник управљати се по датим му цртежима и упутствима надзорника радионица, а користећи се и сопственим знањем и искуством у дотичној радњи.

Што ко неби кадар био да изради, треба да каже пре но што се посла прихвати, јер ће сваки бити дужан да одбитком од зараде плати оно што би незнањем или небрежењем покварио. А и у току рада, кад би радници о правилности свог рада посумњали, треба сами да траже упутства од претпостављених им мајстора и надзорника, јер их незнање од одговорности неослобођава. А још већа је одговорност и грешка кад ко што поквари, па после прикрива и иде на обману претпостављене му контроле.

Члан 112.

Радници су дужни поверене им алате и материјале као и машинерију, којом се служе, употребљивати са највећом пажњом и штедњом, и само на ону цељ за коју су намењени.

Немарљиво руковање са државним материјалом и стварима, казни се дисциплински до највеће мере.

Члан 113.

Тако исто забрањено је радницима да наносе навалице или нехатом квара радионичким зградама, фурунама, намештају, прибору и т. п., јер ће се штета од проузроковача наплатити; а у случају где се проузроковач неби могао ухватити, од свију радника дотичне радионице рефеном.

Члан 114.

Пошто је чистоћа први услов за добро здравље и ред, то су радници дужни старати се о највећој чистоћи својих места, и радионица у којима раде. Телесна нужда сме се свршавати само на местима за то одређеним и нарочито удешеним; а тако исто и ђубре ће се остављати само на одређено ђубриште, одакле ће се уредно извлачити. Који би противу озога грешио, казниће се дисциплински.

Члан 115.

Безбедност војно-техничких завода условљава надзор управе војно-техничких завода и над приватним животом и владањем радника и ван круга војно-техничких радионица до извесне мере. Зато се забрањује свима радницима у-

чешће у комунистичким, анархистичким, нихилистичким, и општем реду опасним удруженьима. Тако исто, забрањено им је у време избора општинских и скупштинских, а и иначе интригирати, агитирати и бушкарати, у кругу војне фабрике и по радионицама.

Свака погрешка против овог прописа казниће се дисциплински најстрожије и одпустом.

Члан 116.

Радници су дужни према својим управницима и надзорницима, па и у опште према свима официрима и чиновницима војно-техничких завода, понашати се у свима приликама учтиво и пристојно; клонити се вређајућих и грубих израза и т. п., јер ће се за погрешке овог рода казнити дисциплински.

Тако исто, казниће се и учестано пијанченье, коцкање и неморалан живот, који би служио на уштрб рада у војно-техничким заводима, и доводио радинке у стање неспособно за рад и досадно осталим добрим и уредним радницима.

(наставиће се.)

Његово Величанство Краљ Србије **АЛЕКСАНДАР I.**, приликом путовања од Ниша до Црвене реке 31. Јула тек. год., благоизволео је изјавити Своје задовољство на доброме држању у служби војника железничке чете, који су били распоређени на станицама и рампама — прелазима — на линији Ниш — Св. Петка, па том приликом овим војницима подарити у име напојнице 60 динара.

Е/П№ 3984.
13. Августа 1890. год.
Ниш.

Лични односи.

ВОЛОВАЛИ:

Пешадијски капетан I. кл. Илија Чарапић 8 дана.
Пешадијски поручник Павле Нешић 25 дана.
Артиљеријски поручник Владимир Нешић 79 дана.
Артиљеријски потпоручник Стеван Новаковић 65 дана.
Пешадијски потпоручник Милан Павловић 17 дана.
Пешадијски потпоручник Драгутин Милутиновић 4 дана.

ОДСУСТВА:

Артиљеријски пуковник Илија Вукић 6 дана.
Виши интендант IV. кл. Јован Дамјановић 1 дан.
Артиљеријска капетан I. кл. Илија Николић 3 дана.
Коњички капетан I. кл. Алекса Радовић 8 дана.
Артиљеријски капетан I. кл. Сима Коларић 20 дана.
Артиљеријски капетан II. кл. Михајло Аћин 40 дана.
Жандармеријски капетан II. кл. Драгомир Милошевић 8 дана.
Инжинирски поручник Стеван Илић 15 дана.
Пешадијски поручник Милија Поповић 2 дана.
Артиљеријски поручник Андрија Андријевић 30 дана.
Пешадијски поручник Ђорђе Ђорђевић 2 дана.
Пешадијски поручник Стеван Јаковљевић 10 дана.
Жандармеријски поручник Матија Пантелић 5 дана.
Апотекарски помоћник II. кл. Живојин Тајсић 3 дана.

ЖЕНИТВА ОДОБРЕНА ЈЕ:

у пачељу:

Пешадијском поручику Јовану Ранковићу.

коначно:

Пешадијском поручику Миловану Поповићу са госпођицом Јеленом, ћерком пешад. потпуковника Аксентија Јовановића.

УМРО:

Резервни пешад. потпоручник Павле Богатинчевић, 18. Августа, у Шапцу.

Неслужбени део.

БЕЛЕШКЕ.

136.) Бројно стање и састав бугарске и источно-румелијске стај. војске по буџету за 1890. год., с платама особља. (наставак).

ЗВАЊЕ И ЧИН	БРОЈ ЛИЦА: У ЈЕДНОМ	БРОЈ ЛИЦА: У 6 ПУКОВА	ГОДИШЊЕ НОВЧАНЕ ПРИНАДЛЕЖНОСТИ У ДИНАРИМА: ПЛАТА ПО ЧИНУ И ДУЖНОСТИ	СТАНАРИНА	ЗА ПОСЛУГУ	НА СОФИЈСКОМ ГАРНИЗОНУ	УКУПНО
Артиљерија:							
6 Пукова = 24 *Батерије полске*, и 6 *Брдских водова*:							
У сваком пуку:							
Командант пука, мајор	1	6	по 7800	Официри, лекари и мајор, лекари према гарнизону, а пуковници према дужности.	Свако лице има право на 480 дин., а официри имају коњица.	Официри, лекари и мајор, лекари IV. пука (Софија) по 720 дин.	
Управник економије, мајор	1	6	по 6600				
Адјутант пуковски, поручник	1	6	по 3000				
Благајник пуковски, поручник	1	6	по 3000				
Лекар војни	1	6	по 4800				
Лекар марвени	1	6	по 4800				
Дедовоћ	1	6	по 2400				
Дресар	1	6	по 2400				
Кројач	1	6	по 1200				
Батеријски команданти, мајори	4	24	по 6600				
Стар. официри, капетани	5	30	по 4200				
Водници: поручници	5	30	по 2700				
Водници: потпоручници	9	54	по 2100				
Свега: официра	27	162					
Свега: осталих	5	30					

	БРОЈ ЛИЦА: У СВАКОМ ПУКУ	БРОЈ ЛИЦА: У 6 ПУКОВА	ПЛАТА ГОДИШЊА
Подофицири и редови:			
а.) **стројни:**			
Наредници	5 (1 за брдски вод)	30	по 840
Поднаредници (ст. фајерверк. — водни)	17 (1 за брдски вод)	102	по 540
Поднаредници (фајерверк. — штални.)	4	24	по 540
Каплари (мл. фајерверк. — топовође)	18	108	по 60
Штапс — трубач (поднаредник)	1	6	по 540
Трубачи старији (каплари)	4	24	по 60
Трубачи млађи (редови)	5 (1 за брдски вод)	30	по 30
Батеријски магационари (каплари)	5 (1 за брдски вод)	30	по 240
Топовска послуга:			
Бомбардири (разводници)	54	324	по 36
Канонири	212	1272	по 24
Послуга код кара:			
Канонири	8	48	по 24
Редови код топова	144	864	по 24
» » кара	24	144	по 24
Резервни стројни	76	456	по 24
Лабораторци	4	24	по 24
Свега	581	3486	

ЗВАЊЕ И ЧИН	БРОЈ ЛИЦА: У СВАКОМ ПУКУ	БРОЈ ЛИЦА: У 6 ПУКОВА	ПЛАТА ГОДИШЊА
6.) нестројни:			
Магационари пуковски (поднаредници)	2	12	по 720
Стар. медец. фелдшери	1	6	по 900
Млађи медец. фелдшери	5	30	по 720
Ст. ветер. фелдшер	1	6	по 900
Млађи ветер. фелдшери	5	30	по 720
Стар. писар (наредник)	1	6	по 840
Стар. писари (поднаредници)	2	12	по 540
Млађи писари (каплари)	8	48	по 60
Литограф (разводник)	1	6	по 36
Старији поткивач (наредник)	1	6	по 900
Млађи поткивачи (каплари)	5	30	по 60
Старији сарач (поднаредник)	1	6	по 540
Млађи сарачи (разводници)	5	30	по 36
Надзорник болника, (каплар)	1	6	по 60
Болничари (редови)	5	30	по 24
Дрводеље (разводници)	5	30	по 36
Жељезари млађи (разводници)	5	30	по 36
Возари — редови	9	54	по 24
Свега	63	378	
Укупно људи	676	4056	

Коњи:

	У 1 ПУКУ	У 6 ПУКОВА
Државних официрских	28	168
Наредничких	5	30
Поднаредничких штабмајст.	4	24
Топовођских	20	420
Штанс-трубачких	1	6
Трубачких	9	54
Батер. фелдшерских	6	36
Резервних	9	54
Артиљеријских	108	648
За каре	24	144
Резервних	12	72
Возарских	30	180
Свега коња	256	1536

ЗВАЊЕ И ЧИН	БРОЈ ЛИЦА: У ЈЕДНОЈ	БРОЈ ЛИЦА: У ОБЕНА	ГОДИШЊЕ НОВЧАНИ ПРИНАДЛЕЖНОСТИ У ДИНАРИМА. ПЛАТА ПО ЧИНУ И ДУЖНОСТИ	СТАНАРИНА	ЗА ПОСЛУГУ	НА СОФИЈСКИ ГАРНИЗОН	УКУПНО
Градске батерије 2: у Софији и Шуман.							
У свакој:	по						
Командир батерије, капетан	1	2	по 5400				
Старији официр, капетан	1	2	по 4200				
Водници: поручник	1	2	по 2700	Према гарнизону и звању	Послуга војничка	Четворица у Софији по 720 дин.	
Водници: потпоручник	1	2	по 2100				
Свега	4	8					

ЗВАЊЕ И ЧИН	БРОЈ ЛИЦА У ЈЕДНОЈ	БРОЈ ЛИЦА У ОВЕМА	ПЛАТА ПО ЧИНУ И ДУЖНОСТИ	ГОДИШЊЕ НОВЧАНЕ ПРИНАДЛЕЖНОСТИ У ДИНАРИМА: СТАНАРИНА	ЗА ПОСЛУГУ	НА СОФИЈСКИ ГАРНИЗОН	УКУПНО
Подофицири и редови:							
СТРОЈНИ:							
Наредник	1	2	по 840				
Поднаредници (ст. фајерверк.)	5	10	по 540				
Каплари (мл. фајерверк.)	4	8	по 60				
Магационар (каплар)	1	2	по 240				
Ст. трубач (каплар)	1	2	по 60				
Мл. » (редов)	1	2	по 30				
Бомбардири (разводници)	6	12	по 36				
Канонири (редови)	90	180	по 24				
Свега	109	218					
НЕСТРОЈНИ:							
Старији писар (поднаредник)	1	2	по 540				
Млађи писар (каплар)	1	2	по 60				
Медиц. фелдшер	1	2	по 900				
Млађи поткивач (каплар)	1	2	по 60				
Болничар	1	2	по 24				
Дрводеља (разводник)	1	2	по 36				
Кројач	1	2	по 400				
Свега	7	14					
Укупно у град. артилерији: Људи		*240*					

Артиљеријска слагалишта 2: Софијско и Рушч.-Разградско, са 2 *рез. батерије* и 2 *рез. парка.*

У свакоме:	по	у два		Према чину и дужности	За послугу коњима	Официри у Соф. слаг. по 720 лив.
Управник слагалишта, мајор	1	2	по 6600			
Адјутант, поручник	1	2	по 3000			
Благајник, поручник	1	2	по 3000			
Командир кадр. (резерв.) батерије, капетан	1	2	по 4800			
Командир резерв. парка, поручник	1	2	по 3900			
Надзорници одељења у слагалиштима и радионицима, поручници	2	4	по 3300			
Водници: поручник	1	2	по 2700			
Водници: потпоручници	2	4	по 2100			
Дедовој	1	2	по 2460			
Свега	11	22				
Технички учитељ	1	2	по 4200			
Пиротехник	1	2	по 3000			
Ст. технички мајстори	3	6	по 2400			
Свега	5	10				

ЗВАЊЕ И ЧИН	БРОЈ ЛИЦА У ЈЕДНОМ	БРОЈ ЛИЦА У ДВА	ГОД. ПЛАТА
Подофицири и редови:			
СТРОЈНИ:			
Наредник	1	2	по 840
Поднаредници (ст. вајерверк.)	8	16	по 540
Капларн (млађи вајерверк.)	10	20	по 60
Бомбардири (разводници)	22	44	по 36
Канонири (редови)	250	500	по 24
Трубач старији (каплар)	1	2	по 60
» млађи (редови)	2	4	по 30
Магационари одељења (капларн)	3	6	по 60
Свега	297	594	
НЕСТРОЈНИ:			
Магационар склоништа (поднаредник)	1	2	по 720
Фелдшер медицински	1	2	по 900
» ветеринарни	1	2	по 900
Писар старији (поднаредник)	1	2	по 540
» млађи (каплар)	2	4	по 60
Болничари	2	4	по 24
Литограф (разводник)	1	2	по 36
Жељезар (разводник)	1	2	по 36
Потковач (каплар)	1	2	по 60
Сарач (разводник)	1	2	по 36
Возари	2	4	по 24
Кројач (наредник)	1	2	по 840
Свега	15	30	
Укупно у слагал.	328	656	Коња 160 у оба.

Свега у артилерији: Официра		190
Подофицира и редова	стројних	4298
	нестројних	422
Осталих		42
Укупно људи		*4952*
» коња		*1696.*

(наставиће се.)

158.) Маневри VI. и VII. корпуса аустро-угарске војске. Надовезујући белешци о овим маневрима у прошлом броју, имамо јавити још ово: Ти су маневри држани у времену од 31. Августа до 4. Септембра по старом. 31. Августа био је разместај трупа, 1. Септембра почетак операција, 2. Септембра (недеља) био је одмор, а 3. и 4. продужене операције. Као основа маневру узета је ова претпоставка: Северна војска продире од Токајске стране левим својим крилом преко Њиређхаза и Ер-Михалфалве противу јужне војске. Ова се прикупља код Вел. Варада и привлачи к себи из Ердеља преко Силађшомла и Маргите VII. корпус. У главном стану ерцхерцега Албрехта био је и начелник главног ђенералштаба војске и инспектор артиљерије ерцхерцег Вилхелм.

Ordre de bataille био је овај:

Северна страна: *VI. корпус.* Командант ФМЛ. Браумилер (шеф ђенералштаба пуковник Ряг). XV. пешадијска дивизија (ФМЛ. Албори) састојећа се из 29. и 30. бригаде, два ескадрона 12. хусарског пука, и 11. тешког артиљеријског дивизиона; XXVII. пешадијска дивизија (ФМЛ. Ковач) састојећа се из 53. и 54. бригаде, 12. тешког артиљер. дивизиона и два ескадрона 14. хусарског пука; XXXIX. хонведска пешадијска дивизија (ФМЛ. Пакси) из 77. и 78. хонведске бригаде, 40. тешког артиљеријског дивизиона, и два ескадрона 5. хонведског хусарског пука. — Корпусној команди потчињени су непосредно даље још 6. коњичка бригада, 6. артиљер. пук и 1. понтонирска чета с мостовним треном.

Јужна страна: *VII. корпус.* Командант ФЦМ. Балдштетен, (шеф ђенералштаба пуковник Десовић). XVII. пешадијска дивизија (ФМЛ. Кутлг) која се састоји из 33. и 34. бригаде, 13. тешког артиљер. дивизиона, и два ес кадрона 13. хусарског пука; XXXIV. пешадијска диви-

зија (ВМ. Тир) из 67. и 68. бригаде, 14. тешког артиљеријског дивизиона, и два ескадрона 1. хусарског пука; XI. хонведска пешадијска дивизија (ФМЛ. Кубињи) из 79. и 80. бригаде, 32. тешког артиљер. дивизиона, и два ескадрона 2. хусарског пука. — Корпусној команди потчињени су непосредно даље: 7. коњичка бригада, 7. артиљеријски пук и 16. понтонирска чета с мост. тереном.

Укупно маневровало је код Дебрецина: 77 батаљона, 36½ ескадрона, 34 батерије = 128 топова, и 2 понтонирске чете.

159.) Нова пушка. „Allg. Schw. Mil.-Ztg.“, јавља, да је швајцарски пижинирски поручник Рашађи поднео државној оружној фабрици у Берну модел и планове од неке нове пушке, аутоматског система. Трзање при пуцању употребљено је за избацивање чаура, запињање и стављање фишека у цев, тако дакле да стрелац нема ништа друго да чини, до само да окида; чиме се, наравно, знатно увећава брзина пуцања.

160.) Истраживања којим се стројевима могу смањити губитци од нових пушака. У пруском „Mil. Wochen-Blatt-у“ покушава неки писац да, на основу проба гађања, изведе који стројеви најмање трпе од увећаног дејства нове пушке, па вели:

„Усавршење најновијих пушака (велика оруженост путање и велика пробојна снага) све више показују да су за кретања у противничкој ватри досадањи експерцирни стројеви недовољни. Истина још раније напуштен је колонски строј под противничком ватром, и за смакнута одељења усвојен линијски, али сад и тај невиђи с обзиром на велику пробојну снагу нових зрна. Изузимајући највеће даљине, сваки је метак у стању да пробије два и више војника који стоје један позади другога.

Према томе остаје као једини могући строј и за саме позадње борне редове стрелачки ланац, т. ј. *једноредна проређена линија*. Поред тога што је танка, има она још и ту добру страну што се на тај начин могу најбоље да искрше користи од земљишта. Али тој доброј страни испостављa се скоро несавладљива мана што у том строју настају ширине с којима се неможе владати и за које савршено нема места. Кад је доста тешко управљати једном четом ратне јачине од 200 људи која у двоврсном линијском строју заузима ширину од 100 корака, то би исти број људи, размакнут на 1·5 корак, у једноврсном строју, заузео ширину од 300 корака. Узимимо да се појединим четама у тој ширини понекад и могу да чине кретања, ипак би батаљон морао прибећи неког врсти колонског строја, на чете, расуте свака у проређену линију, да иду једна за другом у сходним одстојањима. За издавање заповести и управљање згодније би било кад би свака чета за се образовала „проређену колону“, т. ј. кад би се сваки вод расуо у стрелачки ланац, на један за другим иначе на извесном одстојању које би валъало определити. Један вод према горњој јачини чете имао би 66 људи, и са растојањем од 1·5 кор. између појединаца, заузео би при маршу ширину од 100 корака, т. ј. ширину која неби била већа од оне која се сад употребљава у опште код смакнутог линијског строја у две врсте. Ако се та ширина сматрала до сад као дозвољена, онда нема места приговору за одвећ велику ширину „проређене колоне“.

Валало би само одредити одстојање у ком би остала три вода један за другим иначе.

Из прегледа о средњим висинама путање зрна пушке М. 71/84 види се: кад су водови за по 50 м. један иза другог удаљени, да, на даљинама између 1600 и 550 мет., ни једно зрно, које пређети преко предњег, незаћа позадњи вод. Тек на 500 мет. било би погођено подножје задњег вода.

Исти однос види се и из таблице за пушку М. 88 при одстојању водова од по 100 мет., а на даљинама између 2050 до 550 метара.

По томе дакле одстојање водова морало би наспрам пушака које имају разантност као оне М. 71/84 бити 50 мет., а према пушкама које су једнаких особина са пушком М. 88., било би преко 100 метара. На даљинама између 500 и 300 мет. морала би се та одстојања од приличе удвојити. — Опит, чињен пушком М. 71/84., вреди као доказ и за пушку М. 88., т. ј. при одстојању водова од по 100 метара.

На тај начин имала би, по теорији, онако проређена колона, како је то напред речено, знатно мање губитака него смакнута линија једнаке јачине. Проређена колона има осим тога још и ту корист, што је, нарочито на великим даљинама, много теже оценити јој удаљење и пишанити на њу, него на смакнуту линију. Поготци имаће у таквој колони више карактер случајних погодака.

Оно истина с артиљеријског гледишта сматраће се баш проређена колона, која заузима велики простор у квадрату, као згодиија мета за пушнице него ли смакнута линија. Али ипак сваккако ће, практичким опитом изведен доказ за мање губитака у проређеној колони, вредити толико да ће се у извесним новолним приликама н. пр. у бојевима мањег обима, или кад су изложени само пешадијској ватри, задњи борни редови моћи с користи послужити тим стројем.

Приговор да се у проређеном строју отежава вођење, издавање наредаба и дисциплина, и да се по неки малодушни могу изваљчати, није меродаван. Тактика будућности примориће је да наће облике, у којима се с мање губитака може наступати у противничкој ватри. У једном бою пред Парижом, једно одељење, код кога се налазио и писац ових редака, наступало је у три стрељачке линије, једна позади друге, против једног брањеног села. Ни један од људи није заостао, а губитци за време наступања били су сасвим незнатни. И тек кад се једна од победилачких чета прикупила у селу, једини већи губитак био је што је у њу ударила једна граната. Кад појединац дође до уверења, да је у стрељачком ланцу најмање изложен опасности да буде погођен, онда ће он у њему исто тако смело наступати, као што би и смакнуто раме уз раме поред својих другова. И најзад, кад се предњи борци растурени у стрелце покрену напред, онда као

зашто да позадним линијама, које им следују, треба баш смакнути облик?

Оваква разматрања дала су повода следећем окушају:

Постављене су биле мете које су претстављале: лево прорећену четну колону, а десно чету у линији, обе због уштеде у метама смањене на једну трећину њихове ширине, — као што се види из слике.

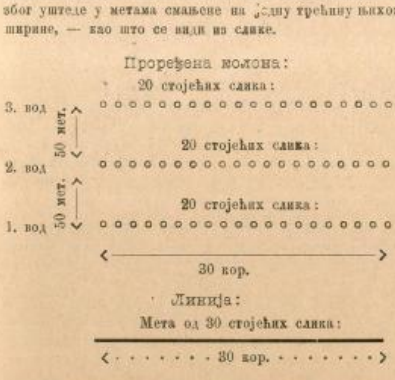

Од подофицира при батаљону образован је један вод од 40 стрелаца. Неколико подофицира, којих је недостајало, замењени су најбољим стрелцима 1. класе. Затим је свака чета образовала по један вод од 40 људи који нису учествовали при претходним гађањима. Ово су били, с изузетком неколицине стрелаца 1. и 2. класе, у опште најслабији стрелци 3. класе. Намера је била да сваки од тих 5 водова са 800, 700, 600 и 500 мет., дакле са одређених и познатих даљина, избаца по 6, свега на сваког војника по 24 метка тако, да 20 стрелаца пуцају на прорећену колону лево, а једновремено са њима других 20 на линијску мету десно. Због неподесног земљишта могло се пуцати само са 700, 600, 550 и 500 метара. Осим тога због претходних вежбања није било довољно времена да би поједини водови сваки за се могли да гађају. Према томе гађали су једновремено двојни водови (1. и 2. чете, као и 3. и 4. чете). Резултат погодака морао се дакле преполовити.

Резултати пак против линијског строја морали су се удвојити због претпоставке да сваки метак нове пушке пробија по два човека који стоје један иза другог.

Да би се предуслови још боље изједначили, сваки је вод или полувод гађао са две даљине против линије десно, а тако и са две даљине против прорећене колоне лево.

Пуцало се спором стрељачком паљбом. Осветљење било је добро, време топло, а слаб ветарац дирао је у лице.

Следећа таблица показује поготке, пошто су резултати двојних водова на поједине чете водове преполовљени, а резултати против линије удвојени (т. ј. код двојних водова нису преполовљавани).

МЕТЕ	Циљ: прорећена колона									Циљ: линија								
	Подофицири		1. чета		2. чета		3. чета		4. чета	Подофицири		1. чета		2. чета		3. чета		4. чета	
	погод.	%	погод.	%	погод.	%	погод.	%	погод.	погод.	%	погод.	%	погод.	%	погод.	%	погод.	%
3. вод	28	6	24	5	24	5	35	7	34										
2. вод	69	14	55	11	54	11	53	11	54										
1. вод	67	14	47	10	47	10	28	6	28										
Свега	164	34	126	26	125	26	116	24	116	298	62	262	55	262	55	200	63	300	63
Укупно	647 погодака = 27%									1422 поготка = 39%									

Из прегледа види се следеће:

1.) Подофицирски резултати погађања незнатно су бољи од војничких — а од ових најлошији су били стрелаца 3. класе. Шта више они заостају иза резултата 2. и 4. чете против линије. Овим се поново утврђује искуство да на великим даљинама и против великих мета стрелци са малом спремом не изостају много иза најизвежбанијих стрелаца.

2.) Резултати против линије (горње бројеве преполовити) већ су по себи већи од оних против проређене колоне (изузимајући код подофицира). А кад се још претпостави да ће сваки погодак у прву врсту, погодити и другу врсту, онда су преко два пут већи него код проређене колоне. Ако се пак узме, да се на још већим даљинама пробојна снага смањује, онда ће резултат против двоврсне линије свакако бити знатно већи. При том ваља још узети у обзир да су при овоме опиту сва водови против колоне испалили $^1/_4$ метака на 500 метара, да су се даље због оштрог ударног угла на сваки начин откривали и двојни погоци. Окушаји гађања са још већих даљина на сваки начин незнатно ће повољнија по проређену колону. Трупа у простој неискићеној униформи, боје прикладне земљишту, са већих даљина једва се распознаје, у стрељачком облику, а и даљеко је теже у таквом случају оценити даљину која није позната, него код трупе истоветне боје у линији.

Према овоме дакле, треба, вели, у колико дозвољава простор и остале околности, употребљавати у непријатељској пешадијској ватри проређену колону и код позадних борних редова. Да се пак овакав строј неможе редовно употребити у биткама с великим масама није нужно доказивати.“

* * *

Истим мишљењем бави се и француски ђенерал Луџ у својој књизи, у којој вели „да, као и досад, остаје и у будуће тактика пешадије меродавна за радњу других родова војске, па ако ће претрпела баш и многоструке формалне измене. Пре свега важи и даље као правило надмоћна офанзива, премда су мисли склоне да, према најновијем стању оружне технике, дају преимућство дефанзиви.“

Ђенерал Луџ предлаже овај борни облик за пешадијску чету: „*Предњој линији*, образованој од најбољих стрелаца, под командом поручника, следује на 300 корака одстојања чета у два дела — размакнута једно од другог на 100 мет. — између којих се налази капетан — командир чете с трубачем. Предња линија ојачава се при нападу поступно из првог и другог дела; а при одступу прихватају је обе те линије. Тима трима одвојеним деловима хоће Луџ да осигура непријатељску пушчану и топовску ватру, и тај строј нико би се узети од прилике на 1500 мет. од непријатељског положаја, пошто се још на 4000 мет., због далекометног артиљеријског дејства, прешао из маршевне колоне у више паралелно једна пред другом идућих линија. Овоме свему мора се, вели, пешадија добро обучити.“

Односно *коњице* указује Луџ на оба главна гледишта о њеној вероватној будућој употреби. „Једни је, вели, хоће да сведу до простог помоћног оружја пешадије и раскомадану да придају овој; док други намењују јој искључно употребу у масама и апсолутну независност.“ Он пак сам држи да је бојна делатност коњице смањена, али и мисли „да се, код данашње мале удаљености још у миру концентрованих борних снага на обостраној граници, неможе очекивати да се извидна служба развије у већем размеру „коњичким дивобојима“, као уводом у отварање непријатељства.“ По томе Луџ намењује коњици „двојаку службу, једну као „пешадијској коњици“ која би дивизијама и корпусима и тактички била придата; а другу као самосталној коњици, која би добијала опште упуте само од армијских и корпусних команданата, и дејствовала би противу непријатеља с бокова и с леђа.“

161.) Нове четири босанско-херцеговачке чете. Од 1. Октобра ове године по новом имају се образовати даље још четири пешадијске чете босанско-херцеговачких трупа, са 4 допуска кадра. Чете те добијају назив 9-те, имаће састав као и остале чете и придружиће се батаљонима № 1., 2., 3. и 4., дислоцираним у местима допуских округа. Допуски кадрови, који ће се образовати такође у тим местима, састојаће се из по: 1 поручника, 1 административног подофицира, 1 каплара, 4 редова и 1 официрског послужитеља. Тима кадровима циљ је да воде рачуна о неактивним обвезницима наведених пешадијских батаљона, који се попуњавају из дотичних допуских округа; даље да хране потребе за вежбања војске; и најзад да о мобилизацији образују допуска одељења.

162.) Састав мирнодобни турске војске. Пруски „Militär Wochenblatt“ добио је у прош. мес. од свога дописника из Цариграда, у изводу из „Салнаме“ (Годишњице) турског војног министарства, преглед садањег састава турске војске по ордама, који и ми излажемо овде:

I. ОРДИЈА (Цариград).

1. Дивизија пешадијска (редовне војске).

I. Бригада:

Пешадијски пук № 1.*)
» » » 2.
Стрељачки батаљон № 1.

2. Бригада:

Пешадијски пук № 3.
» » » 4.
Пожарнички пук од 3 батаљона.

2. Дивизија пешадијска:

3. Бригада:

Пешадијски пук № 5.
» » » 6.
Стрељачки батаљон № 2.

*) Сви пешад. пукови имају по 4 батаљона од по 4 чете.

4. Бригада:

Пешадијски пук № 7.
» » » 8.
Зуавски пук с турбаном
» » » фесом } од по 2 батаљона.

Возарски батаљон од 3 чете.*)
Пијонирски батаљон од 4 чете.**)

1. Коњичка дивизија:

Лично-гардијски пук „Ертогрул".

1. Бригада:

Коњички пук № 1.***)
» » » 2.

2. Бригада:

Коњички пук № 3.
» » » 4.

3. Бригада:

Коњички пук № 5.
» » » 6.

Пољска артиљерија:

Први пук { 1. одељење од 3 јашуће батерије;
2., 3. и 4. одељење од по 4 вож. батерије.
5. одељење од 2 брдске батерије.

Други пук: 1., 2. и 3. одељење од по 4 вож. батерије.

Редиф (домобранство) **senif mukadem (1. позив):**

15. Дивизија:

29. Бригада:

Редифски пук № 57.****)
» » » 58.

30. Бригада:

Редифски пук № 59.
» » » 60.

16. Дивизија:

31. Бригада:

Редифски пук № 61.
» » » 62.

32. Бригада:

Редифска пук № 63.
» » » 64.

Редиф Senif Tsali (2. позив):

27. Дивизија:

53. Бригада:

Редифски пук № 105.
» » » 106.

54. Бригада:

Редифски пук № 107.
» » » 108.

28. Дивизија:

55. Бригада:

Редифски пук № 109.
» » » 110.

56. Бригада:

Редифски пук № 111.
» » » 112.

II. ОРДИЈА (Једрене).

3. Дивизија пешадијска:

5. Бригада:

Пешадијски пук № 9.
» » » 10.
Стрељачки батаљон № 3.

6. Бригада:

Пешадијски пук № 11.
» » » 12.

4. Дивизија пешадијска:

7. Бригада:

Пешадијски пук № 13.
» » » 14.
Стрељачки батаљон № 4.

8. Бригада:

Пешадијски пук № 15.
» » » 16.

Пијонирски батаљон од 4 чете.

2. Коњичка дивизија:

4. Бригада:

Коњички пук № 7.
» » » 8.

5. Бригада:

Коњички пук № 9.
» » » 10.

6. Бригада:

Коњички пук № 11.
» » » 12.

*) Код осталих орди не показују се возарски батаљони, јер су у Салнаме официри њихови ушли у број артиљеријских официра.

**) У миру стоји ван дивиз. и бригадног састава.

***) Сви коњички пукови имају по 5 ескадрона.

****) Сви редифски пукови оба позива имају по 4 батаљона.

Пољска артиљерија:

Први пук (као и у I. ордији).
Други пук (као и у I. ордији).

Редиф 1. позива:

17. Дивизија:

33. Бригада:

Редифски пук № 65.
» » » 66.

34. Бригада:

Редифски пук № 67.
» » » 68.

18. Дивизија:

35. Бригада:

Редифски пук № 69.
» » » 70.

36. Бригада:

Редифски пук № 71.
» » » 72.

Редиф 2. позива:

29. Дивизија:

57. Бригада:

Редифски пук № 113.
» » » 114.

58. Бригада:

Редифски пук № 115.
» » » 116.

30. Дивизија:

59. Бригада:

Редифски пук № 117.
» » » 118.

60. Бригада:

Редифски пук № 119.
» » » 120.

III. ОРДИЈА (Битољ).

8. Дивизија пешадијска:

9. Бригада:

Пешадијски пук № 17.
» » » 18.
Стрељачки батаљон № 5.

10. Бригада:

Пешадијски пук № 19.
» » » 20.

8. Дивизија пешадијска:

11. Бригада:

Пешадијски пук № 21.
» » » 22.
Стрељачки батаљон № 6.

12. Бригада:*)

Пешадијски пук № 23.
» » » 24.

Један батаљон јањичке пешадије на назгама, од 4 чете.

Један пијонирски батаљон од 4 чете.

9. Коњичка дивизија:

7. Бригада:

Коњички пук № 13.
» » » 14.

8. Бригада:

Коњички пук № 15.
» » » 16.

9. Бригада:

Коњички пук № 17.
» » » 18.

Пољска артиљерија:

1. и 2. пук, као и код I. ордије.

Редиф 1. позива:

19. Дивизија:

37. Бригада:

Редифски пук № 73.
» » » 74

38. Бригада:

Редифски пук № 75.
» » » 76.

20. Дивизија:

39. Бригада:

Редифски пук № 77.
» » » 78.

40. Бригада:

Редифски пук № 79.
» » » 80.

*) Код ове бригаде стоји у Салнаме и трећи пешад. пук № 159 (?), по свој прилици, веля, један редифски пук са старим бројем.

Редиф 2. позива:

31. Дивизија:

61. Бригада:

Резервски пук № 121.
» » » 122.

62. Бригада:

Резервски пук № 123.
» » » 124.

32. Дивизија:

63. Бригада:

Резервски пук № 125.
» » » 126.

64. Бригада:

Резервски пук № 127.
» » » 128.

(свршиће се.)

163.) Пројекти нових жељезничких линија у Бугарској. Како јавља „Mil. Woch.-Blatt", успех постигнут израдом мале Бургаске пруге, побуђује бугарску владу и на даља жељезничка предузећа. Пројектована пруга Софија — Ловча — Трново — Каспичан (470 кмет.) трасује се сада (највећи над 12 : 1000, кривине до 300 м.). Даље проучава се пруга од Искарске долине до Трнова (175 км.); а затим долази на ред пројект пруге Османпазар — Трново.*)

164.) Становништво Грчке по последњем попису, износи, како јавља „Milit. Woch.-Blatt", 2,186.908 душа, од којих су 1,133.325 мушки, а 1,053.583 женски.

165.) Кандидати за резервне официре у Бугарској. Бугарско војно министарство објављује у службеном листу, да младићи, који су свршили 4 гимназијска разреда и више, и који су рекрутовани ове године за војску, могу од 1. Октобра тек. год. ступити у курс за спрему за резервне официре, а време које буду провели у томе курсу од дана ступања у њ па до дана кад њихови вршњаци дођу у војску, рачунаће им се у рок дејствителне службе, коју одслуже ти њихови вршњаци у стајаћој војсци.

166.) Велики маневри у Волинији. Никшадно белешци о томе у прошлом броју листа, доносимо сада, по једном допису из Луцка „Reichswehr-у", од 3°. прош. месеца, следеће податке:

Маневри ти трајали су од 25. прош. до 2. тек. мес. Ordre de bataille био је овакав:

Западна војска (Јужбинска), под командом ђенерала **Гурка** (начелник ђенералштаба: ђенерал Пузиревски; в. д. главног квартирмајстора пуковник Сахаров; командант коњице, вел. кнез Никола Николајевић млађи), састојала се из ових трупа:

*) Види бедешку 377. у листу од 1888. године.

3-ћа Гардијска пешадијска дивизија,
V. корпус војске (7. и 10. пешадијска дивизија),
XIV. » » (17. и 18. » »
XV. » » (2. и 8. » »
1 комбинована пешадијска дивизија од стрељачких и резерв. батаљона.
3. Гардијска коњичка бригада.
5. Коњичка дивизија.
13. » »
1. Дивизија донских козака.
4. Сапперска бригада.
3. Возарски батаљонски кадар.

Свега: 129 батаљона, 84 ескадрона и сотнија, са 376 топова.

Источна војска (Волинијска), под командом ђенерала **Драгомирова** (начелник ђенералштаба: ђенералмајор Малама; в. д. глав. квартирмајстора пуковник Шумановски; командант коњице, ђенерал Струков); састојала се из:
IX. корпуса војске (5. и 33. пешадијска дивизија).
XI. » » (11. и 32. » »
XII. » » (12. и 19. » »
Три стрељачке бригаде.
11. Коњичке дивизије,
12. » »
2. Комбиноване козачке дивизије,
3. Сапперске бригаде; и
4. Возарског батаљонског кадра.

Свега: 109 батаљона, 72 ескадрона, и 292 топа.

Укупно дакле обе војске: 238 батаљона, 156 ескадрона, и 668 топова.

Још су остала два корпуса (VI. и X.) у Варшавској и Кијевској области неупотребљени, поред трупа других родова војске.

По претпостави, западна војска претстављала је аустријску војску, која би маршовала од Сокалске страже на Ровно, те да би дошла на одбрамбену линију Стирску реку пред троуглом Луцк — Ровно — Дубно; а источна војска претстављала је руску одбрамбену војску, која има да заклања Ровно на линији Стир — Иква.

Детаљан програм био је овако утврђен:

25. Августа. Западна војска: Наступање од Ковела и Владимир — Волинска у три колоне, а на име **лево крило** (13. коњичка дивизија и XV. корпус) друмом Ковел — Луцк ка реци Стохад; **центрум** (1. донска козачка дивизија, 3. гард. коњичка бригада, XIV. корпус, и 3. гард. пешадијска дивизија) на линију Заторчи — Седнов — Бубнов; **десно крило** (14. коњичка дивизија, V. корпус) на линију Свињуцки — Ицирчи. — За **источну војску:** концентровање XI. корпуса између Роџишча и Луцка, истурање 11. коњичке дивизије према Ковелу, поседање једног дела линије Иква, и Дубна XII. корпусом, истурање 12. коњичке дивизије према Владимир — Волинску, а 2. козачке дивизије јужно од ове.

26. Августа одмор.

27. Августа. Западна војска: XV. корпус и 3. гард. пешадијска дивизија нападају непријатељски положај код

Луцка и Родишча; XIV. и XV. корпус треба да се у југоисточном правцу дохвате реке Стира више ушћа Икве; 3-ћа гард. коњичка бригада и 13. коњичка дивизија узаше између левог крила и центра. — **Источна војска** има да одржи безусловно прелазе преко Стире код Родишча и Луцка, њена коњица повлачи се на источну обалу реке Стире.

28. Августа. Западна војска: Одмор за 3. гард. пешад. дивизију и XV. корпус. V. и XIV. корпус са 2 коњичке дивизије, као десно крило, нападају с југозапада и запада утврђено Дубно и освајају га. **Источна војска** напушта Дубно и повлачи се ка Ровну.

29. Августа. Наступање западне војске ка линији Стубједског потока. XI. и XII. корпус (**источна војска**) стиже у Ровно и добија у помоћ IX. корпус; коњица остаје на источној обали Стубједског потока.

30. Августа. Општи одмор (царев имендан).

31. Августа. Наступање западне војске на утврђено Ровно. Објачана источна војска узима офанзиву и сузбија Ђублинску војску.

1. Септембра. Општи одмор.

2. Септембра. Парада обе војске пред царем западно од Ровна.

Главни посредник био је ђенерал-фелдмаршал велики кнез Никола Николајевић старији, а посредници: принц Е. Лајхтенбершки, ђенерали Гашецки, Мусин — Пушкин, Свистунов, Троицки, Нидестрем, Зедлер, Леер, Сидоров, Косич, Бобриков, Тер — Асатуров, Марковић и т. д.

Циљ је оним маневрима, да више неће стећи практике у руковању великим масама војске које одговарају армијама, како у борбама, тако и у кретањима и на становању. Како се види, после сваког већег маневра дават је одмор, те да команданти војска имају довољно времена да се обавесте како о начину извршења издатих заповести, тако и за издавање наредаба за даље операције, а и да би главни руководилац и команданти армија могли учинити своје примедбе. Даље, дани упражњења били су подељени на 2 периода: од 7 у јутру до 12 у подне — 1-ви период, и од 2 — 4 часа по подне — други период. Време од 12 — 2 часа било је употребљавано на одмор, успоставу поремећених веза, и на дотеривања у опште код појединих одељења. Ограничењем трајања упражњења регулисано је и прекидање дејства, усљед чега одпала је употреба сигнала који се често пеба ни могли употребити на тако знатноме простору. Најзад постарало се и за одржавање снаге људи и коња давањем одмора, топле хране и пажњом посредника да недовољавају дневне маршеве веће: код пешадије од 33 км. (30 врсти), а код коњице од 54 км. (50 врсти).

ОГЛАСИ.

Китан Танчић из Цена, среза Масуричког округа Врањског, редов I. батерије Моравског артиљеријског пука побегао је из команде 26. Јуна тек. год.

Он је висок 1·61 мет., косе плаве, чела узаног списког, обрва плавих, очију сивих, ушију повелики, носа средњег, уста великих, наусница малих плавих, у лицу сувоњав, на врату има белегу од изгоретине.

Од државних ствари однео је на себи: 1 блузу чохану, 1 чакшире чохане, 1 блузу и панталоне цивилне, 1 капу шајкачу, 1 пар кошуља, 1 оковратник и 1 пар чизама, — све су ове ствари нове, 1 тесак белгијски са виском и опасачем.

Стојадин Петра Раје Кржана из Дубоке, среза Звиждског, округа Пожаревачког, редов 2 чете, VII. батаљона стал. кадра, побегао је из команде 29. Јуна тек. год.

Он је стар 21 годину, висок 1·70 мет., косе и очију црних, носа обичног, бркова и особених знакова нема.

Од државних ствари одне је на себи: 1 блузу цивилну, 1 панталоне цивилне, 1 оковратник, 1 капу шајкачу, 1 пар пребобуке, 1 белу торбу за хлеб, 1 чутурицу за воду и 1 пар цокула.

Умољавају се војне и полицијске власти да именоване бегунце у својој територији потраже, и да их на случај проналаска спроведу у команде.

Од стране дотичних команада.

САВЕЗНА БЕОГРАДСКА СТРЕЉАЧКА ДРУЖИНА

и

САВЕЗ СТРЕЉАЧКИХ ДРУЖИНА У КРАЉЕВИНИ СРБИЈИ

ПОД ВИСОКОМ ЗАШТИТОМ

ЊЕГОВОГ ВЕЛИЧАНСТВА КРАЉА ОЦА

ПРИРЕЂУЈЕ 6., 7., 8. и 9. СЕПТЕМБРА ОВЕ ГОДИНЕ У БЕОГРАДУ

ПРОСЛАВУ 25-ГОДИШЊИЦЕ

САВЕЗНЕ БЕОГРАДСКЕ СТРЕЉАЧКЕ ДРУЖИНЕ

и

V. САВЕЗНО ЗЕМАЉСКО СВЕЧАНО ГАЂАЊЕ.

ЗА КОЈЕ ЈЕ УТВРЂЕН ОВАЈ

ПРОГРАМ:

6. СЕПТЕМБРА.

ПРЕ ПОДНЕ

У 6 часова оглашује војна музика збор стрелаца и војника код споменика Кнеза Михајла. — У 6½ часова полагање венца на споменик Кнеза Михајла. — У 7 часова полазак на војно стрелиште (на „Бањичком брду“) а овим редом: 1.) Војна музика; 2.) војници — изасланици трупа сталног кадра; 3.) певачка дружина; 4.) застава савеза; 5.) чланови савезних стрељачких дружина; 6.) пешадијска подофицирска школа. — По доласку на стрелиште настаје уписивање стрелаца на свима метама. — У 9 часова благодарење на стрелишту, а за овим говор једног члана савеза.

(Три топовска метка оглашују свршетак благодарења и војна музика свира „Краљеву химну“; три топовска метка оглашавају свршетак говора и војна музика свира „стрељачки марш“)

— Затим се приступа отварању свечаног гађања, које почиње највиша присутна личност. — Гађање се продужава до 12 часова. —

ПОСЛЕ ПОДНЕ

Гађање се продужава од 2 — 6 часова.

7. СЕПТЕМБРА.

ПРЕ ПОДНЕ

У 9 часова збор савеза, у сали „Коларчеве пивнице“ са дневним редом по чл. 31. устројства савеза.

ПОСЛЕ ПОДНЕ

Продужава се гађање од 2 — 6 часова. —

8. СЕПТЕМБРА.

Продужава се гађање од 8 — 12 часова *пре подне и од 2 — 6 часова после подне.*

9. СЕПТЕМБРА.

ПРЕ ПОДНЕ

У 8 часова продужава се гађање и траје до 12 часова. — Затим се сви стрелци са заставом и музиком враћају у варош, праћени заставу до локала одређеног за заједничку вечеру, где заставу предају на чување нарочитом *почасном одбору*.

ПОСЛЕ ПОДНЕ

Шетња по вароши и околини. — (Одбор своди резултате гађања).

У ВЕЧЕ

У 8 часова заједничка вечера у сали „Коларчеве пивнице", на којој учествују чланови стрељачког савеза, војници који су се одликовали у гађању и нарочито позвани гости. (За вечеру плаћају чланови савез. београдске стрељачке дружине 4 динара, чланови осталих савезних дружина, одликовани војници и позвани гости не плаћају ништа).

— Но пре вечере саопштава се резултат гађања и раздају награде стрелцима.

За сво време гађања свираће на стрелишту војна музика као и на заједничкој вечери

ОДРЕДБЕ ЗА ИЗВРШЕЊЕ ГАЂАЊА И НАГРАДЕ.

Гађање ће се извршити на 6 мета, које су нумерисане са I. — VI. на одстојању од 200 метара, а пушкама Модела 80. и 84. сваког облика који подноси метке Крагујевачке израде.

Гађање се дели на: *редовно, ванредно и војничко.*

I. РЕДОВНО ГАЂАЊЕ.

У овом гађању учествују чланови Савезних Стрељачких Дружина. Оно ће се вршити на метама II., III. и IV. Главни Одбор, према броју учесника чланова Савезних Стрељачких Дружина, одредиће и на стрелишту ће обзнанити на којој мети која дружина (њени чланови) гађа. У овом гађању избациће сваки стрелац 2 врсте од по 10 метака (сем ако се сам задовољи са једном). — За сваку мету изабраће Главни Одбор од стрелаца који на тој мети гађају *четири повереника*, чија је дужност: да воде књигу гађања, испуњују стрељачке записнике, контролишу поготке, и одржавају ред на тој мети. — При упису у прву врсту на свакој мети стрелац полаже 3 динара, за које добија *споменицу* и *стрељачки записник* с којим има право на 10 метака те врсте и одличија. При упису у другу врсту стрелац полаже 2 динара, а за 10 метака и одличија за ту врсту. — У овом гађању има 25 награда, и те су:

I-ва	награда,	*државна*,	фина стр. пушка с прибором, за	1-ви	највећи број круг. у јед. врсти
II-га	„	општ. вар. Београда	160 дин. у новцу, „	2-ги	„ „ „ „ „ „
III-ћа	„	Друштва „Св. Саве"	140 „ „ „ „ „	3-ћи	„ „ „ „ „ „
IV-та	„	Стрељ. Савеза,	врло фина стр. пушка, „	4-ти	„ „ „ „ „ „
V-та	„	„ „	„ „ „ „ „	5-ти	„ „ „ „ „ „
VI-та	„	„ „	обична „ „ „	6-ти	„ „ „ „ „ „
VII-ма	„	„ „	70 дин. у новцу, „	7-ми	„ „ „ „ „ „
VIII-ма	„	„ „	60 „ „ „ „	8-ми	„ „ „ „ „ „
IX-та	„	„ „	фини дивит од граната, „	9-ти	„ „ „ „ „ „
X-та	„	„ „	48 дин. у новцу „	10-ти	„ „ „ „ „ „
XI-та	„	„ „	фини притискивач „	11-ти	„ „ „ „ „ „
XII-та	„	„ „	40 дин. у новцу „	12-ти	„ „ „ „ „ „

XIII-та	награда	Стрељ. савеза,	36 дин. у новцу	за 13-ти	највећи број круг. у јед. врсти
XIV-та	„	„ „	збирка четака „Несесер“	„ 14-ти	„ „ „ „ „ „
XV-та	„	„ „	фина навлака за пушку	„ 15-ти	„ „ „ „ „ „
XVI-та	„	„ „	26 дин. у новцу,	„ 16-ти	„ „ „ „ „ „
XVII-та	„	„ „	ловачка торба	„ 17-ти	„ „ „ „ „ „
XVIII-та	„	„ „	коњ од месинга	„ 18-ти	„ „ „ „ „ „
XIX-та	„	„ „	16 дин. у новцу	„ 19-ти	„ „ „ „ „ „
XX-та	„	„ „	путничка торба	„ 20-ти	„ „ „ „ „ „
XXI-ва	„	„ „	14 дин. у новцу	„ 21-ви	„ „ „ „ „ „
XXII-га	„	„ „	корбач,	„ 22-ги	„ „ „ „ „ „
XXIII-ћа	„	„ „	12 дин. у новцу	„ 23-ћи	„ „ „ „ „ „
XXIV-та	„	„ „	11 „ „ „	„ 24-ти	„ „ „ „ „ „
XXV-та	„	„ „	10 „ „ „	„ 25-ти	„ „ „ „ „ „

II. ВАНРЕДНО ГАЂАЊЕ.

У овом гађању учествују гости (сваки Србин може учествовати као гост, па био члан Савеза или не) и стрелци. Оно ће се извршити на метама V. и VI. У овом гађању сваки може избацити колико хоће врста и колико време дозволи; ну за сваку врсту плаћа 2 динара и добија *стрељачки записник* у који му се бележе ресултати сваког избаченог метка и збир свију, и с њим има право на 10 метака и одличја. Гости, учесници у овом гађању, који желе да имају *споменицу*, плаћају за њу 1 динар. За ово гађање бирају се 4 *повереника*, као и за редовно гађање. — У овом гађању има 10 награда, а те су:

I-ва	награда,	државна, лоз лутријског зајма,	за 1-ви	највећи број кругова у једној врсти.	
II-га	„	друж. „Св. Саве“, 80 дин. у новцу	„ 2-ги	„ „ „ „ „ „	
III-ћа	„	општ. вар. Beог. 70 „ „ „ „	1-ви	најбољи погодак.	
IV-та	„	Стрељ. Савеза, 60 „ „ „ „	3-ћи	највећи број кругова у једној врсти	
V-та	„	„ „ 50 „ „ „ „	4-ти	„ „ „ „ „ „	
VI-та	„	„ „ 40 „ „ „ „	2-ги	најбољи погодак.	
VII-ма	„	„ „ 30 „ „ „ „	5-ти	највећи број кругова у једној врсти.	
VIII-ма	„	„ „ 20 „ „ „ „	6-ти	„ „ „ „ „ „	
IX-та	„	„ „ 15 „ „ „ „	7-ми	„ „ „ „ „ „	
X-та	„	„ „ 10 „ „ „ „	8-ми	„ „ „ „ „ „	

III. ВОЈНИЧКО ГАЂАЊЕ.

У овом гађању учествују војници — изасланици трупа сталног кадра и пешадијске подофицирске школе. Оно ће се извршити на мети I. У овом гађању избациће сваки стрелац — војник — по 2 врсте од по 10 метака. На овој мети руководи гађање нарочито изабрани руковалац. При упису добијају војници *стрељачки записник*, у који им се уписују ресултати сваког избаченог метка и збир свију сваке врсте. Муниције и одличја добијају бесплатно. — У овом гађању има 10 награда и то:

I-ва	награда,	државна, лоз. лутр. зајма,	за 1-ви	највећи број кругова у једној врсти.	
II-га	„	друштва „Св. Саве“, 80 дин. у новцу,	за 2-ги	највећи број кругова у једној врсти	
III-ћа	„	општ. вар. Beог. 70 „ „ „	„ 3-ћи	„ „ „ „ „ „	
IV-та	„	Стрељачког савеза 55 „ „ „	„ 4-ти	„ „ „ „ „ „	
V-та	„	„ „ 40 „ „ „	„ 5-ти	„ „ „ „ „ „	
VI-та	„	„ „ 30 „ „ „	„ 6-ти	„ „ „ „ „ „	

VII-ма награда, Стрељачког савеза 20 дин. у новцу, за 7-ми највећи број кругова у једној врсти
VIII-та „ „ „ 15 „ „ „ „ 8-ми „ „ „ „ „ „
IX-та „ „ „ 12 „ „ „ „ 9-ти „ „ „ „ „ „
X-та „ г. Г. Крикнера, члана Београ. Стрељ. дружине, *прибор за јело*, за 10-ти највећи број кругова у једној врсти.

ОПШТЕ ОДРЕДБЕ.

Стрелци ће гађати: у редовном гађању пушкама својим и својих дружина; у ванредном својим и онима које су одређене за ово гађање; у војничком својим. У једној врсти стрелци не смеју мењати дружинске пушке. — Стрелци се неће прозивати ни тражити и очекивати, већ је сваки дужан да пази на свој ред, и који га пропусти у редовном и војничком гађању, нема право да доцније то накнађује и пропуштени метци рачунају му се као промашаји, а бележе се са „x". — Кад стрелац, који је на реду, уђе да гађа, одмах предаје деловођи мете свој стрељачки записник, без кога се не ће пустити да гађа. Повереници му додају један по један метак и по сваком избаченом метку деловођ исте бележи ресултат прво у књигу гађања на затим одмах у стрељачки записник, који предаје стрелцу чим је овај избацио своје редне метке. У редовном и војничком гађању избацује стрелац увек по 2 метка један за другим, у ванредном пак може стрелац који приступи да гађа избацити колико хоће метака те врсте. Метци окинути пре времена рачунају се као редовно избачени, а поготци од одскока рачунају се као и правилни. — За сваки погођени први круг (7 — 9) и центар, добијају стрелци на свима метама одличје, на коме је број погођеног круга — центар. — Један стрелац може добити у сваком гађању у коме учествује само једну награду. — При једнаком броју кругова носи награду за тај број кругова онај стрелац, који од њих има најмање промашаја, односно нула или најмањих погодака. — Награђени стрелци на свима метама добијају одличје, на коме пише број награде коју је добио. — Стрелци су дужни носити сва одличја за сво време светковине. — — Подробније одредбе о правима и дужностима одбора, повереника и стрелаца, као и свему осталом о овом гађању, прописане су „*Пројектом правила за Савезна Земаљска Свечана Гађања*", који пројект за ово гађање *важи као правило*. —

№ 280.
21. Августа 1890. год.
Београд.

Деловођ,
Душан М. Спасић с. р.

Председник
Савезне Београдске Стрељачке Дружине
и
Савеза Стрељачких Дружина
у Краљевини Србији,
ЂЕНЕРАЛ **М. ЛЕШЈАНИН** с. р.

„Војна академија" не може ове године држати прославу на дан 6. Септембра, због тога што већи део питомаца неће бити у месту.

Ово се јавља свима командама и војним надлештвима ради знања.

Од стране дотичне управе.

Садржина. — **Службени део**: *Решења. — Производства, постављења и размештаји. — Прописи, наређења и објашњења министарска. — Лични односи.* — **Неслужбени део**: *Белешке*: 136.) Бројно стање и састав бугарске и источно-румелијске стај. војске по буџету за 1890. год. (наставак). 158.) Маневри VI. и VII. корпуса аустро-угарске војске. 159.) Нова пушка. 160.) Истраживања којим се стројевима могу смањити губитци од нових пушака. 161.) Нове четири босанско-херцеговачке чете. 162.) Састав мировдобни турске војске. 163.) Пројект нових железничких линија у Бугарској. 164.) Становништво Грчко. 165.) Кандидати за резервне официре у Бугарској. 166.) Велики маневри у Волинији. — *Огласи.*

КРАЉЕВСКО-СРПСКА ДРЖАВНА ШТАМПАРИЈА.

ИЗЛАЗИ РЕДОВНО
СВАКЕ СЕДМИЦЕ
ПО ЈЕДАРЕД,
А ПО ПОТРЕБИ И ВИШЕ ПУТА,
НАЈМАЊЕ НА ТАВАКУ.

ЧЛАНЦИ УПУЋУЈУ СЕ
УРЕДНИШТВУ,
А ПРЕТПЛАТА БЛАГАЈНИ ВОЈ.
МИНИСТАРСТВА.

ЛИСТ ДАЈЕ СЕ У ЗАМЕНУ.



ЦЕНА
је листу годишња:
ЗА ВОЈСКУ . . . 6 дин.
ЗА НЕВОЈНИКЕ . 12 „
ЗА ИНОСТРАНСТВО
С ПОШТАРИНОМ 20 „
ПОЈЕДИНИ БРОЈ . 30 пара.

ОГЛАСИ
ОД РЕДА ПО 10 ПАРА ДИН. ЗА 1
ПУТ, А ПОСАК ПО 5 П. Д.
ВЕЋИ И ДУЖЕВРЕМЕНИ ОГЛАСИ
ПО УГОДБИ.

СЛУЖБЕНИ ВОЈНИ ЛИСТ

ОРГАН И ИЗДАЊЕ ВОЈНОГ МИНИСТАРСТВА.

УРЕДНИК: ВЕЛИКРАЛШТАБНИ ПУКОВНИК **Младен Јанковић**, НАЧЕЛНИК ОПШТЕ-ВОЈНОГ ОДЕЉЕЊА.

БРОЈ 38. **БЕОГРАД, 14. СЕПТЕМБРА 1890. ГОД.** **ГОДИНА X.**

РЕШЕЊА.

У ИМЕ
ЊЕГОВОГ ВЕЛИЧАНСТВА
АЛЕКСАНДРА I.
по милости божијој и вољи народној
КРАЉА СРБИЈЕ
МИ КРАЉЕВСКИ НАМЕСНИЦИ.

На предлог заступника Нашега војног министра, председника Нашег министарског савета, а у договору са државним саветом од 24. Августа ове год. № 2538., решили смо и решавамо:

„Одобрава се министру војном да може на препокривање крова блехом шупе топовске у овд. доњем граду, утрошити суму 1678 динара и 95 пара, из партије оправака војних грађевина, одређене буџетом за 1890. рачунску годину".

Заступник Нашега војног министра, председник Нашег министарског савета, нека изврши овај указ.

И/Г№ 1461.
28. Августа 1890. год.
Београд.

Јов. Ристић с. р.
К. С. Протић с. р.
Ј. Вели-Марковић с. р.

Председник министарског савета, заступник министра војног, генерал,
С. Грујић с. р.

У ИМЕ
ЊЕГОВОГ ВЕЛИЧАНСТВА
АЛЕКСАНДРА I.
по милости божијој и вољи народној
Краља Србије
МИ
КРАЉЕВСКИ НАМЕСНИЦИ.

На предлог заступника Нашега војног министра, председника Нашег министарског савета, а у договору са државним саветом од 24. Августа ове године № 2539., решили смо и решавамо:

„Одобрава се министру војном да може на покривање блехом крова барутног магацина званог „Кула" и оправку олука барутног магацина званог „Кличевачки" у Ваљеву, утрошити суму од 1325 динара из партије оправака војних грађевина, одређене буџетом за 1890. рач. годину".

Заступник Нашега војног министра, председник Нашег министарског савета, нека изврши овај указ.

И/Г№ 1462.
28. Августа 1890. год.
Београд.

Јов. Ристић с. р.
К. С. Протић с. р.
Ј. Вели-Марковић с. р.

Председник министарског савета, заступник министра војног, генерал
С. Грујић с. р.

У ИМЕ
ЊЕГОВОГ ВЕЛИЧАНСТВА
АЛЕКСАНДРА I.
по милости божијој и вољи народној
Краља Србије
МИ
КРАЉЕВСКИ НАМЕСНИЦИ.

На предлог заступника Нашега војног министра, председника Нашег министарског савета, а у договору са државним саветом од 28. Августа ове године № 2602., решили смо и решавамо:

„Одобрава се министру војном, да може на разне оправке на зградама војним у Крушевцу, за становање брдског артиљеријског пука, утрошити суму 1001 динар из партије оправака војних грађевина, одређене буџетом за 1890. рач. годину".

Заступник Нашега војног министра, председник Нашег министарског савета, нека изврши овај указ.

И/Г№ 1482.
31. Августа 1890. год.
Београд.

Јован Ристић с. р.
К. С. Протић с. р.
Јован Вели-Марковић с. р.

Председник министарског савета, заступник министра војног, генерал
С. Грујић с. р.

ПРОПИСИ, НАРЕЂЕЊА И ОБЈАШЊЕЊА.

Министарство војно.
А/Т№ 2740.

141.

ПРАВИЛА
администрације војно-техничких завода.

(наставак.)

Члан 117.

Ни један радник не сме од рада изостати без дозволе свога претпостављеног старешине, сем у случају теже болести своје или својих укућана.

Дозволу за изостанак једног дана, власни су да дају и надзорници радионица, а за више само управници.

Који би радник без дозволе изостао недељу дана, сматра се да је службу напустио, и мора после тога да моли управника радионице, да са опет на рад прими, и према прилицама испунити све услове, који су прописани за примање нових радника у војно-техничке заводе.

Краћи неоправдан изостанак казни се дисциплински.

Члан 118.

Тако исто, дужни су радници који би хтели посао у војно-техничким заводима сасвим да напусте, да се јаве свом претпостављеном управнику радионице на 8 до 10 дана раније, да предаду алат и код њих находећи се материјал, и да приме уверење о одпусту. Који би рад напустио нејавив за то, губи право на неиздату му зараду, која му пропада у корист касе радничког фонда, и то ће му се записати у уверење о отпусту, ако би га доцније тражио.

А осим тога, ако би напуштањем свога рада учинио држави штету или проузроковао у војно-техничким заводима неред, биће оптужен и надлежној власти, да га казни по §. 355. општег кривичног закона, као што се казне у опште сви млађи, који напусте службу без отказа.

Члан 119.

Плата радницима издаваће се сваког 15. дана, и на концу месеца. При примању плате, радници су дужни пристојно се понашати, добро пазити колико им се даје и одбија и зашто; па у случају неразумевања или сумње дужни су одмах на месту учтивим начином тражити од присутних старешина обавештаја о свему што им је нејасно, јер се доцнија потраживања која би се тицала неиздатог новца, неће ни од кога примати ни узимати у оцену.

Члан 120.

У свима радничким зборовима у кругу војно-техничких завода, где се смеду расправљати само питања претходно управнику војно-техничких завода пријављена, и од њега одобрена: радници ће договоре вршити у највећем реду, и на начин учтив и пристојан; јер ће се, ако противно поступе, не само збор распустити, но и казнити проузроковачи нереда и ларме.

На тим зборовима увек ће присуствовати један официр или чиновник, кога управник војно-техничких завода одреди, као представник надзорне власти, и његовим заповестима дужни су сви на збору находећи се покоравати се.

Члан 121.

Права радника на потпору у случају болести и изнемоглости, садржана су у нарочитим правилима о болесничкој каси и радничком фонду, и у чл. 26. закона о потпори војних инвалида.

Радници су дужни тамо прописане претходне услове тачно испунити, ако су ради да припадајућу им потпору уживају, јер им се она без испуњених претходних услова по правилу неће досуђивати, пошто од њих нико није изузет.

X. НАЧИН ИСПЛАЋИВАЊА ЗАРАДЕ.

Члан 122.

Официрима, указним чиновницима, подофициримa и војницима пиротехничке чете припадајућим подручију управе војно-техничких завода, издаваће се плата из касе управине, на начин прописан општим правилима о повчаном снабдевању војске.

Према томе дакле, благајник састављаће за оне који на благајни плату примају, платне спискове, који ће се прописно контролисати и оверавати, и плату ће издавати на време и под својом одговорношћу. А за пиротехничку чету даваће нужне суме командиру чете, који ће их после нотама новчаним по пропису одуживати.

Члан 123.

Неуказно особље, мајстори и радници у радионицама војно-техничких завода, што се плате тиче деле се на две категорије с' погледом на службу коју врше.

У прву категорију спадају она лица којих је служба природе опште, дакле која неприпадају појединој техничкој радионици, таква су лица: дијуристе и практиканти у канцеларији управе војно-техничких завода и техничког слагалишта, неуказни цртачи, вратари, чувари круга и осуђеника, канцеларијски послужиоци при управи и канцеларијама њених непосредних органа, као и радници технич. слагалишта итд., дакле којих плата и привреда долази на партију укупних општих трошкова свију радионица.

У другу категорију долазе лица, којих рад и привреда иде у корист привреде известне радионице, као што су неуказни надзорници

радионица, дијурнисте, мајстора, радници и послужноци, употребљени за администрацију и израду поручбина у радионицама, којих дакле плата мора да тереши извесне израде према добивеним поручбинама.

Члан 124.

Лица прве категорије имаће обично утврђену месечну плату, и само ће се изузетно по неки плаћати на надницу за кратко време н. пр. дотле, докле као новајлије буду служили на пробу; а лица друге категорије могу бити плаћена: месечно, на надницу, или на парче.

Према овој подели морају се и платни спискови делити, јер ће се они састављати особено за лица месечно плаћена, за надничаре и за парчетаре ради лакшег контролисања и развођења по књигама на разне партије, као што је напред у чл. 66. објашњено.

Члан 125.

За лица припадајућа првој категорији (општој служби), саставља платни списак благајник управе војно-техничких завода, који ће подносити на преглед рачуноиспитачу новчаних рачуна, и по прегледу ће га исплаћивати.

За лица припадајућа другој категорији (радионицама), саставља ће платне спискове књиговође радионичке, а уз припомоћ надзорника и радионичких писара, подносиће их управницима радионица на преглед и потпис, и рачуноиспитачу новчаних рачуна на контролисање, па ће за тим по њима вршити исплате као што је то прописано и у чл. 141. закона о војној администрацији.

За тачност спискова одговорни су они, који су их саставили, дакле књиговође и надзорници, као рачунополагачи по одредбама закона о војној администрацији, те због тога они треба и о томе да се старају да им подаци стављени у спискове буду истинити и потпуни, јер они за њих јамче, сваки за оно што му у дужност спада по закону.

Члан 126.

Исплата неуказног особља, мајстора и радника војно-техничких завода, бива два пут у месецу: 15. дана и с концем месеца, и то: 15. привремено и приближно дотадањој заради, а на концу месеца тачно према дневницима рада од прошлог месеца и парчетарским списковима, при чему се издатак учињени 15. као привремен кусура и од целокупне месечне зараде одбија.

Но пошто израда, срачуњавање и преглед платних спискова изискује увек извесно време, то се дозвољава, да исплата о половини месеца може да буде најдоцније 17. дана у месецу, а исплата на концу месеца 5. дана у следећем месецу.

Прекорачавање овог рока није дозвољено, и књиговође, који до одређеног рока неби израдили платне спискове за своје подручје, узимаће се на одговор и казнити као нехатни у вршењу своје дужности.

Члан 127.

Платни спискови у препису за благајну, израђиваће се по обрасцу XII. овог правила, у коме се налазе рубрике за све исплате и одбитке, који се врше за државну благајну и приватне дугове

Ред радника у платном списку треба да буде саобразан реду у списку оцене, и у дневнику рада, а увек ће се најпре стављати мајстори и занатлије, па затим тек прости радници.

При изради спискова треба тачно на то пазити, да се сваком зарада и одбитци ставе у дотичну рубрику, да се све тачно потписује једно под друго и тачно сабере, јер то јако олакшава преглед и контролу.

Радирање по платним списковима строго се забрањује, зато треба увек саставити од њих најпре концепте по обрасцу XIII. у коме су поред исплате зараде и сви без разлике одбитци, па и добивање аконто. Ове треба контролисати, па онда их тек без погрешке на чисто преписати за благајну управе у онолико колико је напред казато.

Члан 128.

Пошто ће исплате по списковима вршити књиговође радионичке, то ће они увек потребан им новац, кад спискови буду готови, узимати на своју признаницу из благајне управине. Узимање ово биће привремено, па ће се кад исплата буде извршена признанице *замењивати платним*

Образац XII. к чл. 127.

Одељење . . . . . .

ПЛАТНИ СПИСАК

(за благајну)

По коме су доле означени радници примили зараду за месец . . . . . 18. . год. из благајне управе војно-техничких завода.

Текући број	Име и презиме радника	Име завата	Шта је радио	Број окове или тарифе израђених предмета	Колико је комада израдио	Радио по изјашњу дана	Годишња плата у динарима	Цена израђеног комада или надница		Поклсоб		Припада му свега		Одбитци						Исплаћен остатак		Примедба
														За упропашћени алат или материјал		За приватне дугове		Сума свију одбитака				
								д.	п.	д.	п.	д.	п.	д.	п.	д.	п.	д.	п.	д.	п.	

списковима, који остају као документа у благајни, а признанице ће се враћати књиговођама на уништење.

Поједине признанице књиговођа морају увек тачно гласити на ону суму, која је садржана у списку, о чему ће се уверавати рачуноиспитачи новчаних рачуна и у томе смислу признаницу и оверавати.

Но пошто се догађа да који од радника буде отпуштен, или сам иступи и мимо половине или конца месеца, или да тражи неку суму на рачун зараде, то ће књиговође по одобрењу управника радионице у оваквим случајима узимати на привремене признанице тачно потребне им суме, које ће дотичнима издавати; али ће дужни бити да ове привремене признанице кусурају првог следећег 15. дана, или конца месеца, при узимању новаца за исплату по списковима.

Члан 129.

Издавање зараде радницима мора бити свакад у присутству управника радионице, надзорника радионице, и једног мајстора, кога управник радионице одреди, који све раднике дотичне радионице добро познаје, и који ће заједно с' књиговођом на концу исплате потврдити на списку, да је исплата у њиховом присутству извршена, и да је сваки ону зараду примио која му је у списку стављена.

Управник расправљаће одмах и на лицу места све жалбе и потраживања односно неиздате им зараде, или погрешно избројаног новца, које би радници ту подносили, и даваће им све нужне обавештаје, те да би се одклонила свака даља жалба и сумња о правилној новчаној радњи књиговођа и надзорника радионице.

Члан 130.

Развод издате зараде извршиће књиговође на основу концептних платних спискова и извода дневника рада и парчетарских спискова, као што је напред казато, стављајући на сваку зараду тачно онолико колико је у ствари на њу и утрошено. Посао овај мора се предузети одмах по издатку плате, те да се с' овим никако у други месец не пређе, пошто би то могло проузроковати застој и збрку у књиговодству.

Образац XIII. к чл. 127.

Одељење . . . . . .

ПЛАТНИ СПИСАК

(за одељења)

По коме су доле означени радници примили зараду за месец . . . . . 18.. год. из благајне управе војно-техничких завода:

Текући број	Име и презиме	Име заната	Шта је радио	Број одвео или тешке парчетног предмета	Колико је комада израдио	Радно на радницу дана	Годишња плата у динарима	Цена израђеног комада или надница	Поизвођ	Прирада му света	Разни одбитци														Исплаћени остатак
											За касу фонда радничког						За касу болесних.		Разно				Издато а конто	Сума свију одбитака	
											Редовни улог 4%	Четвртина прекомерне плате	Месечна новчарина плате	Почетна дисциплинар. казна	Ванредни улог који се 40-те год. одбије	Одплата дуга и интереса	Редовни улог	Одплата дуга	За упропашћени алат или материјал	За порез	За приватне дугове				
								Д.	П.	Д.	П.	Д.	П.	Д.	П.	Д.	П.	Д.	П.	Д.	П.	Д.	П.	Д.	П.	Д.	П.	Д.	П.	Д.	П.

XI. О ДЕЖУРСТВУ

и полицијској служби у војно-тех. заводима.

Члан 131.

Да неби војно-технички заводи били без надзора и у оно доба кад нема никога на раду у радионицама, а тако и пре доласка и после одласка управника и чиновника у радне дане: водиће се при управи војно-техничких завода дежурство, које ће одређивати управник војно-техничких завода по чл. 8. тачке г., овог правила.

Члан 132.

Дежурство у кругу радионица и техничких слагалишта воде сви нижи официри и чиновници

припадајући подручју управе војно-техничких завода.

Осим тога, воде дежурство и нижи официри и чиновници пиротехнике у кругу њеном, који је од круга осталих радионица одвојен.

Подофицирско дежурство воде сви управи војно-техничких завода на службу придати подофициpи-пиротехничке чете. Који ће од њих дежурати у кругу радионице и слагалишта, а који у кругу пиротехнике, распоредиће управник војно-техничких завода својом наредбом.

Члан 133.

Дежурство официра и чиновника траје од почетка рада у јутру до свршетка рада у вече; а од тада опет отпочиње дежурство подофицира, и траје до у јутру до доласка дежурног официра или чиновника.

Дежурни официр или чиновник несме да се удали из круга дотле док дежурни подофицир недође на службу; а тако исто и дежурни подофицир несме да оде са дежурства на други свој посао, док дежурни официр или чиновник недође.

Дежурни приликом састанка у време наступања ове службе саопштавају један другоме важније новости и заповести тичуће се дежурства, које ће дежурни официр или чиновник после рапортовати управнику војно-техничких завода кад овај у своју канцеларију дође.

Члан 134.

Дежурни официри или чиновници дужни су да у јутру дођу у круг најмање ¼ часа пре одређеног времена за одпочетак рада, те да буду присутни за време доласка радника и отпочетка рада. За тим остају у кругу на свом редовном послу до подне, па одлазе кући на ручак, кад сви радници буду отишли с' рада и радионице буду затворене.

После подне долазе опет ¼ часа пре отпочетка рада, и баве се у кругу до изласка радника; после чега осмотре све улазе у круг, је су ли затворени, све ноћне стражаре је су ли на својим местима, обиђу све радионице и локале у којима је преко дан било рада, прегледају сва ватришта јесу ли погашена или тако затворена, да је свака опасност од пожара спречена, па затим тек одлазе својим кућама.

Члан 135.

Но у ратно време, и кад год то због особитих узрока у интересу безбедности војно-техничких завода управник нареди, дежурни дужни су бавити се у кругу војно-техничких радионица и слагалишта пуних 24 часа свога дежурства, и несмеју се за то време никуд из круга удаљавати. Али онда ће се на дежурство одређивати само нижи активни официри и они чиновници војно-техничких завода, који су нижи резервни официри, и који тада морају дежурати у војничком оделу — униформи својој.

Члан 136.

Поред дежурних за полицијски надзор и одржање реда у кругу војно-техничких завода, постоје још и надзорници круга, вратари и чувари круга — пандури.

Дужност је њихова да на то пазе, да неби нико у круг војно-техничких завода ушао, који особљу завода непринадлежи и који на то нема дозволу од управника војно-техничких завода.

Лица, која би добила дозволу за преглед војно-техничких завода, смеју се задржавати само на оним местима, где њихово присуство неби било на сметњи раду, или опасно по њих; с' тога се нико неће у радионице пуштати без спроводника, кад год буде могуће да се спроводник одреди.

А да би се могла водити тачна контрола над лицама која у круг војно-техничких радионица улазе или из њега излазе, биће за ово одређена само једна капија, на којој ће се находити вратар, а све остале капије биће закључане и кључеви од њих надзорнике се код надзорника круга и известних лица која ће само бити овлашћена да их отварају и затварају кад буде потреба. А ако би се морала држати још која капија отворена, над њом ће се строг надзор водити да нико ненадлежан њом непролази.

Даље ће на то пазити: да се са ватром у радионицама и кругу и његовој околини поступа пажљиво, и онако како ће се одклонити

свака опасност пожара од државног и приватног имања.

Члан 137.

У дужност надзорника круга нарочито још спада старање о исправности пожарних справа, које ће чешће контролисати и пробати; као што ће се и о томе уверавати има ли у одређеним судовима потребна количина воде, за случај гашења пожара и т. д., и тражиће од надлежних да све ово у ред доведу, ако би неуредност приметио, а у колико је сам надлежан, одмах ће предузети што буде потребно.

Члан 138.

Надзорник и чувари круга обратиће пажњу и на владање радника у кругу радионичком и слагалиштном, и предузимаће нужне мере против оних који би ларманьем, тумараньем по местима где посла немају, пушеньем, ђубреньем и мокреньем по кругу, прескаканьем ограде, уласком и изласком на забрањене пролазе и т. п. постојеће прописе нарушавали; и о свему што би у том погледу приметили или сазнали извештаваће дежурне официре и чиновнике и од њих ће упутства тражити.

Члан 139.

Дежурни подофицири, који своју службу ноћу врше, стараће се и о уредном осветљавању радионичког и слагалиштног круга, о уредном вршењу стражарске и пожарске службе од стране органа за то одређених, и све ће неуредности у томе погледу отклањати сходним мерама, у колико буду сами у власти, или ће извештавати управника војно-техничких завода и гарнизонског дежурног официра, у колико се то буде тицало стражара, војника и лица, која нису њима потчињена.

Зарад контроле тачног вршења стражарске службе, дежурни подофицири патролираће у кругу преко ноћ два пут, и то у вече између 9 и 10 сати, и у јутру између 4 и 5 сати, за коју ће цељ добијати од гарнизонског дежурног одзив и лозинку.

Члан 140.

Надзорним органима дакле, побројаним у чл. 136., и дежурним подофицирима, спада у дужност водити о свему оном старање што приноси општем реду у радионицама и њиховом кругу и безбедности државног имања, и с' тога ће чинити све шта буде нужно да се постојећи прописи у том погледу врше што тачније и што потпуније.

Све што год приметили буду а што сами расправити немогу, достављаће дежурним официрима и чиновницима под чијим непосредним налозима они стоје, као што ће им достављати и она лица, која греше против наређења тичућих се унутрашњег реда и пожарне безбедности те да зато кажњена буду. Дежурни пак официри и чиновници, јавља ће о свему овом дотичним управницима радионица, а по потреби и управнику војно-техничких завода, да у датој прилици одреде казну сходно овом правилу.

Члан 141.

Најпосле све што се тиче полицијске и чуварске службе, у колико неби овим правилом прописано било, по указаној потреби прописиваће управник војно-техничких завода својим наредбама, по којима ће се целокупно особље те управе управљати.

XII. О РАДНИЧКОЈ ПОЖАРНОЈ ЧЕТИ.

Члан 142.

Сваки радник војно-техничких завода обвезан је да брани од ватре и других елементарних непогода државно добро и имање, којим рукује управа војно-техничких завода, а у коме он зарађује потребна му средства за живот.

Члан 143.

Да би се горња цељ могла што боље постићи, установљена је при управи војно-техничких завода радничка пожарна чета, из оних за то способних надзорника, мајстора и радника, који за то буду од управника војно-техничких завода одређени у потребном броју.

(свршиће се.)

Лични односи.

БОЛОВАЛИ:

Санитетски капетан I. кл. Љубомир Селаковић 80 дана.
Артиљеријски капетан II. кл. Стеван Јовановић 8 дана.
Пешадијски капетан II. кл. Никола Васић 3 дана.
Благајник III. кл. Светозар Костић 13 дана.
Пешадијски поручник Велимир Лаудановић 7 дана.
Артиљеријски поручник Ђорђе Јанковић 10 дана.
Инжинирски потпоручник Александар Николић 6 дана.
Артиљеријски потпоручник Прока Бировљевић 6 дана.

ОДСУСТВА:

Пешадијски пуковник Тома Јовановић 3 дана.
Пешадијски пуковник Стеван Луковић 7 дана.
Пешадијски мајор Милан Андрејевић 4 дана.
Инжинирски мајор Јован Поповић 5 дана.
Ђенералштабни мајор Божидар Јанковић 6 дана.
Пешадијски мајор Лазар Чизмић 8 дана.
Артиљеријски мајор Јован Мариновић 4 дана.
Артиљеријски мајор Јован Брдарски 10 дана.
Инжинирски мајор Стојан Бранковић 8 дана.
Артиљеријски капетан I. кл. Ђорђе Вапић 3 дана.
Артиљеријски капетан I. кл. Стеван Савић 36 дана.
Санитетски капетан I. кл. Љубомир Селаковић 10 дана.
Санитетски капетан I. кл. Ервин Штрсат 3 дана.
Артиљеријски капетан II. кл. Јован Пантић 10 дана.
Пешадијски капетан II. кл. Петар С. Зарић 25 дана.
Жандармеријски капетан II. кл. Васа Несторовић 4 дана.
Пешадијски капетан II. кл. Јован Цветковић 40 дана.
Пешадијски капетан II. кл. Светислав Х. Манојловић 20 дана.
Пешадијски капетан II. кл. Никола Митровић 35 дана.
Артиљеријски поручник Никола Ников 10 дана.
Артиљеријски поручник Живко Милојевић 10 дана.
Артиљеријски поручник Васиљије Јанковић 5 дана.
Артиљеријски поручник Ђорђе Јанковић 6 дана.
Артиљеријски поручник Лука Максимовић 1 дан.
Артиљеријски поручник Јован Служић 1 дан.
Артиљеријски поручник Вујадин Божић 10 дана.
Пешадијски поручник Сава Витас 4 дана.
Пешадијски поручник Милан Максимовић 30 дана.
Пешадијски поручник Никола Д. Илић 17 дана.
Пешадијски поручник Љубомир Анђелковић 4 дана.
Пешадијски поручник Стојан Симић 13 дана.

Неслужбени део.

БЕЛЕШКЕ.

136.) Бројно стање и састав бугарске и источно-румелијске стај. војске по буџету за 1890. год., с платама особља. (наставак).

ЗВАЊЕ И ЧИН	БРОЈ ЛИЦА	Годишње новчане приналежности у динарима: ПЛАТА ПО ЧИНУ И ДУЖНОСТИ	СТАНАРИНА	ЗА НОСАЊУ	УКУПНО
Инжинирија:					
Пијонирски пук = *2 батаљона* = *8 чета.*					
Пуковски командант, мајор	1	7800	По месту дужности	појница	
Управник економије, мајор	1	6600			
Адјутант пуковски, поручник	1	3000			
Благајник пуковски, поручник	1	3000			
Оружничар пуковски, поручник	1	3000			
Лекар пуковски старији	1	5400		480	5880
Лекар пуковски млађи	1	4800		480	5280
Капелник	1	3600			
Деловођа	1	2400			
Инспектор — механик	1	6000			
Мајстор — техник	1	3000			
Бројач	1	1200			

ЗВАЊЕ И ЧИН	БРОЈ ЛИЦА	ГОДИШЊЕ ПРИПАДАЊЕЖНОСТИ У ДИНАРИМА: ПЛАТА ПО ЧИНУ И ДУЖНОСТИ	СТАНАРИНА	НА ПОСЛУГУ	УКУПНО
Батаљонски команданти, мајори	2	по 6600			
Батаљонски ађутанти, потпоручници	2	по 2100			
Четни командири, капетани	8	по 4800			
Старији официри, капетани	8	по 4200			
Командир пешчане чете, капетан	1	4200			
Водници — поручници	8	по 2700			
Водници — потпоручници	16	по 2100			
Свега — официра	50				
Свега — остали	7				
Подофициры и редови:					
1.) СТРОЈНИ:					
Наредници	8	по 840			
Поднаредници	32	по 540			
Каплари	32	по 60			
Разводници	32	по 36			
Свега	104				
Понтонири:					
Поднаредници	6	по 540			
Каплари	12	по 60			
Разводници	12	по 36			
Свега	30				
Минери:					
Поднаредници	6	по 540			
Каплари	12	по 60			
Разводници	12	по 36			
Свега	30				
Жељезничка чета:					
Поднаредници — механици — наредник	1	1050			
Поднаредници — механици — поднаредник	1	960			
Стар. поднаредници телеграфских станица, поднаредници	2	по 540			
Стар. дрводеље, поднаредници	2	по 540			
Стар. бравари, поднаредници	2	по 540			
Стар. „поставчици", поднаредници	4	по 540			
Стар. машинисти, поднаредници	4	по 540			
Мл. машинисти (каплари)	6	по 60			
Мл. телеграфисти (каплари)	2	по 60			
Мл. „поставчици" (каплари)	4	по 60			
Ложачи (каплари)	6	по 60			
Скретничари (разводници)	3	по 36			
Кочничари (разводници)	3	по 36			
Свега	40				
Телеграфска чета:					
Стар. механица (наредници)	2	по 1050			
Мл. механици (поднаредници)	2	по 960			
Стар. телеграфисти (поднаредници)	2	по 540			

ЗВАЊЕ И ЧИН	БРОЈ ЛИЦА	ГОДИШЊА ПЛАТА
Стар. хелиографист (поднаредник)	1	540
Млађи телеграфисти (каплари)	16	по 60
Млађи хелиографисти (каплари)	8	по 60
Свега	31	
Магационари четни (каплари)	8	по 240
Штапс-добошар пуковски (поднаредник)	1	540
Штапс-трубач » »	1	540
Трубачи батаљонски (каплари)	2	по 60
» четни (редови)	8	по 30
Добошари четни (редови)	8	по 30
Редови	1200	по 24
Укупно стројних подофиц. и редова у пуку	1463	

НЕСТРОЈНА ЧЕТА:

Наредник	1	840
Магационари пуковски (поднаредници)	3	по 720
Стар. писар (наредник)	1	840
Млађ. писар (поднаредник)	1	540
Млађи писари (каплари)	4	по 60
Ст. медиц. фелдшер	1	900
Млађи медиц. фелдшери	8	по 720
Ст. ветер. фелдшер	1	900
Надзорник болних (каплар)	1	60
Болничари	8	по 24
Возарски поднаредник	1	540
Возари (редови)	16	по 24
Старији оружник (каплар)	1	60
Млађи оружници (разводници)	2	по 36
Стар. дрводеља (поднаредник)	1	540
Млађи дрводеље (разводници)	2	по 36
Стар. сарач (поднаредник)	1	540
Млађи сарачи (разводници)	2	по 36
Стар. ковач (поднаредник)	1	540
Млађи ковач (разводник)	1	36
Стар. калајџија (каплар)	1	60
Свега	58	

Музика:

Наредник	1	840
Поднаредници	7	по 540
Каплари	9	по 240
Разводници	7	по 60
Редови	8	по 30
Свега	32	

Свега у инжинирији	Официра	50
	Подофицира и редова — стројних	1463
	Подофицира и редова — нестројних	90
	Осталих	7
	Укупно људи	*1610*
	» коња	*28.*

(наставиће се).

162.) Састав мирнодобни турске војске. (свршетак).

IV. ОРДИЈА (Ерзерум).

7. Дивизија пешадијска

13. Бригада:

Пешадијски пук № 25.
» » » 26.
Стрељачки батаљон № 7.

14. Бригада:

Пешадијски пук № 27.
» » » 28.

8. Дивизија пешадијска:

15. Бригада:

Пешадијски пук № 29.
» » » 30.
Стрељачки батаљон № 8.

16. Бригада:

Пешадијски пук № 31.
» » » 32.

4. Коњичка дивизија:

10. Бригада:

Коњички пук № 19.
» » » 20.

11. Бригада:

Коњички пук № 21.
» » » 22.

12. Бригада:

Коњички пук № 23.
» » » 24.

Пољска артиљерија:

(1. и 2. пук. као и код I. ордије).

Један пијонирски батаљон од 4 чете.

Редиф 1. позива:

21. Дивизија:

41. Бригада:

Редифски пук № 81.
» » » 82.

42. Бригада:

Редифски пук № 83.
» » » 84.

22. Дивизија:

43. Бригада:

Редифски пук № 85.
» » » 86.

44. Бригада:

Редифски пук № 87.
» » » 88.

Редиф 2. позива:

33. Дивизија:

65. Бригада:

Редифски пук № 129.
» » » 130.

66. Бригада:

Редифски пук № 131.
» » » 132.

34. Дивизија:

67. Бригада:

Редифски пук № 133.
» » » 134.

68. Бригада:

Редифски пук № 135.
» » » 136.

V. ОРДИЈА (Дамаск).

9. Дивизија пешадијска:

17. Бригада:

Пешадијски пук № 33.
» » » 34.
Стрељачки батаљон № 9.

18. Бригада:

Пешадијски пук № 35.
» » » 36.

10. Дивизија пешадијска:

19. Бригада:

Пешадијски пук № 37.
» » » 38.
Стрељачки батаљон № 10.

20. Бригада:

Пешадијски пук № 39.
» » » 40.

Једна пијонирска чета.

5. Коњичка дивизија:

13. Бригада:

Коњички пук № 25.
» » » 26.

14. Бригада:

Коњички пук № 27.
» » » 28.

15. Бригада:

Коњички пук № 29.
» » » 30.

Пољска артиљерија:

1. и 2. пук, као и у I. ордији.

Редиф I. позива:

23. Дивизија:

45. Бригада:

Редифски пук № 89.
» » » 90.

46. Бригада:

Редифски пук № 91.
» » » 92.

24. Дивизија:

47. Бригада:

Редифски пук № 93.
» » » 94.

48. Бригада:

Редифски пук № 95.
» » » 96.

Редиф 2. позива:

35. Дивизија:

69. Бригада:

Редифски пук № 137.
» » » 138.

70. Бригада:

Редифски пук № 139.
» » » 140.

36. Дивизија:

71. Бригада:

Редифски пук № 141.
» » » 142.

72. Бригада:

Редифски пук № 143.
» » » 144.

VI. ОРДИЈА (Багдад).

11. Дивизија пешадијска:

21. Бригада:

Пешадијски пук № 41.
» » » 42.
Стрељачки батаљон № 11.

22. Бригада:

Пешадијски пук № 43.
» » » 44.

12. Дивизија пешадијска:

23. Бригада:

Пешадијски пук № 45.
» » » 46.
Стрељачки батаљон № 12.

24. Бригада:

Пешадијски пук № 47.
» » » 48.

Једна пионирска чета.

6. Коњичка дивизија:

16. Бригада:

Коњички пук № 31.
» » » 32.

17. Бригада:

Коњички пук № 33.
» » » 34.

18. Бригада:

Коњички пук № 35.
» » » 36.

Пољска артиљерија:

1. и 2. пук, као и код I. ордије.

Редиф I. позива:

28. Дивизија:

49. Бригада:

Редифски пук № 97.
» » » 98.

50. Бригада:

Редифски пук № 99.
» » » 100.

26. Дивизија:

51. Бригада:

Редифски пук № 101.
» » » 102.

52. Бригада:

Редифски пук № 103.
» » » 104.

Редиф 2. позива није наведен у Салмазе.

VII. ORDIJA (Jemen, Arabija).

13. Divizija pešadijska:

25. Brigada:

Pešadijski puk № 49.
» » » 50.
Strelački bataljon № 13.

26. Brigada:

Pešadijski puk № 51.
» » » 52.

14. Divizija pešadijska:

27. Brigada:

Pešadijski puk № 53.
» » » 54.
Strelački bataljon № 14.

28. Brigada:

Pešadijski puk № 55.
» » » 56.

Poljska artiljerija:

Jedan puk, sastavljen kao i svi prvi pukovi u ostalim ordijama.

Konjice, tehničkih trupa i rediса nema u VII. ordiji (ovih poslednjih zato, što se dosada u toj oblasti nikakve trupe ne dopunjuju).

U oblasti I. ordije postoje osim toga još ove artiljerijske i tehničke trupe, koje su potčinjene glavnome upravniku artiljerije, i u Salnami zasebno navedene:

Učebni poljsko-artiljerijski puk

(U sastavu su i odeljenja jednog prečajnjeg reserv. puka). Ovaj je puk sastavljen kao prvi pukovi svijuh ordija.

Gradska artiljerija:

Bosfora i Crnog mora: 4 bataljona od po 3 čete.
Dardanela i Mram. mora: 1. puk = 4 batalj. od po 4 čete.
2. » = 4 » » » 4 »
Arhipelaga: 1. puk od 3 bataljona od po 4 čete.
2. » » 3 » » » 4 »
Tatalđa-linije: 1. puk = 4 bataljona po 3 čete.
2. » = 4 » » 3 »

Tehnička artiljerija:

1. puk = 2 bataljona od po 5 četa.
2. » = 2 » » » 5 »
Dva učebna bataljona od po 5 četa.

Inžinirske trupe:

1. puk od 3 bataljona od po 2 čete
2. » » 3 » » » 2 »
„Bujair"-puk od 2 bataljona po 4 čete.

Mimo toga pokazuje „Salname" nala odeljenja gradske i tehničke artiljerije u raznim mestima pojedinih ordija, n. pr. u Prevezi, Novom Pazaru, Janini, Skadru, Srbiji (Servije), Solunu, Erzeruму, Trapezuntu, Samsunu, Vanu, Aki, Hedi i t. d.

Sastav žandarmerije vrlo je, veli, složen, te o toga prelaza preko leta, no samo navodi da nisu u celom

345 četa pešadijskih (od tih nekolniko jašećih na mazgama).

222 čete konjičke.

Zatim izveštaj pomiње mnoge pogreške i netačnosti u „Salname". Tako veli da je za artiljeriju moralo da upotrebi podatke iz privatnih izvora. Na i brojeva pukova su na mnogim mestima pogrešno štampani u toj knjizi. Nova „Godišnjica" je u štampi i skoro će, veli, biti gotova, te je nadati se, da će biti brižljivije i tačnije odštampana.

Na završetku izveštaj navodi zbir napred navedenih odeljenja, kao mirnodobnu jačinu turske vojske: *)

Stajaće pešadije i strelaca	243 bataljona.
Konjice	185 eskadrona.
Poljske artiljerije	208 baterija.
Gradske »	92 čete.
Tehničke »	30 četa.
Tehničkih trupa	50 četa.
Bosarskih »	21 četa (no 3 u bataljonu).
Rediса (kadar)	352 bataljona.

I najzad napredinaveđeni broj žandarmerijskih trupa.

167.) Manevri u Volinnji. „Ruski Invalid" u broju od 4. tek. mes., javljajući kako je 2. ovog meseca držana u Rovnu, pred carem, parada vojske Ljubljinske i Volinnjske, navodi da je u stroju bilo:

194 bataljona;
80 eskadrona, i
60 sotnija;
80 baterija sa 468 topova.

Oficira i vojnika nak bilo je:
82 đenerala;
4.096 viših i nižih oficira, i
120.705 podoficira i redova.

Konja: strojnih 22.451, a artiljerijskih 3555.

Ljubljinska vojska sastojala se iz: 3. gardijske, 2., 8., 17., 18. i 32. pešad. divizije s njihovim artiljerijskim brigadama; 8. i 9. saperskog bataljona; 11. i 12. vojnotelegrafskog parka; 2. poljskog žandarmerijskog eskadrona; 3. brigade 2. gardijske konjičke divizije s 3. baterijom gardijske konjičke artiljer. brigade, 13. konjičke divizije s 20. i 22. konjičkom baterijom, 1. brigade 14. konjičke divizije s 21. konjičkom baterijom, 1. donske kozačke divizije s donsko-kozačkom 6. i 7. baterijom, sotnije kubanskog kozačkog divizijona, 3 sotnije pogra-

*) Razlikuje se u nekolniko od drugih podataka.

ничке страже; 1. и 2. батерије 2. мерзерског пука, и 3. кадровског возарског батаљона.

У саставу **Волинијске** војске пак биле су: 5., 11., 12., 19. и 33. пешад. дивизија, са својим артиљеријским бригадама, 3. стрељачка бригада; 5. и 6. саперски батаљон, 7. и 9. војно-телеграфски парк, 3. и 4. железнички батаљон; 40. резервни пешад. пук, и 41. резервни пешад. батаљон; 3. војско-жандарм. ескадрон, коњичке дивизије: 11. с 18. коњичком и донско-козачком 4. батеријом, и 12. с 19. коњичком и донско-козачком 5. батеријом, 2. козачка дивизија с Оренбуршко-козачком 1. и 3. батеријом, 3. сотнија Уралско-козачког 1. пука; 3. и 4. батерија 2. мерзерског пука, и 4. возарски кадровски батаљон.

Ово, као из званичног извора, сасвим сигурно сматрамо за знатно ранијим белешкама о томе.

168.) Умирање у европским војскама. Француске војно-лекарске новине „Archives de médecine militaire“ доносе о томе ове податке: **Умире** на хиљаду људи у војсци:

Шпанској	13·40
Руској	8·88
Италијанској	7·74
Аустро-угарској	6·94
Француској	6·06
Енглеској	5·13
Белгијској	4·7
Немачкој	3·97

Од **хентике** разболевају се: у Француској војсци 2·6 на хиљаду, а у Немачкој 3·12. — Умирање пак од те болести износи у: Немачкој војсци 0·83, у Белгијској 1, а у Француској 1·11 на хиљаду.

169.) Реформе код румунске војске. Како „Reichswehr“ јавља, сви румунски пешадијски пукови добиће поред два постојећа батаљона још и треће батаљоне; осим тога и каларашке ће се трупе поступно преобратити у стално служеће трупе. Још пре једне године било је наређено да се половина калараша, који су пре позивани били на периодичну службу, стаже на трогодишњи непрекидни рок. Сада пак учиниће се још корак даље, па читавих шест каларашких пукова присајузити стајаћој војсци, чиме би се број стајаће коњице од четири рошиорска пука повећао на 10 пукова (4 рошиорска и 6 каларашких); а да се и осталих шест каларашких пукова, са периодичком службом, преобрате у стајаћу војску биће, веља, тада само питање најскоријега времена.

170.) Прописе за кадровске чете у Бугарској и Источној Румелији. Бугарски министар војни наредио је под 28. прош. мес. да се рекруте, упућени у кадровску војску, а од 3 последње рекрутације, позову на обуку од 10. тек. месеца. У исто време издат је следећи привремени прописе за кадровске чете, док не изиђе стална уредба о томе. Прописе тај гласи, по „Државном Веснику“, дословно овако:

1.) У сваком војном округу образује се по једна чета, којој је задатак: у **мирно доба** да обучи у најнужнијем рекруте, којима је из разних узрока (чл. 31. закона), одлагана служба; а у **ратно доба** да буду кадрови за образовање чести резервне војске.

Те чете зову се: **кадровске чете.**

2.) Према броју војних округа тих чета биће 24.

3). Првобитно формирање тих чета стаља се у дужност окружним командама, по упутима бригадних команда.

4.) Кадровске чете, под командом четних командира — капетана, састоје се из: особља **које обучава** и особља **које се обучава.** Особље које обучава има два састава: **сталан и несталан.** Сталан састав састоји се из лица предвиђених буџетом (служећи преко рока); а несталан из 25 разводника или редова прикомандованих из стајаћих пукова за наставнике.

Они пак, који се обучавају, то су лица способна да носе оружје, но која, из разних законских узрока, недолазе у стајаћу војску. Они се обучавају два месеца у кадровским четама, а у четири руте.

5.) Сталан састав наставничког особља састоји се из лица што служе преко рока, које примају окружни команданти, а из стајаће војске пуштају бригадни команданти.

Особље несталног састава прикомандује се из пукова овако: сваке године при одпусту војника, пуковски команданти избирају по 25 редова од прослужилих једну годину, које прегледује бригадир, па се ти овда прикомандују у по сваку од кадровских чета у пуковским рејонима, где их командири кадровских чета припремају за наставнике.

Овај начин прикомандовања по 25 војника у кадровске чете само је за првобитно њихово формисање, а доцније они се, ако бригадир нађе за нужно и одобри, могу комплектовати, по одредбама окружних команданата још при узимању рекрута у војску. Но и при томе начину та лица морају прву годину службе провести у одговарајућим пуковима.

Та 25-торица немогу се никако употребити на дужности, за које нису одређени још при одкомандовању у кадровску чету.

Приметба. Бригадним командантима дозвољава се да, према броју лица што се обучавају у кадр. четама, могу увећавати и умањавати број наставника (несталан кадар) од 20 — 32 човека.

6.) Ти двомесечњаци позивање се по групама овако: 1.) од 1. Септембра до 1. Новембра; 2.) од 1. Новембра до 1. Јануара; 3.) од 1. Јануара до 1. Марта; и 4.) од 1. Марта до 1. Маја.

7.) Сваке године после рекрутовања, окружни команданти састављаће за своја подручја распоред тих младића у групе, па ће овај подносити бригадним командама на одобрење. То све има бити свршено најмање на 20 дана пред време одређено за почетак обуке.

8. У сваку кадровску чету позивају се на обуку лица само из одговарајућих округа.

9.) По свршетку обуке, окружни команданти подносе, преко бригадних команда, Генералштабу извештај о броју младића прошлих кроз двомесечну обуку, с означењем колико су од њих ослобођени као претекли од потребног броја рекрута за стај. војску, а колико због задружних и других узрока, као и распоред њихов по округима и срезовима.

10.) После двомесечне обуке у кадровским четама ти се младићи увршћују у резерву војске, и од њих воде окр. команде особен рачун.

11.) Командири кадровских чета одговорни су непосредно за обуку у поверени им четама. Окружни команданти управљана над кадров. четом у своме округу права батаљонског команданта, а бригадири над тим четама у своме рејону иста права која и над другим четама бригаде.

12.) Бригадири дужни су да прате ток наставе у кадровским четама, држећи над сваком групом преглед на крају другог месеца. Те прегледе врше бригадири сами, или упућују за ту цељ шефове својих штабова или поверавају то подручни им пуковарима.

13.) По распореду бригадних команданата, наставници ће се, кад се сврши обука свију група, упутити сви (кадар) у пукове стај. војске, где ће до свршетка логорских скупова учествовати у тактичким вежбањима пукова. Ту ће тада примити и будуће наставнике, с којима заједно враћају се на своја места, по свршетку скупова логорских.

14.) Младићи, који су прошли кроз двомесечну обуку, обавезни су учествовати у вежбањима војске у логорско време сваке године док су у резерви, но то учешће неће трајати дуже од 4 недеље (чл. 17. закона).

ОГЛАСИ.

Марко Н. Јевтић из Читлука, среза Бањског, округа Тимочког, редов (петомесечњак) 1. чете XIV. батаљона сталног кадра, побегао је из команде 1. тек. месеца.

Он је висок 1·64 мет., главе и образа округлих, косе смеђе, браде и бркова нема, других особених знакова нема.

Од државних ствари однео је на себи: 1 блузу и панталоне чохане нове, 1 капу шајкачу, 1 оковратник, 1 пар преобуке, 1 торбу за хлеб, 1 чутуришу, 1 опасач, — и 40 бојних фишека за пушку М. 80. год. Њему је ово треће бегство.

Зарија М. Павловић из Кусадка, округа Подунавског, редов 4. чете III. гардијског батаљона, побегао је из команде 24. прош. месеца.

Он је висок 1·71 мет., очију плавих, носа и уста малих, бркова нема, стаса средњег.

Од државних ствари није ништа однео.

Умољавају се војне и полицијске власти да именоване бегунце у својој територији потраже, и да их на случај проналаска спроведу у команде.

Од стране дотичних команада.

Према Највишем решењу IX. батаљон сталног кадра славиће ове године у В. Градишту, своју славу „**24. Септембра као успомену на Ствана Првовенчаног Краља Српског.**“

Ово се јавља свима командама и војним надлештвима ради знања.

Од стране дотичне команде.

Садржина. — **Службени део**: *Решења.* — *Прописи, наређења и објашњења министарска.* — *Лична одноше.* — **Неслужбени део**: *Белешке*: 136.) Бројно стање и састав бугарске и источно-румелијске стај. војске по буџету за 1890. год. (наставак). 162.) Састав мировобни турске војске (свршетак). 167.) Маневри у Волинији. 168.) Умирање у јевропским војскама. 169.) Реформе код румунске војске. 170.) Пропис за кадровске чете у Бугарској и Источној Румелији. — *Огласи.*

КРАЉЕВСКО-СРПСКА ДРЖАВНА ШТАМПАРИЈА.

ИЗЛАЗИ РЕДОВНО
СВАКЕ СЕДМИЦЕ
ПО ЈЕДАРЕД,
А ПО ПОТРЕБИ И ВИШЕ ПУТА,
НАЈМАЊЕ НА ТАБАКУ.

ЧЛАНЦИ УПУЋУЈУ СЕ
УРЕДНИШТВУ,
А ПРЕТПЛАТА БЛАГАЈНИ БОЈ.
МИНИСТАРСТВА.

ЛИСТ ДАЉИ СЕ У ЗАМЕНУ.

ЦЕНА
је листу годишња:
ЗА ВОЈСКУ . . . 6 дин.
ЗА НЕВОЈНИКЕ . 12 „
ЗА ИНОСТРАНСТВО
С ПОШТАРИНОМ 20 „
ПОЈЕДИНИ БРОЈ . 30 ПАРА

ОГЛАСИ
ОД РЕДА ПО 10 ПАРА ДИН. ЗА 1
ПУТ, А ПОСЛЕ ПО 5 П. Д.
ВЕЋИ И ДУЖЕВРЕМЕНИ ОГЛАСИ
ПО УГОДБИ.

СЛУЖБЕНИ ВОЈНИ ЛИСТ

ОРГАН И ИЗДАЊЕ ВОЈНОГ МИНИСТАРСТВА.

УРЕДНИК: ђенералштабни пуковник Младен Јанковић, начелник опште-војног одељења.

БРОЈ 39. БЕОГРАД, 22. СЕПТЕМБРА 1890. ГОД. ГОДИНА X.

Производства, постављења и размештаји.

У ИМЕ
ЊЕГОВОГ ВЕЛИЧАНСТВА
АЛЕКСАНДРА I.
по милости божијој и вољи народној
Краља Србије
МИ
КРАЉЕВСКИ НАМЕСНИЦИ.

На предлог заступника Нашега војног министра, председника Нашег министарског савета, наређујемо:

„Да се ђенералштабни пуковник Јован Мишковић разреши од дужности начелника главног ђенералштаба и вршиоца дужности инспектора пешадије, и стави на службу Његовом Величанству Краљу Александру I.“

Заступник Нашега војног министра, председник Нашег министарског савета, нека изврши овај указ.

18. Септембра 1890. год.
Београд.

Јов. Ристић с. р.
К. С. Протић с. р.
Ј. Вели-Марковић с. р.

Председник министарског савета,
заступник министра војног,
ђенерал,
С. Грујић с. р.

Овај указ саопштава се свима командама и војним надлештвима ради знања.

Ф/А№ 6629.
18. Септембра 1890. год.
Београд.

Председник министарског савета,
заступник министра војног,
ђенерал,
С. Грујић с. р.

У ИМЕ
ЊЕГОВОГ ВЕЛИЧАНСТВА
АЛЕКСАНДРА I.
по милости божијој и вољи народној
Краља Србије
МИ
КРАЉЕВСКИ НАМЕСНИЦИ.

На предлог заступника Нашега војног министра, председника Нашег министарског савета, „производимо:

„Питомце ниже школе војне академије, наредднке: Владимира Радосављевића у чин пижинирског; Душана Путника у чин пешадијског; Милорада Поповића у чин артиљеријског; Николу Стефановића у чин пижинирског; Градимира Драгашевића, Војислава Живановића, Душана Стефановића, Милуна Катанића и Андрију Матијашевића у чин артиљеријског; Живојина Дамјановића у чин пижинирског; Стевана Миловановића и Миливоја Анђелковића у чин пешадијског; Илију Милојевића у чин артиљеријског; Саву Ђурића и Драгутина Димитријевића у чин пешадијског; Светозара Туцаковића у чин артиљеријског; Милана Јовановића у чин коњичког; Владислава Филиповића и Алексу Стефановића у чин пешадијског; Душана Глигоријевића у чин коњичког; Симу Симића, Крсту Попадића, Илију Тадића, Алексу Петровића, Вула Симића, Душана Милосављевића и Милосава Браловића у чин пешадијског; Војислава Влазнавца у чин артиљеријског и Михајла Јаношевића у чин пешадијског потпоручника".

Заступник Нашега војног министра, председник Нашег министарског савета, нека овај указ изврши.

15. Септембра 1890. год.
Београд.

Јов. Ристић с. р.
К. С. Протић с. р.
Ј. Вели-Марковић с. р.

Председник министарског савета,
заступник министра војног,
генерал,
С. Грујић с. р.

Указ овај саопштава се свима командама и војним надлештвима ради знања, а дотичнима на поступак.

Ф/А№ 6530.
15. Септембра 1890. год.
Београд.

Председник министарског савета,
заступник министра војног,
генерал,
С. Грујић с. р.

У ИМЕ
ЊЕГОВОГ ВЕЛИЧАНСТВА
АЛЕКСАНДРА I.
по милости божијој и вољи народној
Краља Србије
МИ
КРАЉЕВСКИ НАМЕСНИЦИ.

На предлог заступника Нашега војног министра, председника Нашег министарског савета, решавамо:

„Да се артиљеријски капетан I. кл. Игњат Срб и пешадијски поручик Милутин Роксандић, на основу члана 37. закона о устројству војске, због телесне неспособности, ставе у стање покоја, с пензијом, која им припада по годинама службе".

Заступник Нашега војног министра, председник Нашег министарског савета, нека изврши овај указ.

17. Септембра 1889. год.
Београд.

Јов. Ристић с. р.
К. С. Протић с. р.
Ј. Вели-Марковић с. р.

Председник министарског савета,
заступник министра војног,
генерал,
С. Грујић с. р.

Министар финансије
Д-р М. В. Вујић с. р.

Указ овај саопштава се свима командама и војним надлештвима ради знања, а дотичнима на поступак.

Ф/А№ 6605.
17. Септембра 1890. год.
Београд.

Председник министарског савета,
заступник министра војног,
генерал,
С. Грујић с. р.

У ИМЕ

ЊЕГОВОГ ВЕЛИЧАНСТВА

АЛЕКСАНДРА I.

по милости божијој и вољи народној

Краља Србије

МИ

КРАЉЕВСКИ НАМЕСНИЦИ.

На предлог заступника Нашега војног министра, председника Нашег министарског савета, решавамо:

„Да се пешадијски поручник Живко Петровић, на основу члана 37. закона о устројству војске, због телесне неспособности, а по својој молби, стави у стање покоја с пензијом, која му припада по годинама службе".

Заступник Нашега војног министра, председник Нашег министарског савета, нека изврши овај указ.

17. Септембра 1890. год.
Београд.

Јов. Ристић с. р.
К. С. Протић с. р.
Ј. Вели-Марковић с. р.

Председник министарског савета, заступник министра војног, генерал,

С. Грујић с. р.

Министар финансија

Д-р М. В. Вујић с. р.

Указ овај саопштава се свима командама и војним надлештвима ради знања, а дотичнима на поступак.

Ф/А№ 6606.
17. Септембра 1890. год.
Београд.

Председник министарског савета, заступник министра војног, генерал,

С. Грујић с. р.

РЕШЕЊИМА МИНИСТРА ВОЈНОГ:

Од 30. прош. мес. А№ 2320, преводе се, по потреби службе:

Марвено-лекарски помоћник I. кл. Василије Поповић, из 1. дивизиона Тимочког артиљеријског пука у Шумадијски возарски ескадрон.

Марвено-лекарски помоћник II. кл. Милорад Николић из Шумадијског возарског ескадрона у I. дивизион Тимочког артиљеријског пука.

Овај превод има се извршити пошто се ескадрон премести у Јагодину на стално пребивање.

Од 14. тек. мес. А№ 2488., распоређују се:

Санитетски капетан II. кл. Милан Жикић, трупни лекар у Кладову, за трупног лекара гарнизона Нишког.

Санитетски капетан I. кл. Роман Далмајер, трупни лекар и врш. дужности управника привремене болнице Прокупачке, за трупног лекара и управника амбулаторије у Кладову.

Санитетски капетан I. кл. Ервин Штренг, лекар унутрашњег одељења Београдске војне болнице, за трупног лекара и врш. дужности управника привремене војне болнице у Прокупљу.

Санитетски капетан II. кл. Михајло Лешчински, трупни лекар и врш. дужности управника болнице Пожешке, за трупног лекара у Ужицу.

Санитетски капетан II. кл. Коста Ристић, трупни лекар у гарнизону Крагујевачком, за трупног лекара и врш. дужности управника привремене војне болнице у Пожеги.

Санитетски поручник Сигисмунд Кракеш, помоћник при Књажевачкој војној болници, за трупног лекара у гарнизону Крагујевачком.

Марвени лекар III. кл. Антоније Шефловић из Дунавског артиљеријског пука, за пуковског марвеног лекара Шумадијског артиљеријског пука. — Сви по потреби службе.

Марвени лекар IV. кл. Емил Кратохвил из Шумадијског артиљеријског пука, за пуковског марвеног лекара Дунавског артиљеријског пука, по молби.

Марвени лекар IV. кл. Љубомир Јовановић из Шумадијског артиљеријског пука, за марвеног лекара при Београдској стал. марвеној болници, по молби.

Војно-апотекарски помоћник II. кл. Светозар Рувидић из Пожаревачке привремене војне болнице за помоћника при глав. апотекарском слагалишту, по потреби службе.

Распоред овај да се изврши са премештајем појединих трупа, а најдаље до 1. Новембра тек. године.

Наредбом команданта Дринске дивизијске области № 3793., од 9. тек. мес. одређен је за водника 3. чете VI. батаљона „Краља Карола I.“, пешад. поручник Светозар Поповић, досадањи водник 1. чете истог батаљона.

Наредбом команданта Шумадијске дивизијске области № 4071. од 11. текућег месеца одређени су:

За водника 3. чете XI. батаљона, потпоручник Алексије Миловановић, досад. водник 2. чете истог батаљона;

За водника 2. чете истог батаљона, потпоручник Светозар Филиповић, назначен за водника 2. чете XII. батаљона (Служб. војни лист бр. 33.); и

За водника 2. чете XII. батаљона, потпоручник Миљко Поповић, досад. водник 1. чете истог батаљона.

Наредбом команданта Дунавске дивизијске области од 5. тек. мес. № 5614., одређују се:

За ађутанта дивизиона дивизијске коњице редов. војске, резервни поручник Владимир Ђ. Илић.

За ађутанта дивизиона дивизијске коњице I. позива народне војске, резервни поручник Риста Паранос.

За командира I. ескадрона дивизијске коњице I. позива народне војске, резервни поручник Ђорђе Варловац.

За командира II. ескадрона дивизијске коњице I. позива народне војске, резервни поручник Никола Ристић.

За водника у дивизиону дивизијске коњице I. позива народне војске, резервни поручник Светозар Перић.

За ординанс-официра при штабу активне дивизије, резервни поручник Јован Ф. Христић.

ПРОПИСИ, НАРЕЂЕЊА И ОБЈАШЊЕЊА.

Министарство војно.
Е/О№ 4561.

171.

НАРЕЂЕЊЕ.

У свези наређења Е/О№ 3653 од 3. прош. месеца, а односно поступања са издатим на руковање оделом и обућом старешинама народне војске I-ог и II-ог позива, наређујем:

1.) Да се одело и обућа, коју су старешине народне војске собом однели, према спроводним листама команданата батаљона уведе у инвентар дотичних пуковских окр. команада, а тиме команданти батаљона пропишо одуже.

3.) Оно одело и обућа које је заостало код команада, што је мало и неподесно за поједине старешине народне војске да се врати управи војне одеће за слагалиште, и у књиге слагалишне

уведе, па и с' тим оделом и обућом команданти батаљона прописно одуже; и

3. Да команданти пуковских округа наређе да се за старешине народне војске који одело и обућу нису добили, узму мере и ове пошљу управи војне одеће, те да се за њих у војној радионици одело и обућа изради по мери, и по изради, преко пук. окр. команада, преда овим старешинама на руковање.

Нека се пуковске окружне команде и команданти батаљона, као и управа војне одеће, односно одела и обуће старешина народне војске по овоме управљају.

15. Септембра 1890. год.
Београд.

Председник министарског савета,
заступник министра војног,
генерал,
С. Грујић с. р.

Министарство војно.
Е.№ 4611.

172.

ОБЈАШЊЕЊЕ.

Према измени члана 113. закона о војној администрацији од 21. Априла 1885. године, као и према члану 27. и 29. правила о огреву и осветљењу, за сваку собу у којој станује до 15 људи, припада лети — од 1. Априла до 1. Октобра — по 1·5 куб. метар дрва месечно за кување јела војницима.

Према томе оволико ће се исто издавати дрва лети за готовљење јела и кад војска логорује, рачунећи на 10 војника по 1·5 куб. метра дрва месечно. Но ако би за време летње сезоне било кога дана јака ладноћа те би нужно било да се војници и огреју, а та ванредна потреба неби се могла подмирити овом летњом порцијом дрва, онда ће се поред одређене количине за готовљење јела, моћи издати најнужнија количина и за огрев, али ће се у том случају чинити свакад предлог војном министру да одобри учињени утрошак исте количине.

Кад пак војска зими логорује, тада ће се рачунати и издавати на 10 војника по 4 кубна метра дрва месечно за огрев и готовљење јела, сходно наведеном закону. Но ако се овом количином неби могла иста потреба подмирити, тада ће се моћи издати још толико дрва, колико прека потреба захтевала буде, па ће се и у том случају поднети предлог војном министру за одобрење утрошка тога вишка.

Ово објашњење саопштава се командама ради управљања.

9. Септембра 1890. год.
Београд.

Председник министарског савета,
заступник министра војног,
генерал,
С. Грујић с. р.

Министарство војно.
Ф./Б.№ 6470.

173.

РАСПИС.

Откупљен је известан број „Атласа српских земаља и балканског полуострва" и од ових шаљу се: сваком пешадијском, градском, и пижирском батаљону и коњичком и артиљеријском пуку по 4; гардијском и возарским ескадронима, инро-техничкој и болничарским четама по 1, а подофицирској школи 56 = 200 комада, с' тим, да се раздаду на поклон најбољим подофицирима и војницима.

О пријему да се одговори.

У инвентар код команада неће се уводити, а цена им је 60 пара дин. комад.

16. Септембра 1890. год.
Београд.

Председник министарског савета,
заступник министра војног,
генерал,
С. Грујић с. р.

Министарство војно
Бр. 9144.

174.

Свима командама, војним над-

ПРЕ

Накнадно отворених кредита по струци војној за именоване команде и војна

Текући број	Код кога је отворен кредит	Коме је отворен кредит	За коју команду и војно надлештво	И З					
				Из партије под II. бр. 30.		Особених трошкова		Санитетских трошкова под бр. 1.	
				дин.	п.	дин.	п.	дин.	п.
	Код начелништва	Команданту:							
1	окр. Ваљевског	Дринске дивиз. области	За команданта Дринског артиљеријског пука	—	—	—	—	—	—
			За команданта Дринске дивиз. области	—	—	—	—	—	—
			За команданта V. пуковског округа	—	—	—	—	—	—
2	„ Крајинског	Тимочке дивиз. области	За команданта Тимочке дивиз. области	—	—	—	—	—	—
3	„ Крушевачког	Моравске див. области	За команданта Моравске дивиз. области	—	—	—	—	—	—
			За команданта III. пуковског округа	—	—	—	—	—	—
		Дунавске дивиз. области	За управу Дунавског пролазитског склоништа	—	—	—	—	—	—
4	„ Крагујевачког	Шумадијске див. области	За команданта III. коњичког пука	—	—	—	—	—	—
			За управу Крагујевачке војне болнице	—	—	—	—	2600	—
		Управи вој.-тех. завода	За управу војно-техничких завода	—	—	209	60	—	—
5	„ Моравског	Тимочке дивиз. области	За команданта Тимочког артиљеријског пука	—	—	—	—	—	—
		Управи инжинир. арсен.	За управу инжинирског арсенала	—	—	—		—	—
6	„ Пожаревачког	Шумадијске див. области	За команданта 1. чете понтонирске	—	—	—	—	—	—
			За команданта IV. гардијског батаљона	—	—	—	—	—	—

лештвима и окружним начелништвима.

ГЛЕД

надлештва, а код дотичних начелништава окружних, по доле означеним партијама.

ПАРТИЈЕ																По коме решењу
Административних трошкова под бр. 4.		Економних трошкова под бројевима						Инжинирских трошкова под				Артиљеријских трошкова под бр. 3.		Свега		
		1		2		3		1		2						
дин.	п.	дин.	п.	дин.	п.	дин.	п.	дин.	п.	дин.	п.	дин.	п.	дин.	п.	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	50	—	50	—	А/Т№ 1268.
—	—	7500	—	—	—	—	—	1325	—	—	—	—	—	8825	—	И/Т№ 1465., Е/О№ 4449.
—	—	—	—	40	—	—	—	—	—	—	—	—	—	40	—	Е/О№ 3693.
—	—	—	—	—	—	—	—	2300	—	—	—	—	—	2300	—	И/Т№ 1468.
—	—	—	—	—	—	—	—	2331	—	—	—	—	—	2331	—	И/Т№ 1217., 1444.
—	—	—	—	26	—	—	—	—	—	—	—	—	—	26	—	Е/О№ 4378.
—	—	1500	—	—	—	182	96	—	—	—	—	—	—	1682	96	Е/Т№ 4109.
—	—	—	—	60	—	—	—	—	—	—	—	—	—	60	—	Е/О№ 3948.
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2600	—	Л№ 2307.
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	209	60	В№ 8645.
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	50	—	50	—	А/Т№ 1268.
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1700	—	—	—	1700	—	И/Ф№ 1266., 1246., 1223., 1222.
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	25	20	25	20	А/Р№ 3501.
30	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	10	80	40	80	А/С№ 3122., В№ 8959.

Текућа број	Код кога је отворен кредит	Коме је отворен кредит	За коју команду и војно надлештво	И з					
				Из партије под II. бр. 30.		Особених трошкова		Санитетских трошкова под број. 1.	
				дин.	п.	дин.	п.	дин.	п.
	Код	Команданту:							
7	окр. Рудничког	Шумадијске див. области	За команданта Шумадијског артиљеријског пука	—	—	—	—	—	—
			За управу гарниз. Крагујевског	—	—	—	—	—	—
			За команданта Шумадијске дивизијске области	—	—	—	—	—	—
		Дринске дивиз. области	За командира 6. батер. Дринског артиљер. пука	70	—	—	—	—	—
8	„ Тимочког	„ „ „	За команданта Тимочке дивизијске области	—	—	—	—	—	—
9	„ Ужичког	Дринске дивиз. области	За команданта брдског артиљеријског пука	—	—	—	—	—	—
10	управе града Ниша	Моравске див. области	За команданта II. инжинирског батаљона	—	—	—	—	—	—
			За команданта Моравског артиљеријског пука	—	—	—	—	—	—
			За управу Нишке војне болнице	—	—	—	—	5300	—
11	Код благ. вој. мин.	Дунавске дивиз. области	За команданта Дунавског артиљеријског пука	—	—	—	—	—	—
			Свега	70	—	209	60	7900	—

Под данашњим умољен је г. министар финансије да ове кредите отвори код дотичних

Предпаведено саопштава се свима командама, војним надлештвима и окруж. начел-

8. Септембра 1890. год.
Београд.

П А Р Т И Ј Е																По коме решењу
Административних трошкова под бр. 4.		Економних трошкова под број.						Инжинирских трошкова под				Артилеријских трошкова под бр. 3.		Свега		
		1		2		3		1		2						
дин.	п.	дин.	п.	дин.	п.	дин.	п.	дин.	п.	дин.	п.	дин.	п.	дин.	п.	
												50	—	50	—	А/Т.№ 1268.
—	—	300	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	300	—	Е/Т.№ 3907.
—	—	—	—	—	—	—	—	1315	—	—	—	—	—	1315	—	И/Т.№ 1208.
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	70	—	Б.№ 8143.
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	70	—	70	—	А/Р.№ 3481.
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	30	—	30	—	А/Т.№ 1268.
40	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	40	—	Б.№ 8956.
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	50	—	50	—	А/Т.№ 1268.
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	5300	—	Л.№ 2257.
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	50	—	50	—	А/Т.№ 1268.
70	—	9300	—	126	—	182	96	7271	—	1700	—	386	—	27215	56	

начелништава окружних.

нштвима ради знања и управљања.

Председник министарског савета,
заступник министра војног,
генерал,

С. Грујић с. р.

Министарство војно.
Ф/Бр. 6303.

175.

РАСПИС.

„Ђенералштабна служба, I. део", шаље се свима вишим штабовима од батаљонског на више по 1, а гл. ђенералштабу 5 комада, — дакле:

	комада
Ађутантури Његовог Величанства Краља	1
Одељењима министарства:	
Артиљеријско-техничком	1
Инжинирско-техничком	1
Економном	1
Благајничком	1
Војно-судском	1
Санитетском	1
Инвалидском	1
Главном ђенералштабу	5
Инспекцијама:	
Пешадијској	1
Артиљеријској	1
Инжинирској	1
Комитетима:	
Артиљеријском	1
Инжинирском	1
Санитетском	1
Управама:	
Војне академије	1
Војно-техничких завода	1
Барутана	1
Војне одеће	1
Инжинирског арсенала	1
Главног убојног слагалишта	1
Командама:	
Коњичке бригаде	4
1. Инжинирског батаљона	1
II. Инжинирског батаљона	1
Понтонирског полубатаљона	1
Брдског артиљер. пука	1
Градског артиљер. батаљона	1
Подофицирске школе	1
Моравске дивиз. области	8
Дринске дивиз. области	8
Дунавске дивиз. области	8
Шумадијске дивиз. области	8
Тимочке дивиз. области	8
Жандармерије	1

У инвентар да се уведе, о пријему одговори и јави лист и број инвентара где буде уведена.

Из инвентара књижнице министарства изведена је са стране 78. број 1., а цена јој је 9·90 динара комад.

16. Септембра 1890. год.
Београд.

Председник министарског савета,
заступник министра војног,
ђенерал,

С. Грујић с. р.

Министарство војно.
А/Т№ 2740.

141.

ПРАВИЛА

администрације војно-техничких завода.

(НАСТАВАК.)

Члан 144.

Сваки онај који уђе у састав пожарне чете, дужан је за време пожарне службе покоравати се безусловно свима наређењима својих претпостављених у тој команди. А у време обуке и за време пожара, сви су пожарници обавезни да свој рад са највећом енергијом и самопожртвовањем врше.

У тој служби, неуредни, немарљиви и непослушни биће дисциплински кажњени, па најпосле и из чете искључени и из војно-техничких завода отпуштени.

Члан 145.

Пожарна чета састојаће се:

Из штаба, и 3 вода
а.) мобилног вода.
б.) сталног вода.
в.) резервног вода.

Члан 146.

Штаб се састоји из:
1 четовође.
1 ађутанта.
1 писара.

1 трубача.
3 ординанса.
3 болничара.

Члан 147.

Мобилан вод састоји се из:
1 водника.
2 ординанса.
1 трубача.
4 двајесника.
7 десетара.
8 пењача, и
50 пожарника.

Члан 148.

Сталан вод састоји се из:
1 водника.
7 двајесника.
17 десетара.
1 ординанса.
1 трубача.
60 пожарника.

Члан 149.

Резервни вод састоји се из:
1 водника.
3 двајесника.
5 десетара.
1 ординанса.
1 трубача.
33 пожарника.

Члан 150.

Мобилан вод дели се на 4 оделења:

I. Пењачко оделење, састављено је из:
а.) 1 двајесника.
б.) 8 пењача.

II. Шмрчарско оделење, састоји се из:
а.) 1 двајесника.
б.) 3 десетара.
в.) 1 машинисте.
г.) 18 шмрчара.

III. Водоношко оделење образују:
а.) 1 двајесник.
б.) 1 десетар.
в.) 4 водоноше.

IV. Резервно оделење образују:
а.) 1 двајесник.
б.) 2 десетара.
в.) 28 резервних пожарника.

Члан 151.

Сталан вод дели се на 8 оделења:

I. Оделење за лафетницу састављено је из:
а.) 1 двајесника.
б.) 3 десетара.
в.) 12 пожарника.

II. Оделење за пушкарницу образује се из:
а.) 1 двајесника.
б.) 2 десетара.
в.) 6 пожарника.

III. Оделење за тополивницу састоји се из:
а.) 1 двајесника.
б.) 3 десетара.
в.) 6 пожарника.

IV. Оделење за чаурницу образују:
а.) 1 двајесник.
б.) 2 десетара.
в.) 6 пожарника.

V. Оделење за слагалиште образује се од:
а.) 1 двајесника.
б.) 2 десетара.
в.) 6 пожарника.

VI. Оделење за пиротехнику образује:
а.) 1 наредник.
б.) 3 каплара.
в.) 12 редова из пиротехничке чете.

VII. Резервно оделење састоји се из:
а.) 1 двајесника.
б.) 1 десетара.
в.) 10 пожарника.

VIII. Водоношко оделење састављено је из:
а.) 1 двајесника.
б.) 1 десетара.
в.) 4 пожарника.

Члан 152.

Резервни вод дели се на 3 оделења:

I. Пењачко оделење образовано је из:
а.) 1 двајесника.
б.) 4 пењача.
в.) 4 пожарника.

II. Шмрчарско одељење састављено је из:

а.) 1 двајесника.
б.) 3 десетара.
в.) 1 десетара машинисте.
г.) 19 пожарника.

III. Водоношко одељење састоји са из:

а.) 1 двајесника.
б.) 1 десетара.
в.) 6 водоноша.

Члан 153.

Број пожарних шмркова, справа, алата, запрега и возова прописиваће министар војни по предлогу управника војно техничких завода, и одобраваће набавку и израду истих у границама буџета.

Члан 154.

Старешинство је у пожарној чети онако исто као и у војсци, т. ј. нема међу собом равних, већ свакад је старији који има право да заповеда, а млађи који има заповести да се покорава.

Постепеност старешинства одређује се редом како су водници, двајесници, десетари и пожарници у списак чети уписани, што прописује управник војно-техничких завода, с' обзиром на године службе, способност и употребљивост појединих за пожарну службу, и на међусобан однос у редовној служби у радионицама управе војно-техничких завода.

У чинове производи управник војно-техничких завода, а на предлог четовође пожарне чете.

Члан 155.

Положаји при пожарној команди имају следеће називе и постепености:

1. четовођа.
2. водник.
3. двајесник.
4. десетар.
5. пењач.
6. трубач, и
7. пожарник, водоноша или шмрчар.

Но према приликама може управник војно-техничких завода одредити и једног нижег официра из свога подручја за главног наставника радничке пожарне чете; да води надзор над наставом и спремом чете, који онда по старешинству долази над четовођом као претпостављени му старешина.

Члан 156

Четовођа пожарне чете одговоран је управнику војно-техничких завода за рад и спремност у чети; он прима све заповести од управника неспоредно; води главни списак чете; предлаже управнику упис и испис из чете, и премештај из једног вода у други; предлаже особље чете за унапређење и чини предлог за казне по величини погрешке, ако кривице прелазе његову надлежност кажњења.

Он води инвентар пожарне спреме, и пази да водници држе поверени им материјал у исправности.

Он је одговоран за извежбаност пожарника, и у том смислу предлаже управнику војно-техничких завода распоред за обуку истих.

Он мора почешће држати изненадне смотре над спремом појединих одељења, те да се тако уверава о исправности њеној.

Он може, али увек само по нарочитом одобрењу управника војно-техничких завода, правити и узбуне и уверавати се да ли цео склоп чете ради тако као што треба.

Члан 157.

Водници су одговорни у својој служби четовођи пожарне чете, и примају од њега неспоредно све заповести.

Они воде прозивник људства свог вода, списак справа, алата, возова и запреге предате им на руковање.

Старају се да горње ствари у исправном стању буду, како би се у сваком трепутку употребити могле.

Они треба особиту пажњу да обрате на обуку својих водова, те да ови нужне радње добро разуму, и да их могу у озбиљном случају брзо и лако вршити.

Пењаче треба понаособ обучити, а за ту се службу бирају најодважнији и најхитрији млади људи, који ће у случају пожара и живот свој жртвовати за другога, чији би живот био у опасности.

Исто тако треба све пожарнике обучити и у радњи са шпрковима, и старати се да при радњи у напрезању буду сложни и издржљиви.

Водници стоје само у усменом саобраћају са четовођом чете, и немају никакве преписке.

Члан 158.

Двајесници и десетари одговорни су у служби својим водницима од којих заповести непосредно примају.

Они воде спискове људства и материјала, који је поверен њиховом руковању.

Они помажу водницима у обуци својих одељења. И они се само усмено односе к' својим претпостављенима.

(свршиће се.)

Измене у дислокацији трупа.

Решењем министра војног од 16. тек. мес. Ф/Бр 6544. наређено је, да се приликом овогодишњег вежбања редовне војске, извршн следећи сталан размештај трупа по гарнизонима, а на име да се преместн:

I. гардијски батаљон из Врање у Ниш;
II. „ „ „ Зајчара у Београд;
IV. „ „ „ Пожаревца у Пирот.
V. „ „ „ Пирота у Зајчар;
I. батаљон „Књаза Милоша“ из Ниша у Врању;
VIII. „ из Београда у Пожаревац;
XIII. „ из Књажевца у Кладово;
XV. „ из Кладова у Књажевац.

Лични односи.

На молбу артиљеријског поручика Јанка Х. Лазаревића, г. министар унутрашњих дела, под 10. тек. месБр 15970., а на основу уредбе од 30. Јуна 1851. год., Вр 470. (Зборник VI. страна 30.), одобрио му је: да се од сада презива „Ђ. Димитријевић“.

БОЛОВАЛИ:

Пешадијски капетан I. кл. Димитрије Вуковић 6 дана.
Артиљеријски капетан II. кл. Ђорђе Марковић 17 дана.

ОДСУСТВА:

Артиљеријски потпуковник Василије Мостић 30 дана.
Ђенералштабни потпуковник Јован Атанацковић 15 дана.
Пешадијски мајор Лазар Петровић 3 дана.
Управник I. кл. Живан Јовановић 6 дана.
Професор војне академије Ђорђе Стојевић 13 дана.
Артиљеријски поручик Недељко Вучковић 20 дана.
Инжињирски поручик Михајло Јанковић 6 дана.
Пешадијски поручик Милан Милојковић 1 дан.
Пешадијски поручик Сретен Славковић 25 дана.
Благајник III. кл. Светозар Костић 5 дана.
Књиговођ III. кл. Марко Матић 8 дана.
Књиговођ III. кл. Јован Т. Чротић 28 дана.
Пешадијски потпоручик Михајло Кићевац 5 дана.
Пешадијски потпоручик Филип Лазић 25 дана.
Пешадијски потпоручик Аћимко Стојковић 2 дана.
Пешадијски потпоручик Максим Вавовић 8 дана.
Пешадијски потпоручик Живко Јанковић 30 дана.
Пешадијски потпоручик Михајло Давидовић 10 дана.
Артиљеријски потпоручик Миодраг Васић 3 дана.
Књиговођ IV. кл. Петар Вукадиновић 5 дана.
Апотекарски помоћник I. кл. Љубомир Суботић 3 дана пр.
Апотекарски помоћник II. кл. Драгутин Тодоровић 14 д.

УМРО:

Магационар III. кл. Јован Васојевић, 13. тек. мес., у Краљеву.

Неслужбени део.

БЕЛЕШКЕ.

136.) Бројно стање и састав бугареске и источно-румелијске стај. војске по буџету за 1890. год., с платама особља. (наставак).

ЗВАЊЕ И ЧИН	БРОЈ ЛИЦА	ГОДИШЊЕ ПРИПАДАЊИЦЕ У ДИНАРИМА: ПЛАТА ПО ЧИНУ И ДУЖНОСТИ	СТАНАРИНА	ЗА ПОСЛУГУ	УКУПНО
Дисциплинарна чета:					
Командир чете, мајор	1	6600			7200
Помоћник његов, капетан	1	4200			4450
Водници: поручник	1	2700			2950
Водници: потпоручник	1	2100			2350
Свега	4				
СТРОЈНИ:					
Наредник	1	840			
Поднаредници	8	по 540			
Каплари	4	по 60			
Разводници	4	по 36			
Трубач	1	30			
Добошар	1	30			
Четни магационар	1	30			
Свега	20				
НЕСТРОЈНИ:					
Медиц. фелдшер	1	900			
Мајстори	2	по 1200			
Подмајстори	2	по 540			
Стар. писар	1	720			
Млађи писар	1	540			
Возар	1	24			
Волничари	3	по 24			
Свега	11				

Укупно: 35 лица.
Коња 3 (од којих 1 стројни).

Марвена болница у Софији:

Ветеринарни фелдшер	1	900			

ЗВАЊЕ И ЧИН	БРОЈ ЛИЦА: У ЈЕДНОЈ	У 24 КОМ.	ГОДИШЊЕ ПРИПАДАЊИЦЕ У ДИНАРИМА: ПЛАТА ПО ЧИНУ И ДУЖНОСТИ	СТАНАРИНА	ЗА ПОСЛУГУ	НА СОФ. ГАРНИЗ.
24 Окружне команде:						
У свакој						
Окружни командант, мајор	1	24	по 6600		по 480	720 (у Соф.)
Писар старији	1	24	од 1500—1350			
Писар млађи	1	24	од 1080 — 900			
Послужитељ	1	24				
Свега	4	96				

ЗВАЊЕ И ЧИН	БРОЈ ЛИЦА у једној	БРОЈ ЛИЦА у 24 чете	Годишње припадежности у динарима: ПЛАТА ПО ЧИНУ И ДУЖНОСТИ	СТАНАРИНА	ФУРАЖНИНА	НА Соф. ГАРНИЗ.	УКУПНО
24 Кадровске чете:							
У свакој:							
Командир чете, поручник	1	24	по 3300	према гарниз.	по 300	720 (у Сое.)	
Свега	1	24					
Четно-окружни наредници	4	96	по 1200	(без других припадлеж.)	по 300	—	
Четни наредник	1	24	по 840				
Поднаредници	4	96	по 540				
Магационар, поднаредник	1	24	по 540				
Четни писар	1	24	по 540				
Оружник	1	24	по 960				
Трубач	1	24	по 540				
Добошар	1	24	по 540				
Фелдшер	1	24	по 720				
Свега	15	360					

Укупно у окруж. командама и кадровским четама: *480* лица.

Мимо тога 8000 војника за време од 60 дана.

ЗВАЊЕ И ЧИН	БРОЈ ЛИЦА	Годишње припадежности у динарима: ПЛАТА ПО ЧИНУ И ДУЖНОСТИ	СТАНАРИНА	ЗА ПОСЛУГУ	ФУРАЖНИНА	УКУПНО
Морнарство:						
Управник флоте и морнарства, и команд. јахте „Алекс. I.", капетан-лајтнант — мајор	1	7800			—	
Управник економије, мајор	1	6600			—	
Команд. параброда „Крум", лајтнант — капетан	1	5400			—	
„ „ „Симеон велики", лајтнант — капетан	1	4800			—	
„ „ „Асен", мичман I. кл.	1	3900			—	
Ст. официр на јахти „Алекс. I.", лајтнант	1	4200			—	
„ „ „ параброду „Крум", мичман II. кл.	1	2700			—	
„ „ „ „ „Симеон велики", мичман I. кл.	1	3300			—	
Управник инверства, лајтнант — капетан	1	4800			—	
„ артиљер., поручник	1	3300			—	
Ст. пристанишн. механичар, мичман I. кл.	1	3900			—	
Командир прист. чете, капетан	1	4200			300	
Водник, поручник	1	2700			—	
Ађутант и благајник, потпоручник	1	2400			—	
Каплар	1	3600				
Лекар флоте	1	4800	—	480	—	
Рачуновођ	1	2400				
Магационар	1	1800				
Бројач	1	1200				
Ст. инжинир, механичар	1	6000				
Механичар I. разреда	1	4200				
„ II. „	2	по 3600				
„ III. „	2	по 3600				
„Лоцман" I. „	3	по 3600				
„ II. „	3	по 3600				
Свега	31					

Према дужности

ЗВАЊЕ И ЧИН	БРОЈ ЛИЦА	ГОДИШЊА ПЛАТА
Подофицири и редови:		
1.) СТРОЈНИ:		
Наредник	1	840
„Боцмани“	7	по 840
„Боцманмат“-минер	1	540
„Боцманмати“	12	по 60
Поднаредници	4	по 540
Капдари	4	по 60
Разводници	4	по 36
Магационари (капдари)	2	по 240
Ложачи I. разреда	13	по 60
» II. »	16	по 36
Кормапоши (поднаредници)	3	по 540
» I. разреда	4	по 60
» II. »	5	по 36
Сигналисте	9	по 36
Гњурци	4	по 60
Матроси	126	по 24
Артилеристи: фајерверкер старији	1	540
» млађи	1	60
бомбардири	4	по 36
канонири	30	по 24
минери	8	по 60
добошари	2	по 30
трубачи	2	по 30
Свега	263	
2.) НИСТРОЈНИ:		
Стар. писар (наредник)	1	840
Млађ. писари	4	по 60
Машин. подофицири	6	по 840
Машинисте I. разреда	13	по 60
» II. »	8	по 36
„Шкипет.“ I. разреда	1	900
» II. »	2	по 720
Фелдшер старији	1	900
» млађи	1	720
Свега	37	

(На мајсторе сума од 30000 динара).

Музика:		
Наредник	1	840
Поднаредници	4	по 540
Капдари	8	по 240
Матроси	12	по 30
Свега	25	

Укупно у флоти: људи . . . 356 и 20 ученика.
коња . . . 2.

171.) Логор бугарске војске у Кули. Како се јавља у „Држав. Весник", б. тек. мес. држао је принц Фердинанд преглед над војском бугарском што логорује у Кули, која се састоји из III. Бањског, IV. Плевањског, XV. Ломског и XVI. Ловчанског пука (II. пешадијска бригада. — командант мајор Бочев); 3 батерије I. артиљеријског пука и 1 ескадрона I. коњичког пука. Том приликом извођени су бригадни правилски стројеви, а затим маневар против означеног противника, и најзад церемонијални марш. Принц је, вели, похвалио рад војске.

172.) Опсадне батерије Ремове. „Reichswehr" јавља, како аустријски артиљеријски капетан П. Рем, вређе професор градске војне на техничко-војној академији, предлаже за подизање опсадних батерија нову норму, која је сасим различна од досадањих и којом се уштеђује много у времену и раду, те је у неколико сигурније да се подизање и наоружање доврши за једну ноћ и тако да се дејствује изненадно. Исто тако врло је знатна и уштеда у материјалу за грађење, као и осигурање од метака и од удара.

Код Ремових батерија нема грудобрана, траверзи, шарти, мердевина, склоништа, барутина и т. д.; код њих нема ни оних сложености, које отежавају подизање и схватање, и одликавају потпуне с противничке стране; оне се у главном састоје из њене линије у једном реду постављених топовских заклона, који су врло дубоки, али који се не копају дубље него што је висина хоризонтално постављене топовске цеви. Стране с преда и бокова праве се што стрмије, а задњој, која служи као рамен, дује се одговарајући над. Овакви топовски заклони, који су један од другог размакнути одарилике за по 10 метара, спојавају се на задњем делу са два метара широким сакривеним путом, у коме се само по себи подиже сасим безопасна склоништа за људе и муницију. Ископана земља сасим се разбаци, у колико није потребна за грађење бокета, или се употребљава за прављење маски пред или иза батерије, како кад земљиште захтева.

По заповести ћенералинспектора артиљерије, ерцкерцега Вилхелма, подигнуте су на Штајнфелду две батерије по Ремовом, а две батерије по досадањем систему. Број и извежбаност па то употребљених војника градске артиљерије била је једнака, а тако и земљиште и време. Ремове батерије довршене су за четири односно 4½ часа раније од нормалних батерија, и за облагање од дрвеларије није на њих ништа утрошено, осим што је требало за топовске подлоге и за заклон комуникација. Затим је једна Ремова батерија наоружана била топовима М. 80., па се из ње пуцало бојним метцима против друге Ремове батерије, која је од прве била удаљена за 1400 метара. Од 48 избачених метака није ни један погодио батерију, јер је осматрање било напредно отежано поред свега тога што су с противне стране топовски метци маркирана топовским ударима, и јер површина опасног простора није већа од једног и по квадратног метра на тле.

Поред сасим просте израде, добра страна Ремових батерија лежи, вели, још у томе, што је у њима послуга скоро сасим сигурна. Што се код тих батерија нема прегледности и што је посматрање метака из њих немогуће, није, каже, ни од какве важности кад се узме у обзир, да опсадни топови често пођуже дејствују против једне и исте мете испаљујући полако метак за метком, те тако официр или подофицир, који руководи паљбу, има довољно времена да иде од топа до топа; међутим посматрање је дејства и код садањих батерија врло неповољно, те за ту цељ и постоје нарочита посматрачница, која су са батеријом везана телефоном или оптичким телеграфом.

Но Ремове батерије имају ту ману, што се врло много уклањају, те се због тога на стеновитом или баровитом земљишту врло тешко или можда никако немогу ни подићи. А и одвођење кишнице захтева нарочитог старања.

У осталом, вели, ваља сачекати извештаје и од градских трупа ван Беча настањених, код којих се такође чине слични огити са Ремовим батеријама, како у подизању тако и у гађању".

173.) Видност разних боја с већих даљина. У потоње време покренуто је, како јавља „Инвалид", питање о опасности, која за француску војску постоји у боји њеног одела, јер се мисли да се лако може да види с великих даљина. Наше изложени резултати огита, које је чинио Жерар, могу донекле послужити као одговор на покренуто питање. Но и ако се ти резултати по самоме начину посматрања и не одликују великом тачношћу, опет пису без неког интереса. За опит узимане су мете обојадисане разном бојом. Степен видности у доле наведеној таблици означен је цифрама, где 1 одговара максимуму, 7 минимуму видности, а цифра 8 значи да се не види баш ништа. Наведени бројеви, као што је јасно, не показују степене видности обојадисаних предмета у каквој апсолутној мери, али ипак дају могућност да се суди о *релативном* распознавању боја на разном земљишту и при разним условима светлости.

Боје	НА 300 МЕТАРА					
	На отворен. земљишту	На камените. земљишту	На морској обали	На води	Пред земљан. утврђењима	Пред камен. утврђењима
Отворено црвена	4	4	3	2	5	4
Зелена	3	5	4	4	4	3
Плава (кобалт)	2	4	3	7	3	2
Бела	1	1	2	1	1	2
Сура	7	7	7	5	6	7
Мрка (увелот лишћа)	7	7	6	6	7	6

Боје	НА 300 МЕТАРА											
	Ведро				Облачно							
	У зору	При изласку сунца	У подне	При заласку сунца	У зору	При изласку сунца	У подне	При заласку сунца	У време кише и магле	На месечини	При светлости звезда	
Отворено црвена	4	3	3	4	4	3	4	6	3	3	4	5
Зелена	3	4	4	3	5	7	3	8	4	4	3	4
Плава	2	5	3	2	6	6	3	8	4	4	3	4
Бела	1	1	2	1	8	8	1	8	2	2	8	8
Сура	7	6	7	5	8	8	5	8	6	6	8	8
Мрка	6	7	6	6	8	8	6	8	6	7	8	8

Боје	НА 600 МЕТАРА					
	На отворен земљишту	На каменит земљишту	На морској обали	На води	Преко земљ. утврђења	Преко камен. утврђења
Отворено црвена	4	4	3	5	5	4
Зелена	3	5	5	4	4	3
Плава	2	3	4	5	3	2
Бела	1	1	1	1	1	2
Сура	6	8	7	8	8	7
Мрка	7	8	6	8	8	6

Као што се из ових таблица види, црвена и плава боја, као најглавније код француског одела, лепо се виде на даљини од 300, па и 600 метара; плава се још види боље него и црвена у свима приликама.

Према томе неопходно је, вели, потребно да се усвоји сура и мрка боја, те да војници мање трпе у борбама.

174.) Аустро-угарска коњичка артиљерија. „Нестер Лојд", у једном недужем свом чланку, поводом свршених маневара код војске аустро-угарске, проучавајући корист од њих, вели да маневри, и ако немогу ђенералима и официрима да дају никад онога искуства и рутине, коју даје рат, ипак разборито уђешени и извођени они су једина замена тога. Како инструктивно методично извођени и промишљени маневри могу дејствовати, о томе су се, вели, на жалост, аустријанци уверили у војни 1866. год. у Чешкој, где се сједне стране — аустријске — борила војска искусна у ратовању, чији су ђенерали и официри оседели на бојним пољима Италије и Угарске, и понели искуства из шест ратова пре тога; а на другој — пруској — страни стајала је војска чији ђенерали и официри већим делом нису ни омирисали били непријатељског барута, и који су свој војнички таленат развили само на маневарисању пољу у миру. И какво сно, вели, изненађење доживели! Инструктивна вредност свршених упражњења заслужује дакле потпуно признање.

То исто, вели, важи и односно тек скоро свршених маневара. Многострана искуства стечена за време њихово морају се истина тек сабрати и средити па да могу послужити као основа поучних објашњења, или као повод даљих напредњака у организацији или наоружању трупа. Но међутим о двема околностима као да још сада влада потпуна сагласност у надлежним круговима, а то је: о *потреби да се коњичким батеријама дају топови — брзаши*, и о *користи бездимног барута*.

Остављајући за други пут да говори о бездимноме баруту, узима сад реч само о коњичкој артиљерији, па, помињући како је улога њена на бојишту само секундарна, јер јој је задатак да потпомаже коњицу у борби с коњицом, вели како то условљује, а и догађаји на маневришту то су јасно показали, да борба коњичке артиљерије већином бива на кратким и резервајућим одстојањима, и да њој по правилу врло мало времена стоји на расположењу. Па да би у томе кратком времену постигла задовољавајуће резултате, мора *прецизност* и *брзина пуцања* у коњичког топа бити што могуће *већа*, а с тим и *покретност тога у ватри*. Тактика и стројна правила прописују тачно поступак коњичке артиљерије у коњичкоме боју. Кад се сопствена коњица судари с противничком, онда коњичка артиљерија гледа да се дохвати бланке, те да у згодноме положају њене непријат. ескадроне смртоносном патрон и тиме им редове десеткује и збуни, како би их што могуће више ослабила за напад. Ако непријатељска коњица буде сузбијена, онда артиљерија истручава напред, те да из нових положаја тоне што јаче противника; а ако је пак овај победио, онда има да заклања одступање своје коњице, т. ј. да јој послужи као основа за поновно уређење, и да спречава гоњење од стране непријат. коњице.

По томе, дејство коњичке артиљерије своди се у главном: на брзо и добро гађање поред непрестане сремености за метање на предњаке, како би у што краћем времену могла да наставе пљачу са другог положаја. Кад се дакле та главна циљ има пред очима, настаје питање с каквим топовима може она најбоље да се постигне. За маневровање с коњицом нуждан је лако покретљив топ, с којим се брзо удаси у дејство, а исто тако брзо и напасти из овога, и с којим је у најкраћем времену могуће испалити што већи број сигурних метака. Даљине на којима се има дејствовати баше увек средње,

врло праштел. Међутим досадањи 8 сн. коњички топ не одговара, вели, тим условима. Запрегнут са по 6 коња истина доста је покретљив на маневришту, али је у затри (неувочени) за брзу паљбу несретан због великог трзања. Кад се зна да се дејство коњице свршава за неколико минута, и да се у најбољем случају на топ могу да испале по четири метка у минуту (што се можда неће никад десити), као и да је за отварање и прекидање паљбе потребно два минута, онда је јасно да ће се једначном паљбом дејствујући за 3 — 4 минута једва моћи да испали 12 до 16 метака. Ако се при том одбије време за изналажење даљине, онда за фактично дејство топа преостаје врло мало времена. Да се, вели, не упутта у даље детаље, према већ до сад изложеном, а и на основу искуства стечених на маневрима, даје се закључити да аустро-угарски 8 сантимет. пољски топ Мод. 1875. није за коњицу, јер му недостају баш најглавнији услови: брза покретност при паљби и могућност да се са њим брзо пуца и притом тачно погађа. Кад се узме у обзир да су топови брзаци при обичној паљби нет пута надмоћнији од досадањих пољских топова, т. ј. док они последњи испале у минуту по 2 — 3 метка, дотле они могу да избаце по 10 — 15 метака, а на ближим даљинама тај се број метака скоро удваја, тако да се са 8 сн. топом брзаком могу за један минут да испале 25 метака, — онда се, вели, неби требало ни мало осврнути на неке препоне које стављају тактичари и војни техничари уважењу топова брзака за пољску војну и које ће се с временом такође савладати, — јер баш 8, на најзад и 6 сн., брзак право је и једино оружје за наоружање коњичке артиљерије.

Како данашњи топови брзаци нису, вели, баш потпуно савршени да би се искључиво могли дати коњичким батеријама, према искуства на маневрима присиљавају на то да се обрати већа брига на усавршење тих топова, то се за сад у неродавним пругозима баве мишљу, да се коњичким батеријама, које имају по 6 топова, одузму по два, и замену са два Максимова брзака. Истина, вели, да су Максимови брзаци у најновије време због чешких мање повољних резултата на пробама, изгубили у неколико од свог правилног гласа и страшности, али су поред свега тога врло вредно оружје. Она четири 8 сн. топа који би остали код коњичких батерија, били би за дејство на већим даљинама, а на ближим решавајућим одстојањима ту би Максимови брзаци чинили своје. Узимо, вели, да један Максимов брзак може да испали у минуту 500 метака, то би батерија за време паљбе од 3 минута, поред 48 метака из четири топа, могла да испали још и 3000 метака из Максимових брзака. У решавајућим моментима са овако наоружавајућом ватром Максимови топови врло су згодно оружје за коњичке батерије.

175.) Преустројство градске артиљерије у Аустро-угарској, о коме смо говорили у 75. бележници од ове године (бр. 23.), како „Пестер Лојд“ јавља, ступа у живот од 1. Јануара идуће године. Према томе аустро-угарска градска артиљерија имаће у будуће 3 пука од по 3 батаљона, 3 пука од по 2 батаљона и 3 самостална батаљона, свега 18 батаљона, а било их је 12. Тирольска брдска артиљерија образоваће засебан дивизион од 3 односно 6 батерија, и 1 допунско одељење.

176.) Реформе у Аустро-угарској војсци „Reichswehr“ донеси из аустро-угарског службеног војног листа од 23. Септембра тек. год. по новом, следеће одредбе:

Сваки *дивизион пољске артиљерије* добија један доглед М. 90. са постољем, који се рачуна у спрему и који носи дивизионски трубач.

Професијантска наоружање се Вердиодом пушком и ножем. Ратна ручна муниција је за подофицире по 20, а за помоћнике (кадре) по 30 фишека. Рекрути и допунски резервисти професијантске струке, кад се позову на службу, обучаваће се војнички за осам недеља. Помоћнике 1. и 2. класе и мајсторе 2. класе постаља на упражњена места корпусни интендант, а мајстори 1. класе и професијантски наредници постављају се према потреби по одредби министарској. Ниже особље за рачунске послове укида се, и место њега могу се за писарске послове употребити помоћници 1. класе. Они од нижег рачунског особља, с положеним испитом, који се сада стално налазе при професијантским слагалиштима, могу се, по моћи, изустити да сврше школу за професијантске приправнике и да положе испит за професијантске чиновнике. Звање професијантских практиканата укида се, па се замењује подофицирским чином, сличио као што су ошицирски заступници, с називом заступник професијантског аџиесисте. У монархији утврђује се број сталних професијантских слагалишта на 49, а у окупираним областима на 10, али се по одобрењу министарства могу, по потреби, установити и привремена (филијали). Код сваког слагалишта мајстарији чиновник уједно је и управник и одговорни руководилац; онај, који за њим иде, контролор је; а остали чиновници употребљавају се на разне канцеларијске послове или за управљање радионица.

Професијантске установе ове су: сједињена *дивизијска професијантска колона* са дневним потребама; она се састоји из снабдев. одељења (2 чиновника и 9 људи) и возарског одељења на професијантских возова дивизије; возарским одељењем командује водник прот вода возарског ескадрона; а подофицири узимаће се из трупе или из истог вода. Број *кола* код *пешадијске дивизије* износи на 15 батаљона, по 6 двоврежних кола на батаљон, свега 90; за дивизијску коњицу са пуковским штабовима 21; за дивизијску артиљерију 9 кола са по 4 коња и 9 са по два коња; за муницијску колону 6 кола са по 4 и толико са по 2 коња; за санитет 1 кола са четири и 1 са два коња; и најзад за штаб 3 кола; — свега 144 кола. Код једне *коњичке дивизије* од по 4 коњичка пука и 2 стрељачка батаљона професијантска колона има 183 кола. Професијантски возови корпусног штаба и овоме непосредно потчињених одељења могу такође образовати једну колону, али се тада придружују којој дивизијској професијантској, или снабдев. колони. (наставиће се).

ИСПРАВКА.

У Службеном војном листу број 37. од ове год., а у личним односима, погрешно је стављено да се поручнику Миловану Поповићу одобрава женитба са госпођицом „Јеленом", већ треба да стоји са госпођицом „*Милевом*", — што се овим исправља.

ОГЛАСИ.

Живко Радојковић из Београда, редов 2. чете VII. батаљона стал. кадра, побегао је из команде 22. прош. месеца.

Он је стар 21 годину, висок 1·70 мет., косе кратке, очију смеђих, чела високог, погледа потмулог, у лицу пун.

Од државних ствари однео је на себи: 1 блузу чохану, 1 панталоне чохане, 1 пар чизама, 1 капу шајкачу, 1 оковратник, 1 пар пребуке и 1 шињел.

Јован Столовић из Старе Србије, редов 3. чете VII. батаљона стал. кадра, побегао је из команде 23. Јуна т. г.

Он је стар 21 годину, образа дугих, носа дугачког, очију плавих, косе црне, без браде и бркова, у опште лица чистог, у леву руку рањен и рана још стоји незалечена.

Од државних ствари однео је на себи: 1 чохану блузу, 1 чохане панталоне, 1 пешачке чизме, 1 капу шајкачу, 1 оковратник, 1 пар пребуке, 1 нож са опасачом и виском Мод. 80 год. Серија Б. № 4155.

Умољавају се војне и полицијске власти да именоване бегунце у својој територији по-,траже, и да их на случај проналаска спроведу у команду.

Од стране дотичне команде.

Према Највишем решењу, Управа војно-техн. завода славиће ове године у Крагујевцу своју славу — „**27. Септембра, као дан кад је у Крагујевачкој тополивници изливен први Српски топ**".

Ово се јавља свима командама и војним надлештвима ради знања.

Од стране дотичне управе.

Музика Дунавског пешадијског пука прешла је административно од 10. Септембра тек. год. код VII. батаљона „Краља Александра I."

Ово се јавља свима командама и војним надлештвима ради знања и управљања.

Од стране дотичне команде

Садржина. — **Службени део**: *Производства, постављења и размештаји.* — *Прописи, наређења и објашњења министарска.* — *Измене у дислокацији трупа.* — *Личне односи.* — **Неслужбени део**: *Белешке*: 136.) Бројно стање и састав бугарске и источно-румелијске стај. војске по буџету за 1890. год. (наставак). 171.) Логор бугарске војске у Кули. 172.) Опсадне батерије Ремове. 173.) Видност разних боја с већих далина. 174.) Аустро-угарска коњичка артиљерија. 175.) Преустројство грал. артиљерије у Аустро-угарској. 176.) Реформе у Аустро-угарској војсци. — *Исправка.* — *Огласи.*

КРАЉЕВСКО-СРПСКА ДРЖАВНА ШТАМПАРИЈА.

ИЗЛАЗИ РЕДОВНО
СВАКЕ СЕДМИЦЕ
ПО ЈЕДАРЕД,
А ПО ПОТРЕБИ И ВИШЕ ПУТА,
НАЈМАЊЕ НА ТАБАКУ.

ЧЛАНЦИ УПУЋУЈУ СЕ
УРЕДНИШТВУ,
А ПРЕТПЛАТА БЛАГАЈИ ВОЈ.
МИНИСТАРСТВА.

ЛИСТ ДАЈЕ СЕ У ЗАМЕНУ.



ЦЕНА
је листу годишња:
ЗА ВОЈСКУ . . . 6 дин.
ЗА НЕВОЈНИКЕ . 12 „
ЗА ИНОСТРАНСТВО
С ПОШТАРИНОМ 20 „
ПОЈЕДИНИ БРОЈ . 30 пара

ОГЛАСИ
ОД РЕДА ПО 10 ПАРА ДИН. ЗА 1
ПУТ, А ПОСЛЕ ПО 5 П. Д.
ВЕЋИ И ДУЖЕВРЕМЕНИ ОГЛАСИ
ПО УГОДБИ.

СЛУЖБЕНИ ВОЈНИ ЛИСТ

ОРГАН И ИЗДАЊЕ ВОЈНОГ МИНИСТАРСТВА.

УРЕДНИК: ЂЕНЕРАЛШТАБНИ ПУКОВНИК Младен Јанковић, НАЧЕЛНИК ОПШТЕ-ВОЈНОГ ОДЕЉЕЊА.

БРОЈ 40. БЕОГРАД, 29. СЕПТЕМБРА 1890. ГОД. ГОДИНА X.

Производства, постављења и размештаји.

У ИМЕ
ЊЕГОВОГ ВЕЛИЧАНСТВА
АЛЕКСАНДРА I.
по милости божијој и вољи народној
Краља Србије
МИ
КРАЉЕВСКИ НАМЕСНИЦИ.

На предлог заступника Нашега војног министра, председника Нашег министарског савета, производимо:

„У чин резервног санитетског капетана I. класе, д-ра Војислава Суботића, са рангом од 25. Новембра 1885. године; и

у чин резервног санитетског капетана II. класе, д-ре: Михајла Цвијетића, Јована Пелнарја, Јосифа Ожеља, Јована Јовановића, Јефрема Кочовића, Стевана Атанасијевића и Едуарда Михела".

Заступник Нашега војног министра, председник Нашег министарског савета, нека овај указ изврши.

26. Септембра 1890. год.
Београд.

Јов. Ристић с. р.
К. С. Протић с. р.
Ј. Вели-Марковић с. р.

Председник министарског савета, заступник министра војног, ђенерал,
С. Грујић с. р.

Овај указ саопштава се свима командама и војним надлештвима ради знања.

Ф/А№ 6983.
26. Септембра 1890. год.
Београд.

Председник министарског савета, заступник министра војног, ђенерал,
С. Грујић с. р.

У ИМЕ

ЊЕГОВОГ ВЕЛИЧАНСТВА

А Л Е К С А Н Д Р А I.

по милости божијој и вољи народној

Краља Србије

МИ

КРАЉЕВСКИ НАМЕСНИЦИ.

На предлог заступника Нашега војног министра, председника Нашег министарског савета, производимо:

„Пешадијског потпоручника Спасоја Грујичића, у чин пешадијског поручника, с рангом од 20. Маја ове године".

Заступник Нашега војног министра, председник Нашег министарског савета, нека изврши овај указ.

26. Септембра 1890. год.

Београд.

Јов. Ристић с. р.

К. С. Протић с. р.

Ј. Вели-Марковић с. р.

Председник министарског савета, заступник министра војног, генерал,

С. Грујић с. р.

Указ овај саопштава се свима командама и војним надлештвима ради знања.

Ф/А№ 6984.

26. Септембра 1890. год.

Београд.

Председник министарског савета, заступник министра војног, генерал,

С. Грујић с. р.

РЕШЕЊИМА МИНИСТРА ВОЈНОГ:

Од 18. тек. мес. ове год. Ф/А№ 6270., одређује се за врш. дужн. књиговође при артиљеријско-техничком одељењу војног министарства, благајник II кл. Никола Дамјановић, досада на служби при благајничком одељењу.

Од 20. тек. мес. ове год. Ф/А№ 6400., одређују се при Тимочком артиљеријском пуку:

За врш. дужн. командира 4. батерије, артиљер. поручник Недељко Тошић, досад. водник 1. чете градског артиљеријског батаљона; а досадањи командир те батерије, артиљеријски капетан I. кл. Светозар Витковић, разрешава се од те дужности, и остаје само као врш. дужности команданта II. дивизиона истог пука.

За водднике 6. батерије, артиљер. поручник Димитрије Ристић, досад. водник 4. батерије, и потпоручник Михајло Великић, досад. водник 2. батерије.

Од 24. тек. мес. Ф/Ђ№ 6807., поставља се професор велике школе Андра Борђевић, за хонорарног професора међународног и ратног права при вишој школи војне академије.

Од 26. тек. мес. Ф/А№ 6845. одређују се:

За врш. дуж. интенданта при Шумадијској дивизијској команди, благајник IV. класе Милош Павловић, назначен за благајника при управи војно-техничких завода; а

за благајника IV. кл. при управи војно-техничких завода, Аврам Поповић, назначен за врш. дужн. интенданта при Шумадијској дивизијској команди.

Наредбом команданта Шумадијског пешадијског пука № 1975. од 16. тек. мес. ове год., одређен је за оружног официра при X. батаљону, пешад. поручник Риста Сандаљ, водник 3. чете истог батаљона, поред редовне дужности; а досадањи врш. дужности оружног официра, пешадијски поручник Павле Јаконљевић, разрешава се од те и остаје само в. д. управника привремене профијант. слагалишта у Г. Милановцу, поред водничке дужности.

ПРОПИСИ, НАРЕЂЕЊА И ОБЈАШНЕЊА.

Министарство војно.
Бр. 8344.

176.

Свима командама и војним надлештвима.

На том основу, што је у члану 150. правила о новчаном снабдевању део II., казано да се рачуни за исплату попутнине шаљу надлежном органу, пошто их овере надлежне старешине, — по неке дивизијске интендантуре шаљу на оверење војном министру рачуне својих команданата, сматрајући да у надлежност министрову спада и оверавање рачуна.

Такво схватање неправилно је, јер војни министар није у месту обласне команде те да зна, да ли је дотични командант дивизије заиста толико на путу пробавно колико је у рачуну означено, док се то у дивизији из књиге јављања, — као што је у чл. 148. тач. *е* поменутих правила речено, — и наредбе о поласку на пут, кад одређује себи заступника, и повратку с пута, када овога разрешава, може лако видети и према томе и наредби министровој за путовање рачун оверити.

Нека се команде и војна надлештва по овоме управљају.

20. Септембра 1890. год.
Београд.

Председник министарског савета,
заступник министра војног,
генерал,
С. Грујић с. р.

Министарство војно.
А/Р№ 3622.

177.

Свима командама и војним надлештвима.

У циљу, да би се коњи ст. кадра бољим ковом снабдевали, одредио сам једну стручну комисију да ово питање свестрано проучи, и да ми даде мнење: како би се и код нас према нашим околностима могао бољи и сигурнији ков добити.

Пошто је комисија ово питање проучила, поднела је извешће, како о узроцима досадањег лошег кова, тако и о начину, како би се бољи добијати могао.

Уважавајући поднесене разлоге поменуте комисије, наређујем: да се употреба дојакошњих клинаца за немачки ков замени клинцима француског система, који имају четвртасте коничне главе, израђени од најбољег шведског „Сименс — Мартиновог“ хомогеног гвожђа.

Ове ће клинце набављати од сад артиљеријско-техничко одељење непосредно из фабрика, које их израђују, на кад се набаве, предаће се управи главног убојног слагалишта да их она издаје командама на требовања, а по цени коштања од оних наплаћује.

За потковице комисија је мнења да би најбоље било, кад би се у дотичним командама израђивале, т. ј. да сваки пук за себе колико му треба израђује.

Но како у пуковима нема још довољне и веште радне снаге за израду њихову, то ће се оне до даље наредбе, и док се не добије довољна и вешта радна снага за ту циљ у дотичним командама, морати набављати по дојакошњем начину путем лицитације, а по мустрама, које ће се свакој команди у своје време послати.

Нека се по овоме све дотичне команде од сада тачно управљају, и требовања за потребну им количину клинаца за идуће године, увек шаљу министарству најдаље до краја месеца Августа.

18. Септембра 1890. год.
Београд.

Председник министарског савета,
заступник министра војног,
генерал,
С. Грујић с. р.

Министарство војно
Бр. 8068.

178.

Свима командама, војним надлештвима и окружним начелништвима.

ПРЕГЛЕД

потребних сума за које је отворен кредит код начелништава окружних и благајне војног министарства, на име додатка на коње, према решењу министарског савета од 20. Јуна тек. год. Бр. 6489.

Текући број	Код кога је отворен кредит	Коме је отворен кредит	За коју команду и војно надлештво	По нашоб Дин.	п.	Укупно Дин.	п.
1	Код начелништва окр. Ваљевског	Команданту Дринске дивиз. области	За команданта Дринске дивизијске области	3003	—		
			За команданта I. дивизиона Дринског артиљеријског пука	5708	50		
			За команданта VI. батаљона стал. кадра	1984	50		
			За управу Ваљевске војне болнице	252	—		
			За управу Ваљевског гарнизона	483	—		
			За команданта V. пуков. округа	1192	70	12623	70
2	Код начелништва окр. Врањског	Команданту Моравске див. области	За команданта I. пуков. округа	772	10		
			За команданта I. гардиј. батаљона	1764	—	2536	—
3	Код начелништва окр. Крагујевачког	Команданту Шумадиј. див. области	За команданта XI. батаљона стал. кадра	2226	—		
			За команданта XII. батаљона стал. кадра	1647	80		
			За команданта XI. пуков. округа	1260	—		
			За команданта Шумадијског возарског ескадрона	1008	—		
			За управу Крагујевачке војне болнице	252	—		
			За управу Крагујевачког профијант. склоништа	505	92		
			За управу Крагујевачког гарнизона	838	96		
			За команданта III. коњичког пука	6867	—		
			За команданта Шумадијске дивизиј. области	3031	70		
		Управи војно-техничких завода	За управу војно-техничких завода	3109	—		
		Управи Стратарских барутана	За управу барутана Стратарских	252	—	20998	38
			За пренос	—	—	36158	08

Текућа број	Код кога је отворен кредит	Коме је отворен кредит	За коју команду и војно надлештво	По наособ дин.	п.	Укупно дин.	п.
			Пренето	—	—	36158	08
4	Код начелништва окр. Крушевачког	Команданту Тимочке дивиз. области	За команданта I. коњичког пука	6270	—		
		Команданту Шумадиј. дивиз. области	За командира II. чете понтонирске	506	—		
		Команданту Моравске див. области	За команданта III. пуков. округа	1045	80		
			За команданта комбинованог инжинирског батаљона	1092	—	8913	80
5	Код начелништва окр. Крајинског	Команданту Тимочке дивиз. области	За команданта XIII. пуков. округа	1260	—		
			За команданта града Кладовског	756	—		
			За команданта XV. батаљона стал. кадра	1730	—	3746	—
6	Код начелништва окр. Моравског	Команданту Шумадиј. див. области	За команданта XII. пуков. округа	1018	50		
			За команданта понтонирског полубатаљона	1212	—		
		Команданту Тимочке дивиз. области	За команданта Тимочког артиљеријског пука	11718	—		
		Управи инжинирског арсенала	За управу инжинирског арсенала	1237	60	15186	10
7	Код начелништва окр. Пожаревачког	Команданту Шумад. дивиз. области	За командира I. чете понтонирске	1213	92		
			За команданта IV. гардијског батаљона	1412	60		
		Команданту Дунавске див. области	За команданта VIII. пуков. округа	1769	—		
			За команданта IX. пуков. округа	1491	—	5886	52
8	Код начелништва окр. Пиротског	Команданту Тимочке дивиз. области	За команданта V. гардиј. батаљона	1624	—		
			За команданта XV. пуков. округа	1868	—	8878	52
9	Код начелништва окр. Подринског	Команданту Дринске дивиз. области	За команданта VI. пуков. округа	819	—	819	—
10	Код начелништва окр. Подунавског	Команданту Дунавске див. области	За команданта града Смедеревског	238	—		
			За командира коњичке батерије	2118	20	2356	20
11	Код начелништва окр. Рудничког	Команданту Дринске див. области	За командира IV. батерије Дринског артиљер. пука	1491	—		
			За командира V. батерије Дринског артиљер. пука	1258	60		
			За команданта VI. батерије Дринског артиљер. пука	1659	—		
			За командира Дринског возарског ескадрона	904	54		
			За превоз	—	—	81944	32

Текући број	Код кога је отворен кредит	Коме је отворен кредит	За коју команду и војно надлештво	По наособ дин.	п.	Укупно дин.	п.
			Пренето . .	—	—	81944	32
	Код начелништва окр. Рудничког	Команданту Шумадиј. дивиз. области	За команданта X. батаљона сталног кадра	1719	90		
			За команданта X. пуков. округа .	1269	10		
			За команданта Шумадијског артиљеријског пука	9618	—		
			За управу Краљевског гарнизона .	354	—	18274	14
12	Код начелништва окр. Тимочког	Команданту Тимочке див. области	За команданта Тимочке дивизијске области	3850	—		
			За командира Тимочког возарског ескадрона	850	—		
			За управу Књажевачке вој. болнице	252	—		
			За управу Књажевачког гарнизона .	743	—		
			За команданта XIII. батаљона стал. кадра	2431	—		
			За команданта XIV. батаљона стал. кадра	1764	—		
			За команданта XIV. пуков. округа .	1514	—	11404	—
13	Код начелништва окр. Тодичког	Команданту Моравске див. области	За команданта II. пуков. округа .	1155	—		
			За команданта II. батаљона сталног кадра	1653	40	2808	40
14	Код начелништва окр. Ужичког	Команданту Дринске дивиз. области	За команданта IV. батаљона стал. кадра	1533	—		
			За команданта V. батаљона сталног кадра	2257	50		
			За команданта IV. пуков. округа .	882	—		
			За команданта брдског артиљеријског пука	7917	—	12589	50
15	Код начелништва окр. Црноречког	Команданту Дринске дивиз. области	За команданта II. гардиј. батаљона	1890	—	1890	—
16	Код управе варош Ниша	Команданту Моравске див. области	За команданта Моравске дивизијске области	5152	20		
			За команданта I. батаљона сталног кадра	2016	—		
			За команданта III. батаљона стал. кадра	1871	80		
			За команданта Моравског артиљеријског пука	8943	20		
			За команданта градског артиљеријског батаљона	3461	—		
			За команданта I. инжинирског батаљона	2169	—		
			За команданта II. инжинирског батаљона	2016	—		
			За управу Нишке војне болнице .	1527	—		
			За командира Моравског возарског ескадрона	1236	60		
			За управу Нишког профиј. слагал.	755	30		
			За управу Нишког убојног слагал.	504	—	29652	10
			За пренос . .	—	—	158562	46

Текући број	Коме је отворен кредит	Код кога је отворен кредит	За коју команду и војно надлештво	По наособ дин.	п.	Укупно дин.	п.
			Пренето	—	—	158562	46
17	Код благајне војног министарства	Команданту Дунавске див. области	За команданта Дунавске дивизијске команде	5219	20		
			За команданта VII. батаљона стал. кадра	2221	20		
			За команданта VIII. батаљона стал. кадра	2537	50		
			За команданта IX. батаљона стал. кадра	2772	40		
			За команданта III. гардијског батаљона	1577	80		
			За команданта VII. пуков. округа	963	90		
			За команданта II. коњичког пука	11748	80		
			За команданта Дунавског артиљеријског пука	10945	20		
			За команданта Краљеве гарде	3936	80		
			За командира Дунавског возарског ескадрона	1297	10		
			За управу Београдског гарнизона	798	20		
			За управу Београдске вој. болнице	1363	84		
			За управу ветеринарске школе	756	—		
			За команданта пешадијске подофицирске школе	1008	—		
			За команданта жандармерије	6832	—		
		Управи главног убојног слагалишта	За управу главног убојног слагал.	1512	—		
		Управи војне академије	За управу војне академије	2058	—		
		Управи војне одеће	За управу војне одеће	322	—	57869	94
			Свега	—	—	216432	40

Предњаведено саопштава се командама и војним надлештвима ради знања и управљања, с тим да је о овоме писато и министарству финансије, да потребне кредите отвори код дотичних окружних начелништава.

Утрошене суме на ову цељ неће се показивати у нотама новчаним, ни стављати на терет редовног буџета војног за текућу годину, него ће се засебан рачун о истима водити; јер је постојећим наређењем министарског савета издатак одобрен из државне готовине за ову годину, из које ће се по засебном изводу издатак чинити и новац примати, с тим да се овај издатак има провући кроз новчану књигу исто онако као што се чини и са издацима редовног кредита.

7. Септембра 1890. год.
Београд.

Председник министарског савета,
заступник министра војног,
генерал,
С. Грујић с. р.

Министарство војно.
А/РЖ 3734.

179.

Свима командама и војним надлештвима.

На питање једног команданта дивизијске области, ко ће да води оне коње, који су пописом за јединице редовне војске, од оних обвезника које је обвеза личног служења прешла, или нису са њима уписати, наређујем: да су сви они обвезници који дају теглене, јахаће или товарне коње а нису регрутовани са њима заједно, дужни да их сами доведу пуков. окр. командама, које ће их пре свега прегледати и оценити да ли су за војну службу способни, — па тек ако се нађе да су за ово употребљиви, примиће их и завести у списак, а затим ће их по једном резервисти, упутити дотичном команданту пука.

Ови пак пошто их приме и надлежно са њима поступе, предаће их по свршеном вежбању опет оним истим војницима — резервистима, који су их довели, да их дотичним пук. окр. командама врате, а ови ће их опет сопственицима предати.

За време докле стока неприспе у кадровске команде као и при повратку из ових, сопственици ће бити дужни да воде трошак око своје стоке, на начин, као што је прописано упутством од 27. Августа ове год. Пов. Е№ 71, 72. и 73.

Нека се команде у будуће по овоме управљају.

17. Септембра 1890. год.
Београд.

Председник министарског савета,
заступник министра војног,
генерал,

С. Грујић с. р.

Министарство војно.
Е/О№ 4775.

180.

НАРЕЂЕЊЕ.

Како се многе команде не придржавају наређења Е/О№ 3140. од 28. Јуна ове год. (Служ. војни лист стр. 748.), односно пошиљања завоја слагалишту израђених предмета, то понављајући исто, препоручујем им да се по том наређењу у будуће тачно управљају.

25. Септембра 1890. год.
Београд.

Председник министарског савета,
заступник министра војног,
генерал,

С. Грујић с. р.

Министарство војно.
В№ 9665.

181.

Свима командама и војним надлештвима.

Г. министар финансије доставио ми је распис, који је упутио на окружна начелништва и градске управе, умоливши ме да поступак по њему ставим у дужност и војним властима, пошто су се и код њих могли десити или могу дешавати случајеви, на које се обраћа пажња начелништва и градских управа.

Распис је датиран 1. овог месеца под Пр. № 9842., и гласи:

„Дознао сам, да се у саобраћају налазе и продају и такве таксене марке, које немају жига

К. С. Р. (каса српске ренте),

и да таквих таксених марака има утиснутих и на државним актима. Расписом од 22. Октобра 1884. год. А№ 12973. наређено је, да се на свима таксеним маркама ставља овај жиг, и да само такве таксене марке имају праву вредност."

„Па како су таксене марке без тога жига незаконите и без вредности, и како се продајом истих штете знатно државни интереси, то извештавајући о томе начелништва — управу — препоручујем му — јој — да обрати строгу пажњу на продају оваквих таксених марака. А како се пак исте марке лепе и на актима и осталим писменима, која долазе пред државне власти, то ће оно — она — наредити свима својим подручним властима да и оне при при-

мању истих строго мотре, да ли на прилепљеним таксеним маркама има реченога жига. Не буде ли га, такав акт или писмено нека се задржи, мени се о томе јави, а према одговорноме поступи по закону о таксама."

„У исто време нека начелништво — управа — нареди да се прегледају све државне и општинске архиве, па нађу ли се акта, на којима су прилепљене таксене марке без тога жига касе среске ренте, та акта нека се издвоје, мени се о томе јави и поведе строга истрага противу одговорних."

„Овом приликом препоручујем начелништву — управи — да нареди, да се од сада зумбом поништавају марке у накрст, тако, да свака таксена марка буде прекрштена."

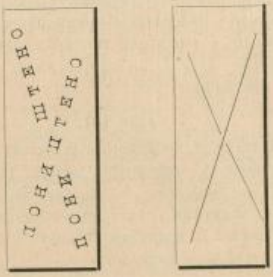

„На послетку, начелништво ће — управа ће — наредити још и то, да се таксене марке поништавају и печатом дотичне властиј, и да печат мора бити поквашен масном бојом".

Саопштавајући овај распис командама и војним надлештвима препоручујем им да у свему по њему поступе у погледу својих архива и вршења закона о таксама.

20. Септембра 1890. год.
Београд.

Председник министарског савета,
заступник министра војног,
генерал,

С. Грујић с. р.

Министарство војно.
Ф/А.№ 6650.

182.

Командантима дивизијских области.

Како још није решено питање о целокупном упућивању рекрута на службу у сталан кадар, наређујем: да се од ово-годишњих рекрута упуте у сталан кадар 1. Новембра ове године сви рекрути пуног рока — двогодишњаци — за градску артиљерију, коњичку батерију, пижинирију, возарију, болничаре, пиротехничку чету и пољску артиљерију (и возари и послуга).

Нека се команданти при упућивању рекрута по овоме управљају.

28. Септембра 1890. год.
Београд.

Председник министарског савета,
заступник министра војног,
генерал

С. Грујић с. р.

Министарство војно.
Ф/Ђ.№ 7023.

183.

НАРЕЂЕЊЕ.

Пошто предложене измене и допуне у уредби о оделу и ношњи официрског одела нису на највишем месту одобрене, то наређујем да се новопроизведени г. г. официри, којима сам изузетно дозволио да по пројекту одело набаве, ово и даље изнашају, но да се у току од 6 месеци снабду оделом по постојећем пропису, или ово одело до тог времена преправе.

26. Септембра 1890. год.
Београд.

Председник министарског савета,
заступник министра војног,
генерал,

С. Грујић с. р.

Министарство војно.
А/Т№ 3827.

167.

Свима дивизијским и пуковским командама и управнику војно-техничких завода.

Расписом од 6. Марта 1885. год. А/Т№ 576. (Сл. војни лист за 1885. год. стр. 409.), наређено је било да управник војно-техничких завода пошље свима пуковским окружним командама по једно прописно коњичко седло с целокупним прибором (без аше), које би служило као мустра, да по њему резервисте — коњаници, седла и прибор купују.

Како је од тога доба досада велики број ових седала распострт скоро по свима окружним командама, то је престала та потреба, да се по 1 седло налази у пуковским командама; с тога одобравам да команданти пуков. округа, на захтев резервиста, могу продати та седла, а по цени, коју су од управника војно-техничких завода добили, па добијен новац послати управнику.

Но ако би се десио случај, да је којој пуковској окружној команди и даље потребно да се налази 1 седло с прибором за мустру, то нека команданти, на место продатог седла, потраже од управника војно-техничких завода друго, које такође доцније могу на захтев резервиста продати, те да се на тај начин олакша резервистима, да не морају непосредно куповати седла из управе војно-техничких завода.

26. Септембра 1890. год.
Београд.

Председник министарског савета,
заступник министра војног,
генерал,

С. Грујић с. р.

Министарство војно.
А/Т№ 2740.

141.

ПРАВИЛА

администрације војно-техничких завода.

(СВРШЕТАК.)

Члан 159.

Пењачи, трубачи, водоноше и пожарници морају најтачније слушати своје претпостављене, њиховим заповестима покоравати се, и старати се да науче оно, чему их они буду обучавали, а по правилу које зато буде прописано, и то је најглавније што се од њих захтева.

Члан 160.

Нико несме без одобрења четовође изостати од вежбања или службе пожарничке, јер ће за неоправдан и неодобрен изостанак искусити дисциплинску казну и до највеће мере, прописане овим правилом.

Члан 161.

Задатак је мобилног вода да под командом свога водника, нечекајући ничије даље заповести, на први глас о пожару на државном имању у подручју управе вој.-техничких завода, тамо похита и предузме спасавање и гашење онога, што је у опасности.

Члан 162.

Задатак је сталног вода да у случају пожара у војно-техничким заводима, или у њиној близини, похита у војно-техничке радионице, где свако одељење заузима ону радионицу за коју је намењено, и предузме све мере предохране да се пожар неби на ту радионицу распростро. Ни једно одељење несме своје место оставити без заповести четовође, докле год пожар траје.

Члан 163.

Дужност је резервног вода да на знак пожара дође у круг војно-техничких завода, ту се мобилише и очекује даље заповести четовође.

Овај се вод без дозволе управника војно-техничких завода несме употребити ван круга војно-техничких завода.

Члан 164.

Сваки пожарник, без разлике чина и занимања, на знак трубе, звечке и парне звиждаљке, који пожар обзнањује, дужан је да похита у круг војно-техничких завода на зборно место, где у свој вод ступа па ту очекује даље заповести свога претпостављеног старешине.

Члан 165.

Кад би се пожар ван круга војно-техничких завода десио на зградама, од којих би и радионице или слагалишта војна била у опасности, онда се мобилан вод образује у кругу радничком; па кад буде имао бар половину људи и запреге на окупу, хита тамо, где се пожар појавио, а остали пожарници тога вода, који неби више заостали свој вод на зборном месту, иду на место пожара, и тамо се јављају своме старешини.

Члан 166.

У гашењу приватног имања и државног ван подручја управе војно-техничких завода, учествовање радничка пожарна чета само по одобрењу управника војно-техничких завода, које ће по потреби четовођа од њега поискати.

Члан 167.

Кад се деси пожар у војно-техничким заводима, у чијем би гашењу пожарници радничке чете учествовали, они имају право на награду, и то:

1. Који од тренутка обзнане пожара па за 20 минута буде на зборном месту, ако је четовођа добија 5 динара; водник, двајесник, десетар и пењач по 4 динара; а остали пожарници по 3 динара. Ко доцније дође недобија ништа.

2. Послуга великог шмрка, који први на место пожара стигне, добија 20 динара награде, а малог шмрка 10 динара. Награду ову деле подједнако сви возари и послуга, који су у први мах са шмрном на место пожара стигли.

3. Ако ко од пожарника при гашењу своје одело упропасти, онда ће му се та штета накнадити, ако то у року од 24 сахата после пожара пријавно буде, што мора потврдити и претпостављени му водник.

Накнада за оштету у оделу, одредиће се по оцени комисијској, којој се морају остатци показати, ако их има.

4. Све ове награде и накнаде дају се из државне касе, а из партије трошкова војно-техничких завода, по одобрењу управника војно-техничких завода.

Члан 168.

Ако би се који од пожарника без, разлике чина и положаја, за време гашења пожара у војно-техничким заводима осакатио, онда ће се лечити о државном трошку; а ако пожарник усљед тога осакаћења онеспособи, тако да му небуде могуће своје издржање зарађивати, онда постаје инвалид и добија издржавање из инвалидског фонда, докле год буде живио, а према чл. 26. закона о потпори војних инвалида и т. д. од 8. Јула 1878. године.

Члан 169.

Ако се каква штета деси на пожарним справама при гашењу каквог било пожара, онда трошак око оправке пада на терет државе, и оправка се врши одмах у војно-техничким заводима по наређењу управника војно-техничких завода.

Члан 170.

За обезбеђење радионица и државних зграда у кругу војно-техничких завода постојаће једна пожарничка стража.

Ова стража састоји се из:

Једног двајесника или десетара, *једног* трубача, и *три* пожарника.

Начелник те страже, десетар или двајесник, као такав претпостављен је осталим пожарницима који су на стражи, и одговоран је за мирноћу и ред, као и за вршење постојећих прописа на стражи.

Ова стража траје 24 сата, и то од почетка рада у војно-техничким заводима из јутра једног дана до почетка рада у јутру другог дана, у које се време она другом стражом замењује. Ко ће бити на стражи наређиваће четовођа.

Двајесник, трубач, и пожарници за проведену ноћ на стражи добијају по 1 динар награде; а трубач осим тога, за дневну службу добија још и своју обичну надницу.

Члан 171.

У време рада, од целе страже само трубач стражари, а остали раде свој обичан посао у радионицама.

После рада у нерадно време и ноћу, мора се цела стража потпуно обучена у службеном оделу у стражарници налазити.

Од страже одређује се тада један позорник, који ће круг радионице непрестано обилазити, и на све мотрити што би сумњиво било.

Овај позорник при лепом времену смењује се на 2 сата, а при хрђавом, и кад је велика ладноћа, на 1, а по потреби и на $^1/_2$ сата; остали пожарници на стражи за то време смеду обучени и спавати.

Позорник за време осматрања не сме се ничим занимати што би могло његову пажњу обратити на другу страну, дакле несме да једе, пије, пуши, пева, и т. п., него мора највећу пажњу да обрати на вршење своје службе, а кад му време осматрања протече иде у стражару, и позива онога на смену, који је после њега на реду.

Члан 172.

Начелник страже после рада у радионицама, т. ј. на подне и у вече, прегледа сва радилишта, магацине и слагалишта, као и канцеларије, у спровод дежурног официра или чиновника, по чл. 184. овог правила, ако овај то нареди, иначе и посебице под својом одговорношћу, уверавајући се нарочито да ли су свуда ватре погашене, и у опште све запаљиве ствари уклоњене од опасних места, и у радионицама где се дрвенарија израђује да шушке или струготине нису по патосу растурене, него на одређено место склоњене, и ако би где што приметно предузима мере да опасност отклони.

Начелник страже има при себи списак налазећег се прибора у шупи пожарних ствари, којим се уверава је ли све на месту, и да ли што нефали.

Он се стара да су саке и шмркови увек пуни воде, сем ако је велика ладноћа, од које би се могла вода смрзнути, ако неби било локал у коме су смештени загрејан.

Начелник страже дужан је да за време од 24 сата, докле је на тој служби, чини за обезбеђење свију радилишта и зграда од ватре све оно што му пропише службе за то наређују, и властан је, ако примети да се у којој радионици предузима нешто, што би могло непосредно проузроковати пожар, одма да учини приметбу оним који то чине, и да их на опасност опомене, но дужан је уједно одма о томе да извести и четовођу пожарне чете.

Кључеве од шупа, где се пожарна спрема налазе, како за мобилан тако и за стални вод, дужан је хранити начелник страже на једном видном месту у стражари.

Осим тога, он мора бар три пута преко ноћи обићи сав круг војно-техничких завода, и тиме се уверити о опрезности свога позорника.

Начелник страже несме ником из шупе дати ништа сем надлежнима у случају пожара, и по заповести четовође пожарне чете.

Члан 173.

Смена страже биће у јутру, при доласку радника на рад.

Нов начелник страже има од старог све по списку да прими и да види: да ли су све ствари исправне; па ако нађе какву неисправност, — би захтева од старог начелника страже да ствари у ред доведе, а ако му то није могуће, онда бележи у списак примања и предаје: да је ствари неисправно примио, — назначујући и које по именце, и о томе доставља четовођи пожарне чете, који предузима нужне кораке за оправку штете.

После овога прима још од старог начелника страже и особите налоге, ако их има у погледу на приправност и пажњу и т. д., и тек кад буду оба начелника све ово свршили, онда обоица иду у службеном оделу, јављају се четовођи, и рапортују му о извршењу смене.

Члан 174.

Ако би се пожар у кругу војних радилишта десио, стражаће поступити овако:

Чим позорник јави да се у некој радионици, и т. д. пожар појавио, цела стража са потребним ручним прибором хита да пожар угуши, но ако се начелник страже при том увери: да је пожар у толикој мери развијен да га сама стража неможе угушити, он онда одма наређује трубачу

да свира неколико пута „*пожарничку узбуну*“, и да дâ знак најпом звиждаљком за сазив радника. Ако се пожар деси ван радног времена, онда трубач, кад је већ неколико пута одсвирао узбуну у кругу радионица, одма трчи у варош, па хита кроз све улице вароши свирајући узбуну, и тим позива све пожарнике. А начелник на лицу места продужава гашење пожара свима својим силама, помоћу стражара и придолазећих пожарника.

При томе, ако је ноћ, одмах наређује да се упале фењери у шупи пожарних справа, како би долазећи пожарници могли лакше своју спрему наћи и т. д. У опште, док недође виши претпостављени му старешина, он је командант на месту пожара, и има претпостављеног усмено о томе известити, како је ствар до његовог доласка текла.

Члан 175.

Ако се пожар деси ван круга радионица, а на државном добру, начелник страже ће се најпре уверити: да ли је извештај истинит. У тој цељи шиље једног позорника к' месту пожара, па ако добије одговор да је истина, онда трубач поступи као што је горе речено; а начелник, ако је ноћ, осветли шупе, и спрема справе и возове за мобилан вод, и одма шиље једног пожарника у шталу да нужну запрегу доведе, па тако очекује долазак осталих пожарника и четовође или водника мобилног вода, који ће наредити шта је даље нужно.

Члан 176.

Стража у оба предходећа случаја улази у састав свога вода, и тамо остаје за сво време пожара; а чим се пожар буде угасио, онда опет продужава вршење своје стражарске дужности као и пре.

Члан 177.

Ако буде пожар на приватном имању неће ни пожарна стража ни чете никакве мере предузимати, без нарочите заповести управника војнотехничких завода, коју ће он за овакве случајеве издати, било својом наредбом, било по чл. 166. овог правила у сљед питања четовође. Осим случаја, кад би тим пожаром биле доведене у опасност и какве државне зграде, онда ће стража поступити потпуно као да је пожар и на државном имању.

Члан 178.

Све подробније прописе за службу радничке пожарне чете, као и за њену употребу, издаваће, по потреби и на предлог четовође, управник војно-техничких завода.

Закључак.

Овим се правилом замењује „администрација свију техничких заведења, која сачињавају артиљеријску управу“ од 5. Јула 1863. године К/А№ 1175.' артиљер. управе, и све доцније допуне ове администрације (види војни зборник закона, уредаба, и т. д. издатих од 1861. до 1873 год страна 76.).

4. Јула 1890. год.
Београд.

Председник министарског савета,
заступник министра војног,
генерал,
С. Грујић с. р.

Извештаји и реферати.

Његово Величанство Краљ Александар I. изволео је од 18. — 24. овог месеца руководити вежбања Дунавског пешадијског пука на Бањичком логору.

За време овог бављења у логору, Његово Величанство извршило је са овим пуком ова упражњења:

18. овог месеца командовао је пуком у смакнутом строју; а 19-ог у механизму борбе.

20. овог месеца отпочео је вежбање са пуком у решавању задатака из ратне службе, а у границама једног активног пешад. пука по нашим прописима, и то:

20. овог месеца — командујући самостално — извршио је престројење пука из зборног у борни ред, затим извео борбу од стрелишта ка Торлаку, а према противнику који је био маркиран пешадијском подофицирском школом са једним водом артиљерије.

21. овог месеца упражњење је вршено од Торлака ка Дедињу, на коме је положају противник маркиран као и прошлог дана.

По издатим заповестима Његовог Величанства, Дунавски пешад. пук прешао је са Торлака из зборног у маршевни ред са осигурањем, а када је наишао на противника, пук је поступно прелазио из маршевног у борни ред; затим је извео борбу, и пошто је јуриш изведен и противник одступио са положаја, пук је заузео његово место.

22. овог месеца упражњење је вршено од Тркалишта ка Екмеклушком положају, где је противник маркиран одредом исте величине као и пређе.

Прво је Његово Величанство издало заповест за развијање пука из зборног у маршевни ред са осигурањем, а после, пошто су добивена извешћа о додиру са противником, његовој величини и распореду на положају, пук је поступно прелазио из маршевног у борни поредак.

Пошто је маркирани противник одступио, пук је Његовог Величанства заузео противнички положај и распоредио се у предстражни ред.

23. овог месеца Његово Величанство наредило је, да се пук у логору скупи по трубном знаку „узбуна“, што је за 8 минути извршено, а затим је кренуо и поставио пук у бивак на Дедињу са осигурањем — предстражним распоредом — према Торлаку, одакле је маркирани нападач наступао.

Кад је нападач напао на предстраже, пук је извршио прелаз из становања у борни ред, и извео према маркираном противнику одсудну одбрану.

По свршеном упражњењу, пук је прошао парадним маршем поред Његовог Величанства Краља.

24. овог месеца трупе су се у логору одмориле; а

25. овог месеца по подне, пошто је Његово Величанство осмотрило VII. активни пешад. пук, формиран потпуно по формацији са својим резервистима, који је поред Његовог Величанства прошао врло добро и парадним маршем, Његово Величанство вратило се из логора у Свој двор.

Сва ова упражњења Његово Величанство извршило је у присутству Његовог Величанства Краља Оца, Намесника г. ђенерала К. С. Протића, министра војног, Свога гувернера и војног наставника, — завршивши свако упражњење строго објективном критиком, а с одличним успехом.

За време бављења Његовог Величанства Краља Александра I. у Бањичком логору, војници Дунавског пешадијског пука добили су од Његовог Величанства неколико пута напојницу приликом пуковског вежбања, а сва г. г. официри у логору били су позвати 23. овог месеца на ручак код Његовог Величанства.

24. овог месеца г. г. официри Дунавског пешадијског пука давали су у част Његовом Величанству Краљу Александру вечеру, на коју су били позвани: Његово Величанство Краљ Отац, г. г. Краљевски Намесници, министар војни, гувернер, Краљеви ађутанти и други г. г. официри из Београдског гарнизона.

Лични односи.

ВОЛОВАЛИ:

Коњички капетан II. кл. Јован Михајловић 2 дана.
Коњички потпоручник Јанко Младеновић 2 дана.
Коњички потпоручник Радивоје Алексић 12 дана.
Коњички потпоручник Братислав Маршић 15 дана.

ОДСУСТВА:

Пешадијски потпуковник Љубомир Бајаловић 40 дана.
Коњички мајор Михајло Кумрић 10 дана.
Коњички мајор Петар Мостић 10 дана.
Инжинирски мајор Петар Недељковић 6 дана.
Војни прота I. кл. Илија Протић 5 дана.
Пешадијски капетан I. кл. Милош Станић 10 дана.
Артиљеријски капетан I. кл. Сима Павловић 4 дана.
Коњички капетан I. кл. Исидор Рибички 2 дана.
Коњички капетан II. кл. Прока Божић 1 дан.
Коњички капетан II. кл. Петар Ђорђевић 2 дана.
Рачуноиспитач II. кл. Милутин Стевановић 7 дана.
Коњички поручник Светозар Петровић 2 дана.
Коњички поручник Ђоша Војновић 4 дана.
Пешадијски поручник Милан Максимовић 30 дана.
Пешадијски поручник Милован Поповић 7 дана.
Коњички потпоручник Маринко Илић 30 дана.
Коњички потпоручник Радивоје Алексић 2 дана.
Коњички потпоручник Велимир Тодић 30 дана.
Коњички потпоручник Петар Прендић 3 дана.
Коњички потпоручник Драгомир Андоновић 16 дана.
Пешадијски потпоручник Миленко Бојовић 5 дана.
Пешадијски потпоручник Светозар Филиповић 1 дан.
Војно-апотекар. помоћ. II. кл. Михајло К. Јанковић 3 д.

ОГЛАСИ.

За попуну коњице стал. кадра са коњима, држава ће набавити до 90; а за брдску артиљерију 8 коња од домаћег соја, и то куповином од народа, по цени како се одређене комисије са продавцима погоде.

Услови, којима коњи требају да одговарају, ови су:

За коњицу:

1. Да нису млађи од 4, ни старији од 8 година;

2. Да су високи најмање 153, а највише 165 сантимет.; а у обиму да имају најмање 12 сантимет. више од висине.

За брдску артиљерију:

3. Да нису млађи од 4½ ни старији од 7 година;

4. Да су високи најмање 148; а највише 152 сантимет.; а обим да имају најмање 14 сантимет. више од висине.

Сви пак да су:

5. Здрави, и да немају каквих ћуди, због којих се неби могли у строју употребити.

6. Ајгири и суждребне кобиле не примају се.

7. Сваки продавац обвезује се, да дâ коња на осматрање за 10 дана, и

8. Продавац мора сточним уверењем доказати, да је коњ, кога нуди на откуп, његова својина.

Комисије за куповину коња образоване су:

У *Нишу* код дивизијске команде.
„ *Књажевцу* „ „ „
„ *Крушевцу* „ брдског артиљеријског пука.
„ *Краљеву* „ пољског артиљеријског пука
„ *Зајечару* „ „ „ „
„ *Ваљеву* „ „ „ „
„ *Чачку* „ „ „ дивизиона.
„ *Ћуприји* „ „ „ „
„ *Смедереву* „ „ „ „
„ *Шапцу* „ пуковске окружне команде.
„ *Пожаревцу* „ „ „ „
„ *Неготину* „ „ „ „
„ *Пироту* „ „ „ „
„ *Алексинцу* „ I. коњичког пука.
„ *Београду* „ II. „ „
„ *Крагујевцу* „ III. „ „

Ако се за време издржавања 10-то дневног посматрања не појави на купљеном коњу никаква болест, као: сипња, запаљење очију, периодично лудило, падавица, зараза и т. д. комисија ће коња исплатити продавцу готовим новцем; иначе комисија ће му вратити примљеног коња, и од њега наплатити утрошену храну.

Ово се јавља имаоцима коња ради знања с' тим, да сваки продавац може свога коња привести на преглед и откуп оној комисији, која му је ближе, и где му је подесније.

Куповина коња отпочеће 15. Октобра тек. године.

А/РЖ 3749.
20. Септембра 1890. год.
Београд.

Из ремонтског одсека министарства војног.

Према Највишем решењу, XII. батаљон сталног кадра славиће ове године у Крагујевцу своју славу — **9. Октобра.**

Ово се јавља свима командама и војним надлештвима ради знања.

Од стране дотичне команде.

Садржина. — **Службени део**: *Производства, постављења и размештаји.* — *Прописи, наређења и објављења министарска.* — *Извештаји и реферати.* — *Лична односи.* — *Огласи.*

КРАЉЕВСКО-СРПСКА ДРЖАВНА ШТАМПАРИЈА.

ИЗЛАЗИ РЕДОВНО
СВАКЕ СЕДМИЦЕ
ПО ЈЕДАРЕД,
А ПО ПОТРЕБИ И ВИШЕ ПУТА,
НАЈМАЊЕ НА ТАБАКУ.

ЧЛАНЦИ УПУЋУЈУ СЕ УРЕДНИШТВУ, А ПРЕТПЛАТА БЛАГАЈНИ ВОЈ. МИНИСТАРСТВА.

ЛИСТ ДАЉЕ СЕ У ЗАМЕНУ.



ЦЕНА
је листу годишња:
ЗА ВОЈСКУ . . . 6 дин.
ЗА НИВОЉНИКЕ . 12 „
ЗА ИНОСТРАНСТВО
С ПОШТАРИНОМ 20 „
ПОЈЕДИНИ БРОЈ . 30 пара

ОГЛАСИ
ОД РЕДА ПО 10 ПАРА ДИН. ЗА 1 ПУТ, А ПОСЛЕ ПО 5 П. Д. НЕКИ И ДУЖЕВРЕМЕНИ ОГЛАСИ ПО УГОДБИ.

СЛУЖБЕНИ ВОЈНИ ЛИСТ

ОРГАН И ИЗДАЊЕ ВОЈНОГ МИНИСТАРСТВА.

УРЕДНИК: ЂЕНЕРАЛШТАБНИ ПУКОВНИК Младен Јанковић, НАЧЕЛНИК ОПШТЕ-ВОЈНОГ ОДЕЉЕЊА.

БРОЈ 41. БЕОГРАД, 6. ОКТОБРА 1890. ГОД. ГОДИНА X.

РЕШЕЊА.

У ИМЕ
ЊЕГОВОГ ВЕЛИЧАНСТВА
АЛЕКСАНДРА I.
по милости божијој и вољи народној
Краља Србије
МИ
КРАЉЕВСКИ НАМЕСНИЦИ.

На предлог заступника Нашега војног министра, председника Нашег министарског савета, одобравамо следеће:

ИЗМЕНЕ И ДОПУНЕ
У
ПРОПИСУ ОДЕЉА И СПРЕМИ СРПСКЕ ВОЈСКЕ

и наређујемо: да се Наша војска по овоме управља, а све што је противно овоме да престаје важити.

За редовну војску.

Мундир.

На страни 2. у другом реду озго да се изостави реченица: „изузимајући ђенерале“ па до „отворено плав“, па се замени овим: „само је код коњаника отворено плав, а код велике ђенералске одеће загасито црвен (гарнс). Код мале пак ђенералске одеће црн (од чохе од које су и панталоне) и са два реда дугмета.

За народну војску I. и II. позива.

Одело народне војске оба позива састоји се из:

1. Шињела,
2. Блузе,
3. Копорана,
4. Чакшира,
5. Шајкаче,
6. Чизама,
7. Опанака,
8. Орамака аљутанских,
9. Сабље,
10. Кајаса кожног,

11. Темњака,
12. Мамуза.

1. Шињел.

Шињел је код свију родова војске и струка од чохе отворено суре (домаће фабрикације) са два реда металних дугмета жутих, односно белих, величине и вида као и код војника редовне војске и сваком реду по 6 комада.

Јака је без разлике чинова код свију од исте чохе, од које је и шињел и поврнута. На крајевима јаке пришивене су латице, ширине, дужине и боје одговарајуће оним у редовној војсци; у средини латице пришивено је једно мало метално жуто односно бело дугменце.

На раменима су пришивене нараменице чохане шињелске боје, а на горњем крају отворена је рупа за прикопчавање.

Острагу на шињелу, почев од струка на наниже, преклопци су с обе стране, који означавају привидне џепове, а на горњим крајевима преклопаца пришивена су дугмета за закопчавање шлиште.

Дужина шињела је толика да допире до половине листова, а ширина таква да се комотно обући може.

Рукави су дугачки до половине шаке, кад се рука опружи, и доњи крај за 15 сантиметара поврнут, те образују наруквље.

На пешевима с обе стране шињела у висини доњег дугмета, налази се по један џеп са преклопцима.

Шињел је постављен изнутра, докле дужина струка држи као и рукави, јаким постављским платном.

Код јашећих трупа, старешина и у опште код свију оних, који врше службу на коњима, шињел је за нешто дужи и острагу разрезан ради комотнијег јашења.

На леђима испод шава јаке пришивена су 7 малих дугмета жутих односно белих за прикопчавање кукуљаче, која за ту цељ има толико рупица и један пар кончи ради прикопчавања око врата, кад се кукуљача на главу натакне.

Кукуљача је такође постављена платном и то унутрашњи део само до висине кончи, кад је кукуљача низ леђа спуштена. (Кукуљачу имају само старешине).

2. Блуза.

Старешине Народне војске имаће чохане блузе, какве су прописане за редовну војску, а ради разликовања старешинства имаће на јаци златне (за I. позив) односно сребрне (за II. позив) ширитиће 8 мм. широке, а дужине пређашње латице, и то:

а.) Заставник има један ширитић у виду ⌐;
б.) Водник и ађутант има два ширитића у виду ⌐⌐;
в.) Четни, батеријски и ескадронски командири имају три ширитића у виду ⌐⌐⌐;
г.) Батаљонски командир има један ширит — ширине 20 мм., а дужине пређашње латице на ћошковима јаке на угао савијен.

Старешине под *в*, носиће чохане нараменице ушивене на блузи односно шињелу и оперважене златним, односно сребрним ширитићем исте ширине једног ширитића, што га на јаци имају.

А старешине под *г*, носиће такође чохане нараменице пришивене, које су по дужини превучене златним односно сребрним ширитом оне ширине што га на јаци имају.

3. Копоран.

Копоран је од затворено-сурог сукна или чохе домаће фабрикације.

Јака је права 4·5 сантимет. широка и оперважена дуж целе горње ивице двокатним правим вученим гајтаном, ширине (једног гајтана) 3 милимет.; а доња ивица у саставу са осталим деловима копорана — једнокатним гајтаном. На крајевима јаке пришивена је латица чохана 6 милимет. дугачка и одговарајуће боје испусака родова војске и струка редовне војске.

На латици пришивају се знаци старешинства, који се састоји из жутог (за I. позив) односно белог (за II. позив) вученог ширитића 3 милимет. широког, и то:

а.) Десетар има један ширитић у виду ⌐;
б.) Двајесник има два ширитића у виду ⌐⌐;

Размака између ширитића је колико и сама ширина његова.

На једном крају јаке изнутра пришивено је парченце чохе исте боје као и латица, а толико дугачко, да испуни онај празан простор,

кад се јака закопча, те привидно преставља оковратник.

За закопчавање јаке има два пара копчи.

Дужина конорана је толика да покрива дебело месо. Ивице његове оперважене су двокатним гајтаном, и само у шаву, где се састављају леђа са скутовима, једнокатан је гајтан.

Преклопци почињу од средине кључне кости па силазе право преко сиса до струка и на ниже. Преклопци се закопчавају на три места дугметима и петљама, направљених од реченог гајтана.

Са обе стране а у висини кукова, налази се џеп покривен преклопцима, кога су ивице опшивене једнокатним гајтаном.

Рукави су дугачки толико да допиру до половину шаке, кад се рука опружи. Доњи крај рукава сужен је и разрезан за 12 см. у унутрашњем шаву, који се испод мишке па ниже спушта и једнокатним гајтаном покривен.

За прикопчавање доњег краја рукава, налази се у подједнаком размаку на разрезу три пара копчи.

Коноран и рукави постављени су сем јаке платном, а ова другом каквом материјом.

За војнике II. позива описани крој конорана обвезан је такође; но што се боје материје тиче, може се употребити она, која је уобичајена, но с тим ограничењем да буде једнообразности и у боји у појединим пуковима.

4. Чакшире.

Чакшире су од истог сукна или чохе и боје као и коноран код војника, а блуза код старешина за све родове војске и струке сем коњице, код које ће ове бити од затворено црвеног сукна или чохе.

Чакшире су удешене за чизме, ради чега сужавају се ногавице постепено на ниже.

Ногавице су у доњем крају са унутрашње стране разрезане за 20 — 25 сантимет. и ту се налазе на подједнаким отстојањима 5 пари копчи за прикопчавање. Разрез и унутрашњи шав ногавице, оперважени су црним гајтаном — вуненим 3 милимет. широким.

За закопчавање чакшира има 4 метална или кошчана дугмета, а сем тога удешене су да се за боље опасивање може кајш или ућкур употребити.

Са стране низ бутине на сваној ногавици налази се по један џеп, оперважен двокатним гајтаном.

Војници II. позива могу правити чакшире од сукна оне боје, какво се где у појединим окрузима израђује, но тако да оне у сваком пуку буду једнаке.

5. Шајкача.

Она је у опште кроја прописаног за редовну војску.

За распознавање родова оружја и струка шајкача је од чохе и то:

За пешадију — суро-плава,
За коњицу — гаранс,
За артиљерију — црна,
За санитет — црна,
За инжинирију — вишњева,
За интендантуру и остало администр. особље — пепељава.

6. Чизме.

Оне су од црне коже размера прописаних за редовну војску.

Чизме носе старешине народне војске, сва коњица, артиљерија, и инжинирске трупе.

7. Опанци.

Они су од штављених кожа и редовна обућа народних војника у свима приликама, изузимајући старешина и трупа именованих у тач. 6.

8. Оранник.

Орамник (акселбендер) је од жутог (за ађутанте I. позива) односно белог (за аутанте II. позива) вуненог гајтана и савршено онакав, какав је у пропису за трупне ађутанте редовне војске.

Њих носе ађутанти у мирно доба само кад се на вежбање позову.

9. Сабља.

Старешине народне војске батаљонски, ескадронски и батеријски командири набављају о свом трошку и носе сабље прописане за официре дотичних родова и струка редовне војске.

Остале старешине народне војске: четни командири, ађутанти, водници и заставници, добијају сабље од државе.

10. Кајас.

Батаљонски, четни, ескадронски и батеријски командири (набављају сами), ађутанти, водници и заставници (добијају од државе) носе кожни кајас, какав је прописан за подофицире и војнике у коњици и артиљерији редовне војске.

11. Темњак.

Старешине народне војске, набављају сами и носе темњак, и то: пантљика кожна од белог бланка са сребрном кићанком, како је прописана за официре редовне војске, сем ађутаната водника и заставника који добијају од државе сходно своме роду оружја, и по пропису који постоји за војнике у коњици редовне војске.

12. Мамузе.

У свему су као оне прописане за јахаће трупе редовне војске, а у пешадији народне војске оба позива носе их само батаљонски командир и његов ађутант.

13. Летње одело.

Оно се састоји из кошуље дуге до колена, гаћа, тозлука, опанака, јелека или фермена и капе шајкаче (фермен и тозлуци су од црне — суре чохе или сукна). Фермен је оперважен свуда црним двоструким гајтаном широким 3 милимет, а тозлуци једноструким гајтаном и закопчавају се по задњи са 6 парн копчи.

Фермен је отворен и не закопчава се, а јелек се закопчава.

Правилно ношење.

Одело народне војске састоји се из две врсте: из обичног чоханог, односно сукненог и обичног белог; и једно и друго носи се увек од дана позива на вежбање, па до распуста кућама. А произвољно могу га војници носити и о општенародним празницима.

Кад ће се које од овог одела носити приликом упражњења, наређиваће надлежне старешине, према добу године и времену.

Заступник Нашега војног министра, председник Нашег министарског савета, нека изврши овај указ.

30. Септембра 1890. год.
Београд.

Јов. Ристић с. р.
К. С. Протић с. р.
Ј. Вели-Марковић с. р.

Председник министарског савета,
заступник министра војног,
бенерал,

С. Грујић с. р.

Указ овај саопштава се свима командама и војним надлештвима ради знања и управљања.

Ф/АЊ 7170.
30. Септембра 1890. год.
Београд.

Председник министарског савета,
заступник министра војног,
бенерал,

С. Грујић с. р.

Постављења и размештаји.

У ИМЕ
ЊЕГОВОГ ВЕЛИЧАНСТВА
А Л Е К С А Н Д Р А I.
по милости божијој и вољи народној
Краља Србије
МИ
КРАЉЕВСКИ НАМЕСНИЦИ.

На предлог заступника Нашега војног министра, председника Нашег министарског савета, решавамо:

Да се санитетски поручик у оставци Карло Липолд, прими поново у дејствителну војну службу са истим чином и рангом, који је имао пре поднесене оставке.

Заступник Нашега војног министра, председник Нашег министарског савета, нека изврши овај указ.

28. Септембра 1889. год.
Београд.

Јов. Ристић с. р.
К. С. Протић с. р.
Ј. Вели-Марковић с. р.

Председник министарског савета,
заступник министра војног,
генерал,
С. Грујић с. р.

Указ овај саопштава се свима командама и војним надлештвима ради знања.

Ф/А№ 7066.
28. Септембра 1890. год.
Београд.

Председник министарског савета,
заступник министра војног,
генерал,
С. Грујић с. р.

У ИМЕ
ЊЕГОВОГ ВЕЛИЧАНСТВА
А Л Е К С А Н Д Р А I.
по милости божијој и вољи народној
Краља Србије
МИ
КРАЉЕВСКИ НАМЕСНИЦИ.

На предлог заступника Нашега војног министра, председника Нашег министарског савета, постављамо:

Магистра фармације Луку Панића, за апотекарског помоћника друге класе.

Заступник Нашега војног министра, председник Нашег министарског савета, нека изврши овај указ.

28. Септембра 1890. год.
Београд.

Јов. Ристић с. р.
К. С. Протић с. р.
Ј. Вели-Марковић с. р.

Председник министарског савета,
заступник министра војног,
генерал,
С. Грујић с. р.

Указ овај саопштава се свима командама и војним надлештвима ради знања.

Ф/А№ 7067.
28. Септембра 1890. год.
Београд.

Председник министарског савета,
заступник министра војног,
генерал,
С. Грујић с. р.

У ИМЕ
ЊЕГОВОГ ВЕЛИЧАНСТВА
А Л Е К С А Н Д Р А I.
по милости божијој и вољи народној
Краља Србије
МИ
КРАЉЕВСКИ НАМЕСНИЦИ.

На предлог заступника Нашега војног министра, председника Нашег министарског савета, решавамо:

Да се артиљеријски потпоручник у пензији, Сретен Кнежевић, враћа у дејствителну службу.

Заступник Нашега војног министра, председник Нашег министарског савета, нека изврши овај указ.

30. Септембра 1890. год.
Београд.

Јов. Ристић с. р.
К. С. Протић с. р.
Ј. Вели-Марковић с. р.

Председник министарског савета,
заступник министра војног,
генерал,
С. Грујић с. р.

Указ овај саопштава се свима командама и војним надлештвима ради знања.

Ф/А№ 7219.
30. Септембра 1890. год.
Београд.

Председник министарског савета,
заступник министра војног,
генерал,
С. Грујић с. р.

У ИМЕ
ЊЕГОВОГ ВЕЛИЧАНСТВА
А Л Е К С А Н Д Р А I.
по милости божијој и вољи народној
Краља Србије
МИ
КРАЉЕВСКИ НАМЕСНИЦИ.

На предлог заступника Нашега војног министра, председника Нашег министарског савета, произвођемо: нареднике: Милоша Ђорђевића у чин пешадијског; Павла Мекића у чин коњичког; Филипа Ковинића и Матију Рајковића у чин пешадијског; Мирка Бојића у чин артиљеријског; Вилотија Марковића у чин пешадијског; Драгољуба Атанацковића у чин артиљеријског; Радоја Обрадовића у чин пешадијског; Срђу Јончића у чин коњичког; Косту Савковића, Драгомира Куновчића, Аврама Драгојловића, Арсенија Бојановића, Василија Ристовића, Николу Лазаревића, Петра Ристића, Косту Марића, Милију Пауновића и Миладина Поломца у чин пешадијског; Матију Јовановића и Андрију Маринковића у чин артиљеријског; Антонија Ковачевића, Милоша Манојловића, Панту Миловановића, Средоја Цветковића, Јаничија Јовића и Јована Јокића у чин пешадијског; Милоша Милојковића у чин коњичког; и Милоша Јовановића и Светислава Игњатовића у чин пешадијског потпоручника.

Заступник Нашега војног министра, председник Нашег министарског савета, нека овај указ изврши.

3. Октобра 1890. год.
Београд.

Јов. Ристић с. р
К. С. Протић с. р.
Ј. Вели-Марковић с. р

Председник министарског савета,
заступник министра војног,
генерал,
С. Грујић с. р.

Овај указ саопштава се свима командама и војним надлештвима ради знања.

Ф/А№ 7220.
3. Октомбра 1890. год.
Београд.

Председник министарског савета,
заступник министра војног,
генерал,
С. Грујић с. р.

У ИМЕ
ЊЕГОВОГ ВЕЛИЧАНСТВА
А Л Е К С А Н Д Р А I.
по милости божијој и вољи народној
Краља Србије
МИ
КРАЉЕВСКИ НАМЕСНИЦИ.

На предлог заступника Нашега војног министра, председника Нашег министарског савета, постављамо:

При војном министарству:

За начелника инвалидског одељења, артиљеријског пуковника Милована Павловића, досад на расположењу војног министра.

За шефа ремонтског одсека, артиљеријског мајора Јосифа Симоновића, досадашњег референта за артиљерију Дунавске дивизијске команде.

За шефа ђенералштабног одсека, ђенералштабног мајора Светозара Радојичића, који је ту дужност досада привремено вршио.

При главном ђенералштабу:

За вршиоца дужности шефа спољног одсека оперативног одељења, ђенералштабног мајора Косту Поповића, поред дужности професора војне Академије.

При понтонирском полу-батаљону:

За команданта, инжињирског мајора Петра Недељковића, досадашњег референта за инжињирију Дринске дивизијске области и вршиоца дужности гарнизонара Ваљевског; а досадашњег команданта истог полу-батаљона мајора Тодора Весића, разрешавамо од те дужности и стављамо га на расположење војноме министру.

При Београдској гарнизонској управи:

За гарнизонара, пешадијског пуковника Владимира Угричића, досадашњег начелника инвалидског одељења војног министарства.

При Моравској дивизији:

За команданта града Ниша, инжињирског пуковника Михајла Магдаленића, досад на расположењу војног министра; а досадашњег вршиоца дужности команданта тога града, артиљеријског мајора Јована Брдарског, разрешавамо од те дужности, коју је вршио поред своје редовне.

За команданта Моравског артиљеријског пука, артиљеријског потпуковника Мату Оштркића, досадашњег шефа ремонтског одсека војног министарства.

За команданта I. батаљона „Књаза Милоша", мајора Јована Поповића, назначеног команданта XIV. батаљона.

За команданта III. батаљона „Цара Лазара", мајора Петра Антића, досадашњег команданта I. батаљона „Књаза Милоша".

При Дринској дивизији:

За команданта VI. батаљона „Краља Карола I.", мајора Марка Милошевића, досадашњег команданта V. батаљона „Краља Милана"

За команданта V. батаљона „Краља Милана", мајора Симу Јасику, досадашњег команданта VI. батаљона „Краља Карола I."

При Дунавској дивизији:

За референта за артиљерију, потпуковника Василија Мостића, досадашњег команданта Шумадијског артиљеријског пука

За команданта III. гардијског батаљона, мајора Милана Андрејевића, досадашњег команданта III. батаљона „Цара Лазара".

За команданта VIII. (Пожарев.) пуковског округа, мајора Светозара Магдаленића, досадашњег команданта IX. (Браничевског) пуковског округа.

При Шумадијској дивизији:

За гарнизонара у Ћуприји, пешадијског мајора Ђорђа Жујовића, досадашњег команданта VIII. (Пожаревачког) пуковског округа.

За вршиоца дужности команданта Шумадијског артиљеријског пука, артиљериј. мајора Владимира Николића, досадашњег врш. дужн. команданта Моравског артиљеријског пука.

За вршиоца дужности команданти XI. батаљона, капетана I. кл. Мирка Марковића, досадашњег помоћника I (Врањског) пуковског округа.

При Тимочкој дивизији:

За вршиоца дужности команданта XIV. батаљона, капетана I. кл. Косту Кораћа, досада командира 1. чете XV. батаљона.

Заступник Нашег војног министра, председник Нашега министарског савета, нека изврши овај указ.

4. Октобра 1890. год.
Београд.

Јов. Ристић с. р.
К. С. Протић с. р.
Ј. Вели-Марковић с. р.

Председник министарског савета,
заступник министра војног,
генерал
С. Грујић с. р.

Указ овај саопштава се свима командама и војним надлештвима ради знања, а дотичнима на поступак.

Ф/А№ 7260.
4. Октобра 1890. год.
Београд.

Председник министарског савета,
заступник министра војног,
генерал,
С. Грујић с. р.

РЕШЕЊИМА МИНИСТРА ВОЈНОГ:

Од 27. Августа тек. год. Л№ 2175., одређен је контрактуални војно-апотекарски помоћник II. кл. Никола Танасевић, на службу при Београдској војној болници.

Од 28. прош. мес. Л№ 1966., одређује се санитетски поручник Карло Липолд, за лекара гарнизона Књажевачког.

Од 28. прош. месеца Л№ 2275., одређује се војно-апотекарски помоћник II. кл. Лука Ј. Панић, на службу при глав. апотекарском слагалишту.

Од 29. прош. месеца Л№ 2491., преводи се, по потреби службе, контракт. вој.-апотекарски помоћник II. кл. Милорад Вујић, из Београдске војне болнице на службу при Нишкој вој. болници.

Од 4. тек. мес. Ф/А№ 7316., разрешава се коњички поручник Миливоје Николајевић, ордонанс-официр Његовог Величанства, од досадање дужности при главном ђенералштабу.

Од 4. тек. месеца Ф/А№ 7270., одређују се, по потреби службе:

При војном министарству:

При ђенералштабном отсеку:

На службу, артиљеријски капетан II. кл. Живко Касидолац, поред редовне дужности.

На службу, пешадијски капетан II. класе Борђе Михајловић, досад. командир питомачке чете.

При инжинир.-техничком оделењу:

На службу, инжинирски капетан II. кл. Боривој Нешић, досад. државни питомац.

При пешадијској инспекцији:

За ађутанта, капетан I. кл. Ђура Рашић, досад. врш. дужности команданта XI. батаљона.

При главном ђенералштабу:

За ађутанта, капетан II. кл. Живојин Мишић, досада на служби при глав. ђенералштабу.

При војној академији:

За командира питомачке чете, капетан II. кл. Михајло Живковић, досад. врш. дужности команданта III. гардијског батаљона.

За водднике: порочник Јеврем Бранковић, досада водник IX. батаљона; поручник: Стеван Јовановић и Михајло Димитријевић, досад. водници III. гардијског батаљона.

При пешад. подофицирској школи:

За наставнике и водниче:

Поручници: Милосав Живановић и Владимир Кондић, досад. водници при VII. батаљону; Владимир Брунцлих, досад. водник при IX. батаљону; Димитрије Павловић и Боривоје Драгашевић, досад. водници при VIII. батаљону.

За предаваче:

Веронауке, прота I. кл. Илија Протић; Хигијене, санитетски капетан I. кл. д-р Павао Поповић; Дисциплинске уредбе са војно-судским законом, војно судски капетан II. кл. Светислав Атанацковић; Певања, поручник Стеван Станковић, — сви поред њихове редовне дужности.

При инжинирском арсеналу:

На службу, пешадијски капетан II. класе Никола Васић, досада на служби при војном министарству.

При I. коњичком пуку:

За водника 1. ескадрона, потпоручник Павле Микић, новопроизведени.

За водника 3. ескадрона, потпоручник Милош Милојковић, новопроизведени.

При II. коњичком пуку:

За водника 2. ескадрона, потпоручник Милан Јовановић, новопроизведени.

При III. коњичком пуку:

За командира 1. ескадрона, ђенералштабни капетан II. кл. Петар Бојовић, досад. ађутант при главном ђенералштабу.

За водника 1. ескадрона, потпоручник Срђа Јончић, новопроизведени.

За водника 3. ескадрона, потпоручник Душан Глигоријевић, новопроизведени.

При I. инжинирском батаљону:

За врш. дуж. командира 2. чете, поручник Милутин Савић, досад. на служби при истом батаљону.

За водника 2. чете, поручник Владимир Радосављевић, новопроизведени.

За водника 4. чете, поручник Живојин Дамјановић, новопроизведени.

При II. инжинирском батаљону:

За водника минерске чете, потпоручник Никола Стефановић, новопроизведени.

За водника жељезничке чете, поручник Милош Божановић.

За водника телеграфске чете, потпоручник Александар Николић, досад. водник 5. чете I. инжинирског батаљона.

При брдском артиљеријском пуку:

За водника 1. батерије, потпоручник Милајло Дединац, досад. водник 4. батерије истог пука.

За водника 2. батерије, потпоручник Миленко Вукосављевић, досад. водник 5. батерије Шумадијског артиљеријског пука.

За водника 4. батерије, потпоручник Никола Јанковић, досад. водник 4. батерије Дринског артиљеријског пука.

За водника 4. батерије, потпоручник Душан Киклић, досад. водник 4. батерије Дунавског артиљеријског пука.

За водника 5. батерије, потпоручник Лазар Милићевић, досад. водник 5. батерије Моравског артиљеријског пука.

При градском артиљеријском батаљону:

За ађутанта, потпоручник Илија Радојчић, досад. на служби при артиљеријском комитету.

За водника 1. чете, потпоручник Јован Петковић, досад. водник парковске чете.

За водника 1. чете, потпоручник Војислав Живановић, новопроизведени.

За водника 3. чете, потпоручник Илија Милојевић, новопроизведени.

За водника парковске чете, потпоручник Мирко Бојић, новопроизведени.

При коњичкој батерији:

За водника, потпоручник Градимир Драгашевић, новопроизведени.

При Моравској дивизијској команди:

За вршиоца дужности референта артиљ., капетан I. кл. Светозар Глишић, до сада вршиоц дужности команданта I. дивизиона Моравског артиљеријског пука.

При Моравском пешадијском пуку:

За ађутанта, поручник Крста Марковић, досад. водник при V. батаљону.

При I. гард. батаљону:

За ађутанта, потпоручник Коста Кнежевић, досад. ађутант I. батаљ. „Књ. Милоша".

За командира 1. чете, капетан II. кл. Милко Недељковић, досад. командир 1. чете I. батаљ.

За водника 1. чете, поручник Љубомир Анђелковић, досад. водник 2. чете I. батаљона.

За командира 2. чете, капетан II. кл. Димитрије Јевтовић, досад. командир 2. чете I бат.

За водника 2. чете, потпоручник Антоније Митровић, досад. водник 3. чете I. батаљона.

За командира 3. чете, капетан II. кл. Јаниније Илић, досад. командир 2. чете VII. батаљ.

За водника 3. чете, поручник Ђорђе Новаковић, досад. водник 4. чете I. батаљона.

За командира 4. чете, капетан I. кл. Милисав Симић, досад. командир 4. чете I. батаљона.

За водника 4. чете, потпоручник Јеремија Марковић, досад. водник 4. чете I. батаљона; и потпоручник Душан Путник, новопроизведени.

При I. батаљону „Кнеза Милоша"

За ађутанта, потпоручник Милисав Лешјанин досад. ађутант. I. гард. батаљона.

За командира 1. чете, капетан II. кл. Драгић Станишић, досад. командир 1. чете I. гард. батаљона.

За водника 1. чете, потпоручник Јован Пешић, досад. водник 1. чете I. гард. батаљ. и потпоручник Драгутин Димитријевић, новопроизведени.

За командира 2. чете, капетан II. кл. Милан Павловић, досад. командир 2. чете I. гард. бат.

За водника 2. чете, поручник Милојко Добросављевић, досад. водник 2. чете I. гард. батаљ.

За командира 3. чете, капетан II. кл. Недељко Трифуновић, досад. командир 3. чете XIII. батаљона.

За водника 3. чете, поручник Јеврем Вучићевић, досад. водник 3. чете I. гард. батаљ. и потпоручник Арсеније Бојановић, новопроизведени.

За вр. дуж. командира 4. чете, поручник Милутин Михајловић, досад. водник 4. чете XI. батаљона.

За водника 4. чете, потпоручник Зарија Димић, досад. водник 4. чете I. гард. батаљона.

При II. батаљону Кнеза Михајла:

За водника 1. чете, потпоручник Коста Савковић, новопроизведени.

За водника 2. чете, потпоручник Аврам Драгојловић, новопроизведени.

За водника 4. чете, потпоручник Стеван Миловановић, новопроизведени.

При Моравском артиљер. пуку:

За ађутанта, потпоручник Светозар Милосављевић, досад. водник 6. батер ластог пука.

При I. дивизиону:

За водника I. батерије, потпоручник Драгољуб Атанацковић, новопроизведени.

За водника 3. батерије, потпоручник Душан Стефановић, новопроизведени.

При II. дивизиону:

За водника 4. батерије, поручник Михајло Мићић, досад. оружни официр при истом пуку.

За водника 6. батерије, потпоручник Јеврем Стевановић, досад. ађутант при истом пуку.

При I. (Врањској) пуков. окр. команди:

За помоћника, капетан I. кл. Јован Рогожарски, досада на служби при II. пук. окр. ком.

На службу, капетан II. кл. Зека Вукаловић, досад. командир 4. чете I. гард. батаљ.

При II. (Нишкој) пуков. окр. команди:

На службу, поручник Живојин Вукосављевић, досад. вр. д. командира, 3. чете I. батаљ.

На службу, поручник Милан Петровић, досад. вр. д. командира 3. чете I. гард. батаљ.

При Дринској дивизијској команди:

При II. гардијском батаљону:

За командира 4. чете, капетан II. кл. Димитрије Булић, дос. командир 2. чете VIII. бат.

За водника 1. чете, потпоручник Миливоје Анђелковић, новопроизведени.

За водника 2. чете, потпоручник Сима Симић, новопроизведени.

За водника 2. чете, потпоручник Јаниније Јовић, новопроизведени.

За водника 3. чете, потпоручник Илија Тадић, новопроизведени.

За водника 4. чете, потпоручник Милош Јовановић, новопроизведени.

При IV. батаљону ст. кадра:

За водника 1. чете, потпоручник Мићун Пајовић, досад. водник 4. чете истог батаљ.

За водника 1. чете, потпоручник Коста Марић, новопроизведени.

За водника 3. чете, потпоручник Михајло Јаношевић, новопроизведени.

При V. батаљону „Краља Милана“:

На службу за профијантске послове, поручник Павле Мијушковић, досад. на служби при гарнизонској управи у Пожеги.

За вр. дуж. командира 4. чете, поручник Стеван Михајловић, досад. водник 1 чете IV. бат.

За водника 1. чете, потпоручник Вуле Симић, новопроизведени.

За водника 4. чете, потпоручник Вилотије Марковић, новопроизведени.

При VI. батаљону „Краља Карола“:

За водника 4. чете, потпоручник Владислав Филиповић, новопроизведени.

При Дринском артиљер. пуку:

За ађутанта, поручник Владимир Нешић, досад. водник 3. батер. истог пука.

За оруж. официра, капетан I. кл. Коста Ристић, досад. на служби при V. пук. окр. коман.

При I. дивизиону:

За водника 1. батерије, поручник Никола Никић, досад. водник 2. батер. истог пука

За водника 2. батерије, поручник Коста Стојшић, досад окружни официр при истом пуку.

За водника 3. батерије, потпоручник Саватије Пантић, досад ађутант при истом пуку.

За водника 3. батерије, потпоручник Стеван Новаковић, досад. водник 1. батер. истог пука.

При II. дивизиону:

За водника 4. батерије, потпоручник Андрија Матијашевић, новопроизведени.

За водника 5. батерије, потпоручник Прока Биволаревић, досад водник град. арт. батаљ.

За водника 6. батерије, потпоручник Андрија Маринковић, новопроизведени.

При Дринској болничарској чети:

За вр. дуж. командира, поручник Милутин Петровић, досад водник I. чете IX. бат.

За водника, потпоручник Данило Медаковић, досад водник II. чете V. батаљона.

При управи Ваљевског гарнизона:

За деловођу, потпоручник Анђелко Стојковић, досад. деловођа управе Пожешког гарнизона.

При Дунавск пешад. пуку:

За ађутанта, поручник Лука Лазаревић, досад водник при VIII. батаљону.

При III. гард. батаљону:

За водника 1. чете, потпоручник Зарија Вучковић, досад. водник 4. чете IV. гард. батаљона.

За водника 2. чете, потпоручник Сава Ђурић, новопроизведени.

При VII. батаљону „Краља Александра:

За вр. дуж. команд. 2. чете, поручник Тимотије Јовановић, досад водник 1. чете, истог батаљ.

За водника 3. чете, поручник Богдан Анђелковић, досад водник 2. чете истог батаљ.

За водника 1. чете, поручник Светозар Поповић, досад воиник 3. чете, VI бат., *по молби.*

При VIII. батаљону:

За врш. дужн. командира 2. чете, поручник Јосиф Продановић, досад. водник исте чете.

За водника 2. чете, потпоручник Паун Петровић, досад водник 2. чете, IV гард. батаљ.

При IX. батаљону:

За водника 1. чете, поручник Стеван Станковић, досад водник 3. чете, VIII. батаљ.

За водника 1. чете, потпоручник Матија Рајковић, новопроизведени.

За водника 4. чете, потпоручник Милош Ђорђевић, новопроизведени.

При Дунавском арт. пуку:

За ађутанта, поручник Светозар Адамовић, досад водник I. батерије истог пука.

При I. дивизиону:

За водника 1. батерије потпор. Михајло Петровић, досад вод. 1. бат. Тим. арт. пука, *по молби*.

За водника 2. батерије, потпор. Светислав Стајевић, досад ађутант при арт. инспекцији.

За водника 2. батерије, потпор. Војислав Блазнавац, новопроизведени.

За водника 3. батерије, потпор. Светолик Караулић, досад води. 2. батер. истог пука.

За водника 3. батерије, потпор. Светозар Туцаковић, новопроизведени.

При II. дивизијону:

За водника 4. батерије, потпоручник Димитрије Ц. Јанковић, досад. водник 5. батерије истог пука.

За водника 5. батерије, потпоручник Карло Михел, досад. ађутант при истом пуку.

За водника 5. батерије, жанд. потпоручник Божидар Ристић, досад. водник 2. батерије истог пука.

За водника 6. батерије, поручник Марко Хаџић, досад. водник коњичке батерије.

За водника 6. батерије, потпоручник Мирослав Милисављевић, досад. водник 3. батер. истог пука.

При Дунавској болничарској чети:

За командира, поручник Димитрије Штерић, досад. ађутант Дунав. пеш. пука.

При IX. (Браничев.) пуков. окр. команди:

За ађутанта, поручник Јован Тешић, досад. водник при I. батаљону.

При IV. гард. батаљону:

За водника 1. чете, потпоручник Коста Луговић, досад. водник 3. чете V. гард. батаљона.

За водника 2. чете, потпоручник Крста Попадић новопроизведени.

За водника 2. чете, потпоручник Милија Пауновић, новопроизведени.

За водника 4. чете, потпоручник Василије Ристовић, новопроизведени.

При X. батаљону:

За водника 1. чете, потпоручник Алекса Петровић, новопроизведени.

За водника 2. чете, потпоручник Милосав Браловић, новопроизведени.

За водника 3. чете, потпоручник Јован Јокић, новопроизведени.

При XII. батаљону:

За врш. дуж. благајника, потпоручник Јапиџије Бирчанин, досад. водник при VI. батаљону (као одкомандов. при I. инж. батаљону).

За водника 1. чете, потпоручник Алекса Стефановић, новопроизведени.

За водника 2. чете, потпоручник Панта Миловановић, новопроизведени.

За водника 4. чете, потпоручник Живан Јовановић, досад. водник 1. чете IV. батаљона.

При Шумадијском артиљ. пуку:

При I. дивизиону:

За водника 1. батерије, поручник Милош Марјановић, досад. водник 3. бат. истог пука.

За водника 2. батерије, потпоручник Милун Катанић, новопроизведени.

За водника 3. батерије, поручник Тома Димитријевић, досад. вод. 1. батер. истог пука.

При II. дивизиону:

За водника 4. батерије, потпоручник Матија Јовановић, новопроизведени.

За водника 5. батерије, поручник Димитрије Јовановић, досад. на служби при Дрин. дивиз. команди.

За водника 6. батерије, потпоручник Милорад Поповић, новопроизведени.

При Шумад. болничар. чети:

За командира чете, капетан II. кл. Стеван Стојановић, досад командир Дунав. бол. чете.

При управи гарнизона Ћупријског:

За деловођу, поручник Живко Неимаровић, досада на служби при управи гарнизона Крагујевачког.

При Ћупријском привременом профијантском слагалишту:

За врш. дуж. управника, поручник Милош Миловановић, досада на служби при XI. пуковскружној команди.

При XI. (Крагујевачкој) пуковској окружној команди:

На службу, поручник Димитрије Анастасијевић, досада врш. дуж. командира Шумадијске болничарске чете.

При Тимочкој дивизијској команди:

За ађутанта, капетан I. кл. Светозар Миленовић, досада командир 4. чете V. батаљона.

При Тимачком пешадијском пуку:

За ађутанта, поручник Антоније Недељковић, досада ађутант XV. батаљона.

При V. гардијском батаљону:

За водника 2. чете, потпоручник Милутин Милошевић, досада водник 1. чете II. гардијског батаљона.

За водника 3. чете, потпоручник Милош Манојловић, новопроизведени.

За водника 4. чете, потпоручник Живко Бошковић, досад. водник 4. чете II. гардијског батаљона.

При XIII. батаљону:

За водника 1. чете, потпоручник Петар Милојковић, досада водник 4. чете XV. батаљона.

За водника 1. чете, потпоручник Драгомир Куновић, новопроизведени.

За командира 2. чете, капетан II. класе Панта Оцокоља, досада командир 4. чете XV. батаљона.

За водника 2. чете, потпоручник Никола Новаковић, досад. водника 2. чете XV. батаљона.

За врш. дужн. командира 3. чете, поручник Сретен Славковић, досад. врш. дужн. командира 2. чете XV. батаљона.

За водника 3. чете, потпоручник Јевстатије Петровић, досад. водник 2. чете XV. батаљона.

За водника 3. чете, потпоручник Светислав Игњатовић, новопроизведени.

За водника 4. чете, потпоручник Живко Ваљаревић, досад. водник 4. чете XV. батаљона.

За водника 4. чете, потпоручник Радоје Обрадовић, новопроизведени.

При XIV. батаљону:

За водника 1. чете, потпоручник Средоје Цветковић, новопроизведени.

За водника 2. чете, потпоручник Никола Лазаревић, новопроизведени.

При XV. батаљону:

За ађутанта, потпоручник Глигорије Марковић, досад. водник 1. чете истог батаљона.

За командира 1. чете, капетан II. кл. Јовица Милетић, досада ађутант Тимочке дивиз. команде.

За водника 1. чете, потпоручник Филип Ковинић, новопроизведени.

За командира 2. чете, капетан II. кл. Љубомир Поповић, досада командир 2. чете XIII. батаљона.

За водника 2. чете, потпоручник Светозар Јовановић, досада водник 3. чете XIII. батаљона.

За водника 2. чете, потпоручник Душан Милосављевић, новопроизведени.

За водника 3. чете, потпоручник Миладин Поломац, новопроизведени.

За командира 4. чете, капетан II. кл. Милош Девеџић, досада ађутант IX. пуковске окружне команде.

За водника 4. чете, потпоручник Светозар Ђировић, досад водник 1. чете XIII. батаљона.

За водника 4. чете, потпоручник Перишa Зарић, досада водник 4. чете XIII. батаљона.

При Тимичком артиљеријском пуку:

При I. дивизиону.

За водника 1. батерије, поручник Јанко Ђ. Димитријевић, досада водник 3. батерије Дунавског арт. пука.

За водника 2. батерије, потпоручник Милован Недић, досад. водник 6. батерије истог пука.

При II. дивизиону.

За водника 4. батерије, потпоручник Милић Божиновић, досада водник 6. батерије Дунавског арт. пука.

За водника 6. батерије, поручник Светозар Лучић, досада водник 3. батерије истог пука.

При XIV. (Књажевачкој) пуковској окружној команди:

Са службу, поручник Коста Бранковић, дос. врш. дужн. командира 4. чете II. гардијског батаљона.

Распоред овај, као и указни, имају се извршити до конца тек. месеца.

Од 5. тек. месеца Ф/А№ 7284., одређују се:

За врш. дужн. благајника при управи Стратарских барутана, подблагајник I. класе Сима Баковић, досад. врш. дужн. благајника при XII. батаљону; и за врш. дужн. књиговође при Крагујевачком стал. проф. слагалишту, писар II. кл. Петар Бастајић, досада на служби при штабу Шумадијске дивизијске команде.

ПРОПИСИ, НАРЕЂЕЊА И ОБЈАШЊЕЊА.

Министарство војно
Бр№ 9889.

185.

Свима командама и војним надлештвима.

Једна дивизијска интендантура предложила је, да се и војницима у плати месец Фебруар рачуна у 30 дана, без обзира на то има ли он 28 или 29 дана.

На овакав предлог побудило ју је то, што јој се збир дневница — војничке плате — подељен са 28 или 29 дана, колико кад месец Фебруар има дана, не слаже с правим стањем људи, и тим крњи плата за читавих 10 дана, кад је преко месеца био већи прираштај од расхода у људима, а увећава на 19 дана — на штету државне касе — кад је расход био већи, чега, вели, не би било, кад би се месец у 30 дана рачунао. Предлог овај интендантура беше поткрепила и примерима, узетим из месечних рапората појединих трупа свога подвлашћа.

Министар војни, дељен испрва мишљење дивизијске интендантуре, формулисао је измену чл. 9. правила о новчаном снабдевању део I. у смислу предлога, али ова не нађе одобрења од стране главне контроле, којој беше поднешена ради споразумног решења учињеног предлога.

Разлози главне контроле, да не пристане на измену, огледају се у њеном писму № 3062., чија се садржина овде излаже:

„Наведени примери у предлогу овоме не дају довољно јаку основу за предложену измену. Оно, што се војници у једном случају штете с десето-дневном платом; а у другом опет користе са 18-то дневном, још није довољан разлог за ту цељ.

Кад разлика долази од покрета војника, који се чине од 28. — 30. Фебруара, дакле за два дана, који управо и не постоје, онда резултат тога рада неможе ни имати никакве стварне вредности.

Покрети, који би се од прикомандованих и одкомандованих и извршили за ова два уображена дана, не би направили никакве разлике. Ма где био војник на служби — њему припада плата. Све једно био он одкомандован или прикомандован, он за то време има плату.

Ако није у команди, из које је, он је у другој, тек је на раду, па дакле и на плати. Њему припада цела плата, па ма колико дана Фебуар имао, само ако проведено време није пресецано исписивањем и уписивањем.

Друго је с новоуписаним и исписаним. Код њих може бити разлике. Ако је један број људи отпуштен, а други већи или мањи примљен, и ако се то једно с другим једновремено не поклапа, онда је разлика могућа.

Кад би по предлогу остало да се месец Фебруар рачуна у плати 30 дана, тада би тек ваљало објашњења.

За онога, који служи цео Фебруар, све је једно имао он 28 или 29 дана; али с онима који свршавају или почињу службу, не иде тако.

Ако је неко служио 27 дана у Фебруару, па отпуштен, или ако је који други тога дана примљен, онда како ће се њима рачунати плата?

Ако се узме да је овај имао 30 динара плате — динар дневно — да ли би се тада првоме одбило од месечне плате за један дан, колико у ствари није дослужио у Фебруару, који има 28 или у преступној години 29 дана, или и за 28 и 29 и 30, колико би се имало рачунати по предлогу? — У другом случају како би се опет рачунало ономе, који је 28-ог уписан у војску? Да ли само за 28-ми или још и за 29 и 30, и ако овај месец нема више од 28 дана?

Ствар ова, како се види, не може се на овај начин расправити. И ако има једно Највише решење од 10 Септембра 1845. год. Бр. 1427., (види зборник закона и уредаба на страни 90-ој) које вели: да се сваки месец има рачунати *према потреби* у 30 дана, без припарења да ли који месец има више или мање дана, — опет ваља размислити: да ли се и на овај случај може однети ово законско наређење, пошто овде баш сама *потреба* не изазива да се Фебруар рачуна у 30 дана, и што је предлог овај основан на непостојећој претпоставци, на би само било забуне у рачунима.

Пошто у расправи овој нису изнети ни претресани ови разлози, нити су цењене тешкоће, које се овде појављују, главна контрола част има вратити предлог овај, с молбом да се све ово узме у обзир и постојеће несугласице с практичке стране оцене и исправају.“

Ово писмо главне контроле заједно с поднесеним предлогом војни министар доставио је и осталим дивизијским интендантурама на проучење и оцену свега што се једним тражи, а другим спори, препоручив им да свака за себе поднесе своје мишљење, пошто се претходно споразуму са трупним благајницима, на чије се мишљење у овој ствари нарочито полагало, јер се држало да они, радећи у првом реду на овом послу, могу са стране примене казати своју реч.

Кад се прибрана мишљења од свију интендантура, од којих су по нека, како се види, писана без суделовања трупних благајника, јер — ништа сем фразе „слаже се интендантура с предлогом“, у њима се није нашло — и достављена главној контроли, ова нађе да се готово ниједна интендантура није збиљски забавила проучавањем и оценом оних разлога, с којих је предлог био враћен, нити је цењено би ли остварљива била на практици измена какву предлог тражи, него да су га се неке дотакле површно и с таквим контра-мишљењем, усвојење кога или предлога, неминовно би изазвало нова питања и нова објашњења и тиме ствар утрпала и отежала; даље, да их неке ни мало нису ни проучавале, него само наводе како би било правично да се предлог усвоји, везујући те своје наводе за оно Највише решење, на које их контрола беше потсетила; да има и таквих интендантура које из некакве неоправдане формалности траже да се само у рачунима Фебруар показује као месец од 30 дана, а не и у плати, и најзад, да једна интендантура и сад рачуна Фебруар у 30 дана, негледећи што је правилом о новчаној администрацији друкчије прописано.

Према томе, не налазећи у наводима дивизијских интендантура ничега што би главној контроли дало повода за друкчије мишљење, она је вратила предмет војном министру с писмом № 7654., изјавив да остаје при оном што је раније казала, а у једно, увиђајући да је сама интендантурама разлог за рачунање месеца Фебруара у 30 дана оно Највише решење, а не што друго, даде на то у томе писму овај одговор:

„Свакојако ову је ствар већина рђаво схватила.“

„Оно што је у Највишем решењу речено да се сваки месец има рачунати према потреби у 30 дана, не може се и на ову ствар применити.“

„Овде нема никакве потребе, која би захтевала да се Фебруар рачуна у 30 дана, а још мање се осећа нужда за неку формалност, која ништа неприноси ствари, јер овди није случај као код чиновника и осталих на служби и даље остајућих војника, где се продужењем службе показује и потреба уравнања месеца Фебруара са осталим месецима, него се прекидањем старе и наступањем нове службе (у последњим данима Фебруара) прекида и плата старим или настаје плата новим војницима“.

После оваквог сматрања од стране главне контроле, као највишег рачунског суда у земљи,

с којим војни министар договорно мења прописе, ствар има остати онако, како је садањим прописима регулисана, по којима препоручујем командама и војним надлештвима да и поступају, а онима, која су до сад ма у чему од тих прописа отступили — да радњу доведу с њима у склад.

26. Септембра 1890. год.
Београд.

Председник министарског савета,
заступник министра војног,
генерал,
С. Грујић с. р.

Министарство војно.
Ф/А№ 7087.

186.

НАРЕЂЕЊЕ.

За извршење разреза регрута у овој години по чл. 16. правила за рекрутовање, а сходно формацији целокупне војске, све команде сталног кадра поднеће ове године требовања за рекруте до комплекта, и то:

Команданти пешадијских и пољских артиљеријских пукова ови и за возарске ескадроне), управници сталних професант. слагалишта за пекарска одељења и командири болничарских чета, — сви својим дивизијским командантима; командант пак коњичке бригаде за своје ескадроне, као и командант брдског артиљеријског пука за своје батерије, и командант I. инжинирског батаљона за своје пионирске чете оној дивизијској команди, из чије се територије који ескадрон, која брдска батерија или пионирска чета рекрутују. Тако исто чини и инспектор артиљерије за коњичку батерију.

Команданти пак: Краљеве гарде, градског артиљеријског батаљона, II. инжинирског батаљона, понтонирског полубатаљона и командир пиротехничке чете (преко управе војно-техничких завода) — подносе требовање: први команданту коњичке бригаде, други и последњи инспектору артиљерије, а трећи и четврти инспектору инжиниријe, који према томе, а у договору са дивизијарима и према стању рекрутовања у појединим дивизијским областима и оценама за поједине родове војске, праве разрез на дивизијске области, па тај достављају дивизијарима на поступак.

За све остало нека се поступи како то чл. 16. прописује.

29. Септембра 1890. год.
Београд.

Председник министарског савета,
заступник министра војног,
генерал,
С. Грујић с. р.

Министарство војно.
А/Т№ 3840.

187.

РАСПИС.

Да би израда четака за топове Мод. 85. била јевтинија, пошто се дрво и метални делови од искварених четака могу згодно да употребе за ову израду, наређујем *да све команде, кад од управника војно-техничких завода требују нове четке, шаљу у исто доба овоме искварене четке, на место којих нове и требују.*

29. Септембра 1890. год.
Београд.

Председник министарског савета,
заступник министра војног,
генерал,
С. Грујић с. р.

Министарство војно.
Ф/А№ 6650.

188.

РЕШЕЊЕ.

На представку инспектора артиљерије, а у свези решења од 28. прош. месеца Ф/А№ 6650. (Служ. војни лист бр. 40.), а и због тога што смештајне прилике не смењу једновременом доласку рекрута за пољску артиљерију, решавам:

1.) Да се ове године, а и у будуће сваке године, рекрути за кадровску пољску артиљерију упућују на службу у сталан кадар *сви од једа-*

ред, и то тако да 31. Октобра ове, а и сваке будуће године, буду на конаку у својим кадровским командама.

2.) Да се рекрути за кадровску брдску артиљерију упуте на службу у сталан кадар такође *сви од једаред*, и то тако да 28. односно 29. Фебруара ове и сваке будуће године буду на конаку у својим кадровским командама.

30. Септембра 1890. год.
Београд.

Председник министарског савета,
заступник министра војног,
генерал,
С. Грујић с. р.

Министарство војно.
Ф/АЊ 7235.

189.

РЕШЕЊЕ.

Накнадно решењу од 28. прошлог месеца Ф/АЊ 6650. (Служб. војни лист бр. 40.), наређујем да се рекрути двогодишњаци и за Краљеву гарду упуте 1. Новембра тек. године.

4. Октобра 1890. год.
Београд.

Председник министарског савета,
заступник министра војног,
генерал,
С. Грујић с. р.

Преглед министра војног

НАД КОМАНДАМА И ОСТАЛИМ ВОЈНИМ УСТАНОВАМА У ПОЈЕДИНИМ ГАРНИЗОНИМА.

6. Септембра.

(У Неготину).

Преглед штаба XIII. (Крајинске) пуковске окружне команде.

Државна зграда у којој је штаб смештен, давно је окречена и потребује најнужније оправке.

Списковн резервиста и народне војске I. и II. позива као и комора њихова, примерно су уређени.

Рекрутовање за ову годину, код ове пуков. окр. команде у главном је било завршено, сем вароши Неготине и његове најближе околине.

Одред, који се при штабу пуковском води као прикомандован због чишћења оружја I. позива народне војске, није имао удесног смештаја за становање; међутим исхрана овог одреда добро је уређена, јер је како хлеб тако и остала храна најена у добром стању.

Оружни магацин нађен је у исправном стању, а тако исто и обмундировни.

Послати обрасци одела за народну војску нису били дати дотичним занатлијама на израду као мустре, због тога је команданту овог пуковског округа накнадно наређено, да ово одма учини, како би се народни војници могли што пре снабдети прописним оделом.

7. Септембра.

(У Кладову).

Преглед над XV. батаљоном стал. кадра.

Батаљон у смакнутом поретку радно је пушчане радње, престројења и паљбе са повољним резултатом успеха.

Одело, преобука и оружије са оружним прибором код војника било је у чистом и исправном стању.

Теорна настава код војника добра је и без примедбе.

Место за логоровање изабрано је на нездравом и влажном месту; испод шатора није

било свуда довољне количине сламе; сама пак крила шаторска нису била састављена по правилу у шаторе од по 6 војника, него дужом по водовима. По мнењу командантовом, ова је измена учињена због јаких ветрова, који на доњем Дунаву око Ђердана често дувају, а и због уштеде у шаторским крилима.

Исхрана код војника што се тиче хране, добра је, но хлеб треба да је бољи и печенији.

У болници овог батаљона боловало је до 12 војника од у опште лакших болести. Ред и чистоћа у болници била је задовољавајућа.

Преглед над Кладовском градском командом.

Поједини магацини и зграде налазе се у исправном и добром стању, као и преправљена касарна за станујући батаљон.

Сав излишан топловски материјал требало би предложити да се пошље управи војно-техничких завода на употребу.

Да би се град сачувао од поплаве кад је већа вода, треба предузети насипавање појединих делова, а тако исто излазе за спољни ров удесити за лакшу и бољу комуникацију.

8. Септембра.

(У В. Градишту).

Преглед штаба IX. (Браничевске) пуковске окружне команде.

Зграда приватна, у којој је штаб овог пука смештен, није довољно видна, мемљива је, а поред тога потребује оправке.

Пушкарница има добар и удобан смештај.

Магацин одела није довољно видан, и због тога је потребно да се одело често износи и истреса.

Магацин оружја, који се уз штаб налази, више личи на шталу него ли на магацин оружја и оружног прибора; магацин пак ових потреба у приватној згради ван штаба, врло је добар. Оружје се налази смештено у сандуке, и због тога врло је лако и удобно транспортовати га до четних и батаљонских збориштa.

Рекрутовање у овом пуковском округу било је већ потпуно свршено, и по усменом извешћу команданта број рекрута на скраћеном року знатно је прешао број рекрута двогодишњака.

Списков резервиста и народне војске I. и II. позива са припадајућом комором, нађени су у исправном стању за случај ма какве вежбања, било укупног по позивима или делимичног на четним и батаљонским збориштима.

По мнењу командантовом, требало би у закону прописати, да се нико несме другим именом звати, него онако, како је на крштењу записан.

Примедба стављена за одело народне војске код XIII. пуковске окружне команде важи и за ову окружну команду.

(У Пожаревцу).

Преглед над оружним магацином VIII. пуков. окружне команде.

Пуковски магацин на оцедном је месту, сув и у добром још стању.

Оружје у опште доведено је у исправно стање; само оно што је I. позив народне војске имао на рукама, још није сво очишћено и у сошке сложено.

9. Септембра.

(У Пожаревцу).

Преглед над штабом VIII. (Пожарев.) пуковске окружне команде.

Штаб овог пука смештен је у новој окружној згради, највећој и најлепшој можда у Србији која има пространих и удобних одаја више но што је штабу потребно. Желети је имати овакву зграду за више команде и војна надлештва у Београду.

Магацин одела и осталих потреба ове пуковске окружне команде нађен је у исправном стању.

Примедба стављена за одело Народне војске код XIII. и IX. пуковске окружне команде важи и за ову окружну команду.

Преглед над IV. батаљоном гардијским.

Болница одређена за овај батаљон налази се у приватној згради, која је веома трошна, зато би требало што пре за војну болницу подићи нову зграду. Па и чистоћа у овој болници требало би да је боља.

Војници овог батаљона имали су на себи исправно одело, а тако исто и преобуку. У 2. и 4. чети овог батаљона било је неколико војника са неисправним оружјем и преобуком.

Хлеб за војнике треба да је бољи и печенији.

Преглед над касарном Пожаревачком.

Нове касарне у овом гарнизону зидане су по особитом павиљонском систему.

Улази у сваком павиљону врло су непрактични, пошто само на једним вратима мора цела чета да улази и излази.

Паркет у павиљонима није практичан за војску, нарочито за наш велики број рекрута, који годишње свршава своју обуку у касарни. Како је положен на влажној земљи, то се на више места извитоперио и расуо.

Величина појединих одељења у павиљонима и безброј прозора на истима врло је велики, због тога су неудесни зими за грејање.

Сва четири павиљона уређени су и подигнути у једном реду, што отежава прегледност и надзор команданту.

За ове касарне може се као добра страна навести, да су потпуно видне, удесне за теорију наставу код војника и да у њима има увек чистог и свежег ваздуха.

Преглед над понтонирским одредом на Љубићевском мосту.

Зграда код самог моста врло је трошна и потребује већих оправака.

Исхрана код овог одреда добра је.

Оружје са оружним прибором у исправном је стању.

10. Септембра.

Преглед над понтонирским одредом на Свилајначком мосту.

Одред код овога моста има удобан смештај.

Одело и оружје са оружним прибором налази се у исправном стању.

Фортификаторски — пољски — радови код овог одреда заслужују похвалу, пошто су добро и солидно израђени.

11. Септембра.

(У Ћуприји).

Преглед над штабом XII. (Ћупријске) пуковске окружне команде.

Зграда приватна, у којој је штаб смештен, доста је удобна за канцеларије.

Списковн резервиста и Народне војске I. II. позива, као и комора њихова, добро су уређени.

Рекрутовање је од ове године и у овој пуковској окружној команди било свршено.

Магацин обмундирових ствари у добром је стању, а при магацину оружном, било је војника прекобројних из Ћуприје и околине, који су оружје I. позива Народне војске чистили.

Приметба стављена за одело Народне војске код XIII., IX. и VIII. пуковске окружне команде, важи и за ову пуковску окружну команду.

Преглед над коњичком бригадом сталног кадра.

Обука је у смакнутом строју код ове бригаде у опште врло добра. Кретања и разне еволуције извођене су подједнако код сва три коњичка пука.

Екзерцириште око Ћуприје у опште је врло згодно за коњичка вежбања.

12. Септембра.

(У Ћуприји).

Преглед над инжинирским арсеналом.

У слагалишту израђених и неизрађених предмета, као и у радионици, ред је примерен. Израда понтона врло је солидна и брза.

Нова грађевина за материјал топовски и понтонски у опште је добро и солидно израђена, но за другу евентуалну употребу добро би било да има који прозор.

Преглед над II. дивизионом Тимочког артиљеријског пука.

Топовска шупа у опште је добра за заклон артиљеријског материјала.

Станови војнички, и ако су у старој касарни, доста су добри и уредно се држе.

Затвор за издржавање дисциплинских казни врло је добар.

Одело и преобука код војника као и оружје — карабини — у исправном су стању.

Коњи у овом дивизиону добро су очувани, и штала је за исте доста добра.

Преглед над понтонирском четом.

Стан ове чете, исхрана војника, одело, оружје и оружни прибор и чистоћа у опште добра је.

При прегледу могло се приметити да се војници брижљиво обучавају у читању и лепом писању.

(У Крагујевцу).

Преглед над управом војно-техничких завода.

Зграде, које се у кругу ове управе подижу, заслужују по својој конструкцији и изради похвалу.

У свима радионицима у опште, види се ред и чистоћа.

У слагалишту израђених предмета цео материјал налази се потпуно уређен као што треба

Машинска израда шигања примерна је.

Преглед над XI. и XII. батаљоном стал. кадра.

Оба ова батаљона, била су у кругу касарискоме у логору.

Шатори за војнике неправилно су подигнути.

Касарна је затечена у кречењу и најнужнијој оправци.

Исхрана код војника добра је, но хлеб лош.

Преглед над шталама III. коњичког пука.

Штале за овај пук оправљају се; за пресовано сено подиже се нарочита шупа, која треба да буде већ готова.

Преглед над војном болницом у Крагујевцу.

Ред и чистоћа у самој болници и по баракама заслужује похвалу; — по рапорту приметно сам да је у овом гарнизону већи процент болесника но у београдском.

13. Септембра.

(У Крагујевцу).

Преглед над штабом Шумадијске дивизијске команде.

Штаб ове дивизије у опште је врло добро распоређен, али зграда потребује оправке или бар кречење.

Преглед над штабом XI. (Крагујев.) пуковске окружне команде.

Државна зграда у којој је штаб смештен, врло је тескобна и потребује оправке.

Магацин обмундировних ствари налази се у добром стању.

Команданту пуковске окружне команде наређено је да се мустре одела за Народну војску предаду дотичним занатијама на израду, како би се народни војници могли што пре снабдети са овим оделом.

НА ЗНАЊЕ.

Решењем министра војног од 4. тек. месеца Бр 8012., наређено је да одељак за старе послове благајничког одељења као самостално одељење престане дејствовати 1. Новембра ове године, а до тог времена несвршени послови да се на даљи рад пренесу у благајничко одељење.

Садржина. — Службени део: *Решења. — Производства, постављења и размештаји. — Прописи, наређења и објашњења министарска. — Преглед министра војног — На знање.*

КРАЉЕВСКО-СРПСКА ДРЖАВНА ШТАМПАРИЈА.

ИЗЛАЗИ РЕДОВНО
СВАКЕ СЕДМИЦЕ
ПО ЈЕДАРЕД,
А ПО ПОТРЕБИ И ВИШЕ ПУТА.
НАЈМАЊЕ НА ТАБАКУ.

ЧЛАНЦИ УПУЋУЈУ СЕ
УРЕДНИШТВУ,
А ПРЕТПЛАТА ВЛАГАЈИ ВОЈ.
МИНИСТАРСТВА.

ЛИСТ ДАЉЕ СЕ У ЗАМЕНУ.



ЦЕНА
је листу годишња:
ЗА ВОЈСКУ . . . 6 дин.
ЗА НЕВОЈНИКЕ . 12 „
ЗА ИНОСТРАНСТВО
С ПОШТАРИНОМ 20 „
ПОЈЕДИНИ БРОЈ . 30 ПАРА

ОГЛАСИ
ОД РЕДА ПО 10 ПАРА ДИН. ЗА 1
ПУТ, А ПОСЛЕ ПО 5 П. Д.
ВЕЋИ И ДУЖЕВРЕМЕНИ ОГЛАСИ
ПО УГОДБИ.

СЛУЖБЕНИ

ВОЈНИ ЛИСТ

ОРГАН И ИЗДАЊЕ ВОЈНОГ МИНИСТАРСТВА.

УРЕДНИК: ВЕЛИКРАЛЈШТАВНИ ПУКОВНИК Младен Јанковић, НАЧЕЛНИК ОПШТЕ-ВОЈНОГ ОДЕЉЕЊА.

БРОЈ 42. БЕОГРАД, 13. ОКТОБРА 1890. ГОД. ГОДИНА X.

РЕШЕЊА.

У ИМЕ
ЊЕГОВОГ ВЕЛИЧАНСТВА
АЛЕКСАНДРА I.
по милости божијој и вољи народној
Краља Србије
МИ
КРАЉЕВСКИ НАМЕСНИЦИ.

На предлог заступника Нашега војног министра, председника Нашег министарског савета, а у договору са државним саветом од 24. Септембра ове године № 2809., решили смо и решавамо:

„Одобрава се министру војном да на оправку војно-државних зграда у Топчидеру може утрошити суму 3742 динара, из партије оправака војних грађевина, одређене буџетом за 1890. рачунску годину".

Заступник Нашега војног министра, председник Нашег министарског савета, нека изврши овај указ.

И/Гж 1674.
27. Септембра 1890. год.
Београд.

Јов. Ристић с. р.
К. С. Протић с. р.
Ј. Вели-Марковић с. р.

Председник министарског савета, заступник министра војног, генерал.
С. Грујић с. р.

У ИМЕ
ЊЕГОВОГ ВЕЛИЧАНСТВА
АЛЕКСАНДРА I.
по милости божијој и вољи народној
Краља Србије
МИ
КРАЉЕВСКИ НАМЕСНИЦИ.

На предлог заступника Нашега војног министра, председника Нашег министарског са-

вета, а на основу члана 7. закона о устројству војске, прописујемо следећу:

УРЕДБУ

о

УСТРОЈСТВУ АРТИЉЕРИЈСКЕ ПОДОФИЦИРСКЕ ШКОЛЕ ЗА СТАЛАН КАДАР.

Члан 1.

У циљи боље и једнообразније спреме артиљеријских подофицира за трупну службу, установљава се *стална артиљеријска подофицирска школа*.

Члан 2.

Ова школа образоваће засебну учебну команду — батерију —, биће орган III. степена, и као такав имаће и своју засебну администрацију. У погледу наставе стоји непосредно под инспектором артиљерије. Школа је стално у Нишу.

Члан 3.

У ову школу примаће се младићи, добровољци, од навршене 17. до навршене 20. године старости, који су свршили најмање два разреда гимназије или реалке, и који имају за ово и сведоџбу; који су телесно здрави и развијени, и који имају дозволу од родитеља или тутора за ступање у ту школу; и најзад који су доброг владања и српски поданици.

Пријавници дужни су поднети и своје крштенице.

Испит пријемни неће се полагати.

Члан 4.

У ову школу примаће се и војници из артиљерије сталног кадра, и то само они који су свршили бар 4 разреда основне школе, и који су одслужили у трупи најмање 8 месеци.

Подофицири сталног кадра који желе да ступе у курс ове школе, могу се примити само у чину капларском, и то непосредно за поднареднички курс.

Члан 5.

Број слушалаца артиљеријске подофицирске школе одређује војни министар, на предлог инспектора артиљерије. Инспектор ће при предлагању имати вазда на уму прописно стање подофицира сталног кадра, према формацији војске и према буџетској могућности.

Члан 6.

Курс ове школе почиње 1. Новембра сваке године, и траје две године. Дели се на два течаја: капларски и поднареднички, који трају по годину дана.

Члан 7.

Артиљеријска подофицирска школа сместиће се у засебну касарну; снабдеће се свима нужним и прописним потребама да послужи и као пример осталима, и да буде прави расадник нижих старешина у војсци.

Члан 8.

Питомци артиљеријске подофицирске школе носиће одело свог рода војске, а на нарамењацима носиће жуте вунене ширитиће ширине нараменица, а дужине 33 милимет. Овај знак задржаваће и кад школу сврше и оду у трупу, с тим што ће они питомци, који су школу свршили уредно и по њеним прописима, кад пређу у трупу, носити и очерважене нараменице жутим гајтаном од 3 милимет. у пречнику.

Члан 9.

Питомце, и редове и капларе — које упућују команде у ову школу из трупе, упућиваће их управи са списком који треба да садржи:

а.) Име и презиме,

б.) Место рођења,

в.) Године старости,

г.) Шта је питомац пре тога био,

д.) Какве је школе учио,

е.) Каквог је владања био у трупи, и какве наклоности има и чему.

Члан 10.

Командант (управник) школе је виши артиљеријски официр, који има права и власт пуковског команданта у кадру.

Члан 11.

Команданта (управника) школе поставља Краљ указом на предлог војног министра. Остало особље поставља војни министар.

Члан 12.

Састав школе овај је:

1 управник, виши артиљеријски официр,
1 командир батерије, артиљеријски капетан I. или II. класе,
3 водна официра,
1 благајник,
1 наредник писар,
1 поднаредник писар,
6 подофицира за стројну службу,
10 редова (послани и ординанси),
2 кувара.
Наставничко особље према потреби.

Члан 13.

Питомци имаће плату и остале војне принадлежности као и остали војници и подофицири из сталног кадра, дотичног рода војске. На име хране издаваће им се дневно увећани оброк у команди.

Члан 14.

Наставничко особље не може се мењати пре истека 2 године.

Члан 15.

У школи предаваће се:

У I. течају:

1. Артиљеријска екзерцирна правила до закључно батерије.
2. Уредба о војној дисциплини са војносудским законником.
3. Правила артиљеријске службе.
4. Гарнизонска и градска служба.
5. Ратна служба (у колико потребује артиљеристи).
6. Јашење
7. Вожење } са седлањем и захамљивањем.
8. Елементарна знања из артиљерије.
9. Опис јахаћег и запрежног материјала.
10. Основи геометрије.
11. Подизање топовских заклона.
12. Аритметика.
13. Деловодство.
14. Веронаука
15. Краснопис.
16. Певање.

У II. течају:

Сви предмети из I. течаја само у већем обиму, прописаном за полагање испита за чин поднаредника, и још:

1. Алгебра (основи).
2. Хипологија.
3. Стројна администрација.
4. Пољска фортификација у главном, подизање пољских опсадних батерија.
5. Теорија гађања у основу.
6. Настава гађања у главноме.
7. Географија Србије.
8. Појмови из физике и хемије.
9. Основи устројства и формације наше војске, нарочито артиљерије.
10. Појмови из тактике.
11. Познавање и израда барута.
12. Практична геометрија са крокирањем.
13. Историја Срба.

Члан 16.

Пространство и обим ових предмета у оба течаја школска прописаће, на предлог инспектора артиљерије, војни министар особеним школским програмом.

Правила унутрашњег реда и све остале подробности прописаће инспектор артиљерије, сходно постојећим прописима, а са обзиром на циљ и задаћу ове школе.

Члан 17.

Како је овој школи циљ да практички спреми добре подофицире за строј, то ће и начин — метод обуке и васпитања бити премућствено очигледан — практичан.

Члан 18.

Полагање теорних и практичких испита биваће по свршетку сваког течаја.

Члан 19.

Питомци ће се оцењивати бројевима. Тако они, који добију оцену преко 4·5 и 5, одлични су питомци; преко 3·5 и 4, врло добри су питомци; који добију оцену преко 2·5 и 3, добри су питомци. Разломци у оцени испод половине и половина отпадају. Сви који су оцењени бројевима 2·5 и мање од овога лоши су питомци.

Владање ће се ценити са: примерно, врло добро, добро и лоше.

Члан 20.

Једном положен испит у овој школи вреди за сва времена, и неће се за дотични чин више тражити.

Члан 21.

Сматра се да је питомац положио испите, ако је из свију предмета добио најмање оцену 3, (добар).

Питомац није на чисто прешао, ако најмање из три предмета добије слабу оцену (2).

Питомци, који положе прописни испит на концу првог течаја, производе се одма у чин каплара. Они који буду понављали испит из ма ког предмета, производе се, пошто испит поновни положе, после истека 3 месеца дана од кад су први произведени.

Питомци, који полаже прописани испит на концу другог течаја, производе се одмах у чинове поднареднике. Они, који буду понављали испит ма из кога предмета, производе се пошто испит поновни положе, после превода у трупу и истека 3 месеца од дана, од када су први произведени.

Члан 22.

Ко на капларском испиту добије лоше оцене из три предмета, дужан је да их у року од 15 дана поправи. Ако при поновном полагању падне ма из кога предмета, преводи се из школе у трупу, где је дужан да служи још једну годину дана као редов, после ког истека отпушта се из војске, ако неположи капларски испит.

Ко на поднаредничком испиту добије лошу оцену из најмање три предмета, дужан је да их у року од 20 дана поправи. Ако при поновном полагању испита добије ма на ког предмета лошу оцену, преводи се у трупу као каплар, с тим да у трупи одслужи још две године, и ако за ово време неположи поднареднички испит, отпушта се из трупе по истеку овога времена.

И једни и други немогу се више враћати у ову школу.

Члан 23.

По свршеном курсу сваки је питомац дужан да одслужи у трупи четири године (члан 26. закона о устројству војске).

Од обавезе даљег служења у кадру ослобођавају се само они редови и нижи чинови, који се у школу упућују из сталног кадра.

Члан 24.

Питомци ове школе имају кроз оба течаја ранг према годишњем успеху, то јест према оценама. Овај је ранг меродаван за питомце док су у школи и кад оду у трупу. Он утиче и на унапређивање.

Члан 25.

Полагање пакнадног испита одобрава инспектор артиљерије, на предлог команданта школе.

Члан 26.

Питомце може искључити из школе, по предлогу команданта школе, инспектор артиљерије, и то:

1. Због хрђавог владања, и
2. Због незадовољавајућег успеха по свршетку течаја.

Члан 27.

При унапређивању школских кандидата и оних који су испит при трупи положили, имају првенствено право кандидати подофицир. школе, но то само при једнаким добивеним оценама.

Члан 28.

Ближа определења о управи и администрацији ове школе, о унутрашњем реду и дисциплини, о методу наставе, као и све остало што није предвиђено овом уредбом, прописаће војни министар.

Заступник Нашега војног министра, председник Нашег министарског савета, нека изврши овај указ.

5. Октобра 1890. год.
Београд.

Јов. Ристић с. р.
К. С. Протић с. р.
Ј. Вели-Марковић с. р.

Председник министарског савета, заступник министра војног, бекерал,

С. Грујић с. р.

Указ овај саопштава се свима командама и војним надлештвима ради знања, а дотичнима на поступак.

Ф/БЊ 7283.
5. Октобра 1890. год.
Београд.

Председник министарског савета,
заступник министра војног,
генерал,

С. Грујић с. р.

У ИМЕ
ЊЕГОВОГ ВЕЛИЧАНСТВА
А Л Е К С А Н Д Р А I.
по милости божијој и вољи народној
Краља Србије
МИ
КРАЉЕВСКИ НАМЕСНИЦИ.

На предлог заступника Нашега војног министра, председника Нашег министарског савета, а на основу члана 7. закона о устројству војске, прописујемо следећу:

УРЕДБУ
о
УСТРОЈСТВУ ПЕШАДИЈСКЕ ПОДОФИЦИРСКЕ ШКОЛЕ ЗА СТАЛАН КАДАР.

Члан 1.

У циљу боље и једнообразније спреме пешадијских подофицира за трупну службу, установљава се *стална пешадијска подофицирска школа.*

Члан 2.

Ова школа образоваће засебну команду; биће орган III. степена, и као такав имаће и засебну администрацију. У погледу наставе стоји непосредно под инспектором пешадије. Школа је стално у Београду.

Члан 3.

У ову школу примаће се младићи добровољци, од навршене 17. до навршене 20. године старости, који су свршили најмање два разреда гимназије или реалке и који имају за ово и сведоџбу; који су телесно здрави и развијени, и који имају дозволу од родитеља или тутора за ступање у ту школу; који су доброг владања и српски поданици.

Пријавници дужни су поднети и своје крштенице.

Испит пријемни неће се полагати.

Члан 4.

У ову школу примаће се и војници из пешадије сталног кадра, и то само они који су свршили бар 4 разреда основне школе и који су одслужили у трупи најмање 8 месеци.

Подофицири сталног кадра који желе да ступе у курс ове школе, могу се примити само у чину капларском, и то непосредно за поднареднички курс.

Члан 5.

Број слушалаца пешадијске подофицирске школе одређује војни министар на предлог инспектора пешадије. Инспектор ће при предлагању имати вазда на уму прописно стање подофицира сталног кадра, према формацији војске и према буџетској могућности.

Члан 6.

Курс ове школе почиње 1. Новембра сваке године, и траје две године. Дели се на два течаја, капларски и поднареднички, који трају по годину дана.

Члан 7.

Пешадијска подофицирска школа сместиће се у засебну касарну, снабдеће се свим нужним и прописаним потребама да послужи и као пример осталима, и да буде прави расадник нижих старешина у војсци.

Члан 8.

Питомци пешадијске подофицирске школе носиће одело свог рода војске, а на нараменицама носиће жуте вунене ширитиће, ширине нараменица, а дужине 33 милиметара. Овај знак задржавају и кад школу сврше и оду у трупу, с тим што ће они питомци, који су школу сврш-

шили уредно и по њеним прописима, кад пређу у трупу, носити и оперважене нараменице жутим гајтаном од 3 милиметра у пречнику.

Члан 9.

Питомце, и редове и капларе, које упућују команде у ову школу из трупе, упућиваће их управи са списком који треба да садржи:

а.) име и презиме,
б.) место рођења,
в.) године старости,
г.) шта је питомац пре тога био,
д.) какве је школе учио,
ђ.) каквог је владања био у трупи, и какве наклоности има и чему.

Члан 10.

Командант — управник — школе виши је пешадијски официр, који има права и власт пуковског команданта у кадру.

Члан 11.

Команданта — управника — школе поставља Краљ указом на предлог војног министра. Остало особље поставља војни министар.

Члан 12.

Састав школе овај је:

1 управник, виши пешадијски официр;
1 капетан, као помоћник команданта;
1 четни командир;
4 — 6 официра (као наставници и водници);
1 администратор, официр;
1 наредник писар;
2 наредника четна;
1 поднаредник писар;
8 поднаредника.

Општем комплекту придају се још:

2 трубача;
2 добошара;
16 редова (поспали и ординанси);
4 кувара.

Мимо тога школи се придају још по један војно-судски и санитетски официр, свештеник и учитељ певања.

Сви официри, који припадају школи употребљавају се и као наставници.

Члан 13.

Питомци имаће плату и остале војне принадлежности као и остали војници и подофицири из сталног кадра дотичног рода војске. На име хране издаваће им се дневно увећани оброк у команди.

Члан 14.

Наставничко особље не може се мењати пре истека две године.

Члан 15.

У пешадијској подофицирској школи предаваће се ови предмети:

1. Пешадијска правила;
2. Начела за борбу;
3. Ратна служба;
4. Опис пушке и муниције, са наставом за гађање у циљан;
5. Пијонирски радови;
6. Правила службе (унутрашња, гарнизонска и градска);
7. Дисциплинска уредба и тумачење војно-судског закона;
8. Аритметика;
9. Основна знања из геометрије и стереометрије;
10. Хигијена;
11. Војна администрација;
12. Историја српског народа са географијом српских земаља;
13. Веронаука;
14. Краснопис, читање карата и планова са крокирањем;
15. Гимнастика; и
16. Певање.

Сви ови предмети предаваће се кроз оба течаја; по обиму предавања регулисаће инспектор пешадије са обзиром на потребна знања капларима и поднаредницима.

Члан 16.

Простор и обим ових предмета, прописаће, на предлог инспектора пешадије, војни министар особеним школским програмом.

Правила унутрашњег реда и све остале подробности прописаће инспектор пешадије, сходно

постојећим прописима, а са обзиром на циљ и задаћу ове школе.

Члан 17.

Како је овој школи циљ да практички спреми добре подофицире за строј, то ће и начин — метод — обуке и васпитања бити преимућствено очигледан — практичан.

Члан 18.

Полагање теорних и практичких испита бива по свршетку сваког течаја.

Члан 19.

Питомци ће се оцењивати бројевима. Тако они, који добију оцену преко 4·5 и 5, одлични су питомци; преко 3·5 и 4, врло добри су питомци; који добију оцену преко 2·5 и 3, добри су питомци. Разломци у оцени испод половине и половина отпадају. Сви који су оцењени бројевима 2·5 и мање од овога, лоши су питомци.

Владање ће се ценити са: примерно, врло добро, добро и лоше.

Члан 20.

Једном положен испит у овој школи вреди за сва времена и неће се за дотични чин више тражити.

Члан 21.

Сматра се да је питомац положио испите, ако из свију предмета добије најмање оцену 3 (добро).

Питомац није на чисто прешао, ако из три предмета добије слабу оцену (2).

Питомци, који положе прописани испит на концу првога течаја, производе се одмах у чин каплара. Они, који буду понављали испите из ма ког предмета, производе се, пошто испит поновно положе, после истека три месеца дана од када су први произведени.

Питомци, који положе прописани испит на концу другога течаја производе се одмах у чинове поднаредника. Они, који буду понављали испите ма из ког предмета, производе се, пошто испит поновни положе, после превода у трупу и истека 3 месеца, од дана од када су први произведени.

Члан 22.

Ко на капларском испиту добије лоше оцене из три предмета, дужан је да их у року од петнајест дана поправи. Ако при поновном полагању испита падне ма из кога предмета, преводи се из школе у трупу, где је дужан да служи још једну годину дана као редов, после ког истека отпушта се из војске, ако не положи капларски испит.

Ко на поднаредничком испиту добије лошу оцену из најмање три предмета, дужан је да их у року од 20 дана поправи. Ако при поновном полагању испита добије ма из кога предмета лошу оцену, преводи се у трупу као каплар, с тим да у трупи одслужи још две године, и ако за ово време не положи поднареднички испит, отпушта се из трупе по истеку овога времена.

И једни и други не могу се више враћати у ову школу.

Члан 23.

По свршеном курсу сваки је питомац дужан да одслужи у трупи четири године (члан 26. закона о устројству војске).

Од обавезе даљег служења у кадру ослобођавају се само они редови и нижи чинови, који се у школу упућују из сталног кадра.

Члан 24.

Питомци ове школе имају кроз оба течаја ранг према годишњем успеху, т. ј. према оценама. Овај је ранг меродаван за питомце и док су у школи и кад оду у трупу.

Он утиче и на унапређивање.

Члан 25.

Полагање накнадног испита одобрава инспектор пешадије, на предлог команданта школе.

Члан 26.

Питомце може искључити из школе, по предлогу команданта школе, инспектор пешадије, и то:

1. Због хрђавог владања, и
2. Због незадовољавајућег успеха по свршетку течаја.

Члан 27.

При унапређивању школских кандидата и оних који су испит при трупи положили, имају првенствено право кандидати подофицирске школе, но то само при једнаким добивеним оценама.

Члан 28.

Ближа определења о управи и администрацији ове школе, о унутарњем реду и дисциплини, о методу наставе, као и све остало што није предвиђено овом уредбом, прописаће војни министар.

Овом уредбом замењује се бивша уредба ове школе од 9. Августа 1889. год. Ф/Бр 6171.

Заступник Нашега војног министра, председник Нашег министарског савета, нека изврши овај указ.

6. Октобра 1890. год.
Београд.

Јов. Ристић с. р.
К. С. Протић с. р.
Ј. Вели-Марковић с. р.

Председник министарског савета,
заступник министра војног,
генерал,
С. Грујић с. р.

Указ овај саопштава се свима командама и војним надлештвима ради знања, а дотичнима на поступак.

Ф/Бр 7389.
6. Октобра 1890. год.
Београд.

Председник министарског савета,
заступник министра војног,
генерал,
С. Грујић с. р.

Постављења и размештаји.

У ИМЕ
ЊЕГОВОГ ВЕЛИЧАНСТВА
АЛЕКСАНДРА I.
по милости божијој и вољи народној
КРАЉА СРБИЈЕ
МИ КРАЉЕВСКИ НАМЕСНИЦИ.

На предлог заступника Нашега војног министра, председника Нашег министарског савета, решавамо:

Да се коњички поручник, Владимир Јовановић, на основу тачке 2. члана 36. закона о устројству војске стави у стање недејствителности у име дисциплинске казне.

Заступник Нашега војног министра, председник Нашег министарског савета, нека изврши овај указ.

6. Октобра 1890. год.
Београд.

Јов. Ристић с. р.
К. С. Протић с. р.
Ј. Вели-Марковић с. р.

Председник министарског савета,
заступник министра војног,
генерал,
С. Грујић с. р.

Указ овај саопштава се свима командама и војним надлештвима ради знања, а дотичнима на поступак.

Ф/А№ 7302.
6. Октобра 1890. год.
Београд.

Председник министарског савета,
министар иностраних дела,
бекерал,
С. Грујић с. р.

РЕШЕЊИМА МИНИСТРА ВОЈНОГ:

Од 5. тек. мес. Ф/Б№ 7249, одређују се при главном ђенералштабу на рад и оцену, пешадијски поручници: Новак Бранковић и Павле Пауновић.

Од 4. тек. мес. Б№ 9547., постављен је резервни пешадијски наредник Милан Марковић, за практиканта при штабу Моравског артиљеријског пука.

Од 4. тек. месеца Б№ 9704., постављен је резервни поднаредник Јован Трифуновић, за практиканта при управи Књажевачког гарнизона.

Наредбом команданта Моравске дивизијске области од 6. тек. месеца Пов. № 531., одређени су:

За водника 3. чете I. гардијског батаљона, потпоручник Нинко Марковић, досад. водник 2. чете III. батаљона; и

За водника 2. чете III. батаљона, потпоручник Зарија Марковић, досад. водник 3. чете I. гардијског батаљона.

Наредбом *инспектора пешадије* од 8. тек. мес. № 43., унапређени су у чин *дејствителних наредника*, титуларни пешадијски наредници: Јован Јеремић, Павле Бели-Марковић, Павле Јаковљевић, Стеван Перовић, Мира Пилетић, Никола Димић, Сретен Гавриловић, Љубомир Радојевић, Александар Прокић и Раша Милутиновић.

Наредбом *инспектора пешадије* од 8. тек. мес. № 43., унапређени су у чин *титуларних наредника*, пешадијски поднаредници: Радосав Банковић, Михајло Вељковић, Станоје Милић, Милутин Најдановић, Алекса Весовић, Лазар Поповић, Димитрије Недељковић, Миленко Филиповић, Драгомир Арсенијевић Никола Богдановић, Јован Мишић, Петар Панић, Милисав Недељковић, Лазар Стефановић, Марко Костић, Марко Миловановић, Никола Мариновић и Бранко Крсмановић.

Извештаји и реферати.

ИЗВЕШТАЈ

о ноћном маршу питомаца пешадијске подофицирске школе, од Београда до Смедерева, који је извршен ноћу између 23. и 24. Августа тек. године.

По одобрењу г. министра војног и инспектора пешадије извршили су питомци пешадијске подофицирске школе ноћни марш из Београда у Смедерево, између 23. и 24. Августа тек. год., одакле су се вратили 24. Августа жељезницом Смедерево — Вел. Плана — Београд.

У строју је било: 1 виши официр и 7 нижих, између којих и 1 декар; затим 7 подофицира; 108 питомаца; 20 бандиста; 4 официрска коња и 2 коњска кола са по једном запрегом

Правац кретања био је друм: Београд — Гроцка — Смедерево.

Циљ је овог марша била да се питомци навикну и на издржавање успелених ноћних маршева, да се опроба њихова издржљивост и у оваким приликама, и да науче све на шта они доцније као старешине имају у војсци да пазе приликом оваквих радња.

Одело: чохано са савијеним шињелом преко рамена, и осталом ратном спремом без ранаца.

Пре поласка на марш питомци су вечерали, и понели собом у торби по једну порцију хлеба.

Полазак из горњег града у $4\frac{1}{2}$ сахата, а са Тркалишта у 5 сахати по подне.

На Тркалишту измерена дубина колоне била је 35 корака, а ширина 4 корака.

Са Тркалишта се маршовало друмом до Ашик-Михајлове механе (мали Мокри Луг), куда је колона стигла у 6 сахати и 10 минути.

На овој даљини пут је био сув, са стране нешто прашњав, мало узбрдаст и низбрдаст; дно му је доста каменито и неравно.

Брзина кретања је била око 105 корака у минуту.

На овом месту измерена дубина колоне била је 36 корака, ширина 4 корака.

Овди је био застанак од 20 минута, и војници су саставили оружје и свршавали све оне послове, који се приликом оваквих застанака чине.

У 6 сахати и 30 минути кренула се колона даље друмом.

Око 7 сахати већ се почео да хвата мрак.

Друм је био исти онакав као и до Ашик-Михајлове механе, са разликом што се одавде спушта све до Болеча.

Мост на реци Болечици је стари и доста рабатан, али опет сигуран за прелаз бар пешака и обичних возова.

У Болечу је била колона у 8 сахати ноћу.

Измерена колона била је дубока 30 корака, а широка 4 корака.

Брзина кретања била је просечно између 100 и 105 корака у минуту.

Овде је дат одмор од 45 минути.

Пошто су војници саставили оружје, наређено је да напоје воде у чутурице и дозвољено им је да уђу у механу.

Из Болеча полазак у 8 сахати и 45 минути.

До Болеча је време било лепо и врло угодно за путовање, а од Болеча је настала осетна промена у температури и почео је дувати и хладан ветар, који није био јак. Било је облачно, али ипак видно, јер се месец почео да појављује.

Друм сув, са стране друма није се могло да маршује, јер је свуда засађено.

Од Болеча се друм пење, који је на местима доста излокан, а дно му је каменито и незгодно за маршовање. У близини Гроцке друм се спушта и силази у долину.

Долазак у Гроцку у $11\frac{1}{2}$ сахати ноћу.

Дубина колоне била је 36 корака, а ширина 4 корака.

Брзина кретања на путу Болеч — Гроцка била је просечно 100 корака у минуту.

У Гроцкој је дат одмор од $1\frac{1}{2}$ сахата.

За време овога одмора, поред других послова које су имали да сврше, питомци су и јели.

Полазак из Гроцке у 1 сахат по поноћи.

Пут из Гроцке пење се до Брестовика. На овом парчету друма почиње прашина, које дотле није било на друму. Каквоћа друма као и до сад.

На Брестовик је колона изашла у 2 сахата по поноћи.

Овде је дат застанак од 5 минути.

Маршовало се брзином 102 корака у минуту.

Дубина колоне на овом застанку била је 31 корак, ширина 4 корака.

Из Брестовика полазак у 2 сахата и 5 минути.

Друм јако прашњав, иде донекле венцем и страном виса, па се онда спушта к' Дунаву близу Орашца.

Мост на потоку од Орашачке механе са свим је покварен и неупотребљив. Прелази се на ону другу страну потока, кад се од пута спаје право к' Дунаву и пређе преко потока, који истина ту нема моста, али је и плитак и узак толико, да и возови угодно прелазе на томе месту.

У Оршанц је колона стигла у 3½ сахата у јутру.

Дубина колоне била је 40 корака, а ширина 4 корака.

Брзина кретања била је просечно 102 корака у минуту.

Овде је дат одмор од ½ сахата.

У 4 сахата у јутру кренула се колона даље. После једног сахата марша дат је застанак од 5 минути.

На овом застанку дубина колоне била је 35 корака, ширина 4 корака, а маршовало се дотле брзином од 96 корака у минуту.

Одавде до Смедерева маршовало се по музици и добошу.

У Смедерево стигла је колона тачно у 5¾ сахати у јутру.

На овом делу пута брзина кретања била 108 корака, а ширина јој је остала и даље 4 корака.

До застанка пред Смедеревом нико од питомаца није изостао, ма да су се неки јављали да их обућа жуљи и убија. Узрок овоме био је што су онога дана кад су на марш пошли, добили обућу која је била на оправци у овдашњој војној радионици, на којој су махом лубови били тврди. Где је такав случај наступио учињена је промена у обући на самоме маршу, и такви питомци могли су и даље да продуже маршовање.

Пред Смедеревом јавили су се 4 да су нешто слаби, и чим су се мало повезли на колима било им је лакше.

У Смедереву, чим се стигло, лекар је извршио преглед над питомцима, и ни један од њих није био болестан.

Није се десио ни случај да неки од питомаца неможе да маршује оном брзином, којом маршује колона. Сви су увек били у строју.

За време целог пута питомци су растеривали дремање, које је од Гроцке наступило, певањем, у чему су им и господа командири и водници примером претходили.

Маршу овом биле су поглавите сметње: неспаваност, и што ноћу поједина места изгледају много даље, него што су у самој ствари; услед чега је и пут био досаднији; даље што је од Гроцке до Смедерева по другу било прашине, а са стране друма није се могло да путује.

Време је целе ноћи било мутно, ветровито и доста хладно. Облаци су били толико густи да месец није могао да осветли пут.

Од Тркалишта до Смедерева питомци су прешли овај марш за 12¾ сахати. Кад се одбију одморн, онда су га прешли за 9¼ сахати.

Оваква дужина једва се прелази и дању за ово време, а како се сваком ноћном маршу допушта да употреби још бар ½ од онога времена за колико се прелази исти простор дању, то излази да су овај марш питомци извршили одлично и по брзини и реду, који је у трупи владао за време целог марша.

Маршевна дисциплина била је одлична.

Колоном је командовао од Београда до Гроцке капетан Евгеније Јуришић, а од Гроцке до Смедерева поручник Никола Лукић. Командант школе за време марша био је уз колону.

Раније послат је 1 наредник у Смедерево, и преко њега умољен је тамошњи командир коњичке батерије капетан Сима Рашић да спреми за питомце доручак, и за 24. тек. месеца ручак. Г. капетан Рашић спремио је све што треба, и лепо и другарски дочекао и официре и војнике.

Од 5¾ — 8 сахати питомци су се одморили у граду, очистили, спремили и довели све своје ствари у ред, доручковали и примили ручак.

У 8 сахати наређен је збор и полазак на станицу. Железница из Смедерева полази у 8 сахати и 20 минути пре подне.

Команди је стављено на расположење: 1 кола I. и II. класе за официре, и 3 кола за војнике. Кола за коње није било, и коњи са возарским колима враћени су сувим под командом једног наредника.

Пре него што су се војници укрцали у кола железничка, извршен је претходно распоред, и онда су војници доведени сваки пред она кола у којима треба ко да се вози.

Улазак у кола био је овакав:

Питомци су стали у две врсте испред својих кола и на команду, све предње врске окренуле се на десно, па су затим предње врсте улазиле с' десне, а задње с' леве стране у кола.

Они који су први ушли пошли су на средину кола и одмах заузимали седиште.

Питомци су имали заповест: „за време вожње да се са својих места не дижу, пушке да држе предсобом, а ствари и шињеле да мету на полице; за време вожње да отварају прозоре на измене, те да не буде промаје нити пак сувише загушљиво, да нико не стоји ван кола нарочито на степеницама, за време вожње нико да не протурује главу кроз прозор, а кад се кроз тунел пролази да се сви прозори затворе.

Кад се кола зауставе сви да буду на својим местима; на станицама где су краћа задржавања да нико из кола не излази. Кад ће се смети излазити из кола даће се знак „вољно" трубом, и излазак да буде увек на оној страни на којој је станица. На знак „мирно" сваки да трчи што брже у кола и да заузима своје место.

За време вожње не отварати врата од кола нити прелазити из једних у друга кола.

За време вољно да се нико не разилази по колосеку, нити да стоји по шинама.

Све ово вршено је тачно, и није било погрешака.

Војници су овога дана имали за ручак печења, а вечеру су добили у касарни. Сваки је имао своју чутурицу пуну воде.

На станицама, где се влак мало задржавао, није се излазило из кола.

У Велику Плану стигло се у 10 сати и 20 минути пре подне, и ту је био одмор до 2 сата и 40 минута по подне. У то доба кренуо се тек воз за Београд, и стигло се у 6 сахати и 38 минути по подне.

По рапорту придатог лекара трупи, није се нико јавио болестан ни 23. и 24. за време марша, ни 25 Августа после марша.

Са Београдске станице, где је искрцавање извршено врло брзо, одмаршовала је трупа најкраћим путем за горњи град.

1. Септембра 1890 год.
Београд.

Командант
пешадијске подофицирске школе,
мајор,
Јов. Ф. Ковачевић.

ИСПРАВКА.

У 41. броју овога листа учињене су следеће штампарске грешке:

На страни 1238. погрешно стоји потпоручник Зарија Вучковић, јер треба *„Зарија Вучићевић"*;

На страни 1242. погрешно стоји потпоручник Милић Божиновић, а треба *„поручик"*; и

На страни 1244 погрешно стоји да је Сима Ђаковић подблагајник I. кл., већ треба *„подблагајник II. кл."*; што се овим исправља.

Лични односи.

ОДСУСТВА:

Ђенералштабни пуковник Младен Јанковић 20 дана.
Пешадијски пуковник Јосиф Јанковићевић 36 дана.
Артиљеријски потпуковник Василије Мостић 30 дана.
Инжинирски мајор Тодор Весић 60 дана.
Коњички мајор Александар Константиновић 30 дана.
Артиљеријски мајор Илија Ђирић 32 дана.
Ђенералштабни капетан II. кл. Милутин Милозановић 5 д.
Санитетски капетан II. кл. Коста Ристић 3 дана.
Артиљеријски поручик Петар Радовић 3 дана.
Коњички потпоручик Милутин Рајојковић 5 дана.
Писар I. кл. Гавра Ђорђевић 3 дана.

ЖЕНИТВЕ ОДОБРЕНЕ СУ:

у начелу:

Артиљеријском поручику Неговану Михајловићу.

коначно:

Жандармеријском потпоручику Танасију Николићу са госпођом Цветом, удовом пок. Стевана Анастасијевића, бив. судског чиновника у оставци.

Неслужбени део.

БЕЛЕШКЕ.

177.) Хонведски буџет за 1891. годину. Угарски министар финансија поднео је сабору пројект буџета за 1891. годину, у коме се за хонведско министарство тражи сума од 11,008.015 форин. у име **редовних** трошкова, и 5,203.754 фор. на име **ванредних издатака**; свега **16.211.769 фор.** — За 1890. годину пак износили су трошкови: први 10,712.585 фор., а други 4,353.760 фор.; дакле за 1891. годину **већи** су: први за 298.430 фор., а други за 789.994 фор., или укупно за 1,086.424 фор.

Цео пак државни буџет (Угарски) износи 369,008.583 фор. прихода, а **толико** исто скоро и издатака (без 4040 форината).

Виша редовних издатака хонведског министарства за 1891. годину предвиђен је између осталог, због повећања броја питомаца у Лудовичкој академији (16.342 фор.); затим на области команде за послове око опоравља; и најзад због увећаног бројног стања. Виша пак ванредних издатака је поглавито због набавке нових пушака. Као партије у ванредном буџету постоје на: централно обмундировно складиште (прва рата) 106.334 фор.; нова стрелишта, условљена Мандлихеровачом, за сада 40.000 форината; на хонведско удружење за потпомагање 200.000 фор.; попуну и измену опреме (3-ћа рата) 724.500 фор.; набавку нових муниџијских кола (2-га рата) 124.600 фор. (445 кола); праву потребу у пешадијској муниџији (2-га рата) 562.000 фор.; набавку трена (2-га рата) 242.300 форината; за 90500 комада Мандлихеровача 3,102.340 фор.; за њихово примање 93.500 фор.; и за прву опрему 30 нових питомаца Лудовичке академије 11.800 форината.

178.) Бројно стање хонведских трупа по буџету за 1891. годину не разликује се знатно од последње године, у којој је извршено комплетовање новообразованих кадрова. Оно је овако:

У пешадији је **мирнодобно стање** као и досад 7 ђенерала, 35 пуковника, 33 потпуковника (досад **32**), 65 мајора (дос. 63), 247 капетана (четних командира), 285 поручика, 277 потпоручика и 377 кадета — официрских заступника. Свега износи број пешадијских официра и заничника као и досад 1881, а подофицира и војника 12563. Непромењено је остало и **стање пешадије по списку** у: 2932 официра и 182.973 подофицира и војника. Према томе опет дакле недостаје за **ратно бројно стање** пешадије: 616 официра, а преткче 32242 војника.

У коњици износи **мирнодобно** бројно **стање**: 3 ђенерала, 10 пуковника, 10 потпуковника, 11 мајора, а капетана, поручика, потпоручика и кадета по 60. Свега број је коњичких официра 268, а подофицира и редова од 2903 попео се на 3186; број коња пак нао је од 2205 на 2185. **Стање по списку** је: 498 официра, 28536 подофицира и редова, и 8866 коња. Недостаје дакле до **ратног стања**: само још 51 официр и 3825 коња; а преткче 13.770 војника.

Цео хонвед дакле броји укупно **по списку**: 18 ђенерала, 41 пуковника, 51 потпуковника, 57 мајора, итд.; свега 3430 официра, 211509 подофицира и редова, и 8870 коња.

Од **ополчења** стављено је у број хонведских трупа код **пешадије**: 54 капетана I. кл., 17 капетана II кл., 18 поручика, 7 потпоручика, 103 штаб. наредника, 58 наредника, 81 поднаредника, 82 капалара, 241 запатарија и пушкара и **т. д.** Трошкови код пешадије предвиђени су у 271078 фор.; а код **коњице** (13 штаб. наредника, 3 наредника, 3 поднаредника, 4 капалара и 20 хусара пешке) у 8912 фор. Осим тога износе издатци на ополчење још 3009 фор. годишње.

За 30 нових питомаца Лудовичке академије прорачуњен је трошак на једног на: одело, обућу и рубље 160 фор. 16 крајц., опрему 28 фор., превоз и постељне ствари 76 фор. 85 кр.; и још на све њих за књиге, обиталиште трошкове итд. 3186 фор.

179.) Опадање људства у Европи. „Journal de Débats" доноси занимљиву расправу Leroy-Beaulieu-a, који доказује по статистичким подацима од Фовиља и Блока да број људства у Француској опада стално. Како у релативном тако и у апсолутном погледу број рођених у овом столећу знатно је опао, а на име од 1801. до 1888. године од 32·3 на 23·4 на хиљаду, а у времену од 1870. на до 1888. год. од 26·3 на 23·4 од хиљаде. Слично овом опада и број венчаних, што се од 1875. године на овамо све јаче опажа.

Међутим опадање људства не ограничава се само на Француску, него на све цивилизоване народе и државе. У кратком размаку од 1865. на до 1888. год. број рођених опао је у:

Италији	од	38·3	на 36·9
Пруској	„	39·1	„ 36·3
Баварској	„	36·9	„ 36·2
Холандији	„	35·9	„ 35·1
Белгији	„	31·4	„ 30·5
Енглеској	„	35·5	„ 33·7
Шотској и Ирској	„	24·9	„ 23·6
Швајцарској	„	35·5	„ 32·5 на хиљаду.

136.) Бројно стање и састав бугарске и источнорумелијске стај. војске по буџету за 1890. год., с платама особља. (наставак). Да сведемо све напред наведено у следећи:

ПРЕ

бројног стања бугарске и источно-румелијске

Надлештва и команде	Официра						Подофицира						Разводника		Редова	
							Наредника		Поднаредника		Каплара					
	Пуковника	Потпуковника	Мајора	Капетана	Поручника	Потпоручника	Стројних	Нестројних	Стројних	Нестројних	Стројних	Нестројних	Стројних	Нестројних	Стројних	Нестројних
Књежева ађутантура и ордонанси	—	—	2	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Министар војни са ађутантима и одељима: ђенералштабним, рачун. контролним, економским; надзорништвом наоружања, општом регистратуром и архивом, благајницом; санитет. одељом са склаништем и војно-судским одељом са војним прокуратурима у: Софији, Рушчуку и Пловдиву	1	1	24	6	7	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Коњичка инспекција	—	—	2	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Артиљеријска инспекција	—	—	3	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Војна школа	—	—	5	6	4	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Учебна ковачница	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Арсенал	—	—	1	1	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
2 инжинирска одела (северни и јужни)	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
3 скланишта обмундировна	—	—	—	—	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Пешадија:																
6 бригадних команада у: Софији, Видину, Рушчуку, Шумли, Пловдиву и Сливну	1	2	9	—	7	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
24 пуковске команде = 48 батаљона = 192 чете и 24 нестројне чете	—	—	96	216	456	432	216	48	816	360	1800	387	768	245	19200	911
Коњица:																
Књежева гарда	—	—	1	1	3	2	2	1	8	2	10	3	4	2	167	—
4 пука = 16 ескадрона и 4 нестројна вода	—	—	11	33	32	24	20	4	68	56	112	60	80	36	2096	104
Артиљерија:																
2 артиљеријска скланишта: Софијско и Рушч.-Разградско, са 2 резерв. батерије и 2 рез. чарка	—	—	2	2	12	4	2	2	16	4	28	6	44	6	504	8
2 градске батерије	—	—	—	4	2	2	2	—	10	2	12	4	12	2	182	4
6 пукова = 24 батерије пољске, и 6 брдских водова	—	—	36	30	42	54	30	12	132	30	162	84	324	96	2838	84
Инжинирија:																
Пионирска пук = 2 батаљона = 8 чета (4 пионирских, 1 потонирска, 1 минерска, 1 железничка и 1 телеграфска) и нестрој. чета	—	—	4	17	11	18	11	3	66	15	108	16	62	14	1216	32
Дисциплинарна чета	—	—	1	1	1	1	1	—	8	4	4	—	4	—	3	4
24 окр. команде и 24 кадр. чете	—	—	24	—	24	—	120	—	192	—	—	—	—	—	—	—
Флотила	—	—	2	5	5	2	8	8	9	4	48	25	42	8	156	12
Свега	2***	3	225	325	613	539	413	78	1325	477	2284	585	1340	409	26362	1159

***) Сад има 3 (види 145. белешку од ове год.)

ГЛЕД

стајаће војске по буџету за 1890. годину.

Војно-санитетско особље						Војно-свештено и остало особље		У К У П Н О							Приметба
									Подофицира		Разводника и редова				
Војних лекара	Медиц. фелдшера	Марвен. лекара	Марвено-лекар. помоћника	Марвених фелдшера	Апотекара		Свега	Официра	Стројних	Нестројних	Стројних	Нестројних	Осталих	Свега људи	Свега
—	—	—	—	—	—	—	—	5	—	—	—	—	—	5	—	
2	—	1	—	—	1	47	—	39	—	—	—	—	51	90	—	
—	—	—	—	—	—	1	—	3	—	—	—	—	1	4	—	
—	—	—	—	—	—	1	—	4	—	—	—	—	1	5	—	
1	1	—	—	—	—	4	—	15	1	—	—	—	6	22*)	—	*) и 300 питомаца (јункера), а фелдшерског одељења 60 = + 360 људи.
—	—	1	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	2	2	—	
—	—	—	—	—	—	24	—	4	—	—	—	—	24	28	—	
—	—	—	—	—	—	13	—	2	—	—	—	—	13	15	—	
—	—	—	—	—	—	4	—	3	—	—	—	—	4	7	—	
2	—	—	—	—	3	4	—	19	—	—	—	—	9	28	—	
48	216	—	—	24	—	96	672	1200	2832	795	19968	1156	384	26385	672	
—	1	—	—	2	—	1	159	7	20	6	171	2	4	210	159	
4	20	4	4	20	—	20	2379	100	200	120	2176	140	72	2808	2379	
—	2	—	—	2	—	12	160	20	46	12	548	14	16	656	160	
—	—	—	—	—	—	—	—	8	24	6	194	6	2	240	—	
6	36	6	—	36	—	18	1536	162	324	126	3162	180	102	4056	1536	
2	9	—	—	1	—	5	28	50	185	34	1278	46	17	1610	28	
—	1	—	—	—	—	2	3	4	13	4	7	4	3	35	3	
—	24	—	—	—	—	96	-	48	312	—	—	—	120	480	—	
1	2	—	—	—	—	19	2	14	65	37	198	20	22	356**)	2	**) и 20 ученика.
66	314	12	4	85	4	368	4939	1707	4022	1140	27702	1568	853	36992	4939	

(свршиће се).

180.) Повећање аустријског домобранства. Како дознаје „Armee- und Marine-Ztg.“, аустријско домобранство повећаће се са нових 14 батаљона, за које цел има довољно обвезника. Трошкови за образовање кадрова за ове нове батаљоне незнатни су, веле, спрам користи, која се добија тако знатним повећањем војске.

181.) Статистички податци о рекрутовању 1889. год. у Аустро-угарској. По подацима, ту скоро објелодањеним, било је у 1889. год. обвезника прве три године старости за рекрутовање 734.191. Од тих нађено је за способне 154.146, (дакле око 210 ‰), међу којима је 40.650 „мање способних“. Број рекрута те године већи је од прошлих година за то што је те године рекрутација први пут извршена по новоме закону о обвези служења, па се и наследници пољских имања, хранioци родитеља и других чланова породице, као и мање способни, који су досада привремено били ослобађивани од службе, сада узимају у допунску резерву. „Нестер-Лојд“, који доноси овај извод, вели, да су ти „мање способни“ само терет за војску, који ће пунити болнице, употребљивати оружје и одело итд. — Најмање способних било је у Задарској области, а најмање у Инсбручкој и Крановској. У Инсбручкој има и подоста избеглих. Хрватска и Славонија имају најмање способних — 130 од хиљаде, Крајинска 138 ‰, Угарска 151 ‰, Галиција 161 ‰; све те земље дакле испод просечнога броја (210 ‰). Угарска није могла ни 1888. ни 1887. год. да достигне просечне бројеве тадашње (150 односно 179 ‰), те то даје повода наведеном листу угарском да упозори на тако неповољно стање здравствености у Угарској. — Најмање способних дала је Далмација 282 ‰, па Корушка 279 ‰, Салцбуршка 265 ‰, Горња Аустрија 247 ‰, Штирија 246 ‰ и најзад Доња Аустрија 206 ‰.

Највише „мање способних“ било је у Темишварској области 353 ‰, затим у Загребској 336 ‰; а најмање у Задарској (72 ‰).

НА ЗНАЊЕ.

Према најновијој дислокацији трупа, штаб Тимочког артиљеријског пука са батеријама 1-ог дивизиона, биће од 15. Октобра тек. год. на сталном становању у Зајечару.

Ово се јавља свима командама и војним надлештвима ради знања.

Из штаба Тимочког артиљер. пука.

ОГЛАСИ.

КОНКУРС.

Ове године примиће се у пешадијску подофицирску школу до 200 питомаца.

Сви они који желе да ступе у ову школу, а нису на служби у стал. кадру, треба да одговарају овим условима:

а.) Да су Срби или природени;

б.) да су српски поданици;

в.) да су свршили најмање два разреда гимназије или реалке са добрим успехом; и

г.) да нису млађи од 18, ни старији од 21 године. —

Који желе да ступе у ову школу, нека се обрате писменом молбом са потребним документима управнику подофицирске школе у Београду, најдаље до 20-ог Октобра тек. године.

Садржина. — **Службени део**: *Решења. — Производства, постављења и размештаји. — Извештаји и реферати. — Исправка. — Лична одликовања.* — **Неслужбени део**: *Белешке*: 177.) Хонведски буџет за 1891. годину. 178.) Бројно стање хонведских трупа. 179.) Овладање људства у Јевропи. 186.) Бројно стање и састав бугарске и источно-румелијске стај. војске по буџету за 1890. год. (наставак). 180.) Повећање аустријског домобранства. 181.) Статистички податци о рекрутовању 1889. године у Аустро-угарској. — *На знање.* — *Огласи.*

КРАЉЕВСКО-СРПСКА ДРЖАВНА ШТАМПАРИЈА.

ИЗЛАЗИ РЕДОВНО
СВАКЕ СЕДМИЦЕ
ПО ЈЕДАРЕД,
А ПО ПОТРЕБИ И ВИШЕ ПУТА,
НАЈМАЊЕ НА ТАБАКУ.

ЧЛАНЦИ УПУЋУЈУ СЕ
УРЕДНИШТВУ,
А ПРЕТПЛАТА БЛАГАЈИМ ВОЈ.
МИНИСТАРСТВА.

ЛИСТ ДАЉЕ СЕ У ЗАМЕНУ.



ЦЕНА
је листу годишња:
ЗА ВОЈСКУ . . . 6 дин.
ЗА ПЕШАДИЈУ . 12 „
ЗА ИНОСТРАНСТВО
С ПОШТАРИНОМ 20 „
ПОЈЕДИНИ БРОЈ . 30 ПАРА

ОГЛАСИ
ОД РЕДА ПО 10 ПАРА ДИН. ЗА 1
ПУТ, А ПОСЛЕ ПО 5 П. Д.
ВЕЋИ И ДУЖЕВРЕМЕНИ ОГЛАСИ
ПО УГОВОРУ.

СЛУЖБЕНИ ВОЈНИ ЛИСТ

ОРГАН И ИЗДАЊЕ ВОЈНОГ МИНИСТАРСТВА.

УРЕДНИК: ВЕЋЕБРАЋНТАВНИ ПУКОВНИК Младен Јанковић, НАЧЕЛНИК ОПШТЕ-ВОЈНОГ ОДЕЉЕЊА.

БРОЈ 43. БЕОГРАД, 20. ОКТОБРА 1890. ГОД. ГОДИНА X.

РЕШЕЊА.

У ИМЕ
ЊЕГОВОГ ВЕЛИЧАНСТВА
АЛЕКСАНДРА I.
по милости божијој и вољи народној
КРАЉА СРБИЈЕ
МИ КРАЉЕВСКИ НАМЕСНИЦИ.

На предлог заступника Нашега војног министра, председника Нашег министарског савета, а на основу члана 7. закона о устројству војске, решавамо:

„Да се укине уредба о устројству учебне батерије, од 4. Септембра 1889. год. Ф/Бр. 6638.

Заступник Нашега војног министра, председник Нашег министарског савета, нека изврши овај указ.

16. Октобра 1890. год.
Београд.

Јов. Ристић с. р.
К. С. Протић с. р.
Ј. Вели-Марковић с. р.

Председник министарског савета,
заступник министра војног,
генерал,
С. Грујић с. р.

Указ овај саопштава се свима командама и војним надлештвима ради знања и управљања, а дотичнима на поступак.

Ф/Бр 7613.
16. Октобра 1890. год.
Београд.

Председник министарског савета,
заступник министра војног,
генерал,
С. Грујић с. р.

У ИМЕ

ЊЕГОВОГ ВЕЛИЧАНСТВА

АЛЕКСАНДРА I.

по милости божијој и вољи народној

КРАЉА СРБИЈЕ

МИ КРАЉЕВСКИ НАМЕСНИЦИ.

На предлог заступника Нашега војног министра, председника Нашег министарског савета, наређујемо:

Да ђенерални мундир „са два реда дугмета има по 7 дугмета у једном реду“; а на крају уредбе о оделу да се дода: „Старо одело може се носити још за две године, а ново треба сваки да има за парад најдаље за 6 месеци“.

Заступник Нашега војног министра, председник Нашег министарског савета, нека изврши овај указ.

16. Октобра 1890. год.
Београд.

Јов. Ристић с. р.
К. С. Протић с. р.
Ј. Вели-Марковић с. р.

Председник министарског савета,
заступник министра војног,
генерал,
С. Грујић с. р.

Указ овај саопштава се свима командама и војним надлештвима ради знања, а дотичнима на поступак.

Ф/Аа 7617.
16. Октобра 1890. год.
Београд.

Председник министарског савета,
министар иностраних дела,
генерал,
С. Грујић с. р.

Постављења и размештаји.

У ИМЕ
ЊЕГОВОГ ВЕЛИЧАНСТВА
АЛЕКСАНДРА I.
по милости божијој и вољи народној
Краља Србије
МИ
КРАЉЕВСКИ НАМЕСНИЦИ.

На предлог заступника Нашега војног министра, председника Нашег министарског савета, стављамо на расположење војног министра, артиљеријског потпуковника Мату Оптркића, назначеног за команданта Моравског артиљеријског пука.

Заступник Нашега војног министра, председник Нашег министарског савета, нека овај указ изврши.

16. Октобра 1890. год.
Београд.

Јов. Ристић с. р.
К. С. Протић с. р.
Ј. Вели-Марковић с. р.

Председник министарског савета,
заступник министра војног,
генерал,
С. Грујић с. р.

Овај указ саопштава се свима командама и војним надлештвима ради знања, а дотичнима на поступак.

Ф/А№ 7616.
16. Октобра 1890. год.
Београд.

Председник министарског савета,
заступник министра војног,
генерал,
С. Грујић с. р.

У ИМЕ
ЊЕГОВОГ ВЕЛИЧАНСТВА
АЛЕКСАНДРА I.
по милости божијој и вољи народној
Краља Србије
МИ
КРАЉЕВСКИ НАМЕСНИЦИ.

На предлог заступника Нашега војног министра, председника Нашег министарског савета, постављамо:

За команданта артиљеријске подофицирске школе, артиљеријског мајора Никодија Стефановића, досадањег команданта учебне батерије, и

За вршиоца дужности команданта Моравског артиљеријског пука, артиљеријског мајора Владимира Николића, назначеног за вршиоца дужности команданта Шумадијског артиљеријског пука.

Заступник Нашега војног министра, председник Нашег министарског савета, нека изврши овај указ.

16. Октобра 1890. год.
Београд.

Јов. Ристић с. р.
К. С. Протић с. р.
Ј. Вели-Марковић с. р.

Председник министарског савета,
заступник министра војног,
генерал,
С. Грујић с. р.

Указ овај саопштава се свима командама и војним надлештвима ради знања, а дотичнима на поступак.

Ф/А№ 7614.
16. Октобра 1890. год.
Београд.

Председник министарског савета,
заступник министра војног,
генерал,
С. Грујић с. р.

У ИМЕ
ЊЕГОВОГ ВЕЛИЧАНСТВА
А Л Е К С А Н Д Р А I.
по милости божијој и вољи народној
Краља Србије
МИ
КРАЉЕВСКИ НАМЕСНИЦИ.

На предлог заступника Нашега војног министра, председника Нашег министарског савета, постављамо:

„За интенданта I. класе при Шумадијској дивизијској команди Митра Максимовића, досадањег рачуноиспитача I. кл. Дринске дивизијске команде, — *по молби;* и

за рачуноиспитача III. класе при Дринској дивизијској команди Јована Јовановића, досадањег књиговођу III. класе при истој команди, по потребн службе".

Заступник Нашег војног министра, председник Нашега министарског савета, нека изврши овај указ.

17. Октобра 1890. год.
Београд.

Јов. Ристић с. р.
К. С. Протић с. р.
Ј. Вели-Марковић с. р.

Председник министарског савета,
заступник министра војног,
генерал
С. Грујић с. р.

Указ овај саопштава се свима командама и војним надлештвима ради знања, а дотичнима на поступак.

Ф/А№ 7654.
17. Октобра 1890. год.
Београд.

Председник министарског савета,
заступник министра војног,
генерал,
С. Грујић с. р.

У ИМЕ
ЊЕГОВОГ ВЕЛИЧАНСТВА
А Л Е К С А Н Д Р А I.
по милости божијој и вољи народној
Краља Србије
МИ
КРАЉЕВСКИ НАМЕСНИЦИ.

На предлог заступника Нашега војног министра, председника Нашег министарског савета, решавамо:

Да се пешадијском поручику Петру Раносовићу уважи оставка, коју је поднео на државну службу; задржавајући га у чину резервног пешадијског поручика, с рангом који је имао као дејствителни.

Заступник Нашега војног министра, председник Нашег министарског савета, нека изврши овај указ.

16. Октобра 1889. год.
Београд.

Јов. Ристић с. р.
К. С. Протић с. р.
Ј. Вели-Марковић с. р.

Председник министарског савета,
заступник министра војног,
генерал,
С. Грујић с. р.

Указ овај саопштава се свима командама и војним надлештвима ради знања.

Ф/А№ 7615.
16. Октобра 1890. год.
Београд.

Председник министарског савета,
заступник министра војног,
генерал,
С. Грујић с. р.

У ИМЕ
ЊЕГОВОГ ВЕЛИЧАНСТВА
А Л Е К С А Н Д Р А I.
по милости божијој и вољи народној
Краља Србије
МИ
КРАЉЕВСКИ НАМЕСНИЦИ.

На предлог заступника Нашега војног министра, председника Нашег министарског савета, а по саслушању министарског савета, решавамо:

„Да се артиљеријски поручник Петар Давидовић, на основу члана 37. закона о устројству војске, а због телесне неспособности, стави у стање покоја, с пензијом која му припада по годинама службе".

Заступник Нашега војног министра, и Наш министар финанције, нека изврше овај указ.

17. Октобра 1890. год.
Београд.

Јов. Ристић с. р.
К. С. Протић с. р.
Ј. Вели-Марковић с. р.

Председник министарског савета, заступник министра војног, генерал,
С. Грујић с. р.

Министар финанције
Д-р М. В. Вујић с. р.

Указ овај саопштава се свима командама и војним надлештвима ради знања, а дотичнима на поступак.

Ф/А№ 7656.
17. Октобра 1890. год.
Београд.

Председник министарског савета, заступник министра војног, генерал,
С. Грујић с. р.

У ИМЕ
ЊЕГОВОГ ВЕЛИЧАНСТВА
А Л Е К С А Н Д Р А I.
по милости божијој и вољи народној
Краља Србије
МИ
КРАЉЕВСКИ НАМЕСНИЦИ.

На предлог заступника Нашега војног министра, председника Нашег министарског савета, решавамо:

„Да се пешадијски потпоручник Марко Радуловић, стави у стање недејствителности по тачки 2. члана 36. закона о устројству војске, у име дисциплинске казне".

Заступник Нашега војног министра, председник Нашег министарског савета, нека изврши овај указ.

17. Октобра 1890. год.
Београд.

Јов. Ристић с. р.
К. С. Протић с. р.
Ј. Вели-Марковић с. р.

Председник министарског савета, заступник министра војног, генерал
С. Грујић с. р.

Указ овај саопштава се свима командама и војним надлештвима ради знања и управљања, а дотичнима на поступак.

Ф/А№ 7655.
17. Октобра 1890. год.
Београд.

Председник министарског савета, заступник министра војног, генерал,
С. Грујић с. р.

РЕШЕЊИМА МИНИСТРА ВОЈНОГ:

Од 5. тек. мес. Ф/Ђ№ 7275., постављен је за хонорарног професора Стратигије на вишој школи војне академије, ђенералштабни пуковник Димитрије Ђурић.

Од 15. тек. месеца Л№ 2734., одређује се апотекарски помоћник II. кл. Светозар Рувидић, назначен за главно апотекарско слагалиште, на службу при Пожаревачкој прив. војној болници.

Од 15. тек. месеца Ф/А№ 7522., одређује се пешадијски потпоручник Велимир Терзић, досадањи водник 2. чете I. батаљона, за водника 4. чете VII. батаљона, *по молби.*

Од 15. тек. месеца Ф/А№ 7528., одређује се пешадијски потпоручник Милутин Богосављевић, досадањи водник 1. чете VII. батаљона, за водника 3. чете II. батаљона, *по молби.*

Од 15. тек. мес. Ф/А№ 7598., одређује се по потреби службе, пешадијски капетан II. кл. Димитрије Булић, назначени командир 4. чете II. гардијског батаљона, за ађутанта при Дунавској дивизијској команди.

Од 17. тек. месеца Ф/А№ 7657., одређују се, по потреби службе:

При главном ђенералштабу:

За управника топографског депоа, надзорника географске радионице и вршиоца дужности руковође, пешадијски поручник Богдан Анђелковић, досадањи водник VII. батаљона; а досадањи вршилац тих дужности, пешадијски поручник Живко Живковић, разрешава се од истих и оставља на служби при главном ђенералштабу.

При артиљеријској инспекцији:

За ађутанта, капетан II. кл. Михајло Аћин, досад. командир 4. батерије Дунавског артиљеријског пука.

При артиљеријској подофицирској школи:

За благајника, артиљеријски капетан I. кл. Сима Жарић, досад. командир Дунавског возарског ескадрона.

При Моравској дивизијској команди:

За ађутанта, пешадијски капетан II. кл. Јанићије Илић, назначени командир 3. чете I. гардијског батаљона.

При I. гардијском батаљону:

За вршиоца дужности командира 3. чете, поручник Радомир Вуковић, досад. водник 2. чете II. гардијског батаљона.

При Моравском артиљеријском пуку:

За вршиоца дужности командира I. дивизиона, капетан I. кл. Никола Вујић, досад. врш. дуж. референта за артиљер. при Моравској дивизијској команди.

При Дринској дивизијској команди:

За врш. дужн. референта за артиљерију, капетан I. кл. Сима Павловић, досад на служби при XI. (Крагујевачкој) пуковској окружној команди.

За врш. дужн. интенданта, капетан I. кл. Јован Стефановић, досад. командир 3. чете VI. батаљона.

При II. гардијском батаљону:

За врш. дужн. командира 4. чете, поручник Радован Радосављевић, дос. врш. дужн. командира 3. чете III. гардијског батаљона.

При VI. батаљону „Краља Карола I.“:

За врш. дужн. командира 3. чете, поручник Димитрије Штерић, назначени командир Дунавске болничарске чете.

При Дунавској дивизијској команди:

За врш. дужн. интенданта, пешадијски капетан II. кл. Михајло А. Пачић, дос. админ. официр при војној академији.

При III. гардијском батаљону:

За командира 3. чете, ђенералштабни капетан II. кл. Петар Бојовић, назначени командир 1. ескадрона III. коњичког пука.

При Дунавском артиљеријском пуку:

За командира 1. батерије, капетан II. кл. Михајло Рашић, поред дужности ађутанта Његовог Величанства Краља.

За командира 4. батерије, капетан II. кл. Арсеније Ломић, дос. командир 1. батерије истог пука.

При Дунавском возарском ескадрону:

За командира, жандармеријски капетан I. кл. Максим Жујовић, назначени врш. дужн. управ. гарнизона Ваљевског.

При Дунавској болничарској чети:

За командира, капетан II. кл. Атанасије Митровић, дос. врш. дужности интенданта при Дринској дивизијској команди.

При IX. (Браничев.) пуков. окр. команди:

На службу, пешадијски поручник Ђорђе Ђорђевић, дос. водник 1. чете III. гардијског батаљона.

При управи Ваљевског гарнизона:

За врш. дужн. управника, капетан I. кл. Сима Павловић, поред редовне дужности.

При III. коњичком пуку:

За врш. дужн. командира 1. ескадрона, поручник Светозар Петровић, досадањи водник истог ескадрона.

При XI. батаљону:

За водника 4. чете, новопроизведени потпоручник Милосав Браловић, назначени водник 2. чете X. батаљона.

При барутном магацину у Краљеву:

За надзорника, артиљеријски потпоручник Сретен Кнежевић, а уједно и да врши дужн. управника привременог профијантског слагалишта.

Од 16. тек. месеца Ф/А№ 7599., одређује се за водника 3. чете V. гардијског батаљона поручник Новица Илић, досадањи водник 3. чете II. гард. батаљона.

Од 17. тек. месеца Ф/А№ 7608., одређен је за водника 3. чете II. гардијског батаљона новопроизведени потпоручник Петар Ристић, досада при VII. батаљону.

Од 17. тек. месеца Ф/А№ 7508., одређен је на службу при обмундировном отсеку економног одељења војног министарства, књиговођ III. кл. Михајло Јовановић, досадањи државни питомац на страни.

Од 18. тек. месеца Ф/Б№ 7661., разрешава се артиљеријски капетан II. кл. Живко Касидолац од дужности деловође при артиљеријском комитету, а поставља за деловођу артиљеријски капетан II. кл. Ђорђе Марковић.

Од 6. тек. месеца Пов. Ф/Б№ 634., а на основу указа Ф/Б№ 4005., и према чл. 46. закона о устројству војне академије, примљени су у **вишу школу војне академије**, поручници: пешадијски Коста Наумовић, Марко Спужић, Никола Илић; артиљеријски Будимир Илић, пижинирски Ђорђе Миљковић, коњички Ђорђе Бабовић, пижинирски Светислав Милојковић, Михајло Николић; потпоручници: пешадијски Драгутин Милутиновић, пижинирски Љубомир Поповић, Живојин Крстић, артиљеријски Чедомир Марковић, пижинирски Љубомир Балавцки, артиљеријски Михајло Давидовић, пешадијски Јован Викторовић, Ђурђе Трифуновић, Михајло Зисић, пижинирски Милан Туцаковић, коњички Велибор Драгашевић, Бранко Јовановић, артиљеријски Милутин Павловић, пижинирски Душан Цветковић, коњички Братислав Маршић, пешадијски Михајло А. Петровић и коњички Живојин Бабић.

Ови официри имају се по чл. 48. закона о устројству војне академије, водити као одкомандовани у својим командама, из којих примају и даље плату.

Од 16. тек. мес. Ф/Б№ 7343., постављен је за наставника администрације при пешадијској подофицирској школи, пешадијски поручник Миленгије Михајловић, поред редовне му дужности.

Од 14. прош. месеца Ф/Б№ 6505., а на предлог управника војне академије, и на основу чл. 26. закона о устројству исте школе, примљени су за питомце **ниже школе војне академије**:

I. Ђаци, који су се јавили за питомце са велике школе, или који су свршили гимназију или реалку и положили испит зрелости, и то:

1. Владислав Аранђеловић из Ћуприје.
2. Никола Николић из Јагодине.
3. Драгомир Стојановић из Књажевца.
4. Душан Туфекџић из Крагујевца.
5. Милош Станковић из Ужице.
6. Драгутин Окановић из Београда.
7. Ђура Докић из Ужице.
8. Милан Анастасијевић из Београда.
9. Михајло Марковић из В. Градишта.
10. Милан Новаковић из Краљева.
11. Борислав Суботић из Сталаћа, окр. Крушевачког.
12. Илија Петровић из Бораче, окр. Крагујевачког.
13. Душан Тодоровић из Неготина.
14. Милан Јевтић из Шапца.
15. Драгутин Васиљевић из Турице, окр. Рудничког.
16. Владимир Кушаковић из Шапца.
17. Душан Димовић из Параћина.

II. Ђаци, који су свршили надлежне школе и положили пријемни испит, и то:

1. Лудвиг Кишевић из Београда.
2. Душан Станковић из Београда.
3. Велимир Огњановић из Јагодине.
4. Љубомир Павловић из Београда.
5. Владислав Дерок из Београда.
6. Војислав Милојевић из Рековца, окр. Моравског.
7. Танасије Нешић из Бељине, окр. Подунавског.
8. Обрад Јовановић из Београда.
9. Михајло Цветић из Крагујевца.
10. Тома Савић из Београда.
11. Драгољуб Костић из Крагујевца.
12. Добривоје Лазаревић из Шапца.
13. Живан Грбић из Глубца, окр. Подринског.
14. Војислав Видојковић из Јагодине.
15. Витомир Спајић из Шида (Аустро-угарска).
16. Милован Пантић из Петријева, окр. Подунавског.
17. Љубивоје Петковић из Ћуприје.
18. Милан Вујоровић из Радујевца, окр. Крајинског.
19. Војислав Поповић из Београда.
20. Ђорђе Шпартаљ из Београда.
22. Драгољуб Пантовић из Ужице.
21. Љубомир Ђорђевић из Смедерева.
23. Тихомир Комненовић из Аранђеловца.
24. Милан Јаношевић из Трстеника.
25. Војислав Тешић из Ваљева.
26. Милан Павловић из Београда.
27. Алекса Глишић из Чачка.
28. Милан Ђорђевић из Зајечара.
29. Бранислав Лоткијевић из Крагујевца.
30. Живојн Вацић из Неготине.
31. Радмило Лукић из Крушевца.
32. Јован Ивковић из Ниша.
33. Драгомир Милојевић из Београда.

III. Као ванредни питомац, а по положеном испиту зрелости, ђак:

1. Миливоје Зечевић из Београда.

Од 26. прош. месеца Ф/Ђ№ 7019. одобрава се редовима ст. кадра Душану Вељковићу и Милану Дувњу, који су положили прописни испит, да при нижем курсу војне академије слушају предавања, у којој цељи водиће се као одкомандовани, а примаће све своје принадлежности војничке из трупе из које су.

Наредбом команданта Дринске дивизије № 4384., одређен је пешадијски потпоручник Милутин Петровић, досад. водник 2. чете IV. батаљона, за водника 4. чете V. батаљона; а потпоручик Сима Лукић, досад. водник 4. чете V. батаљона, за водника 2. чете IV. батаљона.

ПРОПИСИ, НАРЕЂЕЊА И ОБЈАШЊЕЊА.

Министарство војно.
Ф/А№ 7514.

190.

Наредба командантима дивиз. области.

Нека команданти дивизија изволе наредити да сви ковопроизведени официри, који нису положили заклетву, ову положе, и њихове писмене заклетве овере према правилима службе, и пошаљу војном министру.

11. Октобра 1890. год.
Београд.

Председник министарског савета,
заступник министра војног,
генерал,
С. Грујић с. р.

Министарство војно.
Е/П№ 5533.

191.

ПРОПИС.

У интересу што бржег вршења службе, а за исхрану код управа сталних војних болница, наређујем да се тачка г. чл. 37. правила о снабдевању људском храном замени овим:

г.) Код управе сталних војних болница *један санитетски официр, један војни апотекар* или *помоћник апотекарски* или *водни официр болничке чете* и један болничарски подофицир (ова је комисија и за болничку чету).

Нека се по овој измени поступа од 1. Јануара 1891. године, а и раније с' обзиром на смену појединих чланова према чл. 38. речених правила.

15. Октобра 1890. год.
Београд.

Председник министарског савета,
заступник министра војног,
генерал,
С. Грујић с. р.

Министарство војно.
Ф/Е№ 7662.

192.

РЕШЕЊЕ.

По највишем овлашћењу г. г. Краљевских Намесника, наређујем да артиљеријска подофицирска школа буде привремено у Београду.

16. Октобра 1890. год.
Београд.

Председник министарског савета,
заступник министра војног,
генерал,
С. Грујић с. р.

Министарство војно.
Ф/А№ 7371.

193.

НАРЕЂЕЊЕ.

На предлог команданта Шумадијске дивиз. области, наређујем да све оне резервне официре и подофицире који су положили испит за резервног официра, и који су ове године били на вежбању код кадровских команада, кондуктишу дотични кадровски команданти. Команданти пак пуковских округа дају им за та лица само податке о њиховом владању у грађанству као и о њиховом материјалном стању.

12. Октобра 1890. год.
Београд.

Председник министарског савета,
заступник министра војног,
генерал,
С. Грујић с. р.

Министарство војно.
Ф/А№ 7597.

194.

Свима командама и војним надлештвима.

Г. министар унутрашњих дела издао је полицијским властима 25. прош. месеца под П№ 16792. следећи распис:

„Пошто су окружна начелништва, усљед закона о уређењу округа и срезова престала бити непосредно извршна и судско-полицијска власт, те им је умањена и радна снага, то се показује потреба, да од њих отпадну сва она послови, који су преко њих од: централне управе, војних власти, главне контроле, судова, управе фондова, црквених власти и др. тражени да се изврше у појединим местима и срезовима, у којима су се дакле начелништва јављала као посредници између других власти и својих среских начелника, односно општина у округу. Та потреба још није задовољена, јер највећи део ових послова и сада пролазећи по старом преко начелништава, задаје окружним начелницима излишан и трудан посао, усљед чега немају времена за њихову садању праву задаћу: да воде непрестани надзор над управним властима у округу и старају се о тачном вршењу службе државне и општинске".

„С тога сам умолио централну државну управу и позивам све више и ниже државне и општинске власти, да се од 1. Октобра тек. год. за све предмете, који се тичу појединих лица или потреба, обраћају непосредно среским начелницима, у чијем се срезу налази лице или предмет, с којим се има што радити; а преко начелништава окружних обраћају и да упућују само такве предмете, који се тичу целог једног среза или округа, или целе земље, или кад је по особитој важности некога посла потребно нарочито настојавање окружног начелника".

„Срески ће начелници непосредно одговарати властима, које им непосредно налог, односно поруку задају, пазећи увек на прописани облик преписке".

„Како у многим местима где су станице среских власти, нема поште и телеграфа, то за таква места могу власти адресовати: Начелнику среза X, преко начелништва окружног у X.; на ће се начелништва старати за тачну доставу писма или депеше, среским начелницима".

„Према овоме, дакле, нека начелништва издаду потребан налог потчињеним властима, и од првог идућег месеца сва добивена писма и захтеве, која су намењена за поједине среске начаљнике, неће заводити ни по њима што писати, већ просто упућивати дотичним среским начелницима; а до првог Новембра јавиће ми како им је стање послова наступило и шта се још од радне им снаге може умањити на олакшицу буџета".

„Што се тиче расписивања о разним траженьима, ова ће се вршити и од јако преко начелништава, али и то само за хајдуке, убијце, разбојнике, но и за ово и остало све друго, чиниће власти обзнану у „Српским Новинама" непосредно, како је то наређено било још расписом од 20. Децембра 1880. године под Пр. 11608."

Саопштавајући овај распис г. министра унутрашњих дела препоручујем командама и војним надлештвима, да се све оне команде и војна надлештва, које су према правилу о деловодству војних власти досада стајале у писменим службеним односима са окр. начелништвима, од сада обраћају непосредно среским начелницима, у смислу овог расписа.

15. Октобра 1890. год.
Београд.

Председник министарског савета,
заступник министра војног,
генерал

С. Грујић с. р.

Лични односи.

БОЛОВАЛИ:

Артиљеријски капетан I. кл. Огњан Живковић 3 дана.
Пешадијски капетан II. кл. Димитрије Булић 14 дана.
Санитетски капетан II. кл. Виктор Скубић 13 дана.
Пешадијски капетан II. кл. Сима Марковић 40 дана.
Пешадијски капетан II. кл. Тадија Дамњановић 9 дана.
Инжинирски поручик Петар Зарубац 12 дана.
Пешадијски поручик Милан Максимовић 27 дана.

Пешадијски поручник Милан Петровић 2 дана.
Пешадијски поручник Павле Нешић 7 дана.
Пешадијски поручник Благоје Мајаревић 30 дана.
Пешадијски поручник Радован Радосављевић 2 дана.
Пешадијски потпоручник Милан Павловић 17 дана.
Артиљеријски потпоручник Димитрије Ц. Јанковић 10 дана.
Пешадијски потпоручник Јеремија Мариновић 10 дана.
Пешадијски потпоручник Ђорђе Костић 6 дана.
Инжинирски потпоручник Љубомир Балаћки 20 дана.
Инжинирски потпоручник Александар Николић 6 дана.

ОДСУСТВА:

Артиљеријски мајор Јован Брдарски 5 дана прод.
Инжинирски мајор Чедомиљ Миљковић 10 дана.
Пешадијски мајор Лазар Чамић 7 дана.
Пешадијски мајор Алекса Стојковић 15 дана.
Пешадијски капетан I. кл. Јован Рогожарски 5 дана.
Пешадијски капетан I. кл. Милисав Симић 10 дана.
Санитетски капетан I. кл. Роман Далмајер 4 дана.
Артиљеријски капетан I. кл. Танасије Ђокић 5 дана.
Артиљеријски капетан I. кл. Сима Симић 25 дана.
Коњички капетан I. кл. Сима Мачин 4 дана.
Пешадијски капетан I. кл. Радоје Марић 42 дана.
Рачуноиспитач I. кл. Митар Максимовић 5 дана.
Инжинирски капетан II. кл. Боривоје Нешић 30 дана.
Артиљеријски капетан II. кл. Милан Мариновић 3 дана.
Артиљеријски капетан II. кл. Никола Петровић 5 дана.
Пешадијски капетан II. кл. Милан Павловић 3 дана.
Пешадијски капетан II. кл. Матија Грујић 6 дана.
Пешадијски капетан II. кл. Зека Вукадовић 8 дана.
Пешадијски капетан II. кл. Коста Поповић 30 дана.
Пешадијски капетан II. кл. Илија Х. Ристић 40 дана.
Артиљеријски капетан II. кл. Јован Мирковић 6 дана.
Коњички капетан II. кл. Андрија Божић 3 дана.
Војно-судски капетан II. кл. Марко П. Марковић 5 дана.
Благајнички II. кл. Димитрије Молеровић 4 дана.
Књиговођ II. кл. Ђорђе Вујић 3 дана.
Пешадијски поручник Димитрије Анастасијевић 15 дана.
Инжинирски поручник Јаков Петровић 4 дана.
Пешадијски поручник Петар Раносовић 5 дана.
Артиљеријски поручник Недељко Тошић 4 дана.
Пешадијски поручник Никола Д. Илић 32 дана.
Пешадијски поручник Стојан М. Симић 12 дана.
Пешадијски поручник Никола Белић 7 дана.

ЖЕНИТБЕ ОДОБРЕНЕ СУ:

коначно:

Пешадијском капетану II. кл. Петру М. Бојићу са госпођицом Милицом, ћерком Михајла Рајковића, члана пореске управе из Београда.

Санитетском капетану II. кл. Тодору Мишићу са госпођицом Милевом, ћерком пок. Лазе Ј. Пешића трговца из Зајечара.

Пешадијском поручнику Урошу Ерићу са госпођицом Катарином, ћерком пок. Милка Пауновића бив. трговца из Крагујевца.

Пешадијском потпоручнику Антонију Марковићу са госпођицом Маријом, ћерком пок. Милка Мишића бив. трговца из Крагујевца.

Неслужбени део.

БЕЛЕШКЕ.

136.) Бројно стање и састав бугарске и источно-румелијске стај. војске по буџету за 1890. год., с платама особља. (свршетак).

Мимо плате по чину и дужности које су овде укупно показане (а колика је која понаособ види се из белешке 171. у 27., 28. и 31. броју од прош. год.), даље станарине, за посаду у на Софијски гарнизон, уживају официри и лекари, који имају по пропису права на сопственог, погодног за службу, коња, још по 450 динара годишње, а четни командири по 300 динара, на име **фуражнине.**

Свега на **плату официра**, лекара и војних званичника предвиђена је буџетом за 1890. год. сума од 7,990.645 динара; но од ње одбијена је економија са непотпуног комплекта официра у суми од 1,486.830 дин., те тако остаје предвиђен стварни издатак у сума од **6,503.815** динара. Међутим ту је предвиђен нижак издатка на унапређење до краја рач. године, на плаћање лица преко прописног састава, и оних који остану без опредељења због укинућа звања до постављања на ново звање.

На **додатак** наредницима и подофицирима, као и фелдшерима за петогодишњу непрекидну службу преко рока (у инжинирији за трогодишњу) по 240 динара годишње за прву петорицу — или трогодишњицу, и још по 120 динара за другу петорицу — или трогодишњицу, — стављено је у буџет за 1890. год. **60.000 динара.**

Плата **портупе** — **инжинерима** свију родова војске, по 1050 динара годишње, предвиђена је у суми од 20.000 динара.

Свега на **плату подофицира и редова** и њима равних 2,580.814 динара; но по одбитку економије у 489.900 динара због непотпуног комплекта њихових, стављен је стварни трошак у **2,090.914 динара.**

На **храну** војничку стављено је на 34.184 лица, по 42 — 52 дин. паре на дан, или у средњу руку по 47 пара

дин. дневно на једног, свега сума од **5,864.265** динара. На $1^1/_2$ пак оброк по 60 пара, а на дуплу по 80 пара дин. на дан стављено је 100.000 динара. — На храну 60 ученика у фелдшерској школи, по 80 пара на дан, 17.520 дин. — На храну 300 јункера у војној школи по 292 дин. год. на једног, свега 87.600 дин. На храну резервиста за 10 — 20 дана, ако буду позвани, — 70.000 дин. — **Укупно на храну** 6,139.385 динара. Кад се пак од тога одбије економија у 1,177.920 дин. са непотпуног комплекта војничког, онда излази стварни издатак на храну **4,961.465** динара.

На **огрев и осветљење** предвиђено је **500.000** динара.

На **фураж** за 4924 коња — **1,700.000** динара.

Болнички трошкови (по 1 кревет на 45 људи, дакле на 34.184 њих 760 кревета по 182·50 дин.) **138.700** дин.; но од тога треба одбити економију због непотпуног комплета у 19.980 динара.

На **канцеларијске трошкове 104.760** динара.

На **одело и обућу 1,803.356** динара.

На **путне и подвозне трошкове** официра, лекара, и чиновника и војника (поморским официрима: вишим по 0·30, а нижим по 0·20 дин. од морске миље пута) — **300.000** динара.

На **лично расположење министрово** — 10.000 динара.

За одело произведеним у први официрски чин, на преметај официра из једног рода оружја у други (по 300 дин), за набавку коњског прибора произведеним и пребеђеним официрима у артиљерију и коњицу или на дужности где морају имати коња, и т. д. — 55.000 динара.

На **ремонтовање коња и набавку волова** — 420.000 динара.

На **најам станова** за војску — 100.000 динара.

На **лекове, инструменте и т. д.** лекарске — 30.000 динара.

На **набавку утрошене муниције** у гађању, барута, на артиљеријске радионице, набавку револвера, сабаља и тесака, образаца оружних, техничких апарата, прибора и т. д. — 400.000 динара.

На **оправке** војних зграда, и уделавање логора — 200.000 динара.

На **довршење војне школе и подизање** нових војних зграда — 800.000 динара.

На **снабдеље војске шанчаним алатом**, на практичке радове у пијонир. пуку, на набавку телеграфског материјала и апарата и т. д. — 50.000 динара.

На **обнављање воза** код војске, на нов за муницијске сандуке, специјалан воз пијонирски, и за санитетски воз — 60.000 динара.

На **прибор коњски** у војсци — 100.000 динара.

Трошкови при упуту рекрута — 75.000 динара.

Материјални расходи **код окружних команада и флоте** одвојени су од предњих, и они су у буџету показани засебно овако:

Код окружних команада:

За **храну** кадровских војника кроз године, и на 8000 војника за 60 дана по 42 — 52 или средње по 47 пара дин. дневно, и $1^1/_2$ оброк по 60 или дупли по 80 пара дневно — 271.413 динара.

На **огрев и осветљење** 34.256 динара.

На **одело и обућу** за 264 подофицира и војника — 11.120 динара.

На **кухинске и друге домаће потребе** — 8000 динара.

На **канцеларијске трошкове** — 5790 динара.

На **најам станова** — 14.000 динара.

На **чишћење димњака и пушника** — 1200 динара.

Лични и материјални трошкови на окружне команде износе укупно: **969.049** динара.

Код флоте:

На **храну** 345 војника и ученика у истој мери као и напред — по 171·55 динара годишње на једног — 59.185 динара.

На **додатак храни** по 1 динар при путовању пароброда — 2400 динара.

На **огрев и осветљење** — 7200 динара.

На **болничке трошкове** (8 кревета по 182·50 дин.) — 1460 динара.

На **канцелар. потребе** — 1800 динара.

На **одело и обућу** за 316 војника по 105, и за 20 ученика по 80 дин. год. = 34.780 динара.

На **обдржавање бродова** — 90.000 динара.

Свега лични и материјални трошкови на флоту износе укупно **401.785** динара.

* * *

Тако исто одвојени су и материјални трошкови арсенала, и они износе свега 52.700 дин., и за наимање мајстора 79.800 динара.

* * *

Даље стављена је у буџет сума од 700.000 динара за потребе материјалне и економске, које нису особено предвиђене. А тако и сума од 121.634 дин. за исплату дугова који нису могли бити исплаћени због непредвиђених кредита. И најзад 4% пишка од опште суме („занизен фонд“) у **919.543** динара.

СВЕГА дакле предвиђено је на плату официра, лекара и званичника 7,027.985 динара, а на плату подофицира и војника 2,551.354 динара = **9,627.175** динара.

На **храну, фураж, огрев**, осветљење, болничке и канцеларијске потребе, и на **одело и обућу 9,579.339** динара.

На остале (**специјалне**) **трошкове** — 4,701.607 динара.

Цео пак буџет износи, како смо раније јавили, **21,908.121** динар.

182.) Градски маневар код Варшаве. Као „Reichswehr“ јавља, ноћу између 10. и 11. Августа држао је у присуству ђенерала Гурка код Варшаве велики градски маневар, у коме су учествовале следеће трупе: 10. пешадијска дивизија, 4 батаљона 8. локалне бригаде, 4 варшавска градска батаљона, 7 саперских чета, 1. бригада 13. коњичке дивизије, 2 стотије Кубанских и 2 Донских козака, 4 батерије 10. артиљеријске бригаде и 3 батаљона градске артиљерије, свега 24 батаљона пешадије,

16 ескадрона, 54 топа, 7 сапер. чета и 3 батаљона градске артиљерије. При томе употребљен је и сав потребан артиљеријски материјал, нуждан за одбрану. Предностава за тај маневар била је:

За нападача. Војска која је пала пред Варшаву — утврђен логор — опколила је ову, а има уза се и лак опсадни парк. Наређено јој је да извади одбранбени положај противнички, и да овај, ако је где могуће пробије. У тој цели имају 10. Августа све колоне да предузму насилно извијање између форова, а колона ђенерала Ингелстрома (нападач), у јачини од 20 батаљона, 12 ескадрона, 5 сапер. чета и 46 пољских топова, има да се утакне у интервал два најјужнија фора варшавског утврђеног фронта.

За браниоца. Противник је опколео Варшаву. Сва утврђења Варшавска потпуно су наоружана, а тако и батерије подигнуте између форова; сва места у близини ових, која би сметала одбрани од чести су порушена, а од чести тако уклоњена да не сметају, као што је то и стављено у изглед на случај мобилизације. Шуме, дутови, баште и шипраји остали су недирнути. Одбрану јужног фронта руководи инжинирски пуковник Верхаидер са 4 пешадијска и 3 градска артиљеријска батаљона, 4 сотније, 2 сапарске чете и 8 топова за испаде.

Нападач има 10. Августа у 7 сати из јутра да отпочне са осигуравањем, а у 9 сати да предузме и остале мере; бранилац је истог дана доцније две нове батерије, а остало трасовао и свуда поставио топове на и на трасованој линији.

Маневар је отпочет наступањем нападачеве коњице, која је слабију бранчеву коњицу потиснула, али је при том у скоро дошла у домашај противничке артиљеријске ватре, те је морала да одступи. Међутим је нападач своју главнину развио на $2^1/_2$ километра испред форова и отпочео јаку артиљеријску борбу, на коју противник није одговарао из свију батерија да би тако маскирао одбрамбени фронт. После подуже припреме артиљеријском ватром крене се нападач напред, поставив у исто време једну батерију на 1600 метара од форова. Под притиском нападачевим бранилац напушта свој истакнути положај и поседа линију форова и међубатерија, а нападач видећи јако поседнуту бранчеву линију решава се на правилан напад, због чега око 2 часа по подне враћа своје трупе на првобитно станиште. Ово одступање покушао је ђенерал Гурко, јер би, вели, боље било остати до мрака на заузетом положају, где су се трупе због таласастог земљишта могле прикрити, па да се у ноћ отпочне грађење паралела. Ђенерал Гурко замерио је и браниочу што је при напуштању предњег положаја изгубио додир са нападачем, те неко време није био на чисто кад је овај одступио којим је правцем отишао. Ноћу између 10. и 11. Августа наређено је нападачу да на растојањима између форова подигне прву паралелу; а бранилац је упућен да заштићује међупростор, чега ради дат му је апарат за електричко осветљавање, нуждан пољски жељезнички материјал, 4 хелиографа, 6 ђтопова бронзана и 12 пољских топова. По кишној ноћи трупе нападачеве примакле су се без сметње до на 800 — 1000 мет., где су отпочеле прву паралелу. Поред свега тога што је бранилац шпекивао противника, није га могао уградати, јер су се електрички апарати показали као слаби да довољно осветле предлежеће земљиште, међутим електричка светлост чинила је нападачу велике услуге, јер је за обележавање линије и постављање радника давала доста јасну светлост, а при том су и електричка сунца јасно откривала положај форова, те на тај начин јако помагала нападачу у оријентовању.

Због тога бранилац је приступио испаду, који није испао за руком због дубине противника, и због тога што је предузет са мало снаге. У свануће идућег дана противник је саопштио 900 метара дугачку паралелу, ојачао је на крилима батеријама, а иза ових поставио мерзерске батерије. Чим је отпочело да свиће бранилац је из свију топова које је имао отпочео паљбу против нападачеве паралеле, али овај му је и из новоподигнутих батерија одговарао довољном јачином. Вежбање је у 5 сати изјутра закључено.

183.) Ново одељење у административном одељу војног министарства у Бугарској, с називом „**војно-ветеринарно одељење**“ заведено је указом од 27. пр. мес. Главни марвени лекар при „медицинском“ одељу престаје при овоме функцирати, и прима то ново одељење у административном одељу, као начелник његов с положајем осталих начелника одељења у одељима вој. министарства.

184.) Наоружање хонведа Манлихеровачама. Како „Пестер-Лојд“ јавља, сваког хонведског пешадијског чети раздато је по 60 Манлихерових пушака, те ће се усљед тога сва допуска резерва позвати на седмодневно вежбање.

185.) Грузонови опити гађања отпочети су, како јављају немачки листови, у Букаи 10. текућег месеца у присуству око 200 страних официра. Пре свега чињено је пробно гађање из 5·3 сантимет. топа бронза, при чему је добивена брзина куцања од 50 метака у минуту. Затим су изнесени разни оклопљени предмети. Кло такав био је један лафет за извлачење и спуштање, а осим тога и један 5·3 сантимет. топ бронз; лафет је по команди дизан и спуштан, и обртан напредном брзином. Затим је изнесен оклопан лафет за дизање и спуштање за 12 сантимет. топ; лафет се пред сваким метком издиже, а после овог опет спушта. После тога показан је оклопан лафет за 15 сантимет. хаубице, који се неможе да спушта; а за овим су изнесена два мерзера, код којих се цеви различују у толико од досадањих, што имају изглед потпуне кугле која се обрће у округлом издубљеву једне челичне плоче. Најзад објашњавана је и конструкција лафета за минималне шарте за 15 сантимет. топове, а после тога и једна оклопна кула за два 24 сантимет. топа. Лафети тих топова хидраулички су, зрно тежи 215 килогр. и утурује се у топ помоћу једног хидрауличког клина. За пуњење узима се 68 килгр. призматичног барута. Лафет функционише безпрекорно.

Сутра дан изнесени су ради пробе на стрелиште код Tangerhütte један 8 сантимет. брзак, један 8·7 см. брдски топ, један 4·7 и један 5·3 см. брзак од којих су оба последња гађала против маркираног стрељачког ланца. Осим тога опробан је и један 5·7 и један 7·5 см. брзак, један 8·2 см. бронзани топ и 12 см. хаубица, све против пољских циљева. Резултати су били сасвим задовољавајући. Идућег дана при настављеним опитима показана су три 4·7, 5·3 и 5·7 см. брзака на маринским лађетина, који су намењени за одбрану од торпедских напада. Од нарочитог интереса било је гађање са успешним дејством против једног торпедског брода са даљине од 500 метара. Велика пажња поклоњена је једном 5·7 см. брзаку на лађету за дизање и спуштање, с' којим је током испаљено, брзом ватром, четири серије од по пет метака, за по 10 — 11 секунада, против једног усправно стојећег стрељачког ланца.

186.) За и против бајонета код драгуна. О овоме питању развија се, вели „Milit. Woch.-Blatt", с дана на дан у руској војној литератури, све већа распра, која је с тим интересантија што се дотиче и питања о увођењу копља.

Неки од ауторитета, као на име П. Гудим Левковић, у своме курсу елементарне тактике, тврди, да приметно лагано напредовање коњичке обуке драгуна има се приписати тој околности што им пушка с бајонетом коју носе даје сувише тип јашуће пешадије, на наравно и поводя да се на рачун дејства на коњу баве одвише пешачким екзерциром, бајонетским борењем, пуштањем радњама, гађањем итд., једном речи да се попешаче. С тога, вели, треба бајонет, који је сасим излишан драгуну (јер може и пешке наљестити на непријатеља сабљом), одбацити, пушку само одакшати, одседање за борбу пешке, стрељачку борбу и гађање ограничити на минимум. На тај начин добило би се у времену да се више упражњава удар и бод сабљом, што је коњанику на првом месту нужно, и што му даје правога импулса, а међутим што сада на тако бедноме становишту стоји.

Други опет један знатан коњаник хоће истина да ограничи борбу пешке и пешачко екзерцирање, али је за бајонет на драгунској пушци, јер је тиме драгун самосталнији, и, ако је сјахао, више ће осетити нагон на офанзиву и упоран отпор. За пример наводи да стари, још пре пушком с бајонетом наоружани, драгунски пукови нису с тога мање учињали него други коњички пукови, итд. итд.

Трећи пак аутор (у Јуаској свесци „Војног Сборника" написано је о овоме питању, као и вредности копља, на изменце пет разних расправа, а још више у „Руском Инвалиду") види повод за претерану употребу борбе пешке код руске коњице, не толико у њеноме наоружању пушком с бајонетом, и у склоности за употребу ове, колико у другој једној околности која шкоди коњичком духу предузимљивости. Та је околност у томе, што скоро при сваконе судару пешадије и коњице на маневрима судије оглашавају коњицу за страдалу и одбијену, па је са тога терају да одступи или је стављају дуже времена ван боја. Ово последње чине и онда кад коњички напад има све изгледе за успех. Па и при јуришу коњице на коњицу судије избегавају радо да којој страни признају победу, него радије пуштају да обе стране одступе. Усљед тога коњички официри губе сваку вољу да се муче око јуриша и напорних обилазака, који им само задају узалудан посао; а да неби седели сасвим бадава, они се користе радије сваком приликом да сјашу на да воде борбу пешке. — Ми, вели аутор, не намећемо се овде за судије у томе погледу, него само констатујемо факт; а тај доиста постоји, јер поред свега тога што се правилима и новијим упутима прописује руским драгунима борба пешке само за изузетне прилике, а нарочито за одбрану положаја који се имају одржати или кад је нужно да се брзо поседне каква важна тачка, иначе се много одступа од тих одредаба, те ће бити тешко искорењити те грешке. Са тога предлаже да о исходу судара пешачају судије, него да се то чини коцком, а нарочито онда, кад се судије не деси на лицу места.

Што се најзад тиче поновног увођења копља, то од пет наведених чланака четири су против тог оружја, али се пети тим жешће заузима за њ'. Разлози који су наведени за и против, познати су читаоцима, те се овде не понављају. Међутим „Mil. Woch.-Blatt" налази да разлози против наоружања копљима нису баш сасвим на своме месту, и вели као да у Русији неби баш били у основу непаклоњени следовати примеру немачке коњице. Но још се, каже, колебају какав материјал да се употреби за копља, како да се врхови што чвршће притврде, и која је дужина копља најодеснија. За сад носе копља привремено само прве врсте код гард. кирасира, гард. улана и донских козака. Да се, вели, копље неће сасвим укинути потврђује и та околност, што је и једна новообразована сотнија козачких јункера такође у првој врсти наоружана копљима.

ОГЛАСИ.

Штаб „артиљеријске инспекције", преселио се од 14. овог месеца на горњи спрат гостионице „Лондон".

Ово се јавља свима командама и војним надлештвима ради знања.

15. Октобра 1890. год.
Београд.

Од стране артиљеријске инспекције.

Штаб коњичке бригаде, са својим пуковима, вратио се је из логора — Ћуприје — у своје стално гарнизоне.

Ово се јавља свима командама и војним надлештвима ради знања.

15. Октобра 1890. год.
Београд.

Од стране штаба коњичке бригаде.

Према Највишем решењу, Дунавски возарски ескадрон славиће ове године у Београду, своју славу — „26. тек. месеца, Светог Димитрија".

Према Највишем решењу, Дрински возарски ескадрон славиће ове године у Горњем Милановцу, своју славу — 26. тек. месеца „Светог Димитрија".

Према Највишем решењу, Моравски возарски ескадрон славиће ове године у Нишу, своју славу — 26. тек. месеца „Светог Димитрија".

Према Највишем решењу, Моравски артиљеријски пук славиће ове године у Нишу, своју славу — „30. Октобра, као успомену на Српског Краља Милутина".

Према Највишем решењу, V. гардијски батаљон славиће ове године у Зајечару, своју славу — „30. Октобра Св. Краља Милутина".

Према Највишем решењу, II. батаљон „Књаза Михајла" славиће ове године у Прокупљу, своју славу — „8. Новембра Св. Архангела Михајла".

Ово се јавља свима командама и војним надлештвима ради знања.

Од стране дотичних команада.

---

26. тек. мес. славићу своје крсно име

„СВ. ДИМИТРИЈА",

што јављам друговима и пријатељима ради знања и посете.

Стан: Јевремова улица бр. 12.
Београд.

Артиљер. потпоручик
Светозар Михајловић.

Садржина. — **Службени део**: *Решења.* — *Произвођења, постављења и размештаји.* — *Прописи, наређења и објашњења министарска.* — *Лични односи.* — **Неслужбени део**: *Белешке*: 136.) Бројно стање и састав бугарске и источно-румелијске стај. војске по буџету за 1890. год. (свршетак). 182.) Градски мајевар код Варшаве. 183.) Ново одељење у административном одељу војног министарства у Бугарској. 184.) Наоружање хонведа Мађарскеровачама. 185.) Грузонови опити гађања. 186.) За и против бајонета код драгуна. — *Огласи.*

КРАЉЕВСКО-СРПСКА ДРЖАВНА ШТАМПАРИЈА.

ИЗЛАЗИ РЕДОВНО
СВАКЕ СЕДМИЦЕ
ПО ЈЕДАРЕД,
А ПО ПОТРЕБИ И ВИШЕ ПУТА,
НАЈМАЊЕ НА ТАБАКУ.

ЧЛАНЦИ УПУЋУЈУ СЕ
УРЕДНИШТВУ,
А ПРЕТПЛАТА БЛАГАЈНИ ВОЈ.
МИНИСТАРСТВА.

ЛИСТ ДАЉЕ СЕ У ЗАМЕНУ.



ЦЕНА
је листу годишња:
ЗА ВОЈСКУ . . . 6 дин.
ЗА НЕВОЈНИКЕ . 12 „
ЗА ИНОСТРАНСТВО
С ПОШТАРИНОМ 20 „
ПОЈЕДИНИ БРОЈ . 30 ПАРА

ОГЛАСИ
ОД РЕДА ПО 10 ПАРА ДИН. ЗА 1
ПУТ, А ПОСЛЕ ПО 5 П. Д.
ВЕЋИ И ДУЖЕВРЕМЕНИ ОГЛАСИ
ПО УГОДБИ.

СЛУЖБЕНИ ВОЈНИ ЛИСТ

ОРГАН И ИЗДАЊЕ ВОЈНОГ МИНИСТАРСТВА.

УРЕДНИК: ЂЕНЕРАЛШТАБНИ ПУКОВНИК Младен Јанковић, НАЧЕЛНИК ОПШТЕ-ВОЈНОГ ОДЕЉЕЊА.

БРОЈ 44. БЕОГРАД, 27. ОКТОБРА 1890. ГОД. ГОДИНА X.

РЕШЕЊА.

У ИМЕ
ЊЕГОВОГ ВЕЛИЧАНСТВА
АЛЕКСАНДРА I.
по милости божијој и вољи народној
КРАЉА СРБИЈЕ
МИ КРАЉЕВСКИ НАМЕСНИЦИ.

На предлог заступника Нашега војног министра, председника Нашег министарског савета, а у договору са државним саветом од 2. Октобра ове године № 3006., решили смо и решавамо:

„Одобрава се министру војном да на израду спољних прозора на зградама касарне у Ваљеву, може утрошити суму 3425 динара из партије оправака војних грађевина, одређене буџетом за 1890. рачунску годину".

Заступник Нашега војног министра, председник Нашег министарског савета, нека изврши овај указ.

И/Г№ 1735.
5. Октобра 1890. год.
Београд.

Јов. Ристић с. р.
К. С. Протић с. р.
Ј. Вели-Марковић с. р.

Председник министарског савета,
заступник министра војног,
бенерал,
С. Грујић с. р.

Постављења и размештаји.

У ИМЕ

ЊЕГОВОГ ВЕЛИЧАНСТВА

АЛЕКСАНДРА I.

по милости божијој и вољи народној

КРАЉА СРБИЈЕ

МИ КРАЉЕВСКИ НАМЕСНИЦИ.

На предлог заступника Нашега војног министра, председника Нашег министарског савета, а по саслушању Нашег министарског савета, решавамо:

Да се пижинирски пуковник Михајло Магдаленић, на основу члана 37. закона о устројству војске, а због телесне неспособности, по молби, стави у стање покоја, с пензијом која му припада по годинама службе.

Заступник Нашега војног министра, и Наш министар финансија, нека изврше овај указ.

22. Октобра 1890. год.
Београд.

Јов. Ристић с. р.
К. С. Протић с. р.
Ј. Вели-Марковић с. р.

Председник министарског савета, заступник министра војног, генерал,
С. Грујић с. р.

Министар финансије
Д-р М. В. Вујић с. р.

Указ овај саопштава се свима командама и војним надлештвима ради знања и управљања, а дотичнима на поступак.

Ф/Л№ 7812.
22. Октобра 1890. год.
Београд.

Председник министарског савета, заступник министра војног, генерал,
С. Грујић с. р.

У ИМЕ
ЊЕГОВОГ ВЕЛИЧАНСТВА
АЛЕКСАНДРА I.
по милости божијој и вољи народној
Краља Србије
МИ
КРАЉЕВСКИ НАМЕСНИЦИ.

На предлог заступника Нашега војног министра, председника Нашег министарског савета, постављамо:

Рачуноиспитача I. кл. Тодора Н. Поповића, за вишег благајника IV. класе.

Заступник Нашега војног министра, председник Нашег министарског савета, нека изврши овај указ.

21. Октобра 1890. год.
Београд.

Јов. Ристић с. р.
К. С. Протић с. р.
Ј. Вели-Марковић с. р.

Председник министарског савета,
заступник министра војног,
генерал,

С. Грујић с. р.

Указ овај саопштава се свима командама и војним надлештвима ради знања.

Ф/А№ 7917.
21. Октобра 1890. год.
Београд.

Председник министарског савета,
заступник министра војног,
генерал,

С. Грујић с. р.

У ИМЕ
ЊЕГОВОГ ВЕЛИЧАНСТВА
АЛЕКСАНДРА I.
по милости божијој и вољи народној
Краља Србије
МИ
КРАЉЕВСКИ НАМЕСНИЦИ.

На предлог заступника Нашега војног министра, председника Нашег министарског савета, постављамо:

Марвено-лекарске помоћнике II. кл.: Бошка Калајића и Михајла Тасића, за марвено-лекарске помоћнике I. класе.

Заступник Нашега војног министра, председник Нашег министарског савета, нека овај указ изврши.

25. Октобра 1890. год.
Београд.

Јов. Ристић с. р.
К. С. Протић с. р.
Ј. Вели-Марковић с. р.

Председник министарског савета,
заступник министра војног,
генерал,

С. Грујић с. р.

Овај указ саопштава се свима командама и војним надлештвима ради знања.

Ф/А№ 7919.
25. Октобра 1890. год.
Београд.

Председник министарског савета,
заступник министра војног,
генерал,

С. Грујић с. р.

У ИМЕ

ЊЕГОВОГ ВЕЛИЧАНСТВА

А Л Е К С А Н Д Р А I.

по милости божијој и вољи народној

Краља Србије

МИ

КРАЉЕВСКИ НАМЕСНИЦИ.

На предлог заступника Нашега војног министра, председника Нашег министарског савета, преводимо:

„Пешадијског потпоручника Крсту Попадића, у артиљерију са истим чином и рангом, који је и у пешадији имао".

Заступник Нашег војног министра, председник Нашега министарског савета, нека изврши овај указ.

24. Октобра 1890. год.
Београд.

Јов. Ристић с. р.
К. С. Протић с. р.
Ј. Вели-Марковић с. р.

Председник министарског савета,
заступник министра војног,
генерал
С. Грујић с. р.

Указ овај саопштава се свима командама и војним надлештвима ради знања, а дотичнима на поступак.

Ф/А№ 7882.
24. Октобра 1890. год.
Београд.

Председник министарског савета,
заступник министра војног,
генерал,
С. Грујић с. р.

У ИМЕ

ЊЕГОВОГ ВЕЛИЧАНСТВА

А Л Е К С А Н Д Р А I.

по милости божијој и вољи народној

Краља Србије

МИ

КРАЉЕВСКИ НАМЕСНИЦИ.

На предлог заступника Нашега војног министра, председника Нашег министарског савета, решавамо:

„Да се пешадијском потпоручнику Василију Ристовићу, уважи оставка коју је поднео на државну службу; задржавајући га у чину резервног пешадијског потпоручника с рангом, који је имао као дејствителни".

Заступник Нашега војног министра, председник Нашег министарског савета, нека изврши овај указ.

24. Октобра 1890. год.
Београд.

Јов. Ристић с. р.
К. С. Протић с. р.
Ј. Вели-Марковић с. р.

Председник министарског савета,
заступник министра војног,
генерал
С. Грујић с. р.

Указ овај саопштава се свима командама и војним надлештвима ради знања и управљања, а дотичнима на поступак.

Ф/А№ 7881.
24. Октобра 1890. год.
Београд.

Председник министарског савета,
заступник министра војног,
генерал,
С. Грујић с. р.

РЕШЕЊИМА МИНИСТРА ВОЈНОГ:

Од 16. тек. месеца Ф/Бр. 7689. разрешавају се од дужности чланова комисије за устмени испит капетански и практички и писмени испит мајорски, инжинирски пуковник Михајло Магдаленић, и пешадијски мајор Јован Павловић; а постављају за чланове тих испитних комисија, инжинирски пуковник Коста Протић и пешадијски мајор Милан Андрејевић.

Од 22. тек. месеца пов. Ф/А№ 661., одређује се пешадијски капетан II. кл. Љубомир Поповић, за командира 3. чете XIV. батаљона, а пешадијски капетан II. кл. Тадија Дамњановић, за командира 2. чете XV. батаљона.

Од 22. тек. месеца Ф/А№ 7725., одређује се за водника 5. батерије Моравског артиљеријског пука, потпоручник Лазар Милићевић, назначени водник 5. батерије брдског артиљеријског пука; а за водника 5. батерије брдског артиљеријског пука, потпоручник Никола Јанковић, досад. водник 4. батерије истог пука.

Од 22. тек. месеца Ф/А№ 7758., одређују се: за водника 2. чете I. батаљона „Кнеза Милоша", потпоручник Андрија Ковачевић (новопроизведени), досада при истом батаљону.

За водника 4. чете II. гард. батаљона, потпоручник Милутин Милошевић, досад. водник 2. чете V. гард. батаљона.

За водника 1. чете IX. батаљона, потпоручник Алекса Петровић, назначени водник 1. чете X. батаљона.

За водника 1. чете X. батаљона, потпоручник Матија Рајковић, назначени водник 1. чете IX. батаљона, *по молби.*

Од 23. тек. месеца пов. Ф/А№ 647., одређује се на службу при управи гарнизона Крагујевачког, поручник Петар Вујанац, досад. водник 1. чете X. батаљона.

Од 23. тек. месеца Ф/А№ 7710., одређује се за водника 3. ескадрона II. коњичког пука, потпоручник Драгомир Андоновић, досад. водник 1. ескадрона I. коњичког пука, *по молби.*

Од 24. тек. месеца Ф/Бр. 7834., поставља се артиљер. капетан II. кл. Живко Каспдолац за редовног члана академијског савета при војној академији.

Од 24. тек. месеца Ф/А№ 7642., одређује се за четног командира пешад. подофицирске школе, поручник Никола Лукић, поред своје наставничке дужности при истој школи.

Од 24. тек. месеца Ф/А№ 7854., одређује се за водника 4. чете XII. батаљона, потпоручник Вуде Симић, назначени водник 1. чете V. батаљона „Краља Милана".

Од 25. тек. месеца пов. Ф/А№ 662., одређује се на службу при инжинирској инспекцији потпоручник Стеван Вошковић, досад. водник 1. чете I. инжинирског батаљона.

Наредбом команданта Моравске дивиз. области № 4538. од 18. тек. месеца, одређен је за водника 3. чете II. батаљона „Кнеза Михајла", потпоручник Стеван Васић, досад. водник 2. чете истог батаљона.

Наредбом команданта Дринске дивиз. области № 4446. од 16. тек. месеца, одобрена је

размена потпоручницима Стевану Новаковићу и Кости Филиповићу, тако да први дође за водника 1., а други за водника 3. батерије Дринског артиљер. пука.

Наредбом команданта коњичке бригаде стал. кадра од 23. тек. месеца, № 93. одређени су:

Наредник Петар Јовановић, досада при XV. (Пиротској) пуковској окружној команди, на службу при војној академији.

Титуларни наредник Душан Антонијевић, досад при 3. ескадрону II. коњичког пука, на службу при штабу коњичке бригаде; и

Титуларни наредник Данило Алексић, досада при Краљевој гарди, на службу при XV. (Пиротској) пуковској окружној команди.

ПРОПИСИ, НАРЕЂЕЊА И ОБЈАШЊЕЊА.

Министарство војно.
Ф/Бр. 7428.

195.

РАСПИС.

Књига „Пољна кретања и пољне борбе", шаље се свима штабовима од батаљона на више по 1 комад, — дакле:

	комада
Ађутантури Његовог Величанства Краља	1
Одељењима министарства:	
Артиљеријско-техничком	1
Инжинирско-техничком	1
Економном	1
Благајничком	1
Војно-судском	1
Санитетском	1
Инвалидском	1
Главном ђенералштабу	2
Инспекцијама:	
Пешадијској	1
Артиљеријској	1
Инжинирској	1
Комитетима:	
Артиљеријском	1
Инжинирском	1
Санитетском	1
Управама:	
Војне академије	1
Војно-техничких завода	1
Барутана	1
Војне одеће	1
Инжинирског арсенала	1
Главног убојног слагалишта	1
Командама:	
Коњичке бригаде	4
I. инжинирског батаљона	1
II. инжинирског батаљона	1
Понтонирског полубатаљона	1
Брдског артиљер. пука	1
Градског артиљер. батаљона	1
Подофицирске школе	1
Моравске дивиз. области	8
Дринске дивиз. области	8
Дунавске дивиз. области	8
Шумадијске дивиз. области	8
Тимочке дивиз. области	8
Жандармерије	1

У инвентар да се уведе, о пријему одговори и јави лист и број инвентара где буде уведена.

Из инвентара књижнице министарства изведена је са стране 112. број 1., а цена јој је 1·70 динара комад.

17. Октобра 1890. год.
Београд.

Председник министарског савета,
заступник министра војног,
ђенерал,
С. Грујић с. р.

Министарство војно.
Ф/Бр. 7423.

196.

РАСПИС.

Откупљен је известан број књига „**Стара Србија и Македонија** од Гопчевића I. део", и од ових шаље се сваком дивизијском штабу и коњичке бригаде, затим за штабове коњичких, пешадијских и артиљеријских пукова по 1 ком.д, — дакле:

	комада
Моравској дивизијској команди	3
Дринској „ „	3
Дунавској „ „	3
Шумадијској „ „	3
Тимочкој „ „	3
Коњичкој бригади и за пукове	4
Главном ђенералштабу	2
I. инжинирском батаљону	1
Градском батаљону	1
Управи војне академије	1
„ војно-техничких завода	1

О пријему да се одговори и јави лист и број инвентара где буду заведене.

Из инвентара књижнице министарства изведене су са стране 143 број 1., а цена им је комад 5 динара.

17. Октобра 1890. год.
Београд.

Председник министарског савета,
заступник министра војног,
ђенерал,
С Грујић с. р.

Министарство војно.
Е/Гр. 5624.

197.

РАСПИС.

На основу чл. 114. закона о војној администрацији, овлашћујем команданте дивиз. области да они могу наредити, да се свима ожењеним подофицирима сталног кадра и жандармерије у њиховом подручју, који ван касарне станују, изда за наступајућу зиму по 4 кубна метра дрва, као једногодишња порција која им за 1891. годину припада.

Ово вреди и за ожењене подофицире бандисте, контрактуалне и дејствителне, који ван касарне станују.

20. Октобра 1890. год.
Београд.

Председник министарског савета,
заступник министра војног,
ђенерал,
С. Грујић с. р.

Министарство војно.
А/Тр. 4208.

198.

РАСПИС.

„Правила администрације војно-техничких завода", шаљу се надлештвима и командама, и то:

	комада
Одељењима министарства:	
Опште војном	1
Артиљеријско техничком	5
Инжинирско техничком	1
Економном	3
Санитетском	1
Војно-судском	1
Благајничком	1
Инвалидском	1
Управама:	
Војно-техничких завода	150
Страгарских барутана	3
Главног убојног слагалишта	2
Ветеринарске школе	1
Инжинирског арсенала	2
Командама:	
Коњичке бригаде	3
I. инжинирског батаљона	1
II. инжинирског батаљона	1
Понтонир. полубатаљова	1
Моравске дивиз. области	9
Дринске дивиз. области	8
Дунавске дивиз. области	9
Шумадијске дивиз. области	8
Тимочке дивиз. области	8

О пријему да се одговори и јави лист и број инвентара где буду заведене.

Из инвентара књижнице министарства наведене су са стране 49. број 1., а цена им је *педесет и пет пара дин.* комад.

21. Октобра 1890. год.
Београд.

Председник министарског савета,
заступник министра војног,
бекерал,

С. Грујић с. р.

Министарство војно.
Е/ПЊ 5628.

199.

НАРЕЂЕЊЕ.

Како ће у течају месеца Новембра и Децембра тек. год. и Јануара идуће године бити ограничена и мања но иначе служба код свију родова војске и струка, сем возарије, то с' обзиром на ово, а у цељи економије, наређујем:

1. Да се код коњичких пукова, *осим ескадрона Краљеве гарде*, смањи дневни оброк сена са 2 клгр., с' тим да се од 16. тек. месеца рачуна и издаје дневно на једног коња, како државног тако и официрског, по *четири и по клгр. сена*, као што је то наређено претписом Е/ПЊ 5452. од 11. тек. месеца.

2. Да се код артиљеријских пукова смањи дневни оброк сена са *два* клгр., с' тим да се од 1. Новембра рачуна и издаје дневно на једног коња, како државног тако и официрског, *по пет клгр. сена.*

3. Да се свима осталим официрским коњима, који према правилу уживају средњи оброк фуражи, рачуна и издаје дневно по *четири и по клгр. сена* од 1. Новембра тек. године.

4. Да се ескадрону Краљеве гарде и возарским ескадронима као и коњима официрским који су у непосредном саставу ових трупа, као и државној стоци, која врши возарску службу у појединим гарнизонима, рачуна и издаје прописна и редовна количина сена без смањивања.

Ово наређење важи од напред означеног времена па до конца Јануара идуће године, и нека се по њему поступа.

18. Октобра 1890. год.
Београд.

Председник министарског савета,
заступник министра војног,
бекерал

С. Грујић с. р.

Лични односи.

Решењем министра војног Ф/А№ 7706. од 22. Октобра тек. године, одобрено је артиљеријском поручику Андрији Миливојевићу старијем, да може између имена и презимена ставити слово „Љ.“, за разлику од артиљеријског поручика Андрије Миливојевића млађег.

ОДСУСТВА:

Артиљеријски пуковник Јеврем Велимировић 20 дана.
Инжинирски пуковник Светозар Љочић 5 дана.
Артиљеријски пуковник Љубивоје Перишић 5 дана.
Артиљеријски потпуковник Мата Опгркић 5 дана.
Пешадијски капетан II. кл. Никола Васић 3 дана.
Управник II. кл. Стеван Радивојевић 15 дана.
Марвени лекар II. кл. Гаврило Димитријевић 5 дана.
Пешадијски поручик Димитрије Анастасијевић 5 дана пр.
Пешадијски поручик Василије Антонић 3 дана.
Пешадијски поручик Петар Николић 10 дана.
Пешадијски поручик Тимотије Јовановић 42 дана.
Пешадијски поручик Димитрије Димитријевић 1 дан.
Артиљеријски поручик Негован Михајловић 6 дана.
Пешадијски поручик Димитрије Штерић 3 дана.
Артиљеријски поручик Милутин Мишковић 5 дана.
Пешадијски поручик Петровије Кузмановић 2 дана.
Књиговођ III. кл. Михајло Јовановић 42 дана.
Благајник III. кл. Димитрије Славковић 6 дана.
Војно-апотек. помоћник I. кл. Петар Х. Поповић 10 дана.
Војно-апотек. помоћник I. кл. Љубомир Суботић 5 дана
Пешадијски потпоручик Панта Миловановић 10 дана.
Пешадијски потпоручик Милован Мирчетић 6 дана.
Пешадијски потпоручик Јован Пешић 5 дана.
Пешадијски потпоручик Младен Масаловић 8 дана.

Пешадијски потпоручник Милисав Лешјанин 8 дана.
Артиљеријски потпоручник Михајло Великић 3 дана.
Војно-судски потпоручник Андрија Шушкаловић 5 дана.
Пешадијски потпоручник Петар Церовић 6 дана.
Благајник IV. кл. Милош Поповић 10 дана.
Марвени лекар IV. кл. Стеван Николић 6 дана.
Марвени лекар IV. кл. Танасије Филиповић 3 дана.
Војно-апотек. помоћник II. кл. Светозар Рувидић 5 дана.
Надзорник III. кл. Петар Костић 3 дана.
Магационар II. кл. Димитрије Младеновић 5 дана.
Марвено-лекарски помоћник I. кл. Андрија Јовановић 60 д.
Марвено-лекарски помоћник II. кл. Милорад Николић 3 д.

ЖЕЊИТБЕ ОДОБРЕНЕ СУ:

у начелу:

Пешадијском мајору Сими Јасики.
Артиљеријском поручику Кости Вукићевићу.

коначно:

Артиљеријском потпоручику Лазару Миљићевићу са госпођицом Софијом, ћерком Арсе В. Јовановића државног правобранилоца у пензији.

УМРЛИ:

Нижинирски мајор Тодор Весић 24. тек. месеца, у Ћуприји.

Резервни санитетски капетан I. класе Игњат Хирш 21. тек. месеца, у Београду.

Пешадијски поручник у пензији Петар Станишић 24. тек. месеца, у Београду.

Неслужбени део.

БЕЛЕШКЕ.

187.) Одредбе за овогодишње маневре француске војске. При овогодишњим маневрима француске војске, први пут се је у већим корпусним маневрима употребио малодимни барут. Да би се из тих опширних опита извукла што већа корист у односу на тактику, ђенерал Ферон, као командант 18. корпуса, израдио је за корпусне маневре упут по коме су се ова у његовом корпусу извршили.

Пошто се у том упуту огледа у неколико како ће се у будуће развијати тактика француске војске, то га „D. Heeres-Ztg.“ и „Milit. Woch.-Blatt“ доносе по „Avenir militaire“, те га и ми изилажемо овде. Упут тај гласи:

Предходница. Нарочито треба гледати да у претходницу не уђе сувише пешадије; јер кад је претходница одвећ јака пешадијом, има ту ману да се неможе из борбе да извуче кад се у ову упусти. Код једног корпуса довољан је за претходницу један пешадијски пук.

Коњица. Малодимни барутом јако је коњици отежано извиђање из близине. Стрелци уништиће браом ватром како официрске и подофицирске патроле, тако и мања коњичка одељења која им се буду приближала. Према томе даље неможе се више рачунати на успешно извиђање противничког одбрањеног положаја коњицом; но да се то постигне, мора се латити других средстава.

Приликом маневара биће се држати следећих одредаба: Коњица се заустављ чим дође на границу успешног ватарског дејства предстража (1200—1000 мет.); једна или две пешадијске чете развију се са стране друма. Суседијући истурене страже противничке, гледаће да се дочепају земљишта до на 2000 мет. од главног положаја.

Из ових чета, и под њиховом заштитом, извиђају официри, снабдевени добрим доглелима, на достављу о томе воћи.

Пешадија. Правилом прописани маршевни ред није довољно прикупан, у близини противника, и недозвољава доста брзо развијање. У сним приликама где ширина друма с банкетом дозвољава, маршоваће се дуљим удвојеним редовима. На широким друмовима маршоваће артиљерија у два реда, или у једном реду, а поред њега са обе стране пешадијске колоне у удвојеним редовима. Назад ако земљиште дозвољава и ако је сигуран судар с противником, петреба оклевати него пустити да пешадија у колони маршује с једне или с обе стране пута. Ови прикупни маршеви именују се „бојни маршеви“ (marches de guerre).

Борба. Претходница иде на противника и воћа колоне заћучи да напада; борба се отпочиње како би се предстраже сузбиле и противник присилно на развијање. Претходничка артиљерија примакла би се пешадији до на 3000 или 2500 мет. од главног противничког положаја, и заустављ се на најгодишњим тачкама у томе домашају. Батерије на главние приђе до у те линије, и артиљеријска борба отпочиње.

Међутим је у исто време и воћа колоне осмотрио противника и скроју план за напад. Он одређује одељења која ће водити привидну борбу против повећег дела противничког фронта, на одељења која ће извести реша-

кајући напад на које крило, а најзад која ће остати у резерви.

При маневрима, артиљеријска борба има трајати један сат, а припрема за јуриш пола сата; дакле 1½ сат за сво трајање артиљеријске борбе.

Како ће при употреби малодимног барута циљ бити виђан, то ће се и пуцање моћи отпочињати са много већих даљина него пређе, али да би се постигао одсудан успех при артиљеријском двобоју и припреми јуриша мора се увек примаћи метри до на 2500 па и до на 2000 метара.

На тој даљини често ће се борба моћи довршити без мењања положаја, јер је дејство видљиво; ризиковати пак за се примаћи ближе сме се само онда, кад се на сигурно добија боља прегледност и кад се може прећи и да противник то не види.

И ако се при употреби малодимног барута борба може много раније но досад да отпочне, јер се циљ види, ипак се мора прићи на 2500 до 2000 мет., да би се решително могло дејствовати. Зато што се дејство сада види, може се топовска борба да изведе често без даљих промена положаја; а то се мењање и сме само онда да чини кад су у изгледу користи, и кад се може да изврши да то непријатељ не примети. Ђенерал Ферон даје још и даљих упута за артиљеријску, али ти сва нису изложени у изводу, одакле је ово прилично (L' Avenir militaire); у осталом он неда артиљерији да се примакне непријатељској пешадији ближе од 1500 метара.

Пешадија, која има да бије решавајући бој, примаћиће се противнику на 700 — 400 метара, и ако се тиме много жртвује; а пешадија која је намењена да води пријелну борбу, заузима фронт од по 500 метара на чету од 125 људи. Спољна крила, осигуравајуће се смакнутим одељењима; коњица извиђа тамо; а батаљони, намењени за подржавајућу борбу, примичу се противнику не ближе од 900 до 800 метара, па ту утврђују свој положај. Овај последњи задатак припада редовно батаљонима другог борног реда и инжинирским четама.

Одсудна борба. И сад, као и досад, код нападача је главно да на згодној даљини од противника (700—400 метара) развије надмоћну ватрену борбу, и да га овом, уз припомоћ артиљерије, или присили да напусти свој положај, или да у њему изгине. Али према новом оружју морају се измениги и досадање одредбе. Нужно је дакле да се напусте дубоки положаји, и да се више иде у ширину, а пре свега да се ради на обухватању. Нарочиту пажњу обратити на попуну муниције. Крило противничко које се обухвата, треба засути и сатрти правом кишом од куршума.

При одсудном нападу напада се непосредно и обухватајући. За непосредан напад образују два батаљона сваког пука први борни ред, а трећи батаљон следује му као други борни ред. Обухватајући напад изводи се степенастим стројем батаљона, од којих један наступа право, други му заклања бок, а трећи је у главном намењен за обухватање, и да сломиће и последњи отпор противникова.

Кретања трупа, одређених за непосредан напад, по правилу зависе од тока предузетих мера за обухватање.

Чим је нападачева артиљерија већим делом уништила противничку артиљерију, а при том је и јуриш довољно припремљен, пукови одређени за фронталан и они за обухватајући напад, постављени на 2800 — 2500 метара од противничких трупа које ће нападати, строје се у борне редове и примичу се противнику, закланајући се при том што је више могуће.

Да би се губитци смањили образује се на 2000 метара стрељачки низ, при чему чета од 125 људи заузима ширину од 150—200 мет.: потоње (Soutiens) прате стрељачки ланац у једноврсном строју; а чете у резерви строје се тако како ће бити најмање изложене губитцима. На местима где буде заклона, трупе се задржавају да одану. На 1500 до 1200 метара може се отпочети плотунском паљбом, ако су циљеви велики и добро видни. Али се наступање продужава до на 700 — 400 метара од противничког положаја. На тој даљини стрељачки ланац ојачава се потпорама и продужује резервним четама. Ту се ватра развија до највеће јачине, и ту се испаљује и највећи број метака. „Мора се настати по ма коју цену да се у борби ватром извојује победа, јер од тога зависи даље наступање. Од обе нешадије, под иначе једнаким околностима, биће у надмоћнију она, која буде боље гађала и имала више метака".

По томе, пре него што се отпочне наступати издаће се сви ешелони, који се имају на расположењу. Батаљони другог борног реда следују онима на прво на 800—600 метара, такође у строју, који им по могућству највише штити од губитака. Кад се борба напред распламти у пуној јеку, они гледе да се заклоне земљиштем. Подлегне ли противник у тој ватри, па се поново почне наступати, онда то нека да буде брзо, те да се противнику неда прилика да се поново супротстави. За то време биће истина борбе и даље, али неће више при томе требати онолики напори као пређе, јер ако се надмоћност у ватрској борби донста постигла, онда остаје још да се савлада само једнимчан отпор. Други борни ред, који се поступно измеша са стрељачким низом, брзо ће, удружен са њим, складати и тај отпор, и непријатељски положај заузети. Да би се трупе могле потискивати у напред, што је за успешност напада неопходно нужно, батаљони другог борног реда строје се у два степена, који иду један за другим на 200—300 метара. Главна резерва следује на 1000 метара иза стрељачког низа, спремна, да удружена са коњицом, искрши успехе, или да сузбије противнапад.

У опште пешадијски напад при употреби малодимног барута и пушака са разапетом путањом зрна, тећи ће овако:

1.) Образовање стрељачког низа, кад више није могуће избећи да нас противник нејиди, на 2000 метара.

2.) Отпочињање паљбе (плотунске) на 1500 — 1200 мет., против великих и добро видних циљева.

3.) Снажна пешадијска борба на 700 — 400 мет. (а против противника који је на узвишенијем месту и са веће даљине).

4.) Брзо наступање ка противничком положају, при чему се стрељачки низ постепено стапа са другим борним редом.

5.) Главна резерва следује наступајућој трупи на 1000 мет., те да према околностима заједно са ковицом гони противника, или да потпомаже други борни ред или назад да прихвати сузбијене предње трупе.

Прекидање борбе и повлачење има се приликом маневара дивизије против дивизије изводити правилно. За поступак при томе узет је, како вели „Mil. Woch.-Blatt“, за основ Мекелов упут, и наређује се, да наредбе за прекидање борбе издаје руководилац, кад се линије борећих се примакну једна другој на 700 до 400 метара. Затим се из резервне пешадије и артиљерије образује нов први борни ред, на ког се, на удаљењу од 1000 до 1200 мет., прикупе те образују други борни ред оне трупе, које су биле напред, па прикупљене на крилима резервом. Потом отпочиње одступање под заштитом позадинце, и ако је према околностима могуће, уз припомоћ половине артиљерије и целокупне коњице. (наставиће се).

188.) Нова врста ратних понтона. Како јавља „D. Heeres Ztg.“, руски пуковник Апостолов сложио је нову врсту ратних понтона од коларских корита и шаторског платна. Војни министар већ је, вели, наредио те је такав понтон опробао на Дону један козачки пук, а затим су израђени за сваки ескадрон под некодико пукова по два таква понтона. Кљун, ребра и иглице понтона склапају се од коларских корита као чврст скелет, а осмољено шаторско платно, које на маршу удобно носе 2 коња, утврђује се око скелета за неколико минута. Два, један за други привезана понтона, довољна су за 36 војника са целом опремом, а коњи им, привезани за понтоне, пливају поред њих. Дужина таквог понтона износи 12, а ширина 3 метра. Добра страна таквих понтона лежи у брзом склапању и лаком преносу, само се још незна да ли се могу употребити и на плаховитијим рекама. Како јавља „Tägl. Revue“ пуковник Апостолов одликован је златном медаљом за овај свој изналазак.

189.) Справе за прање војничког рубља у Аустро-угарској. Много одељења аустро-угарске војске употребљавају справе за прање војничког рубља, и постигла су с тима врло повољне резултате, што је, како јавља „Armee-blatt“, дало повода војном министарству аустро-угарском да дозволи да се справе за ту цељ, у тежини од 200 кгр. за по две чете, батерије или ескадрон, могу при премештајима трупа транспортовати као и остали војнички прт-љаг о државном трошку.

Осим тога обзнањени су свој војсци на управљање резултати и искуства стечена код трупа, које су такве справе употребљавале за прање војничког рубља.

Добре стране тих справа оне су:

Знатна уштеда у трошку, јер војника стаје на тај начин прање једне гарнитуре рубља (кошуља, гаће, обојци и убрус) само 1 до 2 крајцаре, и новцем од тога подмирује се сав издатак за набаву сапуна, соде, горива, а осим тога још и за крпеж рубља и додатак радницима. Истина код неких трупа трошак је испадао већи, али и опет мањи него прање код приватних. Уштеду на томе употребљавају команде на вечеру, поправку хране, или за набавку греће гарнитуре рубља, и т. д.

Рубље се боље опере, а и очува него кад га перу праље, јер ове за прање врло упрљаног рубља употребљавају оштре четке, и разна средства за бељење рубља која ово натрижавају.

Војници могу лети чешће мењати преобуку, а да их праље не стаје скоро ништа више, јер би се недељни трошак на прање тиме врло незнатно повећао.

Назад искључено је тиме и преношење заразе, што при прању рубља код приватних може бити но кадкад случај.

Као *лоше стране* наводе: што је тешко зими наћи нужних локала за сушење; што се за оправку рубља мора нарочито постарати; што се поцепано и поништило рубље више квари него кад се пере руком, што се при цеђењу коштана дугмета ломе; што се војници употребљени на прање рубља отргну од наставе; назад што се те справе немогу у мањим местима оправити, ако се случајно покваре.

190.) Упоређење разних брзина са железничким влаковима — види се из следећег прегледа, који доносимо по „Преси“.

	метара у секунди
Човек прелази ходом	1·25
Халејова комета	3·00
Најбрза река	4·00
Ваздушна лопта (кад нема ветра)	6·40
Скротеча	7·10
Муха	7·60
Бицикл	9.70
Тоцилајући се на леду	11·60
Тркач коњ	12·60
Брдска река	14·30
Брзи воз	16·70
Голуб поштоноша	27·50
Оркан	45·00
Ласта	67·00
Звук	333·00
Зрно	500·00
Пошлава	800·00

Железницом прелази за један сат у Аустро-угарској: брзи воз 45 — 75, путнички 30 — 45, мешовити 22 — 25, а теретни воз 18 — 22 километра. Максимална брзина којом се крећу железнички влакови износи 80, 100 до највише 128 километара на сат.

191.) Ваздухопловство на маневрима француске војске. Приликом великих маневара француске војске чињени су, како „D. Heeres Ztg.“ јавља, и интересантни огити с балонима.

Материјал био је сасвим нов из ваздухопловског парка у Медону.

Принадлежни возови били су подељени на разне групе; троја или четвора кола по сасвим новом обрасцу капетана Ренара, служила су за смештај компримисаног гаса, потребног за извођење опита. За пуњење спремљен балон скоча се са колима на којима су реципијенти, и одмах затим балон се почне надимати, те ускоро добије обао изглед.

Кад се гас прикупља, под каквим притиском и у којој количини то бива, детаљи су, који се држе у тајности.

Све то, вели, функционише добро, тако да је балон за кратко време напуњен и спреман за дизање у вис.

Пре него што се балон отпочне пунити закачује се за уже навијено на један калем, који се покреће вертикалном парном машином, те на тај начин може да се диже у вис према потреби и до 500 метара.

Цела справа, калем и машина, смештена је на једним колима особеног обрасца, којих точкови могу да издрже све потресе без какве штоде.

Запрегнута са четири коња кола иду тамо амо, путем и странпутицом, како је кад нужно и по унутству посматрача, који, из гондоле, може да прегледа све положаје противничке, и да се креће десно, лево, напред или назад, при чему помоћу телефона, који везује балон с колима и другим тачкама, остаје у вези са земљом.

При првом опиту балон се дигао празан; при другом су два официра села у гондолу па су посматрали противнички положај; а при трећем опиту дан затим, успео се и ђенерал Loissillon, командант I. корпуса, и тада се привезни балон попео до највеће висине од 500 метара.

Сви ови опити вршили су на потпуно задовољство; време је било тихо, дан сунчан и по мирном ваздуху балон се држао скоро непомично на истом месту.

Чим је командант из балона нишао, ваздухоловци приступише испражњивању балона; тај се из балона вади у реципијенте те да се употреби за даље опите. Губитак је врло мален, и свакад остаје при руци довољна количина гаса, те да се балон за кратко време може опет да спреми за дизање у ваздух.

Најзад су одређена и разна кола а нарочито за превоз нужних потреба за разијање водоника; на њима се налазе судови за сумпорну киселину, гвоздене опиљке и цинкана парчад; али се на земљишту ретко употребљавају, јер, као што је напред казато, губитак гаса врло је познатан.

192.) Железнице у Турској. Како „Пестер Лојд" јавља, заступници групе немачке банке Л. Кауи уступљена је, царском иродом, концесија за грађење нове железничке пруге од Солуна преко Караферије у Битољ. Дужина те пруге износи 250 кмет. Заступник те групе примио је на се и обвезу да под истим условима сагради огранак железнички од Караферије ка Српској и Грчкој граници између Веденче и Калабака, као и да одмах предузме студије за пругу Битољ — Јадранско море код Авлона или Драча, па да ту пругу и сагради, ако би влада то захтева.

ОГЛАСИ.

Штаб Дринског пешадијског пука биће од 28. тек. месеца у Ваљеву, куда је премештен из Пожеге.

Од стране дотичне команде.

НА ЗНАЊЕ.

Још 24. прош. месеца отворена је **„Прва српска повлашћена фабрика палидрваца"** у Београду, и она их је отпочела већ продавати.

Ова палидрвца су у сваком погледу боља од палидрваца стране производње, ценом нису скупља, а за здравље су безопасна.

Тако исто у Београду производи хемотехничар Јован Димић **мастило,** које и по квалитети, као и по јевтиноћи неуступа страном производу.

Обраћа се пажња командама и војним надлештвима на ове артикле, у цељи да их од поменутих произвођача купују за своје канцеларије, и тиме потпомогну домаћу производњу.

Из економног одељења војног министарства.

Садржина. — **Службени део**: *Решења. — Производства, постављења и разместаји. — Прописи, наређења и објашњења министарска. — Лични односи.* — **Неслужбени део**: *Белешке*: 187.) Одредбе за овогодишње маневре француске војске. 188.) Нова врста ратних понтона. 189.) Справе за праћење војничког рубља у Аустро-угарској. 190.) Упоређење разних бранша са железничким кланицама. 191.) Ваздухоловство на маневри француске војске. 192.) Железнице у Турској. — *Огласи.*

КРАЉЕВСКО-СРПСКА ДРЖАВНА ШТАМПАРИЈА.

ИЗЛАЗИ РЕДОВНО
СВАКЕ СЕДМИЦЕ
ПО ЈЕДАРЕД,
А ПО ПОТРЕБИ И ВИШЕ ПУТА,
НАЈМАЊЕ НА ТАБАКУ.

ЧЛАНЦИ УПУЋУЈУ СЕ
УРЕДНИШТВУ,
А ПРЕТПЛАТА БЛАГАЈИ ВОЈ.
МИНИСТАРСТВА.

ЛИСТ ДАЉЕ СЕ У ЗАМКНУ.



ЦЕНА
је листу годишња:
ЗА ВОЈСКУ - - - 6 дин.
ЗА НЕВОЈНИКЕ - 12 „
ЗА ИНОСТРАНСТВО
С ПОШТАРИНОМ 20 „
ПОЈЕДИНИ БРОЈ - 30 ПАРА

ОГЛАСИ
ОД РЕДА ПО 10 ПАРА ДИН. ЗА 1
ПУТ, А ПОСЛЕ ПО 5 П. Д.
ВЕЋИ И ДУЖЕВРЕМЕНИ ОГЛАСИ
ПО УГОДБИ.

СЛУЖБЕНИ
ВОЈНИ ЛИСТ

ОРГАН И ИЗДАЊЕ ВОЈНОГ МИНИСТАРСТВА.

УРЕДНИК: ВЕЛИКРАДШТАВШИ ПУКОВНИК Младен Јанковић, НАЧЕЛНИК ОПШТЕ-ВОЈНОГ ОДЕЉЕЊА.

БРОЈ 45. БЕОГРАД, 3. НОВЕМБРА 1890. ГОД. ГОДИНА X.

РЕШЕЊА.

У ИМЕ
ЊЕГОВОГ ВЕЛИЧАНСТВА
АЛЕКСАНДРА I.
по милости божијој и вољи народној
КРАЉА СРБИЈЕ
МИ КРАЉЕВСКИ НАМЕСНИЦИ.

На предлог заступника Нашега војног министра, председника Нашег министарског савета, а у договору са државним саветом од 22. Октобра ове године № 3330., решили смо и решавамо:

„Одобрава се министру војном да за набавку 12 фуруна за војну болницу код „Келе Куле“ у Нишу, може утрошити 1080 динара из партије оправака војних грађевина, одређене буџетом за 1890. рачунску годину“.

Заступник Нашега војног министра, председник Нашег министарског савета, нека изврши овај указ.

И/Г № 1852.
24. Октобра 1890. год.
Београд.

Јов. Ристић с. р.
К. С. Протић с. р.
Ј. Вели-Марковић с. р.

Председник министарског савета,
заступник министра војног,
генерал,
С. Грујић с. р.

У ИМЕ

ЊЕГОВОГ ВЕЛИЧАНСТВА

АЛЕКСАНДРА I.

по милости божијој и вољи народној

КРАЉА СРБИЈЕ

МИ КРАЉЕВСКИ НАМЕСНИЦИ.

На предлог заступника Нашега војног министра, председника Нашег министарског савета, а на основу чл. 7. закона о устројству војске, решавамо:

Да се у уредбама о устројству инспекција код чл. 4. дода други став:

„Инспектор, при обилажењу и прегледу трупа, има право претпостављеног над свима командама и установама које обилази, и где се потреба укаже може употребити власт кажњења у границама своје надлежности, о чему ће одмах известити и надлежног дивизијара".

Заступник Нашега војног министра, председник Нашег министарског савета, нека овај указ изврши.

27. Октобра 1890. год.
Београд.

Јов. Ристић с. р.
К. С. Протић с. р.
Ј. Вели-Марковић с. р.

Председник министарског савета,
заступник министра војног,
генерал,
С. Грујић с. р.

Указ овај саопштава се свима командама и војним надлештвима ради знања и управљања, а дотичнима на поступак.

Ф/Ђ№ 7997.
27. Октобра 1890. год.
Београд.

Председник министарског савета,
заступник министра војног,
генерал,
С. Грујић с. р.

У ИМЕ
ЊЕГОВОГ ВЕЛИЧАНСТВА
АЛЕКСАНДРА I.
по милости божијој и вољи народној
Краља Србије
МИ КРАЉЕВСКИ НАМЕСНИЦИ.

На предлог заступника Нашега војног министра, председника Нашег министарског савета, а на основу члана 37. закона о устројству војне министра, председника Нашег министарског савета, наређујемо:

Да се међу предмете у нижој школи војне академије уврсти и „Руски језик."

Заступник Нашега војног министра, председник Нашег министарског савета, нека овај указ изврши.

25. Октобра 1890. год
Београд

Јов. Ристић с. р.
К. С. Протић с. р.
Ј. Вели-Марковић с. р.

Председник министарског савета,
заступник министра војног,
бенерал,

С. Грујић с. р.

Указ овај саопштава се свима командама и војним надлештвима ради знања, а дотичнима на поступак.

Ф/Ђ№ 7893.
25. Октобра 1890. год.
Београд.

Председник министарског савета,
министар иностраних дела,
бенерал,

С. Грујић с. р.

Постављења и размештаји.

У ИМЕ
ЊЕГОВОГ ВЕЛИЧАНСТВА
АЛЕКСАНДРА I.
по милости божијој и вољи народној
Краља Србије
МИ
КРАЉЕВСКИ НАМЕСНИЦИ.

На предлог заступника Нашега војног министра, председника Нашег министарског савета, а по саслушању министарског савета, решавамо:

„Да се виши благајник IV. кл. Тодор Н. Поповић, на основу § 70. закона о чиновницима грађанског реда, а усљед смањене државним буџетом партије на цивилне војно-административне чиновнике, ставп у стање покоја, с пензијом која му по годинама службе припада".

Заступник Нашега војног министра и Наш министар финанције, нека изврше овај указ.

25. Октобра 1890. год.
Београд.

Јов. Ристић с. р.
К. С. Протић с. р.
Ј. Вели-Марковић с. р.

Председник министарског савета, заступник министра војног, генерал,
С. Грујић с. р.

Министар финанције
Д-р М. В. Вујић с. р.

Указ овај саопштава се свима командама и војним надлештвима ради знања, а дотичнима на поступак.

Ф/А№ 7920.
25. Октобра 1890. год.
Београд.

Председник министарског савета, заступник министра војног, генерал,
С. Грујић с. р.

У ИМЕ
ЊЕГОВОГ ВЕЛИЧАНСТВА
А Л Е К С А Н Д Р А I.
по милости божијој и вољи народној
Краља Србије
МИ
КРАЉЕВСКИ НАМЕСНИЦИ.

На предлог заступника Нашега војног министра, председника Нашег министарског савета, производимо:

у чин резервног санитетског капетана II. класе, др-а Данила Данчевића, лекара при општој државној болници.

Заступник Нашега војног министра, председник Нашег министарског савета, нека овај указ изврши.

25. Октобра 1890. год.
Београд.

Јов. Ристић с. р.
К. С. Протић с. р.
Ј. Вели-Марковић с. р.

Председник министарског савета, заступник министра војног, генерал,
С. Грујић с. р.

Овај указ саопштава се свима командама и војним надлештвима ради знања.

Ф/А№ 7918.
25. Октобра 1890. год.
Београд.

Председник министарског савета, заступник министра војног, генерал,
С. Грујић с. р.

РЕШЕЊИМА МИНИСТРА ВОЈНОГ:

Од 27. прош. месеца Ф/А№ 7941., одређују се:

При артиљер. подофицирској школи:

Артиљеријски мајор Никодије Стевановић, за наставника ратне службе, поред редовне дужности.

Артиљеријски мајор Јосиф Симоновић, за наставника аритметике, геометрије и краснописа, поред редовне дужности.

Војни прота Илија Протић, за наставника веронауке, поред редовне дужности.

Артиљеријски капетан I. кл. Сима Жарић, за наставника администрације, поред редовне дужности.

Артиљеријски капетан II. кл. Ђорђе Марковић, за наставника елементарних знања из артиљерије, поред редовне дужности.

Артиљеријски капетан II. класе Михајло Аћин, за наставника о подизању топовских заклона, поред редовне дужности.

Војно-судски капетан II. класе Тихомиљ Јовановић, за наставника војно-дисциплинске уредбе са војно-судским законом, поред редовне дужности.

Артиљеријски поручник Милутин Мишковић, досад. водник коњичке батерије, за наставника јашења и вожења и познавања јахаћег и запрежног материјала.

Пешадијски поручник Стеван Станковић, за наставника певаља, поред редовне дужности.

Артиљеријски потпоручник Светислав Н. Стајевић, назначени водник 2. батерије Дунавског артиљеријског пука, за наставника артиљеријских и осталих правила службе.

При Дунавском артиљер. пуку:

За водника 2. батерије, артиљеријски потпоручник Карло Михел, назначени водник 5. батерије истог пука.

За водника 5. батерије, артиљеријски потпоручник Мирослав Милисављевић, назначени водник 6. батерије истог пука.

За водника 6. батерије, жандармеријски потпоручник Божидар Ристић, назначени водник 5. батерије истог пука.

Од 16. прош. месеца Бр. 10521., постављен је Илија Ђорђевић, за практиканта сталног профијантског слагалишта Дунавске дивизије.

Од 27. прош. месеца Бр. 10598., постављен је Петар Милојковић, за практиканта Дунавске дивизијске команде.

Од 27. пр. месеца Ф/А№ 7921., одобрена је размена пешадијском поручнику Сави Спасојевићу и потпоручнику Владиславу Филиповићу, тако да први дође за водника при 4. чети VI. батаљона, а други за водника при 4. чети IX. батаљона.

Од 27. прош. месеца Ф/А№ 7944., одређују се, по потреби службе:

При IV. батаљону стал. кадра:

За водника 4. чете, потпоручник Пантелија Кнежевић, досадањи водник 4. чете II. батаљона „Књаза Михајла“.

При V. батаљону „Краља Милана“:

За водника 2. чете, потпоручник Данило Медаковић, назначени водник Дринске болничарске чете.

При брдском артиљер. пуку:

За водника 5. батерије, потпоручник Светозар Живанић, досадањи водник 4. батерије Дринског артиљеријског пука.

При Дринском артиљер. пуку:

За водника 4. батерије, потпоручник Никола Јанковић, назначени водник 5. батерије брдског артиљеријског пука.

Од 1. тек. месеца Ф/А№ 8013., одређује се санитет. капетан I. кл. Димитрије Герасимовић, за наставника хигијене при пешадијској подофицирској школи, а санитетски капетан I. кл. Павле Поповић, разрешава се од те дужности.

Од 27. Октобра тек. год. Ф/А№ 7968., одређује се за врш. дужн. командира 3. чете VI. батаљона „Краља Карола I.“, поручник Милан Мандукић, досад. водник 4. чете III. гардијског батаљона.

Од 30. Октобра тек. год. Ф/Ђ№ 7975., поставља се артиљеријски поручник Недељко Вучковић, за дописног члана артиљеријског комитета.

ПРОПИСИ, НАРЕЂЕЊА И ОБЈАШЊЕЊА.

Министарство војно.
Б№ 10236.

200.

Свима командама и војним надлештвима.

Главна контрола, писмом од 3. овог мес. № 8930., доставила ми је, како је приметила да по неке команде и војна надлештва примају од појединих војних лица одговоре на тужбе или жалбе на решења, које ова упућују главној контроли, па их после спроводе њој саме са званичним актом, негледећи на то што то није ред за подношење писмена овакве врсте главној контроли, и што се таква радња коси са поступком судским у грађанским парницама, а на име с §. 119., по коме и главна контрола, на основу §. 72. свога устројства, управља свој рад и сматра да су оваква писмена поднешена у законом року само онда, кад су благовремено поднета њој непосредно као власти, која је решење изрекла или тужбу на одговор послала, или кад су у законом року послата преко поште на повратни рецепис, према чему се никако не могу сматрати жалбе и одговори, које се подносе командама у законом року, а контрола их прима по истеку тога рока за поднешене на време.

Оваква радња команада неправилна је, и често је пута била узрок што је главна контрола одбацивала поједине жалбе противу својих решења или одговоре на тужбе, јер их није на време примала, ма да су у командама благовремено поднети.

Да се не би и од сад подобне неправилности дешавале и жалбе или одговори, који могу и умесни бити, одбацивали, препоручујем командама и војним надлештвима да имају на уму §. 119. поступка у грађанским парницама, и не примају никакве жалбе на контролна решења, нити одговоре на њене тужбе, ма се знало да ће их контрола примити на време и кад би их команда спровела, него лица, која би им овакве поднеспла упућују да их према §. 119. поменутог поступка сама контроли предају или јој поштом шаљу.

8. Октобра 1890. год.
Београд.

Председник министарског савета,
заступник министра војног,
генерал,
С. Грујић с. р.

Министарство војно.
Е/Ш№ 5865.

201.

НАРЕЂЕЊЕ.

На основу члана 76. правила о снабдевању људском храном, а с обзиром на извршено контролисање прорачуна, који су саставиле дивизијске интендантуре, одобравам овај преглед у коме је изложена дневница људске хране свију оброка за месеце Новембар и Децембар тек. год., и наређујем да се по следећем прегледу издатци врше.

ПРЕГЛЕД

Дневнице људске хране свију оброка у новцу за месеце: Новембар и Децембар 1890. год.

Текући број	Дивизијска област	Гарнизон	Дневница у динарским парама на 1 војника							На име печење дневно
			Обичан оброк за команду			Увећани оброк за команду	Увећани оброк за појединца	Дупли обичан оброк	Дупли увећани оброк за појединца	
			Хлеб	Месо, вариво (поврће) и зачинци	Свега дневно	хлеб, месо, вариво (поврће), зачинци и пиће код увећаног оброка за команду				
1	Моравска	Нишки	14	16	30	35	38	46	62	14·40
2		Врањски	13·98	14·02	28	33	35	42	56	11·02
3		Прокупачки	14·25	15·75	30	35	38	46	61	13·50
4		Куршумлијски	13·90	19·10	33	38	42	52	71	17·55
5		Крушевачко-Јасички	15·40	16·40	32	37	40	49	65	15·07
6	Дринска	Шабачки	13·75	20·25	34	40	44	54	74	20·25
7		Ваљевски	17·20	17·80	35	40	44	53	70	15·79
8		Ужички	12·29	17·71	30	35	39	48	65	14·73
9		Пожешки	15	17	32	37	40	49	66	14·85
10	Дунавска	Београдски*)	16	21	37	42	47	58	79	21·57
11		Смедеревски	16	28	34	39	43	52	70	17·90
12		Смајићански	17	15	32	37	40	47	62	13·18
13		Пожарев.-Љубичевски	16	19	35	40	44	54	73	18·90
14		Вел.-Градиштански	18	22	40	45	50	62	84	27
15	Шумадијска	Крагујевачки	15	17	32	37	41	49	66	15·21
16		Гор-Милановачки	12	17	29	34	38	46	63	15·39
17		Чачански	15·40	18·60	34	39	43	53	71	17·31
18		Краљевски	12	16	28	33	36	44	60	13·93
19		Јагодински	16·90	18·10	35	40	44	53	71	17·53
20		Ћупријски	17·50	18·50	36	41	45	55	73	18
21	Тимочка	Алексиначки	17	18	35	40	44	53	71	17·97
22		Пиротски	13	16	29	34	37	45	61	13·82
23		Књажевачки	14·17	15·83	30	35	38	46	62	14·37
24		Зајечарски	14·24	16·76	31	36	39	48	64	14·976
25		Неготински	16	17	33	38	41	50	67	17·10
26		Кладовски	16·70	17·30	34	39	43	52	69	15·30

*) Хлеб за жандармерију рачуна се по 16·96 пара дин. по килограму; вов по 12; сено по 5·7875; слама по 3·35 динара од 100 килограма.

Ове дневнице рачунаће се и издавати по определењима правила о снабдевању људском храном.

Даље одредбе о издавању и рачунању како људске тако и сточне хране, важиће оне под Е/П№ 3010. од 20. Јуна тек. год. (Сл. војни

лист бр. 26.) и Е/П№ 5628. од 18. тек. месеца (Служб. војни лист бр. 44.)

27. Октобра 1890. год.
Београд.

Председник министарског савета,
заступник министра војног,
ђенерал
С. Грујић с. р.

Министарство војно.
Б№ 10696.

202.

Свима командама и војним надлештвима.

Дешава се да дивизијске интендантуре при расправи административних питања која не засецају у надлежност судова, не задовоље вазда захтеве појединаца, било с тога што су они неоправдани, било што прописе другче разуму и схваћају, усљед чега се дотични преко исте дивизије жали војном министру.

При расматрању таквих жалби или изјава незадовољства у војном министарству, примећено се да готово ни једна нема уза се формалног решења дивизијске интендантуре, која је испрва предмет расправљала, те да се виде побуде са којих се право или тражење спорни, него дивизијске интендантуре, већим делом, сматрају за решење акт, којим су заинтересовано лице известиле да му захтев не може бити уважен; и да на просту изјаву таквог лица министар ствар реши, — достављају предмет војном министру на расправу, не наплативши често пута никакве таксе, ни за своје решење, ни за жалбу противу овога војном министру, или ако и наплате таксу за своје решење, не издају га, већ се ограниче само на то, што је приложено на оно своје саопштење, а за жалбу махом и ненаплаћују таксе.

Оваква радња противна је 3-ћој тачки IV. дела закона о таксама, у којој се вели, да жалба противу ниже административне власти вишој треба да је снабдевена таксом од 2 динара; на с тога побуђује војног министра да обрати пажњу свима командама и војним надлештвима, којима стоји у дужности да чисто административним питањима, да свакоме, ко се незадовољи њиховим решењем и зажели да се користи правом жалбе вишој административној власти — војном министру, — издају формално решење, наплативши за ово прописну таксу, па потом жалбу таквог лица, која такође треба да је снабдевена прописном таксом, достављају на расправу војном министру, који ће, пошто је разгледа, издати жаоцу формално решење, противу кога се може жалити државном савету, ако с њим није задовољан.

Примети ли се другчије поступање и после овога, према одговорноме поступиће се по закону о таксама.

20. Октобра 1890. год.
Београд.

Председник министарског савета,
заступник министра војног,
ђенерал,
С Грујић с. р.

Министарство војно.
Е№ 5846.

203.

ПРОПИС.

У интересу што бржег и правилнијег снабдевања, а и с' тога што гарнизон Алексиначки по политичкој подели припада Крушевачком округу, који се налази у Моравској дивизијској области, наређујем:

Да се I. коњички пук, који гарнизонује у Алексинцу, у погледу снабдевања новцем, профијантским и гарнизонским потребама, потчини Моравској дивизијској интендантури.

Овај пропис ступиће у живот под 1. Јануаром 1891. године, а дотле нека се по досадањем поступа, а акта која се односе на означено снабдевање, нека се из Тимочке интендантуре пренесу благовремено у Моравску.

26. Октобра 1890. год.
Београд.

Председник министарског савета,
заступник министра војног,
ђенерал,
С. Грујић с. р.

Министарство војно
Е№ 5832.

204.

ПРОПИС.

Како су најновијим уредбама о устројству артиљеријске и пешадијске подофицирске школе, оне означене као административни органи III. степена, то у погледу њиховог снабдевања прописујем следеће:

1. *У погледу снабдевања материјалним потребама* ове школе стајаће под министарством војним.

2. У погледу снабдевања *новцем, пробијантским и гарнизонским потребама*, ове школе стајаће под интендантуром оне дивиз. области у чијој се територији буду налазиле стално.

Даље наређујем да људство има *ону храну која је чл. 13. поменутих уредаба одређена, и која ће се рачунати и издавати и прикомандованим подофицирима и возницима код ових школа.*

Сточна храна издаваће се према постојећем правилу, с' тим да официрски и државни коњи при артиљеријској подофицирској школи имају *тешки оброк фуражи*, и онако како је то уређено за пољске артиљеријске пукове.

По овом пропису нека се поступа од 1. Новембра тек. год.

26. Октобра 1890. год.
Београд

Председник министарског савета,
заступник министра војног,
генерал,
С. Грујић с. р.

Министарство војно.
Е/Г№ 5944.

205.

Свима командама и војним надлештвима.

Расписом од 15. Марта тек. год. Е№ 774. (Сл. војни лист стр. 301.) наређено је да се при касарнама образују од 1. тек. мес. општи дрвљаници, одакле ће се дрва за грејање соба и канцеларија издавати према потреби, а под надзором и по упуту команданта касарне, односно града и дежурних официра.

Обраћа се пажња командама на овај распис, с препоруком да се по њему тачно управљају.

У исто време јавља се да се за сад немогу набављати парне машине за стругање дрва, јер то недопуштају новчана средства, већ нека се дрва стружу ручним тестерама, као и досад.

27. Октобра 1890. год.
Београд.

Председник министарског савета,
заступник министра војног,
генерал,
С. Грујић с. р.

Министарство војно.
Е/О№ 5790.

206.

НАРЕЂЕЊЕ.

Пошто ће садање мустре болесничких кошуља, по изјави санитетског одељења, остати стално, и неће се у будуће мењати, то по предлогу управе војне одеће од 19. тек. мес. № 3084., наређујем да се у штампаном размеру о утрошку материјала на страни 42. текућег броја 45. на израду кошуља болесничких дода још по 1 см. платна американа, колико више иде материјала због додатка на пантлике за везивање, које нису постојале, и према томе ће се признавати и утрошак материјала и то:

на *веће кошуље* по 3·04 метра, и
на *мање кошуље* по 2·91 метра.

Нека се управа војне одеће при утрошку материјала за болесничке кошуље у будуће по овоме управља.

29. Октобра 1890. год.
Београд.

Председник министарског савета,
заступник министра војног,
генерал,
С. Грујић с. р.

Министарство војно.
ФА/№ 7898.

207.

НАРЕДБА.

Често се дешава да се неке војне власти обраћају полицијским властима да им све упуте војнике или комору у тако кратким роковима, да овима није могуће то извршити.

Са оваквим захтевима доводе се полицијске власти до одговорности, отвара се бесцељна званична писмена радња, и што је најштетније, убија се важност наредбама војних власти.

С тога наређујем да војне власти у напредак при одређивању рока, било за позив војника или обвезника, било за комору, увек узимају у обзир: даљину од команде до канцеларије полицијске власти којој се обраћају; даљину појединих општина и села и број особља с којим могу полицијске власти располагати за издавање наредаба општинским властима, па према свему томе да рок тако одмеравају, како ће полицијске власти бити у стању да потпуно и тачно одговарају њиховим захтевима, јер иначе неће бити одговорне полицијске, него војне власти.

2. Новембра 1890. год.
Београд.

Председник министарског савета,
заступник министра војног,
генерал,

С. Грујић с. р.

Министарство војно.
Ф/АЛ№ 7864.

208.

НАРЕДБА.

Како гарнизонске управе у првом реду управљају целокупном гарнизонском службом; како оне одређују г.г. официре и војнике на ове службе, и како се команде из других гарнизона обраћају преко њих ради саопштења каквих наредаба г. г. официрима и војницима који су у дотични гарнизон дошли, било приватним било службеним послом, наређујем:

Да се сви г.г. официри и војници, који су по првом делу правила службе, тач. 108., у прилицама под *а, б, в, г,* и *е* дужни јављати команданту места, јављају и гарнизонским управама.

1. Новембра 1890. год.
Београд.

Председник министарског савета,
заступник министра војног,
генерал,

С. Грујић с. р.

Министарство војно.
Ф/АЛ№ 7641

209.

Свима командама и војним надлештвима.

Г. министар народне привреде, писмом од 13. прош. месеца Т№ 3022, доставља ми следеће:

„Расматрајући жалбе које су ми поднашане за последњих пет месеци усљед знатног закашњавања телеграма, приметно сам да је званична телеграфска кореспонденција узела толике размере, колике се ничим не могу правдати.

Да та неоправдана употреба телеграфа нема оних штетних посљедица, које ремете целокупни телеграфски саобраћај у нашој земљи, не би можда имао довољно разлога да Вам о овоме пишем; али кад се од сваке стотине одоцњених телеграма 90 закаснило само због тога, што су се многи званични телеграми, који су могли бити саопштени поштом без икакве штете, морали претходно отправити, онда ће Вам бити појмљиво зашто Вам се обраћам за потпору у овој ствари.

Поднашани су ми на увиђај многи телеграми — расписи —, који садржавају по 700—900 и преко хиљаду речи. Ти расписи, према предмету о коме говоре, могли су, без икакве штете, бити саопштени поштом.

Тако, на прилику, све расписе министарства унутрашњих дела и министарства финансија начелништва саопштавају својим среским начелницима тако исто телеграфским путем, и мисле да они приспевају истог дана, док скоро ни један распис, нарочито већи, није приспео у среске канцеларије пре трећег дана.

Разна пореска објашњења; упутства и објашњења управе монопола дувана и извешћа њених органа; рапорти појединих команада дивизији и рапорти дивизије министарству војном; недељна и месечна извешћа о стању здравља људи и стоке, која шаљу среске власти начелништвима, а ова министарству унутрашњих дела; — све се то саопштава телеграфом, а ни један од тих предмета не би апсолутно ништа изгубио од своје вредности, кад би се поштом саопштавао. Таква званична кореспонденција прави успор у телеграфском саобраћају целе земље, и не само да се усљед тога закашњавају важни трговачки телеграми, но и они званични телеграми, који су доста хитни, не бивају никад отправљени на време. Најзад ако би се то могло до некле дозволити за среске, не могу се ни у ком случају дозволити таква закашњења за међународне телеграме, према којима имамо строгих обавеза.

Мали број телеграфских линија, које су, уз то скоро непрекидно хрђаве, јер нису мењате од постања ове установе у Србији, и мален број персонала, који се не може повећати усљед смањеног буџета, погоршавају неповољности које вам напред изнесох.

Да би дакле наши телеграфи могли користити званичној и приватној кореспонденцији у оној мери, у колико је то доиста потребно нашој земљи, ја вас молим да изволите издати најстрожију наредбу особљу повереног Вам министарства и надлештвима поверених Вам струка, *да се телеграфом служе само за најхитније ствари, и да телеграми буду увек кратки.*

Тако исто потребно је да начелништва шаљу расписе поштом, јер и најудаљенија среска власт може добити пошту од свога начелништва за један дан. Ово је потребно и са тога што срески телеграфи имају само по једну жицу и служба у њима траје само неколико часова дневно.

Чл. 42. закона о телеграфу даје ми права да сваки званични телеграм, који је могао бити саопштен поштом, огласим за приватан, и да га, у корист државне касе, наплатим од потписника.

Ја се надам, госп. министре, да ће те предузети све потребне мере да се наша телеграфска установа у будуће заштити од злоупотреба, које Вам напред изнесох, и да, према томе, ја нећу имати потребе да употребим законске мере за заштиту нашег телеграфског саобраћаја".

Саопштавајући предначедено командама и војним надлештвима, најстрожије им препоручујем да на то мотре да се денешом достављају само најхитније ствари, које не трпе ни најмањег одлагања, а све остало да упућују поштом.

Месечне рапорте о бројном стању, који су се досада достављали денешама, достављаће и од сада денешама коме треба само оне команде и надлештва, која су удаљена од жељезничке пруге дуже од једнога дана, а све остале команде и надлештва предаваће ове последњег дана месеца у место телеграфу, поштама.

Тако исто обратиће особиту пажњу и на краткоћу денеше. То свакојако несме бити на штету разумљивог смисла денеша, али се могу и из адресе и из садржине изоставити речи као што су: Господин, или Г. и после: „част ми је", „учтиво јављам", итд., па само изложити главну ствар. Нарочито при потпису избегавати излагање целокупног звања, као: „По заповести команданта дивизијске области, вршилац дужности начелника интендантуре, коњички капетан I. класе". Доста је само: „За начелника интендантуре", па онда чин, н. пр. „капетан", а кога рода војске и које класе није ни мало нужно, као што није нужно стављати ни „по заповести", јер се зна да се нико неовлашћен не може потписати. Вршиоци дужности потписиваће се као команданти, а само заступници стављаће поред звања и реч „заступник".

25. Октобра 1890. год.

Београд.

Председник министарског савета, заступник министра војног, генерал,

С. Грујић с. р.

Лични односи.

БОЛОВАЛИ:

Генералштабни пуковник Радомир Путник 8 дана.
Коњички капетан I. кл. Исидор Рићички 1 дан.
Коњички капетан II. кл. Јосиф Вујичић 9 дана.
Коњички потпоручник Јанко Младеновић 2 дана.
Коњички потпоручник Ђорђе Мандушић 6 дана.
Артиљеријски потпоручник Стеван Новаковић 30 дана.
Пешадијски потпоручник Војислав Арсенијевић 6 дана.

ОДСУСТВА:

Пешадијски потпуковник Јован Вапиић 6 дана.
Пешадијски мајор Павле Јуришић-Штурм 20 дана.
Коњички мајор Сава Пауновић 6 дана.
Коњички мајор Михајло Кумрић 3 дана.
Коњички капетан I кл. Исидор Рићички 2 дана.
Коњички капетан II. кл. Јован Михајловић 5 дана.
Коњички капетан II. кл. Обрен Миливојевић 2 дана.
Коњички капетан II. кл. Алекса Радојичић 60 дана.
Коњички капетан II. кл. Петар Петровић 2 дана.
Санитетски капетан II. кл. Берман Занет 11 дан.
Пешадијски капетан II. кл. Никола Живковић 14 дана.
Пешадијски капетан II. кл. Ђурђе Илић 10 дана.
Књиговођ II. кл. Сима Ђ. Поповић 3 дана.
Пешадијски поручник Милија Поповић 10 дана.
Пешадијски поручник Милош Пауновић 3 дана.
Коњички поручник Светозар Петровић 2 дана.
Коњички поручник Љубомир Ђорђевић 2 дана.
Коњички потпоручник Маринко Илић 3 дана.
Коњички потпоручник Михајло Сарановић 2 дана.
Коњички потпоручник Андрија Ристочић 4 дана.
Коњички потпоручник Ђорђе Мандушић 1 дан.
Коњички потпоручник Момчило Јоксић 9 дана.
Коњички потпоручник Милан Дунић 2 дана.
Коњички потпоручник Милутин Радојковић 2 дана.
Коњички потпоручник Милоје Ивановић 2 дана.
Коњички потпоручник Драгомир Андоновић 8 дана.
Пешадијски потпоручник Сретен Бокић 5 дана.
Писар III. кл. Антоније Божиновић 10 дана.

Неслужбени део.

БЕЛЕШКЕ.

187.) Одредбе за овогодишње маневре француске војске. (свршетак).

Гоњење. При гоњењу наступајући део песме се отступајућем примаћи ближе од 800 — 700 метара. Са непосредним гоњењем ваља скопчати бочно. Пешадија, одређена за ово последње, дели се на два борна реда као и при обилажењу; своја крегања заклања стрелцима, а извиђа коњицом. Задњи степен повлачећег се дела не отпочиње одступати све дотле, док се бочно одељење не спреми за напад; коњица код првог налази се на спољним крилима према наступајућем противнику с преда и с бокова, а остале трупе његове повлаче се друмом.

Бивакованье се једну ноћ. Батаљони првог борног реда бивакују у линији, другог у колони, а артиљерија са другим борним редом. Дивизија се заклања мрежом шилбока. Пошто малодимни барут има слаб пуцањ, ваља нарочито пазити да линија примети сигнале који долазе од шилбочног низа.

При дефанзиво-офанзиви нема се шта мењати. Ту је стало да се што више склонимо од угледа противничког, а у тој тежњи потпомоћи ће нас малодимни барут. Стрељачки ланац мора при том одржавати што живљу пальбу.

Противнапади, којима је циљ да осујете непријатељска потискивања морају бити извођени; није их нужно изводити великим масама, јер је често довољна и једна чета само, али ова мора извођено да употреби сву силу своје ватре, с којом располаже.

Дужности судија златно су отежане. Дешаваће се чешће да поједине трупе дознају тек од њих да се на њи пуца. Као начела за њихова решења важе: коњица се несме примаћи стрељачком ланцу ближе од 1000 метара, па ма одговарајућом брзином нападали на њ'; артиљерија се несме постројавати испред пешадије ближе од 1500 метара, ако није заклоњена; на даљини између 2000 и 1500 метара под снажном артиљеријском ватром могу стајати смакнута пешадијска и коњичка одељења — од чете и ескадрона на више, само онда незаклоњена када непр. артиљерију држи у шаху сопствена артиљерија; на даљинама од 2000 до 1500 метара артиљерија се не сме појављивати другчије него само у развијеној линији, крећући се напред и назад; кад се стрељачки ланац примакне недовољно заклоњеним топовима до на 1000 мет., онда ови морају да одступе; артиљерија, која је нашла одступање, може на даљини од 2500 метара да спречи постројавање противничке артиљерије, па ма ова била и

многобројнија; на већим даљинама пак ваља само количину ове узимати у обзир.

Закључци, који се односе на борбу, ови су: Да би се од малодимног барута имало користи, ваља заклонити стрељанац и топове колико је више могуће од угледа противничког; потпоре и резерве примаћи колико је ближе могуће стрељачком ланцу, при чему узети у обзир правац противничких зрна; напад је постао тежи, и појина је нужна већа пажња, увиђавност и хладнокрвност; строј за напад мора бити плићи; надмоћност у ватри ваља добити непосредним и обухватајућим нападом; нападач се мора што више показивати и с обзиром на овај захтев мора да бира земљиште.

У осталом, а претпостављајући с обе стране једнаке околности, побеђиваће у будуће онај чији официри буду интелигентнији, који боље буду знали правила борбе новијег времена, и који буду умела да их вештије примењују на земљишту.

193.) Измене у војној обласној подели у Бугарској. Указом од 15. Марта т. г. наређено је:

1) да се укине Ореховски војни округ, а срезови му Ореховски и Белославински да се придаду Врачанском војном округу, који да обима Врачански административни округ.

2.) Да се од досадањег Врачанског војног округа одузме Орхањијски срез и да се прида Софијском војном округу, који да обима Софијски административни округ.

3.) Софијски административни округ да се раздели на два војна округа: I. и II. Софијски војни округ; први са штабом у Софији, и да обима срезове: Софијски, Искарски и Самоковски; а II. да обима срезове: Орхањијски, Новоселски и Пирдопски, а штаб да му буде такође у Софији.

194.) Набавка пушака у Турској. Како „Reichswehr“ јавља, Шакир паша, председник турске комисије за примање нових пушака у Оберндорфу, примио је до сад од Маузерове фабрике 200,000 9 милимет. пушака, па је у име своје владе закључио погодбу за испоруку још 300.000 пушака истог система, но од калибра 7·65 милимет., дакле мањег, које ће се пушке одпочети израђивати чим се удесе нужне приправе за то у фабрици.

195.) Јесењи маневар румунске војске. У половини Септембра тек. године држан је у Румунији већи маневар војске са следећом претпоставком: западни корпус у наступању ка Букурешту прешао је преко Алуте код Слатине, и надвио једну дивизију да поседне Питешће. Источни корпус, који је код Букурешта, надвио је једну дивизију такође за Питешће те да противничком корпусу грози при наступању. Свака дивизија имала је по две пешадијске бригаде од по два пука од 3 батаљона, по један коњички пук, по 4 батерије (2 лаке и 2 тешке) и по једну пионирску чету; осим тога придато је свакој дивизији по пола пешадијске и артиљеријске муниционске колоне и дивизијска амбулаиција. Трупе су први пут изашле у ратном комплету, пешадијски батаљони од по 1000 људи; наравно да је то било могуће учинити само на тај начин, што су маневарски пукови састављени на два три разна батаљона. Од 24 пешадијска батаљона било је 16 доробапачких, 6 линијских и два стрељачка.

196.) Коњља за белгијску коњицу. Како јавља „D. Heeres Ztg.“, белгијски министар војни наредио је да се сваком коњичком пуку изда опитно по 25 бамбусових и 10 коњаља са челичном дршком, како би се могло дознати која су боља, јер су досадања коњља која су на употреби врло тешка.

Бамбусова коњала има две врсте, једна су 2·75 м. дугачка, теже 1·285 килогр., а тежишна тачка налази се на 1·10, тако да дужина предњег дела износи 1·65 мет.; друга су, ради увећања дејства, 10 сантимет. дужа, теже 1·270 килогр., с тежишном тачком на 1·15, тако да предњи дужина коњла износи 1·83 метара.

Коњла са челичним дршкама свакако су трајнија и јача него она од бамбуса, али су ова последња лакша, за руковање подеснија, а њихова издржљивост целисходна.

ОГЛАСИ.

Јован Павловић из Смедерева, редов 4. чете III. гардијског батаљона, побегао је из команде 6. Октобра тек. год.

Он је висок 1·65 мет., црномањаст и суводњав.

Од државних ствари однео је на себи: шињел, блузу, панталоне, окватник, шајкачу, пар преобуке, цокуле, опасач, висак и нож под № 8023., серија Ж.

Петар Почек из Цетиња (Црне горе), редов 1. чете III. гард. батаљона, побегао је из команде 19. Октобра тек. год.

Он је висок 1·67 мет., стаса обичног, дежмекаст, црномањаст, особених знакова нема.

Од државних ствари није ништа однео на себи.

Јован Пантић из Добре, среза Голубачког, округа Пожаревачког, редов 1. чете III гард. батаљона, побегао је из команде 16. Октобра тек. год.

Он је висок 1·50 мет., стаса обичног, смеђ, по лицу шораван, других особених знакова нема.

Од државних ствари однео је на себи: шињел, блузу чојану, панталоне чојане, капу шајкачу, оковратник, два пара пребуке, пар цокула, опасач, висак и нож под № 781., серија 3

Михајло Милошевић из Липа, среза Смедеревског, округа Подунавског, редов 1. чете VIII. батаљона стал. кадра, побегао је из команде 26. Јула тек. год.

Он је стар 21 год., висок 1.58 мет., сувоњав, црномањаст, косе, очију и обрва црних, браде и бркова нема, кад иде мало се погне.

Од државних ствари однео је на себи: 1 пар пребуке, блузу и панталоне цивилне, капу шајкачу, оковратник, 1 чизме дугачке, торбу беду за хлеб и пешкир.

Милисав Вучевић из Брзана, среза Лепеничког, округа Крагујевачког, редов 1. чете IX. батаљона стал. кадра побегао је из команде 11. Августа тек. године.

Он је висок 1·69 мет., косе црне, браде нема, а бркова малих и црних.

Од државних ствари однео је на себи: 1 чохану блузу, 1 чохане панталоне, 1 капу шајкачу, (све ново) 1 оковратник, 1 пар пребуке, 1 пар цокула, и 1 опасач са виском и ножем Мод. 80. год. № 1972., серија В.

Цветко Влајковић из Шапца, редов 1. чете IX. батаљона стал. кадра, побегао је из команде 12. Августа тек. године.

Он је стар 18 год., плав, браде, бркова и других особених знакова нема.

Од државних ствари није ништа упропастио нити пак на себи однео, јер се још није био ни обукао.

Марко Петра Страхиновића из Мустапића, среза Звиждског, округа Пожаревачког, редов 2. чете IX. батаљона стал. кадра, побегао је из команде 4. Јула тек. године.

Он је висок 1·64 мет., плав, сувоњав, белих и малих бркова, очију зелених (плавих), особених знакова нема.

Од државних ствари однео је на себи: 1 блузу, 1 панталоне плаве нове, 1 капу шајкачу нову, 1 оковратник нов, 1 пар пребуке, 1 пар опанака.

Момчило Р. Витић из Београда, редов 2. чете IX. батаљона стал. кадра, побегао је из команде 23. Септембра тек. године.

Он је стар 19 год., висок 1·69 мет., смеђ, очију граорастих, образа дугачких, бркова малих, особених знакова нема.

Од државних ствари однео је на себи: 1 шињел, 1 блузу нову, 1 панталоне, 1 капу шајкачу, 1 оковратник, 1 пар пребуке, 1 торбу, 1 фишеклију, 1 пар цокула, 1 опасач, 1 висак, 1 нож Мод. 880. год. серија В.

Милан Ковачевић из Београда, редов приправник војне музике, побегао је из команде 19. Јула тек. године.

Он је узраста омаленог, стар 15 година, образа округлих, косе, обрва и очију плавих, носа обичног, уста обичних, особених знакова нема.

Од државних ствари однео је на себи: 1 блузу чохану свакидању, 1 панталоне чохане свакидање, 1 пар пребуке, 1 панталоне чохане парадне, 1 капу шајкачу, 2 пешкира, 1 чутурицу, 1 порцију, 1 пар цокула и 1 канш опасачи.

Милан Миловановић из Амзића у Старој Србији, каплар 3. чете IX. батаљона стал. кадра, побегао је из команде 7. Јула тек године.

Он је стар 20 година, висок 1·67 мет., црномањаст, очију и косе црне, носа правилног, обичног, браде и бркова малих црних, особених знакова нема.

Од државних ствари однео је на себи: 1 нож Мод 80. год. серија А., № 2627., 1 опасач, 1 висак, 1 парадне панталоне, 1 чизме нове, 1 блузу свакидању чохану нову, 1 капу шајкачу, 1 пар цивилног одела, 1 оковратник, 2 пара кошуља, 1 навлаку, 1 пешкир, 1 перјаницу, 1 монограм, и 1 екзерцирни фишек.

Христо Димитријевић из Битоља у Македонији, с одличјима поднаредничким, питомац пешадијске подофицирске школе, побегао је из команде 22. Октобра тек. год.

Он је стар 23 године, средње висине, очију, косе и бркова црних, лица и носа правилног, на ногама има мали младеж.

Од државних ствари однео је на себи: 1 шињел, 1 блузу чохану свакидању, 1 чакшире чохане свакидање, 1 шајкачу, 2 пара преобуке, 1 цокуле и 1 оковратник.

Димитрије Илић из Ђаковице у Старој Србији, редов питомац пешадијске подофицирске школе, побегао је из команде 22. Октобра тек. год.

Он је стар 19 година, висок 1·75 мет., очију и косе црне, лица и носа правилног, сувоњав, на доњој усници има белегу од убоја.

Од државних ствари однео је на себи: 1 шињел, 1 блузу чохану свакидању, 1 чакшире чохане свакидање, 1 шајкачу, 2 пара преобуке, 1 цокуле и 1 оковратник.

Ђорђе Марковић из Старе Србије, редов 2. чете XI. батаљона стал. кадра, побегао је из команде 18. Октобра тек. год.

Он је стар 21 годину, висок 1·82 мет., смеђ, очију граорастих, образа пуних и округлих, бркова и браде нема.

Од државних ствари однео је на себи: 1 шињел суре чохе, 1 блузу, 1 панталоне, 1 капу шајкачу, 1 оковратник, све од плаве чохе, 3 пара преобуке, 1 пар цокула, 1 белу торбу и нож са опасачем и виском Мод. 80. год. серија Г. № 8700.

Радосав Докић из Баната, редов 3. чете III. гардијског батаљона, побегао је из команде 22. Октобра тек. год.

Он је висок 1·70 мет., сувоњав, плав, особених знакова нема.

Он државних ствари однео је на себи: пар преобуке, чохане панталоне, чохану блузу, оковратник, шињел, опасач, висак и нож Мод. 80 год. под № 5136., серија Е.

Светомир Николић из Кијева, округа Крагујевачког, редов 2. чете IV. батаљона, стал. кадра, побегао је из команде 9. Јула тек. год.

Он је висок 1·69 мет., стар 20 година, смеђ, очију зелених, браде и бркова нема, особених знакова нема.

Од државних ствари однео је на себи: 1 блузу, 1 панталоне цивилне нове, 1 капу шајкачу, оковратник, 1 пар преобуке, 1 опанке и 1 опасач са ножем Мод. 80. год. серија А, № 3153.

Живко Обрадовић из Видња, среза Смедеревског, округа Подунавског, редов III. батерије Дунавског артиљеријског пука, осуђен пресудом војног суда Дунав. дивизије за бегство на четири године затвора, ноћу између 20. и 21. Септембра провалио је гарнизонски затвор и из истог утекао.

Он је високог раста, у лицу црн, носа новеликог, очију живих.

Од државних ствари однео је на себи: плаву блузу, капу шајкачу, плаве панталоне, на ногама опанке.

Максим Павловић из Крњева, среза Јасеничког, округа Подунавског, редов 1. чете VIII. батаљона стал. кадра, осуђен пресудом војног суда за бегство на две године затвора, ноћу између 20. и 21. Септембра провалио је гарнизонски затвор и из истог утекао.

Он је омален, плав, пун, носа правилног, очију отворено-плавих.

Одевен је по сељачки, има капу црну са жутим опшивком, гуњић без рукава, сељачку кошуљу и гаће, доколенице, а опасан је појасом, на ногама има опанке.

Умољавају се војне и полицијске власти да именоване бегунце у својој територији потраже, и да их на случај проналаска спроведу у команде односно дотичним гарнизонским управама.

Од стране дотичних команада и гарнизонске управе.

Према Највишем решењу, XIII. батаљон сталног кадра, славиће ове године у Кладову своју славу — „**11. Новембра, као успомену на краља српског Стевана Дечанског**".

Ово се јавља свима командама и војним надлештвима ради знања.

Од стране дотичне команде.

Према решењу министра војног од 16. Августа тек. године Ф/Ђ№ 5650. премештен је штаб XII. пуковске окружне команде из Ћуприје стално у Јагодину.

Ово се јавља свима командама и војним надлештвима ради знања.

Од стране дотичне пук. окр. команде.

На моју славу „**СВ. АРАНЂЕЛА**", не ћу примати уобичајене посете, због смртних случајева у породици.

Ник. Цветковић,
потпуковник.

---

8. Новембра тек. године славим своје крсно име

„СВ. АРХАНГЕЛА МИХАЈЛА",

што јављам друговима, пријатељима и познатим ради знања и посете.

Станујем у доњем граду у кући број 56., до војног мутвака.

У Београду.

Магационар
главног санитетског складишта,
Стеван Вучетић.

---

8. Новембра тек. год., на имендан духовнога патрона свију Кола Јахача, биће у 9 часова пре подне, у великој сали београдске официрске читаонице и касине, састанак свију чланова сталног одбора Кола Јахачких, којом приликом и конституисаће се тај одбор.

Садржина. — **Службени део**: *Решења.* — *Производства, постављења и разместаји.* — *Прописи, наређења и објашњења министарска.* — *Лични односи.* — **Неслужбени део**: *Белешке*: 187.) Одредбе за овогодишње маневре француске војске. 193.) Измене у војној обласној подели у Бугарској. 194.) Набавка пушака у Турској. 195.) Јесењи маневри румунске војске. 196.) Коња за белгијску коњицу. — *Огласи.*

КРАЉЕВСКО-СРПСКА ДРЖАВНА ШТАМПАРИЈА.

ИЗЛАЗИ РЕДОВНО
СВАКЕ СЕДМИЦЕ
ПО ЈЕДАРЕД,
А ПО ПОТРЕБИ И ВИШЕ ПУТА,
НАЈМАЊЕ НА ТАБАКУ.

ЧЛАНЦИ УПУЋУЈУ СЕ
УРЕДНИШТВУ,
А ПРЕТПЛАТА ВЛАГАЈУ ВОЈ.
МИНИСТАРСТВА.

ЛИСТ ЈАЊЕ СЕ У ПАМКНУ.



ЦЕНА
је листу годишња:
ЗА ВОЈСКУ . . . 6 дин.
ЗА НЕВОЈНИКЕ . 12 „
ЗА ИНОСТРАНСТВО
С ПОШТАРИНОМ 20 „
ПОЈЕДИНИ БРОЈ . 30 ПАРА

ОГЛАСИ
ОД РЕДА ПО 10 ПАРА ДИН. ЗА 1
ПУТ, А ПОСЛЕ ПО 5 П. Д.
НЕЋЕ И ДУЖЕВРЕМЕНИ ОГЛАСИ
ПО УГОДБИ.

СЛУЖБЕНИ ВОЈНИ ЛИСТ

ОРГАН И ИЗДАЊЕ ВОЈНОГ МИНИСТАРСТВА.

УРЕДНИК: ВЕЋЕРАЛШТАБНИ ПУКОВНИК **Младен Јанковић**, НАЧЕЛНИК ОПШТЕ-ВОЈНОГ ОДЕЉЕЊА.

БРОЈ 46. **БЕОГРАД, 15. НОВЕМБРА 1890. ГОД.** **ГОДИНА X.**

БЕСЕДА

КОЈОМ ЈЕ

КРАЉЕВСКО НАМЕСНИШТВО У ИМЕ ЊЕГОВОГА ВЕЛИЧАНСТВА, КРАЉА СРБИЈЕ, АЛЕКСАНДРА I. ОТВОРИЛО СЕДНИЦЕ РЕДОВНОМЕ САЗИВУ НАРОДНЕ СКУПШТИНЕ 7. НОВЕМБРА 1890.

Господо Посланици!

Поздрављајући вас, народне изабранике, сабране у први редовни сазив прве тригодишње периоде скупштинске, Намесништво Његовог Величанства Краља Александра I. поздравља, са задовољством, у исти мах, и нову еру редовнога државног развоја Србије, на основу новога земаљског Устава. Позвани, да, у договору са владом земаљском, одлучујете о државним и народним пословима, будите нам: добро дошли!

Влада Краљевског Намесништва, поткрепљена новом потврдом народнога поверења, наставиће живо и доследно свој рад у правцу, коме чврста парламентарна основа даје ново јемство живота и нову снагу. Уводећи у живот обилат законодавни рад последњега ванредног сазива Народне Скупштине, влади је већ пошло за руком, да, за ово кратко време, упути повољно свој важни и тешки посао.

Нов општински закон, којим је, поред измењеног састава општина, проширена општинска самоуправа, свуда је већ ступио у живот.

Последњи избори скупштински, који су извршени по новом изборном закону, служе за потврду, да тај закон потпуно гарантује слободу избора; а примерни ред, који је владао на свима биралиштима, колико сведочи о подесности изборне системе усвојене нашим новим Уставом, толико, не мање, служи на част народу, који је појмио сву важност свога задатка извршеног на биралишту.

Узакоњење измене у уређењу наше војске и одобрени ванредни прирез за подмиривање њезиних потреба створили су нашој војној снази и у тактичном и у материјалном обзиру здраву основу, која одговара њезином позиву. Већ на првим овогодишњим скуповима и вежбањима наше војске ново је преуређење показало резултате, који могу да задовоље српско родољубље за жртве, које је народ принео и које приноси својој војсци. Ми смо срећни, што можемо свечано одати хвалу и признање њеним старешинама и наставницима, који су радили с одношћу и неуморно на њеном обучавању.

Исто је тако постигнут неоспоран напредак и на пољу финанцијском. Извођењем финанцијских закона и уређивањем финанцијских извора нашој је влади пошло за руком, да финанцијско стање наше државе упути правцем сталнога консолидовања: да државне приходе умножи и да наш кредит на страни опорави и оснажи.

Господо Посланици!

Уз ове главније радове око увођења у живот нових закона, који су на прошлој Народној Скупштини решени, Наша је влада настала, да за садашњи сазив Народне Скупштине припреми и законске предлоге, који, по одредбама и у духу новога Устава, имају да наставе започети преображај у нашој држави, како би се уставне слободе обезбедиле и у нашој Отаџбини стално утврдила владавина законитости.

Задатци, који вас на томе пољу чекају, озбиљни су и важни, јер у најмучније задатке спада обезбедити праву слободу у исти мах и од стешњавања с једне и од могућних злоупотреба с друге стране.

Према томе, Господо Посланици, Наша ће вам влада поднети законске предлоге: о министарској одговорности; о уређењу Главне Контроле; о пословном реду у Државном Савету; о штампи; о зборовима и удруженима.

Уверена да ће одговорити очекивањима народним, Наша ће вам влада поднети, осим наведених законских предлога, још и друге, којима је задатак, да тачнијом одређеношћу дужности и јачом заштитом права, подмире неке животне потребе, које се у земљи осећају.

Из пројекта државнога буџета и законског предлога о склапању буџета, који ће вам се поднети, уверићете се, Господо Посланици, о владиној тежњи, да

што подробнијим одређивањем појединих прихода и расхода у буџету, унесе потпуну светлост у све наше финанцијске послове, те да Народном Представништву олакша тачан увиђај у државне приходе и расходе и у њихову оправданост.

Господо Посланици!

Не само повољно стање државних финанција, него и успешан развој васколиког државног и народног живота зависе првенствено од здравога и напреднога економског стања у земљи. После великих и успешних напора на утврђењу националне самосталности у нашој Краљевини и уставних политичких слобода, сада је неодложно на реду, да се особита пажња обрати на привредно јачање и развијање нашега народа. Тиме ће се моћи поуздано обезбедити досадашње националне и политичне тековине и успешно вршити даљи државни задатци. У тој тежњи Наша ће вам влада још овога сазива почети подносити законске предлоге, којима је задатак уређивање и ширење наше народне привреде.

Господо Посланици!

Мило нам је, што вам можемо објавити, да су наши односаји према свима државама повољни и пријатељски. Многи докази пријатељске наклоности утврђују нас у уверењу, да је садашњој народној политици Краљевине Србије, на њеноме путу одмерености и самосталног опредељавања, обезбеђено поверење европских држава.

Изузетне мере, које су, за неко време, биле отежале један део нашега земаљског извоза, уклоњене су пријатељским споразумом са суседном аустро-угарском монархијом. Узајамним лојалним објашњењем повраћено је уговорно стање, и очуван је нашим односајима с великом суседном монархијом онај пријатељски карактер, који су добри суседи упућени да гаје и развијају.

Познато вам је, Господо Посланици, да је Берлинским уговором поверено аустро-угарској монархији, да, у интересу лакше пловидбе по Дунаву, изврши регулационе радове на Ђердапу. Србији је стављено у дужност да, без икаквих материјалних жртава, учини олакшице овоме културном предузећу, у колико би, при томе, било потребно послужити се привременo Српском обалом. Ти су радови отпочети 3. Септембра, и при том свечаном акту, одзивајући се позиву Краљевске угарске владе, била је заступљена и Наша влада. Преписка између наше и аустро-угарске владе, која је отпочињању тих радова претходила, биће вам стављена на увиђај.

Мучко убиство извршено над нашим вице-консулом у Приштини, јако нас је ожалостило. Већ и с тога што полажемо велику вредност на што боље односаје са суседном отоманском царевином, Наша је влада настала, да то питање расправи са високом портом, и ми имамо основа надати се, да ће се оно и расправити путем доброга споразума на достојан и задовољавајући начин.

У односима са балканским државама Наша влада није никада пропустила обраћати пажњу на то, да се, солидарном сагласношћу, олакша развој прилика на балканском полуострву, који би био и правичан и одговарао интересима свих балканских народа.

Господо Посланици!

Послови, који вас чекају, многостручни су и тешки. Прионимо на рад с вољом и узајамним поверењем, па ће Бог благословити труде наше.

У то име желећи вам срећан рад, оглашујемо у име Његовог Величанства Краља Александра, да су седнице скупштинске отворене.

Живео Краљ Александар!

Живео Српски Народ!

У Београду 7. Новембра 1890.

Краљевски Намесници:

ЈОВ. РИСТИЋ с. р.
К. С. ПРОТИЋ с. р.
ЈОВ. БЕЛИ-МАРКОВИЋ с. р.

Председник министарског савета,
Министар иностраних послова,
Заступник министра војног,
ђенерал
С. Грујић с. р.

Министар финанције
Др. М. В. Вујић с. р.

Министар народне привреде
К. С. Таушановић с. р.

Министар правде
М. Кр. Ђорђевић с. р.

Министар унутрашњих послова
Ј. Ђаја с. р.

Министар просвете и црквених послова
Андра Николић с. р.

Министар грађевина
М. Јосимовић с. р.

Постављења и размештаји.

У ИМЕ
ЊЕГОВОГ ВЕЛИЧАНСТВА
А Л Е К С А Н Д Р А I.
по милости божијој и вољи народној
Краља Србије
МИ
КРАЉЕВСКИ НАМЕСНИЦИ.

На предлог заступника Нашега војног министра, председника Нашег министарског савета, а на основу чл. 11. закона о устројству војне академије, постављамо:

„Артиљеријског капетана II. класе Живка Касидолца, за редовног професора војне Академије".

Заступник Нашега војног министра, председник Нашег министарског савета, нека овај указ изврши.

6. Новембра 1890. год.
Београд.

Јов. Ристић с. р.
К. С. Протић с. р.
Ј. Вели-Марковић с. р.

Председник министарског савета,
заступник министра војног,
генерал
С. Грујић с. р.

Овај указ саопштава се свима командама и војним надлештвима ради знања.

Ф/БЊ 8227.
6. Новембра 1890. год.
Београд.

Председник министарског савета,
заступник министра војног,
генерал
С. Грујић с. р.

У ИМЕ
ЊЕГОВОГ ВЕЛИЧАНСТВА
А Л Е К С А Н Д Р А I.
по милости божијој и вољи народној
Краља Србије
МИ
КРАЉЕВСКИ НАМЕСНИЦИ.

На предлог заступника Нашега војног министра, председника Нашег министарског савета, постављамо:

„За хемичара-технолога при управи војнотехничких завода, Д-ра Вукашина Панајотовића досадањег дијурнисту при истој управи".

Заступник Нашега војног министра, председник Нашег министарског савета, нека изврши овај указ.

5. Новембра 1890. год.
Београд.

Јов. Ристић с. р.
К. С. Протић с. р.
Ј. Вели-Марковић с. р.

Председник министарског савета,
заступник министра војног,
генерал
С. Грујић с. р.

Указ овај саопштава се свима командама и војним надлештвима ради знања.

Ф/АЊ 8223.
5. Новембра 1890. год.
Београд.

Председник министарског савета,
заступник министра војног,
генерал
С. Грујић с. р.

У ИМЕ

ЊЕГОВОГ ВЕЛИЧАНСТВА

АЛЕКСАНДРА I.

по милости божијој и вољи народној

Краља Србије

МИ

КРАЉЕВСКИ НАМЕСНИЦИ.

На предлог заступника Нашега војног министра, председника Нашег министарског савета, решавамо:

„Да се резервном пешадијском потпоручику Вукадину Недићу, уважи оставка коју је поднео на овај чин".

Заступник Нашега војног министра, председник Нашег министарског савета, нека изврши овај указ.

3. Новембра 1890. год.
Београд.

Јов. Ристић с. р.
К. С. Протић с. р.
Ј. Вели-Марковић с. р.

Председник министарског савета,
заступник министра војног,
бенерал

С. Грујић с. р.

Указ овај саопштава се свима командама и војним надлештвима ради знања и управљања, а дотичнима на поступак.

Ф/А№ 8171.
3. Новембра 1890. год.
Београд.

Председник министарског савета,
заступник министра војног,
бенерал

С. Грујић с. р.

У ИМЕ

ЊЕГОВОГ ВЕЛИЧАНСТВА

АЛЕКСАНДРА I.

по милости божијој и вољи народној

Краља Србије

МИ

КРАЉЕВСКИ НАМЕСНИЦИ.

На предлог заступника Нашега војног министра, председника Нашег министарског савета, решавамо:

„Да се пешадијски поручик Живко Неимаровић, на основу тачке 2. члана 36. закона о устројству војске, стави у стање недејствительности, у име дисциплинске казне, на два месеца".

Заступник Нашега војног министра, председник Нашег министарског савета, нека изврши овај указ.

10. Новембра 1890. год.
Београд.

Јов. Ристић с. р.
К. С. Протић с. р.
Ј. Вели-Марковић с. р.

Председник министарског савета,
заступник министра војног,
бенерал

С. Грујић с. р.

Указ овај саопштава се свима командама и војним надлештвима ради знања, а дотичнима на поступак.

Ф/А№ 8321.
10. Новембра 1890. год.
Београд.

Председник министарског савета,
заступник министра војног,
бенерал

С. Грујић с. р.

РЕШЕЊИМА МИНИСТРА ВОЈНОГ:

Од 22. прош. мес. Ф/А№ 7782., одређује се на службу при штабу Дунавског пешадијског пука, поручник Димитрије Штерић, назначени командир 3. чете VI. батаљона „Краља Карола I.“.

Од 26. прош. месеца Ф/А№ 7825., одређују се, по потреби службе:

За вршиоца дужности управника привременог профијантског слагалишта у Јагодини, пешадијски поручник Милош Миловановић, назначен за врш. дужности управника привременог профијантског слагалишта у Ћуприји; а на службу при управи гарнизона Ћупријског и да врши дужност управника привременог профијантског слагалишта у Ћуприји, пешадијски капетан II. кл. Обрен Кукић, досада на служби при XII. (Ћупријској) пуковској окружној команди.

Од 29. пр. м. Л№ 2838., одређује се санитетски поручник Андрија Лишка, дос. при Књажевачком гарнизону, на службу при Зајчарском гарнизону.

Од 3. тек. мес. Ф/А№ 8107., одређује се потпоручник Крста Попадић, досадањи водник IV. гардијског батаљона, за водника 5. батерије Тимочког артиљеријског пука.

Од 3. тек. мес. Е/О№ 5996., одређује се на службу при управи војне одеће, књиговођ III. кл. Михајло Јовановић, досада на служби при економном одељењу војног министарства.

Од 4. тек. мес. Ф/А№ 8009., одређује се артиљеријски мајор Јован Маринковић, командант 2. дивизиона Дунавског артиљеријског пука, да поред редовне врши и дужност команданта Смедеревског града.

Од 4. тек. мес. Ф/А№ 8081., одређује се поручник Светозар Николић, досадањи водник 2. чете XI. батаљона, за ађутанта XI. (Крагујевачке) пуковске окружне команде; а потпоручник Тома Симић, досад. ађутант XI. пуковске окружне команде, за водника 2. чете XI. батаљона.

Од 6. тек. месеца Ф/Ђ№ 8227., одређује се капетан II. класе Живко Касидолац да као редован професор војне академије и даље предаје артиљерију у вишој, а поред тога и нацртну геометрију у нижој школи војне академије.

Од 7. тек. мес. Ф/А№ 7973., одређује се за водника 3. чете VII. батаљона „Краља Александра I., потпоручник Душан Милосављевић, назначени водник 2. чете XV. батаљона.

Од 31. пр. мес. Б№ 11043., примљен је за практиканта при IX. пуковској окружној команди Светолик Ђорђевић.

Наредбом команданта Моравске дивизијске области № 195., од 2. тек. мес., преведен је из 3. у 1. чету I. гардијског батаљона поручник Ђорђе Новаковић, а из 1. у 3. чету истог батаљона поручник Љубомир Анђелковић.

Наредбом команданта Шумадијске дивизијске области № 5253. од 1. тек. мес. одређен је за ађутанта X. батаљона, потпоручник Матија Јововић, досад. водник 3. чете истог батаљона; а досад. ађутант поручник Светозар Таловић, за водника 3. чете истог батаљона.

Наредбом команданта Дринске дивизијске области № 4743. од 31. прош. мес., одређени су:

За водника Дринске болничарске чете, потпоручник Спасоје Селаковић, досад. водник 1. чете VI. батаљона;

За водника 1. чете VI. батаљона „Краља Карола I.“, поручник Риста Милићевић, досад. водник 2. чете истог батаљона; а за водника 2. чете, потпоручник Димитрије Протић, досадањи водник 4. чете истог батаљона;

За водника 1. чете V. батаљона „Краља Милана“, потпоручник Вилотије Марковић, дос. водник 4. чете истог батаљона.

ПРОПИСИ, НАРЕЂЕЊА И ОБЈАШНЕЊА.

Министарство војно.
Л№ 2862.

210.

НАРЕЂЕЊЕ.

Како ни законом о војној администрацији, ни објашњењем од 30. Новембра 1884. Б№ 11046. (Сл. војни лист стр. 1539 — 1546. 1884. год.), ни расписима од 13. Марта и 3. Септ. 1885. г. Л№ 466. и 1583. (Сл. војни лист стр. 416. и 1084. 1885. г.) није предвиђен ни утврђен поступак са оболелим коњима жандарма коњаника, кад се исти амбулантно лече, дакле кад само лекове узимају било из војних, грађанских, батеријских, ескадронских или из апотека војномарвених болница, то на учињено питање, а поводом једног спорног случаја, ради једнообразног поступања наређујем, да се лекови, који су предписани по прописима војне фармакопеје (одељак VI. и VII. страна 63. — 68. од год. 1888.) и који се буду издавали ма из које од горенаведених апотека за амбулантно лечење жандармских коња не наплаћују из буџета жандармеријског, већ да им се лекови по рецептима *бесплатно* издају; по истој аналогији, као што се и самим болесним жандармима лекови за амбулантно лечење бесплатно дају. Војне апотеке прилагаће ове као и све друге рецепте својим месечним изводима к рачунима, грађанске пак апотеке слаће их уз остале дотичној команди на исплату.

Батеријске, ескадронске или апотеке марв. болница расходоваће на овај начин издате лекове на основу предписаних и надлежно оверених рецепата, не тражећи за њи наплату.

Лекови, који су у одељку VI-ом фармакопеје означени са примедбом „да се само у изванредним случајевима и са највећом штедњом могу употребљавати“, несмеју се за жандармеријске коње амбулантне предписивати нити издавати ни из војних, ни из грађанских апотека, јер се ти лекови неће признавати.

Према овоме решењу нека се поступа, почев од 1. Јануара 1891. год.

27. Октобра 1890. год.
Београд.

Председник министарског савета,
заступник министра војног,
генерал
С. Грујић с. р.

Министарство војно.
Л/№ 2842.

211.

НАРЕДБА.

Приметно сам да многи болесни војници, упућени из својих команада или амбулаторија у болницу, пре него што у ову дођу, тумарају по вароши, свраћајући уз пут у механе, кафане и прчварнице. Ово исто чине и војници, који се по оздрављењу из болнице у своје команде упућују. И у једном и другом случају хрђаве по-

следиће неминовне су и очевидне за сваког, те их не треба ни набројавати.

Да се овако што неби и у будуће догађало, наређујем:

1. Да трупни лекари са прегледом и издвајањем болесника како у трупи, тако и у амбулаторији — за болницу — за амбулантско лечење — лечење у команди и т. д. морају бити готови најдаље до 7 сахати у јутру.

2. Да болесне војнике, који се у болницу упућују, са књишком до болнице увек прати један нижи чин, или бар старији редов, који ће их болничкој управи предати.

3. Трупни лекар, шаљући болесне у болницу, записаће у књишку време, у које се ови за болницу крену.

Болничка управа контролисаће време поласка и доласка, и ако примети да који од њих према времену поласка сувише доцне у болницу дође, извештаваће о томе његову команду, како би га ова доцније казнила.

4. Ординишући болнички лекари морају и пре и после подне у време, правилима болничким одређено, у болницу долазити, а пре подне у болници дотле остати, док све из трупа и амбулаторија долазеће болесне војнике не приме, на своја их одељења сместе, прегледају и лекове им пропишу.

Овој наредби додајем да се у будуће за болесне подофицире, који у болници ма од какве болести болују, одређују по могућству засебне собе, у којима ће лежати и лечити се.

30. Октобра 1890. год.
Београд.

Председник министарског савета,
заступник министра војног,
генерал
С. Грујић с. р.

Министарство војно.
Е/О№ 6002.

212.

НАРЕЂЕЊЕ.

Наређење Е/О№ 341. од 24. Јануара ове године, отштампано у 4. броју Службеног војног листа на 59. страни, има се потпуно применити и на артиљеријску подофицирску школу.

5. Новембра 1890. год.
Београд.

Председник министарског савета,
заступник министра војног,
генерал
С. Грујић с. р.

Министарство војно.
Е/О№ 5629.

213.

НАРЕЂЕЊЕ.

Предлог команданта жандармерије од 15. т. мес. № 4131. за смањење рока служења чакширама жандармеријским као уместан уважио сам, јер је користан како за саму службу тако и по углед жандармерије, па с тога наређујем: да се решењем Е/О№ 677. од 16. Фебруара 1873. одређен на две године рок служења чакширама жандармеријским смањи на *годину и по* дана, пошто оне и немогу више да служе усљед велике службе и јаких штрапаца код жандармерије.

Нека се према овоме року у будуће врше требовања и расходовање ових чакшира.

31. Октобра 1890. год.
Београд.

Председник министарског савета,
заступник министра војног,
генерал
С. Грујић с. р.

Министарство војно.
А/Т№ 4457.

214.

РАСПИС.

Расписом од 20. Маја 1887. године А/Т№ 1978. (Служб. војни лист за 1887. год. стр 531.), наређено је да све команде набављају четке за војнике из управе војно-техничких завода, и да се отплаћују у року од 6 месеци, но с тим да се отплаћене суме шаљу свака три месеца.

Но како су поједине команде, које нису административни органи III. степена, као чете, батерије и ескадрони, требовале четке *непосредно* из управе војно-техничких завода, то је се наплата ових четака отезала, јер су поједини административни органи III. степена на потраживање управе војно-техничких завода да новац пошаље, одговарали, да су наредиле потчињеним командама да четке исплате, па је обично на томе и остало.

Да се не би ово више дешавало, наређујем *„да у будуће требују четке за војнике из управе војно-техничких завода само оне команде, које су административни органи III. степена (батаљони односно пукови), које ће бити дужне, у смислу поменутог расписа, слати новац од наплаћених четака, управнику војно-техничких завода.*

9. Новембра 1890. год.

Београд.

Председник министарског савета, заступник министра војног, генерал,

С. Грујић с. р.

ИСПРАВКА.

У указу од 15. Септембра тек. године Ф/А№ 6530., којим је произведен за потпоручика Андрија Матијашевић, погрешно је стављено презиме Матијашевић, већ треба **„Матијашић“**, што се овим исправља.

Лични односи.

БОЛОВАЛИ:

Пешадијски капетан I. кл. Јеврем Марковић 17 дана.
Пешадијски потпоручик Илија Лукић 13 дана.
Пешадијски потпоручик Петар Бајаловић 4 дана.
Пешадијски потпоручик Коста Милетић 12 дана.
Артиљеријски потпоручик Миливоје Максимовић 12 дана.
Пешадијски потпоручик Ђурисије Ђурић 3 дана.
Магационар II. кл. Петар Богићевић 28 дана.

ОДСУСТВА:

Ђенералштабни пуковник Радован Милетић 10 дана.
Пешадијски мајор Коста Стојковић 5 дана.
Пешадијски мајор Ђорђе Жујовић 15 дана.
Коњички мајор Петар Мостић 12 дана.
Пешадијски мајор Сима Јасика 20 дана.
Војни прота I. кл. Илија Протић 5 дана.
Артиљеријски капетан I. кл. Јовица Зекавица 7 дана.
Артиљеријски капетан I. кл. Коста Шамановић 7 дана.
Пешадијски капетан I. кл. Јеврем Марковић 10 дана.
Пешадијски капетан I. кл. Коста Кораћ 20 дана.
Пешадијски капетан I. кл. Светозар Миленовић 15 дана.
Артиљеријски капетан I. кл. Огњан Живковић 3 дана.
Санитетски капетан I. кл. Јевта Ристић 8 дана.
Пешадијски капетан I. кл. Гаврило Марковић 20 дана.
Пешадијски капетан I. кл. Јован Стефановић 15 дана.
Ђенералштабни капетан II. кл. Стеван Стевановић 5 дана.
Артиљеријски капетан II. кл. Тимотије Новаковић 30 дана.
Санитетски капетан II. кл. Михајло Лоренц 15 дана.
Пешадијски капетан II. кл. Инко Бранковић 6 дана.
Пешадијски капетан II. кл. Драгутин Божановић 30 дана.
Пешадијски капетан II. кл. Илија Х. Ристић 10 дана.
Артиљеријски капетан II. кл. Јован Мирковић 4 дана.
Пешадијски капетан II. кл. Ђура Станић 2 дана.
Пешадијски капетан II. кл. Стеван Стојановић 8 дана.
Пешадијски капетан II. кл. Јарослав Јанкура 20 дана.
Пешадијски капетан II. кл. Петар Бојић 30 дана.
Пешадијски капетан II. кл. Вићентије Костић 10 дана.
Пешадијски капетан II. кл. Тодор Николић 10 дана.
Артиљеријски капетан II. кл. Лука Бојовић 12 дана.
Артиљеријски капетан II. кл. Стеван Јовановић 5 дана.
Артиљеријски капетан II. кл. Раја Голубовић 3 дана.
Пешадијски капетан II. кл. Светозар Гмизовић 10 дана.
Пешадијски капетан II. кл. Аврам Јовановић 10 дана.
Благајник II. кл. Хинко Покорни 3 дана.
Марвени лекар II. кл. Матија Кратохвил 8 дана.
Пешадијски поручик Риста Сандаљ 40 дана.
Пешадијски поручик Милош Миловановић 5 дана.
Пешадијски поручик Алекса Радовановић 8 дана.
Пешадијски поручик Милан Максимовић 10 дана.
Пешадијски поручик Љубомир Анђелковић 5 дана.

Пешадијски поручник Милутин Станковић 10 дана.
Пешадијски поручник Милан Рајковић 10 дана.
Пешадијски поручник Љубомир Лешјанин 10 дана.
Артиљеријски поручник Јован Николић 10 дана.
Артиљеријски поручник Димитрије Ристић 2 дана.
Пешадијски поручник Лука Јеремић-Хајдин 10 дана.
Пешадијски поручник Љубомир Милић 7 дана.
Пешадијски поручник Сретен Пантелић 10 дана.
Артиљеријски поручник Негован Михајловић 4 дана.
Артиљеријски поручник Михајло Христић 3 дана.
Артиљеријски поручник Милутин Машковић 2 дана.
Пешадијски поручник Љубомир Јовичић 18 дана.
Пешадијски поручник Милутин Петровић 10 дана.
Пешадијски поручник Драгутин Недељковић 6 дана.
Пешадијски поручник Петроније Кузмановић 20 дана.
Артиљеријски поручник Стеван Тасић 8 дана.
Пешадијски поручник Коста Срећковић 15 дана.
Пешадијски потпоручник Војислав Арсенијевић 15 дана.
Пешадијски потпоручник Мићун Пајовић 9 дана.
Пешадијски потпоручник Данило Медаковић 8 дана.
Пешадијски потпоручник Никола Анђелковић 10 дана.
Пешадијски потпоручник Душан Милосављевић 14 дана.
Пешадијски потпоручник Вуле Симић 10 дана.
Пешадијски потпоручник Алекса Стевановић 8 дана.
Пешадијски потпоручник Маринко Савић 8 дана.
Пешадијски потпоручник Милутин Богосављевић 10 дана.
Пешадијски потпоручник Милосав Брадовић 10 дана.
Пешадијски потпоручник Борисав Нинић 1 дан.
Пешадијски потпоручник Никола Новаковић 15 дана.
Пешадијски потпоручник Стојан Павловић 8 дана.
Пешадијски потпоручник Алекса Радовановић 8 дана.
Пешадијски потпоручник Средоје Цветковић 20 дана.
Пешадијски потпоручник Драгомир Куновчић 15 дана.
Пешадијски потпоручник Радоје Обрадовић 15 дана.
Пешадијски потпоручник Миладин Поломац 10 дана.
Пешадијски потпоручник Никола Лазаревић 15 дана.
Пешадијски потпоручник Светислав Игњатовић 20 дана.
Артиљеријски потпоручник Лазар Ракић 3 дана.
Артиљеријски потпоручник Лазар Миљићевић 14 дана.
Артиљеријски потпоручник Спасоје Јаковљевић 7 дана.
Пешадијски потпоручник Илија Мићић 3 дана.
Пешадијски потпоручник Стеван Васић 5 дана.
Пешадијски потпоручник Ђорђе Јовановић 10 дана.
Пешадијски потпоручник Пантелија Кнежевић 3 дана.
Пешадијски потпоручник Јеремија Маринковић 5 дана.
Пешадијски потпоручник Стеван Ј. Миловановић 10 дана.
Пешадијски потпоручник Арсеније Бојановић 6 дана.
Пешадијски потпоручник Антоније Ковачевић 13 дана.
Пешадијски потпоручник Ђорђе Димитријевић 10 дана.
Пешадијски потпоручник Ђорђе Костић 10 дана.
Жандармеријски потпоручник Јеремија Вемић 15 дана.
Жандармеријски потпоручник Танасије Николић 15 дана.
Жандармеријски потпоручник Вукоје Тодоровић 10 дана.
Жандармеријски потпоручник Коста Момировић 10 дана.
Жандармеријски потпоручник Стеван Бутрић 25 дана.
Подлагајник I. кл. Божидар Михајловић 10 дана.
Подлагајник I. кл. Милисав Николић 4 дана.
Марвени лекар IV. кл. Танасије Филиповић 3 дана.
Марвени лекар IV. кл. Живко Радојевић 5 дана.
Лекарски помоћник II. кл. Пакле Ошко 9 дана.
Апотекар. помоћник II. кл. Михајло К. Јанковић 5 дана.
Писар III. кл. Светозар Теофиловић 5 дана.
Марв. лекар. помоћник I. кл. Ђорђе Ђорђевић 5 дана.
Марв. лекар. помоћник II. кл. Гаврило Чобановић 5 дана.

ЖЕНИТБЕ ОДОБРЕНЕ СУ:

у начелу:

Пешадијском потпоручнику Михајлу Пауновићу.

коначно:

Артиљеријском поручнику Димитрију Јовановићу са госпођицом Жиком, ћерком Јакова Михајловића трговца из Ваљева.

Жандармеријском потпоручнику Живку Живановићу са госпођицом Јеленом, ћерком пок. Василија Стефановића, бив. среског писара из Ужица.

Неслужбени део.

БЕЛЕШКЕ.

197.) Организацијске измене у Аустро-Угарској војсци. Наставно 143. белешци у 34. броју листа од ове године доносимо и даље одредбе о организацијским изменама у Аустро-Угарској војсци, које су ту скоро обнављене и које се односе на преуређење стрелаца, инжињерије, возарије, коњице, артиљерије, санитета и домобранства.

По тим одредбама *стрељачке* трупе састоје се из тиролског стрељ. пука и 30 самосталних стрељ. батаљона. Тиролски пук дели се, као што смо већ навели, на штаб и 12 активних и 3 допунска батаљона, а осим тога образује при мобилизацији још две штабне чете. Код допунских батаљона и чета у мирно доба постоје само кадрови. Стрељачке чете у мирно доба имају два комплекти, пор-

мали од 95 људи, и увећани од 131 лица. Ратни састав чете износи 240, код допунских батаљона 237 до 377, а код штабне чете 122 човека.

Инжинирија. *Пијонири* образују два пука од по 5 батаљона са по 4 чете. 2 резервне чете и 1 допунског батаљона од 5 чета у кадровском стању. У састав тих пукова долазе још 15 алатних колона и гвозни инжинирски парк. У мирно доба свака активна чета састављена је из 116, а резервна од по 62 војника; у рату пак све активне и резервне чете имају по 5 официра, 222 војника са још 28 војника без ратне спреме за спроводе, и 28 коња; — допунске чете имају 238 до 388 људи; а алатна колона 22 војника и 28 коња. У мирно доба има 1. пук свега 138 официра и 2528 војника, 2. пук 138 официра и 2526 војника; а у рату оба пука имају по 166 официра, 6396 војника и 685 коња.

Понтонирски пук дели се на 5 активних батаљона (№ 1—5) од по 4 активне чете (1—20), са по 1 резервном четом (1—5), по 1 допунском четом (1—5, у мирно доба у кадровском стању) и по 1 алатном резервом (1—5); осим тога понтонирски пук има 56 ратних мостовних екипажа и 14 претходничких мостовних тренова. У састав понтонирског пука улази још и понтонирски алатни део, који у рату образује два мобилна понтон. алатна депоа, и једну алатну резерву № 6. На случај да се мобилише домобранство и ополчење образују се и домобранске и ополческе пијонирске и понтонирске чете од оних који су служили у инжинирији.

Састав у мирно (ратно) доба следећи је: активне чете: 4 (5) официра, 108 (194) војника од којих су 9 (28) без пушака; резервне чете: 1 (5) официра, 17 (194) војника, од којих су 3 (28) без пушака; допунске чете: 2 (5) официра, 3 (212) војника, од којих су 4 (13) без пушака; алатне резерве: 2 (2) официра, 0 (42) војника са, а 7 (4) без пушака (алатна резерва № 6 има 42 војника без пушака више). Понтонир. алатни део: 4 (5) официра, 3 (3) мајстора, 83 (174) војника без пушака. Мобилни понтонир. део: 0 (2) официра, 0 (29) војника са, а 0 (6) без пушака. Осим тога свака активна и резервна чета даје у рату још по 28, допунска чета № 5 још 84, алатна резерва № 1—5 још 3—12 војника с пушкама за спровод ратних мостовних екипажа. Састав целог понтонирског пука у мирно (ратно) доба износи: 134 (188) официра, 2634 (8104) војника, 29 (928) коња; од тог броја сматрају се као борци 119 (181) официра и 2350 (7285) војника.

Служба понтонира у рату обухвата: 1.) подизање ратних мостова, привремених и полусталних; 2.) превожење преко река; 3.) израда и кварење путова, рушење мостова и суделовање при грађењу и рушењу железница; 4.) утврђивање положаја и бојишта; 5.) важније техничке радове у логору, кантонманима и на маршу; 6.) радове на води нужне за осигурање напред поменутих послова. Радови под 3., 4. и 5., па и они поменути под 1. спадају према устројству у исто мери и у дужност пијонирских трупа. На случај заједничке употребе њих као правило да при подизању мостова и превожењу управља дотични понтонирски официр, а при већим фортификаторским радовима, минама и распрскавањима пијонирски официр, а иначе код осталих радова по рангу старији официр.

Ратна опрема понтонира обухвата: 1. опрему чета, 2. ратних мостовних, екипажа и претходничких мостовних тренова, 3. алатне резерве и 4. мобилних алатних депоа.

Четна опрема дели се: на опрему коју носе војници и на превозну, и то тако да се сваки вод може засебно употребити. Сваки вод носи алата за 45 копача и за 25 дрводеља, а осим тога на једним колима још и сву превозну опрему и алат, распрскавна средства и гвоздени чун; свака чета носи на четним колима пољску ковачницу и материјал за грађење привремених и полусталних мостова. По правилу војници носе на маршу уза се сву спрему, а ранци се товаре на водна алатна кола.

Од 56 ратних мостовних екипажа придају се по правилу сваној чети по једна (№ 1—40); осталих 16 (№ 41—56) придају се резервним четама као и за допуну мостовног трена оперишуће војске. Сваки мостовни екипажа има материјала за 53 мет. дугачак мост са сталном или плутајућом подлогом, и носи га на 14 кола запрегнутих са по 6 коња уметих од возарије. Од 14 претходничких мостовних тренова носе сваки материјал за 13·3 мет. дугачак мост са сталном подлогом, и то на 3 кола, запрегнутим са по 4 возарска коња; они су придати сваком од 14 корпуса.

Алатне резерве имају да одржавају у исправности мостовне екипаже својих батаљона (она под № 6 оних 16 резервних екипажа), као и да допуњују ратну опрему чета. Мобилне пак алатне колоне имају да приберу материјал, алат, прибор и понтоне за веће радове на бојишту.

У брдској војни мења се опрема чета сообразно приликама.

Возарија образује у мирно доба 3 возарска пука, од којих се сваки састоји из 5 возарских дивизиона са допунски депов. кадровима. Сви возарски дивизиони и ако су у саставу пуковском имају засебну администрацију, и састоје се из извесног броја возар. ескадрона. Допунски кадрови сваког возар. дивизиона (изузимајући 15.) имају о мобилизацији да образују по један возар. спровод. ескадрон за пољске професјанске магацине и покретне железнице (367 људи и 144 коња) и једно возарско одељење за пољске пекарнице (48 људи и 33 коња). Пуков. допунски деповски кадрови образују о мобилизацији возар. запрежне водове за транспорт опсадног артиљер. материјала (састав тих водова је и то: 6., 7., 8., 9. и 10 по 125 људи и 180 коња, а осталих 107 људи и 165 коња), и возарске водове за возар. одељења по градовима. У рату добија свака пешад. или коњичка дивизија, корпусни и армијски штабови, врховна команда и по 4 мостовне екипаже по један возар. ескадрон. Возар. ескадрон састоји се у мирно доба из по 24 војника и 16 коња, а у рату, према томе којој је трупи или команди придодат, из 149 до 340 људи и 196 до 566 коња. У мирно доба постоје 80 возарских ескадрона и 4 брдска кадр. возар. ескадрона. У рату имају возарским пуковима потчињени возар. дивизиони 28 ескадрона, 4 брд. воз. ескадрона, а осим тога још 71 ескадрон, одељења за пољске пекар-

ница, паркове, депове и т. д. са 336 официра, 14,211 војника, 16.700 тегљећих коња и 1020 товарне стоке. Ратни састав 2. и 3. пука сличан је оном код 1. пука. Целокупно стање возарије износи у рату 1117 официра, 45.367 људи, 50219 коња и 5010 товарне стоке. Овако велик ратни састав возарије долази отуд, што је њој стављен у дужност превоз опреме виших команда и штабова, дивизијских санитетских установа, пољских пројантских колона, ратне мостовне екипаже, претходничког мостовног трена, пијонирске алатне резервне колоне и опсадног артиљеријског материјала. Осим тога спада возарији у дужност образовање корпусних муњажних паркова, депова за болесне коње, спровођење народне вуче и запрезање покретних пољских железница.

Возари наоружани су карабинима остраганима (ручна муниција 50 фишека), јер возарија код пољских пројантских колона 1. и 2. линије, код преносних пољских железница и код возар. резерв. установа мора да даје и стражу. Док се нуждан број карабина не спреми добиће возари Вердинову пешачку пушку.

Коњица се састоји из 42 пука, и то: 15 драгунских, 16 хусарских и 11 уланских пукова. Сваки пук дели се на: штаб, 2 дивизиона од по 3 активна и 1 допунског ескадрона. Дивизиони су обележени бројевима 1 и 2, а активни ескадрони од 1 до 6. Сваки коњички пук има по један пијонирски вод (1 официр и 23 коњаника; а у рату још 1 кола за алат, 1 товарног коња и 2 коњовођа за распрезивни материјал). Осим тога сваки ескадрон има још по 5 коњаника снабдевених пијонирским алатом и извежбаних пијонирским пословима, који се на случај потребе придају пијонирском воду, а они се припремено за веће радове могу спојити из више пукова. Активни ескадрони употребљавају се искључиво на службу која припада коњици као роду војске. Бројно стање борача у коњици за праву ратну цељ одржавање се најбрижљивије. Наоружање коњице састоји се из: коњичких сабља за официре и све војнике изузимајући ђенчике; пијонирских ножева за коњоводце код пијонирских водова, регистрирака за драгуне, хусаре и улане, револвера за све подофицире, војнике штабне коњице, телеграфске надзорнике и коњоводце код пијонирских водова. Ратна ручна муниција даје се: на карабин по 50, а на револвер по 30 метака. Пијонирски вод обучава се у техничком обзиру по одговарајућим прописима, а у коњичком као и сваки други вод. Пијонирски вод налази се правилно у месту где је и пуковски штаб, али ако ту нема згодног вежбалишта, онда по предлогу пуковара, станује у месту кога ескадрона, коме се придаје и на храну. Он се и у мирно доба има одржавати на прописном стању. О мобилизацији сваки пуковски штаб има да образује по један вод штабне коњице (први), а осим тога једну телеграфску патроду од два поднаредника и 2 војника ординанса, затим да спреми по 12 подофицира за пољску жандармерију, а допунски ескадрон да образује други штабни вод. Састав коњице следећи је: У мирно доба има: активни ескадрон 5 официра, 145 коњаника и 21 неборца. Допунски кадар има: 2 официра, 2 коњаника и 19 неборца. Један пук има: 43 официра и чиновника 1018 коњаника. У ратно доба има: активни ескадрон 5 официра, 146 коњаника и 20 неборца. Резервни ескадрон 5 официра, 146 коњаника и 24 неборца. Допунски ескадрон 11 официра, 292 коњаника и 41 неборца. Штабни коњички вод 1 официра, 22 коњаника и 3 неборца, а пуковски штаб има свега: 12 официра, 120 војника, 163 коња; цео пук: 62 официра и чиновника, 1649 војника, 1639 коња код 1386 јахача. Борачко стање пука (штаб и 6 ескадрона) у миру је: 913, а у рату 935. Пуковски трен састављен је из 8 кола, од којих носе 2 меса, 1 пијон. алат, 1 иртљаг, 1 пројијант, 1 кочијаша, и 2 са по 2 коња за случајну потребу и за разређивање терета. Сваки ескадрон има 5 кола за иртљаг, пројијанта и ковачницу, а за случај потребе може имати још 4 двопрежна кола. Резервни ескадрони имају само по 1 иртљажна и 3 пројијантска кола. Кадар 7. драгунског пука премештен је у Ст. Бунцлаву, а 13. у Бечу; 8. хусарског пука у Целовац, а 12. у Осек. Сваки коњички пук даваће годишње известан број дресираних коња приватника, колико се кад буде одредило.

Артиљерија. Нове органске измене које се односе на артиљерију састоје се у главном: 1. у увођењу једног калибра код пољске артиљерије; 2. у увећању муниције опреме код мобилних муниционских резервата, и 3. у знатном повећању и преуређењу градске артиљерије. *Артиљеријски штаб* састојаће се у будуће из 18 ђенерала, 12 пуковника, 3 потпуковника, 3 мајора, 55 капетана (37 1., а 18 II. класе) и 27 поручника, којима се за окупиране крајеве додаје још 1 пуковник, 3 мајора 4 поручника и 2 потпоручника. У артиљеријски штаб улазе: ђенерал-инспектор артиљерије, надзорници градске артиљерије, бригадири и директори артиљерије.

Пољска артиљерија дели се на 14 бригада (14 артиљеријских пукова и 28 дивизиона) и као нов 1 брдски артиљ. дивизион у Тиролској. Корпусни пук састоји се из по 2 дивизиона од по 3 батерије [по 1 дивизион у пуку је на смањеном мирнодобном комплекту (№ 29—42)], — кадра за муниц. парк, и допун. депов. кадра. Оних 28 самосталних дивизиона имају сваки по 3 батерије, а исто тако и брдски дивизион, који последњи у рату добија још 3 брдске и 4 пољске батерије са уланом колотрагом. Све батерије код пукова и дивизиона од 1—42, као и батерије са уланом колотрагом имају 9 сантимет., коњичке батерије 8 сантимет., а брдске 7 сантимет. топове. Будући састав пољске артиљерије биће овакав:

Пољске батерије у нормалном мирнодобном (ратном) саставу имаће свака по: 3 (4) официра, 100 (196) војника, 42 (148) коња, 4 (8) топа, 2 (8) муниц. кара; а при смањеном мирнодобном саставу: 3 официра, 40 војника, 20 коња, 2 топа и 1 кару.

Коњичке батерије имаће по: 4 (4) официра, 121 (179) војника, 109 (205) коња, 6 (6) топова, 2 (6) кара.

Брдске батерије у Тиролској имаће по: 4 (2) официра, 90 (101) војника, 13 (52) коња, 4 (4) топа; а од извесних корпуса деташоване батерије у окупираним областима по: 2 (2) официра, 66 (102) војника, 24 (67) коња, 4 (4) топа,

Самостална артилер. дивизиона по: 15 (26) официра, 322 (1023) војника, и 136 (855) коња. *Брдски дивизион* у Тиролу: 18 (27) официра, 285 (1122) војника, 40 (528) коња. Један пук са коњичким дивизионом има: 60 (88) официра, 1056 (3425) војника, 558 (3036) коња, а без коњичког дивизиона: 50 (76) официра, 811 (2988) војника и 338 (2508) коња; уз ово долази још за све пукове, изузимајући 4. и 5. пук, који необразују брдске батерије, а тако исто и за брдске батерије у окупираним областима још по 2 (4) официра, 66 (218) војника и 24 (134) коња.

Артиљеријске резервне установе деле се на: „дивизијски муниц. парк“ и „корпусни муниц. парк“ (оба у првој линији), затим „на армијски муниц. парк“, и на „армијски муниц. пољски депо“, који се образује само на случај потребе (оба у другој линији). Армијски муниц. резервни паркови, као спона између ова прва, напуштени су. Сваки дивизион од 1—42 образује под бројем који носи по један дивизијски, а сваки пук по један корпусни муниц. парк, а пукови са коњич. арт. дивизионима још и једну коњичку муниц. колону.

Дивизијски муниц. парк има у рату код пешадијске колоне: 2 официра, 138 војника, 150 коња, 34 државна и 34 приватна кола; код артиљеријске колоне: 3 официра, 179 војника, 182 коња, 34 државна и 25 приватних кола.

Корпусни муниц. парк има у рату код пешад. колоне: 2 официра, 177 војника, 158 коња, 36 државних и 36 приватних кола; код артиљер. колоне № 1: 2 официра, 224 војника, 210 коња, 35 државних и 26 приватних кола, а код артиљер. колоне № 2: 2 официра, 244 војника, 260 коња, 48 државних и 39 приватних кола. Придавање приватних кола државним, новина је. Тако исто нов је и састав армијског муниц. парка, који се превози народном вучом под надзором војске; муниц. каре дају артиљер. депои.

Армијски муниц. парк састоји се из толико резерв. муниц. колона колико има корпуса; састав је сваке те колоне: 1 официр, 16 војника за спровод, затим 4 грађ. спроводника, 279 возара са 544 коња, 89 државних и 83 приватна кола. Армијским муниц. пољским депоима придата је по једна резервна платна колона № 1—3, која свака има по 3 официра, 144 војника (артиљер. радничка чета), 43 државна и 46 приватних кола, и из грађанства 2 спроводника, 130 возара са 252 коња.

Муниципске колоне снабдевене су муницијом и то:

Дивиз. муниц. парк вози на 30 (12)* кара пушчану, на 27 (20) топовску муницију; корпусни муниц. парк вози на 32 (2) каре пушчану, 54 (28) топовску муницију; цео армијски муниц. парк носи на 612 (164) кара пушчану, а на 560 (482) топовску муницију. Од те количине у муницији долази на једну пушку: код дивизијског парка 51 (22), корпусног $2^1/_2$ (—), а код армијског $25^1/_2$ (6) фишека, те је према томе у предњим линијама пешадијска муниција скоро за четири пута увећана. Резервни топови (свега 86) са потпуном опремом и са четири коња у запреси налазе се код прве, а резервни лафети (свега 224) са потпуним прибором и запрегом од 4 коња код обе линије.

(наставиће се.)

198.) Струготина за исхрану стоке. По „Hippol. Revue“ чињени су не какви окушаји, да се стока може хранити дрвеном струготином. Тако, вели исти лист, неки Briest у Лујзенаи, затвен поборник за ту врсту исхране стоке, употребљава $^3/_4$ препарисане струготине и $^1/_4$ ражног брашна, помеша то на сухо, без квасца, измеси за нешто накашњу масу у форме, које се преврну и исеку у добро затрејаној пећи. У једном наложеној пећи може се два и три пута повторити печење. Колачи ти, од којих један тежи до 2 клгр., брзо се пеку, и стока их, вели, врло рало једе, радије него оне са квасцом. Да би се овим колачима увећала хранивост, може се повећати додатак брашна до на једну трећину. У место житног брашна може се употребити и зобно, од пиринча и меса. Briest је са тим колачићима хранио поглавито коње. На место порције зоби од 5 килогр. и сечене сламе, давао је $2^1/_2$ клгр. зоби и по $2^1/_2$ клгр. колача и сечене сламе, или $2^1/_2$ килогр. зоби и 5 килогр. колачића. Овим колачима може се, вели, заштедити сено. Код коња, који тешко раде, може се повећати додатак у брашну до на $^1/_3$, а кад се искључиво хране тим колачима онда их кала израђивати из 25% зобног и 25% житног брашна и 50% дрвене струготине, чиме се, вели, може сасим да замени исхрана зрном. Briest је хранио своје коње на оба начина, при чему су, каже, остали при равној издржљивости као и тада кад им је давао 8 до 9 фуната зоби на дан и грло.

Исхрана по овом начину стаје дневно на једно грло за 60 пара јефтиније него обична.

Односно исхране струготином чињено је, вели напеђени лист, пробе и приредили саветник Виртенбиндер у Јени, који је хранио дневно по 60 коња са по 2·5 кгр. струготине на сваког. Струготина је мешана са јачом храном и сеченом сламом, па је тако давата коњима. Коњи су изгледали, каже, снажни и онда кад им је давата потпуна порција од $2^1/_2$ килогр. струготине, само што су се онда брже знојили. Већа количина струготине није се могла давати, јер јој је стока нерадо јела.

При свем том, вели исти лист, морала би зоб, сено и слама јако поскупити, па да би се могло на то решити да се коња храни препарисаном дрвеном струготином.

199.) Облагање шигиба при утврђењима. „Revue du génie militaire“ препоручује за ту цел овај начин, који је, вели, неко железничко друштво при насипима и роововима с коришћу употребљавало: наслаже се бусење од 0·20 м. дужине и ширине и 0·10 м. дебљине у паралелне линије, које су за 1·5 мет. размакнуте, и образују угао од 45° са пругом највећег пада и са хоризонтом грађевине, па се дрвеним клинчићима 0·40 м. дугачким и 27 мм. пречника притарде, а међупростор попуни родном земљом која се засеје, изравна граблама и затим набије. На тај начин отклоњен је трошак који долази отуд кад би се цела површина облагала бусењем, а у једно отклања се

* Цифре у загради означују број који је досад био.

и спирање земље китом. Трошак око израде, неračунећи ту семење, износи на квадратни метар до 0·85 динара, према томе са које се даљине добавља бусење.

200.) Артиљерија мобилисаног корпуса у Румунији, како јавља „D. Heeres Ztg.“, састојаће се у будуће, усвед ту скоро устројених муниципијских колона, из:

1 штаба корпусне артиљерије,
1 „ артиљеријског пука,
2 „ дивизијске артиљерије,
4 „ артиљеријских дивизиона,
3 „ муниципијских колона,
1 штаба корпусног парка,
8, 8·7 см. батерија (дивизијска артиљерија),
6, 7·5 см. „ (корпусна артиљерија),
2 јашуће 7·5 см. батерије (корп. артиљерија),
3 артиљеријске муниципијске колоне (8·7 см.),
3 „ „ „ (7·5 см.),
4 пешадијске „ „
1 покр. артиљ. радионица.

Све ове разне јединице и команде артиљеријске једног корпуса броје у ратноме стању: 158 официра, 48 звaничника и 5176 војника, 5344 јахаћа и теглећа коња, са 654 кола и 96 топова.

201.) Наоружање бугарске војске манлихеровачом. Како јавља „D. Heeres Zg.“, већ су I. и II. пешадијска бригада, у Софији и Видину, наоружане манлихеровачом; а и, као што смо већ јавили раније, позвани су и резервисти класе 1882/3. на 14-дневно упражњење с том пушком.

202.) Фуражни оброци у Француској. Како јавља „Руски Инвалид,“ у војним круговима у Француској истакнуто је питање о потреби да се увећа фуражни оброк, јер није довољан. По постојећем пропису, фуражни оброк у француској војсци различан је према приликама у којима се војска налази: у гарнизону, на маршу, на маневрима, или у рату.

У првоме случају оброк је овакав:

	увећани	средњи	мали
Овса	5250 грама	5000 грама	4500 грама
Сена	2750 „	2500 „	2500 „
Сламе	3750 „	3500 „	3500 „

На маршу:

Овса	5575 грама	5500 грама	5000 грама
Сена	3750 „	3500 „	3500 „
Сламе	—	—	—

На маневрима оброк је различан према томе да ли су коњи у бивaку или шталама. У првоме случају оброк је већи, а на име:

Овса	5750 грама	5500 грама	5000 грама
Сена	3750 „	3500 „	3500 „
Сламе	—	—	—

Најзад у рату овакав је:

Овса	5750 грама	5550 грама	5500 грама
Сена	2750 „	2250 „	2250 „
Сламе	2000 „	2000 „	2000 „

203.) Лака обућа у Аустро-Угарској војсци. Како „Преса“ јавља, усвојена је за пешадију, стрелце и санитетске трупе, поред кожне обуће М. 1888., још и лака обућа, којој је горњиште од мрког памучног сегељуха. Обућа је та постављена мрким платном и опшивена кожом. Израђиваће се, као и кожна М. 1888. у двадесет класа величине. Ова је обућа уведена у првом реду зато да се помогне онима који осећу ноге на маршу те да овај ногу продужити док их осећа не прође сасвим; а у другом реду и да би се могла, место кожне, носити у касарни, у логору и при путовању железницом: њом се може помоћи и кад се кожна мора да оправи.

204.) Малодимни барут у Аустро-Угарској, отпочеће се од сада, како „Mil. Ztg.“ јавља, да израђује и у великим количинама. Не само да ће се досадања државна барутана у Штајну код Љубљане, под управом мајора Шваба употребити искључиво на израду тог барута, него ће се за ту цељ установити још једна државна барутана на Штајнфелду код Винернајштата. Осим тога употребиће се и велика прељашња Нобелова динамитска фабрика код Пожуна, да под државном контролом израђује малодимни барут, а исто то смера се чинити и са барутаном Рота и Мајера у Фелихсдорфу код Винернајштата. Претварање пожунске динамитске фабрике у барутану већ је од части наведено.

ОГЛАСИ.

Младен Живановић из Жировнице, округа Крагујевачког, редов 2. чете XI. батаљона стал. кадра, побегао је из команде 1. Јула тек. год.

Он је висок 1·77 мет., стар 26 година, смеђ, белегу има на десној руци и на глави с леве стране; обично претвара се да је мутав.

Од државних ствари однео је на себи: 1 блузу чохану нову, 1 панталоне чохане нове, 1 цивилне панталоне нове, 1 капу шајкачу, 1 оковратник, 1 пар пребуке нове, 1 опанке, и 1 опасач са виском и ножем Мод. 80. год. серија И, № 8296.

Стојан Костић из Крушевца, редов 2. чете XI. батаљона стал. кадра, побегао је из команде 10. Августа тек. год.

Он је висок 1·62 мет., црномањаст, очију црних, браде и бркова црних, десно му је уво пробушено, других особених знакова нема.

Од државних ствари однео је на себи: 1 шињел полован, 1 блузу чохану нову, 1 панталоне чохане нове, 1 парадне панталоне нове, 1 белу блузу нову, 1 беле панталоне нове, 1 оковратник, 1 капу шајкачу, 1 пар пребуке нове, 1 торбу белу нову и 1 опасач са виском и ножем Мод. 80. год. серија А., № 4670.

Лазар Зарић из Београда, редов 4. чете III. гард. батаљона, побегао је 1. тек. мес. из команде.

Он је висок 1·64 мет., црномањаст, очију, обрва и паусница црних, стаса обичног, суводњав, а стар је 21 год.

Од државних ствари однео је на себи: шињел, панталоне, блузу, оковратник, капу шајкачу, пар чизама, пар пребуке, опасач, висак и нож М. 1880. год.

Илија С. Милетић из Вршца, среза Бањског, округа Тимочког редов 2. чете XIV. батаљона стал. кадра, побегао је из команде 26. Јула тек. год.

Он је висок 1·75 мет., суводњав, бркова малих црних ретких, кад се насмеје види му се један зуб крађи, других особених знакова нема.

Од државних ствари однео је на себи: 1 блузу цивилну, 1 панталоне цивилне нове, 1 пар пребуке, 1 капу шајкачу, 1 оковратник и 1 опанке нове.

Димитрије Станић из Шапца, каплар 1. чете II. батаљона стал. кадра, побегао је из затвора Нишког гарнизона 14. Јула тек. год.

Он је стар 24 год., стаса средњег, црномањаст, бркова црних, косе црне.

Он је у грађанском оделу.

Умољавају се војне и полицијске власти да именоване бегунце у својој територији потраже, и да их на случај проналаска спроведу у команде односно дотичној гарнизонској управи.

Од стране дотичних команада и гарнизонске управе.

IV. батаљон стал. кадра, по постојећем наређењу, премешта се из Пожеге на стално становање у Ужице.

Ово се јавља свима командама и војним надлештвима ради знања и управљања.

Од стране дотичне команде

Садржина. — **Службени део**: *Беседа којом је Краљевско Намесништво у име Његовога Величанства, Краља Србије, Александра I. отворило седмоме редовноме сазиву народне скупштине 7. Новембра 1890. — Производства, постављења и размештаји.* — *Прописи, наређења и објашњења министарска.* — *Исправка.* — *Личне односи.* — **Неслужбени део**: *Белешке*: 197.) Организационе измене у Аустро-угарској војсци. 198.) Струготина за исхрану стоке. 199.) Облагање шећера при утварењима. 200.) Артилерија мобилисаног корпуса у Румунији. 201.) Наоружање бугарске војске манлихеровачом. 202.) Фуражни оброци у Француској. 203.) Лака обућа у Аустро-угарској војсци. 204.) Малодимни барут у Аустро-угарској. — *Огласи.*

КРАЉЕВСКО-СРПСКА ДРЖАВНА ШТАМПАРИЈА.

ИЗЛАЗИ РЕДОВНО
СВАКЕ СЕДМИЦЕ
ПО ЈЕДАРЕД,
А ПО ПОТРЕБИ И ВИШЕ ПУТА,
НАЈМАЊЕ НА ТАБАКУ.

ЧЛАНЦИ УПУЋУЈУ СЕ
УРЕДНИШТВУ,
А ПРЕТПЛАТА БЛАГАЛИ ВОЈ.
МИНИСТАРСТВА.

ЛИСТ ДАЈЕ СЕ У ЗАМКУ.



ЦЕНА
је листу годишња:
ЗА ВОЈСКУ . . . 6 дин.
ЗА НЕВОЈНИКЕ . 12 „
ЗА ИНОСТРАНСТВО
С ПОШТАРИНОМ 20 „
ПОЈЕДИНИ БРОЈ . 30 пара

ОГЛАСИ
ОД РЕДА ПО 10 ПАРА ДИН. ЗА 1
ПУТ, А ПОСАК ПО 5 П. Д.
ВЕЋИ И ДУЖЕВРЕМЕНИ ОГЛАСИ
ПО УГОДБИ.

СЛУЖБЕНИ ВОЈНИ ЛИСТ

ОРГАН И ИЗДАЊЕ ВОЈНОГ МИНИСТАРСТВА.

УРЕДНИК: ВЕЋЕРАЋШТАВНИ ПУКОВНИК **Младен Јанковић**, НАЧЕЛНИК ОПШТЕ-ВОЈНОГ ОДЕЉЕЊА.

БРОЈ 47. и 48. **БЕОГРАД, 26. НОВЕМБРА 1890. ГОД.** **ГОДИНА X.**

АДРЕСА

КОЈОМ ЈЕ

НАРОДНА СКУПШТИНА ОДГОВОРИЛА НА БЕСЕДУ КРАЉЕВСКИХ НАМЕСНИКА.

Господо Краљевски Намесници!

Народна Скупштина, која се састала у први редовни сазив своје прве трогодишње периоде под Владом новога Устава, захвално се одазива добродошлици, којом сте је изволели поздравити при отварању њених седница у име Његовог Величанства Краља Александра I.

Нова уставна владавина, заснована на широкој парламентарној основи, одиста је добила нову потврду народнога поверења и стојећи на томе чврстом темељу она може неуморно и доследно даље корачати правцем, који одговара поново изјављеном народном расположењу и нашим политичким и друштвеним потребама.

Разноврсни корисни закони, који су донесени на прошлом ванредном сазиву Народне Скупштине и који су настојавањем владе у живот уведени, благодетно су утицали на утврђење новога парламентарног реда и на правилан развој нашег државног живота, у колико је тим законима отпочет преображајни рад те су уклоњени многи остатци прошлога система државнога устројства и управе. Тај се добро отпочети рад мора сад наставити и довршити.

Народно Представништво, које се поноси слободним и непомућеним изразом народне воље, из којега је поникло, саслушало је са задовољством потврду Краљевског Намесништва о законом уједначеној слободи избора и о примерном реду, који је владао на биралиштима и који народ српски уврштује у ред оних напредних народа, који свесно појмају своја грађанска права и своје уставне дужности.

Народно представништво не устеже се признати у овој прилици, да је влада имала одиста велики и тежак задатак, кад јој је ваљало увести у живот многобројне законе, што их је прошла ванредна Скупштина донела. Она је тај задатак вршила успешно и правилно и то је такође много допринело, те се добар утицај тих нових закона осетио убрзо у многим правцима нашег унутарњег државног живота, и ако се при самој примени у практици показало, да закон о општинама и закон о изборима народних посланика потребују извесне поједине измене, у интересу боље јасности и прецизности, не дирајући при томе у главни дух и правац тих закона, који одговарају смеру и циљу, коме су намењени.

Досадашње настојавање владе при увођењу у живот нових закона даје нам основане наде, да ће ускоро ступити у живот и закон о уређењу округа и срезова, који уноси нов самоуправни елеменат у нашу државну организацију, а тако исто и да ће се отпочето извршење закона, којим се судска власт од полиције преноси на судове, што пре довршити.

Знајући колико је мучан и тежак задатак за кратко време потпуно излечити болесно и поремећено финансијско стање, које се кроз читав низ година запуштало и кварило, Народно Представништво радосно поздравља свако стално напредовање на томе пољу и влада, докле год буде неуморно радила у томе правцу, ваздa ће наћи признања и потпоре његове у свима мерама, које буде и даље предузимала на путу сталнога консолидовања и опорављења нашега финанцијског стања.

Са особитим задовољством Народна је Скупштина чула од Вас, Господо Краљевски Намесници, да је наша војна снага добила здраву основу за што боље усавршавање у своме важном позиву, да буде поуздан ослонац за одбрану отаџбине и моћан чинилац у раду на нашем заветном националном задатку. Према таквоме почетку Народно Представништво може поуздано очекивати, да ће се преуређење наше војске, још за трајања овога скупштинскога сазива, доследно даље извести на добивеној основи имајући ваздa на уму установу Народне Војске, која одговара нашим предањима, друштвеним приликама и народном карактеру. Народ је ваздa готов и вољан приносити све жртве, кад оне служе великим интересима отаџбине и националне мисли и кад резултати одговарају тим вољно принесеним жртвама. Како је Народна Скупштина и до сада ценила одану службу отаџбини и своме позиву, тако се и у овој прилици радо придружује хвали и признању, које заслужују старешине и наставници наше војске.

Господо Краљевски Намесници,

Одавши признање ономе, што је до сада урађено на пољу нашега унутарњега државнога уређења и изказавши у општим потезима свој поглед на те радове и задатке, Народно Представништво у исто време изјављује, да ће наговештене законске предлоге о министарској одговорности, о уређењу Главне Контроле, о пословном реду у Државном Савету, о штампи и о зборовима и удруженима проучити с оном збиљом и пажњом, која њиховој великој важности одговара; у договору с владом Народно ће Представништво уложити сав свој труд, да ти органски закони буду донесени у духу Устава, као доследна допуна његова и као живи израз оних слободоумних и савремених начела, која су у њему изречена. Народно Представништво осећа сву тежину и озбиљност задатака, који га на томе пољу очекују и с тога ће се најозбиљније старати, да заједничким договором и обавештењем пронађе правилан пут, који ће слободу утврдити, чувајући је како од преживелих стега и ограничења, тако и од изопачења путем злоупотреба, који јој корен подгризају.

Поред наведених законских предлога, који спадају у Уставом одређени задатак овога скупштинског сазива, Народно ће Представништво радо прихватити и пажљиво проучити све остале законске предлоге, којима се подмирују потребе народне, а у реду тих предлога узда се да ће бити и они, који ће влади и властима земаљским дати још јачега законскога ослонца и маха у њиховој и досада засведоченој тежњи, да се очува лична и имовна безбедност и да што поузданијих законских јемстава, да кривац неће избећи заслужену казну. Поминући ово, Народном је Представништву тежња, да се још успешније бори против зла, које није поникло у данашњем стању, него је из ранијих времена наслеђено, па је у данашњем стању већ и досада у знатној мери смањено настојавањем земаљских власти.

Нарочиту ће пажњу обратити Народно Представништво на пројект буџета и законски предлог о склапању буџета, и при томе ће га поглавито руководити тежња, да се у договору с владом што више приближује циљу, који се ваздa мора имати пред очима, а тај је: да без штете по битне државне потребе разумном штедном, смишљеним распоредом и што подробнијом одређеношћу прихода и расхода буџет државни остане на здравој основи, те да се што више постизава равнотежа, којој се неминовно мора тежити.

У вези с тим Народно Представништво радосно поздравља изјаву о важности здравога и напреднога економскога стања по целокупни државни и народни живот и о неодложној потреби да се у првоме реду обрати особена пажња на оне мере, које служе темељитом развијању наше привредне моћи. И одиста је настао крајњи тренутак, да се приступи остваривању привредног програма Србије, који би све гране земаљске привреде, земљорадњу, занате, домаћу и фабричку индустрију и трговину из основа поправио разумним економским законодавством,

како би се складно и упоредно све могло развијати, подижући културни живот Србије на исту висину са политичким.

Признајући огромну важност систематичком извођењу привредног програма Србије, Народно ће Представништво са радошћу прихватити све предлоге владине, који би ишли у прилог овоме извођењу.

Господо Краљевски Намесници,

Са великим задовољством саслушало је Народно Представништво, да су наши односаји са свима државама повољни и пријатељски. Оно потпуно оцењује, колико ти добри односи вреде у данашњем толико развитом међународном саобраћају, а нарочито за државу, која је као наша заузета пословима око свога унутрашњег политичког и економног преображаја и финанцијског консолидовања. Још веће је задовољство Народнога Представништва, што народна политика, која одговара предањима и тежњама народним, налази поверења и пријатељске наклоности код великих Европских држава. Благодарећи на овом благонаклоном расположењу тих држава, Народно Представништво сматра за своју дужност, да и овом свечаном приликом изјави свагдашњу дубоку захвалност народа српског узвишеноме Императору братскога нам руског народа, који је као свагда, тако и у најновије време, дао нарочите доказе свога благоволења према Србији и српскоме народу; то нам је моћна и поуздана залога, да ће се стално одржати везе искреног пријатељства између руског и српског народа.

Народно Представништво жали, што, уз ове изразе задовољства, мора напоменути и тежак утисак, што су га учинили на народ српски извесни догађаји и појаве, које се тичу међународних интереса и достојанства наше државе. Међу те догађаје спада, пре свега, мучко убиство нашега вице-консула у Приштини, које је дубоко повредило осећаје народа српскога, који је вазда готов био на све жртве, кад ваља да се очува народна част и достојанство државе. Под тешким упечатком тога догађаја, а полажући такође велику вредност на што боље односаје са отоманском царевином, Народно Представништво очекује, да се што пре обистини уздање, да ће се то питање ускоро расправити путем споразума са Високом Портом и то на начин, који одговара достојанству једне и друге стране и задовољава повређено осећање народа српског.

Друга непријатна појава, на пољу наших међународних односаја, састојала се у отежању једнога дела нашега земаљског извоза услед изузетних мера, које су за неко време употребљене на нашој граници. Народно се Представништво радује, што је влада успела да, узајамним обавештењем и споразумом са суседном аустро-угарском монархијом уклони поменуте сметње и поврати уговорно стање. Потпуно ценећи потребу добрих и пријатељских односаја са великом суседном државом, Народно се Представништво узда, да ће се лојалном међусобном предусретљивошћу у напредак избећи такве појаве, но свакојако налази, да влада, у

договору са Народном Скупштином, ваља тако исто да приступи остварењу свих мера, које су потребне, да нас могући слични догађаји не би изненадили и неспремне затекли.

Народно се Представништво радује, што је и наша држава могла у неколико да припомогне важном културном предузећу, које је по одредбама Берлинског уговора отпочето да се извршује на доњем Дунаву у регулационим радовима на Ђердапу од стране аустро-угарске монархије.

Коректно држање наше владе у одношају са балканским државама заслужује признање нарочито кад је оно задахнуто тежњом да те државе, схвативши правилно своје узајамне интересе, негују слогу и мир међу собом, како би могле заједнички одржавати самосталан живот и развитак балканских народа. Желети је, да такав правац нађе признања и одзива код свих балканских народа. Задатак је непосредно заинтересованих и позваних фактора на Балкану, да за времена отклањају трвења у хришћанским покрајинама балканским, од којих у последње време нарочито трпи ударе — српска народност, како би се очувао мир на овоме полуострву и потпомогао такав развој прилика, који води правичном задовољењу међусобних интереса свих балканских народа.

Приступајући својим тешким и многоструким пословима, Народно Представништво још једном свечано изјављује, да ће, високо ценећи сву важност осведоченог узајамног поверења између Круне и Народа, у својим пословима имати пред очима само срећу и напредак отаџбине, углед и славу Престола и лепу будућност Срспства. У то име кличемо:

Живео Краљ Александар!

Живело Краљевско Намесништво!

Живео Народ Српски!

16. Новембра 1890. год.
у Београду.

Председник Народне Скупштине,

Ник. П. Пашић.

Потпредседник,

П. Ј. Вуковић.

Секретари:

Лука Лазаревић,
Ранко Петровић,
Др. Станојло Вукчевић,
Љуб. Јоксимовић,
Витомир Младеновић,
Љуб. П. Ћирић.

РЕШЕЊА.

У ИМЕ
ЊЕГОВОГ ВЕЛИЧАНСТВА
АЛЕКСАНДРА I.
по милости божијој и вољи народној
КРАЉА СРБИЈЕ
МИ КРАЉЕВСКИ НАМЕСНИЦИ.

На предлог заступника Нашега војног министра, председника Нашег министарског савета, а у договору са државним саветом, решили смо и решавамо:

„Одобрава се министру војном да из партије општег државног кредита „на ванредне потребе“ може узети 1172·90 динара и попунити касу XVIII-ог сада III-ег гардијског батаљона, пошто се штета, коју је у оволикој суми причињено каси у 1886. години бивши њен руковалац, умрли поручик Антоније Милојковић, није могла од њега наплатити“.

Заступник Нашега војног министра, председник Нашег министарског савета, и Наш министар финанције, нека изврше овај указ.

Бр. 11592.
14. Новембра 1890. год.
Београд.

Јов. Ристић с. р.
К. С. Протић с. р.
Ј. Вели-Марковић с. р.

Председник министарског савета, заступник министра војног, бекерол,
С. Грујић с. р.

Министар финансије
Д-р М. В. Вујић с. р.

Помиловања.

У ИМЕ
ЊЕГОВОГ ВЕЛИЧАНСТВА
АЛЕКСАНДРА I.
по милости божијој и вољи народној
КРАЉА СРБИЈЕ
МИ КРАЉЕВСКИ НАМЕСНИЦИ.

На предлог заступника Нашега војног министра, председника Нашег министарског савета, решавамо:

„Да се бившем коњичком поручнику Алекси Алексићу, у путу милости опрости издржавање казне затвора, на коју је пресудом војног суда осуђен".

Заступник Нашега војног министра, председник Нашег министарског савета, нека овај указ изврши.

10. Новембра 1890. год.
Београд.

Јов. Ристић с. р.
К. С. Протић с. р.
Ј. Вели-Марковић с. р.

Председник министарског савета,
заступник министра војног,
генерал,
С. Грујић с. р.

Указ овај саопштава се свима командама и војним надлештвима ради знања и управљања, а дотичнима на поступак.

Сѫ 851.
10. Новембра 1890. год.
Београд.

Председник министарског савета,
заступник министра војног,
генерал,
С. Грујић с. р.

Постављења и размештаји.

У ИМЕ
ЊЕГОВОГ ВЕЛИЧАНСТВА
А Л Е К С А Н Д Р А I.
по милости божијој и вољи народној
Краља Србије
МИ
КРАЉЕВСКИ НАМЕСНИЦИ.

На предлог заступника Нашега војног министра, председника Нашег министарског савета, постављамо:

„Пешадијског мајора Милана Андрејевића, назначеног команданта III. гардијског батаљона за команданта питомаца војне академије".

Заступник Нашега војног министра, председник Нашег министарског савета, нека изврши овај указ.

6. Новембра 1890. год.
Београд.

Јов. Ристић с. р.
К. С. Протић с. р.
Ј. Вели-Марковић с. р.

Председник министарског савета,
заступник министра војног,
генерал
С. Грујић с. р.

Указ овај саопштава се свима командама и војним надлештвима ради знања.

Ф/А№ 8228.
6. Новембра 1890. год.
Београд.

Председник министарског савета,
заступник министра војног,
генерал

С. Грујић с. р.

У ИМЕ
ЊЕГОВОГ ВЕЛИЧАНСТВА
АЛЕКСАНДРА I.
по милости божијој и вољи народној
Краља Србије
МИ
КРАЉЕВСКИ НАМЕСНИЦИ.

На предлог заступника Нашега војног министра, председника Нашег министарског савета, решавамо:

„Да се марвено-лекарском помоћнику II. кл., Марку Јовановићу, уважи оставка, коју је поднео на државну службу".

Заступник Нашега војног министра, председник Нашег министарског савета, нека изврши овај указ.

19. Новембра 1890. год.
Београд.

Јов. Ристић с. р.
К. С. Протић с. р.
Ј. Вели-Марковић с. р.

Председник министарског савета,
заступник министра војног,
генерал

С. Грујић с. р.

Указ овај саопштава се свима командама и војним надлештвима ради знања и управљања, а дотичнима на поступак.

Ф/А№ 8536.
19. Новембра 1890. год.
Београд.

Председник министарског савета,
заступник министра војног,
генерал

С. Грујић с. р.

У ИМЕ
ЊЕГОВОГ ВЕЛИЧАНСТВА
АЛЕКСАНДРА I.
по милости божијој и вољи народној
Краља Србије
МИ
КРАЉЕВСКИ НАМЕСНИЦИ.

На предлог заступника Нашега војног министра, председника Нашег министарског савета, решавамо:

„Да се пешадијски потпоручник у недејству, Коста Милетић, врати у дејствителну војну службу".

Заступник Нашега војног министра, председник Нашег министарског савета, нека изврши овај указ.

22. Новембра 1890. год.
Београд.

Јов. Ристић с. р.
К. С. Протић с. р.
Ј. Вели-Марковић с. р.

Председник министарског савета,
заступник министра војног,
генерал

С. Грујић с. р.

Указ овај саопштава се свима командама и војним надлештвима ради знања, а дотичнима на поступак.

Ф/А№ 8606.
22. Новембра 1890. год.
Београд.

Председник министарског савета,
министар иностраних дела,
генерал,
С. Грујић с. р.

РЕШЕЊИМА МИНИСТРА ВОЈНОГ:

Од 6. тек. мес. Ф/Б№ 8228., поставља се командант питомаца војне академије, пешадијски мајор Милан Андрићевић, за члана академијског савета, а у исто време и за хонорарног професора тактике у нижој школи војне Академије, с тим да овај предмет предаје упоредо са стројним пешадијским правилима.

Од 7. тек. мес. Ф/А№ 8244., одређује се за врш. дужн. команданта III. гардијског батаљона, пешадијски капетан II. кл. Михајло Живковић, назначени командир питомачке чете.

Од 10. тек. месеца Ф/А№ 8289., одређује се потпоручик Љубомир Михајловић, досада на служби при 5. чети I. пижинирског батаљона, за водника 4. чете I. батаљ. „Књаза Милоша“; а потпоручик Петар Милошевић млађи, досад. водник 4. чете III. батаљона „Цара Лазара“, за водника 5. чете I. пижинирског батаљона.

Од 11. тек. мес. Ф/А№ 8801., одређује се коњички потпоручик Милован Гавриловић, за врш. дужн. управника привременог пробијантског слагалишта у Смедереву, поред редовне му дужности.

Од 12. тек. мес. А№ 3076., преводи се санитетски поручик Јосиф Радуловић из Дунавског артиљеријског пука у Београдску сталну војну болницу на службу, с тим да врши и трупну службу код оних команада у гарнизону, где је исту вршио санитетски капетан I. кл. Димитрије Герасимовић.

Од 13. тек. мес. Ф/А№ 8369., одређује се пижинирски потпоручик Душан Станојевић, досад. водник 3. чете I. пижинирског батаљона, на службу при управи Стрегарских барутана.

Од 16. тек. месеца Ф/А№ 8436., одређују се поручик Димитрије Анастасијевић, назначен на службу при XI. пуковској окружној команди, за врш. дужн. командира Шумадијске болничарске чете; а капетан II. кл. Стеван Стојановић, назначени командир Шумадијске болничарске чете, на службу при XI. пуковској окружној команди.

Од 17. тек. мес. Ф/А№ 8265., одређује се потпоручик Љубивоје Барјактаровић, досад. водник 3. ескадрона II. коњичког пука, за водника Краљеве гарде.

Од 19. тек. мес. Ф/А№ 8544., постављен је учитељ музике Франја Покорни, из Паулице у Моравској (Аустро-угарска), привремено за капелника IV. кл. при музици Дринског пешадијског

пука, с тим да остане на служби при музици Дунавског пешадијског пука, док се не образује музика Дринског пешадијског пука.

Од 23. тек. месеца Ф/А№ 8618, одређује се благајник IV. кл. Аврам Поповић, досада благајник при управи војно-техничких завода, за благајника при управи Страгарских барутана; а назначени врш. дужн. благајника те управе, подблагајник II. кл. Сима Ђаковић, као такав, за врш. дужн. благајника при управи војно-техничких завода.

Од 23. тек. мес. Ф/Ђ№ 8227., разрешава се артиљеријски капетан II. класе Михајло Рашић, од дужности хонорарног професора нацртне геометрије при вој. академији.

Наредбом инспектора артиљерије № 1686. од 15. тек. месеца одређују се: за водника 3. батерије брдског артиљеријског пука, потпоручик Светозар Живанић, досадањи водник 5. батерије истог пука; а досадањи водник 3. батерије тога пука, потпоручик Мирко Ђорђевић, за водника 5. батерије истог пука.

Наредбом команданта Дунавског пешадијског пука № 7592. од 8. тек. мес. преведени су водници: потпоручик Павле Марић из 3-ће у 4-ту, а потпоручик Милош Ђорђевић из 4-те у 3-ћу чету IX. батаљона сталног кадра.

ПРОПИСИ, НАРЕЂЕЊА И ОБЈАШЊЕЊА.

Министарство војно.
Вх № 10839.

215

Сима командама и војним надлештвима.

Поводом питања да ли треба уз накнаду новчаних недостатака, узети и наплату интереса на ту суму, од кад и колики? било да недостатак долази из злоупотребе или иначе — тражено је мнење правничког одбора и он је нашао да треба.

Побуде су му ове:

„Сам противправни начин употребе новца, противно одобрењу сопственика, ствара у основу право на накнаду штете, коју сопственик може тражити према § 800., 819. и 822. грађанског закона.

Чим је које војно лице противно закону изузело новац из касе, на који никакво право није имало, оно је *од дана*, када је изузело, причинило држави — односно каси војног министарства — штету, јер држава није била у могућности да се изузетим новцем, ма у ком погледу, користи и да га употреби, па је дотично лице одговорно за накнаду штете и изгубљене добити у оноликo, у колико је држава могла имати прихода да је на расположењу изузети новац имала.

Накнада штете и изгубљеног прихода на новцу, кад нема уговора, досуђује се у плаћању 6% интереса годишње, и према томе од официра и војних чиновника, који су бесправно новац употребили, може се тражити да плате 6% интереса на суму изузетог новца, *и то од оног дана, када су из касе изузели* — § 601. и 602. грађ. закона.

Разуме се да се ова наплата интереса — штете — може административним путем извршити само од лица, *која би пристала* да плате, а противу оних лица, која не би хтела без осуде платити, мора се по закону *надлежна осуда* издејствовати".

Министар војни, усвајајући горе изложене разлоге правничког одбора, позива команданте

и надлештва, да се у појављеним приликама по овоме управљају.

31. Октобра 1890. год.
Београд.

Председник министарског савета,
заступник министра војног,
генерал
С. Грујић с. р.

Министарство војно.
Е/П№ 5585.

216.

НАРЕЂЕЊЕ.

Како је члан 95. закона о устројству војске укинут, а чл. 93. истог закона измењен и допуњен, то на основу овога наређујем да се пропис ЕБр. 6164. од прошле и његова допуна ЕБр. 1808. од ове године, измени и допуни овако:

1). Да сазив занатлија у опште буде у границама оног броја дана, у коме буде наређено и вежбање остале војске, с тим да се *занатлијске чете* редовне и I. позива народне војске, позивају на службу после извршеног вежбања остале војске, јер оне онда и требају; *а пекарске чете редовне и I. позива народне* војске тада, кад се позивају остали делови на вежбање, с тим да они дођу у места где постоје стална проф. склоништа, сходно тачки I-ој наређења ЕБр. 6164.

2.) Да ће се сазив занатлија у опште код техничких завода и управе војне одеће вршити само по решењу министарском, а према предлогу надлежних управа, и тада кад то захтева неодложна потреба, која је предвиђена тачком 2. наређења ЕБр 1808.

3.) Да се сазив занатлија за мање службе у места пуковског штаба може изузетно вршити, кад наступи прека потреба, но тада *да се позову само занатлије из самог места пуковског штаба*, а не и остали из других места пуковског округа, но служба ових да не траје дуже од 5 дана; а издржавање пак ових занатлија биће о сопственом трошку, а крајње сиромашне издржавање општине, сходно тачки *а.* допуњеног чл. 93. закона о устројству војске.

4.) Да издржавање занатлијских и пекарских чета редовне и I. позива народне војске, према тачки 1. и 2. овог наређења буде онако исто, како буде наређено издржавање осталих јединица сазватих на годишње вежбање.

Нека се по овим изменама и допунама поступа.

10. Новембра 1890. год.
Београд.

Председник министарског савета,
заступник министра војног,
генерал,
С. Грујић с. р.

Министарство војно.
Б№ 10597.

217.

Свима командама и војним надлештвима.

Новац добивен од закупа војних зграда и имања служи двојакој цељи.

По члану 20. закона о војној администрацији, аренда од *војних зграда* и *имања*, употребљава се на направе и оправке војних зграда; а по члану 12. под *б)* закона о продаји барута и динамита, приходи од *баруганских зграда* и *земљишта*, која се под закуп дају, улазе у *барутански фонд.*

И по објашњењу главне контроле од 12. пр. мес. Бр. 9105., ови се приходи имају овако и распоређивати; па за то при шиљању новца особеним актима и одвајати приходе ове.

Саопштавајући ово командама и војним надлештвима, препоручујем им да ово објашњење прибележе на крају одељка I. члана 132. правила о новчаном снабдевању део II., и по њему се управљају.

13. Новембра 1890. год.
Београд.

Председник министарског савета,
заступник министра војног,
генерал
С. Грујић с. р.

Министарство војно
Бр. 11257.

218.

Свима командама, војним над-

ПРЕ

Накнадно отворених кредита по струци војној за именоване команде и војна

И З

Текући број	Код кога је отворен кредит	Коме је отворен кредит	За коју команду и војно надлештво	На плату		Административних трошкова под бр. 4.		Особених трошкова	
				дин.	п.	дин.	п.	дин.	п.
	Код начелништва	Команданту:							
1	окр. Ваљевског	Дринске дивиз. области	За команданта Дринског артиљеријског пука	—	—	—	—	—	—
			За команданта VI. батаљона сталног кадра	—	—	120	—	—	—
			За команданта V. батаљона ст. кадра	—	—	80	—	—	—
			За команданта V. пуковског округа	—	—	100	—	—	—
			За команданта Дринске дивиз. области	—	—	—	—	—	—
2	„ Крајинског	Тимочке дивиз. области	За команданта XIII. пуковског округа	—	—	—	—	—	—
			За команданта града Кладовског	—	—	—	—	—	—
3	„ Крушевачког	Моравске див. области	За команданта Моравске дивиз. области	—	—	—	—	—	—
4	„ Крагујевачког	Шумадијске див. области	За команданта XI. пуковског округа	—	—	—	—	—	—
			За команданта Шумадијске дивизије	—	—	—	—	—	—
5	„ Моравског	Тимочке дивиз. области	За команданта Тимочког артиљеријског пука	—	—	—	—	130	—
		Шумадијске див. области	За управу Ћупријског гарнизона	—	—	64	80	—	—
			За команданта Шумадијске дивизијске области	—	—	—	—	—	—
		Управи инжинир. арсен.	За управу инжинирског арсенала	—	—	—	—	170	92
6	„ Подунавског	Дунавске дивиз. области	За команданта Смедеревског града	—	—	20	—	—	—
			За командира ковачке батер.	—	—	—	—	—	—
7	„ Подринског	Дринске дивиз. области	За команданта VI. пуковског округа	—	—	140	—	—	—
			За команданта Дринске дивиз. области	—	—	—	—	—	—

лештвим[а] и окружним начелништвима.

ГЛЕД

надлештва, а код дотичних начелништава окружних, по доле означеним партијама.

Санитетских трошкова под бр. 1.		Инжинирских трошкова под				Економних трошкова под бројевима				Артиљеријских трошкова под				Свега		По коме решењу
		1		2		1		2		1		3				
дин.	п.	дин.	п.	дин.	п.	дин.	п.	дин.	п.	дин.	п.	дин.	п.	дин.	п.	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	100	—	100	—	А/Т№ 4337.
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	120	—	Б№ 8620.
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	80	—	Б№ 9843.
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	100	—	Б№ 10846.
—	—	200	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	200	—	И/Г№ 1582.
—	—	—	—	—	—	—	—	33	20	—	—	—	—	33	20	Е/О№ 4872.
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	9	60	—	—	9	60	А/Т№ 4069.
—	—	1165	70	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1165	70	И/Г№ 1641., 1864.
—	—	—	—	—	—	—	—	5	30	—	—	—	—	5	30	Е/О№ 5681.
—	—	551	95	190	15	—	—	—	—	—	—	—	—	742	10	И/Ф№ 1823., И/Г№ 1691., 1692., 1690., 1689., 1589., 1688., 1786.
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	130	—	Б№ 9326., 10656.
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	64	80	Б№ 9883., 10524.
—	—	198	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	198	—	И/Г№ 1573., 1791.
—	—	12	—	142	50	—	—	—	—	—	—	—	—	325	42	Б№ 10779., И/Г№ 1638., И/Ф№ 1647.
—	—	—	—	—	—	83	90	—	—	—	—	—	—	163	90	Б№ 11049., Е/Г№ 5786.
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	50	—	50	—	А/Т№ 3528.
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	140	—	Б№ 9381.
—	—	237	90	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	237	90	И/Г№ 1801.

Текућа број	Код кога је отворен кредит	Коме је отворен кредит	За коју команду и војно надлештво	И з На плату дин.	п.	Административних трошкова под бр. 4. дин.	п.	Особених трошк... дин.	п.
	Код	Команданту:							
8	окр. Пожаревачког	Дунавске дивиз. области	За команданта VIII. пуковског округа	—	—	—	—	—	—
			За команданта IX. пуковског округа	—	—	—	—	1758	96
9	„ Рудничког	Шумадијске див. области	За управу гарнизона Краљевског	—	—	—	—	—	—
			За команданта Шумадијске дивизијске области	—	—	—	—	—	—
10	„ Тимочког	Тимочке дивиз. области	За команданта XV. батаљона сталног кадра	—	—	80	—	—	—
			За команданта Тимочке дивиз. области	—	—	120	—	—	—
11	„ Топличког	Моравске див. области	За управу гарнизона Прокупачког	—	—	—	—	—	—
12	управе вар. Ниша	„ „ „	За управу гарниз. Нишког	—	—	—	—	214	20
			За управу Моравског убојног склоништа	—	—	40	—	—	—
			За команданта Моравске дивизијске области	—	—	—	—	—	—
13	Код благ. вој. мин.	Дунавске дивиз. области	За команданта VII. пуковског округа	—	—	—	—	—	—
			За команданта Дунавског артиљеријског пука	—	—	—	—	1172	64
			За команданта IX. батаљона сталног кадра	—	—	—	—	1172	64
			За команданта Дунавске дивизијске области	—	—	—	—	146	58
			Снега	—	—	764	80	4505	94

Под данашњим умољен је г. министар финансије да ове кредите отвори код дотичних

Предњаведено саопштава се свима командама, војним надлештвима и округ. начел-

12. Новембра 1890. год.
Београд.

П А Р Т И Ј Е																По коме решењу
Санитетских трошкова под број. 1.		Инжинирских трошкова под				Економних трошкова под бројевима				Артиљеријских трошкова под				Свега		
		1		2		1		2		1		3				
дин.	п.	дин.	п.	дин.	п.	дин.	п.	дин.	п.	дин.	п.	дин.	п.	дин.	п.	
—	—	—	—	—	—	—	—	4	—	52	20	—	—	56	20	А/Т№ 4311., Е/О№ 4799.
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1758	96	Б№ 10614.
17	50	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	17	50	Л№ 2851.
—	—	710	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	710	—	И/Т№ 1820., 1788., 1667.
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	80	—	Б№ 10658.
—	—	—	—	—	—	8	—	—	—	—	—	—	—	128	—	Е/О№ 5716., Б№ 9702.
—	—	—	—	—	—	60	—	—	—	—	—	—	—	60	—	Е/Г№ 4417.
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	214	20	Б№ 10574.
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1534	60	—	—	1574	60	А/С№ 4186., Б№ 8477.
113	55	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	113	55	Л№ 2552.
—	—	—	—	—	—	—	—	20	—	—	—	—	—	20	—	Е/О№ 4799.
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1172	64	Б№ 10614.
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1172	64	Б№ 10614.
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	146	58	Б№ 10614.
131	05	3075	55	332	65	83	90	130	50	1596	40	150	—	11030	79	

начелништава окружних.

пштвима ради знања и управљања.

Председник министарског савета,
заступник министра војног,
бсверал

С. Грујић с р.

Министарство војно.
Ек№ 6196.

219.

НАРЕЂЕЊЕ.

Наређењем министра војног од 9. Марта тек. год. ЕБр. 976. (Служб. војни лист бр. 10. и 11.), објашњено је која и каква акта могу потписивати начелници интендантура, а која опет треба да носе потпис самог команданта дивизије.

И ако чл. 24. закона о војној администрацији даје начелницима интендантуре пространу надлежност у решавању материјалних питања, ипак је законом утврђено да су интендантуре органи команданта дивизије, и према томе надлежност о којој је реч, не може се тако разумети, да се начелници интендантуре могу дописивати са војним и грађанским властима у своје име као неке старешине самосталних надлештва, већ и она акта која су по објашњењу од 9. Марта тек. год. ЕБр. 976. (Сл. в. лист бр. 10. и 11.) надлежни да потписују, треба да гласе „по заповести команданта дивизије", јер преписка треба да се води у име команданта дивизије, којега је орган интендантура.

Међутим један начелник интендантуре чак је у томе тако далеко отишао, да је поднео гл. контроли тужбу против неких рачунополагача, па кад је главна контрола учинила питање да ли се тужба подноси по заповести команданта дивизије, начелник је одговорио да је он сам надлежан за то позивајући се на закон о администрацији по ком је он наредбодавац „у свима административним радњама", као и на наређење ЕБр. 976. у коме је баш на против објашњено, да акта која садрже лична питања, треба сам командант да потписује као и сваки пов предлог по струци интендантској.

Кад би се дозволило емансиповање интендантуре од команде, онда би то имало штетних посљедица за службу. Команданти дивизија не само да командују својим трупама но их и администрују преко својих органа. За то никакво питање интендантуре не смеју расправити док се оно претходно не реферише команданту, који треба да је потпуно обавештен о свима пословима административним своје дивизије, те да може контролисати радњу интендантуре, јер ако командант дивизије и није за све штете материјално одговоран, морално је за све у првом реду одговоран.

Препоручујем командантима дивизија и начелницима интендантура да се по овоме наређењу управљају.

14. Новембра 1890. год.
Београд.

Председник министарског савета,
заступник министра војног,
генерал,

С. Грујић с. р.

Министарство војно
А/Т№ 4275.

220.

Свима командама и војним надлештвима.

У случају кад који војник поквари или упропасти који део на убојној спреми (пушци, карабину, револверу, артиљеријском и запрежном материјалу и т. д.), онда су команде досада наплаћивале упропашћену ствар, па новац слале дотичном убојном слагалишту или управи војно-техничких завода, а тражиле да им се на место упропашћене ствари пошље друга. Или су наређивале оправку истих при пушкарницама и радионицама, ако је било могуће, а ако не, онда су их слале на оправку управи војно-техничких завода, а у оба случаја тражиле да им се пошље рачун коштања оправке или направе, по коме су онда извршавале наплату од војника.

Ова практика показала се као неподесна, јер се тиме чини излишна преписка са убојним слагалиштима и увећава књиговодство у управи војно-техничких завода отварањем партија за сваку овако покварену ствар понаособ, и то тим више, ако се деси да се у слагалишту или управи пеналази она ствар, за коју је новац послат, па се мора чекати да враћа или сав или неки део. Осим тога, дешава се да су команде по неки пут добијале рачун коштања оправке тек онда, кад је војник отслужио и отпуштен кући, услед чега се после водила дуга преписка

око наплате, а у више прилика ова се није могла ни извршити због сиротног стања или смрти дотичног војника. Све пак ово увећава администрацију, и наплаћени новац задржава се по благајницима дуже, него што би требало.

На да се у будуће неби овако што дешавало, а и ради упрошћења администрације, наређујем да команде и војна надлештва одма наплаћују упропашћене ствари или делове убојног или запрежног материјала од проузроковача штете по ценовнику с процентом, па да новац шаљу каси војног министарства на олакшицу партије артиљер. трошкова, и то сваког месеца, сходно чл. 43. правила о повчаном снабдевању део I. На место пак упропашћених ствари да требују друге, или их шаљу на оправку, онако исто, као што се ради са оним, чија замена или оправка пада на терет државне касе. При томе треба увек у требовању напоменути да се ствар требује на место упропашћене, која је наплаћена по ценовнику и за коју су паре послате каси војног министарства, наводећи суму, која је наплаћена и акт с којим су паре послате.

Овим се укидају расписи: АБр. 1732. од 14. Јуна 1882. год. (Сл. војни лист стр. 755.) и А/СБр. 953. од 6. Марта 1877. год. (Служб. војни лист стр. 230.), а замењује распис А/ТБр. 5069. од 29. Децембра 1887. год. (Служб. војни лист стр. 1367.).

15. Новембра 1890. год.
Београд.

Председник министарског савета,
заступник министра војног,
генерал
С. Грујић с. р.

Министарство војно.
Бр. 11554.

221.

Свима командама и војним надлештвима.

Услед сукоба једне команде са поштом из истог места, што јој ова није хтела примити аманет адресован за војно министарство, у ком је био новац наплаћен од г. г. официра за отплату дуга за одело Мору и Шпајеру, *без поштарине*, на учињено питање министарства војног, г. министар народне привреде, писмом од 6. овог месеца П/АБр. 3313., изволео је објаснити:

Да је поступак ове, као и других пошта које овако чине, потпуно оправдан и на закону основан, пошто је у чл. 75. закона о поштама изричнo казато:

„На аманете, које надлештва једно другоме шаљу, неће се поштанска такса наплаћивати".

„Но ако се исти аманети шаљу по приватној потреби, онда ће се и такса наплаћивати и плаћање је свакад оно надлештво, које аманете пошти предаје на отправљање".

Према овоме, нека команде и војна надлештва при отправљању аманета, по приватној потреби преко неког надлештва, у будуће овако и поступају, и издатке на то име нека чине из самих оних новаца које шаљу, па у колико буду дале за пошту и умање суму коју по акту треба да пошљу, у толико ће оправдати признаницом поштанском, коју увек треба да пошљу уз шаљући се аманет. А да би знале колико им треба издати за који аманет, најбоље ће бити да благајници ове накнаде у самој пошти, по исплати поштарине.

15. Новембра 1890. год.
Београд.

Председник министарског савета,
заступник министра војног,
генерал
С. Грујић с. р.

Министарство војно.
Бр. 11688.

222.

Свима командама и војним надлештвима.

На питање неких команада, имају ли резервни официри право на путне и подвозне накнаде, кад се на вежбање позову, објашњавам:

Резервни официри према чл. 85. закона о устројству војске службе у позивима по годинама старости, и према томе подједнако су дужни,

да се као и остали обвезници јављају на вежбања. За време трајања вежбања они према чл. 90. закона о устројству војске примају *само* систематичну плату свога чина, која им почиње тећи од дана поласка на вежбање, а прекида се даном повратка у место њиховог становања, без икаквих других накнада, па, разуме се, ни путних и подвозних; јер сама реч *вежбање* довољна је на да и они дођу под одредбу § 16. закона о путним и т. д. накнадама, по којој ни активни официри, кад се у цељи вежбања удаљавају из места становања на један или два дана хода, не добијају никаквих накнада.

Дакле ствар је јасна да их не могу имати ни резервни официри приликом кратког вежбања војске, а ни иначе. Једино што у овој прилици може да буде за команде нејасно, то је чл. 20. правила о новчаном снабдевању део II., који није одредио изречно почетак и престанак плате резервним официрима; на да би се и ту избегло различно поступање, нека се код поменутог члана после речи: „као дејствителни официри" дода: *„рачунећи ову од дана полажења на вежбање, па закључно до дана повратка у место њиховог становања"*, и нека се према томе команде и војна надлештва у будуће управљају.

16. Новембра 1890. год.
Београд.

Председник министарског савета,
заступник министра војног,
бригадир

С. Грујић с. р.

Министарство војно.
Ф/АЖ 8091.

223.

НАРЕДБА.

Са једне штампарске грешке у тачки 233., правила службе, I. део, могло би се разумети на тако многи и разуму: да официри могу носити цивилно одело и кад су на одсуству у земљи, те га и носе не само по другим гарнизонима, него и у гарнизону у коме су са службом.

Но то је погрешно. Прави смисао је те тачке да се цивилно одело може носити само на одсуству у банама у земљи, и у лову, а не и у другим којим приликама.

На основу тако погрешног тумачења ове тачке, облачили су грађанско одело на 3 до 4 дана пре свога поласка и они официри, који су се спремали на пут за иностранство, било по званичном било по приватном послу, па су га и по раздаљем повратку на иностранства по толико дана носили у својим гарнизонима. Нека пак господа из гарнизона у унутрашњости, пролазећи кроз престоницу за иностранство или враћајући се отуда, задржавали су се у тој по неколико дана, и за то време ишли су у грађанском оделу, па се нису с тога ни јављали коме по пропису треба.

Све је ово неправилно. Г. г. официри немају права носити грађанско одело у гарнизонима ни у ком случају кад су на одсуству. Они који се спремају за иностранство и имају потребе да набаве официрско одело могу носити грађанско само у очи дана поласка, али по повратку немају те потребе ни само за један дан.

По овоме нека се г. г. официри од сада управљају.

18. Новембра 1890. год.
Београд.

Председник министарског савета,
заступник министра војног,
бригадир,

С Грујић с. р.

Министарство војно.
Ф/АЖ 8267.

224.

ОБЈАШЊЕЊЕ.

На питање да ли се тачка 180. I. дела правила службе односи и на официре који ступе у болницу ради лечења, објашњавам да нема никакве потребе да управе болница дају лекарска уверења официру који ступа у болницу ради лечења, нити да нарочито јављају команди на које је тај официр, од какве болести он бо-

лује, јер се самим примањем у болницу званично потврђује да је дотични доиста болестан, што и јест крајња цељ поднашању лекарских сведоџаба, а род и стање болести јављају управе и тако својим дневним рапортима.

Чланом 15. тач. 7. прописано је да управе болница извештавају само обласне дивизијске интендантуре о дану кад је официр ступио у болницу, као и о дану кад изађе из болнице.

То ће оне и у будуће чинити. Но како је цељ ових извештаја да интендантуре воде рачуна о наплати суме која се има за касу од плате дотичнога одбити, то се ти извештаји неће никуда даље ни слати. А сваки официр који у болницу ступи дужан је да сам својој команди писменим рапортом извести о томе по званичној дужности, и тај његов рапорт доставља се коме треба. Но кад је официр у таквом стању да неможе сам собом рапорт да напише, тада ће надлежну команду известити о ступању његовом у болницу лекар који га буде примио у болницу.

Ови рапорти неподлеже закону о таксама, пошто се подносе по званичној дужности.

16. Новембра 1890. год.
Београд.

Председник министарског савета,
заступник министра војног,
ђенерал,
С. Грујић с. р.

Министарство војно.
И/ФЖ 1995.

225.

На предлог начелника инжинирско-техничког одељења војног министарства прописујем следећа:

ПРАВИЛА
За руковање парним котловима.

Упутства за ложаче.

1. *Ложионица.* — Зграда, у којој се налази парни котао, мора бити чиста и уредна. Ложач пази на то да нико непозван не улази у ложионицу.

2. *Подлагање котла* предузима ложач пошто се претходно увери да водомерно стакло и славинице показују нормално стање воде у котлу. При том славина за испуштање воде из котла мора бити добро затворена. Пет минути пред почетак рада машине, пара у котлу мора имати сву потребну јој силу.

3. *Пред почетак рада* ложач мора испитати, да ли водомер, манометар и вентили сигурности добро раде и поуздано дејствују.

4. *Парни вентил* отвара се испрва врло мало, само толико да се загреју делови спровода. Затим, а пошто се издува сва вода из њих, отвори се вентил мало више, и најзад толико колико је нужно за радњу машине. За све време рада парног котла ложач се не сме, без велике нужде, удаљавати од њега, ни за најкраће време.

5. *Стање воде* у котлу несме никад прећи испод марке — означене на лицу котла, а та је 10^{cm} изнад линије пламена. Вода у котлу мора се одржавати вазда на једној — нормалној — висини.

6. *Водомерно стакло и манометар* треба осматрати свагда пре чаркања ватре, и ваља чешће обдан да се темељно испитују да ли су исправни, јер они често обману, показујући повољније стање него што јесте.

7. *Славинице водомера*, као и остале засебне славинице треба сваки дан један пут издувати паром, па ако би били затворени треба их пачистити жицом.

8 *Манометар* показује напон паре, изражен у килограмима на један квадратни сантиметар. На њему мора јасним и видљивим знаком бити обележен степен највишега напона, који је за овај котао дозвољен.

9. *Вентиле сигурности* треба сваки дан за време рада помало и пажљиво издизати, да би се видило отварају ли се одушке уредно.

10. *Напон паре* у котлу несме никад прећи границу, означену на манометру. — Ако би усљед јакога напона многа пара излазила напоље кроз вентиле сигурности, онда нека се напаја котао водом или нека се умери ватра на огњишту.

11. *Свака справа за напајање котла* треба најмање један пут дневно да се стави у дејство. Сигурност радње ових справа оцењује се према радњи њихових вентила.

12. *Напајање котла* треба предузети свагда: после ложења, кад напон паре расте и кад вода опада. Пред одмор може се напрнети повише воде у котао. Претерано велико стање воде штетно је.

13. *Ложити* треба уредно у једнаким размацима времена и при мало спуштеном регистру. Гориво се набаца највише око врата, и управо толико, да се њиме не загушује жеравица, но да постепено све без дима сагорева.

14. *Прекидање рада* захтева да се прво умери ватра затварањем регистра, а ако је нужно да се и напон паре умали, онда ваља широм отворити врата од ложишта

15. *После одмора* треба да се отворе врата и регистар да би се канали проветрили, па потом се може даље обнављати ватра.

16. *При свршетку дневног рада* треба снабдети котао са много воде; тегове на вентилима сигурности ваља помаћи назад; па пошто сва ватра на огњишту буде догорела, може се котао затворити. За овим треба загасити сву шљаку и пепео, и пепелом напуне на ложионице, на одређено место. На огњишту не сме се оставити никаква жеравица.

17. *При смењивању* ложач, који предаје котао, мора показати ономе, који прима, све примећене озледе, и може се удалити тек пошто овај прегледао и све у реду нашао буде.

18. *Продување паре* на деловима арматуре нетреба одмах исправљати, него у згодном времену, кад је котао хладан.

19. *Озледе* чим се примете, одмах да се доставе надлежнима.

20. *Радња се обуставља одмах* ако се примети: да се дуварови котла усијају или да облик мењају; ако цури много вода на саставцима или закрпама дуварова; ако нагло опадне вода у котлу; или ако би негде пара продувала кроз зидове, и најзад ако би издале справе за напајање, а не могу се брзо оправити.

21. *Благо се искушка* из котла обично јутром или на подне, а при слабом напону паре и само толико, да сувишна вода истече и да спадне стање воде у котлу до марке.

22. *Издувати котао* паром треба тек пошто се исхладе зидови; а напон паре у том случају несме бити већи од једне атмосфере.

23. *Чишћење котла* да се изврши чешће, и то чим се примети да је котлов камен у дебљини једног милиметра. Овом приликом да се добро пречисте и све одушке на котлу.

24. *Чишћење канала* за ватру добро је извршити што чешће. Чађ и пепео ваља добро остругати и изнети напоље. — Ако се том приликом нађу у каналима надробљене цигље или се примети рђа и камен на котлу споља, то је онда знак, да је котао на томе месту озлеђен.

25. *Котао се пуни изнова* водом највише за један дан раније пред почетак рада котловог, и то до нормалне висине; а за тим се затвори улазак у њега (Mundloch). — Кад котао не ради, онда треба да се испразни и отвори; уз то да се чува од влаге.

ОБЈАШЊЕЊЕ

Правила за руковање парним котловима.

Додатак упутствима за ложаче.

1. *Ложионица.* — У ложионици мора владати потпун ред и чистота. Предмете, који не спадају у ову, треба уклонити из ње. Пролаз ка деловима котла мора бити слободан, а нарочито парни вентил да је брзо и лако приступачан. Ложачу не сме бити ништа на сметњи да лако и слободно врши своју дужност; с тога ваља забранити непозваним улазак, и казнити ложача ако кога странога трпи поред себе. — Ложионица треба да је ваздa светла и чиста. Не треба остављати да зидови очађаве, него их ваља чешће кречити. Патос да је ваздa чист и да нема на њему свакојаких предмета или крпа. Гориво треба да стоји у једном крају, и најбоље је да се у мањим количинама уноси у ложионицу. Прибор ложачки да је исправан, и сваки алат да има своје одређено место. Кад се очисти огњиште, онда треба да се избачена

шљака и пепео сложе на једну гомилу у крај, којом приликом се почешће прскају водом; у згодном времену да се уклоне и изнесу напоље на одређено место, а патос да се почисти. Чистота ложионице је права дика ложачу. Добар ложач увек ће наћи за себе пуне руке посла, јер делови арматуре хоће брзо да потамне, и нужно је да се сваки час чисте; гвоздени делови се бојадишу графитом, а метални се добро пшчисте да се светле као огледало. Многи ложач и незна да извесне делове треба и чистити; с тога ваља им то показати, па потом захтевати да све чисто одржавају. Сама зграда у којој је котао, треба такође да се добро одржава. Пре свега кров над котлом мора бити здрав и несме прокишњавати. Затим сви прозори на згради да су читави и чисти и да се добро затварају, нарочито зими. — Ложионица је обично изолована од других зграда, т. ј. има засебне зидове и кров, а несме бити засведена. Но то само није доста; она се мора одржавати у суноти, јер влага је велики непријатељ парним котловима. Ако се примети да су околни зидови зграде, или самога котла, влажни, треба их осушити и потом цементирати, да се влага не распростире до самога котла или до његових подлога. Исто тако и канали за ватру да су у суноти и да се чувају од влаге земљишта.

2. *Подлагање котла.* У случају да је котао био испражњен (види тач. 22. и 25. упутства), и поново напуњен водом до висине нормалнога стања, затворе се на њему све одушке, осим вентила сигурности и отпочиње се подлагање. Пошто се котао разгреје, треба обићи и прегледати те исте одушке, које су биле отварање, а нарочито славину за испуштање воде и притегнути боље завртке (али не преко мере), односно завртњи боље славине. Кад се на манометру примети да се пара у котлу почела да развија, и види се да она дува напоље кроз вентиле сигурности, онда треба тегове на полугама ових вентила наместити на своја места, — вентиле затворити — и наставити даље ложење као и под обичним приликама. — Ако је котао дуже времена стојао празан, и ако су се канали од ватре тако изхладили, да се неможе одржати ватра на огњишту; онда треба на извесним местима у овим каналима, или у подножју димњака начинити лаку ватру од сламе, која потпомаже струју промаје и разгоре ватру на огњишту. — У случајевима да су вршене какве веће оправке на зидовима котла или у каналима, треба прво пустити да се зидови добро осуше и потпомагати ово осушивање постепеним загревањем канала. Притом ваља пазити, док је котао празан, да се не прави јака ватра, а тек непосредно пред почетак рада и кад се котао снабде водом, може се ватра постепено ојачавати. У обичним приликама, кад је котао само преко ноћ стојао без употребе и кад је он, сходно тач. 16. упутства, снабдевен водом преко нормалнога стања, подлаже се котао тада, кад је тому време, па да буде за времена спреман за радњу. У овом случају ложач ваља прво да погледи на водомер и на манометар, те да види да није можда усанула вода у котлу, а и да дозна, колико атмосфера напона има још пара у котлу, која се задржала од јуче у њему. Само ако се стање воде и напон паре нису много променули од јуче, ложач може без бриге подлагати; но ако то није случај, он ваља прво да извиди шта је повод губитку воде и паре, па ако се не могне безопасно сам помоћи, он треба одмах и за времена да извести о томе надлежне, да се не би данггубило. У првом случају биће н. пр. у котлу стање воде 5—6 см. преко нормалнога, а напон паре 1—1·8 атмосфера, — вентили сигурности н. пр. полуотворени и неспуштају пару,— онда ће ложач спремити гориво, начиниће на огњишту суву ватру од иверја, дрва, или од истрошене кучине која преостане од чишћења машине, и која је довољно масна од машинског уља или од петролеума, затим ће набацати колико му треба угља и ложиће даље правилно. Регистар ће отварати и затварати, како му кад треба за рад ојачања промаје. То исто ће чинити и са вратима од пепелишта. — Кад се примети да се сказаљка на манометру почне мицати, што је знак да се заостала пара у котлу разгрејала и да се вода у котлу почела испаравати, онда треба да се, сходно тач. 21. упутства, испушта блато, докле стање воде у котлу не спадне на нормалну висину. Затим се славина за испуштање добро заврне, и помакну се тегови на вентилима си-

гурности на своја места. Ватром треба управљати и, ако је потребно, котао напајати, тако да 5 минута пред почетак рада машине, пара у котлу достигне потребан јој напон, вода да је у близини нормалнога стања, а ватра да је снажна.

3. *Пред почетак рада.* У времену горе поменутих 5 минута ложач има да прегледа пажљиво: водомер, стакло и славинице, које морају показати једнообразно дејство; на најгорњој славиници, као и при отвореној славини за пару на водомерном стаклу, а затвореној доњој славини за воду, мора наилазити чиста пара; на средњој и доњој славиници, и на водомерном стаклу, при затвореној горњој, а отвореној доњој славини, мора излазити вода. Затим ложач има да прегледа манометар, а то чини овако: прво затвори пару од манометра и отвори славиницу за испуштање воде и паре из манометра, при чему сказаљка манометра мора се вратити на тачку O; затим отвори пару и потом затвори доњу славиницу, после чега сказаљка мора да се врати на оно исто старо место, на коме је и стојала пре испитивања. То је знак да је манометар исправан. За овим ложач прегледа оба вентила сигурности. Тегови на полугама ових вентила морају стојати на својим местима (на зарезу); вентили у случају нижег притиска морају добро затварати, а како сказаљка на манометру почне да се креће до у близину највећег дозвољеног напона паре, — до марке —, одма треба да се на оба вентила појави лако дување паре. Ако на којем вентилу неби још почела полуга са тегом да игра и вентил да испушта пару, а у случају да је пара већ достигла највећи дозвољени напон, онда је то знак да је тај вентил не исправан и не поуздан.

4. *Парни вентил.* После овога горе описаног рада, кад већ има машина да се пусти, ложач отвара парни вентил онако, као што се то наређује у упутствима тач. 4. Парни вентил, као и у опште свака већа одушка на котлу, треба да се отвара полако. Нагло отварање, а исто тако и нагло затварање паре, проузрокује највећу експлозију у котлу, која у неком случају може да буде опасна и судбоносна, с тога овакву радњу треба строго забранити. При наглом отварању пар. вентила појури силна пара кроз ову одушку, а услед напрасног губитка већег дела паре, отпочне у котлу нагло и обилато произвођење свеже паре, која може у извесним приликама да буде врло штетна. Но осим тога бива још нешто, што котлу може веома да шкоди, а то је реакција притиска на страни супротној одушци парнога вентила. Услед ове реакције, која као моментана сила износи: $p\frac{d^2\pi}{4}$ килограма, и која дакле напреже котао на симетричној површини са $0{\cdot}01\,p$ килогр. на квадратни милиметар, котао се помиче или деформише, и може да наступи опасност експлозије. Мицање котла и деформисање ове симетричне површине догађа се свакако, при сваком отварању ма какве одушке на котлу за време док има паре у њему; но ово мицање и деформисање је на малим одушкама врло незнатно; а исто тако и на пар. вентилу, ако се он пажљиво и полако отвара, и нема никакве рђаве посљедице; међу тим ненажљив и неправилан поступак може да произведе грдну штету целом уређењу, што се види на следећем рачуна: Без обзира на размере одушке биће напрегнутост противлежеће површине — при отварању положно, при затварању пак одречно $-0{\cdot}01\,p$ кгр. на један квадратни милиметар. Ако је н. пр. p притисак паре у атмосферама килограмима — на један квадратни сантиметар површине котла раван 4 кгр., — онда ће на целој површини одушке $\frac{d^2\pi}{4}$ притисак бити $p=\frac{d^2\pi}{}$ (d изражено у сантиметрима). За $d=10$, биће овај притисак $= 314$ *кгр.* Хидраулички притисак воде у првом случају износи:

$$-\frac{d^2\pi}{4}h=-\frac{314\times0{\cdot}5}{4}\text{ H}=-\frac{314\times0{\cdot}5}{4\times10}=-\frac{314}{80}=3{\cdot}9\text{ кгр.}$$

Реакција спољњег ваздуха одбијена је још код претпоставке $p=4$, остаје дакле резултат притиска: $+314-4=+310$ *кгр.* који моментано дејствује. — У другом случају — при наглом затварању — биће оба предња притиска одречна, дакле резултат: $-314-4=-318$ *кграма.* Ових 4 кгр. хидрауличког притиска, који излазе из рачуна као вишак преко притиска на осталим странама котла, поводом напрасног и тренутног дејства, производе јак водени удар;

с тога треба бити пажљив при затварању пар. вентила и чинити ово полако, а под обичним правилним приликама, *незатварати га без нужде онда, кад пара има највећу силу*. Правило захтева да ложач сваки пут, пре но што ваља обуставити радњу котла, прво умери ватру, па затим и да напаја котао водом преко нормалне висине; а на тај начин пара у котлу опадаће постепено, тако да непосредно пред затварање п. вентила пара има још само врло малу силу, и машина почне спорије да ради. Кад се пази на овај правилан ток и кад се управља по томе, што је у овој тачци објашњено, онда нема никакве опасности да ће се учинити замашна погрешка у том погледу. — Разуме се, да у изузетним случајевима, ако треба отклонити какву већу опасност, нужда захтева да се пара што брже затвори. После оваке радње ваља испитати, да ли је то имало и каквих посљедица по стање котла. Пар. вентил налази се обично на највишем месту котла, на кастелу, или код неких локомобила, изнад ложишта. Према ономе што је напред речено, зна се да је производење паре највећије у близини одушке, кроз коју она одлази из котла, дакле у близини пар. вентила. Усљед тога биће на овим местима за време рада паре, у опште веће напрезање котлових дуварова; мала деформација или слаб удар може на таким местима да буде судбоносан. Ако се н. пр. парни вентил налази управо изнад оног места где је ватра најжешћа, онда је опасност деформације котла или прогорјевања — конструктивном погрешком — увећана. С тога дакле најбоље је да се пар. вентил постави на такво место, где није већ по себи обилно развијање паре, а то је на средини котла даље од ложишта и ватробрана; притом добро је да се завод скупљања суве паре на томе месту налази повећи кастел — парни сандук, а пар. вентил да се утврди на највишем месту тог кастела.

Сваки котао, докле год производи пару, а то значи докле има ватре на његовом ложишту, треба да је у свима појединостима подвргнут надзору. Ложач, и ако се не бави без престанка ложењем, напајањем котла и чишћењем арматуре, прегледањем саставних делова котла и арматуре, ипак мора да је везда ту у ложионици, и да се не занима другим каквим послом, који неспада у ложионицу, но и опет да мотри на развијање паре, на стање воде, на јачину ватре итд. Невештом ложачу ови послови већином задају муку, али кад се он једном уведе у посао и кад се *навикне да посматра* котао, да му тако рећи у утробу гледа, онда му сви ови послови укупно не задају никакве тешкоће, докле год их правилно обавља, но томе дакле и радња је његова сигурна и безопасна; а осим тога, ако би се каква опасност и појавила, такав ложач биће кадар да је отклони, јер он по ситници може да позна слеђство и да га за времена предупреди. По томе, дакле, ложач не треба да налази без велике нужде из ложионице ни за најкраће време; а ако мора да се удали, онда треба да остави за собом сигурна и поуздана човека, и да га поучи шта има да ради или да посматра, а он да се опет што брже натраг врати и да гледа свој посао. — Може да се догоди каква несрећа у радионици или код машине, која би захтевала да се одма обустави радња машине; па ако у таквим моментима ложач није на своме месту, ако и он са своје стране не припомогне и не учини што треба, онда може врло лако из сасвим мале несреће, а усљед небрежења да се изроди врло велика. Препоручује се, дакле, да се на ову тачку обрати пажња, па да се ложионица чешће посећује и ложач контролише.

3. *Стање воде.* За време радње котла ложач мора везда да посматра стање воде у котлу, и главна брига ће му бити да одржава воду у котлу што више на једној нормалној висини. Познато је, да се најчешће догађају несреће на парним котловима усљед оскудице воде. Ложачи или машинисте, који раде са локомобилима, не брину се довољно да им и котао буде исправан; притом узрок је некада и бунарска вода, са којом се овај напаја, те се котао врло брзо напуни каменом, па како не постоје никакви прописи за чишћење котла, то се често овај камен окоре на дуваровима котла, јер нико не пада на ум да котао даде нечистити. При оваком стању котла, нека се једаред само отрли оскудица у води, доста је па да се дуварови котла усијају, повију и деформишу, па и да прогору. Ово најбоље сведоче многа прогорела или

деформисана ложишта (fire boxes) на локомобилама, а исто тако и процуривање цеви. Истина, мимо овог има још један узрок, који даје повода оваквим појавама, специјално код нас, а то је прекомерно напрезање — форсирање — парних котлова у опште. Само кад је нужно и кад су све прилике за то подесне може се котао форсирати, но притом морају се још много строжије него иначе надбљудавати ова правила, вала већа опрезност и разумевање сваке функције при котлу, обазриво и доследно послуживање котла и евентуално разборите и енергичне предохране за случај озледе. Из овог истог разлога неопходно је нужно да су сви делови арматуре исправни и потпуно поуздани, а препоручује се да се котао за оваке случајеве армира још и разним аутоматским справама ради боље сигурности и безбедности, поглавито од ниског стања воде. — И у обичним приликама ложач мора пазити да котао не остане без воде. Најбоље је тежити за тим да се увек одржи једно и исто нормално стање воде, а то се може постићи ако се умеју славинице или вентил за напајање и црпи се без престанка. Но поред свега тога ложач мора обратити нарочиту пажњу на кретање воде у котлу, јер разни други неочекивани узроци могу да проузрокују наглије или спорије опадање воде у котлу, и да повуку за собом неизмерне посљедице. Оваквн појави значе да је котао негде озлеђен, услед чега је радња његова мање или више — а могуће и потпуно — непоуздана. Ако би се дакле за време радње котла опустила вода у њему сасма ниско и испод црте најнижег дозвољеног стања, то да се котао ни по што не напаја, него вала одмах угасити ватру, отворити широм врата ложишта, врата пепелишта и регистар, затворити парни вентил и навестити о томе надлежнога.

6. *Водомер и манометар.* Промене стања воде и паре у котлу догађају се за сво време докле је ватра на огњишту, а особито за време рада парне машине; топлота огњишта загрева дуварове котла, који преносе ову топлоту на воду и претварају је у пару. На тај начин највећи део воде претвара се у пару; пара при отвореном парном вентилу одлази у машину, где врши рад на клину, експандира и одлази даље, кроз кондензатор или непосредно на поље. За то време топлота надокнађује потрошак паре у котлу и вода се троши. Кад се у овакој прилици изврши напајање котла, онда хладна и свежа вода, чим дође у котао, проузрокује струјање, и везивањем извесног дела топлоте у котлу загрева се да би се изједначила са температуром воде и паре, која се у котлу затекла. Усљед тога, ако је, дакле, напајање било обилно, веће се многа топлота у котлу и успори се производња паре, и усљед наставног потрошка паре у машини напон ове почиње да опада и ово траје све дотле, док се не развије топлота у котлу у тој мери, да настане исти степен испаравања, који је и пре тога био. — Обратно пак, при чаркању ватре, дакле при набацивању горива, у колико се више појачана ватра на огњишту, у толико ће обилније бити произвођење паре у котлу; температура котла биће већа, пара ће бити јаче загрејана, имаће дакле и већи напон, и кад се небн ништа даље предузимало, вода би све брже испаравала и назад усапула. — Но овоме види се дакле да сва радња ложача мора бити сразмерна и доследна. У главноме правилна радња овако тече: При опадању воде, као и при скакању паре, врши се напајање котла; при опадању паре врши се ложење и чаркање ватре. Да би се сва ова радња могла поуздано руководити, нужно је да су водомер и манометар вазда исправни. За водомер има обично једно водомерно стакло, а поред овога још и најмање две водомерне славинице. Ако н. пр. водомерно стакло показује високо стање воде, а на славиницама се појави пара у ниском нивоу, знак је да стакло неваља и мора се одмах оправити. Манометар пак контролише се за време рада помоћу вентила сигурности. Ако би н. пр. манометар показивао обично или слабо стање паре, док међутим на оба вентила пропиштава пара, онда је то знак, да манометар рђаво показује и треба га одмах оправити. Није редак случај да се на одушкама водомерног стакла или манометра накупи блата или камена, који делимице или сасвим запуше цев, усљед чега оба апарата погрешно дејствују и највише пута покажу повољније стање него што одиста јесте; т. ј. манометар показује слабији напон паре, а

исто тако водомер показује веће стање воде, него што јесте. Ваља дакле што чешће отварати славинице ових апарата, и кад год потреба захте треба их пречистити изнутра.

7. *Славинице водомера.* Да би се избегло или ограничило запушавање цеви каменом, треба све славинице водомера редом, најмање један пут на дан, а у тренутцима кад је пара снажна, добро продувати, а за тим почешће, а особито у сумњивим приликама, отварати и осматрати их. Најгорња славиница водомера мора у свако доба показивати пару, а најдолња воду. Ако би се десило да славинице слабо или никако не дејствују, онда треба једном металном жицом прочачкати одушке њене, догод не пробије моћан зрак паре или воде. У оба ова случаја ваља пазити да се не опаре прсти: што може на врелој пари да се деси. Осим тога славинице водомера треба одржавати чисто и важда да су добро израђене, упасоване, те да у затвореном положају не дува пара или не цури вода из њих. Славинице се морају без по муке отварати и затварати; с тога је нужно, поред доброг одржавања, да се оне почешће отварају, да се не запеку у своме лежишту; а као што је напред речено и ради тога, да се неби запушиле одушке каменом и блатом. Од овога зависи много правилна и сигурна радња котла.

8. *Манометар.* Дејство манометра, који показује колики је кад напон паре у котлу, мора бити важда поуздано. У изванредним случајевима, а нарочито онда кад је пара на граници дозвољеног напона, дејство манометра сазнаје се дејству вентила сигурности, и по тим знацима се познаје да су оба апарата исправна. У тој као и у свакој другој прилици, ма колики да је напон паре у котлу, манометар се може и сам за се испитати отварањем и затварањем славинице његових. Овај начин испитивања описан је у тачци 3. овог објашњења. Осим тога манометар ваља да се контролише и сравњује са једним контролним манометром, по правилу сваке две године један пут, а осим тога свагда кад се дејство његово покаже сумњиво. Зарад ове контроле налази се на котлу један фланш или брадавица, у којој су урезани завртци за утврђење контролног манометра. Контролни манометар мора бити потпуно исправан и контролисан. При контролисању ваља оба манометра да показују једнако. Ако на манометру нема никакве оледе, па он ипак покаже мање стање паре него што јесте, онда је томе обично узрок запушена парна цев; или ако у хладном или у затвореном стању показује напон паре већи од нуле, то је обично последица кондензирање воде у манометру. Стари и трошни манометри обично показују више но што треба; но на то се нетреба ослонити и чим се посумња у сигурност и исправност манометра, одмах га треба контролисати и евентуално оправити или променути.

9. *Вентили сигурности.* Како се у обичним приликама испитује дејство ових вентила, то је у правилима речено; но ваља овде напоменути да је при том нужна опрезност, која је образложена у тачци 4. овог објашњења у погледу парног вентила. Вентили ови добро раде, ако се брзо, без успињања, — но не напрасно и одоцњено — отворе и наједнако испуштају пару на све стране, чим се тег на полугама ових вентила мало руком или длаком подупре. Разуме се да онај који то чини, мора бити вешт у томе, те да не издиже тег или полугу напрасно, него само мало, а и то мало пажљиво; јер сваки и најмањи удар може да проузрокује нагло испуштање паре, за које је већ једном речено да је посве штетно за котао, и које може да има рђавих последица. Контролу вентила сигурности на парним котловима у Србији извршила је једном за свагда фабрика, у којој је котао израђен. Пошто овде у земљи непостоје закони за руковање парним котловима, нити има институције за ревизију ових, то се у највише случајева можемо ослонити на верност ових вентила сигурности по фабричкој ревизији. Но за случајеве да су на деловима ових извршене какве замашније оправке, или кад се у опште сумња у исправност вен. сигурности нужно је да се они једном темељно испитају и ревидирају. За ревизију нужно је да се измери одушка вентила, затим краци озиба и то, од шарнира до средњег шипа и цела дужина полуге до зареза у који се намести тег. Ако је прва размера = d, друга a, а

треће b; онда постоји следећи одношај тега g и притиска паре у котлу p:

$$\left(p\frac{d^2\pi}{4}\right)a = g.\ b\ ;\ a,\ b,\ и\ d\ у\ сантиметрима.$$

Ако је н. пр. највећи дозвољени напон паре p=4 кгр. а измеримо d=10 см., a=10, b=100 см; онда ће бити:

$$4\ \frac{100\,\pi}{4} \times 10 = g \times 100\ ;\ g = 10\,\pi = 31{\cdot}4\ кгр.$$

Према томе треба за овај случај тег да има тежину равну 31·400 кгр. — Ревизију ову ваља свакако извршити у присуству стручњака, док се законима не установи институција за то, пошто за тачан рачун треба да се има тежина полуге, тежина вентила, виљушке итд. и удаљење тежишта ових од прекрета. Зарад контролисања оптерећења вен. сигурности довољно је да се у приликама, кад манометар покаже највећи дозвољени напон паре за који је котао устројен и према којем је и израчунато и оптерећење вентила сигурности, обрати на ове вентиле пажња, па ако се појави тада једновремено пара на њиховим одушкама, онда је то знак, да оба вентила и манометар сагласно раде, и да је оптерећење њихово добро. Разуме се да манометар мора бити потпуно исправан. А у случају какве несугласице између ових апарата има се узрок томе темељно испитати. Ложач има у главном да пази на то, да су вентили и одушке чисте, да се не захвата камен по њима и да не пропуштају пару кад петреба. Ове недостатке ваља отклонити што пре, но свакако у приликама кад је котао хладан. Осим тога петреба пустити да извесни саставни делови вент. сигурности, полуга, шарнири, виљушке и шипови зарђају, а то хоће врло често да наступи кад вентил сигурности пропушта пару и кад се пренебрегне посведневно испитивање овога, а по правилу прописаном у тач. 9 упутства.

10. *Напон паре.* Сваки котао устројен за извесно дејство и подноси само такав напон и напрезање, које томе дејству одговара и које је до највише границе обрачунато, испитано, на манометру обележено, а на вентилима сигурности умерено. Преко ове границе несме се напон паре развијати, нити котао јаче напрезати. Да се дакле свагда поуздано зна, да ова граница није прекорачена, морају обе справе и манометар и вентил сигурности бити исправне, и ложач мотри ваздa на њих, па по томе зна какав је кад напон паре у котлу. Но ако би се десило да напон паре пређе одређену границу, која је забележена дебелом чртом на манометру, те усљед тога пара продува на вентилима сигурности, онда ваља напајати котао и умерити ватру на огњишту. А ако при свем том пара још буде расла, нужно је да се затвори регистар и да се отворе врата од ложишта и пепелишта, све дотле док се не ослаби производење паре и не спадне напон њен испод дозвољене границе. После овога може се даље наставити радња ложења. За случај да се појави тако нагло напредовање напона паре да не помогну ни све горе поменуте мере, усљед чега настуна опасност експлозије котла, ваља да би се ова експлозија предупредила и опасност отклонила, погасити ватру на огњишту, па но том отворити и регистар, а исто тако треба одмах да се затвори парни вентил; дакле једном речју да се што брже обустави радња котла. У оваким приликама ваља такође известити о томе надлежне надзорне органе и стручњаке. Није излишно овде да се примети и то: да је производња паре бујнија баш онда, кад се она много троши, дакле при отвореном парном вентилу и радњи парне машине; а обратно да је слабија при затвореном парном вентилу. Кад је дакле опасност од великог напона паре, онда треба пре свега напајати котао хладном водом, која везује собом известан део топлоте у котлу, дакле умерава температуру у унутрашњости; затим умерава се ватра а тиме дакле снижава и топлота споља; а не помогне ли ни то, онда се обустави радња котла сасвим.

11. *Справе за напајање.* За правилну радњу котла мора овај имати две справе за напајање водом, које ваља да су потпуно независне једна од друге. Справе ове морају се одржавати ваздa у исправности. Било да котао има за ову циљ по један или два шприка, или по један или два ињектора, у сваком случају морају се обе справе сваки дан пустити у дејство, било наизменце или само у извесним приликама. Ово је нужно с тога да у случајевима какве озледе на једном од ових апарата, онај други може поуз-

дано да се употреби. Премда је веома нужно, да ложач кроз познаје строј и дејство апарата, са којима врши напајање котла, ипак је потребно да се овде напомене моменат, по коме се оцењује дејство дакле и исправност ових. Ако се чује правилно куцање вентила за напајање, као и ако се осети удар воде при додирнању спроводне цеви, онда је то знак да шмрк добро ради и да је напајање добро. На шмрку могу се догодити следеће озледе, које предупређују напајање, и то: може туљац (капа) бити сувише лабаво заптивен; може да пропуштају састанци на цевима доводним — спајање — или је решетка на овим цевима у бунару испод воде, или заптивена; или је наказаптивен вентил за напајање или његова кућица, те не пропушта воду у котао, или је напад овај вентил унутра укљештен и испречен, те не затвара правилно, услед чега је напајање веома отежано или је са свим немогуће. Ако се при радњи шмрка нечује куцкање вентила, онда се испитује томе узрок овим путем. При шмрку налази се један вентил за пуњење и један за потискивање; ако се осети, да је кућица шмрка много загрејана, онда значи да вентил за потискивање не затвара добро: ако је ова пак хладна, па ипак при томе вентили не раде добро, онда је грешка у вентилу за сисање. Кад се при том отвори славиница, која се налази на овој кућици између оба ова вентила, онда ће у првом случају испливати топла, а у другом хладна вода или напад ваздух, што значи да неваља заптивач туљца или спроводне цеви за воду, што се познаје по хркању вентила. Ако се пак чује да вентили много лупају, јаче него обично, онда је то знак да је одушка за напајање котла стешњена котловим каменом и треба је очистити приликом чишћења котла. Ако би се на справама за напајање појавиле какве озледе, које није могуће брзо оправити, а не имадне се у тој прилици других справа, са којима би се могла ова радња вршити, онда је нужно да се обустави радња котла и оправка шмрка одмах предузме. — Инјектори врло ретко потребују какве оправке, но ипак за то врло често падају. Узрок томе је или нечистоћа у цевима, понајвише камен на одушкама, или велика температура воде са којом се напаја, или напад невештина ложача, који ту манипулацију врши. Кад инјектор добро ради онда се то познаје по шуму и по радњи вентила за напајање (свршиће се).

Министарство војно.
Е/П№ 6369.

226.

ОБЈАШЊЕЊЕ.

Тачка 4-та упутства Е/П№ 2910., од 1885. год., која говори о нечистоћи жита, неједнако се тумачи, па и неједнако примењује од стране органа који зрнасту храну за државу од лифераната примају. Тако неки сматрају да у житу које је оветрењано апсолутно ни мало земље не сме да буде, па одбацују донешену храну само ако нађу у оветрењаној храни и најмање зрнце земље, и ако је иначе храна посве добра. Међутим јасно је то, да није могуће да се у оветрењаној храни не нађе баш ни једно зрнце земље, кад се зна како наш народ зрнасту храну врше, и каквим је справама чисти.

С тога се надазим побуђен да поменуту тачку упутства објасним тако, *да се она земља која се у житу после ветрењања нађе, има сматрати као нечистоћа жита, и додати оној количини нечистоће, која је приликом ветрењања изнађена. Збир од ове две количине нечистоће чини количину нечистоће која не сме прећи један килограм на 100 килограма жита.*

Она пак нечистоћа која у житу остане после ветрењања, изнаћиће се тако, ако се из оветрењане гомиле, а са разних места, узме и одмери један килограм, па се из овог килограма жита сва зрна земље издвоје и на вази измере. Ако се у овом килограму жита не нађе више земље од 2 грама, што ће рећи на 100 килограма 200 грама, онда се има сматрати онако жито као чисто и уговору одговарајуће у погледу нечистоће.

Ова количина земље додаје се оној количини нечистоће која је приликом ветрењања изнађена и одбија се од рачуна лиферанту.

Нека се ово објашњење прибележи код тачке 4-те поменутог упутства, и по њему поступа.

Тако пошто принуђен сам да поменуто упутство Е/П№ 2910. изменим у тачци 6-ој под *а)*, а из узрока тога, што се примањем жита од либераната показало, да има крајева где је тешко наћи жито у *ком се не би показало главнице више од једног зрна на 1000 зрна жита*, чему је опет узрок начин производње жита, што је било и повод те се је дозволило 10 зрна главнице на 1000 зрна жита у случају кад се оно од народа купује.

С тога наређујем, да се у будуће рачуна на 1000 зрна жита два зрна главнице.

Ово такође вреди само за либеранте.

22. Новембра 1890. год.
Београд.

Председник министарског савета, заступник министра војног, бенерал
С. Грујић с. р.

Лични односи.

ОДЛОВАЛИ:

Пешадијски поручник Крста Крстић 13 дана.
Коњички поручник Никола Николић 13 дана.
Коњички потпоручник Милоје Ивановић 1 дан.
Инжинирски потпоручник Љубомир Балајатски 20 дана.
Артиљеријски потпоручник Миодраг Васић 4 дана.
Марвени лекар IV. кл. Лазар Здравковић 2 дана.
Марвено-лекарски помоћник II. кл. Милан Ђорђевић 2 д.
Марвено-лекарски помоћник II. кл. Милан Митровић 2 д.

ОДСУСТВА:

Ђенералштабни пуковник Јеврем Велимировић 26 дана.
Коњички мајор Сава Пауновић 1 дан.
Инжинирски мајор Светолик Протић 4 дана.
Инжинирски капетан II. кл. Коста Станишић 1 дан.
Коњички капетан II. кл. Јосиф Вујчић 1 дан.
Коњички капетан II. кл. Јован Михајловић 5 дана.
Коњички капетан II. кл. Прока Божић 1 дан.
Рачуноиспитач II. кл. Аврам Петровић 15 дана.
Коњички поручник Јеврем Радовић 3 дана.
Артиљеријски поручник Хенрих Валтер 30 дана.
Пешадијски поручник Димитрије Настасијевић 5 дана.
Пешадијски поручник Живојин Ђорђевић 3 дана.
Пешадијски поручник Новак Бранковић 3 дана.
Инжинирски поручник Михајло Јанковић 15 дана.
Књиговођ III. кл. Мидов Савлић 20 дана.
Пешадијски потпоручник Живан Јовановић 4 дана.
Коњички потпоручник Милутин Радојковић 25 дана.
Пешадијски потпоручник Тома Симић 6 дана.
Коњички потпоручник Радивоје Алексић 1 дан.
Коњички потпоручник Велимир Тодић 3 дана.
Коњички потпоручник Душан Гаврић 15 дана.
Коњички потпоручник Срђа Јончић 12 дана.
Жандармеријски потпоручник Нинко Ђурђевић 9 дана.
Марвени лекар IV. кл. Михајло Павловић 7 дана.

ЖЕНИТБЕ ОДОБРЕНЕ СУ:

у начелу:

Артиљеријском поручнику Милићу Божиновићу.
Пешадијском потпоручнику Стевану Пантелићу.
Пешадијском потпоручнику Стевану Вукомановићу.

СПИСАК

питомаца пешадијске подофицирске школе, који су положили испит за наредника, удешен по успеху.

Поднаредник Нинко Милинковић.
„ Драгутин Симонић.
„ Светозар Петковић.
„ Симеун Живановић.
„ Димитрије Мандрина
„ Светозар Голубовић.
„ Никола Јовановић.
„ Драгомир Милојевић.
„ Стаменко Миладиновић.
„ Богосав П. Николић.
Поднаредник Петар Јаковљевић.
„ Глиша Перић.
„ Јован Јовановић.
„ Милутин Филиповић.
Каплар Љубомир Трифуновић.
Поднаредник Радојко Миладиновић.
„ Михајло Филиповић
„ Божидар Младеновић.
„ Милутин Радосављевић.
„ Лазар Миловановић.

Поднаредник Никола Ницић.
„ Драгутин Митровић.
„ Јанко Вујичић.
„ Димитрије Михајловић.
„ Сава Дамјановић.
„ Рајко Вукосављевић.
„ Богосав Ј. Николић.
„ Душан Поповић.
„ Алекса Станковић.
„ Живко Стојиловић.
„ Милан Павловић.
„ Ђорђе Божић.
„ Антоније Величковић.
„ Светозар Парезановић.
„ Милосав Павловић.
„ Миленко Јаношевић.
„ Тодор Динић.
„ Коста Вујић.
„ Никола Огњановић.
„ Арсеније Ивановић.
Каплар Марко Шпадијер.
Поднаредник Душан Цветковић.
„ Аврам Станковић.
„ Мијат Весовић.
„ Светислав Јовановић.
„ Радош Збиља.
„ Никола Голубовић.
„ Богдан Мијатовић.

Каплар Петар Перовић.
Поднаредник Бранко Јолић.
„ Никола Доновић.
„ Михајло Нешић.
„ Сретен Месаровић.
„ Јован Дунђерски.
„ Андрија Станојловић.
„ Арсеније Ристић.
„ Милисав Цветковић.
„ Стеван Миленковић.
„ Никола Пејовић.
„ Драгутин Брановачки.
„ Стеван Стојковић.
„ Милија Стојадиновић.
„ Драгутин Р. Поповић.
Поднаредник Живко Радојичић.
„ Станко Микић.
Каплар Војислав Николић.
Поднаредник Драгутин Б. Поповић.
„ Душан Јанковић.
„ Радосав Марјановић.
„ Јован Драшковић.
„ Цветко Брзаковић.
Каплар Чедомиљ Марјановић.
Поднаредник Радован Тошић.
„ Живко Јаковљевић.
„ Јанко Јовановић.

СПИСАК

питомаца пешадијске подофицирске школе, који су свршили курс поднареднички и слушали курс нареднички, — удешен према показаном успеху.

Поднаредник Милан Лукић.
„ Војислав Младеновић.
„ Спасоје Миличевић.
„ Живко Ивковић.
„ Ђорђе Јевтић.
„ Владимир Миловановић.
„ Видосав Станковић.
„ Андрија Марковић.
„ Божидар Михајловић.
„ Гаврило Ђорђевић.
„ Љубомир Тодоровић.
„ Јанко Ђукић.
„ Милан Богдановић.

Поднаредник Димитрије Миленковић.
„ Никола Петровић.
„ Радоје Аранђеловић.
„ Арсеније Поповић.
„ Коста Пантић.
„ Гаврило Зукомановић.
„ Лазар Тодоровић.
„ Милан Јанковић.
„ Светозар Ђурић.
„ Јован Михајловић.
„ Илија Мишић.
„ Милан Павловић.
„ Милован Милановић.

Поднаредник Љубомир Костић.
„ Тодор Недељковић.
„ Милан Грубановић.
„ Михајло Чолић.
„ Војислав Игњатовић.
„ Јован Богавац.

Поднаредник Василије Цветковић.
Каплар Никола Ђорђевић.
Поднаредник Танасије Видојковић.
„ Тихомир Поповић.
„ Јован Коркоделовић.
„ Милан Маринковић.

Неслужбени део.

БЕЛЕШКЕ.

197.) Организацијске измене у Аустро-угарској војсци. (наставак).

Ово у кратким потезима изнесено преуређење пољске артиљерије има, вели „Armeeblatt“, на сваки начин доста добрих страна, али има и великуману: артиљеријска дивизиона са смањеним комплектом. Против уштеде у овоме говоре, вели, толики основани разлози да се то неће моћи одржати и на даље, а на име:

„1.) Што артиљерија због малог мирнодобног комплекта није у стању да сакрени нужан број људства за ратни комплект, као што се то види из следећег рачуна: мирнодобни комплект једног пука без коњичког дивизиона износи 52 официра и 877 војника; а потпуни ратни комплект, заједно са двема брдским батеријама, износи 80 официра и 3216 војника. Како се у мирнодобном комплекту могу задржати 120 војника на поновљеном року, износи годишњи прираст у људству при трогодишњој служби (877 — 120) : 3 = 252·3, дакле у свих 10 годишњих класа тек 2521 војника, те ће тако још у почетку мобилизације недостајати 683 обучена војника, и недостатак мораће се попуњавати из обвезника домобранских. Према томе за попуну изненадног људства при већим губицима у самом почетку рата (10% ратног комплекта) не може се у мирно доба ни у колико постарати. Код осталих пукова и самосталних дивизиона ово је стање истина нешто повољније, али ипак још недовољно.

2.) Што се батерије са смањеним комплектом немогу никад тактички (маневровање на земљишту) тако обучити као оне са нормалним комплектом. Даље при мобилизацији узима у састав тих батерија ¾ људства из резерве, и скоро сви коњи необучени; дакле имаће војнике који су се доста одвикли од војничког рада, и запрегу која је слабо употребљена. С обзиром на то што се при данашњем начину ратовања захтева највећи развој артиљеријске ватре, ова мана је од врло знатног значаја.

3.) Батерија под које при мобилизацији долази на кадар од 43 војника 157 новајлија, немоће одмах имати довољне унутарње чврстине да одоле свима случајностима ратним, те с обзиром на морални елемената неби, вели, валало унутарњу чврстину читавих дивизиона тако жалосно рушити, као што у ствари мора бити кад им је кадар испод броја новозовзаних, те се у овима сасвим изгуби.

Да у управним круговима, ове незгоде знају и признају нема, вели, сумње; јер да се задрже батерије са смањеним комплектом били су меродавни не војнички него-искључиво само буџетски обзири. Али ми, вели „Armeeblatt“, сматрамо иман узроке који говоре за повећање комплекта тих батерија за тако важне, да им ни најштедљивија министар финансија или народни представник неби могао одолети. Свакако би, вели, валало бар покушати да се новац који је за то нуждан добије од делегација“.

Градска артиљерија састоји се из 6 градских артиљеријских пукова, и 3 самостална град. артиљ. батаљона. Пукови 1., 2. и 3. имају по 3; а 4., 5. и 6. по 2 батаљона, сваки од по 4 чете, и по једну допуиску чету у кадру. У рату образују се од сваког батаљона по једна домобранска и по једна опколенска градска артиљеријска чета. Према томе градска артиљерија повећана је у мирно доба са 12 активних и 6 кадровских чета, а у рату имала би свега 108 односно 126 чета. Активна чета има 4 (6) официра, и 100 (240) војника; допуиска 2 (6) официра, 22 (240) војника. Пукови 1., 2. и 3. имају по: 67 (107) официра, 1285 (3631) војника, 4 (17) коња; 4., 5. и 6. по: 47 (73) официра, 860 (2424) војника, 3 (13) коња; а самостални батаљони по 22 (36) официра, 429 (1211) војника и 1 (4) коња. Укупно бројно стање повећано је у миру са 72 официра, 1134 војника и 12 коња.

Дислокација преустројене град. артиљерије овакава је:

1. пук. штаб, три батаљона и допуиски кадар у Бечу.

2. пук. штаб са 10 чета и допун. кадром у Кракову, а по једна чета у Јарославу и Полм.

3. пук штаб, са 11 чета и допун. кадром у Пшемишлу, а 1 чета у Петроварадину.

4. пук. штаб, допуски кадар и 6 чета у Пули, а по 1 чета у Ријеци и Трјесту.

5. пук. штаб, 6 чета и допуски кадар у Котору, а по 1 чета у Осеку и Мостару.

6. пук. штаб, 5 чета и допуски кадар у Коморану, а по 1 чета у Будимпешти, Темишвару и Требињу.

Од самосталних гралских артиљер. батальона биће: 1. у Трјесту, 2. у Карлсбургу, а 3. у Петроварадину, али ће имати по једну чету: 1. батальон у Франценсфесту; 2. батальон у Билеку, Сарајеву и Будимпешти; а 3. батальон у Бањалуци, Сарајеву и Осеку. (наставиће се).

205.) Босанско-херцеговачке трупе. Угарска влада поднела је сабору пројект закона да босанско-херцеговачке трупе могу долазити и у Угарску ради вежбања са војском аустро-угарском.

Трошак око становања у Угарској у таким приликама, пада на терет буџета Босанско-херцеговачког.

Како „Пестер-Лојд“ напомиње, те би трупе већ с пролећа сад дошле на неко време у Аустро-угарску.

206.) Буџет за аустријско домобранство, за год. 1891. предложен је сабору у суми *17,488.720 фор.*; дакле већи је од буџета за 1890. год. у 546,960 фор., а то због обуке допуских резерниста, држања наредника по окрузима, ванка трошкова на храну, и умножења жандармерије.

207). Јачина француске и немачке војске у 1891 год. „Reichswehr“ пропраћа пређед који је ставио и ту скоро издао немачки потпуковник Експер о француској и немачкој војсци из које се види да француска, неурачунећи део маринске пешадије што је на расположењу за одчајне сувоземске војске, као ни већ усвојено образовање 26 стрељачких чета, — ипак надмаша немачку војску за 23 батальона и 46 пољских батерија; међутим 45 ескадрона што их немачка коњица више има, француска ће скоро изравнити приближно већ усвојеним образовањем нових 7 коњичких пукова.

По буџету за 1891 год. *француска војска* броји у миру 520458 људи, и још 25062 лица жандармерије, која стоји на расположењу војне управе.

Мирнодобно пак стање *немачке војске* износи 495983 човека, рачунећи ту и око 9000 једногодишњих добровољаца.

Француска је војска дакле, при свем том што је немачка од 1 октобра појачана за 18000 људи, ипак јача од ове за скоро 40000 људи, а то је један корпус.

Ратна јачина француске војске износиће у будуће — по новом закону: 25 година — класа — по 220000 људи = 5,500,000 људи. Кад се одбије расход у 25% онда би ратна јачина француске војске, ако би нова закон остао у сили 25 година, бројала око 4,125.000 људи. Али за сада бројени стоје овако: 24 класе по закону од 1872. год. од по 155000 људи, и класа 1890 године од 22000 чини снега 3,720.000; а кад се од те суме одбије по искуству расход од 10—40% ипак просечно 25% остаје (по одбитку дакле 930000 људи) 2,790,000, што са класом од 1890 год. у 220.000 и са сталним кадровима у 90000 људи, износи снега одприлике *3,000.000 људи*. Овде нису урачунате маринске трупе и војници пређашње краће наставе.

Ратну јачину немачке војске мало је тешко, вели прорачунати, јер је мирнодобно стање у току последњих 20 година више пута мењано, те се јачина класа пре 1870 год. тешко може да ухвати. Ако се пак узме за основу мирнодобно стање од 1. октобра 1890 год. у 486983, онда јачина класа износи 162327, или кад се томе дода још 3000 једногодишњих добровољаца просечно, онда 165327. А 24 таквих класа чине укупно 3,967.848, од чега кад се одбије 25% расхода, остаје 2,975.886; а кад се томе дода 25 (најмања) класа — година — без одбатка, излази целокупна сума у *3,141.213* људи. Но ова цифра неодговара доносности, јер је добивена рачунећи по најновијем увећаном мирнодобном стању, а не са мањим у пређашњим годинама. *Праву цифру* извођених обезсника свију година, заје но са оплочењем, треба узети најмање за ¼ *исод* наведене.

208). Хидраулички кочњача код руске градске артиљерије. К ао јавља „Mil. Woch.-Blatt“, после вишегодишњих опита усвојена је у Русији за лаке градске и описане артиљерије хидраулична кочњача која при пуцању има да смањи трзање тона, а поред ње усвојене су и две врсте краћих подлога. Ваљак кочњаче, који се пуни глицерином и ваздухом скопчан је напред с подлогом једним коленом и обртним клином те тако и сам обрће; дебљина му је толика да може издржати напон од 3500 атмосфера, што по искуствима и испитивањима иначе изгледа као да је одвише узето, и немоће се постићи без несразмерно велике тежине. У ваљку се покреће са м ло зазора један клип, који на врху има сабоштен, а доле нешто дужи чеп; оба та чепа захватају у два права паралелна издубљена у ваљку, те тако се клип центрично креће. Шипка, на којој је клип, пролази кроз доње дно ваљка и скопчана је једним коленом са кундаком лафетским. Унутрашња шупљина ваљка сужена је коничкн спреда у назад (од 14·6 на 13·9 см. у пречнику), тако да се кочење за време трзања тона све више увећава. Највећа дужина трзања износи 1·22 мет., а ако би се прешло преко те мере, онда у крајњи део ваљка умећутн сужањуће се колут спречава да клип удара у дно ваљка, те га тако не може проваљити. Ова кочњача у главном слична је са кочњачом која је код два калибра градских топова немачке артиљерије, а и код других артиљерија усвојена; међутим ваљак је код немачке кочњаче једноставно издубљен, а поступно увећавање отвора за време трзања постигнуто је тиме, што су у шупљина ваљка урезани уздужни олуци, који се у назад сужавају. Овај је начин и пробитачнији, јер је и тешко а и скупо коничко избушити тако велик ваљак за дужину од 1·27 метара.

ОГЛАСИ.

Никола Т. Панић из Јабуковца, среза и округа Крајинског, редов 2. чете XV. батаљона стал. кадра, који је 2. Августа помилован од издржавања затвора, на који је осуђен за бегство; поново побегао је из команде 11. Августа тек. год.

Он је висок 1·55 мет., приомањаст, брковa малих, особених знакова нема.

Од државних ствари однео је на себи: 1 блузу чохану, 1 блузу и 1 панталоне цајлучне, 1 шајкачу, 1 оковратник, 1 пар преобуке, 1 опанке и 1 торбу за хлеб.

Умољавају се војне и полицијске власти да именованог бегунца у својој територији похваће, и да га на случај проналаска спроведу у команду.

Од стране дотичних команда.

Према Највишем решењу, III. гардијски батаљон, славиће ове године у Београду (доњем граду) своју славу — **„30. Новембра, превзваног Андрију“.**

Према Највишем решењу, понтонирски полу-батаљон славиће ове године у Ћуприји своју славу — **„6. Децембра, Светога Николу“.**

Према Највишем решењу, Краљева гарда славиће ове године у Београду у кругу своје касарне своју славу — **„6. Децембра, Св. Николу“.**

Ово се јавља свима командама и војним падлештвима ради знања.

Од стране дотичних команда.

†

Наш нигда незаборављени старији син

ДУШАН,

рођен 2. Новембра 1886. год. у Крагујевцу, преминуо је ноћу 16. тек. мес. у 3 сата и 10 минути после кратког боловања. Живео је свега 4 године и 14 дана.

Ово јављамо друговима и пријатељима на знање.

20. Новембра 1890. год.
Крагујевац.

Ожалошћени:
Косара и **Љубомир Марковић**, капетан.

Садржина. — **Службени део**: *Адреса којом је Народна Скупштина одговорила на беседу Краљевских Намесника.* — *Решења.* — *Помиловања.* — *Производства, постављења и разместиоји.* — *Прописи, наређења и објашњења министарска.* — *Лични односи.* — *Списак питомаца пешад. подофицирске школе.* — **Неслужбени део**: *Белешке*: 197.) Организацијске измене у Аустро-угарској војсци. 205.) Босанско-херцеговачке трупе. 206.) Буџет за аустријско домобранство, за год. 1891. 207.) Јачина француске и немачке војске у 1891. год. 208.) Хидраулична кочњача код руске градске артиљерије. — *Огласи.*

КРАЉЕВСКО-СРПСКА ДРЖАВНА ШТАМПАРИЈА.

ИЗЛАЗИ РЕДОВНО
СВАКЕ СЕДМИЦЕ
ПО ЈЕДАРЕД,
А ПО ПОТРЕБИ И ВИШЕ ПУТА,
НАЈМАЊЕ НА ТАБАКУ.

ЧЛАНЦИ УПУЋУЈУ СЕ
УРЕДНИШТВУ,
ПРЕТПЛАТА БЛАГАЈИ ВОЈ.
МИНИСТАРСТВА.

ЛИСТ ДАЉЕ СЕ У ЗАМЕНУ.



ЦЕНА
је листу годишња:
ЗА ВОЈСКУ . . . 6 дин.
ЗА НЕВОЈНИКЕ . 12 „
ЗА ИНОСТРАНСТВО
С ПОШТАРИНОМ 20 „
МОЈЕДИНИ БРОЈ . 30 пара

ОГЛАСИ
ОД РЕДА ПО 10 ПАРА ДИН. ЗА 1
ПУТ, А ПОСЛЕ ПО 5 П. Д.
ВЕЋИ И ДУЖЕБРЕМЕНИТИ ОГЛАСИ
ПО УГОДБИ.

СЛУЖБЕНИ ВОЈНИ ЛИСТ

ОРГАН И ИЗДАЊЕ ВОЈНОГ МИНИСТАРСТВА.

УРЕДНИК: ВЕЋЕКРАЛШТАБНИ ПУКОВНИК **Младен Јанковић**, НАЧЕЛНИК ОПШТЕ-ВОЈНОГ ОДЕЉЕЊА.

БРОЈ 49. **БЕОГРАД, 6. ДЕЦЕМБРА 1890. ГОД.** **ГОДИНА X.**

Помиловања.

У ИМЕ
ЊЕГОВОГ ВЕЛИЧАНСТВА
А Л Е К С А Н Д Р А I.
по милости божијој и вољи народној
Краља Србије
МИ
КРАЉЕВСКИ НАМЕСНИЦИ.

На предлог заступника Нашега војног министра, председника Нашег министарског савета, решавамо:

Да се бившим магационарима Нишког убојног слагалишта Тодору Костићу и Евђенију Нешковићу, у путу милости опрости даље издржавање казни, на које су пресудама грађанских судова као војни чиновници осуђени.

Заступник Нашега војног министра, председник Нашег министарског савета, нека овај указ изврши.

6. Децембра 1890. год.
Београд.

Јов. Ристић с. р.
К. С. Протић с. р.
Ј. Вели-Марковић с. р.

Председник министарског савета,
заступник министра војног,
генерал
С. Грујић с. р.

Указ овај саопштава се свима командама и војним надлештвима ради знања, а дотичнима на поступак.

Сѫ 914.
6. Децембра 1890. год.
Београд.

Председник министарског савета,
заступник министра војног,
генерал,
С. Грујић с. р.

У ИМЕ
ЊЕГОВОГ ВЕЛИЧАНСТВА
А Л Е К С А Н Д Р А I.
по милости божијој и вољи народној
Краља Србије
МИ
КРАЉЕВСКИ НАМЕСНИЦИ.

На предлог заступника Нашега војног министра, председника Нашег министарског савета, решавамо:

Да се бившем каплару XIII. батаљона Нинку Грујичићу, и редовима: Тадији Миловановићу из I. пижинирског батаљона; Јовану Јанковићу из IV. гардијског батаљона; Милану Гајићу из VII. батаљона Његовог Величанства Краља Александра I.; Ђорђу Цоцићу и Николи Радојковићу из VIII. батаљона; Љубомиру Станковићу и Радовану Шолћи из XI. батаљона; Павлу Жикићу, и Димитрију Ивковићу из XIII. батаљона: Јанку Јанковићу и Јовану Јовановићу из дунавског артиљеријског пука; Николи Обренчевићу из брд. артиљер. пука; Тодору Стевановићу из I. коњичког пука; Живану Перовићу из III коњичког пука; Радоју Антонијевићу из шумад. возарског ескадрона и Младену Максимовићу из дунавске бодничарске чете, у путу милости опрости даље издржавање казни, на које су пресудама војних судова осуђени.

Заступник Нашега војног министра, председник Нашег министарског савета, нека изврши овај указ.

6. Децембра 1890. год.
Београд.

Јов. Ристић с. р.
К. С. Протић с. р.
Ј. Вели-Марковић с. р.

Указ овај саопштава се свима командама и војним надлештвима ради знања, а дотичнима на поступак.

Сѫ 915.
6. Децембра 1890. год.
Београд.

Председник министарског савета,
заступник министра војног,
генерал,
С. Грујић с. р.

У ИМЕ
ЊЕГОВОГ ВЕЛИЧАНСТВА
А Л Е К С А Н Д Р А I.
по милости божијој и вољи народној
Краља Србије
МИ
КРАЉЕВСКИ НАМЕСНИЦИ.

На предлог заступника Нашега војног министра, председника Нашег министарског савета, решавамо:

Да се редову XI. батаљона Милисаву Вукашиновићу, у путу милости сведе казна од пет на четири године робије.

Заступник Нашега војног министра, председник Нашег министарског савета, нека изврши овај указ.

6. Децембра 1890. год.
Београд.

Јов. Ристић с. р.
К. С. Протић с. р.
Ј. Вели-Марковић с. р.

Председник министарског савета,
заступник министра војног,
генерал
С. Грујић с. р.

Указ овај саопштава се свима командама и војним надлештвима ради знања, а дотичнима на поступак.

Сѫ 916.
6. Децембра 1890. год.
Београд.

Председник министарског савета,
заступник министра војног,
генерал,
С. Грујић с. р.

ПРОИЗВОДСТВА, ПОСТАВЛЕЊА и РАЗМЕШТАЈИ.

У ИМЕ
ЊЕГОВОГ ВЕЛИЧАНСТВА
А Л Е К Ш А Н Д Р А I.
по милости божијој и вољи народној
Краља Србије
МИ
КРАЉЕВСКИ НАМЕСНИЦИ.

На предлог заступника Нашега војног министра, председника Нашег министарског савета, решавамо:

„Да се бивши краљевско-српски пешадијски мајор, а сада царско-руски пешадијски потпуковник, Стеван М. Стевановић, прими у Нашу војску са чином и рангом, који је у Руској војсци имао, постављајући га у исто време за команданта Дринског пешадијског пука".

Заступник Нашега војног министра, председник Нашег министарског савета, нека изврши овај указ.

17. Октобра 1890. год.
Београд.

Јов. Ристић с. р.
К. С. Протић с. р.
Ј. Вели-Марковић с. р.

Председник министарског савета,
заступник министра војног,
генерал,
С. Грујић с. р.

Указ овај саопштава се свима командама и војним надлештвима ради знања, а дотичнима на поступак.

Ф/АЖ 7653.
6. Децембра 1890. год.
Београд.

Председник министарског савета,
заступник министра војног,
генерал,
С. Грујић с. р.

У ИМЕ
ЊЕГОВОГ ВЕЛИЧАНСТВА
А Л Е К Ш А Н Д Р А I.
по милости божијој и вољи народној
Краља Србије
МИ
КРАЉЕВСКИ НАМЕСНИЦИ.

На предлог заступника Нашега војног министра, председника Нашег министарског савета, производимо и то:

У Моравској дивизији:

Резервне пешадијске наредднке: Светозара Милутиновића, Стевана Грујића, Ђорђа Милосављевића, Љубомира Николића и Ранђела Кошића, у чин резервног пешадијског потпоручника.

У Дунавској дивизији:

Бившег царско-руског поручника Аксентија Рујанца, у чин резервног пешадијског поручника; и резервне пешадијске наредднке: Стевана Ђорђевића, Петра Ђ. Благојевића, Милана Поповића, Сотира Аранђеловића, Драгољуба П. Ђорђевића, Војислава Ј. Илића, Срећка Милетића, Петра Костића, Фердинанда Розелта, Душана Ђ. Милићевића, Исака Калића, Тодора Васојевића, Љубомира Радојловића, Јакова А. Меламеда, Мешулана Леви, Соломона А. Де Мајо, Душана Вујића, Николу С. Николића, Симу Јанковића, Јована Лазаревића, Димитрија Милутиновића, Михајла Марковића, Јована Кучуковића, Михајла Петровића, Радована Пантелића, Алексу С. Димитријевића, Глигорија Којадиновића, Гају Костандиновића, Петра Трујића, Ивана Карића, Ђорђа Вукмировића, Илију Нешића, Станка Марјановића, Илију Ж. Бурића, Славка Ивановића, Димитрија Динића, Миладина Пауновића, Драгутина Гавриловића, Љубомира Гајића и Бег Јусуфа Љубовића, у чин резервног пешадијског потпоручника.

У Шумадијској дивизији:

Резервне пешадијске наредднике: Миленка Цукавца и Живојина Николића, у чин резервног пешадијског потпоручника.

У Тимочкој дивизији:

Резервне пешадијске наредднике: Милутина Станојевића, Живка Цокића, Илију Новаковића, Ставру Тошића, Станоја Јанковића, Милорада Динића, Радована Станковића, Стојадина Милошевића, Милана Антића, Димитрија Пешића, Милију Павловића, Илију Николића, Љубомира Живановића, Косту Младеновића, Петра Митића, Милана Станојевића, Танасија Станковића, Јована Стевановића и Стевана Милошевића, у чин резервног пешадијског потпоручника.

У коњици:

Резервне коњичке наредднике: Благоја Стојковића, Алексу Ракића, Милана Викторовића, Чедомиља Лазаревића, Василија Божића, Драгомира Стојковића, Бенциона Були, Милоша Н. Христића, Милана Н. Христића, Илију Јовичића, Стевана Мостарчића, Јована У. Јовановића, Драгољуба Цвајровића, Војислава Весовића, Милорада Павловића, Давида Русо, Михајла Илијића, Чедомиља Илијића и Марка Катића, у чин резервног коњичког потпоручника.

Међусобни ранг, како овим резервним официрима, тако и онима, који су унапређени под 20. Јуном тек. године, одредиће се ранглистом за идућу 1891. годину.

Заступник Нашег војног министра, председник Нашега министарског савета, нека изврши овај указ.

6. Децембра 1890. год.
Београд.

Јов. Ристић с. р.
К. С. Протић с. р.
Ј. Вели-Марковић с. р.

Председник министарског савета,
заступник министра војног,
ђенерал

С. Грујић с. р.

Указ овај саопштава се свима командама и војним надлештвима ради знања.

Ф/Д№ 8881.
6. Децембра 1890. год.
Београд.

Председник министарског савета,
заступник министра војног,
ђенерал

С. Грујић с. р.

У ИМЕ
ЊЕГОВОГ ВЕЛИЧАНСТВА
А Л Е К С А Н Д Р А I.
по милости божијој и вољи народној
Краља Србије
МИ
КРАЉЕВСКИ НАМЕСНИЦИ.

На предлог заступника Нашега војног министра, председника Нашег министарског савета, а сходно члану 92. тач. *в)* закона о устројству војске, постављамо за команднре батаљонске у I. позиву народне војске:

У Моравској дивизији:

У I. (Врањском) пуковском округу:

За командира II. батаљона, резервног поручника Ристу Стефановића; и за командира III. батаљона, резервног поручника Вујицу Милићевића.

У II. (Нишком) пуковском округу:

За командира I. батаљона, резервног поручника Владимира Милојевића, за командира II. батаљона, резервног поручника Деспота Бацовића; за командира III. батаљона, резервног потпоручника Милана Тодоровића; и за командира IV. батаљона, резервног поручника Тијосава Марковића

У III. (Крушевачком) пуковском округу:

За командира III. батаљона, резервног капетана I. кл Миладина Лишанина.

У Дунавској дивизији:

У VII. (Београдском) пуковском округу:

За командира I. батаљона, резервног капетана I. класе Петра Манојловића; за командира II. батаљона, резервног капетана I. кл. Хинка Покорног; за командира III. батаљона, резервног капетана I. кл. Михајла Радивојевића; и за командира IV. батаљона, резервног поручника Николу Дамњановића.

У VIII. (Пожаревачком) пуковском округу:

За командира I. батаљона, резервног поручника Стевана Митровића; и за командира II. батаљона, резервног поручника Димитрија Хранисављевића.

У IX. (Браничевском) пуковском округу:

За командира I. батаљона, резервног поручника Михајла Живковића; за командира II. батаљона, резервног поручника Вељка Станковића; за командира III. батаљона, резервног поручника Јеврема Стевановића; и за командира IV. батаљона, резервног поручника Аврама Петровића.

У Тимочкој дивизији:

У XIV. (Књажевачком) пуковском округу:

За командира IV. батаљона, Станка М. Петровића.

Заступник Нашега војног министра, председник Нашег министарског савета, нека изврши овај указ.

6. Децембра 1890. год.
Београд.

Јов. Ристић с. р.
К. С. Протић с. р.
Ј. Вели-Марковић с. р.

Председник министарског савета,
заступник министра војног,
генерал
С. Грујић с. р.

Указ овај саопштава се свима командама и војним надлештвима ради знања.

Ф/А№ 8882.
6. Децембра 1890. год.
Београд.

Председник министарског савета,
заступник министра војног,
генерал
С. Грујић с. р.

У ИМЕ
ЊЕГОВОГ ВЕЛИЧАНСТВА
АЛЕКСАНДРА I.
по милости божијој и вољи народној
Краља Србије
МИ
КРАЉЕВСКИ НАМЕСНИЦИ.

На предлог заступника Нашега војног министра, председника Нашег министарског савета, а сходно члану 92. тач. *в)*, закона о устројству војске, постављамо за командире батаљонске у II. позиву народне војске:

У Моравској дивизији:

У II. (Пешком) пуковском округу:

За командира IV. батаљона, резервног капетана II. кл. Атанасија Марковића.

У III. (Крушевачком) пуковском округу:

За командира I. батаљона Милана Миљковића.

У Дринској дивизији:

У IV. (Ужичком) пуковском округу:

За командира III. батаљона, Владимира Драгачевца.

У V. (Ваљевском) пуковском округу:

За командира I. батаљона, резервног поручника Тодосија Миловановића; за командира II. батаљона, резервног потпоручника Радосава Сто-

јићевића; за командира III. батаљона, Милана Марковића; и за командира IV. батаљона, Станислава Видића.

У VI. (Шабачком) пуковском округу:

За командира I. батаљона, Живана А. Ницковића; за командира II. батаљона, Милића Цветковића; за командира III. батаљона, Ранка Костића; и за командира IV. батаљона, Ђурђа Јовића.

У Дунавској дивизији:

У VII. (Београдском) пуковском округу:

За командира IV. батаљона, Филипа Екића.

У VIII. (Пожаревачком) пуковском округу:

За командира I. батаљона, Михајла Игњатовића; за командира II. батаљона, Антонија Јевтића; и за командира III. батаљона, Радосава Петровића.

У IX. (Браничевском) пуковском округу:

За командира I. батаљона, Николу Илијића; за командира II. батаљона, Глигорија Младеновића; за командира III. батаљона Павла Кузмановића; и за командира IV. батаљона, Мату Стојковића.

У Шумадијској дивизији:

У X. (Чачанском) пуковском округу:

За командира I. батаљона, Алексу Ивановића; за командира II. батаљона, Јована Томића; за командира III. батаљона, Панту Милутиновића; и за командира IV. батаљона, Андреју Ризнића.

У XI. (Крагујевачком) пуковском округу:

За командира I. батаљона, Миладина Јовичића; за командира III. батаљона, Марка Пауновића; и за командира IV. батаљона, Павла Марковића.

У XII. (Ћупријском) пуковском округу:

За командира I. батаљона, Богдана Митића; за командира II. батаљона, Милуна Јовановића; за командира III. батаљона, Миленка Јоксимовића; и за командира IV. батаљона Гвоздена Станисављевића.

У Тимочкој дивизији:

У XIII. (Крајинском) пуковском округу:

За командира I. батаљона, Ђуру Ђорђевића; за командира II. батаљона, Михајла Арбазановића; за командира III. батаљона, Живула Јовановића; и за командира IV. батаљона, Милана Цокића.

У XIV. (Књажевачком) пуковском округу:

За командира I. батаљона, Тодора Живковића; за командира II. батаљона, Милена Милосављевића; за командира III. батаљона, Илију Јеремијића; и за командира IV. батаљона, Димитрија Марковића.

У XV. (Пиротском) пуковском округу:

За командира I. батаљона, Петра Миловановића; за командира II батаљона, Јована Николића; за командира III. батаљона, Лазара Грујића; и за командира IV. батаљона, Станчу Виденовића.

Заступник Нашега војног министра, председник Нашег министарског савета, нека изврши овај указ.

6. Децембра 1890. год.
Београд.

Јов. Ристић с. р.
К. С. Протић с. р.
Ј. Вели-Марковић с. р.

Председник министарског савета, заступник министра војног, генерал

С. Грујић с. р.

Указ овај саопштава се свима командама и војним надлештвима ради знања и управљања.

Ф/А№ 8883.
6. Децембра 1890. год.
Београд.

Председник министарског савета, заступник министра војног, генерал

С. Грујић с. р.

РЕШЕЊИМА МИНИСТРА ВОЈНОГ :

Од 19. прош. мес. Ф/А№ 8208., одређује се поручик Стеван Станковић, досадањи водник IX. батаљона, за учитеља певања при пешадијској и артиљеријској подофицирској школи, с тим да стално буде на служби при пешадијској подофицирској школи, где се, према распореду часова певања, може и на друге дужности употребити.

Од 23. прош. мес. Ф/Б№ 8587., постављају се за чланове испитне комисије за чин капетански и мајорски, ђенералштабни потпуковници Јован Атанацковић и Димитрије Цинцар-Марковић.

У испитну комисију за чин коњичког потпоручника одређује се коњички поручник Миливоје Николајевић; а разрешава се од те дужности ђенералштабни капетан II. кл. Петар Бојовић.

Од 24. прош. месеца Ф/А№ 8653., одређују се; за водника 3. батерије Дринског артиљеријског пука, поручик Василије Жерић, досадањи водник 5. батерије истог пука; а досад. водник 3. батерије, поручик Саватије Пантић, за водника 5. батерије истога пука.

Од 27. прош. мес. Ф/А№ 8626., разрешава се коњички капетан I. кл. Лазар Ђокић од дужности ађутанта Тимочке дивизијске команде, с тим да остане само на дужности управника привременог профијантског слагалишта у Књажевцу.

Од 29. прош. мес. Ф/Б№ 8697., одређује се: артиљеријски поручик Милутин Мишковић, да при артиљеријској подофицирској школи поред осталих предмета предаје и краснопис; а досадањи предавач тог предмета, артиљеријски мајор Јосиф Симоновић, разрешава се од те дужности.

Од 30. прош. мес. Ф/Б№ 8720., поставља се за учитеља артиљеријских правила, у нижој школи војне академије, артиљеријски мајор Никодије Стефановић; а досадањи предавач истих правила, артиљеријски потпоручик Чедомиљ Марковић, разрешава се од те дужности.

Од 1. тек. мес. Ф/Б№ 8810., поставља се за контрактуалног наставника руског језика у нижој школи војне академије Александар Хитрово.

Од 6. тек. мес. Ф/А№ 8884., на предлог команданта Моравске дивизијске области, а на основу члана 92. тачке *в)* закона о устројству војске, постављa се за четовођу 4. чете II. батаљона I. позива народне војске, I. (Врањског) пуковског округа, резервни пешадијски потпоручик Љубомир Томашевић.

Од 6. тек. месеца Ф/А№ 8885., на предлог команданта Дунавске дивизијске области, а сходно члану 92. тачке *в)* закона о устројству војске, постављају се за вршиоце дужности батаљонских командира I. позива народне војске у VIII. (Пожаревачком) пуковском округу, резервни поручик Радосав Војиновић при III., а резервни потпоручик Лука Добрњац при IV. батаљону.

Од 6. текућег месеца Ф/А№ 8886., на предлог дотичних команданата, а сходно члану 92. тач. *в)* закона о устројству војске, постављају се за вршиоце дужности батаљонских командира у II. позиву народне војске:

При Моравској дивизији:

I. (Врањском) пуковском округу:

За врш. дужности командира I. батаљона Стеван Максимовић;
„ „ „ „ II. „ Видосав И. Цветковић;
„ „ „ „ III. „ Љубисав Стојановић; и
„ „ „ „ IV. „ Трајко С. Милошевић.

II. (Нишком) пуковском округу:

За врш. дужности командира I. батаљона, резервни наредник Стеван Ђорђевић;
„ „ „ „ III. „ Милош Стојановић.

III. (Крушевачком) пуковском округу:

За врш. дужности командира II. батаљона, Радивој Јањић;
„ „ „ „ III. „ Миленко Брђевић; и
„ „ „ „ IV. „ Јован Пантовић.

При Дринској дивизији:

IV. (Ужичком) пуковском округу;

За врш. дужности командира I. батаљона, Милован Шолајић; и
„ „ „ „ II. „ Дамњан Чађевић.

При Дунавској дивизији:

VIII. (Пожаревачком) пуковском округу:

За врш. дужности командира IV. батаљона, Коста Живковић.

Од 30. прош. месеца Ф/А№ 8887., на предлог дотичних дивизијских команданата, а на основу чл. 92. тач. *в)* закона о устројству војске, постављају се за четовође II. позива народне војске, односно вршиоце тих дужности:

У Моравској дивизији:

У I. (Врањском) пуковском округу:

За врш. дуж. четов. 1. чете I. батаљона, Сима Анђелковић.
„ четовођу 2. „ „ „ Недељко Ст. Ђорђевић.
„ врш. дуж. чет. 3. „ „ „ Станко Ст. Стевановић.
„ „ „ 4. „ „ „ Илија Стевановић.
„ „ „ 1. „ II. „ Миленко Стојиљковић.
„ „ „ 2. „ „ „ Величко Петровић.
„ „ „ 3. „ „ „ Митар С. Ристић.
„ „ „ 4. „ „ „ Ђорђе Илић.
„ четовођу 1. „ III. „ Коста Д. Јовановић.
„ врш. дуж. чет. 2. „ „ „ Никола З. Ивановић.
„ „ „ 3. „ „ „ Димитрије Миленковић.
„ „ „ 4. „ „ „ Стеван Илић.
„ четовођу 1. „ IV. „ Илија Белић.
„ врш. дуж. чет. 2. „ „ „ Јован Ст. Марковић.
„ „ „ 3. „ „ „ Петар Станковић.
„ „ „ 4. „ „ „ Најдан Д. Стојиљковић.

У II. (Нишком) пуковском округу:

За врш. дуж. чет. 2. чете I. батаљона, Атанасије Срндаковић.
„ „ „ 3. „ „ „ Нича Поповић.
„ „ „ 4. „ „ „ Ђорђе Петровић.
„ четовођу 1. „ II. „ Недељко Кнежевић.
„ „ 2. „ „ „ Светозар Ђорђевић.
„ „ 3. „ „ „ Никола Симић.
„ „ 4. „ „ „ Светозар Бранковић.
„ врш. дуж. чет. 1. „ III. „ Костадин Пауновић.
„ „ „ 2. „ „ „ Глигорије Петровић.
„ четовођу 1. „ IV. „ Јован Станојевић.
„ „ 2. „ „ „ Веселин Лукић.
„ „ 3. „ „ „ Тома Ивановић.

У III. (Крушевачком) пуковском округу:

За четовођу 1. чете I. батаљона, Аврам Миленковић.
„ „ 2. „ „ „ Радојко Миленковић.
„ „ 3. „ „ „ Павле Тутулић.
„ „ 1. „ II. „ Петроније Прибавковић.
„ „ 2. „ „ „ Петар Мајдевац.
„ „ 3. „ „ „ Агатон Д. Марковић.
„ „ 1. „ III. „ Марко Мијаиловић.
„ „ 2. „ „ „ Радојица Пискањац.
„ „ 3. „ „ „ Арсеније Златојевић.
„ „ 4. „ „ „ Миленко Радојичић.
„ „ 1. „ IV. „ Миленко Кнежевић.
„ „ 2. „ „ „ Павле Боговац.
„ врш. дуж. чет. 3. „ „ „ Симеун Ђековић.

У Дринској дивизији:

У IV. (Ужичком) пуковском округу:

За четовођу 1. чете I. батаљона, Антоније Богићевић.
„ „ 2. „ „ „ Павле Рацић.
„ „ 3. „ „ „ Илија Илић.
„ „ 4. „ „ „ Марко Остојић.
„ „ 1. „ II. „ Вучета Јанковић.
„ „ 2. „ „ „ Богдан Печеничић.
„ „ 3. „ „ „ Маринко Ћирковић.
„ „ 4. „ „ „ Јеврем Топаловић.
„ „ 1. „ III. „ Мирко Чоловић.
„ „ 2. „ „ „ Милосав Станковић.
„ „ 3. „ „ „ Јован Маћић.
„ „ 4. „ „ „ Петар Ђокић.
„ „ 1. „ IV. „ Јован Богосављевић.
„ „ 2. „ „ „ Сима Максимовић.
„ „ 3. „ „ „ Аксентије Божић.
„ „ 4. „ „ „ Петар Секулић.

У V. (Ваљевском) пуковском округу:

За четовођу	1.	чете	I.	батаљона, Сима Качаревић.
„ „	2.	„	„	„ Јован Томић.
„ „	3.	„	„	„ Обрад Чолић.
„ „	4.	„	„	„ Василије Ђурђевић.
„ „	1.	„	II	„ Антоније Михајловић.
„ „	2.	„	„	„ Недељко Кресавац.
„ „	3.	„	„	„ Степан Ђурђевић.
„ „	4.	„	„	„ Јанко Павловић.
„ „	1.	„	III.	„ Драгутин Вујић.
„ „	2.	„	„	„ Павле Јанчић-Петровић.
„ „	3.	„	„	„ Петар Ракић
„ „	4.	„	„	„ Иван Оџачић.
„ „	1.	„	IV.	„ Радивој Мартиновић.
„ „	2.	„	„	„ Ђураћ Гаврић
„ „	3.	„	„	„ Живко Крсмановић.
„ „	4.	„	„	„ Марко Угљешић.

У VI. (Шабачком) пуковском округу:

За четовођу	1.	чете	I.	батаљона, Иванко Глигорић.
„ „	2.	„	„	„ Павле Врачевић.
„ „	3.	„	„	„ Никола Максимовић.
„ „	4.	„	„	„ Миња Алексић.
„ „	1.	„	II.	„ Радован Дошић.
„ „	2.	„	„	„ Милан Вићентић.
„ „	3.	„	„	„ Ђураћ Гајић.
„ „	4.	„	„	„ Митар Лазић.
„ „	1.	„	III	„ Срећко Павловић.
„ „	2.	„	„	„ Јаков Јокић.
„ „	3.	„	„	„ Павле Ћосић.
„ „	4.	„	„	„ Лазар Бановић.
„ „	1.	чете	IV.	„ Никола Андрић.
„ „	2.	„	„	„ Милош Дрнић.
„ „	3.	„	„	„ Иван Јанковић.
„ „	4.	„	„	„ Стеван Аксентијевић.

У Дунавској дивизији.

У VII. (Београдском) пуковском округу:

За четовођу	1.	чете	I,	батаљона, Сава Марчетовић.
„ „	2.	„	„	„ Дамњан Димитријевић.
„ „	3.	„	„	„ Спасоје Стојковић.
„ „	4.	„	„	„ Алекса Павловић.
„ „	1.	„	II.	„ Радоје Степић.
„ „	2.	„	„	„ Миленко Ћирић
„ „	3.	„	„	„ Љубисав Којић.
„ „	4.	„	„	„ Панта Гајић.
„ „	1.	„	III.	„ Лазар Р. Марковић.

За четовођу 2. чете III. батаљона Обрен Ненадовић.
» » 3. » » » Милош Миловановић.
» » 4. » » » Новак Синђелић.
» » 1. » IV. » Радојко Соскић.
» » 2. » » » Милосав Савић.
» » 3. » » » Михајло Букић.
» » 4. » » » Голуб С. Марковић.

У VIII. (Пожаревач.), шуковском округу:

За четовођу 1. чете I. батаљона Марко Илић.
» » 2. » » » Митар Марковић.
» » 3. » » » Милан А. Живковић.
» » 4. » » » Арса Станчић.
» » 1. » II » Павле Милосављевић.
» » 2. » » » Цветко Храписављевић.
» » 3. » » » Аксентије Спасојевић.
» » 4. » » » Милић Јанковић.
» » 2. » III. » Богдан Ранковић.
» » 3. » » » Милош Микуљевић.
» » 4. » » » Алекса Марјановић.
» » 1. » IV. » Алекса Момировић.
» » 2. » » » Сава Миладиновић.
» » 3. » » » Драгутин П. Јовановић.
» » 4. » » » Милић Станковић.

У IX. (Браничев.) шуковском округу:

За четовођу 1. чете I. батаљона, Милосав Радић.
» » 2. » » » Стојан Младеновић.
» » 3. » » » Станко Ј. Николић.
» » 4. » » » Милован Илијћ.
» » 1. » II. » Милутин С. Марјановић.
» » 2. » » » Паун Богдановић.
» » 3. » » » Арса Стокић.
» врш. дуж. четов. 4. » » » Илија Стокић.
» четовођу 1. » III. » Јеврем Илијћ.
» » 2. » » » Милован Ж. Радосављевић.
» » 3. » » » Стојан Јовановић.
» » 4. » » » Јон Р. Папћника.
» » 1. » IV. » Илија Н. Т. Петковић.
» » 2. » » » Иван Ј. Трајиловић.
» » 3. » » » Јован Ст. Јанковић.
» » 4. » » » Тодор Димитријевић.

У Шумадинској дивизији.

У X. (Чачанском) шуковском округу:

За четовођу 1. чете I батаљона, Јеремија Шапетић.
» » 2. » » » Младен Веселиновић.

За четовођу	3.	чете	I.	батаљона Сава Јовановић.
» »	4.	»	»	» Недељко Кукић.
» »	1.	»	II.	» Милоје Карић.
» »	2.	»	»	» Борисав Бошковић.
» »	3.	»	»	» Петар Човаровић.
» »	4.	»	»	» Антоније Филиповић.
» »	1.	»	III.	» Владимир Маринковић.
» »	2.	»	»	» Јелисије Јововић.
» »	3.	»	»	» Аксентије Бушић.
» »	4.	»	»	» Петар Нешковић.
» »	1.	»	IV.	» Матија Ђорђевић.
» »	2.	»	»	» Милорад Гавриловић.
» »	3.	»	»	» Јеврем Гавриловић.

У XI. (Крагујевачком) пуковском округу:

За четовођу	1.	чете	I	батаљона, Милутин Димитријевић.
» »	2.	»	»	» Стеван Васић.
» »	3.	»	»	» Панта Маринковић.
» »	4.	»	»	» Михајло Живановић
» »	1.	»	II.	» Јоксим Ђорђевић.
» »	2.	»	»	» Милоје Радосављевић.
» врш. дуж. чет.	3.	»	»	» Петар Несторовић.
» четовођу	1.	»	III.	» Стојан Гавриловић.
» »	2.	»	»	» Вујица Живковић.
» »	3.	»	»	» Тимотије Шуковић.
» »	4.	»	»	» Владимир Урошевић.
» »	1.	»	IV.	» Трифун Гвозденовић.
» »	2.	»	»	» Петар Лазаревић.
» »	3.	»	»	» Обрен Јанићијевић.
» »	4.	»	»	» Милан Несторовић.

У XII. (Ћупријском) пуковском округу:

За четовођу	1.	чете	I.	батаљона, Сава Глигоријевић.
» »	2.	»	»	» Сима М. Савић.
» »	3.	»	»	» Аврам Радојковић.
» »	1.	»	II.	» Петар Митровић.
» »	2.	»	»	» Јован Стојановић.
» »	3.	»	»	» Милисав Вукосављевић.
» »	4.	»	»	» Милан Ристић.
» врш. дуж. четов.	1.	»	III.	» Милош Радоњић.
» »	2.	»	»	» Пауп Пауновић.
» »	3.	»	»	» Радисав Николић.
» »	4.	»	»	» Сава Пантић.
» »	1.	»	IV.	» Сава Маринковић.
» »	2.	»	»	» Манојло Миливојевић.
» »	3.	»	»	» Петроније Миладиновић.
» »	4.	»	»	» Јанићије Радовановић.

У Тимочкој дивизији:

У XIII. (Крајинском) пуковском округу:

За четовођу 2. чете I. батаљона Радисав Стевановић.
" " 3. " " " Атанаско Радисављевић.
" " 4. " " " Милош Живановић
" " 1. " II. " Мијајло Петровић.
" " 2. " " " Милован Бабић.
" " 3. " " " Коста Ђорђевић.
" " 4. " " " Јован Михајловић.
" " 1. " III. " Илија Милосављевић.
" " 2. " " " Динул Мојсиловић.
" " 3. " " " Недељко Стојановић.
" " 4. " " " Симон Недељковић.
" " 1. " IV. " Милосав В. Живановић.
" " 2. " " " Радул Витковић.
" " 3. " " " Јован Рачић.
" " 4. " " " Илија Јанковић.

У XIV. (Књажевачком) пуковском округу:

За четовођу 1. чете I. батаљона Никола Брајковић.
" " 2. " " " Радојко Јевтић.
" " 3. " " " Ђорђе Лазаревић.
" " 4. " " " Радосав Стевановић.
" " 1. " II. " Рањел В. Ивановић.
" " 2. " " " Стеван Маринковић.
" " 3. " " " Миладин Живковић
" " 4. " " " Јован Димитријевић.
" " 1. " III. " Антоније Милојић.
" " 2. " " " Милош Бранковић.
" " 3. " " " Никола Јовановић
" " 4 " " " Милоје Павковић.
" " 1. " IV. " Аврам Шундрић.
" " 2. " " " Никола Манић.
" " 3. " " " Живадин Костић.
" " 4. " " " Марјан Марковић.

У XV. (Пиротском) пуковском округу:

За четовођу 1. чете I. батаљона Стојан Живковић.
" " 2. " " " Анта Нешић.
" " 3. " " " Ђорђе Тошић.
" " 4. " " " Петар Стојановић.
" в. дуж. чет. 1. " II. " Јован Милошевић.
" " 2. " " " Панајот Величковић.
" четовођу 4. " " " Мита Рајковић.
" " 1. " III. " Така Ранчић.
" в. дуж. чет. 2. " " " Таца Манић.
" " 3. " " " Анђелко Ђорђевић.

За дуж. чет. 4. чете III. батаљона Мина Јовановић.
„ четовођу 1. „ IV „ Илија Стефановић.
„ „ 2. „ „ „ Влајко Нешић.
„ дуж. чет. 3. „ „ „ Тодор Тричковић.
„ четовођу 4. „ „ „ Виден Станковић.

Наредбом команданта Шумадијске дивизијске области № 5832. од 22 прош. мес. одређен је поручник Петар Радовић, досад. ађутант Шумадијског артиљеријског пука, за водника 4. батерије истог пука; а досад. водник 4. батерије, потпоручник Матија Добричић, за ађутанта истог пука.

Наредбом инспектора пешадије № 45. од 29. Октобра ове год. примљен је резервни пешадијски наредник Матија Здравковић поново у сталан кадар за титуларног пешад. наредника.

Наредбом инспектора пешадије № 47. од 16. прош. мес ове год., произведен је у чин титуларног пешадијског наредника, поднаредник Миленко Стеваповић, са рангом од 8. Октобра ове године.

ПРОПИСИ, НАРЕЂЕЊА И ОБЈАШНЕЊА.

Министарство војно.
№ 3172.

227.

НАРЕДБА.

За дезинфекцију касарнских и болничких нужника, употребљавана је до сада карболна киселина, клорни и карболни креч, и галица. Дезинфекција са побројаним хемикалијама и сувише је скупо коштала.

Немачки војни санитет чинио је у последње време пробу да нужнике дезинфикује *кречним млеком*. Пробе су дале врло повољне резултате, како у погледу за дезинфицирајуће дејство кречног млека, тако и у погледу на цену.

Да би се и ми овим проналаском користили, наређујем да се у будуће касарнски и болнички нужници и клоаке дезинфикују само кречним млеком, које се на следећи начин добија и употребљава:

1.) 100 кила креча посипа се постепено са 60 литара воде. За време посипања, креч, који постаје трошан, мења са каквом дугачком мотком, док год се у подједнако ситан прашак нестроши. Овом процедуром добија се хидрат креча, који се може справљати и у мањим количинама, но увек у сразмери 1·00 : 0·60. Мања количина хидрата креча справља се у каквом дрвеном сандуку или буретy, а већа у кречанама.

2.) За справљање „*кречног млека*“ ваља 1 део (по запремини) гореописаним начином добијеног хидрата креча сасути у 4 дела воде, и поново добро измешати, пре но се у нужнике сасне.

3.) Потпуна дезинфекција фекалија кречним млеком постићи ће се тек онда, ако се фекалије са овим добро измешају, и ако у смеси остане још нешто неједињеног креча. Ово последње познаће се алкаличном реакцијом на лакмусову хартију.

4.) У обичним приликама биће довољно, ако се сваког дана на једно нужничко окно по 2 литра кречног млека сасне.

5.) Испражњена бурад (нужници тонеспстема) и нужничка јама дезинфицирају се такође најбоље кречним млеком, ако им се дно — патос — и зидови кречним млеком прелију.

6.) Нужници, који су до сада са галицом дезинфиковани, не могу се дезинфиковати креч-

ним млеком пре но што се нужничке јаме испразне, и док се под и зидови ових према тачци 4. ове наредбе кречним млеком најпре неполију.

7.) Као што је напред казато, дезинфекција нужника кречним млеком мора се вршити сваког дана, јер ако се и један дан пропусти, наступиће амонијакално врење фекалија, и смрад у нужницима биће несносан.

8.) Да би се амонијакални задах у нужницама уништио, нужно је, да се у локале а у близини рупа поставе плитки а пошири земљани тањири са разблаженом солном киселином (Acid hydrochlor. crud. dil. 1 : 2).

9.) Сви гарнизони снабдеће се нужним бројем буради — сандука — за справљање и држање хидрата креча, као и за справљање кречног млека; даље са кантама за мерење и разношење хидрата креча и кречног млека.

26. Новембра 1890. год.
Београд.

Председник министарског савета,
заступник министра војног,
генерал
С. Грујић с. р.

Министарство војно.
Ф/А№ 8741

228.

Командантима дивизијских области.

Наканадно распису Ф/А№ 6650. од 28. Септембра ове год. (Службени војни лист број 40.), наређујем да се сви рекрути двогодишњаци за коњицу и пижинирију упуте у сталан кадар, тако да буду у својим командама 15. Јануара 1891. год. у вече.

Нега команданти по овоме поступе.

30. Новембра 1890. год.
Београд.

Председник министарског савета,
заступник министра војног,
генерал,
С. Грујић с. р.

Министарство војно.
Бр. 12281.

229.

Свима командама и војним надлештвима.

У члану 156. правила о новчаном снабдевању део II. није ништа казано, које ће принадлежности имати подофицири, који се у народној војсци употребе на какав посао за време вежбања, а потреба је наступила да се и то регулише. На једно с тога, а друго и што је у горњем члану, поред новчане накнаде која се даје на име хране и препочишта подофицирима одређеним на крокирање, рекрутовање и смотре, и војницима употребљеним на писарске дужности, предвиђена и увећана храна, чему није било места; и најзад и зато, што није учињена подела: колико на име стана а колико на име хране у предвиђеним случајевима припада, — наређујем: да се овај члан исправи овако:

У првом реду наставак „ма“ од прве речи избрисати, тако да остане „подофицири“.

У другом реду, после речи „рекрутовање“, да се дода „*обуку*“, а после речи „смотре“, да се изостави „позива“, па на место тога да дође „*народне војске*“.

У трећем реду наставак „ма“ од именице војници — да се изостави, а речи: „као писари“ да се замене са: „*на писарске дужности*“.

У седмом реду после речи „становима“ до дати „*па и плаћати*“; а у деветом реду изоставити реч „јер“, па додати „*што*“. После речи „за службу“, у десетом реду, треба додати: „*у тим случајевима добијаће*“, а да се изостави „плаћаће се“; и у једанаестом реду изоставити „увећане хране по пропису и“.

У четрнајстом реду реч „у опште“ — изоставити.

У петнајестом реду испред речи: „Но кад се“, долази нов став: „*Ова накнада даје се на име хране и стана и по томе*“, а изоставља се наставак „Но“.

У седамнајстом реду треба изоставити „са осматрајућим“, па у место тога да дође „*са осталим*“.

У двадесет првом реду реченицу: „као ни остали војници, који су удогорени“ — изоставити.

На крају двадесет четвртог реда иза „логору", треба додати *„но у механи или приватном стану за новац"*; а у двадесет петом реду, да се изостави „и тада ова дневница од два динара", а дода: *„само један динар на име плаћања преноћишта"*.

Дакле са исправкама овим овај 156. члан биће овакав:

„Подофицирм у опште, који се одреде у крокирање, рекрутовање, обуку и смотре народне војске, па и војници, кад се употребе на писарске дужности, у оскудици подофицира писара, кад то бива изван гарнизона, у коме су стално на служби, и кад се у тим приликама ван места гарнизона ноћивати мора по механама и другим приватним становима, па и плаћати, — што се не може на квартир враћати без штете за службу, — у тим случајевима добијаће дневно, поред накнаде за подвоз ствари, ако им ова припада, још по два динара на име увећаних трошкова. — Ова накнада даје се на име хране и стана и по томе кад се они у указаним приликама о трошку народном или државном (из казана) храниле буду (н. пр. кад буду са осталим делом војске улогорени) тада им се неће давати ова 2 динара, пошто храну у натури примају, а за стан нису изложени трошковима. Ако би пак имали храну у натури, али због послених или других обзира не би ноћивали у логору, но у механи или приватном стану за новац, издаваће им се само један динар на име плаћања преноћишта".

Нека команде и надлештва према овоме измене члан 156. и управљају се по томе.

29 Новембра 1890. год.

Београд.

Председник министарског савета,
заступник министра војног,
генерал

С. Грујић с. р.

Лични односи.

ОСУЂЕН:

Пресудом војног суда Тимочке дивизијске области, од 19. Октобра ове год. Сѫ 480., осуђен је артиљеријски потпоручник Прока Биволаревић, на један месец дана затвора. Пресуда је постала извршна.

ВОЛОВАЛИ:

Коњички мајор Сава Пауновић 12 дана.
Пешадијски потпоручик Коста Константиновић 20 дана.

ОДСУСТВА:

Пешадијски мајор Сима Јасика 15 дана прод.
Артиљеријски поручик Светозар Лучић 3 дана.
Пешадијски поручик Василије Васиљевић 5 дана.
Марвени лекар III. кл. Антоније Шеодовић 3 дана.

ЖЕНИТВЕ ОДОБРЕНЕ СУ:

у начелу:

Артиљеријском поручику Милети Танкосићу.
Пешадијском потпоручику Новаку Пејићу.
Војно-судском потпоручику Михајлу Васићу.
Жандармеријском потпоручику Митру Вулајићу.

коначно:

Артиљеријском капетану II. кл. Ђорђу Марковићу, са госпођицом Христином, ћерком Косте Здравковића, трговца из Београда.

Садржина. — Службени део: *Постављања. — Производства, постављења и разместаји. — Прописи, наређења и објашњења министарска. — Лични односи.*

КРАЉЕВСКО-СРПСКА ДРЖАВНА ШТАМПАРИЈА.

ИЗЛАЗИ РЕДОВНО
СВАКЕ СЕДМИЦЕ
ПО ЈЕДАРЕД,
А ПО ПОТРЕБИ И ВИШЕ ПУТА.
НАЛМАЊЕ НА ТАБАКУ.

ЧЛАНЦИ УПУЋУЈУ СЕ
УРЕДНИШТВУ,
ПРЕТПЛАТА БЛАГАЈНИ ВОЈ.
МИНИСТАРСТВА.

ЛИСТ ДАЉЕ СЕ У ЗАМЕНУ.



ЦЕНА
је листу годишња:
ЗА ВОЈСКУ . . . 6 дин.
ЗА НЕВОЈНИКЕ . 12 „
ЗА ИНОСТРАНСТВО
С ПОШТАРИНОМ 20 „
ПОЈЕДИНИ БРОЈ . 30 пара

ОГЛАСИ
ОД РЕДА ПО 10 ПАРА ДИН. ЗА 1
ПУТ, А ПОСЛЕ ПО 5 П. Д.
ВЕЋИ И ДУЖЕВРЕМЕНИ ОГЛАСИ
ПО УГОДИ.

СЛУЖБЕНИ ВОЈНИ ЛИСТ

ОРГАН И ИЗДАЊЕ ВОЈНОГ МИНИСТАРСТВА.

УРЕДНИК: ВЕЋИКРАЛШТАВНИ ПУКОВНИК Младен Јанковић, НАЧЕЛНИК ОПШТЕ-ВОЈНОГ ОДЕЉЕЊА.

БРОЈ 50. БЕОГРАД, 14. ДЕЦЕМБРА 1890. ГОД. ГОДИНА X.

Производства, постављења и размештаји.

РЕШЕЊИМА МИНИСТРА ВОЈНОГ:

Од 5. тек. месеца Ф/Д№ 8804., одређује се поручик Милић Божиновић, досад. водник 4. батерије Тимочког артиљер. пука, за врш. дужности благајника истог пука; а за водника 4. батерије, поручик Јанко Максимовић, досад. врш. дужн. благајника при истоме пуку.

Од 7. тек. мес. Л№ 3269, преводи се на службу при II. дивизиону Дунавског артиљеријског пука, марвени лекар IV. кл. Љубомир Јовановић, досада на служби при сталној марвеној болници Дунавске дивизијске области.

Од 7. тек. мес. Ф/Ђ№ 9019., постављају се за чланове испитне комисије за чин потпоручника, поред осталих још и пешад. капетан I. кл. Петар Грубић; пешадијски капетан II. класе Димитрије Булић; ђенералштабни капетан II. кл. Петар Бојовић; пешадијски капетан II. класе Ђура Станић, и пешадијски поручик Новак Бранковић.

А разрешавају се од дужности чланова те комисије: пешадијски капетан II. кл. Ђорђе Михајловић, и пешадијски поручици Никола Лукић и Љубомир Милић.

Наредбом команданта Тимочке дивизијске области од 12. Октобра ове год. Е№ 5113., одређени су, артиљер. мајор Димитрије Николић, врш. дуж. команданта Тимочког артиљер. пука, да поред редовне дужности врши и дужност управника гарнизона Зајечарског; а водник 4. чете V. гард. батаљона, поручик Лазар Илић, да врши дужн. управника привременог профијантског слагалишта у истоме гарнизону.

ПРОПИСИ, НАРЕЂЕЊА И ОБЈАШНЕЊА.

Министарство војно.
Ф/А№ 8746.

230.

Свима командама и војним надлештвима.

У прештампаном пропису о оделу активне и спреми целокупне војске, са изменама и допунама од 20. Октобра 1888. године Ф№ 6748., погрешно је изостало да: капелници IV. класе не носе ни једну розетну на еполетушкама и нараменицама, као што се то види из првобитног прописа о оделу и спреми војске Ф№ 5509. од 30. Новембра 1882. године и 3443. од 7. Јуна 1883. год.

С тога нека се у поменутом пропису на страни 26. у другом реду оздо, после реченице: „III. класе једну“ дода „*а четврте ни једну*“.

13. Децембра 1890. год.
Београд.

Председник министарског савета,
заступник министра војног,
генерал,
С. Грујић с. р.

Министарство војно.
Ф/А№ 9029.

231.

Свима командантима дивизија.

Инспектор инжињерије обратно је се министру војном с предлогом од 11. тек. месеца № 1382., да се за телеграфску чету упути ове године бар ¾ броја регрута од младића који су добро писмени и који су бар два разреда гимназије свршили.

Па како је ова потреба очигледна, јер се војници те чете имају по програму наставе да спреме и за службу телеграфиста по штацијама, а не само за тежачке послове ове струке, то нека се команданти дивизијски постарају да свака дивизијска област и ове године, а и у напредак упућује за телеграфску чету бар по четири добро писмена и што школованија младића.

14. Децембра 1890. год.
Београд.

Председник министарског савета,
заступник министра војног,
генерал
С. Грујић с. р.

Министарство војно.
А№ 4548.

232.

РАСПИС.

„Опис пушке и муниције пибодијевог система и руковања истом“, шаље се за штаб сваке округне и дивизијске команде по 5, а за сваког батаљонског командира, четовођу, ађутанта, водника и наредника II. позива народне војске по 1 комад. — дакле:

	комада
Моравској дивизијској команди . . .	332
Дринској „ „ . . .	332
Дунавској „ „ . . .	332
Шумадијској „ „ . . .	332
Тимочкој „ „ . . .	332
Пешадијској инспекцији	2
Главном ђенералштабу	1
Управи војне академије	60
„ војно-техничких завода . . .	6

О пријему да се одговори и јави лист и број инвентара где буде заведен.

Из инвентара књижнице министарства изведен је са стране 22. број 1., а цена је комаду 50 пара динарских.

22. Новембра 1890. год.
Београд.

Председник министарског савета,
заступник министра војног,
генерал
С. Грујић с. р.

Министарство војно.
Ф/Бр 8792.

233.

РАСПИС.

Књига „Стара Србија и Македонија“ II. део, од Гончевића, шаље се овим командама и надлештвима, којима је расписом од 17. прош. месеца Ф/Бр 7428. послат I. део, — дакле:

	комада
Управама:	
Војне академије	1
Војно-техничких завода	1
Главном ђенералштабу	2
Командама:	
Коњичке бригаде	4
I. пижинирског батаљона	1
Градског артиљер. батаљона	1
Моравске дивиз. области	3
Дринске дивиз. области	3
Дунавске дивиз. области	3
Шумадијске дивиз. области	3
Тимочке дивиз. области	3

О пријему да се одговори и јави лист и број инвентара где буде заведена

Из инвентара књижнице министарства изведена је са стране 143. број 1., а цена је комаду 5 динара.

30. Новембра 1890. год.
Београд.

Председник министарског савета,
заступник министра војног,
ђенерал
С. Грујић с. р.

Министарство војно.
А/Т№ 4805.

234.

РАСПИС.

У управи војно-техничких завода израђено је још 20 справа за вађење капсли из испуцаних чаура, по конструкцији Мате Блашковића, и наређено је управнику да пошље сваком батаљону пешадије по једну овакву справу.

Команданти батаљона нека приме ове справе и нека их употребљавају за вађење капсли поред оних справа, које се налазе код њих, како би се овај посао могао брзо вршити, те да се не нагомилавају неочишћене чауре са неизвађеним капсланма код батаљона, а нарочито после обуке резервиста.

4. Децембра 1890. год.
Београд.

Председник министарског савета,
заступник министра војног,
ђенерал
С. Грујић с. р.

Министарство војно.
Бр 6519.

235.

Свима командама и војним надлештвима београдског гарнизона.

Пароброд „Делиград“ заузет је био прошлога лета и ове јесени разним војним транспортима, те није могао искључно дрва да превлачи из Добре у Београд за потребу овдашњег гарнизона, нити ће их моћи од сад више превлачити, с тога што му је казан покварен.

Пошто због овог случаја није превучено дрва колико је истих нужно преко зиме овдашњем гарнизону, то је министарство народне привреде ступило у погодбу и са приватним паробродским друштвима ради преноса дрва, али се ни једно од тих друштава није могло примити овог посла. По томе очевидно је да ће се не мала оскудица у дрвима ове зиме трпити.

Овај случај даје ми повода да позовем све овдашње команде и војна надлештва, да највећу штедњу воде у трошењу дрва, како неби крајња нужда без истих наступила.

3. Децембра 1890. год.
Београд.

Председник министарског савета,
заступник министра војног,
ђенерал,
С. Грујић с. р.

Министарство војно.
Ф/А№ 8933.

236.

Свима командама и војним надлештвима.

Погрешно се практикује да се „гарнизонар“ потписује „управник гарнизона“.

И по уредби о формацији војске, и по правилу гарнизонске службе, а и по закону о војној администрацији, старешина гарнизонске управе зове се гарнизонар, па тако треба и да се потписује.

Нека се од сада по овоме поступа.

5. Децембра 1890. год.
Београд.

Председник министарског савета,
заступник министра војног,
генерал
С. Грујић с. р.

Министарство војно.
И/Ф№ 1995.

225.

ПРАВИЛА

За руковање парним котловима.

(свршетак.)

12. *Напајање котла.* Где год се могу уметнути справе за напајање, тако да без престанка раде, дакле да је и напајање континуирно, треба наредити да се то учини. У овом случају ложач ваља само да мотри на кретање воде у котлу посматрањем водомера, а притом и да ослушкује куцање вентила за напајање, те да буде назад сигуран да напајање котла бива правилно. — Где би овака радња била немогућа или са тешкоћама скопчана, врши се периодично напајање котла. Ово се мора управљати свагда према потреби у мањој или већој мери, и економичније је за радњу да се при добром одржавању и послуживању котла, напаја чешће и у мањим количинама. Утицај хладне воде у котлу на стање паре, као и кретање стања воде описано је у тач. 5. (и 6.) ових објашњења.

У осталом, периодично напајање врши се према правилу (тач. 12 упутства за ложаче). — Новом приликом напомиње се, да се строго забрањује напајање котла при веома ниском стању воде пошто у оваквим случајевима може да наступи експлозија котла, једно усљед придоласка воде у котао и сљедствено ојачаног притиска паре, а друго усљед веома наглог испаравања, које наступа при додиру воде са дуваровима котла, који су у том случају прегрејани и усијани, а можда већ и деформисани, те су због тога и слабији и осетљивији. Тек пошто котао довољно охладни може се после овога предузети напајање котла.

13. *Ложење.* За време рада котловог, у колико се на парној машини подједнако троши пара, треба и ложење да је уредно и у једнаким размацима времена, јер ложењем се само одржава снага паре на једној висини, која је потребна за правилну радњу машине. Ако ватра на огњишту ослаби, онда је посљедица томе опадање парне силе у котлу, и ватру треба ојачати, било свежим горивом, било пак чарканьем, што је случај ако су запушени рошти̂љи усљед многе шљаке и пепела. — Отварањем регистра и врата од пепелишта појачава се промаја, дакле тиме се и сагоревање потпомаже; а обратно затварањем ових успорава се сагоревање. По томе вешт ложач служи се више и чешће регистром, него лопатом за набацивање горива. Врата од огњишта имају се што ређе отварати, а пре но што ће се то чинити, добро је да се мало затвори регистар, но не преко мере, да се неби дим са огњишта враћао назад ложачу у лице. Овом манипулацијом успори ће се промаја и тада ложач ваља брзо да набаца гориво на огњиште, затим одмах да затвори врата и да опет отвори регистар. Камени угаљ или лигнит којим се ложи треба да се разбије у комадиње од величине једне песнице; а никако не треба да је комаље угља тако крупно да парчета буду тежа од једног килограма. Са овако спремљеним горивом покрива се површина огњишта — решетке — свугде наједнако, али слој горива да не буде нигде дебљи од 100—130^{mm}; решетка да је свугде равномерно покривена и да нема шупљина или празних места. При чарканьу ватре нетреба врата

широм отварати, а гориво ваља набацати само онде где је највише изгорело, колико тек да се та места покрију и слој изједначи, а да се при том не произведе јаки дим који иде у штету, а поред тога и шкоди котлу. За правилну радњу нужно је да се и решетка држи чисто. Кад се на огњишту накупи много шљаке и пепела, онда се решетка чисти жарачем, који се промоли кроз отвор пепелишта. На тај начин ослободе се отвори за промају, а пепео пропада кроз њих доле у пепелиште, усљед чега је промаја јача и огњиште чистије и светлије. Кад се затим на огњишту нагомилало већ толико шљаке, да ни ово средство непомаже за одржање добре ватре, онда се предузима чишћење огњишта, које бива на овај начин: једним алатом, згодним за то, разбија се шљака при полуотвореним вратима ложишта, и одвоји један део добре жеравице, која се затим одмакне уза сам ватробран. По том се, једном савијеном лопатицом, извуче сва остала шљака са огњишта напоље, и пошто се ту довољно охладила извоси се из ложионице и загаси. За остала жеравица у огњишту треба да се мало разреди, али тако да највећи део остане уза ватробран, па се затим набаца гориво, затворе врата и отвори регистар. Ако би ватра у толикој мери догорела, да свеже гориво неможе да се запали, то је добро да се већи део горива набаца подаље од врата уз ватробран, где је јача температура ложишта. Наравно при правилној радњи ово се неће никад догодити, и вешт ложач економисаће с горивом уредним ложењем, а не пренебрегавањем ватре. Пепелиште ваља чешће испражњивати да пепео не смета промаји. Правилно ложење познаје се по чистом, светлом и подједнаком пламену у ложишту; а да је решетка чиста познаје се по пепелишту, које је вазда у том случају равномерно осветљено зраком ватре са огњишта. — За економично ложење, дакле за штедњу горива мора имати ложач, поред остале спреме и знања, још и вештине у ложењу; а у осталом треба добро да познаје строј и уређење парнога котла и све његове ћуди, и да врши свој посао смотрено, добре воље и тачно онако, како му правила пропису. Начин, како ће се који од овде побројаних послова урадити, а да се учини сва могућа уштеда у горињу, различит је за разне врсте огњишта и горива; но у главном ово много зависи управо од самог ложача.

14. *Прекидање рада.* У свима приликама, кад то распоред пропису, дакле пред одмор или кад прилике изазову због какве год озледе на машинама или водоводу, да се за извесно дуже или краће време прекине рад, обустави радња котла, ложач ће постепено извршити следеће: напајаће котао, притвориће регистар и најзад затвориће парни вентил. У напредним приликама, кад ваља енергично обуставити развијање паре, отвориће се и врата ложишта, а евентуално и погасити ватра на огњишту; затим могу се и тегови на вентилима сигурности мало помаћи ка прекрету, те да известан део паре кроз ове вентиле излази напоље. За случај нужде, кад стане парнога котла изазове нагло обустављање рада, речено је напред у тач. 5. и 10. овог објашњења, како има да се поступи.

15. *После одмора.* Пошто се за време одмора или веће паузе у раду котао никако не ложи, него се обично заостала жеравица покрије слојем хладнога горива и тиме ватра утули, то се у ложишту и каналима за ватру задрже многи угљено-водонични гасови, који нису могли савршено изгорети, нити кроз затворен регистар излазити у димњак. Ови гасови, кад дођу у додир са пламеном, запале се напрасно и имају велику експанзивну силу, која у извесним приликама може да разори или поремети зидове парнога котла. Да би се избегла експлозија ових гасова у каналима и отклонила опасност од котла, правило ово пропису да се после свакога одмора, пре свега, отворе широм врата огњишта и регистар, и на тај начин да се прво изветре канали и ослободе од ових гасова, па потом тек да се разгрће и обнавља ватра на огњишту.

16. *Свршетак дневног рада.* Ово бива обично у једно и исто доба дана, и ложач ваља из раније да спреми котао за стање мира. Ватра на огњишту не обнавља се више, регистар се мало затвори, а исто тако и врата пепелишта. У згодном тренутку црпи се вода у котао преко нормалнога стања, усљед чега спадне температура у котлу. Пара, која се дотле већ развила,

у први мах држаће се усљед компресије свеже воде на висини, а за тим ће постепено да опада. Обнављање паре биће много слабије, и кад престане машина да ради и затвори се парни вентил треба у том тренутку да је и ваг, а на огњишту сва догорела, и да се котао толико већ расхладио да се никаква свежа пара у њему више не развија. Тегови на вентилима сигурности одмакну се мало назад, а на огњишту се мора погасити ватра и очистити решетка од шљаке и пепела. Жеравица се не сме никако запретати на огњишту; а сва заостала шљака и пепео испред котла мора се загасити, и потом изнети из ложионице на одређено место.

17. *Смењивање.* У приликама кад парни котао ради и дању и ноћу без престанка, или само дању, али са продуженим дневним радним часовима, нужно је да се даје ложачу извесно време одмора и да се смењује из ложионице, јер само ако је ложач довољно одморан и при снази моћи ће вршити своју дужност правилно и обазриво, што је нарочито потребно у приликама кад се форсира радња котла. Заменик ложача треба при смењивању да опроба лично сву арматуру, те да види дејствује ли све уредно, затим се распита подробно о стању котла у свима појединостима, прегледа његове делове на којима је котао ослабљен или озлеђен, и пошто забележи све недостатке које је при пријему котла затекао на њему, и уверн се да је даља радња котла посве безопасна, наставља рад ложења и послуживања правилно и смотрено. Онај који се смењује мора пре свега поучити заменика о стању котла по средствима којаје он дотле употребљавао зарад одржања појединих делова у исправности, и потом се може удалити из ложионице. У бележницу заменика мора се и смењеник потписати, да су при смењивању одиста нађени дотични, забележени, недостатци.

18. *Продување паре.* На оним местима котла, на којима се састављају изнесни делови са котлом, који су удешени за лакше скидање, а то су понајвише фланше и рупице за чишћење, зарад бољег затвора заптива се површина састављака разним средствима. За апретиране и фланше већег размера на рупи за улажење у котао добро се држи заптивач од бакарне жице која се мора равно и наједнако положити; за фланше мањег размера добро се држи заптивач од металне жице Gaze са мешиге-лепом, а у 2—4 слоја дебљине; или претеновн од доброг и чистог азбеста Ова два средства могу се употребити и за неапретиране фланше, и служе врло добро. Заптивачи од кучине са минијумом и т. д. одржавају се добро, само ако су вешто и пажљиво намотани, а десе ли се да негде пара продува, онда ваља по могућству запушити или уклити одушку коју је пара пробила, а чим се котао испразни и охлади ваља скинути повређени заптивач и изнова заптивати свежим материјалом. На рупи за улажење неваља заклопац прекомерно затезати заврткама, а исто тако ни на свима фланшама да се то не чини; јер је гвожђе у загрејаном стању осетљивије и може лако у место пријубљења фланша ка котлу да наступи противно, било да се изједе вијуга од завртке, било усљед прелома завртке, што свакако има своје крђаве посљедице.

19. *Озледе.* Под оним се разумева свака озледа котла или ложишта још у зачетку, која може да да повода већим или мањим недостацима у сигурности радње котла или не економичном утрошку горива. Како се поступа при озледама арматуре, речено је делимице при објашњењу појединих делова арматуре. Озледе у зачетку, дакле не напрасне, незахтевају брзо обустављање радње, осим у случајевима ако се напрасно и изненадно појаве, и ако се тако нагло развијају да се неможе чекати до свршетка рада. Према томе ваља ложач да пази на спољну површину котла, и чим примети на њој да има изгорелих места лима или закивака, или ако примети нагомилавање рђе или пак какве пукотине на лиму или какву му драго неправилност у облику или каквоћи лима, треба да то одмах достави надлежнима. То исто мора чинити и ако се појави каква озледа у ложишту или дуваровима са којима је котао озидан, у каналима за ватру или на димњаку, затим у згради ложионици, или на крову са којим је ложионица покривена, или у каналима за испуштање и одвод воде и т. д.

20. *Обустављање радње.* У случајевима кад прети опасност квара, експлозије или пожара, као и у случају ако се мора нагло зауставити

парна машина, радња котла се одмах обуставља. Унутарње прилике, дакле у ужем смислу стање котла, назинвају на разан начин потребу да се котао одмах стави у недејство, а о овима је овде у главноме и реч, јер за остале, спољне прилике, није нужно никакво даље објашњење. Прилике су ове разног рода, и то такве које могу да произведу експлозију у мањем или у већем степену, дакле просто квар или разорење. Моменти, који ово проузрокују наведени су у главном већ у правилу; но ради допуне споменуће се овде и други, који могу да имају врло рђаве посљедице; а које су по мњењу стручњака кадре да проузрокују експлозију котла. Овамо спада: а). Претерано и безразложно ојачање парне силе. Ако се ватра на огњишту прекомере развија, онда се пара у котлу несразмерно брзо почне да пење у вис, и непомаже ништа што ће се отворити сви вентили, напон паре ће да расте и напредује све дотле, док се енергично ватра не угаси. Оваки моменти наступају само усљед нехата и несавесности ложача. б). Случајно скакање паре у вис у часовима одмора. Ово наступа ако се котао претерано напреже, и опасност је да котао на његовим слабим странама прсне. Ова места су поглавито на великим одушкама, које нису довољно учвршћене заврткама; а лим по себи је, било при изради, било усљед прераде, на тим местима ослабљен, и лако може да прсне и да отвори мању или већу пукотину. в). Рђав материјал од кога је котао начињен. Материјал овај може бити или крт или нечист, што обоје даје повода да приликом отварања врата од ложишта, усљед наглог расхлађивања споја, лим прсне или напукне, затим да рђа и тиме се ослабљава. Лим треба да је довољно еластичан и при савијању да се не цепа и не прска. г). Ослабљени делови котла. Напрсла места или усљед гриже (корозије) ослабљена места, кад се даље протежу и развијају могу да буду врло опасна. Оваквих места може да буде и сакривених у зидовима котла, па ако их је хрђа толико нагела, да је само половина дебљине лима још здрава остала, онда већ при мањем појачању паре у котлу може да наступи опасна експлозија на тим местима. Оваква места налазе се обично на горњем делу котла, где га зид споља додирује, који мора бити здрав да не пропушта огањ на котлу више црте најнижега стања воде; затим на саставцима котла око кастела, као и на саставцима са буљером и т. п., и најзад на табанима котла са којима се котао наслања на зидове, а у случају ако је зид влагом искварен. Спољна рђа на котлу чешћа је и опаснија него гриза у унутрашњости. д). Непотпуна оправка. Невешти радници при оправци котла на закрпама обично натрпају што више материјала, на потом утврђују закрпу како који зна. Повређено место на котлу мора се прво исећи на равно колико треба, затим закрпа мора бити само толика, колико је нужно зарад утврђења помоћу закивака. Број и величина закивака мора бити према правилу. На закрпе ваља, дакле, ложач да обраћа чешће и пажњу. ђ). Погрешна конструкција и непоузданост арматуре. Овамо спада и недовољно учвршћење и ојачање котла на местима где је нужно. Вентили сигурности могу да се укљеште, или да зарђају делови полуге и т. д., па ако је притом још и манометар непоуздан, онда је котао остао са свим без мерила парног напона, и усљед тога постао је неупотребљив. е). Недостатак воде. О томе је у раније одељку, тач. 5. ових објашњења било говора. Но осим тога ваља напоменути да је шкодљиво и опасно мало стање воде у опште, и ако се усљед јаке ватре загреје лим од котла до 200° C, онда је испаравање тако нагло да никакве мере више непомажу, него котао усљед пренапрегнутости експлодује. ж). Презагревање дуварова котла који су изнутра обложени котловим каменом. Познато је да је испаравање воде у котлу најјаче онде, где је и највећа температура котлових дуварова, а то је на местима која су изложена непосредном додиру пламена, а усљед чега је и таложење котловог камена на тим местима најјаче. Да неби према томе настала опасност презагревања ових дуварова, нужно је да се чешће и темељно пиочисти котлов камен. Количина и каквоћа котловог камена различита је за разне врсте воде, и боље је кад се може употребити речна или поточна вода, него бунарска. При том речне и отворене воде врло често се замуте, што проузрокује велико таложење блата у котлу; но блато се много

лакше уклања из котла, а то бива посведневно издувањем до водомерне црте, а осим тога 2-3 пута месечно издувањем све воде из котла са паром испод једне атмосфере. з). Јаки потрес зидова при великом напону паре. Где има у близини парног котла ковница са парним чекићима, што производи јаки потрес у околним зградама и то утиче штетно на стање котла. и). Напрасно ослобођење воде у котлу од притиска. Напред у тач. 4. ових објашњења описане су штетне посљедице наглог отварања парног вентила или у опште какве год веће одушке на котлу. Усљед тога што се одласком веће количине паре ослободи загрејана вода у котлу од највећег дела притиска, вишак топлоте која се затекла у тој води производи тако нагло испаравање и згушњавање јачине притиска, да дуварови котла нису више кадри овој напрегнутости одолети, и томе следује експлозија. Према томе што је о опасности експлозије овде наведено, ложач који је вешт и окретан, мора ваздa ипак бити на опрезу, јер силе које се из потаје развијају и неприметно расту могу да разоре и униште све око себе, ако ложач није ваздa на свом месту и ако не мисли шта и како ради.

21. *Благо.* Према напред описаној манипулацији напајања (в. тач. 12. и 16.), котао има за време одмора или обноћ стање воде веће од нормалнога. По томе дакле, при даљем ложењу, а пре но што ће се пустити машина, ложач мора прво испустити сувишну воду до водомерне црте. Са овом водом изаћи ће и један део талога напоље, и котао се одржава чист од талога. Ову радњу потребa пренебрегнути, а у случају кад има у котлу воде повише преко нормалнога стања, ваља и неопходно је нужно да се сувишна вода испусти још при мањем притиску паре, и безусловно свакако пре но што се отвори парни вентил.

22. *Издување паром.* Да би се потпуније избацио талог из котла нужно је да се периодично издува паром сва вода из котла. Према чистоћи воде биће ове периоде за издување веће или мање. Правило забрањује издување паром снажнијом од једне атмосфере; јер догод има у котлу паре већег напона, знак је да се котао није довољно расхладио, и напрасно испражњивање котла, чији су зидови још много угрејани, имало би врло рђаве посљедице, једно с тога што би се усљед нагле промене притиска у унутрашности кварила еластичност материјала котлова, а друго и под утицајем топлоте од загрејаних дуварова настало би неједнако мицање, а местимице и деформација.

23. *Чишћење котла.* Треба испитати за које време нарасте котлов камен до 1 мм. дебљине, па фиксирати периоде за прање и чишћење котла. У тач. 20. ових објашњења речено је од чега зависи каквоћа и количина котловог камена; према томе за разне котлове а и за разне врсте воде биће и периоде чишћења разне. Кад дакле настане прописано време за чишћење, онда се обустави радња котла, издува се сва вода из њега под притиском испод једне атмосфере, или и без притиска паре ако има довољно пада за отицање воде; отворе се сви канали за ватру и канали за чишћење и улажење; отвори се улазак у котао, вентили и одушке за чишћење и остаки се 2—5 часова котао на миру да се охлади споља и изнутра. За убрзање тога посла може се том приликом испрати котао хладном водом, но ово треба чинити размишљено и тако да се котао ипак само постепено расхлађује. Затим се тупим и лаким, најбоље месинганим, алатом разбија камен са дуварова котлових и ољуштен избацује напоље. Котлове са водогрејним цевима, у које се дакле неможе свугде допрети алатом, ваља испирати изнутра воденим млазом помоћу штрцалке. Пошто се на овај начин испчисти котао од камена, ваља прегледати и темељно очистити сву арматуру; ситне одушке ваља очистити од блата и камења, а вентиле углачати и умерити на њиховим седиштима. Осим тога треба испчистити све канале за ватру, и где се нађе озлеђен дувар да се прв почетку чишћења оправи, те да има времена да се до пуштања котла у рад оправљена места осуше. Најзад имају се поново заптити све одушке, које су приликом чишћења отваране, а све што треба на њима да се оправља ваља одмах и оправити. Сва овде описана манипулација понашања се приликом свакога чишћења котла; но осим ових прописаних периодичних чишћења ваља завести сваке године још по једно или два главна чишћења, у којима се

горњи послови понављају, али много темељније и брижљивије. За овако главно чишћење нужна је и већа пауза времена, пошто се овом приликом има да испита пажљиво стање котла, да се дакле извршп ревизија. Кад се једном и код нас пропишу закони и правила за парне котлове и установи државна комисија за ревизију парних котлова, онда ће то важити за сву земљу, и ревизију ће вршити за то одређени органи. Но док то не буде нужно једа се нека ревизија војно-државних парних котлова изврши средствима, која сада имамо; а најзгоднија прилика за то је свако шесто-месечно до једногодишње главно чишћење. У главноме ревизија има да обухвати следеће моменте: Прегледање сполашности и унутрашњости котла; прегледање канала за ватру и зидова парнога котла; испитивање арматуре и евентуално, где има при руци шмрк за високе притиске, проба котла са водом. У главном прегледу свакојако треба да има бар једно стручно лице, које ће овај посао руководити. Појединости у погледу испитивања стања котла, знаци и дејство рђе, камена, сагоревања лима, корозије, знојења и томе подобно, споменуте су у појединим тачкама ових објашњења, и овде ваља само још напоменути да се по тупом и меком одјеку под ударцем чекића познаје ослабљено место, као и да се претходно мора котао добро очистити споља и изнутра, како од рђе тако и од камена. Како треба и у којој прилици поступити при сумњивом стању појединих места или при напукнутости и пукотинама, зависи од природе озледа и од места на коме се налазе.

24. *Чишћење канала за ватру.* Осим прилика, кад се котао чисти, ваља канале за ватру и пиаче почешће чистити од чађи и пепела, једно због тога што се њима напуше, чиме се слаби промаја и расипа гориво; а друго и с тога што је чађ и пепео, особито онде где има ма и најмање влаге или водене паре, највећи непријатељ гвожђу и квари дуварове котлове. Остало је речено у правилу.

25. *Изнова пуњење котла.* Котао нетреба ни 24 часа да стоји напуњен и затворен ван употребе, јер га хвата рђа. Особито у зиму пазити да се вода у њему не мрзне.

Нека се по овоме у будуће поступа.

19. Новембра 1890. год.
Београд.

Председник министарског савета,
заступник министра војног,
бекерал,
С. Грујић с. р.

ИСПРАВКА.

У 49. броју овога листа, на страни 1489.—1490. четворе стављене у V-ом (Ваљевском) пуковском округу, припадлеже VI-ом (Шабачком) пуковском округу, и обратно. Нека се према томе учини исправка.

Лични односи.

ОСУЂЕН:

Пресудом суда Дринске дивизијске области од 30. Јуна 1890. год. Сѣ 348., осуђен је артиљер. потпоручик Мирко Ђорђевић на један месец дана затвора. Пресуда је постала извршна.

БОЛОВАЛИ:

Артиљеријски капетан I. кл. Михајло Нешић 5 дана.
Артиљеријски капетан I. кл. Ђорђе Ванић 14 дана.
Пешадијски капетан II. кл. Стеван Вдах 10 дана.
Капелник I. класе Драгутин Чижек 10 дана.
Пешадијски поручик Вујица Пантић 16 дана.
Пешадијски поручик Милош Марковић 19 дана.
Пешадијски поручик Спасоје Грујичић 3 дана.
Пешадијски потпоручик Велимир Терзић 19 дана.
Пешадијски потпоручик Борисав Нинић 10 дана.
Пешадијски потпоручик Ђурђије Ђурић 10 дана.

ОДСУСТВА:

Артиљер. капетан I. кл. Димитрије Стаменковић 10 дана.
Коњички капетан I. кл. Сима Мичин 10 дана.
Артиљер. капетан I. кл. Јован Живковић 5 дана.
Артиљер. капетан I. кл. Илија Благојевић 2 дана.
Артиљер. капетан I. кл. Светозар Витковић 20 дана.
Пешадијски капетан I. кл. Алекса Вуковић 15 дана.
Пешадијски капетан I. кл. Јован Ерић 3 дана.
Војно-судски капетан I. кл. Драгомир Тајсић 15 дана.
Санитетски капетан I. кл Павле Поповић 1 дан.
Артиљер. капетан I. кл. Јовица Секаница 2 дана.
Коњички капетан I. кл. Исидор Рићички 5 дана.
Пешадијски капетан II. кл. Лазар Божић 10 дана.
Пешадијски капетан II. кл. Димитрије Јевтовић 15 дана.
Пешадијски капетан II. кл. Светозар Гмизовић 3 дана.
Санитетски капетан II. кл. Милош Жикић 10 дана.
Коњички капетан II. кл. Алекса Љубисављевић 20 дана.
Пешадијски капетан II. кл. Сава Стевановић 20 дана.
Пешадијски капетан II. кл. Љубомир Поповић 10 дана.
Пешадијски капетан II. кл. Добросав Милошевић 15 дана
Артиљеријски капетан II. кл. Арсеније Ломић 3 дана.
Пешадијски капетан II. кл. Никола Миленковић 10 дана.
Артиљеријски капетан II. кл. Вићентије Андрић 8 дана.
Артиљеријски поручник Михајло Христић 8 дана.
Пешадијски поручник Стеван Јаковљевић 4 дана.
Пешадијски поручник Тимотије Јовановић 2 дана.
Пешадијски поручник Лука Јеремић-Хајдин 3 дана.
Пешадијски поручник Сретен Славковић 26 дана.
Артиљеријски поручник Недељко Тошић 1 дан.
Артиљеријски поручник Андрија Љ. Милојевић 2 дана.
Артиљеријски поручник Димитрије Јовановић 5 дана.
Артиљеријски поручник Коста Вукићевић 5 дана.
Пешадијски поручник Павле Јаковљевић 3 дана.
Артиљер. потпоручник Недељко Илић 30 дана.
Артиљеријски потпоручник Миленко Вукосављевић 10 дана.
Војно-судски потпоручник Михајло Васић 7 дана.
Пешадијски потпоручник Никола Марковић мађ. 5 дана.
Пешадијски потпоручник Риста Тодоровић 13 дана.
Пешадијски потпоручник Ђорђе Јевтић 20 дана.
Пешадијски потпоручник Јеврем Павловић 15 дана.
Артиљеријски потпоручник Светозар Туцаковић 5 дана.
Артиљеријски потпоручник Гојимир Несторовић 5 дана.
Пешадијски потпоручник Душан Милосављевић 15 д. пр.
Пешадијски потпоручник Радоје Обрадовић 5 дана прод.
Пешадијски потпоручник Војислав Арсенијевић 8 д. прод.
Пешадијски потпоручник Димитрије Протић 8 дана.
Пешадијски потпоручник Димитрије Николић 5 дана.
Артиљеријски потпоручник Светозар Живанић 10 дана.
Артиљеријски потпоручник Јеврем Стевановић 10 дана.
Пешадијски потпоручник Крста Милутиновић 3 дана.
Пешадијски потпоручник Зарија Марковић 4 дана.
Пешадијски потпоручник Илија Мићић 8 дана.
Пешадијски потпоручник Војислав Дринчић 20 дана.
Пешадијски потпоручник Коста Кнежевић 6 дана.
Пешадијски потпоручник Ђорђе Јовановић 5 дана.
Пешадијски потпоручник Коста Илић 15 дана.
Пешадијски потпоручник Љубомир Симић 5 дана.
Пешадијски потпоручник Алекса Стефановић 1 дан.
Пешадијски потпоручник Љубомир Мирић 7 дана.
Писар III. кл. Живота Вукосављевић 12 дана.

ЖЕНИТВА ОДОБРЕНА ЈЕ:

у начелу:

Пешадијском поручнику Спасоју Грујичићу.

Неслужбени део.

БЕЛЕШКЕ.

197.) Организацијске измене у Аустро-угарској војсци. (наставак).

Домобранство. *Угарска домобранска пешадија* образује *у мирно доба 28 пукова*, који се зову по месту становања и носе бројеве од 1—28, а толико има и допунских домобранских округа. Пук се састоји у мирно доба из: *штаба, 3 или 4 активна батаљона* и једног *допунског батаљонског кадра*; а сви *батаљони* из по *4 чете у кадровском стању*. У сваком пуку обележени су батаљони по реду 1 — 3 односно 4, а чете од 1 — 12 односно 16. Пукови 1., 3., 5., 8., 9., 13., 17., 19., 21. и 24. имају по 4, а остали по 3 батаљона. Речки домобрански круг (Фијума) образује једну „Речку чету“, која је у мирно доба непосредно потчињена 20. пешадијском пуку. Као припрема да се на случај потребе у рату може повећати број домобранских батаљона, постоје код појединих пукова и у мирно доба укупно *11 резервних кадрова*, који носе називе дотичних пукова. Ако у једном пуку постоје два резервна кадра, онда се они бележе са 1. и 2. Код 1., 3., 4., 5., 6., 7., 8., 10. и 20. пука постоји по један, а код 19. пука два резервна кадра.

Према томе састоји се угарска домобранска пешадија у миру из: 94 батаљона, 28 допун. батаљон. кадрова, и 11 резервних кадрова.

У рату образује се: 1). *Допунски батаљон* из допунског батаљонског кадра, са оволико допунских чета, колико који пук има батаљона. Ако се за допуну домобранства узимају у вид опол(ч)енци, онда се сви они одређени за један пук формирају у нарочите допунске чете, све дотле док се неприкаду активним домобранским једи-

ницама. 2). *Штабна чета*, по нарочитим одредбама, из активне чете коју пуковар још у мирно доба за то назначава. 3). *Резервне трупе* из резервних кадрова.

Пуковски штаб и батаљони дислоцирани су у миру стално у допунском округу пуковском. Батаљони, који се не налазе у месту где и пуковски штаб, као и Речка чета, сматрају се као деташовани.

Допунски батаљон у рату формира се образовањем батаљонског штаба и допунских чета. Ове последње образују се у мирнодобним батаљонским штабним местима и по довршеној мобилизацији спајају се у месту пуковског штаба. За образовање даљих ванредних допунских чета, које се такође спајају са допунским батаљоном, наређује се према потреби нарочито. *Резервни кадрови* служе за образовање резервних јединица о мобилизацији, и образују као такви чете допунских батаљонских кадрова. Они у мирно доба имају да воде спискове ратног састава оних резервних штабова и јединица које се према ordre de bataille-y имају образовати код дотичних пукова. Официри, који се налазе код резервних кадрова, учествоваће по правилу на трупним вежбањима. Наредбе за то издаје пуковска команда. Војници се по правилу позивају на вежбања код оних одељења код којих су на храни.

Домобранска пешадија наоружана је: а). *Пешадијском официрском сабљом*: сви официри, кадети официрски заступници, штабни наредници, — наредници код активних и штабовских чета; б). *Репетирком са бајонетом*: сви војници који по списку улазе у активан састав бораца; в). *Револвером*: сви наредници са официрским сабљама; г). *Пајоничерским ножем*: подофицири писари, пушкари, трубачи и добошари, носионици рањеника и заповеда, и најзад возари, изузимајући оне који су вишим официрима придати за сејзе. *Ручна ратна муниција* за репетирке износи: за подофицире по 40, а за војнике и разводнике по 100 фишека; за револвер пак по 30 фишека.

Официрски кор састоји се из две главне групе, а на име: из официра активног домобр. стања и резервних. *Број активних официра* попуњује се: Питомцима који су свршили Лудовичку академију; превођењем редовних официра из сталне војске који на то пристану а који су своју обвезу служења у стајаћој војсци испунили; активирањем резервних официра; и најзад производством кадета. *Број резервних официра* попуњује се: прелазом активних официра у резерву; превођењем из резерве ст. војске, и производством резервних кадета и једногодишњих добровољаца. Особени прописи односно попуњавања официрског кора, као и одредбе о бројном стању резервних официра и превођење оних за активне изложене су у уредби о унапређивању.

Попуна људства бива према закону о устројству војске, а постављање подофицира према правилу о томе. Пешадијски пукови добијају рекруте и допунске резервисте по правилу из дотичних домобранских допунских округа; а пуковска команда расподељује их по честима обзиром се при том по могућству за постојбине дотичних. Допунски резервисти упућују се допунским четама. Расходи у мирнодобном комплекту који настају усљед смрти, отпуштањем неспособних и т. д. могу се попунити позивањем обвезника који су још у обвези за активну службу. Активна служба код домобранске пешадије као и теоријска и практичка обука регулише се нарочитим прописима по следећим основима: Рекрути се уводе у списковe према законским одредбама 1. Октобра оне године у којој су рекрутовани, а позивају се на службу тек 1. Марта идуће године, и остају у команди до Септембра наступајуће године, дакле непрекидно служе 19 месеци активно. Војници који су у другој години активне службе, изузимајући оне који су потребни за обучавање допунских резервиста, отпуштају се кућама на трајно одсуство, до њиховог превода у резерву, чим се заврше јесења вежбања. Они војници који остану за обучавање допунских резервиста урачунава се то време као да су били на једном вежбању. *Једногодишњи добровољци* домобранске пешадије отпочињу службу 1. Октобра, и обучавају се по нарочитим прописима. *Допунски резервисти* позивају се обично 6. Октобра на 8 недељну обуку. Одступање од овог бива по наредби министра земаљске одбране. Осим тога допунски резервисти позиваће се по правилу само на периодична вежбања. Резервисти и допунска резерва домобранства позиваће се с обзиром на привредне прилике дотичних крајева, после жетве на 5 недељна вежбања, но тако да се резервисти за 10 година њихове обвезе у домобранској резерви не зову на вежбања више од пет пута, а допунски резервисти за време 12 годишње обвезе у допунској резерви више од три пута. Искуженији сталне војске који су као резервисти или допунски резервисти прековедени у домобранство могу се за време њихове обвезе служења позвати само једном на вежбање. На та вежбања позиваће се: домобранска резерва у 1., 3., 5., 7. и 9 години, а прековедени из резерве и допунске резерве стајаће војске у 1. години службе им у домобранству. По правилу, резервисти имају да сврше вежбања код трупа из којих су. Домобрански резервни официри и кадети за време док на њима траје законска обвеза службе, могу се према потреби свога даљег образовања, позвати сваке године на вежбање или обуку, што се регулише наредбом.

Мирнодобни (ратни) састав домобранске пешадијске чете састоји се из: 1 (1) капетана, 1 (3) нижа официра, 1 (1) кадета официрског заступника, 1 (1) наредника, 1 (1) подофицира писара, 1 (4) поднаредника, 2 (12) каплара, 2 (18) разводника, 16 (180) редова, 1 (2) трубача с пушком, 1 (2) добошара, 0 (4) пијонира с пушком, 0 (3) рањеничка носиоца, и 2 (4) денчика. Речка чета има осим тога у мирно доба више: 1 нижег официра, 1 поднаредник, 1 каплара, 20 редова и 1 денчика. (наставиће се).

208.) Турски козаци. Како „Reichswehr“ јавља, Султан је намерао да десет батаљона Курда устрои по обрасцу руских козака, и мисли да ће их на тај начин моћи потчинити војничком реду. У вишим војничким кру-

говима неслажу се сви са овим планом Султановим, који је предат на миење ђенералу Голц-паши. Међутим према издатој наредби имали би се Курди у Ерзинцану, где је штаб 4. корпуса, организовати као пограничне трупе, али се Курдима ни мало недопада намера да их преобрате у редовну војску, и на маршу ка Ерзинцану много су већ утекли, а биће их, вели, млогих који ће им следовати.

209.) Потковице без клинаца. Како јавља „Mil. Woch.-Blatt", неки Clérens, белгијанац, предлаже потковице без клинаца. Оне се састоје из два полукружна крака, који су с једног краја притврђени у виду шарке; а на другом помоћу једне завртке. Потковице се удешавају на копиту помоћу 12 до 15 милимет. високог испуста на ивици. У рожњачи копите прави се 1 милимет. дубок усек у који захвата испуст на ивици и притеже завртком да се одржи. Ако би заиста, вели исти лист, испало за руком да се потковица на овакав начин може довољно притврдити за копиту, онда неправо да нема потребе кварити копиту клинцима, а осим тога би се и мењање кова знатно олакшало. Међутим свакојако је, вели, још у питању, да ли завртка може одолети ударима којима се ивице, и да ли притисак нарочито на задњи мекши део копите не утиче штетно на механизам копите.

210.) Пробојна снага нове руске пушке. Из Финског војног листа доноси „Armeeblatt", неке податке о пробојној снази обложених зрна нове 7·6 милиметар. руске пушке, упоређујући је са Берданком. На 300 метара пуцало се, вели, на мету која је састављена од 25 борових дасака један палац дебелих, које су постављене једна позади друге у размаку од 2 палца. Од 10 Берданових зрна пробијено је 5 дасака сасвим, шеста од 9, седма и осма даска од 8, девета од 5, и најзад десета даска само од једног зрна. Међутим од обложених зрна нове 7·6 милимет. пушке 10 њих прошло је кроз 20, девет кроз 21, шест кроз 22, два кроз 23, а једно кроз 24 даске и забило се у 25.

Осим тога пуцало се и на 3, 5 односно 7 милимет. дебеле челичне плоче шведске фабрике, на 2·18, 3·8 и 6.19 милимет. дебеле обичне челичне плоче, и најзад и на преносни штит данског капетана Холстајна, који има 16 палаца у квадрату, а дебео је 3·8 милимет. Пуцало се Берданком, којој је почетна брзина 430 мет., и новом 7·6 милимет. пушком, код које је почетна брзина 620 мет. са даљине од 100, 200 и 400 кор. Ново 7·6 милимет. зрно пробило је са 100 кор. све осим 7 милимет. плочу, коју је само незнатно удубило. На 200 и 400 кор. прошло је 7·6 милимет. зрно кроз предњи Холстајнов штит и удубило је доста видно, и други који је иза првог био постављен. На даљини од 200 кор. пробило је и све остале плоче осим оне од 5 и 7 милимет., од којих је прву удубило, а на другој оставило само траг од удара. На 400 кор. на 5, 6·19 и 7 милимет. плочи видело се само место удара, а 3 милимет., 2.18 и 3·8 милимет. плоче пробијене су. Берданка је показала много мању пробојну снагу и пробила је њих 10) кор. само оне три плоче од обичног челика.

211.) Резервна батерија при Софијском артиљеријском слагалишту издвојена је из овога, указом од 17. Октобра тек. год., и претата артиљеријском пуком, с називом учебна батерија.

212.) Стрелишта у Енглеској. Ради боље обуке трупа у гађању устројава се у Енглеској једно ново артиљеријско и више пешадијских стрелишта. У тој цели министар војни одредио је следеће услове: Артиљеријско стрелиште има бити у округлој цифри 5500 мет. дуачко и 1600 мет. широко, а осим тога да са једног краја има у три правца слободан преглед до на 3200 мет. За пешадијска стрелишта тражи се дужина од 4600, ширина 900 мет., и слободан преглед до на 900 мет. Где је грудобран за хватање зрна добар, могу од пешадијских стрелишта дужине бити знатно краће. Стрелишта ваља да близини друмова и жељезничких путова, да на њима нема грађевина или каквих других препона, и да нису укрштена путовима или стазама; да једном крају да је земљиште подесно за логориште и да има довољно воде. У Ирланду за сад су многи гарнизони без икаквих стрелишта, а и од постојећих мучно да је и једно удесно за гађања новом пушком.

213.) Број јединица разних родова војске великих европских сила у миру, како вели „D. Heeres Ztg.", овако је по немачком потпуковнику Екснеру:

Војска	Батаљона	Ескадрона	Пољских батерија	Градских чета	Техничк. трупа
Немачка	538	465	434	124	98
Аустро-Угарска	453	252	241	72	77
Италија	346	144	207	68	64
Русија	1025¼	687	405	209	146
Француска . . .	561	420	480	100	116

214.) Покретна посматралишта. Како „Armeeblatt" јавља, по примеру руском и холандском добиле су и белгијске батерије покретна посматралишта по конструкцији поручика Castres-a, и тако свака батерија има по једне дестваје за посматрање, које се у мирно доба носе на пртљажним колима, а у ратно на муницијској кари. Тежина целе справе износи 30 килогр., и за пола минута може је један човек наместити; највиша степеница удигнута је од земље за 2·17 метара. Лествице те састављене су из два дрвена стуба са седам гвоздених покретних степеница, из два обртна полупирача од 27

милиметр. гвозденим цеви, из горње скеле; сви ти делови су при транспорту растављени, па се само при употреби на познат начин састављају.

Пре увођења ових лестница за посматрање чињени су на Бевердовском и Брашантском стрелишту упоређења у посматрању метака нормалним пољским дурбином, а у исто време обичним догледом са лествица, па су се, види, сви у томе сагласили да ће обичне лестнице за посматрање у свима ратним приликама чинити знатне услуге, а нарочито на покривеном земљишту, јер је пољски дурбин за рат одвећ деликатан и мора се пажљиво њиме руковати.

215.) Ратна муниција опрема код Француске војске, оказа је, као што саопштава „D. Heeres Ztg.“,

Муниција	Код пешадије				Код артиљерије			
	Носе	На пушку			Носи се у	На топ од		
		М. 74.	М. 86. са 6. фиш. у свесци	М. 86. са 8 фиш. у свесци		90 мм.	80 мм. кора. арт.	80 мм. дивиз. арт.
		метака				метака		
I. Бојне линије	Војници[1]	78	108	112	Батериј. предњацима .	141	156	142
	Батаљонске каре[2] . .	18·1	26	26·5	Муниц. одељењима[3] . .	62	87	—
	Муниција одељења[3] .	46	65	66·4				
	Пртљажна кола[4] . . .	(2)	(2·5)	(2·6)				
	Свега .	142·1	199·5	204·9	Свега .	203	243	142
II. Корпусног парка	Парковска одељења[5] (№ 1., 2. и 3.)	32·7	46	46·5	Парк. одељења (№ 1., 2., 3. и 4.)	54	61	—
	Свега муниц. код бојне линије и корпусних паркова	174·8	245·5	251·5	Свега .	257	304	142
III. Армијског или великог парка	Намењена је за попуну муниције корпусних паркова и муниција одељења.							

1.) Овде није узета у рачун револверска муниција за оне који су њима наоружани.

2.) По једна кола (Мод. 1858.) на батаљон, која носе 18144 фишека Мод. 74., или 25920 фишека Мод. 86., спакованих по 6 у свесци, или 26496 фишека исте врсте или са по 8 фишека у свесци.

3.) Свакој пешадијској дивизији придато је: 1 одељење са пешадијском, и 2 одељења са артиљеријском муницијом за дивиз. артиљерију. Свако пешадијско муницијско одељење састоји се из 32 кола Мод. 58., и у предњаку једних кола носи се револверска муниција а у другима фишеци Мод. 74. Артиљеријска муницијска одељења носе на 14 кола 90 милимет., а на трећим колима 80 милимет. топовску муницију.

4.) Ови фишеци смештени су у белом сандуку (на сваким колима по један); у сандуку има 1512 фишека Мод. 74., или 1890 фишека Мод. 86. са по 6 фишека у свесци или 1920 Мод. 86. са по 8 фишека у свесци. Пртљажна кола не смеју ићи у борбу, и муниција која се на њима носи сматра се као резерва, која се може употребити при одбрани колоне, и из које се на бивану и у кантонманима допуњује ручна муниција код војника.

5.) Парковска одељења № 1, 2 и 3 састоје се из по 18 кола за 90 милиметр., и из по 4 кола за 80 милиметр. топовску муницију, и 15 пешадијских муницијских кола Мод. 58., код којих се у једном предњаку налази муниција Мод. 74., а у једном опет револверска. Одељење № 4 има 15 кола са 90 милиметр. топовском муницијом, а осим тога на двојим колима Мод 58. носи распрскавну муницију за коњицу, затим разне потребе, митраљеске кутије, као и разну муницију друге врсте која се употребљава кад артиљерије.

216.) Вежбања у попуњавању муниције у Француској. Како јавља „L' Avenir militaire", 1. артиљеријска бригада, која се састоји из 15. и 27. пука, ту скоро чинила је вежбања у попуњавању муниције како то бива и у рату. Оба пука била су према својој нормалној подели раздељени на дивизијску и корпусну артиљерију. Хтело се први пут окушати да се практички изведе попуна муниције у рату по новим правилима. При вежбању сви су степени представљени изузимајући велики парк; нешадијске дивизије маркиране су батаљонским муниционским колима, а артиљеријска одељења са по неколико топова. Разна кретања при попуњавању муниције од једног на другом степену изведена су с највећом правилношћу и без икакве сметње, поред свега тога што су оваква вежбања чињена први пут. Говори се, вели исти лист, да ће се код свију артиљеријских бригада чинити оваква вежбања.

217.) Нови пољски топови у Немачкој војсци. Од како се приступило увођењу малодимног барута и код артиљерије, од то доба у разним листовима избијају гласови као да у Немачкој постоји намера да се досадање челичне цеви код пољске артиљерије замене цевима од бронзе, због тога што на ове не утиче шкодљиво нови барут, што су услед тога трајније него челичне од којих су и лакше: и најзад што су од њих и јефтиније тим пре, јер се у Немачкој од француског рата на овамо налази напредно велика количина бронзе, која је заплењена и која лежи без употребе. Али, као што сада јављају неки листови, ствар не стоји тако, јер, веле, из дела ћенерала Р. Видеа види се да је у Немачкој сасвим у тишини не само начелно спршена ствар о једнообразном преоружању пољске артиљерије, него да је шта више већ и усвојен нови пољски артиљеријски материјал, код ког су измењени поред цеви, лафета, гранате и шрапнела још и возове.

Нови пољски том С. 88. има челичну цев, која се по конструкцији неразликује од досадање, већ је само лакша јер тежи 420 кгр. према 450 код досадање, а цео том са свом ратном опремом тежи 1850 кгр. на спрам 1980 кгр. код старог. Тако исто су и нове муниционске каре лакше, јер им тежина износи 1990 кграма, докле су старе тежиле 2220.

Што се тиче дејства новог топа оно је истоветно као и код старог тежег, а оба имају једнаку душу и троше истоветну муницију.

218.) Мерзерски пољски артиљеријски пукови у Русији. У 15. и 41. броју овога листа од пр. године јавили смо да су у Русији образована два пољска мерзерска пука, а сад, како јављају, устројен је и трећи. У миру има сваки пук и 4 батерије од по 6 топова и кара, а у рату добија још 18 муниц. кола и један резервни лафет. Мерзери су запрегнути са по 6, муниционска кола и резервни лафет са по 4, а каре са по једним коњем. У миру има сваки пук 28 официра, лекара, чиновника и т. д., 689 војника, 261 коња; а у рату 29 официра и т. д., 862 војника, 756 коња, 24 мерзера, 24 каре, 72 муниц. кола, 4 резерв. лафета и 44 возар. кола, од којих су запрегнута са по 1 коњем: 3 официрска кола, 2 апотекар. и 1 санитетска; са по 2 коња: 3 за пуковски пртљаг, 28 за пуковску, батеријску и општу артиљеријску резерву; са по 3 коња: командантска кола; и са по 4 коња: 6 кола и то 2 болеснička и 4 за злат.

Осим тога постоје и мерзерски артиљеријски паркови (2 летећа и 2 мобилна). Из два постојећа летећа мерзер. парка образују се у рату 2 парковске бригаде, свака од по 4 летећа парка који се састоји из по 4 официра, 153 војника, 127 коња, 24 муниц. кола са по 6 коња, 2 злата. кола са по два и 4 пртљажн. кола са по 4 коња. За комплетовање летећих паркова, из којих се у рату непосредно попуњава муниција, служе мобилни паркови, код којих се ратни састав састоји из по 4 официра, 153 војника, 127 коња и 30 кола. Услед образовања 3. мерзерског пука биће образован и један (3.) летећи и један (3.) мобилни мерзерски артиљеријски парк, поштo по формацији у рату сваки мерзерски пук добија по једну парковску бригаду и један мобилан парк.

ОГЛАСИ.

Глиша Тодоровић из Ратара, среза Јасеничког, округа Подунавског, редов Шумадијске бољинчарске чете, који је 16. Маја тек. год. пуштен кући ради поправке здравља, имао је се 31. и тог месеца у команду вратити; па како то ни досада учињено није сматра се да је бегству.

Он је висок 1·70 мет., лица црног, његав, очију зелених, бркова врло малих и бело-жутих, косе бело-жуте, трепавица и обрва бело-жутих, иде мало погурен.

Од државних ствари однео је на себи: 1 блузу и 1 панталоне чохане, 1 капу шајкачу, 1 окованик, 1 пар преобуке и 1 пар опанака, све у половном стању.

Сотир Стојановић из Ниша, каплар Тимочке дивизијске војне музике, побегао је из команде 25. Јула тек. године.

Он је висок 1·70 мет., косе смеђе, лица пуног округлог, бркова средњих, браде обријане, других знакова нема.

Од државних ствари однео је на себи: 1 блузу и 1 панталоне чохаве нове, 1 капу шајкачу, 3 пар преобуке, 1 чизаме дугачке и 1 чокуле половне.

Милоје Миленковић из Венчана, округа Подунавског, редов 3. ескадрона II. коњичког пука стал. кадра, побегао је из команде 23. Јуна тек. год.

Он је стар 21 годину, висок 1·6С мет., лица плавог, обрва жутих, бркова малих, носа пљоснатог.

Од државних ствари однео је на себи: 1 блузу чохану нову, 1 панталоне црне, 1 капу шајкачу, 1 оковратник, 1 пар преобуке, 1 пар чизама нових са мамузама и са собом однео је 1 пар белог одела.

Милан Г. Станковић из Б. Лаола, среза Млавског, округа Пожаревачког, редов Дунавске болничарске чете, побегао је из команде 31. Јула тек. год.

Он је висок 1·67 мет., плав, очију плавих, с' десне стране испод доње вилице има белегу од извађене жлезде.

Од државних ствари однео је на себи: блузу и панталоне цвиличне и половне, капу шајкачу половну, 1 оковратник полован, 1 пар преобуке половне, 1 пар чизама дугачких половних, револвер Франкотовог система под № 1052., тесак са кожном канијом, опасач и гајтан зелени за револвер, висак за тесак и 36 бојних револверских метака.

Јован Цветковић из Леповишта, среза Пољаничког, округа Врањског, редов IV. батерије Моравског артиљеријског пука, побегао је из команде 21. Јула тек. год.

Он је стар 20 год., плав, лица мало дугуљастог, очију зелених, косе и обрве смеђе, браде и бркова нема, на врху главе има белегу од удара, кад говори замуцкује.

Од државних ствари однео је на себи: 1 чакшире чохане, 1 блузу цвиличну, 1 капу шајкачу, 1 оковратник, 1 пар преобуке, 1 пар чизама, 1 пар мамуза и 1 пешкир.

Умољавају се војне и полицијске власти да именоване бегунце у својој територији похваће, и да их на случај проналаска спроведу у команде.

Од стране дотичних команада.

Од Карте „**КРАЉЕВИНЕ СРБИЈЕ**“ у размери 1:75.000, која се израђује у главном ђенералштабу, до сада су готове и јавности предате следеће секције:

Авала, Београд, Јадар, Сопот, Паланка, Брза Паланка, Аранђеловац, Рача, Деля Јован, Неготин, Косјерић, Крагујевац, Јагодина, Раваница, Бања Брестовачка, Зајечар, Рајац, Краљево, Чукојевац, Параћин, Бољевац, Нови Хан, Увац, Ивањица, Студеница, Алексинац, Бања Алексиначка, Књажевац, Свети Никола, Голија планина, Прокупље, Ниш, Бела-Паланка, Темска, Трн кладенца, Пилатовица, Куршумлија, Житни Поток, Лесковац Сува Планина, Пирот, Ржана, Подујево, Мркоњ, Ветерница, Власотинце, Дашчани Кладенац, Свирци, Врања, Власина, Давидовац и Бабина пољана. — Једна секција кошта за официре и војнике 0·50 дин., а за грађане 1·20 динара.

Ђ/Ј№ 1727. *Из канцеларије главног ђенералштаба.*

Према Највишем решењу, XV. сатаљон сталног кадра, славиће ове године у Књажевцу своју славу — **„16. Децембра, као дан ослобођења Пирота“.**

Према Највишем решењу, XIV. батаљон сталног кадра славиће идуће год. у Књажевцу своју славу — **„17. Јануара, као дан успомене када је Књаз Милош по повратку свом у Србију варош „Гургусовац“ прозвао „Књажевац“.**

Ово се јавља свима командама и војним надлештвима ради знања.

Од стране дотичних команда.

ПОЗИВ НА ПРЕТПЛАТУ

на ручну књигу за официре свију родова оружја, за питомце војне академије и приправнике официрске

Привремена фортификација

(Позната до сад код нас као „Пољска“).

I. Теоријски део.

од

Х. Плесикса, артиљеријског потпуковника

и

Е. Легран - Жирарда, инжињирског капитана.

УДЕШЕНА ПРЕМА ПРОГРАМУ ПРЕДАВАЊА У СПЕЦИЈАЛНОЈ ВОЈНОЈ ШКОЛИ И ВИШОЈ РАТНОЈ ШКОЛИ У ПАРИЗУ.

Друго издање од 1890. год.

Ово најновије дело превео сам на српски с француског. Позивам и молим све другове официре — дејствителне и у резерви, да се на ово дело претплате, као и све оне, којима је намењена. Дело ће се штампати само у толиком броју, колико се буде јавило претплатника. Рок претплати је до 28. овог месеца, до кога дана ваља послати новац. (Најзгоднији је начин: упутницом, кад се више претплатника удруже) Цена је књизи 3 дин. Новац и списак претплатника ваља слати преводиоцу у Ниш. Дело ће изнети до 10 штампаних табака, рачунајући и слике којих има до 110. — Дело је подељено у 11 глава, у којима је обухваћен сав теоријски део и *дефиловање* из примењеног дела фортификације.

6. Децембра 1890. год.
Ниш.

Гргур С. Шумкарац,
инжињирски потпоручик.

Садржина. — **Службени део**: *Производства, постављења и размештаји.* — *Прописи, наређења и објашњења министарска.* — *Исправка.* — *Лични односи.* — **Неслужбени део**: *Белешке*: 197.) Организацијске измене у Аустро-угарској војсци. (наставак). 208.) Турски коњаци. 209.) Потковице без клинаца. 210.) Пробојна снага нове руске пушке. 211.) Резервна батерија при Совјиском артиљеријском слагалишту. 212.) Стрелишта у Енглеској. 213.) Број једињица разних родова војске великих јевроиских сила, у миру. 214.) Покретна посматралишта. 215.) Ратна муниција оирема код француске војске. 216.) Вежбања у попуњавању муниције у Француској. 217. Нови пољски топови у Немачкој војсци. 218.) Мерзерски пољски артиљеријски пукови у Русији. — *Огласи.*

КРАЉЕВСКО-СРПСКА ДРЖАВНА ШТАМПАРИЈА.

ИЗЛАЗИ РЕДОВНО
СВАКЕ СЕДМИЦЕ
ПО ЈЕДАРЕД,
А ПО ПОТРЕБИ И ВИШЕ ПУТА,
НАЈМАЊЕ НА ТАБАКУ.

ЧЛАНЦИ ГЊУРЕЈУ СЕ
УРЕДНИШТВУ,
ОДНОСНО ПРЕТПЛАТА БЛАГАЈИ ВОЈ.
МИНИСТАРСТВА.

ЛИСТ ДАЉЕ СЕ У ЗАМЕНУ.



ЦЕНА
је листу годишња:
ЗА ВОЈСКУ . . . 6 дин.
ЗА НЕВОЈНИКЕ . 12 „
ЗА ИНОСТРАНСТВО
С ПОШТАРИНОМ 20 „
ПОЈЕДИНИ БРОЈ . 30 ПАРА

ОГЛАСИ
ОД РЕДА ПО 10 ПАРА ДИН. ЗА 1
ПУТ, А ПОСЛЕ ПО 5 П. Д.
ВЕЋИ И ДУЖЕВРЕМЕНИЈИ ОГЛАСИ
ПО УГОДБИ.

СЛУЖБЕНИ ВОЈНИ ЛИСТ

ОРГАН И ИЗДАЊЕ ВОЈНОГ МИНИСТАРСТВА.

УРЕДНИК: ВЕЋЕРАЛШТАБНИ ПУКОВНИК Младен Јанковић, НАЧЕЛНИК ОПШТЕ-ВОЈНОГ ОДЕЉЕЊА.

БРОЈ 51. БЕОГРАД, 22. ДЕЦЕМБРА 1890. ГОД. ГОДИНА X.

Производства, постављења и размештаји.

У ИМЕ
ЊЕГОВОГ ВЕЛИЧАНСТВА
А Л Е К С А Н Д Р А I.
по милости божијој и вољи народној
Краља Србије
МИ
КРАЉЕВСКИ НАМЕСНИЦИ.

На предлог заступника Нашега војног министра, председника Нашег министарског савета, производимо:

„Санитетског поручика Светозара Арсенијевића, у чин санитетског капетана II. кл.“

Заступник Нашега војног министра, председник Нашег министарског савета, нека изврши овај указ.

14. Децембра 1890. год.
Београд.

Јов. Ристић с. р.
К. С. Протић с. р.
Ј. Вели-Марковић с. р.

Председник министарског савета,
заступник министра војног,
генерал
С. Грујић с. р.

Указ овај саопштава се свима командама и војним надлештвима ради знања.

Ф/А№ 9083.
14. Децембра 1890. год.
Београд.

Председник министарског савета,
заступник министра војног,
генерал
С. Грујић с. р.

У ИМЕ
ЊЕГОВОГ ВЕЛИЧАНСТВА
А Л Е К С А Н Д Р А I.
по милости божијој и вољи народној
Краља Србије
МИ
КРАЉЕВСКИ НАМЕСНИЦИ.

На предлог заступника Нашега војног министра, председника Нашег министарског савета, постављамо:

„За контрактуалне капелнике IV. кл. Драгутина Махању и Фрању Покорног, досадање привремене капелнике".

Заступник Нашег војног министра, председник Нашега министарског савета, нека изврши овај указ.

14. Децембра 1890. год.
Београд.

Јов. Ристић с. р.
К. С. Протић с. р.
Ј. Вели-Марковић с. р.

Председник министарског савета, заступник министра војног, генерал
С. Грујић с. р.

Указ овај саопштава се свима командама и војним надлештвима ради знања.

Ф/А№ 9084.

14. Децембра 1890. год.
Београд.

Председник министарског савета, заступник министра војног, генерал
С. Грујић с. р.

РЕШЕЊИМА МИНИСТРА ВОЈНОГ:

Од 12. тек. мес. Л№ 3324., одређује се за трупног лекара при II. дивизиону Дунавског артиљеријског пука у Смедереву, санитетски поручник Андра Петровић, досада при трупама београдског гарнизона; а за лекара свију градских трупа, као и за управника градске амбулаторије београдске, санитетски капетан II. кл. Светозар Арсенијевић.

Од 14. тек. мес. Пов. Ф/А№ 746., одређује се за ађутанта Тимочке дивизијске команде, пешадијски капетан II. кл. Јарослав Јанкура, досадањи командир 3. чете XV. батаљона; а за командира 3. чете XV. батаљона, пешадијски капетан I. кл. Светозар Миленовић, досад. ађутант Тимочке дивизијске команде.

Од 16. тек. месеца Ф/А№ 8969., одређује се на службу при XII. (Ћупријској) пуковској окружној команди, артиљер. поручник Светозар Лучић, назначени водник 6. батерије Тимочког артиљеријског пука.

Од 10. тек. мес. Б№ 12492., постављен је Милан Миленковић, за практиканта брдског артиљеријског пука.

Наредбом команданта Моравске дивизијске области № 215. од 9. тек. мес., преведен је водник 3. чете I. батаљона „Књаза Милоша", поручник Јеврем Вучићевић, у 1. чету истог батаљона; а потпоручник Јован Пешић, досад. водник 1. чете у 3. чету истог батаљона.

Наредбом команданта Шумадијске дивизијске области № 5957. од 4. тек. мес., преведени су: водник X. батаљона поручник Светозар Таловић из 3-ће у 2-гу чету истог батаљона; а водник XII. батаљона, потпоручник Вуле Симић, из 4-те у 3-ћу чету истог батаљона.

ПРОПИСИ, НАРЕЂЕЊА И ОБЈАШЊЕЊА.

Министарство војно.
А.№ 3293.

237.

РАСПИС.

„Слике артиљеријског и слике коњичког карабина Мод. 84. год.“, повезане у тврдом повезу, шаљу се војним надлештвима и командама, и то:

	АРТ. КОМАДА	КОЊ. КОМАДА
Одељењима министарства:		
Инжинирско-техничком	1	—
Инспекцијама:		
Пешадијској	1	1
Артиљеријској	1	1
Инжинирској	1	1
Главном ђенералштабу	1	1
Управама:		
Војне академије	2	2
Војно-техничких завода	6	6
Главног убојног слагалишта	1	1
Инжинирског арсенала	1	—
Стрегар. барутана	1	1
Командама:		
Краљевој гарди	—	5
Коњичке бригаде	—	1
I. инжинирског батаљона	6	—
II. инжинирског батаљона	4	—
Понтонирског полубатаљона	5	—
Брдског артиљер. пука	6	—
Градског артиљер. батаљона	6	—
Подофицирске пешадијске школе	1	1
„ артиљериј. „	2	—
Коњичке батерије	1	—
Свакој команди дивизијске области по	1 = 5	5
Сваком пољ. арт. пуку по	13 = 65	—
„ коњичком „ „	7 = —	21
Свима пуков. окруж. командама	1 = 15	15
Слагалишту Моравске дивизије	2	2

У инвентар да се уведе, о пријему одговори и јави лист и број инвентара где буду уведене.

Из инвентара књижнице министарства наведене су са стране 59. број 1., а цена им је 2·65 динара комад.

19. Октобра 1890. год.
Београд.

Председник министарског савета, заступник министра војног, ђенерал

С. Грујић с. р.

Министарство војно.
Ф/Б.№ 8934.

238.

РАСПИС.

„Закон о попису људства и домаће стоке“, шаље се командама и војним надлештвима, и то:

	КОМАДА
Ађутантури Његовог Величанства	1
Свима одељењима вој. министар. по 1 =	8
„ инспекторима по 1 =	3
„ комитетима по 1 =	3
Главном ђенералштабу	2
Управи војне академије	1
„ ветеринарске школе	1
„ војно-тех. завода	3
„ Стрегарских барутана	1
„ војне одеће	1
„ инжинирског арсенала	1
„ главног убојног слагалишта	1
Команди Краљеве гарде	1
„ коњичке бригаде	4
„ I. инжинир. батаљона	1
„ II. инжинир. батаљона	1
„ понтонир. полубатаљона	1
„ брдског артиљер. пука	1
„ градског батаљона	1
„ коњичке батерије	1

	комада
Команди жандармерије	1
„ сваке подофиц. школе по 1 „	2
„ „ дивиз. области „ 22 „	110

О пријему да се одговори и јави лист и број инвентара где буде заведен.

Из инвентара књижнице министарства изведен је са стране 8. број 1.

Дивизијске команде раздаће саме овај закон у сразмерном броју свима подручним командама од батаљона на више.

11. Децембра 1890. год.
Београд.

Председник министарског савета,
заступник министра војног,
генерал,

С. Грујић с. р.

Министарство војно.
Бр. 12677.

239

Свима командама, војним надлештвима и окружним начелништвима.

Наредно сам да се приступи склапању рачуна министарства војног за прошлу 1889. рач. годину, с тога нека се поступи у свему онако како је наређено у распису министра војног од 14. Децембра прош. год. Бр. 12120. (Службени војни лист бр. 50. и 51. 1889. год.) и најдаље до 1. Фебруара идуће 1891. године пошаљу министру војном рачуни или признанице, оверене од стране надлежних интендантура — рачуноиспитача, — по којима се има што примати за поменуту годину, и квитирање изврше са благајном војног министарства, ако би имао ко шта примати за исплату неизмирених рачуна, непризнатих сума или на попуну своје касе, а одељења војног министарства да јаве благајничком одељењу, ако имају што ангажовати од неизузетих потребних кредита за поменуту годину по партијама с којима они располажу.

После одређеног рока, и кад се рачуни и књиге војног министарства закључе, неће се моћи више никаква исплата за речену годину признати ни исплатити, и зато ће бити одговорни они који је пису на време тражили.

12. Децембра 1890. год.
Београд.

Председник министарског савета,
заступник министра војног,
генерал,

С. Грујић с. р.

Министарство војно.
Е/Пр. 6727.

240.

ОБЈАШЊЕЊЕ.

Члан 41. правила о снабдевању сточном храном наређује, да се храна и простирка за официрске коње који у приватним шталама станују издаје унапред за један месец дана, и то првог дана сваког месеца, а чл. 46. истог правила наређује да се храна официрским коњима издаје у новцу ако у дотичном гарнизону нема профијант. слагалишта да би се храна у натури издавати могла.

И сад је некима нејасно на питају: да ли се у напред може издати и новац оном официру за један месец чијем коњу следује државна храна, али слагалишта у дотичном гарнизону нема да би се храна у натури издати могла.

Кад су напред поменута два члана онако јасна, онда је јасно и то да и новац за исхрану коња треба издавати онако исто као што се издаје и храна у натури, јер овај новац није ништа друго но храна у новац претворена.

Издавање новца место хране дакле мора бити у напред за један месец дана као што се и фураж издаје.

Нека се овако разуме и поступа.

13. Децембра 1890. год.
Београд.

Председник министарског савета,
заступник министра војног,
генерал

С. Грујић с. р.

Министарство војно.
А/Т.№ 5038.

241.

Свима командама.

Пошто је на овогодишњим гађањима из топова Мод. 85. год. утрошак фрикционих упаљача био до 4·5% највећи, то решавам *да се у будуће издаје муниција за упражњења у мирно доба 5% више фрикционих упаљача но што им буде следовало метака, и да се тај процент увек расходује без икаквог другог решења.*

За ратно пак доба процент ових упаљача биће 10%.

16. Децембра 1890. год.
Београд.

Председник министарског савета,
заступник министра војног,
бекерал
С. Грујић с. р.

Министарство војно.
Бр. 12700.

242.

Свима командама и војним надлештвима.

Командант Дунавског пешадијског пука, који је у исто доба и председник одбора фонда војних музиканата, рапортом од 10. овог месеца Бр. 717. доставио ми је, да је се при прегледу фондовских докумената уверио, да команде и војна надлештва, које имају код себе на служби дужнике овога фонда, врло неуредно врше наплату дуга, и да у каси има докумената, по којима је узети дуг требало платити пре 5—6 година, но да команде ни на више пута поновљена тражења нису се хтеле овоме одазвати, због чега је сада интерес нарастао толики, да је се исправнао с главним дугом.

Видећи у овоме неуредно вршење службе од стране оних, који су позвани да тачно обуставе врше од дужника и сваког месеца шаљу фонду, а још већу штету, која се фонду том неуредношћу причињава и команданту Дунавског пешадијског пука ствара неоправдано преписка, позивам команде и надлештва да се строго придржавају члана 117. и 118. правила о новчаном снабдевању део II., и досад наплаћени новац за музиканатски фонд одма пошаљу и редовно чине исто сваког месеца.

Дознаћу ли и после овога да се где другчије поступа, ја ћу учинити одговорним за штету поверитељу онога, који је надлежан да наплаћује дуг, а осем тога одговараће ми и за неуредно вршење службе.

16. Децембра 1890. год.
Београд.

Председник министарског савета,
заступник министра војног,
бекерал
С. Грујић с. р.

Министарство војно.
Ф/Бр. 8930.

243.

РЕШЕЊЕ.

Пошто се војни предмети сада на Великој школи не предају, а међутим предавачи њихови нису још од те дужности разрешени, то у споразуму са г. министром просвете наређујем, да се под данашњим предавачи војних предмета на Великој школи од тих дужности разреше.

8. Децембра 1890. год.
Београд.

Председник министарског савета,
заступник министра војног,
бекерал,
С. Грујић с. р.

Министарство војно.
А/С.№ 5149.

244.

Свима командантима дивизија.

Из предлога које поједине команде подносе за расходовање неупотребљивог убојног материјала видим, да се по књигама дивизиј. слагалишта воде бројно многи неупотребљиви

предмети, који су као расходовани добивени од команада; и то само с тога што команде које су добиле већ одобрење за расход њихов, у место да су их послале коме припадеже са списком или писмом, као расходовање, сходно правилу о вођењу инвентара (стр. 4.), а оне их шаљу погрешно као нове са спроводним листом слагалиштима, те их ова заводе у своје књиге и затим их опет попова предлажу за расходовање. Међутим, расписом од Јуна 1886. године А/СЊ 4035. (Службе. војни лист бр. 23. стр. 514.) са свим је јасно казато како треба у овакви приликци поступати.

Даље, за предмете који се код трупа расходују због тога што се по комисијском находењу морају оправљати, пошто у оваквом стању у каквом су, нису за употребу, регулисано је такође расписима: А/СЊ 4732. од 17. Јула 1886. год. (Службе. војни лист бр. 27. и 28. стр. 609), А/ТЊ 317. и А/СЊ 164С. (Службени војни лист пр. год. бр. 9., 17. и 18. стр. 328. и 547.) како са њима треба поступати, — али се многе команде и нека слагалишта ни по овоме неуправљају.

Поводом овога, обраћам пажњу командама и слагалиштима, да се постојећих расписа тачно придржавају. А команданти пак дивизија нека изволе потчињене команде упућивати на правилно вршење постојећих прописа.

20. Децембра 1890 год.
Београд.

Председник министарског савета, заступник министра војног, генерал,

С. Грујић с. р.

Извештаји и реферати.

РЕФЕРАТ

Господину министру војном.

У радионицама управе војне одеће израђује се одело војничко које је по размери подељено у четири класе, а обућа у три класе. Овако израђено одело тешко је подесити на војнике, јер само три, односно четири класе, недовољне су с погледом на различити узраст људи. То је узрок што се с једне стране у нас потроши више материјала, него што би иначе требало, и што на већини војника одело не стоји прикладно. Највише пада то у очи кад се посматра обућа на војницима. Већина њих носе ширу и пространију обућу него што им је нога, и због тога обично се лубови брзо искваре и чизма или цокула изиђе са свим из форме.

Како се за сада у нас још не може да прави одело и обућа по мери за сваког војника, но како с друге стране не треба да остане ни досадања хрђава практика, то ваља пронаћи једном средњем путу, а тај би по мом учтивом мнењу био: ако би се одело израђивало у 10, а обућа у 15 класа.

Према томе свако комад преобуке, одела и обуће имао би своју прописану дужину и ширину, како на прсима тако и јаци. То би имало вредити и за обућу, с тим да јој не само дужина и ширина но и висина рист и сара буде одређена. Одређујући на тај начин размеру класа од 1 — 10, односно од 1 — 15, имао би се одма израчунати и утрошак материјала за сваку размеру или класу.

Да би се знало колико ће се одела и обуће по овим класама израђивати сваке године, узеће се статистички податци од узраста људи добивени при рекрутовањима прошлих година, и наћиће се њихов средњи број који ће служити као мерило за количине одела које треба израђивати.

Када се буде знало колика је висина и ширина свакој класи преобуке, одела и обуће, тада неће бити тешко ни командирима саставити требовања према узрасту људи. Шта више

неће бити тешко да се води нарочити списак у коме се може забележити које класе преобуке, одела и обуће треба требовати за сваког.

Тим путем уштедиће се много у материјалу, добиће се подесније одело и обућа за сваког појединог војника, па и сам изглед трупа биће бољи.

С тога част ми је предложити г. министру војном да изволи решити да се образује једна нарочита комисија од стручњака и официра, која ће израдити пропис о овоме што учтиво предлажем, по детаљнијим упутствима која ће добити од овог одељења.

8. Децембра 1890. год.
Београд.

Начелник економног одељења,
пуковник
А. Протић с. р.

Усвајам овај реферат, и наређујем да се образује комисија при управи војне одеће под председништвом управника војне одеће, која ће овај посао имати да изврши што пре.

Економно одељење нека по овом учини даље шта треба.

Е/О№ 6729.
8. Децембра 1890. год.
Београд.

Председник министарског савета,
заступник министра војног,
генерал
С. Грујић с. р.

Лични односи.

БОЛОВАЛИ:

Коњички мајор Сава Пауновић 19 дана.
Коњички поручник Љубомир Ђорђевић 3 дана.
Коњички поручник Ђорђе Ђорђевић 6 дана.
Артиљеријски поручник Ђорђе Јанковић 1 дан.
Инжинирски поручник Миладин Корач 6 дана.
Инжинирски поручник Александар Николић 60 дана.

ОДСУСТВА:

Артиљеријски пуковник Благоје Јурковић 40 дана.
Артиљеријски пуковник Михајло Срећковић 23 дана.
Пешадијски мајор Ђорђе Жујовић 12 дана.
Пешадијски мајор Лазар Петровић 5 дана.
Пешадијски мајор Михајло Радовић 10 дана.
Инжинирски капетан I. кл. Алекса Димитријевић 10 дана.
Инжинирски капетан II. кл. Дамјан Поповић 15 дана.
Пешадијски капетан II. кл. Никола Васић 6 дана.
Артиљеријски капетан II. кл. Милан Маринковић 18 дана.
Пешадијски капетан II. кл. Аврам Јовановић 4 дана.
Коњички капетан II. кл. Прока Божић 16 дана.
Коњички поручник Драгутин Милетић 3 дана.
Инжинирски поручник Јован Бабић 5 дана.
Инжинирски поручник Мирутин Савић 3 дана.
Артиљеријски потпоручник Илија Радојичић 30 дана.
Пешадијски потпоручник Љубомир Михајловић 2 дана.
Инжинирски потпоручник Владимир Радосављевић 3 дана.
Инжинирски потпоручник Никола Стевановић 2 дана.
Артиљеријски потпоручник Михајло Симић 5 дана.
Пешадијски потпоручник Стеван Стевановић 5 дана.
Коњички потпоручник Радомир Јовановић 5 дана.
Коњички потпоручник Митан Д мьановић 12 дана.
Коњички потпоручник Петар Прендић 5 дана.
Коњички потпоручник Радивоје Алексић 1 дан.
Војно-апотекар. помоћник II. кл. Живојин С. Т јсић 5 д.
Наредник III. кл. Танасије Пејчић 3 дана.

ЖЕНИТВА ОДОБРЕНА ЈЕ:

у начелу:

Пешадијском потпоручику Јеврему Павловићу.

Неслужбени део.

БЕЛЕШКЕ.

197.) Организацијске измене у Аустро-угарској војсци. (наставак).

Аустријско домобранство. Пошто је буџетска сума за идућу годину већа од овогодишње за 7 милиона дин., то ће се и устројство домобранских кадрова и надлештава знатно изменити и допунити. У свакој корпусној области отправљају под надзором корпусног команданта све послове који се односе на домобранство 5—6 официра и 9 до 14 чиновника. За *пешадију* постоје кадрови за 92 батаљона, од којих 78 улазе у састав пукова, докле 10 Тиролских и 4 Далматинска батаљона остају као такви самостални. Пукови се састоје и то: 1 из 5, 10 из 4, а 11 из по 3 батаљона. Сваки батаљон има по две учебна кадра од по 2 одељења, тако да свака чета мобилисаног батаљона има свој сопствени кадар.

Пуковски штаб, који је још у миру образован, састоји се из 3 официра и 4—7 војника. Заједно са штабом пуковским мирнодобно стање једног пука од 3 батаљона састоји се из: 27 официра и 287 војника; код пука од 4 батаљона из: 35 официра и 382 војника; а код пука од 5 батаљона из: 43 официра и 477 војника. По новој подели домобранских округа дају сада корпусне области следећи број домобранских батаљона, и то:

1., 3. и 8.	корпусна област:	по 11	батаљона;
2.	»	9	»
9. и 14.	»	13	»
10.	»	8	»
11.	»	12	»
Далмација		4	»

Ратни комплекат домобранских батаљона који су у саставу пукова износи: 973 човека, 30 коња и 9 кола; а самостални батаљона нешто је за неколико војника и 1 кола. Пуковски штаб има у рату: 21 људ, 13 коња и 3 кола. Према томе има пук у ратном саставу од по 3 батаљона: 2940 људи, 103 коња и 30 кола; од по 4 батаљона: 3912 људи, 133 коња и 39 кола; а од 5 батаљона: 4886 људи, 163 коња и 48 кола.

Према количини обучених односно необучених људи који се имају на расположењу, сваки батаљон образује у рату једну или више резервних или допунских чета; резервне чете састављају се у батаљоне.

Домобранска *коњица* састоји се из 6 пукова (3 драгунска и 3 уланска), 2 ескадрона Тиролских и једног ескадрона Далматинских стрелаца. За свако пук постоји штаб и 2 учебна кадра са свега 9 официра, 79 војника и 80 коња. Кадар Тиролског дивизиона састоји се из 7 официра, 87 војника и 70 коња; а кадар Далматинског ескадрона из 3 официра, 40 војника и 32 коња. У рату образује сваки пук: штаб и 4 акт. ескадрона са 735 људи, 710 коња и 19 кола; осим тога образују још по један допунски ескадрон од 177 људи и 160 коња. Тиролски дивизион има у рату 12 официра, 349 војника, 8 кола, и 1 допунско одељење од 6 официра, 90 војника и 81 коња. Далматински пак ескадрон има у рату 173 човека, 171 коња, 4 кола, и једно допунско одељење са 1 официром, 34 војника и 22 коња. Најзад домобранска коњица образује још и 7 коњичких штаб. кодова за пешадијске дивизије, сваки вод од по 26 људи и 25 коња. Попуњавање домобранске коњице биће скоро искључиво ислужењицима ст. војске, који се преводе из резерве ст. војске у домобранство, а у врло незнатном броју рекрутима који се обучавају код кадрова. — У овој години позвано је на 8 недељну обуку свега 15816 рекрута; а на четири недељно пак вежбање код пешадије: 1380 официра и 82276 војника, а код коњице: 145 официра и 4245 војника са 4156 коња.

Редовни издатци за мирнодобне кадрове износе за идућу годину у окр. суми 10,000.000 динара, а на обуку рекрута и вежбања осталих обвезника у окр. суми 5,600.000 динара. Ових 7,000.000 динара који су као нешто више у нови буџет на име напредних издатака употребиће се у главном на набавку малокалибарке и муниције за њу, а неки мањи део и за грађење покривених мањежа за домобранску коњицу.

219). Нови малодимни барут код француске пољске артиљерије. Из нове ручне књиге за ђенерал-штабне официре види се, како вели „Armeeblatt“, да је француска пољска артиљерија већ снадбевена новим малодимним барутом, обележеном са B. C., и да тежина фишека износи код 80 мм. пољских топова 560, код 90 мм. топова 720, код 80 мм. брдских топова 170, а код 95 мм. позицијских топова 770 грама. Сваком од ових фишека придаје се још по 10 грама обичног барута ради бољег потпаљивања. Француска пољска артиљерија има сада једно главно зрно, а на име картеч-гранате са двојним упаљачем, које се састоје из челичне чауре напуњене зрнима од тврдог олова, која су у одговарајућим обалицама смештена у њој, а пуњење за распрскавање у врху је. Осим ових картеч-граната постоје, као помоћно зрно, и обични картечи, а за рушење још и 4 калибра дугачке распрскавне гранате, које се пуне са 1·4 кгр. креснлита, и од којих се у деветој кари код сваке батерије носи по 75 комада. Како изгледа, француска артиљерија не мисли употребљавати ове гранате против живих предмета, као што је то случај код немачке, него само против тврдих мета где је нужно минско дејство. „Armeeblatt“, вели да би и у Аустро-угарској ваљало следовати примеру француза, те по томе завести једно зрно

са двојним упаљачем за дејство против живих предмета као најчешћих. Употребу бризантног распрскавног пуњења, исти лист не држи, из обзира сигурности и других, за безусловно нужну. За свакдањашње пак тврдих предмета могло би се, вели, место горенаведених недовољних послужити спаљивим бризантним зрнима, која би се посилала на засебним колима с којима би се батерије снабделе у извесној количини. Што се пак картеча тиче, мишља је да се по два на топ посе на лафету, што је, вели, случај и код неких других артилерија.

220). Опити с покретним кућама у Француској почели су наређени од стране вој. министра, јер се, како јавља „Arm. terr.“, показало, да кухиње при мењању места немогу да зготове оволико порција јела колико кад кола стоје, т. ј. оне не могу кувати у кретању онако и оволико као кад се ова не крећу. Према томе или ће се број покретних кухиња повећати, или ће се трупама одредити известан број сталних огњишта.

221). Колико долази од тежине целокупног оптерећења војниковог на ручну муницију. По „Armeeblatt-у“ тежина ручне муниције износи: у Немачкој (150 фишека) 16·3% од целокупног оптерећења, у Шведској 11·8 (целокупно оптерећење је 28·35 кгр.), у Француској 11·7, у Русији 11·5, а у Италији и Аустро-угарској по 10·7%.

222). Спиљавање морских валова уљем. Читаоцима је познато из ранијих бележака да су тиме чињени некакви покушаји, а сад доноси „Reichswehr“ још и податке о скорашњим пробама које су у том погледу чиниле немачке окловине „Немачка и Пруска“. Брод „Немачка“ пробао је то код Реке (Фијуме) и констатовао је, вели, успех. Међутим брод „Пруссија“ имао је мање повољних резултата 8. Фебруара т. г. код Матапан. предгорја, али узрок је, вели, лежао у сувише великој брзини брода, који је износио 10 миља у сату. Поред свега тога показало се, вели, да се употребом уља спречава запљускивање валова. Опити су изведени на обичан начин, а на име: обешен је тегуљ са уљем, које је из овога капало, на она места о брод, с које су стране пиљчекивани највећи таласи, тако да се постепено око брода образовао више метара широк или потпун слој уља. Све је једно ма какво се уље употребљавало. У ономе случају употребљено је уље намењено за подмазивање машина, и за цео дан није, вели, утрошено више од 75 килограма.

223.) Прописе о жандармеријској служби код војске у Француској, издао је нов под 6. Априлом 1890. год., и њиме се замењује досадањи од 13. Октобра 1887. год. Тај нови прописе садржи, по „Bulletin officiel du ministère de la guerre“ следеће одредбе:

Служба жандармерије код војске обухвата Service prévôtal у ужем смислу (полицијску и судску службу) чување заробљеника и надзор над пртљагом. Главни командант жандармерије при штабу армијском носи назив „Grand prévôt“, при корпусу „prévôt“, а команданти жандармерије при пешадијским и самосталним коњичким дивизијма, при коњичким бригадама корпусним, при деташованим бригадама и армијским етапним командама зову се „commandant de la force publique“ с додатком имена трупе или надлештва код кога су; старешина пак жандармерије при штабу врховне команде зове се „prévôt“. Састав и распоред жандармеријских трупа регулише се повременим наредбама министарским. Неке од тих трупа, деле се на два или три одељења, од којих је сваком за се одређена парочита служба. Тако, тамничарско особље, које припада корпусноме штабу, састоји се на force publique при штабу, из одељења за чување заробљеника, и из одељења за надзор над пртљагом. Овим није речено да се они морају искључиво употребити само на службу на коју су првобитно назначени, него се једно одељење може, према потреби, да употреби и на послове другог одељења. За тамничаре имају се у виду погашени наредници. Жандармерија врши код војске ону исту службу коју и у држави, а на име: истраживање и констатовање злочина, преступа и истуса, саслушања и извештаји, гоњење и хватање криваца, полицијску службу, одржавање реда у логорима, кантонманима и путовима и спровођење заробљеника. Предмет њихове парочите пажње су невојничка лица као трговци, крчмари, и њихова послуга, који услед добивене дозволе могу да прате војску, затим скитнице и такве особе о којима се сумња да нису шпиони. Осим тога жандармерија води надзор над затворима устројеним код штабова армијских, дивизијских и бригадних команда. Она мотри и руководи службу стражара сигурности. Најзад у делокруг жандармерије спада надзор и полицијска служба код пуковских тренова. Жандармерија је, осим својим сопственим старешинама, потчињена само ђенералима и начелницима ђенерал-штабова оних трупа, коме је дотично одељење придато. Етапна служба састоји се у сигурном одржавању људи и материјала између војске и домовине. Људство, којим се буде располагало, разделиће се на поједине етапне команде; а њим официр или капетан који им је командант, потчињен је етапном управнику и grande prévôt-у, и носи назив prévôt d'étapes.

224.) Аутоматска пушка. Како „Armeeblatt“ јавља неки D. Picher изумео је пушку коју ваља само напињати и окидати, а од времена на време пунити магацин. Из описа те пушке види се да испод цеви има неко оџачаље по коме се у напред и назад креће некаква ваљак, на који при пуцању дејствује известан део гасова који пролазе кроз један канал испод њега. Испред ваљка стоји једна спирална опруга коју он услед притиска гасова на њега потискне и пресује са зади у напред. На ваљку од оџо налази се једна спроводна шипка која се са њим заједно покреће у напред и назад, и која при тим покретима у напред захватајући у затварачки механизам овај отвара, из магацина вади нов фишек — а при покрету у назад — кад дејство гасног притиска престане и спирала отпочне свој рад — умеће фишек у лежиште и затвара затварач. Стрелац је за то време напињано

на понова окида, при чему се оваква радња опет поновара.

За опите изнесена је пушка 9·65 милимет. калибра која тежи 4·76 клгр. и из које је у току шест недеља испаљено преко 3000 метака без икакве, вели, шкоде по механизам, на против после је боље дејствовао него у први мах. Ни један делић нит' се пребио нит' му је потребовало какве оправке; избацивање празних чаура текло је без замерке и поуздање, него што то бива код обичних затварача којима рукују војници. Зрно је тешко 12·6 гр., барутно пуњење 3·24, а тежина пушке могла би се, каже, без икакве сметње свести на 4·1 килограма.

225). Становништво Русије по статистичким подацима руским износило је 1888 год., како јавља „Reichswehr", око 110,628.676 душа. Око 100 милиона долазе на јевропску Русију без Финске, али с Кавкаском области. Број рођених у тој години износио је 4,585.741, а умрлих 2,953.116; дакле прираштај је 14·8‰, а толики није ведо, још ни једна јевропска држава достигла.

226). Састав пешадије у великим јевропским војскама овакав је, по „Reichswehr-у", у мирно доба:

Немачка образује од 338000 пешака стајаће војске 538 батаљона (пешадијских и стрељачких); *Француска* од 428000 пешака 561 батаљон; *Русија* од 597000 пеш. образује 1026 батаљона; *Италија* од 140000 пешака (без официра) 344 батаљона; а *Аустро-угарска* од 173000 пешака ст. војске 450 батаљона (пешадије и стрелаца). Према тоне Аустро-угарска образује *сразмерно* највећи број мирнодобних јединица, те је и бројно стање њихово највеће, као што се види из овог прегледа:

У	Мирнодобна јачина:						Приметба
	Батаљона			Чете			
	Официра	Војника	Свега	Официра	Војника	Свега	
Немачкој	22	526 (659)	548 (681)	5	131 (164)	136 (169)	Цифре у загради значе: код Немачке и Француске трупе са увећаним мирнодобним стањем; а код Аустро-угарске и Италије стрељачких трупа. — У Русији неке пешадијске дивизије имају увећано мирнодобно стање.
Француској	14	518	532	3 (4)	129 (156)	132 (160)	
Русији	14	453	467	3	113	116	
Италији	18	413	431	4 (4)	103 (120)	107 (124)	
Аустро-угарској	14 (15)	335 (372)	349 (387)	3	83 (92)	86 (95)	

Размера пак између броја војника стајаће војске и резервиста у мобилисаним пешадијским четама оваква је:

Чета	Мирнодобно стање		Прираштај о мобилизацији		Размера између броја кадровања и резервиста	Приметба
	Официра	Војника	Официра	Војника		
Немачка	5	131	—	119	(1 : 0·89)	*Немачке* чете у батаљонима са већим бројем чете имају 160 војника; *Француске* на истој граници до 170 војника. У *Русији* код неких дивизија чете су јаче. У *Италији* и *Аустро-угарској* цифре у загради означавају бројно стање чета код стрељачких трупа.
Француска	3	129	1	1·2	1·07 : 1	
Руска	3	113	1	126	1 : 1·2	
Италијанска	4	103 (120)	1	101 (88)	1 : 1 (1 : 0·72)	
Аустро-угарска	3 (3)	83 (192)	1 (1)	149 (144)	1 : 1·74 (1 : 1·5)	

Даље најгора је размера у Аустро-угарској војсци.

227). Нов изналазак. Како „Armee-Blatt“ јавља, неки немац који живи у Лондону изумео је неку направу којом се за један сат може поставити телеграфска веза у дужини од 15 км. Изналазач је свој изуметак понудио разним владама, али га при том крије, тако да се о њему зна само толико да се састоји на више делова који се утврђују на дво или троточку (велоципеду), и који с кретањем овога раде заједнички при наметању или дизању телеграфске жице. На тај начин, вели, могли би предстражу или извиднич ку службу вршити велосипедисти који би се снабдели таквим справама, јер су те справе тако удешене да и при најбржем кретању, за време ког машина поставља жицу, велосипедиста непрекидно може да се с главним трупама телеграфски споразумева сретством исте жице коју поставља.

Претпоставимо, вели, следећи случај: Један официр са 7 војника сва на велосипедима, изашиље се да се увери о положају противника. Један од велосипедиста снабдевен је тим апаратом, а сви остали носе собом по 5 калема за ту цељ нарочито израђене жице. На сваки калем навијено је $1^1/_2$ к. метра жице, што на 8 људи износи 60 к. метра. Кад се жица с једног калема утроши до на неколико метара, онда то сама справа јавља звоњењем. Велосипедиста силази, умеће нов калем у апарат, спаја крај жице првог калема једном завртком са крајем новог калема, и поставља свој пут. Постављање жице у дужини од $1^1/_2$ к.мет., и настављање ове за другу може да се изврши за 6 минута, тако да један човек за један сат може да постави 15 к. мет. дугачку телеграфску везу, и да је у исто толиком року и дигне.

Овај изналазак био би, вели, од велике користи и у рату на трупе које се одмарају, јер се у час могу да окруже телеграфском мрежом.

Справа је сапрађена од челика, врло је проста, тако да је, вели, сваки може употребити после кратког вежбања. Сви делови функционишу тачно, тако да се узалуд не потроши ни један палац жице. Сва тежина јој је 3·2 к. гр., те се дакле због ње ни мало не смањује брзина вожења.

„Armeeblatt“, који и сам бележи ово но „Cölner Volks-Zeitung-у“, где су приложена и два цртежа, вели даље од своје стране: да ако би се та справа при пробн показала као добра, била би врло корисна за ратне цељи и при маневрима. Међутим вала, вели, имати на уму да се велосипедиста мора мање више да користи угодњим путовима, и да је жица постављена по путовима изложена кварц од возова, артиљерије итд., али ипак, вели, нашло би се доволно приликa да се ова справа корисно употреби.

228). Војничке касине у Немачкој. Како „Reichswehr“ јавља, у гарнизонима немачке војске завод се за живот простих војника значајна новина. На име војници неће више моћи ићи у кафане и механе које се обично налазе у близини касарни, те ту, вели, бити изложени утицајима свакојаких личности, него ће у замену за то имати у самој касарни локале, у којима ће с мало новца пријатно моћи проводити слободне часове, јер ће ту наћи и што треба за читање и за забаву, а тако и јела и пића. Прва таква касина отвориће се ових дана у гренадир. касарни цара Франца.

229). Буџет војни бугарски за 1891. год., како јавља „Преса“, предложен је собранју у суми 19,991.972 динара, дакле мањи од прошлогодишњег у 4,722.349 динара.

230). Нови војнички шатор немачки пробан је 29 пр. мес. пред царем у Бечу, који је по нарочитој војничкој депутацији послао немачки цар. Шатор тај обичне је величине и начињен је од јаког, отвореног мрког непрокисног сегелтуха. Сам шатор може се раздвојити на троје; у предње и задње крило и део који образује кров. Шатору се могу произвољно дати два разна облика. Добра му је страна што се даје не само растављати у сваке делове, него што се предња одвојени део (улаз) и задњи могу употребити и као одело, први као мекинтош, а други за обмотавање увијених шињела. На тај начин само се трећи део шатора заједно са неколико прекланих гвоздених шипака носи у ранцу. Намењен је понајпре за 2 војника, па га двојица и носе растављена тако да на сваког дође по пола покривача, три шипке са заврткама, три кукаста коца, и канап; а осим тога и же се саставити и у велики шатор за више њих. При тој проби, којој су присуствовали и Аустро-угарски војни министар, начелник глав. ђенералштаба, корпусни командант итд., најпре је намештен *бео* шатор за 2 војника, а затим за вод.

231.) Опити са баластитом у Италији. Како јављају разни страни листови, чињени су овог лета са новим малодимним барутом — баластитом — успешни опити код разних труна, али су подробности непознате. Каже се само то да се на опитима код 29. и 30. пешадијског пука показало, да се при брзини пуцања од 9 метака у минуту пушчана цев тако јако загреје, да стрелац није више у стању да пушком рукује, па шта „Ital. militaire“ додаје, да у збиљи никад неће бити такве трајне брзе паљбе, и баш и кад би се десило, доволно је 1 — 2 минута прекида паљбе па да се цев пушчана охлади.

232). Неколики податци из пописа људства у Немачкој, извршеног 1. Децембра т. г. по нов., у колико су већ сређени и обзнањени, показују следећи број становништва у појединим немачким варошима:

Берлин 1,574.485 душа, Хамбург 570430, Лајпциг 353272, Минхен 334710, Бреслава 334710, Колонь (Келн) 282537, Дрезда 276085, Магдебург 201913, Франкфурт на Мајни 179660, Хановер 163100, Кенигсберг у Пр. 161149, Диселдорф 145738, Алтона (са Отензеном) 144636, Нарнберг 142404, Штутгарт 139659, Шеница 138838, Бремен 124940, Штрасбург у Ел. 123566, Данциг 119714, Штетин 116000, Брауншвајг 100833 душа.

Свега вароши са преко 100000 становника има Немачка 26. Број пак варош од 50—100000 и од 20 до 50000 становника још није тачно утврђен, но држи се да ће њих бити око 23, а других око 100.

233). Ново седло код немачке коњице. После подужих опита заведено је прошлог лета ново војничко седло у Немачкој, које се сад, како јавља „D. Heeres Ztg.“, за сву коњицу израђује у Шпандавским радионицама, пошто су претходно на њему учињене неке измене услед искустава добивених при употреби у последње време. Немачкој коњици потребно је, вели, због смештања опреме и оружја бок-седло, те је и ово ново такве конструкције. С почетка била му је тежина за нешто већа него што је код старог бок-седла, која му је мана у последњем часу отклоњена незнатним изменама. Услед тога је и досадање биће за нешто смањено, те је и с тим тежина исцрпла мања за неких ½ к.грамо. Стварна је поправка, услед које је ново седло постало лакше, учињена је тиме што су усвојене покретне плећанице услед којих бок-седло, кад се једном удеси на коњу, увек остаје подесно за њ' на ма како да је уграђен. Због тога је од части постала излишна постава плећанице, а тиме се не само умањује терет него и трошак.

234). Измене на пушчаном нишану и репетирни карабин у Аустро-угарској. Како „Reichswehr“ јавља, ту скоро изашло је ново издање „Упута“ за једногодишње добровољце аустро-угарске војске, у коме се налазе занимљиве белешке о неким новинама оружним, које још нису службено објављене. Тако је н. пр. *поменут нов малодимни барут М. 1890.*, где је говор о репетирци М. 88. Према подацима, који су у упуту изложени, добија се тим барутом пуњењем од 2·75 грама код пушке почетна брзина од 600, а пуњењем од 0·62 к. грама код топа почетна брзина од 480 метара. Пуцањ је код новог барута *оштрији* него што је код старог. Употребом малодимног барута условљене *измене на пушчаном нишану* састоје се у томе што се стални нишан има фиксирати за даљине од 300—500 кор. Урези на квадрантном нишану удешени су само за даљине од по 200 кор., и то на левој страни почев од 600 на до 1800, а на десној од 2000—3000 кор. Према томе по новој подели нишана може бити само 15 разних положаја према 23 код досадањег нишана. На сличан начи н измењене се и нишани на Вернидовачама. *Репетирни карабин*, којим се има коњица да наоружа у 1891. год., има 500 мм. дугачку цев, и разликује се знатно од пешадијске пушке. Тако затварач Манлихеровог система не затвара се код карабина помоћу чепа, него са две брадавице које стоје диаметрално на предњем крају затвараченог чепа, и које кад је затварач затворен захватају у одговарајућа удубљења на кутији затварачевој. Доносач је поправљен и плоча на њему отклоњена, услед чега се фишеци могу и руком уметати у лежиште. Обарач састоји се измењем; његови делови: као обарача, захватач, кочњача заједно са чепом и сајлом опругом, зуб обарачин и избацач са чепом, захватају тако једно у друго, да чим престане притиска на обарачи, доњи део ове са задњим испустом образује устављач затварачев. Код описа муниције за пољску артиљерију стављена је 9 см. чеширна граната.

ОГЛАСИ.

Рекрутовани младићи за сталан кадар,

О КОЈИМА СЕ НЕЗНА ГДЕ СУ:

Из III. (Крушевачког) пуковског округа.

Аксентије Н. — ковачки калфа из Петине.
Лука Јована Лековића из Гара.
Душан Раке Милићевића из Крушевца.
Коста Миленка Миловановића из Крушевца.
Стеван Христе Најчевића из Крушевца.
Милорад Сретена Јовановића из Крушевца.
Душан Марка Јовичића из Крушевца.
Милорад Ћирка Андрејића из Крушевца.
Вожидар Стојана Јовановића из Крушевца.
Милан Јована Марковића из Крушевца.
Војислав Косте Петровића из Крушевца.
Светозар Миленка Вучковића из Крушевца.
Милан Алексе Петровића из Крушевца.
Данило Ива Новаковића из Лазарице.
Марко Радоње Савића из Лазарице.
Љубомир Симе Миловановића из Лазарице.
Стојан Андрије Јовановића из Лазарице.
Милан Вуксана Илића из Крушевца.
Војслав Проке Миленковића из Крушевца.
Драгољуб Младена Илића из Крушевца.
Тодор Васе Марковића из Крушевца.
Љубомир Стаменка Дошљака из Крушевца.
Стеван Ђорђа Ђокића из Крушевца.

Данило Пауна Миленковића из Латковца.
Станоје Милана Радовановића из Краљева.
Станоје Боже Радојевића из Краљева.
Милош Милована Рашковића из Краљева.
Владимир Милуна Н. из Краљева.
Станимир Љубомира Матића из Краљева.
Љубисав Исидора Главчића из Краљева.
Стеван Димитријевић из Краљева.
Миливоје Тодора Вурашанина из Вранеша.
Миливоје Саве Радетића из Подунаваца.
Тодор Вучете Богатића из Адрана.
Тома Ђорђа Јовановића из Грдице.
Грујица Марјана Вујадиновића из Богутовца.
Јеремија Андрије Стевановића из Богутовца.
Благоје Дамњана Корићанца из Богутовца.
Мата Димитрија Чесмарца из Трнаве.
Коста Антонија Кузмановића из Рашке.
Алексије Александра Томића из Рашке.
Никола Косте Стојановића из Рашке.
Јефтимије Павла Ђаковића из Баље.
Велисав Љубомира Мутавџића из Премеће.
Светозар Митровић из Горичана.
Будимир Љубомира Поповића из Слатине.
Петар Павла Николића из Мршинаца.
Вукић Лазара Алексића из Стопање.
Јован Белић из Турске.

Све окружне војне и полицијске власти нека изволе према распису Ф№ 5917. од 29. Фебруара 1881. год. (види Служб. војни лист бр. 50. од 1881.), именоване рекруте у своје књиге прибележити и тражити их, па чим их нађу упутити их дотичној команди.

Од стране дотичне пук. окр. команде.

Младен Марковић, каплар 2. чете VII. батаљона сталног кадра, побегао је из команде 24. Новембра тек. год.

Он је висок 1·80 мет, стар 20 година, образа округлих, очију плавих, обрва црних, браде и бркова нема.

Од државних ствари однео је на себи: 1 шињел, 1 блузу и 1 панталоне чохане, 1 пар цокула, 1 опасач, 1 виспак од ножа, 1 нож од пушке Мод. 80. године Сер. Е, № 2470., и један пар преобуке, 1 оковратник и 1 капу шајкачу.

Младен Илић, редов 2. чете VII. батаљона сталног кадра, побегао је из команде 24. Новембра тек год

Он је висок 1·78 мет., стар 21 годину, пропмањаст, браду брија, лице дугуљастог, носа великог, погледа потмулог, кад иде погнут је, других особених знакова нема.

Од државних ствари однео је на себи: 1 шињел, 1 блузу чохану, 1 панталоне чохане, 1 капу шајкачу, 1 оковратник, 1 пар преобуке, 1 пар цокула, 1 опасач с виском и нож Мод. 80. год., сер. А, № 6171.

Стојан Јовановић из Врање, редов 2. чете, VII. батаљона сталног кадра, побегао је из команде 2. тек. месеца.

Он је стар 20 година, висок 1·66 мет., косе црне, образа дугуљастих, бркова и особених знакова нема.

Од државних ствари однео је на себи: 1 шињел. 1 блузу и 1 панталоне чохане, 1 капу шајкачу, 1 оковратник, 1 пар преобуке, 1 пар цокула, 1 опасач, 1 виспак и 1 нож Мод. 80. год., сер. И, № 3221.

Милан Младеновић из Пр'ова, среза Моравског, округа Пожаревачког, поднаредник 3. чете VIII. батаљона сталног кадра, побегао је 4. тек. мес. из затвора.

Он је висок 1·55 мет., пропмањаст, има мале црне наусњице, браде нема, широких уста, иде погрбљено, стар 22 године.

Од државних ствари однео је на себи: 1 шињел плаве чоје, 1 блузу чохану обичну, 1 плаве панталоне, 1 капу шајкачу, 1 оковратник, 1 пар преобуке, 1 пар цокула, опасач с виском и нож од пушке Мод. 80. год. № 8926. сер. 3.

Петар Живковић из Пирота, поднаредник тимочке војне музике, побегао је из команде 4. овог месеца.

Он је висок 1·65 мет., стар 18 год., косе и очију плавих, бркова и браде нема, других знакова нема.

Од државних ствари однео је на себи: 1 шињел, 1 блузу и панталоне чохане, 1 шајкачу, 1 оковратник, 3 пара преобуке, 1 тесак са каишом и виском, 1 опасач, 1 ћебе, 1 пар цокула, 1 трубу у „Ес“ са муштиклом, и 2 књиге — свеске нота компонованих маршева. Све ствари у половном стању.

Павле Стојић из Београда, каплар тимочке војне музике, побегао је из команде 4. овог месеца.

Он је висок 1·70 мет., стар 18 година, косе смеђе, очију плавих, браде и бркова нема.

Од државних ствари однео је на себи: 1 шињел, 1 мундир и панталоне чохане обичне, 1 шајкачу, 1 оковратник, 3 пара преобуке, 1 тесак са каишом и виском, 1 опасач, 1 трубу у „Ес“ и 1 блузу цајгличну. Све половно.

Милош Стојадиновић из Београда, редов тимочке војне музике, побегао је из команде 4. овог месеца.

Он је висок 1·78 мет., црномањаст, образа дугих, очију граорастих, бркова малих црних, браде нема стар је 22 године.

Од државних ствари однео је на себи: 1 шињел, 1 мундир и панталоне чохане свакидање, 1 шајкачу, 1 оковратник, 3 пара преобуке, 1 тесак са каишом и виском, 1 пар чизама великих, и 1 трубу бас у „Вс“ са муштиклом, и 1 књигу — свеску нота.

Драгутин Секулић из Београда, редов тимочке војне музике, побегао је из команде 4. овог месеца.

Он је висок 1·60 мет., стар 18 година, црномањаст, образа округлих, очију грозрастих, бркова малих црних, браде нема.

Од државних ствари однео је на себи: 1 шињел, 1 блузу и панталоне чохане нове свакидашње, 1 шајкачу, 1 оковратник, 3 пара кошуља и гаћа, 1 тесак са каишом и виском, 1 опасач и 1 флигелхорн. Све половно.

Јаблан М. Пауновић из Д. Злегиња, среза жупског, округа Крушевачког, редов VI батерије Морав. артиљ. пука, побегао је из команде 10 овог месеца

Он је висок 1·69 см., црномањаст, косе и обрва црних, очију великих црних, лица округлог, бркова и браде нема, на левом образу има белегу од убоја.

Од државних ствари однео је на себи: 1 шињел половни, 1 блузу чохану стару, 1 чакшире чохане нове, 1 капу шајкачу, 1 оковратник, 1 пар кошуља, 1 пар чизама нових и 1 тесак белгијски са опасачем и виском.

Умољавају се војне и полицијске власти да именоване бегунце у својој територији потраже, и да их на случај проналаска спроведу у команде.

Од стране дотичних команда.

Према Највишем решењу, XI. батаљон сталног кадра славиће ове године у Крагујевцу своју славу — **„28. Децембра, као дан успомене заузећа Горице 1877. год., усљед чега је и град Ниш заузет“.**

Према Највишем решењу, Дунавски артиљеријски пук славиће у Топчидеру своју славу, — **„29. Децембра, као успомену када је наша војска 1878. год. освојила град Ниш“.**

Ово се јавља свима командама и војним надлештвима ради знања.

Од стране дотичних команда.

Од карте **„КРАЉЕВИНЕ СРБИЈЕ“** у размери 1 : 75000, која се израђује у главном ђенералштабу, поред оних секција за које је јављено у 50. броју „Служ. војног листа“ да су већ готове и јавности предате, готове су још и следеће секције: *Рам, Смедерево, Пожаревац, В. Градиште* и *Добра*.

Б/Гл. 1915. *Из канцеларије главног ђенералштаба.*

НА ЗНАЊЕ.

Пошто се није уписао довољан број официра и војних чиновника у чланство **официрског удружења за међусобно помагање**, то се умољавају она г. г. официри, који су се уписали у чланство, да изуму своје досад положене улоге.

У Београду.

Привремени одбор
официрског удружења за међусобно помагање.

ПОЗИВ НА ПРЕТПЛАТУ
НА
Ратни потсетник и записник.

Ову врло важну књигу израдили смо, находећи да је врло потребна за наше прилике. Овакве се књиге и у другим војскама састављају у циљу, да се олакша правилно и тачно вршење службе.

У њу ће ући за сада они одељци из војних знања, прописа и правила, који ће се у књизи по сродству поређати:

1.) *Оријентовање* на разне практичне начине, *даљу и ноћу*.
2.) Руковање *бусолом* при кретању
3.) *Употреба карте; начин кретања по карти.*
4.) *Кретање војске* (путовања; бојно кретање; распореди разних јединица при кретању; дужине колона, и т. д.)
5.) *Осигуравање* војске у кретању.
6.) *Извиђање за разне циљи.*
7.) *Осигуравање при становању* (при застоју, одмору; неправилне и обманљиве предстраже; кантонманске; око градова; пољске предстраже); са нарочитом разрадом патролне службе.
8.) *Становање у сва три вида.*
9.) *Војни транспорти,*

10.) *О железницама* (извињање, кварење, транспортовање — са сликама).

11.) *О положајима* у кратко.

12.) Транспортовање водом.

13.) *О опсади* утврђеног места.

14.) *Фортификација* (утврђивање на брзу руку; стрељачки заклони на разном земљишту; заклони за топове и муницију; засеке; најобичнија препречна средства; удешавање најобичнијих прир. предмета за одбрану, и т. д.). Све је престављено на леним, разговетно копираним сликама, уз кратке напомене.

15.) Неколико дата о артиљерији.

16.) *Из администрације*, што је неопходно.

17.) *Извод* из *женевске* конвенције.

18.) Опште напомене о боју. Мерење даљина Роксандићевом справом ради гађања.

19.) Преглед *састава* неколиких важнијих *јединица* у подробности.

20.) *Негованье коња* и поступање с њима. Поступак на маршу.

21.) Преглед *разних мера*. Сахатопоказач.

22.) „ „ *новаца*.

23.) Садржај по одељцима

24.) „ „ забуци.

У књижици се не казује за шта се тако ради, то је други доказао. У њој се каже *шта има* да се ради. С тога је стил *кратак* и *особен*.

Књига ће бити пуна *слика у тексту*.

Употребиће се због многог материјала што ситнија слова, и од њих ће зависити величина, дебљина.

Дужина 15 сантимет., а ширина 10 сантимет., те да се може у џепу и свуда носити.

У тврдом платном повезу стаје **четири динара.**

Ако се јави *већи број претплатника*, те да се трошкови могу покрити, цена ће се спустити што више.

Штампање се оплико књига, колико се јави претплатника. Експедицију ће извршити потписани о свом трошку.

Моле се команде, надлештва, управе, школе и скупљачи, *да се заузму* око уписа на књигу, и да *имена и претплате што пре* шаљу ма ком од потписатих.

15. Децембра 1890. године.

Београд.

Стеван Здравковић,
пуковник.

Милош М. Васић,
поручник.

Садржина. — **Службени део**: *Производства, постављења и размештаји.* — *Прописи, наређења и објављења министарска.* — *Извештаји и реферати.* — *Лични односи.* — **Неслужбени део**: *Белешке*: 197.) Организација и мене у Аустро-угарској војсци. (наставак). 219.) Нови малокалибни барут код француске и аске артиљерије. 220.) Опити с покретним пушама у француској војсци. 221.) Колико долази од тежине и лошијег оптерећења војника г на ручну муницију. 222.) Стишавање морских талаза уљем. 223.) Пр пис о жандармеријској служби код војске у Француској. 224.) Аутоматска пушка. 225.) Становништво Русије. 226.) Састав пешадије у великим јевропским војскама. 227.) Нов ја алазак. 228.) Војничке касине у Немачкој. 229.) Буџет рија бугарски за 1891. годину. 230.) Н ви војнички шат р. 231.) Опити са балиститом у Италији. 232.) Неколики податци из пописа људства у Немачкој. 233.) Ново седло код немачке коњице. 234.) Измене на пушчаном нишану и репетирци карабин у Аустро-угарској. — *Одлазак.*

КРАЉЕВСКО-СРПСКА ДРЖАВНА ШТАМПАРИЈА.

ИЗЛАЗИ РЕДОВНО
СВАКЕ СЕДМИЦЕ
ПО ЈЕДАРЕД,
А ПО ПОТРЕБИ И ВИШЕ ПУТА,
НАЈМАЊЕ НА ТАБАКУ.

ЧЛАНЦИ УПУЋУЈУ СЕ
УРЕДНИШТВУ,
А ПРЕТПЛАТА БЛАГАЈНИ ВОЈ.
МИНИСТАРСТВА.

ЛИСТ ДАЈЕ СЕ У ЗАМЕНУ.



ЦЕНА
је листу годишња:
ЗА ВОЈСКУ . . . 6 дин.
ЗА НИЖОЈНИКЕ . 12 „
ЗА ИНОСТРАНСТВО
С ПОШТАРИНОМ 20 „
ПОЈЕДИНИ БРОЈ . 30 пара

ОГЛАСИ
ОД РЕДА ПО 10 ПАРА ДИН. ЗА 1
ПУТ, А ПОСЛЕ ПО 5 П. Д.
ВЕЋИ И ДУЖЕВРЕМЕНИ ОГЛАСИ
ПО УГОДИ.

СЛУЖБЕНИ ВОЈНИ ЛИСТ

ОРГАН И ИЗДАЊЕ ВОЈНОГ МИНИСТАРСТВА.

УРЕДНИК: ВЕЋИБРАЛШТАВНИ ПУКОВНИК **Младен Јанковић**, НАЧЕЛНИК ОПШТЕ-ВОЈНОГ ОДЕЉЕЊА.

БРОЈ 52. **БЕОГРАД, 31. ДЕЦЕМБРА 1890. ГОД.** **ГОДИНА X.**

Производства, постављења и размештаји.

У ИМЕ
ЊЕГОВОГ ВЕЛИЧАНСТВА
А Л Е К С А Н Д Р А I.
по милости божијој и вољи народној
Краља Србије
МИ
КРАЉЕВСКИ НАМЕСНИЦИ.

На предлог заступника Нашега војног министра, председника Нашег министарског савета, решавамо:

„Да се бивши пешадијски потпоручик Вујица Миљићевић, врати попова у дејствителну службу са чином, који је и пре имао".

Заступник Нашега војног министра, председник Нашег министарског савета, нека изврши овај указ.

22. Децембра 1890. год.
Београд.

Јов. Ристић с. р.
К. С. Протић с. р.
Ј. Вели-Марковић с. р.

Председник министарског савета, заступник министра војног, генерал
С. Грујић с. р.

Указ овај саопштава се свима командама и војним надлештвима ради знања.

Ф/А№ 9283.
22. Децембра 1890. год.
Београд.

Председник министарског савета, заступник министра војног, генерал
С. Грујић с. р.

У ИМЕ
ЊЕГОВОГ ВЕЛИЧАНСТВА
А Л Е К С А Н Д Р А I.
по милости божијој и вољи народној
Краља Србије
МИ
КРАЉЕВСКИ НАМЕСНИЦИ.

На предлог заступника Нашега војног министра, председника Нашег министарског савета, решавамо:

„Да се пешадијски потпоручик у недејству Живко Савић, врати у дејствителну службу".

Заступник Нашег војног министра, председник Нашега министарског савета, нека изврши овај указ.

22. Децембра 1890. год.
Београд.

Јов. Ристић с. р.
К. С. Протић с. р.
Ј. Вели-Марковић с. р.

Председник министарског савета, заступник министра војног, бенерал
С. Грујић с. р.

Указ овај саопштава се свима командама и војним надлештвима ради знања.

Ф/А№ 9284.
22. Децембра 1890. год.
Београд.

Председник министарског савета, заступник министра војног, бенерал
С. Грујић с. р.

У ИМЕ
ЊЕГОВОГ ВЕЛИЧАНСТВА
АЛЕКСАНДРА I.
по милости божијој и вољи народној
Краља Србије
МИ
КРАЉЕВСКИ НАМЕСНИЦИ.

На предлог заступника Нашега војног министра, председника Нашег министарског савета, а по саслушању министарског савета, решавамо:

„Да се пешадијски потпоручик у недејству, Филип Лазић, на основу члана 37. закона о устројству војске, због телесне неспособности, стави у стање покоја, с пензијом која му припада по годинама службе".

Заступник Нашега војног министра и Наш министар финанције, нека изврше овај указ.

22. Децембра 1890. год.
Београд.

Јов. Ристић с. р.
К. С. Протић с. р.
Ј. Вели-Марковић с. р.

Председник министарског савета, заступник министра војног, бенерал
С. Грујић с. р.

Министар финанције
Д-р М. В. Вујић с. р.

Указ овај саопштава се свима командама и војним надлештвима ради знања, а дотичнима на поступак.

Ф/А№ 9285.
22. Децембра 1890. год.
Београд.

Председник министарског савета, заступник министра војног, бенерал,
С. Грујић с. р.

РЕШЕЊИМА МИНИСТРА ВОЈНОГ:

Од 22. тек. месеца Ф/А№ 9211., одређује се подинжинир округа Ваљевског, Лазар Живковић, да привремено врши дужност референта инжиниријe при Дринској дивизијској команди.

Од 22. тек. месеца Ф/А№ 9228., одређује се пешадијски потпоручик Коста Милетић, на службу при управи гарнизона Београдског.

Од 22. тек. месеца Ф/А№ 9283., одређује се пешадијски потпоручик Вујица Милићевић, за водника 3. чете I. батаљона „Књаза Милоша".

Од 27. тек. месеца Ф/А№ 9275.. одређује се инжинирски потпоручник Гргур Шумкарац, досадањи водник 1. чете I. инжинирског батаљона, за ађутанта при истом батаљону.

ПРОПИСИ, НАРЕЂЕЊА И ОБЈАШНЕЊА.

Министарство војно.
Е/О№ 6618.

245.

Свима командама и војним надлештвима.

На питање једног команданта дивизије како се има рачунати рок служења оним непрописним шињелима, који су набављени за време Српско-бугарског рата, кад их војници или команде ма којим случајем упропасте, па се због тога тражи наплата, наређујем да се овим шињелима у том случају има рачунати рок служења као и прописним, и према томе вршиће се и наплата од проузроковача штете.

Што се тиче њиховог рока служења кад су они издати на изношњу трупама, тада ће им се рок рачунати са $^1/_3$ мање од прописних.

Цена је овим шињелима набављеним у Српско-бугарском рату 28 динара од комада.

Нека се команде и војна надлештва у оваким случајевима управљају при наплати и изношњи непрописних шињела.

16. Децембра 1890. год.
Београд.

Председник министарског савета,
заступник министра војног,
бенерал,

С. Грујић с. р.

Министарство војно.
А/Т№ 5115.

246.

РАСПИС.

У ценовнику од 30. Новембра прош. год. и А/Т№ 3785., погрешно је штампано да једна капсла за собно гађање кошта без процента 1 пару динарску, а с процентом 2 паре. У ствари капсла без процента кошта 0·4 паре, а с процентом 0·5 пара.

Према овоме, нека све команде ову исправку у ценовнику учине.

20. Децембра 1890. год.
Београд.

Председник министарског савета,
заступник министра војног,
бенерал,

С. Грујић с. р.

Министарство војно.
А/С№ 3293.

247.

РАСПИС.

У свези расписа од 23. Јануара прош. год. А/С№ 237., г. министар грађевина, а по мом предлогу, одобрио је да се у будуће при транспортовању барута и у опште експлозивних материја кад се више од једних кола на возидбу предаје, не мора одређивати парочити спроводник; али да су све команде и надлештва која ову робу експедирају дужни да телеграфским путем известе оне команде или надлештва, којима ову робу шаљу, назначивши тачно њену количину, чим добију од станице жељезничке дупликат упутнице. На основу овог телеграфског извешћа, команде или надлештва, које пошиљке примају, треба да се постарају и да спреме све што је нужно да пошиљку дигну у одређеном року од три дневна сата по приспећу.

У осталом напред поменути распис А/С№ 237. остаје и даље у важности што се тиче количине, паковања и даље експедиције експлозивних материја.

Нека се по овоме команде у будуће управљају.

20. Децембра 1890. год.
Београд.

Председник министарског савета,
заступник министра војног,
генерал,

С. Грујић с. р.

Лични односи.

БОЛОВАЛИ:

Пешадијски мајор Петар Радивојевић 12 дана.
Пешадијски потпоручник Спасоје Селаковић 15 дана.

ОДСУСТВА:

Генералштабни мајор Светозар Нешић 10 дана.
Књиговођ III. кл. Михајло Јовановић 8 дана.

ЖЕНИТВА ОДОБРЕНА ЈЕ:

у начелу:

Пешадијском поручику Милутину Старчевићу.
Пешадијском поручику Матији Весовићу.

коначно:

Артиљеријском поручику Павлу Кићевићу са госпођицом Персом, ћерком Варбула Спасића, бив. кнеза из Кладова.

Неслужбени део.

БЕЛЕШКЕ.

235). Бергова справа за ноћне сигнале на лађама. Како јавља „D. Heeres Ztg.“, фабрикант Е. Берг поднео је Берлинском електротехничком друштву једну оптичку справу за ноћне сигнале, која поред јефтиноће има још и ту добру страну, да се ноћу на сваком месту и положају могу давати сигнали, који се у једној лампи појављују као светлосни ефекти и одговарају тачкама и потезима Морзеове азбуке.

Справа којом се *дају* сигнали састоји се из једне у сандуку смештене ручне динамомашине, на којој се налази строј за сигнализовање. Овај последњи састоји се у главном из једног ваљка на коме се налазе жљебови ваљци, и из једне завртке са контактним стројем. На продуженој осовини ваљка налази се сигналска полужица, којом се уставља по жељи на словима која су распоређена у округу око осовине ваљка. Справа за *примање* сигнала састоји се из сигналне лампе, која се закачи на катарку, а осветљава свећом, петролеумом или и електрички.

Онај који даје сигнале чини то само десном руком, којом најпре наврне дугме на дотично слово и утисне полужицу у зарез. Затим покрене динамомашину помоћу обртушке и пази на сказаљку која се при том обрће на показалишту. Кад сказаљка отскочи на свој правилни положај, знак је да машину ваља зауставити, јер је сигнал у лампи свршен.

Пошто пажња онога који даје сигнале мора бити управљена на сказаљку која се обрће, те због тога немоће да мотри на појаве светлости у лампи, то се у унутрашњости сандука налази овај нека електричка направа која аустичка објављује дате сигнале, те се на тај начин сигурно зна да лампа ради.

236). Драгомировљева наредба односно напада и одбране утврђења. Приликом осматрања радова 3. саперске бригаде, генерал Драгомиров издао је наредбу трупама, шта нарочито ваља чинити при нападу и одбрани утврђења. На име:

При нападу: 1). Подробно рекогносцирање утврђења и земљишта.

2). Снажно напасти утврђења фронталном, а нарочито анфиладном ватром; ако се тиме не успе, нападање напустити. И

3). Са фронталним нападом, где је то само могуће, скопчати и обухватајући.

Примедбе: 1). При посједању утврђења одмах се са њим ће упознати; страже и шилбоке истурити.

2). Тврђаву поделити на одсеке, и за сваки одсек одредити посаду и команданта јој.

3). У самом утврђењу поставити само ону артиљерију која је намењена за одбијање јуриша. И

4). Кад је нападач пређао ров не приспретати га на грудобрану, него му стати на супрот у самом утврђењу.

237.) Буџет војни немачки за 189½ годину предложен је, како јавља „Руски Инвалид" у 483,854.464 марке, од које суме долазе: 412,550.954 марке на обичне расходе, 45,967.141 марка на издатке једнном, и 25,336.369 марака на ванредне издатке.

238.) Покретне ратне кујне. Аустро-угарски „Armeeblatt", у своме последњем броју, расправљајући питање о целисходнијој исхрани војске у рату, препоручује увођење покретних ратних кујни (на колима), у којима се справљају за већа одељења јела, како кувана тако и печена. Таквих кола има у којима се може зготовити јело за 500 људи, те су дакле двоја таква кола довољна за батаљон. Поред боље такође јела и уштеде у гориву, такве кујне имају, вели, поглавито још и ту добру страну, што уштеђују умореним трупама труд око готовљења јела и свију спрема за то, и што та добијају на тај начин брже, а то је не мала добит после напорних маршева за окрепљење војника. Таква кола вуку два коња, и њима би се, вели, заменила досадања двоја кола за месо, те се дакле трећ не би увећавао.

239.) Коњска храна. Професор Д-р. Фогел у једној свесци „Repertorium d. Thierheilkunde, говорећи о резултатима новог начина исхране, замену осталог вели: Односно количине главне хране сачу се у главном опити са практичним искуством и са подацима марвених лекара, и по томе износи дневна количина оброка за:

	Ф у н т а:		
лаке коње . .	6—9 зоби,	6—8 сена,	2—3 сламе.
средње . . .	9—12 „	8—10 „	3—4 „
тешке тегљаче .	15—20 „	12—15 „	4 „

По себи се, вели, разуме да се према прилакама и у томе могу чинити измене које се морају прилагођавати према појединим грлима (индивидуализовање); на име при већим напрезањима повећавати оброк што је најцелисходније додавањем зоби, која има обично и оних хранивних састојака (угљених хидрата), оксидованим којих производи се нужна количина топлоте, и која неможе да се образује од споредне хране.

Да би се избегла раскошна или недовољна исхрана, индивидуализовање песме се ограничити само на обзире на радну снагу или године старости, него се мора ређе претрести и на телесни састав и темперамент; јер је познато, вели, да се знатно боље хране кратки и живахни коњи са округлим телом и добро развијеним скелетним мишићима, него и они који су мирне нарави и који ноћу леже.

Већина сурогата који се дају у замену за зоб могу се давати само с прекидањем (нарочито кромпир) и то за краће време; кукуруз је по садржини још понајближи зоби, и може се коњима давати у истој количини, али никако док се не згњечи или прекрши. Међутим кукуруза има одвише угљених хидрата који шкоде, јер се коњи од њих брзо угоје и брзо се зноје. Најбоље је кад се замењивања додаје извесна количина (најниже пола оброка) зоби, те се тада могу и дуже времена давати коњима. Као добра храна за коње који тешко раде показале су се следеће смесе:

зоби	10 фун.	кукуруза	17 фун.
кукуруза	6 „	сена	8 „
сечке	10 „	јечмене сламе	2 „
кукуруза	10 фун.	прекрупа од боба	3 фун.
пшенич. мекиње	3 „	кукуруза	15 „
сечке	10 „	суве детелине	2 „

Јечам, раж и меуваста храна несмеју се давати неперекрупљени, а обе последње још ни суве, што више вала да пре тога бар 12 сати стоје у води.

Зелена храна врло је добра за коње који тешко раде, и може им се уз одговарајућу количину друге хране давати у извесној мери; ово вреди и за јахаће коње, којима се зелена храна може такође давати, али само повремено и по мало.

240). Посредно гађање на Гатлингових топова. Како „Armee-Blatt" јавља по руском „Инвалиду", код Динабурга чињено је следеће опитно гађање: Мета је била једно утврђење код ког је ватрена линија била 1·20 мет. висока, ров 0·90 мет. дубок, а дно овога на унутрашњој страни нагнуто за 3°. На 8, 28 и 48 мет. иза грудобрана постављене су дашчане мете, од којих је свака маркирала 18 људи, и од којих је предња била 1·80, а две задње по 2·70 (коњичка) мет. висока, и код ове две висина човека 1·80 обележена је једном пругом.

Пуцало се из 4 Гатлингова 10-цеваста топа на даљину од 1030 метара (прва паралела). Кад је четвртим метком нађено одстојање, исцељено је из сваког топа по 25 метака, свега 100 метака са 1000 зрна.

Резултат згодитака био је овај:

у 1. мету 23 (1·6%) згодит. 12 (66%) повр. трупа.
„ 2. „ 104 (7·4%) „ 18 (100%) повр. трупа.

На висини 1·80 мет. 57 (4%) згод.
у 3. мету 168 (12%) „ 17 (94%) повр. трупа.
На висини 1·80 мет. 91 (65%) „

Најнижи згодитци на првој мети пали су од прилике у висини описана на маркираним метама, што одговара упадном углу од 7°21'.

Из овог опита изводи се, вели, закључак да се Гатлингови топови под извесним околностима могу употребити за успешно дејство против трупа које се налазе иза заклона.

На даљини од равних 1000 мет. не громи, вели, људима опасности у норм алној пар лели која није проширена; у паралели која је проширена на 2·70 мет. већ није склоњено људство које се налази позади, што вреди и за послугу нападних батерија. Земљишни таласи који у опште одговарају прошлу према ком је опит извођен, заклањају онда само кад се људи налазе непосредно на стрмом нагибу.

У опште види се, вели, из овог опита, и ако је усавршен, да се Гатлингови топови могу против паралела и т. д. употребити за посредно гађање на даљинама од преко 1000 мет., јер је упадни угао зрна на мањим даљинама сувише оштар.

241). Кокосно масло за храну војника. У „Blätter für Kriegsverwaltung", потпуковник Buchholtz расправља питање о употребљивости кокосног масла за исхрану војника, па вели да се кокосно масло, као и друга биљна уља, неможе уврстити у ред сурогата, него у ваљану храну, јер биљна уља, вели, не само да су у стању заменити животињску маст него су у хигијенском погледу у неким случајевима боља од ове, као што ће се даље видети.

Кокосно масло добија се из језгре кокосовог ораха, који се осуши на ваздуху, па под именом „Копре" или „Копре" долази у великим количинама у Европу. Па како ће у будуће животињска маст пре поскупити него појевтинити, а кокосно масло при већем увозу можда појевтинити, то ће, вели, оно тада добити и већег значаја за људску храну.

По опширним опитима, које је писац као што каже, чинио с кокосним маслом, као и по хемијској анализи, он га, вели, може као врло корисно препоручити за употребу код војске.

Код немачке морнарице биљне хране осећа се, вели, недостатак у довољној количини безазленије, а још више масти, те је војник принуђен да сам купује сланине, масти, масла и т. д. Овој незгоди мучно је, вели, горе ли од стране војничке управе, јер би на 150 грама говеђине требало још и 25 до 30 грама масти, а и та је као год и месо тамо скупа, те је зато писац хоће тамо да замени кокосним маслом.

По професору Фрегенијусу, 100 грама масла садржи:

Масних састојака	99·979 гр.
Воде	0·020 гр.
Минералних састој.	0·001 гр.
Свега	100 грама.

Ради оцене хранљивости кокосовог масла писац износе упоредни преглед састава разних масти, ово ово:

	масних састојака	воде	минералних састојака
Кокосно масло	99·979%	0·020%	0·001%
Млечно масло	84·900	14·220	0·980
Вештачко масло (маргарин)	82·900	15·500	1·600
Говеђи лој	97·200	1·960	0.840
Овчји лој	87·880	10·480	1·640
Сланина (сољена)	75·750	9·150	15·100
Свињска маст	98·330	1·260	0·410

Кокосно масло има, вели, још и ту добру страну што се према чињеном опиту није бојати да ће се у њему наћи заразних микроорганизама, као што се, вели, пађе у обичном маслу и животињској масти. Уз то, и боље се одржи, јер и после дужег времена (осим горњег слоја који је у додиру с ваздухом) не губи, вели, у укусу и не ужегне се, а то зато што нема слободних минералних или масних киселина, која околност баш и даје кокосном маслу хигијенску важност, те се, каже, још сад, у многим болницама уводи. — Киселине, које се налазе у свакој животињској масти и које се развијају нарочито при печењу, шкодљиве су, вели, по здравље. Мирис који дражи на кашаљ и који се често осећа по кујнама при печењу, сведочи о развијању слободних киселина, које сметају варењу, праве киселине у стомаку и узрок су горушици.

Најзад нам мање да се при употреби кокосно масло (премда је оно течно већ при 26·5° С). мора најпре загрејати до врења, па тек онда га мешати у јело кад се готови површе. Укус му је као и обичном добром маслу."

НА ЗНАЊЕ.

Од 1. Јануара идуће године отвара се официрска читаоница и касина у Ваљеву. Председник те читаонице и касине је местни командант.

ОГЛАСИ.

Манасије Илић из Лозовника, среза и округа Подунавског, редов 1. чете III. гардијског батаљона, побегао је из команде 2. тек. мес.

Он је висок 1·58 мет., стаса обичног, косе и очију смеђих, бркова и других знакова нема.

Од државних ствари однео је на себи: шињел, блузу и панталоне чохане, капу шајкачу, оковратник, пар кошуља, пар чизама, опасач, висак и нож Мод. 80. год. под № 3985, серија З.

Јово Грујић из Босне, редов 1. чете III. гардијског батаљона, побегао је из команде 25. Новембра тек. године.

Он је висок 1·65 мет., стаса обичног, очију црних, косе црне, наусница нема, особитих знакова нема.

Од државних ствари однео је на себи: 1 блузу и 1 панталоне чохане, 1 капу шајкачу, оковратник, пар кошуља, пар чизама, торбу за хлеб, чутурицу и порцију.

Младен Величковић из Лескове баре, среза Масуричког, округа Врањског, редов 1. чете I. гардијског батаљона, побегао је из команде 24. Новембра тек. год.

Он је висок 1·75 мет., очију граорастих, браде и бркоза нема, образа дугуљастих.

Од државних ствари однео је на себи: 1 панталоне чохане, 1 блузу чохану, 1 капу шајкачу, 1 оковратник, 1 пар кошуља, 1 пар чизама, 1 нож од пушке Мод. 80. год. серија Ј. број 1324., 1 опасач, 1 висак, 5 бојних метака, 1 кожни и 1 метални поклопац.

Живота Тодоровић из Скобаља, окр. Подунавског, редов 1. чете III. гардијског батаљона, побегао је из команде 25. Новембра тек. год.

Он је висок 1·55 мет., стаса обичног, по лицу пегав, очију плавих, косе жуте, наусница и особених знакова нема.

Од државних ствари однео је на себи: шињел, блузу и панталоне чохане, капу шајкачу, оковратник, пар чизама, пар кошуља, торбу за хлеб, чутурицу и порцију.

Драгиша Гачић из Крагујевца, редов 3. чете XI. батаљона, побегао је из команде 5 тек. месеца.

Он је висок 1·65 мет., црномањаст, образа дугуљастих, писмен је.

Од државних ствари однео је на себи: 1 нож Мод. 80 год. Серија Б. под №. 2282., 1 опасач, 1 висак, 1 метални и 1 кожни поклопац, 1 устављачу, 1 избацач, 3 екзерцир. метка, 1 шињел, 1 блузу плаву нову, 1 панталоне чохане, 1 капу шајкачу, 1 оковратник, 2 пешкира, 1 пар цокула нових, 1 пар кошуља и 1 чутурицу.

Лазар Петковић из Баничине, среза Јасеничког, округа Подунавског, редов 3. чете XI. батаљона стал. кадра, побегао је из команде 6. Новембра тек. године.

Он је висок 1·60 мет., плав, образа округлих, очију зелених, косе плаве.

Од државних ствари однео је на себи: 1 нож Мод. 80 год. под № 9875., 1 опасач, 1 висак, 1 метални и 1 кожни поклопац, 1 устављачу и 1 избацач, 3 екзер. метка, 1 шињел подован, 1 блузу нову и 1 панталоне чохане, 1 шајкачу, 1 оковратник, 1 пар кошуља, 2 пешкира, и 1 цокуле нове.

Ђорђе М. Ђорђевић из Добровиша, среза Вдасотиначког, окр. Пиротског, редов 2. батерије Моравског арт. пука, побегао је из команде 23. Новембра тек. године.

Он је висок 1·70 мет., црномањаст, у лицу ситан, обрва црних великих и састављених, очију црних и крупних, нос и уста обична.

Од државних ствари однео је на себи: 1 блузу чохану, 1 панталоне чохане, 1 капу шајкачу, 1 нож са опасачем, канџом и виском, 1 пар кошуља и 1 пар чизама.

Јован Загорић из Бара у Црној Гори, редов питомац пешадијске подофицирске школе, побегао је из команде 4. тек. месеца.

Он је стар 20 година, висок 1·71 мет., црномањаст, малих црних и ретких бркова, великих густих обрва, роавог лица, носа правилног, уста умерених.

Од државних ствари однео је на себи: 1 блузу чохану, 1 чакшире чохане, 1 капу шајкачу, 1 оковратник, 1 пар преобуке и 1 пар цокула — све ново.

Василије Поповић из Старе Србије, редов 3. чете III. батаљона, 25. прошлог месеца чувајући на војним радовима градске осуђенике нишког казненог завода, побегао је са 3 њих из круга старе касарне.

Он је висок 1·80 мет., образа дугих, црномањаст, браде и бркова нема.

Од државних ствари однео је на себи: 1 пушку са ножем Мод. 80 год. под № 6599., серија Ж., 1 фишеклију са 80 бојних фишека, опасач и на пушци погон, 1 блузу, 1 панталоне, 1 шајкачу, 1 оковратник, 1 пар чизама и 1 пар преобуке.

Умољавају се војне и полицијске власти да именоване бегунце у својој територији потраже, и да их на случај проналаска спроведу у команде.

Од стране дотичних команада.

Према Највишем решењу, управа инжинирског арсенала славиће своју славу — **„3. Јануара 1891. год., као дан своје установе"**.

Ово се јавља свима командама и војним надлештвима ради знања.

Од стране дотичне управе.

Молим г. г. скупљаче дела **„БОРБА АРТИЉЕРИЈЕ У ЗАЈЕДНИЦИ СА ОСТАЛИМ РОДОВИМА ОРУЖЈА"**, кога је оглас за претплату излазио у „Гласу војске", да ми најдаље до 10. Јануара наступе године пошљу списке претплатника, како би према броју ових дознао, могу ли ово дело пустити у штампу или не.

Ако се пријави знатан број претплатника, доставићу овим путем кад ће ми скупљачи послати новац од сакупљене претплате.

Ниш, 19. Децембра 1890. г.

Влад. Николић,
артиљер. мајор.

Садржина. — Службени део: *Производства, постављења и размештаји.* — *Прописи, наредбе и објашњења министарска.* — *Лични односи.* — Неслужбени део: *Белешке*: 235). Бергова справа са пољне сигнале на лађама. 23[illegible]). Допуна-измењена наредба односно напада и одбрањене утврђења. 237). Буџет војни немачки за 1891½ годину. 238). Покретне ратне кујне. 239). Коњска храна. 240). Посредно гађање из Гатлингових топова. 241). Кокосово масло за храну војника. — *На знање.* — *Огласи.*

КРАЉЕВСКО-СРПСКА ДРЖАВНА ШТАМПАРИЈА.